

CARTE PREMIATĂ ÎN 2005 CU HUGO AWARD ȘI WORLD FANTASY AWARD
PENTRU CEL MAI BUN ROMAN

JONATHAN STRANGE

Mr NORRELL

Susanna Clarke

www.virtual-proiect.eu

Jonathan Strange

Mr. Norrell

www.virtual-project.eu

Traducere din limba engleză Mădălina-Monica Stancu

Ilustrația copertei William Webb
Ilustrațiile din interior Portia Rosenberg

2007

Susanna Clarke este o autoare britanică renumită încă de la debut prin romanul „Jonathan Strange & Mr.Norrell” (2004), aparținând genului fantasy/istorie alternativă, câștigător al premiului Hugo Award. S-a născut la 1 noiembrie 1959 în Nottingham. A mai publicat colecții de povestiri scurte.

Volumul I

Mr Norrell

„Vorbea rareori despre magie, iar când o făcea părea că ține o lecție de istorie, astfel că nimeni nu suporta să-l asculte.”

Biblioteca de la Hurtfew

Toamna lui 1806-ianuarie 1807

Cu mai mulți ani în urmă exista în orașul York o societate a magicienilor. Se întruneau în a treia zi de miercuri a fiecărei luni și își citeau unii altora lucrări lungi și plictisitoare despre istoria magiei englezești.

Erau magicieni-gentilomi, cu alte cuvinte nu făcuseră niciodată vreun rău cuiva folosindu-se de magie – tot așa cum nu făcuseră nici cel mai mic bine. De fapt, ca să spunem adevărul adevărat, niciunul dintre acești magicieni nu făcuse vreodată o vrajă câtuși de mică; nu folosiseră magia nici cât să facă să tremure o frunzuliță dintr-un copac, nici cât să miște din loc un fir de praf, nici cât să schimbe înfățișarea unui fir de păr din capul cuiva. Însă, lăsând la o parte această minoră rezervă, aveau reputația de a fi printre cei mai înțelepți și înclinați spre magie domni din Yorkshire.

Un mare magician a spus odată despre profesia sa că practicantii ei „[...] trebuie să-și frământă mintea serios ca să reușească să adauge câtuși de puțin la cunoștințele lor, în schimb le vine întotdeauna foarte lesne să se certe între ei”¹, iar magicienii din York dovediseră deja de ani buni adevărul acestei observații.

În toamna anului 1806 li se adăugă un nou membru, în persoana unui domn pe nume John Segundus. La prima întrunire la care participă, John Segundus se ridică în picioare și se adresă societății. Începu prin a-i lăuda pe membri pentru impresionanta istorie a societății lor; menționează multe nume de magicieni și istorici prestigioși care făcuseră parte, la un moment dat, din societatea din York. Lăsa să se înțeleagă că existența acestei societăți cântărise greu în hotărârea sa de a se stabili în York. Magicienii din nord, reaminti el publicului, se bucuraseră întotdeauna de mai mult respect decât cei din sud. Domnul Segundus spuse apoi că el însuși studiasse magia vreme de mulți ani și cunoștea biografiile tuturor marilor magicieni din vechime.

---

¹Istoria și practica magiei englezești, Jonathan Strange, vol. I, cap. 2, pub. John Murray, Londra, 1816.

Citea și publicațiile contemporane pe marginea acestui subiect, ba chiar adusese și o modestă contribuție la acestea, însă de curând începuse să se întrebe de ce marile fapte magice despre care citise rămâneau închise în pagini de carte, de ce nu se vedeau astfel de fapte pe străzi, de ce nu se scria despre ele în ziare. Domnul Segundus dorea să știe, după spusele sale, de ce magicienii moderni nu reușeau să înfăptuiască magia despre care scriau. Pe scurt, dorea să știe de ce nu se mai făceau vrăji în Anglia.

Era o întrebare cât se poate de la locul ei. Era întrebarea pe care, mai devreme sau mai târziu, orice copil din regat o adresează guvernantei, profesorului sau părinților. Cu toate acestea, învățaților care făceau parte din societatea din York nu le-a făcut nici o plăcere să o audă, și aceasta pentru următorul motiv: erau la fel de puțin în măsură să ofere un răspuns ca oricine altcineva.

Președintele societății din York (un anume dr. Foxcastle) se întoarse către John Segundus ca să-i explice că întrebarea sa nu era potrivită.

— Duce la presupunerea că magicienii au oarecum datoria de a face vrăji – ceea ce e în chip cât se poate de limpede o aiureală. Doar nu vă închipuiți, de pildă, că botaniștii au sarcina de a inventa noi flori? Sau că astronomii trebuie să depună eforturi pentru a schimba locul stelelor? Magicienii, domnule Segundus, studiază faptele magice săvârșite cu mult timp în urmă. De ce ne-am aștepta la mai mult?

Un domn mai în vârstă, cu ochi de un albastru-spălăcit și purtând veșminte la fel de spălăcite (pe nume Hart sau Hunt – domnul Segundus nu reușise să-i rețină numele), spuse că nu conta câtuși de puțin dacă se aștepta cineva la asta sau nu. Un gentilom nu putea să facă vrăji. Vrăjile erau ceea ce pretindeau a face magicienii de pe stradă, ca să-i jecmănească pe copii de bănuți. Magia (în sensul ei practic) decăzuse considerabil. Era asociată cu aspecte destul de josnice ale realității – era tovarășa de suflet a fețelor nebărbierite, a țiganilor și a tâlharilor; era un oaspete obișnuit al încăperilor mizere cu perdele îngălbenite și murdare. A, nu! Un gentilom nu putea să facă magie. Sigur, putea să studieze istoria magiei (ce putea fi mai nobil?), dar nu putea cu niciun chip s-o săvârșească. Domnul cel în vârstă îl privi pierdut pe domnul Segundus, cu un aer patern, și își exprimă speranța că acesta nu încercase să facă vrăji.

Domnul Segundus roși.

Însă și de această dată maxima faimosului magician se dovedi adevărată: doi magicieni – în acest caz, dr. Foxcastle și domnul Hunt sau Hart – nu

puteau cădea de acord fără ca alți doi să susțină exact contrariul. Câțiva dintre domnii de față și-au dat pe loc seama că erau perfect de acord cu domnul Segundus și că nu exista întrebare în toată știința magiei mai importantă decât aceasta. Cel mai fervent susținător al domnului Segundus se dovedi a fi un domn pe nume Honeyfoot, un bărbat plăcut și prietenos aflat în jurul vârstei de cincizeci și cinci de ani, cu fața roșie și părul cărunt. Pe măsură ce schimburile de replici deveneau din ce mai acide și dr. Foxcastle își exprima sarcasmul la adresa domnului Segundus, domnul Honeyfoot se întoarse în câteva rânduri către acesta din urmă și-i șopti vorbe ce aveau menirea să-l liniștească:

— Nu-i luați în seamă, domnule, eu sunt perfect de acord cu dumneavoastră, sau:

— Aveți multă dreptate, domnule, nu vă lăsați convins de ei, sau:

— Ați pus punctul pe „i”! Zău că da, domnule! Ceea ce ne ținea în loc înaintea era lipsa întrebării potrivite. Acum că ați venit printre noi vom săvârși lucruri mărețe.

John Segundus asculta plin de recunoștință aceste cuvinte de îmbărbătare, însă se vedea fără urmă de îndoială că era șocat.

— Mă tem că am trezit antipatii, îi șopti el domnului Honeyfoot. Nu aceasta a fost intenția mea. Sperasem să le fac o impresie bună acestor domni.

La început, domnul Segundus se lăsase cuprins de mâhnire, însă o izbucnire deosebit de dușmănoasă a doctorului Foxcastle i-a trezit întrucâtva indignarea.

— Acest domn, spuse dr. Foxcastle, fixându-l cu o privire rece pe domnul Segundus, pare hotărât să ne facă să împărțăm nefericita soartă a Societății Magicienilor din Manchester!

Domnul Segundus își apropie capul de domnul Honeyfoot, spunând:

— Nu mă așteptam ca magicienii din Yorkshire să fie atât de încăpățânați. Dacă nici în Yorkshire nu se găsesc prieteni ai magiei, atunci unde?

Bunătatea arătată de domnul Honeyfoot față de domnul Segundus nu se limitează la seara aceea. Îl invită pe cel din urmă la locuința sa din High-Petergate, unde luară o cină delicioasă în compania doamnei Honeyfoot și a celor trei fiice drăguțe ale sale. Domnul Segundus, care era necăsătorit și nu prea bogat, primise cu bucurie această invitație. După cină, doamna Honeyfoot o acompanie la pianoforte pe domnișoara Jane, care cântă ceva în italiană. A doua zi, doamna Honeyfoot îi spuse soțului ei că

John Segundus e un gentilom cum scrie la carte, dar că, se temea ea, nu va profita niciodată de acest lucru pentru că modestia, calmul și bunătatea nu erau la modă.

Cei doi domni deveneau rapid din ce în ce mai apropiați. În curând, domnul Segundus ajunsese să petreacă două sau trei seri pe săptămână în casa din High-Petergate. Într-una din seri, prezenți fiind destul de mulți tineri, s-a și dansat, firește. Totul era încântător, însă domnul Honeyfoot și domnul Segundus se retrăgeau adesea pentru a discuta problema care îi frământa pe amândoi – de ce nu se mai practica magia în Anglia? Dar, oricât de mult discutau (adesea până la ceasurile două sau trei ale dimineții), nu se apropiau câtuși de puțin de găsirea unui răspuns; și poate că acest lucru nu era cu totul surprinzător, având în vedere că aceeași întrebare fusese pusă de tot felul de magicieni, anticari și învățați vreme de mai bine de două sute de ani.

Domnul Honeyfoot era un gentilom înalt, vesel și surâzător, căruia îi plăcea să fie mereu implicat în vreo activitate sau în plănuirea uneia, fără să se gândească prea des dacă ceea ce făcea servea vreunui scop. Sarcina lui actuală îi amintea foarte mult de mării magicieni ai Evului Mediu², care, ori de câte ori se luptau cu o sarcină aparent imposibil de rezolvat, plecau undeva departe vreme de un an și o zi însoțiți doar de un slujitor sau doi din neamul zânelor care să-i îndrume, iar, odată acest timp scurs, găseau negreșit răspunsul dorit. Domnul Honeyfoot îi spuse domnului Segundus că, după părerea lui, cel mai bine ar fi fost să urmeze pilda acestor mari oameni, dintre care unii ajunseseră în cele mai îndepărtate regiuni ale Angliei, Scoției și Irlandei (unde forțele magice erau cele mai puternice), iar alții părăsiseră cu totul lumea aceasta, și nici în ziua de azi nu știa nimeni precis unde se duseseră sau ce făcuseră acolo. Domnul Honeyfoot nu propunea destinații atât de îndepărtate – de fapt nu dorea să plece departe deloc, având în vedere că era iarnă și starea drumurilor era jalnică. Și totuși era pe deplin convins că trebuia să plece *undeva* și să se consulte *cu cineva*. Îi spuse domnului Segundus că, după părerea lui, începuseră amândoi să lăncezească; și că auzirea unei opinii noi ar fi fost un imens avantaj. Însă nu apărea la orizont nici o destinație, nici o posibilitate. Domnul Honeyfoot ajunsese la disperare: atunci i-a venit în minte celălalt magician.

---

² Mai exact, *Aureații sau magicienii Erei de Aur*.

Cu câțiva ani înainte, ajunseseră la urechile membrilor societății din York anumite zvonuri că ar mai exista un magician în Yorkshire. Acest domn locuia într-o regiune foarte izolată, iar acolo (se spunea) își petrecea zilele și nopțile studiind texte rare despre magie în biblioteca sa extraordinară. Dr. Foxcastle aflate numele acestui magician și unde poate fi găsit și îi trimisese o scrisoare politicoasă prin care îl invita să devină membru al societății din York. În răspunsul său, celălalt magician aprecia onoarea care i se făcuse, dar își exprima totodată regretul profund: îi era absolut imposibil – distanța mare dintre York și Hutfew Abbey – drumurile neîngrijite – munca sa, pe care nu putea în niciun caz să o neglijeze – etc. etc.

Magicienii din York citiseră cu toții, fugitiv, scrisoarea și declaraseră că e îndoielnic ca o persoană cu un scris atât de mărunț să poată fi un magician cât de cât acceptabil. Apoi – cu un ușor regret pentru minunata bibliotecă pe care nu aveau s-o vadă nicicând – îl dăduseră cu totul uitării pe celălalt magician. Însă domnul Honeyfoot îi declară domnului Segundus că importanța întrebării „De ce nu se mai practică magia în Anglia?” era atât de mare, încât ar fi fost o mare greșală din partea lor să ignore orice cale ce i-ar fi putut duce către un răspuns. Cine știe? — poate că opinia celui alt magician se va dovedi demnă de luat în seamă. Prin urmare, compuse o scrisoare prin care solicita ca domniei-sale și domnului Segundus să li se acorde bucuria de a-i face o vizită celui alt magician în a treia zi de joi după Crăciun, la ora două și jumătate. Răspunsul sosi foarte curând; domnul Honeyfoot, cu obișnuitul său spirit binevoitor și camaraderesc, îi trimise de îndată vorbă domnului Segundus ca să-i arate scrisoarea. Celălalt magician scria, cu litere mărunte, că ar fi încântat să-i cunoască pe cei doi. Era suficient. Domnul Honeyfoot era cât se poate de mulțumit și plecă de îndată să-l anunțe pe Walters, surugiul, când va avea nevoie de el.

Domnul Segundus rămase singur în încăpere, cu scrisoarea în mână. Și iată ce citi: „[...] Mărturisesc că mă uimește întrucâtva această onoare neașteptată ce mi se face. E foarte greu de crezut că magicienii din York, care fac parte dintr-o societate atât de aleasă și au la dispoziție comoara inestimabilă a înțelepciunii colegilor lor, simt cătuși de puțin nevoia de a se consulta cu un savant solitar așa cum sunt eu...”

Scrisoarea conținea neîndoielnic o undă de sarcasm, iar cel care scrisese părea că-l ia în râs pe domnul Honeyfoot la fiecare cuvânt. Domnul Segundus se gândi cu ușurare că acesta din urmă nu sesizase acest aspect, căci altfel n-ar fi alergat cu atât entuziasm la Walters. Scrisoarea însă era

atât de neprietenosă, încât dorința domnului Segundus de a-l cunoaște pe celălalt magician dispăru pe dată. „Ei, în orice caz, își spuse el, trebuie să merg și eu, întrucât domnul Honeyfoot dorește acest lucru – și, la urma urmei, care e cel mai rău lucru ce s-ar putea întâmpla? Îl vom cunoaște, vom fi dezamăgiți și cu asta se va termina totul.“

Ziua vizitei fu precedată de o furtună; ploaia presărase băltoace alungite și diforme pe câmpurile goale, maronii; acoperișurile ude păreau oglinzi reci de piatră; iar trăsura domnului Honeyfoot înainta printr-o lume ce părea să conțină o proporție nefiresc de mare de văzduh cenușiu și rece, precum și una nefiresc de mică de pământ solid.

Încă din prima seară domnul Segundus dorise să-l întrebe pe domnul Honeyfoot despre Societatea Savantă a Magicienilor din Manchester pe care o pomenise dr. Foxcastle. Acum găsi momentul potrivit.

— A fost o societate înființată destul de recent, spuse domnul Honeyfoot, iar membrii ei erau clerici dintre cei nu prea bogați, foști negustori respectabili, spițeri, avocați, proprietari de fabrici retrași din afaceri care învățaseră o spoială de latină și așa mai departe, oameni care ar putea fi categorisiți drept gentilomi pe jumătate. Cred că dr. Foxcastle s-a bucurat când a auzit de dezmembrarea societății – domnia-sa e de părere că astfel de oameni nu e cazul să devină magicieni. Și totuși să știți că erau printre ei și câteva persoane luminate la minte. Și-au propus chiar de la început, ca și dumneavoastră, să readucă la viață latura practică a magiei. Erau cu toții oameni practici și doreau să aplice principiile rațiunii și științei în cazul magiei, tot așa cum făcuseră și în cazul meșteșugurilor. Numeau această activitate „*Taumaturgia rațională*”. Însă, atunci când eforturile lor nu au dat roade, s-au lăsat descurajați. Ce-i drept, nu pot fi învinuiți pentru aceasta. Și totuși, dezamăgirea lor le-a cauzat tot felul de greutăți și probleme. Au început să creadă că nici acum, nici în trecut n-a existat vreodată magie în lume. Să spună că magicienii *Aureați* fuseseră fie niște șarlatani, fie înșelați la rândul lor. Și că Regele Corb nu fusese nimic mai mult decât o invenție a englezilor din nord, folosită ca să se apere de tirania sudului (și, provenind ei înșiși din nord, credeau că înțeleg mai bine această situație). Vai, argumentele lor erau cât se poate de ingenioase – am uitat în ce fel explicau problema spiridușilor și zânelor. În sfârșit, societatea s-a desființat, după cum v-am spus, iar unul dintre membri, Aubrey cred că îl chema, și-a propus să pună pe hârtie toate ideile societății și să le publice. Însă, când a fost vorba să se apuce propriu-zis de lucru, l-a cuprins un fel de melancolie de

durată și n-a reușit să se mobilizeze suficient încât să-și pună ideea în aplicare.

— Sărmanul domn, spuse domnul Segundus. Poate că de vină sunt vremurile în care trăim. Nu e o epocă potrivită pentru magie și studii savante, nu-i așa, domnule? Negustorii prosperă, la fel și marinarii și politicienii, dar magicienii nu. Vremea noastră a apus. Rămase pe gânduri o clipă, apoi urmă: Acum trei ani eram la Londra și am cunoscut un magician de stradă, un tip cam vagabond, genul care stă într-o casă cu perdele îngălbenite, și care avea un defect fizic straniu. Omul acesta m-a convins să-i dau o sumă de bani destul de mare – în schimbul căreia mi-a promis că-mi va împărtăși un mare secret. După ce i-am dat banii mi-a spus că într-o zi magia va fi readusă în Anglia de doi magicieni. Ei bine, eu nu cred cătuși de puțin în profeții, și totuși spusele acestui om m-au împins să încerc să aflu adevărul despre starea decăzută a magiei în țara noastră – nu găsiți că e bizar?

— Aveți perfectă dreptate – profețiile sunt niște prostii, spuse domnul Honeyfoot, râzând. Apoi, ca și cum l-ar fi lovit un gând pe neașteptate, spuse: Iată, noi suntem doi magicieni. Honeyfoot și Segundus, probă el, cu gândul parcă la ziare și manuale de istorie. Honeyfoot și Segundus – sună foarte bine.

Domnul Segundus clătină însă din cap.

— Individul știa cu ce mă ocup, așa că era de așteptat să încerce să mă convingă că eu sunt unul din cei doi. Însă până la urmă mi-a spus fățiș că nu e așa. La început mi s-a părut că nu e sigur. Era ceva în legătură cu mine, zicea el... M-a pus să-mi scriu numele pe o bucată de hârtie și l-a privit vreme îndelungată.

— Cred că și-a dat seama că nu va mai scoate niciun ban de la dumneavoastră, zise domnul Honeyfoot.

Hurtfew Abbey se afla cam la treizeci de kilometri de York, înspre nord-vest. Singurul aspect antic al locului era numele său – existase, e adevărat, o abație³ acolo, însă cu mult timp în urmă; clădirea actuală fusese construită în timpul domniei reginei Anne. Era o casă frumoasă, de formă pătrată, cu aspect solid, situată într-un parc plin de copaci uzi ce aveau o înfățișare fantomatică (căci se lăsa treptat ceața). Parcul era străbătut de un

---

³ Hurtfew Abbey - Abația Hurtfew (n. tr.).

râu (numit Hurt), iar de-a curmezișul acestuia se vedea un pod construit în stil clasic.

Celălalt magician (care se numea Norrell) se afla în hol, pregătit să-și întâmpine oaspeții. Era un om mărunț, la fel ca scrisul său, și le ură bun-venit celor doi la Hurtfew cu un glas slab, ca și cum nu ar fi fost obișnuit să-și exprime gândurile cu voce tare. Domnul Honeyfoot, care era puțin surd, nu-l înțelese.

— Îmbătrânesc, domnule – un neajuns prea răspândit. Sper că veți avea răbdare cu mine.

Mr Norrell își conduse oaspeții într-un salon frumos aranjat, unde ardea în șemineu un foc zdravăn. Nu erau aprinse lumânările; prin cele două ferestre mari intra suficientă lumină – deși această lumină era cenușie, deloc veselă. Și totuși, domnul Segundus avea senzația că mai e un foc aprins undeva în încăpere, sau niște lumânări – astfel că se întorcea mereu și privea în jur ca să descopere unde erau acestea. Nu văzu însă nimic – decât, poate, o oglindă sau un orologiu străvechi.

Mr Norrell spuse că citise relatarea domnului Segundus cu privire la slujitorii spiriduși ai lui Martin Pale⁴.

— O lucrare demnă de laudă, domnule, însă nu l-ați pomenit pe Jupân Fallowthought. Un duh minor, e adevărat, ale cărui servicii pentru marele Dr. Pale au fost de o utilitate îndoielnică⁵. Cu toate astea, micul dumneavoastră compendiu e incomplet fără el.

Urmă o pauză.

— Un spiriduș pe nume Fallowthought, domnule? spuse domnul Segundus, eu... cum adică... vreau să spun că n-am auzit niciodată de această creatură – nici în lumea noastră, nici în altele.

Mr Norrell zâmbi pentru prima oară – însă zâmbetul lui părea adresat mai mult proprie-i persoane.

— Desigur, zise el, am uitat. Totul e pomenit în cartea lui Holgarth și Pickle despre propriile lor afaceri cu Jupân Fallowthought, pe care e foarte puțin probabil să o fi citit. Vă felicit – cei doi erau o pereche destul de

---

⁴ Descrierea completă a slujitorilor spiriduși ai Dr. Pale - numele, istoria, caracterele lor, precum și serviciile pe care le-au îndeplinit pentru acesta de John Segundus, pub. de Thomas Burnham, librar, Northampton, 1799.

⁵ Dr. Martin Pale (1485-1567), fiul unui tăbăcar din Warwick, a fost cel din urmă dintre magicienii Aureați sau ai Erei de Aur. Alți magicieni i-au urmat (cf. Gregory Absalom), însă reputațiile acestora sunt îndoielnice. Este un fapt sigur că Pale a fost ultimul magician englez care s-a aventurat în Faerie.

insipidă, mai mult nelegiuți decât magicieni: cu cât știi mai puțin despre ei, cu atât mai bine.

— O, domnule! strigă domnul Honeyfoot, bănuind că Mr Norrell se referise la una dintre cărțile sale. Am auzit lucruri extraordinare despre biblioteca domniei-voastre. Toți magicienii din Yorkshire au fost cuprinși de invidie când au auzit cât de multe cărți aveți!

— Chiar așa? spuse Mr Norrell cu răceală. Mă surprinde ce-mi spuneți. Nu știam că treburile mele sunt atât de bine cunoscute... Presupun că e din cauza lui Thoroughgood, urmă el gânditor, referindu-se la un om ce vindea cărți și curiozități la Coffee-yard, în York. Childermass m-a avertizat în repetate rânduri că Thoroughgood e un palavragiu.

Domnul Honeyfoot nu înțelegea. Dacă ar fi fost *e/* cel care să dețină un asemenea număr de cărți despre magie, i-ar fi plăcut nespus să vorbească despre ele, să i se aducă laude din această pricină și să le înfățișeze admirației celorlalți; și nu putea crede că Mr Norrell nu era la fel. Prin urmare, dorind să fie amabil și să-l facă pe Mr Norrell să se simtă mai în largul său (îi intrase în cap că acesta e timid), insistă:

— Pot, oare, domnule, să-mi exprim o dorință – aceea de a ni se permite să vedem minunata dumneavoastră bibliotecă?

Domnul Segundus era convins că Norrell va refuza, însă Mr Norrell îi privi fix câteva clipe (avea ochii mici și albaștri, și părea că se uită pe furiș la ei de undeva, dintr-un loc secret aflat înlăuntrul său) și apoi, cu o expresie ce friza mărinimia, încuviință cererea domnului Honeyfoot. Acesta din urmă se arătă plin de recunoștință, bucuros că îl mulțumise, credea el, pe Mr Norrell în aceeași măsură ca și pe sine.

Mr Norrell îi conduse pe cei doi gentilomi de-a lungul unui coridor – unul cât se poate de obișnuit, observă domnul Segundus, cu pereții îmbrăcați în lambriuri și podeaua din lemn de stejar bine lustruit, răspândind un miros de ceară de albine; urmă apoi o scară, sau poate doar trei sau patru trepte; și un alt coridor unde aerul era ceva mai rece, iar podeaua era din piatră solidă de York: nimic remarcabil. (Sau al doilea coridor fusese înaintea scării sau a treptelor? Dar oare văzuseră într-adevăr o scară?) Domnul Segundus era unul dintre acei oameni norocoși care își dau seama întotdeauna dacă stau cu fața spre nord, sud, est sau vest. Nu era o însușire cu care se mândrea în mod deosebit – era un lucru la fel de firesc ca și certitudinea că avea capul pe umeri – însă în casa lui Mr Norrell acest simț al său îl părăsi. Niciodată după aceea n-a reușit să-și amintească succesiunea de coridoare și încăperi

prin care trecuseră și nici să precizeze clar cât le luase să ajungă la bibliotecă. În plus, nu putea nici să-și dea seama în ce direcție mergeau; avea senzația că Mr Norrell descoperise un al cincilea punct cardinal – nici est, nici sud, nici vest, nici nord, ci o direcție cu totul nouă, înspre care îi conducea. Domnul Honeyfoot, pe de altă parte, nu părea să observe nimic ciudat.

Biblioteca era, poate, ceva mai mică decât salonul pe care îl părăsiseră. În semineu ardea un foc sănătos, iar în jur totul inspira confort și liniște. Și de această dată lumina din încăperea nu se potrivea, parcă, cu cea venită prin cele trei ferestre înalte, cu câte douăsprezece ochiuri; și pe domnul Segundus îl încercă din nou senzația stranie că ar fi trebuit să mai fie în încăperea niște lumânări, alte ferestre sau încă un foc, care să explice lumina. Prin ferestre, cele care existau, nu se vedea decât o întindere vastă de ploaie mohorâtă, englezească, astfel încât domnul Segundus nu reuși să observe niciun element al peisajului înconjurător și nici să-și dea seama în care aripă a casei se aflau.

Camera nu era goală; era acolo un bărbat așezat la masă, care s-a ridicat atunci când au intrat ei, și pe care Mr Norrell l-a prezentat scurt ca fiind Childermass, omul lui de încredere.

Domnul Honeyfoot și domnul Segundus, fiind ei înșiși magicieni, își dădeau singuri seama că biblioteca de la Hurlfew Abbey era mai scumpă proprietarului său decât toate celelalte averi ale sale; astfel încât nu au fost surprinși să vadă că Mr Norrell construisese o minunată cutie de bijuterii care să adăpostească tezaurul inimii sale. Rafturile ce acopereau pereții erau din esențe de lemn englezesc și erau tăiate în formă de arcade gotice, împodobite cu sculpturi. Aceste sculpturi reprezentau frunze (uscate și răsucite, ca și cum artistul ar fi vrut să ofere o reprezentare a toamnei), rădăcini și ramuri împletite, mici fructe sălbatice și iederă – toate minunate realizate. Însă minunăția rafturilor nu era nimic pe lângă cea a cărților.

Primul lucru pe care îl învață un elev într-ale magiei este că există cărți *despre* magie și cărți *de* magie. Al doilea lucru este că din prima categorie poate găsi exemplare cât se poate de respectabile la orice librar, la prețul de două sau trei guinee, pe când celelalte sunt mai scumpe decât nestematele⁶.

---

⁶ Magicienii, după cum știm din maxima lui Jonathan Strange, se ceartă din pricinile cele mai mărunte; astfel că nu e de mirare că s-au dedicat mulți ani și mult efort intelectual unei probleme spinoase: a stabili dacă volumul cutare sau cutare intră în categoria cărților de magie. Majoritatea celor neinițiați, însă, se mulțumesc cu această regulă

Colecția societății din York era considerată foarte bună – chiar remarcabilă; printre multele volume păstrate aici existau cinci lucrări scrise între 1550 și 1700, care puteau fi pe drept privite ca tomuri de magie (cu toate că una dintre ele nu însuma decât câteva pagini zdrențuite). Cărțile de magie sunt rare, și nici domnul Segundus, nici domnul Honeyfoot nu văzuseră vreodată mai mult de două sau trei într-o bibliotecă particulară. La Hurtfew, toți pereții erau acoperiți cu rafturi și toate rafturile erau pline cu cărți. Iar cărțile erau toate, sau aproape toate, cărți vechi, cărți de magie. A! Sigur că multe dintre ele erau legate frumos, cu coperte noi, dar era limpede că acestea erau volume pe care Mr Norrell însuși le dăduse la legat (îi plăceau, se pare, legăturile simple din piele de vițel, cu titlul gravat frumos cu majuscule argintii). Însă multe altele aveau coperte vechi, vechi, vechi de tot, roase la cotor și la colțuri.

Domnul Segundus aruncă o privire către cotoarele cărților de pe cel mai apropiat raft; primul titlu pe care îl citi era *În ce fel să întrebăm întunecimea și cum să pătrundem Spusele sale*.

---

simplă: cărțile scrise înainte ca magia să ia sfârșit în Anglia sunt cărți de magie, iar cele scrise mai târziu sunt cărți despre magie. Principiul ce stă la baza acestei reguli generale a neinițiatilor este că o carte de magie trebuie să fie scrisă de un magician practicant, și nu de un teoretician sau istoric al magiei. Ce poate fi mai logic? Și totuși ne lovim deja de dificultăți. Marii maeștri într-ale magiei, cei pe care îi numim magicieni ai Erei de Aur sau magicieni Aureați (Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Catherine de Winchester, Regele Corb), au scris puțin, sau în orice caz puține din scrierile lor au supraviețuit. E probabil chiar ca Thomas Godbless să nu fi știut deloc să scrie. Stokesey a învățat limba latină la o mică școală secundară din ținutul său natal, Devonshire, însă tot ce știm despre el provine din alte surse.

Magicienii nu au început să scrie cărți decât atunci când magia intrase deja în declin. Se apropia deja întunericul ce avea să umbrească zilele de glorie ale magiei englezești; acești magicieni, numiți ai Erei de Argint sau Argentinii (Thomas Lanchester, 1518-1590; Jacques Belasis, 1526-1604; Nicholas Goubert, 1535-1578; Gregory Absalom, 1507-1599), au fost ca niște lumânări pâlâpânde în lumina asfințitului; ei au fost în primul rând savanți și abia apoi magicieni. Desigur, au pretins că săvârșeau lucrări magice, iar unii dintre ei au avut chiar unul sau doi slujitori spiriduși, însă prea multe nu au realizat în acest sens, iar unii savanți moderni și-au exprimat chiar îndoiala privind capacitatea lor de a folosi magia.

— O lucrare prostească, spuse Mr Norrell. Domnul Segundus tresări – nu-și dăduse seama că gazda lui se afla atât de aproape. Mr Norrell urmă: V-aș sfătui să nu pierdeți nici o clipă gândindu-vă la ea.

Atunci domnul Segundus privi cea de a doua carte – *Instrucțiunile* lui Belasis.

— Îl știți pe Belasis, cred? întrebă Mr Norrell.

— Doar din auzite, domnule, spuse domnul Segundus. Mi s-a spus de multe ori că acesta deținea răspunsurile multor întrebări, însă am auzit de asemenea – de fapt, toate autoritățile în domeniu sunt de aceeași părere – că toate exemplarele *Instrucțiunilor* au fost distruse cu mult timp în urmă. Și totuși iată cartea chiar aici! Domnule, dar este extraordinar! Este minunat!

— Aveți așteptări mari de la Belasis, observă Norrell, și odinioară eram și eu exact de aceeași părere. Îmi amintesc că vreme de mai multe luni am petrecut câte opt ore pe zi studiindu-i scrierile; un compliment pe care, așa spune, nu l-am mai făcut nici unui alt autor. Dar până la urmă s-a dovedit dezamăgitor. E obscur acolo unde ar trebui să fie inteligibil – și inteligibil acolo unde n-ar trebui să se facă lesne înțeles. Sunt anumite lucruri care n-ar trebui scrise în cărți, astfel ca oricine să le poată citi. Eu, unul, nu mai am o părere foarte bună despre Belasis.

— Iată o carte de care nici măcar nu am auzit, domnule, spuse domnul Segundus, *Excelențele magiei creștino-iudaice*. Ce îmi puteți spune despre ea?

— Ha! strigă Mr Norrell. Datează din secolul al XVII-lea, însă nu am o părere prea bună despre ea. Autorul a fost un ticălos mincinos, bețiv și adulter. Mă bucur că a fost uitat pe deplin.

Se părea că Mr Norrell nu disprețuia doar magicienii în viață. Îi analizase și cei morți și îi găsisese plini de lipsuri pe toți.

În acest timp, domnul Honeyfoot, cu brațele ridicate în sus ca un metodist care-și spune rugăciunile, alerga de la un raft la altul; abia dacă apuca să se oprească să citească titlul vreunei cărți, că privirea îi era atrasă de un altul, aflat în partea cealaltă a încăperii.

— Vai, Mr Norrell! strigă el. Câte cărți! Desigur că aici se găsesc răspunsurile la toate întrebările noastre!

— Mă îndoiesc, domnule, răspunse Mr Norrell sec.

Asistentul râse scurt – un râs adresat, cât se poate de limpede, domnului Honeyfoot, și totuși Mr Norrell nu-l mustră nici cu privirea, nici cu vorba; domnul Segundus se întrebă ce gen de afaceri îi încredința Mr Norrell

acestui om. Cu părul său lung, învâlvorat ca ploaia și negru ca tunetul, părea desprins dintr-un peisaj cu mlaștini bătute de vânt, sau din vreo alee întunecoasă, dacă nu chiar dintr-un roman al doamnei Radeliffe.

Domnul Segundus luă din raft *Instrucțiunile* lui Jacques Belasis și, în ciuda părerii proaste a lui Mr Norrell despre această carte, găsi pe dată două pasaje extraordinare⁷. Apoi, conștient de faptul că timpul trecea și că asistentul îl fixa cu privirea lui stranie și întunecată, deschise *Excelențele magiei creștino-iudaice*. Aceasta nu era (cum crezuse el) o carte tipărită, ci un manuscris mângălit în mare grabă pe dosul a diverse petice de hârtie, majoritatea foste chitanțe de la cârciumă. Printre ele domnul Segundus găsi relatările unor minunate aventuri. Magicianul din secolul al XVII-lea își folosisse slabele puteri magice pentru a se lupta cu dușmani măreți și puternici: bătălii pe care niciun magician din neamul oamenilor nu ar fi trebuit să le înceapă. Notase povestea victoriilor sale mărunte pe când

---

⁷ Primul pasaj citit de domnul Segundus se referea la Anglia, la Faerie (pe care magicienii o mai numesc câteodată și „Tărâmul Celălalt”) și la un ținut straniu care zice-se că s-ar afla de partea cealaltă a Iadului. Domnul Segundus auzise ceva despre legătura simbolică și magică dintre aceste trei tărâmuri, însă nu citise niciodată o explicație atât de clară ca cea de aici cu privire la aceasta.

Cel de-al doilea pasaj vorbea despre unul dintre cei mai de seamă magicieni ai Angliei, Martin Pale. În cartea lui Gregory Absalom, Arborele cunoașterii, există un pasaj bine cunoscut în care se povestește cum, călătorind prin Faerie, ultimul dintre marii magicieni Aureați, Martin Pale, i-a făcut o vizită unui prinț spiriduș. Ca majoritatea celor din neamul său, spiridușul avea o multitudine de nume, titluri onorifice și pseudonime, însă era îndeobște cunoscut ca Henry cel Rece. Henry cel Rece i-a adresat oaspetelui său un discurs lung și respectuos. Discursul acesta a fost plin de metafore și aluzii obscure, însă ceea ce părea că vrea să spună Henry cel Rece era că zânele și spiridușii sunt creaturi rele prin natura lor, care nu își dau seama întotdeauna că greșesc. La care Martin Pale a replicat scurt și oarecum enigmatic că nu toți englezii au picioarele la fel de mari.

Vreme de câteva secole n-a știut nimeni ce sens ar putea avea toate acestea, deși s-au înaintat câteva teorii - iar John Segundus le cunoștea pe toate. Cea mai populară dintre ele a fost cea dezvoltată de William Pander la începutul secolului al XVIII-lea. Pantler spunea că Henry cel Rece și Pale se refereau de fapt la teologie. Zânele (așa cum știe toată lumea) sunt cu totul în afara influenței Bisericii; Hristos n-a venit niciodată printre ei, și nici nu o va face - și nimeni nu știe ce soartă vor avea în Ziua Judecării de Apoi. După spusele lui Pantler, Henry cel Rece voia de fapt să-l întrebe pe Pale dacă exista vreo speranță ca zânele și spiridușii să primească, la fel ca oamenii, Mântuirea Eternă. Răspunsul lui Pale - și anume că picioarele englezilor sunt de mărimi diferite - a fost modul lui de a spune că nu toți englezii vor fi mântuiți. Plecând de aici, Pantler îi atribuie lui Pale o credință destul de ciudată, și anume că în Rai nu ar încăpea decât un număr finit dintre Cei Binecuvântați; și, cu fiecare englez condamnat la flăcările Iadului, se eliberează un loc în Rai pentru cineva din neamul zânelor. Reputația lui Pantler ca teoretician al magiei se bazează exclusiv pe cartea pe care a scris-o pe marginea acestui subiect.

În *Instrucțiunile* lui Jacques Belasis, domnul Segundus a citit însă o explicație cu totul diferită. Cu trei secole înainte ca Martin Pale să intre în castelul lui Henry cel Rece, acesta din urmă primise vizita unui alt om, un magician englez și mai important decât Pale - Ralph Stokesey - care lăsase acolo, la plecare, o pereche de cizme. Cizmele, spunea Belasis, erau vechi și probabil că din acest motiv Stokesey nu le luase cu el, însă prezența lor în castel provocase multă îngrijorare spiridușilor de acolo, care aveau mare respect pentru magicienii englezi. Mai ales Henry cel Rece era extrem de neliniștit, temându-se că într-un chip ciudat și de neînțeles morala creștină îl va socoti pe el vinovat pentru pierderea cizmelor. Astfel că a încercat să scape de groaznicele obiecte, trecându-i-le lui Pale, care însă n-a vrut să le ia.

dușmanii se apropiau din ce în ce mai mult, încercuindu-l. Autorul știuse foarte bine, chiar în timp ce scria, că i se apropia rapid sfârșitul și că moartea era cel mai bun lucru la care putea spera.

Încăperea se întuneca; literele străvechi deveneau din ce în ce mai greu de deslușit. Doi valeți intrară în încăperea și, supravegheați de omul de încredere care numai încredere nu inspira, aprinseră lumânările, traseră draperiile și împospătară focul cu noi provizii de cărbuni. Domnul Segundus găsi de cuviință să-i reamintească domnului Honeyfoot că nu-i pomeniseră încă lui Mr Norrell despre motivul vizitei lor.

În timp ce părăseau biblioteca, domnul Segundus observă ceva ce i se păru ciudat. Lângă șemineu era tras un scaun, iar alături de acesta se afla o măsuță. Pe măsuță erau copertele legate în piele ale unei cărți foarte vechi, o foarfecă și un cuțit mare și amenințător, de felul celor folosite la curățat arbuștii. Însă paginile cărții nu se vedeau nicăieri. „Poate că, se gândi domnul Segundus, a trimis cartea la legat.” Și totuși vechea legătură părea încă solidă – de ce ar fi vrut Mr Norrell să scoată paginile, riscând astfel să le deterioreze? Cea mai potrivită persoană pentru a face asta ar fi fost un legător priceput.

Odată așezați din nou în salon, domnul Honeyfoot îi spuse lui Mr Norrell:

— Ceea ce am văzut astăzi aici, domnule, mă convinge că sunteți cea mai potrivită persoană pentru a ne ajuta. Domnul Segundus și cu mine suntem de părere că magicienii moderni înaintează într-o direcție greșită; că își irosc energia cu fleacuri. Nu sunteți de acord, domnule?

— O! Întru totul, zise Mr Norrell.

— Întrebarea noastră, urmă domnul Honeyfoot, este de ce a decăzut magia de la statutul măreț de care se bucura odinioară în țara noastră. Întrebarea noastră, domnule, este de ce nu se mai folosește magia în Anglia?

Ochii mici și albaștri ai lui Mr Norrell căpătară o duritate și o strălucire nouă, iar buzele i se strânsură ca și cum ar fi încercat să-și supprime o mare și tainică bucurie. „Era ca și cum, își spuse domnul Segundus, ar fi așteptat îndelung cineva ca să-i adreseze această întrebare, ca și cum avea răspunsul pregătit de ani de zile.” Mr Norrell spuse:

— Nu pot să răspund la această întrebare, domnule, căci nu o înțeleg. Este o întrebare greșită, domnule. Magia nu a luat sfârșit în Anglia. Eu însumi sunt un magician practicant perfect acceptabil.

Hanul Old Starre

Ianuarie-februarie 1807

În timp ce trăsura părăsea curtea lui Mr Norrell, domnul Honeyfoot exclamă:

— Un magician practicant în Anglia! Ba chiar în Yorkshire! Ce noroc extraordinar am avut! Ah, domnule Segundus, dumneavoastră trebuie să vă mulțumim pentru aceasta. Căci dumneavoastră ați rămas treaz în vreme ce noi toți căzuserăm în toropeală. Dacă n-ar fi fost încurajările domniei-voastre, poate că nu l-am fi descoperit niciodată pe Mr Norrell. Și sunt convins că acesta n-ar fi luat în veci legătura cu noi din proprie inițiativă; este oarecum rezervat. Nu ne-a oferit niciun fel de amănunte despre reușitele sale în domeniul practicii magiei, nu ne-a spus decât că a avut succes. Aș spune că aceasta e o mărturie a unei firi modeste. Domnule Segundus, cred că veți fi de acord că avem acum o sarcină cât se poate de clară. E de datoria noastră, domnule, să învingem sfiala naturală și aversiunea față de laude a lui Norrell și să-l aducem, triumfal, în fața unui public mai larg!

— Poate, spuse domnul Segundus șovăielnic.

— E drept, nu va fi ușor, urmă domnul Honeyfoot. Este destul de reticent și nu îndrăgește prea mult societatea. Însă trebuie să își dea seama că asemenea cunoștințe ca cele pe care le posedă trebuie împărtășite și celorlalți, spre binele Națiunii. Este un gentilom: își cunoaște, deci, îndatoririle și sunt convins că le va și îndeplini. O, domnule Segundus! Meritați mulțumirile pline de recunoștință ale fiecărui magician din țară.

Însă, orice ar fi meritat domnul Segundus, tristul adevăr este că magicienii din Anglia sunt o tagmă din cale-afară de nerecunoscătoare. Era foarte posibil ca domnul Honeyfoot și domnul Segundus să fi făcut cea mai însemnată descoperire pentru știința magiei din ultimele trei veacuri – ei, și? Aproape că n-a fost membru al societății din York care, la aflarea veștii, să nu fie convins că el s-ar fi descurcat mult mai bine – și, în următoarea zi

de marți, când a avut loc o întrunire extraordinară a Societății Savante a Magicienilor din York, puțini erau membrii care nu doreau să-și exprime această convingere.

La ceasul șapte în seara de marți, încăperea de la etaj a Hanului Old Starre era plină. Se părea că veștile aduse de domnul Honeyfoot și de domnul Segundus îi atrăseseră pe toți gentilomii din oraș care aruncaseră măcar o privire, vreodată, într-o carte de magie – iar Yorkul se mândrea a fi unul dintre cele mai însemnate centre de magie din Anglia; poate doar orașul regelui, Newcastle, să se fi putut lăuda cu existența a mai multor magicieni între zidurile sale.

Era o asemenea aglomerare de magicieni în încăpere încât, pentru moment, mulți dintre ei erau nevoiți să stea în picioare, deși vaeții aduceau întruna scaune de jos. Dr. Foxcastle își găsisese un loc excelent – un jilț înalt și negru, cu sculpturi ciudate – și acest jilț (ce aducea mai degrabă a tron), draperiile roșii de catifea din spatele lui și felul în care ședea, cu mâinile încleștate peste burta mare și rotundă, îi dădeau cu toatele un aer profund autoritar.

Servitorii de la Hanul Old Starre încinseseră un foc strașnic, ca să compenseze frigul serii de ianuarie; în jurul șemineului ședea câțiva magicieni foarte bătrâni – care păreau că apucaseră domnia lui George al II-lea⁸ sau o perioadă apropiată – înfășurați cu toții în șaluri în carouri, cu figuri îngălbenite semănând cu niște pânze de păianjen și însoțiți de vaeți la fel de bătrâni, ducând în buzunare sticle cu doctorii. Domnul Honeyfoot îi întâmpina cu: „Ce mai faceți, domnule Aptree? Bună seara, domnule Greyshippe! Sper că vă simțiți bine, domnule Tunstall! Mă bucur mult să vă văd aici, domnilor! Sper că ați venit cu toții să vă bucurați alături de noi. Toți acești ani pe care i-am petrecut într-o pustietate prăfoasă au luat sfârșit. O! Nimeni nu știe mai bine decât dumneavoastră, domnule Aptree, și decât dumneavoastră, domnule Greyshippe, cum au fost anii din urmă, căci i-ați trăit pe mulți dintre ei. Însă iată că magia va fi iarăși sfătuitoarea și protectoarea Britanniei! Și francezii, domnule Tunstall! Ce-or să zică francezii când vor afla? Ha! Nu m-ar mira să se predea de îndată”.

Domnul Honeyfoot mai avea multe astfel de lucruri de spus; își pregătise un discurs prin care dorea să le prezinte celor de față minunatele avantaje

---

⁸ George al II-lea - monarh britanic (1683-1760) (n. tr.).

pe care Marea Britanie le-ar fi avut de câștigat de pe urma proaspetei descoperiri. Însă nu reușea să spună mai mult de câteva propoziții legate, pentru că fiecare gentilom din încăperea părea să ardă de nerăbdare să-și exprime propriile opinii legate de acest subiect, și fiecare dintre aceste opinii trebuia comunicată urgent tuturor celorlalți participanți la discuție. Dr. Foxcastle a fost primul care l-a întrerupt pe domnul Honeyfoot. De pe tronul său mare și negru, i se adresă astfel domnului Honeyfoot:

— Îmi pare nespus de rău, domnule, să văd că umbriți reputația magiei – pentru care știu, de altfel, că aveți un respect deosebit – cu povești imposibile și invenții năstrușnice. Domnule Segundus, urmă el, întorcându-se către cel pe care îl considera cauza tuturor relelor, nu știu ce se obișnuiește acolo de unde veniți dumneavoastră, dar în Yorkshire nu-i tolerăm pe cei care își câștigă reputația cu prețul liniștii sufletești a altora.

Atât apucă să spună dr. Foxcastle înainte ca exclamațiile puternice și furioase ale susținătorilor domnului Honeyfoot și ai domnului Segundus să-i înăbușe vorbele. Următorul gentilom care s-a făcut auzit și-a exprimat uimirea că domnul Segundus și domnul Honeyfoot s-au lăsat astfel păcăliți. Era limpede doar că Norrell e nebun – cu nimic mai bun decât toți zănaticii cu privirea fixă ce urlau pe la colțuri de stradă că ei sunt Regele Corb.

Un domn cu păr nisipiu, aflat într-o stare de extremă agitație, era de părere că domnul Honeyfoot și domnul Segundus ar fi trebuit să insiste ca Mr Norrell să plece de îndată de acasă și să vină cât se poate de repede, într-o trăsură deschisă (deși era luna ianuarie), și să-și facă intrarea triumfală în York, pentru ca domnul cu păr nisipiu să-i poată presăra în cale frunze de iederă⁹; iar unul dintre domnii foarte bătrâni așezați lângă foc spunea ceva foarte aprins, însă, fiind atât de bătrân, glasul îi era destul de slab și nu-i ardea nimănui să afle tocmai atunci ce are el de spus.

Mai era de față și un bărbat înalt și cu mult bun-simț, pe nume Thorpe, un gentilom care avea puține cunoștințe despre magie, însă cu o judecată atât de sănătoasă cum rar se întâlnește la un magician. Acest domn fusese încă de la început de părere că domnul Segundus trebuia încurajat în încercarea sa de a descoperi unde anume dispăruse magia practică englezească – cu toate că, la fel ca toată lumea, nici domnul Thorpe nu se așteptase ca acesta

---

⁹ E drept că, în Roma Imperială, cuceritorii primeau în semn de laudă cununi de laur; îndrăgostiții și cei favorizați de soartă au calea presărată cu roze; însă magicienii englezi n-au primit niciodată altceva decât iederă.

să găsească răspunsul chiar atât de curând. Însă, odată răspunsul găsit, domnul Thorpe era de părere că în niciun caz acesta nu trebuie neglijat:

— Domnilor, Mr Norrell a declarat că poate săvârși fapte de magie. Prea bine. Știm câte ceva despre Mr Norrell – am auzit cu toții de textele rare pe care se spune că le-ar deține; fie și pentru acest unic motiv, ar fi o greșeală din partea noastră să dăm uitării declarația sa fără a o analiza îndeaproape.

Însă există și alte argumente, mai puternice, în favoarea lui Norrell – și anume că doi gentilomi din rândurile noastre – amândoi cărturari serioși – s-au întâlnit cu Norrell și s-au întors crezând în acesta.

Se întoarse către domnul Honeyfoot și urmă:

— Credeți în acest om – vi se citește pe față. Ați văzut ceva care v-a convins – spuneți-ne și nouă, vă rugăm, despre ce e vorba.

Ei bine, reacția domnului Honeyfoot la auzirea acestei întrebări a fost, poate, ușor stranie. Mai întâi i-a adresat domnului Thorpe un zâmbet recunoscător, ca și cum acesta îi oferise exact ce își dorea: ocazia de a face cunoscute excelentele motive pe care le avea pentru a crede că Mr Norrell era în stare să facă vrăji; și deschise gura ca să-și înceapă relatarea. Apoi se opri; căzu pe gânduri o clipă; privi în jur, de parcă toate acele excelente motive care adineauri i se păruseră atât de substanțiale se prefăceau în ceață și neant în gura lui, de parcă limba și dinții săi nu puteau să prindă nici măcar unul singur dintre ele, pentru a-l exprima sub forma unei propoziții inteligibile în limba engleză. În cele din urmă a bălmăjit ceva despre figura onestă a lui Mr Norrell.

Membrii societății din York nu au găsit acest argument satisfăcător (și, dacă ar fi avut privilegiul să vadă și ei figura lui Mr Norrell, probabil că și-ar fi întărit și mai mult părerea). Așa că Thorpe se întoarse către domnul Segundus și spuse:

— Domnule Segundus, l-ați văzut și dumneavoastră pe Mr Norrell. Ce părere aveți?

Abia atunci au observat cei de față cât de palid era domnul Segundus, și unii dintre ei și-au dat seama că acesta nu le răspunsese nici la salut, ca și cum ar fi fost prea adâncit în gânduri.

— Vă simțiți rău, domnule? Întrebă cu blândețe domnul Thorpe.

— Nu, nu, murmură domnul Segundus, nu am nimic. Vă mulțumesc. Însă părea atât de pierdut, încât unul dintre gentilomi i-a oferit scaunul său, iar altul s-a dus să aducă un pahar cu vin de Canare; cât despre domnul cel agitat cu păr nisipiu care își exprimase intenția de a presăra frunze de iederă

în calea lui Mr Norrell, acesta nutrea în secret speranța că domnul Segundus fusese vrăjit și că vor vedea cu toții ceva extraordinar!

Domnul Segundus oftă și spuse:

— Vă mulțumesc. Nu sunt bolnav, însă în ultima săptămână m-am simțit extrem de greoi și de amorțit. Doamna Pleasance mi-a dat arorut și decoct cald de rădăcină de lemn-dulce, dar acestea nu mi-au ajutat deloc – și nici nu mă mir, căci confuzia pare să fie în mintea mea. Însă mă simt ceva mai bine. Domnilor, dacă ar fi să mă întrebați acum de ce cred că magia a revenit pe pământul Angliei, v-aș spune că motivul e că am văzut magie înfăptuită. Impresia aceasta, că am văzut cum s-au săvârșit fapte magice, e extrem de vie aici și aici... (la care domnul Segundus își atinse fruntea și inima). Și totuși îmi dau seama că n-am văzut nimic. Norrell n-a făcut nici o vrajă cât timp am fost noi acolo. Așa că nu pot decât să presupun că am visat.

A urmat o nouă izbucnire a membrilor societății din York. Domnul cel spălăcit schiță un zâmbet fără vlagă și întrebă dacă înțelege cineva ceva. Atunci domnul Thorpe strigă:

— Doamne sfinte! Ce prostie din partea noastră să stăm aici și să ne dăm cu presupusul cu privire la ce poate și ce nu poate să facă Mr Norrell. Cred că suntem cu toții niște ființe raționale, iar răspunsul este, cu siguranță, unul foarte simplu – trebuie să-l rugăm să ne arate că poate face vrăji, dovedind astfel ce a susținut.

Aceste vorbe arătau o judecată atât de sănătoasă, încât magicienii au tăcut cu toții o clipă – deși aceasta nu înseamnă că propunerea făcută s-a bucurat de sprijinul tuturor – câtuși de puțin. Câțiva dintre magicieni (printre care și dr. Foxcastle) s-au declarat împotriva. Dacă îi cereau lui Norrell; să facă vrăji, exista desigur pericolul ca acesta să reușească. Iar ei nu voiau să vadă magia pusă în practică; doreau doar să citească despre ea în cărți. Alții i-au arătat de părere că și așa societatea din York se expusese deja ridicolului. Însă până la urmă majoritatea magicienilor au fost de acord cu domnul Thorpe că „În calitatea noastră de cărturari, domnilor, trebuie măcar să-i oferim lui Mr Norrell ocazia de a ne convinge”. Prin urmare, s-a luat hotărârea ca să îi scrie cineva încă o scrisoare lui Mr Norrell.

Erau cu toții convinși de faptul că domnul Honeyfoot și domnul Segundus se descurcaseră deplorabil în întâlnirea lor cu Mr Norrell; și, cel puțin cu privire la un anume subiect – acela al minunatei biblioteci a acestuia din urmă – părea că cei doi s-au prostit de-a binelea, căci n-au fost în stare să relateze absolut nimic inteligibil despre ea. Ce văzuseră? O, cărți, multe cărți.

Remarcabil de multe? Da, erau de părere că la momentul respectiv li se păruseră remarcabil de multe. Cărți rare? A, probabil că da. Și avuseseră permisiunea de a le lua de pe rafturi și de a vedea ce conțin? O, nu! Mr Norrell nu mersese până acolo încât să-i invite să facă asta. Dar citiseră titlurile? Da, așa era. Foarte bine, și care erau titlurile cărților pe care le văzuseră? Nu știau; nu-și aminteau. Domnul Segundus spuse că titlul uneia dintre cărți începea cu litera „B”, dar aceasta a fost singura informație pe care a putut să o ofere. Totul era foarte ciudat.

Fusese în intenția domnului Thorpe de a scrie el însuși scrisoarea către Mr Norrell, însă erau de față foarte mulți magicieni care doreau în primul rând să-l atace pe Mr Norrell ca răspuns la propria sa insolență; iar acești domni s-au gândit, pe bună dreptate, că cel mai bun mod de a-l insulta pe Mr Norrell ar fi fost să-l lase pe dr. Foxcastle să scrie scrisoarea. Și chiar așa s-a întâmplat. După o perioadă nu foarte lungă de așteptare, sosi și răspunsul furios al celuilalt.

*Hurtfew Abbey, Yorkshire
1 februarie 1807*

Domnule,

De două ori în ultimii ani am avut onoarea de a primi câte o scrisoare din partea membrilor Societății Savante a Magicienilor din York, prin care mi se solicita o întâlnire. Și iată că acum am primit o a treia scrisoare, prin care sunt informat de o nemulțumire a societății. Se pare că aprecierea societății din York se pierde la fel de lesne cum se și câștigă, fără ca omul în cauză să știe măcar ce a cauzat aceste transformări. Pentru a răspunde la acuzația din scrisoarea domniei-voastre, potrivit căreia mi-aș fi prezentat în mod exagerat abilitățile și aș fi pretins a avea puteri pe care ar fi imposibil să le dețin cu adevărat, doresc să spun un singur lucru: unii oameni se grăbesc să atribuie propriile nereușite unor neajunsuri ale sorții, și nu însușirilor lor cărturărești defectuoase, însă adevărul este că magia este la fel de practicabilă acum ca și în orice altă epocă; lucru pe care mi l-am demonstrat, în chip pe deplin mulțumitor, de nenumărate ori în decursul ultimilor douăzeci de ani. Și ce răsplată primesc pentru că-mi iubesc îndeletnicirea mai mult decât ceilalți? — pentru că am studiat mai îndelung ca să o perfecționez? — aud că s-a răspândit în diverse

părți zvonul că aş fabula; aptitudinile mele profesionale sunt desconsiderate și cuvântul mi-e pus la îndoială. În aceste condiții, cred că nu veți fi foarte surprins să aflați că nu mă simt deloc înclinat să dau curs vreunei cereri a societății din York – cu atât mai puțin unei cereri de a practica magia în văzul tuturor. Societatea Savantă a Magicienilor din York se întrunește miercurea viitoare, iar în acea zi vă voi informa cu privire la intențiile mele.

*Sluga dumneavoastră,
Gilbert Norrell*

Lucrurile erau învăluite într-o aură de mister destul de neliniștitoare. Magicienii teoreticieni au așteptat cu oarecare agitație să vadă ce le va trimite magicianul practicant. Însă ceea ce le-a trimis Mr Norrell nu a fost deosebit de alarmant: un avocat – zâmbitor, curtenitor și făcând dese plecăciuni, un avocat ca toți avocații, pe nume Robinson, purtând veșminte negre și îngrijite și mănuși fine din piele de căprioară, aducând cu sine un document cum nu mai văzuseră niciodată gentilomii ce făceau parte din societatea din York; era schița unui contract redactat în conformitate cu demult uitatele coduri de legi magice englezești.

Domnul Robinson a intrat în odaia de la etajul Hanului Old Starre precis la ora opt, fiind pesemne convins că este așteptat. Avea un birou pe strada Coney, cu doi funcționari angajați. Figura lui era bine cunoscută multora dintre domnii de față.

— Trebuie să vă mărturisesc, domnilor, spuse domnul Robinson cu un zâmbet, că acest document e în cea mai mare parte opera celui care m-a trimis aici, Mr Norrell. Eu, unul, nu sunt expert în dreptul taumaturgic. Dar cine se mai poate lăuda azi cu aceasta? Totuși, dacă greșesc, vă rog să mă corecți.

Câțiva dintre magicienii din York au încuviințat atunci cu un aer atotștiutor.

Domnul Robinson era o persoană cizelată. Era atât de curat, sănătos și mulțumit de tot ceea ce făcea, încât strălucea, pur și simplu – un lucru de așteptat de la o zână sau de la un înger, dar oarecum deconcertant la un avocat. S-a arătat extrem de curtenitor față de gentilomii din societatea din York; deși nu se pricepea deloc la magie, era convins că e o îndeletnicire dificilă, care cere multă concentrare. Însă domnul Robinson a adăugat

umilinței profesionale și sincerei admirații față de societatea din York un îndemn vioi și oarecum vanitos: ca aceste minți strălucite să înceteze pentru moment a cântări chestiuni ezoterice și să-l asculte. Și-a pus pe nas o pereche de ochelari cu ramă de aur, sporind astfel strălucirea propriei persoane cu încă o scânteie.

Domnul Robinson declară că Mr Norrell se angaja la săvârșirea unei fapte magice într-un anumit loc, la un anumit moment.

— Sper, domnilor, că nu veți avea nici o obiecție ca locul și momentul să fie alese de clientul meu.

Nu, domnii nu aveau nici o obiecție.

— Atunci se va întâmpla la Catedrală, de vineri în două săptămâni.¹⁰

Domnul Robinson spuse că, dacă Mr Norrell nu reușea să facă magie, acesta avea să-și retragă public declarația că ar fi un magician practicant, sau de orice alt tip, și să jure că nu va mai susține niciodată acest lucru.

— Nu e nevoie să meargă chiar atât de departe, spuse domnul Thorpe. Dorința noastră nu este să-l pedepsim, ci doar să probăm afirmațiile domniei-sale.

Zâmbetul strălucitor al domnului Robinson scăzu puțin în intensitate, ca și cum avea de făcut un anunț nu tocmai plăcut și nu știa cum să înceapă.

— Stați, spuse domnul Secundus, încă nu am auzit care e cealaltă latură a tângului. Nu știm ce vrea domnia-sa de la noi.

Domnul Robinson încuviință. Se părea că Mr Norrell dorea ca fiecare magician din societatea din York să facă exact aceeași promisiune ca și el însuși. Cu alte cuvinte, dacă el reușea în încercarea sa, ceilalți erau obligați să desființeze de îndată Societatea Magicienilor din York și niciunul dintre ei nu ar mai fi avut vreodată dreptul să se numească „magician”. Și, la urma urmei, era corect să se întâmple așa, căci Mr Norrell s-ar fi dovedit a fi singurul magician autentic din Yorkshire.

— Și va exista o terță parte, o persoană neutră care să hotărască dacă încercarea de a face magie a reușit sau nu? Întrebă domnul Thorpe.

---

¹⁰ Biserica principală din York este în același timp o *catedrală* (adică biserica adăpostește tronul episcopului sau arhiepiscopului) și o *biserică de mănăstire* (adică o biserică înființată cu foarte mult timp în urmă de un misionar). Ambele denumiri au fost utilizate în diferite perioade. Cu secole în urmă, era numită mai adesea *Mănăstire*, dar acum locuitorii din York preferă termenul *Catedrală*, deoarece acesta reflectă superioritatea bisericii lor față de cele din orașele învecinate Ripon și Beverley. În Ripon și Beverley există mănăstiri, însă nu și catedrale.

Întrebarea păru să-l surprindă pe domnul Robinson. Spera că domnii îl vor ierta, spuse, dacă își făcuse o idee greșită – nu dorea pentru nimic în lume să-i jignească – dar crezuse că toți cei de față sunt magicieni.

O, da, încuviințară membrii societății din York, erau cu toții magicieni.

În acest caz, spuse domnul Robinson, vor recunoaște cu siguranță un act de magie dacă îl vedeau. Cine altcineva ar fi fost mai potrivit pentru aceasta decât domniile lor?

Un alt domn întrebă atunci ce fel de magie intenționa să facă Mr Norrell. Domnul Robinson le oferi o sumedenie de scuze politicoase și de explicații elaborate; din păcate, nu putea să îi lămurească, întrucât nu știa nici el.

Aș pune prea mult la încercare răbdarea cititorului dacă ar fi să redau multitudinea de argumente încâlcite care au dus la semnarea contractului propus de Mr Norrell de către gentilomii din societatea din York. Mulți au făcut-o din vanitate; căci declaraseră public că nu credeau în abilitatea lui Mr Norrell de a face magie și îi lansaseră acestuia, tot public, provocarea de a încerca – iar în astfel de împrejurări ar fi fost de-a dreptul caraghios să se răzgândească – sau așa credeau ei.

Domnul Honeyfoot, pe de altă parte, a semnat tocmai *crezând* în magia lui Mr Norrell. Domnul Honeyfoot spera că Mr Norrell va dobândi recunoaștere publică în urma acestei demonstrații și că își va folosi pe viitor puterile magice spre binele națiunii.

Unii gentilomi au fost împinși să semneze de sugestia (plecată de la Mr Norrell și transmisă oarecum voalat de domnul Robinson) că, dacă nu o făceau, ar fi arătat că nu sunt magicieni adevărați.

Și astfel, rînd pe rînd, chiar atunci, magicienii din York au semnat documentul adus de domnul Robinson. Ultimul rămase domnul Segundus.

— Eu nu semnez, spuse acesta. Căci magia e viața mea; și, oricâtă dreptate ar avea Mr Norrell în a spune că sunt un cărturar cu multe neajunsuri, ce mi-ar mai rămâne de făcut dacă mi s-ar lua această îndeletnicire?

Tăcere.

— O! spuse domnul Robinson. O, dar asta e... Sunteți sigur, domnule, că nu doriți să semnați documentul? Vedeți bine că toți prietenii dumneavoastră au făcut-o. Veți rămâne singur.

— Sunt foarte sigur, zise domnul Segundus, și vă mulțumesc.

— O! zise domnul Robinson. Ei bine, în acest caz trebuie să vă mărturisesc că nu știu cum să procedez. Clientul meu nu mi-a dat

instrucțiuni pentru cazul în care numai *unii* dintre gentilomi vor semna. Mă voi consulta cu domnia sa mâine-dimineață.

S-a auzit atunci o remarcă a doctorului Foxcastle către domnul Hart sau Hunt: iată cum, încă o dată, nou-venitul le aducea tuturor o sumedenie de necazuri pe cap.

Însă, peste două zile, domnul Robinson i-a transmis doctorului Foxcastle mesajul că, de această dată, Mr Norrell va trece bucuros cu vederea refuzul domnului Segundus de a semna; și va considera că are un contract cu toți membrii societății din York *cu excepția* domnului Segundus.

În noaptea dinaintea datei stabilite pentru demonstrația lui Mr Norrell a nins în York, iar dimineața mizeria și noroiul din oraș dispăruseră, înlocuite de albul fără cusur al zăpezii. Sunetele de copite și de pași erau înăbușite, ba chiar și vocile orășenilor sunau altfel decât de obicei, amortite parcă de tăcerea albă ce înghițea orice zgomot. Mr Norrell stabilise întâlnirea pentru o oră foarte timpurie a dimineții. Magicienii din York au luat micul dejun singuri, fiecare la casa lui. Au privit cu toții tăcuți cum servitorul le toarnă cafeaua, le rupe chiflele calde, le aduce untul. Soția, sora, fiica, nora sau nepoata însărcinate de obicei cu aceste mici servicii erau încă în pat; iar plăcuta pălăvrăgeală feminină și domestică, pe care membrii societății din York pretindeau că o disprețuiesc teribil, dar care era de fapt un refren dulce și blând pentru monotona melodie a vieții lor de fiecare zi, lipsea cu desăvârșire. Și încăperile în care ședeau acești gentilomi, cu micul dejun în față, erau altfel decât în ziua precedentă. Întunericul iernatic dispăruse cu totul, înlocuit de o lumină teribilă, orbitoare – lumina soarelui de iarnă, reflectată însutit de zăpada ce acoperea pământul. Fețele de masă din în alb străluceau în lumină, iar bobocii de trandafir ce împodobeau ceștile de cafea ale fiicei păreau că dansează, însuflețiți. Cafetiera de argint a nepoatei reflecta razele soarelui, iar ciobănițele surâzătoare de porțelan ale norei păreau îngeri sclipitori. Era ca și cum masa ar fi fost încărcată cu argintărie și cristaluri din cele ale zânelor.

Domnul Segundus, scoțând capul pe fereastra de la etajul al treilea al unei clădiri din Lady Peckitt's Yard, a crezut că poate Mr Norrell își săvârșise deja magia și că ceea ce vedea era rezultatul. A auzit apoi un zgomot amenințător deasupra capului și s-a retras rapid din calea mormanului de zăpadă căzut pe neașteptate de pe acoperiș. Domnul Segundus nu avea servitor, tot așa cum nu avea nici soție, soră, fiică, noră sau nepoată; însă doamna Pleasance, proprietăreasa, se trezea devreme. Nu de puține ori îl auzise dânsa, în

ultimele două săptămâni, suspinând, cufundat în cărțile lui – astfel că sperase să-l înveselească acum, oferindu-i un mic dejun compus din doi heringi proaspăt fripți, ceai și lapte proaspăt, pâine albă și unt, așezate pe un platou de porțelan alb cu albastru. Același scop altruist a determinat-o apoi să se așeze cu el la masă, să mai schimbe o vorbă. Văzând cât e de abătut, femeia strigă:

— Ah! Bătrânul acesta mă face să-mi pierd răbdarea!

Domnul Segundus nu-i spusese doamnei Pleasance că Mr Norrell ar fi bătrân – și totuși ea așa își închipuia. Din relatările domnului Segundus, și-l imagina ca pe un avar care strângea nu aur, ci magie; iar, pe măsură ce înaintăm cu povestirea noastră, cititorul va avea ocazia de a judeca singur justețea acestui portret al caracterului lui Mr Norrell. Întocmai ca doamna Pleasance, și eu îmi imaginez avarii ca fiind oameni bătrâni. Nu știu de ce – căci sunt convinsă, de altfel, că sunt pe lume tot atât de mulți avari tineri ca și bătrâni. Cât despre întrebarea dacă Mr Norrell era sau nu bătrân – acesta era genul de om bătrân și la șaptesprezece ani.

Doamna Pleasance continuă:

— Când trăia, domnul Pleasance obișnuia să spună că nimeni din tot Yorkul, bărbat sau femeie, nu știe să coacă pâine ca mine; și au fost și alții care, în bunătatea lor, au declarat că nu mâncaseră în viața lor pâine mai bună. Dar uite că eu am prețuit întotdeauna dragostea omului de a face lucrurile bine și, dacă în clipa asta ar ieși din ceainic un spirit din acelea stranii, din poveștile arabe, și s-ar oferi să-mi îndeplinească trei dorințe, sper că nu m-ar împinge păcatele să-mi doresc ca alții să nu mai coacă pâine – și, chiar dacă pâinea lor o întrece pe-a mea, nu văd în ce fel ar putea să-mi dăuneze mie asta; ba chiar aş zice bravo lor. Haideți, domnule, gustați, zise ea, împingând în fața chiriașului un platou vârful cu mult lăudata pâine. Ați slăbit și asta nu-mi place. Lumea va spune că Hettie Pleasance și-a pierdut darul gospodăriei. Haideți, domnule, nu mai fiți așa de supărat. Doar n-ați semnat documentul acela viclean; și, chiar dacă ceilalți gentilomi vor fi nevoiți să se dea bătute, dumneavoastră veți continua, și sper din suflet, domnule Segundus, că veți face descoperiri mărețe, și poate că atunci acest Mr Norrell care se crede așa de grozav se va bucura să vă aibă partener și își va regreta mândria prostească de acum.

Domnul Segundus zâmbi și îi mulțumi.

— Însă nu cred eu să se întâmple asta. Obstacolul cel mai important de care mă lovesc e lipsa materialelor. Eu însumi am extrem de puține, iar când

societatea se va desființa – ei bine, nu știu ce se va întâmpla cu cărțile sale, dar mă îndoiesc că-mi vor reveni mie.

Domnul Segundus își mănâcă pâinea (care se ridică pe deplin la înălțimea laudelor aduse de domnul Pleasance și de prietenii acestuia) și heringii și bău niște ceai. Probabil că puterea acestora de a liniști un suflet tulburat era mai mare decât își închipuise el, căci se simți pe dată ceva mai bine; și, astfel întărit, își puse paltonul, pălăria, fularul și mănușile și se îndepărtă pe străzile acoperite cu zăpadă către locul stabilit de Mr Norrell pentru săvârșirea minunilor acelei zile – Catedrala din York.

Nutresc speranța că toți cititorii mei cunosc trăsăturile unui vechi oraș englezesc în care se află o Catedrală – căci altfel, mă tem, nu vor putea pătrunde semnificația alegerii acestui anume loc de către Mr Norrell. Trebuie să înțeleagă că, într-un astfel de oraș, măreața și vechea biserică nu este doar o clădire printre atâtea altele; ea este *prima clădire* – diferită de toate celelalte prin dimensiuni, frumusețe și solemnitate. Chiar și în vremurile moderne, când vechile orașe cu Catedrale s-au îmbogățit cu accesorii elegante – clădiri civice, săli de întrunire (iar Yorkul avea din belșug astfel de clădiri) – Catedrala se ridică deasupra lor – martoră a devoțiunii strămoșilor noștri. E ca și cum orașul ar conține ceva mai mare decât el însuși. Trecând grăbit și preocupat prin labirintul de străduțe înguste vei pierde cu siguranță din vedere Catedrala, însă orașul se deschide iarăși și o vezi dintr-odată, de multe ori mai înaltă și mai mare decât orice altă clădire, și îți dai seama că ai ajuns în inima orașului și că toate străzile și aleile te conduc într-un fel sau altul aici, în acest loc încărcat de mistere mai adânci decât toate cele cunoscute de Mr Norrell. Astfel de gânduri îl preocupau pe domnul Segundus atunci când a pătruns în Incintă și s-a oprit în fața umbrei albastre și grave aruncate de fațada de vest a Catedralei. Și iată-l și pe dr. Foxcastle, care apăru de după colț plutind cu aerul său autoritar, ca o corabie neagră și pântecoasă. Zărindu-l pe domnul Segundus, se îndreptă către el și îi dădu bună dimineața.

— Domnule, spuse dr. Foxcastle, sper că veți avea bunătatea de a mă prezenta lui Mr Norrell. Îmi doresc foarte mult să-l cunosc.

— Va fi plăcerea mea, domnule, răspunse domnul Segundus și privi în jur. Din cauza vremii, nu ieșise multă lume din casă; se vedeau doar câteva siluete întunecate înaintând grăbite pe întinderea albă din fața măreței biserici cenușii. Privite mai cu atenție, siluetele s-au dovedit a fi cele ale membrilor societății din York sau ale unor clerici și îngrijitori de la

Catedrală – slujitori bisericești și paracliseri, ajutoare de capelmaistru, preoți parohi, măturători și așa mai departe – cei pe care superiorii lor îi trimiseseră prin zăpadă să se ocupe de treburile de la Catedrală.

— Mi-aș dori nespus să vă fac pe plac, domnule, zise domnul Segundus, însă nu-l văd pe Mr Norrell.

Și totuși era cineva.

Cineva aștepta singur în zăpadă, chiar în fața Mânăstirii. Era o persoană întunecată și nu foarte respectabilă, care îi privea pe domnul Segundus și pe dr. Foxcastle cu mare interes. Părul lung și neîngrijit îi cădea pe umeri ca o apă neagră; avea fața slabă și dură, oarecum strâmbă, ca o rădăcină de copac; un nas lung și subțire; și, cu toate că pielea îi era foarte palidă, figura lui părea întunecată – poate din cauza ochilor negri sau a părului negru, lung și slinos care o încadra. După o clipă, această persoană se apropie de cei doi magicieni, făcu o plecăciune scurtă și le ceru iertare pentru deranj – dar înțeleșese că și ei sunt acolo în același scop ca și el. Le spuse că se numea Childermass și că era asistentul lui Mr Norrell în anumite probleme (fără să spună în care anume).

— Figura dumneavoastră, zise domnul Segundus gânditor, îmi pare cunoscută. V-am mai văzut undeva, nu-i așa?

Figura întunecată a lui Childermass își schimbă ușor expresia preț de o clipă, dar clipa trecu îndată, și deveni imposibil de spus dacă omul se încruntase sau zâmbise.

— Vin des la York, trimis cu diverse treburi de Mr Norrell, domnule. Poate că m-ați văzut într-una dintre prăvăliile de cărți.

— Nu, zise domnul Segundus, v-am văzut... am imaginea în minte... dar unde?... Ah! Am să-mi amintesc de îndată!

Childermass ridică o sprânceană, parcă pentru a spune că se îndoia profund.

— Dar sigur că va veni și Mr Norrell, nu? spuse dr. Foxcastle.

Childermass spuse că îi pare rău, dar nu credea că Mr Norrell va veni; nu credea că Mr Norrell considerase necesar să vină.

— Ah! strigă dr. Foxcastle, înseamnă deci că s-a dat bătut? Ca să vezi, ca să vezi. Sărmanul domn. Probabil că se simte foarte prost. Ei, ce să-i faci. În orice caz, a fost o încercare demnă de laudă. Iar noi nu-i vom purta în niciun caz pică pentru aceasta.

Ușurarea pe care o simțea dr. Foxcastle că nu va vedea niciun fel de magie înfăptuită îl umplea de generozitate.

Childermass îi ceru încă o dată iertare domnului Foxcastle, dar se temea că acesta îl înțelesese greșit. Mr Norrell va face magie negreșit; o va face la Hurtfew Abbey, iar rezultatele se vor vedea la York.

— Gentilomilor, îi spuse Childermass doctorului Foxcastle, nu le place să plece din salonul lor confortabil și încălzit; fac asta doar atunci când sunt nevoiți. Și, dacă îmi dați voie, domnule, cred că nici domnia-voastră nu ați fi aici, în frig și umezeală, dacă ați fi putut să vedeți totul de acasă.

Dr. Foxcastle respiră adânc, apoi îi aruncă lui John Childermass o privire din care se vedea limpede că îl consideră teribil de insolent.

Childermass însă nu păru deloc descumpănit de părerea pe care o avea dr. Foxcastle despre el, ba chiar s-ar fi zis că îi face plăcere. Spuse:

— E timpul, domnilor. Ar fi bine să intrați în biserică. Sunt sigur că nu doriți să ratați nimic din ce urmează să se întâmple – mai ales când atât de mult atârnă de aceasta.

Trecuseră douăzeci de minute peste ora stabilită; membrii societății din York intrau pe rând în Catedrală prin ușa din transeptul de sud. Câțiva dintre ei au privit în jur înainte de a intra, de parcă își luau cu drag adio de la o lume pe care nu erau siguri că aveau s-o revadă.

Pietrele din York

Februarie 1807

În miezul iernii, o biserică mare și veche este în cel mai bun caz un loc descurajant; ai zice că frigul a sute de ierni s-a păstrat în pietrele sale și că se prelinge încet din ele. În interiorul rece, jilav și întunecos al Catedralei, gentilomii din societatea din York erau nevoiți să stea în picioare, așteptând o minune, fără a fi deloc siguri că surpriza avea să fie una plăcută.

Domnul Honeyfoot încercă să le adreseze un zâmbet vesel tovarășilor săi, însă, pentru cineva cu atât de multă practică în arta de a zâmbi prietenos, încercarea lui nu fu foarte reușită.

Începură să bată clopotele. Nu erau, e drept, decât clopotele de la St Michael-le-Belfrey, anunțând ora jumătate, dar în interiorul Catedralei ele aveau un sunet bizar și îndepărtat, de parcă s-ar fi auzit din altă țară. Nu era deloc un sunet voios. Iar membrii societății din York știau prea bine că sunetul clopotelor se asocia adesea cu magia, mai ales cu magia făcută de ființele acelea nepământene, *zânele*; știau și că, în vremurile de demult, se auzea sunetul unor clopote de argint ori de câte ori un bărbat sau o femeie din nația engleză, înzestrați cu haruri sau cu frumusețe deosebită, erau răpiți de zâne și duși să trăiască pe tărâmurii stranii și fantomatice pentru totdeauna. Chiar și Regele Corb – care nu era din neamul zânelor, ci din cel al englezilor – avea acest obicei oarecum regretabil, de a răpi bărbați și femei și de a-i duce să locuiască împreună cu el în castelul său de pe Tărâmul Celălalt¹¹.

---

¹¹ Bine cunoscuta baladă *Regele Corb* descrie chiar o astfel de răpire.

Curând, curând pleci de la mine,
Curând, tata-mi spusese,
Regele Corb știe prea bine
Găsirea florilor alese.

Cu tot cu rugăciuni și clopot
E prea legat popa de lume.
Trei lumânări Regele Corb

E foarte adevărat că, dacă oricare dintre noi am avea puterea de a răpi, cu ajutorul magiei, pe oricine am vrea și de a ține respectiva persoană alături de noi pe vecie, având de ales din lumea întreagă, îndrăznesc să spun că ne-am opri asupra cuiva puțin mai interesant decât un membru al Societății Savante a Magicienilor din York; însă acest gând alinător nu le-a venit celor aflați în Catedrală, iar câțiva dintre ei au început să se întrebe cât de tare îl înfuriase pe Mr Norrell scrisoarea doctorului Foxcastle și s-au înspăimântat de-a binelea.

De îndată ce s-a stins sunetul clopotelor, s-a auzit o voce venind din umbra întunecoasă de deasupra capetelor lor. Magicienii și-au ciulit urechile ca să audă. Mulți dintre ei erau deja într-o asemenea stare de încordare nervoasă încât și-au închipuit că ceea ce aud sunt niște instrucțiuni, așa cum citiseră ei că se întâmplă în povești. S-au gândit că li se transmit niște interdicții misterioase. După cum știau ei din povești, astfel de instrucțiuni sau interdicții sunt de obicei ușor stranii, dar nu foarte greu de îndeplinit – cel puțin așa pare la început. În general sunt de tipul: „Să nu mănânci ultima prună zaharisită din borcanul albastru aflat în dulapul din colț” sau „Să nu-ți bați nevasta cu o nuia de pelin.” Și totuși, după cum se întâmplă în toate poveștile, împrejurările conspiră inevitabil împotriva persoanei care a primit instrucțiunile și aceasta se trezește făcând tocmai lucrul care îi fusese interzis – ca urmare, un destin încărcat de nenorociri se abate asupra capului său.

Alți magicieni își închipuiau că li se recită încet litania propriului lor sfârșit. Însă în ce limbă anume vorbea vocea nu era limpede deloc. La un

---

Aprinse; bine, popa spune.

Brațele ei au fost prea slabe
Oricât spunea că m-a iubit,
Regele Corb întinse mâna,
Ea, suspinând, m-a părăsit.

Pământu-acesta e prea firav
Pictat pe cerul orb
Și tremură ca în furtună
La pas de Rege Corb

În veci de veci, de-a pururi,
Aprins te rog, nu mă uita,
Pe dealuri sus, sub stele,
Cu aprig Rege-alătura.

moment dat domnului Segundus i s-a părut că aude un cuvânt ce semăna cu „malefic”, iar altă dată *interficere*, un cuvânt latinesc însemnând „a ucide”. Vocea însăși nu era ușor de înțeles; nu semăna câtuși de puțin cu o voce omenească – ceea ce n-a făcut decât să sporească teama domnilor de față că aveau să apară niște spiriduși. Era un glas extrem de dur, grav și aspru; părea că cineva freacă două pietre zgrunțuroase – și totuși, era limpede că sunetele care se auzeau serveau drept vorbire – chiar *erau* vorbire. Gentilomii priveau cu toții în sus, într-o așteptare înfricoșată, dar nu se vedea decât silueta mărunță și neclară a unei statui de piatră ce ieșea din vârful unei coloane impunătoare și se proiecta în spațiul gol și întunecat. Pe măsură ce se obișnuiau cu sunetul cel straniu, cei de față au început să recunoască din ce în ce mai multe cuvinte; vechi cuvinte englezești și latinești, amestecate fără discernământ, ca și cum cel care vorbea nu-și dădea seama că sunt două limbi diferite. Din fericire, acest talmeș-balmeș înfiorător nu era foarte greu de înțeles pentru magicieni, obișnuiți cum erau să descifreze balmăjeala incoerentă din scrierile cărturarilor de odinioară. Tradus în engleză clară și inteligibilă, discursul pe care l-au auzit ar fi sunat cam așa: „Cu mult, mult timp în urmă (spuse vocea), cu cinci sute de ani în urmă sau poate chiar mai mult, într-o zi de iarnă, la apus, un tânăr a intrat în Biserică, și împreună cu el o fată tânără cu frunze de iederă în păr. Nu mai era nimeni aici, doar pietrele. Nimeni nu l-a văzut cum a strâns-o de gât pe fată, doar pietrele. I-a căzut din brațe pe pietre, moartă, și nimeni n-a văzut, doar pietrele. Nu și-a primit niciodată pedeapsa cuvenită pentru că martori n-au fost, ci doar pietrele. Anii au trecut și, ori de câte ori acest om a intrat în Biserică și a rămas în mijlocul mulțimii, pietrele au strigat că el o omorâse pe fata cu iederă în păr, dar nimeni nu ne-a auzit vreodată. Însă nu e prea târziu! Știm unde e îngropat! În colțul transeptului de sud! Repede! Repede! Aduceți cazmale! Aduceți lopeți! Scoateți dalele. Dezgropați-i oasele! Zdrobiți-le cu lopata!

Loviți-i țeasta de coloane și sfărâmați-o! Să aibă și pietrele parte de răzbunare! Nu e prea târziu! Nu e prea târziu!”

De-abia avuseseră magicienii timp să priceapă cele spuse și să se întrebe cine anume vorbise când a început să vorbească o altă voce împietrită. De data aceasta, vorbele păreau că vin din altar și erau toate în engleză; și totuși era o engleză ciudată, plină de cuvinte străvechi și uitate. Acest al doilea glas se plângea de niște soldați care intraseră în Biserică și spârseseră niște geamuri. O sută de ani mai târziu veniseră iar și distruseseră un iconostas,

șterseseră chipurile de sfinți, luaseră cu ei odoare de argint. Altă dată își ascuțiseră vârfulurile săgeților de marginea cristelniței; iar peste trei sute de ani trăsese cu pistoalele în capitol. Cea de a doua voce părea să nu înțeleagă că, deși o Biserică măreață poate rămâne în picioare milenii întregi, oamenii nu trăiesc atât de mult.

— Le place să distrugă! striga ea. Și ei înșiși merită să fie distruși!

Ca și cel dinainte, acest vorbitor părea să fi petrecut ani nenumărați în Biserică și să fi auzit, probabil, o mulțime de predici și rugăciuni; și totuși, cele mai dulci dintre virtuțile creștine – mila, dragostea, blândețea – îi erau străine. În tot acest timp, primul glas a continuat să plângă soarta fetei cu iederă în păr, iar cele două voci scrâșneau împreună într-un chip cât se poate de neplăcut.

Domnul Thorpe, care era un gentilom plin de curaj, s-a dus singur și a aruncat o privire în altar, ca să vadă cine vorbea.

— E o statuie, spuse el.

Atunci gentilomii din societatea din York au mai aruncat o privire către întunecimea de deasupra lor, în direcția din care venea acea voce nepământeană. De data asta puțini s-au mai îndoit că cea care vorbea era mica figurină din piatră; căci, privind-o, au văzut cum brațele ei mici și îndesate, din piatră, se mișcau agitate.

Apoi toate celelalte statui și monumente din Catedrală au început să vorbească, povestind, cu vocile lor de piatră, tot ce văzuseră în decursul vieții lor de pietre – iar zgomotul produs era ceva inimaginabil, după cum i-a spus mai târziu domnul Segundus doamnei Pleasance. Căci în Catedrala din York erau multe statui de oameni și animale ciudate, care își fluturau aripile.

Multe dintre statui se plângeau de vecinii lor – ceea ce poate că nu era de mirare, având în vedere că fuseseră nevoiți să stea alături unii de alții atâtea sute de ani. Erau acolo cincisprezece regi din piatră, fiecare așezat pe câte un pedestal, într-un amvon imens din piatră. Aveau părul foarte creț, de parcă ar fi fost pus pe moațe și apoi lăsat nepieptănat – doamna Honeyfoot declara ori de câte ori îi vedea că și-ar dori nespus să vâre peria în capetele lor regale. Din prima clipă în care au căpătat darul vorbirii, regii au început să se certe și să se mustre unul pe altul – căci pedestalele aveau toate aceeași înălțime, iar regii – chiar de piatră fiind – nu urăsc nimic mai mult pe lume decât să fie puși la egalitate cu altcineva. Alături de ei se afla un grup de figurine ciudate, cu brațele înlănțuite, care priveau în gol, cu ochi de piatră, din vârful unei coloane străvechi. De îndată ce vraja s-a înfăptuit,

fiecare dintre ele a încercat să le împingă la o parte pe cele din jur, de parcă până și brațele de piatră încep să simtă durerea după mai bine de un veac și oamenii de piatră oboresc să fie înlănțuiți de cei din jurul lor.

Una dintre statui vorbea o limbă ce părea a fi italiană. Nimeni nu știa de ce, dar domnul Segundus a descoperit mai târziu că era vorba de copia unei lucrări a lui Michelangelo. Părea să descrie o altă biserică, una în care umbre negre ca smoala contrastau puternic cu lumina strălucitoare. Descrăia, așadar, ceea ce vedea statuia originală, aflată la Roma.

Domnul Segundus a remarcat mulțumit că magicienii, cu toate că erau foarte înspăimântați, nu părăsiseră incinta Bisericii. Unii erau atât de uimiți de ceea ce vedeau, încât au uitat curând de teamă și au început să alerge într-o parte și în alta, descoperind noi și noi miracole, făcând observații și luându-și notițe cu creionul în mici carnețele, de parcă uitaseră de perfidul document care avea să-i împiedice să mai studieze magia din acea zi înainte. Vreme îndelungată, magicienii din York (care, vai, aveau să înceteze curând a mai fi magicieni!) au rătăcit pe culoarele bisericii, văzând minuni peste minuni. Iar urechile le erau asaltate permanent de cacofonia hidoasă dată de o mie de voci de piatră vorbind în același timp.

În capitol se aflau bolți de piatră, iar pe ele o multitudine de mici capete din piatră, purtând caschete și podoabe ciudate, care pălăvrăgeau și chicoteau laolaltă. Tot aici erau și sculpturi minunate, închipuind o sută de arbori din Anglia: păducel, stejar, porumbar, pelin, cireș și bryonia. Domnul Segundus descoperi doi dragoni de piatră nu mai lungi decât brațul său, care alunecară unul după altul, trecând când pe deasupra, când pe dedesubtul, când printre ramuri împietrite de păducel, frunze împietrite de păducel, rădăcini împietrite de păducel și cârcei împietriți de păducel. Aparent, se mișcau cu aceeași ușurință ca orice creatură – și totuși, zgomotul făcut de atâția mușchi de piatră, mișcându-se deodată sub pielea de piatră, frecând coastele de piatră, lovindu-se de inima de piatră și cel al ghearelor de piatră zornăind pe ramurile împietrite erau aproape de nesuportat, iar domnul Segundus se întrebă cum de rezistau cei doi dragoni. Observă apoi un norișor de pulbere aspră, asemănătoare celei ce se poate găsi în atelierul oricărui pietrar, care îi înconjură pe cei doi dragoni, ridicându-se apoi în aer; și îi trecu prin minte că, dacă vraja le-ar fi permis să se miște la nesfârșit, dragonii s-ar fi măcinat singuri până când n-ar mai fi rămas din ei decât o grămăjoară de calcar.

Frunze și ierburi din piatră tremurau și se scuturau ca în bătaia vântului, iar câteva dintre ele începuseră deja să crească, mult mai repede decât suratele lor din regnul vegetal. Mai târziu, după ce vraja se stinsese, s-au descoperit vrejuri de iederă și tufe de trandafiri din piatră încolăcite în jurul scaunelor, pupitrelor de citit și cărților de rugăciuni, în locuri unde înainte nu fusese nici urmă de iederă sau trandafiri din piatră.

Însă nu doar magicienilor din societatea din York le-a fost dat în acea zi să vadă minuni. Fie că fusese în intenția lui, fie că nu, magia făcută de Mr Norrell își făcuse efectul și dincolo de incinta Catedralei, ajungând până în oraș. Trei statui care își aveau locul în dreptul fațadei de vest a Catedralei fuseseră duse în atelierul domnului Taylor, pentru a fi restaurate. Veacuri întregi de ploaie deasă de Yorkshire șterseseră complet trăsăturile acestor statui, și nimeni nu mai știa ce personaje mărețe reprezentaseră ele la început. La ora zece și jumătate, unul dintre zidarii angajați de domnul Taylor tocmai își apropiase dalta de chipul uneia dintre statui, cu intenția de a-i împrumuta trăsăturile unei sfinte drăguțe; în aceeași clipă, statuia scoase un strigăt puternic și ridică brațul ca să îndepărteze dalta, iar bietul zidar se prăbuși leșinat. Mai târziu, statuile au fost aduse înapoi la Catedrală neatinsse, cu chipurile complet șterse, plate ca niște biscuiți și fade ca untul.

Apoi, dintr-odată, ambianța sonoră păru să se schimbe și vocile se stinseseră una câte una, iar în cele din urmă magicienii auziră clopotele de la St Michael-le-Belfrey bătând din nou ora jumătate. Prima voce (cea a figurinei aflate sus, în întunecime) continuă să vorbească un timp după ce toate celelalte amuțiseră, acuzând mai departe crima rămasă nedescoperită („Nu e prea târziu! Nu e prea târziu!”), până când tăcu și ea, în cele din urmă.

Lumea se schimbase în timpul petrecut de magicieni în interiorul Bisericii. Magia revenise în Anglia, fie că asta era pe placul magicienilor sau nu. Surveniseră și alte modificări, de natură mai prozaică: cerul se acoperise de nori grei, încărcăți cu zăpadă. Norii nu erau cenușii, ci aveau o culoare ciudată, un amestec de albastru ca ardezia și verde ca marea. Această curioasă coloratură scâldea lumea într-o penumbră care te trimitea cu gândul la regatele de pe fundul mării ce se întâlnesc în povești.

Domnul Segundus se simțea foarte ostenit în urma aventurii pe care o trăise. Alți gentilomi se înspăimântaseră mai tare decât el; el văzuse magie înfăptuită și găsisse asta mai minunat decât tot ce-și imaginase, însă acum, că totul se sfârșise, era teribil de agitat și-și dorea nespus să fie lăsat să plece

acasă liniștit, fără să stea de vorbă cu nimeni. Cuprins fiind de această stare, fu totuși oprit de asistentul lui Mr Norrell, care îi vorbi.

— Cred, domnule, spuse domnul Childermass, că acum societatea va trebui desființată. Îmi pare rău.

Poate să fi fost de vină proasta dispoziție care îl cuprinsese pe domnul Segundus; în orice caz, acesta bănuie că, în ciuda comportamentului cât se poate de respectuos al lui Childermass, o parte ascunsă a ființei sale se amuza copios pe seama magicienilor din York. Childermass făcea parte din acea categorie de oameni născuți în rândurile de jos ale societății și care sunt predestinați să slujească o viață celor sus-puși, dar care au mintea ageră și destule abilități care să-i facă să tânjească spre recunoaștere și recompense ce le depășesc cu mult statutul. Câteodată, datorită unui straniu joc al sorții sau unor împrejurări fericite, acești oameni descoperă un drum al lor către mărire, însă cel mai adesea gândul la ce-ar fi putut avea îi umple de o nemulțumire acră; devin astfel slujitori nemulțumiți și își îndeplinesc sarcinile cu nimic mai bine – sau chiar mai rău – decât semenii lor mai puțin înzestrați. Devin cu timpul insolenți, își pierd slujba și sfârșesc cât se poate de rău.

— Vă cer iertare, domnule, spuse Childermass, dar aș dori să vă întreb ceva. Sper să nu găsiți că e o impertinență din partea mea – aș dori să știu dacă citiți vreodată vreun ziar londonez.

Domnul Segundus răspunse afirmativ.

— Într-adevăr? Ce interesant. Și mie îmi plac ziarele. Însă am prea puțin timp liber la dispoziție pe care să-l întrebuițez citind – sigur, cu excepția cărților a căror lectură face parte din îndatoririle mele față de Mr Norrell.

Și cam ce se mai scrie în ziarele londoneze? Iertați-mi întrebarea, domnule, dar Mr Norrell, care nu citește niciun fel de ziare, m-a întrebat asta ieri și n-am știut ce să-i răspund.

— Păi, spuse domnul Segundus, ușor mirat, tot felul de lucruri. Ce anume doriți să știți? Sunt relatări despre desfășurarea forțelor navale ale Maiestății Sale împotriva francezilor; discursuri de la guvern; reportaje legate de scandaluri și divorțuri. La astfel de lucruri vă referiți?

— O, da! spuse Childermass. Ce bine explicați, domnule. Mă întreb, urmă el, căzând pe gânduri, dacă știrile din provincie sunt consemnate vreodată în ziarele londoneze, dacă (de pildă) remarcabilele întâmplări de astăzi ar merita un paragraf.

— Nu știu, spuse domnul Segundus. Aș zice că e posibil, dar pe de altă parte, știți, Yorkshire e atât de departe de Londra – poate că publiciștii din Londra nici nu vor afla ce s-a întâmplat aici.

— Ah, spuse domnul Childermass, apoi tăcu.

Începu să ningă; mai întâi doar câțiva fulgi – apoi din ce în ce mai mulți; și în curând, milioane de steluțe pluteau din cerul blând, de un verde-cenușiu întunecat. Contururile clădirilor din York deveniră mai șterse, zidurile mai gri din cauza zăpezii; oamenii păreau cu toții mai mici; strigătele, zgomotul de pași și de copite, scrâșnetele căruțelor și ușile trântite se auzeau parcă de la o distanță mai mare. Și toate cele din jur își pierdeau treptat importanța, până când n-a rămas nimic pe lume decât zăpada ce cădea, cerul verde ca marea, silueta fantomatică, încețoșată și cenușie a Catedralei din York – și Childermass.

Iar Childermass nu spunea nimic. Domnul Segundus se întreba ce mai dorea – îi răspunsese deja la toate întrebările. Însă Childermass aștepta, privindu-l pe domnul Segundus cu ochii săi negri și ciudați, parcă așteptând ca acesta să mai spună ceva – ca și cum era convins că va mai spune ceva – ca și cum nu exista pe lume o certitudine mai mare.

— Dacă doriți, spuse domnul Segundus, scuturându-și capșonul de zăpadă – pot înlătura eu orice urmă de nesiguranță. Pot să-i scriu editorului ziarului *Times*, aducându-i la cunoștință extraordinarele realizări ale lui Mr Norrell.

— O! Cât de generos sunteți! spuse Childermass. Vă rog să mă credeți, domnule, știu foarte bine că nu mulți gentilomi s-ar arăta atât de mărinimoși odată ce au suferit o înfrângere. Însă nici nu mă așteptam la altceva. I-am spus și lui Mr Norrell că nu cred că existe gentilom mai îndatoritor decât domnul Segundus.

— Vă rog, spuse domnul Segundus, nu aveți pentru ce să-mi mulțumiți.

Societatea Savantă a Magicienilor din York a fost desființată, iar membrii săi au fost nevoiți să abandoneze magia (cu excepția domnului Segundus) – și, cu toate că unii dintre membri erau săraci cu duhul și nu toți erau foarte prietenoși, nu cred că au meritat o astfel de soartă. Căci ce-i rămâne de făcut unui magician care, potrivit unui contract pernicios, nu mai are voie să studieze magia? Acesta rățăcește prin casă zi după zi, își deranjează nepoata (sau soția, sau fiica) de la cusut și sâcâie servitorii cu întrebări legate de chestiuni care înainte nu-l interesaseră câtuși de puțin – toate astea doar de dragul de a sta de vorbă cu cineva, până când servitorii se plâng stăpânei de

purtarea stăpânului. Ia o carte din raft și începe s-o citească, fără a fi însă atent, și ajunge la pagina 22, când își dă seama că are în mână un *roman* – exact genul de scriere pe care o disprețuiește mai mult decât pe toate celelalte – și lasă cartea la o parte, dezgustat. O întrebă pe nepoată (sau pe soție, sau pe fiică) de zece ori pe zi cât e ceasul, și asta pentru că nu poate crede că timpul trece atât de încet – și se supără pe ceasul său de buzunar din același motiv.

Domnul Honeyfoot, mă bucur să o spun, se simțea ceva mai bine decât ceilalți. Acest om cu inimă de aur fusese cât se poate de afectat de povestea relatată de mica figurină de piatră aflată sus, în întunecime. Statuia purtase în mica-i inimă de piatră știința oribilei crime veacuri întregi, și-o amintea pe fata cu frunze de iederă în păr și acum, când lumea întregă o uitase, iar domnul Honeyfoot era de părere că această fidelitate trebuie răsplătită. Așa că le scrisese vicarului, canonicilor și arhiepiscopului; și își dădu multă osteneală, până când aceste importante personaje îi acordară permisiunea de a îndepărta dalele de pavaj din transeptul de sud. Făcând aceasta, domnul Honeyfoot și cei pe care îi angajase să-l ajute au descoperit niște oseminte într-un sicriu plumbuit, întocmai cum spusese mica figurină din piatră. După aceea însă, Decanul a spus că nu poate permite scoaterea osemintelor din Catedrală (ceea ce dorea să facă domnul Honeyfoot) pe baza singurei dovezi care era relatarea micii figurine de piatră; era ceva fără precedent. O! spuse atunci domnul Honeyfoot, dar exista un precedent; și astfel disputa a continuat vreme de mai mulți ani și, prin urmare, domnul Honeyfoot n-a avut timp să se mai căiască pentru că semnase documentul lui Mr Norrell¹².

---

¹² Exemplul citat de domnul Honeyfoot era acela al unei crime ce avusese loc în 1279 în mohorâtul oraș Alston, aflat în inima unui ținut mlăștinos. Trupul unui băiat fusese găsit în curtea bisericii, atârând de un porumbar aflat în fața ușii bisericii. Deasupra ușii se afla o statuie a Fecioarei cu Pruncul. Așa că oamenii din Alston au trimis vorbă la castelul Regelui Corb, iar Regele Corb a trimis acolo doi magicieni care au făcut cele două statui să vorbească, iar Fecioara și Pruncul au povestit că văzuseră cum un străin îl omorâse pe acel băiat, însă nu știau de ce. După aceea, ori de câte ori sosea un străin în oraș, oamenii din Alston îl târau în fața ușii bisericii și întrebau: „Acesta e?”, dar Fecioara și Pruncul răspundeau de fiecare dată că nu. La picioarele Fecioarei se aflau un leu și un dragon încolăciți unul în jurul celuilalt într-un chip cât se poate de ciudat și care își mușcau unul altuia gâtul. Aceste creaturi fuseseră sculptate de cineva care nu văzuse în viața lui un leu sau un dragon, dar care văzuse în schimb mulți câini și multe oi, iar în sculptura sa se strecurase ceva din caracterul câinilor și oilor. Ori de câte ori era adus câte un amărât în fața Fecioarei cu Pruncul pentru a fi cercetat, leul și dragonul își desprindeau gurile din strânsoarea gâtului celuilalt și ridicau privirile, ca niște străinii câini de pază ai Fecioarei; leul începea să latre, iar dragonul behăia furios.

Au trecut anii și toți cei care și-l mai amintea pe băiat au murit, și era foarte probabil ca ucigașul să fi avut aceeași soartă. Însă Fecioara și Pruncul se obișnuiseră într-un fel cu vorbirea, astfel că, ori de câte ori trecea câte un nefericit de străin prin raza privirii lor, își întorceau capetele și spuneau: „Nu este el.” Așa încât Alstonul a căpătat reputația unui

Biblioteca Societății Savante a Magicienilor din York a fost vândută domnului Thoroughgood din Coffee-yard. Însă, nu se știe de ce, nimeni nu s-a gândit să-l anunțe și pe domnul Segundus de acest lucru, astfel că acesta a aflat știrea pe o cale cât se poate de ocolită: ajutorul de prăvălie al domnului Thoroughgood i-a povestit unui prieten (care lucra la magazinul de pânzeturi Priestley), iar prietenul s-a întâmplat să-i povestească doamnei Cockroft de la Hanul George, iar doamna Cockroft i-a spus doamnei Pleasance, proprietăreasa domnului Segundus. De îndată ce a aflat, domnul Segundus a luat-o la fugă, pe străzile acoperite cu zăpadă, către prăvălia domnului Thoroughgood, fără să mai zăbovească nici măcar cât să-și pună haina, pălăria sau cizmele. Însă cărțile dispăruseră deja. L-a întrebat atunci pe domnul Thoroughgood cine le cumpăraseră. Domnul Thoroughgood spuse că îi pare rău, dar nu poate să divulge numele domnului respectiv; nu credea că acel domn dorea ca numele lui să fie adus la cunoștința publicului larg. Domnul Segundus, fără pălărie, fără haină și fără răsufare, cu pantofii muiați de apă, ciorapii pătați cu noroi și având ațintite asupra sa privirile tuturor celor din prăvălie, a simțit o oarecare satisfacție când i-a spus domnului Thoroughgood că nu avea nici o importanță dacă îi spunea sau nu, pentru că oricum îl cunoștea pe cel care ce cumpăraseră.

Pe domnul Segundus îl încerca grozav curiozitatea cu privire la Mr Norrell. Se gândea adesea la el și discuta de multe ori despre el cu domnul Honeyfoot.¹³ Domnul Honeyfoot era convins că toate întâmplările ce avuseseră loc puteau fi explicate prin dorința sinceră a lui Mr Norrell de a readuce magia în Anglia. Domnul Segundus avea însă îndoielile lui, și a început să caute vreo cunoștință a lui Mr Norrell care, poate, ar fi știut să-i spună mai multe.

Un gentilom ca Mr Norrell, având o casă frumoasă și o proprietate de dimensiuni considerabile, prezintă întotdeauna interes pentru vecini și, cu excepția cazului în care acești vecini sunt foarte slabi de minte, ei reușesc

---

loc straniu, și oamenii au început să evite trecerea pe acolo dacă puteau.

¹³ Pentru a înțelege mai bine caracterul și puterile magice ale lui Mr Norrell, domnul Segundus a încercat să pună pe hârtie o descriere clară a vizitei la Hurlfrew Abbey. Din păcate, a descoperit că memoria îi juca feste când venea vorba de această împrejurare. De câte ori recitea ceea ce scrisese, descoperea că acum își amintește totul altfel. De fiecare dată începea prin a tăia cuvinte și fraze din pasajul scris, înlocuindu-le cu altele, și sfârșea prin a rescrie complet pasajul. Patru sau cinci luni mai târziu a fost nevoit să recunoască faptul că nu mai știa deloc ce-i spusese domnul Honeyfoot lui Mr Norrell, nici ce răspunsese Mr Norrell, nici ce văzuse el - domnul Segundus - în acea casă. A ajuns la concluzia că orice încercare de a scrie ceva pe marginea acestui subiect era zadarnică și a aruncat în foc tot ce scrisese până atunci.

negreșit să afle câte ceva despre ocupațiile celui vizat. Domnul Segundus a descoperit o familie din Stonegate care avea niște veri ce locuiau la o fermă la opt kilometri de Hurtle Abbey – și s-a împrietenit cu cei din Stonegate, convingându-i apoi să organizeze un dineu la care să-i invite și pe verii lor. (Domnul Segundus s-a mirat nespus când și-a dat seama cât de talentat era în a pune la cale aceste mici stratageme.) Verii au sosit conform planului și s-au arătat foarte nerăbdători să vorbească despre vecinul lor cel bogat și plin de ciudățenii care vrăjise Catedrala din York; însă singura informație pe care o dețineau era că Mr Norrell se pregătea să părăsească Yorkshire, cu destinația Londra.

Domnul Segundus a fost surprins la auzirea acestei vești, dar și mai mult l-a surprins efectul pe care vestea l-a avut asupra sa. Se simțea ciudat de descumpănit – ceea ce era de-a dreptul ridicol, își spuse el; la urma urmei, Norrell nu manifestase niciodată cel mai mic interes în persoana sa, nici nu-i arătase vreodată măcar un dram de bunăvoință. Și totuși, Mr Norrell rămăsese singurul coleg al domnului Segundus. Odată acesta plecat, domnul Segundus avea să rămână singurul magician, ultimul magician din ținutul Yorkshire.

Prietenii Magiei Englezești

Primăvara 1807

V-aș ruga să vă închipuiți un bărbat care, zile de-a rândul, stă închis în propria-i bibliotecă; un bărbat mărunțel, fără vreo înzestrare fizică deosebită. Are pe masă, în fața lui, o carte. Alături, la îndemână, câteva pene de scris, un cuțit cu care să le ascută pe cele noi, cerneală, hârtie, caiete de notițe. În încăperea arde permanent focul – bărbatul nu poate rezista fără foc, căci e sensibil la frig. Înfățișarea încăperii se schimbă odată cu trecerea anotimpurilor, însă ocupantul său nu. Trei ferestre înalte se deschid către un peisaj englezesc, liniștit primăvara, voios în timpul verii, melancolic toamna și întunecat iarna – așa cum sunt toate peisajele englezești. Însă schimbările aduse de anotimpuri nu-i trezesc celui dinăuntru nici cel mai mic interes – abia dacă-și ridică vreodată privirea de pe paginile cărții. Face și el mișcare, ca orice gentilom; când nu plouă, face plimbări lungi, traversând parcul și ajungând într-o pădurice; când vremea e umedă, se mulțumește cu o plimbare scurtă pe aleile mărginite de arbuști. Însă aceste alei, parcul și păduricea îi sunt aproape străine. Pe masa din bibliotecă îl așteaptă o carte; iar ochii lui urmăresc, parcă, și acum rândurile acestei cărți, mintea îi e pe deplin concentrată la cele scrise acolo, iar degetele îi tremură de nerăbdare să o apuce din nou. Se vede cu vecinii o dată sau de două ori în fiecare trimestru – căci ne aflăm în Anglia, iar aici vecinii nu-i vor permite niciodată cuiva să trăiască pe deplin separat de societate, ori cât de anost și de morocănos ar fi. Vecinii îi fac vizite, își lasă cărțile de vizită la servitori, îl invită la cină sau la petreceri dansante. Aceste manifestări pleacă de cele mai multe ori dintr-un sentiment de milă – cu toții cred că nu e sănătos pentru un om să stea mereu singur – însă și din curiozitatea de a vedea dacă cel în cauză s-a mai schimbat câtuși de puțin de când l-au văzut ultima oară. Ei bine, nu s-a schimbat. Nu are nimic a le spune celorlalți și este considerat omul cel mai plicticos din întreg ținutul Yorkshire.

Și totuși, în sufletul mic și arid al lui Mr Norrell exista o ambiție atât de mare de a aduce magia înapoi în Anglia, încât l-ar fi impresionat până și pe domnul Honeyfoot; și tocmai pentru a aduce la îndeplinire acest vis îndelung amânat se hotărâse acum Mr Norrell să plece la Londra.

Childermass îl asigurase că momentul e propice, iar Childermass știa bine mersul lucrurilor. Childermass cunoștea jocurile pe care le joacă pe la colțuri de stradă copiii – jocuri pe care toți adulții le-au uitat demult. Childermass știa la ce se gândesc bătrânii așezați lângă foc, deși nimeni nu i-a mai întrebat asta de ani de zile. Childermass știa ce anume aud tinerii în bătaia tobelor și în sunetul goarnei care îi face să plece de acasă și să se facă soldați – și mai știa și că îi așteaptă glorie cât să încapă într-o coajă de ou înjumătățită, iar nenorociri cu toptanul. Childermass putea, uitându-se doar la un avocat elegant de pe stradă, să-ți spună ce are acesta în buzunarele hainei. Iar toate aceste lucruri pe care le știa Childermass îl făceau să zâmbească; unele dintre ele îl făceau chiar să râdă în hohote; dar nimic din tot ce știa nu-i trezea milă nici cât ai da pe o ceapă degerată.

Iată de ce, atunci când Childermass i-a spus stăpânului său:

— Plecați la Londra. Plecați acum, Mr Norrell l-a crezut.

— Singurul lucru care nu-mi e tocmai pe plac, spuse Mr Norrell, este planul acesta al tău de a-l pune pe Segundus să trimită o scrisoare în numele nostru la un ziar din Londra. Sunt sigur că va face greșeli în ceea ce scrie – la asta te-ai gândit? Îndrăznesc chiar să spun că va încerca să dea lucrurilor o interpretare personală. Acești cărturari de mâna a treia nu rezistă niciodată tentației de a pune și ceva de la ei. Va face presupuneri – greșite – cu privire la tipul de magie pe care am folosit-o la York. Iar magia e și așa un domeniu destul de confuz. Chiar trebuie să ne folosim de Segundus?

Childermass își fixă privirea întunecată și pătrunzătoare asupra stăpânului său, adresându-i un zâmbet și mai întunecat decât privirea, și spuse că, după părerea lui, acest lucru era necesar.

— Mă întreb, domnule, spuse el, dacă ați auzit de curând de un anume domn Baines, membru al marinei?

— Cred că știu la cine te referi, spuse Mr Norrell.

— A! spuse Childermass. Și cum ați auzit de el?

Urmă un moment de tăcere.

— Păi, spuse Mr Norrell cam fără chef, presupun că am văzut numele căpitanului Baines în ziare.

— Locotenentul Hector Baines a slujit pe *Regele Nordului*, o fregată, spuse Childermass. La douăzeci și unu de ani și-a pierdut un picior și câteva degete într-o acțiune militară undeva, în Indiile de Vest. În aceeași bătălie, căpitanul de pe *Regele Nordului* și mulți dintre marinari au pierit. Relatăriile potrivit cărora locotenentul Baines a continuat să comande nava și să dea ordine echipajului chiar în timp ce medicul de pe vas îi ferestruia piciorul sunt, îndrăznesc să spun, mult exagerate, însă ceea ce este cert e că acest om a adus din Indii vasul extrem de grav avariat, a atacat un vas spaniol încărcat cu averi, s-a îmbogățit și s-a întors acasă ca un erou. A părăsit-o pe tânăra cu care era logodit și s-a însurat cu alta. Această istorie a căpitanului a apărut întocmai cum v-am spus-o în ziarul *The Morning Post*. Iar acum am să vă spun ce a urmat. Baines provine din nord, ca și dumneavoastră, domnule, și e un om de obârșie modestă, fără prieteni care să-i facă viața mai ușoară. La scurt timp după ce s-a căsătorit, și-a luat mireasa și a dus-o la Londra, unde s-au stabilit în casa unui prieten, în Seacoallane; în timpul petrecut acolo au primit vizite de la oameni de toate felurile și de toate rangurile. Luau cina acasă la vicontese, primeau toasturi din partea unor membri ai Parlamentului; căpitanului Baines i s-a promis tot ce se poate obține pe calea influenței și a protecției sus-puse. Iar eu, domnule, sunt de părere că acest succes s-a datorat numai aprecierii generale și stimei pe care acest om le-a căpătat în urma apariției aceluia articol în ziar. Dar poate că domnia-voastră are prieteni la Londra care vă vor asigura toate acestea, fără a mai fi nevoie să-i deranjăm pe redactorii ziarelor?

— Știi foarte bine că nu am, spuse Mr Norrell nerăbdător.

În acest timp, domnul Segundus muncea din greu la scrisoarea pe care o avea de trimis; și îl întrista doar faptul că nu putea fi mai cald în laudele pe care i le aducea lui Mr Norrell. Avea impresia că cititorii ziarului londonez se vor aștepta ca el să spună câteva cuvinte și despre virtuțile personale ale lui Mr Norrell și se vor mira negăsind nimic de acest gen.

După un timp, scrisoarea a fost publicată în *The Times*, cu titlul: „*Întâmplări extraordinare în York: apel către prietenii magiei englezești.*” Domnul Segundus își încheiase relatarea despre magia înfăptuită la York spunând că Prietenii Magiei Englezești trebuie, desigur, să binecuvânteze acea înclinație spre solitudinea totală care îl caracteriza pe Mr Norrell – pentru că tocmai această înclinație îl ajutase în studiile sale care își arătaseră în cele din urmă roadele cu prilejul acestei minunate demonstrații de magie de la Catedrala din York – însă, în continuare, domnul Segundus

facea un apel către Prietenii Magiei Englezești să i se alăture în a adresa o rugămintă către Mr Norrell să nu se întoarcă la viața de studiu solitar, ci să își ia locul convenit pe scena mai largă a afacerilor Națiunii și astfel să înceapă un nou capitol în Istoria Magiei Englezești.

„APEL CĂTRE PRIETENII MAGIEI ENGLEZEȘTI” a avut un efect extraordinar, mai ales în Londra. Cititorii ziarului *The Times* au fost uluiți aflând de realizările lui Mr Norrell. S-a răspândit printre ei dorința de a-l vedea pe Mr Norrell; tinerelor le era milă de bieții domni bătrâni din York pe care acesta îi înspăimântase, și doreau să se simtă ele însele la fel de înspăimântate. Desigur că era puțin probabil să se mai ivească o astfel de ocazie; așa că Mr Norrell s-a hotărât să se mute la Londra cât mai curând posibil.

— Trebuie să-mi faci rost de o casă, Childermass, spuse el. Găsește-mi una care să le arate celor care vin să mă viziteze că magia este o profesie respectabilă – nu mai puțin respectabilă decât dreptul și mult mai mult decât medicina.

Childermass se interesă sec dacă Mr Norrell dorea o clădire a cărei arhitectură să sugereze faptul că magia era la fel de respectabilă ca și instituția Bisericii.

Iar Mr Norrell (care știa că există pe lume niște lucruri numite glume, căci altfel ele n-ar fi fost pomenite în cărți, dar care nu făcuse niciodată cunoștință cu o glumă, nici nu strânsese mâna vreuneia) s-a gândit o vreme înainte de a răspunde, într-un târziu, că nu crede totuși să poată pretinde așa ceva.

Așa că Childermass (animat, poate, de ideea că nimic pe lume nu e mai respectabil decât banii) și-a dus stăpânul la o casă din Piața Hanover, într-o zonă ocupată numai de bogătași. Nu știi ce părere aveți dumneavoastră, dar ca să vă spun drept eu nu mă dau în vânt după casele din partea de sud a Pieței Hanover; casele sunt atât de înalte și de înguste – fiecare cu cel puțin patru etaje – și toate ferestrele acelea înalte și sumbre, cu un aspect atât de monoton, și asemănarea exactă a fiecărei case cu cele de alături – toate astea îmi amintesc de un perete înalt menit să țină lumina departe. Și totuși, Mr Norrell (o persoană mai puțin pretențioasă decât mine) era mulțumit de noua lui casă – cât de mulțumit poate fi un domn care în ultimii treizeci de ani a locuit într-o locuință spațioasă la țară, înconjurată de un parc cu arbori masivi, la rândul său înconjurat de o moșie vastă cu ferme și păduri – cu alte

cuvinte, un domn ai cărui ochi n-au fost niciodată deranjați de imaginea locuinței altcuiva ori de câte ori se uita pe fereastră.

— Nu se poate tăgădui că locuința e mică, Childermass, spuse el, dar nu mă plâng. După cum știi, pun prea puțin preț pe confortul meu personal.

Childermass îi răspunse că era o casă mai mare decât majoritatea celorlalte.

— Chiar așa? spuse Mr Norrell, foarte uimit. Pe Mr Norrell l-au șocat mai ales dimensiunile reduse ale bibliotecii, în care n-au încăput cu niciun chip mai mult de o treime din cărțile pe care el le considera indispensabile; l-a întrebat atunci pe Childermass cum reușeau cei din Londra să-și păstreze cărțile. Nu cumva nu citeau?

Abia dacă trecuseră trei săptămâni de la sosirea lui Mr Norrell la Londra, când primi o scrisoare de la o anume doamnă Godestone, de care nu mai auzise.

„[...] îmi dau seama că e un lucru extrem de uimitor să vă scriu fără a vă cunoaște deloc și nu mă îndoiesc că vă întrebați cine e această creatură impertinentă. Nu-mi închipuiam să existe astfel de oameni! Și probabil că mă considerați uimitor de impertinentă etc. Etc. Însă Drawlight e un prieten drag al meu și m-a asigurat că sunteți cea mai drăguță creatură ce se poate închipui și că nu vă veți supăra. Ard de nerăbdare să vă cunosc și aş considera că-mi faceți cea mai mare onoare din lume dacă ați consimți să ne acordați bucuria de a ne fi alături la o serată ce va avea loc joi seară. Nu lăsați teama de a vă afla în mijlocul unei mulțimii să vă împiedice de la a veni – nu există lucru pe lume pe care îl urăsc mai mult decât mulțimile, așa că doar cei mai intimi prieteni ai mei vor fi invitați să vă cunoască...”

Nu era genul de scrisoare care să-i facă o impresie prea bună lui Mr Norrell. Acesta a citit-o foarte repede, a dat-o la o parte cu o exclamație de dezgust și și-a reluat cartea. Peste puțin timp sosi Childermass, gata să se ocupe de treburile acelei dimineți. Citi și el scrisoarea doamnei Godestone și îl întreabă pe Mr Norrell ce răspuns dorea să trimită.

— Un refuz, spuse Mr Norrell.

— A, da? Și doriți să spun că aveți deja un angajament pentru seara respectivă? întreabă Childermass.

— Sigur, dacă așa vrei, spuse Mr Norrell.

— Și aveți, *într-adevăr*, un angajament? întreabă Childermass.

— Nu, spuse Mr Norrell.

— Ah! spuse Childermass. Atunci poate că multitudinea de angajamente din celelalte zile vă determină să refuzați această invitație? Vă temeți că veți fi prea ostentiv?

— Nu am niciun fel de angajament. Știi asta foarte bine doar. Mr Norrell își continuă lectura încă un minut sau două, după care spuse (părând că vorbește cu cartea): N-ai plecat.

— Într-adevăr, spuse Childermass.

— Ei bine, spuse Mr Norrell, ce este? Ce s-a întâmplat?

— Credeam că ați venit la Londra pentru a arăta lumii cum se prezintă un magician modern. Asta însă va dura teribil de mult dacă aveți de gând să stați numai în casă.

Mr Norrell nu răspunse. Luă apoi scrisoarea și aruncă o privire pe ea.

— Drawlight, spuse el în cele din urmă. Ce vrea să spună cu asta? Nu știu pe nimeni care să se numească așa.

— Nu știu ce vrea să spună, zise Childermass, însă știu atâta: în perioada asta trebuie să vă străduiți să fiți cât mai prietenos.

La ora opt în seara anunțată de doamna Godestone, Mr Norrell, îmbrăcat cu cel mai bun surtuc cenușiu, se afla în trăsură, întrebându-se cine putea fi bunul prieten al doamnei Godestone, Drawlight; în acel moment și-a dat seama că trăsura se opriese. Scoțând capul pe geam, văzu la lumina felinarelor o adunătură vastă și haotică de oameni, trăsuri și cai. Crezând că toată lumea îi împărtășește confuzia cu privire la labirintul străzilor londoneze, presupuse imediat că surugiul și valetul se rătăciseră și, lovind cu bastonul în acoperișul trăsurii, strigă:

— Davey! Lucas! N-ați auzit când v-am spus că mergem pe strada Manchester? De ce n-ați aflat pe unde trebuie să o luăm înainte de a pleca?

Lucas, așezat pe capră, strigă la rândul-i că ajunseseră deja pe strada Manchester, dar că trebuia să-și aștepte rândul – căci aveau în față un lung șir de trăsuri ce voiau să oprească la casa de mai sus.

— Care casă? strigă Mr Norrell.

Casa la care mergeau și ei, spuse Lucas.

— Nu, nu! Te înșeli, spuse Mr Norrell. Trebuie să fie o reuniune restrânsă.

Însă, odată ajuns în locuința doamnei Godestone, Mr Norrell s-a trezit imediat înconjurat de o sută și ceva dintre cei mai intimi prieteni ai doamnei Godestone. Holul și sălile de recepție erau pline de lume și în fiecare clipă soseau noi și noi invitați. Mr Norrell era cuprins de uimire, cu toate că nu avea niciun motiv de surprindere: era doar o petrecere mondenă în Londra,

cu nimic diferită de petrecerile care ar fi putut avea loc în cel puțin jumătate de duzină de reședințe londoneze în orice zi a săptămânii.

Și cum s-ar putea descrie o petrecere londoneză? Peste tot în casă sunt așezate lumânări în candelabre din sticlă șlefuită, într-o abundență uimitoare; oglinzi elegante sporesc de trei sau patru ori lumina, până când noaptea ajunge să fie mai strălucitoare decât ziua; multe fructe colorate și exotice sunt aranjate în piramide falnice pe mese acoperite cu fețe de masă albe; creaturi divine, splendid împodobite cu bijuterii, se plimbă prin încăpere perechi-perechi, ținându-se de braț, stârnind admirația tuturor celor care le văd. Și totuși căldura e copleșitoare, iar aglomerația și zgomotul aproape la fel de rele; nu ai unde să șezi – abia dacă ai loc să stai în picioare. Se poate întâmpla să-ți vezi cel mai bun prieten în altă parte a încăperii; și poate că ai o mulțime de lucruri să-i spui – dar cum să ajungi la el? Dacă ai noroc, poate că-l vei regăsi mai târziu în mulțime și îi vei strânge mâna grăbit în timp ce sunteți împinși în direcții diferite. Înconjurat de străini furioși și încinși, ai cam tot atâtea șanse de a purta o conversație rațională ca atunci când te-ai afla într-un deșert african. Tot ce-ți dorești este să-ți salvezi costumele preferate de ravagiile mulțimii. Toată lumea se plânge de căldură și de lipsa de aer. Toată lumea declară că atmosfera e de-a dreptul insuportabilă. Și, dacă oaspeții au de îndurat atâtea suferințe, ce să mai spunem despre cei care nu au fost invitați? Chinurile noastre nici nu se compară cu ale lor! În plus, mâine noi vom putea să ne spunem unii altora cât de minunată a fost petrecerea.

Întâmplarea a făcut ca Mr Norrell să ajungă în același timp cu o doamnă foarte bătrână. Deși mărunțică și cu o înfățișare destul de respingătoare, era limpede că era o persoană cu greutate (era acoperită cu diamante). Servitorii s-au adunat în jurul ei, iar Mr Norrell a intrat în casă fără a fi observat de niciunul dintre ei. A ajuns într-o încăpere plină de oameni, unde a găsit o carafă cu puncte așezată pe o măsuță. În timp ce bea din puncte, și-a dat seama că nu spusese nimănui cine era, așa că nimeni nu știa că sosise. Se afla oarecum în încurcătură, neștiind cum să procedeze în continuare. Ceilalți invitați erau ocupați să-și salute prietenii, și nici să se apropie de unul dintre servitori ca să se anunțe nu-i venea; găsea de-a dreptul iritante chipurile lor mândre și aerul indescritibil de superioritate pe care îl aveau. Mare păcat că nu erau de față și unul sau doi dintre foștii membri ai Societății Magicienilor din York, să-l vadă așa, uitat și stângaci; probabil că asta i-ar fi înveselit nespul. Însă la fel ni se întâmplă tuturor. În împrejurări

care ne sunt familiare suntem voioși și ne simțim în largul nostru, însă dacă ajungem într-un loc unde nu cunoaștem pe nimeni și unde nimeni nu ne cunoaște – o, Doamne! — cât de stânjeniți devenim!

Mr Norrell rățăcea dintr-o cameră în alta, nedorindu-și decât să plece mai repede, când s-a oprit brusc, auzindu-și propriul nume rostit, urmat apoi de aceste vorbe enigmatice: „... m-a asigurat că poartă întotdeauna o robă mistică, de un albastru foarte închis, împodobită cu simboluri de pe Tărâmul Celălalt! Însă Drawlight – care îl cunoaște foarte bine pe acest Norrell – spune că...”

Gălăgia din încăpere era atât de mare încât e de mirare că Mr Norrell reușise să audă măcar atât. Cuvintele fuseseră rostite de o femeie tânără, iar Mr Norrell începu să-și rotească frenetic privirea în jur pentru a o descoperi, fără a reuși însă. Prinse atunci să se întrebe ce altceva se mai spunea despre el.

Se trezi curând în preajma unei doamne și a unui domn. *Ea* era o persoană destul de comună – o femeie cu o înfățișare serioasă, cam la patruzeci-cincizeci de ani – *el*, însă, era un tip cum rareori ai fi întâlnit în ținutul Yorkshire. Destul de scund, era îmbrăcat extrem de grijuliu, cu o haină neagră de calitate și cu o cămașă de în de un alb impecabil. În jurul gâtului, atârnați de o panglică neagră de catifea, avea o pereche de ochelari argintii. Avea trăsături regulate și destul de frumoase; părul îi era scurt și închis la culoare, iar pielea îi era foarte curată și albă – cu excepția unei umbre vagi de roșu în obraji. Cea mai remarcabilă trăsătură a sa erau însă ochii: mari, bine conturați, negri și atât de strălucitori încât păreau aproape fluizi. Erau mărginiți de gene incredibil de lungi și de negre. Acest domn avea în înfățișare multe amănunte voit feminine, dar ochii și genele erau singurele pe care le primise de la natură.

Mr Norrell își concentrează atenția asupra conversației celor doi, încercând să descopere dacă vorbeau despre el.

— ... Sfatul pe care i l-am dat lui lady Duncombe în legătură cu fiica ei, spunea mărunțelul. Lady Duncombe găsise pentru fiica sa un soț cât se poate de comun, un domn cu un venit de nouă sute pe an! Însă prostituța de fată se îndrăgostise de un căpitan de dragoni sărac lipit, iar biata lady Duncombe era aproape înnebunită. „O, doamnă!” am strigat în clipa când am auzit despre ce era vorba, „Liniștiți-vă! Lăsați totul în seama mea. Nu sunt eu un geniu, domnia-voastră știe foarte bine, însă talentele mele mai neobișnuite sunt de folos exact pentru acest gen de situații.” O, doamnă! O să râdeți când

veți auzi cum am întors lucrurile! Îndrăznesc să spun că nimeni altcineva nu s-ar fi putut gândi la o combinație atât de ridicolă! Am dus-o pe domnișoara Susan la magazinul Gray de pe strada Bond, unde am petrecut amândoi o dimineață extrem de agreabilă probând coliere și cercei. Fata și-a petrecut aproape întreaga viață în Derbyshire, așa că nu era obișnuită cu bijuterii cu adevărat *remarcabile*. Cred că nici măcar nu se gândise *serios* la asta până atunci. După aceea, lady Duncombe și cu mine am lăsat să se înțeleagă că, dacă alege să se mărite cu căpitanul Hurst, îi va fi cu neputință să cumpere astfel de lucruri minunate, în schimb, căsătorindu-se cu domnul Watts, va putea să le aleagă, după plac, pe cele mai frumoase. Apoi m-am străduit să fac cunoștință cu căpitanul Hurst și l-am convins să mă însoțească la Boodle; acolo – ei bine, nu vă voi ascunde adevărul, doamnă – acolo se joacă jocuri de noroc! Mărunțelul chicoti, apoi urmă: I-am împrumutat ceva bani ca să-și încerce norocul – sigur că nu din banii mei. Lady Duncombe mi-i încredințase exact în acest scop. Ne-am dus acolo de trei sau patru ori și, după o perioadă remarcabil de scurtă, datoriile căpitanului erau – ce să vă spun, doamnă, chiar nu-mi *dau seama cum* va putea să scape de ele! Lady Duncombe și cu mine i-am explicat că e una să te aștepți ca o domnișoară să se mărite cu un domn cu venituri mici, dar să-ți închipui că-și va lua un bărbat înglodat în datorii e inadmisibil. La început nici n-a vrut să ne asculte. A folosit chiar niște – cum să le spun? — expresii cam *militărești*. *Însă* până la urmă n-a avut de ales și a trebuit să ne dea dreptate.

Mr Norrell a văzut cum doamna cea serioasă de patruzeci-cincizeci de ani i-a aruncat mărunțelului o privire în care se citea un oarecare dezgust. Apoi s-a înclinat abia perceptibil, cu răceală, și a trecut mai departe în mulțime fără să spună o vorbă; mărunțelul s-a întors în direcția opusă și imediat a salutat un prieten.

În continuare, privirea lui Mr Norrell a fost atrasă de o tânără extrem de drăguță, purtând o rochie albă cu argintiu. Un bărbat înalt și arătos îi vorbea, iar femeia râdea cu poftă de spusese lui.

— ... Și dacă ar descoperi doi dragoni – unul roșu și unul alb – ascunși sub fundația casei, încolăciți într-o luptă eternă și simbolizând ruina viitoare a domnului Godestone? Îndrăznesc să spun, zise bărbatul cu viclenie, că nu v-ar deranja deloc o astfel de descoperire.

Femeia râse iar, cu și mai multă voioșie decât înainte, iar Mr Norrell fu extrem de surprins când, în clipa următoare, auzi pe cineva adresându-i-se femeii cu „doamna Godestone”.

Mr Norrell se gândi că ar fi trebuit să vorbească cu ea, însă până atunci nu o văzuse nicăieri. Se săturase de gălăgie și de mulțimea aceea de oameni și se hotărâse să plece fără multă zarvă, însă chiar atunci mulțimea din jurul ușii era de nestrăbătut; așa că Mr Norrell, prins în viitoarea de oameni, fu dus către o cu totul altă parte a încăperii. După ce se roti de câteva ori de jur-împrejurul camerei, ca o frunză prinsă într-un vârtej de apă, descoperi la un moment dat un colț liniștit în apropierea unei ferestre. Un paravan înalt din abanos sculptat și împodobit cu sidef ascundea pe jumătate – ah! Ce binecuvântare! — o bibliotecă. Mr Norrell trecu dincolo de paravan, scoase din raft *O descoperire pe înțelesul tuturor a întregii Apocalipse a Sfântului Ioan* de John Napier și începu să citească.

Nu peste mult timp, ridicând din întâmplare privirea, îl văzu pe gentilomul cel înalt și frumos care stătuse de vorbă mai devreme cu doamna Godestone și pe mărunțelul cel brunet care se străduise atâta să nimicească speranțele de însurătoare ale căpitanului Hurst. Cei doi discutau aprins, însă presiunea celor care se deplasau grăbiți pe lângă ei era atât de mare, încât cel înalt îl apucă deloc ceremonios de mânecă pe mărunțel și îl trase în spatele paravanului, ajungând în colțul ocupat de Mr Norrell.

— Nu e aici, spuse bărbatul cel înalt, însoțind fiecare vorbă cu o împunsătură de deget în umărul celuilalt. Unde sunt ochii arzători ca focul pe care ni i-ai promis? Unde sunt transele inexplicabile? A fost cineva blestemat în seara asta aici? N-aș zice. L-ai chemat ca pe un spirit din adâncuri, iar el nu a venit.

— L-am văzut chiar azi-dimineață, spuse mărunțelul sfidător, când mi-a povestit de minunatele fapte de magie pe care le-a săvârșit în ultima vreme; și mi-a spus că va veni.

— E trecut de miezul nopții. Nu are cum să mai vină acum. Pe figura celui înalt se întipări un zâmbet de superioritate. Mărturisește că nu îl cunoști.

Celălalt afișă la rându-i un zâmbet la fel de sfidător (punctul forte al acestor doi domni era cu siguranță zâmbetul) și spuse:

— Nimeni din toată Londra nu-l cunoaște mai bine decât mine. Trebuie să mărturisesc că sunt puțin – foarte puțin – dezamăgit.

— Ha! strigă cel înalt. Toată lumea de aici e de părere că am fost duși de nas în chipul cel mai respingător. Am venit cu toții aici sperând să vedem ceva extraordinar, și când colo am fost nevoiți să ne distrăm singuri. Apoi, zărindu-l din întâmplare pe Mr Norrell, spuse: Domnul *de acolo*, de pildă, citește o carte.

Mărunțelul aruncă o privire peste umăr, lovind din întâmplare cu cotul *Descoperirea pe înțelesul tuturor a întregii Apocalipse a Sfântului Ioan*. Îi adresează atunci o privire rece lui Mr Norrell, o privire de muștrare pentru că ocupa un spațiu atât de mic cu o carte atât de mare.

— Am spus că sunt dezamăgit, continuă mărunțelul, dar nu sunt deloc surprins. Dumneata nu-l cunoști așa cum îl cunosc eu. O! Te asigur că își cunoaște foarte bine valoarea. Nu cred să mai fie cineva care să și-o cunoască atât de bine. Cineva care cumpără o casă în Piața Hanover știe foarte bine mersul lucrurilor. O, da! A cumpărat o casă în Piața Hanover! Nu știai asta, așa zice? E bogat ca un evreu. A avut un unchi pe nume Haythomwaite care, murind, i-a lăsat o avere imensă. Deține – printre altele – o casă solidă și o moșie vastă – cea de la Hurlfrew Abbey, în Yorkshire.

— Ha! spuse cel înalt sec. A avut mare noroc. Greu mai găsești în ziua de azi un unchi bogat care să dea ortul popii.

— O, da! strigă mărunțelul. Am niște prieteni, familia Griffin, care au un unchi bătrân incredibil de bogat; ei bine, l-au copleșit pe bătrân cu tot soiul de atenții ani și ani de zile – și, cu toate că avea cel puțin o sută de ani când a început totul, încă nu a murit și pare a avea de gând să trăiască veșnic numai ca să le facă lor în ciudă; cei din familia Griffin au început să îmbătrânească și ei și mor unul câte unul, cuprinși de cea mai neagră dezamăgire. Și totuși, sunt convins că *dumneata*, dragul meu Lascelles, nu ai de ce să-ți faci griji din pricina unor astfel de bătrâni sâcâitori – doar ai o avere mulțumitoare, nu?

Bărbatul cel înalt se hotărâ să ignore această obrăznicie și spuse cu răceală:

— Cred că domnul dorește să-ți vorbească.

Domnul cu pricina era Mr Norrell care, de-a dreptul uimit să audă cum averea și proprietățile sale sunt discutate atât de fățiș, încerca de câteva minute bune să spună ceva.

— Vă cer scuze, spuse el.

— Da? spuse mărunțelul tăios.

— Eu sunt Mr Norrell.

Cel înalt și cel scund îl priviră lung pe Mr Norrell.

După câteva clipe de tăcere, mărunțelul, care păruse mai întâi jignit, trecuse apoi la o expresie împietrită și acum părea din ce în ce mai nedumerit, îl rugă pe Mr Norrell să-și mai spună o dată numele.

Mr Norrell îi îndeplini rugămintea, la care domnul cel scund spuse:

— Vă cer iertare, dar... Vreau să spun... Sper că-mi veți ierta această întrebare impertinentă, dar locuiește cumva, în casa dumneavoastră din Piața Hanover, o persoană care se îmbracă numai în negru, cu fața îngustă și strâmbă ca o rădăcină de copac?

Mr Norrell se gândi o clipă, apoi spuse:

— Childermass. Vă referiți la Childermass.

— O, Childermass! strigă mărunțelul, de parcă acum totul era limpede. Da, desigur! Ce prostie din partea mea! Acela este Childermass! O, Mr Norrell! Nici nu vă pot spune cât sunt de încântat să vă cunosc. Numele meu, domnule, este Drawlight.

— Îl cunoașteți pe Childermass? întrebă Mr Norrell, uimit.

— Eu... începu domnul Drawlight, apoi se opri. Am văzut o persoană cu înfățișarea pe care v-am descris-o ieșind din locuința dumneavoastră și... O, Mr Norrell! Cât de neghiob pot fi uneori! Am crezut că era vorba de dumneavoastră! Vă rog să nu vă supărați, domnule! Căci acum, văzându-vă, îmi dau seama că dacă el are *acel* aer romantic și neîmblânzit asociat de obicei cu imaginea unui magician, *dumneavoastră aveți aerul meditativ* al unui cărturar. Lascelles, nu-i așa că Mr Norrell are ținuta gravă și sobră a unui cărturar?

Bărbatul cel înalt spuse, fără prea mare tragere de inimă, că așa era.

— Mr Norrell, vi-l prezint pe prietenul meu, domnul Lascelles, spuse Drawlight.

Domnul Lascelles se înclină aproape imperceptibil.

— Vai, Mr Norrell, strigă domnul Drawlight. Nici nu vă puteți închipui prin ce chinuri am trecut în această seară, întrebându-mă dacă veți veni sau nu! La ora șapte temerile mele legate de acest fapt au devenit atât de acute încât nu am mai rezistat! M-am dus până la crama din strada Glasshouse numai și numai ca să-i întreb pe Davey și Lucas ce știu! Davey era sigur că nu veți veni, ceea ce mi-a provocat, după cum vă puteți închipui și singur, o disperare cruntă!

— Davey și Lucas! spuse Norrell cu un glas ce trăda o uimire nespusă. (După cum vă aduceți poate aminte, așa îi chema pe surugiul, respectiv valetul lui Mr Norrell.)

— O, da! spuse domnul Drawlight. În crama de pe strada Glasshouse se duc uneori Davey și Lucas ca să mănânce o pastramă de oaie, după cum știți, probabil. Domnul Drawlight se opri o clipă din turuială, suficient pentru ca Mr Norrell să murmure că nu era la curent cu acest fapt.

— În ultima vreme v-am lăudat fără preget extraordinarele puteri în fața multelor mele cunoștințe, urmă domnul Drawlight. Am fost Ioan Botezătorul al domniei-voastre, domnule, căci v-am pregătit calea! — și nu am ezitat deloc să declar că suntem prieteni buni, pentru că încă de la început am avut un presentiment că așa va fi, dragul meu Mr Norrell; și, după cum vedeți, nu m-am înșelat, căci iată cât de prietenește stăm acum de vorbă amândoi!

Drawlight

Primăvara-toamna anului 1807

A doua zi dimineața, devreme, asistentul lui Mr Norrell, Childermass, a fost chemat la stăpânul său în încăperea în care acesta își lua micul dejun. Ajungând acolo, îl găsi pe Mr Norrell palid și într-o stare destul de agitată.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Childermass.

— O! strigă Mr Norrell, ridicând privirea. Îndrăznești să mă mai întreb! Tu, care ți-ai neglijat într-atât îndatoririle încât orice ticălos poate să-mi supravegheze casa și să-mi ia servitorii la întrebări fără nici o teamă! Ba să mai primească și răspunsuri la întrebările sale! Aș vrea să știi pentru ce te-am angajat, dacă nu ca să mă aperi de astfel de impertinențe?

Childermass ridică din umeri.

— Presupun că vă referiți la Drawlight.

Urmă o tăcere scurtă și uimită.

— Ești la curent, deci? strigă Mr Norrell. Doamne sfinte, omule! Unde ți-a fost capul? Nu ești tu cel care mi-a spus de o sută de ori că, pentru a-mi asigura intimitatea, servitorii trebuie să fie împiedicați să bârfească?

— O, desigur! spuse Childermass. Însă mă tem, domnule, că veți fi nevoit să renunțați la unele dintre aceste deprinderi de izolare. A fi retras și însingurat este perfect acceptabil în Yorkshire, însă acum nu mai suntem în Yorkshire.

— Bine, bine! spuse Mr Norrell iritat. Știi asta. Dar nu despre asta vorbesc. Întrebarea e: ce vrea Drawlight?

— Vrea să aibă privilegiul de a fi primul gentilom din Londra care face cunoștință cu un magician. Atât și nimic mai mult.

Însă Mr Norrell nu putea fi convins să uite de temerile sale. Își freca agitat mâinile albe, bătând în gălbui, și arunca priviri temătoare în colțurile umbrite ale încăperii de parcă acolo s-ar fi ascuns alți Drawlight, cu toții gata să-l spioneze.

— Nu semăna deloc a cărturar, în veșmintele acelea, spuse el, dar asta nu reprezintă nici o garanție. Nu avea niciun inel al puterii sau al supunerii, și totuși...

— Nu vă înțeleg, spuse Childermass. Vorbiți deslușit.

— Oare nu are și el o oarecare *înclinație*, ce zici? spuse Mr Norrell. Sau poate are prieteni care îmi invidiază succesul! Cine sunt partenerii săi? Ce educație are?

Childermass afișă un zâmbet prelung și strâmb.

— O! Văd că ați ajuns să credeți că e trimisul vreunui alt magician. Ei bine, domnule, nu e așa. Puteți să mă credeți pe cuvânt. Căci, departe de a vă neglija interesele, după ce am primit scrisoarea doamnei Godestone am făcut unele cercetări cu privire la acest domn – la fel de minuțioase, așa spune, ca și cele pe care dumnealui le-a făcut despre dumneavoastră. Ciudată speță de magician ar trebui să fie acela care ar lua în slujba sa o astfel de creatură, domnule! De altfel, dacă ar exista totuși un astfel de magician, dumneavoastră l-ați fi descoperit de mult, nu-i așa? Și ați fi găsit o modalitate de a-i lua cărțile și de a pune capăt îndeletnicirilor sale cărturărești. Doar ați mai făcut asta.

— Deci nu știi ca acest Drawlight să aibă vreo intenție necurată.

Childermass ridică din sprânceană și zâmbi din nou pieziș.

— Dimpotrivă, spuse el.

— Ah! strigă Mr Norrell, știam eu! Ei bine, în acest caz mă voi strădui din răspuțeri să-l evit.

— De ce? spuse Childermass. Nu asta am vrut să spun. Nu v-am asigurat adineauri că nu prezintă nici o amenințare pentru dumneavoastră? Cu ce vă afectează faptul că e un om rău? Ascultați-mi sfatul, domnule, și folosiți-vă de această unealtă pe care o aveți la îndemână.

Apoi Childermass îi povesti lui Mr Norrell ce aflase despre Drawlight: că aparținea unei anumite caste de gentilomi ce nu se găsesc decât la Londra, a căror ocupație principală este să se îmbrace cu veșminte cât mai scumpe și moderne; cum își petrec acești domni viața într-o leneveală ostentativă, jucând jocuri de noroc și bând excesiv și petrecând luni de-a rândul la Brighton sau în alte stațiuni la modă; cum, în ultimii ani, această castă părea să fi ajuns la perfecțiune prin reprezentantul său pe nume Christopher

Drawlight. Chiar și cei mai dragi prieteni ai lui erau gata să recunoască faptul că acest domn nu avea nici măcar o singură trăsătură laudabilă¹⁴.

Deși Mr Norrell țâțâia și răsufla zgomotos la fiecare nou fapt dezvăluit de Childermass, această conversație i-a prins bine, fără urmă de îndoială. Când, peste zece minute, Lucas intră aducând o cană cu ciocolată, stăpânul său ședea liniștit și mânca pâine prăjită cu dulceață, fără să mai semene parcă deloc cu ființa temătoare și agitată de mai devreme.

Se auzi atunci o bătaie puternică în ușă și Lucas se duse să deschidă. Apoi se auzi zgomot ușor de pași pe trepte și Lucas apără din nou, anunțând: Domnul Drawlight!

— A, Mr Norrell! Ce mai faceți, domnule? spuse domnul Drawlight intrând în încăpere. Purta o haină albastru-închis și avea în mână un baston de abanos cu măciulie de argint. Părea să fie într-o dispoziție excelentă și începu să facă plecăciuni, să zâmbească și să se plimbe de colo-colo, astfel că cinci minute mai târziu abia dacă mai era petic de covor în cameră pe care să nu fi călcat, masă sau scaun pe care să nu le fi mângâiat ușor, oglindă pe lângă care să nu fi trecut în pas de dans sau tablou căruia să nu-i fi adresat un zâmbet.

Mr Norrell, deși convins acum că oaspetele său nu era un mare magician și nici slujitorul vreunuia, nu era nici foarte dornic să urmeze sfatul lui Childermass. Așa că invitația adresată domnului Drawlight de a lua loc la masă și de a lua niște ciocolată a fost făcută pe un ton cât se poate de înghețat. Însă tăcerile îmbufnate și privirile ostile nu aveau niciun efect asupra domnului Drawlight – care umplea momentele de tăcere cu propria-i pălăvrăgeală și era prea obișnuit cu privirile dușmănoase ca să le mai ia în seamă.

— Nu sunteți de acord, domnule, că petrecerea de aseară a fost absolut splendidă? Deși, dacă îmi dați voie să spun asta, cred că ați plecat într-un moment cât se poate de potrivit. După aceea am putut să mă plimb printre invitați și să le spun tuturor că domnul pe care tocmai îl urmăriseră ieșind din cameră era chiar Mr Norrell! O! Vă rog să mă credeți, domnule, că

---

¹⁴ La un moment dat, acesta se afla în aceeași încăpere cu pisica albă, cu păr lung, a doamnei Bessborough. Din întâmplare, el purta un costum negru impecabil și de aceea s-a arătat foarte alarmat din cauză că pisica se învărtea în jurul lui neîncetat, părând că are intenția de a i se urca în brațe. A așteptat până când a crezut că nu-1 vede nimeni, apoi a luat pisica de jos, a deschis o fereastră și a aruncat-o afară. În ciuda căderii de la etajul trei, pisica a supraviețuit, dar s-a rănit la una dintre lăbuțe, care nu i s-a mai vindecat niciodată, iar după aceea animalul a manifestat o dușmănie fățișă față de domnul îmbrăcat în negru.

plecarea dumneavoastră nu a trecut neobservată. Onorabilul domn Masham era sigur că zărise cinstitul dumneavoastră umăr, lady Barclay credea că văzuse o buclă cenușie și aranjată din venerabila dumneavoastră perucă, iar domnișoara Fiskerton era de-a dreptul încântată la gândul că privirea i se oprise o clipă pe vârful nasului dumneavoastră savant! Iar puținul pe care l-au văzut, domnule, i-a făcut să-și dorească mai mult. Cu toții ard de nerăbdare să vă vadă pe de-a-ntregul!

— O! spuse Mr Norrell, cu oarecare mulțumire.

Asigurările repetate ale domnului Drawlight că doamnele și domnii ce participaseră la petrecerea doamnei Godestone fuseseră pe deplin fermecați de Mr Norrell reușiră să diminueze întrucâtva prejudecățile pe care le avea acesta față de oaspetele său. Din spusele domnului Drawlight, compania lui Mr Norrell era ca un condiment: o cantitate infimă adăuga gust și farmec mâncării. În fine, domnul Drawlight reuși să fie atât de fermecător, încât Mr Norrell deveni din ce în ce mai comunicativ.

— Și cărei fericite împrejurări, domnule, întrebă domnul Drawlight, îi datorăm fericirea de a vă avea printre noi? Ce vă aduce la Londra?

— Am venit la Londra pentru a sprijini și mai mult cauza magiei moderne. Intenționez, domnule, să readuc magia în Marea Britanie, îi răspunse Mr Norrell pe un ton grav. Am foarte multe să le comunic Marilor Oameni ai Epocii noastre. Și le pot fi de folos acestora în multe chipuri.

Domnul Drawlight murmură politicos că era sigur de acest lucru.

— Pot să vă spun, domnule, zise Mr Norrell, că mi-aș fi dorit sincer ca această însărcinare să-i revină unui alt magician. Mr Norrell oftă și arboră o expresie nobilă – în măsura în care trăsăturile sale mici și ascuțite puteau exprima noblețe. E extraordinar faptul că un om ca Mr Norrell – un om care distrusese carierele atâtor colegi magicieni – putea să se convingă singur de faptul că ar fi preferat ca întreaga glorie aferentă acestei profesii să-i fi revenit unuia dintre acești colegi, și totuși nu e nici o îndoială că Mr Norrell spusese acest lucru cu toată sinceritatea.

Domnul Drawlight scoase un murmur înțelegător. Domnul Drawlight era convins că Mr Norrell era prea modest – nu-și închipuia nici o clipă că era cineva pe lume mai potrivit decât Mr Norrell pentru sarcina de a readuce magia în Marea Britanie.

— Însă am un dezavantaj, domnule, spuse Mr Norrell.

Domnul Drawlight își declară uimirea auzind aceasta.

— Nu cunosc lumea, domnule. Știu că n-o cunosc. Iubesc liniștea și singurătatea, ca orice cărturar. Pentru mine, a vorbi nimicuri ore în șir cu niște necunoscuți este cea mai cumplită tortură – însă am impresia că voi avea parte din plin tocmai de așa ceva. Childermass m-a asigurat că așa va fi. Mr Norrell îi aruncă o privire melancolică lui Drawlight, sperând parcă să fie contrazis de acesta.

— Ah! spuse domnul Drawlight, căzând pe gânduri o clipă. Tocmai de aceea mă bucur atât de mult că ne-am împrietenit! Eu nu pretind că aș fi vreun cărturar, domnule! Nu știu aproape nimic despre magicieni și istoria magiei, și pot spune chiar că s-ar putea să găsiți câteodată că prezența mea e obositoare, însă trebuie să considerați aceste mici neplăceri în contextul mai larg al serviciilor imense pe care vi le pot aduce vorbind oamenilor despre dumneavoastră și prezentându-vă lumii. O, Mr Norrell! Nici nu vă închipuiți câte foloase vă pot aduce!

Mr Norrell refuză să-și dea pe loc cuvântul că-l va însoți pe domnul Drawlight în toate acele locuri despre care domnul Drawlight spunea că sunt încântătoare și că va face cunoștință cu toți acei oameni a căror prietenie, spunea domnul Drawlight, avea să adauge o undă nouă de dulceață existenței lui Mr Norrell; acceptă însă să-l însoțească în acea seară la o cină oferită de lady Rawtenstall, în Piața Bedford.

Cina a fost mai puțin obositoare decât de așteptase Mr Norrell, astfel încât acesta a acceptat să se întâlnească și a doua zi cu domnul Drawlight, acasă la domnul Plumtree. Avându-l pe domnul Drawlight ca ghid, Mr Norrell reuși să pătrundă în societate cu mai multă încredere decât înainte. Avea din ce în ce mai multe angajamente, și ajunse să fie ocupat începând cu ora unsprezece dimineața până după miezul nopții. Făcea vizite dimineața; lua masa în diverse saloane, peste tot în oraș; lua parte la serate, baluri și concerte de muzică italiană; cunoscuse baroni, viconti, vicontese și diverse alte persoane onorabile; puteai să-l întâlnești pe strada Bond, braț la braț cu domnul Drawlight; sau plimbându-se într-o trăsură deschisă prin Hyde Park, împreună cu domnul Drawlight și cu prietenul bun al acestuia, domnul Lascelles.

În zilele în care Mr Norrell rămânea acasă, domnul Drawlight lua prânzul împreună cu el, în locuința din Piața Hanover – lucru pe care Mr Norrell își închipuia că domnul Drawlight îl apreciază foarte mult, căci Childermass îl informase că domnul Drawlight stătea foarte prost cu banii. Childermass spusese că Drawlight trăia din istețime și din datorii; niciunul dintre bunii

săi prieteni nu fusese vreodată invitat la el acasă, și asta pentru că locuia într-o cămăruță aflată deasupra prăvăliei unui pantofar, pe strada Little Ryder.

Ca orice casă nouă, și cea din Piața Hanover – care păruse perfectă la început – avea nevoie, după cum se dovedi curând, de tot felul de îmbunătățiri. Bineînțeles că Mr Norrell era nerăbdător să vadă totul rezolvat cât mai curând posibil, dar, atunci când i s-a plâns lui Drawlight de încetineala muncitorilor londonezi, acesta a profitat de ocazie și a cercetat planurile lui Mr Norrell pentru schimbările de culoare, tapet, covoare, mobilă și decorațiuni, găsind în cele din urmă că toate erau defectuoase. S-au contrazis în această privință un sfert de oră, după care domnul Drawlight a dat ordin să se pregătească trăsura lui Mr Norrell și i-a spus lui Davey să-i ducă pe amândoi la prăvălia domnului Ackermann, aflată pe chei. Ajunși acolo, domnul Drawlight i-a arătat lui Mr Norrell o carte în care se afla o fotografie făcută de domnul Repton; fotografia înfățișa un salon pustiu și demodat, în care se vedea un bătrân cu figura împietrită, de pe vremea Reginei Elisabeta, privind fix dintr-un tablou agățat pe perete, iar scaunele goale stăteau tăcute, față în față, așezate în jurul unei mese, ca și cum așteptau o petrecere care își dau seama că nu au despre ce vorbi. Pe pagina următoare, însă – ah! Ce schimbări extraordinare avuseseră loc prin folosirea nobilelor arte ale tâmplăriei, tapetării și tapisării! Era fotografiat aici același salon, care fusese remobilat și căruia i se aduseseră atât de multe îmbunătățiri încât era aproape de nerecunoscut! Cam o duzină de doamne și domni îmbrăcați după ultima modă fuseseră atrași în noul și elegantul apartament de posibilitatea de a se relaxa așezați în poziții elegante pe scaune sau de a se plimba în sera îmbrăcată în viță-de-vie ce apăruse în chip misterios dincolo de o ușă din sticlă. Morala celor două fotografii, după spusele domnului Drawlight, era că, dacă Mr Norrell spera să atragă lumea de partea cauzei pe care o susținea, cea a magiei moderne, atunci trebuia să-și pună în casă cât mai multe uși din sticlă.

Sub îndrumarea domnului Drawlight, Mr Norrell a învățat să prefere nuanțele de roșu specifice galeriilor de tablouri în locul verdelui mohorât al tinereții sale. În interesul magiei moderne, materialele simple din casa lui Mr Norrell au fost vopsite și lăcuite, ajungând să reprezinte ceea ce nu erau – așezarea unor actori aflați pe scenă. Tencuiala a fost vopsită pentru a imita lemnul, iar lemnul a fost vopsit pentru a imita soiuri diferite de lemn. Când s-a ajuns la alegerea celor necesare pentru sufragerie, încrederea lui Mr

Norrell în gusturile lui Drawlight devenise atât de puternică, încât Drawlight a fost însărcinat să aleagă serviciul de masă fără a se mai consulta cu nimeni.

— Nu veți regreta, dragă domnule! strigă Drawlight, căci acum trei săptămâni am ales un serviciu pentru ducesa de B... — și, în clipa în care l-a văzut, ducesa a declarat că în viața ei nu văzuse ceva măcar pe jumătate la fel de încântător!

Într-o dimineață strălucitoare de mai, Mr Norrell se afla în salonul doamnei Littleworth, pe strada Wimpole. Printre cei de față erau și domnul Drawlight și domnul Lascelles. Domnul Lascelles aprecia nespuse compania lui Mr Norrell, mai mult decât oricine altcineva, cu excepția domnului Drawlight, desigur; însă motivele pentru care îl curta pe Mr Norrell erau cu totul altele. Domnul Lascelles era un om inteligent și cinic, care găsea perfect ridicol faptul că un gentilom în vârstă și citit ajunsese la convingerea că poate face vrăji. Prin urmare, domnului Lascelles îi făcea mare plăcere să-i pună lui Mr Norrell întrebări despre magie ori de câte ori avea ocazia, amuzându-se apoi de răspunsurile primite.

— Și cum vă place Londra, domnule? întrebă el.

— Nu-mi place deloc, spuse Mr Norrell.

— Îmi pare rău să aud asta, zise domnul Lascelles. Ați găsit vreun confrate magician cu care să stați de vorbă?

Încruntându-se, Mr Norrell răspunse că nu credea să mai existe alți magicieni în Londra; și, chiar dacă existau, toate încercările sale de a-i găsi nu dăduseră roade.

— Vai, domnule! strigă domnul Drawlight. Vă înșelați! Ați fost dezinformați într-un chip absolut abominabil! Avem magicieni în Londra. O! Avem cel puțin patruzeci. Lascelles, nu ești de acord că avem sute de magicieni în Londra? Poți să-i vezi aproape la orice colț de stradă. Domnul Lascelles și cu mine vi-i vom arăta cu mare plăcere. Au un fel de rege căruia îi spun Vinculus – un om înalt și zdrențăros ca o sperietoare de ciori, care are o magherniță chiar lângă St Christopher Le Stocks – plină de noroi, cu o perdea galbenă și murdară; pentru doi penny, acesta face profeții.

— Profețiile lui Vinculus vorbesc numai despre calamități, remarcă domnul Lascelles râzând. Până acum mi-a promis înec, nebulie, pierirea în flăcări a tot ce am și o fiică din flori ce-mi va aduce multe neazuri la bătrânețe din cauza dușmăniei pe care mi-o va purta.

— Mi-ar face plăcere să vă duc acolo, domnule, îi spuse Drawlight lui Mr Norrell. Mi-e foarte drag acest Vinculus.

— Să aveți mare grijă dacă vă duceți, domnule, îl sfătui doamna Littleworth. Acest gen de oameni pot speria grozav lumea. Familia Cruickshank a chemat un magician – un om extrem de murdar – acasă la ei, ca să le distreze prietenii cu câteva trucuri, însă când a ajuns acolo s-a dovedit că nu știa niciun truc – așa că cei care-l chemaseră au refuzat să-l plătească. Teribil de înfuriat, magicianul a jurat că le va preface copilul într-un coș cu cărbuni; și după aceea cu toții s-au agitat grozav pentru că nu mai găseau copilul nicăieri – deși nu apăruse niciun coș nou de cărbune, le aveau doar pe cele vechi. Au întors casa cu susul în jos căutând, iar doamna Cruickshank era pe jumătate moartă de frică, au trimis și după doctor – până când, în cele din urmă, a apărut la ușă doica ținând copilul în brațe, și s-a dovedit că ea îl dusesese să i-l arate mamei ei, ce locuia pe strada James.

În ciuda acestor povestiri ademenitoare, Mr Norrell a refuzat oferta generoasă a domnului Drawlight de a-l vizita pe Vinculus în maghernița lui cea galbenă.

— Și ce părere aveți despre Regele Corb, Mr Norrell? întrebă plină de nerăbdare doamna Littleworth.

— N-am nici o părere. Nu mă gândesc niciodată la această persoană.

— Chiar așa? remarcă domnul Lascelles. Mă scuzați că spun asta, Mr Norrell, dar ați făcut o declarație absolut neobișnuită. N-am cunoscut până acum niciun magician care să nu declare că Regele Negru a fost cel mai mare dintre toți – magicianul *par excellence!* Un om care, dacă ar fi dorit, ar fi putut să-l smulgă pe Merlin din copac, să-l facă pe bătrânul domn să se învâртеască stând în cap și apoi să-l vâre înapoi.¹⁵

Mr Norrell nu spuse nimic.

— Și desigur, urmă domnul Lascelles, niciunul dintre *Aureați* nu a ajuns vreodată la fapte atât de mărețe ca ale lui! Regate în toate lumile ce au existat vreodată.¹⁶ Armate de cavaleri, atât din rasa umană, cât și din cea a spiridușilor, gata să-i îndeplinească poruncile. Păduri vrăjite, umblătoare.

Ca să nu mai vorbim de longevitatea sa – o domnie de trei sute de ani – la sfârșitul căreia, din câte se povestește, Regele nu îmbătrânise deloc.

Mr Norrell nu spuse nimic.

---

¹⁵ Se spune despre Merlin că ar fi fost înțemnițat în trunchiul unui păducel de vrăjitoarea Nimue.

¹⁶ Domnul Lascelles exagerează. Regatele Regelui Corb nu au fost niciodată mai mult de trei la număr.

— Dar poate credeți că poveștile acestea sunt mincinoase? Am auzit deseori sugestia că Regele Corb nici n-a existat măcar – că n-ar fi fost vorba de un singur magician, ci de un șir lung de magicieni care semănau foarte mult între ei. Poate că sunteți de aceeași părere?

Mr Norrell părea că ar fi preferat să nu spună nimic, însă modul direct în care domnul Lascelles îi adresase ultima întrebare îl obliga să răspundă.

— Nu, zise el în cele din urmă, sunt convins că a existat. Însă părerea mea e că influența pe care a avut-o asupra magiei englezești a fost cu totul deplorabilă. Întrebuința magie deosebit de periculoasă; nimic nu m-ar bucura mai mult decât ca acest Rege să cadă în uitarea deplină pe care o merită.

— Și ce ne puteți spune despre spiridușii care vă slujesc, domnule? spuse domnul Lascelles. Îi vedeți numai dumneavoastră? Sau pot fi văzuți și de alte persoane?

Pufnind, Mr Norrell spuse că nu avea așa ceva.

— Cum așa, niciunul? exclamă cu uimire o doamnă îmbrăcată într-o rochie roșie ca garoafa.

— Dați dovadă de înțelepciune, Mr Norrell, spuse domnul Lascelles. Cazul Tubbs versus Starhouse ar trebui să le fie învățătură de minte tuturor magicienilor.¹⁷

---

¹⁷ Tubbs versus Starhouse: caz celebru prezentat în fața Tribunalului Trimestrial de la Nottingham în urmă cu câțiva ani.

Un bărbat din Nottingham, pe nume Tubbs, își dorea foarte mult să vadă un spiriduș și, gândindu-se zi și noapte la spiriduși și citind tot felul de cărți despre aceștia, i-a intrat în cap că ssurugiul său e un spiriduș.

Surugiul (care se numea Jack Starhouse) era brunet, înalt și taciturn, ceea ce îi deranja pe ceilalți servitori, care îl credeau îngâmfat. Fusese angajat de curând în serviciul domnului Tubbs și spusese că înainte îndeplinise slujba de surugi pentru un bătrân pe nume Browne, într-o zonă îndepărtată din nord, la Coldmicklehill. Avea un talent remarcabil: toate animalele îl iubeau. Caii erau întotdeauna foarte ascultători când ținea el frâiele și nu se agitau. În plus, putea face pisicile să i se supună într-un fel nemaivăzut de localnicii din ținutul Nottinghamshire. Le vorbea pe șoptite; ori de câte ori îi vorbea unei pisici, aceasta rămânea marcată cu o expresie oarecum surprinsă, ca și cum nu auzise lucruri mai rezonabile în viața ei și nici nu se aștepta să mai audă vreodată. Putea și să le facă să danseze. Pisicile din gospodăria domnului Tubbs erau serioase și demne ca și toate celelalte reprezentante ale rasei lor dar Jack Starhouse putea să le facă să danseze sălbatic, sărind pe picioarele din spate și aruncându-se într-o parte și-n alta. Reușea această performanță cu niște oftaturi, fluierături și șuierături stranii.

Unul dintre ceilalți servitori a remarcat că, dacă pisicile ar fi fost bune de ceva - ceea ce nu erau - atunci toate acestea poate că ar fi avut vreun rost. Însă măiestria nemaipomenită a lui Starhouse nu era de nici un folos, și nici măcar nu îi distra pe ceilalți servitori; din contră, îi făcea să nu se simtă în largul lor.

Nu se știe dacă această măiestrie sau faptul că Starhouse avea un chip frumos, cu ochii puțin cam depărtați, l-a făcut pe domnul Tubbs să ajungă la convingerea că e vorba de un spiriduș; în orice caz, domnul Tubbs a început să facă în secret cercetări cu privire la surugiul său.

Intr-o zi, domnul Tubbs l-a chemat pe Starhouse la el în birou. Domnul Tubbs i-a spus că aflase că domnul Browne era foarte bolnav - și că fusese la fel de bolnav în toată perioada în care Starhouse pretindea că lucrase pentru el -

— Domnul Tubbs nu a fost magician, spuse Mr Norrell. Și nici n-am auzit să fi pretins vreodată așa ceva. Însă, chiar să fi fost cel mai mare magician din lumea creștină, tot ar fi greșit dorindu-și tovărășia spiriduşilor. Nici că s-a pomenit vreodată rasă mai veninoasă și mai plină de dușmănie față de Anglia. Au existat mulți magicieni prea leneși sau prea ignoranți pentru a studia problema așa cum se cuvine, canalizându-și în schimb energiile pentru a căpăta un slujitor spiriduș – și, odată ce au reușit, i-au încredințat acestuia rezolvarea tuturor treburilor lor. Istoria Angliei e plină de astfel de exemple; și mă bucur să spun că unii dintre acești magicieni și-au primit pedeapsa cuvenită. Bloodworth, de pildă.¹⁸

și că nu ieșise din casă de ani de zile. Astfel că domnul Tubbs se arătă curios cu privire la motivul pentru care domnul Browne avusese în serviciul său un surugiu.

Jack Starhouse a rămas tăcut câteva momente. Apoi a recunoscut că nu fusese angajat la domnul Browne. A spus că lucrase, de fapt, pentru o altă familie din regiune. Muncise acolo din greu, condițiile erau bune, fusese mulțumit; însă ceilalți servitori nu-l plăcuseră; nu știa de ce, acest lucru i se mai întâmplase și înainte. Una dintre servitoare spusese niște minciuni despre el și fusese concediat. Pe domnul Browne îl văzuse o singură dată, cu ani în urmă. A declarat apoi că îi pare foarte rău că îl mințise pe domnul Tubbs, dar că nu știuse ce altceva să facă.

Domnul Tubbs i-a explicat că nu era nevoie să mai inventeze și alte povești. Știa că Starhouse e un spiriduș și i-a spus că n-are a se teme; el nu avea să-l trădeze; nu voia decât să stea de vorbă cu el despre tărâmul său natal și despre ființele de acolo.

La început, Starhouse n-a înțeles deloc la ce se referea domnul Tubbs, iar când a înțeles în cele din urmă, a protestat în zadar spunând că e o ființă umană, un englez, căci domnul Tubbs nu l-a crezut.

După aceea, orice ar fi făcut Starhouse și oriunde s-ar fi dus, domnul Tubbs era și el acolo, cu un torent de întrebări despre spiriduși și despre ținutul Faerie. Starhouse a devenit atât de nefericit din cauza acestui tratament (deși domnul Tubbs se arăta mereu bun și politicos), încât a fost nevoit să renunțe la slujbă. Rămas fără loc de muncă, s-a întâlnit cu cineva într-o crâsmă din Southwell, iar acest cineva l-a convins să-l dea în judecată pe fostul lui stăpân sub acuzația de defăimare de caracter. În urma unui verdict faimos, Jack Starhouse a devenit primul om declarat ca aparținând speciei umane în conformitate cu legile englezești.

Acest curios episod a avut însă un sfârșit nefericit, atât pentru Tubbs, cât și pentru Starhouse. Tubbs a fost pedepsit pentru ambiția sa inofensivă de a vedea un spiriduș prin aceea că a devenit ținta râsului tuturor.

Caricaturi batjocritoare care îl înfățișau au fost tipărite în ziarele din Londra, Nottingham, Derby și Sheffield, iar vecinii cu care se înțelesese de minune ani de zile refuzau acum să-l mai vadă. Pe de altă parte, Starhouse a descoperit curând că nimeni nu voia să ia în slujbă un surugiu care își dăduse în judecată stăpânul; a fost nevoit să accepte cele mai degradante munci și a ajuns foarte repede la limita de jos a sărăciei.

Cazul Tubbs versus Starhouse este interesant și pentru că reprezintă un bun exemplu al credinței extrem de răspândite potrivit căreia spiridușii nu au părăsit de tot pământurile Angliei. Mulți englezi, bărbați și femei deopotrivă, cred că spiridușii sunt printre noi în fiecare zi. Unii dintre ei sunt invizibili, iar alții se dau drept creștini; aceștia din urmă se pot număra chiar printre cunoștințele noastre. Oamenii de știință au dezbătut această problemă secole de-a rândul, fără a ajunge însă la vreo concluzie.

¹⁸ Slujitorul spiriduș al lui Simon Bloodworth a apărut din senin, și-a oferit serviciile și a declarat că vrea să i se spună „Buckler”. După cum vă poate spune azi orice copil de școală, ar fi fost mult mai bine pentru Bloodworth să întrebe în dreapta și-n stânga și să se străduiască mai mult să afle cine era acest Buckler și pentru care motiv anume se hotărâse el să părăsească ținutul Faerie numai și numai pentru a deveni slujitorul unui magician englez de mâna a treia.

Buckler era îndemânat și rapid când venea vorba de săvârșirea a tot soiul de vrăji, iar afacerile lui Bloodworth în orașelul Bradford on Avon, unde ocupația principală era prelucrarea lăunii, au început să prospere și să se extindă. O singură dată a provocat Buckler un necaz, când, cuprins de o furie neașteptată, a distrus o cărțuție ce aparținea

Mr Norrell cunoscuse mulți oameni, dar nu trezise simțăminte autentice de prietenie în inimile nici unuia dintre ei. În general, cei din Londra erau dezamăgiți de el. Nu făcea vrăji, nu blestema pe nimeni, nu făcea nici o prezicere. O dată, aflat în vizită la doamna Godestone, fusese auzit spunând că probabil va ploua, dar aceasta, dacă poate fi considerată o profeție, a fost tot o sursă de dezamăgire, pentru că nu a plouat – de fapt, n-a căzut picătură de ploaie până sâmbăta următoare. Vorbea rareori despre magie, iar când o făcea părea că ține o lecție de istorie, astfel că nimeni nu suporta să-l asculte. Nu spunea niciodată vreo vorbă bună despre alți magicieni, cu o singură

---

capelanului lordului Love.

A trecut mai mult timp de când se angajase Buckler în slujba lui Bloodworth, iar spiridușul devenea din ce în ce mai puternic; primul lucru pe care l-a făcut, odată devenit mai puternic, a fost să-și schimbe înfățișarea; zdrențele prăfuite s-au preschimbat într-un costum de calitate; o foarfecă ruginită pe care o furase de la un lăcătuș din oraș s-a transformat într-o sabie; chipul lui slab și pestriț, ca de vulpe, a devenit unul omenesc, palid și cu trăsături frumoase; în plus, s-a înălțat dintr-odată cu mai bine de jumătate de metru. S-a grăbit apoi să le spună doamnei Bloodworth și fiicelor ei că aceasta era adevărata lui înfățișare – cea pe care o avusese până atunci se datorase unor farmece.

Într-o dimineață frumoasă de mai în anul 1310, în timp ce domnul Bloodworth nu era acasă, doamna Bloodworth descoperi un dulap înalt în colțul bucătăriei, care nu fusese acolo până atunci. Întrebat, Buckler a răspuns imediat că e vorba de un dulap magic pe care el îl adusese acolo. Mai spuse că fusese întotdeauna de părere că era mare păcat că nu se folosește magia mai des în Anglia; că suferea nespus văzând-o pe doamna Bloodworth și pe fiicele ei cum spală, mătură, gătesc și fac curat din zori și până-n seară, când n-ar fi trebuit, după părerea lui, decât să stea pe perne, îmbrăcate cu rochii împodobite cu nestemate, și să mănânce dulciuri. Doamnei Bloodworth i se păru că celălalt are perfectă dreptate în ceea ce spune. Buckler îi mai spuse că l-a dojenit de multe ori pe soțul ei pentru că nu făcea în așa fel încât viața doamnei Bloodworth să fie plăcută și ușoară, dar că acesta nici nu-l băgase în seamă. Doamna Bloodworth spuse atunci că asta nu o miră câtuși de puțin.

Buckler spuse apoi că, dacă intra în dulap, doamna va ajunge într-un loc magic, unde va putea învăța vrăji care o vor ajuta să termine orice treabă într-o clipă, o vor face să pară frumoasă în ochii tuturor celor care o priveau, vor face să apară grămezi mari de aur oriunde dorea ea, îl vor face pe soțul ei întru totul supus și așa mai departe.

„Și câte vrăji erau de învățat? întrebă doamna Bloodworth.”

„Vreo trei, credea Buckler.”

„Și erau greu de învățat?”

„O, nu! Chiar foarte ușor.”

„Și avea să dureze mult?”

„Nu, chiar foarte puțin – avea să se întorcă înainte de liturghie.”

Șaptesprezece persoane au intrat în dulapul lui Buckler în dimineața cu pricina și nici că au mai fost vreodată văzute în Anglia după aceea; printre ele, doamna Bloodworth, cele două fete mai mici ale ei, cele două slujnice și cei doi servitori, unchiul doamnei Bloodworth și șase vecini. Singura care a refuzat să intre a fost Margaret Bloodworth, fiica cea mare a lui Bloodworth.

Regele Corb a trimis doi magicieni de la Newcastle să cerceteze întâmplarea și povestirea de față s-a păstrat în scrierile lor. Martorul principal a fost Margaret, care a povestit cum, întors acasă, „bietul tata a intrat hotărât în dulap ca să încerce să-i salveze pe ceilalți, deși l-am rugat să nu facă asta. N-a mai ieșit de acolo”.

Două sute de ani mai târziu, Dr. Martin Pale călătorea prin Faerie. Ajuns la castelul lui John Hollyshoes (un prinț bătrân și puternic din neamul spiridușilor), a descoperit o copilă de oameni, de vreo șapte-opt ani, foarte palidă și slabă. Fetița îi spuse că se numește Anne Bloodworth și că se afla în Faerie cam de două săptămâni, așa credea. I se dăduse de spălat un maldăr de vase murdare. Mai spuse că spăla întruna la ele de când sosise și că, după ce le termina, avea să se întorcă acasă la părinți și la surori. Cam două zile mai avea de lucru, spuse ea.

excepție – când a lăudat un magician din secolul trecut, Francis Sutton-Grove¹⁹.

— Dar credeam, domnule, spuse domnul Lascelles, că lucrările lui Sutton-Grove sunt de necitit. Mi s-a spus mereu că *De Generibus artium* e o carte imposibil de citit.

— O! spuse Mr Norrell, nu știu ce preț are ea pentru doamnele și domnii dornici de distracție, însă găsesc că Sutton-Grove este neprețuit pentru toți cei care studiază serios magia. În lucrările sale aceștia vor găsi primele încercări de a defini domeniile magiei pe care magicienii moderni trebuie să le studieze, prezentate în liste și tabele. E drept că sistemul de clasificare al lui Sutton-Grove se dovedește adesea eronat – poate că la acest lucru vă referiți când spuneți că e „de necitit”? — și totuși, nimic nu poate fi mai plăcut ochiului pe lume decât o duzină sau două din listele acestui autor; cel ce studiază poate să le parcurgă și să spună: „Asta știu” sau „Asta mai trebuie să studiez”; se poate lucra pe marginea acestei cărți patru sau cinci ani.

Povestea statuiilor din Catedrala din York se învechise într-atât, tot povestită și repovestită, încât lumea începu să se întrebe dacă Mr Norrell mai făcuse vreodată și altceva; iar domnul Drawlight s-a văzut nevoit să inventeze noi exemple.

— Dar ce știe să facă acest magician, Drawlight? Întrebă doamna Godestone într-o seară, când Mr Norrell nu era de față.

— Vai, doamnă! strigă Drawlight. Dar ce nu știe să facă? De pildă, nu mai departe de iarna trecută, la York – care, după cum știți, doamnă, e orașul

---

¹⁹ Francis Sutton-Grove (1682-1765), magician teoretician. A scris două cărți: *De Generibus artium magicarum anglorum* 1741, și *Prescrieri și descrieri*, 1749. Chiar și Mr Norrell, cel mai mare (și, de fapt, singurul) admirator al lui Sutton-Grove, era de părere că lucrarea *Prescrieri și descrieri* (în care autorul încerca să prezinte regulile magiei practice) era îngrozitor de proastă, iar elevul lui Mr Norrell, Jonathan Strange, a urât-o atât de mult, încit și-a rupt propriul exemplar în bucățele și i l-a dat măgarului unui tinichigiu să-l mănânce (vezi *Viața lui Jonathan Strange de John Segundus*, 1820, pub. John Murray). *De Generibus artium magicarum anglorum* era recunoscută drept cea mai anostă dintre toate cărțile de magie englezești (printre care sunt destule lucrări plicticoase, de altfel). A fost prima încercare a unui englez de a defini domeniile magiei pe care ar trebui să le studieze un magician modern; potrivit lui Sutton-Grove, acestea erau în număr de treizeci și opt de mii nouă sute patruzeci și cinci, iar autorul le-a inventariat pe toate în diverse capitole. Sutton-Grove este premergătorul marelui Mr Norrell și în altă privință: pe nici una dintre liste nu sunt menționate formele de magie asociate în mod tradițional cu păsările și animalele sălbatice, iar Sutton-Grove exclude în mod intenționat din discuție acele feluri de magie pentru care se folosesc în mod normal spiridușii, ca de exemplu învierea morților.

natal al lui Mr Norrell – s-a iscat o furtună puternică, venită din nord, care a trântit toate rufele spălate în noroiul amestecat cu zăpadă de pe jos, și cei din sfatul orășenesc, dorind să le scutească pe doamnele din oraș de neplăcerea de a spăla totul din nou, au apelat la Mr Norrell – iar acesta a pus o trupă de spiriduși să spele toate rufele – și toate găurile din cămăși, bonete de noapte și jupoane au dispărut, marginile rupte au fost reparate și toți au spus că nu mai văzuseră o asemenea albeață orbitoare de când erau!

Această povestire a devenit foarte populară, și prin urmare Mr Norrell a crescut în ochii tuturor vreme de câteva săptămâni în vara aceea; de câte ori începea să vorbească, așa cum făcea uneori, despre magia modernă, majoritatea celor care îl ascultau presupuneau că vorbește tocmai despre isprăvi de acest fel.

Însă dacă doamnele și domnii pe care Mr Norrell îi cunoscuse în saloanele și sufrageriile londoneze erau în general dezamăgiți de *el*, și el devenea din ce în ce mai nemulțumit de *ei*. Se plângea mereu față de domnul Drawlight în legătură cu întrebările frivole care i se adresau și spunea că ceasurile petrecute de el în compania acestor oameni nu ajutaseră cu nimic cauza magiei englezești.

Într-o dimineață mohorâtă de miercuri, la sfârșitul lunii septembrie, Mr Norrell și domnul Drawlight se aflau împreună în biblioteca locuinței din Piața Hanover. Domnul Drawlight era în mijlocul unei relatări lungi despre un anume lucru pe care-l spusese domnul F. Pentru a-l insulta pe lordul S., și despre părerea lui lady D. Despre toate astea, când Mr Norrell spuse deodată:

— V-aș fi recunoscător, domnule Drawlight, dacă mi-ați putea da un sfat cu privire la următoarea problemă de o mare importanță: l-a informat cineva pe ducele de Portland²⁰ de sosirea mea la Londra?

— Vai! domnule! strigă Drawlight, numai dumneavoastră, cu modestia ce vă caracterizează, puteați să vă gândiți la așa ceva. Vă asigur că *toți* miniștrii au aflat deja de extraordinarul Mr Norrell.

— Și, dacă așa stau lucrurile, spuse Mr Norrell, atunci de ce nu mi-a trimis înălțimea Sa niciun mesaj? Nu, încep să cred că cei de acolo nici nu știu că exist – așa că, domnule Drawlight, v-aș fi recunoscător dacă mi-ați spune ce relații aveți în guvern, persoane la care aș putea apela.

---

²⁰ Ducele de Portland, prim-ministru și prim lord al Trezoreriei între 1807 și 1809.

— În guvern, domnule? răspunse domnul Drawlight.

— Am venit aici ca să mă fac util, spuse Mr Norrell pe un ton plângăreț. Speram ca până acum să fi jucat deja un rol important în lupta cu francezii.

— Dacă vă simțiți neglijat, domnule, atunci îmi pare sincer rău! strigă Drawlight. Dar nu e nevoie, vă asigur de asta. Sunt doamne și domni peste tot în oraș care s-ar bucura nespuse să vadă câteva trucuri sau numere de iluzionism, dacă ați avea plăcerea să ne prezentați așa ceva într-o seară, după cină. Nu trebuie să vă fie teamă că ne veți copleși – avem nervii destul de tari.

Mr Norrell nu spuse nimic.

— Ei bine, domnule, spuse domnul Drawlight, arătându-și dinții cei albi într-un zâmbet calm și având în ochii negri și fluizi o expresie împăciuitoare, nu trebuie să ne certăm din pricina asta. Aș vrea nespuse să vă îndeplinesc cererea, dar, după cum vedeți, nu-mi stă în putere să fac asta. Guvernul are sferile sale, eu pe ale mele.

De fapt, domnul Drawlight cunoștea câțiva domni cu diverse funcții în cadrul guvernului care s-ar fi întâlnit bucuroși cu prietenul domnului Drawlight și ar fi ascultat ce avea acesta de spus, în schimbul unei promisiuni din partea domnului Drawlight de a nu dezvălui câteva lucruri mai curioase pe care le știa despre ei. Însă adevărul era că domnul Drawlight nu vedea ce folos ar fi avut el prezentându-l pe Mr Norrell acestor domni; prefera să-l țină pe Mr Norrell în saloanele și sufrageriile londoneze, sperând că va reuși să-l convingă, cu timpul, să facă acele mici trucuri și numere de iluzionism pe care cunoștințele domnului Drawlight doreau atât de mult să le vadă.

Mr Norrell începu să le scrie scrisori urgente domnilor din guvern, arătându-i-le domnului Drawlight înainte de a i le da lui Childermass să le trimită, însă domniile din guvern n-au trimis niciun răspuns. Domnul Drawlight îl avertizase pe Mr Norrell că așa va fi. Domniile din guvern sunt, în general, destul de ocupați.

Cam peste o săptămână, domnul Drawlight a primit o invitație la o locuință din Piața Soho, la un concert susținut de o faimoasă soprană italiană, proaspăt sosită de la Roma. Bineînțeles că Mr Norrell fusese invitat și el. Însă, ajungând la destinație, Drawlight nu l-a văzut pe magician în mulțimea adunată acolo. Lascelles era sprijinit de cămin, adâncit într-o conversație cu alți câțiva domni. Drawlight se duse la el și-l întrebă dacă știe unde se află Mr Norrell.

— O! spuse domnul Lascelles. S-a dus în vizită la Sir Walter Pole. Mr Norrell are niște informații importante ce trebuie transmise urgent ducelui de Portland. Iar Sir Walter Pole este cel pe care Mr Norrell intenționează să-l onoreze cu însărcinarea de a transmite acest mesaj.

— Portland? strigă alt domn. Cum? Miniștrii noștri au ajuns în asemenea hal de disperare? Acum se consultă cu magicieni?

— V-ați făcut o idee greșită, zâmbi domnul Lascelles. Totul a plecat de la Norrell. Intenționează să-și ofere serviciile guvernului. Se pare că are un plan pentru a-i înfrânge pe francezi cu ajutorul magiei. Însă eu cred că e foarte puțin probabil să-i convingă pe miniștri să-l asculte. Cum francezii le stau în coastă pe continent și toți ceilalți le stau în coastă în Parlament, mă îndoiesc să se găsească pe undeva niște domni mai hărțuiți decât ei sau cu mai puțin timp de pierdut cu excentricitățile unui bătrân domn din Yorkshire.

Ca un erou din basme, Mr Norrell descoperise că în tot acest timp deținuse deja puterea de a face ce vroia. Chiar și un magician trebuie să aibă niște relații; din întâmplare, exista o rudă îndepărtată a lui Mr Norrell (din partea mamei) care îi provocase odată o mare neplăcere acestuia, prin aceea că-i trimisese o scrisoare. Pentru ca așa ceva să nu se mai întâmple niciodată, Mr Norrell îi făcuse acestui om un dar de opt sute de lire (adică exact cât îi trebuia), dar trebuie să vă spun cu regret că ruda din partea mamei a lui Mr Norrell – care trecea de orice limită a mârslăniei – nu s-a potolit, ci a trimis o *a doua* scrisoare, în care își declara recunoștința nețarmurită, îl binecuvânta pe binefăcătorul său și declara că „[...] de acum înainte voi considera că atât eu, cât și prietenii mei reprezentăm interesele dumneavoastră și suntem gata ca, la următoarele alegeri, să votăm în conformitate cu nobilele dumneavoastră dorințe; și dacă, oricând în viitor, voi putea să vă fac vreun serviciu, poruncile primite de la dumneavoastră îl vor onora și îl vor înnobila pe preaplecatul dumneavoastră slujitor, Wendell Markworthy”.

Până atunci Mr Norrell nu găsisese niciodată cu cale să-l înnobileze pe domnul Markworthy cu vreo poruncă, dar află acum (grație lui Childermass) că domnul Markworthy folosisse banii primiți pentru a obține posturi de funcționari, pentru el și fratele său, în Compania East India. Plecaseră în India și reveniseră de acolo, zece ani mai târziu, putred de bogați. Cum nu primise niciodată vreo instrucțiune din partea lui Mr Norrell, primul său ocrotitor, despre cum să voteze, domnul Markworthy urmase exemplul

domnului Bonnell, superiorul său în cadrul Companiei East India, și își încurajase toți prietenii să facă la fel. Îl ajutase foarte mult pe domnul Bonnell, care era prieten bun cu Sir Walter Pole, politicianul. În cele două lumi extrem de ocupate, cea a comerțului și cea a guvernării, domnul cutare îi datorează un favor celuilalt, în timp ce altul îi datorează lui însuși un favor și așa mai departe, formându-se astfel un lanț al promisiunilor și obligațiilor. În cazul de față, lanțul a plecat de la Mr Norrell și a ajuns la Sir Walter Pole. Iar Sir Walter Pole era acum ministru.

„Magia nu este respectabilă, domnule.”*Octombrie 1807*

Era o perioadă grea pentru miniștri.

Războiul mergea din ce în ce mai prost, iar guvernul era detestat peste tot. De fiecare dată când era adusă la cunoștința publicului câte o nouă catastrofă, o mică parte din vină îi revenea lui cutare sau cutărescu, dar în general toată lumea se arăta unită în a da vina pe miniștri, care, bieții de ei, nu puteau decât să dea vina unii pe alții – ceea ce făceau din ce în ce mai des.

Nu se poate spune că miniștrii erau proști – din contră, printre ei erau câteva minți de-a dreptul strălucite. Nu erau nici oameni răi, luați pe de-a-ntregul; mulți aveau vieți de familie fără pată și iubeau nespus copiii, muzica, pictatul peisajelor și câinii. Și totuși, guvernul era atât de nepopular, încât, dacă n-ar fi fost discursurile pregătite cu grijă ale ministrului de Externe, ar fi fost aproape imposibil să treacă vreo hotărâre de Camera Comunelor.

Ministrul de Externe era un orator fără pereche. Oricât de prost văzut era guvernul de către toată lumea, atunci când se ridica ministrul de Externe și începea sa vorbească – o! Cât de altfel părea totul dintr-odată! Cât de repede se descoperea că fiecare neajuns era de fapt vina guvernării precedente (niște oameni răi, la care prostia se împletea cu reaua-voință). Cât despre cei aflați acum la guvernare, ministrul de Externe spunea că din Antichitate nu se mai văzuseră oameni atât de virtuoși, de neînțeleși și de defăimați de către dușmanii lor. Cu toții erau înțelepți ca Solomon, nobili precum Cezar și curajoși ca Marc Antoniu; nu era nimeni pe lume care să semene mai mult cu Socrate în ceea ce privea onestitatea decât ministrul de Finanțe. Și totuși, în ciuda tuturor acestor virtuți și abilități, niciunul dintre planurile miniștrilor de a-i înfrânge pe francezi nu dăduse roade și lumea începuse chiar să se plângă de istețimea lor. Domnii din provincie care citeau în ziare discursurile ministrului cutare sau cutare murmurau în barbă că respectivul e, fără îndoială, un tip isteț. Însă domnii din provincie nu se mulțumeau cu

atât. Aceștia aveau o puternică bănuială că istețimea e o trăsătură nu tocmai britanică. Acea strălucire a minții, vioaie și imprevizibilă, era specifică mai ales dușmanului absolut al Marii Britanii, împăratul Napoleon Bonaparte; iar domnii din provincie nu o puteau accepta.

Sir Walter Pole avea patruzeci și doi de ani și, îmi pare rău să o spun, era la fel de isteț ca și ceilalți membri ai cabinetului. Se certase, într-un moment sau altul, cu mai toți marii politicieni ai vremii; ba chiar odată, când erau foarte beți amândoi, fusese lovit în cap cu o sticlă de vin de Madera de Richard Brinsley Sheridan. Mai târziu, Sheridan i-a spus ducelui de York: „Pole mi-a acceptat scuzele ca un gentilom adevărat. Din fericire, e atât de urât, încât o cicatrice în plus sau în minus nici nu mai contează”.

Părerea mea este că Sir Walter Pole nu era chiar atât de urât. E adevărat că avea trăsăturile extrem de neregulate; avea fața de două ori mai lungă decât a altor oameni, cu un nas imens (și destul de ascuțit) înfipt în mijlocul ei, ochii negri ca două bucăți de cărbune însuflețite și sprâncenele mici și groase, semănând cu doi peștișori ce înotau curajoși în oceanul nesfârșit al feței. Și totuși, luate laolaltă, toate aceste părți urâte alcătuiau un ansamblu destul de plăcut. Dacă ați fi văzut acest chip într-o stare de repaus (având o expresie mândră și destul de melancolică), v-ați fi închipuit că așa arată mereu, că nu există chip pe lume mai nepotrivit pentru a exprima vreun sentiment. Dar nici că v-ați fi putut înșela mai tare.

Nimic nu-i era mai caracteristic lui Sir Walter Pole decât *surprinderea*. Ochii i se măreau, sprâncenele i se ridicau aproape doi centimetri și se lăsa dintr-odată pe spate, semănând nespus de mult cu un chip din gravurile domnului Rowlandson sau ale domnului Giliray. În viața publică, *surprinderea* îi era de mare folos lui Sir Walter. „Dar, desigur, striga el, nu vreți să spuneți că...!” Și, presupunând desigur că domnul care fusese atât de nesăbuit încât să sugereze că... în fața lui Sir Walter nu-ți era prieten, și că aveai în tine acel drăcușor căruia îi place să asiste la confruntarea minților boante cu cele ascuțite, te-ai fi distrat grozav în fața acestui spectacol. Când era într-o dispoziție de voioșie malițioasă, Sir Walter era mai distractiv decât o piesă de teatru de pe Drury-lane. Gentilomii anosti din ambele Camere erau din ce în ce mai uimiți și începuseră să-l evite ori de câte ori se putea. (Bătrânul lord Cutare își agită bastonul înspre Sir Walter, înaintând grăbit pe coridorul ce face legătura între Camera Comunelor și Ministerul de Război, și strigă peste umăr: „Refuz să stau de vorbă cu dumneavoastră, Sir! Îmi interpretați greșit spusele! îmi puneți vorbe în gură!”)

Odată, în timpul unui discurs susținut în fața unei mulțimi de orășeni, Sir Walter făcuse o comparație memorabilă între Anglia cu politicienii săi și o tânără orfană lăsată în grija unei haite de bătrâni desfrânați și avari. Aceste lichele, în loc să-i ofere tinerei protecția de care avea nevoie în fața răutății din lume, i-au furat moștenirea și i-au prădat casa. Și, dacă publicul lui se poticnise de câteva ori în vocabularul întrebunțat de orator (produsul unei excelente educații clasice), asta contase prea puțin. Cu toții și-o închipuiseră pe biata fată, întinsă pe pat, având pe ea doar juponul, în timp ce politicienii de frunte ai zilei, din partidul Whig, îi scormoneau prin șifonier și îi vindeau toate lucrurile negustorului de haine vechi. Și toți gentilomii tineri care îl ascultaseră au fost impresionați de această imagine.

Sir Walter era un spirit generos și își dovedea adesea bunătatea. La un moment dat i-a spus cuiva că speră ca dușmanii săi să aibă motive să te teamă de el, iar prietenii să-l iubească – și cred că, în ansamblu, așa și era. Voioșia, bunătatea și istețimea sa, poziția însemnată pe care o deținea în prezent – toate acestea îi făceau și mai mult cinste prin felul în care și le păstra în fața atâtor probleme care l-ar fi doborât cu siguranță pe unul mai slab decât el. Sir Walter avea probleme financiare. Și nu vreau să spun că nu avea bani în buzunar. Sărăcia e una, iar datoriile lui Sir Walter cu totul altceva. Ce situație mizerabilă – și cu atât mai amară cu cât nu era vina lui: *el* nu fusese niciodată extravagant, iar nesăbuit nici atât, însă era fiul unui om imprudent și nepotul altuia. Sir Walter se născuse dator. Dacă ar fi fost un altfel de om, atunci poate că totul s-ar fi rezolvat. Dacă ar fi avut o înclinație cât de mică spre marină, ar fi făcut poate avere din prime și recompense; dacă i-ar fi plăcut agricultura, ar fi putut să-și exploateze pământurile și să facă bani din porumb. Sau măcar dacă ar fi ajuns ministru cu cincizeci de ani mai devreme, ar fi putut să dea cu împrumut bani din Trezorerie cu dobândă de douăzeci la sută și să fi băgat profitul în buzunar. Dar ce mai poate face un politician modern? E mult mai probabil ca acesta să cheltuiască bani decât să îi câștige.

Cu câțiva ani în urmă, prietenii din guvern ai lui Sir Walter îi obținuseră postul de secretar ordinar al Oficiului pentru Reclamații, pentru care a primit o pălărie specială, o mică piesă de fildeș și șapte sute de lire pe an. Postul nu presupunea niciun fel de îndatoriri pentru că nimeni nu mai ținea minte cu ce trebuia să se ocupe Oficiul pentru Reclamații sau la ce folosea mica piesă din fildeș. Mai târziu însă, prietenii lui Sir Walter au căzut de la putere și au sosit miniștri noi, care au declarat că au de gând să abolească

toate sinecurele; iar printre multele oficii și posturi pe care le-au tăiat din arborele guvernamental s-a numărat și Oficiul pentru Reclamații.

În primăvara anului 1807, se părea că Sir Walter ajunsese foarte aproape de sfârșitul carierei sale politice (ultimele alegeri îl costaseră aproape două mii de lire). Prietenii lui ajunseseră la disperare. Una dintre prietene, lady Winsell, a făcut o călătorie la Bath, unde, la un concert de muzică italiană, a cunoscut o familie pe nume Wintertowne – o văduvă și fiica ei. Peste o săptămână, lady Winsell îi scria lui Sir Walter: „Este exact ce mi-am dorit dintotdeauna pentru dumneata. Mama e foarte dornică să-și mărite fata cu o persoană sus-pusă și nu-ți va crea niciun fel de dificultăți – și, chiar dacă le creează, contez pe *dumneata* să o farmeci. Cât despre bani, îți spun sincer, dragul meu, când mi-au spus ce sumă îi revine fetei, mi-au dat lacrimile! Ce-ai zice de o mie pe an? Ca să nu mai vorbesc despre fata însăși – după ce o s-o vezi ai să mi-o lauzi dumneata însuși mult mai bine decât aș putea-o face eu.“

Aproximativ la ora trei în ziua în care domnul Drawlight s-a dus la recitalul susținut de doamna din Italia, Lucas, valetul lui Mr Norrell, ciocănea la ușa unei case din Piața Brunswick, unde fusese invitat Mr Norrell la o întâlnire cu Sir Walter. Mr Norrell a fost primit în casă și condus într-o încăpere foarte frumoasă de la primul etaj.

Pe pereți erau atârâte mai multe tablouri gigantice, cu rame aurii sculptate cu modele complicate, toate reprezentând orașul Veneția; însă era o zi noroasă, începuse o ploaie rece, în rafale, iar Veneția – acest oraș construit din părți egale de marmură și mare luminate de soare – era înecat în obscuritatea londoneză. Nuanțele de albastru-acvamarin, de alb al norilor și stropii aurii erau umbrite și reduse la griul și verdele lucrurilor aflate sub apă. Din când în când, vântul aducea câte o rafală scurtă de ploaie și o lovea de geam (producând un sunet trist) și, în lumina cenușie, suprafețele bine lăcuite ale șifonierelor din lemn de tulipier și ale meselor de scris din lemn de nuc deveniseră toate un fel de oglinzi negre, reflectându-se întunecat una pe alta. Deși splendidă, încăperea era ciudat de lipsită de confort; nu erau lumânări care să îndepărteze întunericul și nici foc care să învingă răcoarea.

S-ar fi zis că gospodăria era condusă de cineva cu vedere excelentă căruia nu-i era niciodată frig.

Sir Walter Pole se ridică în întâmpinarea lui Mr Norrell și îi ceru onoarea de a i le prezenta pe doamna Wintertowne și pe fiica sa, domnișoara Wintertowne. Deși Sir Walter pomenise *două* doamne, Mr Norrell nu văzu

decât *una*, o doamnă matură, cu un aer foarte demn și autoritar. Mr Norrell rămase uimit. Crezu că poate Sir Walter s-a înșelat, dar ar fi fost nepoliticos să-l contrazică atât de curând după ce-l cunoscuse. Oarecum confuz, Mr Norrell se înclină în fața doamnei celei autoritare.

— Mă bucur mult să vă cunosc, domnule, spuse Sir Walter. Am auzit foarte multe despre dumneavoastră. Se pare că întreaga Londră nu mai vorbește decât despre extraordinarul Mr Norrell; apoi, întorcându-se către doamna cea autoritară, Sir Walter spuse: Mr Norrell este magician, doamnă, și se bucură de o reputație excelentă în ținutul său natal, Yorkshire.

Doamna cea autoritară îl privi lung pe Mr Norrell.

— Nu sunteți deloc așa cum m-am așteptat, Mr Norrell, observă Sir Walter. Mi s-a spus că sunteți un magician *practicant* – sper să nu vă simțiți jignit, domnule – așa mi s-a spus, și trebuie să vă spun că e o mare ușurare pentru mine să văd că nu sunteți cătuși de puțin așa ceva. Londra e plină de așa-ziși vrăjitori care îi păcălesc pe oameni și le iau banii, promițându-le câte-n lună și-n stele. Mă întreb, l-ați văzut cumva pe Vinculus, cel care ține o magherniță chiar lângă St Christopher Le Stocks? E cel mai rău dintre toți. Însă dumneavoastră sunteți un magician *teoretician*, îmi închipui? Sir Walter zâmbi încurajator: Dar am înțeles că doriți să mă rugați ceva, domnule.

Mr Norrell spuse că îi cere scuze lui Sir Walter, dar că era, într-adevăr, un magician practicant; Sir Walter păru surprins. Mr Norrell își exprimă speranța sinceră că nu avea să scadă în ochii lui Sir Walter în urma recunoașterii acestui fapt.

— Nu, nu. În niciun caz, murmură Sir Walter politicos.

— Neînțelegerea cu care sunt nevoit să mă lupt, spuse Mr Norrell – și anume opinia că toți magicienii practicanți sunt în mod necesar niște șarlatani – are drept cauză lenea de-a dreptul șocantă de care au dat dovadă magicienii englezi în ultimii două sute de ani. Eu am dus la îndeplinire o faptă de magie minoră – despre care oamenii din York, în bunătatea lor, au spus că a fost uimitoare – și totuși vreau să vă spun, Sir Walter, că orice magician cât de cât talentat ar fi putut face același lucru. Această letargie generală a privat marea noastră nație de cel mai de seamă sprijin pe care îl avea și ne-a lăsat fără apărare. Ei bine, tocmai această deficiență doresc eu să o îndrept. Poate că alți magicieni socotesc potrivit să-și neglijeze datoria, însă eu nu; am venit, Sir Walter, să vă ofer ajutorul meu în contextul dificultăților cu care ne confruntăm în prezent.

— Dificultățile cu care ne confruntăm în prezent? spuse Sir Walter. Vă referiți la război? Continuă el, deschizându-și larg ochii mici și negri. Dragă Mr Norrell! Ce legătură are războiul cu magia? Sau magia cu războiul? Cred că am aflat ce anume ați făcut la York, și sper că ați primit recunoștința gospodinelor, dar nu văd deloc cum am putea folosi acest gen de magie în război! E adevărat că soldații se murdăresc foarte rău, dar, pe de altă parte, spuse el începând să râdă, după cum știți, au alte lucruri mai importante pe cap.

Sărmanul Mr Norrell! El nu auzise povestea lui Drawlight despre spiridușii care spălaseră hainele oamenilor, așa că a fost pe drept cuvânt foarte șocat. Îl asigură pe Sir Walter că nu spălase rufe în viața lui – nici cu ajutorul magiei, nici altfel – și îi povesti lui Sir Walter ce făcuse de fapt. Dar, lucru curios, deși Mr Norrell era în stare de isprăvi care-ți luau răsuflarea, când venea vorba să le descrie nu putea să o facă decât în obișnuita-i manieră seacă; astfel încât Sir Walter a rămas cu impresia că spectacolul oferit de cinci sute de statui din piatră din Catedrala din York ce începuseră să vorbească toate deodată fusese o trebușoară destul de anostă și că putea să se felicite că nu fusese de față.

— Chiar așa? spuse el. Ce interesant. Dar tot nu înțeleg în ce fel...

Chiar atunci cineva tuși; auzind tusea, Sir Walter se opri din vorbit, vrând parcă să audă mai bine.

Mr Norrell privi în jur. În colțul cel mai îndepărtat și mai plin de umbre al încăperii era întinsă pe o sofa o tânără îmbrăcată într-o rochie albă, cu un șal alb înfășurat strâns în jurul trupului. Nu făcea nici o mișcare. Cu o mână își apăsa pe gură o batistă. Poziția ei, nemișcarea, totul crea o impresie puternică de durere și de boală.

Mr Norrell fusese atât de sigur că nu era nimeni în acel colț, încât apariția ei bruscă l-a speriat ca și cum fata ar fi ajuns acolo printr-o vrajă. În timp ce o privea, pe față o apucă un acces de tuse ce se prelungi câteva momente bune; în tot acest timp, Sir Walter păru extrem de stânjenit. Nu o privi deloc pe tânără (cu toate că privi în toate celelalte colțuri ale încăperii). Luă de pe o măsuță o piesă ornamentală aurie, o întoarse, îi privi partea de dedesubt, o puse la loc. În cele din urmă tuși – scurt, ca să-și dreagă vocea, încercând parcă să sugereze că toată lumea tușește – nimic mai normal decât a tuși – tusea nu putea fi niciodată, în niciun fel de împrejurări, un motiv de alarmare. În sfârșit, accesul de tuse al tinerei de pe sofa se potoli, iar ea rămase nemișcată și tăcută, cu toate că respira destul de greu.

Privirea lui Mr Norrell se mută de la tânără la tabloul mare și mohorât atârnat deasupra ei; încercă să-și aducă aminte despre ce vorbea.

— Este o nuntă, spuse doamna cea impunătoare.

— Poftim, doamnă? spuse Mr Norrell.

Doamna însă nu mai spuse nimic, ci făcu doar un semn din cap în direcția tabloului și-i adresă un zâmbet maiestuos lui Mr Norrell.

Tabloul ce atârna deasupra tinerei înfățișa, ca și toate celelalte tablouri din încăperea, Veneția. Majoritatea orașelor englezești sunt construite pe dealuri; străzile lor urcă și coboară, și Mr Norrell își dădu seama atunci că Veneția, fiind construită pe mare, trebuie să fie cel mai plat și cel mai ciudat oraș din lume. Tocmai această platitudine făcea ca tabloul să pară un exercițiu de redare a perspectivei; statuile, coloanele, domurile, palatele și catedralele se desfășurau până la întâlnirea cu cerul vast și melancolic, iar marea ce clipea lângă zidurile acestor clădiri era plină de bărci sculptate decorativ și vopsite în auriu și de acele ciudate ambarcațiuni negre venețiene ce seamănă atât de mult cu papucii de casă ai doamnelor îndoliate.

— Este reprezentarea nunții simbolice a Veneției cu Marea Adriatică, spuse doamna (despre care trebuie să presupunem că era doamna Wintertowne), o curioasă ceremonie italienească. Toate tablourile pe care le vedeți aici, în cameră, au fost achiziționate de răposatul domn Wintertowne în timpul călătoriei sale pe continent; iar la căsătoria noastră, ele au fost darul său de nuntă pentru mine. Artistul – un italian – era pe atunci necunoscut în Anglia. Mai târziu însă, susținut de domnul Wintertowne, a venit la Londra.

Modul de a vorbi al doamnei Wintertowne era la fel de maiestuos ca și înfățișarea ei. Se oprea după fiecare propoziție pentru ca Mr Norrell să aibă timp să fie impresionat de informațiile aflate.

— Iar când draga mea Emma se va mărita, continuă ea, aceste tablouri vor fi darul meu de nuntă pentru ea și Sir Walter.

Mr Norrell întrebă dacă domnișoara Wintertowne și Sir Walter aveau să se căsătorească în curând.

— Peste zece zile! răspunse doamna Wintertowne triumfător.

Mr Norrell le prezentă felicitări.

— Sunteți magician, domnule? spuse doamna Wintertowne. Îmi pare rău să aud așa ceva. Nu-mi place deloc această profesie. Spunând acestea, îl privi

atent, ca și cum dezaprobarea ei ar fi trebuit să fie de ajuns pentru ca Mr Norrell să renunțe pe dată la magie și să se orienteze către o altă ocupație.

Cum acest lucru nu s-a întâmplat, ea se întoarse către viitorul său ginere.

— Chiar mama mea vitregă, Sir Walter, a avut mare încredere într-un magician. După moartea tatălui meu, acesta era mai mereu prezent la noi în casă. Dacă intrai într-o încăpere, sigur că e goală, îl găseai negreșit într-un colț, pe jumătate ascuns după o draperie. Sau adormit pe canapea, cu cizmele murdare în picioare. Era fiul unui vopsitor de piele și originile sale modeste erau vizibile în tot ceea ce făcea. Avea părul lung și murdar și o figură ca de câine, însă se așeza la noi la masă de parcă ar fi fost un gentilom. Mama îi dădea ascultare în toate și vreme de șapte ani el ne-a condus viețile.

— Cum, și părerea dumneavoastră nu era luată în considerare, doamnă? spuse Sir Walter. Asta mă miră!

Doamna Wintertowne începu să râdă.

— Nu aveam decât opt sau nouă ani când a început totul, Sir Walter. Omul se numea Dreamditch și ne spunea neconținut cât de bine îi pare că ne e prieten, deși fratele meu și cu mine îl asiguram la fel de des că nu-l priveam deloc ca pe un prieten. Însă el nu făcea altceva decât să ne zâmbească tot timpul, ca un câine dresat să zâmbească și care nu se mai poate opri. Vă rog să nu mă înțelegeți greșit, Sir Walter. Mama mea vitregă era în multe privințe o femeie nemaipomenită. Tatăl meu i-a purtat un respect atât de mare, încât i-a lăsat un venit de șase sute de lire pe an și tutela celor trei copii ai săi. Singura ei slăbiciune era o neîncredere prostească în propriile-i abilități. Tata credea că, în ceea ce privește înțelegerea, diferențierea binelui de rău și multe alte privințe, femeile sunt la fel de înzestrate ca și bărbații, iar eu îi împărtășesc întru totul opinia. Mama mea vitregă n-ar fi trebuit să se lase copleșită de îndatoririle pe care le avea. Eu, una, n-am făcut-o atunci când a murit domnul Wintertowne.

— Într-adevăr, n-ați făcut-o, doamnă, murmură Sir Walter.

— Însă ea, urmă doamna Wintertowne, i-a acordat toată încrederea acestui magician, Dreamditch. Acesta nu știa niciun strop de magie, așa că a fost nevoit să inventeze ceva. A stabilit niște reguli pentru fratele meu, sora mea și pentru mine, care, a asigurat-o el pe mama mea vitregă, aveau să ne ferească de rele. Purtam panglici mov legate strâns pe piept. La noi în cameră se punea masa pentru șase persoane – câte o farfurie pentru fiecare dintre noi și câte una pentru spiritele care, potrivit lui Dreamditch, ne

vegheau. Ne-a spus și numele acestor spirite. Cum credeți că le chema, Sir Walter?

— N-am nici cea mai vagă idee, doamnă.

Doamna Wintertowne începu să râdă.

— Meadowlace, Robin Summerfly și Buttercup. Iar fratele meu, Sir Walter, care îmi semăna în privința independenței spiritului, spunea adesea de față cu mama mea vitregă: „Lua-l-ar naiba pe Meadowlace! Lua-l-ar naiba pe Robin Summerfly! Lua-l-ar naiba pe Buttercup!”, iar ea, biată femeie prostuță, îl ruga fierbinte să înceteze. Vedeți însă că spiritele astea vrăjite nu ne-au făcut niciun bine. Sora mea s-a îmbolnăvit. Mergeam adesea la ea în cameră și îl găseam acolo pe Dreamditch, mângâindu-i obrajii palizi și mâna inertă cu unghiile lui lungi, galbene și murdare. Aproape că plânga, nesăbuitul. Ar fi salvat-o dacă ar fi putut. În ciuda vrăjilor pe care le-a făcut, sora mea a murit. Era o copilă nespuse de frumoasă, Sir Walter. Ani de zile după aceea l-am urât pe magicianul mamei mele vitrege. Ani de zile l-am crezut un om rău, dar în cele din urmă, Sir Walter, mi-am dat seama că nu era decât un nesăbuit trist și demn de milă.

Sir Walter se întoarse.

— Domnișoară Wintertowne! zise el. Ați spus ceva – dar n-am înțeles ce anume.

— Emma! Ce este? strigă doamna Wintertowne.

Din direcția canapelei se auzi un oftat ușor. Apoi, o voce calmă și limpede.

— Am spus că te înșeli, mamă.

— Chiar așa, dragostea mea? Doamna Wintertowne, care avea o personalitate atât de impunătoare încât își prezenta părerile celorlalți în același fel în care Moise comunicase poporului Cele Zece Porunci, nu părea deloc jignită de faptul că fiica ei o contrazisese. Ba chiar părea că-i făcuse plăcere acest lucru.

— Sigur, spuse domnișoara Wintertowne. Avem nevoie de magicieni. Cine altcineva ne-ar putea oferi o interpretare a istoriei Angliei, mai ales a părții de nord a acesteia, a Regelui ei negru din nord? Istoricii noștri obișnuiți nu pot face acest lucru. Urmă o clipă de tăcere, apoi fata spuse: îmi place istoria.

— Nu știam, spuse Sir Walter.

— Vai, Sir Walter! strigă doamna Wintertowne. Draga de Emma nu-și pierde vremea cu romane ca alte tinere. A citit mult; știe mai multe despre biografii și despre poezie decât toate celelalte fete tinere pe care le cunosc.

— Sper, totuși, spuse Sir Walter nerăbdător, aplecându-se peste spătarul scaunului ca să poată vorbi cu logodnica lui, că îți plac și romanele, căci astfel am putea, de ce nu, să ne citim unul altuia. Ce părere ai despre doamna Radeliffe? Sau despre Madame d'Arblay?

Însă lui Sir Walter nu i-a fost dat să afle atunci ce părere avea domnișoara Wintertowne despre aceste distinse doamne, căci ea a fost cuprinsă de un al doilea acces de tuse care a forțat-o să încerce – făcând eforturi considerabile, după câte se părea – să se ridice în șezut. Sir Walter așteptă câteva clipe să primească un răspuns, dar, după ce tușea i se potoli, fata se întinse la loc pe canapea, în aceeași poziție ca și înainte, având întipărită pe chip o expresie de durere și osteneală, și închise ochii.

Lui Mr Norrell i se părea foarte curios că nimeni nu o ajută. S-ar fi zis că cei de față erau părtași la o conspirație prin care se urmărea negarea faptului că biata fată era bolnavă. Nimeni n-o întrebase dacă dorește ceva. Nimeni nu îi propusese să meargă să se întindă în pat, lucru pe care Mr Norrell – care se simțea și el rău adesea – îl considera cel mai potrivit în situația dată.

— Mr Norrell, spuse Sir Walter, tot nu înțeleg ce gen de ajutor ne oferiți...

— O! În privința detaliilor, spuse Mr Norrell, mă pricep tot atât de puțin la război pe cât se pricep generalii și amiralii la magie, și totuși...

— ... Dar, oricare ar fi el, urmă Sir Walter, vă mărturisesc cu regret că nu-l putem accepta. Magia nu este respectabilă, domnule. Nu este – și aici Sir Walter se opri o clipă, căutând cuvântul potrivit – serioasă. Guvernul nu se poate juca cu astfel de lucruri. Chiar și această discuție nevinovată ne poate cauza neplăceri atunci când lumea va afla despre ea. Sincer să fiu, Mr Norrell, dacă aș fi înțeles mai bine ce anume aveți de gând să-mi propuneți, n-aș fi fost de acord cu această întâlnire.

Sir Walter nu spusese aceste lucruri cu răutate, și totuși, vai, bietul Mr Norrell! Să i se spună că magia nu este serioasă era o lovitură grea. Să se trezească vărât în aceeași oală cu cei de teapa lui Dreamditch și a lui Vinculus era cumplit. Degeaba protestă, spunând că se gândise vreme îndelungată la o modalitate de a face ca magia să devină iar respectată; degeaba se oferi să-i arate lui Sir Walter o listă lungă cu recomandări privind reglementarea magiei în Anglia. Sir Walter nu dorea să vadă aceste recomandări. Clătină din cap și zâmbi, spunând doar atât:

— Mă tem, Mr Norrell, că nu pot face nimic pentru dumneavoastră.

Când domnul Drawlight sosi în Piața Hanover în aceeași seară, trebui să-l asculte pe Mr Norrell care deplângea eșecul întâlnirii cu Sir Walter Pole și distrugerea tuturor speranțelor sale de reușită.

— Ei bine, domnule, ce v-am spus eu? strigă Drawlight. Dar vai! Sărmane Mr Norrell! Cât de urât s-au purtat cu dumneavoastră! Îmi pare nespuse de rău. Dar asta nu mă surprinde deloc! Am auzit eu că acești Wintertowne sunt niște îngâmfați nemaipomeniți!

Îmi pare rău, însă, să spun că domnul Drawlight era o persoană cu două fețe și că de fapt nu-i părea chiar atât de rău cum spunea. Această manifestare de independență îl iritase și era hotărât să-l pedepsească pe Mr Norrell. În următoarea săptămână, Mr Norrell și domnul Drawlight au luat parte numai la cine liniștite; ce-i drept, domnul Drawlight nu a mers atât de departe încât să-l ducă pe Mr Norrell în ospeție la gazda sa, pantofarul, și nici la bătrâna care șterge de praf statuile din Westminster Abbey, însă a avut grijă ca cei vizitați să fie persoane cât mai puțin importante, influente și moderne. În acest fel, Drawlight spera să-i creeze lui Mr Norrell impresia că nu numai Pole și Wintertowne îl desconsiderau, ci lumea întreagă, astfel încât acesta să înțeleagă cine îi era prieten cu adevărat și să devină mai înțelegător cu privire la realizarea acelor mici trucuri magice pe care Drawlight le tot promitea de luni întregi.

Acestea erau speranțele pe care le nutrea cel mai drag prieten al lui Mr Norrell; însă, din nefericire pentru domnul Drawlight, Mr Norrell se întristase atât de mult din pricina refuzului lui Sir Walter, încât aproape că nu observă schimbarea genului de evenimente la care lua parte, așa că Drawlight nu reuși să se pedepsească decât pe sine însuși.

Acum că Sir Walter ajunsese total inaccesibil pentru Mr Norrell, acesta devenea din ce în ce mai convins că Sir Walter era exact protectorul pe care și l-ar fi dorit. Un om voios și energic, cu maniere plăcute și destinse, Sir Walter Pole întrunea suma calităților care îi lipseau lui Mr Norrell. Prin urmare, gândea Mr Norrell, Sir Walter Pole ar fi putut realiza tot ce el *nu putea*. Oamenii influenți ai vremii l-ar fi ascultat pe Sir Walter.

— O, dacă m-ar fi ascultat, oftă Mr Norrell într-o seară, în timp ce lua cina numai cu Drawlight. Dar n-am găsit cuvintele potrivite pentru a-l convinge. Sigur că acum îmi doresc să vă fi luat cu mine pe dumneavoastră sau pe domnul Lascelles. Oamenilor mondani le place să stea de vorbă cu cei ca ei. Acum știu asta. Sau poate că ar fi trebuit să fac o vrajă – să transform ceștile de ceai în iepuri sau lingurițele în peștișori aurii. Atunci m-ar fi crezut. Dar

cred că bătrânei doamne nu i-ar fi plăcut așa ceva. Nu știu. Dumneavoastră ce ziceți?

Însă Drawlight, care începea să creadă că, dacă se putea muri de plictiseală, atunci minutele sale erau deja numărate, descoperi că îi pierise complet pofta de vorbă; nu reuși decât să zâmbească ostenit.

O șansă unică

Octombrie 1807

— Ei bine, domnule, sunteți răzbunat! strigă domnul Drawlight, apărând pe neașteptate în biblioteca locuinței din Piața Hanover.

— Răzbunat! spuse Mr Norrell. Ce vreți să spuneți?

— O! spuse domnul Drawlight. Mireasa lui Sir Walter, domnișoara Wintertowne, a murit. Chiar în această după-amiază. Căsătoria trebuia să aibă loc peste două zile, dar sărmana de ea e moartă de-a binelea. O mie de lire pe an! Închipuiți-vă cât de disperat trebuie să fie! Dacă ar fi reușit să rămână în viață până la sfârșitul săptămânii, cât de diferite ar fi fost lucrurile! Are nevoie disperată de bani – ce să zic, e de-a dreptul dărâmat. Nu m-ar surprinde deloc să auzim mâine că și-a tăiat gâtul.

Domnul Drawlight se sprijini o clipă de spătarul unui fotoliu solid și comod aflat lângă șemineu și, privind în jos, își descoperi un prieten.

— Ah, Lascelles, pe cinstea mea. Aici erai, ascuns după ziar? Ce mai faci?

În acest timp, Mr Norrell îl privea uimit pe domnul Drawlight.

— Tânăra fată a murit, spuneți? zise el uluit. Tânăra pe care am văzut-o acolo, în camera aceea? Nu-mi vine să cred. Ce lovitură neașteptată!

— O! Ba din contră, spuse Drawlight, nimic nu era mai probabil.

— Dar nunta! spuse Mr Norrell. Toate aranjamentele! Desigur că nu știau cât de bolnavă era fata.

— Ba vă asigur că știau, spuse Drawlight. Toată lumea știa. Ce să vă zic! Un tip pe nume Drummond, după ce a văzut-o de Crăciun la un bal privat organizat la Leamington Spa, a pariat pe cincizeci de lire cu lordul Carlisle că nu mai trăiește mai mult de o lună.

Domnul Lascelles țâțâi iritat și puse deoparte ziarul pe care-l citea.

— Nu, nu, spuse el, nu era vorba de domnișoara Wintertowne. Vă referiți la domnișoara Hookham-Nix, al cărei frate a amenințat că o împușcă dacă face familia de rușine – lucru pe care toată lumea presupune că îl va face mai

devreme sau mai târziu. Însă asta s-a petrecut la Worthing – și cel care a acceptat pariul nu a fost lordul Carlisle, ci ducele de Exmoor.

Drawlight căzu pe gânduri o clipă.

— Cred că ai dreptate, spuse el în cele din urmă. Dar asta nu contează. Fapt e că toată lumea știa de boala domnișoarei Wintertowne. Desigur, cu excepția bătrânei doamne. Ea credea că fiică-sa întruchipează Perfecțiunea – și ce legătură poate fi între Perfecțiune și boală? Perfecțiunea trebuie doar admirată; Perfecțiunea trebuie să încheie o căsătorie grozavă. Însă bătrâna doamnă n-a acceptat niciodată că Perfecțiunea ar putea fi bolnavă – nu suporta să audă pe nimeni spunând acest lucru. Deși domnișoara Wintertowne tușea mereu, leșina adesea și stătea mai tot timpul întinsă pe canapea, n-am auzit s-o fi văzut vreodată vreun doctor.

— Sir Walter ar fi îngrijit-o mai bine, spuse Lascelles, desfăcând din nou ziarul. Orice ar spune lumea despre comportamentul său politic, este totuși un om cu capul pe umeri. Ce păcat că fata n-a rezistat până joi.

— Mr Norrell, spuse Drawlight întorcându-se către prietenul lor, sunteți palid, parcă v-ar fi rău! V-a șocat, cred, spectacolul acestei tinere vieți curmate. Simțămintele dumneavoastră vă fac cinste, domnule – și sunt întru totul de acord cu dumneavoastră – gândul că tânără fată a pierit, ca o floare gingașă călcată în picioare – ei bine, domnule, inima mea sângerează – nici nu pot să mă gândesc la asta. Dar știți, era foarte bolnavă, și ar fi murit oricum mai devreme sau mai târziu – și, din câte mi-ați spus, nu s-a arătat deosebit de prietenoasă cu dumneavoastră. Știu că nu mai e la modă să declari așa ceva, însă eu sunt un susținător ardent al părerii că tinerii trebuie să le acorde o atenție plină de respect celor mai în vârstă și mai învățați, așa cum sunteți dumneavoastră. Urăsc lipsa de politețe, obraznicia și tot ce ține de acestea.

Însă Mr Norrell părea să nu fi auzit cuvintele de îmbărbătare pe care i le oferise cu atâta gentilețe prietenul său; când vorbi, în cele din urmă, părea că se adresează doar sieși, căci oftă adânc și murmură:

— Nu mi-am închipuit niciodată ce puțin prețuită este magia aici. Apoi, cu glasul scăzut, urmă repede: Este extrem de periculos să aduci pe cineva înapoi din lumea celor dreپți. Nu s-a mai făcut asta de trei sute de ani. Nu pot să încerc așa ceva!

Vorbele acestea erau de-a dreptul extraordinare; domnul Drawlight și domnul Lascelles s-au întors și l-au privit uimiți pe prietenul lor.

— Desigur, domnule, zise domnul Drawlight, și nimeni nu spune că ar trebui s-o faceți.

— E drept că știu ce trebuie făcut, urmă Mr Norrell fără să-l ia în seamă pe Drawlight, dar este vorba exact de genul de magie pe care mi-am propus să nu o îmbrățișez niciodată! Se bazează atât de mult pe... Atât de mult... Adică rezultatul ar fi complet imprevizibil. Nu stă în puterea magicianului să prevadă care va fi el. Nu! Nu voi face această încercare. Nici măcar n-am să mă mai gândesc la asta.

Urmară câteva momente de tăcere. Dar, cu toată hotărârea magicianului de a nu se mai gândi la magia aceea periculoasă, el continuă să se frământa pe scaun, să-și muște degetele, să respire agitat, într-un cuvânt să dea toate semnele unei tulburări considerabile.

— Dragă Mr Norrell, spuse Drawlight rar, cred că încep să înțeleg la ce vă referiți. Și vă mărturisesc că ideea e excelentă! Vă gândiți la o faptă de magie măreață, care va sta mărturie puterilor dumneavoastră extraordinare! Domnule! Dacă veți reuși, toți Wintertowne-ii și Pole-ii din Anglia vă vor bate la ușă, cerând să-l cunoască pe minunatul Mr Norrell.

— Iar dacă va da greș, remarcă domnul Lascelles sec, întreaga populație a Angliei îi va închide ușa în nas bine cunoscutului Mr Norrell.

— Dragul meu Lascelles, strigă Drawlight, ce prostii vorbești! Pe cinstea mea, nu-i nimic pe lume mai lesne de explicat decât eșecul – la urma urmei, avem parte cu toții de el, mereu.

Domnul Lascelles spuse că nu era deloc așa, iar cei doi tocmai începuseră să se certe pe această temă, când prietenul lor, Mr Norrell, dădu drumul unui strigăt agitat.

— O, Doamne! Ce să fac? Ce să fac? M-am străduit atâtea luni de zile să-i fac pe ceilalți să-mi accepte profesia și totuși ei mă disprețuiesc! Domnule Lascelles, dumneavoastră cunoașteți lumea, vă rog să-mi spuneți...

— Vai, domnule, îl întrerupse rapid domnul Lascelles. Regula mea de căpătâi este să nu dau sfaturi nimănui. Și, cu aceasta, își reluă lectura întreruptă a ziarului.

— Dragă Mr Norrell! spuse Drawlight (fără să mai aștepte să i se ceară și lui părerea). Vi se oferă o șansă unică... (Era un argument puternic, iar la auzirea lui Mr Norrell oftă adânc.)... Și trebuie să vă spun că nu mi-aș ierta-o niciodată dacă v-aș lăsa s-o treceți cu vederea. Nu numai că ne-ați reda-o pe acea tânără adorabilă, a cărei moarte o deplângem cu toții, ci ați oferit o avere unui gentilom demn de toată lauda și ați *reda* magiei locul care i se

cuvine în lumea generațiilor viitoare! După ce veți fi dovedit meritele puterilor dumneavoastră, utilitatea lor și așa mai departe, cine va mai putea să le refuze magicienilor dreptul la venerație și laudă? Vor fi la fel de respectați ca și amiralii, mult mai mult decât generalii, probabil că la fel de mult ca și arhiepiscopii și lorzii cancelari! Nu m-ar surprinde deloc ca însuși Maiestatea Sa să pună la punct de îndată un sistem convenabil, cu diferite ranguri: magicieni ordinari, magicieni canonici, magicieni cu venit fix și așa mai departe. Iar dumneavoastră, Mr Norrell, ați ocupa poziția cea mai înaltă, aceea de Arhimagician! Și toate acestea dintr-un singur foc, domnule! Dintr-un singur foc!

Drawlight era mulțumit de discursul său; Lascelles, care răsfoia nervos ziarul, ar fi vrut cu siguranță să-l contrazică pe Drawlight, dar nu putea să spună nimic, având în vedere declarația sa anterioară potrivit căreia el nu dădea niciodată sfaturi.

— E poate cea mai periculoasă formă de magie! spuse Mr Norrell în șoptă, îngrozit. E periculoasă și pentru magician, și pentru persoana în cauză.

— Ei bine, domnule, spuse Drawlight pe un ton bine cumpănit, cred că dumneavoastră sunteți cel mai în măsură să apreciați pericolul în ceea ce vă privește, iar persoana în cauză, cum i-ați spus, este moartă. Ce rău mai mare i s-ar putea întâmpla?

Drawlight așteptă o clipă să primească răspuns la această întrebare interesantă, dar Mr Norrell nu-i oferi niciunul.

— Voi chema trăsura, declară Drawlight și făcu întocmai. Mă duc chiar acum în Piața Brunswick. Nu vă temeți, Mr Norrell, sunt convins că toate propunerile noastre vor fi primite neîntârziat. Mă întorc într-un ceas!

După plecarea grăbită a lui Drawlight, Mr Norrell rămase nemișcat preț de un sfert de ceas, privind fix în față și, cu toate că Lascelles nu credea în magia pe care o promisese Mr Norrell (deci nici în pericolul despre care Mr Norrell spusese că va fi înfruntat), era bucuros că nu vedea și el ceea ce părea că vede Mr Norrell cu ochii minții.

Apoi Mr Norrell se ridică și luă din raft cinci sau șase cărți și le deschise în mare grabă – probabil în căutarea paginilor cu sfaturi pentru magicienii care doresc să readucă la viață tinere fete. Rămase adâncit în această activitate încă vreo trei sferturi de oră, după care se auziră niște zgomote în fața bibliotecii, urmate de glasul domnului Drawlight.

— ... O favoare imensă! Îți sunt nespus de recunoscător...

Domnul Drawlight intră valsând pe ușa bibliotecii, cu figura lățită într-un zâmbet până la urechi.

— Totul e aranjat, domnule! Sir Walter a fost puțin reticent la început, dar acum totul e aranjat! M-a rugat să vă transmit recunoștința lui pentru atenția ce o arătați, dar nu crede să se mai poată face ceva. *Eu* însă i-am spus că, dacă îi e teamă că va afla lumea despre afacerea asta și va începe să vorbească, e cazul să se liniștească, pentru că nu dorim câtuși de puțin să-l punem într-o lumină proastă – i-am spus că Mr Norrell nu dorește decât să-l ajute și că Lascelles și cu mine suntem întruchiparea discreției – însă el a spus că nu din pricina asta e îngrijorat, căci oricum lumea va face haz pe seama lui la minister, dar că ar prefera ca domnișoara Wintertowne să fie lăsată să doarmă în pace – dată fiind situația, i se pare că așa ar fi cel mai cuminte. Dragul meu Sir Walter am strigat eu atunci, cum puteți spune asta? Doar nu vă închipuiți că o tânără bogată și frumoasă ar părăsi de bunăvoie această lume în chiar ajunul nunții ei – mai ales că fericitul mire trebuia să fiți chiar dumneavoastră! O! Sir Walter! — i-am spus – poate că *dumneavoastră* nu credeți în magia lui Mr Norrell, dar nu strică să încercăm, nu-i așa? Bătrâna doamnă și-a dat seama imediat câtă dreptate aveam și a venit cu noi argumente – mi-a povestit despre un magician pe care îl cunoscuse în copilărie, o persoană foarte talentată și un prieten devotat al familiei ei, care reușise să prelungească viața surorii ei cu câțiva ani atunci când toată lumea o credea deja pierdută. Vă spun, Mr Norrell, nu sunt cuvinte să exprime recunoștința pe care o simte doamna Wintertowne față de bunătatea pe care o arătați; m-a implorat să vă spun să veniți imediat – și Sir Walter însuși a spus că nu e cazul să mai amânăm totul – așa că i-am spus lui Davey să aștepte la ieșire și să nu cumva să plece în altă parte. O, Mr Norrell, va fi noaptea reconcilierii! Toate neînțelegerile, toate supărările cauzate de vorbe aruncate la întâmplare – toate astea vor dispărea! Va fi întocmai ca într-o piesă de Shakespeare!

S-a adus apoi haina lui Mr Norrell, iar acesta s-a urcat în trăsură; și, judecând după expresia de surprindere de pe chipul său când a văzut că ușile trăsurii se deschid și că domnul Drawlight se urcă dintr-o parte, iar domnul Lascelles din cealaltă, sunt tentată să cred că nu fusese în intenția lui ca acești doi domni să-l însoțească în Piața Brunswick.

Lascelles se aruncă pe pernele trăsurii pufnind în râs și spunând că în viața lui nu auzise o poveste mai ridicolă; apoi începu să compare călătoria lor pe străzile londoneze în trăsura lui Mr Norrell cu întâmplări din vechi

fabule franțuzești și italienești, în care nebunii pleacă în larg, suiți în găleți pentru lapte, ca să aducă imaginea lunii oglindită pe fundul iazului – și poate că spusele sale l-ar fi supărat pe Mr Norrell dacă acesta ar fi avut dispoziția necesară pentru a-l asculta.

Ajunși în Piața Brunswick, au găsit un grup restrâns de oameni adunați pe treptele de la intrare. Doi bărbați alergară să liniștească armăsarii; în lumina felinarului, cei din trăsură au observat că pe trepte se aflau cam o duzină dintre servitorii doamnei Wintertowne, cu toții așteptând nerăbdători sosirea magicianului care avea să le readucă tânăra stăpână la viață. Data fiind natura umană, îndrăznesc să spun că printre ei erau, poate, și câțiva animați doar de curiozitatea de a vedea cum arată un astfel de om. Însă pe chipurile multora se citeau semnele durerii; pe aceștia îi mânaseră, probabil, sentimente mai nobile să ia parte la acea priveghere tăcută pe stradă, în frig, în puterea nopții.

Unul dintre ei luă o lumânare și îi conduse pe Mr Norrell și pe prietenii acestuia, căci locuința era cufundată în întuneric și frig. Tocmai urcau scările, când auziră vocea doamnei Wintertowne strigând de sus:

— Robert! Robert! A venit Mr Norrell? O! Slavă Domnului! Și apăru pe neașteptate în fața lor, în pragul unei uși: Credeam că nu mai veniți! Apoi, spre consternarea lui Mr Norrell, îi luă mâinile într-ale sale și, strângându-le cu putere, îl imploră să folosească cele mai puternice vrăji pentru a o readuce la viață pe domnișoara Wintertowne. De bani nici nu se punea problema. Să-i spună de îndată prețul, oricare ar fi el! Orice, numai să i-o aducă înapoi pe copila ei dragă. Să-i promită că o va aduce!

Mr Norrell își dresse glasul și părea gata să înceapă una dintre expunerile sale lungi și plictisitoare privind filosofia magiei moderne, când domnul Drawlight făcu un pas în față și o apucă de mâini pe doamna Wintertowne, salvându-i astfel pe amândoi.

— Vă rog, scumpă doamnă, strigă Drawlight, să vă liniștiți! Mr Norrell a venit, după cum vedeți, și trebuie să vedem ce putem face cu puterile sale. Vă roagă însă să nu mai pomeniți de plată. Tot ce va face în această seară va fi făcut din prietenie... Spunând acestea, domnul Drawlight se ridică pe vârfuri și ridică bărbia, privind peste umărul doamnei Wintertowne către locul unde se afla Sir Walter Pole. Acesta tocmai se ridicase din fotoliu și rămăsese mai la o parte, privindu-i pe nou-sosiți. În lumina lumânării, părea palid și cu privirea rătăcită, iar pe chip i se citea o expresie nouă, de

slăbiciune. Cele mai simple reguli ale politeții îi cereau să înainteze și să vorbească nou-veniților, și totuși el nu o făcuse.

Două lucruri curioase de observat au fost momentul de ezitare pe care l-a avut Mr Norrell în pragul ușii și faptul că a refuzat să mai înainteze înainte de a vorbi cu Sir Walter.

— Dar trebuie să vorbesc cu Sir Walter! Doar câteva vorbe să-i spun lui Sir Walter! Am să fac tot ce-mi stă în puteri pentru dumneavoastră, Sir Walter! strigă el din prag. Cum tânăra domnișoară n-a plecat, hm, de mult dintre noi, pot spune că situația e promițătoare. Da, cred că pot îndrăzni să spun că situația este promițătoare. Voi merge acum să-mi încep treaba, Sir Walter. Sper ca, la momentul potrivit, să am onoarea de a vă aduce vești bune!

Toate acele asigurări pe care le cerșise doamna Wintertowne – fără să le primească – de la Mr Norrell erau acum oferite cu înfrigurare de către acesta lui Sir Walter, care era limpede că nu le dorea. Din sanctuarul salonului, Sir Walter încuviință și apoi, văzând că Mr Norrell tot nu pleacă, strigă cu glas răgușit:

— Vă mulțumesc, domnule. Vă mulțumesc! Și gura i se lăți într-un fel curios. Poate că încercase să zâmbească.

— Mi-aș fi dorit din toată inima, Sir Walter, strigă și Mr Norrell, să vă pot invita să mă însoțiți ca să vedeți exact ce fac, dar natura curioasă a acestui tip de magie cere ca persoana ce o înfăptuiește să fie absolut singură. Voi avea, sper, onoarea de a vă arăta cum fac magie cu altă ocazie.

Sir Walter făcu o mică plecăciune și se întoarse cu spatele.

Doamna Wintertowne tocmai vorbea cu servitorul ei, Robert, iar Drawlight profită de acest moment de neatenție ca să-l tragă deoparte pe Mr Norrell și să-i șoptească agitat la ureche:

— Nu, nu, domnule! Nu-i trimiteți de aici! Sfatul meu este să adunați cât mai mulți spectatori în jurul patului. Vă asigur că asta e cea mai bună garanție că despre cele întâmplate aici în această seară se va vorbi mâine dimineață în tot orașul. Și nu vă sfiți să produceți puțină agitație ca să-i impresionați pe servitori – cele mai grozave incantații, vă rog! Of! Ce găgăuță sunt! Ce bine era dacă mi-aș fi adus aminte să iau cu mine niște prafuri chinezești, din cele care se aruncă în foc! Presupun că nici dumneavoastră nu aveți așa ceva.

Mr Norrell nu răspunde la această întrebare, cerând în schimb să fie dus de îndată la domnișoara Wintertowne.

Dar, cu toate că magicianul ceruse în mod expres să fie condus acolo doar el, prietenii lui dragi, domnul Drawlight și domnul Lascelles, nu au fost atât de lipsiți de considerație încât să-l lase să înfrunte singur acest moment hotărâtor al carierei lui; așa că toți trei au fost conduși de Robert într-un dormitor aflat la etajul al doilea.

Un gentilom cu părul ca puful

Octombrie 1807

Nu era nimeni acolo.

Adică era, totuși, cineva. Domnișoara Wintertowne zăcea întinsă pe pat, însă, dată fiind situația, întrebarea dacă ea mai conta ca prezență sau nu ține de domeniul filosofiei.

O îmbrăcaseră într-o rochie albă și îi pusese ră la gât un lăntșor de argint; îi pieptănaseră și aranjaseră părul frumos și-i pusese ră în urechi cercei cu perle și granate. Însă era extrem de îndoielnic că domnișoarei Wintertowne îi mai păsa de astfel de lucruri. Fuseseră aprinse lumânări și în sobă ardea un foc zdravăn, iar camera era plină de trandafiri ce răspândeau un parfum dulce, însă domnișoara Wintertowne ar fi zăcut la fel de liniștită și în cea mai mizerabilă și urât mirositoare magherniță din oraș.

— Nu era deloc urâtă, văd, spuse domnul Lascelles.

— N-ai văzut-o niciodată? zise Drawlight. O! Era o ruptă din soare. Un chip divin. Un înger.

— Chiar așa? Și uite-o cât de palidă și pierită e acum! Am să le sfătuiesc pe toate femeile frumoase pe care le cunosc să nu moară, spuse domnul Lascelles. Se apropie mai mult de ea, apoi spuse: I-au închis ochii.

— Avea niște ochi perfecți, spuse Drawlight, de un cenușiu-închis și limpede, cu gene lungi și negre și sprâncene negre. Ce păcat că n-ai văzut-o niciodată – era exact genul de fată care ți-ar fi stârnit admirația. Drawlight se întoarse apoi cu fața la Mr Norrell. Ei bine, domnule, sunteți gata să începeți?

Mr Norrell se așezase lângă foc. Atitudinea hotărâtă și metodică pe care o avusese la sosire dispăruse; acum ședea cu capul plecat, oftând adânc, cu privirea fixată pe covor. Domnul Lascelles și domnul Drawlight îl priviră cu interesul corespunzător caracterului fiecăruia – adică domnul Drawlight era agitat și ochii îi străluceau de nerăbdare, în vreme ce domnul Lascelles era calm și zâmbea sceptic. Domnul Drawlight se îndepărtă respectuos de

pat cu câțiva pași, pentru ca Mr Norrell să poată să se apropie, iar domnul Lascelles se sprijini de un perete și-și încrucișă brațele la piept (o poziție pe care o adopta adesea la teatru).

Mr Norrell oftă din nou.

— Domnule Drawlight, v-am spus deja că pentru acest fel de magie este nevoie de singurătate absolută. Trebuie să vă rog să așteptați jos.

— Vai, domnule, protestă Drawlight. Desigur că doi prieteni atât de intimi ca Lascelles și cu mine nu au cum să vă stânjenească. Suntem cele mai tăcute ființe de pe fața pământului! Peste două minute veți fi uitat deja că suntem aici. Și, trebuie să vă spun, consider prezența noastră aici absolut necesară! Căci cine va răspândi mâine vestea realizării dumneavoastră, dacă nu Lascelles și cu mine? Cine va descrie grandoarea inefabilă a momentului în care puterile dumneavoastră de magician vor triumfa și tânăra fată se va întoarce din morți? Sau chinul de nedescris al clipei în care veți fi nevoit să vă recunoașteți înfrânt? Dumneavoastră, domnule, nu v-ați descurca nici pe jumătate la fel de bine ca noi. Și știți asta prea bine.

— Poate, spuse Mr Norrell. Însă ceea ce sugerați este absolut imposibil. Nu voi începe, *nu pot* să încep până când nu veți părăsi încăperea.

Sărmanul Drawlight! Nu avea cum să-l oblige pe magician să-și înceapă lucrarea împotriva voinței sale, dar să fie astfel alungat după ce așteptase atât de mult să vadă magie! Era aproape de neîndurat. Chiar și domnul Lascelles era puțin dezamăgit, pentru că sperase să fie martorul unor întâmplări pline de ridicol de care să poată râde în voie.

Odată plecați cei doi, Mr Norrell se ridică ostenit din fotoliu și luă o carte pe care o adusesse cu el. O deschise la pagina unde lăsase ca semn o scrisoare împăturită și o puse pe o măsuță, ca să o aibă la îndemână în caz de nevoie. Apoi începu să recite o vrajă.

Vraja își făcu efectul aproape imediat, căci apăru din senin ceva verde și încăperea fu străbătută de o mireasmă proaspătă și dulce, amintind de păduri și câmpii. Mr Norrell se opri din vorbit.

Cineva apăruse în mijlocul camerei: o persoană înaltă și frumoasă, cu tenul palid și fără cusur și cu o cantitate imensă de păr, decolorat și strălucitor ca puful de păpădie. Ochiul lui rece și albaștri sclipeau; avea sprâncene prelungi și negre, ridicate puțin la capete. Era îmbrăcat ca un

gentilom oarecare, cu excepția faptului că avea o haină de un verde incredibil de viu – culoarea pe care o au frunzele la începutul primăverii.

— O *Lar!* începu Mr Norrell cu vocea tremurătoare. O *Lar! Magnum opus est mihi tuo auxilio. Haec virgo mortua est et familia eius earn ad vitam redire vult*²¹. Mr Norrell arată spre silueta de pe pat.

La vederea domnișoarei Wintertowne, gentilomul cu părul ca puful deveni dintr-odată foarte interesat. Își desfăcu larg brațele într-un gest de încântare și surpriză și începu să vorbească foarte repede în latină. Mr Norrell, care era obișnuit mai degrabă cu latina scrisă sau tipărită în cărți, își dădu seama că nu înțelege limba vorbită atât de repede, cu toate că recunoștea câte un cuvânt pe ici, pe colo, ca de pildă *formosa* și *venusta*, cuvinte ce descriu frumusețea feminină.

Mr Norrell așteptă până când torentul verbal al celuilalt se potoli, după care îl îndemnă pe acesta să privească oglinda aflată deasupra șemineului. Acolo apăru o viziune înfățișând-o pe domnișoara Wintertowne, care mergea pe o cărare strimță și pietroasă, într-un ținut muntos și mohorât.

— *Ecce mortua inter terram et caelum!* declară Mr Norrell. *Scito igitur, Lar, me ad hanc magnum operam te elegisse quia...*²²

— Da, da! strigă gentilomul, trecând brusc la engleză. V-ați hotărât să mă invocați pe *mine* pentru că harul meu într-ale magiei e mai mare decât al tuturor celorlalți membri ai rasei mele. Pentru că am fost slujitorul și prietenul apropiat al lui Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Martin Pale și al Regelui Corb. Pentru că sunt viteaz, curtenitor, generos și frumos ca lumina zilei! Toate astea se înțeleg de la sine! Ar fi fost o nebunie să invocați pe altcineva! Știm amândoi cine sunt *eu*. Întrebarea e: Cine naiba sunteți *dumneavoastră?*

— Eu? spuse Mr Norrell, surprins. Eu sunt cel mai mare magician al acestor timpuri!

Gentilomul ridică una din sprâncenele lui perfecte, surprins parcă să audă așa ceva. Se plimbă roată în jurul lui Mr Norrell, cercetându-l din toate unghiurile. Apoi, lucrul cel mai nebunesc, îi luă peruca de pe cap lui Mr Norrell și privi dedesubt, de parcă acesta ar fi fost o oală cu mâncare aflată pe foc, iar gentilomul – curios să afle ce avea la cină.

---

²¹ „O, Spirit. Am mare nevoie de ajutorul tău. Fecioara a murit, iar familia ei dorește ca ea să se reîntoarcă la viață.”

²² „Iată moarta pe drumul între pământ și Rai! Află, o, Spirit, că te-am ales pe tine pentru această sarcină grea pentru că...”

— Eu... eu sunt cel menit să readucă magia în Anglia! se bâlbâi Mr Norrell, apucând peruca și punându-și-o înapoi pe cap, nițel într-o parte.

— Mda, asta e *evident!* spuse gentilomul. Căci altfel nu m-aș afla aici. Doar nu vă închipuiți că mi-aș pierde vremea cu vreun vraci de două parale? Dar *cine* sunteți dumneavoastră? Asta doresc să știu. Ce feluri de magie ați înfăptuit? Cine v-a fost mentor? Ce târâmuri magice ați vizitat? Ce dușmani ați înfrânt? Cine vă sunt aliații?

Mr Norrell fu extrem de surprins la auzirea atâtor întrebări la care nu era deloc pregătit să răspundă. Se gândi o vreme, ezită, apoi o alese pe singura la care putea da un răspuns acceptabil.

— N-am avut niciun mentor. Am învățat totul singur.

— Cum?

— Din cărți.

— Cărți! (Pe un ton de dispreț absolut.)

— Da, chiar așa. În zilele noastre se găsește foarte multă magie în cărți. Sigur, majoritatea celor scrise acolo sunt aiureli. Nimeni nu știe mai bine decât mine cât de multe aiureli sunt în cărți. Dar poți găsi și multe informații utile și este uimitor cum, odată ce ai învățat câte ceva, începi să-ți dai seama...

Mr Norrell se simțea din ce în ce mai în largul său, vorbind despre subiectul preferat – dar gentilomul cu părul ca puful nu avea răbdare să-i asculte pe alții vorbind, așa că îl întrerupse.

— Eu sunt primul din rasa mea pe care îl vedeți?

— O, da!

Răspunsul păru să-i facă plăcere gentilomului cu părul ca puful, care zâmbi.

— Așa deci! Dacă accept să o readuc la viață pe această tânără, ce răsplată voi primi?

Mr Norrell își drese glasul.

— Ce anume...? spuse el, ușor răgușit.

— O! Asta e simplu ca bună ziua! strigă gentilomul cu părul ca puful. Dorințele mele sunt cât se poate de modeste. Din fericire nu mă încercă nici lăcomia, nici ambițiile sordide. De fapt, după cum veți vedea, propunerea mea va fi mai mult în folosul dumneavoastră decât al meu – sunt o persoană altruistă! Nu vreau decât să-mi dați voie să vă ajut la lucrările dumneavoastră, să vă sfătuiesc în toate privințele și să vă ghidez studiul. A!

Și va mai trebui să le spunei tuturor că cele mai mari realizări ale dumneavoastră mi se datorează, în cea mai mare parte, mie!

Mr Norrell părea că nu se simte prea bine. Tuși, apoi mormăi ceva despre generozitatea gentilomului.

— Dacă aș fi genul de magician care dorește să-și încredințeze afacerile altcuiva, atunci oferta dumneavoastră ar fi bine-venită. Însă din păcate... mă tem... Pe scurt, nu am de gând să mai apelez la serviciile dumneavoastră – și nici la ale vreunui alt membru al rasei dumneavoastră – niciodată.

Urmă o tăcere îndelungată.

— Găsesc că sunteți foarte nerecunoscător, declară gentilomul cu răceală. Mi-am dat osteneala de a vă face această vizită. V-am ascultat cât se poate de binevoitor conversația anostă. Am trecut cu vederea, răbdător, ignoranța dumneavoastră cu privire la formalitățile și eticheta potrivită folosită în magie. Iar acum dumneavoastră mă batjocoriți refuzându-mi ajutorul. Alți magicieni, pot să vă spun, au trecut prin tot felul de chinuri pentru a obține ajutorul meu. Poate că ar fi mai bine să stau de vorbă cu celălalt. Poate că el știe mai bine decât dumneavoastră cum trebuie să li te adresezi unor persoane de rang înalt. Gentilomul aruncă o privire în jur, apoi urmă:

— Nu-l văd. Unde e?

— Cine?

— Celălalt.

— Celălalt ce?

— Magician!

— Magi... Cuvântul i se opri pe buze lui Mr Norrell. Nu, nu! Nu mai e niciun alt magician! Eu sunt singurul. Vă asigur că sunt singurul. Ce vă face să credeți că...?

— *Bineînțeles* că mai e un magician! declară gentilomul, găsind parcă ridicolă negarea unui lucru atât de evident. Doar e cel mai bun prieten pe care-l aveți!

— Eu nu am prieteni, spuse Mr Norrell.

Era extrem de uimit. La cine oare se referea spiridușul? La Childermass? La Lascelles? La *Drawlight*?

— Are părul roșu și nasul lung. Și e foarte înfumurat – ca toți englezii, de altfel! spuse gentilomul cu părul ca puful.

Spusele lui însă nu clarificau cu nimic situația. Childermass, Lascelles și Drawlight erau cu toții înfumurați, fiecare în felul său, atât Childermass, cât și Lascelles aveau nasul lung, dar niciunul dintre ei nu avea părul roșu. Mr

Norrell nu înțelegea nimic, așa că reveni, oftând adânc, la problema care îl preocupa pe moment.

— Nu vrei să mă ajutați, deci? spuse el. Nu vrei să o readuceți la viață pe această tânără femeie?

— N-am spus asta! spuse gentilomul cu părul ca puful, pe un ton care sugera mirarea că Mr Norrell se gândise la așa ceva. Trebuie să mărturisesc, urmă el, că în ultimele secole m-am cam plictisit de compania familiei și servitorilor mei. Surorile și verii mei au multe virtuți laudabile, dar au și lipsuri. Sunt, îmi pare rău să o spun, cam lăudăroși, înfumurați și mândri. Această tânără femeie, spuse el arătând spre domnișoara Wintertowne, avea, probabil, toate înzestrările și virtuțile obișnuite. Era plină de grație? Spirituală? Vioaie? Capricioasă? Dansa aidoma razelor de soare? Călărea ca vântul? Cânta cu voce de înger? Țesea ca Penelopa? Vorbea franceza, italiana, germana, bretona, velșa și multe alte limbi?

Mr Norrell spuse că probabil așa era. Credea că tocmai cu astfel de lucruri se ocupau tinerele fete moderne.

— Atunci va fi o tovarășă minunată pentru mine! declară gentilomul cu părul ca puful, bătând din palme.

Mr Norrell își linse buzele, agitat.

— Ce anume propuneți?

— Dați-mi jumătate din viața domnișoarei și batem palma.

— Jumătate din viață? repetă Mr Norrell.

— Jumătate, spuse gentilomul cu părul ca puful.

— Dar ce vor spune prietenii ei când vor afla că am fost de acord să-i cedez jumătate din viață? întrebă Mr Norrell.

— O! Nu vor afla niciodată. Puteți avea încredere în mine, spuse gentilomul. În plus, acum nu mai are viață deloc. Jumătate de viață e mai bună decât nimic.

Într-adevăr, jumătate de viață părea cu mult mai bună decât nimic. Având jumătate de viață, domnișoara Wintertowne putea să se mărite cu Sir Walter și să-l salveze de la faliment. Iar Sir Walter și-ar fi păstrat postul și ar fi sprijinit planurile lui Mr Norrell de a reanima magia englezească. Însă Mr Norrell citise foarte multe cărți în care se vorbea despre înțelegeri încheiate de alți magicieni englezi cu membri ai acestei rase, așa că știa prea bine cât de vicleni pot fi ei. Crezu astfel că și-a dat seama în ce fel voia să-l păcălească gentilomul.

— Cât de lungă e o viață? întrebă el.

Gentilomul cu părul ca puful deschise brațele într-un gest de candoare absolută.

— Cât de lungă doriți să fie?

Mr Norrell se gândi câteva clipe.

— Să presupunem că ar trăi până la nouăzeci și patru de ani. Aceasta ar fi o vârstă bună. Acum are nouăsprezece. Asta înseamnă că i-ar mai rămâne de trăit șaptezeci și cinci de ani. Dacă ar fi să-i mai dați șaptezeci și cinci de ani, nu văd de ce să nu luați dumneavoastră jumătate din ei.

— Șaptezeci și cinci de ani, acceptă gentilomul cu părul ca puful, din care exact jumătate îmi aparțin.

Mr Norrell îl privi agitat.

— Trebuie să mai facem ceva? întrebă el. Poate să semnăm ceva?

— Nu, însă voi lua ceva ce-i aparține domnișoarei ca simbol al drepturilor pe care le am asupra ei.

— Luați unul dintre aceste inele, sugeră Mr Norrell, sau lăntișorul pe care-l are la gât. Sunt sigur că pot oferi o explicație pentru lipsa unui inel sau a unui lăntișor.

— Nu, spuse gentilomul cu părul ca puful. Trebuie să fie ceva... A! Am găsit!

***

Drawlight și Lascelles se aflau în salonul unde se cunoscuseră Mr Norrell și Sir Walter. Încăperea era destul de sumbră. Focul ardea potolit în șemineu, iar lumânările aproape că se terminaseră. Perdelele nu erau trase, și nu se gândise nimeni să ridice obloanele. Ploaia bătea trist în ferestre.

— Nici că se putea noapte mai potrivită pentru a scula morții din somn, observă domnul Lascelles. Ploaia și crengile copacilor lovesc în pervaz, vântul geme pe horn în jos – sunt întrunite toate efectele scenice potrivite, aș spune. Mă cuprinde adesea cheful de a scrie piese de teatru, și cred că cele petrecute în seara asta îmi vor servi drept inspirație pentru o nouă încercare – o tragicomedie despre încercările disperate ale unui ministru ajuns în sapă de lemn de a face niște bani prin orice mijloace posibile, începând cu o căsătorie din interes și terminând cu vrăjitorii. Îmi închipui că ar fi foarte bine primită de public. Cred că am să-i dau titlul *Ce păcat că fata-i moartă*.

Lascelles se opri din vorbit, lăsându-i timp lui Drawlight să se amuze pe seama spiritului făcut, însă lui Drawlight îi pierise tot cheful de glumă din

cauza refuzului magicianului de a-l accepta ca martor la înfăptuirea magiei, așa că întrebă doar atât:

— Unde crezi că au plecat cu toții?

— Nu știu.

— Ei bine, având în vedere tot ce am făcut noi pentru ei, cred că meritam să fim tratați ceva mai bine! Cu nu mai mult de jumătate de ceas în urmă nu mai știau cum să-și arate recunoștința față de noi. Iar acum ne-au uitat de tot – ce urât din partea lor! Unde mai pui că nu ne-au oferit nici măcar o felie de prăjitură de când am sosit. E drept că e o oră cam târzie pentru cină – cu toate că mie, unul, mi-e o foame de lup! Tăcu o clipă, apoi remarcă: Focul e pe cale să se stingă.

— Mai pune niște cărbuni, atunci, sugeră Lascelles.

— Ce vorbești! Vrei să mă murdăresc?

Una câte una, lumânările se stinseră, și lumina focului scăzu din ce în ce mai mult, până când în cele din urmă tablourile cu Veneția se transformară în pătrate mari și negre atârinate pe pereții de un negru ceva mai puțin intens. Cei doi rămaseră tăcuți vreme îndelungată.

— A bătut de unu și jumătate! zise Drawlight dintr-odată. Cum mai sună a pustiu! Ah! Toate lucrurile îngrozitoare din romane se întâmplă exact la bătaia clopotelor de la biserică sau atunci când pendula anunță ora fixă într-o casă întunecată!

— Nu țin minte să se fi întâmplat vreodată ceva îngrozitor la unu și jumătate, spuse Lascelles.

Chiar atunci cei doi auziră pași pe trepte – care înaintară de îndată pe coridor. Ușa salonului se deschise brusc și în cadrul ei apăru cineva cu o lumânare în mână.

Drawlight bâjbâi după vătrai.

Însă nu era decât Mr Norrell.

— Nu vă speriați, domnule Drawlight. Nu aveți de ce.

Această asigurare nu era însă confirmată de expresia feței lui Mr Norrell, așa cum se vedea ea în lumina lumânării; era foarte palid, iar în ochii larg deschiși se mai vedeau încă, parcă, urme de teamă.

— Unde e Sir Walter? întrebă el. Unde sunt ceilalți? Domnișoara Wintertowne vrea să-și vadă mama.

Mr Norrell a fost nevoit să repete de două ori această ultimă propoziție pentru ca cei doi domni să-l înțeleagă.

Lascalles clipi de câteva ori, apoi deschise gura, surprins parcă; dar își luă seama imediat, închise gura și-și luă o expresie de superioritate, pe care o păstră pe chip tot restul nopții, ca și cum i se întâmplă mereu să viziteze case unde tinere fete erau readuse la viață și considera că de această dată lucrurile fuseseră cam plictisitoare. Drawlight, în schimb, avea o mie de lucruri de spus și cred că le-a spus pe toate, însă din păcate nimănui nu-i ardea să-și concentreze atenția asupra lui și să descopere care erau acele lucruri.

Drawlight și Lascalles au fost trimiși în căutarea lui Sir Walter. Acesta a găsit-o pe doamna Wintertowne, iar Mr Norrell a condus-o pe femeia ce plângea și tremura în camera fiicei ei. Între timp, vestea că domnișoara Wintertowne se întorsese la viață ajunse și în alte părți ale casei; aflând aceasta, servitorii se lăsară cuprinși de bucurie și de recunoștință față de Mr Norrell, domnul Drawlight și domnul Lascalles. Un majordom și doi servitori s-au apropiat de domnul Drawlight și i-au cerut permisiunea de a spune că, dacă, vreodată, domnul Drawlight și domnul Lascalles vor avea nevoie de un serviciu cât de mic pe care l-ar fi putut oferi respectivul majordom și respectivii servitori, nu trebuia decât să spună o vorbă.

Domnul Lascalles îi șopti domnului Drawlight că nu-și dăduse seama până atunci că manifestările de bunătate vor duce la situația în care atâția oameni de cea mai joasă speță i se adresează pe un ton atât de familiar – era de-a dreptul deranjant – va avea grijă să evite cu totul astfel de manifestări pe viitor. Din fericire, respectivii oameni de joasă speță erau atât de bucuroși, încât nu și-au dat seama că-l jigniseră.

Se află curând că domnișoara Wintertowne se dăduse jos din pat și, susținută de brațul lui Mr Norrell, se dusese în camera de zi, unde ședea acum într-un fotoliu cu o ceașcă de ceai.

Drawlight și Lascalles fură și ei invitați la etaj, într-un salonaș drăguț, unde se aflau domnișoara Wintertowne, mama ei, Sir Walter, Mr Norrell și o parte dintre servitori.

Privindu-i pe doamna Wintertowne și pe Sir Walter ai fi zis că ei fuseseră cei care călătoriseră prin mai multe tărâmurii supranaturale în acea seară, atât erau de trași la față și pământii; doamna Wintertowne plângea încetisor, iar Sir Walter își trecea din când în când mâna pe frunte, ca un om care a fost martorul unor orori.

Domnișoara Wintertowne, pe de altă parte, părea destul de calmă și stăpână pe ea, ca o tânără care a petrecut o seară liniștită la ea acasă. Era

așezată pe un fotoliu, purtând aceeași rochie elegantă cu care o văzuseră mai devreme Drawlight și Lascelles. Se ridică în picioare și îi adresă un zâmbet lui Drawlight.

— Cred, domnule, că nu ne-am întâlnit decât de câteva ori până acum, însă am aflat cât de mult vă datorez. Mă tem doar că îmi este peste puteri să mă revanșez față de dumneavoastră. Faptul că mă aflu aici se datorează în mare parte energiei și insistențelor dumneavoastră. Vă mulțumesc, domnule. Vă mulțumesc nespus.

Și, spunând acestea, întinse mâinile către el; Drawlight i le luă într-ale lui.

— O! Doamnă! strigă el, copleșind-o cu plecăciuni și zâmbete. A fost, vă asigur, o nemaipomenită onoa...

Apoi se opri și rămase tăcut câteva clipe.

— Doamnă? spuse el. Râse apoi scurt, încurcat (ceea ce era un lucru destul de ciudat – căci lui Drawlight nu i se întâmpla des să fie încurcat). Nu-i dădu drumul mâinilor, însă se uită în jur, căutând parcă pe cineva care să-l scoată din încurcătură. Apoi ridică una din mâinile fetei și i-o arată. Ea nu păru deloc alarmată de ceea ce vedea, însă pe chip i se așternu mirarea; ridică mâna, arătându-i-o mamei sale.

Degetul mic de la mâna stângă îi dispăruse.

Lady Pole

Octombrie 1807

S-a spus cândva (de către o doamnă infinit mai inteligentă decât autoarea acestor rânduri) că oamenii manifestă sentimente extrem de calde față de tinerii care mor și față de cei care se căsătoresc. Închipuiți-vă, așadar, de câtă grijă și interes era înconjurată domnișoara Wintertowne! Nici o altă tânără nu se mai bucurase vreodată de asemenea avantaje: căci ea murise marți, fusese readusă la viață în primele ceasuri ale zilei de miercuri, iar joi s-a căsătorit; ceea ce, spuneau unii, implica prea multe emoții pentru o singură săptămână.

Toată lumea dorea să o vadă. Cei mai mulți nu știau decât că fata își pierduse un deget la trecerea din lumea aceasta în cealaltă și înapoi. Tocmai asta le stârnea cel mai mult curiozitatea: suferise oare și alte schimbări? Nu știa nimeni.

Miercuri dimineată (după fericita întâmplare care o readusese la viață), personajele principale ale acestei miraculoase aventuri păreau că iau parte la o conspirație cu scopul de a ține totul secret; celor veniți în vizită de dimineată la casa din Piața Brunswick nu li s-a spus decât că domnișoara Wintertowne și mama ei se odihnesc; și în Piața Hanover situația era aceeași – Mr Norrell era foarte ostenit – era imposibil să primească pe cineva; cât despre Sir Walter Pole, nimeni nu știa prea bine unde putea fi găsit (deși se bănuia că se află acasă la doamna Wintertowne, în Piața Brunswick). Dacă n-ar fi fost domnul Drawlight și domnul Lascelles (ce suflete generoase!), orașul n-ar fi aflat absolut nimic, însă cei doi s-au plimbat binevoitori prin Londra, făcându-și apariția într-un număr de-a dreptul absurd de saloane, salonașe, sufragerii și camere de primire. E imposibil de spus de câte ori a fost invitat Drawlight să ia loc la masă în acea zi – noroc că nu era el cine știe ce mândăcios, pentru că altfel aparatul lui digestiv ar fi avut cu siguranță de suferit. A povestit de cel puțin cincizeci de ori cum, după învierea domnișoarei Wintertowne, doamna Wintertowne și cu el vărsaseră lacrimi

împreună; cum Sir Walter și cu el își strânseseră mâna bucuroși; cum Sir Walter îi adresase mulțumiri pline de recunoștință și cum el îl rugase fierbinte pe Sir Walter să nu mai pomenească de asta; și cum doamna Wintertowne insistase ca atât el, cât și domnul Lascelles să fie duși acasă cu trăsura ei personală.

Sir Walter Pole părăsise locuința doamnei Wintertowne pe la ora șapte și se întorsese acasă ca să doarmă câteva ceasuri, dar revenise în Piața Brunswick pe la prânz, exact cum presupunea toată lumea. (Cum le mai știu pe toate vecinii!) Deja doamna Wintertowne își dăduse seama că fiica ei se bucura acum de o oarecare popularitate; că ajunsese, cum s-ar spune, o persoană publică peste noapte. Pe lângă cărțile de vizită ce se adunau la ușă, soseau mereu nenumărate scrisori și mesaje de felicitare pentru domnișoara Wintertowne, multe dintre ele de la oameni de care doamna Wintertowne nu auzise niciodată. „Dați-mi voie, doamnă, scria cineva, să vă îndemn să uitați de apăsarea văii umbrelor ce v-a fost arătată.”

Doamna Wintertowne găsea deosebit de neplăcut faptul că persoane necunoscute se credeau îndreptățite la a face comentarii cu privire la o chestiune atât de intimă ca învierea și că își manifestau curiozitatea în scrisori trimise fiicei sale; avea multe de spus la adresa acestor ființe vulgare și prost crescute, iar când Sir Walter a ajuns în Piața Brunswick a fost nevoit să le asculte pe toate.

— Sfatul meu, doamnă, spuse el, este să nu vă mai gândiți la toate astea. Așa cum știm prea bine noi, politicienii, o atitudine demnă și discretă este cea mai bună apărare împotriva acestui gen de impertinențe.

— O! Sir Walter! strigă viitoarea lui soacră. Cât de mult mă bucur să văd cât de adesea părerile noastre coincid! Demnitate și tăcere. Cât de adevărat. Nu cred că putem fi prea discreți când vine vorba de suferințele biete, dragei mele Emma. După ziua de mâine eu, una, sunt hotărâtă să nu mai pomenesc niciodată acest subiect.

— Totuși, spuse Sir Walter, poate că nu e cazul să mergem chiar atât de departe. Știți, nu putem să-l uităm pe Mr Norrell. Persoana lui ne va aduce mereu aminte de cele petrecute. Mă tem că trebuie să-l ținem aproape de acum înainte pe Mr Norrell – căci n-o să-i putem mulțumi niciodată îndeajuns pentru serviciul pe care ni l-a făcut. Se opri o clipă, apoi adăugă, cu o grimasă: Din fericire, Mr Norrell a avut bunătatea de a-mi spune cum mă pot achita *eu* de obligație.

Se referea la o conversație pe care o purtaseră Sir Walter și Mr Norrell la ora patru în acea noapte, când Mr Norrell îl oprise pe Sir Walter pe scări și îi vorbise îndelung despre planurile sale de a-i zăpăci pe francezi cu ajutorul magiei.

Doamna Wintertowne spuse că îi va face plăcere, desigur, să-i arate lui Mr Norrell tot respectul și considerația cuvenite; le va spune tuturor cât de mult îl apreciază. Lăsând la o parte talentul său excepțional de magician – care, spuse doamna Wintertowne, nu era nevoie să fie amintit cu ocazia vizitelor acestuia – Mr Norrell părea un gentilom cum scrie la carte.

— Așa e, spuse Sir Walter. Însă acum trebuie să ne concentrăm în primul rând asupra domnișoarei Wintertowne și să avem grijă să nu se ostenească prea mult – tocmai despre asta voiam să vă vorbesc. Nu știu ce părere aveți dumneavoastră, dar eu cred că ar fi mai bine să mai amânăm nunta cu o săptămână sau două.

Doamna Wintertowne nu putea fi de acord; toate aranjamentele erau deja făcute și o bună parte din mâncare era deja gata. Supă, aspic, cărnuri fierte, sturion murat și așa mai departe – toate erau pregătite; ce rost avea să lase toate aceste mâncăruri să se strice numai ca să o ia de la capăt cu pregătirile peste o săptămână? Sir Walter nu putu să se opună acestor argumente de ordin gospodăresc, așa că sugeră s-o întrebe pe domnișoara Wintertowne dacă se simțea destul de în putere pentru eveniment.

Așa că cei doi se ridicară și părăsiră salonul înghețat (unde stătuseră de vorbă până atunci) și urcară la etajul doi, în camera de zi a domnișoarei Wintertowne, și îi cerură părerea.

— O! spuse ea. Mă simt mai bine ca niciodată. Mă simt foarte în putere și sănătoasă. Vă mulțumesc. Am și făcut o plimbare în dimineața asta. Nu merg adesea la plimbare, pentru că rareori mă simt în stare să fac acest efort, dar în dimineața asta casa mi s-a părut o închisoare. Tânjeam să ies afară.

Sir Walter părea foarte îngrijorat.

— A fost un lucru înțelept? spuse el, întorcându-se către doamna Wintertowne. Oare a fost bine să faci asta?

Doamna Wintertowne deschise gura pentru a protesta, dar fiica ei începu să râdă și exclamă:

— O! Mama n-a știut nimic, vă asigur. Am ieșit în timp ce ea dormea. Barnard m-a însoțit. Și am dat roată Pieței Brunswick de douăzeci de ori. Douăzeci – ce ridicol, nu-i așa? Însă doream atât de mult să mă plimb! Cred că aș fi început chiar să alerg, dacă lucrul acesta ar fi fost posibil, dar în

Londra, știți... Și începu iar să râdă. Am vrut să merg și mai departe, dar Barnard nu m-a lăsat. Barnard era extrem de agitată și de îngrijorată ca nu cumva să leșin în mijlocul drumului. Nu m-a lăsat să mă îndepărtez prea mult de casă.

Cei doi o priviră lung. Fusese – lăsând la o parte orice altceva – cel mai lung discurs pe care-l auzise Sir Walter vreodată de la ea. Fata ședea cu spatele drept, cu ochii strălucitori și cu figura înfloritoare – întruchiparea sănătății și a frumuseții. Vorbea atât de repede și cu așa o lumină în priviri; părea atât de voioasă și de însuflețită. Ai fi zis că Mr Norrell nu-i dăduse doar viața înapoi, ci de două sau trei ori mai multă viață decât înainte.

Era foarte straniu.

— Sigur, spuse Sir Walter, dacă te simți destul de bine pentru a face mișcare sunt convins că nimeni nu te va împiedica – mișcarea te va întări și-ți face bine. Dar poate că ar fi bine, deocamdată, să nu mai pleci din casă fără să spui nimănui. Nu e destul să te însoțească Barnard. De mâine, dacă îmi permiți, voi avea eu onoarea de a face acest lucru.

— Dar dumneavoastră sunteți ocupat, Sir Walter, îi reaminti fata. Aveți atâtea treburi la guvern.

— E adevărat, însă...

— O! Știu că veți fi aproape mereu ocupat cu chestiuni de afaceri. Știu și că nu trebuie să mă aștept la altceva.

Părea atât de voioasă în resemnarea ei cu faptul că va fi neglijată, încât Sir Walter simți impulsul de a protesta – însă ea avea atâta dreptate în ceea ce spusese, încât renunță. Din prima clipă în care o văzuse în casa doamnei Winsell, la Bath, fusese impresionat de frumusețea și eleganța ei – iar acum se gândi că ar fi foarte bine nu numai să se însoare cu ea cât mai curând posibil, ci și să ajungă să o cunoască mai bine – căci începuse să creadă că, lăsând la o parte averea ei, domnișoara Wintertowne avea să-i fie o soție foarte potrivită. Se gândi că un ceas de conversație cu ea va deschide calea către acea apropiere și încredere atât de necesare între doi soți. Spera că, stând de vorbă cu ea între patra ochi, va descoperi că aveau multe gusturi și înclinații comune. Câteva dintre lucrurile spuse de ea îl încurajau să creadă aceasta.

Și, fiind un bărbat – inteligent – de patruzeci și doi de ani, deținea, desigur, multe informații și opinii despre aproape orice subiect; opinii pe care era nerăbdător să i le împărtășească acestei fermecătoare femei de nouăsprezece ani – căci ea, credea el, nu putea decât să le găsească extrem

de captivante pe toate. Însă, dat fiind că până acum *el* fusese foarte ocupat cu afacerile, iar *ea* fusese bolnavă, nu reușiseră încă să poarte această conversație interesantă; și acum ea îi spunea că se așteaptă ca lucrurile să rămână neschimbate și după căsătorie. Nu părea deranjată de acest lucru. Ba chiar, vioaie și veselă cum era acum, părea de-a dreptul amuzată că el se amăgise cu gândul că situația avea să se schimbe.

Din păcate, Sir Walter întârziase deja la o întâlnire cu ministrul de Externe, așa că îi luă mâna domnișoarei Wintertowne (mâna cea întreagă, dreapta) și o sărută galant; îi spuse că așteaptă cu nerăbdare ziua de mâine, când va deveni cel mai fericit dintre oameni; ascultă politicoș – cu pălăria în mână – micul discurs al doamnei Wintertowne pe marginea acestui subiect; și plecă hotărât să analizeze această situație – de îndată ce va avea timp.

Cununia avu loc, într-adevăr, a doua zi dimineață, la Biserica St George din Piața Hanover. La ea au luat parte toți miniștrii Maiestății Sale, doi sau trei dintre ducii regali, jumătate de duzină de amirali, un episcop și câțiva generali. Însă trebuie să spun cu regret că, oricât de importanți erau acești oameni pentru pacea și prosperitatea nației, în ziua căsătoriei domnișoarei Wintertowne cu Sir Walter Pole nu i-a păsat nimănui de ei nici cât negru sub unghie. Cel care a atras cele mai multe priviri, cel pe care toată lumea îl arăta cu degetul și despre care se auzeau cele mai multe vorbe șoptite a fost magicianul, Mr Norrell.

Cât de greu este să-i găsești de lucru unui magician

Octombrie 1807

Sir Walter intenționase să le prezinte pas cu pas subiectul magiei celorlalți miniștri, lăsându-i să se obișnuiască treptat cu ideea înainte de a le propune folosirea talentelor lui Mr Norrell în război. Se temea că ceilalți se vor opune ideii; era convins că domnul Canning se va arăta sarcastic, că lordul Castlereagh va refuza să coopereze și ducele de Chatham va fi, în cel mai bun caz, amuzat.

Însă toate temerile sale se dovediră nefondate. Miniștrii, descoperi el în curând, erau la curent cu recentele întâmplări, ca toată lumea din Londra. La următoarea întrunire a cabinetului de la Burlington House²³ s-au declarat nerăbdători să-l ia în serviciu pe singurul magician al Angliei. Însă nu era deloc limpede ce anume i se putea da acestuia de făcut. Trecuseră două sute de ani de când guvernul Angliei angajase ultima oară un magician, astfel că își pierduseră oarecum exercițiul.

— Problema *mea* cea mai gravă, explică lordul Castlereagh, este găsirea de oameni care să se înroleze în armată – o sarcină practic imposibil de rezolvat, vă asigur; britanicii sunt o rasă cu prea puține însușiri militare. Însă am pus ochii pe Lincolnshire; am auzit că porcii din Lincolnshire sunt grozavi, iar oamenii de acolo, care se hrănesc cu carnea lor, sunt bine clădiți și puternici. Așa că ce mi-ar trebui mie ar fi o vrajă care să afecteze întreg ținutul Lincolnshire, trezind în trei-patru mii de tineri dorința aprigă de a se

---

²³ Burlington House, aflată în Picadilly, era reședința londoneză a ducelui de Portland, prim-ministrul Trezoreriei (pe care mulți îl numesc astăzi *prim-ministru*, după moda franțuzească). Clădirea fusese ridicată într-o perioadă în care nobilii englezi nu se temeau să rivalizeze cu însuși Regele în ceea ce privea afișarea puterii și bogăției lor, și era cea mai frumoasă din capitală. Cât despre duce, acesta era un bătrân foarte respectabil, însă, bietul de el nu îndeplinea deloc cerințele generale despre cum ar trebui să arate și să se comporte un prim-ministru. Era foarte bătrân și bolnav. Chiar acum zăcea într-o încăpere cu draperiile trase, pe undeva prin clădire, amețit de laudandum și murind încetșor. Nu aducea vreun folos țării sale și nici celorlalți miniștri. Singurul avantaj al faptului că era la putere, după părerea celorlalți, era că le permitea să folosească această locuință magnifică drept loc de întâlnire și să-i pună pe servitorii săi la fel de magnifici să le aducă te miri ce din pivniță. (În general, găseau că guvernarea Marii Britanii e o trebușoară care le face o sete grozavă.)

face soldați și de a se bate cu francezii. Îl privi gânditor pe Sir Walter. Ce ziceți, Sir Walter, o fi știind prietenul dumneavoastră așa o vrajă?

Sir Walter nu știa, dar promise să-l întrebe pe Mr Norrell.

În aceeași zi, mai târziu, Sir Walter îi făcu o vizită lui Mr Norrell și îi puse această întrebare. Mr Norrell se arătă încântat. Nu credea să mai fi propus vreodată cineva așa o vrajă și îl rugă pe Sir Walter să-i transmită complimentele sale lordului Castlereagh, pe care îl considera posesorul unei minți foarte originale. Cât despre posibilitatea de a înfăptui așa ceva...

— Dificultatea constă în a restrânge zona de aplicare a vrăjii la ținutul Lincolnshire – și în a o face să-i afecteze doar pe tinerii bărbați. Există pericolul ca, dacă vraja reușește – și îmi place să cred că ar reuși – întregul ținut Lincolnshire, precum și câteva ținuturi învecinate, să rămână complet fără populație.

Sir Walter se întoarse la lordul Castlereagh cu un refuz.

Următorul lucru propus de miniștri i-a făcut mult mai puțină plăcere lui Mr Norrell. Toată lumea din Londra se gândea acum numai la învierea lui lady Pole, iar miniștrii nu făceau în niciun caz excepție de la această regulă a fascinației generale. Lordul Castlereagh a dat tonul, atunci când i-a întrebat pe ceilalți miniștri cine fusese persoana de care Napoleon Bonaparte se temuse cel mai mult pe lume? Cine părea că știe mereu care va fi următoarea mutare a hainului împărat francez? Cine repurtase o victorie atât de răsunătoare asupra francezilor, încât aceștia nu mai îndrăzniseră să scoată nasurile lor franțuzești din porturi? Cine întrunise toate calitățile specifice rasei englezești? Cine altul, spuse lordul Castlereagh, dacă nu lordul Nelson? Era limpede că primul lucru de făcut era readucerea la viață a lordului Nelson. Lordul Castlereagh îi ceru iertare lui Sir Walter – poate că înțelesese el ceva greșit – dar de ce mai pierdeau vremea discutând despre asta?

La care domnul Canning, un om energic și certăreț, replică imediat că, într-adevăr, lordului Nelson i se simțea mult lipsa, căci Nelson fusese eroul întregii națiuni și realizase tot ceea ce spusese lordul Castlereagh. Însă, la urma urmei – și lordul Canning nu dorea prin aceasta să jignească cu nimic Marina, această glorioasă instituție britanică – Nelson fusese doar un marinar, pe când răposatul domn Pitt fusese de toate²⁴. Dacă era vorba să fie

---

²⁴ William Pitt cel Tânăr (1759-1806). Este îndoielnic că se va mai naște vreodată un asemenea om, căci el a

readus cineva la viață, atunci sigur că exista o singură opțiune – și anume Pitt.

Lordul Chatham (care era, de altfel, fratele răposatului domn Pitt) sprijini, firește, această propunere, dar spuse că nu înțelege de ce trebuia să se facă o alegere – de ce să nu fie înviați atât Pitt, cât și Nelson? Nu trebuia decât să-l plătească dublu pe Mr Norrell, ceea ce, spera el, nu avea să fie o problemă.

Atunci alți miniștri au venit cu noi propuneri de candidați la înviere, până când se ajunsese la situația de a goli, ipotetic, jumătate din cavourile Angliei. Se întocmi curând o listă destul de lungă și începură, bineînțeles, să se certe pe această temă.

— Nu e bine, spuse Sir Walter. Trebuie să începem de undeva, iar eu cred că pe fiecare dintre noi prietenia cu domnul Pitt ne-a ajutat să ajungem unde suntem. Ar fi urât din partea noastră să dăm întâietate altcuiva.

Așa că au trimis un curier să-l aducă pe Mr Norrell din Piața Hanover la Burlington House. Mr Norrell a fost condus în salonul minunat zugrăvit unde se aflau miniștrii. Sir Walter i-a spus de îndată că aveau în plan o nouă înviere.

Mr Norrell păli și mormăi că numai aprecierea pe care o avea față de Sir Walter îl determinase să recurgă la un gen de magie pe care altfel nu ar fi pus-o în practică niciodată – că nu dorea câtuși de puțin să mai facă o încercare – miniștrii nu-și dădeau seama ce îi cereau.

Dar când Mr Norrell înțelese exact *pe cine* doreau ei să readucă la viață, păru dintr-odată mult mai ușurat și spuse ceva despre starea *cadavrului*.

Atunci se gândiră și miniștrii că domnul Pitt murise de aproape doi ani și că, oricât de devotați îi fuseseră lui Pitt pe când acesta trăia, nu doreau deloc să-l vadă așa cum era acum. Lordul Chatham (fratele domnului Pitt) remarcă trist că bietul William era probabil oale și ulcele.

Nimeni n-a mai pomenit acest subiect după aceea.

Peste aproximativ o săptămână, lordul Castlereagh a propus ca Mr Norrell să fie trimis în Olanda sau poate în Portugalia – locuri unde miniștrii sperau să-și creeze o poziție de avantaj împotriva lui Bonaparte – iar acolo să facă magie sub comanda generalilor și amiralilor. Așa că i-au trimis în

Piața Hanover pe amiralul Paycocke, un bătrân lup de mare cu fața roșie, și pe căpitanul Harcourt-Bruce de la Regimentul 20 de dragoni, în chip de expediție combinată a Armatei și a Marinei, ca să stea de vorbă cu Mr Norrell.

Căpitanul Harcourt-Bruce nu era numai dichisit, frumos și curajos, ci și o fire destul de romantică. Era extrem de încântat de faptul că magia se reîntorsese în Anglia. Citea cu plăcere povestiri de istorie romanțată – și avea în cap numai bătălii din vechime, în care englezii erau depășiți ca număr de francezi și sortiți pieirii, când dintr-odată se auzea o muzică stranie, nepământească, și în vârful unui deal apărea Regele Corb cu coiful său înalt și negru și cu vesta lui din pene de corb fluturate de vânt; iar acesta galopa la vale pe murgul său mare, urmat de o sută de cavaleri din rasa oamenilor și o sută din cea a spiridușilor, biruindu-i pe francezi cu ajutorul magiei.

Astfel își închipuia căpitanul Harcourt-Bruce un magician. Și *așa ceva* voia el să vadă acum pe toate câmpurile de bătălie de pe continent. Așa că, atunci când l-a văzut pe Mr Norrell în salonul lui din Piața Hanover, și după ce l-a ascultat cum i se jeluia valetului pe un ton plângăreț, întâi că laptele pentru ceai e prea gros, apoi că e prea subțire – ei bine, cred că n-o să vă mirați aflând că a fost cam dezamăgit. De fapt, întrevederea l-a indispus atât de tare, încât amiralului Paycocke, un gentilom bătrân și dintr-o bucată, i se făcu milă de el, astfel încât își moderă impulsul de a se amuza pe seama lui.

Amiralul Paycocke și căpitanul Harcourt-Bruce se întoarseră la miniștri și le spuseră că era exclus să-l trimită undeva pe Mr Norrell; amiralii și generalii n-aveau să-i ierte niciodată pe cei din guvern dacă făceau așa ceva. Vreme de câteva săptămâni în acea toamnă se părea că miniștrii nu vor reuși în veci să-i găsească ceva de lucru singurului lor magician.

Brest

Noiembrie 1807

În prima săptămână a lunii noiembrie, o formație de vase franțuzești se pregătea să părăsească Portul Brest, aflat pe coasta de vest a regiunii franceze Bretania. Intenția francezilor era de a naviga în Golful Biscaia, căutând vase britanice pe care să le captureze sau, dacă asta nu se putea, doreau cel puțin să-i împiedice pe britanici să-și vadă de treburi, oricare ar fi fost acestea.

Vântul bătea cu putere dinspre țarm. Marinarii francezi și-au făcut pregătirile repede și cu spor, astfel că navele erau în curând gata de plecare; atunci însă cerul se umplu pe neașteptate de nori negri și groși și începu să plouă.

Firește că într-un port important cum era Brestul se găseau foarte mulți dintre cei care se ocupă cu studierea vântului și a vremii în general. Tocmai când vasele se pregăteau să plece în larg, câțiva dintre aceștia coborâră în grabă pe docuri, cuprinși de agitație, și îi avertizară pe marinari că ploaia ce se pornise era foarte stranie: după spusele lor, norii veniseră dinspre miazănoapte, dar vântul bătea dinspre răsărit. Acest lucru, deși imposibil, se petrecuse totuși. Căpitaniii vaselor abia dacă avură timp să se arate uimiți, increduli sau indiferenți – în funcție de caracterul fiecăruia – când le ajunse la urechi o altă veste.

Portul Brest este alcătuit dintr-un golf interior și unul exterior, cel interior fiind separat de largul mării printr-o peninsulă lungă și îngustă. Pe când ploaia se întetea, ofițerii francezi aflați la comanda vaselor aflară că în golful exterior apăruse o flotă impresionantă de vase britanice.

Câte vase erau? Cei care-i informaseră pe ofițeri nu cunoșteau acest amănunt. Erau prea multe ca să poată fi numărate lesne – poate chiar o sută. Ca și ploaia, vapoarele păreau să fi apărut într-o singură clipă, pe o mare ce până mai adineaori fusese pustie. Și ce fel de vase erau? O! Acesta era lucrul

cel mai ciudat! Erau toate vase de linie, nave de război puternic înarmate, cu două și trei punți.

Vestea era de-a dreptul uimitoare. Numărul impresionant de nave de dimensiuni atât de mari era, de fapt, mai ciudat chiar decât apariția lor neașteptată. Forțele navale britanice blocau mai mereu Portul Brest, dar niciodată nu desfășurau mai mult de douăzeci și cinci de nave pentru aceasta, dintre care doar zece sau douăsprezece vase de linie, restul fiind fregate, goelete și bricuri ușoare și rapide.

Povestea aceasta a celor o sută de vase era atât de stranie, încât căpitanii de vas francezi n-au crezut-o până când nu s-au deplasat, călare sau cu barca, până la Lochrist, Camaret Saint-Julien sau alte locuri, unde, urcându-se în vârful unor stânci înalte, au văzut navele cu ochii lor.

Trecură câteva zile. Cerul era plumburiu, iar ploaia nu se oprise deloc. Vasele britanice se încăpățâneau să rămână pe loc. Localnicii din Brest erau înspăimântați de gândul că unele dintre nave ar putea să înainteze până în dreptul orașului și să-l bombardeze. Însă vasele britanice nu făceau nimic.

Încă și mai ciudate erau veștile primite din alte porturi ale Imperiului Francez – de la Rochefort, Toulon, Marsilia, Genova, Veneția, Flushing, Lorient, Antwerp și o sută de alte orașe mai puțin importante. Și de aici se semnală existența unor blocade alcătuite din flote de câte o sută și ceva de vase de război britanice. Era un lucru imposibil de înțeles, căci adunate, toate aceste vase depășeau numărul total al navelor de război de care dispuneau britanicii. Mai mult, depășeau numărul total al navelor de război din toată lumea.

Ofițerul cu rangul cel mai înalt care se afla la Brest în perioada aceea era amiralul Desmoulins. Acesta avea un servitor – un om mărunțel, ce nu depășea în înălțime un copil de opt ani, și cu pielea atât de închisă la culoare cum numai un european o poate avea. Arăta ca și cum cineva l-ar fi vârât în cuptor și l-ar fi uitat acolo, lăsându-l să se coacă mai mult decât era necesar. Pielea lui avea culoarea boabelor de cafea și aspectul unei budinci de orez răскоapte. Avea părul negru, creț și unsuros – semănând oarecum cu țepii și penele ce pot fi observate pe părțile mai puțin suculente ale puilor fripți. Omul acesta se numea Perroquet (ceea ce înseamnă „papagal”). Amiralul Desmoulins era foarte mândru de Perroquet; mândru de dimensiunile acestuia, de inteligența și agilitatea lui și, mai ales, mândru de culoarea pielii sale.

Amiralul Desmoulins se lăuda adesea că văzuse la viața lui negri care, în comparație cu Perroquet, ar fi părut de-a dreptul blonzi.

Perroquet a fost cel care a stat în ploaie vreme de patru zile, cercetând vasele prin ocean. Picături de ploaie cădeau de pe bicornul lui micuț, ca de copil, de parcă ar fi avut pe cap două burlane; apa pătrundea în gluga hainei sale croite pe dimensiuni de copil, îngreunând teribil haina și transformând lâna în pâslă; și curgea în pârâiașe pe pielea lui răscoaptă și unsuroasă; el însă nu lua în seamă câtuși de puțin toate acestea.

După patru zile, Perroquet oftă, sări în picioare, se întinse, își scoase pălăria, se scărpină zdravăn în cap, căscă și spuse:

— Ei bine, amirale, astea sunt cele mai stranii vase pe care le-am văzut în viața mea; nu înțeleg deloc ce se petrece cu ele.

— Cum așa, Perroquet? Întrebă amiralul.

Pe lângă Perroquet, mai erau cocoțați pe stânci în apropiere de Camaret Saint-Julien amiralul Desmoulins și căpitanul Jumeau; picături de ploaie cădeau și de pe bicornurile *lor*, iar apa le transformase și *lor* lâna hainelor în pâslă și le intrase cam de un deget în cizme.

— Ei bine, spuse Perroquet, vasele plutesc pe mare ca și cum n-ar fi pic de vânt, însă nu e deloc așa. Vântul bate cu putere dinspre asfințit, iar în chip firesc navele de colo ar trebui să fie aruncate încoace, să se izbească de stânci, dar spuneți și dumneavoastră dacă se întâmplă așa ceva. Nu. Se deplasează vasele câtuși de puțin? Nu. Strâng vreo pânză? Nu. Deja nu mai țin minte de câte ori s-a schimbat direcția vântului de când stau eu aici, și cu toate astea i-am văzut vreodată pe cei de pe vase să facă ceva? Niciodată.

Căpitanul Jumeau, care îl antipatiza pe Perroquet și era invidios din cauza influenței pe care acesta o avea asupra amiralului, începu să râdă.

— E nebun, amirale. Dacă britanicii ar fi într-adevăr atât de leneși sau de ignoranți pe cât spune el, navele lor n-ar mai fi acum decât grămezi de fiare vechi.

— Parcă ar fi niște vapoare pictate, zise Perroquet gânditor, fără să-l ia în seamă pe căpitan, mai degrabă decât unele reale. Un lucru și mai ciudat, amirale, este vasul de colo, cel cu trei punți, aflat în capătul dinspre nord al șirului. Luni, vasul acela era la fel ca toate celelalte, însă acum are pânzele zdrențuite, arborele antimon i-a dispărut și pe una din laturi are o gaură cu margini neregulate.

— Ura! strigă căpitanul Jumeau. Un echipaj de bravi francezi a reușit să-l lovească chiar acum, în timp ce noi stăteam de vorbă.

Perroquet rânji.

— Credeți, căpitane, că britanicii ar permite unei nave franceze izolate să se apropie de flota lor de o sută de vase, să facă bucăți unul dintre ele, apoi să se îndepărteze liniștită? Ha! Tare aș vrea să vă văd încercând o astfel de ispravă, căpitane, cu bărcuța domniei-voastre. Nu, amirale, părerea mea este că vasul britanic se topește.

— Se topește! strigă surprins amiralul.

— Coca e deformată ca săculeții în care își țin bătrânele lucrul de mână, spuse Perroquet. Iar bompresul și verga pe care stă vela cu ghionder atârână în apă.

— Ce idiotenie absolută! declară căpitanul Jumeau. Cum poate să se topească un vapor?

— Nu știu, zise Perroquet gânditor. Depinde din ce e alcătuit.

— Jumeau, Perroquet, spuse amiralul Desmoulin, cred că cel mai bun lucru pe care am putea să-l facem ar fi să pornim în larg și să cercetăm vasele acestea. Dacă flota britanică dă semne că vrea să ne atace, atunci ne vom întoarce, însă poate că până atunci vom fi reușit să ne dăm seama cum stau lucrurile.

Zis și făcut: Perroquet, amiralul și căpitanul Jumeau porniră în larg, prin ploaia care nu contenea, împreună cu câțiva oameni mai curajoși – căci marinarii, deși înfruntă nenumărate pericole și privațiuni cu sânge rece, sunt de regulă superstițioși, iar Perroquet nu era singurul care observase ciudățenia vaselor britanice.

Odată ajunși la o oarecare distanță în larg, aventurierii noștri au observat că vapoarele cele străni erau pe de-a-ntregul cenușii și că sclipeau; chiar și sub cerul acela plumburiu, chiar și bătute de ploaia abundentă, navele sclipeau. La un moment dat, preț de o clipă, norii s-au dat la o parte și o rază de soare a atins suprafața mării. Vapoarele s-au făcut nevăzute. Apoi norii s-au adunat la loc și vapoarele au reapărut.

— Doamne sfinte! strigă amiralul. Ce înseamnă toate acestea?

— Poate că, spuse Perroquet stânjenit, vasele britanice s-au scufundat cu toatele, iar acestea sunt fantomele lor.

Vasele cele străni erau însă tot acolo, sclipind și licărind, iar cei plecați să le cerceteze au început o discuție legată de materialul din care erau făcute. Amiralul era de părere că ar fi putut fi vorba de fier sau de oțel. (Ce să spun, vapoare de metal! Francezii sunt, așa cum am presupus eu adesea, o nație cât se poate de fantezistă.)

Căpitanul Jumeau se întreba dacă nu cumva erau făcute din poleială.

— Poleială! exclamă amiralul.

— O, da! spuse căpitanul Jumeau. Știți, femeile rulează coli de poleială și fac din ele coșulețe, pe care le împodobesc cu flori și le umplu cu prune zaharisite.

Amiralul și Perroquet au primit cu surprindere această informație, însă căpitanul Jumeau era un bărbat arătos și era limpede că știa mai bine decât ei cu ce se ocupă femeile.

Însă, dacă unei doamne îi lua o seară întreagă ca să facă un coșuleț, de câte doamne ar fi fost nevoie ca să construiască o flotă întreagă?

— Mă doare capul numai când mă gândesc la asta, spuse amiralul.

Atunci soarele ieși din nou dintre nori. De data aceasta amiralul și ceilalți se aflau mai aproape de navele străine și au observat că lumina soarelui trecea *prin* ele și le făcea să-și piardă orice urmă de culoare, până când nu mai rămase din ele decât o licărire slabă plutind la suprafața apei.

— Sticlă, spuse amiralul, și era destul de aproape de adevăr; însă cel care a descoperit până la urmă adevărul a fost Perroquet cel isteț.

— Nu, amirale, e vorba de ploaie. Sunt alcătuite din ploaie.

Într-adevăr, picăturile de ploaie care cădeau din cer se adunau laolaltă și formau mase compacte – pontile, traverse și scote, pe care cineva le făcuse să capete înfățișarea a o sută de nave.

Perroquet, amiralul și căpitanul Jumeau erau măcinați de curiozitate: cine fusese în stare să realizeze așa ceva? Căzură de acord că cel cu pricina trebuia să fie un maestru ploiar.

— Dar nu doar un maestru ploiar! exclamă amiralul. Trebuie să fie și un maestru păpușar! Uite cum se leagănă cu toatele, purtate de mișcarea valurilor! Uite cum se umflă pânzele în vânt!

— Trebuie să recunosc că n-am văzut în viața mea ceva mai frumos, amirale, fu de acord Perroquet, însă rămân la părerea mea: acest om, oricine ar fi el, nu știe nimic despre navigație și marinărit.

Vreme de două ore, ambarcațiunea de lemn a amiralului a plutit în larg, trecând de mai multe ori prin navele de ploaie. Acestea, fiind alcătuite din apă de ploaie, nu scoteau niciun zgomot – punțile nu scârțâiau, pânzele nu fășâiau în vânt, niciun marinăr nu-și striga vreun tovarăș. De câteva ori, grupuri de bărbați cu trupuri de ploaie și cu fețe netede au venit lângă parapetul vasului, privind lung către ambarcațiunea de lemn cu echipajul

său alcătuit din carne și oase, însă la ce anume se gândeau marinarii de ploaie,

asta nu știa nimeni. Și totuși, amiralul, căpitanul și Perroquet se simțeau în perfectă siguranță, căci, după cum spusese Perroquet:

— Chiar dacă marinarii de ploaie se hotărăsc să tragă în noi, nu au la dispoziție decât ghiulele din ploaie, așa că nu ni se poate întâmplă nimic mai rău decât să ne udăm hainele.

Perroquet, amiralul și căpitanul Jumeau erau cuprinși de o admirație nesfârșită. Uitaseră că fuseseră păcăliți, că pierduseră o săptămână întreagă, timp în care britanicii se furișaseră în diverse porturi de pe coasta Mării Baltice, a Portugaliei și într-o sumedenie de alte porturi în care împăratul Napoleon Bonaparte nu voia ca ei să ajungă. Însă vraja care alcătuiseră navele și le ținea acolo părea că devine din ce în ce mai slabă (probabil că astfel se explica și topirea vasului aflat în punctul cel mai nordic al formației). Două ore mai târziu, ploaia se opri și în aceeași clipă se rupse și vraja, lucru pe care Perroquet, amiralul și căpitanul Jumeau îl percepură ca pe o distorsionare stranie a simțurilor, ca și cum gustaseră dintr-un cvartet de coarde sau fuseseră asurzii pentru o clipă de culoarea albastră. Pentru o fracțiune de secundă, navele din ploaie se transformară în nave din ceață, apoi se dezmembrară cu totul în bătaia brizei.

Francezii erau singuri în largul Atlanticului pustiu.

Spiritul Magiei Englezești îl cheamă pe Mr Norrell în ajutorul Britanniei

Decembrie 1807

Într-o bună zi, în decembrie, întâmplarea făcu să se ciocnească două căruțe voluminoase pe Cheapside. Una din ele, încărcată cu butoaie de sherry, se răsturnă. În timp ce căruțașii se ciorovăiau, dând vina unul pe altul pentru această întâmplare, câțiva trecători observară că dintr-un butoi curgea sherry. La fața locului se strânseră în curând o mulțime de bețivi, aducând cu ei pahare și halbe în care să strângă sherry-ul, precum și scoabe și vergele de metal cu care să găurească butoaiele ce rămăseseră nevătămate. Cele două căruțe și mulțimea de oameni reușiră în scurt timp să blocheze atât de eficace strada Cheapside, încât toate străzile învecinate se umplură de șiruri peste șiruri de trăsuri – strada Poultry, strada Threadneedle, ulița Bartholomew, plus Aldersgate, Newgate și Paternoster în direcția opusă. Dopul de trăsuri, cai și oameni părea acum imposibil de spart.

Unul din cei doi căruțași era arătos, celălalt era gras; odată încheiată gâlceava dintre ei, cei doi deveniră un fel de Bacchus și Silenus pentru mulțimea adunată la petrecere. Luară hotărârea de a se amuza atât pe sine, cât și pe proaspăt căpătații discipoli, deschizând toate portierele trăsurilor pentru a se uita la bogătașii dinăuntru. Surugiii și valeții încercau să împiedice aceste manifestări obraznice, însă cei din mulțime erau prea numeroși și prea beți ca să le pese de loviturile de bici primite de la câte un surugiu mai supărat. Într-una dintre trăsuri, căruțașul cel gras îl descoperi pe Mr Norrell și strigă:

— Ei, drăcie! E bătrânul Norrell! După care amândoi căruțașii se cățărară în trăsură ca să-i strângă mâna lui Mr Norrell, amețindu-l aproape cu răsufălările lor duhnind a sherry și asigurându-l că nu vor întârzia să elibereze strada pentru ca el – eroul Blocadei Franceze – să poată trece. Și, într-adevăr, și-au ținut promisiunea, astfel că toți oamenii aceia respectabili

adunați acolo se treziră că cineva le dezleagă caii și le împinge fără pic de delicatețe trăsurile în curțile unor vopsitori de piele și în alte locuri la fel de neplăcute sau că le trage înapoi în fundături murdare pavate cu cărămidă, unde trăsurile se și opriră îndată, împotmolite și cu lacul zgâriat; iar când cei doi căruțași și prietenii lor reușiră într-un târziu să deschidă o cale triumfală pentru Mr Norrell, îi escortară trăsura până în Piața Hanover, însoțindu-l cu urale tot drumul, aruncându-și pălăriile în aer și compunând pe loc cântece în cinstea lui.

Cum s-ar spune, toată lumea era încântată de isprava lui Mr Norrell. O bună parte din Marina militară franceză fusese păcălită să rămână nemișcată în porturi vreme de unsprezece zile, timp în care britanicii navigaseră nestingheriți prin Golful Biscaia, în Canalul Mânecii și în Marea Germaniei²⁵, după bunul lor plac, și reușiseră să rezolve o mulțime de treburi: mai mulți spioni fuseseră plasați în diverse regiuni ale Imperiului Francez, iar alți spioni fuseseră aduși înapoi în Anglia, cu vești legate de planurile lui Bonaparte. Vase comerciale britanice își lăsaseră încărcăturile de cafea, bumbac și mirodenii în diverse porturi olandeze și baltice, fără niciun fel de incident.

Cât despre Napoleon Bonaparte, se zvonea că acesta întorsese Franța pe dos în încercarea de a găsi și el un magician – fără să reușească însă. La Londra, miniștrii erau destul de uimiți să vadă că reușiseră în sfârșit să ia o măsură care se bucura de aprobarea întregii națiuni.

Mr Norrell a fost invitat la Amiralitate, unde a băut vin de Madera în Sala de Consiliu. Așezat pe un fotoliu în apropierea focului, a purtat o conversație lungă și plăcută cu primul lord al Amiralității, lordul Mulgrave, și cu primul secretar al Amiralității, domnul Horrocks. Deasupra căminului erau agățate machete sculptate ale unor instrumente de navigație și ghirlande de flori pe care Mr Norrell le-a admirat cu însuflețire. A povestit despre propriile lui sculpturi, pe care le avea în biblioteca de la Hutfew Abbey.

— Și totuși, spuse Mr Norrell, vă invidiez, milord. Zău că da. Ce reprezentare perfectă a instrumentelor necesare profesiei domniei-voastre! Mi-aș dori să pot dispune și eu de așa ceva. E o imagine nespuse de mișcătoare. Cred că nu e nimic pe lume care să-i inspire unui om o dorință mai vie de a-și începe munca de fiecare zi ca priveliștea instrumentelor sale

---

²⁵ Marea Germaniei - denumire alternativă pentru Marea Nordului, folosită până în secolul al XVIII-lea (n. tr.).

de lucru, frumos aranjate – sau a unor machete ale acelorai instrumente, sculptate în lemn de stejar – cum sunt cele de aici. Însă un magician are nevoie de foarte puține instrumente. Să vă spun un mic secret, milord: cu cât un magician are mai multe accesorii la el – pulberi colorate, pisici împăiate, pălării vrăjite și așa mai departe – cu atât cresc șansele ca acesta să se dovedească un șarlatan absolut!

Și care, întrebă politicos domnul Horrocks, sunt acele instrumente, puține la număr, de care are nevoie un magician?

— Hm! mai nimic, de fapt, spuse Mr Norrell. Doar un vas de argint pentru apariția viziunilor.

— O! strigă domnul Horrocks. Aș da, cred, aproape orice să văd *astfel* de magie – domnia-ta nu, milord? O, Mr Norrell, ați putea oare să ne îndatorați arătându-ne o viziune într-un vas de argint?

În mod normal, Mr Norrell nici nu s-ar fi gândit să dea curs unor astfel de manifestări de curiozitate deșartă, însă primirea care i se făcuse la Amiralitate îl încântase peste măsură (căci cei doi gentilomi îi făcuseră nenumărate complimente), astfel că acceptă aproape imediat; un servitor fu trimis să aducă un vas de argint.

— Un vas rotund de argint, cu diametrul de aproximativ un picior²⁶, spuse Mr Norrell, pe care să-l umpli cu apă curată.

Amiralitatea dăduse recent ordin ca trei nave să se întâlnească la sud de Gibraltar, iar lordul Mulgrave era teribil de curios dacă acest lucru se împlinise; putea Mr Norrell să afle? Mr Norrell nu era sigur, însă promise că va încerca. După ce vasul de argint fu adus și Mr Norrell se aplecă deasupra lui, lordul Mulgrave și domnul Horrocks simțiră cât se poate de viu fiorul trecutei glorie a magiei englezești; li se părea că trăiesc în timpurile lui Stokesey, Godbless și ale Regelui Corb.

La suprafața apei din vasul de argint apărură o imagine, imaginea a trei nave ce se legănau pe valurile unei mări albastre. Lumina puternică și limpede a Mediteranei pătrunse în încăperea mohorâtă din cauza iernii de afară și luminează chipurile celor trei domni aplecați deasupra vasului.

— Se mișcă! strigă lordul Mulgrave, plin de uimire.

---

²⁶ Aproximativ 30 cm (n.tr.)

Într-adevăr, așa era. Niște norișori albi, simpatici ca niște jucărioare, alunecau pe cerul albastru, navele se legănav pe valuri și pe punțile lor se vedeau oameni în miniatură, mișcându-se încoace și încolo. Lordul Mulgrave și domnul Horrocks recunoscuseră de îndată cele trei vase: *HMS*²⁷ *Catherine de Winchester*, *HMS Laurel* și *HMS Centaur*.

— O, Mr Norrell! strigă domnul Horrocks. *Centaur* este nava vărului meu. Puteți să mi-l arătați pe căpitanul Barry?

Mr Norrell făcu câteva mișcări agitate, apoi trase aer în piept cu un suierat ascuțit și privi concentrat vasul de argint; încetul cu încetul, la suprafața lui apăru imaginea unui bărbat cu chipul trandafiriu și cu părul auriu, ca un heruvim supradimensionat, ce se plimba pe punte. Acesta, îi asigură domnul Horrocks, era chiar vărul său, căpitanul Barry.

— Ce bine arată, nu-i așa? strigă domnul Horrocks. Mă bucur să văd că o duce atât de bine.

— Unde se află? Puteți să vă dați seama? îl întrebă lordul Mulgrave pe Mr Norrell.

— Vai, spuse Mr Norrell, această artă a conjurării de imagini este cea mai imprecisă din lume²⁸. Sunt încântat că am avut onoarea de a vă fi arătat câteva din vasele Maiestății Sale. Mă bucură încă și mai mult faptul că aceste vase sunt exact acelea pe care doreați să le vedeți – ceea ce trebuie să mărturisesc că îmi întrece așteptările – însă mă tem că nu vă mai pot spune nimic altceva.

Amiralitatea a fost atât de încântată de toate reușitele lui Mr Norrell, încât lordul Mulgrave și domnul Horrocks au început în curând să caute noi sarcini pentru magician. Forțele navale ale Maiestății Sale capturaseră de curând un vas de linie francez care avea la prova o figurină sculptată foarte reușită ce înfățișa o sirenă cu ochi albaștri strălucitori, buze roz precum coralul, o coamă de păr auriu și buclat, presărat artistic cu bucățele de lemn sculptate, reprezentând stele de mare și crabi, și o coadă învelită complet în poleială de argint, de parcă înăuntru ar fi fost turtă dulce. Se știa că, înainte de a fi capturată, nava trecuse pe la Toulon, Cherbourg, Antwerp, Rotterdam și Genova, astfel încât sirena văzuse destul de mult din liniile de apărare inamice și din strategia de construire a navelor, elaborată de împăratul

---

²⁷ HMS = His/Her Majesty's Service (în serviciul Maiestății Sale) (n. tr.).

²⁸ Patru ani mai târziu, în timpul războiului din peninsula, elevul lui Mr Norrell, Jonathan Strange, a adus critici asemănătoare acestei forme de magie.

Napoleon Bonaparte, ce se folosea atunci. Domnul Horrocks îi ceru lui Mr Norrell să facă o vrajă care să-i permită sirenei să spună tot ce știa. Mr Norrell făcu întocmai. Însă, cu toate că sirena căpătase darul vorbirii, la început n-a putut fi convinsă cu niciun chip să răspundă la vreo întrebare. Se considera dușmanca de moarte a britanicilor și era foarte încântată că poate să-și exprime verbal ura față de ei. Cum își petrecuse întreaga existență printre marinari, învățase numeroase insulte pe care le arunca prompt către oricine se apropia de ea, cu o voce care aducea cu scârțâitul unor catarge și grinzi pe timp de furtună. Iar animozitatea ei față de englezi nu s-a limitat la vorbe de ocară. Trei marinari care aveau ceva treabă pe vas au ajuns lângă sirena, în aceeași clipă, aceasta i-a apucat cu brațele ei de lemn și i-a aruncat în valuri.

Domnului Horrocks, care se dusesse la Portsmouth ca să stea de vorbă cu sirena, i se urâ curând de ea și-i spuse că are de gând s-o taie bucăți și să facă din ea un foc de tabără. Sirena însă, în ciuda faptului că era franțuzoaică, era foarte curajoasă; și declară că de-abia așteaptă să-l vadă pe cel care va îndrăzni să-i dea foc. Spunând acestea, mișcă amenințător din coadă și scutură brațele; iar stelele de mare și crabii de lemn din părul ei se zbârliră.

Situația se rezolvă atunci când tânărul și frumosul căpitan care capturase nava fu trimis să stea de vorbă cu sirena. Acesta reuși să-i explice, într-o franceză clară și inteligibilă, justetea cauzei britanice și natura teribil de greșită a celei franceze; și nu știu dacă sirena s-a lăsat convinsă de înțelepciunea vorbelor căpitanului sau mai degrabă de chipul lui frumos, însă fapt e că i-a spus domnului Horrocks tot ce dorea să știe.

Din zi în zi, admirația publicului pentru Mr Norrell atinge culmi tot mai înalte; un tipograf cu spirit întreprinzător pe nume Holland, care ținea un magazin de stampe în St Paul's Churchyard, a avut ideea inspirată de a oferi spre vânzare la el în magazin o gravură a acestuia. Gravura îl înfățișa pe Mr Norrell în compania unei tinere doamne, îmbrăcată doar cu o cămașă largă și subțire. Valuri-valuri de stofă aspră și închisă la culoare fluturau și se învălăuceau în jurul trupului tinerei femei, fără a-l atinge însă; și, în chip de podoabă, tânăra purta pe cap o semilună, prinsă în buclele ei lungi și bogate. Îl ținea de braț pe Mr Norrell (care părea sincer uimit de ceea ce i se întâmpla) și îl trăgea energic în sus, pe niște trepte, arătând într-un chip cât se poate de teatral către o doamnă aflată la vârstă maturității, aflată în capul scării. Aceasta din urmă era îmbrăcată la fel ca și tânăra, cu o cămașă și falduri de stofă în jurul trupului, purtând pe cap un frumos coif roman;

părea că plânge, fără urmă de stinghereală, iar un leu bătrân, singurul ei tovarăș, stătea întins la picioarele ei, cu un aer mohorât. Gravura, intitulată *Spiritul Magiei Englezești îl cheamă pe Mr Norrell în ajutorul Britanniei*, a avut un succes imens; domnul Holland a vândut aproape șapte sute de copii într-o lună.

Mr Norrell nu mai ieșea atât de mult ca înainte; stătea acasă și primea vizite respectuoase din partea unor diverse persoane cu greutate. Nu era un lucru ieșit din comun ca într-o singură dimineață să se oprească în fața locuinței lui din Piața Hanover cinci sau șase trăsuri cu blazon. Era același omuleț tăcut și nevrinos ca și înainte și, dacă n-ar fi fost domnul Drawlight și domnul Lascelles, ocupanții acestor trăsuri s-ar fi plictisit grozav, cu siguranță, în timpul vizitelor. În astfel de împrejurări, domnul Drawlight și domnul Lascelles erau în întregime răspunzători de întreținerea conversației. Iar Mr Norrell depindea din ce în ce mai mult de acești doi domni cu fiecare zi ce trecea. Childermass spusese odată că numai un magician de un soi cât se poate de ciudat s-ar folosi de serviciile lui Drawlight, și totuși iată că Mr Norrell ajunsese să se folosească zilnic de serviciile acestuia; Drawlight se plimba tot timpul dintr-o parte în alta a orașului, în trăsura lui Mr Norrell, rezolvând diverse treburi pentru acesta. Sosea devreme în fiecare zi în Piața Hanover ca să-i relateze lui Mr Norrell ultimele știri și bârfe din oraș - cine era în ascensiune și cine în decădere, cine era dator și cine era îndrăgostit; cu rezultatul că Mr Norrell, care-și petrecea timpul singur în bibliotecă, ajunsese în cele din urmă să știe tot atât de multe despre ceea ce se petrecea în oraș ca o matroană din City.

Un lucru și mai surprinzător, poate, era devotamentul manifestat de domnul Lascelles față de cauza magiei englezești. Explicația, însă, era destul de simplă. Domnul Lascelles era una dintre acele persoane incomode care disprețuiesc orice formă de muncă normală. Deși era perfect conștient de capacitățile sale intelectuale ce depășeau media, nu se ostenise niciodată să-și însușească vreun meșteșug sau să învețe ceva, iar acum, ajuns la vârsta de treizeci și nouă de ani, nu era apt pentru nici o slujbă sau ocupație. Privind în jur, văzuse semeni ai săi care, după ce munciseră cu sârguință în timpul tinereții, se bucurau acum de putere și influență; și, fără îndoială, domnul Lascelles îi invidia. Iată de ce i se păru foarte agreabil să devină consilier principal al celui mai mare magician al acelor timpuri și să primească întrebări respectuoase din partea miniștrilor Regelui. Desigur, își dădea multă osteneală să pară același gentilom nepăsător și indiferent ca

înainte, însă de fapt ținea grozav de mult la această importanță nou dobândită. El și Drawlight ajunseseră la o înțelegere într-o seară, în timp ce se aflau în Bedford și împărțeau o sticlă de porto. Doi prieteni, credeau amândoi, erau suficienți pentru un gentilom liniștit ca Mr Norrell; așa că încheiaseră o alianță prin care să-și apere unul altuia interesele și să împiedice pe oricine ar fi încercat să capete influență asupra magicianului.

Domnul Lascelles a fost cel care l-a încurajat prima dată pe Mr Norrell să se gândească la a publica o carte. Bietul Mr Norrell se simțea ofensat tot timpul din cauza ideilor complet eronate pe care le avea lumea despre magie și se plângea neîncetat de ignoranța generală asupra acestui subiect.

— Îmi cer să le arăt zâne, spiriduși, inorogi, manticore și alte lucruri asemenea, se plângea el. Nu par să vadă câtuși de puțin *utilitatea* magiei pe care am săvârșit-o eu. Singurele care le stârnesc interesul sunt cele mai frivole feluri de magie.

Domnul Lascelles spuse:

— Faptele de magie vă vor face *numele* cunoscut pretutindeni, domnule, însă nu vă vor face înțelese *opiniile*. Pentru aceasta va trebui să publicați.

— Nimic mai adevărat, strigă Mr Norrell entuziast, și sunt cât se poate de hotărât să scriu o carte – exact așa cum mă sfătuiți – însă mă tem că vor mai trece mulți ani până când voi avea suficient timp pentru o asemenea întreprindere.

— O, sunt perfect de acord – scrierea unei cărți necesită o muncă titanică, spuse domnul Lascelles mios, însă eu nu mă gândeam la o carte, ci la două-trei articole. Cred că nu există redacție în Londra sau Edinburgh care să nu fie încântată să publice orice i-ați trimite – puteți alege ce revistă doriți, dar sfatul meu, domnule, este să optați pentru *The Edinburgh Review*. Mai toate familiile cât de cât respectabile din regat sunt abonate la această revistă, așa că nu puteți găsi modalitate mai rapidă de a vă face vederile cunoscute și înțelese de foarte multă lume.

Domnul Lascelles reuși să fie atât de convingător, zugrăvind imagini ale articolelor lui Mr Norrell aflate în toate camerele de studiu din țară și ale părerilor lui Mr Norrell discutate aprins în toate saloanele, încât, dacă Mr Norrell n-ar fi simțit o profundă antipatie față de *The Edinburgh Review*, acesta s-ar fi așezat pe dată la masa de scris și s-ar fi apucat de treabă. Din păcate, *The Edinburgh Review* era o publicație renumită mai ales pentru părerile radicale pe care le vehicula, pentru criticile aduse guvernului și

pentru opoziția manifestată față de războiul cu Franța – lucruri cu care Mr Norrell nu putea fi de acord.

— Și apoi, spuse Mr Norrell, nu doresc câtuși de puțin să compun recenzii pentru cărțile scrise de alții. Publicațiile moderne pe tema magiei sunt cât se poate de vătămătoare – pline de informații eronate și opinii greșite.

— În acest caz, domnule, n-aveți decât să spuneți asta lumii. Cu cât veți fi mai brutal, cu atât redactorii vor fi mai încântați.

— Dar eu doresc să împărtășesc lumii propriile mele opinii, nu pe ale altora.

— Ei, domnule – spuse Lascelles – tocmai criticând lucrările altora și scoțând la lumină erorile pe care le conțin îi veți putea face pe cititori să înțeleagă mai bine propriile dumneavoastră opinii. Cel mai lesne lucru din lume este să scrii o recenzie pe care să o folosești în propriul avantaj. E suficient să menționezi cartea cu pricina o dată sau de două ori, iar în restul articolului poți să prezinți pe larg tema dorită, după plac. Vă asigur că așa procedează toată lumea.

— Hmm... spuse Mr Norrell gânditor, s-ar putea să aveți dreptate. Dar nu! Ar însemna că sprijin ceva ce n-ar fi trebuit publicat de la bun început.

Iar asupra acestui punct convingerile lui Mr Norrell rămăseră nestrămutate.

Lascelles era dezamăgit; *The Edinburgh Review* era mult mai sclipitoare și mai spirituală decât toate revistele concurente. Articolele scrise aici erau devorate de toată lumea din regat, de la cel mai umil diacon până la prim-ministru. În comparație cu ea, celelalte publicații păreau extrem de anoste.

O vreme, Lascelles a fost tentat să abandoneze ideea cu totul și aproape că uitase de ea, când întâmplarea făcu să primească o scrisoare de la un tânăr librar pe nume Murray. Domnul Murray le cerea cu respect permisiunea domnilor Lascelles și Drawlight de a le face o vizită la ora și în ziua care le-ar fi convenit domniilor lor cel mai mult. Motivul acestei vizite, după spusele sale, era o propunere pe care dorea să le-o facă celor doi, o propunere cu privire la Mr Norrell.

Lascelles și Drawlight s-au întâlnit cu librarul acasă la domnul Lascelles, pe strada Bruton, câteva zile mai târziu. Domnul Murray era o persoană energică și cu un aer de profesionist; nu întârzie să le prezinte celor doi propunerea sa.

— Ca toți ceilalți locuitori ai acestor insule, domnilor, am fost uimit, dar și încântat să fiu martorul acestei recente reveniri spectaculoase a magiei englezești. La fel de mult m-a uimit entuziasmul cu care publicul britanic a întâmpinat această reapariție a unei arte pe care o crezusem de mult dispărută. Sunt convins că o revistă dedicată magiei ar avea un succes răsunător. Literatura, politica, religia și călătoriile sunt subiecte foarte populare pentru o revistă, și așa vor fi mereu, însă magia – magia reală, practică, așa cum este cea profesată de Mr Norrell – are avantajul de a fi o temă complet nouă. Mă întreb, domnilor, dacă îmi puteți spune ce părere ar avea Mr Norrell despre propunerea mea. Am auzit că Mr Norrell are foarte multe de spus pe marginea acestui subiect. Am auzit că opiniile lui Mr Norrell sunt destul de surprinzătoare! Desigur, am învățat cu toții câte ceva despre istoria și teoria magiei la școală, dar a trecut atât de mult timp de când magia a fost pusă în practică pe teritoriul acestor insule, încât cred că ceea ce ni s-a spus este plin de erori și concepții greșite.

— O! strigă domnul Drawlight. Cât de perspicace sunteți, domnule Murray! Ce fericit ar fi Mr Norrell să vă audă vorbind astfel! Erori și păreri greșite – chiar așa! Dragă domnule, atunci când ai onoarea de a sta de vorbă cu Mr Norrell – așa cum am avut-o eu în multe rânduri – ajungi să înțelegi că exact așa stau lucrurile!

— De mult timp, dorința cea mai arzătoare a lui Mr Norrell, spuse Lascelles, este să ofere publicului larg o explicație mai clară a magiei moderne, însă vai, domnule, dorințele personale sunt adesea sacrificate pe altarul îndatoririlor publice, iar Amiralitatea și Ministerul de Război îi ocupă atât de mult din timp!

Domnul Murray răspunse politicos că, desigur, orice alte probleme trebuie să cadă pe planul al doilea în fața problemei principale, războiul; iar Mr Norrell era o comoară publică.

— Sper, totuși, că se va putea găsi o modalitate prin care să nu-l încercăm pe Mr Norrell cu greul acestor îndatoriri. Am putea să angajăm un redactor care să planifice fiecare număr al revistei, să solicite articole și recenzii și să facă modificările necesare – toate acestea, desigur, sub îndrumarea lui Mr Norrell.

— O, da! spuse Lascelles. Într-adevăr. Toate sub îndrumarea lui Mr Norrell. Trebuie să insistăm asupra acestui aspect.

Întrevederea s-a încheiat în chipul cel mai cordial, iar Lascelles și Drawlight au promis să stea de vorbă cu Mr Norrell cât mai curând posibil.

Drawlight îl urmări cu privirea pe domnul Murray în timp ce acesta părăsea încăperea.

— Scoțian, spuse el de îndată ce ușa se închise.

— Da, într-adevăr, fu de acord Lascelles. Dar nu mă deranjează asta. Scoțienii sunt adesea foarte șireți și abili în afaceri. Cred că acest lucru ne va fi de mare ajutor.

— Pare o persoană destul de respectabilă – aproape un gentilom, la drept vorbind. Cu excepția felului straniu în care te privește fix cu ochiul drept în timp ce stângul cercetează restul încăperii. M-am simțit ușor dezorientat din cauza asta.

— Nu vede cu ochiul drept.

— Zău?

— Da. Mi-a spus Canning. Un profesor i-a înfipt un briceag în el pe când era copil.

— Doamne sfinte! În fine, imaginează-ți, dragul meu Lascelles! O revistă întreagă dedicată părerilor unei singure persoane! N-aș fi crezut că se poate așa ceva! Magicianul va fi uluit când îi vom da vestea.

Domnul Lascelles începu să râdă.

— Va considera că e cel mai firesc lucru cu putință. Vanitatea lui întrece pragul oricărei închipuiri.

Conform prezicerilor lui Lascelles, Mr Norrell nu găsi propunerea câtuși de puțin ieșită din comun, ba chiar găsi pe dată ceva care îl nemulțumea.

— Este un plan excelent, spuse el, însă din nefericire este complet nepractic. Nu am timp să mă ocup de redactarea unei reviste și nici n-aș putea să încredințez o sarcină atât de importantă altcuiva.

— Și eu eram de aceeași părere, domnule, spuse domnul Lascelles, dar apoi mi-a venit în minte Portishead.

— Portishead? Cine e Portishead? întrebă Mr Norrell.

— Ei bine, spuse Lascelles, *a fost* un magician teoretician, dar...

— Un magician teoretician? îl întrerupse Mr Norrell, alarmat. Știți foarte bine ce părere am despre aceștia!

— Stați, nu v-am spus totul, spuse Lascelles. Acest om vă admiră atât de mult, domnule, încât, atunci când a aflat că dumneavoastră nu sunteți de acord cu magicienii teoreticieni, și-a abandonat pe dată studiile.

— Chiar așa? spuse Mr Norrell, oarecum calmat la auzul acestei informații.

— A publicat, cred, una sau două cărți. Nu mai știu exact ce anume – o istorie a magiei secolului al XVI-lea scrisă pentru copii, cred, sau ceva de genul acesta.²⁹ Cred sincer că puteți să-i încredințați fără teamă sarcina îngrijirii revistei lordului Portishead, domnule. Nu există nici o primejdie ca acesta să publice vreun articol cu care dumneavoastră să nu fiți de acord; este renumit ca unul dintre cei mai onorabili oameni din regat. Sunt convins că se va strădui din răspuțeri să vă facă pe plac³⁰.

Cu oarecare rețineri, Mr Norrell acceptă să-l întâlnească pe lordul Portishead, iar domnul Drawlight îi trimise acestuia o scrisoare, invitându-l în casa din Piața Hanover.

Lordul Portishead avea cam treizeci și opt de ani. Era foarte înalt și foarte slab, cu mâini și picioare prelungi și subțiri. Purta de obicei o haină alburie și pantaloni deschiși la culoare. Era un om foarte cumsecade, mereu stânjenit dintr-o pricină sau alta; era stânjenit din cauza înălțimii sale excesive; era stânjenit din pricina statutului său de fost magician teoretician (fiind o persoană inteligentă, știa că Mr Norrell nu-l privește cu îngăduință); era stânjenit fiindcă era pus în situația de a face cunoștință cu Drawlight și Lascelles, acești oameni de lume atât de cizelați; iar întâlnirea cu Mr Norrell - eroul lui absolut - îl stânjenea cel mai mult. La un moment dat căzu în așa hal pradă agitației, încât începu să se legene înainte și înapoi - ceea ce, date fiind înălțimea lui și hainele deschise la culoare pe care le purta, îl făcu să semene cu un mestecăn bătut de furtună.

Deși era atât de agitat, reuși să explice cât de onorat se simțea că fusese invitat să-l cunoască pe Mr Norrell. Iar Mr Norrell fu atât de mulțumit de

---

²⁹ Domnul Lascelles a reușit aici să combine toate cărțile lordului Portishead într-una singură. Atunci când a renunțat la studiul magiei, la începutul anului 1808, lordul Portishead publicase trei cărți: *Viața lui Jacques Belasis*, pub. Longman, Londra, 1801, *Viața lui Nicholas Goubert*, pub. Longman, Londra, 1805, și *O istorie pentru cei mici a Regelui Corb*, pub. Longman, Londra, 1807, cu gravuri de Thomas Bewick. Primele două erau discuții savante despre doi magicieni din secolul al XVI-lea. Mr Norrell nu avea o părere prea bună despre nici una, iar față de *Istoria pentru cei mici* avea chiar o antipatie puternică. Jonathan Strange, pe de altă parte, găsea că aceasta e o cărțuie admirabilă.

³⁰ „E un lucru ciudat că un om atât de bogat - căci printr proprietățile lordului Portishead se numărau teritorii vaste de pe tot cuprinsul Angliei - era și atât de modest, însă chiar așa stăteau lucrurile. În plus, era un soț devotat și tată a zece copii. Domnul Strange mi-a spus că nimic nu putea fi mai încântător pe lume decât să-l vezi pe lordul Portishead jucându-se cu odraslele sale. De fapt, el însuși era oarecum copilăros. Deși era foarte învățat, nu era în stare să recunoască manifestările răului, tot așa cum nu putea înțelege spontan limba chineză. A fost cel mai blând dintre toți lorzii pe care i-a avut vreodată Marea Britanie.”

Viața lui Jonathan Strange de John Segundus, pub. John Murray, Londra, 1820.

respectul nețărnut pe care i-l arăta lordul Portishead, încât îi acordă acestuia, cu mărinimie, permisiunea de a-și relua studiile de magie.

Lordul Portishead se arată, desigur, încântat; iar când auzi că Mr Norrell dorea ca el să stea ore întregi într-un colț al salonului celui dintâi, ascultând părerea lui Mr Norrell despre magia modernă, iar apoi să se ocupe, sub îndrumarea lui Mr Norrell, de redactarea noii reviste a domnului Murray, lordul părea că a atins culmea absolută a fericirii.

Noua revistă primi titlul *Prietenii Magiei Englezești*, o sintagmă preluată din scrisoarea pe care domnul Segundus o trimisese celor de la *The Times* în primăvara anului precedent. În chip curios, niciunul dintre articolele din revista *Prietenii Magiei Englezești* nu era scris de Mr Norrell, care s-a dovedit complet incapabil să termine de scris ceva, și asta pentru că nu era niciodată mulțumit de ceea ce scrisese. Nu putea fi sigur dacă nu cumva spusese prea mult sau prea puțin.³¹

În primele numere ale revistei nu sunt prea multe lucruri care ar putea prezenta interes pentru cei care studiază serios magia; singurele lucruri ce pot stârni interesul și chiar amuzamentul cititorului sunt câteva articole în care Portishead îi atacă în numele lui Mr Norrell pe: magicienii-gentilomi; doamnele-magiciene; magicienii de stradă; magicienii vagabonzi; copiii-minune magicieni; Societatea Savantă a Magicienilor din York;

---

³¹ *Prietenii Magiei Englezești* a fost publicată prima dată în februarie 1808 și s-a bucurat de un succes imediat. În 1812, Norrell și Lascelles se lăudau că revista ajunsese la un tiraj de peste 13 000 de exemplare, cu toate că această cifră nu e verificabilă.

Din 1808 până în 1810, lordul Portishead a fost redactor-șef, însă nu există nici o urmă de îndoială că atât Mr Norrell, cât și Lascelles s-au amestecat destul de mult în treburile lui. Norrell și Lascelles nu erau întru totul de acord asupra scopurilor principale ale publicației. Mr Norrell dorea ca, în primul rând, *Prietenii Magiei Englezești* să prezinte publicului britanic importanța magiei moderne englezești; în al doilea rând, să corecteze anumite convingeri greșite din domeniul istoriei magiei; iar în al treilea rând, să pună la zid magicienii și grupurile de magicieni pe care le ura. Nu dorea să explice procedeele folosite în magia englezească în paginile acestei reviste - cu alte cuvinte, nu dorea să fie cătuși de puțin bogată în informații. Lordul Portishead, care avea o admirație nețărnută pentru Mr Norrell, a considerat că prima sa îndatorire ca redactor este să respecte întocmai numeroasele instrucțiuni primite de la Mr Norrell. Ca urmare, primele numere din *Prietenii Magiei Englezești* sunt destul de anoste și adesea greu de înțeles - pline de omisiuni ciudate, contradicții și afirmații evazive. Lascelles, pe de altă parte, știa foarte bine în ce fel ar fi putut fi folosită revista pentru a atrage susținători ai revenirii la viața a magiei englezești, așa că încerca din răspuțeri să-i dea un ton mai ușor. Îi irita din ce în ce mai mult stilul precaut al lui Portishead, așa că a tras niște sfori și, începând cu 1810, el și lordul Portishead au devenit coredactori. John Murray a publicat *Prietenii Magiei Englezești* până la începutul anului 1815, când el și Mr Norrell s-au certat. Fără sprijinul lui Mr Norrell, Murray s-a văzut nevoit să-i vândă revista lui Thomas Norton Longman, un alt editor. În 1816, Murray și Strange au pus la cale înființarea unei reviste concurente, intitulată *Famulus*, însă nu s-a publicat din aceasta decât primul număr.

Societatea Savantă a Magicienilor din Manchester; societățile savante ale magicienilor în general; și pe oricare alți magicieni.

Magicianul de pe strada Threadneedle

Decembrie 1807

Cel mai faimos magician de stradă din Londra era, neîndoielnic, Vinculus. Dugheana lui se afla în fața Bisericii St Christopher Le Stocks, pe strada Threadneedle, față în față cu Banca Angliei, și era greu de spus care din cele două era mai faimoasă: banca sau dugheana.

Și totuși, cauza celebrității – sau notorietății – lui Vinculus era întrucâtva misterioasă. Nu era un magician cu nimic mai bun decât ceilalți șarlatani cu părul slinos și cu perdele galbene. Vrăjile lui nu funcționau, profețiile nu i se adevereau, cât despre transele în care cădea, fusese dovedit fără urmă de îndoială că erau false.

Vreme de mulți ani avusese obiceiul de a purta conversații adânci și pline de miez cu Spiritul râului Tamisa. Intra în transă și îi punea întrebări Spiritului; iar vocea Spiritului începea să iasă pe gura lui, cu un accent ce amintea de adâncimi, ape și furtuni. Într-o zi de iarnă a anului 1805, o femeie i-a dat un șiling ca să-l roage pe Spirit să-i spună unde putea să-și găsească soțul fugit de acasă. Spiritul a început să ofere tot felul de informații, care de care mai surprinzătoare, și în jurul dugheanei s-a strâns lumea ca să asculte. Unii dintre cei aflați acolo credeau în puterile lui Vinculus și au fost destul de impresionați de discursul Spiritului, însă ceilalți au început să-i ia în derâdere pe magician și pe clienta acestuia. Unul dintre acești zeflemiști (un individ cât se poate de ingenios) reuși chiar să dea foc pantofilor lui Vinculus în timp ce acesta vorbea. Vinculus ieși imediat din transă: începu să sară înapoi și-ncolo, urlând și încercând să-și scoată pantofii și să stingă focul în același timp. Mulțimea se distra grozav privindu-l cum se agită, iar la un moment dat oamenii au observat cum tâșnește ceva din gura magicianului. Doi bărbați au ridicat obiectul și l-au examinat: era un soi de dispozitiv de metal. Nu mai lung de cinci centimetri. Aducea cu o muzicuță, iar atunci când unul dintre bărbați și-a vârat-o în gură, a început să vorbească și el cu vocea Spiritului râului Tamisa.

În ciuda unor umiliri în public de acest fel, Vinculus continua să aibă o oarecare autoritate, o anumită demnitate înnăscută care făcea ca el singur, dintre toți magicienii de stradă din Londra, să fie tratat cu o doză de respect. Prietenii și admiratorii lui Mr Norrell îl rugau neconținut să-i facă o vizită lui Vinculus și erau uimiți că acesta nu se arată câtuși de puțin dornic să dea curs rugămintelor lor.

Într-o zi, spre sfârșitul lunii decembrie, când câțiva nori de furtună creaseră niște peisaje de-a dreptul alpine pe cerul Londrei, iar vântul era atât de sălbatic, încât de la o clipă la alta orașul trecea de la întuneric la lumina orbitoare a soarelui, când ploaia bătea în pervaz, Mr Norrell ședea comod la el în bibliotecă, în fața unui foc vesel. Măsuța de ceai, încărcată cu tot felul de bunătăți, se afla în fața lui, iar în mână ținea *Limbajul păsărilor* de Thomas Lanchester. Tocmai întorcea filele cărții, căutând un anume pasaj favorit, când se sperie grozav auzind pe neașteptate un glas puternic și disprețuitor:

— Magicianule! Crezi că ai uimit lumea întregă cu faptele tale!

Ridicând privirea, Mr Norrell văzu cu uimire că în încăperea apăruse cineva, un om pe care nu-l mai văzuse niciodată, un bărbat slab, jigărit, zdrențaros, vai de capul lui. Chipul lui avea culoarea laptelui vechi de trei zile; nuanța părului semăna cu cea a cerului londonez atunci când e încărcat cu fum de cărbune și cenușă; iar culoarea hainelor semăna cu cea a Tamisei când ajunge, încărcată de mizerie, la Wapping. Nici chipul, nici părul, nici hainele nu îi străluceau de curățenie, însă din toate celelalte puncte de vedere semăna foarte bine cu imaginea obișnuită a unui magician (ceea ce nu se putea spune și despre Mr Norrell). Stătea într-o poziție perfectă de drepti, iar în ochii lui aprigi, cenușii, se citea expresia unei autorități înnăscute.

— O, da! urmă acest om, privindu-l furios pe Mr Norrell. Tare grozav te mai crezi! Ei bine, ascultă la mine, Magicianule! Venirea ta a fost prezisă de foarte mult timp. Te aștept de douăzeci de ani! Unde te-ai ascuns până acum?

Uimit, Mr Norrell rămase la locul lui fără să spună nimic, privindu-l cu gura căscată pe cel care-l acuza astfel. Era ca și cum acest om și-ar fi vârât mâna în inima sa și ar fi smuls de acolo cel mai tainic gând, scoțându-l la lumină. Din prima clipă în care sosise în capitală, Mr Norrell își dăduse seama că, într-adevăr, fusese pregătit de foarte mult timp; ar fi putut să înfăptuiască magie spre binele Angliei de ani buni; francezii ar fi fost, poate,

înfrânți deja, iar magia englezească ar fi putut să capete de mult înalta considerație din partea națiunii pe care Mr Norrell era convins că o merită. Îl tulbura nespus gândul că trădase magia englezească prin felul în care târăgănasese lucrurile. Iar acum părea că propria lui conștiință se întrupase și venise să-l mustre, lucru care îl plasa oarecum într-o poziție dezavantajată în confruntarea cu străinul misterios. Bâlbâindu-se, reuși să-l întrebe pe acesta cine e.

— Sunt Vinculus, magicianul de pe strada Threadneedle!

— Oh! strigă Mr Norrell, ușurat că cel puțin nu avea în față vreo apariție supranaturală. Și presupun că ai venit aici să cerșești, nu? Ei bine, poți să dispari așa cum ai și apărut! Nu te recunosc drept confrate magician și n-ai să primești nimic de la mine! Nici bani, nici promisiuni că te voi ajuta, nici recomandări către alții. Ba chiar vreau să-ți spun că am de gând...

— Greșești și de data asta, magicianule! Nu vreau nimic pentru mine. Am venit ca să-ți explic ce destin te așteaptă, adică să-mi împlinesc menirea.

— Destin? O, vorbești despre profeții, nu-i așa? strigă Mr Norrell disprețuitor, apoi se ridică de pe scaun și trase cu putere de șnurul clopoțelului, însă nu veni niciun servitor. Ei bine, chiar nu am ce discuta cu cei care pretind că fac profeții. *Lucas!* Profețiile sunt, fără îndoială, una dintre farsele cele mai mizerabile pe care ticăloși ca tine le joacă oamenilor cinstiți. Nu se poate citi viitorul cu ajutorul magiei, iar magicienii care au pretins contrariul au fost cu toții niște mincinoși. *Lucas!*

Vinculus aruncă o privire în jur.

— Am auzit că deții toate cărțile care s-au scris vreodată despre magie, spuse el, și se zvonește că le-ai recuperat chiar și pe cele care s-au pierdut în incendiul care a mistuit biblioteca din Alexandria – și probabil că le știi pe toate pe de rost!

— Cărțile și documentele stau la baza unei educații solide și sunt o sursă sănătoasă de cunoștințe, declară Mr Norrell afectat. Magia trebuie considerată la fel ca și toate celelalte discipline.

Vinculus se aplecă brusc în față și-l fixă pe Mr Norrell cu o privire extrem de intensă, arzătoare. Fără să vrea, Mr Norrell se opri din vorbit și se apropie de Vinculus, ca să audă mai bine ce avea acesta de spus.

— „Am întins mâna“, șopti Vinculus, „iar râurile Angliei s-au întors și au pornit a curge spre izvoare...”

— Poftim?

— „Am întins mâna”, spuse Vinculus ceva mai tare, „iar sângele dușmanilor mei a înghețat în vene...” Se îndreptă de spate, deschise larg brațele și închise ochii, cuprins parcă de un soi de extaz de natură religioasă. Apoi urmă, cu o voce puternică și limpede, plină de trăire:

— Am întins mâna; gânduri și amintiri au zburat din mințile dușmanilor mei ca un stol de grauri;
Dușmanii mei s-au prăbușit, ca niște saci goi, la pământ.
Am apărut în fața lor, întrupat din cețuri și ploaie;
Le-am bântuit visurile în miez de noapte;
Am apărut în fața lor din mijlocul unui stol de corbi de care era plin cerul zorilor, la miazănoapte;
Iar când se credeau în siguranță am venit la ei ca un țipăt ce sfărâmă liniștea unei păduri de iarnă...

— Da, da! îl întrerupse Mr Norrell. Chiar îți închipui că asemenea aiureli sunt noi pentru mine? Toți smintiții care-și fac veacul pe la colțuri de stradă zbiară aceleași bălmăjeli fără sens, iar vagabonzii cu perdele galbene se străduiesc să pară mai misterioși recitind astfel de poezii. Găsești așa ceva în toate cărțile de mâna a treia despre magie tipărite în ultimii două sute de ani! „Am apărut în fața lor în mijlocul unui stol de corbi!” Dar ce *înseamnă* toate astea, asta poți să-mi spui? Cine a apărut în fața cui în mijlocul unui stol de corbi? *Lucas!*

Vinculus nu-l băgă în seamă; vocea lui puternică o acoperea pe cea slabă și ascuțită a lui Mr Norrell.

— Ploaia mi-a clădit o poartă, iar eu am intrat;
Pietrele mi-au clădit un tron, iar eu m-am așezat;
Trei regate mi-au fost date spre stăpânire veșnică;
Anglia mi-a fost dată spre stăpânire veșnică.
Sclavul fără de nume purta o coroană de argint;
Sclavul fără de nume era regele unui ținut straniu...

— Trei regate! exclamă Mr Norrell. Ha! Acum înțeleg ce vrea să fie toată aiureala asta! O profeție a Regelui Corb! Ei bine, regret să te anunț că, dacă sperai să mă impresionezi cu povești despre acest domn, te așteaptă o mare

dezamăgire. O, da, te-ai înșelat amarnic! Nu există magician care să-mi fie mai nesuferit!³²

— Armele cu care dușmanii s-au ridicat împotriva mea sunt venerate în Iad ca relicve sfinte;
Planurile închipuite de dușmani împotriva mea sunt păstrate ca texte sfinte;

---

³² Potrivit tradiției, Regele Corb avusese în stăpânire trei regate: unul în Anglia, altul în Faerie și al treilea într-un ținut straniu, de partea cealaltă a Iadului.

Sângele pe care l-am vărsat în bătălii e răzuit de pe pământul în care s-a scurs de către sacristanii Iadului și păstrat într-un vas de argint și fildeș.

Am dat magie Angliei, ce moștenire de preț!

Dar englezii mi-au primit cu dispreț darul.

Magia va fi scrisă pe cer de picăturile ploii, dar ei nu vor avea ochi să o citească;

Magia va fi scrisă pe versanții dealurilor pietroase, dar ei nu vor avea minte să o pătrundă;

Iarna, arborii goi vor fi slove negre, dar ei nu vor înțelege...

— Toți englezii au dreptul înăscut de a fi slujiți de magicieni competenți și bine educați, îl întrerupse Mr Norrell. Iar tu ce le oferi? Aiureli mistice despre pietre, ploaie și copaci! Nu ești departe de Godbless, care spunea că trebuie să învățăm magie de la fiarele sălbatice din codri. De ce nu de la porcii din cocină? Sau de la câinii pribegi? Nu acesta e soiul de magie pe care oamenii civilizați doresc s-o vadă înfăptuită în Anglia în zilele noastre! Zicând acestea, Mr Norrell îl privi furios pe Vinculus; atunci observă ceva.

Vinculus era îmbrăcat destul de neîngrijit. La gât avea o eșarfă legată în grabă, iar între aceasta și cămașă se vedea o mică porțiune de piele murdară. Aici Mr Norrell zări un semn curios, curb, de un albastru-intens, asemănător întrucâtva unei trăsături de condei. Putea fi o cicatrice – amintirea, poate, a unei încăierări de stradă – însă cel mai mult semăna cu acele tatuaje barbare practicate de băștinașii din insulele Mării Sudului. În chip destul de ciudat, Vinculus, pe care faptul că se afla în casa unui străin și se răstea la el nu părea să-l stânjenească deloc, păru jenat din cauza acestui semn; iar când văzu că Mr Norrell îl observase, își duse mâna la gât și-și trase gulerul hainei mai sus, ca să-l ascundă.

— „Doi magicieni se vor ivi în Anglia...”

Mr Norrell scoase un fel de exclamație, una care începu ca un strigăt și se sfârși ca un oftat ușurel și trist.

— Primul se va teme de mine; al doilea își va dori să mă afle;

Primul va fi condus de hoți și criminali; al doilea își va pune la cale propria pieire;

Primul își va îngropa inima într-un codru întunecos, sub zăpadă, dar tot o va simți îndurerată;

Al doilea își va vedea cea mai de preț comoară în mâinile dușmanului său...

— Oh! Văd acum că ai un singur scop, acela de a mă răni! Fals magician, ești invidios pe succesul meu! Nu poți să-mi distrugi magia, așa că te-ai hotărât să-mi ponegrești numele și să-mi tulburi liniștea...

— Primul își va petrece viața singur; va fi propriul său temnicer; Cel de-al doilea va bate cărări neumblate, urmărit de furtună, căutând un turn întunecat înălțat pe coasta abruptă a unui deal...

În acea clipă, ușa se deschise și intrară într-un suflet doi bărbați.

— Lucas! Davey! scânci Mr Norrell, isteric. Unde ați fost?

Lucas începu să-i explice ceva în legătură cu șnurul clopoțelului.

— Ce face? Puneți mâna pe el! Imediat!

Davey, surugiul lui Mr Norrell, făcea cinste profesiei sale prin dimensiunile corporale și avea o forță considerabilă, dată de faptul că trebuia să-și impună zilnic voința în fața celor patru cai zdraveni, de rasă, care trăgeau la trăsură. Îl apucă pe Vinculus de mijloc și de gât, iar acesta începu să se zbată energic, fără să se oprească din a-l muștra pe Mr Norrell:

— Stau pe un tron negru al umbrelor, dar ei nu mă vor vedea.

Ploaia îmi va clădi o poartă, iar eu voi intra;

Pietrele îmi vor clădi un tron, iar eu mă voi așeza...

Davey și Vinculus se izbiră de o măsuță, deranjând un teanc de cărți aflate pe ea.

— Aaaaah! Ai grijă! exclamă Mr Norrell, ai grijă, pentru numele lui Dumnezeu! O să răstoarne călimara! O să-mi strice cărțile!

Lucas i se alătură lui Davey în efortul de a imobiliza brațele lui Vinculus, care se învârteau sălbatic, ca aripile unei mori de vânt, în timp ce Mr Norrell începu să alerge de colo-colo prin bibliotecă, mult mai repede decât o făcuse vreodată în ultimii ani, adunându-și cărțile și punându-le la adăpost.

— „Sclavul fără de nume va purta o coroană de argint”, răsufli Vinculus – brațul lui Davey care i se strângea în jurul gâtului făcea ca discursul său să devină mult mai puțin impresionant decât înainte. Cu un ultim efort,

Vinculus se smulse din strânsoarea lui Davey și strigă: „Sclavul fără de nume va fi regele unui ținut straniu...” Apoi Lucas și Davey îl scoaseră din încăpere, mai mult pe sus.

Mr Norrell se așază în fotoliul de lângă foc și își luă iarăși cartea, însă descoperi că era mult prea agitat ca să-și poată continua lectura. Se foi puțin, își roase unghiile, se preumblă prin cameră, luă în mână de mai multe ori volumele care fuseseră deranjate de la locul lor în timpul luptei, căutând eventuale stricăciuni (fără să găsească vreuna), în tot acest timp făcând drumuri frecvente la fereastră și privind afară temător, să vadă dacă nu cumva îl pândea cineva. La ceasul trei, în încăpere începu să se lase întunericul. Lucas reveni ca să aprindă lumânările, urmat îndeaproape de Childermass.

— Ah! strigă Mr Norrell. În sfârșit! Ai auzit ce s-a întâmplat? Sunt trădat de toată lumea! Alți magicieni mă veghează și îmi pun la cale prăbușirea! Servitorii mei neglijenți își uită îndatoririle. Le e complet indiferent dacă intră cineva aici și-mi taie beregata! Cât despre tine, ticălosule, tu ești cel mai rău dintre toți! Îți spun, omul ăsta a apărut absolut din senin – *ca prin farmec!* Iar când am sunat și am strigat, *n-a venit nimeni!* Trebuie să lași la o parte orice alte treburi. Singura îndatorire pe care o ai acum este să afli ce vrăji a folosit acest om pentru a pătrunde la mine în casă! Unde a învățat magie? Ce anume știe?

Childermass îi aruncă o privire ironică stăpânului său.

— Ei bine, dacă aceasta e singura mea îndatorire, aflați că am îndeplinit-o deja. N-a fost vorba de niciun fel de vrăji. Una dintre fetele de la bucătărie a lăsat deschisă fereastra de la cămară, iar vrăjitorul a intrat pe acolo și a bântuit prin casă până când v-a găsit. Asta e tot. N-a venit nimeni pentru că el tăiase șnurul clopoțelului, iar Lucas și ceilalți nu v-au auzit când ați strigat. N-au auzit nimic până când musafirul și-a început tirada, iar atunci au venit aici într-un suflet. Nu e așa, Lucas?

Lucas, îngenuncheat în fața căminului cu vătraiul în mână, fu de acord că lucrurile se petrecuseră întocmai.

— Am încercat să vă explic și eu exact același lucru, domnule, dar n-ați vrut să mă ascultați.

Însă Mr Norrell căzuse pradă unei asemenea spaima înfrigurate în legătură cu presupusele puteri magice ale lui Vinculus, încât aceste explicații n-au avut darul de a-l liniști.

— Ah, spuse el. Eu rămân la convingerea că vrea să-mi facă rău. De fapt, mi-a făcut deja foarte mult rău.

— Așa e, încuviință Childermass, extrem de mult rău! Căci, pe când se ascundea în cămară, a înfulecat trei plăcinte cu carne.

— Plus două bucăți de brânză grasă, adăugă Lucas.

Mr Norrell fu nevoit să recunoască în sinea lui că acestea nu păreau a fi manifestările unui mare magician, însă ca să se liniștească de tot simțea nevoia să-și verse furia asupra cuiva. Cum îi avea la îndemână pe Childermass și Lucas, îi alese pe ei ca destinatari și îi regală cu un lung discurs plin de invective la adresa lui Vinculus, pe care-l declară cel mai mare ticălos de pe fața pământului, și încheiat cu câteva aluzii destul de transparente la felul trist în care sfârșesc servitorii obraznici și neglijenți.

Childermass și Lucas, care erau nevoiți să asculte câte un asemenea discurs aproape în fiecare săptămână de când se angajaseră în serviciul lui Mr Norrell, nu se îngrijorară în mod deosebit, ci așteptară răbdători ca stăpânul lor să-și verse tot amarul; după care Childermass spuse:

— Lăsând la o parte plăcintele și bucățile de brânză, vrăjitorul a făcut eforturi considerabile, ba chiar a riscat să fie spânzurat, numai ca să vă facă această vizită. Ce voia?

— Ah! Voia să-mi prezinte o profeție a Regelui Corb. O idee prea puțin originală. Ce-am auzit a fost de neînțeles, așa cum sunt toate aiurelile de acest gen. A spus ceva despre un câmp de luptă, despre un tron și despre o coroană de argint, însă cel mai mult a trâmbițat despre un alt magician – care presupun că era chiar el.

Odată liniștit și convins că Vinculus nu era un rival teribil, Mr Norrell începu să regrete că se lăsase purtat de val și se certase cu el. Ar fi fost mult mai bine, se gândea el, să fi păstrat o tăcere superioară și maiestuoasă. Se consolă însă cu gândul că Vinculus nu mai păruse deloc impunător pe când Lucas și Davey îl târau afară din cameră. Treptat, acest gând, împreună cu conștiința infinitei sale superiorități din punctul de vedere al educației și abilităților, îl ajută să-și vină în fire complet. Dar, vai! Pacea lui sufletească fu iarăși tulburată la scurt timp după aceea. Căci, reluându-și lectura din *Limbajul păsărilor*, dădu peste următorul pasaj:

[...] Nimic nu contează în magie mai mult decât impulsul sălbatic al păsării ce se avântă în gol. Nu există ființă pe pământ cu un mai mare har pentru magie. Chiar și cele mai mărunte dintre ele pot ieși, în zbor,

din lumea noastră și ajunge pe Tărâmul Celălalt. De unde vine vântul pe care-l simțim pe față și care ne răscolește paginile cărții? Acolo unde magia necontrolată a micilor creaturi ale vântului se întâlnește cu magia Omului, acolo unde limba vântului, a ploii și a copacilor poate fi înțeleasă, acolo îl vom întâlni pe Regele Corb...³³

La următoarea întâlnire a lui Mr Norrell cu lordul Portishead (două zile mai târziu), cel dintâi îi spuse grăbit următoarele:

— Sper, milord, că veți include în revistă câteva remarci usturătoare la adresa lui Thomas Lanchester. Ani de zile am admirat *Limbajul păsărilor*, considerându-l o încercare curajoasă de a prezenta cititorului o descriere clară și cuprinzătoare a magiei din epoca *Aureaților*, însă la o examinare mai atentă mi-am dat seama că scrierile lui Lanchester sunt contaminate cu cele mai rele trăsături ale acestora... Este mistic, milord! Mistic!

---

³³ Thomas Lanchester, *Tratat despre limbajul păsărilor*, capitolul 6.

Ferma Inimii Zdrobite

Ianuarie 1808

Cu vreo treizeci de ani înainte ca Mr Norrell să sosească la Londra, plănuiind să uimească lumea întreagă prin readucerea la viață a magiei englezești, un gentilom pe nume Laurence Strange își primea moștenirea. Aceasta consta dintr-o casă pe jumătate în ruină, câteva terenuri sterpe și un munte de datorii și ipoteci. Toate acestea erau necazuri mari, însă, credea Laurence Strange, totul s-ar fi putut rezolva foarte simplu prin căpătarea unei sume suficiente de bani; prin urmare, la fel cum procedaseră și aveau să mai procedeze mulți alți gentilomi, se strădui din răspuțeri să se facă foarte plăcut tuturor moștenitoarelor pe care le întâlnea și, fiind el un bărbat arătos, elegant și iscusit în meșteșugul vorbelor, reuși în scurt timp să o farmece pe domnișoara Erquistoune, o tânără lady scoțiană cu o dotă de 900 de lire pe an.

Cu banii aduși de domnișoara Erquistoune, Laurence Strange își repară casa, își îngriji pământurile și-și plăti datoriile. În curând, se transformă din datornic într-un om prosper. Cumpără noi proprietăți și începu să dea bani cu împrumut, cu o dobândă de cincisprezece la sută. Cu asemenea treburi își ocupa acum toate ceasurile zilei, așa că nu mai avea timp să-i acorde prea multă atenție miresei sale. Ba din contră, îi arătă destul de limpede acesteia că prezența și conversația ei îl plictiseau; iar femeia, biata de ea, se întristă amarnic. Moșia lui Laurence Strange se afla în Shropshire, un ținut îndepărtat, aproape de granița cu Țara Galilor. Doamna Strange nu cunoștea pe nimeni în ținut. Era obișnuită cu viața de oraș, cu balurile din Edinburgh, magazinele din Edinburgh și conversația scilicet a prietenilor ei din Edinburgh; priveliștea dealurilor înalte și mohorâte, bătute veșnic de ploaia galeză, era cât se poate de descurajantă. Femeia suportă cu stoicism această viață însingurată vreme de cinci ani, după care muri din pricina unei răceli pe care o contractase pe când se plimba singură pe dealurile sus-pomenite, în timpul unei furtuni.

Domnul și doamna Strange aveau un copil, în vârstă de aproximativ patru ani la moartea mamei sale. Abia dacă trecuseră câteva zile de la înmormântarea doamnei Strange, când acest copil deveni motivul unui conflict puternic între Laurence Strange și rudele soției sale decedate. Cei din familia Erquistoune susțineau că, potrivit contractului nupțial, o mare parte din venitul doamnei Strange trebuia acum pus deoparte ca moștenire pentru fiul ei, odată ce acesta avea să ajungă la majorat. Laurence Strange – fără să surprindă pe nimeni – pretindea că averea soției sale îi aparține până la ultimul bănuț și că putea face ce vrea cu ea. Ambele părți au angajat avocați și au fost intentate două procese, unul la Colegiul doctorilor în drept civil din Londra, celălalt la un tribunal scoțian. Cele două procese, Strange versus Erquistoune și Erquistoune versus Strange, au continuat ani la rând, timp în care Laurence Strange ajunse să nu-și mai poată vedea în ochi propriul fiu. I se părea că băiatul e ca un teren mlăștinos sau ca o dumbravă plină de copaci bolnavi – adică ceva ce valorează bani pe hârtie, dar nu aduce niciun venit. Dacă legea englezească i-ar fi permis lui Laurence Strange să-și vândă băiatul și să cumpere unul mai bun, probabil că ar fi făcut-o.³⁴

Între timp, familia Erquistoune și-a dat seama că stătea în puterea lui Laurence Strange să-și facă băiatul la fel de nefericit ca și pe nevastă-sa, așa că fratele doamnei Strange i-a trimis o scrisoare urgentă lui Laurence Strange, prin care sugera ca băiatul să petreacă în fiecare an câteva luni la locuința sa din Edinburgh. Spre marea surprindere a domnului Erquistoune, domnul Strange n-a ridicat nici o obiecție³⁵.

În consecință, Jonathan Strange și-a petrecut jumătate din fiecare an al copilăriei sale acasă la domnul Erquistoune, în Piața Charlotte din Edinburgh; e de presupus că aici n-a deprins vreo stimă deosebită față de tatăl său. În această casă i s-a dat educația primilor ani, în compania celor trei verișoare ale sale: Margaret, Maria și Georgiana Erquistoune.³⁶ Edinburgh este, fără îndoială, unul dintre orașele cele mai civilizate din lume, iar locuitorii săi sunt la fel de deschiși la minte și iubitori de plăceri ca

---

³⁴ În cele din urmă, în ambele procese verdictul s-a pronunțat în favoarea fiului lui Laurence Strange.

³⁵ Din contră, Laurence Strange s-a felicitat pentru că reușise să scape de cheltuielile aferente hranei și îmbrăcăminteii băiatului vreme de mai multe luni. Iată cum iubirea de arginți poate să transforme un om cu scaun la cap într-unul îngust la minte și ridicol.

³⁶ Biograful lui Strange, John Segundus, remarcă în mod repetat că Strange prefera societatea femeilor inteligente celei a bărbaților. *Viața lui Jonathan Strange*, pub. John Murray, Londra, 1820.

și cei din Londra. În timpul pe care băiatul îl petrecea în casa lor, domnul și doamna Erquistoune se străduiau din răsuputeri să-l facă fericit, sperând să compenseze astfel indiferența și răceala pe care le îndura în casa tatălui său. Nu e de mirare, așadar, că băiatul a ajuns puțin cam răsfățat, dornic să se impună și înclinat să aibă păreri bune despre propria persoană.

***

Laurence Strange îmbătrâni și se îmbogăți din ce în ce mai mult, însă în bunătațe nu câștigă niciun dram.

Cu câteva zile înainte de întrevvedereea dintre Mr Norrell și Vinculus, Laurence Strange își angajă un nou servitor. Ceilalți slujitori s-au arătat gata să-l ajute și să-i dea sfaturi: i-au spus noului servitor că Laurence Strange era mândru și răutăcios, că toată lumea îl ura, că iubea banii mai presus decât orice și că avea un fiu cu care abia dacă vorbea de ani și ani de zile. I-au mai spus și că avea o fire îndrăcită și că noul servitor nu trebuia cu niciun chip să-l supere, dacă nu voia să-și facă singur viața amară.

Noul servitor le mulțumi pentru informații și promise că va ține minte ce i s-a spus. Însă ceea ce nu știau ceilalți servitori era faptul că noul venit avea o fire foarte asemănătoare cu cea a domnului Strange; că era uneori sarcastic, adesea nepoliticos, și avea o părere foarte bună despre propriile sale calități și, desigur, una pe măsură de proastă despre ceilalți. Noul servitor nu le pomeni nimic celorlalți despre aceste lipsuri ale sale, pentru simplul motiv că nu era deloc conștient de ele. Cu toate că se certa adesea cu prietenii și vecinii săi, nu-și dădea niciodată seama care fusese motivul și presupunea negreșit că vina le aparține celorlalți. Însă nu trebuie să vă închipuiți că în acest capitol va fi vorba numai de persoane dezagreabile; aflați că, dacă firea lui Laurence Strange avea o singură trăsătură, și anume răutatea, noul servitor era alcătuit dintr-un amestec mai firesc de lumini și umbre. Era înzestrat cu mult bun-simț și era la fel de grăbit să-i apere pe alții de rele și nedreptăți pe cât era să se răzbune pentru insultele despre care își imagina că îi sunt aduse lui însuși.

Laurence Strange era bătrân și dormea, de regulă, destul de puțin. I se întâmplă adesea să se simtă mai vioi în timpul nopții decât ziua și obișnuia să stea la birou, scriind scrisori și aranjându-și afacerile. Firește că unul dintre servitori rămânea întotdeauna treaz odată cu stăpânul, iar la câteva zile după ce sosise, această îndatorire îi reveni noului servitor.

Totul a mers bine până la un moment dat, puțin după ora două dimineața, când domnul Strange l-a chemat pe noul servitor și i-a cerut să-i aducă un

păhăruț cu sherry. Oricât de obișnuită ar părea această solicitare, noului servitor nu i-a venit deloc ușor să o îndeplinească. După ce căutase vinul de sherry în toate locurile obișnuite, a fost nevoit să o trezească mai întâi pe fata în casă, pentru a o întreba unde se află dormitorul majordomului, apoi pe majordom, ca să-l întrebe unde se păstra vinul de sherry. Ba mai mult, noul servitor a trebuit să mai aștepte câteva clipe, timp în care majordomul și-a exprimat surprinderea că domnul Strange ceruse sherry, ceea ce nu-i stătea deloc în obicei. Fiului domnului Strange, domnul Jonathan Strange – adăugă majordomul, pentru ca noul servitor să înțeleagă mai bine structura familiei – îi plăcea foarte mult vinul de sherry și păstra de obicei o sticlă sau două la el în cameră.

Urmând instrucțiunile majordomului, noul servitor a adus vinul de sherry din pivniță – o trebușoară pentru care a fost nevoit să aprindă lumânări, să parcurgă coridoare întunecoase și reci, să-și îndepărteze pânze vechi și prăfuite de păianjen de pe haine, să dea cu capul de diverse obiecte ruginite ce atârnau din tavane vechi și mucegăite, apoi să-și șteargă sângele și mizeria de pe față. Îi aduse în cele din urmă paharul domnului Strange, care îl bău până la fund și mai ceru unul.

Noul servitor consideră că un drum în pivniță era prea destul pentru o seară, așa că, amintindu-și spusele majordomului, urcă în camera domnului Jonathan Strange. Intră cu băgare de seamă și găsi camera goală, dar lumânările aprinse. Acest lucru nu-l surprinse foarte tare pe noul servitor, care știa că unul dintre multele vicii învederate ale bărbaților bogați și necăsătoriți este irosirea lumânărilor. Începu să deschidă diverse sertare și dulăpioare, să ridice oale de noapte și să se uite în ele, să caute pe sub mese și scaune și să cerceteze interiorul vazelor de flori. (Iar dacă vi se pare ciudat că servitorul a căutat în toate aceste locuri, nu pot să spun decât că acesta avea mai multă experiență în legătură cu gentilomii bogați și necăsătoriți decât dumneavoastră și că știa că felul în care acești gentilomi își organizează treburile gospodărești este adesea caracterizat de o anumită excentricitate.) Descoperi în cele din urmă sticla de sherry, după cum se așteptase, într-una din cizmele proprietarului ei, îndeplinind rolul de șan.

În timp ce servitorul cel nou turna vin în pahar, își aruncă din întâmplare privirea în oglinda de pe perete și descoperi că, de fapt, încăperea nu era goală. Jonathan Strange ședea într-un fotoliu cu spătar înalt și lat, privindu-l uluit pe servitor. Acesta nu scoase nici o vorbă prin care să explice ceea ce făcuse – ce explicație ar fi putut el să-i dea acestui gentilom, pentru ca el să-l

înțelegă? Dacă ar fi fost vorba de un alt servitor, acesta l-ar fi înțeles imediat. În fine, servitorul cel nou părăsi încăperea.

De când sosise în această casă, servitorul cel nou nutrise anumite speranțe că va dobândi o poziție de autoritate asupra celorlalți servitori. I se părea că inteligența sa ieșită din comun și experiența vastă pe care o deținea îl făceau un ajutor de nădejde pentru cei doi domni Strange, ori de câte ori aceștia ar fi avut de rezolvat vreo problemă delicată; își închipuise deja scene în care cei doi îi spuneau: „După cum știi, Jeremy, e vorba de lucruri serioase, și numai ție îți pot încredința rezolvarea lor“. Nu se poate spune chiar că servitorul cel nou a abandonat orice speranță în clipa când a ieșit din odaie, însă îi tot venea în minte faptul că Jonathan Strange nu păruse deosebit de încântat să descopere că la el în cameră apăruse cineva care își turna din rezerva lui personală de vin.

Prin urmare, când servitorul cel nou intră în biroul lui Laurence Strange, era primejdios de iritat, având în vedere că abia născutele lui speranțe de mărire se diminuaseră considerabil. Domnul Strange bău până la fund și cel de-al doilea pahar de sherry și spuse că parcă mai avea poftă de unul. Moment în care noul servitor scoase un soi de strigăt înăbușit, se trase de păr și urlă:

— Pentru numele lui Dumnezeu, idiot bătrân, de ce n-ai zis așa de la bun început? Ți-aș fi adus toată sticla!

Domnul Strange îl privi surprins și spuse blând că, desigur, nu era nevoie să-i mai aducă încă un pahar dacă îi venea atât de greu să o facă.

Servitorul cel nou se întoarse la bucătărie (întrebându-se dacă nu cumva fusese, totuși, cam direct). Peste câteva minute, clopoțelul sună iar. Domnul Strange era așezat la birou, cu o scrisoare în mână, privind pe fereastră la ploaia și întunericul nopții.

— Pe dealul de colo locuiește un domn, spuse el, iar scrisoarea asta, Jeremy, trebuie să ajungă la el înainte să se facă ziuă.

„Ah! se gândi servitorul cel nou, ce repede a început! O afacere urgentă, care trebuie rezolvată la adăpostul întunericului! Ce poate însemna asta? — desigur, că a început deja să prefere ajutorul *meu*, nu pe al altora.” Foarte flatat, declară că va pleca de îndată și luă scrisoarea, pe care nu era scris decât cuvântul enigmatic *Wyvern*. Întrebă atunci dacă locuința respectivă avea un nume, ca să poată întreba pe cineva în caz că se rătăcea.

Domnul Strange era pe cale să spună că locuința nu avea niciun nume, când se opri brusc și începu să râdă.

— Vei întreba de Wyvern de la ferma Inimii Zdrobite, spuse el. Îi mai spuse noului servitor că trebuie să se abată de la drumul principal când va ajunge la o porțiță stricată aflată vizavi de berăria lui Blackstock; dincolo de porțiță avea să găsească o cărare care-l va duce drept la Ferma Inimii Zdrobite.

Servitorul cel nou își luă un cal și un felinar zdravăn și plecă la drum. Era o noapte sinistră. Vântul șuierător se împletea cu ploaia aprigă ce cădea în rafale și-i pătrundea în haine, astfel că în curând îngheță până la oase.

Cărarea ce pornea din fața berăriei lui Blackstock și urca sinuos dealul era aproape complet acoperită cu vegetație. De fapt, aproape că nu merita denumirea de „cărare”, căci drept în mijlocul ei creșteau o sumedenie de arbuști, pe care vântul puternic îi transforma în nuiiele cu care îl croia de zor pe servitorul cel nou care se străduia din greu să înainteze. După ce parcursese cinci sute de metri, se simțea ca și cum s-ar fi bătut pe rând cu mai mulți bărbați zdraveni (și, având în vedere că era o persoană iute la mânie care se lua mereu la harță cu câte cineva în locuri publice, această senzație îi era foarte familiară). Îl blestemă în gând pe Wyvern, acest om neglijent și leneș care nu era în stare nici măcar să-și îngrijească gardurile vii. Abia peste vreun ceas sosi într-un loc care părea să fi fost odinioară un câmp, dar care acum ajunsese o încâlceală de rugi de mure și de trandafiri sălbatici; începu atunci să regrete că nu-și luase cu el un topor. Tufele erau încărcate din belșug cu spini mari și ascuțiți; de câteva ori se agăță în tufe în atât de multe locuri și într-un chip atât de elaborat (cu brațul în sus, de pildă, și cu un picior răsucit în spatele lui), încât începu să-i fie teamă că nu va mai scăpa în veci de acolo. I se părea ciudat că cineva locuiește în spatele unei perdele atât de dese de spini și măcăniș, și își spuse în sinea lui că n-ar fi fost deloc de mirare să descopere că domnul Wyvern căzuse într-un somn adânc acum o sută de ani. Ei, *asta* nu m-ar deranja atât de mult, se gândi el, numai să nu mă pună nimeni să-l sărut.

Dincolo de coama dealului se ivi lumina tristă și cenușie a zorilor, moment în care servitorul ajunsese la o căsuță dărăpănată care, departe de a părea că are inima zdrobită, dădea mai degrabă impresia că și-a frânt gâtul. Peretele pe care era clădit hornul era aplecat mult în afară, iar hornul stătea deasupra, gata-gata să cadă. Numeroase plăci de piatră de pe acoperiș căzuseră, lăsând în urmă găuri prin care se vedeau grinzile, ca niște coaste. Interiorul căsuței era invadat de arbuști de soc și măcăniși care, crescând, spărseseră toate geamurile și scoseseră ușile din țâțâni.

Servitorul cel nou rămase în ploaie o vreme, privind lung acest peisaj dezolant. Când ridică ochii, observă că cineva cobora dealul, îndreptându-se către el; era o siluetă desprinsă parcă din basme, având pe cap o pălărie mare și curioasă, iar în mână un toiag. Când se apropie mai mult, silueta se dovedi a fi cea a unui țăran fermier, un om cu o înfățișare cât se poate de normală; motivul pentru care păruse atât de straniu de la distanță era, pur și simplu, că-și pusese o bucată de pânză de sac pe cap ca să nu-l ude ploaia.

Nou-sositul îl întâmpină pe servitor cu următoarele vorbe:

— Ce-ai pățit, omule? Ești plin de sânge și ți-ai făcut ferfeniță hainele matala bune!

Servitorul cel nou se cercetă o clipă și descoperi că spusele celui alt erau adevărate. Îi explică atunci că venise pe o cărare plină de mărăcini.

Fermierul îl privi uluit.

— Dar este și un drum bun, strigă el, la nici patru sute de metri către asfințit, pe care ai fi putut veni pe jos de două ori mai repede! Cine naiba ți-a spus să vii pe cărarea aia veche?

Servitorul cel nou nu răspunse, ci îl întrebă pe fermier dacă știe unde poate fi găsit domnul Wyvern de la ferma Inimii Zdrobite.

— Asta e căsuța lui Wyvern, însă el e mort de cinci ani. Ferma Inimii Zdrobite, ai spus? Cine ți-a spus că așa se numește? Cineva și-a bătut joc de matala. Cărări vechi, ferma Inimii Zdrobite, e limpede! Dar ce să zic, numele asta i se potrivește destul de bine; căci inima lui Wyvern a fost într-adevăr zdrobită aici. A avut nenorocul, bietul de el, să dețină o bucată de pământ care i-a căzut cu tronc unui gentilom din vale; iar când Wyvern n-a vrut să-i vândă pământul gentilomului, acesta a trimis niște ticăloși în puterea nopții care i-au smuls omului din pământ toată fasolea, morcovii și varza pe care le plantase; după aceea, când Wyvern tot nu s-a lăsat convins, gentilomul l-a vârat în tot felul de procese – iar bietul Wyvern, care habar n-avea de legi și tribunale, n-a putut să se descurce.

Servitorul cel nou cântări toate acestea o clipă în minte.

— Și cred, spuse el în cele din urmă, că aș putea să-ți spun cum îl cheamă pe acest gentilom.

— O! zise fermierul. Asta ar putea s-o facă oricine. Privindu-l mai atent pe servitor, urmă: Omule, ești alb ca hârtia și tremuri de zici că acu' o să te fărâmi în bucăți!

— Mi-e frig, spuse servitorul cel nou.

La care fermierul (pe nume Bullbrige) insistă foarte tare ca servitorul să meargă cu el acasă, să se încălzească la sobă și să mănânce și să bea ceva, poate chiar să se întindă nițeluș. Servitorul cel nou îi mulțumi, dar spuse că îi era doar frig, atâta tot.

Atunci Bullbridge îl conduse pe servitorul cel nou înapoi la locul unde își lăsase calul (pe o potecă fără mărcini) și îi arătă cum să ajungă la drumul principal, după care servitorul cel nou se întoarse acasă la domnul Strange.

Un soare alburiu și mohorât răsărise pe cerul la fel de alburiu și mohorât, ca o alegorie a disperării; pe drum, i se păru noului servitor că soarele era bietul Wyvern, iar cerul era Iadul, și că Wyvern fusese agățat acolo de domnul Strange spre a fi chinuit într-o vecie.

Odată ajuns, ceilalți servitori se strânseseră în jurul lui.

— Of, băiete! strigă majordomul îngrijorat. În ce hal ești! Vinul de sherry a fost de vină, Jeremy? De asta s-a înfuriat?

Servitorul cel nou se rostogoli din șa, prăbușindu-se la pământ. Apoi îl apucă pe majordom de reverele hainei și-l imploră să-i aducă o undiță, explicându-i că are nevoie de ea pentru a-l pescui pe bietul Wyvern din Iad.

Ascultând aceste vorbe, precum și altele, la fel de coerente, ceilalți servitori pricepură imediat că servitorul cel nou avea febră. Îl vârără deci în pat și trimiseră după doctor. Însă Laurence Strange auzi ce se petrecea și trimise un al doilea om la doctor, ca să-i transmită acestuia că nu e nevoie de el. Apoi Laurence Strange spuse că avea poftă de fiertură de ovăz și-i zise majordomului că vrea să-i fie adusă de servitorul cel nou. La care majordomul se duse să-l caute pe domnul Jonathan Strange, ca să-l roage să intervină; însă Jonathan Strange se trezise devreme și plecase la Shrewsbury, urmând să nu se întoarcă până a doua zi. Astfel că servitorii au fost nevoiți să-l ridice din pat pe servitorul cel nou, să-l îmbrace, să-i pună în mâinile fără vlagă tava cu fiertură de ovăz și să-l împingă în odaie. Toată ziua, domnul Strange a formulat numeroase solicitări mărunte, insistând în mod deosebit ca fiecare dintre ele să fie îndeplinită de servitorul cel nou.

La căderea serii, servitorul cel nou era fierbinte ca un ceainic lăsat să clocotească și vorbea înfrigurat despre butoaie de stridii. Însă domnul Strange declară că are de gând să stea treaz și în noaptea aceea și spuse că vrea ca servitorul cel nou să vegheze și el în birou.

Luându-și inima în dinți, majordomul îl rugă pe stăpân să-l lase pe el să vegheze.

— O, nu-ți dai seama cât de mult a început să-mi placă băiatul ăsta, spuse domnul Strange, cu ochii sclipind răutăcios, și cât de mult îmi doresc să-l am mereu în preajmă. Ți se pare că nu arată bine? *Eu* cred că n-are nevoie decât de puțin aer curat. Zicând acestea, deschise fereastra aflată în dreptul mesei sale de scris. În încăpere intră pe dată un frig pătrunzător, iar vântul trimise câțiva fulgi de zăpadă înăuntru.

Majordomul oftă și-l sprijini pe servitorul cel nou (care începuse iarăși să alunece în jos) mai bine de perete, apoi îi vârâ pe furiș în buzunare câte o buioță pentru încălzit mâinile.

La miezul nopții, fata în casă îi duse niște fiertură de ovăz domnului Strange. Când se întoarse la bucătărie, le povesti celor de acolo că domnul Strange găsisese buioțele, le scosese din buzunarele servitorului și le pusese pe masă. Servitorii plecară la culcare cu inima grea, convinși că până dimineață servitorul cel nou avea să dea ortul popii.

Sosi și dimineața. Ușa ce dădea în biroul domnului Strange era închisă. Se făcu șapte și nu sună nimeni clopoțelul; din odaie nu ieși nimeni. Se făcu opt. Apoi nouă. Zece. Servitorii își frângeau mâinile, disperați.

Însă ceea ce pierduseră ei din vedere – ca și domnul Strange, de altfel – era că servitorul cel nou era un bărbat tânăr și în putere, iar Laurence Strange era bătrân – iar o parte dintre cele îndurate de servitor în acea noapte fuseseră îndurate și de Laurence Strange. La ora zece și șapte minute, majordomul și surugiul îndrăzniră să intre amândoi în odaie, unde îl găsiră pe servitorul cel nou întins pe podea, adormit, fără pic de febră. În partea cealaltă a încăperii, Laurence Strange, așezat la masa de scris, murise de frig.

Atunci când vestea despre întâmplările celor două nopți se răspândi, lumea se arătă foarte curioasă să-l vadă pe servitorul cel nou, cam în același fel în care s-ar fi arătat curioasă să vadă un om care ucisese un dragon sau doborâse un uriaș. Bineînțeles că servitorul cel nou s-a bucurat că devenise dintr-odată o persoană atât de însemnată, iar pe măsură ce relata iar și iar întâmplarea, descoperi că ceea ce îi spusese *cu adevărat* domnului Strange atunci când acesta îi ceruse al treilea pahar de sherry fusese: „O, acum îți cade bine, păcătos bătrân, să-ți bați joc de oamenii cumsecade și să-i bagi în mormânt, dar va veni o zi – și mult n-a mai rămas – când va trebui să dai socoteală pentru toate suspinele pe care oameni cinstiți le-au scos din pricina ta și pentru toate lacrimile pe care le-ai smuls din ochii văduvelor!” De asemenea, în curând s-a răspândit peste tot în împrejurimi vestea că,

atunci când domnul Strange deschisese fereastra, cu intenția nobilă de a-l înfrigura pe servitorul cel nou până la moarte, acesta din urmă strigase:

— Mai întâi rece, Laurence Strange, dar fierbinte până la urmă! mai întâi rece, fierbinte până la urmă! — o referire profetică la starea prezentă a domnului Strange.

„Ce mai face lady Pole?”

Ianuarie 1808

„Ce mai face lady Pole?”

Aceeași întrebare se auzea peste tot în oraș, pe buzele cetățenilor de toate soiurile și rangurile. În Covent-Garden, la revărsatul zorilor, zarzavagiii le întrebau pe florărese: „Ce mai face lady Pole?” Pe Calea Strand, la magazinul Ackermann’s, domnul Ackermann însuși îi întreba pe clienții săi (membri ai nobilimii și persoane de o înaltă distincție) dacă știa ceva despre lady Pole. În Camera Comunelor, în timpul unor discursuri plictisitoare, membrii Parlamentului le adresau, pe șoptite, aceeași întrebare vecinilor lor (privindu-l, în acest timp, pe Sir Walter cu coada ochiului). În camerele de toaletă din Mayfair, dimineața devreme, cameristele le întrebau pe stăpânele lor, scuzându-se pentru îndrăzneală, dacă „lady Pole a fost aseară la petrecere? Și ce mai face înălțimea Sa?”

Astfel circula peste tot aceeași întrebare: „Ce mai face lady Pole?”

„O! (sosea și răspunsul), înălțimea Sa face bine, extrem de bine.”

Ceea ce demonstrează că, din păcate, limba engleză e destul de săracă; Înălțimea Sa făcea mai mult decât bine. Pusă lângă înălțimea Sa, orice altă persoană din lume ar fi părut palidă, ostenită, pe jumătate moartă. Energia extraordinară pe care o manifestase în dimineața învierii sale nu o părăsise de atunci; când se plimba, oamenii se uitau lung după ea, uimiți să vadă o doamnă mergând atât de repede. Cât despre valetul care trebuia să o însoțească, bietul om se afla de obicei la mulți metri în spate, roșu la față și cu răsufarea tăiată. Într-o dimineață, ministrul de Război, care tocmai ieșise de la Drummond’s și se afla la Charing Cross, se izbi pe neașteptate de lady Pole care mergea grăbită pe stradă, iar în urma loviturii căzu pur și simplu pe spate. Ea îl ajută să se ridice, își exprimă speranța că nu-l rănisese în vreun fel și dispăru înainte ca el să apuce să-i răspundă ceva.

Asemenea tuturor doamnelor și domnișoarelor de nouăsprezece ani, lady Pole era înnebunită după dans. La baluri, dansa neîncetat fără să obosească deloc, și se mira cât de repede treceau aceste seri.

— E ridicol să numești o asemenea trebușoară anemică „bal“! îi spuse ea odată lui Sir Walter. Abia dacă am apucat să dansăm trei ceasuri! Apoi se miră cât de firavi erau ceilalți dansatori. Bietii de ei! Îmi inspiră milă.

Armata, Marina și Biserica închinau toate în cinstea sănătății ei. Se spunea adesea despre Sir Walter că e cel mai norocos om din regat, iar Sir Walter însuși era de aceeași părere. Domnișoara Wintertowne – sărmana domnișoară Wintertowne, palidă și bolnăvicioasă – îi trezise mila, însă lady Pole, înconjurată mereu de o aură de sănătate și voieșie, îi stârnea admirația. Întâmplarea cu ministrul de Război i se păru extrem de amuzantă și o povesti tuturor cunoscuților. Iar lui lady Winsell, buna lui prietenă, îi mărturisi în particular că își găsise o soție cum nu se putea mai potrivită – atât ie spirituală și vioaie, exact așa cum își dorise. Cel mai mult îl uimeau părerile ei clare și autonome.

— Săptămâna trecută mi-a spus că guvernul n-ar trebui să-i trimită bani și trupe regelui Suediei – ceea ce am și hotărât – ci să ofere sprijin guvernelor din Portugalia și Spania, folosind aceste țări ca baze de operațiuni în războiul cu Bonaparte. Închipuiți-vă, să ai, la doar nouăsprezece ani, o percepție atât de profundă asupra lucrurilor și să ajungi la atât de multe concluzii! La nouăsprezece ani, să ai curajul de a contrazice deschis părerea guvernului! I-am spus, firește, că ar trebui să intre în Parlament!

Lady Pole reprezenta o fericită combinație a mai multor realități fascinante: Frumusețe, Politică, Avuție și *Magie*. Toți cei din lumea mondenă erau convinși că destinul îi rezerva un rol de conducătoare strălucită. Era căsătorită de aproape trei luni; sosise momentul ca ea să purceadă pe drumul pe care Soarta și lumea mondenă i-l pregătiseră. Se trimiseră invitații pentru un dineu magnific ce avea să aibă loc în a doua săptămână din ianuarie.

Primul dineu din cariera unei tinere proaspăt căsătorite reprezintă o ocazie însemnată, ce aduce cu sine nenumărate griji mărunte. Calitățile pentru care tânăra a primit laude peste laude în cei trei ani de când a terminat școala nu mai sunt îndeajuns. Nu mai e suficient să știe să se îmbrace cu eleganță și finețe, să aleagă de fiecare dată bijuteriile potrivite, să întrețină o conversație în limba franceză, să cânte la pian și din gură. Acum

trebuie să se concentreze asupra bucătăriei și vinurilor franțuzești. Poate primi, e drept, sfaturi de la alții când vine vorba de aceste lucruri importante, însă principalele surse de inspirație trebuie să fie propriile ei gusturi și înclinații. Cu siguranță că nu va suferi stilul de a primi oaspeți al mamei sale și va dori să procedeze cu totul diferit. În Londra, persoanele mondene iau cina la prieteni sau cunoscuți de patru-cinci ori pe săptămână. Cum poate o tânără proaspăt căsătorită – care are doar nouăsprezece ani și abia dacă a călcat vreodată într-o bucătărie până acum – să conceapă o masă care să uimească și să încânte asemenea papile gustative blazate?

Apoi mai sunt și servitorii. În casa cea nouă a tinerei proaspăt căsătorite, valeții sunt cu toții nou angajați. Dacă e nevoie de ceva repede – lumânări, o furculiță de alt tip, un șervet gros cu care să se apuce o supieră fierbinte – vor reuși ei oare să găsească acel ceva? În cazul gospodăriei lui lady Pole, aflată pe strada Harley la numărul nouă, problemele erau de trei ori mai numeroase. Jumătate dintre servitori erau de loc din Northamptonshire – sosiți de la moșia înălțimii Sale din Great Hitherden – iar cealaltă jumătate fuseseră angajați de curând, din Londra; și toată lumea știe că între servitorii din Londra și servitorii de la țară e o diferență ca de la cer la pământ. Nu e vorba propriu-zis de îndatoririle ce trebuie îndeplinite. Și în Northamptonshire, ca și la Londra, servitorii trebuie să gătească, să facă curat și să ducă de colo-colo diverse obiecte. Nu, diferența constă mai mult în maniera în care sunt îndeplinite aceste îndatoriri. Să presupunem că un moșier de la țară își vizitează vecinul. Odată vizita încheiată, valetul îi aduce paltonul moșierului și îl ajută să se îmbrace. În timp ce face acest lucru, este cât se poate de firesc ca valetul să-l întrebe respectuos pe moșier ce-i mai face soția. La care moșierul, fără a se arăta cătuși de puțin jignit, pune și el câteva întrebări de politețe. De pildă, poate că moșierul a aflat că bunica valetului a căzut și s-a lovit în timp ce tăia niște verze în grădină și vrea să afle dacă acum se simte mai bine. Moșierul și valetul fac parte dintr-o lume foarte mărunță și se cunosc din pruncie. Însă la Londra așa ceva pur și simplu nu se cuvine. Un valet londonez nu trebuie cu niciun chip să se adreseze oaspeților stăpânului său. El trebuie să ia o înfățișare care să sugereze că habar nu are că există pe lume bunici sau verze.

În gospodăria de pe strada Harley, numărul nouă, servitorii de la țară ai lui lady Pole nu se simțeau deloc în largul lor, se temeau să nu cumva să facă vreo greșală și nu erau deloc siguri ce se cuvine și ce nu. Până și felul în care vorbeau era obiectul batjocurii celorlalți. Accentul lor de

Northamptonshire nu era întotdeauna inteligibil pentru servitorii londonezi (care, trebuie spus, nu se străduiau nici ei prea mult să înțeleagă), plus că foloseau cuvinte ca pomuşoară, umbra-iepurelui, cotoroabă și cârcăiac, în loc să spună agrișă, sparanghel, pisică și urechelniță.

Servitorilor londonezi le plăcea grozav să le joace feste celor de la țară. Lui Alfred, un tânăr valet, i-au dat niște farfurii pline cu apă murdară și urât mirositoare, spunându-i că e supă franțuzească, și l-au îndemnat insistent să le-o servească la cină celorlalți servitori. De multe ori le dădeau servitorilor de la țară mesaje pe care îi rugau să le transmită măcelarului, brutarului sau lampagiului. Mesajele erau scrise în argou londonez, din care servitorii de la țară nu pricepeau nimic, însă pentru măcelar, brutar și lampagiu, care le înțelegeau foarte bine, ele erau vulgare și jignitoare. Odată, măcelarul i-a tras un pumn în ochi lui Alfred din cauza conținutului unui astfel de mesaj, în timp ce servitorii londonezi stăteau ascunși în cămară, ascultând și chicotind.

Firește, servitorii de la țară se plângeau față de lady Pole (pe care o știau de o viață) în legătură cu felul în care erau persecutați, iar lady Pole a aflat cu stupoare că vechii ei prieteni sunt nefericiți în noua lor locuință. Însă tânăra femeie nu avea experiență, așa că nu știa cum să procedeze în această situație. Era convinsă că servitorii de la țară nu îi spuneau decât adevărul, dar se temea să nu înrăutățească lucrurile.

— Ce să fac, Sir Walter? întrebă ea la un moment dat.

— Ce să faci? spuse Sir Walter surprins. Nu trebuie să faci nimic. Lasă totul în seama lui Stephen Black. Când Stephen Black își va fi spus cuvântul, vor fi cu toții blânzi ca niște mielusei și se vor înțelege de minune.

Înainte de căsătorie, Sir Walter avusese un singur servitor, pe Stephen Black; iar încrederea pe care i-o acorda Sir Walter acestui om aproape că nu avea margini. În locuința de pe strada Harley, numărul nouă, Stephen Black avea funcția de „majordom”, însă îndatoririle și responsabilitățile lui erau cu mult mai extinse decât cele ale unui simplu majordom; el discuta în numele lui Sir Walter cu bancheri și avocați; analiza socotelile legate de averea lui lady Pole și îi dădea raportul lui Sir Walter despre acestea; era singurul responsabil cu angajarea servitorilor și muncitorilor, precum și cu supravegherea și plata acestora.

E drept că în multe gospodării există câte un servitor care, în virtutea inteligenței și abilităților sale excepționale, primește o autoritate mai mare decât ar fi normal. Însă în cazul lui Stephen situația era și mai ieșită din

comun, pentru că Stephen era negru. Spun „ieșită din comun“ pentru că, nu-i așa, un servitor negru este de regulă persoana cea mai desconsiderată într-o gospodărie, și asta oricât de harnic sau de isteț ar fi. Și totuși, Stephen Black reușise cumva să contrazică acest principiu universal. E drept că avea de partea lui și anumite avantaje date de natură: un chip frumos și un trup înalt, bine făcut. Sigur că tot spre avantajul lui era și faptul că stăpânul său era un politician care se străduia să arate lumii cum aplică el principiile gândirii liberale, încredințând treburile legate de organizarea casei și afacerilor sale unui servitor de culoare.

Ceilalți servitori au fost oarecum surprinși să descopere că aveau ca superior un bărbat de culoare – o persoană cum mulți dintre ei nici nu mai văzuseră până atunci. Unii dintre ei au fost tentați să se arate indignați la început, și își spuneau unii altora că, dacă Stephen Black va îndrăzni să le poruncească ceva, îi vor răspunde cât se poate de obraznic. Însă, orice intenții ar fi avut, au descoperit că, aflați în prezența lui Stephen, nu le venea să facă nimic de acest fel. Înfățișarea lui sobră, aerul autoritar și instrucțiunile de bun-simț pe care le dădea îi făceau pe ceilalți servitori să-i îndeplinească cererile în chipul cel mai firesc.

Măcelarul, brutarul, lampagiul și alte asemenea cunoștințe noi ale servitorilor de pe strada Harley s-au arătat foarte interesați de Stephen încă de la început. Le-au pus întrebări servitorilor despre stilul de viață al lui Stephen. Ce mânca? Ce bea? Ce prieteni avea? Unde se ducea atunci când era liber să se ducă unde voia? Iar când servitorii de pe strada Harley le-au spus că Stephen mâncase trei ouă fierte la micul dejun, că valetul galez al ministrului de Război îi era prieten apropiat și că se dusese, cu o seară înainte, la un bal al servitorilor, în Wapping, măcelarul, brutarul și lampagiul s-au arătat foarte recunoscători pentru informațiile primite. Servitorii de pe strada Harley i-au întrebat de ce doreau să știe aceste lucruri. La care măcelarul, brutarul și lampagiul s-au arătat extrem de uimiți. Cum, oare servitorii de pe strada Harley nu știau? Nu, nu știau. Atunci măcelarul, brutarul și lampagiul le-au explicat că de ani de zile circula un zvon în Londra, un zvon potrivit căruia Stephen Black nu era, de fapt, majordom, ci un prinț din Africa, moștenitorul unui regat întins, și se credea că, de îndată ce se va sătura de slujba de majordom, se va întoarce în țara sa de baștină și se va însura cu o prințesă la fel de neagră ca și el.

După ce li s-a dezvăluit acest secret, servitorii de pe strada Harley l-au privit cu coada ochiului pe Stephen și au căzut de acord că nimic nu putea fi

mai probabil. De fapt, oare propria lor supunere față de Stephen nu era cea mai bună dovadă? Căci era puțin probabil ca niște englezi și englezoaice atât de independenți și mândri să se fi supus unui *negru*, dacă n-ar fi simțit instinctiv respectul și deferența pe care orice muritor de rând o simte față de cei cu sânge regal!

Între timp, Stephen Black nu știa nimic despre toate aceste curioase speculații, ci își îndeplinea conștiincios îndatoririle, ca întotdeauna. Continua să lustruiească argintăria, să-i instruiască pe valeți pentru *service a la française*, să-i mustre pe bucătari, să comande flori, rufărie, cuțite și furculițe și, în general, să rezolve cele o mie și una de treburi legate de pregătirea casei și a servitorilor pentru seara cea importantă, cea a magnificului dineu. Când această seară sosi în cele din urmă, totul era splendid, pe măsura geniului său. Vaze cu trandafiri de seră se aflau pretutindeni în salon, sufragerie și de-a lungul scărilor. Masa era așternută cu o față de masă din damasc alb și pe ea străluceau laolaltă argintul, sticlăria și lumina lumânărilor. Pe perete se aflau două mari oglinzi venețiene; conform instrucțiunilor lui Stephen, acestea fuseseră așezate față în față, astfel că lumina argintului, a sticlei și a lumânărilor era dublată, întreită, ba chiar înșesită, iar când oaspeții s-au așezat în cele din urmă la masă, aceștia păreau că se dizolvă încet într-o lumină aurie, uimitoare, ca niște îngeri în strălucirea raiului.

Cel mai de seamă dintre oaspeți era Mr Norrell. Cât de diferit era totul față de perioada sosirii sale la Londra! Pe atunci era desconsiderat – era un *nimeni*. Acum ședea printre cele mai de seamă persoane din țară, care îl curtau! Ceilalți oaspeți îi adresau neîntrerupt observații și întrebări, părând încântate să primească de la el răspunsuri scurte și lipsite de amabilitate, ca: „Nu știu la cine vă referiți”, „Nu am avut plăcerea de a-l cunoaște pe acest domn” sau „Nu am fost niciodată în locul despre care vorbiți.”

O parte din conversația cu Mr Norrell – partea cea mai interesantă – era asigurată de domnul Drawlight și domnul Lascelles. Aceștia ședea de o parte și de alta a magicianului, exprimând de zor părerile acestuia cu privire la magia modernă, spre folosul mesenilor. Magia era subiectul de conversație favorit al tuturor în seara aceea. Cum se aflau alături de singurul magician al Angliei și de cea care constituia dovada vie a celei mai faimoase vrăji a acestuia, oaspeții nu puteau să se gândească sau să vorbească despre nimic altceva. Curând începură să discute despre numeroasele cazuri de

persoane din toată țara care, după învierea lui lady Pole, începuseră să pretindă că au reușit să facă vrăji.

— Cred că în fiecare ziar din provincie există cel puțin două-trei astfel de istorii, fu de acord lordul Castlereagh. Citeam zilele trecute în *Bath Chronicle* despre un om pe nume Gibbons, ce șade pe strada Milsom, care s-a trezit în puterea nopții, auzind cum îi umblă hoții prin casă. Se pare că acest om deține o bibliotecă mare, plină cu cărți de magie. Ei bine, a încercat o vrajă pe care o știa și i-a transformat pe spărgători în șoareci.

— Zău? spuse domnul Canning. Și cu șoarecii ce s-a întâmplat?

— S-au ascuns cu toții în găurile din lambriuri.

— Ha! spuse domnul Lascelles. Credeți-mă, milord, că n-a fost vorba de niciun fel de magie. Gibbons a auzit un zgomot, i-a fost teamă că e un spărgător, a spus o incantație, a deschis ușa și a găsit nu spărgători, ci șoareci. Adevărul e că despre șoareci a fost vorba de la bun început. Toate poveștile de acest fel se dovedesc până la urmă niște baliverne. În Lincoln se află un preot celibatar pe nume Malpas care, împreună cu sora lui, s-a angajat să cerceteze aceste cazuri de presupuse întâmplări magice și n-a descoperit nici urmă de adevăr în ele.

— Îl admiră atât de mult pe Mr Norrell, acest preot și sora domniei-sale! adăugă domnul Drawlight cu entuziasm. Sunt atât de încântați că a apărut un astfel de om care a readus la viață nobila artă a magiei englezești! Pur și simplu nu pot suporta ca alții să spună minciuni și să pretindă a imita faptele mărețe ale domniei-sale! Li se pare de neîndurat că unii încearcă să câștige popularitate pe socoteala lui Mr Norrell! Consideră acest gen de situații un afront personal! Mr Norrell, în marea lui bunătate, le-a oferit celor doi un mijloc infailibil de a stabili, dincolo de orice îndoială, falsitatea tuturor acestor pretenții; așa că domnul și domnișoara Malpas au început să călătorească prin țară, în faetonul lor, dându-i în vileag pe acești impostori!

— Cred că sunteți prea generos față de Gibbons, domnule Lascelles, spuse Mr Norrell cu pedanteria-i obișnuită. Nu se știe dacă nu urmărea un scop necurat atunci când a făcut publică acea istorie inventată. În orice caz, a mințit în privința bibliotecii. L-am trimis pe Childermass să o vadă, iar

Childermass mi-a spus că nu se află acolo nici o carte scrisă înainte de 1760. De două parale! Efectiv, de două parale!

— Și totuși, trebuie să sperăm, îi spuse lady Pole lui Mr Norrell, că preotul și sora lui vor descoperi în curând un magician autentic – cineva care să vă ajute, domnule.

— O! Dar nu există niciunul! exclamă Drawlight. Chiar niciunul! Vedeți dumneavoastră, pentru a putea să săvârșească faptele sale extraordinare, Mr Norrell s-a izolat de lume vreme de mulți ani, citind neîntrerupt. Dar vai! Un asemenea devotament față de interesele patriei este foarte rar! Vă asigur că nu mai există nimeni altcineva!

— Și totuși, preotul și sora lui nu trebuie să renunțe la căutări, spuse lady Pole în grabă. Știu din proprie experiență de câte eforturi este nevoie pentru un singur act de magie. Gândiți-vă ce bine ar fi dacă Mr Norrell și-ar găsi un asistent.

— Ar fi foarte bine, însă extrem de puțin probabil, spuse domnul Lascelles. Cei doi Malpas n-au găsit nici o urmă de dovadă că o asemenea persoană există.

— Însă chiar dumneavoastră ați spus, domnule Lascelles, că nici măcar n-au căutat! spuse lady Pole. Scopul lor este acela de a-i da în vileag pe falșii magicieni, nu de a găsi unii adevărați. Le-ar fi foarte ușor ca, în timpul călătoriilor lor cu faetonul, să întrebe în dreapta și-n stânga și să afle cine se ocupă cu magia, sau cine are bibliotecă. Sunt sigură că nu îi va deranja acest efort suplimentar, ba chiar vor fi încântați să facă tot posibilul pentru a vă ajuta, domnule. (Spunând aceasta, îl privi pe Mr Norrell.) Iar noi toți trebuie să sperăm că eforturile lor vor da roade în curând, pentru că, după părerea mea, vă simțiți cam singur.

După o vreme, s-a considerat că se mâncase o cantitate potrivită din cele aproximativ cincizeci de feluri, iar valeții au strâns resturile. Doamnele s-au retras, iar gentilomii au rămas cu paharele lor de vin. Însă, rămași singuri, gentilomii și-au dat seama că nu se simt la fel de bine ca de obicei. Epuizaseră deja tot ce aveau de spus despre magie. Nu aveau chef să-i bârfească pe cunoscuții lor și până și politica li se părea acum un subiect cam plictisitor. Pe scurt, simțeau că le-ar face mare plăcere să o revadă pe lady Pole, așa că l-au informat – nu întrebat – pe Sir Walter că îi e dor de soția lui. Acesta a răspuns că nu e deloc așa. Însă ceilalți erau convinși că așa ceva e imposibil; se știe doar că domnii proaspăt căsătoriți nu se simt niciodată bine atunci când soția nu se află lângă ei; chiar și o absență foarte scurtă poate să întunece buna dispoziție a unui proaspăt însurățel și să-i provoace indigestie. Oaspeții lui Sir Walter s-au întrebat unii pe alții dacă nu li se pare cumva că acesta nu arată tocmai bine, și au fost cu toții de acord că așa e. Sir Walter i-a contrazis din nou. Ah, încerca deci să facă pe curajosul? Foarte lăudabil. Însă era un caz disperat, se vedea asta cât se poate de

limpede. Așa că se vor arăta milostivi față de el și vor merge cu toții la doamne.

Aflat în colțul încăperii, lângă bufet, Stephen Black îi urmări din priviri pe gentilomii care se retrăgeau. Mai erau de față trei valetți – Alfred, Geoffrey și Robert.

— Să mergem și noi ca să servim ceaiul, domnule Black? întrebă Albert cu nevinovăție.

Stephen Black ridică un deget subțire, semn că cei trei trebuia să rămână pe loc, și se încruntă ușor, semn că nu voia să mai audă nici o vorbă. Așteptă ca gentilomii să se îndepărteze suficient ca să nu-l mai audă, apoi exclamă:

— Ce a pățit toată lumea în seara asta? Alfred! Știu că nu ți s-a întâmplat prea des să te afli într-o asemenea companie aleasă, dar asta nu înseamnă că trebuie să uiți tot ce ai învățat! M-a uimit cât de prostește te-ai comportat!

Alfred murmură câteva cuvinte prin care își cerea iertare.

— Lordul Castlereagh ți-a cerut *potârniche cu trufe*. L-am auzit cât se poate de limpede! Iar tu i-ai adus *jелеu de căpșune*! Unde ți-a stat mintea?

Alfred bălmăji ceva, dar singurul cuvânt care se înțelese fu „speriat”.

— Te-ai speriat? De ce?

— Mi s-a părut că văd o siluetă ciudată în spatele scaunului înălțimii Sale.

— Alfred, ce tot spui acolo?

— Un om înalt, cu păr strălucitor ca argintul și o haină verde. Stătea aplecat, privind-o pe înălțimea Sa. Dar în clipa următoare n-am mai văzut pe nimeni.

— Alfred, ia privește tu în partea aceea a încăperii.

— Da, domnule Black.

— Ce vezi?

— O draperie, domnule Black.

— Și mai ce?

— Un candelabru.

— O draperie din catifea verde și un candelabru plin cu lumânări aprinse.

Acesta ți-e omul îmbrăcat în verde, cu părul argintiu, Alfred. Acum dă fuga să o ajuți pe Cissie să pună la loc porțelanurile, iar pe viitor să nu mai fii atât de nesăbuit. Apoi Stephen Black se întoarse către al doilea valet. Geoffrey! Și purtarea ta a fost la fel de execrabilă ca și a lui Alfred. Pot să jur că ai fost cu gândul în altă parte toată seara. Explică-te!

Bietul Geoffrey nu răspunse imediat. Clipea, strângea din buze și în general se manifesta exact ca o persoană care se străduiește să nu izbucnească în plâns.

— Îmi pare rău, domnule Black, muzica mi-a distras atenția.

— Ce muzică? întrebă Stephen. N-a fost niciun fel de muzică. Auzi! Acum începe să cânte cvartetul de coarde în salon. Până acum n-au cântat deloc.

— O, nu, domnule Black! Vorbesc despre fluierul și scripca ce s-au auzit din încăperea de alături în tot timpul cinei. O, domnule Black! N-am auzit de când sunt muzică mai tristă. Am crezut că o să mi se frângă inima în două!

Stephen îl privi uluit.

— Nu te înțeleg, spuse el. N-a cântat niciun fluier și nici o scripcă. În fine, se întoarse către ultimul valet, un bărbat solid și brunet, la vreo patruzeci de ani. Robert! Zău dacă știu ce să mai spun. N-am stat oare de vorbă cu tine chiar ieri?

— Ba da, domnule Black.

— Nu ți-am spus cât de mult contez pe tine să fii un exemplu pentru ceilalți?

— Ba da, domnule Black.

— Și totuși, în seara asta te-ai dus la fereastră de șase ori! Unde ți-a stat capul? Lady Winsell privea în jur, căutând pe cineva care să-i aducă un pahar curat. Tu trebuia să stai la masă, servindu-i pe oaspeții înălțimii Sale, nu la fereastră.

— Îmi pare rău, domnule Black, dar am auzit o bătaie în fereastră.

— O bătaie? Ce fel de bătaie?

— Niște crengi care se izbeau de sticlă, domnule Black.

Stephen Black îl întrerupse nerăbdător.

— Robert, dar nu e niciun copac în apropierea casei! Știi asta foarte bine.

— Am crezut că a crescut o pădure în jurul casei, spuse Robert.

— Ce? strigă Stephen.

Lost-hope³⁷*Ianuarie 1808*

Servitorilor de pe strada Harley li se părea în continuare că văd tot felul de lucruri stranii și aud sunete tânguitoare. Bucătarul, John Longridge, și fetele care îl ajutau la bucătărie erau tulburați din cauza unui sunet trist de clopot. Acest clopot, îi explică John Longridge lui Stephen Black, îi făcea să-și amintească extrem de clar de toate cunoștințele lor care muriseră, de toate lucrurile bune pe care le pierduseră și de toate relele pe care trebuiseră să le îndure toată viața. Prin urmare, deveniră cu toții abătuți și mâhniți, simțind că nu mai merită să trăiască.

Geoffrey și Alfred, cei mai tineri valeți, erau chinuți de sunetul fluierului și viorii pe care Geoffrey le auzise prima dată în seara dineului. Muzica părea să vină mereu din camera alăturată celei în care se aflau. Stephen îi dusesse pe rând în toate camerele și le demonstrase că nu cânta nimeni, dar degeaba; cei doi rămâneau înspăimântați și nefericiți.

Cea mai uimitoare, însă, după părerea lui Stephen, era purtarea lui Robert, valetul mai în vârstă. Încă din prima zi, Robert îi păruse lui Stephen un om cu capul pe umeri, conștiincios și de încredere – pe scurt, ultimul om de la care te-ai fi așteptat să cadă pradă unor temeri imaginare. Cu toate acestea, Robert spunea mereu că aude cum în jurul casei crește o pădure invizibilă. Ori de câte ori se oprea din treabă, auzea ramuri fantomatice care se frecau de pereți și băteau în ferestre sau rădăcini de copaci care creșteau încet sub fundația casei, dând la o parte cărămizile din calea lor. Pădurea e bătrână, spunea Robert, și plină de răutate. Oricine ar călători prin ea ar trebui să se teamă de copaci la fel de mult ca de vreun alt om ascuns pe undeva.

Bine, spunea Stephen, dar cea mai apropiată pădure se află la șase kilometri depărtare, pe Hampstead Heath, iar copacii de acolo sunt destul de

---

³⁷ „Speranța pierdută” (n.tr.)

blânzi. În niciun caz nu se adună în jurul caselor de oameni, încercând să le distrugă. Degeaba însă; orice ar fi spus Stephen, Robert nu făcea decât să clatine din cap și să tremure.

Singura consolare a lui Stephen era că această ciudată manie eliminase toate conflictele dintre servitori. Servitorilor londonezi nu le mai păsa că cei de la țară vorbeau trăgănat și erau demodați. Servitorii de la țară nu i se mai plâneau lui Stephen că cei londonezi își bat joc de ei și le dau de făcut comisioane imaginare. Toți servitorii se uniseră în convingerea că locuiau într-o casă bântuită. După ce își terminau treaba, se adunau toți la bucătărie și povesteau despre alte case cu fantome și orori, precum și despre nenorocirile ce se abătuseră asupra locuitorilor de acolo.

Într-o seară, cam la două săptămâni după dineul oferit de lady Pole, se aflau cu toții în jurul focului din bucătărie, adânciți în această îndeletnicire favorită a lor. Stephen se sătură curând de poveștile lor, așa că se retrase în cămăruța lui ca să citească un ziar. După numai câteva minute însă, auzi sunetul unui clopoțel; lăsă ziarul, își luă jacheta neagră și se duse să vadă cine avea nevoie de el.

Pe micul coridor ce făcea legătura între bucătărie și camera majordomului se afla un șir de clopoței, iar sub fiecare era scris cu vopsea maronie numele camerelor din casă: *Salonul venețian; Salonul galben; Sufrageria; Camera de zi a lui lady Pole; Dormitorul lui lady Pole; Camera de toaletă a lui lady Pole; Biroul lui Sir Walter; Dormitorul lui Sir Walter; Camera de toaletă a lui Sir Walter; Lost-hope.*

„*Lost-hope?* se gândi Stephen. Asta ce mai e?”

Chiar în dimineața aceea îi plătise tâmplarului pentru montarea clopoțelilor și trecuse suma în registru: „Lui Amos Judd, pentru montarea a nouă clopoței pe coridorul de la bucătărie și pentru scrierea cu vopsea a numelor camerelor dedesubt, patru șilingi”. Acum însă vedea zece clopoței. Iar cel de deasupra numelui *Lost-hope* suna cu putere.

„Poate că Judd a vrut să facă o glumă, se gândi Stephen. Ei bine, am să-l chem din nou mâine și am să-l pun să îndrepte lucrurile.”

Neștiind ce altceva să facă, Stephen urcă la parter și căută în toate camerele; nu era nimeni. Atunci urcă la primul etaj.

Chiar în capul scării se afla o ușă pe care Stephen nu o mai văzuse niciodată până atunci.

— Cine-i acolo? șopti o voce de după ușă. Era un glas necunoscut lui Stephen și, cu toate că era doar o șoptă, era ciudat de pătrunzătoare. Părea să ajungă în mintea lui Stephen nu prin urechi, ci pe altă cale.

— E cineva pe scară! insistă glasul șoptit. E servitorul? Intră, te rog! Am nevoie de tine!

Stephen ciocăni și intră.

Încăperea era la fel de misterioasă ca și ușa. Dacă i-ar fi cerut cineva lui Stephen să o descrie, ar fi spus că e decorată în stil gotic – aceasta fiind singura explicație la care se putea gândi pentru înfățișarea extraordinară a camerei. Însă nu se aflau acolo niciun fel de decorațiuni gotice, de felul celor prezentate în cartea domnului Ackermann, *Muzeul artelor*. Nu erau arcade medievale ascuțite, nici lemnărie complicat sculptată, nici motive bisericesti. Pereții și podeaua încăperii erau din piatră simplă, cenușie, foarte uzată și denivelată ici și colo. Plafonul era arcuit, tot din piatră. Printr-o fereastră mică se vedea cerul înstelat. Această fereastră nu avea însă geam, iar vântul iernatic bătea cu putere în încăpere.

Un domn palid, cu o cantitate impresionantă de păr argintiu, ca puful de păpădie, se analiza într-o oglindă veche și crăpată, cu un aer extrem de nemulțumit.

— Ah, iată-te! spuse, uitându-se urât la Stephen. Poate să sune omul până i se urăște în casa asta, tot degeaba!

— Regret nespuse, domnule, spuse Stephen, însă nu m-a anunțat nimeni că sunteți aici. Presupunea că gentilomul e un oaspete al lui Sir Walter sau al lui lady Pole – ceea ce explica prezența lui, nu însă și a camerei. E un lucru obișnuit ca un gentilom să fie invitat să petreacă un timp în casa altcuiva; unei camere nu i se adresează însă asemenea invitații.

— Cu ce vă pot fi de folos, domnule? întrebă Stephen.

— Prost mai ești! strigă gentilomul cu părul ca puful. Nu știi că lady Pole va lua parte la un bal în seara asta, la mine acasă? Servitorul meu a fugit și s-a ascuns pe undeva. Cum să apar alături de frumoasa lady Pole în halul în care sunt?

Gentilomul era nemulțumit pe bună dreptate: era nebărbierit, părul lui ciudat era extrem de încâlcit și nu era îmbrăcat, ci înfășurat într-un halat demodat.

— Am să mă ocup îndată de dumneavoastră, domnule, îl asigură Stephen. Însă mai întâi trebuie să găsesc ustensilele de bărbierit. Presupun că nu știți unde a pus servitorul briciul?

Gentilomul ridică din umeri.

În încăpere nu exista masă de toaletă. De fapt, nu era decât foarte puțină mobilă. În afară de oglindă, mai erau acolo un scăunel vechi pentru muls, cu trei picioare, și un scaun straniu, sculptat, ce părea făcut din oase. Stephen nu putea să creadă că erau oase de om, deși semănau izbitor cu acestea.

Pe scăunel, lângă o cutiuță frumoasă, Stephen găsi un brici delicat, din argint. Pe podea se afla un lighean uzat din cositor, plin cu apă.

În chip curios, în cameră nu exista sobă, ci doar un vas de fier pentru jărat, ruginit, din care căzuse cenușă, murdărind podeaua. Stephen încălzi apa deasupra vasului cu jărat, apoi îl bărbieri pe gentilom. După ce termină, gentilomul își analizează chipul și se declară peste măsură de mulțumit, își scoase apoi halatul și așteaptă răbdător, îmbrăcat numai în indispensabili, ca Stephen să-i maseze pielea cu o perie aspră. Stephen observă fără să vrea că, pe când pielea altor domni se înroșește ca racul atunci când este masată astfel, a oaspetelui rămase la fel de palidă ca înainte, căpătând doar o strălucire alburie, ca lumina lunii sau lucirea sidefului.

Stephen nu văzuse niciodată haine mai fine decât ale acestui domn; cămașa era impecabil spălată, iar ghetetele îi străluceau ca două oglinzi negre. Cel mai mult l-a impresionat însă duzina de cravate albe din muselină, subțiri ca pânza de păianjen și totuși tari ca hârtia.

Toaleta gentilomului dură două ceasuri, pentru că, după cum observă Stephen, acesta era foarte vanitos. În acest timp, gentilomul se arăta din ce în ce mai încântat de Stephen.

— Îți spun că prostul meu de servitor nu se pricepe nici pe jumătate cât tine să aranjeze părul, declară el, iar când vine vorba de arta delicată a legării unei cravate din muselină, ei bine! nu e în stare nicidecum să priceapă cum se face!

— Ei bine, domnule, mie îmi place nespun să îndeplinesc astfel de sarcini, spuse Stephen. Aș vrea să-l pot convinge pe Sir Walter să se preocupe mai mult de îmbrăcăminte, însă politicienii nu au timp să se gândească la aceste lucruri.

Stephen îl ajută pe gentilom să-și îmbrace jacheta verde ca iarba (cu o croială modernă, și făcută din stofă de cea mai bună calitate), apoi gentilomul se duse la scăunelul cu trei picioare și luă de acolo cutiuța. Aceasta era făcută din porțelan și argint; era mare cam cât o tabacheră pentru tutun de prizat, doar că era puțin mai lungă. Stephen își exprimă

admirația față de culoarea cutiei – nici albastră, nici cenușie, semănând cu cea a lavandei, dar parcă și cu cea a liliacului.

— Într-adevăr! Este foarte frumoasă, spuse gentilomul însuflețit. Și foarte greu de obținut. Pigmentul trebuie amestecat cu lacrimi de fete mari din familii bune, care trebuie să-și ducă viața în deplină virtute și să moară fără a fi cunoscut măcar o zi de fericire!

— Bietele de ele! spuse Stephen. Mă bucur că se obține atât de greu.

— Ah! Dar asta nu e din cauza lacrimilor – am zeci de sticle pline – nu, e vorba de meșteșugul folosit la amestecare.

Gentilomul devenise atât de afabil și atât de dornic de vorbă, încât Stephen nu se temu nici o clipă să-l întrebe:

— Și ce aveți în această cutiuță atât de frumoasă, domnule? Tutun de prizat?

— O, nu! Este un obiect de mare preț al meu, pe care doresc să-l poarte lady Pole la balul din seara asta! Și, deschizând cutia, îi arătă lui Stephen un mic deget alb.

În primul moment, lui Stephen acest lucru îi păru cam ciudat, însă în clipa următoare uimirea îl părăsi și, dacă l-ar fi întrebat cineva în clipa aceea, ar fi spus că e un lucru absolut firesc pentru un gentilom să aibă la el un deget într-o cutiuță – și că, de fapt, chiar el văzuse așa ceva de mai multe ori.

— E de mult timp în familia dumneavoastră, domnule? Întrebă el politicos.

— Nu, nu de mult.

Gentilomul închise cutiuța și o puse în buzunar.

Apoi, împreună cu Stephen, se admiră în oglindă. Stephen observă fără să vrea ce bine se potriveau unul lângă celălalt: pielea neagră, lucioasă, alături de cea albă, opalescentă – exemple perfecte a două tipuri diferite de frumusețe masculină. Gentilomul păru că se gândește exact la același lucru.

— Ce frumoși suntem! spuse el pe un ton ușor surprins. Însă îmi dau seama acum că am făcut o gafă îngrozitoare! Am crezut că sunteți servitor în această casă! Însă acest lucru nu e cu puțință! Aerul demn și frumusețea pe care le aveți arată că vă curge în vene sânge nobil, poate chiar regal! Presupun că sunteți oaspete aici, la fel ca și mine. Trebuie să vă cer iertare că v-am necăjit și să vă mulțumesc pentru marele serviciu pe care mi l-ați făcut, ajutându-mă să mă pregătesc pentru întâlnirea cu lady Pole.

Stephen zâmbi.

— Nu, domnule. Sunt chiar servitor. Sunt servitorul lui Sir Walter.

Gentilomul cu părul ca puful ridică dintr-o sprânceană, uimit.

— Un om cu însușirile și înfățișarea dumneavoastră n-ar trebui să fie servitor! spuse el pe un ton de surprindere. Ar trebui să fie conducătorul unui domeniu vast! La ce folosește oare frumusețea, dacă nu să fie simbolul vizibil al superiorității unei persoane față de toți ceilalți? Ah, dar văd eu bine cum stau lucrurile! Dușmanii s-au unit împotriva dumneavoastră și v-au luat averile, aruncându-vă în mijlocul celor ignoranți și netrebnici!

— Nu, domnule. Vă înșelați. Am fost servitor toată viața.

— Ei bine, eu nu înțeleg, declară gentilomul cu părul ca puful, clătinând nedumerit din cap. Aici se ascunde o taină, și am de gând să cercetez lucrurile de îndată ce voi putea. Între timp însă, ca mulțumire pentru că mi-ați aranjat părul atât de frumos și pentru toate celelalte servicii pe care mi le-ați adus, vreau să luați parte la balul pe care îl organizez în seara asta.

Propunerea era atât de neobișnuită, încât Stephen rămase o clipă fără cuvinte. „Fie e nebun, se gândi el, fie e vreun politician cu vederi radicale, care vrea să dea la o parte toate diferențele de rang dintre oameni.“

Apoi, cu voce tare:

— Îmi faceți o mare onoare, domnule, dar gândiți-vă puțin: ceilalți oaspeți vin la dumneavoastră crezând că vor întâlni persoane de același rang cu ei. Atunci când vor descoperi că stau alături de un servitor, sunt convins că se vor simți profund jigniți. Vă mulțumesc pentru amabilitate, dar nu vreau să vă pun într-o situație neplăcută, nici să vă jignesc prietenii.

Auzind aceste vorbe, uimirea gentilomului cu părul ca puful spori.

— Câtă noblețe! strigă el. Să renunți la propriile bucurii pentru binele altora! Ei bine, trebuie să vă mărturisesc că eu n-aș fi în stare de așa ceva. Sunt mai hotărât decât oricând să vă fiu prieten și să fac tot ce pot ca să vă ajut. Însă nu înțelegeți cum stau lucrurile. Oaspeții aceștia ai mei, din pricina cărora vă faceți atâtea probleme, îmi sunt cu toții vasali și supuși. Niciunul dintre ei nu ar îndrăzni vreodată să mă critice pe *mine* sau pe cel care mi-e prieten. Și, dacă ar îndrăzni! Ei bine, putem foarte lesne să le facem de petrecanie! Dar zău așa, adăugă el, parcă brusc plictisit de această conversație, nu prea are rost să mai discutăm pe tema asta, dat fiind că sunteți deja aici!

Aici gentilomul se îndepărtă, iar Stephen descoperi că se afla într-o sală imensă, în care o mulțime de oameni dansau în acordurile unei muzici triste.

Și de data aceasta, uimirea inițială îl părăsi după numai o clipă, și începu să privească atent în jur. În ciuda celor spuse de gentilomul cu părul ca puful, îi era puțin teamă ca nu cumva să fie recunoscut. Însă, după ce aruncă o privire fugară prin sală, își dădu seama că nu se afla acolo niciun prieten al lui Sir Walter – de fapt, nu cunoștea pe nimeni dintre cei de față; și, cum era îmbrăcat în haine negre și cu rufărie albă de în, Stephen se gândi că ar putea trece lesne drept un gentilom. Se bucură că Sir Walter nu-i ceruse niciodată să poarte livrea sau perucă pudrată, care i-ar fi dat imediat de gol statutul de servitor.

Toată lumea era îmbrăcată după ultima modă. Doamnele purtau rochii în culori extraordinar de frumoase (pe care însă Stephen nu-și amintea să le mai fi văzut vreodată, cu câteva excepții). Domnii purtau pantaloni scurți până la genunchi, ciorapi albi și jachete maronii, verzi, albastre sau negre; aveau cămăși sclipitor de albe, iar pe mânușile din piele de căprioară nu se vedeau nici o pată, nici o urmă cât de mică.

Dar, în ciuda hainelor fine și a înfățișării îngrijite a oaspeților, casa părea să-și fi pierdut din prosperitatea de odinioară. Sala era slab luminată cu lumânări din seu, insuficiente ca număr, iar muzica provenea doar de la un fluier și o violă.

„Probabil că asta e muzica despre care vorbeau Geoffrey și Alfred, se gândi Stephen. Ce ciudat că n-am mai auzit-o până acum! E foarte tristă, exact cum spuneau ei.“

Se îndreptă către o fereastră îngustă, fără geam, și privi afară, unde văzu o pădure deasă și întunecată sub cerul înstelat.

— Iar asta trebuie să fie pădurea despre care vorbește Robert. Ce răuvoitoare pare! Mă întreb dacă și sunetul clopotului e real.

— O, da, spuse o doamnă din apropiere. Era îmbrăcată într-o rochie de culoarea furtunii, a umbrelor și a ploii și avea la gât un colier de promisiuni încălcate și regrete. Stephen fu surprins că doamna i se adresase, căci era convins că nu spusese nimic cu voce tare.

— Există un clopot, da! îi spuse doamna. Se află sus, într-unul dintre turnuri.

Cum doamna zâmbea și îl privea cu sinceră admirație, Stephen simți că politețea îl obligă să spună ceva.

— Ce lume elegantă e aici în seara aceasta, doamnă! Nu știu când am văzut ultima dată atât de multe chipuri frumoase și trupuri grațioase strânse în același loc. Și toată lumea e în floarea tinereții! Mărturisesc că mă surprinde faptul că nu sunt de față și persoane în vârstă. Oare doamnele și domni de aici nu au părinți, unchi sau mătuși?

— Ce remarcă ciudată! răspunse ea râzând. De ce ar vrea Stăpânul Casei Lost-hope să invite la bal persoane bătrâne și urâte? Cine ar vrea să se uite la ele? De altfel, nu suntem chiar atât de tineri cum credeți. Anglia era doar o întindere de codri sălbatici și mlaștini pustii când am dat ochii cu părinții noștri ultima dată. Ah, dar iată! Priviți! E lady Pole!

Printre dansatori, Stephen își zări fugar stăpâna. Purta o rochie din catifea albastră, iar gentilomul cu părul ca puful o conducea către capătul șirului de dansatori.

Apoi doamna cu rochia de culoarea furtunii, a umbrelor și a ploii îl întrebă dacă vrea să danseze cu ea.

— Cu plăcere, spuse el.

Atunci când celelalte doamne văzură ce dansator desăvârșit era Stephen, acesta descoperi că putea avea orice parteneră ar fi poftit. După doamna cu rochia de culoarea furtunii, a umbrelor și a ploii, dansă cu o tânără care nu avea păr, dar care purta o perucă alcătuită din cărăbuși strălucitori care mișunau agitați pe capul ei. A treia parteneră îl certă aspru când îi atinse din întâmplare rochia cu mâna, spunând că, atinsă, rochia își pierdea cheful de cântat; la care, privind în jos, Stephen văzu că rochia era, într-adevăr, plină de guri minuscule ce se deschideau și cântau un cântecel pe note ascuțite și stranii.

Cu toate că, în general, dansatorii respectau regula obișnuită, schimbând partenerii după două melodii, Stephen observă că gentilomul cu părul ca

puful dansă numai cu lady Pole toată noaptea și că abia dacă schimbă două vorbe cu altcineva. Însă pe Stephen nu-l uitase. Ori de câte ori li se încrucișau privirile, gentilomul cu părul ca puful îi zâmbea lui Stephen și înclina din cap, dornic parcă să-i spună că, dintre toate lucrurile minunate care se petreceau în seara aceea la bal, cel mai mult îi făcea plăcere prezența lui Stephen Black.

Apariția inexplicabilă a douăzeci și cinci de guinee

Ianuarie 1808

Cea mai bună băcănie din oraș e Brandy's, aflată pe strada St James. Nu sunt singura care are această părere; bunicul lui Sir Walter Pole, Sir William Pole, refuza să cumpere cafea, ciocolată sau ceai de oriunde altundeva, spunând că, față de cafeaua turcească superfină prăjită de la domnul Brandy, toate celelalte au un gust făinos. Trebuie spus, totuși, că această preferință arătată de Sir William Pole era o binecuvântare numai pe jumătate. Deși era foarte darnic cu laudele și se arăta întotdeauna curtenitor și prietenos față de personalul magazinului, Sir William Pole nu-și plătea aproape niciodată datoriile, iar atunci când a murit datora magazinului Brandy's o sumă considerabilă. Domnul Brandy, un bătrânel iute la mânie și veșnic supărat, cu fața ciupită de vărsat, se înfurie îngrozitor din această cauză. Muri și el la scurt timp după aceea, iar mulți au presupus că făcuse asta intenționat, hotărând să plece în urmărirea nobilului său datornic.

La moartea domnului Brandy, afacerea îi rămase văduvei sale. Domnul Brandy se căsătorise destul de târziu, și cred că cititorii mei nu vor fi foarte surprinși să afle că doamna Brandy nu avusese parte de o viață de familie prea fericită. Descoperise curând că domnului Brandy îi plăcea mai mult să se uite la guinee și șilingi decât la propria lui nevastă – deși, după părerea *mea*, trebuie să fi fost un om tare ciudat cel căruia nu-i făcea plăcere să se uite la ea, căci doamna Brandy avea o înfățișare absolut încântătoare, cu buclele ei castanii, ochii de un albastru-deschis și expresia blândă a feței. Zic eu că un om bătrân, a cărui singură calitate e averea, așa cum era domnul Brandy, ar fi trebuit să prețuiască nespun o soție tânără și frumoasă, și să încerce din răspuțeri să o mulțumească întru totul; iată însă că el nu făcuse nimic din toate astea. Nu-i oferise nici măcar o casă de locuit – lucru pe care și l-ar fi permis lesne. Atât de greu îi venea bătrânului să se despartă fie și de o firfirea, încât hotărâ să locuiască, împreună cu nevasta, în cămăruța aflată deasupra prăvăliei de pe strada St James; așa că, în decursul celor

doisprezece ani de mariaj, această încăpere îi sluji doamnei Brandy drept salon, dormitor, sufragerie și bucătărie. Însă la nici trei săptămâni de la moartea domnului Brandy, văduva cumpără o casă în Islington, în apropiere de Angel, și angajă trei servitoare numite Sukey, Dafney și Delphina.

Mai angajă și doi oameni care să se ocupe de clienții prăvăliei. John Upchurch era cinstit, harnic și capabil. Toby Smith era un om roșcovan și agitat, a cărui purtare o nedumerea adesea pe doamna Brandy. Uneori era tăcut și trist, alteori îl apucau accese neașteptate de veselie și mărturisiri de tot soiul. Observând anumite nepotriviri în registre (obișnuite pentru orice afacere) și faptul că Toby părea nefericit și încurcat ori de câte ori îl întreba despre aceste nepotriviri, doamna Brandy începuse să se teamă că diferențele ajung în buzunarul lui. Într-o seară de ianuarie, dilema în care se afla luă o întorsătură neașteptată. Se afla în salonașul ei, deasupra prăvăliei, când auzi o bătaie în ușă și în cameră intră Toby Smith, târșâindu-și picioarele și evitându-i privirea.

— Ce s-a întâmplat, Toby?

— Vă rog, doamnă, zise Toby fără să se uite la ea, nu ies banii la socoteală. John și cu mine am numărat iar și iar, doamnă, și am făcut adunările de zece ori și mai bine, și nu reușim nicicum să-i dăm de cap.

Doamna Brandy scoase o exclamație de nerăbdare, oftă și întrebă ce sumă nu le ieșea la socoteală.

— Douăzeci și cinci de guinee, doamnă.

— Douăzeci și cinci de guinee! strigă doamna Brandy îngrozită. Douăzeci și cinci de guinee! Cum e posibil să fi pierdut atât de mult? Ah! Sper că te-ai înșelat, Toby. Douăzeci și cinci de guinee! Nici n-aș fi crezut că avem atâția bani în toată prăvălia! Ah, Toby! strigă ea, venindu-i dintr-odată un alt gând. Probabil că am fost jefuiți!

— Nu, doamnă, spuse Toby. Vă cer iertare, doamnă, dar vă înșelați. N-am vrut să spun că ne lipsesc douăzeci și cinci de guinee. Suma asta o avem în plus, doamnă.

Doamna Brandy îl privi lung.

— Puteți vedea cu ochii dumneavoastră, doamnă, spuse Toby, dacă sunteți bună să veniți până jos. Spunând acestea, deschise ușa și îi făcu loc să treacă, având pe chip o expresie speriată și rugătoare. Așa că doamna Brandy se grăbi să coboare treptele ce duceau în prăvălie, cu Toby pe urmele ei.

Era ceasul nouă, într-o seară fără lună. Obloanele erau trase, iar John și Toby stinseseră toate lămpile. Prăvălia ar fi trebuit să fie cufundată complet în întuneric, însă era scaldată într-o lumină blândă, aurie, ce părea să vină de la ceva de aur aflat pe tejghea.

Acel ceva era o grămadă de guinee strălucitoare. Doamna Brandy luă o monedă și se uită la ea cu atenție. Părea că ține în mână o sferă de lumină galbenă și blândă, având în partea de jos o monedă. Lumina era stranie și le dădea doamnei Brandy, lui John și lui Toby o înfățișare cu totul nefirească: doamna Brandy părea mândră și trufașă, John avea o înfățișare de om viclean și mincinos, iar Toby avea pe față o expresie de cruzime extremă. Desigur, toate aceste trăsături nu aveau nimic de-a face cu adevăratele lor caractere. Un lucru și mai ciudat era felul în care lumina transformase zecile de sertare de mahon aflate pe unul dintre pereții prăvăliei. În serile obișnuite, scrisul aurit de pe sertare arăta conținutul lor, astfel: *Mentă (frunze)*, *Muștar (nedecojit)*, *Cuișoare*, *Nucșoară*, *Ghimbir (esență)*, *Piper de Jamaica*, *Foi de dafin*, *Chimen*, *Piper boabe*, *Oțet* și alte asemenea mărfuri nelipsite dintr-o băcănie modernă și prosperă. Acum însă, cuvintele se transformaseră în: *Milă (meritată)*, *Milă (nemeritată)*, *Coșmaruri*, *Noroc*, *Ghinion*, *Persecuție de către familie*, *Fii nerecunoscători*, *Confuzie*, *Perspicațitate*, *Onestitate*. Bine că niciunul dintre cei trei nu observă această curioasă transformare. Doamna Brandy ar fi fost tare supărată dacă ar fi știut ce se petrecuse, pentru că n-ar fi avut nici cea mai vagă idee ce preț să ceară pentru astfel de mărfuri.

— Ei bine, spuse doamna Brandy, de undeva tot au apărut. A fost cineva azi pe aici să plătească vreo datorie?

John și Toby clătinară amândoi din cap.

— De altfel, spuse Toby, nu e nimeni care să ne datoreze atât de mult, cu excepția ducesei de Worksop, firește, dar să vă spun drept, doamnă, în cazul acesta...

— Da, da, Toby, ajunge, îl întrerupse doamna Brandy. Rămase o clipă pe gânduri. Poate că, spuse ea, un domn a vrut să se șteargă pe față și, scoțând batista din buzunar, i-a căzut punga cu bani pe podea.

— Dar n-am găsit banii pe podea, spuse John, ci aici, în casa de bani, cu toți ceilalți.

— Nu știu ce să zic, spuse doamna Brandy. A plătit cineva azi cu o monedă de o guinee?

Nu, răspunseră Toby și John, nu plătise nimeni cu o guinee; de douăzeci și cinci de guinee de la douăzeci și cinci de persoane nici nu putea fi vorba.

— Și ce guinee galbene, doamnă, remarcă John, toate la fel, fără vreo urmă de pată sau murdărie.

— Să dau o fugă să-l chem pe domnul Black, doamnă? întrebă Toby.

— O, da! zise doamna Brandy cu entuziasm. Sau poate mai bine nu. Nu ar trebui să-l deranjăm pe domnul Black decât dacă se întâmplă ceva foarte grav. Dar nu s-a întâmplat nimic grav, nu-i așa, Toby? Sau poate că da... Nu știu.

Apariția bruscă și inexplicabilă a unei sume mari de bani este un lucru atât de rar în lumea modernă în care trăim, încât nici Toby, nici John nu se simțeau în stare să-și ajute stăpâna în a hotărâ dacă era vorba de un lucru rău sau bun.

— Pe de altă parte, urmă doamna Brandy, domnul Black este atât de inteligent! Sunt sigură că va da de cap acestui mister imediat. Du-te pe strada Harley, Toby. Transmite-i complimentele mele domnului Black și spune-i că, dacă poate, m-aș bucura să stau puțin de vorbă cu el. Nu, stai așa! Să nu spui asta, sună a înfumurare. Trebuie să-i ceri iertare pentru deranj și să-i spui că, atunci când poate, m-aș simți recunoscătoare – ba nu, onorată – ba nu, recunoscătoare – m-aș simți recunoscătoare să pot sta puțin de vorbă cu el.

Doamna Brandy îl cunoscuse pe Stephen Black după ce Sir Walter moștenise datoriile bunicului său, iar doamna Brandy moștenise afacerea soțului. Cam o dată pe săptămână, Stephen venea și aducea câte o guinee sau două în contul datoriei. Și totuși, lucru curios, doamna Brandy refuza adesea să ia banii.

— Vai, domnule Black! spunea ea, vă rog să luați banii înapoi! Sunt sigură că Sir Walter are mai mare nevoie de ei decât mine. Afacerea a mers excelent săptămână trecută! Avem în prăvălie niște ciocolată de Carracca, despre care lumea spune că e cea mai bună din Londra – mult superioară tuturor celorlalte sortimente, ca aromă și consistență! — am primit comenzi din tot orașul. Nu doriți să gustați și dumneavoastră, domnule Black?

Apoi doamna Brandy îi aducea ciocolata într-o cană specială din porțelan alb cu albastru, îi turna o ceașcă lui Stephen și îl întreba neliniștită cum o găsește; pentru că, deși primise comenzi din tot orașul, doamna Brandy nu era, se pare, pe deplin convinsă de calitățile respectivei ciocolate până când nu afla și părerea lui Stephen. Iar grija pe care i-o purta nu se oprea la

ciocolată. O preocupa grozav sănătatea lui. Dacă se întâmplă să fie o zi rece, era îngrijorată ca nu cumva să-i fie frig; dacă ploua, se temea să nu răcească; iar dacă era o zi călduroasă și prăfoasă, insista ca Stephen să se așeze în dreptul unei ferestre ce dădea într-o mică grădină, ca să se răcorească puțin.

Când venea timpul ca Stephen să plece, doamna Brandy revenea la problema guineei.

— Nu știi cum o să fie săptămâna viitoare, domnule Black. S-ar putea să am mare nevoie de o guinee săptămâna viitoare – știți, nu toată lumea își plătește datoriile la timp – așa că voi îndrăzni să vă rog să mi-o aduceți din nou miercuri. Miercuri, pe la ora trei. Voi fi liberă atunci și am să vă aștept negreșit cu o ceașcă de ciocolată, dat fiind că ați fost atât de bun încât să-mi spuneți că vă place.

Domnii care citesc aceste rânduri vor zâmbi, poate, în sinea lor și-și vor spune că femeile nu știu să-și urmărească interesul în afaceri, însă cred că doamnele vor fi de acord cu mine că doamna Brandy știa prea bine să-și urmărească interesul; căci interesul ei principal era să-l facă pe Stephen Black să o iubească la fel de mult cât îl iubea și ea pe el.

După un timp, Tony se întoarse, aducând nu un mesaj de la Stephen Black, ci pe Stephen însuși; iar agitația doamnei Brandy în legătură cu monedele fu înlocuită de un alt gen de agitație, mult mai plăcută.

— Vai! Domnule Black! Nu ne așteptam să vă vedem atât de curând! Nu mi-am închipuit că sunteți liber!

Stephen rămase în întuneric, dincolo de lumina aruncată de monedele cele ciudate.

— Nu are importanță unde mă aflu în seara asta, spuse el mohorât, cu un glas ce nu părea al lui. Casa e întoarsă cu susul în jos. Înălțimea Sa nu se simte bine.

Doamna Brandy, John și Toby primiră această veste cu surprindere. La fel ca toți locuitorii din Londra, îi interesau foarte tare știrile legate de lady Pole. E drept că se mândreau cu faptul că aveau printre cunoștințe diverși membri ai aristocrației, însă cel mai tare îi încânta sprijinul pe care li-l acorda lady Pole. Nimic nu le făcea mai multă plăcere decât să poată spune că la micul dejun lady Pole mânca din dulcețurile doamnei Brandy și bea cafea preparată din boabe cumpărate de la Brandy's.

Doamnei Brandy îi trecu dintr-odată prin cap un gând tare neplăcut.

— Sper că înălțimea Sa n-a mâncat ceva care nu i-a căzut bine? întrebă ea.

— Nu, spuse Stephen oftând, nu e nimic de felul acesta. Se plânge că o dor membrele, că are vise stranii și că îi e frig. În plus, e tăcută și fără vlagă, iar pielea îi e rece ca gheața.

Făcând un pas înainte, Stephen ajunsese în cercul de lumină.

Transformările pe care lumina le adusese înfățișării lui Toby, lui John și a doamnei Brandy erau de-a dreptul neînsemnate față de cele petrecute cu Stephen: frumusețea lui naturală fu sporită de cinci, sau șapte, sau chiar zece ori; căpătă o expresie de noblețe aproape supranaturală; și, lucrul cel mai interesant, lumina se concentrase cumva în jurul frunții sale, astfel că Stephen părea încununat cu o diademă. Cu toate acestea, la fel ca mai devreme, nimeni din cei de față nu observă nimic neobișnuit.

Stephen răsuci câteva monede între degetele lui subțiri și negre.

— Unde le-ați găsit, John?

— Aici, în casa de bani, cu restul banilor. De unde să fi apărut oare, domnule Black?

— Sunt la fel de nedumerit ca și tine. Nu am nici o explicație. Stephen se întoarse către doamna Brandy. Doamnă, cred că cel mai important lucru este să vă protejați de orice bănuieli că ați fi obținut acești bani pe căi necinstite. Cred că ar fi bine să încredințați banii unui avocat și să-i cereți să dea anunțuri în *The Times* și în *The Morning Chronicle* pentru a afla dacă cineva a pierdut douăzeci și cinci de guinee în prăvălia doamnei Brandy.

— Un avocat, domnule Black! strigă doamna Brandy, îngrozită. Vai, dar asta mă va costa o avere!

— Avocații sunt întotdeauna costisitori, doamnă.

În clipa aceea, un domn trecu prin fața prăvăliei și, zărind o rază de lumină, își dădu seama că se afla cineva înăuntru. Cum rămăsese fără ceai și zahăr, bătu la ușă.

— Un client, Toby! strigă doamna Brandy.

Toby se grăbi să deschidă ușa, iar John puse banii la loc. De îndată ce închise capacul casei de bani, încăperea se cufundă în întuneric și cei de față își dădură seama abia atunci că se folosiseră doar de lumina aruncată de monedele cele stranii. John aprinse grăbit lămpile, dând încăperii un aspect mai vesel, iar Toby cântări mărfurile pentru client.

Stephen se așeză ostenit pe un scaun și-și trecu mâna peste frunte. Era pământiu la față și părea ostenit de moarte.

Doamna Brandy se așeză pe scaunul de alături și îl mângâie blând pe mână.

— Nu vă simțiți bine, dragă domnule Black.

— Mă doare tot trupul – așa cum se întâmplă după o noapte întreagă de dansat. Oftă iar și își sprijini fruntea de braț.

Doamna Brandy își retrase mâna.

— Nu știam că a avut loc un bal aseară, spuse ea, cu o notă de gelozie în glas. Sper că v-ați distrat de minune. Cu cine ați petrecut?

— Nu, nu. N-a fost niciun bal. Se pare că am căpătat durerile de după dans fără să fi avut parte și de plăcerile lui. Apoi, ridicând brusc capul, întrebă: Ați auzit?

— Ce anume, domnule Black?

— Clopotul acela. Bate de înmormântare.

Femeia ascultă o clipă.

— Nu, nu aud nimic. Sper că rămâneți la cină, dragă domnule Black. Am fi foarte onorați. Mă tem că nu va fi o masă foarte elegantă, căci nu am decât foarte puține feluri, mai nimic, la drept vorbind. Am doar niște stridii fierte în abur, plăcintă cu carne de porumbel și o iahnie cu carne de oaie.

Însă sper că un vechi prieten ca dumneavoastră se va arăta îngăduitor. Toby poate aduce niște...

— Sunteți sigură că nu auziți?

— Sunt sigură.

— Nu pot să rămân. Părea că ar fi vrut să mai spună ceva – ba chiar deschise și gura, dar sunetul clopotului păru să-i distragă iarăși atenția, așa că tăcu. Bună seara, doamnă, spuse în cele din urmă, ridicându-se, și, cu o plecăciune scurtă, ieși.

Auzea și pe stradă clopotul bătând. Înainta ca prin ceață. Abia ajunsese la Piccadilly, când un hamal îmbrăcat cu șorț care ducea un coș plin cu pește apăru pe neașteptate de pe o alee laterală. Încercând să-l evite pe hamal, Stephen se lovi de un domn dolofan, cu o haină albastră și cu o pălărie cu panglică lată, care se afla în colțul străzii Albemarle.

Domnul cel dolofan se întoarse și îl văzu pe Stephen. Se alarmă pe dată, văzând un chip negru aproape de al lui și două mâini negre aproape de buzunarele în care avea lucruri de preț. Fără să bage în seamă hainele scumpe ale lui Stephen și aerul său respectabil, ajunsese imediat la concluzia că va fi jefuit sau lovit, așa că ridică umbrela, pregătit să se apere.

Era clipa de care Stephen se temuse toată viața. Presupuse că celălalt va chema poliția și că el însuși va fi târât în fața judecătorilor; și probabil că nu va putea fi salvat, cu tot sprijinul și prietenia pe care i le arăta Sir Walter

Pole. Ce jurați britanici și-ar fi putut închipui un negru care nu fură și nu minte? Un negru respectabil? Probabil că niciunul. Și totuși, în fața acestei sorți potrivnice, Stephen se descoperi destul de nepăsător și asistă la desfășurarea evenimentelor ca și cum ar fi privit o piesă de teatru printr-un geam gros sau niște întâmplări petrecute pe fundul unui lac.

Domnul cel dolofan deschise larg ochii de teamă, furie și indignare. Deschise și gura ca să-l mustre pe Stephen, dar în aceeași clipă începu să se transforme. Trupul lui deveni un trunchi de copac; începură să-i crească dintr-odată multe brațe, în toate direcțiile, iar brațele deveniră ramuri; fața i se transformă în scorbură și se înalță cu aproape șapte metri; acolo unde mai adineauri se aflau umbrela și pălăria apăruse acum o coroană deasă de iederă.

— Un stejar în Piccadilly, se gândi Stephen, fără prea mult interes. Asta e destul de neobișnuit.

Întreaga stradă Piccadilly se transforma. Tocmai trecea pe acolo o trăsură care aparținea cu siguranță unei persoane importante, căci, pe lângă surugiul cocoțat pe capră, în spatele trăsurii se aflau și doi valeți; trăsura avea blazon și era trasă de patru cai suri de aceeași talie. În timp ce Stephen se uita la ei, caii deveniră din ce în ce mai înalți și mai subțiri, iar la un moment dat dispărură cu totul; în locul lor apăru un crâng de mesteceni delicați și argintii. Trăsura se preschimbă într-un tufiș de ilice, iar surugiul și valeții deveniră o bufniță și, respectiv, două privighetori care își luară imediat zborul. Se mai plimbau prin apropiere o doamnă și un domn; acestora le crescură brusc rămurele în toate direcțiile și se transformară într-o tufă de soc; un câine se preschimbă într-un mănunchi voluminos de ferigi uscate. Felinarele cu gaz atârinate de stâlpi fură trase către cer și se preschimbară în stele abia licărind prin rețeaua deasă de crengi, iar strada Piccadilly însăși deveni o cărare abia vizibilă, șerpuiind printr-o pădure întunecată și înghețată.

Însă, așa cum se întâmplă în vise, când evenimentele cele mai stranii sunt însoțite de explicații și devin pe deplin normale, Stephen nu găsi niciun motiv de mirare în toate cele petrecute. Ba chiar i se părea că știuse mereu că în apropiere de Piccadilly se află o pădure magică.

Începu să înainteze pe cărare.

Pădurea era cufundată în întuneric și liniște. Deasupra capului vedea niște stele incredibil de strălucitoare, iar copacii păreau nimic mai mult decât umbre negre, simple locuri unde stelele lipseau.

Nefericirea și oboseala grea și cenușie pe care le simțise toată ziua dispărură și începu să se gândească la visul straniu pe care îl avusese în seara dinainte, în care se făcea că întâlnise o persoană ciudată, îmbrăcată cu o haină verde și cu părul ca puful, care-l dusese într-o casă unde dansase toată noaptea alături de cei mai stranii oameni pe care-i văzuse vreodată.

Clopotul cel trist se auzea mult mai clar în pădure decât în Londra, iar Stephen înainta pe cărare către locul de unde venea bătaia lui. În scurt timp ajunse la o casă imensă din piatră cu o mie de ferestre. Unele dintre acestea erau luminate slab. Casa era înconjurată de un zid înalt. Stephen trecu dincolo (fără a înțelege cum, căci poartă nu văzuse nicăieri) și ajunse într-o curte mare și lugubră, plină de cranii, oase rupte și arme ruginite ce păreau să zacă acolo de secole întregi. În ciuda dimensiunilor și grandorii clădirii, singura intrare era o ușiță neînsemnată; Stephen fu nevoit să se aplece mult ca să poată intra. Imediat văzu o mulțime de oameni îmbrăcați nemaipomenit de frumoși.

Chiar lângă ușă se aflau doi gentilomi purtând haine fine de culoare închisă, ciorapi albi imaculați, mănuși și pantofi de dans. Cei doi erau adânciți într-o discuție, însă, în clipa în care intră Stephen Black, unul din ei se întoarse și îi zâmbi.

— Ah, Stephen Black! spuse el. Vă așteptam!

În clipa aceea, viola și fluierul începură din nou să cânte.

Sir Walter se consultă cu domni de diverse profesii

Februarie 1808

Lady Pole stătea lângă fereastră, palidă și serioasă. Vorbea foarte puțin, iar de câte ori o făcea, remarcile ei erau bizare și rupte de context. Când soțul și prietenii ei o întrebau îngrijorați ce are, ea le răspundea că s-a săturat de dans și că nu vrea să mai danseze. Cât despre muzică, aceasta era lucrul cel mai detestabil din lume – și se mira că nu-și dăduse seama de asta până atunci.

Lui Sir Walter această pasă de tăcere și indiferență i se părea foarte îngrijorătoare. Semăna prea mult cu boala care îi adusese atâta suferință înălțimii Sale și care dusese până la urmă la moartea ei prematură. Nu fusese palidă înainte? Ei bine, tot palidă era și acum. Nu-i fusese frig? Acum îi era frig din nou.

Atunci când înălțimea Sa fusese bolnavă în trecut, nu o văzuse niciun doctor, și firește că toți doctorii considerau că profesiunea lor primise prin aceasta o insultă.

— Ah! strigau ei ori de câte ori era pomenită lady Pole, magia folosită pentru a o aduce înapoi la viață a fost minunată, fără îndoială, însă, dacă i s-ar fi administrat la timp medicamentele potrivite, n-ar mai fi fost nevoie de niciun fel de magie.

Domnul Lascelles avea dreptate când spunea că vina îi aparținea în exclusivitate doamnei Wintertowne. Aceasta detesta doctorii și nu-i dăduse voie nici unuia să se apropie de fiica ei. Sir Walter însă nu avea această prejudecată, așa că trimise grabnic după domnul Baillie.

Domnul Baillie era un gentilom scoțian, considerat de mult timp cel mai de seamă reprezentant din Londra al profesiei sale. Scrisese multe cărți cu titluri pompoase și deținea funcția de Medic Extraordinar al Regelui.

Avea figura unui om cumpănit și ducea cu el un baston cu măciulie de aur, ca simbol al superiorității sale. Răspunse cu promptitudine chemării lui Sir Walter, nerăbdător să demonstreze superioritatea medicinei în fața magiei.

După ce își încheie vizita, ieși din încăpere și declară că înălțimea Sa era perfect sănătoasă și că nu suferea nici măcar de o banală răceală.

Sir Walter îi explică încă o dată cât de diferită era soția lui acum față de cum fusese în urmă cu doar câteva zile.

Domnul Baillie îl privi gânditor pe Sir Walter, apoi spuse că are o idee despre natura problemei. Sir Walter și înălțimea Sa nu erau căsătoriți de mult timp, adevărat? Ei bine, să-l ierte Sir Walter, dar doctorii sunt obligați de multe ori să spună unele lucruri despre care alte persoane nu vorbesc. Sir Walter nu era obișnuit cu viața de om însurat, dar avea să descopere în curând că soții se ceartă adesea între ei. Asta nu e nici o rușine – chiar și celor mai iubitori și devotați soți li se întâmplă uneori să aibă neînțelegeri, iar în aceste situații e un lucru destul de obișnuit ca unul dintre ei să se prefacă indispus. Și nu întotdeauna doamna e cea care se manifestă astfel. Poate că lady Pole dorea ceva în mod deosebit? Ei bine, dacă e vorba de un lucru neînsemnat, ca de pildă o rochie sau o bonetă nouă, poate că ar fi bine să i se facă hatârul. Iar dacă e vorba de ceva important, poate o casă sau o excursie în Scoția, atunci ar trebui discutat cu ea. Domnul Baillie își declară convingerea că lady Pole e o persoană destul de rezonabilă.

Se lăsă o scurtă tăcere; Sir Walter îl privea pe domnul Baillie de sus în jos.

— Nu m-am certat cu înălțimea Sa, spuse el în cele din urmă.

Ah, spuse domnul Baillie înțelegător. Poate că lui Sir Walter i se pare că nu a avut loc nici o ceartă. Domnilor li se întâmplă adesea să nu observe semnele. Domnul Baillie îl sfătui pe Sir Walter să se gândească bine. Oare nu spusese ceva care o supăraseră pe înălțimea Sa? Domnul Baillie nu vorbea despre vină; era vorba doar de acele mici înțelegeri pe care oamenii căsătoriți trebuie să le facă atunci când își încep viața împreună.

— Bine, dar nu-i stă în caracter lui lady Pole să se poarte ca un copil răsfățat!

— Fără îndoială, fără îndoială, spuse domnul Baillie.

Însă înălțimea Sa era foarte tânără; iar persoanelor tinere trebuie să li se accepte întotdeauna o anumită doză de nesăbuință. Într-un cap tânăr nu poți avea o minte coaptă, iar Sir Walter nici nu trebuia să se aștepte la așa ceva. Domnul Baillie vorbi cu multă căldură despre acest subiect, oferind și exemple (luate din istorie și literatură) de bărbați și femei serioși și cu scaun la cap, care făcuseră cu toții lucruri nebunești în tinerețe; totuși, văzând expresia de pe chipul lui Sir Walter, înțelese că nu e cazul să mai insiste asupra acestui subiect.

Sir Walter se găsea într-o stare asemănătoare. Și el ar fi vrut să spună câteva lucruri, dintre care unele îl preocupau chiar foarte mult, dar se simțea nesigur. Un bărbat care se căsătorește prima dată la vârstă de patruzeci și doi de ani știe prea bine că aproape toate cunoștințele sale se pricep mai bine decât el la rezolvarea problemelor domestice. Așa că Sir Walter se mulțumi să se încrunte la domnul Baillie; apoi, pentru că se făcuse aproape ora unsprezece, își chemă trăsura și secretarul și plecă către Burlington House, unde avea o întâlnire cu ceilalți miniștri.

Ajuns la Burlington House, trecu prin curți mărginite de coloane și prin anticamere zugrăvite în auriu. Urcă trepte maiestuoase de marmură deasupra cărora, de pe tavanele pictate, un număr absurd de zei, zeițe, eroi și nimfe se rostogoleau din cerul albastru sau se sprijineau de norișori albi și pufoși. Primi plecăciunile unei întregi armate de valeți cu livrele și peruci pudrate și ajunse în cele din urmă în încăperea în care miniștrii studiau niște hârtii și se certau unii cu alții.

— Dar de ce nu-l chemați pe Mr Norrell, Sir Walter? întrebă domnul Canning imediat ce auzi ce se întâmplase. Mă surprinde foarte mult faptul că nu ați făcut-o deja. Sunt convins că indispoziția înălțimii Sale se va dovedi o simplă neregulă legată de vraja care a readus-o la viață. Mr Norrell poate să facă ajustările necesare, iar înălțimea Sa își va reveni întru totul.

— Da, desigur, fu de acord lordul Castlereagh. Cred că starea lui lady Pole a depășit sfera de activitate a medicilor. Domnia-voastră și cu mine, Sir Walter, ne ducem zilele pe pământ prin voia lui Dumnezeu, însă înălțimea Sa se află aici prin voia lui Mr Norrell. Raportul ei cu viața este diferit de al nostru – atât din punct de vedere teologic, cât și medical, așa spune.

— Când nu se simte bine doamna Perceval, interveni domnul Perceval, un avocat mărunțel și meticulos, cu înfățișare și maniere perfect comune, care deținea postul sus-pus de ministru de Finanțe, prima persoană la care apelez este camerista ei. La urma urmei, cine cunoaște mai bine decât camerista starea de sănătate a unei doamne? Camerista lui lady Pole ce spune?

Sir Walter clătină din cap.

— Pampisford e la fel de nedumerită ca și mine. A spus și ea că acum două zile înălțimea Sa se simțea excelent, iar acum îi e frig, e palidă, fără vlagă și nefericită. Atât a avut de spus Pampisford, atât și nimic mai mult. A, și mai spune tot felul de prostii cum că ar fi bântuită casa. Nu îmi dau seama ce i-a apucat pe servitori. Toți sunt într-o stare ciudată de agitație. Unul

dintre valeți a venit la mine de dimineață să-mi spună că s-a întâlnit cu cineva pe scări la miezul nopții. O persoană cu haină verde și cu foarte mult păr decolorat, bătând în argintiu.

— Cum? O fantomă? O nălucire? Întrebă lordul Hawkesbury.

— Da, cred că la asta s-a referit.

— Extraordinar! Și a spus ceva? Întrebă domnul Canning.

— Nu. Geoffrey mi-a spus că i-a aruncat doar o privire rece și disprețuitoare, apoi a trecut mai departe.

— O! Valetul a visat, Sir Walter. A visat, cu siguranță, spuse domnul Perceval.

— Sau a băut ceva, sugeră domnul Canning.

— Da, m-am gândit și eu la asta. Așa că l-am întrebat, firește, pe Stephen Black, spuse Sir Walter; dar Stephen se poartă la fel de prostește ca și ceilalți. Abia dacă îl pot convinge să-mi spună câte ceva.

— Ei bine, spuse domnul Canning, cred că nu puteți nega că în toată povestea asta există mai multe amănunte ce sugerează intervenția unor forțe magice. Și nu e Mr Norrell cel care poate explica ceea ce altora li se pare inexplicabil? Chemați-l pe Mr Norrell, Sir Walter!

Argumentul era atât de corect, încât Sir Walter începu să se întrebe de ce nu se gândise și el la același lucru. În general se considera cât se poate de înzestrat și i se părea ciudat că nu văzuse o legătură atât de evidentă. Dar adevărul, își dădu el seama, era că de fapt lui nu-i plăcea magia. Nu-i plăcuse niciodată – nici la început, când nu crezuse în adevărul ei, nici acum, după ce se dovedise reală. Însă cum să le explice asta celorlalți miniștri tocmai el, care îi convinsese să se folosească de serviciile unui magician pentru prima dată după două sute de ani?

La ora trei și jumătate se întoarse acasă, pe strada Harley. Era cel mai straniu moment al zilei de iarnă. Lumina crepusculară transforma clădirile și oamenii într-un fel de nimic încețoșat și întunecos, dar sus cerul își păstra culoarea amețitoare, albastră-argintie, și lumina intensă și rece. Apunând, soarele de iarnă zugrăvea zarea în fâșii de lumină trandafirie și sângerie, plăcute ochiului, dar care umpleau inima de o ciudată răceală. Privind pe fereastra trăsorii, Sir Walter se bucură că nu are o imaginație prea bogată. Altul în locul lui s-ar fi simțit, poate, neliniștit la gândul că neplăcuta sarcină de a consulta un magician coincidea cu această stranie dizolvare în negru și sângeriu a străzilor londoneze.

Geoffrey deschise ușa imobilului aflat pe strada Harley, la numărul nouă, iar Sir Walter urcă grăbit scările. Ajuns la primul etaj, trecu pe lângă salonul venețian în care se aflate înălțimea Sa de dimineață. Un soi de presimțire îl făcu să arunce o privire înăuntru. La început i se păru că nu poate fi nimeni acolo. Focul ardea mocnit în șemineu, având ca efect crearea unui al doilea crepuscul, în interiorul camerei. Nimeni nu aprinsese încă vreo lampă sau vreo lumânare. Apoi o zări.

Ședea perfect dreaptă într-un fotoliu, lângă fereastră. Era întoarsă cu spatele către el. Totul – fotoliul, postura ei, ba chiar și cutele rochiei și ale șalului – era exact la fel ca atunci când plecase el de dimineață.

Imediat ce ajunsese la el în birou, Sir Walter se așeză și îi scrisese un mesaj urgent lui Mr Norrell.

Mr Norrell nu veni imediat. Trecu un ceas, poate două. În cele din urmă sosi, cu o expresie de calm impenetrabil pe chip. Sir Walter îl întâmpină în hol și îi spuse ce se întâmplase. Apoi îi sugeră să urce împreună în salonul venețian.

— O! spuse Mr Norrell repede. Din cele ce mi-ați spus, Sir Walter, sunt sigur că nu e nevoie să o deranjăm pe lady Pole, deoarece, vedeți dumneavoastră, mă tem că nu pot face nimic pentru înălțimea Sa. Mă doare nespun că trebuie să vă spun asta, dragul meu Sir Walter – căci sunt gata, după cum știți, să vă ajut de câte ori pot – însă nu cred că ceea ce o supără pe înălțimea Sa poate fi remediat cu ajutorul magiei.

Sir Walter oftă, apoi își trecu mâna prin păr cu tristețe.

— Domnul Baillie nu a descoperit nimic în neregulă, așa că m-am gândit...

— Ah! Tocmai acest lucru mă face atât de sigur că nu vă pot ajuta. Magia și medicina nu sunt chiar atât de diferite cum credeți dumneavoastră. De multe ori, sferele lor se suprapun în anumite privințe. O boală poate avea atât un leac medical, cât și unul magic. Dacă înălțimea Sa ar fi cu adevărat bolnavă sau dacă, Doamne ferește! Ar muri iarăși, atunci s-ar găsi cu siguranță o vrajă care să o vindece sau să o readucă la viață. Dar, Sir Walter, vă rog să mă iertați: ce mi-ați descris dumneavoastră pare a fi mai mult o suferință spirituală decât una fizică, care prin urmare nu ține nici de magie, nici de medicină. Nu sunt expert în astfel de probleme, dar poate că un preot ar putea să o ajute întrucâtva.

— Dar lordul Castlereagh se gândea – nu știu dacă așa stau lucrurile – lordul Caslereagh se gândea că, din moment ce lady Pole își datorează viața magiei – în fine, mărturisesc că nu l-am înțeles foarte bine, dar cred că voia

să spună că, din moment ce viața înălțimii Sale este rezultatul magiei, atunci numai prin magie poate fi vindecată.

— Chiar așa? Așa a spus lordul Castlereagh? O! Se înșală amarnic; mă miră însă foarte tare faptul că s-a gândit la așa ceva. Acest gen de raționament era cunoscut în trecut sub denumirea de „erezia meraudiană”³⁸. Un anume abate de Rievaulx, care a trăit în veacul al XII-lea, și-a dedicat viața eliminării acestei erezii, iar mai târziu a fost canonizat. E adevărat că teologia magiei n-a fost niciodată subiectul meu favorit, însă, dacă nu mă înșel, în capitolul șaizeci și nouă din cartea lui William Pantler, *Trei feluri de ființe perfectibile*³⁹...

Mr Norrell părea gata să înceapă unul dintre discursurile sale lungi și plictisitoare despre istoria magiei englezești, pline de trimiteri la cărți de care nu auzise nimeni, niciodată. Sir Walter îl întrerupse.

— Da, da! Dar aveți vreo bănuială cine ar putea fi această persoană cu haină verde și păr argintiu?

— Ah! spuse Mr Norrell. Credeți, deci, că a fost totuși cineva? Mi se pare foarte puțin probabil. Să nu fi fost, mai degrabă, un halat lăsat în cuier de un servitor neglijent. Într-un loc în care nu te-ai aștepta să-l vezi. Eu însumi m-am speriat adesea destul de rău din cauza perucii pe care o vedeți acum pe capul meu. Lucas ar trebui să o pună bine în fiecare seară – și știe asta prea bine – însă de câteva ori a lăsat-o pe suportul de pe șemineu; iar când se află acolo, reflectată în oglinda de deasupra, poți să juri că sunt de față doi domni care, cu capetele apropiate, vorbesc pe șoptite despre mine.

Mr Norrell clipi repede de câteva ori, privindu-l pe Sir Walter. Apoi, repetând că nu poate face nimic, îi dădu bună seara lui Sir Walter și plecă.

---

³⁸ Teoria a fost expusă prima dată de un magician din Cornwall pe nume Meraud, în secolul al XII-lea. Au existat multe variante. În forma ei extremă, teoria pleacă de la premisa că orice om care a fost vindecat, salvat sau înviat cu ajutorul magiei nu mai este un supus al lui Dumnezeu și al Bisericii, ci îi poate datora supunere magicianului sau spiridușului care l-a ajutat.

Meraud a fost arestat și adus în fața lui Stephen, regele Angliei de Sud, și a episcopilor, la Consiliul din Winchester. A fost ars cu fierul roșu, bătut și lăsat pe jumătate despuiat, apoi alungat. Episcopii au poruncit să nu-l ajute nimeni. Meraud a încercat să meargă pe jos de la Winchester până la Newcastle, unde se afla castelul Regelui Corb. A murit însă pe drum.

Credința specifică zonei de nord a Angliei, potrivit căreia anumiți ucigași nu sunt nici supușii lui Dumnezeu, nici ai diavolului, ci ai Regelui Corb, este o altă formă a ereziei meraudiene.

³⁹ *Trei feluri de ființe perfectibile* de William Pantler, pub. Henry Lintot, Londra, 1735. Cele trei categorii de ființe perfectibile sunt îngerii, oamenii și spiridușii.

Mr Norrell se duse direct acasă. Imediat ce ajunsese în Piața Hanover, urcă grăbit într-un mic birou aflat la etajul al doilea. Era o încăpere liniștită, aflată în partea din spate a casei, ale cărei ferestre dădeau spre grădina. Servitorii nu intrau niciodată atunci când el lucra aici; nici măcar Childermass nu-l deranja aici decât dacă era vorba de ceva foarte urgent. Deși Mr Norrell nu anunța aproape niciodată dinainte că are de gând să folosească acest birou, una dintre regulile casei era ca încăperea să fie mereu pregătită. Și acum, în semineu ardea un foc zdravăn și lămpile erau aprinse, însă cineva uitase să tragă draperiile; din această cauză, fereastra părea o oglindă neagră în care se reflecta încăperea.

Mr Norrell se așeză la birou, în fața ferestrei. Deschise o carte voluminoasă, una dintre multele aflate pe masă, și începu să murmure o vrajă în surdina.

Un cărbune căzut din cămin, o umbră mișcându-se în încăpere – și Mr Norrell ridică privirea. Își văzu propria reflecție în fereastra întunecată, expresia alarmată a feței, și mai văzu pe cineva care stătea în picioare în spatele lui – un chip palid, bătând în argintiu, cu o aureolă de păr strălucitor.

Mr Norrell nu se întoarse, ci îi vorbi imaginii reflectate în fereastră pe un ton furios de reproș:

— Când ați spus că veți lua jumătate din viața tinerei, am crezut că o veți lăsa să trăiască alături de familie și prieteni timp de șaptezeci și cinci de ani împărțiți în două. Am crezut că va părea că a murit, pur și simplu!

— N-am spus asta niciodată.

— M-ați păcălit! Nu m-ați ajutat deloc! Riscați să stricați totul cu smecheriile dumneavoastră! strigă Mr Norrell.

Persoana din oglindă scoase un sunet dezaprobator.

— Sperasem că veți fi mai rezonabil la a doua noastră întâlnire. Și când colo, văd că sunteți plin de aroganță și de mânie împotriva mea! *Eu* am respectat termenii înțelegerii! Am făcut ce mi-ați cerut și n-am luat nimic din ce nu mi se cuvenea! Dacă v-ar preocupa câtuși de puțin fericirea lui lady Pole, ar trebui să vă bucurați, căci ea se află acum printre prieteni care o admiră și o stimează cu adevărat!

— O! Lucrurile astea, spuse Mr Norrell batjocoritor, nu mă interesează deloc. Ce contează soarta unei tinere femei pe lângă succesul magiei englezești? Nu, pe mine mă preocupă soțul ei – omul pentru care am făcut toate astea! Trădarea dumneavoastră l-a întristat nespus. Dacă nu-și mai revine? Dacă își dă demisia din guvern? S-ar putea să nu mai găsesc

niciodată un alt aliat atât de dispus să mă ajute.⁴⁰ Cu siguranță că niciodată vreun alt ministru nu-mi va fi atât de îndatorat!

— Așa deci, soțul ei? Ei bine, am să-i dau un post foarte important! Am să-l fac mult mai puternic decât ar putea ajunge prin propriile lui eforturi. Va fi prim-ministru. Sau poate împărat al Marii Britanii? Asta v-ar conveni?

— Nu, nu! strigă Mr Norrell. Nu înțelegeți! Nu vreau decât să fie mulțumit de mine și să-i convingă pe ceilalți miniștri cât de mult ar putea profita țara asta de pe urma magiei!

— Nu pot cu niciun chip să înțeleg, spuse cu trufie persoana din fereastră, de ce doriți ajutorul acestei persoane, și nu pe al meu! Ce știe el despre magie? Nimic! Pe când *eu* vă pot învăța să ridicați munți din pământ și să vă zdrobiți dușmanii sub ei! Pot face norii să cânte când vă apropiați. Pot face să fie primăvară acolo unde sunteți dumneavoastră și iarnă oriunde altundeva. Pot...

— O, da! Și tot ce doriți în schimb este să înlănțuiți magia englezească, să o faceți sclava capriciilor dumneavoastră! Veți răpi englezi și englezoaice din casele lor și veți transforma Anglia într-un ținut potrivit numai pentru rasa dumneavoastră degenerată! Prețul pe care mi-l cereți pentru a mă ajuta este mult prea mare!

Persoana din fereastră nu răspunse direct acestor acuzații. În schimb, o lumânare sări brusc din suportul ei aflat pe o măsuță și zbură prin cameră, spărgând o oglindă aflată pe peretele de vizavi și un mic bust din porțelan reprezentându-l pe Thomas Lanchester.

Apoi se așternu liniștea.

Mr Norrell se cufundă într-o așteptare înspăimântată și tremurătoare. Privirea îi era ațintită asupra cărților împrăștiate pe birou, însă, dacă citea, o făcea într-un fel știut numai de magicieni, căci ochii nu i se mișcau deloc de-a latul paginilor. După câteva minute ridică din nou privirea. Persoana reflectată în fereastră dispăruse.

Așa se alese praful de planurile pe care toată lumea și le făcuse în legătură cu lady Pole. Căsătoria – care vreme de câteva săptămâni păruse atât de promițătoare pentru ambii parteneri – căzu într-o stare de indiferență și tăcere din partea ei și de neliniște și nefericire din a lui.

---

⁴⁰ Se vede limpede din această remarcă faptul că Mr Norrell nu înțelesese deocamdată cât de mult îl apreciau miniștrii și cât de nerăbdători erau să se folosească de puterile lui în război.

Departate de a deveni o eroină a lumii moderne, lady Pole nu mai voia să iasă nicăieri. Nu primea nici vizite din partea nimănui, așa că foarte curând lumea mondenă o uită cu totul.

Servitorii de pe strada Harley deveniră din ce în ce mai puțin dornici să intre în camera în care stătea ea, deși niciunul dintre ei nu știa exact de ce. Adevărul era că în apropierea ei se auzea mereu un sunet foarte slab de clopot. De asemenea, asupra ei părea să bată un vânt rece venit de foarte departe, astfel că oricine se apropia de ea era cuprins de fiori. Așa că ea ședea ceasuri de-a rândul, înfășurată în șal, fără să se miște și fără să vorbească, cufundată din ce în ce mai adânc într-o mare de coșmaruri și umbre.

Peep-O'Day-Boys⁴¹*Februarie 1808*

În chip curios, nimeni nu observase că strania maladie care se abătuse asupra înălțimii Sale era exact la fel cu cea care-l cuprinsese pe Stephen Black. Și el se plângea că se simte obosit și că-i e frig, iar în rarele ocazii în care vreunul dintre cei doi spunea câte ceva, vorbeau amândoi cu glas jos și ostentit.

Dar poate că faptul acesta nu e chiar atât de curios. O lady și un majordom au stiluri de viață atât de diferite, încât orice asemănări între stările lor tind să treacă neobservate. Un majordom își are treburile lui de îndeplinit, pe care nu le poate neglija. Spre deosebire de lady Pole, Stephen nu putea să stea degeaba lângă fereastră ceasuri în șir, fără să scoată un cuvânt. Simptomele care căpătau importanța unei adevărate boli în cazul lui lady Pole erau tratate drept simplă indispoziție când venea vorba de Stephen.

John Longridge, bucătarul casei de pe strada Harley, suferea de indispoziție de mai bine de treizeci de ani, așa că s-a grăbit să salute intrarea lui Stephen în frăția celor melancolici. Părea mulțumit, bietul de el, să-și găsească un tovarăș de suferință. Seara, când Stephen se așeza la masa din bucătărie și-și îngropa capul între mâini, John Longridge se așeza de partea cealaltă a mesei și își începea discursul de simpatie.

— Vă înțeleg, domnule, zău că da. Proasta dispoziție, domnule Black, este cel mai mare chin pe care-l poate cunoaște un om. Uneori mi se pare că toată Londra seamănă foarte tare cu o fiertură rece de mazăre, atât la culoare, cât și la consistență. Văd oameni cu fețe ca o fiertură rece de mazăre și cu mâini ca o fiertură rece de mazăre cum se plimbă pe străzi ca o fiertură rece de

---

⁴¹ Peep-O'Day-Boys, în traducere aproximativă „Băieții de la revărsatul zorilor¹¹, este și numele unei organizații de irlandezi protestanți, înființate în jurul anului 1785, al cărei scop era de a proteja țărănimea protestantă și de a se răzbuna pe romano-catolici. Numele organizației provine de la faptul că membrii obișnuiau să intre cu forța în casele adversarilor lor (numiți „apărători¹¹ – Defenders), unde căutau arme sau se dedau la jafuri, (n.tr.)

mazăre. Vai de sufletul meu! Rău mă mai simt atunci! Chiar și soarele de pe cer mi se pare rece și cenușiu, ca o fiertură, și simt că n-are nici o putere să mă încălzească. Vi se întâmplă adesea să vă fie frig, domnule? Aici John Longridge punea mâna pe cea a lui Stephen. Vai, domnule Black, spunea el, sunteți rece ca piatra de mormânt.

Stephen se simțea ca un somnambul. Ajunsesse parcă să nu mai trăiască, ci doar să viseze. Visa casa de pe strada Harley și îi visa pe ceilalți servitori. Visa că muncește, își visa prietenii și pe doamna Brandy. Uneori visa niște lucruri foarte ciudate – lucruri despre care o parte din el – o parte minusculă, îndepărtată și rebegită – știa că n-ar trebui să existe. Uneori se afla pe un hol sau pe scări, în casa de pe strada Harley, iar când se întorcea vedea alte holuri și scări ce se întindeau până departe – holuri și scări care nu aveau ce căuta acolo. Era ca și cum casa de pe strada Harley ar fi ajuns din greșeală în interiorul unui alt edificiu, mult mai mare și mai vechi. Aceste holuri aveau de obicei plafonul din piatră și erau pline de praf și de umbre. Scările și podelele erau atât de tocite și neregulate, încât semănau mai degrabă cu niște pietre naturale decât cu cele folosite în arhitectură. Însă cel mai ciudat lucru era că toate aceste holuri fantomatice i se păreau cunoscute lui Stephen. Nu înțelegea de ce sau cum, însă se trezea că se gândește: „Da, chiar aici, după colț, se află Sala de arme de la răsărit.” Sau: „Scările de acolo duc la Turnul Spintecătorului.”

De câte ori vedea aceste coridoare sau, cum i se mai întâmplă, le simțea prezența fără să le vadă, se mai înviora puțin și semăna mai mult cu Stephen cel dinainte. Acea parte din el care înghețase (să fi fost sufletul? Sau inima?) se încălzea o câtime, sau câtimea unei câtimi, iar gândurile, curiozitatea și simțurile începeau să pulseze iar în el. În rest însă, nimic nu-l amuza, nimic nu-l mulțumea. Totul era umbră, pustietate, ecouri goale și praf.

Uneori neliniștea din suflet îl făcea să plece în plimbări lungi și solitare pe străzile întunecoase și înghețate din jurul zonei Mayfair sau Piccadilly. Într-o astfel de seară, la sfârșitul lunii februarie, ajunsese în fața cafenelei domnului Wharton de pe strada Oxford. Știa bine locul acesta. Încăperea de la etaj era sediul Clubului Peep-O'Day-Boys, din care făceau parte servitorii importanți ai unor case londoneze importante. Valetul lordului Castlereagh era un membru de vază; un altul era surugiul ducelui de Portland, iar Stephen făcea și el parte din club. Cei de la Peep-O'Day-Boys se întâlneau în a treia zi de marți a fiecărei luni și se distrau la fel ca membrii oricărui alt club londonez – mâncau, beau, jucau jocuri de noroc, discutau politică și își bârfeau

stăpânele⁴². În alte seri, acei membri ai clubului care erau liberi se întâlneau în încăperea de la etajul cafenelei domnului Wharton și se relaxau în compania semenilor lor. Stephen intră și urcă la etaj.

Încăperea semăna foarte bine cu multe altele ce serveau unor scopuri asemănătoare, aflate în diverse clădiri din oraș. Era plină de fum de tutun, așa cum se întâmplă de obicei cu locurile de întâlnire rezervate bărbaților. Pereții erau acoperiți cu lambriuri din lemn închise la culoare. Camera era împărțită în separeuri, delimitate de pereți despărțitori din lemn de aceeași culoare; clienții puteau astfel să se bucure de o mică lume din lemn, numai a lor. Pe podeaua goală se așternea în fiecare zi un strat proaspăt de rumeguș. Fețele de masă erau de un alb imaculat, iar lămpile erau curate și cu fitilul bine tăiat. Stephen se așează într-un separeu și ceru un pahar de porto; apoi prinse să se uite mohorât la băutura.

Când treceau prin fața separeului lui Stephen, membrii Clubului Peep-O'Day-Boys se opreau să schimbe două vorbe cu Stephen; acesta ridica de obicei mâna și îi saluta fără entuziasm, însă în seara asta nu se obosi să le mai răspundă. Trecuseră deja vreo două sau trei persoane în acest fel, când Stephen auzi pe neașteptate o șoaptă foarte clară:

— Ai dreptate să nu le dai atenție! La urma urmei, nu sunt decât niște servitori, niște sclavi! Iar după ce, cu ajutorul meu, vei fi ajuns în locul ce îți se cuvine și vei fi cununa însăși a nobleței și măririi, îți vei aduce aminte cu ușurare că le-ai refuzat prietenia! Fusesse doar o șoaptă, dar Stephen o auzise foarte clar peste vocile și râsetele membrilor clubului și ale celorlalți domni aflați în încăpere. Îi veni ideea stranie că, deși fusesse doar o șoaptă, aceasta ar fi trecut lesne prin piatră, fier sau alamă. Chiar să fi venit de sub pământ, de la treizeci de metri, și tot s-ar fi auzit. Ar fi putut să spargă pietre prețioase în bucăți și să facă un om să-și piardă mințile.

Era ceva atât de neobișnuit, încât, preț de o clipă, Stephen ieși din letargia-i obișnuită. Îl cuprinsese o curiozitate puternică să afle cine vorbise, așa că se uită în jur, fără însă a vedea pe nimeni cunoscut. Atunci scoase capul pe după peretele despărțitor și aruncă o privire în separeul vecin. Aici se afla o singură persoană, cu o înfățișare cu totul ieșită din comun. Acesta părea să se simtă în largul lui. Își ținea brațele sprijinite de peretele despărțitor și picioarele încălțate în cizme pe masă. Avea mai multe

---

⁴² Joc de cuvinte intraductibil: *mistress*, în limba engleză, înseamnă „stăpână“, dar și „amantă“ (n.tr.)

trăsături remarcabile, dar prima care îți sărea în ochi era o cantitate impresionantă de păr argintiu, strălucitor, moale și lucios ca puful de păpădie. Îi făcu cu ochiul lui Stephen, după care se ridică și veni în separeul acestuia.

— Trebuie să-ți spun, zise el, pe un ton scăzut și confidențial, că orașul acesta n-a păstrat nici măcar a suta parte din splendoarea de odinioară! Am suferit dezamăgiri peste dezamăgiri de când m-am întors. Odinioară, când priveai Londra vedeai o pădure de turnuri, turnulețe și fleșe. Iar pe fiecare dintre acestea flutura câte un steag care-ți lua ochii! Pretutindeni vedeai sculpturi în piatră, delicate ca oasele degetelor și complicate precum curgerea apei! Erau case împodobite cu dragoni, grifoni și lei din piatră, simbolizând înțelepciunea, curajul și ferocitatea stăpânilor acelor case, iar în grădini găseai dragoni, grifoni și lei în carne și oase, închiși în cuști solide. Răgetele lor, ce se auzeau până în stradă, îi înspăimântau pe cei slabi de înger. În toate bisericile găseai câte un sfânt binecuvântat, care făcea câte o minune la fiecare ceas, la cererea populației. Fiecare sfânt era închis într-o lacră de fildeș, ascunsă într-un sicriu bătut cu pietre scumpe; la rândul lui, acesta era așezat pe un altar magnific din argint și aur, ce strălucea și noaptea, și ziua de lumina a sute de lumânări de ceară! În fiecare zi avea loc câte o procesiune splendidă pentru a celebra câte un astfel de sfânt; faima Londrei se răspândea dintr-o lume într-alta! Desigur, pe atunci locuitorii Londrei aveau obiceiul de a veni să-mi ceară *mie* sfatul cu privire la construirea bisericilor, la aranjarea grădinilor și la decorarea caselor. Dacă își scriau cererile cu respectul cuvenit, le dădeam în general sfaturi potrivite. O, da! Pe vremea când înfățișarea Londrei mi se datora *mie*, era un oraș frumos, nobil, fără seamăn. Acum însă...

Aici făcu un gest grăitor, ca și cum ar fi strâns întreaga Londră în pumn, ca pe o minge, apoi ar fi aruncat-o.

— Dar de ce te uiți așa lung la mine? M-am dat peste cap să vin să te vizitez – iar tu stai acolo tăcut și bosumflat, cu gura deschisă! Aș zice că ești surprins să mă vezi, dar asta nu înseamnă că trebuie să uiți bunele maniere. Sigur, spuse el cu aerul unuia care se arată extrem de îngăduitor, englezii sunt adesea cuprinși de o uimire teribilă când mă văd – e absolut firesc să fie așa – dar, cum noi doi suntem prieteni apropiați, cred că merit o primire ceva mai călduroasă!

— Ne-am mai întâlnit, domnule? întrebă Stephen uluit. Sunt sigur că v-am visat. Am visat că ne aflam amândoi într-un conac imens, cu coridoare nesfârșite, pline de praf!

— „Ne-am mai întâlnit, domnule?” îl îngână gentilomul cu părul ca puful. Măi să fie! Ce prostii spui! De parcă n-am fi fost împreună la tot felul de baluri și petreceri, în fiecare seară, de săptămâni întregi!

— În vis, cu siguranță...

— Nu-mi închipuiam că ești atât de greoi la minte! strigă gentilomul. Lost-hope nu e un *vis*! Este cel mai vechi și mai frumos dintre conacele mele – multe la număr – și e la fel de real ca și Carlton House⁴³. Ba chiar e mult mai reală decât aceasta! Multe dintre lucrurile pe care ni le rezervă viitorul îmi sunt cunoscute și pot să-ți spun asta: Carlton House va fi una cu pământul peste douăzeci de ani, iar Londra însăși va mai dura... eh, nu mai mult de două mii de ani, în vreme ce Lost-hope va dăinui până în era de apoi! Părea ridicol de mulțumit de acest lucru; trebuie spus, de altfel, că starea lui naturală părea a fi una de extremă mulțumire de sine. Nu, nu e un vis. Pur și simplu, ești supus unei vrăji care te aduce în fiecare noapte la Lost-hope, ca să te alături banchetelor noastre, ale spiridușilor!

Stephen îl privi pe gentilom cu un aer nedumerit. Apoi, amintindu-și că trebuie să spună ceva dacă nu vrea să fie iarăși acuzat de îmbufnare și proastă creștere, își adună curajul și bâlbâi:

— Și... și vraja ați făcut-o dumneavoastră, domnule?

— Bineînțeles!

Se vedea limpede, din aerul încântat cu care vorbise, că gentilomul cu părul ca puful considera că-i făcuse lui Stephen o mare favoare vrăjindu-l. Stephen îi mulțumi politicos pentru aceasta.

— ... Deși, adăugă el, nu-mi dau seama ce am făcut să merit o asemenea atenție din partea dumneavoastră. Ba chiar sunt sigur că nu am făcut nimic.

— Ah! strigă gentilomul, încântat. Manierele tale îți fac cinste, Stephen Black! Ai putea să le dai acestor englezi înfumurați câteva lecții despre respectul cuvenit persoanelor de rang înalt. Bunele tale maniere îți vor aduce mult noroc până la urmă!

— Și guineele de aur din casa de bani a doamnei Brandy, spuse Stephen, ale dumneavoastră erau?

---

⁴³ Reședința din Londra a prințului de Wales, aflată în Pall Mall.

— Ah! Acum ai ghicit? Dar vezi cu câtă finețe am lucrat! Mi-am amintit ce mi-ai spus, că noapte și zi ești înconjurat de dușmani care-ți vor răul; am făcut deci în așa fel încât banii să ajungă la o prietenă a ta. Iar când vă veți căsători, banii vor fi ai tăi.

— Dar cum... începu Stephen, apoi se opri. Era limpede că gentilomul era la curent cu toate aspectele vieții sale și se simțea îndreptățit să se amestece în toate. Dar vă înșelați în ceea ce privește dușmanii, domnule, spuse el în cele din urmă. N-am niciun dușman.

— Dragul meu Stephen! strigă gentilomul, foarte amuzat. *Bineînțeles* că ai dușmani! Iar cel mai de seamă dintre ei este omul acela rău, stăpânul tău și soțul lui lady Pole! El te obligă să-i fii servitor și să-i urmezi poruncile, fie noapte, fie zi. Îți dă însărcinări care nu se potrivesc câtuși de puțin unui om atât de frumos și de nobil ca tine. Și de ce face toate astea?

— Presupun că deoarece... începu Stephen.

— Întocmai! spuse gentilomul, triumfător. Deoarece, în răutatea lui, te-a capturat și te-a pus în lanțuri, iar acum își savurează triumful asupra ta, dansând și hohotind cu mârșăvie, bucuros să te poată chinui astfel!

Stephen deschise gura spre a protesta, spunând că Sir Walter Pole nu făcuse niciodată așa ceva; că îi arătase întotdeauna lui Stephen multă bunătate și afecțiune; că în tinerețe Sir Walter plătise bani de care nu se putea lesne lipsi pentru ca Stephen să meargă la școală; că mai târziu, atunci când Sir Walter era și mai sărac, cei doi împărțiseră adesea aceeași mâncare și se încălziseră la același foc. Cât despre felul în care triumfa asupra dușmanilor săi, Stephen îl văzuse adesea pe Sir Walter cu un rânjel suficient pe față atunci când credea că repurtase o victorie asupra adversarilor săi politici, dar niciodată nu-l văzuse dansând și hohotind cu mârșăvie. Stephen era pe punctul de a spune toate astea când se simți zguduit ca de un tunet interior și tăcut, la auzul cuvântului „lanțuri”. În minte îi apăru dintr-odată un loc întunecat – un loc groaznic – un loc plin de orori – un spațiu încins, urât mirositor și închis. Prin întuneric se mișcau niște umbre și se auzeau niște lanțuri târate care zdrăngăneau. Nu putea să-și dea seama ce semnificație avea această imagine sau de unde venise. Nu credea că putea fi o amintire. Doar nu fusese niciodată într-un astfel de loc!?

— ... Dacă ar fi să afle vreodată că tu și cu ea fugiți de la el în fiecare noapte ca să petreceți fericiți în casa mea, ah, cred că l-ar apuca pe dată niște crize groaznice de gelozie și probabil că ar încerca să vă omoare pe amândoi. Dar nu te teme, dragul meu Stephen! Voi avea mare grijă să nu cumva să

afle. Ah! Cât îi urăsc pe oamenii aceștia egoiști! Eu știu prea bine ce înseamnă să fii batjocorit și disprețuit de englezii cei înfumurați și să fii obligat să îndeplinești sarcini ce-ți pătează demnitatea. N-aș suporta să te las pradă unei sorți asemănătoare! Aici, gentilomul se opri și îl mângâie pe Stephen pe frunte și pe obraz cu degetele lui albe și înghețate, producându-i acestuia o senzație curioasă, ca o gâdilătură. Nici nu știi ce mult îmi pasă de tine și cât de mult îmi doresc să-ți fac un serviciu cu adevărat important! — iată de ce m-am gândit la un plan prin care să te fac regele unui regat al spiridușilor!

— Vă... vă cer iertare, domnule. Mă gândeam la altceva. Rege, spuneți? Nu, domnule. N-aș putea să fiu rege. Doar marea bunătate pe care mi-o arătați vă face să credeți că așa ceva ar fi cu putință. În plus, mă tem că tărâmul zânelor și spiridușilor nu-mi prieste prea mult. De când v-am vizitat prima dată casa, mi-am simțit mintea greoaie și înceată. Mă simt ostenit fie dimineață, fie prânz sau seară, iar viața a devenit o povară pentru mine. Probabil că vina îmi aparține numai mie, dar nu cumva muritorii nu sunt făcuți pentru fericirea din lumea zânelor?

— O! E vorba doar de întristarea pe care o simți văzând urâtenia Angliei și comparând-o cu viața încântătoare pe care o duci în casa mea, acolo unde se dansează și se benchetuieste pururea și unde toată lumea e îmbrăcată în hainele cele mai bune!

— Cred că aveți dreptate, domnule; și totuși, dacă ați fi atât de bun încât să mă eliberați din vraja aceasta, v-aș fi nespun de recunoscător.

— O! Dar asta nu se poate! spuse gentilomul răspicat. Nu știi că frumoasele mele surori și verișoare – pentru care regi s-au omorât între ei și imperii vaste s-au destrămat – se ceartă care să danseze cu tine? Ce-ar spune dacă le-aș anunța că nu vei mai veni la Lost-hope? Să știi că printre multele mele calități se numără și cea de a fi un frate și un văr atent; încerc pe cât pot să le mulțumesc pe doamnele din casa mea. Cât despre refuzul tău de a ajunge rege, te asigur că nu există lucru mai plăcut decât să primești plecaciuni de la toată lumea și să ai tot soiul de titluri de noblețe.

Începu să-l copleșească iar pe Stephen cu laude extravagante despre frumusețea lui, ținuta demnă și eleganța cu care dansa – calități pe care părea să le considere cele mai importante pentru stăpânitorul unui vast regat din Faerie; apoi începu să-și dea cu presupusul care regat i s-ar potrivi cel mai bine lui Stephen.

— Binecuvântări Nebănuite este un loc foarte frumos, cu păduri întunecoase și de nepătruns, munți singuratici și mări de netrecut. Avantajul acestui ținut este că nu are stăpânitor în prezent – dar dezavantajul este că are deja douăzeci și șase de pretendenți la tron, ceea ce înseamnă că te-ai trezi drept în mijlocul unui sângeros război civil – ceea ce probabil că nu ți-ar face nici o plăcere, nu-i așa? Mai este și ducatul Ai Milă. Ducele actual nu are niciun prieten. Ah, dar nu mi-aș putea trimite niciun prieten să conducă un loc atât de jalnic ca Ai Milă!

Pălărierul cel ciudat

Februarie 1808

Cei care se așteptaseră ca războiul să ia sfârșit odată cu intrarea în scenă a magicianului au fost curând dezamăgiți.

— Magie! spunea domnul Canning, ministrul de Externe. Să nu mai aud de magie! E la fel ca tot restul, plină de dezavantaje și dezamăgiri.

Această opinie își avea justetea ei, iar Mr Norrell era întotdeauna bucuros să ofere explicații lungi și încălcite pentru neputința de a face un lucru sau altul. Odată, pe când compunea o astfel de explicație, spuse un lucru pe care ajunsese mai târziu să-l regrete. Aflat la Burlington House, Mr Norrell îi explica lordului Hawkesbury, ministrul de Interne⁴⁴, că nu se putea face cutare sau cutare lucru deoarece ar fi nevoie pentru aceasta de cel puțin o duzină de magicieni care să lucreze noapte și zi. Continuă cu un discurs lung și plictisitor despre starea jalnică în care se găsea magia englezească și încheie astfel:

— Mi-aș dori ca lucrurile să stea altfel, însă, după cum știți foarte bine, tinerii noștri talentați își doresc cariere în cadrul Armatei, al Marinei sau al Bisericii. Biata mea profesie este, din păcate, neglijată. Apoi oftă din rărunchi.

Mr Norrell nu urmărise nimic spunând aceste cuvinte; poate, cel mult, să atragă atenția asupra talentelor lui ieșite din comun. Din păcate însă, lordul Hawkesbury se alese cu o altă idee.

— O! strigă el. Adică avem nevoie de mai mulți magicieni? O, da! Aveți dreptate. Într-adevăr. Poate o școală? Sau o Societate Regală, aflată sub patronajul Maiestății Sale? Mr Norrell, cred că este mai bine să lăsăm detaliile în seama dumneavoastră. Dacă ați fi atât de bun încât să redactați un memorandum pe această temă, îl voi citi bucuros și voi prezenta

---

⁴⁴ Robert Banks Jenkinson, Lord Hawkesbury (1770-1828). La moartea tatălui său, în decembrie 1808, a devenit duce de Liverpool. În următorii nouă ani a fost unul dintre cei mai constanți susținători ai lui Mr Norrell.

propunerile celorlalți miniștri. Știm cu toții cât de bine vă pricepeți la astfel de documente – le faceți atât de clare și detaliate, și aveți un scris așa de frumos! Domnule, sunt convins că vom reuși să facem rost de niște bani. Ocupați-vă de asta când veți avea timp. Nu e nici o grabă, știu că sunteți foarte ocupat.

Bietul Mr Norrell! Nimic nu putea să-i displacă mai mult decât apariția unor noi magicieni. Se consolă cu gândul că lordul Hawkesbury era un ministru exemplar, foarte devotat treburilor lui și având o mie și una de griji pe cap. Fără îndoială că avea să uite curând de povestea asta.

Însă la următoarea vizită a lui Mr Norrell la Burlington House, lordul Hawkesbury se grăbi să-l întâmpine și-i strigă:

— A, Mr Norrell! Am discutat cu regele despre planul dumneavoastră de a pregăti noi magicieni. Maiestatea Sa s-a arătat foarte mulțumit, găsește că ideea e excelentă și m-a rugat să vă transmit că va sprijini bucuros acest plan.

Din fericire, înainte ca Mr Norrell să poată spune ceva, lordul Hawkesbury a fost nevoit să plece la fel de grabnic, căci ambasadorul Suediei intrase pe neașteptate în încăpere.

Cam la o săptămână după aceea, Mr Norrell se întâlnește din nou cu lordul Hawkesbury, de data asta la un dineu special oferit de prințul de Wales în cinstea lui Mr Norrell, la Carlton House.

— Ah, Mr Norrell, aici erați! Nu cumva aveți la dumneavoastră recomandările pentru școala de magicieni? Nu de alta, dar tocmai vorbeam cu ducele de Devonshire și s-a arătat foarte interesat – zice că are o casă la Leamington Spa care e tocmai potrivită, și mi-a pus tot felul de întrebări: ce va conține programa, dacă vor fi ore de rugăciune, unde vor dormi magicienii – în fine, tot felul de lucruri despre care eu n-am habar. Mă întreb dacă n-ați vrea să stați de vorbă cu el? E chiar aici, lângă șemineu – iată că ne-a văzut – vine încoace. Alteța Voastră, iată-l pe Mr Norrell; el poate să vă spună totul!

Mr Norrell trebui să depună eforturi considerabile pentru a-i convinge pe lordul Hawkesbury și pe ducele de Devonshire că o școală ar necesita mult prea mult timp și că, pe lângă asta, încă nu întâlnise nici măcar un singur tânăr al cărui talent să justifice deschiderea unei astfel de școli. Cam fără voie, Alteța Sa și lordul Hawkesbury au acceptat aceste argumente, iar Mr Norrell își concentra atenția asupra unui proiect mult mai agreabil: distrugerea magicienilor care existau deja.

Vrăjitorii de stradă din Londra îl sâcâiau de foarte mult timp. Pe vremea când era încă un necunoscut ignorat de toată lumea începuse să trimită unor diverși membri din guvern și altor gentilomi de seamă petiții prin care cerea eliminarea acestor magicieni vagabonzi. Firește, atunci când căpătase statutul de persoană publică își dublase sau chiar triplase eforturile în acest sens. Mai întâi îi venise ideea ca magia să fie reglementată prin lege, iar magicienii să primească niște autorizații (sigur că nu-și închipuia că va mai primi cineva autorizație în afară de el). Propuse înființarea unui Comitet de reglementare a magiei în toată regula, însă acest proiect se dovedi prea ambițios.

Lordul Hawkesbury îi spusese lui Sir Walter, în legătură cu această chestiune:

— Nu vrem deloc să-l supărăm pe acest om care a ajutat atât de mult țara, dar acum, când ne aflăm în mijlocul unui război lung și dificil, să ceri înființarea unui comitet, cu consilieri privați, secretari și Dumnezeu mai știe ce! Și pentru ce? Ca să-i asculte discursurile lui Mr Norrell și să-i facă tot lui complimente! Este exclus. Dragă Sir Walter, vă rog, convingeți-l să se gândească la altceva.

Prin urmare, la următoarea întâlnire cu Mr Norrell (acasă la acesta, în Piața Hanover), Sir Walter îi spuse următoarele:

— Aveți un scop admirabil, domnule, nu contestă nimeni asta; însă înființarea unui comitet este o abordare complet greșită. În Londra – acolo unde problema este cea mai gravă – Consiliul nu ar avea nici o putere. Uitați ce vă propun: să mergem mâine la Mansion House⁴⁵ și să vorbim cu primarul și cu unul sau doi dintre consilieri. Cred că vom găsi în curând niște susținători ai cauzei noastre.

— Vai, dragă Sir Walter, strigă Mr Norrell. Dar asta nu va fi destul. Problema se întinde și dincolo de Londra. Analizez situația de când am plecat din Yorkshire... (Aici începu să scotocească într-un teanc de hârtii aflat pe o măsuță, lângă el, și scoase de acolo o listă.) Există doisprezece vrăjitori de stradă în Norwich, doi în Yarmouth, doi în Gloucester, șase în Winchester, *patruzeci și doi în Penzance!* Păi cum! Mai deunăzi, un astfel de specimen – o femeie murdară – a venit la mine acasă și n-a vrut să plece până când n-am stat de vorbă cu ea; iar atunci mi-a cerut să-i dau o hârtie –

---

⁴⁵ Mansion House, reședința oficială a primarului Londrei (n.tr.)

un certificat de competență, nici mai mult nici mai puțin – care să menționeze faptul că eu sunt convins că ea poate face vrăji. În viața mea n-am fost atât de uluit! I-am spus: „Ascultă, femeie...”

— În privința celorlalte locuri pe care le-ați menționat, îl întrerupse Sir Walter grăbit, cred că, odată ce Londra va scăpa de această pacoste, peste tot se va întâmpla la fel. Orașele se grăbesc întotdeauna să urmeze exemplul capitalei.

Mr Norrell descoperi în curând că previziunile lui Sir Walter fuseseră cât se poate de exacte. Primarul și consilierii se arătară nerăbdători să ia parte la eforturile glorioase de a readuce la viață magia englezească. Îi convinseseră pe membrii Curții Consiliului Comun să înființeze un Comitet pentru Acte de Magie, iar comitetul emise un decret potrivit căruia Mr Norrell era singurul autorizat să săvârșească acte de magie în interiorul orașului; de asemenea, orice alte persoane care „țin dughene sau prăvălii sau care îi deranjează în orice fel pe cetățenii din Londra pretinzând că ar face magie” aveau să fie expulzate imediat.

Vrăjitorii de stradă își desfășură deci maghernițele, își încărcau boarfele în cărucioare și părăsiră obidiți orașul. Unii își dădură osteneala să arunce blesteme asupra Londrei la plecare, dar majoritatea își acceptară soarta într-un chip admirabil de filosofic. Mulți dintre ei se hotărâseră pur și simplu să renunțe la magie și să se apuce în schimb de cerșit sau de furat; cum de ani de zile practicau aceste ocupații ca amatori, șocul n-a fost atât de mare pe cât v-ați putea închipui.

Unul dintre ei, însă, nu plecă. Vinculus, magicianul de pe strada Threadneedle, rămase în dugheana lui, continuând să prezică destine nefericite și să facă negoț cu răzbunări mărunte pe care le vindea îndrăgostiților refuzați sau ucenicilor înciudați. Firește că Mr Norrell protestă vehement în fața Comitetului pentru Acte de Magie împotriva acestei situații, căci Vinculus era vrăjitorul pe care îl ura cel mai mult. Prin urmare, Comitetul pentru Acte de Magie trimise aprozi și polițiști să-l amenințe pe Vinculus că-l vor pune în butuci, dar Vinculus nu-i luă în seamă; și, dată fiind popularitatea de care se bucura acesta printre locuitorii Londrei, cei din Comitet se temeau să nu izbucnească o revoltă dacă îl luau cu forța de acolo.

Într-o zi mohorâtă de februarie, Vinculus se afla în dugheana lui din apropierea bisericii St Christopher Le Stocks. Pentru aceia dintre cititori care nu mai țin minte din copilărie dughenele magicienilor, trebuie spus că

forma acesteia amintea destul de mult de cele în care se dădeau reprezentații cu Punch și Judy⁴⁶ sau cu un stand de prăvălie la târg și că era alcătuită din lemn și pânză groasă. O perdea galbenă, împodobită până la jumătate cu un strat gros de jeg, îndeplinea un dublu rol: acela de ușă și acela de suport pentru anunțul referitor la serviciile oferite în interior.

În acea zi, Vinculus nu avea clienți și nici speranțe prea mari de a găsi vreunul. Străzile orașului erau aproape pustii. O ceață cenușie și rece, cu gust de fum și smoală, se lăsase deasupra Londrei. Proprietarii de prăvălii din oraș puseseră cărbuni pe foc și aprinseseră toate lămpile, într-o încercare zadarnică de a învinge întunericul și frigul, însă în ziua aceea ferestrele lor arcuite nu umpleau străzile de o strălucire veselă: lumina nu trecea prin ceață. Prin urmare, nimeni nu era tentat să intre și să-și cheltuiască banii, iar proprietarii, cu șorțurile lor albe și cu perucile pudrate, zăboveau după plac, pălăvrăgind sau încălzindu-se la foc. Era una dintre zilele acelea în care cei care aveau treburi acasă își vedeau de ele, iar cei nevoiți să iasă din casă nu știau cum să se întoarcă mai repede.

Vinculus ședea mohorât în spatele perdelei, pe jumătate înghețat, cântărind în minte numele celor doi sau trei cârciumari care ar fi putut fi convinși să-i dea pe datorie un pahar sau două de vin fiert. Aproape că se hotărâse unde să-și încerce norocul mai întâi când un tropăit și un fluierat părură să indice prezența unui client afară. Vinculus dădu la o parte perdeaua și ieși.

— Dumneata ești magicianul?

Vinculus încuviință ușor suspicios (celălalt semăna a portărel).

— Excelent. Am o treabă pentru dumneata.

— Prima consultație costă doi șilingi.

Celălalt vârâ mâna în buzunar, își scoase punga și depuse doi șilingi în palma lui Vinculus.

Apoi prezentă problema pe care dorea ca Vinculus să o rezolve prin magie. Explică totul foarte clar și spuse cât se poate de limpede ce dorea să facă Vinculus. Singura problemă era că, cu cât vorbea mai mult, cu atât îi venea mai greu lui Vinculus să-l creadă. Omul spuse că era din Windsor. Asta era foarte posibil. E adevărat că, după accent, părea din nord, dar nu era nimic ciudat în asta; erau mulți cei veniți din regiunile nordice ca să facă

---

⁴⁶ Marionete tradiționale britanice (n.tr.)

avere. De asemenea, spuse că era proprietarul unei afaceri cu pălării, foarte profitabilă – acest lucru era mult mai greu de crezut, căci cu greu ți-ai fi putut închipui un om care să semene mai puțin a pălărier. Vinculus nu știa prea multe despre pălărieri, însă era sigur că aceștia se îmbracă întotdeauna după ultima modă. Or, cel din fața lui purta o haină neagră foarte veche cu nenumărate petice. Rufăria, deși curată și fină, se demodase de cel puțin douăzeci de ani. Vinculus nu știa cum se numesc sutele de mici articole pe care le confecționează pălărierii, dar era sigur că un pălărier ar trebui să știe. Ei bine, acesta nu știa: le numea „nimicuri”.

Din cauza gerului, pământul devenise un amestec neplăcut de gheață și noroi înghețat; în timp ce-și nota datele problemei într-un carnețel soios, Vinculus alunecă, își pierdu echilibrul și căzu, lovindu-se de pălărierul cel ciudat. Încercă să se ridice, dar gheața de pe jos era atât de haină, încât fu nevoit să se țină de celălalt, folosindu-se de el ca de o scară. Pălărierul cel ciudat păru destul de șocat când îl izbi în nas răsuflarea lui Vinculus, duhnind a bere și varză, și când îi simți degetele osoase pipăindu-l peste tot, dar nu spuse nimic.

— Vă cer iertare, mormăi Vinculus, revenit în fine la verticală.

— Nu face nimic, zise politicoș pălărierul cel ciudat, scuturându-și haina de firimituri uscate, mici bucățele de grăsime și noroi și alte semne ale trecerii lui Vinculus.

Vinculus își potrivea și el hainele, deranjate în urma căzăturii.

Pălărierul cel ciudat își continuă povestea.

— Așa, cum spuneam, afacerea îmi merge de minune și bonetele mele sunt cele mai căutate din tot Windsor-ul; nu trece o săptămână fără să vină una dintre prințesele de la castel să-și comande o bonetă nouă sau alte nimicuri. Am pus deasupra ușii o reproducere din ghips a blazonului regal, ca să vadă lumea ce clienți aleși am. Și totuși, mă gândesc mereu ce meserie grea am. Să stai noapte de noapte să coși la bonete, să numeri la bani și așa mai departe... Mi se pare că aș duce o viață mult mai ușoară dacă una dintre prințese s-ar îndrăgosti de mine și m-ar lua de bărbat. Cunoști vreo vrajă pentru așa ceva, magicianule?

— Un descântec de amor? Bineînțeles. Dar nu va fi ieftin. Prețul meu obișnuit este de patru șilingi pentru a prinde în mreje o lăptăreasă, zece șilingi pentru o croitoreasă și șase guinee pentru o văduvă cu propria ei afacere. O prințesă... hmm. Vinculus se scărpină pe obrazul neras cu unghiile lui murdare. Patruzeci de guinee, își încercă el norocul.

— Prea bine.

— Și care să fie? Întrebă Vinculus.

— Care să fie ce? Întrebă pălărierul cel ciudat.

— Care prințesă?

— Păi sunt toate cam la fel, nu? Prețul variază în funcție de prințesă?

— Nu, nu. Vă voi da descântecul scris pe o foaie de hârtie. Trebuie să rupeți hârtia în două și să coaseți jumătate în gulerul hainei dumneavoastră. Cealaltă jumătate trebuie pusă într-un loc tainic, în interiorul unui obiect de îmbrăcăminte al prințesei pe care o doriți.

Pălărierul cel ciudat păru de-a dreptul uluit.

— Și cum îți închipui că aș putea să fac așa ceva?

Vinculus se uită lung la el:

— Parcă spuneți că le coaseți bonetele?

Pălărierul cel ciudat începu să râdă:

— A, da. Desigur.

Vinculus îl privi bănuitor.

— Dumneata nu ești pălărier așa cum nu sunt eu... cum nu sunt eu...

— Magician? sugeră pălărierul cel ciudat. Trebuie să recunoști că asta nu e singura dumitale profesie. La urma urmei, tocmai mi-ai cotrobăit prin buzunare.

— Asta numai pentru că voiam să văd ce soi de ticălos ești, replică Vinculus; apoi scutură mâna până când obiectele pe care le luase din buzunarul pălărierului celui ciudat îi căzură din mânecă: un pumn de monede de argint, două guinee de aur și trei sau patru foi de hârtie împăturite. Ridică hârtiile.

Foile erau mici, groase, de foarte bună calitate. Toate erau acoperite cu un scris mărunț și des. În partea de sus a primei foi scria: „Două vrăji care să-l facă pe un om încăpățânat să părăsească Londra și o vrajă prin care să mi se arate ce face dușmanul meu acum“.

— Magicianul din Piața Hanover! exclamă Vinculus.

Childermass (căci el era) încuviință.

Vinculus citi descântecul. Primul îl făcea pe subiect să creadă că toate curțile bisericilor din Londra erau bântuite de cei îngropați acolo și că toate podurile erau bântuite de sinucigașii care se aruncaseră de pe ele. Subiectul urma să vadă fantomele cu înfățișarea lor din clipa morții, cu toate semnele de violență, boală sau bătrânețe. Astfel, subiectul devenea din ce în ce mai îngrozit până când nu mai îndrăzne să treacă pe lângă niciun pod și nici o

biserică – ceea ce reprezintă un inconvenient serios în Londra, unde podurile se succed la cel mult o sută de metri, iar bisericile la și mai puțin. A doua vrajă avea scopul de a-l convinge pe subiect că-și va găsi adevărata dragoste și fericirea supremă undeva în provincie, iar cea de a treia – prin care puteai afla ce face dușmanul tău – utiliza o oglindă și fusese scrisă, probabil, de Mr Norrell pentru ca Childermass să-l poată spiona pe Vinculus.

Vinculus pufni.

— Poți să-i spui magicianului din Mayfair că vrăjile lui n-au niciun efect asupra mea!

— Chiar așa? zise Childermass sarcastic. Ei bine, asta se întâmplă probabil pentru că nu le-am folosit.

Vinculus aruncă foile la pământ.

— Hai, folosește-le! zise el, apoi își încrucișă brațele la piept într-o atitudine sfidătoare, iar ochii îi scăpărară ca atunci când invoca Spiritul râului Tamisa.

— Mulțumesc, nu.

— Și de ce nu?

— Deoarece, ca și dumitale, nici mie nu-mi place să mi se poruncească ce să fac. Stăpânul meu mi-a ordonat să te fac să pleci din Londra. Dar eu am de gând să fac asta în felul meu, nu în al lui. Haide, cred că cel mai bine ar fi să stăm puțin de vorbă, Vinculus.

Vinculus se gândi câteva clipe.

— Și am putea să stăm de vorbă într-un loc ceva mai călduros? O berărie, poate?

— Sigur, dacă dorești.

Hârțile cu vrăjile lui Mr Norrell le fluturau pe la picioare. Vinculus se aplecă, le adună de jos și, fără să ia în seamă patele și noroiul care se lipiseră de ele, le vârâ în buzunarul de la piept.

Tarotul de Marsilia

Februarie 1808

Berăria se numea Pineapple și fusese odinioară locul de refugiu al unui hoț și ucigaș celebru. Acesta avusese un dușman, un om la fel de rău ca și el. Hoțul și dușmanul său fuseseră complici la o nelegiuire îngrozitoare, dar hoțul păstrase toată prada pentru el și le trimisese vorbă judecătorilor despre ascunzișul dușmanului său. De îndată ce dușmanul ieșise din închisoarea Newgate, venise la Pineapple în puterea nopții, împreună cu treizeci de oameni. Îi pusese pe aceștia să smulgă plăcile de ardezie de pe acoperiș și cărămizile din pereți până când a reușit să intre și să-l găsească pe hoț. Nimeni n-a văzut ce s-a petrecut mai departe, dar mulți au auzit țipetele înfiorătoare de pe strada cufundată în întuneric. Proprietarul descoperise că reputația sumbră a localului Pineapple atrăgea clienți, așa că nu se ostenise niciodată să repare casa; nu făcuse decât să astupe găurile cu bucăți de lemn și smoală, iar casa arăta ca și cum ar fi fost bandajată în urma unor lupte cu vecinele ei.

Trei trepte mizerabile coborau din stradă până într-o sală mohorâtă. Cârciuma Pineapple avea parfumul ei special, o combinație de mirosuri de bere, tutun, aroma naturală a clienților și duhoarea aproape solidă a râului Fleet, care încă din vremuri istorice era folosit pentru deversări. Râul Fleet curgea pe sub fundația localului Pineapple și se credea că localul se scufundă treptat în râu. Pereții cârciumii erau împodobiți cu gravuri ieftine – portrete ale unor criminali celebri din secolul trecut, care sfârșiseră toți în ștreang, și portrete ale fiilor desfrânați ai regelui, care încă nu fuseseră spânzurați.

Childermass și Vinculus se așezară într-un colț. O fată slăbănoagă le aduse o lumânare ieftină de seu și două căni de tablă cu bere caldă și aromată. Childermass plăti.

O vreme băură fără să spună nimic, apoi Vinculus ridică privirea către Childermass.

— Ce-a fost cu aiureala aia despre bonete și prințese?

Childermass începu să râdă.

— Ah, a fost doar o idee a mea. Vezi dumneata, din ziua în care ai apărut la el în bibliotecă, stăpânul meu a intervenit pe lângă toți prietenii lui sus-puși, cerându-le ajutorul ca să te distrugă. I-a rugat pe lordul Hawkesbury și pe Sir Walter să discute cu regele. Cred că și-a închipuit că Maiestatea Sa va trimite armata la război împotriva dumitale, dar lordul Hawkesbury și Sir Walter au spus că regele probabil nu-și va da prea multă osteneală din pricina unui vrăjitor amărât cu perdea galbenă. Eu m-am gândit însă că, dacă Maiestatea Sa ar afla că dumneata ai atentat în vreun fel la fecioria fetelor lui, s-ar putea să vadă altfel lucrurile.⁴⁷ Childermass mai luă o gură de bere, apoi urmă: Dar ia spune-mi, Vinculus, nu te-ai plictisit de descântece false și oracole inventate? Jumătate din clienții pe care-i ai vin doar ca să-și râdă de dumneata. Nu cred nici ei în magia pe care o faci mai mult decât crezi dumneata. Vremea dumitale a apus. Acum în Anglia a apărut un magician adevărat.

Vinculus pufni, scârbit.

— Magicianul din Piața Hanover! Toți oamenii importanți din Londra își spun unii altora că n-au văzut niciodată om mai cinstit decât el. Dar eu îi cunosc pe magicieni și cunosc magia, și zic: toți magicienii mint, iar asta mai ceva decât toți.

Childermass ridică din umeri, ca și cum n-avea rost să nege.

Vinculus se aplecă peste masă.

— „Magia va fi scrisă pe versanții dealurilor pietroase, dar ei nu vor avea minte să o pătrundă. Iarna, arborii goi vor fi slove negre, dar ei nu vor înțelege.”

— Arbori și dealuri, Vinculus? Când ai văzut dumneata ultima dată un arbore sau un deal? De ce nu spui că magia e scrisă pe fațadele caselor murdare sau că fumul scrie slove magice în văzduh?

— Nu e profeția mea!

---

⁴⁷ Regele era un tată foarte iubitor și devotat celor șase fiice ale lui, însă afecțiunea ce le-o purta îl transformase într-un fel de temnicer. Nu suporta gândul ca vreuna dintre ele să se mărite și să-l părăsească. Erau obligate să ducă o viață îngrozitor de plictisitoare, în Castelul Windsor, împreună cu regina cea irascibilă. Dintre cele șase, numai una a reușit să se mărite înainte de patruzeci de ani.

— A, da. Desigur. Pretinzi că e o profeție a Regelui Corb. Ei bine, nu găsesc nimic neobișnuit în asta. Toți șarlatanii pe care i-am întâlnit vreodată erau purtătorii câte unui mesaj al Regelui Corb.

— „Stau pe un tron negru al umbrelor, murmură Vinculus, dar ei nu mă vor vedea. Ploaia îmi va clădi o poartă, iar eu voi intra.“

— Într-adevăr. Așa deci, dacă nu ai scris dumneata profeția asta, atunci unde ai găsit-o?

Preț de o clipă, Vinculus păru că nu are de gând să răspundă, dar apoi spuse:

— E scrisă într-o carte.

— O carte? Ce carte? Stăpânul meu are o bibliotecă foarte cuprinzătoare, dar n-a găsit niciodată această profeție.

Vinculus nu spuse nimic.

— E cartea dumitale? Întrebă Childermass.

— Se află la mine.

— Și de unde, mă rog, ai căpătat *dumneata* o carte? De unde ai furat-o?

— N-am furat-o. E o moștenire. E cea mai mare glorie și cea mai grea povară ce i-a fost dată unui om în era în care trăim.

— Dacă e valoroasă într-adevăr, ai putea să i-o vinzi lui Norrell. Să știi că s-a mai întâmplat să dea sume foarte mari pentru cărți.

— Magicianul din Piața Hanover nu va pune în veci mâna pe cartea asta. Nu-i va fi dat nici măcar să o vadă.

— Și unde ții această comoară neprețuită?

Vinculus începu să râdă cu răceală, vrând parcă să spună că n-are gând să-i dezvăluie asta tocmai servitorului dușmanului său.

Childermass îi strigă fetei să le mai aducă niște bere, apoi rămaseră tăcuți amândoi o vreme, sorbind din băutură. În cele din urmă Childermass scoase un pachet de cărți de joc din buzunar și i le arătă lui Vinculus.

— Tarotul de Marsilia. Ai mai văzut vreodată așa ceva?

— Deseori, spuse Vinculus. Dar cărțile dumitale sunt altfel.

— Sunt copii după un set aparținând unui marinar pe care l-am cunoscut la Whitby. Acesta le adusese la Genova și avea de gând să le folosească pentru a descoperi locurile unde pirații și-au ascuns aurul, dar când s-a uitat la ele și-a dat seama că nu le înțelege. S-a oferit să mi le vândă, dar eu eram sărac și n-aveam banii pe care îi cerea el. Așa că am ajuns la o înțelegere: eu i-am ghicit, iar el mi-a lăsat cărțile un timp, ca să pot face copii. Din păcate,

vasul lui a ridicat ancora înainte să termin desenele, așa că jumătate le-am făcut din memorie.

— Și ce i-ai ghicit?

— Adevărata soartă. I-am spus că se va îneca înainte de sfârșitul anului.

Vinculus începu să râdă aprobator.

Childermass fusese atât de sărac pe atunci, se pare, încât nu putuse să cumpere nici măcar hârtie; cărțile erau desenate pe dosul unor note de plată din cârciumi, liste de spălătorie, scrisori, socoteli vechi și diverse programe de la teatru. Ulterior lipise aceste hârtii pe bucăți de carton colorat, dar la câteva dintre ele se vedea scrisul de pe partea cealaltă, ceea ce le dădea un aspect ciudat.

Childermass înșirui cărțile pe masă, apoi o întoarse pe prima dintre ele.

Dedesubtul desenului se aflau un număr și o denumire: *VIII. L'Ermite*. Desenul reprezenta un bătrân în rasă monahală, cu glugă. Acesta ducea în mână un felinar și se sprijinea într-un băț, ca și cum își betegise de tot picioarele de atâta șezut și citit. Avea fața ciupită și o expresie bănuitoare. O atmosferă uscată părea să-l învâluie pe observator, ca și cum cartea însăși era plină de un praf înțepător.

— Hmm! spuse Childermass. În prezent, acțiunile tale sunt conduse de un sihastru. Dar asta știam deja.

Următoarea carte era *Le Mai*, singura care nu are număr, ca și cum personajul reprezentat pe ea iese într-un fel din poveste. Pe cartea lui Childermass era desenat un bărbat pe un drum, sub un copac înfrunzit. Se sprijinea într-un toiag și avea un băț pe umăr, de capătul căruia atârna o boccea legată într-o batistă. În urma lui țopăia un câțel. Personajul reprezenta nebunul sau bufonul din timpuri străvechi. Avea un clopoțel la pălărie și panglici legate la genunchi, pe care Childermass le colorase în roșu și verde. Childermass părea că nu știe sigur cum să interpreteze această carte. Se gândi o vreme, apoi întoarse următoarele două cărți: *VIII. La Justice*, o femeie cu coroană pe cap, ținând în mână o sabie și o balanță; și Doiul de băte. Bătele erau încrucișate și puteau să reprezinte, printre altele, o răscruce.

Childermass râse scurt:

— Măi, măi, spuse el, încrucișând brațele la piept și privindu-l pe Vinculus oarecum amuzat. Cartea asta de colea, arată el spre *La Justice*, îmi spune că ți-ai cântărit opțiunile și ai ajuns la o hotărâre. Iar asta, bătu el în Doiul de băte, îmi spune și care e hotărârea: vei pleca la drum. Se pare că mi-am

pierdut timpul. Dumneata erai deja hotărât să părăsești Londra. Atâtea proteste, Vinculus, când aveai de gând să pleci oricum!

Vinculus ridică din umeri, ca și cum ar fi spus: „La ce te așteptai?”

A cincea carte era *Le Valet de Coupe*, Valetul de cupă. În general asociem ideea de valet cu o persoană tânără, dar în acest desen era reprezentat un bărbat matur, cu capul plecat. Avea părul zburlit și barba deasă. În mâna stângă ținea o cupă grea, dar acesta nu putea fi motivul pentru care avea o postură atât de ciudată și chinuită – poate doar dacă ar fi fost cea mai grea cupă din lume. Nu, era cu siguranță vorba de o altă povară, una mai puțin evidentă. Din cauza materialelor pe care Childermass fusese nevoit să le folosească pentru a-și confecționa cărțile, această imagine avea un aspect foarte bizar. Fusese desenată pe spatele unei scrisori, iar scrisul se vedea prin hârtie. Veșmintele bărbatului erau pline de mâzgăleli, ba chiar și pe față și mâini i se vedeau litere disparate.

Vinculus începu să râdă la vederea cărții, ca și cum o recunoscuse. O bătu ușurel de trei ori, în semn de salut. Poate că din această cauză Childermass deveni mai puțin sigur pe el decât înainte.

— Ai de transmis un mesaj cuiva, spuse el șovăitor.

Vinculus încuviință.

— Și următoarea carte o să-mi arate această persoană? Întrebă el.

— Da.

— Ah! exclamă Vinculus, apoi întoarse chiar el cartea a șasea.

Cartea a șasea era *Le Cavalier de Baton*. Cavalerul de bâte. Un bărbat purtând o pălărie cu boruri largi, pe un cal deschis la culoare. Se afla undeva la țară, fapt indicat de câteva pietre și smocuri de iarbă desenate lângă copitele calului. Veșmintele lui erau frumos croite și păreau scumpe, dar dintr-un motiv neștiut ducea în mână o bătă grea. De fapt, numele de bătă e o exagerare: era pur și simplu o creangă groasă ruptă dintr-un copac sau, poate, dintr-un tufiș; se vedeau mici crenguțe și frunze pe ea.

Vinculus luă cartea de pe masă și o privi cu atenție.

A șaptea carte era Doiul de spade. Fără să spună nimic, Childermass întoarse imediat cartea a opta – *Le Pendv*, Spânzuratul. A noua carte era *Le Monde*, Lumea. Pe ea era reprezentată o femeie goală, dansând; în cele patru colțuri se aflau un înger, un vultur, un taur înaripat și un leu înaripat – simbolurile celor patru evangheliști.

— E posibil să ai parte de o întâlnire, spuse Childermass, ce va avea ca rezultat o încercare grea, poate chiar moartea. Cărțile nu dezvăluie dacă vei

scăpa cu viață sau nu; orice s-ar întâmpla însă, cartea asta, zise el atingând-o pe ultima, spune că-ți vei îndeplini scopul.

— Știi acum ce sunt? întrebă Vinculus.

— Nu tocmai, dar știi mai multe despre dumneata decât înainte.

— Vezi că nu sunt precum ceilalți, spuse Vinculus.

— Nimic din ce-am văzut nu arată că ai fi altceva decât un simplu șarlatan, spuse Childermass, apoi începu să-și adune cărțile.

— Așteaptă, spuse Vinculus, acum am să-ți ghicesc eu.

Vinculus luă cărțile și înșirui nouă pe masă. Apoi le întoarse una câte una: *XVIII La Lune*, *XVI La Maison Dieu* întoarsă, *Nouăle de spade*, *Le Valet de Baton*, *Zecele de bâte* întoarsă, *II La Papesse*, *X La Rove de Fortvne*, Doiul de monede, Regele de cupă. Vinculus se uită la ele. Ridică *La Maison Dieu* și o examinează, dar nu spuse nimic.

Childermass începu să râdă.

— Ai dreptate, Vinculus. Nu ești precum ceilalți. Aici, pe masă, stă viața mea. Dumneata, însă, nu te pricepi s-o descifrezi. Ești o ființă ciudată – opusul tuturor magicienilor veacurilor din urmă. Aceștia erau din cale-afară de învățați, dar nu aveau nici urmă de talent. Tu ai talent, însă cunoștințe deloc. Nu poți să tragi foloase de pe urma a ceea ce vezi.

Vinculus își scărpină bărbia prelungă și gălbuie cu unghiile murdare.

Childermass se apucă să strângă cărțile a doua oară, dar Vinculus îl opri și de data asta, făcându-i semn că vrea să ghicească iar.

— Ce? întrebă Childermass, surprins. Eu ți-am ghicit, iar dumneata n-ai reușit să-mi ghicești mie. Ce mai vrei?

A.

— Îi voi ghici lui.

— Cui? Lui Norrell? Dar n-ai să înțelegi.

— Amestecă-le, zise Vinculus cu încăpățănare.

Childermass se supuse, iar Vinculus luă nouă cărți din pachet și le înșirui pe masă. Apoi o întoarse pe prima. *IIII. L'Emperevr*. Cartea reprezenta un rege așezat pe tron, în aer liber, având însemnele obișnuite ale regalității: coroană și sceptru. Childermass se aplecă și privi atent cartea.

— Ce e? întrebă Vinculus.

— Mi se pare că n-am copiat foarte bine cartea asta. N-am observat asta până acum. Desenul nu e bine făcut – liniile sunt prea groase și mânjite, astfel că părul și hlamida regelui par aproape negre. Iar vulturul e acoperit

cu o urmă de deget murdar. Împăratul ar trebui să fie mai în vârstă. Am desenat un bărbat tânăr. Vrei să încerci o interpretare?

— Nu, spuse Vinculus; apoi, cu o mișcare trufașă din bărbie, îi făcu semn lui Childermass să întoarcă următoarea carte.

III. L'Emperevr.

Urmă o clipă de tăcere.

— Nu se poate, zise Childermass. În pachet e o singură carte cu împăratul. Știu asta foarte bine.

Regele reprezentat aici era și mai tânăr și mai amenințător decât cel dinainte. Părul și hlamida îi erau negre, iar coroana de pe cap devenise o fâșie îngustă de metal deschis la culoare. Amprenta dispăruse, însă pasărea din colț era acum complet neagră și lepădase orice asemănări cu un vultur, luând o formă mult mai englezească: aceea a unui corb.

Childermass întoarse a treia carte. *III. L'Emperevr.* Apoi a patra. *III. L'Emperevr.* Când ajunse la a cincea, numărul și denumirea cărții dispăruseră, dar imaginea era aceeași: un rege tânăr și brunet, având la picioare o pasăre mare și neagră. Childermass întoarse pe rând toate cărțile. Ba chiar cercetă și restul pachetului, dar, în nerăbdarea sa de a vedea ce era acolo, făcu o mișcare neîndemânică și cărțile se împrăștiară peste tot. Childermass fu pe dată înconjurat de Regi Negri ce zburau, răsucindu-se, în văzduhul rece și cenușiu. Pe toate cărțile era desenat același personaj, cu privirea înghețată și neîndurătoare.

— Poftim! spuse Vinculus încet. Asta să-i spui magicianului din Piața Hanover! Acestea sunt trecutul, prezentul și viitorul lui!

E de la sine înțeles că, auzind de la Childermass ce se petrecuse, Mr Norrell se înfurie foarte rău. Era destul de grav faptul că Vinculus se încăpățâna să-l sfideze; și mai rău era că acesta se lăuda că are o carte pe care Mr Norrell nu putea să o citească; însă ca Vinculus să pretindă că i-a citit viitorul lui Mr Norrell și să-l amenințe cu imagini ale Regelui Corb, asta era de neîndurat.

— Te-a păcălit! exclamă Mr Norrell mânios. A ascuns cărțile tale și le-a înlocuit cu ale lui. Nu-mi vine să cred că te-ai lăsat dus de nas în halul ăsta!

— Chiar așa, fu de acord domnul Lascelles, privindu-l cu răceală pe Childermass.

— O, da, Vinculus se pricepe grozav la trucuri de iluzionism, spuse Drawlight. Mi-ar fi plăcut, totuși, să văd și eu scena. Mi-e tare drag acest

Vinculus. Ce păcat că nu mi-ați spus și mie, domnule Childermass, că vă duceți să-l vizitați. V-aș fi însoțit.

Fără să-i ia în seamă pe Lascelles și pe Drawlight, Childermass i se adresează lui Mr Norrell:

— Chiar presupunând că este un iluzionist destul de priceput pentru a reuși un astfel de truc – lucru de care mă îndoiesc profund – de unde ar fi putut să știe că am un pachet de cărți de Marsilia? De unde să fi știut, când nici dumneavoastră nu știți?

— Norocul tău, zău, că n-am știut! auzi, să ghicești viitorul cu cărți de joc – e lucrul pe care-l disprețuiesc mai mult decât orice! Ah, afacerea asta a fost prost gândită de la un capăt la altul!

— Și cum rămâne cu cartea asta cu care se laudă vrăjitorul? întrebă Lascelles.

— Da, chiar așa, spuse Mr Norrell. Profetia aceea ciudată. Probabil că e lipsită de importanță, însă câteva dintre cuvintele pe care le-am auzit sugerează o origine foarte îndepărtată. Cred că ar fi bine să văd și eu cartea asta.

— Ei bine, domnule Childermass? întrebă Lascelles.

— Nu știu unde o ține.

— Atunci îți sugerăm să afli.

Prin urmare, Childermass trimise spioni pe urmele lui Vinculus; prima și cea mai surprinzătoare descoperire pe care o făcură aceștia fu aceea că Vinculus era căsătorit. Ba chiar era mult mai căsătorit decât majoritatea oamenilor. Soțiile lui erau în număr de cinci, răspândite în diverse parohii din Londra, precum și în sate și orașele din împrejurimi. Cea mai în vârstă avea patruzeci și cinci de ani, cea mai tânără cincisprezece; niciuna nu avea habar de existența celorlalte patru. Childermass se întâlnește pe rând cu fiecare dintre ele. Pe două le vizită sub înfățișarea unui pălărier ciudat; alteia i se prezintă ca fiind un ofițer vamal; a patra avu parte de vizita unui pungaș beat, căzut în patima jocurilor de noroc; iar celei de-a cincea îi spuse că, deși în ochii lumii era servitorul marelui Mr Norrell din Piața Hanover, în taină era de fapt și el un magician. Două încercară să-l jecmănească; una declară că-i va spune tot ce dorește să știe dacă îi cumpără niște gin; una încercă să-l convingă să o însoțească la biserica metodistă, ca să se roage; iar a cincea, spre uimirea tuturor, se îndrăgosti de el. Însă până la urmă toate aceste șarade se dovediră inutile, pentru că nici una dintre neveste nu știa că Vinculus ar avea – auzi colo! - o carte, cât despre posibile ascunzători, nici atât.

Mr Norrell refuză să creadă că așa era; în biroul lui retras de la etajul al doilea, făcea vrăji peste vrăji și se uita într-un vas de argint plin cu apă, cercetând locuințele celor cinci neveste ale lui Vinculus, dar nu zări nimic care să semene cu o carte.

Între timp, aflat cu un etaj mai sus, în cămăruța lui, Childermass își înșira cărțile pe masă. Acestea reveniseră la forma inițială, cu excepția împăratului care încă mai semăna cu Regele Corb. Unele cărți apăreau frecvent, printre care și Asul de cupă – un potir cu aspect bisericesc, de o lucrătură atât de complicată încât semăna cu o cetate împrejmuțată de ziduri, așezată pe un picior – și *II. La Papesse*. După socotelile lui Childermass, ambele cărți

reprezentau ceva ascuns. Cărțile de bâte apăreau de asemenea neobișnuit de frecvent, dar numai numere mari, Șapte, Opt, Nouă și Zece. Cu cât se uita mai mult la aceste șiruri de bâte, cu atât i se părea lui Childermass că seamănă cu rânduri scrise. În același timp însă, ele reprezentau o barieră, un obstacol în calea înțelegerii; prin urmare, Childermass începu să creadă că această carte a lui Vinculus, oricare ar fi fost ea, era scrisă într-o limbă necunoscută.

Cavalerul de bîte

Februarie 1808

Jonathan Strange era o persoană cu totul altfel decât tatăl său. Nu era avar; nu era mândru; nu era arțagos și neplăcut. Însă, dacă nu avea niciun defect major, calitățile lui erau aproape la fel de greu de precizat. La petrecerile din Weymouth și în saloanele din Bath era considerat „cel mai fermecător om din lume“ de către persoanele mondene pe care le întâlnea, dar asta nu însemna decât că știa să poarte o conversație interesantă, să danseze bine și că se pricepea la vânătoare și la jocuri de noroc în chip mulțumitor.

Era destul de înalt și avea un chip considerat plăcut. Unii ziceau că e chiar frumos, dar aceasta nu era câtuși de puțin o opinie generală. Figura lui avea două neajunsuri: nasul mare și expresia ironică. De asemenea, părul lui avea o nuanță ușor roșcată și, după cum știe toată lumea, nici o persoană roșcată nu poate fi considerată cu adevărat frumoasă.

La moartea tatălui, său, era foarte preocupat de un plan prin care urmărea să convingă o anumită domnișoară să se mărite cu el. Când se întoarse de la Shrewsbury, în ziua morții tatălui său, și află de la servitori ce se petrecuse, se întrebă în primul rând cum îi vor fi afectate planurile de însurătoare. Oare această întorsătură de lucruri va cântări în favoarea lui? Sau împotriva?

În mod normal, această căsătorie ar fi trebuit să se facă în chipul cel mai lesne. Toți prietenii comuni erau de acord, iar fratele domnișoarei – singura ei rudă – și-o dorea aproape la fel de mult ca Jonathan Strange însuși. E adevărat că Laurence Strange se declarase împotriva căsătoriei, pe motiv că fata era săracă; însă acum nu mai avea nici o putere să ridice obiecții, având în vedere că se transformase singur într-un sloi de gheață.

Și totuși, cu toate că Jonathan Strange o curta în chip deschis pe această domnișoară de câteva luni bune, logodna – așteptată de toate cunoștințele celor doi – nu mai venea. Nu era vorba că fata nu-l iubea; era convins că îl

iubea chiar foarte mult, dar uneori i se părea că se îndrăgostise de el numai și numai ca să îl certe. Nu reușea nicicum să înțeleagă. Era convins că-i îndeplinesc toate dorințele legate de schimbarea stilului lui de viață. Jocul de cărți și alte jocuri de noroc îi deveniseră aproape străine și ajunsese să nu mai bea decât foarte puțin – în niciun caz mai mult de o sticlă pe zi. Îi declarase că nu avea nimic împotriva unor vizite mai dese la biserică, dacă ea dorea asta – poate o dată pe săptămână, sau chiar de două ori, dacă ea așa voia – însă ea spusese că astfel de hotărâri trebuie dictate de conștiința fiecăruia și nu de altcineva. Jonathan Strange știa că alesei lui îi displac vizitele lui frecvente la Bath, Brighton, Weymouth și Cheltenham, așa că o asigură că n-are a se teme de femeile din aceste locuri – erau, fără îndoială, cât se poate de fermecătoare, însă nu însemnau nimic pentru el. La care ea îi răspunse că astfel de lucruri nu o priveau. Că nici nu se gândise la *asa ceva*. Că nu dorea decât ca el să-și găsească o ocupație mai potrivită. Nu dorea să-i țină lecții de morală, și la urma urmei nimic nu e mai plăcut decât o vacanță; dar să fii veșnic în vacanță! Oare el asta își dorea? Asta îl făcea fericit?

La care el îi spuse că e într-un tot de acord și în ultimul an făurise planuri după planuri de a se apuca fie de o meserie sau alta, fie de un program regulat de studiu. Planurile în sine erau foarte bune. De pildă, îi venise ideea de a găsi un geniu poetic în mizerie și de a deveni protectorul acestuia; sau de a studia dreptul; de a căuta fosile pe plaja de la Lyme Regis; de a cumpăra o turnătorie de fontă; de a învăța de la un cunoscut noi metode folosite în agricultură; de a studia teologia; în fine, de a termina de citit o lucrare fascinantă de inginerie pe care era aproape sigur că o abandonase pe o măsuță, într-un colț ascuns din biblioteca tatălui său, cu vreo doi sau trei ani înainte. Însă toate aceste proiecte se loviră de câte un obstacol de netrecut. Geniile poetice în mizerie erau mult mai greu de găsit decât își închipuisese el⁴⁸; cărțile de drept erau plictisitoare; nu-și mai amintea numele individului

---

⁴⁸ Se pare că Strange nu a abandonat atât de ușor ideea unei cariere poetice. În *Viața lui Jonathan Strange*, pub. John Murray, Londra, 1820, John Segundus vorbește despre momentul în care, dezamăgit în eforturile sale de a găsi un poet, Strange s-a hotărât să scrie chiar el poezii. „Totul a mers foarte bine în prima zi; de la micul dejun până la cină a rămas în halat, așezat la măsuța de scris din budoar, și a umplut grăbit câteva foi de hârtie de format quarto. Era foarte încântat de tot ce scrisese, la fel și valetul său, el însuși un om de litere care l-a ajutat cu sfaturi legate de problemele spinoase ale metaforelor și retoricii, alergând în același timp prin cameră să strângă foile care zburau pretutindeni, apoi așezându-le în ordine și dând fuga la parter ca să-i citească părțile cele mai încântătoare prietenului său, ajutorul de grădinar. Viteza cu care scria Strange era de-a dreptul uimitoare; valetul spunea că, dacă își apropia mâna de fruntea lui Strange, simțea cum se degajă de acolo un val de căldură, asta din cauza imensei energii creatoare încântușate în interior. A doua zi, Strange s-a așezat la masa de scris ca să producă

priceput la agricultură; iar în ziua când se hotărâse să plece la Lyme Regis ploua torențial.

Și așa mai departe. Îi mărturisi domnișoarei cât de mult regretă că nu intrase în Marină în urmă cu câțiva ani. Nimic nu i s-ar fi potrivit mai bine! Însă tatăl lui n-ar fi fost niciodată de acord, iar acum avea douăzeci și opt de ani. Era mult prea târziu să se gândească la o carieră în Marină.

Această domnișoară cu nemulțumiri curioase se numea Arabella Woodhope și era fiica fostului diacon din St Swithin's în Clumbury⁴⁹, acum trecut în neființă. În ziua morții lui Laurence Strange, ea era plecată într-o vizită prelungită la niște prieteni din satul unde fratele ei era diacon, aflat în Gloucestershire. Strange primi scrisoarea ei de condoleanțe în dimineața înmormântării. Era exprimate acolo toate lucrurile potrivite împrejurării – compasiune pentru pierderea suferită, temperată de înțelegerea faptului că domnul Strange-tatăl fusese un părinte plin de neajunsuri. Pe lângă toate acestea, însă, mai era ceva. Domnișoara Woodhope spunea că e îngrijorată din pricina lui. Că regretă faptul că nu se află în Shropshire. Că nu suportă gândul că el e singur și lipsit de prieteni într-o asemenea clipă.

Strange se hotărâ imediat ce are de făcut. Era convins că nu se va mai găsi niciodată într-o poziție atât de avantajoasă. Probabil că domnișoara Woodhope nu va fi niciodată cuprinsă de o asemenea tandră îngrijorare față de el, iar el nu va fi niciodată mai bogat. (Nu putea crede că era chiar atât de indiferentă la averea lui cum pretindea.) Se gândi că ar fi bine să aștepte un timp după înmormântarea tatălui său și abia apoi să-și formuleze cererea în căsătorie. Socoti că o perioadă de trei zile e tocmai bună, așa că în dimineața celei de-a patra îi porunci valetului să-i împacheteze hainele și grăjdarului să-i înșeuzeze calul, apoi plecă spre Gloucestershire.

Îl luă cu el pe servitorul cel nou. Discutase îndelung cu acest om și-l găsisse energic, inventiv și capabil. Servitorul cel nou fu încântat că stăpânul îl alesese ca însoțitor (deși vanitatea îi șoptea că acesta era lucrul cel mai firesc din lume). Acum însă că servitorul cel nou a trecut de punctul culminant al carierei sale – doborârea uriașului – acum că a părăsit, cum s-ar

---

încă vreo cincizeci de pagini, însă s-a lovit imediat de o dificultate: nu reușea să găsească o rimă pentru «amorul să ajungă». «Păcate să se strângă» nu suna foarte promițător; «doi șoareci într-o pungă» nu avea sens, iar «o coadă cât mai lungă» era de-a dreptul vulgar. S-a chinuit preț de vreun ceas, a ieșit apoi la o plimbare călare ca să-și limpezească mintea, după care n-a mai aruncat nici măcar o privire către peomul său.”

⁴⁹ Un sat aflat la opt sau zece kilometri de locuința lui Strange.

spune, tărâmul mitic și a intrat în lumea firească, poate că ar fi mai simplu să-i spunem pe nume, ca oricărui muritor obișnuit. Se numea Jeremy Johns.

În prima zi a călătoriei, nu avură parte decât de incidente firești pentru orice călător: se dondăniră cu un om care-și asmuțise câinele asupra lor fără motiv, apoi calul lui Strange dădu semne că ar fi bolnav; alarmați, îl examinară cu atenție, dar se dovedi că animalul era, de fapt, perfect sănătos. În dimineața celei de-a doua zile se aflau într-o regiune frumoasă, cu dealuri blânde, păduri înghețate și ferme cochete și prospere. Jeremy Johns era ocupat cu exersarea gradului de înfumurare potrivit pentru servitorul unui gentilom ce tocmai moștenise o avere considerabilă, iar Jonathan Strange se gândea la domnișoara Woodhope.

Acum că sosise ziua când avea să o revadă, începuseră să-l încerce niște îndoieli cu privire la felul în care avea să fie primit. Din fericire, avea să fie și fratele ei de față – dragul de Henry, care vedea unirea celor doi cu cei mai buni ochi și care, lucru de care Strange era sigur, o încuraja neîncetat pe sora lui să accepte căsătoria. Însă era neliniștit la gândul prietenilor la care stătea domnișoara Woodhope. Aceștia erau un preot și soția lui. Nu știa nimic despre ei, însă simțea acea neîncredere, firească pentru orice tânăr bogat și dedat plăcerilor lumești, față de reprezentanții clerului. Cine știe ce idei îi vârău în cap în fiecare zi, despre virtuți ieșite din comun și sacrificii inutile?

Soarele abia răsărit făcea ca toate obiectele să arunce umbre prelungi. Crengile copacilor și adânciturile din pământ sclipeau sub stratul de gheață și promoroacă. Zărind pe câmp un plugar, Strange își aminti de familiile ce locuiau pe terenul lui și de soarta cărora domnișoara Woodhope se arăta mereu îngrijorată. În minte începu să audă, parcă, ecourile unei conversații imaginare.

„Și ce intenții ai cu privire la arendașii tăi?” se făcea că îl întreabă ea.

„Intenții?” spunea el.

„Da, spunea ea. Cum ai de gând să le faci viața mai ușoară? Tatăl tău le lua și pâinea de la gură. Le făcea viața un iad.”

„Știu, spunea parcă Strange, n-am fost niciodată de acord cu faptele tatei”.

„Le-ai micșorat arenda? spunea ea. Ai discutat cu consiliul parohial? Te-ai gândit să construiești aziluri de bătrâni și o școală pentru copii?”

„Nu e deloc rezonabil din partea ei să vorbească despre arende, aziluri și o școală, se gândi Strange îmbufnat. La urma urmei, tata a murit nu mai departe de marțea trecută.”

— Ia te uită ce lucru ciudat! spuse Jeremy Johns.

— Hmm? spuse Strange. Observă apoi că se opriseră în dreptul unei porți albe. La marginea drumului se afla o casuță curată, văruiată în alb. Era nou construită, cu șase fațade și ferestre gotice.

— Unde o fi cel care strânge banii? întrebă Jeremy Johns.

— Hmm? spuse Strange.

— E un loc de hotar, unde se plătește pentru a trece mai departe, domnule. Vedeți, aici e lista cu sumele ce trebuie plătite. Dar nu e nimeni în jur. Să las aici șase pence?

— Da, da. Fă cum vrei.

Jeremy Johns lăsă deci obolul pe treptele casuței, apoi deschise poarta și trecu dincolo împreună cu stăpânul său. Mai merseră o sută de metri și ajunseră într-un sat. Aici se aflau o biserică străveche de piatră, luminată de soarele de iarnă, o potecă mărginită de carpeni bătrâni și răsuciți care ducea cine știe unde, precum și vreo douăzeci de casuțe curățele de piatră, din hornurile cărora se ridicau fuioare de fum. De-a lungul drumului curgea un pâraiaș mărginit de tufe uscate de ierburi galbene, împodobite cu țurțuri de gheață.

— Unde or fi sătenii? întrebă Jeremy.

— Ce? spuse Strange. Apoi, aruncând o privire în jur, văzu două fetițe la fereastra unei casuțe. Uite, spuse el.

— Nu, domnule. Cele de acolo sunt copii. Eu mă refeream la oameni în toată firea. Nu văd niciunul.

Era adevărat; nu se vedea niciunul. Erau pe acolo niște găini, o pisică ce dormea pe o mână de fân, într-o căruță veche, și niște cai pe câmp, dar oameni deloc. Însă, de îndată ce Strange și Jeremy Johns ieșiră din sat, înțeleseră pe dată de ce nu văzuseră pe nimeni. Cam la o sută de metri de ultima casă din sat se afla o mulțime de oameni adunați în jurul unui tufiș înghețat. Aceștia aveau cu ei o varietate de arme – foarfeci de grădină, seceri, bețe și puști. Era o imagine foarte bizară, sinistră, dar și oarecum ridicolă. Ai fi zis că sătenii se hotărâseră să declare război tufelor de păducel și de soc. Lumina soarelui de dimineață cădea drept pe săteni, aurindu-le veșmintele și armele, precum și chipurile ciudat de încordate. În spatele lor se întindeau umbre prelungi și albastrii. Nu spunea niciunul nimic, iar când se mișca vreunul, o făcea cu mare grijă, ca și cum s-ar fi temut să nu scoată vreun sunet.

Trecând pe acolo, Strange și Jeremy se ridicară în șei și-și lungiră gâturile cât puteau de mult ca să vadă la ce se uitau sătenii.

— Măi să fie! exclamă Jeremy după ce trecuseră. Nu era nimic acolo!

— Ba da, spuse Strange, era un bărbat. Nu mă mir că nu l-ai văzut. La început am crezut că e vreo rădăcină, dar era cu siguranță un bărbat – un bărbat cenușiu, slab și jerpelit – care semăna izbitor cu o rădăcină de copac, dar era fără îndoială un bărbat.

Drumul ajunsese într-o pădure întunecoasă și înghețată. Lui Jeremy Johns îi fusese stârnită curiozitatea și se întreba cine o fi fost bărbatul cu pricina și ce aveau de gând să-i facă sătenii. Strange îi răspunse aiurea la vreo două întrebări, dar apoi începu să se gândească iar la domnișoara Woodhope.

„Cel mai bine ar fi să nu discutăm schimbările ce se vor produce ca urmare a morții tatei, se gândi el. Este mult prea primejdios. Voi începe cu niște subiecte ușoare, neutre – de pildă, întâmplările acestei călătorii. Bun... Ce s-a întâmplat care ar putea să o amuze?” Se uită în sus. Era înconjurat de copaci întunecați, de pe care picura apă. „Trebuie să fi fost ceva.” își aminti de o moară de vânt pe care o văzuse în apropiere de Hereford; pe una dintre aripi era prinsă o haină roșie de copil. După cum se roteau aripile, haina era ba târâtă prin zloată și noroi, ba purtată prin văzduh ca un steag de un stacojiu-aprins. „Ca o alegorie a... a ceva. Apoi pot să-i povestesc despre satul pustiu și despre copilele de la fereastră care priveau pe după perdele, una ținând în mână o păpușă, iar cealaltă un căluț de lemn. Apoi, mulțimea cea tăcută și înarmată și omul de sub tufiș.”

„Oh!” avea să spună ea cu siguranță, „bietul om! Ce s-a întâmplat cu el?”

„Nu știu”, avea să spună Strange.

„Dar sigur că te-ai oprit să-l ajuți”, avea să spună ea.

„Nu”, avea să spună Strange.

„Vai!” avea să spună ea...

— Stai! strigă Strange, trăgând frâiele calului. Nu e bine, nu e bine deloc! Trebuie să ne întoarcem. Nu mă simt împăcat la gândul omului aceluia de sub tufiș.

— Ah! strigă Jeremy Johns, ușurat. Mă bucur mult că spuneți asta, domnule. Nici eu nu mă simt împăcat.

— Presupun că nu te-ai gândit să iei la tine niște pistoale? spuse Strange.

— Nu, domnule.

— La dr...! spuse Strange, apoi tresări ușor, pentru că domnișoara Woodhope nu era de acord cu înjurăturile. Dar un cuțit? Ceva de genul acesta?

— Nu, domnule, n-am luat nimic. Dar nu vă temeți. Jeremy sări din șa și începu să scotocească prin lăstărișul de la marginea drumului. Am să tai niște bâte din crengile astea, care ne vor servi la fel de bine ca și pistoalele.

Pe pământ se aflau niște crengi solide pe care cineva le tăiasse dintr-un crâng și le lăsase la marginea drumului. Jeremy ridică una dintre ele și i-o dădu lui Strange. Nu se putea numi chiar bătă; era pur și simplu o creangă de copac, cu rămurele crescute din ea.

— Mă rog, spuse Strange nesigur, presupun că e mai bine decât nimic.

Jeremy își luă o creangă asemănătoare și, astfel înarmați, se întoarseră în sat și se apropiară de mulțimea cea tăcută.

— Hei, tu de colo! strigă Strange, arătând către un bărbat îmbrăcat în cămeșoai de păstor, cu mai multe fulare împletite înnodate pe deasupra și cu o pălărie cu boruri largi. Agită de câteva ori bâta într-un mod, spera, amenințător: Ce...?

În aceeași clipă, mai multe persoane din mulțime se întoarseră și-și duseră câte un deget la buze.

Un alt bărbat se apropie de Strange. Acesta era îmbrăcat mai respectabil decât primul, cu o haină maronie din stofă reiată. Își duse degetele la pălărie în chip de salut, apoi spuse cu glas foarte scăzut:

— Îmi cer iertare, Sir, dar n-ați putea, vă rog, să duceți caii ceva mai departe? Lovesc cu copitele și respiră atât de zgomotos!

— Dar... începu Strange.

— Șșșt, domnule! șopti omul. Vorbiți prea tare. O să-l treziți!

— O să-l trezesc? Pe cine?

— Pe omul de sub tufiș, Sir. E un magician. N-ați auzit niciodată că, dacă trezești un magician înainte de a-și fi încheiat somnul, riști ca visele lui să-și iasă din cap și să pătrundă în lumea reală?

— Și cine știe ce orori visează! Întări alt om, pe șoptite.

— Dar de unde... începu Strange. Încă o dată, câțiva oameni din mulțime se întoarseră și îl priviră încruntați, cu indignare, făcându-i semn să vorbească mai încet.

— Dar de unde știți că e magician? șopti el atunci.

— O! Este în Monk Gretton de două zile, Sir. Le-a spus tuturor că e magician. În prima zi a păcălit niște copii din sat și i-a pus să fure plăcintă și bere din cămările mamelor lor, spunându-le că proviziile sunt pentru Regina Zânelor. Ieri a fost descoperit rătăcind pe domeniul de la Farwater Hali, conacul de aici. Doamna Morrow – stăpâna conacului – l-a plătit să-i

ghicească, dar el nu i-a spus decât că fiul ei, căpitanul Morrow, a fost împușcat de francezi – iar acum sârmana doamnă s-a întins pe pat și spune că va sta așa până în clipa morții. Așa că vedeți, Sir, ne-am cam săturat de omul ăsta. Vrem să-l alungăm. Iar dacă nu vrea să plece, o să-l trimitem la azilul de săraci.

— Da, mi se pare o hotărâre cât se poate de înțeleaptă, șopti Strange. Dar ce nu înțeleg eu...

În aceeași clipă, bărbatul de sub tufiș deschise ochii. Mulțimea fremătă scurt, la unison, iar câțiva oameni făcură doi pași înapoi.

Bărbatul ieși de sub tufiș, lucru destul de anevoios, căci diverse părți ale vegetației – crenguțe de păducel, rămurele de soc, tulpini de iederă, vâsc și patul-vântului – i se încâlciseră în haine, printre membre și în păr în cursul nopții sau, înghețând, se lipiseră pur și simplu de el. Se ridică în capul oaselor. Nu părea cătuși de puțin surprins că se află în fața unui public numeros; ba chiar, judecând după comportamentul lui, puteai presupune că se aștepta la așa ceva. Îi privi pe toți cei de față, pufnind disprețuitor.

Își trecu degetele prin păr, îndepărtând mai multe frunze uscate, rămurele și vreo șase urechelnițe.

— Am întins mâna, bolborosi el fără adresă, iar râurile Angliei s-au întors și au pornit a curge spre izvoare. Își slăbi puțin legătura de la gât și pescui câțiva păianjeni care își făcuseră culcuș în faldurile cămășii. Cei de față observară că avea gâtul împodobit cu un model ciudat de linii, puncte, cruciulițe și cercuri albastre. Apoi își înfășură la loc legătura în jurul gâtului și, încheindu-și astfel toaleta în chip mulțumitor, se ridică în picioare.

— Mă numesc Vinculus, declară el. Avea vocea remarcabil de puternică și clară pentru unul care tocmai își petrecuse noaptea sub un tufiș. De zece zile merg spre apus, căutând un om care e predestinat să ajungă un mare magician. Acum zece zile am văzut un desen reprezentându-l pe acest om, iar acum semnele mistice îmi spun că e vorba de dumneata!

Toată lumea se uită în jur ca să vadă la cine se referea.

Cel cu veșmânt de păstor și cu fularele împletite se apropie de Strange și-l trase de haină.

— Dumneavoastră sunteți, Sir, spuse el.

— Eu? spuse Strange.

Vinculus se apropie de Strange.

— *Doi magicieni se vor ivi în Anglia, spuse el.*

*Primul se va teme de mine; al doilea își va dori să mă afle;
Primul va fi condus de hoți și criminali; al doilea își va pune la cale
propria pieire;
Primul își va îngropa inima într-un codru întunecos, sub zăpadă, dar
tot o va simți îndurerată;
Al doilea își va vedea cea mai de preț comoară în mâinile dușmanului
său...*

— Înțeleg, îl întrerupse Strange. Și eu care sunt, primul sau al doilea? Nu, stai, nu-mi spune. Nu contează. Amândoi ajung la fel de prost. Pentru unul care își dorește atât de mult ca eu să devin magician, îmi prezinți soarta ce m-ar aștepta într-un chip destul de puțin agreabil, trebuie să-ți spun. Sper că mă voi căsători în curând, iar o viață petrecută în codri întunecați, în compania hoților și a criminalilor, ar fi cel puțin incomodă. Îți sugerez, prin urmare, să-ți alegi alt mușteriu.

— Dar nu te-am ales eu, Magicianule! Ai fost ales cu mult timp în urmă.

— Ei bine, cel care m-a ales va fi dezamăgit, oricine ar fi.

Fără să ia în seamă această remarcă, Vinculus apucă strâns frâiele calului lui Strange, ca acesta să nu plece cumva. Apoi îi recită întreaga profeție pe care o prezentase deja lui Mr Norrell când îl vizitase în biblioteca lui din Piața Hanover.

Strange se arătă cam la fel de entuziasmat de ceea ce auzise ca și Mr Norrell, apoi, când Vinculus termină de vorbit, se aplecă în șa și îi spuse răspicat:

— Nu știu nimic despre vrăji și magie!

Vinculus rămase pe gânduri. Părea gata să accepte că acesta ar putea fi un obstacol legitim în calea îmbrățișării de către Strange a carierei de magician. Din fericire însă, îi veni în minte imediat o soluție; vârâ mâna în buzunarul de la piept al hainei și scoase de acolo niște foi de hârtie de care erau lipite câteva paie.

— Așa... spuse el, cu o expresie și mai misterioasă și impresionantă decât înainte. Am aici niște vrăji pe care... Nu, nu! Nu pot să ți le dau, pur și simplu! (Strange întinsese mâna după ele.) Sunt niște bunuri de preț. Am îndurat ani întregi de chinuri și am trecut prin încercări îngrozitoare ca să pun mâna pe ele.

— Cât? zise Strange.

— Șapte șilingi jumate, spuse Vinculus.

— Prea bine.

— Doar nu aveți de gând să-i dați bani, domnule? Întrebă Jeremy Johns.

— Ba da, cu siguranță, dacă asta îl va face să tacă.

Între timp, mulțimea începuse să-i privească nu tocmai prietenos pe Strange și pe Jeremy Johns. Cei doi sosiseră cam tot atunci când se trezise Vinculus, iar sătenii începeau să se întrebe dacă nu cumva erau două apariții din visele magicianului. Sătenii prinseră să se acuze unii pe alții că-l treziseră pe Vinculus. Tocmai se încinsese o ceartă când sosi o persoană cu aspect oficial, purtând o pălărie solemnă, și îl informă pe Vinculus că trebuie să meargă la azilul de săraci. Vinculus răspunse că nu se duce nicăieri, pentru că nu mai e sărac – acum avea șapte șilingi și jumătate! Spunând acestea, flutură banii pe sub nasul noului venit, într-un chip cât se poate de impertinent. O încăierare generală părea iminentă, dar pacea fu brusc readusă în satul Monk Gretton în momentul în care Vinculus se întoarse, pur și simplu, și plecă într-o direcție, iar Strange și Jeremy Johns își continuară drumul călare în direcția opusă.

Către ora cinci cei doi ajunseră la un han în satul S... în apropiere de Gloucester. Strange avea speranțe atât de slabe că întâlnirea cu domnișoara Woodhope le va aduce amândurora altceva decât nefericire, încât hotărâ să amâne revederea până a doua zi de dimineață. Porunci să i se pregătească o cină consistentă, apoi se așeză lângă foc, cu un ziar. Descoperi însă în curând că liniștea și confortul erau niște surrogate mult prea slabe ale companiei domnișoarei Woodhope, așa că renunță la cină și plecă imediat către locuința familiei Redmond, spre a-și începe nefericirea cât mai curând posibil. Nu le găsi acasă decât pe femei: doamna Redmond și domnișoara Woodhope.

Îndrăgostiții nu sunt decât rareori niște ființe într-un totu raționale; cititorul nu va fi, deci, surprins să afle că portretul domnișoarei Woodhope, așa cum a fost el zugrăvit în gândurile lui Strange, este cât se poate de inexact. Poate că în acele conversații imaginare au fost prezentate *opiniile* domnișoarei Woodhope, dar ele nu sunt câtuși de puțin reprezentative pentru *firea* și *manierele* ei. Nu-i stătea *deloc* în fire să sâcâie oamenii care tocmai și-au pierdut tatăl, cerându-le să construiască școli și aziluri. Nici nu găsea ceva de obiectat la tot ce spuneau ceilalți. Nu avea un caracter atât de nefiresc.

Când îl întâmpină, domnișoara Woodhope nu se arată deloc făptura supărată și cicălitoare pe care și-o închipuise el. Departe de a-i cere să

repare imediat toate relele înfăptuite vreodată de tatăl lui, îi arată multă blândețe și păru absolut încântată să-l vadă.

Avea cam douăzeci și doi de ani. Când era liniștită, nu era o fată din cale-afară de frumoasă. Avea foarte puține trăsături cu adevărat remarcabile, dar chipul ei făcea parte din categoria celor care, atunci când sunt animate de conversație sau râs, se transformă complet. Avea o fire vioaie, o minte ageră și o predispoziție spre latura amuzantă a vieții. Avea întotdeauna un zâmbet pe buze și, cum zâmbetul e cea mai frumoasă podoabă pentru orice doamnă sau domnișoară, i se întâmplase uneori să eclipseze frumuseți vestite în trei comitate.

Prietena ei, doamna Redmond, era o ființă bună la suflet și placidă, în vârstă de patruzeci și cinci de ani. Nu era bogată, umblată sau deosebit de ageră la minte. În alte împrejurări, i-ar fi fost foarte greu să poarte o conversație cu un om de lume ca Jonathan Strange, dar din fericire acestuia tocmai îi murise tatăl, așa că avea un subiect foarte bun.

— Îmi închipui că sunteți foarte ocupat în perioada asta, domnule Strange, spuse ea. Îmi amintesc că, atunci când a murit tata, am avut o sumedenie de treburi de rezolvat. Atâtea ultime dorințe de îndeplinit! De pildă, aveam niște căni de porțelan așezate pe o poliță în bucătărie. Ei bine, tata a lăsat cu limbă de moarte ca să dăm câte o cană fiecăruia dintre servitorii noștri bătrâni. Însă descrierea cănilor în testament era foarte încâlcită, așa că n-am reușit să ne dăm seama cui trebuia să-i dăm fiecare cană. Pe urmă servitorii s-au luat la harță pentru că toți voiau cana galbenă cu trandafiri roz. Ah! Am crezut că n-o să mai terminăm în veci cu îndeplinirea ultimelor dorințe ale tatei. Tatăl dumneavoastră a lăsat multe cereri cu limbă de moarte, domnule Strange?

— Nu, doamnă. Niciuna. Tata ura pe toată lumea.

— Ah! Ce noroc, nu-i așa? Și acum ce veți face?

— Să fac? repetă Strange.

— Domnișoara Woodhope mi-a spus că tatăl dumneavoastră, Dumnezeuu să-l ierte, se ocupa cu comerțul. Veți face și dumneavoastră același lucru?

— Nu, doamnă. Dacă va fi după cum vreau eu – și cred că așa va fi – afacerea tatălui meu va fi lichidată cât mai curând posibil.

— O! Atunci probabil că veți fi foarte ocupat cu agricultura? Domnișoara Woodhope mi-a spus că aveți proprietăți întinse.

— Așa este, doamnă. Dar am încercat să mă ocup de agricultură și am ajuns la concluzia că nu mi se potrivește.

— Ah! spuse doamna Redmond, înțelegătoare.

Se lăsă tăcerea. Nu se mai auzeau decât ticăitul ceasului și trosnetul cărbunilor în sobă. Doamna Redmond începu să-și facă de lucru cu niște mătase pentru brodat pe care o avea în poală și care se înnodase foarte rău. Atunci pisica ei neagră crezu că stăpâna are chef de joacă, așa că începu să pândească pe lângă canapea și să prindă firele de mătase. Arabella izbucni în râs, luă pisica în brațe și începu să se joace cu ea. Era exact genul de scenă domestică liniștită pe care o dorea Strange în viața lui (cu toate că pe doamna Redmond nu o voia deloc, iar în privința pisicii nu era tocmai hotărât); i se părea cu atât mai încântătoare cu cât în propria-i casă se lovise doar de răceală și antipatie, întrebarea era: cum să o convingă pe Arabella că și ea își dorea același lucru? Atunci îl lovi un soi de inspirație și i se adresă iar doamnei Redmond:

— Pe scurt, doamnă, nu cred că voi avea timp pentru toate acestea. Vedeți dumneavoastră, am de gând să studiez magia.

— Magia! exclamă Arabella, privindu-l surprinsă.

Părea dornică să-i pună câteva întrebări, dar în acel moment de maximă tensiune se auzi pe hol vocea domnului Redmond. Acesta era însoțit de diacon, Henry Woodhope – același Henry Woodhope care era atât fratele Arabellei, cât și prietenul din copilărie al lui Jonathan Strange. Fu nevoie, firește, de prezentări și explicații (Henry Woodhope nu știa de sosirea lui Strange), așa că, pentru moment, toată lumea uită de anunțul neașteptat făcut de Strange.

Cei doi domni veneau direct de la o întrunire a consiliului parohial și, după ce toată lumea se așeză în salon, domnul Redmond și Henry le împărtășiră diverse noutăți doamnei Redmond și Arabellei. Apoi îl întrebă pe Strange cum călătorise, cum se prezentau drumurile și care era starea lucrărilor agricole în Shropshire, Herefordshire și Gloucestershire (cele trei comitate prin care trecuse Strange). La ora șapte se aduse ceaiul. În tăcerea care urmă, în timp ce toată lumea bea și mânca, doamna Redmond îi spuse soțului ei:

— Domnul Strange va deveni magician, dragul meu. Spusese asta ca și cum ar fi fost lucrul cel mai firesc cu putință; iar pentru ea, chiar așa era.

— Magician? spuse Henry, foarte uimit. De ce să faci așa ceva?

Strange se gândi o clipă. Nu voia să dezvăluie adevăratul motiv – și anume, dorința de a o impresiona pe Arabella cu hotărârea lui de a face un

lucru serios și pentru care era nevoie de mult studiu – așa că recurse la singura explicație care îi veni în minte.

— Am cunoscut un om, sub un tufiș la Monk Gretton, care mi-a spus că sunt magician.

Domnul Redmond începu să râdă, părându-i-se o glumă reușită.

— Excelent, spuse el.

— Chiar așa? întrebă doamna Redmond.

— Nu înțeleg, spuse Henry Woodhope.

— Presupun că nu mă credeți, nu-i așa? îi spuse Strange Arabellei.

— O, ba dimpotrivă, domnule Strange! spuse Arabella, zâmbind amuzată.

Mi se pare că se potrivește perfect cu felul dumneavoastră de a fi. Nici nu mă

puteam aștepta din partea dumneavoastră la un motiv mai solid de a alege o carieră.

Henry spuse:

— Bine, dar dacă vrei să-ți alegi o carieră – deși, drept să-ți spun, nu știu de ce ți-ai dori una, acum că ți-ai primit moștenirea – cu siguranță că poți alege ceva mai de soi decât magia! Magia nu servește la nimic.

— Ah, cred că te înșeli! spuse domnul Redmond. La Londra trăiește gentilomul acela care îi păcălește pe francezi trimițându-le tot felul de iluzii! Am uitat cum îl cheamă. Cum îi zice teoriei lui? Magie modernă?

— Bine, și care e diferența între asta și magia veche? se întrebă doamna Redmond. Și dumneavoastră pe care o veți practica, domnule Strange?

— Da, domnule Strange, spuneți-ne, spuse Arabella, ridicând o sprânceană. Pe care o veți practica?

— Voi face câte puțin din amândouă, domnișoară Woodhope. Câte puțin din amândouă! Apoi, către doamna Redmond: Am cumpărat trei vrăji de la omul de sub tufiș. Doriți să fac una dintre ele, doamnă?

— O, da, vă rog!

— Domnișoară Woodhope? întrebă Strange.

— La ce folosesc?

— Nu știu. Încă nu le-am citit. Aici Jonathan Strange scoase din buzunarul de la piept cele trei hârtii pe care i le dăduse Vinculus și i le întinse Arabellei.

— Sunt foarte murdare, spuse Arabella.

— O! Noi, magicienii, nu luăm în seamă puțină murdărie. Cred că sunt foarte vechi. Vrăjile străvechi și misterioase ca acestea sunt adesea...

— E scrisă data aici, deasupra. 2 februarie 1808. Sunt vechi de două săptămâni.

— A, da? Nu observasem.

— „Două vrăji care să-l facă pe un om încăpățânat să părăsească Londra”, citi Arabella. Mă întreb de ce ar vrea magicianul să-i facă pe oameni să părăsească Londra.

— Nu știu. E drept că sunt prea mulți oameni în Londra, dar pare destul de anevoios să-i faci să plece unul câte unul.

— Bine, dar sunt îngrozitoare! Numai fantome și orori! Auzi, să-i faci să creadă că-și vor întâlni adevărata dragoste, când de fapt vraja nu face nimic de felul acesta!

— Dați-mi voie să mă uit! Strange îi smulse din mână vrăjile cele supărătoare. Aruncând o privire grăbită asupra lor, spuse: Vă jur că habar

nu aveam ce conțin atunci când le-am cumpărat – habar nu aveam! Adevărul este că cel de la care le-am cumpărat era un vagabond și se găsea într-o stare destul de jalnică. Banii de la mine l-au ajutat să scape de azilul de săraci.

— Mă bucur să aud asta. Dar vrăjile sunt, totuși, groaznice; sper că nu le veți folosi.

— Dar ultima vrajă? „O vrajă prin care să mi se arate ce face dușmanul meu acum.“ Cred că la asta nu aveți nimic de obiectat? Dați-mi voie să fac vraja asta.

— Dar va funcționa? Nu aveți dușmani, nu-i așa?

— Nu, nu știu să am vreunul. Asta înseamnă că nu se poate întâmplă nimic rău dacă încercăm, nu?

În instrucțiuni scria că e nevoie de o oglindă și de niște flori tăiate⁵⁰, așa că Strange și Henry luară o oglindă de pe perete și o puseră pe masă. Cu florile a fost mai greu; era luna februarie, iar doamna Redmond nu avea decât niște flori uscate: lavandă, trandafiri, lămâiță.

— Sunt bune acestea? îl întrebă ea pe Strange.

Acesta ridică din umeri.

— Cine știe? Așa... spuse el, citind mai departe instrucțiunile. Florile trebuie puse în cerc, așa. Apoi desenez un cerc pe oglindă cu degetul, așa. Și împart cercul în patru. Lovesc oglinda de trei ori și spun aceste vorbe...

— Strange, spuse Henry Woodhope, de unde ai aiureala asta?

— De la omul de sub tufiș. Henry, nu m-ai ascultat.

— Și părea om cinstit?

— Cinstit? Nu în mod deosebit. Părea, așa spune, înfrigorat. Da, „înfrigorat” e un cuvânt potrivit pentru a-l descrie; altul ar fi „înfometat”.

— Și cât i-ai dat pentru vrăjile astea?

— Henry! spuse sora lui. Nu l-ai auzit pe domnul Strange când a spus că le-a cumpărat din milostenie?

Strange desena absent cercuri pe suprafața oglinzii, apoi le împărțea în patru. Arabella, care ședea lângă el, tresări surprinsă. Strange privi în jos.

— Doamne sfinte! strigă el.

---

⁵⁰ Mr Norrell pare să fi adaptat această vrajă plecând de la descrierea unui descântec original din Lancashire găsit în cartea lui Peter Watershippe, *Biblioteca morții* (1448).

În oglindă se vedea imaginea unei încăperi, dar nu salonul doamnei Redmond. Era o încăpere mică, foarte bine mobilată, deși nu extravagant. Tavanul – destul de înalt – sugera că e vorba de o cameră mică aparținând unei case spațioase, probabil destul de impunătoare. Erau rafturi cu cărți peste tot, iar pe mesele din încăpere se vedeau alte cărți. În șemineu ardea un foc zdravăn, iar pe birou se aflau lumânări aprinse. La birou era așezat un bărbat care lucra. Avea, poate, cincizeci de ani și era îmbrăcat cu o haină sobră, cenușie. Părea un om liniștit și comun, iar pe cap purta o perucă demodată. Pe birou avea câteva cărți și caiete deschise; citea câte ceva din unele, apoi scria în altele.

— Doamnă Redmond! Henry! strigă Arabella. Veniți repede! Priviți ce a făcut domnul Strange!

— Dar cine poate fi omul ăsta? întrebă Strange, uluit. Ridică oglinda și se uită dedesubt, sperând poate să descopere dedesubt un gentilom mititel, îmbrăcat cu o haină cenușie, care să-i răspundă pe dată la întrebări. Când puse oglinda la loc pe masă, viziunea celeilalte încăperi și a bărbatului nu dispăruse. Nu se auzea niciun sunet din oglindă, dar flăcările dansau în șemineu și bărbatul, cu ochelarii lui sclipitori pe nas, făcea mișcări scurte din cap, citind când dintr-o carte, când din alta.

— De ce vă e dușman omul acesta? întrebă Arabella.

— Nu am nici cea mai vagă idee.

— Poate că îi datorati bani? întrebă domnul Redmond.

— Nu *cred*.

— Poate că e bancher. Încăperea seamănă puțin cu un birou de contabilitate, sugerează Arabella.

Strange începu să râdă.

— Ei bine, Henry, poți să nu te mai încrunți la mine. Dacă sunt într-adevăr magician, atunci nu sunt unul prea grozav. Alți practicanți invocă spirite de zâne și regi morți de sute de ani. Din câte se pare, eu am invocat spiritul unui bancher.

Volumul II

Jonathan Strange

Un magician poate săucidă folosind magia? îl întrebă lordul

Wellington pe Strange.

Strange se încruntă. Părea că nu-i place întrebarea.

— Presupun că da, un magician ar putea să facă asta,

admise el, însă un gentilom n-ar face-o niciodată.“

Casa Umbrelor

Iulie 1809

Într-o zi de vară a anului 1809, doi bărbați călare treceau printr-un peisaj rural și prăfos din comitatul Wiltshire. Cerul era de un albastru-intens și strălucitor; sub el, ținutul englezesc părea un desen trasat numai în umbre de penel și pete estompate de lumină, reflectând strălucirea puternică a soarelui. Un castan semeț, cu coroana aplecată deasupra drumului, arunca o umbră deasă și întunecată, iar când cei doi călăreți au ajuns în dreptul umbrei, aceasta i-a înghițit cu totul; n-au mai rămas din ei decât vocile.

— ... Și cât veți mai zăbovi cu publicarea? spuse unul din glasuri. Este absolut necesar, să știți. M-am gândit la această chestiune și cred că e datorია oricărui magician modern să publice. Mă surprinde faptul că Mr Norrell nu o face.

— Probabil că o va face și dumnealui, la un moment dat, spuse celălalt. Cât despre publicarea scrierilor mele, cine să le citească? Acum, când Mr Norrell înfăptuiește un nou miracol în fiecare săptămână, nu cred că scrierile unui simplu magician *teoretician* ar putea interesa pe cineva.

— Ah! Sunteți prea modest, spuse primul glas. Nu trebuie să lăsați totul în seama lui Mr Norrell. Nu poate nici Norrell să le facă pe toate.

— Ba da, poate. Și chiar le face.

Ce plăcut e să reîntâlnești vechi prieteni! Ei bine, da, cei doi sunt domnul Honeyfoot și domnul Segundus. Dar de ce îi regăsim călare? — un sport care nu-i prieste nici unuia și cu care nu sunt deloc obișnuiți, căci domnul Honeyfoot este prea bătrân, iar domnul Segundus prea sărac. Și încă în ce zi! Una atât de călduroasă, încât îl va face pe domnul Honeyfoot întâi să transpire, apoi să-l apuce mâncărimile, iar în cele din urmă să se umple de mici bubițe roșii; o zi atât de luminoasă, încât pe domnul Segundus îl va cuprinde cu siguranță o migrenă. Și apoi, ce caută cei doi în Wiltshire?

Ei bine, întâmplarea făcuse ca, în timpul cercetărilor întreprinse în numele micii figurine de piatră și al fetei cu frunze de iederă în păr, domnul

Honeyfoot să descopere ceva. Credea că reușise să-l identifice pe ucigaș ca fiind din Avebury, așa că venise în Wiltshire ca să cerceteze niște vechi documente păstrate în biserica parohială din Avebury.

— Căci, îi explicase el domnului Segundus, dacă descopăr *cine* a fost, voi afla, poate, și cine era fata și ce impuls nefiresc l-a determinat să o ucidă.

Domnul Segundus își însoțise prietenul, cercetase împreună cu el toate documentele și-l ajutase să descifreze latina în care erau scrise. Dar, cu toate că domnului Segundus îi plăceau documentele vechi (nu era altul care să le îndrăgească mai mult) și, în general, avea mare încredere în posibilitatea de a rezolva tot felul de probleme cu ajutorul unor astfel de documente, de data aceasta nutrea o tainică îndoială că cinci vorbe latinești, vechi de cinci sute de ani, vor putea lămuri viața unui om. Însă domnul Honeyfoot era plin de optimism. Apoi i-a trecut prin minte domnului Segundus că, dacă tot se aflau în Wiltshire, ar trebui să profite de ocazie și să viziteze Casa Umbrelor, aflată în acel comitat, pe care cei doi n-o văzuseră până atunci.

Mulți dintre noi își amintesc, probabil, că au auzit de Casa Umbrelor la școală. Acest nume ne face să ne gândim la magie și la ruine, dar puțini își amintesc de ce este atât de important. Adevărul e că istoricii magiei nu au căzut încă de acord asupra semnificației acestui loc – ba chiar unii se grăbesc să declare că nu are nici o semnificație. Nu a avut loc acolo niciun eveniment major din istoria magiei englezești; ba mai mult, dintre cei doi magicieni care au locuit în această casă, unul era șarlatan și celălalt era femeie – însușiri prea puțin de natură să-i recomande pe cei doi comunității de gentilomi magicieni și istorici ai magiei din zilele noastre – și totuși, Casa Umbrelor este recunoscută de două secole ca unul dintre locurile cele mai încărcate de magie din întreaga Anglie.

A fost construită în secolul al XVI-lea de Gregory Absalom, magician la Curtea regelui Henric al VIII-lea și a reginelor Maria și Elisabeta. Dacă ar fi să măsurăm succesul unui magician după numărul de vrăji pe care le înfăptuiește, atunci Absalom nu era magician deloc, căci vrăjile lui nu funcționau aproape niciodată. Dacă însă alegem ca unitate de măsură averea dobândită de magician, atunci putem spune neîndoielnic că Absalom a fost unul dintre cei mai mari magicieni ai Angliei, căci se născuse sărac, iar când a murit era putred de bogat.

Una dintre realizările sale cele mai îndrăznețe a fost aceea că l-a convins pe regele Danemarcei să-i dea un pumn de diamante în schimbul unei vrăji care, pretindea Absalom, va preschimba trupul regelui Suediei în apă. Vraja

nu a funcționat, bineînțeles, însă Absalom a folosit banii căpătați din vânzarea a jumătate din pietrele prețioase pentru a construi Casa Umbrelor. A decorat această casă cu covoare turcești, oglinzi și sticlă de Veneția și sute de alte obiecte frumoase; apoi, odată casa terminată, s-a petrecut un lucru curios – sau poate că s-a petrecut – sau nu s-a petrecut. Unii savanți cred – iar alții nu – că vrăjile pe care Absalom pretinsese că le face pentru clienții lui au început să se înfăptuiască de la sine în casă.

Într-o noapte cu lună, în anul 1610, două slujnice priveau pe fereastră de la etaj și au văzut vreo douăzeci-treizeci de doamne frumoase și domni arătoși, care dansau în cerc pe pajiștea din fața casei. În februarie 1666, Valentine Greatrakes, un irlandez, a purtat o conversație, în ebraică, cu profeții Moise și Aaron în timp ce se afla pe un holișor în apropiere de uscătorie. În 1667, domnișoara Penelope Chelmonton, aflată în vizită în Casa Umbrelor, s-a uitat în oglindă și a văzut acolo o fetiță de trei sau patru ani. În timp ce o privea, fetița a început să crească și să se maturizeze, iar domnișoara Chelmonton și-a dat seama că cea din oglindă era chiar ea. Fata din oglindă a continuat să îmbătrânească până când n-a rămas din ea decât un cadavru uscat. Reputația Casei Umbrelor se bazează pe aceste povești și pe multe altele la fel.

Absalom avea un sigur copil, o fiică pe nume Maria. Aceasta s-a născut în Casa Umbrelor și a trăit acolo toată viața, fără a-și părăsi aproape niciodată locuința mai mult de o zi-două. Pe când fata era tânără, casa fusese vizitată de regi, ambasadori, savanți, soldați și poeți. Chiar și după moartea tatălui ei, lumea mai venea să vadă aici sfârșitul magiei englezești, această ultimă și ciudată înflorire a ei înaintea unei ierni îndelungate. Apoi, pe măsură ce vizitatorii se împutinau, casa și-a pierdut din puteri și a căzut în paragină, iar grădina s-a sălbăticit. Dar Maria Absalom a refuzat să repare casa tatălui ei. Până și farfuriile care se spărgeau erau lăsate așa, în bucăți, pe podea.⁵¹

---

⁵¹ Unii cercetători (printre care și Jonathan Strange) susțin că Maria Absalom știa foarte bine de ce lasă casa să se ruineze. Aceștia cred că domnișoara Absalom a procedat astfel cu gândul la credința populară că toate clădirile în ruină aparțin Regelui Corb. Astfel s-ar explica, se pare, faptul că magia din Casa Umbrelor a devenit mai puternică după ce casa a căzut în paragină.

„Toate lucrările Omului, toate cetățile, imperiile și monumentele lui se vor face praf și pulbere într-o zi. Chiar și casele iubiților mei cititori trebuie – chiar dacă numai pentru o zi, sau un ceas – să ajungă ruine și să se transforme în clădiri în care cărămizile sunt legate nu cu mortar, ci cu lumina lunii, în care ferestrele au nu sticlă, ci lumina stelelor, iar în loc de mobilier nu se mai află în ele decât vântul pustiei. Se spune că în acea zi, în acel ceas, casele noastre devin proprietatea Regelui Corb. Deși deplângem sfârșitul magiei englezești, deși spunem că magia a dispărut de mult și ne întrebăm cum a fost posibil să pierdem ceva atât de prețios, nu trebuie să uităm că ea ne

Când a împlinit cincizeci de ani, iedera crescuse atât de deasă și se întinsese atât de mult, încât pătrunsese în toate dulapurile și făcuse ca podeaua din aproape toate camerele să fie alunecoasă și nesigură. Păsările cântau în interiorul locuinței la fel ca și afară. Când a împlinit o sută de ani, atât casa, cât și femeia ajunseseră o ruină – deși niciuna nu era gata să-și dea ultima suflare. Femeia a mai trăit patruzeci și nouă de ani, apoi a murit într-o dimineață de vară, la ea în pat, înconjurată de umbra unui frasin și de raze de soare.

În timp ce se îndreptau grăbiți către Casa Umbrelor în după-amiaza fierbinte de vară, domnul Honeyfoot și domnul Segundus erau ușor neliniștiți la gândul că Mr Norrell ar putea să afle de aventura lor (căci, cu toți amiralii și miniștrii care îi trimiteau scrisori respectuoase și îi făceau vizite, Mr Norrell devenea din ce în ce mai important cu fiecare ceas). Se temeau ca acesta să nu considere cumva că domnul Honeyfoot își încălcase contractul. De aceea, ca să știe cât mai puțină lume ce aveau ei de gând, cei doi nu spusese nimănui unde se duc și, plecând dis-de-dimineață, merseseră pe jos până la o fermă de unde își închiriaseră cai, apoi o apucaseră pe un drum foarte ocolit către Casa Umbrelor.

La capătul uliței albe și prăfoase ajunseră în fața unei porți înalte. Domnul Segundus descălecă și se duse să deschidă. Poarta fusese făurită din fier forjat de Castilia, lucrat cu finețe, însă acum ruginise, ajungând de un roșu-închis aprins, iar forma sa originală se transformase mult în decursul anilor de paragină. Domnul Segundus se alese cu urme prăfuite pe mână, de parcă un milion de trandafiri uscați și transformați în pulbere fuseseră strânși laolaltă, alcătuind această poartă ca o nălucire. Bucățile răsucite de fier erau ornate cu mici basoreliefuli reprezentând chipuri rele, hohotind de râs; acestea erau acum roșii ca tăciunii aprinși și se desfăceau în bucăți, ca și cum regiunea din Iad în care își aveau acum sălașul acești păgâni s-ar fi aflat în grija vreunui demon neglijent, care lăsase cuptorul să se încingă prea mult.

Dincolo de poartă se aflau mii de trandafiri de un roz-pal și, la înălțime, bătute de soare, crengi aplecate de ulm, frasin și castan, iar deasupra tuturor, cerul albastru. Casa avea patru frontoane înalte, o mulțime de

hornuri înalte și cenușii și ferestre tăiate în piatră, cu zăbrele. Însă Casa Umbrelor era în paragină de mai bine de un secol, așa că printre zidurile tencuite cu var argintiu creșteau în voie tufe de soc și măceș, iar fierul și lemnul construcției se îmbibaseră cu parfumul serilor de vară.

— Seamănă cu Tărâmurile Celelalte, spuse domnul Segundus, lipindu-și chipul de poartă, plin de entuziasm; iar urma fierului, parcă desenată cu pudră de trandafiri, i se imprimă imediat pe piele.⁵² Apoi trase de poartă, deschizând-o, și intră ducându-și calul de dârlogi. Domnul Honeyfoot îl urmă. Cei doi își legară caii lângă un bazin de piatră și plecară să cerceteze grădina.

Curtea Casei Umbrelor nu merita, poate, numele de „grădină”. Nimeni nu se îngrijise de ea de mai bine de o sută de ani. Totuși, nu se putea spune nici că e pădure ori desiș. Nu există cuvânt în limba engleză care să poată descrie grădina unui magician la două sute de ani după moartea acestuia. Era o grădină mai luxuriantă și mai dezordonată decât oricare alta văzută vreodată de domnul Segundus și de domnul Honeyfoot.

Domnul Honeyfoot era extrem de încântat de tot ceea ce vedea. Scoase o exclamație văzând o alee largă, mărginită de ulmi cufundați până la mijloc, ca să spunem așa, într-o mare de degeței de un roz-aprins. Se minună cu voce tare când ajunse în dreptul unei sculpturi ce reprezenta o vulpe ducând în gură un prunc. Lăudă voios atmosfera încărcată de magie a locului și declară că până și Mr Norrell ar avea ce învăța de aici.

---

⁵² Atunci când oamenii vorbesc despre „Tărâmurile Celelalte”, se gândesc în general la Faerie sau la ceva asemănător. În general, o astfel de definiție este destul de bună, însă un magician trebuie să învețe să fie mai exact. După cum se știe, Regele Corb a cârmuit trei regate: primul era Regatul Angliei de Nord, care cuprindea ținuturile Cumberland, Northumberland, Durham, Yorkshire, Lancashire, Derbyshire și o parte din Nottinghamshire. Celelalte două ținuturi se numeau „Tărâmurile Celelalte ale Regelui”. Unul din ele făcea parte din Faerie, iar despre celălalt se credea că e un ținut aflat într-o regiune îndepărtată a Iadului, numit uneori „Tărâmul Amar”. Dușmanii Regelui spuneau că el închiriasc acest ținut de la însuși Lucifer.

Însă domnul Honeyfoot nu era foarte sensibil la atmosfera unui loc, în general; pe de altă parte, domnul Segundus începu să se simtă stânjenit. I se părea că grădina lui Absalom exercită o influență stranie asupra lui. De câteva ori, în timp ce se plimba alături de domnul Honeyfoot, se trezi gata-gata să vorbească cu câte o persoană ce-i părea cunoscută. Sau avu impresia că recunoaște un loc sau altul. Însă de fiecare dată, tocmai când era pe punctul de a-și aminti ce anume dorea să spună, își dădea seama că ceea ce i se păruse lui o persoană cunoscută nu era, de fapt, decât o umbră căzută

pe o tufă de trandafiri. Chipul cunoscutului era doar un smoc de petale trandafirii, mâna era un altul. Iar locul care i se păruse atât de cunoscut domnului Segundus se dovedea a fi doar o alăturare întâmplătoare de vreun tufiș galben, niște ramuri unduitoare de soc și colțul scăldat în soare al clădirii. De altfel, nu-și putea da seama cu niciun chip cine sunt aceste persoane care îi păreau cunoscute sau de unde știa acele locuri. Toate acestea îl tulburară atât de mult, încât, după vreo jumătate de ceas, îi propuse domnului Honeyfoot să se așeze undeva ca să se odihnească.

— Dragul meu prieten! spuse domnul Honeyfoot. Ce s-a întâmplat? Nu vă simțiți bine? Sunteți foarte palid – mâna vă tremură. De ce nu ați spus nimic până acum?

Domnul Segundus își trecu mâna peste frunte și spuse, oarecum neclar, că are impresia că anumite fapte de magie sunt pe cale de a fi înfăptuite. Avea senzația clară că se va întâmpla asta.

— Magie? exclamă domnul Honeyfoot. Dar ce soi de magie s-ar putea găsi aici? Spunând acestea, privi în jur agitat, ca și cum s-ar fi așteptat să-l vadă pe Mr Norrell apărând de după un copac. Zău, cred că v-a afectat căldura soarelui. Și mie mi-e foarte cald. Dar ce nătângi suntem, să stăm așa! Căci iată, avem aici locul perfect ca să ne răcorim și să prindem puteri! Ce poate fi mai bine pentru cei încinși de soare decât să stea la umbra unor arbori înalți – ca aceștia – lângă un pârâu ce susură lin – ca acesta? Haideți, domnule Segundus, să ne așezăm!

Se așezară deci pe malul înverzit al unui pârâu cu apă cafenie. Aerul cald și blând, precum și parfumul trandafirilor avură darul să-l liniștească pe domnul Segundus. Închise pleoapele o dată. Apoi le deschise. Le închise iar. Le deschise cu mare greutate.

Aproape imediat începu să viseze.

Văzu o poartă înaltă, aflată într-un loc întunecat. Poarta era sculptată în piatră cenușiu-argintie care strălucea slab, ca bătută de lumina lunii. Stâlpii porții aveau forma a doi bărbați (sau, poate, unul singur – căci cele două statui erau identice). Acest bărbat părea că stă să iasă din perete, iar John Segundus își dădu seama imediat că e vorba de un magician. Chipul nu i se distingea prea bine, dar se vedea că e acela al unui bărbat tânăr și frumos. Pe cap purta un coif cu cioc ascuțit și având de o parte și de alta aripi de corb.

John Segundus intră pe poartă și, preț de o clipă, nu văzu decât cerul întunecat, plin de stele, și simți bătaia vântului. Însă după aceea își dădu seama că se află, totuși, într-o încăpere, dar una căzută în paragină – deși

zidurile rămase în picioare erau împodobite cu tablouri, tapiserii și oglinzi. Siluetele reprezentate pe tapiserie, însă, se mișcau și vorbeau unele cu altele, iar oglinzile nu reflectau toate ceea ce se afla în încăpere; în unele se vedeau imagini ale unor locuri complet diferite.

În capătul îndepărtat al încăperii, într-o pată de lumină provenind atât de la lună, cât și de la lumânări, se afla o femeie așezată la o masă. Era îmbrăcată cu o rochie croită după o modă de mult apusă și dintr-o cantitate de material ce-i păru lui John Segundus cu totul inutilă, dacă nu chiar absurdă pentru o singură rochie. Culoarea rochiei era un albastru ciudat, străvechi și intens; iar pe rochie străluceau, ca niște stele, ultimele diamante din comoara regelui Danemarcei. Femeia îl privi în timp ce se apropia – cu ochii ei ciudați, oblici și mai depărtați unul de altul decât o cer canoanele obișnuite ale frumuseții; gura ei prelungă schița un zâmbet a cărui semnificație John Segundus nu o înțelegea. Lumina tremurătoare a lumânărilor trăda faptul că femeia avea părul de un roșu tot atât de intens ca albastrul rochiei.

Pe neașteptate, în visul lui John Segundus apăru o altă persoană – un domn de data asta, îmbrăcat în haine moderne. Acest domn nu păru deloc surprins să o vadă pe doamna cea frumos (dar demodat) îmbrăcată, însă păru de-a dreptul uluit când îl zări pe John Segundus; întinse mâna, îl apucă de umăr pe John Segundus și începu să-l scuture...

Domnul Segundus își dădu seama că domnul Honeyfoot îl apucase de umăr și îl scutura cu blândețe.

— Vă cer iertare! spuse domnul Honeyfoot. Dar ați strigat ceva în somn și m-am gândit că poate ați vrea să fiți trezit.

Domnul Segundus îl privi oarecum uimit.

— Am visat ceva, spuse el. Un vis cât se poate de curios.

Apoi domnul Segundus îi povesti visul său domnului Honeyfoot.

— Ce loc uimitor, încărcat cu magie! spuse domnul Honeyfoot, pe un ton aprobator. Și visul dumneavoastră – plin de simboluri stranii și de semne prevestitoare – e o dovadă în plus a acestui fapt!

— Bine, dar ce *înseamnă* întrebă domnul Segundus.

— O! spuse domnul Honeyfoot, apoi căzu o clipă pe gânduri. Ei bine, doamna din vis era îmbrăcată în albastru, spuneți? Albastrul semnifică – hmm... — nemurire, castitate și fidelitate; este culoarea planetei Jupiter și se reprezintă uneori prin cositor. Ufff! Astfel ajungem la... Unde ajungem?

— Nicăieri, cred, oftă domnul Segundus. Haideți să mergem mai departe.

Domnul Honeyfoot, care ardea de nerăbdare să vadă mai multe, se arătă de îndată de acord cu această sugestie și propuse explorarea interiorului Casei Umbrelor.

În lumina orbitoare a soarelui, casa părea doar o umbră înaltă, albastră-verzuie, profilată pe cer. Dar când intrară pe ușă, ajungând în sala mare, domnul Segundus strigă:

— Ah!

— Vai de mine! Acum ce mai e? Întrebă domnul Honeyfoot, speriat.

Ușa avea de o parte și de alta câte o imagine a Regelui Corb, dăltuită în piatră.

— Am văzut toate astea în vis, spuse domnul Segundus.

Ajuns în sala mare, domnul Segundus privi în jur. Oglinzile și tablourile pe care le visase dispăruseră de mult. Pereții pe jumătate dărâmați erau susținuți de tufe de liliac și soc. Coroanele castanilor și frasinilor alcătuiau o cupolă verde-argintie ce se unduia și lăsa să se întrevadă cerul albastru. Ierburi subțiri, aurii, și tulpini de floarea-cucului alcătuiseră o rețea ce acoperea cadrul gol al ferestrelor tăiate în piatră.

Într-un capăt al încăperii se aflau două siluete nedeslușite, scăldate în lumina soarelui. Pe podea erau împrăștiate câteva obiecte ciudate, ca niște rămășițe ale vreunei activități magice: bucăți de hârtie pe care erau scrise fragmente de vrăji, un vas de argint plin cu apă și o lumânare arsă pe jumătate într-un sfeșnic străvechi de alamă.

Domnul Honeyfoot le adresă un salut politic celor două siluete nedeslușite; una din ele îi răspunse pe un ton grav și la fel de politic, dar cealaltă scoase pe dată un strigăt:

— Henry, el e! El e! E chiar bărbatul pe care ți l-am descris! Nu vezi? Un bărbat mărunțel, cu ochii și părul atât de negre încât ai putea zice că e italian – dar văd că în păr are și fire argintii. Iar expresia feței atât de liniștită și sfioasă, încât nu poate fi decât a unui englez! O haină veche, prăfuită și plină de petice, cu manșetele roase – dar cu firele de urzeală tăiate cu grijă, ca să nu se cunoască. Ah! Henry, cu siguranță acesta e omul! Hei, domnule! strigă el brusc către domnul Segundus. Ce explicație puteți să-mi dați?

Bietul domn Segundus se simți cuprins de uimire auzind din gura unui străin o descriere atât de minuțioasă a sa și a hainei pe care o purta – și ce descriere supărătoare! Cătuși de puțin politicoasă. În timp ce-și aduna gândurile, în căutarea unui răspuns, cel care-l interpelase păși în umbra unui frasin ce crescuse într-o spărtură a zidului dinspre apus al încăperii;

atunci domnul Segundus îl văzu pentru întâia dată, în realitate, pe Jonathan Strange.

Ezitând întrucâtva (căci își dădea seama ce straniu trebuie să sune spusele sale) domnul Segundus zise:

— Cred, domnule, că v-am visat.

Auzind aceasta, Strange se înfurie și mai tare:

— Nu, domnule, eu v-am visat pe dumneavoastră! Era visul meu, pe care l-am invocat într-adins. Am dovezi și martori că visul era al meu. Domnul Woodhope, spuse el arătând către însoțitorul său, a fost alături de mine. Iar domnul Woodhope este preot – are o parohie în Gloucestershire – așa că mă îndoiesc că ar îndrăzni cineva să-i pună spusele la îndoială! Înclin să cred că în Anglia un domn are dreptul la intimitatea propriilor vise. Îmi închipui că avem și o lege în acest sens, iar dacă nu avem, Parlamentul ar trebui să instituie una cât mai curând! Nu se face deloc să intri nepoftit în visul altuia, încheie Strange și se opri ca să-și tragă răsuflarea.

— Domnule! strigă domnul Honeyfoot înfierbântat. Trebuie să vă rog să-i vorbiți mai respectuos acestui gentilom. Nu ați avut norocul de a-l cunoaște așa cum îl cunosc eu, însă, dacă veți avea această onoare, veți afla că nimic nu-i stă mai puțin în fire decât dorința de a-i deranja pe semenii lui în vreun fel.

Strange scoase o scurtă exclamație, arătându-și exasperarea.

— E într-adevăr foarte ciudat să pătrundă cineva în visul altcuiva, spuse Henry Woodhope. Cu siguranță că n-a fost vorba de același vis, totuși?

— O! Ba mă tem că a fost, oftă domnul Segundus. Din prima clipă în care am pătruns în această grădină am avut senzația că e plină de uși invizibile; iar eu am pătruns pe rând prin toate aceste uși, până în clipa în care am adormit și l-am văzut pe domnul aici de față. Eram într-o stare de confuzie teribilă. Știam că altcineva, și nu eu a deschis toate acele uși, dar nu mi-a păsat. Nu voiam decât să văd ce se află dincolo de ele.

Henry Woodhope îl privi lung pe domnul Segundus, parcă fără să înțeleagă pe deplin spusele acestuia.

— Și totuși, nu cred că poate fi vorba de *același* vis, îi explică el domnului Segundus, ca și cum i s-ar fi adresat unui copil greu de cap. Ce ați visat?

— Am visat o doamnă într-o rochie albastră, spuse domnul Segundus. Am presupus că e domnișoara Absalom.

— *Bineînțeles* că era domnișoara Absalom, strigă Strange și mai exasperat, de parcă pomenirea unui lucru atât de evident era mai mult decât

putea îndura el. Însă din păcate această domnișoară avea întâlnire cu un singur domn. Așa că, atunci când a văzut doi, s-a simțit, firește, tulburată, și a dispărut imediat. Clătinând din cap, Strange urmă:

— Nu cred să existe mai mult de cinci oameni în toată Anglia care să aibă vreo urmă măcar de talent pentru magie; și iată că unul dintre ei a trebuit să apară aici și să-mi întrerupă întâlnirea cu fata lui Absalom. Nu-mi vine să cred. Sunt omul cel mai ghinionist din țară. Dumnezeu știe cât m-am străduit ca să pot avea acel vis. Mi-a luat nu mai puțin de trei săptămâni de eforturi neîntrerupte, noapte și zi, ca să realizez vrăjile pentru invocare, cât despre...

— Dar e minunat! Îl întrerupse domnul Honeyfoot. E magnific! Ah! Nici măcar Mr Norrell n-ar reuși să facă așa ceva!

— O, spuse Strange, întorcându-se către domnul Honeyfoot. Nu e chiar atât de dificil cum vă închipuiți. Mai întâi trebuie trimisă o invitație domnișoarei – și se poate face asta folosind orice vrajă de invocare. Eu m-am folosit de Ormskirk⁵³. E drept că partea mai dificilă a fost să adaptez vraja lui Ormskirk pentru a face ca domnișoara Absalom și cu mine să apărem amândoi în visul meu în același timp – lucrarea lui Ormskirk e atât de dezlănătă, încât persoana pe care vrei să o invoci poate foarte bine să ajungă în cu totul altă parte și în cu totul alt moment, crezând totuși că și-a îndeplinit obligațiile – recunosc că *asta* n-a fost deloc o sarcină ușoară. Și totuși, nu pot spune că sunt nemulțumit de rezultat. După aceea a trebuit să fac o vrajă prin care să cad într-un somn magic. Auzisem, desigur, că există astfel de vrăji, dar mărturisesc că eu, unul, n-am văzut niciodată vreuna; așa că, firește, a trebuit să inventez chiar eu un descântec – nu e unul prea grozav, dar ce era să fac?

— Doamne sfinte! strigă domnul Honeyfoot. Vreți să spuneți că toată magia pe care ați folosit-o este inventată chiar de dumneavoastră?

---

⁵³ Paris Ormskirk (1496-1587), învățător din satul Clerkenwell, aflat în apropiere de Londra. A scris câteva tratate de magie. Fără a fi un gânditor foarte original, dădea în schimb dovadă de multă sărguință în muncă; și-a propus să strângă și să cerceteze toate vrăjile de invocare pe care le găsea, cu scopul de a descoperi o versiune funcțională. Eforturile sale în acest sens au durat doisprezece ani, timp în care căsuța lui de pe Clerkenwell-green s-a umplut cu mii de bucăți de hârtie pe care erau scrise vrăji și descânțece. Doamna Ormskirk nu s-a arătat foarte încântată de această situație; biata femeie a devenit după aceea tiparul nevastei de magician în farse și romane de mâna a doua - o persoană gălăgioasă, cicălitoare și nemulțumită.

Descântecul pe care l-a produs în cele din urmă Ormskirk a devenit foarte popular și a fost folosit pe scară largă atât în veacul în care a trăit el, cât și în cele două care au urmat; însă, înainte ca Jonathan Strange să aducă anumite modificări acestui descântec, reușind să o invoce pe Maria Absalom în visul său și al domnului Secundus, nu am auzit să mai fi avut cineva vreodată șanse de izbândă în folosirea acestei vrăji - poate din motivele pe care le menționează Jonathan Strange.

— Ah! Păi, spuse domnul Strange, ce să zic... l-am avut la dispoziție pe Ormskirk – l-am folosit pe Ormskirk ca punct de plecare pentru tot ce am făcut.

— O! Dar oare Hether-Gray n-ar fi constituit un punct de plecare mai bun decât Ormskirk? Întrebă domnul Segundus.⁵⁴ Iertați-mă. Nu sunt magician practicant, însă am fost întotdeauna de părere că Hether-Gray e mai de încredere decât Ormskirk.

— Chiar așa? spuse Strange. Am auzit, desigur, de Hether-Gray. Am început de curând o corespondență cu un domn din Lincolnshire care spune că are un exemplar din *Anatomia unui minotaur* a lui Hether-Gray. Deci spuneți că Hether-Gray merită cercetat?

Domnul Honeyfoot declară atunci că lucrurile nu stăteau deloc așa: cartea lui Hether-Gray era o colecție de aiureli înfiorătoare; domnul Segundus își exprimă dezaprobarea, iar Strange deveni din ce în ce mai interesat de discuție, uitând că ar trebui să fie supărat pe domnul Segundus.

Dar cine oare ar fi putut rămâne supărat pe domnul Segundus? E adevărat că există pe lume oameni în stare să urască bunătatea și amabilitatea, oameni pe care îi irită blândețea – însă pot spune, cu bucurie, că Jonathan Strange nu făcea parte dintre aceștia. Domnul Segundus se scuză pentru că provocase eșecul vrăjii, iar Strange, cu un zâmbet și o plecăciune, îi spuse domnului Segundus să nu se mai gândească la asta.

— N-am să vă întreb, domnule, îi spuse Strange domnului Segundus, dacă sunteți magician. Ușurința cu care pătrundeți în visele altora vorbește de la sine despre puterile pe care le aveți. Apoi Strange se întoarse către domnul Honeyfoot. Dar dumneavoastră, domnule, sunteți tot magician?

Bietul domn Honeyfoot! O întrebare atât de directă, țintind într-un loc atât de sensibil! În sufletul său se considera tot magician și nu-i plăcea deloc să i se reamintească pierderea suferită. Răspunse că *fusesese* magician până în urmă cu câțiva ani, nu mulți. Însă fusese obligat să renunțe, cu totul împotriva propriilor dorințe. Studiul magiei – al magiei adevărate englezești – era, după părerea sa, cea mai nobilă ocupație cu putință.

Strange îl privi oarecum surprins.

---

⁵⁴ Se pare că pe domnul Segundus îl părăsise inspirația. Charles Hether-Gray (1712-1789) a fost un alt istoric-magician care a publicat o bine cunoscută vrajă de invocare. Aceasta însă este la fel de slabă ca și cea a lui Ormskirk; nu există nici un temei de a o alege pe una în defavoarea celeilalte.

— Mă tem că nu vă înțeleg. Cum a putut cineva să vă facă să renunțați la studii, împotriva voinței dumneavoastră?

Atunci domnul Segundus și domnul Honeyfoot îi povestiră că fuseseră membri ai Societății Savante a Magicienilor din York și că această societate fusese distrusă de Mr Norrell.

Domnul Honeyfoot îl întrebă pe Strange ce părere are despre Mr Norrell.

— O! spuse Strange zâmbind. Mr Norrell e sfântul protector al librarilor englezi.

— Domnule? spuse domnul Honeyfoot.

— O! spuse Strange. Numele lui Mr Norrell se aude în orice loc în care se face comerț cu cărți, de la Newcastle până la Penzance. Librarul zâmbește, face o plecăciune și spune: „Vai, domnule, ați venit prea târziu! *Am avut* foarte multe cărți despre magie și istorie. Însă le-am vândut pe toate unui gentilom foarte învățat din Yorkshire.” Iar gentilomul cu pricina e întotdeauna Norrell. Sigur, poți cumpăra, dacă dorești, cărțile lăsate în urmă de Norrell. În general am descoperit că volumele ce rămân după trecerea lui Mr Norrell sunt excelente pentru aprinsul focului.

Domnul Segundus și domnul Honeyfoot erau, firește, extrem de dornici să-l cunoască mai bine pe Jonathan Strange, iar acesta părea la fel de nerăbdător să stea de vorbă cu cei doi. Prin urmare, după ce se făcu schimbul obișnuit de întrebări și răspunsuri („Unde stați?” „A! La Hanul George, în Avebury.“ „Asta e de-a dreptul uimitor. Și noi la fel.“), s-au hotărât imediat să meargă toți patru înapoi la Avebury și să ia cina împreună.

În timp ce părăseau Casa Umbrelor, Strange se opri o clipă lângă ușa străjuită de Regele Corb și îi întrebă pe domnul Segundus și pe domnul Honeyfoot dacă vizitaseră Newcastle, fosta capitală a Regelui, aflată în nord. Niciunul din cei doi nu fusese vreodată acolo.

— Uși ca aceasta găsești acolo la tot pasul, spuse Strange. Primele au fost sculptate pe vremea când Regele era încă în Anglia. În orașul acela ai senzația că, oriunde ai fi, îl vezi pe Rege apărând dinspre vreo arcadă întunecată și prăfoasă și venind înspre tine, spuse Strange cu un zâmbet silit.

Însă are întotdeauna chipul pe jumătate ascuns și nu-ți vorbește niciodată.

La ora cinci, cei patru se așezară să cineze în salonul de la Hanul George. Domnul Honeyfoot și domnul Segundus găsiră compania lui Strange cât se poate de agreabilă, căci era un om plin de viață și vorbăreț. Pe de altă parte, Henry Woodhope își văzu sânguincios de mâncare și, când termină, aruncă o

privire pe fereastră. Temându-se ca nu cumva acesta să se simtă neglijat, domnul Segundus se întoarce către el și îl complimentă pentru magia săvârșită de Strange la Casa Umbrelor.

Henry Woodhope se arată surprins.

— Nu mi-am dat seama că se impun felicitări pentru asta, spuse el. Strange n-a spus că ar fi reușit îndit ceva ieșit din comun.

— Vai, dragă domnule! exclamă domnul Segundus. Cine știe cu cât timp în urmă a mai văzut Anglia o asemenea reușită?

— O! Eu nu mă pricep deloc la magie. Cred că e un lucru foarte la modă – am citit și eu articole despre magie în ziarele londoneze. Însă un preot nu are prea mult timp de citit. În plus, îl știi pe Strange de când eram copii și știu că are o fire cât se poate de capricioasă. Mă uimește faptul că toana asta cu magia a ținut atât de mult. Sunt sigur că se va sătura și de ea în curând, așa cum s-a săturat de toate celelalte. Spunând acestea, Henry Woodhope se ridică de la masă și spuse că se duce să se plimbe puțin prin sat. Le ură bună seara domnului Honeyfoot și domnului Segundus, apoi plecă.

— Bietul Henry, spuse Strange, odată domnul Woodhope plecat. Cred că l-am plictisit îngrozitor.

— Foarte frumos din partea prietenului dumneavoastră că vă însoțește într-o călătorie al cărei scop nu-l interesează câtuși de puțin, spuse domnul Honeyfoot.

— O, desigur! spuse Strange. Dar, vedeți dumneavoastră, a trebuit să vină cu mine pentru că se plictisea teribil acasă. Henry a venit să stea la noi câteva săptămâni, dar locuim într-o zonă foarte retrasă și mă tem că eu sunt foarte ocupat cu studiul.

Domnul Segundus îl întrebă pe domnul Strange când începuse să studieze magia.

— În primăvară, anul trecut.

— O, dar cât de departe ați ajuns! strigă domnul Honeyfoot. Și asta în mai puțin de doi ani! Dragă domnule Strange, asta e de-a dreptul remarcabil!

— Ah! Credeți? Mie mi se pare că n-am făcut mai nimic. Însă nici n-am avut cui să-i cer un sfat. Sunteți primii confrăți magicieni pe care i-am întâlnit până acum, și vă avertizez că am de gând să vă țin treji jumătate din noapte, ca să-mi răspundeți la întrebări.

— Vom fi încântați să vă ajutăm cum putem, spuse domnul Segundus. Dar mă îndoiesc că vom putea să vă fim de prea mult folos. N-am fost niciodată altceva decât simpli magicieni *teoreticeni*.

— Sunteți mult prea modest, declară Strange. Gândiți-vă, de pildă, cât de mult ați citit în comparație cu mine.

Atunci, domnul Segundus începu să pomenească autori de care Strange probabil că nu auzise, iar Strange își nota numele acestora și titlurile lucrărilor într-o manieră destul de haotică: uneori scria într-un carnețel, alteori pe spatele notei de plată, o dată chiar pe dosul palmei. Apoi începu să-i pună domnului Segundus tot felul de întrebări despre aceste cărți.

Bietul domn Honeyfoot! Ce mult își dorea să ia și el parte la această conversație interesantă! Și cum *lua*, de fapt, parte la ea, căci nu reușea să se păcălească decât pe sine cu micile lui stratageme.

— Spuneți-i să citească *Limbajul păsărilor* de Thomas Lanchester, spuse el, adresându-i-se domnului Segundus, nu lui Strange. Oh! spuse el. Știu că dumneavoastră nu aveți o părere prea grozavă despre ea, dar eu cred că se pot învăța multe lucruri din Lanchester.

Aici domnul Strange le spuse că știa sigur că în Anglia, cu nu mai mult de cinci ani în urmă, existaseră patru exemplare din *Limbajul păsărilor*: una la un librar din Gloucester; una în biblioteca particulară a unui gentilom magician din Kendal; una aflată în proprietatea unui fierar de pe lângă Penzance, care o primise ca plată parțială pentru repararea unei porți de fier; și încă una, care masca o gaură dintr-o fereastră, în școala pentru băieți aflată în incinta Catedralei din Durham.

— Bine, și acum unde sunt? strigă domnul Honeyfoot. De ce nu ați cumpărat și dumneavoastră un exemplar?

— De fiecare dată când am ajuns în unul dintre aceste patru locuri am aflat că Norrell fusese acolo înaintea mea; le-a cumpărat el pe toate patru, spuse domnul Strange. N-am dat niciodată ochii cu acest om, și totuși îmi pune bețe în roate neîncetat. De aceea m-am gândit la planul acesta, de a invoca spiritul unui magician mort, căruia să-i pot pune câteva întrebări. M-am gândit că o *doamnă* s-ar putea arăta mai înțelegătoare față de mine, așa că am ales-o pe domnișoara Absalom.⁵⁵

Domnul Segundus clătină din cap.

— Ca modalitate de a obține cunoștințe, aceasta mi se pare mai degrabă dramatică decât convenabilă. Nu puteți găsi o cale mai simplă? La urma

---

⁵⁵ În Evul Mediu, conjurarea spiritelor celor morți era o formă de magie bine cunoscută; se pare că toată lumea credea că cel mai ușor de invocat e spiritul unui magician mort; în plus, discuția cu un astfel de spirit era cea mai fructuoasă.

urmei, în Era de Aur a magiei englezești cărțile erau mult mai rare decât acum; și totuși, erau destui care deveneau magicieni.

— Am studiat istoria și biografiile *Aureaților* pentru a afla de unde au început ei, spuse Strange; se pare că, în vremea aceea, când cineva descoperea că are o oarecare înclinație spre magie se ducea de îndată la un magician mai în vârstă și mai experimentat și se oferea să devină învățăcelul acestuia.⁵⁶

— Atunci trebuie să-i cereți ajutorul lui Mr Norrell! strigă domnul Honeyfoot. Da, asta trebuie să faceți. O, da, știu, spuse el, văzând că domnul Segundus era pe cale să obiecteze, Norrell e oarecum rezervat. Și ce dacă? Sunt sigur că domnul Strange va reuși să-l facă să-și învingă timiditatea. Cu toate defectele lui, Norrell nu e prost deloc; cu siguranță că-și va da seama ce mult îl poate ajuta un asemenea asistent!

Domnul Segundus avea multe obiecții de adus împotriva acestei idei, mai ales faptul știut că Mr Norrell nutrea o puternică aversiune față de orice alți magicieni; însă domnul Honeyfoot, cu entuziasmul și nerăbdarea sa, se îndrăgosti pe dată de proaspăta sa idee; prin urmare, era convins că nu poate exista niciun obstacol în calea ei.

— O! Recunosc, spuse el, Norrell nu s-a arătat niciodată îngăduitor față de noi, magicienii *teoreticieni*. Însă sunt convins că va avea o atitudine cu totul diferită față de un *egal* al său.

Și lui Strange părea să-i placă ideea; era, firește, curios să-l vadă pe Mr Norrell. Domnul Segundus începu să creadă că Strange luase deja o hotărâre în această privință, așa că se lăsă și el convins, încetul cu încetul.

— E o zi mare pentru Marea Britanie, domnule! strigă domnul Honeyfoot. Gândiți-vă numai cât de multe a realizat deja un singur magician! Vă dați seama câte vor face doi? Strange și Norrell! O, sună foarte bine! Apoi domnul

---

⁵⁶ Au existat foarte puțini magicieni care nu au învățat magia de la un alt practicant. Regele Corb nu a fost primul magician al Marii Britanii. Înaintea lui au mai fost și alții - mai ales Merlin, acea ființă jumătate om, jumătate demon care a trăit în secolul al VII-lea - însă, atunci când a sosit Regele Corb în Anglia, aici nu mai rămăsese nici un alt magician. Se știu prea puține lucruri despre anii de început ai Regelui Corb, însă putem presupune că acesta a deprins atât magia, cât și meșteșugul cârmuirii la Curtea vreunui Rege din Faerie. Primii magicieni ai Evului Mediu englezesc au deprins această artă la Curtea Regelui Corb, iar acești magicieni i-au învățat la rândul lor pe alții. O excepție ar putea fi magicianul din Nottinghamshire, Thomas Godbless (1105?—1182). Nu știm aproape nimic despre viața acestui om. Este un fapt cert că a petrecut o perioadă de timp alături de Regele Corb, dar se pare că acest lucru s-a întâmplat către sfârșitul vieții sale, când era deja magician de mulți ani. Iată de ce putem spune că Godbless e o dovadă că un magician poate fi și autodidact - bineînțeles, ca și Gilbert Norrell și Jonathan Strange.

Honeyfoot mai spuse de câteva ori „Strange și Norrell” atât de surescitat, încât Strange începu să râdă cu poftă.

Însă, ca multe firi blânde, domnul Segundus avea tendința de a se răzgândi destul de ușor. În timp ce domnul Strange se afla în fața lui, înalt, zâmbitor și încrezător, domnul Segundus rămase convins că geniul lui Strange avea să primească recunoașterea meritată – fie cu ajutorul lui Mr Norrell, fie în ciuda împotrivirii acestuia; însă în dimineața următoare, după ce Strange și Henry Woodhope plecaseră, domnul Segundus își reaminti de toți magicienii pe care Mr Norrell se străduise din răspuțeri să-i distrugă și începu să se întrebe dacă nu cumva, împreună cu domnul Honeyfoot, îl îndreptase pe Strange pe un drum greșit.

— Nu pot să nu mă gândesc, spuse el, că ar fi fost mult mai bine dacă îi spuneam domnului Strange să se ferească de Mr Norrell. În loc să-l sfătuim să-l caute pe Norrell, mai bine îi spuneam să se ascundă!

Însă domnul Honeyfoot nu era deloc de acord.

— Gentilomilor nu le place să se ascundă, spuse el, iar dacă Mr Norrell are de gând să-i facă vreun rău domnului Strange – lucru de care mă îndoiesc profund – sunt sigur că domnul Strange va afla primul.

Alt magician

Septembrie 1809

Domnul Drawlight se întoarse ușor în scaun, zâmbi și spuse:

— Se pare, domnule, că aveți un rival.

Înainte ca Mr Norrell să găsească un răspuns potrivit, Lascelles întrebă cum se numește respectivul.

— Strange, spuse Drawlight.

— Nu-l cunosc, spuse Lascelles.

— O! strigă Drawlight. Sunt sigur că-l știi. Jonathan Strange, din Shropshire. Două mii de lire pe an.

— Habar n-am despre cine vorbești. Ah, stai așa! Nu e cel care, pe când era student la Cambridge, a speriat pisica rectorului de la Corpus Christi?

Drawlight încuviință că, într-adevăr, despre el era vorba. Lascelles și-i aminti de îndată și începură amândoi să râdă.

În acest timp, Mr Norrell rămăsese tăcut ca o stană de piatră. Prima remarcă făcută de Drawlight venise ca o lovitură teribilă pentru el. Se simțea ca și cum Drawlight s-ar fi întors și l-ar fi lovit – sau ca și cum un personaj dintr-un tablou, sau poate o masă sau un scaun, s-ar fi întors și l-ar fi lovit. Șocul suferit aproape că-i tăiase respirația; era convins că i se va face rău. Nici nu îndrăznea să se gândească ce va spune în continuare Drawlight – poate va pomeni ceva despre puteri mai mari – sau despre săvârșirea unor miracole pe lângă care cele ale lui Mr Norrell ar părea demne de milă. Și cât de mult se străduise să se asigure că nu are cum să apară vreun rival! Se simțea aidoma celui care, înainte de culcare, se asigură personal că toate ușile și ferestrele casei îi sunt încuiate, ca după aceea să audă zgomot de pași la etaj.

Însă, auzind urmarea conversației, aceste sentimente neplăcute se diminuează și Mr Norrell începu să-și mai vină în fire. Auzind că Drawlight și Lascelles pomenesc de călătoriile de plăcere ale domnului Strange la Brighton, de vizitele lui la Bath și de moșia domnului Strange din

Shropshire, Mr Norrell crezu că înțelege ce fel de om e acest Strange: un bărbat monden și superficial, nu foarte diferit de Lascelles însuși. Așa stând lucrurile (își spuse Mr Norrell), nu era oare mai probabil ca replica „Aveți un rival” să-i fi fost adresată nu lui, ci lui Lascelles? Acest Strange (se gândi Mr Norrell) era probabil rivalul lui Lascelles în cine știe ce problemă de amor. Norrell își privi mâinile, încleștate în poală, și zâmbi cu gândul la propria-i agitație.

— Așa deci, spuse Lascelles, Strange e acum magician?

— O! spuse Drawlight, întorcându-se către Mr Norrell. Sunt convins că nici cei mai dragi prieteni ai lui n-ar îndrăzni să-i compare talentul cu cel al stimabilului nostru Mr Norrell. Însă am impresia că lumea are o părere destul de bună despre el la Bristol și la Bath. Acum se află la Londra. Prietenii lui speră că veți avea bunătatea de a-i acorda o întrevedere – și aș dori și eu să-mi exprim dorința de a fi de față la întâlnirea dintre doi practicieni ai marii arte a magiei.

Mr Norrell ridică încet privirea.

— Mă voi întâlni bucuros cu domnul Strange, spuse el.

Domnul Drawlight nu a fost nevoit să aștepte prea mult până să asiste la întreverea plină de importanță dintre cei doi magicieni (spre norocul lui, căci domnului Drawlight nu-i plăcea deloc așteptarea). A fost trimisă o invitație, iar Lascelles și Drawlight au avut grijă să fie amândoi de față la vizita făcută de domnul Strange lui Mr Norrell.

Musafirul se dovedi mai puțin tânăr și frumos decât se temuse Mr Norrell. Era trecut de douăzeci și cinci de ani și, dacă se acceptă judecata unui bărbat în această privință, cătuși de puțin frumos. Cu totul neașteptat, însă, a fost faptul că domnul Strange venise însoțit de o femeie tânără și frumoasă: doamna Strange.

Mr Norrell începu prin a-l întreba pe Strange dacă își adusese scrierile. După spusele lui, i-ar fi făcut mare plăcere să le citească,

— Scrierile mele? spuse Strange, apoi se opri o clipă. Mă tem, domnule, că nu știu la ce vă referiți. Eu nu am scris nimic.

— Ah! spuse Mr Norrell. Domnul Drawlight mi-a spus că ați fost rugat să scrieți ceva pentru *The Gentleman's Magazine*, dar poate că...

— A, da! spuse Strange. Aproape că uitasem. Nichols m-a asigurat că va avea nevoie de material abia de vineri într-o săptămână.

— De vineri într-o săptămână, și încă nu v-ați apucat! spuse Mr Norrell, sincer uimit.

— O! spuse Strange. Păreră mea e că soluția ideală e să treci cât mai repede astfel de idei din cap pe hârtie, apoi să le trimiți imediat la tipărit. Și cred, domnule, îi zâmbi el prietenos lui Mr Norrell, că și dumneavoastră sunteți de aceeași părere.

Mr Norrell, care încă nu reușise să treacă absolut nimic din cap pe hârtie, iar să trimită ceva la tipărit nici atât, care se afla într-un perpetuu stadiu intermediar cu toate proiectele sale de publicare, nu spuse nimic.

— Cât despre subiectul pe care îl voi aborda, urmă Strange, nu știu încă sigur ce va fi, dar probabil că voi combate articolul lui Portishead apărut în *Magicianul modern*.⁵⁷ L-ați văzut, domnule? O săptămână am fost furios din cauza lui. Portishead încearcă să demonstreze că magicienii moderni nu trebuie să aibă nimic de-a face cu spiridușii. Una e să recunoști că am pierdut orice putere de a mai convoca astfel de spirite – și cu totul altceva să renunți cu totul la intenția de a le mai cere vreodată ajutorul! Găsesc deosebit de iritante astfel de mofturi. Un lucru și mai extraordinar, însă, e faptul că n-am văzut nicăieri vreo critică a articolului lui Portishead. Acum, când aproape că s-a constituit o comunitate a magicienilor, cred că ar fi o mare greșeală să trecem cu vederea asemenea idioțenii.

Strange, având probabil impresia că vorbise destul, se opri, așteptând o reacție din partea celorlalți.

O clipă sau două mai târziu, domnul Lascelles spuse că lordul Portishead scrisese acel articol la cererea și cu aprobarea expresă a lui Mr Norrell.

— A, da? spuse Strange, cu o expresie uluită.

Preț de câteva momente nu mai spuse nimeni nimic; apoi Lascelles, cu glasul onctuos, întrebă cum se mai poate învăța magie în ultima vreme.

— Din cărți, spuse Strange.

— Ah, domnule! strigă Mr Norrell. Cât mă bucur să vă aud că spuneți asta! Vă implor, nu pierdeți vremea încercând să apucați pe altă cale; dedicați-vă toată energia cititului! E un sacrificiu care merită făcut!

Strange îi aruncă lui Mr Norrell o privire oarecum ironică, apoi spuse.

— Din păcate, m-am lovit prea adesea de un obstacol însemnat: lipsa cărților. Cred că nici nu vă închipuiți, domnule, cât de puține cărți de magie

---

⁵⁷ *Magicianul modern* era unul dintre cele câteva periodice pe tema magiei înființate după apariția magazinului *Prietenii magiei englezești* în 1808. Deși nu fuseseră numiți în posturi de Mr Norrell, editorii acestor periodice nici nu visau să se abată de la căile ortodoxe ale magiei, așa cum erau ele stabilite de Mr Norrell.

se mai găsesc în prăvăliile din Anglia. Toți librarii spun același lucru: acum câțiva ani erau destule, dar între timp...

— Chiar așa? îl întrerupse grăbit Mr Norrell. Ce lucru ciudat, nu-i așa?

Urmară apoi câteva clipe de tăcere încordată. Doi magicieni ai erei moderne se aflau în aceeași încăpere. Unul mărturisea că nu are cărți; iar celălalt, după cum se știa prea bine, avea biblioteci pline. Potrivit unor reguli de politețe elementară, Mr Norrell ar fi trebuit să se ofere să-l ajute pe Strange, măcar de formă; dar Mr Norrell nu spuse nimic.

— Probabil că împrejurararea care v-a făcut să alegeți profesia de magician a fost una foarte ciudată, spuse domnul Lascelles după o vreme.

— Într-adevăr, răspunse Strange, cât se poate de ciudată.

— De ce nu ne povestiți ce s-a întâmplat?

Strange schiță un surâs malițios.

— Sunt convins că Mr Norrell va fi încântat să afle că motivul pentru care am devenit magician este chiar domnia lui. Se poate spune chiar că Mr Norrell m-a făcut magician.

— Eu? strigă Mr Norrell, îngrozit.

— Adevărul, domnule, spuse repede Arabella Strange, este că încercase totul – agricultură, poezie, fierărie. Un an întreg a trecut de la o ocupație la alta, fără să se oprească la niciuna. Mai devreme sau mai târziu trebuia să ajungă și la magie.

Se lăsară iar câteva clipe de tăcere, apoi Strange spuse:

— Nu știam că lordul Portishead scrie sub îndrumarea dumneavoastră, domnule. Sunteți atât de bun să-mi explicați ceva? Am citit toate eseurile domniei sale publicate în *Prietenii magiei englezești* și în *Magicianul modern*, dar nicăieri nu e pomenit Regele Corb. Omisiunea aceasta e atât de izbitoare, încât am început să cred că e deliberată.

Mr Norrell încuviință.

— Am, printre altele, ambiția de a face ca numele acesta să cadă în deplina uitare pe care o merită, spuse el.

— Bine, dar fără Regele Corb n-ar exista nici magie, nici magicieni, nu e așa, domnule?

— Într-adevăr, asta se crede în general. Dar, chiar dacă ar fi adevărat – lucru pe care sunt departe de a-l accepta – Regele Corb a pierdut demult orice drept la stima noastră. Spuneți, care au fost primele lucruri pe care le-a făcut, odată ajuns în Anglia? A pornit la război împotriva regelui legitim al Angliei și i-a luat jumătate din regat! Vi se pare recomandabil, domnule

Strange, să spunem lumii că ne-am ales drept model un astfel de om? Că *el* e cel dintâi dintre noi? Oare astfel vom câștiga respectul lumii față de profesiunea noastră? Așa îi vom convinge pe miniștrii regelui să ne acorde încredere? Cred că nu! Nu, domnule Strange, dacă nu putem face în așa fel încât numele lui să se cufunde în uitare, atunci datoria noastră – a dumneavoastră și a mea deopotrivă – este să spunem sus și tare cât de mult îl urâm! Lumea întregă trebuie să afle câtă silă simțim față de firea lui vicioasă și față de faptele urâte pe care le-a săvârșit!

Era limpede că între cei doi magicieni exista o nepotrivire gravă de păreri și temperamente, iar Arabella Strange părea să creadă că nu are rost ca cei doi să mai zăbovească în aceeași încăpere, iritându-se reciproc. Ea și Strange plecară foarte repede.

Domnul Drawlight a fost, desigur, primul care și-a exprimat părerea despre noul magician.

— Ei bine, spuse el, chiar *înainte* ca ușa să se închidă după Strange. Nu știu ce părere aveți dumneavoastră, dar eu n-am fost în viața mea mai uluit! Mi-au spus mai mulți că ar fi un bărbat frumos. Oare ce-a fost în mintea lor, mă întreb? La nasul pe care îl are, unde mai pui și părul! Acest roșcat bătând în maroniu e o culoare atât de capricioasă – nu rezistă deloc – sunt convins că am văzut niște fire argintii. Și totuși, nu poate să aibă mai mult de treizeci, poate treizeci și doi de ani. Ea, pe de altă parte, e absolut încântătoare! Câtă însuflețire! Ce minunate bucle castanii, atât de drăguț aranjate! Dar aș spune că e mare păcat că nu s-a străduit mai mult să afle care e moda în Londra. Muselina înflorată pe care o purta era încântătoare, fără îndoială, dar mi-ar plăcea să o văd îmbrăcată cu ceva mai șic – de pildă, mătase verde-pădure împodobită cu panglici și mărgele negre. Sigur, asta e doar o primă impresie – poate că atunci când o voi revedea, voi avea o cu totul altă părere.

— Credeți că lumea va fi curioasă în ceea ce-l privește? întrebă Mr Norrell.

— O, cu siguranță! spuse domnul Lascelles.

— Ah! spuse Mr Norrell. În cazul acesta, să știți că mă tem foarte tare – domnule Lascelles, v-aș fi recunoscător pentru un sfat – mă tem foarte tare ca nu cumva lordul Mulgrave să-i solicite domnului Strange o întrevvedere. Dorința arzătoare a domniei sale de a folosi magia în război – laudabilă, de altfel, desigur – a avut efectul neplăcut de a-l încuraja să citească tot soiul de tomuri de istorie a magiei și să-și formeze opinii despre lucrurile găsite acolo. Prin urmare, a pus la cale un plan: invocarea unor vrăjitoare care să

mă ajute să-i înfrâng pe francezi – cred că se gândește la acele ființe pe jumătate femei, pe jumătate zâne cărora oamenii răi le cereau în trecut ajutorul atunci când voiau să le facă rău semenilor lor – vrăjitoare de felul celor descrise de Shakespeare în *Macbeth*. Mi-a cerut să invoc trei sau patru astfel de ființe, iar atunci când l-am refuzat n-a fost deloc mulțumit. Magia modernă poate face multe, dar invocarea unor vrăjitoare poate duce la o sumedenie de neazuri. Acum însă mă tem ca nu cumva să-l cheme pe domnul Strange și să-i dea lui aceeași sarcină. Domnule Lascelles, nu credeți că ar putea să facă asta? Iar domnul Strange ar putea încerca să-i îndeplinească rugămintea, fără să-și dea seama de pericolele ce ne pândesc. Poate că ar trebui să-i scriu lui Sir Walter și să-l rog să stea de vorbă cu lordul Mulgrave – să-l avertizeze în legătură cu domnul Strange.

— O! spuse Lascelles. Nu cred că e cazul. Dacă *dumneavoastră* sunteți de părere că magia practică de domnul Strange este primejdioasă, sunt convins că se va afla asta peste tot, în curând.

Mai târziu în cursul aceleiași zile, s-a dat o cină în cinstea lui Mr Norrell într-o locuință aflată pe strada Great Titchfield; domnul Drawlight și domnul Lascelles au fost și ei de față. Nu a durat prea mult până când lui Mr Norrell i s-a cerut părerea despre magicianul din Shropshire.

— Domnul Strange, spuse Mr Norrell, pare a fi o persoană foarte plăcută și un magician plin de talent, care poate aduce un plus de valoare profesiei noastre – o profesiune care, în ultima vreme, a rămas destul de săracă în reprezentanți.

— Domnul Strange pare să aibă niște noțiuni destul de ciudate despre magie, spuse Lascelles. Nu și-a dat osteneala să afle care sunt ideile moderne legate de acest subiect – și aici mă refer, desigur, la ideile lui Mr Norrell, care au uimit lumea întregă prin claritatea și precizia lor.

Domnul Drawlight își exprimă încă o dată părerea că părul domnului Strange avea o culoare prea puțin rezistentă și că rochia doamnei Strange, deși nu tocmai la modă, era croită dintr-o muselină încântătoare.

În timp ce avea loc această conversație, un alt grup de persoane (printre care și domnul și doamna Strange) se așezau să cineze într-o sufragerie mai modestă, dintr-o locuință aflată în Piața Charterhouse. Prietenii familiei Strange erau, firește, nerăbdători să afle ce părere își făcuseră cei doi despre marele Mr Norrell.

— Zice că speră ca Regele Corb să fie în curând uitat pe deplin, spuse Strange plin de uimire. Ce ziceți de asta? Un magician care speră ca Regele

Corb să fie uitat în curând! La fel de absurd mi s-a părea dacă s-ar descoperi că arhiepiscopul de Canterbury face eforturi în secret să anuleze toate cunoștințele omenirii despre Sfânta Treime.

— E ca un muzician care ar dori să facă uitate creațiile domnului Handel, fu de acord o doamnă cu turban pe cap, ce mânca anghinare cu migdale.

— Sau un negustor de pește care speră să convingă lumea că marea nu există, spuse un domn, servindu-se cu o porție zdravănă de chefal în sos de vin.

Ceilalți meseni continuară să dea exemple asemănătoare de purtare nebunească, și toți începură să râdă, mai puțin Strange, care își privea încruntat farfuria.

— Credeam că ai de gând să-i ceri lui Mr Norrell să te ajute, spuse Arabella.

— Cum aș fi putut face asta? N-ai văzut că ne-am contrazis încă din prima clipă a întrevederii? strigă Strange. Nu mă simpatizează. Și nici eu pe el.

— Nu te simpatizează! Nu, poate că n-a simțit *simpatie* față de tine. Însă, tot timpul cât am stat acolo, nu și-a luat ochii de la tine. Parcă voia să te mănânce din priviri. Cred că se simte singur. A petrecut atâția ani îngropat în studiu și n-a avut pe nimeni care să-l înțeleagă. Cu siguranță nu poate să stea de vorbă cu bărbații aceia neplăcuți – am uitat cum îi cheamă. Dar acum, că te-a văzut – și și-a dat seama că ar putea sta de vorbă cu tine – ei bine, mi s-ar părea foarte ciudat să nu te mai cheme o dată la el.

Pe strada Great Titchfield, Mr Norrell puse jos furculița și își apăsă șervetul pe buze.

— Desigur, spuse el, trebuie să se străduiască mai mult. L-am îndemnat să se dedice acestei munci.

În Piața Charterhouse, Strange spunea:

— M-a îndemnat să mă dedic acestei munci. „Cărei munci?” l-am întrebat. „Cititului”, mi-a spus el. În viața mea n-am fost mai uluit. Puțin mi-a lipsit să-l întreb ce aș putea să citesc, având în vedere că toate cărțile sunt la el.

A doua zi, Strange îi spuse Arabellei că se pot întoarce în Shropshire când dorește ea – nu, aveau niciun motiv să rămână la Londra. Mai spuse și că se hotărâse să nu se mai gândească deloc la Mr Norrell. În această privință, însă, nu reuși să se țină de cuvânt; în zilele următoare, Arabella fu nevoită nu o dată să asculte o lungă înșiruire a defectelor lui Mr Norrell, atât în plan profesional, cât și personal.

Între timp, aflat în locuința sa din Piața Hanover, Mr Norrell îl întreba tot timpul pe domnul Drawlight ce face domnul Strange, pe cine vizitează și ce părere are lumea despre el.

Domnul Lascelles și domnul Drawlight erau oarecum alarmați din această cauză. Vreme de mai bine de un an se bucuraseră de o influență însemnată asupra magicianului și, în calitate de prieteni ai acestuia, erau curtați de amirali, generali, politicieni și, în general, de oricine dorea să cunoască părerea lui Mr Norrell despre cutare lucru sau voia ca Mr Norrell să le îndeplinească vreo rugăminte. Gândul că apăruse un alt magician, care ar fi putut dezvolta o relație mult mai strânsă cu Mr Norrell decât ar fi reușit vreodată Drawlight și Lascelles, care ar fi putut să preia rolul de consilier al lui Mr Norrell, le era foarte neplăcut celor doi. Domnul Drawlight îi spuse domnului Lascelles că Norrell trebuia convins să nu se mai gândească la magicianul din Shropshire; iar domnul Lascelles, deși firea lui capricioasă nu-l lăsa să-și exprime vreodată aprobarea deschisă față de părerile altuia, se gândea fără îndoială la același lucru.

Însă, la trei sau patru zile după vizita domnului Strange, Mr Norrell spuse:

— M-am gândit îndelung la întreaga situație și cred că trebuie să facem ceva pentru domnul Strange. S-a plâns că nu are materiale. Și, desigur, îmi dau seama că asta poate fi... În fine, m-am hotărât să-i dăruiesc o carte.

— Vai, domnule! strigă Drawlight. Scumpele dumneavoastră volume! Nu trebuie să le dați altora – mai ales altor magicieni, care ar putea să nu se folosească de ele cu tot atâta înțelepciune ca și dumneavoastră!

— O! spuse Mr Norrell. Nu mă refeream la una dintre cărțile mele. Mă tem că nu mă pot lipsi de niciuna. Nu, am cumpărat un volum de la Edwards and Skittering pe care vreau să i-l dăruiesc domnului Strange. Mărturisesc că nu mi-a venit ușor să aleg. Sunt multe cărți pe care, ca să fiu cinstit, n-aș putea să i le recomand domnului Strange cu cugetul împăcat; încă nu e pregătit pentru ele. Ar prelua de acolo tot felul de idei greșite. Cartea aceasta, spuse Mr Norrell privind tomul cu oarecare înfrigurare, are multe neajunsuri – mă tem că are chiar foarte multe. Domnul Strange nu va afla nimic despre magie de aici. Însă autorul are foarte multe de spus despre studiul susținut și despre neajunsurile publicării înainte de vreme – lecții pe care sper ca domnul Strange să le rețină.

Așa că Mr Norrell îl invită încă o dată pe Strange la el; ca și la vizita anterioară, Drawlight și Lascelles erau de față, dar Strange veni singur.

A doua întâlnire se desfășură în biblioteca din Piața Hanover. Strange privi în jur la cantitatea impresionantă de cărți, dar nu scoase niciun cuvânt. Poate că ajunsese la capătul puterilor, nemaifiind în stare nici măcar să se înfurie. Ambele părți păreau hotărâte să vorbească și să se poarte mai cordial.

— Îmi faceți o mare onoare, domnule, spuse Strange atunci când Mr Norrell îi înmână darul. *Magia englezească* de Jeremy Tott. Începu să răsfoiască volumul, apoi adăugă: Nu am auzit de acest autor.

— Este biografia fratelui său, un istoric al magiei din veacul trecut, pe nume Horace Tott, spuse Mr Norrell.⁵⁸ Îi explică apoi lui Strange că volumul conține niște lecții importante despre studiul susținut și despre publicarea înainte de vreme, pe care spera să și le însușească. Strange zâmbi politicos, făcu o plecăciune și își exprimă convingerea că lectura va fi foarte interesantă.

Domnul Drawlight admiră darul primit de Strange.

Mr Norrell îl privea pe Strange cu o expresie ciudată pe chip, ca și cum i-ar fi făcut plăcere să stea puțin de vorbă cu el, dar nu știa cum să înceapă.

Domnul Lascelles îi aminti lui Mr Norrell că lordul Mulgrave de la Amiralitate trebuia să sosească în mai puțin de un ceas.

— Aveți treabă, domnule, spuse Strange. Nu vă mai rețin. De fapt, am și eu niște treburi de rezolvat pe strada Bond, la rugămintea doamnei Strange, și nu vreau să le neglijez.

— Poate că, într-o zi, vom avea onoarea de a vedea magie înfăptuită de domnul Strange. Îmi place extrem de mult să asist la fapte de magie.

— Poate, spuse Strange.

Domnul Lascelles sună după servitor. Brusc, Mr Norrell spuse:

— Mi-ar face plăcere să văd chiar acum ce magie știe să înfăptuiască domnul Strange – dacă acesta ne acordă cinstea de a ne face o demonstrație.

— Oh, spuse Strange, dar știți că nu...

— Mi-ați face o mare onoare, insistă Mr Norrell.

— Prea bine, spuse Strange. Vă voi arăta cu plăcere ceva. Va fi cam ciudat, poate, în comparație cu magia cu care sunteți obișnuit dumneavoastră. Mă

---

⁵⁸ Horace Tott a dus o viață obișnuită în Cheshire, având intenția de a scrie un volum de dimensiuni mari despre istoria magiei englezești, pe care nici măcar nu l-a început. A murit la șaptezeci și patru de ani, crezând că va începe săptămâna viitoare, sau poate cealaltă.

îndoiesc profund, Mr Norrell, că mă pot compara cu dumneavoastră în ceea ce privește eleganța execuției.

Mr Norrell făcu o plecăciune.

Strange privi în jur, căutând o idee. Privirea i se opri asupra unei oglinzi aflate în colțul îndepărtat al încăperii, unde lumina nu ajungea niciodată. Puse apoi exemplarul din *Magia englezească* de Jeremy Tott pe masa din bibliotecă, astfel încât reflexia volumului se vedea foarte clar în oglindă. Preț de câteva clipe privi fix cartea, dar nu se întâmplă nimic. Apoi făcu un gest curios: își trecu mâinile prin păr, se apucă de ceafă și își destinse umerii, de parcă încerca să scape de niște crampe musculare. Apoi zâmbi, cu o expresie de intensă mulțumire de sine.

Lucru destul de ciudat, de altfel, căci cartea arăta exact la fel ca înainte.

Lascelles și Drawlight, care erau deja obișnuiți să vadă vrăjile minunate ale lui Mr Norrell – sau să-i asculte pe alții povestind despre ele – nu se arătară deloc impresionați; până și un iluzionist de rând s-ar fi descurcat mai bine. Lascelles deschise gura – cu siguranță pentru vreo remarcă usturătoare – însă fu oprit de Mr Norrell, care strigă dintr-odată, pe un ton uluit:

— Ah, dar e remarcabil! E de-a dreptul... Dragă domnule Strange! Nici măcar n-am auzit vreodată de o astfel de vrajă! Nu e trecută în Sutton-Grove. Vă asigur, dragă domnule, că nu e în Sutton-Grove!

Lascelles și Drawlight se uitau când la un magician, când la celălalt, oarecum nelămurii.

Lascelles se apropie de masă și privi atent cartea.

— Poate că e puțin mai lungă decât înainte, spuse el.

— Nu cred, spuse Drawlight.

— E îmbrăcată în piele maronie, spuse Lascelles. Înainte nu era albastră?

— Nu, spuse Drawlight, tot maronie era.

Mr Norrell începu să râdă; Mr Norrell, care abia dacă zâmbea vreodată, acum râdea de ei.

— Nu, nu, domnilor! N-ați ghicit! Chiar deloc! O, domnule Strange, nu pot să vă spun cât de mult... dar vedeți că ei nu înțeleg ce ați făcut! Luați cartea în mână! strigă el. Luați-o de pe masă, domnule Lascelles!

Și mai nedumerit, Lascelles întinse mâna, încercând să apuce cartea, dar mâna i se strânse în gol. Nu se afla acolo decât imaginea cărții.

— A făcut ca volumul și imaginea lui în oglindă să-și schimbe locurile între ele, spuse Mr Norrell. Adevărata carte e acum în oglindă. Se duse să se

uite în oglindă, manifestând un viu interes profesional. Dar cum ați făcut asta?

— Chiar așa, cum? murmură Strange; se plimba de colo-colo prin încăpere, examinând reflexia cărții din diferite unghiuri, ca un jucător de biliard, închizând mai întâi un ochi, apoi pe celălalt.

— Puteți să recuperați cartea? întrebă Drawlight.

— Din păcate, nu, spuse Strange. Ca să fiu cinstit, spuse el într-un târziu, nu prea știu nici eu ce am făcut. Cred că și dumneavoastră pățiți la fel, domnule; e ca și cum ai avea o melodie în minte – pur și simplu, știi ce notă va urma.

— Remarcabil, spuse Mr Norrell.

Un lucru și mai remarcabil, poate, era că Mr Norrell, care se temuse toată viața de ziua în care avea să descopere un rival, fusese în sfârșit martor la o vrajă înfăptuită de altcineva și, departe de a se simți distrus, era cuprins de entuziasm.

Mr Norrell și domnul Strange se despărțiră prieteni, iar în dimineața următoare se întâlniră iar, fără știrea domnului Drawlight sau a domnului Lascelles. La sfârșitul acestei întrevederi, Mr Norrell se oferă să-l ia pe domnul Strange ca elev. Domnul Strange acceptă.

— Îmi doresc doar să nu se fi însurat, spuse Mr Norrell agitat. Magicienii și însurătoarea nu fac casă bună.

Școlirea unui magician

Septembrie-decembrie 1809

În prima dimineață a instruirii lui Strange, acesta fu invitat la o oră matinală în Piața Hanover, la micul dejun. După ce se așezară la masă, Mr Norrell spuse:

— Mi-am permis să redactez un plan de studiu pentru dumneavoastră; se întinde pe următorii trei sau patru ani.

Strange păru ușor surprins auzind la ce perioadă se gândea Mr Norrell, dar nu spuse nimic.

— Trei sau patru ani e un interval atât de scurt, urmă Mr Norrell oftând, încât, oricât de mult m-aș strădui, nu văd cum am putea să ajungem foarte departe.

Îi dădu apoi lui Strange cam o duzină de foi de hârtie. Fiecare dintre ele era împărțită pe trei coloane, și acoperită cu scrisul mărunț și citeț al lui Mr Norrell; iar pe fiecare dintre coloane erau înșiruite diferite tipuri de magie.⁵⁹ Strange se uită peste ele și spuse că avea mai multe de învățat decât crezuse.

— Ah! Vă invidiez, domnule, spuse Mr Norrell. Vă rog să mă credeți. Partea *practică* a magiei e plină de frustrări și dezamăgiri, însă *studiul* ei este o încântare perpetuă! Toți marii magicieni ai Angliei ne sunt tovarăși și învățători. Munca susținută e răsplătită printr-o continuă sporire a cunoștințelor; iar lucrul cel mai bun e că poți să stai o lună încheiată fără să dai ochii cu nimeni, dacă așa ți-e voia!

Mr Norrell rămase câteva clipe pierdut în contemplarea acestei fericite stări; apoi se trezi din visare și propuse să nu mai amâne câtuși de puțin plăcerea de a începe instruirea lui Strange, ci să treacă imediat în bibliotecă pentru a se apuca de treabă.

---

⁵⁹ Firește, în realizarea acestei programe de studiu, Mr Norrell s-a folosit de clasificarea din *De Generibus artium magicarum anglorum* de Francis Sutton-Grove.

Biblioteca lui Mr Norrell se afla la primul etaj. Era o încăpere fermecătoare, aranjată pe gustul proprietarului, care se retrăgea aici ori de câte ori simțea nevoia de consolare sau relaxare. Domnul Drawlight îl convinsese pe Mr Norrell să adopte moda așezării de mici oglinzi în diverse colțuri ale încăperii. Ca urmare, atunci când te așteptai mai puțin, vedeai o rază strălucitoare de lumină argintie sau reflexia câte unui trecător de pe stradă. Pereții erau acoperiți cu un tapet verde-deschis, cu un model reprezentând frunze verzi și crenguțe noduroase de stejar, iar tavanul în formă de cupolă avea o zugrăveală ce imita coronamentul înfrunzit al unui crâng primăvărat. Toate cărțile erau legate în piele de vițel deschisă la culoare, iar titlurile erau tipărite îngrijit pe cotor, cu litere argintii. Dată fiind această eleganță și armonie, era oarecum surprinzător să observi că printre cărți erau multe goluri, iar câteva rafturi erau complet goale.

Strange și Mr Norrell se așezară de o parte și de alta a căminului.

— Dacă îmi dați voie, domnule, spuse Strange, aș vrea să încep prin a vă pune câteva întrebări. Mărturisesc că am fost foarte uimit auzind deunăzi spusele dumneavoastră despre spiriduși; mă întrebam dacă m-ați putea îndatora vorbindu-mi puțin despre acest subiect. Care sunt pericolele la care se expune un magician atunci când se folosește de astfel de spirite? Și ce părere aveți dumneavoastră despre utilitatea lor?

— Utilitatea lor este mult exagerată, iar pericolele subestimate considerabil, spuse Mr Norrell.

— O! Credeți că spiridușii sunt demoni, așa cum susțin unii? Întrebă Strange.

— Din contră. Sunt convins că părerea generală asupra lor este și cea corectă. Știți ce a scris Chaston pe marginea acestui subiect? Nu m-aș mira ca părerea lui să fie foarte aproape de adevăr⁶⁰. Nu, nu, obiecțiile mele cu privire la spiriduși sunt de cu totul altă natură. Domnule Strange, spuneți-mi, după părerea dumneavoastră, care este motivul pentru care magia englezească depinde atât de mult – sau pare să depindă – de spiriduși?

Strange căzu o clipă pe gânduri.

---

⁶⁰ Richard Chaston (1620-1695). Chaston a scris că atât oamenii, cât și spiridușii au un simț al rațiunii și unul al magiei. La oameni, rațiunea este puternică și magia slabă. La spiriduși, lucrurile stau invers: magia este foarte naturală pentru ei, însă, potrivit standardelor omenești, sunt aproape nebuni.

— Cred că motivul e că toată magia englezească pornește de la Regele Corb, care a fost educat la Curtea unui rege din neamul spiridușilor, și tot acolo a învățat și magie.

— Sunt de acord că motivul se leagă foarte mult de Regele Corb, spuse Mr Norrell, dar socot că nu așa cum credeți dumneavoastră. Gândiți-vă, vă rog, domnule Strange, că, în perioada în care Regele Corb domnea în Anglia de Nord, el domnea și asupra unui regat al spiridușilor. Gândiți-vă, vă rog, că niciun alt rege n-a mai condus vreodată două rase atât de diferite. Gândiți-vă, vă rog, că acest personaj a fost nu doar un magician puternic, ci și un mare rege – lucru pe care majoritatea istoricilor tind să-l treacă cu vederea. E foarte probabil că l-a preocupat intens încercarea de a împleni destinele celor două popoare pe care le-a cârmuit – ceea ce a și reușit, domnule Strange, *exagerând în mod deliberat rolul spiridușilor în magie*. Astfel a sporit respectul supușilor săi oameni față de spiriduși, le-a oferit supușilor săi spiriduși o ocupație utilă și a făcut ca cele două popoare să-și dorească o apropiere între ele.

— Da, spuse Strange gânditor. Înțeleg.

— Eu cred, urmă Mr Norrell, că până și cei mai mari dintre magicienii *Aureați* au apreciat greșit măsura în care spiridușii sunt necesari pentru magia înfăptuită de oameni. Să ne gândim la Pale! Acesta considera că servitorii din neamul spiridușilor sunt atât de importanți pentru activitatea sa magică, încât a scris undeva că cea mai de preț comoară a sa sunt cei trei sau patru spiriduși care trăiau la el în casă! Cu toate acestea, vă spun din proprie experiență că aproape toate felurile de magie *respectabilă* pot fi înfăptuite fără niciun fel de ajutor! Am făcut eu ceva vreodată pentru care să am nevoie de ajutorul unui spiriduș?

— Vă înțeleg, spuse Strange, închipuindu-și că întrebarea e retorică. Și vă mărturisesc, domnule, că ideea e cu totul nouă pentru mine. N-am întâlnit-o în nici o carte.

— Nici eu, spuse Mr Norrell. E drept că sunt unele feluri de magie care nu se pot înfăptui fără ajutorul spiridușilor. S-ar putea ca uneori – foarte rar, sper din tot sufletul – să fie nevoie să avem de-a face cu aceste ființe pernicioase. Firește, în astfel de cazuri va trebui să acționăm cu maximă precauție. Orice spiriduș invocat de noi va mai fi avut a face și cu alți magicieni englezi, asta e aproape sigur. Așa că va fi nerăbdător să ne înșire toate numele marilor magicieni pe care i-a slujit și ce anume a făcut pentru fiecare dintre ei. Va cunoaște mult mai bine decât noi contextul și

precedentele acestor înțelegeri între cele două rase. Acest lucru reprezintă – va reprezenta – un dezavantaj pentru noi. Vă asigur, domnule Strange, că nicăieri nu se cunoaște mai bine declinul magiei englezești decât pe Tărâmurile Celelalte.

— Și totuși, spiridușii sunt foarte atrași de oamenii obișnuiți, zise Strange, și poate că, dacă ne-am folosi din când în când de aceste ființe, arta magiei ar deveni mai populară. Încă există foarte multe prejudecăți când vine vorba de folosirea magiei în război.

— O! Așa el strigă Mr Norrell, supărat. Oamenii cred că magia începe și se termină cu spiridușii! Nici nu se gândesc la talentul și la efortul intelectual al magicianului! Nu, domnule Strange, nu puteți să mă convingeți să mă folosesc de spiriduși! Dimpotrivă! Acum un veac, un istoric al magiei pe nume Valentine Munday a negat existența Celorlalte Tărâmuri. Credea că toți cei care pretind că au fost acolo sunt niște mincinoși. Sigur că aici greșea, însă e o părere pe care o apreciez și aș vrea să fie mai răspândită. E drept, urmă Mr Norrell gânditor, că Munday a mai negat și existența Americii, apoi a Franței și așa mai departe. Cred că atunci când a murit renunțase de mult să mai creadă în Scoția, ba chiar începuse să aibă îndoieli cu privire la Carlisle... Am cartea lui chiar aici.⁶¹ Spunând acestea, Mr Norrell se ridică și aduse volumul de pe unul dintre rafturi. Însă nu i-l dădu imediat lui Strange.

După câteva clipe de tăcere, Strange spuse:

— Mă sfătuiți să citesc cartea asta?

— Da, da. Cred că ar fi bine să o citiți, spuse Mr Norrell.

Strange mai așteaptă puțin, dar Norrell se uita mai departe la cartea pe care o ținea în mână, părând că nu știe deloc cum să procedeze în continuare.

— Atunci va trebui să mi-o dați, domnule, spuse Strange cu blândețe.

— Da, aveți dreptate, spuse Mr Norrell. Se apropie precaut de Strange și ținu întinsă mâna în care avea cartea preț de câteva clipe, apoi săltă dintr-odată volumul și-i dădu drumul în mâna lui Strange cu un gest ciudat, de parcă n-ar fi ținut în mână o carte, ci o mică pasăre care se lipea de el cu tot dinadinsul, forțându-l să recurgă la un truc ca să o facă să plece. Se

---

⁶¹ Cartea albastră: o încercare de a da în vileag cele mai răspândite minciuni și amăgiri folosite de magicienii englezi împotriva supușilor regelui și împotriva semenilor lor, de Valentine Munday, pub. 1698.

concentră atât de mult la aceste manevre, încât din fericire, nu zări expresia de pe chipul lui Strange, care se străduia să nu izbucnească în râs.

Mr Norrell rămase nemișcat preț de o clipă, privindu-și cu melancolie cartea aflată în mâna altui magician.

Însă, după această despărțire, Mr Norrell păru că a scăpat de partea dureroasă a încercării prin care trecea. Peste jumătate de oră, îi recomandă o altă carte lui Strange, pe care se duse și o luă din raft aproape fără să ezite deloc. La prânz, ajunsese deja să-i indice lui Strange locul cărților, lăsându-l pe el să și le ia singur din raft. Până seara, Mr Norrell îi împrumutase lui Strange un număr extrem de mare de cărți, și îi spuse că trebuie să le termine pe toate până la sfârșitul săptămânii.

Nu-și permiteau adesea să stea de vorbă și să studieze împreună o zi întreagă; de cele mai multe ori, erau nevoiți să dedice câteva ore pe zi musafirilor lui Mr Norrell – care erau fie oameni de lume, cu care Mr Norrell încă mai credea că e esențial să întrețină relații, fie domni din diverse ministere.

După două săptămâni, Mr Norrell era peste poate de entuziasmat de noul său elev.

— Ajunge să-i explic ceva o dată, îi spuse Mr Norrell lui Sir Walter, și înțelege imediat! Îmi aduc aminte foarte bine câte săptămâni m-am chinuit să înțeleg lucrarea lui Pale, *Conjuncturi privind semnele viitorului*; ei bine, în patru ceasuri, domnul Strange a înțeles la perfecție această teorie extrem de dificilă!

Sir Walter zâmbi.

— Nu mă îndoiesc. Însă cred că sunteți prea modest când vine vorba de propriile dumneavoastră realizări. Domnul Strange e avantajat pentru că are un profesor care îi explică părțile dificile, pe când dumneavoastră n-ați avut așa ceva – *dumneavoastră* ați deschis drumul pe care pășește el acum, făcându-i calea netedă și ușoară.

— Ah! strigă Mr Norrell. Dar atunci când am stat de vorbă mai îndelung cu domnul Strange despre *Conjuncturi*, mi-am dat seama că această teorie are o arie de aplicabilitate mult mai mare decât crezusem eu. Vedeți dumneavoastră, întrebările lui m-au condus către o nouă înțelegere a ideilor doctorului Pale!

Sir Walter spuse:

— Ei bine, domnule, mă bucur că v-ați găsit un prieten al cărui mod de a gândi se potrivește atât de bine cu al dumneavoastră – nimic nu poate fi mai plăcut.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, Sir Walter! strigă Mr Norrell. Întru totul de acord!

Admirația lui Strange pentru Mr Norrell era mai rezervată. Conversația monotonă și excentricitățile lui Norrell continuau să-l irite; cam în același timp în care Mr Norrell îl lăuda pe Strange în fața lui Sir Walter, Strange i se plângea Arabellei de neajunsurile lui Norrell.

— Nici acum nu reușesc aproape deloc să-l înțeleg. Este, în același timp, cel mai remarcabil om al zilelor noastre și cel mai obositor. Azi-dimineață ne-am întrerupt de două ori discuția pentru că *i s-a părut* că a auzit un șoarece – șoarecii îi sunt deosebit de nesuferiți. Doi valeți, două cameriste și cu mine am mutat toată mobila din loc, căutând șoarecele, în timp ce el stătea lângă șemineu, înțepenit de groază.

— Are pisică? întrebă Arabella. I-ar trebui o pisică.

— O, dar asta e cu totul imposibil! Urăște pisicile și mai mult decât șoarecii. Mi-a spus că, dacă are ghinionul să stea într-o încăpere în care se află și o pisică, într-un ceas se umple negreșit de bubițe roșii.

Mr Norrell era mânat de dorința sinceră de a-i oferi elevului său o instruire temeinică, însă nu-i era deloc ușor să scape de deprinderea de a se ascunde și de a fi secretos, cultivată o viață întreagă. Într-o zi din decembrie, când din norii gri, gri-verzui, cădeau fulgi mari și pufoși de zăpadă, cei doi magicieni se aflau în biblioteca lui Mr Norrell. Mișcarea ușoară a fulgilor de afară, căldura focului și efectele unui pahar mare de sherry pe care avusese proasta inspirație să-l accepte de la Mr Norrell aveau, combinate, darul de a-l face pe Strange să se simtă foarte somnoros și greoi. Își sprijinea capul cu mâna și ochii aproape că i se închideau.

Mr Norrell vorbea.

— Mulți magicieni, spuse el, lipindu-și palmele una de alta, au încercat să atribuie puteri magice unor obiecte. Nu este o operațiune dificilă, iar magicianul poate alege orice obiect dorește. Arbori, bijuterii, cărți, gloanțe, pălării – toate acestea au fost folosite la un moment dat în acest scop.

Privindu-și atent și încruntat vârfurile degetelor, Mr Norrell urmă: Închizând o parte dintre puterile sale într-un obiect, magicianul speră să se apere de acea scădere a puterilor care apare inevitabil pe timp de boală sau la bătrânețe. Chiar și eu am fost adesea tentat să fac asta; abilitățile pe care

le am sunt date serios peste cap dacă sunt foarte răcit sau dacă mă doare gâtul. Și totuși, după ce m-am gândit îndelung la acest lucru, am ajuns la concluzia că nu e deloc recomandabil să-ți împărți astfel puterea. Să ne gândim, de pildă, la inele. S-a crezut mult timp că inelele sunt foarte potrivite pentru acest tip de magie, datorită dimensiunilor lor reduse. Poți purta un inel pe deget ani de zile, fără să atragi în niciun fel atenția – însă cu totul altfel ar sta lucrurile dacă ai purta mereu cu tine o carte sau o pietricică – și totuși, aproape că nu există magician care, după ce a încredințat unui inel o parte din puterile lui magice, să nu fi pierdut cumva inelul respectiv; apoi urmează, desigur, o sumedenie de neazuri până să-l recupereze. Să ne gândim, de pildă, la exemplul Maestrului din Nottingham, care a trăit în secolul al XII-lea; fiica acestuia a confundat inelul puterii cu o bijuterie ieftină, și l-a pus pe deget și s-a dus la târgul de Sfântul Matei. Această tânăra nesocotită...

— Ce? strigă Strange dintr-odată.

— Ce? spuse și Mr Norrell, tresărind.

Strange îl privi lung și întrebător. Mr Norrell îi întoarse privirea, puțin speriat.

— Vă cer iertare, domnule, spuse Strange, dar am înțeles oare bine ce spuneți? vorbiți despre puteri magice transferate asupra unor inele, pietre, amulete – și altele asemenea?

Mr Norrell încuviință, încă temător.

— Dar parcă spuneți... adică, urmă Strange, încercând să-și controleze tonul, *parcă* mi-ați spus acum câteva săptămâni că inelele și pietrele magice sunt doar povești.

Mr Norrell își privi alarmat eulul.

— Dar poate că mă înșel? spuse Strange.

Mr Norrell nu răspunse.

— M-am înșelat, zise iarăși Strange. Vă cer iertare că v-am întrerupt, domnule. Vă rog să continuați.

Însă Mr Norrell, deși părea foarte ușurat că Strange nu insistase, părea să-și fi pierdut cheful de prelegeri și propuse să ia câte un ceai; iar domnul Strange se grăbi să încuviințeze propunerea.⁶²

---

⁶² Povestea fiicei Maestrului din Nottinghamshire (la care Mr Norrell n-a mai revenit) merită spusă, așa că iat-o în cele ce urmează.

Târgul la care s-a dus tânăra se ținea în Nottingham, în ziua Sfântului Matei. Fata petrecu o zi foarte plăcută,

---

plimbându-se printre tarabe și cumpărând pânzeturii, dantele și mirodenii. La un moment dat, în cursul după-amiezii, se întoarse brusc ca să vadă niște acrobați italieni aflați în spatele ei, iar pulpana mantiei pe care o purta, din cauza mișcării rapide, lovi o găscă din apropiere. Pasărea începu să fugă furioasă către ea, fâlfâind din aripi și țipând. Surprinsă, fata scăpă inelul tatălui ei, care căzu drept în ciocul deschis al găstei; iar găscă, la fel de surprinsă la rândul ei, îl înghiți. Înainte ca fiica Maestrului din Nottingham să apuce să spună sau să facă ceva, păzitorul găștelor își luă pasărea și dispăru cu ea în mulțime.

Gâsca fu cumpărată de un om pe nume John Ford, care o duse la el acasă, în satul Fiskerton; a doua zi, nevasta omului, Margaret Ford, tăie pasărea, o jumuli și îi scoase măruntaiele. În pipotă găsi un inel din argint masiv, împodobit cu un chihlimbar galben tăiat neregulat. Femeia puse inelul pe o masă, lângă trei ouă de găină luate din cuibar în aceeași dimineață.

Ouăle începură de îndată să tremure, apoi se crăpă și din fiecare ou ieși câte o minunăție. Din primul ieși un instrument cu coarde ca o violă, dar având niște mâini și picioare în miniatură, care începu să cânte singur cu un arcuș micuț de tot. Din următorul ou ieși o corabie făcută din fildeșul cel mai fin, cu velatura din pânză albă și cu vâsle din argint. Iar din ultimul ieși un pui cu pene ciudate, roșii și aurii. Aceasta a fost, de altfel, singura dintre minuni care a rezistat mai mult de o zi. Peste un ceas sau două, viola plesni ca o coajă de ou și se făcu bucăți, iar la asfințit vâslele corăbiei începură să se miște și ambarcațiunea se îndepărtă prin văzduh; pasărea, însă, crescă și mai târziu aprinse un foc ce distruse aproape tot Grantham-ul. În timpul incendiului, cineva a observat pasărea care se îmbăia în flăcări. Din acest motiv s-a presupus că era vorba de o pasăre Phoenix.

Atunci când Margaret Ford își dădu seama că pusese mâna, din întâmplare, pe un inel cu puteri magice, ea se hotărî să-l folosească pentru a face magie. Femeia însă avea, din păcate, o inimă neagră ca fundul iadului; își tiraniza soțul cel blând și petrecea ceasuri întregi clocind planuri de răzbunare împotriva dușmanilor ei. John Ford era stăpânul conacului din Fiskerton, iar în lunile următoare au început să curgă darurile – pământuri și alte bogății – din partea unor lorzi mai importanți, care se temeau de vrăjile periculoase ale nevastei sale.

Veștile despre minunile înfăptuite de Margaret Ford au ajuns curând și la Nottingham, unde Maestrul din Nottingham zăcea în pat, trăgând să moară. Își pierduse atât de multe puteri odată cu inelul, încât îl cuprinsese mai întâi melancolia, apoi disperarea, iar în cele din urmă căzuse grav bolnav. Când află în sfârșit ceva despre inel, era prea sfârșit ca să mai poată face ceva.

Fiica lui, pe de altă parte, era cuprinsă de remușcări pentru că adusese o asemenea nenorocire asupra părintelui său și socoti că e de datoria ei să încerce să recupereze inelul; prin urmare, fără a dezvălui nimănui planurile ei, plecă la drum, urmărind cursul râului, către satul Fiskerton.

Nu trecuse încă de Gunthorpe când zări o priveliște înspăimântătoare. O pădure ardea: flăcări viii și înalte săreau în toate părțile. Fumul negru și amar îi înțepa ochii și-i usca gâtul, însă pădurea nu se mistuia în flăcări. Dinspre arbori se auzea un geamăt slab, de parcă aceștia plângeau din cauza chinului nefiresc la care erau supuși. Fiica Maestrului se uită în jur, sperând să vadă pe cineva care ar fi putut să-i explice această minune. Un tânăr pădurar aflat în trecere îi spuse:

— Acum două săptămâni, Margaret Ford a poposit în pădurea asta pe când se întorcea de la Thurgarton. S-a odihnit la umbra copacilor, a băut din pârâu și a mâncat alune și fructe sălbatice, însă, tocmai când pleca, o rădăcină i-a prins piciorul și a făcut-o să cadă, iar când s-a ridicat, un măceș a avut neobrăzarea să o zgârie pe braț. Atunci ea a făcut farmece și a jurat că pădurea asta va arde în veci.

Fiica Maestrului îi mulțumi pentru lămuriri și-și continuă drumul. După o vreme i se făcu sete și se lăsă pe vine ca să bea din apa râului. În aceeași clipă, din apă apăru o femeie – sau o creatură care semăna foarte bine cu o femeie. Avea trupul acoperit cu solzi, pielea cenușie și pătată ca un păstrăv, iar pe cap avea o clăie dezordonată de aripioare țepoase și gri de păstrăv. Părea că se încruntă la fiica Maestrului, dar ochii ei rotunzi și reci, ca de pește, și pielea rigidă nu puteau reproduce expresiile omenești, așa că era greu de spus ce vrea să transmită.

— Ah! Vă cer iertare! spuse fiica Maestrului, speriată.

Femeia deschise gura, lăsând vederii un gât de pește și un șir de dinți urâți, tot de pește, dar părea incapabilă de a scoate vreun sunet. Apoi se rostogoli pe o parte și se aruncă la loc în apă.

O femeie ce spăla rufe pe malul râului îi spuse fiicei Maestrului:

— Asta e Joscelyn Trent, care are ghinionul de a fi nevasta unui bărbat de care-i place lui Margaret Ford. Geloasă, Margaret Ford i-a făcut farmece femeii, astfel încât biata de ea trebuie să-și petreacă zilele și nopțile deopotrivă scufundată în apa puțin adâncă a râului, pentru ca pielea și carnea ei vrăjită să nu se usuce, dar, cum nu știe să înnoate, e chinuită de teama că se va îneca.

Fiica Maestrului îi mulțumi femeii pentru lămuriri.

Apoi, fiica Maestrului ajunse în satul Hoveringham. Întâlni un om cu soția lui, înghesuși amândoi în șaua unui ponei micuț, care o sfătuiră să nu intre în sat și o conduseră pe un drum ocolit, de-a lungul unor ulițe și poteci înguste. Ajungând în vârful unei coline înverzite, fiica Maestrului privi la vale și văzu că toți oamenii din sat erau legați la ochi. Nu erau deloc obișnuiți cu această stare de orbire autoimpusă, așa că se loveau tot timpul de ziduri, se împiedicau de scaune și cărucioare, se tăiau cu cuțitul și cu alte obiecte ascuțite și se ardeau cu focul. Prin urmare, erau plini de răni și cicatrice, însă niciunul nu-și lua legătura de la ochi.

— Ah! spuse femeia. Preotul din Hoveringham a avut îndrăzneala de a acuza din amvon răutatea lui Margaret Ford. Episcopi, abazi și canonici n-au scos un cuvânt, dar acest bătrân firav a înfruntat-o, iar ea a aruncat un blestem asupra întregului sat. Acum văd cu toții în fața ochilor imagini ale lucrurilor de care se tem cel mai mult. Bieții de ei își văd copiii murind de foame, părinții înnebunind, văd cum cei iubiți îi batjocoresc și îi trădează. Își văd soțul sau soția ucisă în chipul cel mai groaznic. Așa că, deși toate aceste viziuni nu apar decât în închipuirea lor, sătenii sunt nevoiți să se lege la ochi, căci altfel grozăvia celor văzute i-ar face să-și piardă mințile.

Clătînând din cap, înfiorată de răutatea fără margini a lui Margaret Ford, fiica Maestrului își continuă drumul către conacul lui John Ford; ajunsă aici, le văzu pe Margaret Ford și pe servitoarele acesteia care, înarmate fiecare cu câte un băț, mânău vacile către grajd, pentru mulsul de seară.

Plină de îndrăzneală, fiica Maestrului se duse drept la Margaret Ford. Aceasta se întoarse pe dată și o lovi cu bățul. — Fată rea ce ești! strigă ea. Știu foarte bine cine ești! Inelul mi-a dat de știre. Știu că vrei să mă minți – pe mine, care nu ți-am făcut niciodată vreun rău, și să-mi ceri să te iau servitoare. Știu că ai de gând să-mi furi inelul. Ei bine, ascultă aici! Află că inelul meu e apărat de vrăji puternice. Dacă s-ar găsi un hoț destul de nesăbuit încât să-l atingă, la scurt timp ar ieși din pământ roiuri întregi de albine, viespi și alte soiuri de insecte care l-ar înțepa; din cer ar veni vulturi și șoimi și alte soiuri de păsări care l-ar lovi cu ciocurile; apoi ar apărea urși, mistreți și alte soiuri de fiare care l-ar sfâșia și l-ar face bucăți!

Spunând acestea, Margaret Ford îi trase o bătaie zdravănă fiicei Maestrului, după care le spuse slujnicilor să-i dea de lucru la bucătărie.

Servitoarele lui Margaret Ford, foarte nefericite din cauza traiului mizerabil pe care-l aveau de îndurat, lăsară treburile cele mai grele în seama fiicei Maestrului; și, de câte ori Margaret Ford le bătea sau striga la ele – ceea ce se întâmplă foarte adesea – slujitoarele se consolau aplicându-i același tratament fiicei Maestrului. Cu toate acestea, ea nu se dădu bătută. Vreme de câteva luni munci la bucătărie, gândindu-se tot timpul cum ar putea să o păcălească pe Margaret Ford, făcând-o să scape sau să piardă inelul.

Margaret Ford era o femeie plină de cruzime, iute la mânie și ranchiunoasă. Și totuși, îi plăceau la nebunie copiii mici; avea grijă de copiii de câte ori putea, iar când ținea în brațe un prunc devenea însăși întruchiparea blândeții. Nu avea copii ai ei, iar toți cei care o cunoșteau erau convingeți că acest lucru îi pricinuieste o mare tristețe. Toată lumea credea că Margaret Ford încercase tot soiul de vrăji pentru a rămâne însărcinată, dar fără rezultat.

Într-o zi, în timp ce se juca cu fetița unei vecine, Margaret Ford spuse că, dacă ar fi să aibă vreodată un copil, i-ar plăcea să fie fetiță, o fetiță cu pielea albă ca laptele, cu ochi verzi și cu bucle arămii (trăsături pe care Margaret Ford le avea ea însăși).

— Ah! spuse fiica Maestrului cu nevinovăție, soția episcopului din Epperstone are o fetiță exact așa cum ați spus, o dulceață de copil.

Atunci Margaret Ford o puse pe fiica Maestrului să meargă cu ea până la Epperstone și să-i arate fetița nevestei episcopului; iar când văzu că fetița era, într-adevăr, neînchipuit de drăguță (exact cum spusese fiica Maestrului), o anunță pe mama cea îngrozită că are de gând să-i ia copilul.

După ce aduse copila nevestei episcopului la ea acasă, Margaret Ford deveni aproape de nerecunoscut. Își petrecea zilele îngrijind fetița, jucându-se cu ea și cântându-i. Margaret Ford era plină de mulțumire. Folosea acum inelul magic mult mai puțin decât înainte, și nu se mai înfuria aproape niciodată.

Și așa trecură zilele până când se împlini aproape un an de când fiica Maestrului sosise în casa lui Margaret Ford. Într-o zi de vară, Margaret Ford, fiica Maestrului, fetița și alte câteva sslujnice luau prânzul pe malul râului. După masă, Margaret Ford se duse să se odihnească la umbra unei tufe de trandafiri. Era o zi călduroasă și erau toate somnoroase.

De îndată ce văzu că Margaret Ford adormise, fiica Maestrului scoase o bomboană și i-o arătă fetiței. Aceasta, care știa prea bine la ce folosesc bomboanele, deschise larg gura, iar fiica Maestrului îi vârî bomboana înăuntru. Apoi, cât putu de repede și având grijă să n-o vadă celelalte slujnice, scoase inelul de pe degetul lui Margaret Ford.

În seara aceea, Strange îi povesti Arabellei tot ce făcuse și spusese Mr Norrell, precum și ce răspunsese el.

— A fost extraordinar de ciudat! Era atât de înspăimântat că l-am prins cu minciuna că nu mai știa ce să spună. Am fost nevoit să mă gândesc eu la subiecte noi, astfel ca el să-mi poată turna noi minciuni. A trebuit să conspir cu el împotriva mea!

— Dar nu înțeleg, spuse Arabella. De ce s-a contrazis singur în felul acesta straniu?

— O! E hotărât să țină anumite lucruri doar pentru el. Asta e evident – și presupun că nu ține minte întotdeauna ce s-a hotărât să țină secret și ce nu. Ții minte când ți-am spus că printre cărțile din bibliotecă sunt niște locuri goale? Ei bine, se pare că în ziua când m-a acceptat ca elev, și-a pus servitorii

---

Apoi începu să strige:

— Vai! Vai! Treziți-vă, doamnă! Fetița v-a luat inelul și l-a băgat în gură! Vai! Aveți milă de biata fetiță și desfaceți vraja! Desfaceți vraja!

Margaret Ford se trezi și văzu că fetița avea ceva în gură, dar fiind încă somnoroasă nu înțelese imediat ce se petrecea.

Atunci trecu o albină în zbor prin apropiere, iar fiica Maestrului o arătă cu degetul și scoase un țipăt. Toate celelalte slujnice începură și ele să țipe.

— Repede, doamnă, vă implor! strigă fiica Maestrului. Vai! țipă ea, privind cerul. Iată vulturii și șoimii! Vai! țipă iarăși, privind undeva în depărtare. Iată cum aleargă urșii și mistreții încoace, să o facă bucăți pe biata copilă! Margaret Ford îi strigă inelului să oprească vraja, ceea ce se și întâmplă pe dată, iar aproape în aceeași clipă fetița înghiți bomboana. În timp ce Margaret Ford și slujnicele încercau în toate felurile să convingă fetița să scuipe inelul, fiica Maestrului din Nottingham o luă la goană de-a lungul râului către Nottingham.

Restul poveștii urmează tiparele obișnuite. De îndată ce Margaret Ford descoperi că fusese păcălită, trimise să i se aducă cai și câini, apoi plecă în urmărirea fetei Maestrului. De câteva ori fata păru că și-a găsit pieirea – călăreții aproape o ajunseseră, iar câinii erau chiar în spatele ei. Însă povestea spune că în ajutorul fetei au sărit toți cei vrăjiți de Margaret Ford: sătenii din Hoveringham și-au dat jos legăturile de la ochi și, în ciuda imaginilor groaznice pe care le vedeau, s-au grăbit să construiască baricade pentru a opri înaintarea lui Margaret Ford; biata Joscelin Trent s-a ridicat din râu și a încercat să o tragă pe Margaret Ford în apa noroioasă; iar pădurea cuprinsă de flăcări a început să arunce în ea cu crengi aprinse.

Inelul a ajuns înapoi la Maestrul din Nottingham, care a pus capăt tuturor rețetelor făcute de Margaret Ford și și-a recăpătat averea și reputația.

Mai există și o altă versiune a acestei povești, una în care nu se pomenește nimic de vreun inel fermecat, nici de pădurea cuprinsă de flăcări, nici de pasărea Phoenix – de fapt, în care nu se vorbește deloc despre miracole. Potrivit acestei versiuni, Margaret Ford și fiica Maestrului din Nottingham (care se numea Donata Torel) nu erau dușmane, ci conducătoarele unei congregații de femei-magicieni care s-a dezvoltat în Nottinghamshire în secolul al XII-lea. Hugh Torel, Maestrul din Nottingham, s-a opus acestei congregații și s-a străduit foarte mult s-o distrugă (cu toate că din ea făcea parte și propria lui fiică). Aproape că reușise să o desființeze, dar atunci femeile și-au părăsit casele, tații și bărbații și s-au dus să trăiască în pădure, sub protecția lui Thomas Godbless, un magician mult mai puternic decât Hugh Torel. Această versiune mai puțin colorată a poveștii nu s-a bucurat niciodată de popularitatea celeilalte, însă este cea pe care Jonathan Strange a declarat-o adevărată și a inclus-o în Istoria și practica magiei englezești.

să golească cinci rafturi și a trimis cărțile înapoi în Yorkshire, pentru că sunt prea periculoase ca să le citesc.

— Doamne sfinte! De unde știi? întrebă Arabella, foarte uimită.

— Mi-au spus Drawlight și Lascelles. Pot spune că le-a făcut mare plăcere să-mi dezvăluie acest mic amănunt.

— Ce ticăloși!

Mr Norrell a primit cu mare dezamăgire vestea că instruirea lui Strange trebuia întreruptă o zi sau două, căci el și Arabella voiau să-și caute o locuință.

— Soția lui e problema, îi explică Mr Norrell lui Drawlight, oftând. Dacă nu era însurat, sunt sigur că nu l-ar fi deranjat să vină să locuiască aici, cu mine.

Drawlight se alarmă foarte tare auzind la ce se gândise Mr Norrell, așa că se gândi să-și ia o măsură de precauție pentru a împiedica o eventuală revenire a acestei idei.

— Vai, spuse el, dar gândiți-vă la colaborarea dumneavoastră cu Amiralitatea și cu Ministerul de Război, o muncă atât de importantă și confidențială! Prezența unei alte persoane în casă v-ar stânjeni foarte mult.

— A, nu! Domnul Strange mă va ajuta la acele proiecte! spuse Mr Norrell. Ar fi o mare greșală din partea mea să nu mă asigur că talentul domnului Strange e folosit în interesul țării. Domnul Strange și cu mine am făcut o vizită la Amiralitate joia trecută și am stat de vorbă cu lordul Mulgrave. Cred că lordul Mulgrave n-a fost prea bucuros, la început, văzând că l-am adus cu mine pe domnul Strange...

— Asta pentru că înălțimea Sa e obișnuit cu magia dumneavoastră de calitate! Cred că nu i se pare potrivit ca un simplu *amator* – oricât de talentat ar fi – să se amestece în treburile Amiralității.

— ... Dar, când înălțimea Sa a auzit ideile domnului Strange despre cum pot fi înfrânți francezii cu ajutorul magiei, s-a întors către mine cu un zâmbet larg pe chip și mi-a spus: „Dumneavoastră și cu mine, Mr Norrell, eram cam blazați. Aveam nevoie de sânge tânăr ca să ne revenim, nu-i așa?”

— Lordul Mulgrave v-a spus *asta? Dumneavoastră?* spuse Drawlight. Cât de nepoliticos! Sper, domnule, că l-ați privit așa cum știți dumneavoastră!

— Poftim? Mr Norrell, prins de poveste, nu era deloc atent la spusele domnului Drawlight. „0!” i-am spus, „sunt într-o totul de acord cu înălțimea

Voastră. Dar așteptați să auziți și celelalte idei ale domnului Strange. Abia dacă v-a spus jumătate!”

Nu doar Amiralitatea, ci și Ministerul de Război și toate celelalte ministere aveau de ce să se bucure de apariția lui Jonathan Strange. Dintr-odată, o sumedenie de lucruri bune care înainte păreau foarte dificil de realizat deveniră lesnicioase. Miniștrii regelui se gândeau de mult timp la un plan: să-i facă pe dușmanii Marii Britanii să aibă coșmaruri. Ministrul de Externe făcuse această propunere încă din ianuarie 1808, și timp de un an Mr Norrell îi trimisese conștiincios câte un coșmar în fiecare noapte împăratului Napoleon Bonaparte, însă fără rezultat. Imperiul lui Bonaparte nu se destrămase, iar Bonaparte însuși înainta pe câmpul de luptă cu la fel de multă stăpânire de sine ca întotdeauna. Prin urmare, în cele din urmă, lui Mr Norrell i s-a spus să renunțe. În particular, Sir Walter și domnul Canning erau de părere că planul eșuase deoarece Mr Norrell nu era deloc talentat la crearea de orori. Domnul Canning se plânse că visele urâte pe care i le trimisese Mr Norrell împăratului (care avea drept figură principală un căpitan de dragoni care se ascundea în șifonierul lui Bonaparte) n-ar fi speriat nici o guvernantă, darămite pe cel care cucerise jumătate din Europa. O vreme încercase să-i convingă pe ceilalți miniștri să le solicite domnului Beckford, domnului Lewis și doamnei Radcliffe să creeze niște vise cu adevărat îngrozitoare, pe care Mr Norrell să i le trimită apoi lui Bonaparte. Însă ceilalți miniștri spuseră că una e să angajezi un magician, și cu totul altceva să te folosești de serviciile scriitorilor – și că nu se vor coborâ la un asemenea nivel.

Odată cu apariția lui Strange, planul fu reluat. Strange și domnul Canning bănuiau că întruchiparea răului, împăratul francez, era imun în fața unor demoni atât de lipsiți de substanță ca visele rele, așa că se hotărâră să-și încerce norocul cu aliatul lui Bonaparte, Alexandru, împăratul Rusiei. Avantajul lor era că aveau mulți prieteni la Curtea lui Alexandru: nobili ruși care făcuseră averi vânzând chereștea în Marea Britanie și care doreau să-și continue această afacere profitabilă; apoi mai era și o doamnă scoțiană plină de curaj și de ingeniozitate, soția valetului lui Alexandru.

Aflând că Alexandru era, în chip curios, foarte impresionabil și bisericos, Strange se hotărâ să-i trimită un vis plin de semne rău prevestitoare și simboluri. Șapte nopți la rând, Alexandru visă același vis, în care se făcea că cinează împreună cu Napoleon Bonaparte și li se servește o supă excelentă din carne de vânat. Dar imediat ce gusta supa, împăratul sărea în picioare și

striga: *J'ai une faim qui ne saurait se satisfaire de potage.*⁶³ Apoi se transforma într-o lupoaică ce înghițea mai întâi pisica lui Alexandru, apoi câinele, apoi calul, apoi pe drăguța lui amantă turcoaică. Iar când lupoaica începea să înghită din prietenii și rudele lui Alexandru, pânțelele i se deschidea și ieșeau de acolo pisica, câinele, calul, amanta turcoaică, prietenii, rudele etc., însă cu toții deformați în chipul cel mai îngrozitor. Și, cu cât mânca mai mult, cu atât mai mare se făcea lupoaica; iar când ajungea mare cât Kremlinul, se întorcea, cu mamelele grele legănându-i-se și cu burta însângerată, hotărâtă să devoreze întreaga Moscova.

— Nu e deloc necinstit să-i trimitem un vis care îi spune că nu e bine să aibă încredere în Bonaparte și că Bonaparte îl va trăda până la urmă, îi explică Strange Arabellei. Până la urmă, aș putea foarte bine să-i trimit și o scrisoare în care să-i explic acest lucru. Chiar *nu e bine*, iar Bonaparte *îl va trăda* cu siguranță, până la urmă.

Curând după aceea, doamna scoțiană le trimise vești: împăratul Rusiei era foarte tulburat din cauza viselor și, precum regele Nabucodonosor din Biblie, trimisese după astrologi și ghicitori care să le interpreteze – ceea ce aceștia și făcuseră foarte repede.

Strange îi trimise apoi alte vise împăratului Rusiei.

— De data asta, îi spusese el domnului Canning, v-am urmat sfatul și am făcut aceste vise mai obscure și mai greu de interpretat, ca să le dau ceva de lucru și vrăjitorilor împăratului.

Neobosită, doamna Janet Archibaldovna Barsukova le trimise în curând vestea îmbucurătoare că Alexandru începuse să neglijeze treburile guvernării și ale războiului și că stătea toată ziua să se gândească la visele pe care le avea, discutându-le cu astrologii și vrăjitorii; iar de câte ori primea o scrisoare de la împăratul Napoleon Bonaparte, Alexandru pâlea și era cuprins de fiori.

---

⁶³ „Am o foame pentru care supă nu e de ajuns!”

Glob, coroană și sceptru

Septembrie 1809

În fiecare seară, negreșit, lady Pole și Stephen Black ascultau chemarea cea tristă a clopotului și ajungeau la balul ce se desfășura întotdeauna în saloanele umbrite de la Lost-hope. În ceea ce privea mondenitatea și frumusețea, acestea erau, fără îndoială, cele mai strălucitoare baluri pe care le văzuse vreodată Stephen, însă îmbrăcămintea fină și eleganța dansatorilor contrastau în chip ciudat cu casa în care se aflau, urâțită de numeroase semne de sărăcie și decrepitudine. Muzica nu se schimba niciodată. Câteva melodii chinuite – întotdeauna aceleași – ieșeau dintr-o vioară și dintr-un fluier. Lumânările unsuroase din seu – Stephen, cu ochiul lui format de majordom, nu putea să nu observe că erau mult prea puține pentru dimensiunile salonului – aruncau umbre ciudate pe pereți, în timp ce dansatorii se roteau.

Alteori, lady Pole și Stephen luau parte la procesiuni nesfârșite, în care se purtau stindarde de-a lungul unor holuri prăfoase și slab luminate (gentilomului cu părul ca puful îi plăceau grozav aceste ceremonii). Unele stindarde erau bucăți străvechi și destrămate de broderie deasă; altele erau reprezentări ale victoriilor repurtate de gentilom asupra dușmanilor săi; acestea erau făcute din pielea bine păstrată a respectivilor dușmani, iar buzele, ochii, părul și hainele fuseseră brodate pe piele de femeile din familia gentilomului. Gentilomul cu părul ca puful nu se sătura niciodată de aceste bucurii ale lui și părea să nu aibă nici o îndoială că Stephen și lady Pole se simțeau la fel de bine ca și el.

Deși avea o fire extrem de schimbătoare, rămânea constant în două privințe: admirația pentru înălțimea Ei și afecțiunea pentru Stephen Black.

Dovada acesteia din urmă erau numeroasele daruri pe care i le făcea lui Stephen și ciudatele talismane pe care i le trimitea. Unele dintre daruri erau trimise, ca și înainte, doamnei Brandy, ca din partea lui Stephen; altele îi erau trimise direct lui Stephen; căci, după cum îi spunea plin de voieșie

gentilomul, „Dușmanul tău de moarte n-are să afle nimic!“ (se referea la Sir Walter.) „Din cauza farmecelor pe care i le-am făcut, nici nu-i va trece prin minte să-și pună întrebări. Ha! Ai putea foarte bine să devii arhiepiscop de Canterbury mâine, iar lui nu i s-ar părea nimic ciudat! Nimănui nu i s-ar părea, de altfel.” Apoi, lovit subit de un gând:

— Vrei să devii arhiepiscop de Canterbury mâine, Stephen?

— Nu, mulțumesc, domnule.

— Ești absolut sigur? Nu mi-ar fi greu deloc, iar dacă te simți cât de cât atras de Biserică...

— Vă asigur, domnule, că nu mă atrage deloc.

— Bunul tău gust îți face cinste, ca întotdeauna. Mitra e foarte greu de purtat, și nu-i șade bine nimănui.

Bietul Stephen era copleșit cu minuni. La fiecare câteva zile, se întâmplă ceva care îi aducea un câștig. Uneori valoarea câștigului era foarte mică – poate nu mai mult de câțiva șilingi – însă modul în care primea acest câștig era întotdeauna extraordinar. O dată, de pildă, fu vizitat de administratorul unei ferme care susținea că, în urmă cu câțiva ani, îl întâlnise pe Stephen cu ocazia unor lupte de cocoși organizate în apropiere de Richmond, în partea de nord a ținutului Yorkshire, și că Stephen pusese atunci prinsoare cu el că prințul de Wales va face într-o bună zi ceva care va aduce rușinea asupra țării. Cum acest lucru se întâmplase (administratorul se referea la faptul că prințul își părăsise soția), administratorul venise la Londra cu diligența ca să-i aducă lui Stephen douăzeci și șapte de șilingi și șase pence – aceasta fiind, după spusele lui, suma pariată. Degeaba încercă Stephen să-l convingă că nu asistase niciodată la lupte de cocoși și că nu fusese niciodată în Richmond, ținutul Yorkshire; administratorul nu se lăsă până când nu-l făcu pe Stephen să ia banii.

La câteva zile după vizita administratorului, apăru în fața casei pe de strada Harley un câine mare și cenușiu. Bietul dobitoc era ud learcă din cauza ploii, plin de noroi, și părea să fi venit de foarte departe. Și mai curios era faptul că ținea în gură un document. Cei doi valeți, Robert și Geoffrey, precum și John Longridge, bucătarul, se străduiră din răspuțeri să-l alunge, țipând și aruncând în el cu sticle și cu pietre, însă câinele suportă totul cu stoicism și nu se mișcă până când Stephen Black nu ieși în ploaie și nu-i luă hârtia din gură. După aceea câinele își luă tălpășița cu un aer mulțumit și calm, de parcă se felicita singur pentru o treabă bine făcută. Documentul se

dovedi a fi harta unui sat din ținutul Derbyshire pe care, printre alte lucruri ciudate, era reprezentată și o intrare secretă tăiată în coasta unui deal.

Altă dată, Stephen primi o scrisoare semnată de primarul și consilierii orașului Bath, în care se spunea cum, cu două luni înainte, marchizul de Wellesley fusese în Bath și, pe toată durata șederii sale acolo, vorbise numai despre Stephen Black și despre cât de onest, inteligent și loial față de stăpânul lui e acesta. Primarul și consilierii fuseseră atât de impresionați de cele auzite de la înălțimea Sa, încât dăduseră imediat poruncă să se bată o medalie în onoarea lui Stephen. Odată făcute cinci sute de astfel de medalii, primarul și consilierii le trimiseseră celor mai de vază cetățeni din Bath, spre încântarea generală a tuturor. În plic se afla o medalie și pentru Stephen; primarul și consilierii îl rugau ca la prima sa vizită în Bath să le dea și lor de știre că se află acolo, ca să poată organiza un dineu grandios în cinstea lui.

Toate aceste minuni nu reușeau să-l înveselească pe bietul Stephen. Nu făceau decât să sublinieze caracterul straniu al vieții pe care o ducea. Știa că ceea ce făcuseră administratorul, câinele, primarul și consilierii era împotriva firii lor: administratorii sunt mari iubitori de arginți – și în niciun caz nu dau bani fără motiv; câinii nu petrec săptămâni la rând încercând răbdători să rezolve o sarcină; iar primarii și consilierii nu se îndrăgostesc subit de servitori negri pe care nu i-au văzut în viața lor. Și totuși, niciunul dintre prietenii lui nu părea surprins de aceste întâmplări recente. Stephen se săturase de atâta aur și argint, iar cămăruța lui aflată la mansarda casei de pe strada Harley era plină de comori pe care el nu le voia.

Trecuseră aproape doi ani de când era prizonierul vrăjilor gentilomului. Îl rugase de multe ori pe acesta să-l elibereze – sau, dacă nu pe el, măcar pe lady Pole – însă gentilomul nici nu voia să audă de așa ceva. Așa că Stephen își adunase curajul și încercase să dezvăluie cuiva prin ce treceau el și lady Pole. Ar fi vrut foarte mult să afle dacă mai existaseră vreodată cazuri asemănătoare. Nutrea speranța vagă că va găsi pe cineva care să îi ajute și să-i elibereze. Primul cu care vorbise fusese Robert, valetul. Începu prin a-l avertiza pe Robert că îi va dezvălui un secret despre un necaz care îl chinuie, iar Robert arboră o expresie serioasă și plină de interes, așa cum se cuvenea. Însă, atunci când Stephen începu să vorbească, descoperi, spre uimirea lui, că pe gură îi ieșea cu totul altceva; se trezi că ține un discurs pasionat și savant despre cultivarea și utilizarea mazării și fasolei – subiect despre care nu știa absolut nimic. Ba mai mult, o parte dintre lucrurile pe care le spunea

erau cu totul neobișnuite – dacă l-ar fi auzit un fermier sau un grădinar, ar fi fost extrem de uimit. Vorbi despre diferitele proprietăți ale boabelor plantate sau culese la lumina lunii, în nopțile fără lună, în noaptea de Beltane⁶⁴ sau în noaptea solstițiului de vară, și despre modul în care se schimbau aceste proprietăți dacă foloseai la semănat sau la cules o lopățică sau un cuțit de argint.

Următoarea persoană căreia încercă să-i spună prin ce trecea fu John Longridge. De data aceasta se trezi că povestește cu lux de amănunte tot ce făcuse Iuliu Cezar în Britania. Nici măcar un savant care ar fi studiat vreme de douăzeci de ani și mai bine acest subiect n-ar fi putut face o prezentare atât de clară și detaliată. Și de data aceasta, Stephen spunea lucruri pe care nu le-ai fi putut găsi în nici o carte.⁶⁵

Mai încercă de două ori să dezvăluie îngrozitoarea situație în care se afla: doamnei Brady îi prezintă niște argumente ciudate în apărarea lui Iuda Iscarioteanul, declarând că toate acțiunile de pe urmă ale acestuia fuseseră rezultatul unor instrucțiuni primite de la doi bărbați, John Copperhead și John Brassfoot, despre care Iscarioteanul crezuse că sunt îngeri; iar lui Toby Smith, ajutorul de prăvălie al doamnei Brandy, îi înșirui numele tuturor oamenilor din Irlanda, Scoția, Țara Galilor și Anglia ce fuseseră răpiți de spiriduși în ultimele două sute de ani. Toate aceste nume îi erau complet necunoscute.

---

⁶⁴ Beltane, festival al vechilor celți, serbat la 1 mai (n. tr.).

⁶⁵ Stephen povesti cum, la puțin timp după ce Iuliu Cezar debarcase aici, el își părăsi soldații și se afundă într-un crâng înverzit. Nu ajunsese foarte departe, când dădu peste doi tineri care oftau de zor și izbeau în pământ de supărare. Amândoi erau extrem de plăcuți la înfățișare și purtau haine foarte fine, colorate cu vopseluri dintre cele mai rare. Pe Iuliu Cezar îl impresionă atât de mult înfățișarea nobilă a acestor tineri, încât începu să le pună tot felul de întrebări, la care cei doi îi răspuseră cu nevinovăție și fără urmă de înfumurare. Li explicară că erau amândoi reclamanți ce-și căutau dreptatea la Curtea locală de judecată. Curtea se întrunea în fiecare trimestru pentru a rezolva conflictele și a-i pedepsi pe răufăcători, însă din nefericire rasa din care făceau parte era una deosebit de rea și de certăreață, iar acum nu se mai putea ține nici un proces pentru că nu reușeau să găsească un judecător imparțial; toți membrii venerabili ai comunității erau fie acuzați de vreo nelegiuire, fie aveau legături cu vreunul din cazurile ce trebuiau judecate. Auzind acestea, pe Cezar îl cuprinse mila față de cei doi și se oferă pe dată să le fie el judecător - iar cei doi se grăbiră să primească.

Conduseră mai departe prin pădure, până când ajunseră într-o poiană aflată între mai multe coline blânde și înverzite. Aici se aflau cam o mie de bărbați și femei, cu toții frumoși așa cum lui Cezar nu-i fusese prea des dat să vadă. El se așeză atunci pe pământ și ascultă cu răbdare toate plângerile și acuzațiile lor; după aceea îi judecă atât de înțelept, încât cu toții fură mulțumiți și nimeni nu plecă de acolo crezând că i s-a făcut o nedreptate. Și, fiind ei atât de încântați de felul în care Iulius Cezar le făcuse dreptate, îi spuseră că-i vor da drept răsplată orice își dorește. Iuliu Cezar se gândi o clipă, apoi spuse că vrea să ajungă conducătorul întregii lumi. Atunci ei îi promisera că așa va fi.

În cele din urmă, Stephen fu nevoit să se resemneze: oricât ar fi încercat, pur și simplu *nu putea* să vorbească despre vraja care îl subjugă.

Persoana care suferea cel mai mult de pe urma tăcerilor lui străinii și a dispoziției lui înnegurate era, fără îndoială, doamna Brandy. Nu înțelegea că Stephen se schimbase față de toată lumea; era convinsă că se purta așa numai față de *ea*. Într-o zi, la începutul lunii septembrie, Stephen îi făcu o vizită. Nu se văzuseră de câteva săptămâni, pricină din care doamna Brandy era nespus de nefericită, atât de nefericită, încât îi trimisese o scrisoare lui Robert Austin, iar Robert se dusesse imediat la Stephen și-l certase pentru neglijența de care dădea dovadă. Și totuși, odată ce Stephen sosi în micul salonaș aflat deasupra prăvăliei de pe strada St James, nimeni n-ar fi putut s-o învinuiască pe doamna Brandy dacă și-ar fi dorit să-l vadă plecat cât mai curând: stătea cu capul în mâini, oftând amarnic, și nu spunea nimic. Doamna Brandy îi oferi vin de Constantia, marmeladă, o brișă cu semințe, făcută după o rețetă foarte veche – tot soiul de delicatose – însă el le refuză pe toate. Nu voia nimic; atunci doamna Brandy se așeză lângă șemineu și își reluă lucrul de mână – o bonetă pe care o broda, descurajată, tot pentru el.

— Poate că, spuse ea, v-ați plictisit de Londra și de mine și vreți să vă întoarceți în Africa?

— Nu, spuse Stephen.

— Cred că Africa e un loc absolut fermecător, spuse doamna Brandy, ce părea hotărâtă să se pedepsească singură, trimitându-l cât mai curând pe Stephen în Africa. Am auzit numai lucruri bune despre ea. Sunt portocale și ananas peste tot, și trestie de zahăr, și arbori de ciocolată.

Cum lucrase timp de paisprezece ani în prăvălie, pentru doamna Brandy lumea era reprezentată în funcție de mărfurile pe care le producea. Râse amar, apoi urmă:

— Cred că nu mi-ar merge deloc bine în Africa. Ce nevoie mai au oamenii de prăvălii dacă ajunge să întindă mâna ca să culeagă fructul dorit din cel mai apropiat pom? O, da! Aș ajunge imediat la sapă de lemn în Africa.

Rupse ața cu dinții.

— Asta nu înseamnă că n-aș merge bucuroasă acolo, chiar și mâine, zise ea înfigând cu hotărâre ața în urechea acului nevinovat, dacă mi-ar cere cineva asta.

— Ați merge în Africa de dragul meu? Întrebă Stephen surprins.

Doamna Brandy ridică privirea.

— Aș merge oriunde de dragul dumneavoastră, spuse ea. Credeam că știți asta.

Se priviră unul pe altul cu mâhnire.

Apoi Stephen spuse că trebuie să se întoarcă acasă, să-și vadă de treburi.

Când ieși pe stradă, cerul se înnegură și începu să plouă. Trecătorii își deschideau umbrelele. Mergând de-a lungul străzii St James, Stephen văzu o priveliște stranie – o corabie neagră ce venea înspre el prin aerul cenușiu și umezit de ploaie, pe deasupra mulțimii. Era o fregată înaltă cam de jumătate de metru, cu pânzele murdare și zdrențuite și cu vopseaua cojită.

Înainta ridicându-se și coborând succesiv, legănată parcă de valurile mării. Văzând-o, Stephen fu cuprins de fiori. Din mulțime apăru un cerșetor, un negru cu pielea la fel de întunecată și lucioasă ca a lui Stephen. De pălăria lui era legată corabia. Mergând, își legăna capul în sus și în jos, ajutând corabia să se miște. Înainta cu niște mișcări curioase, când săltate, când unduioase, foarte încet, ca nu cumva să i se strâmbe pălăria enormă. Totul semăna cu un dans extrem de lent. Cerșetorul se numea Johnson. Era un marinar sărac și schilod, căruia i se refuzase cererea de pensie. Neavând din ce altceva să trăiască, se apucase de cântat și de cerșit, având mare succes în această întreprindere; tot orașul îl știa din pricina pălăriei curioase pe care o purta. Johnson întinse mâna către Stephen, dar acesta întoarse privirea. Avea întotdeauna mare grijă să nu vorbească negrilor din clasele inferioare, ba chiar să-i ignore complet. Se temea că, dacă l-ar vedea cineva că stă de vorbă cu astfel de oameni, ar presupune că are ceva legături cu ei.

Se auzi strigat și sări ca ars; dar nu era decât Toby Smith, băiatul de prăvălie al doamnei Brandy.

— O! Domnule Black! strigă Toby, grăbindu-se să-l ajungă. Aici erați! Știu că de obicei mergeți foarte repede, așa că eram convins că ați ajuns deja pe strada Harley. Doamna Brandy vă transmite salutări și vă înapoiază acest obiect pe care l-ați uitat lângă scaun.

Spunând acestea, Toby îi întinse o diademă de argint, o bandă delicată de metal care i s-ar fi potrivit perfect lui Stephen ca dimensiune. Nu avea niciun ornament, cu excepția câtorva semne și litere ciudate gravate în argint.

— Dar nu e a mea! spuse Stephen.

— Ah, spuse Toby pe un ton neutru; apoi îi veni ideea că Stephen probabil glumește. Vai, domnule Black; doar v-am văzut de atâtea ori purtând-o! spuse el chicotind, apoi făcu o plecăciune și o luă la fugă înapoi către prăvălie, lăsându-l pe Stephen cu diadema în mână.

Acesta din urmă traversă Piața Picadilly și ajunse pe strada Bond. Nu mersese prea mult când îi ajunseră la urechi niște strigăte, iar din susul străzii apăru în goană o siluetă scundă. După înălțime, părea să fie un copil nu mai mare de patru-cinci ani, dar figura albă ca de ceară, cu trăsături aspre, era a unuia mult mai în vârstă. După el, la o distanță destul de mare, veneau doi-trei oameni, ce strigau: „Hoțul!“ și „Puneți mâna pe el!“

Stephen făcu un salt și îi tăie calea hoțului. Puștiul nu reuși să scape imediat din strânsoarea lui Stephen (care era abil în mișcări), nici Stephen nu reuși să-l rețină prea mult pe puști (care avea mișcări de zvârlugă). Hoțul ducea cu el un pachet lunguiet, înfășurat într-un material roșu, pe care reuși cumva să i-l plaseze lui Stephen, apoi dispăru într-o mare de oameni adunați în fața prăvăliei lui Hemming, bijutierul. Acești oameni tocmai ieșiseră din prăvălie și nu știau nimic despre urmărire, așa că nu s-au dat la o parte atunci când hoțul a nimerit în mijlocul lor. Era deja imposibil să-ți mai dai seama încotro o luase.

Stephen rămase pe loc, ținând în mână pachetul. Materialul în care era învelit, o catifea veche și moale, alunecă de pe el, dezvăluind o vergea lungă de argint.

Primul dintre urmăritori care ajunse lângă Stephen era un gentilom oacheș și frumos, îmbrăcat în haine negre, sobre, dar elegante.

— Aproape că l-ați prins, îi spuse el lui Stephen.

— Îmi pare rău, domnule, spuse Stephen, că n-am reușit să-l rețin. Însă, după cum vedeți, am aici obiectul pe care vi-l furase, continuă el, întinzându-i celuilalt vergeaua de argint și bucata de catifea; însă gentilomul nu le luă.

— E numai vina mamei! spuse acesta furios. Ah! Cum poate fi atât de neglijentă? I-am spus de o mie de ori să nu mai lase fereastra salonului deschisă, pentru că mai devreme sau mai târziu o să intre un hoț peste ea. Nu i-am spus asta de o sută de ori, Edward? N-am spus așa, John?

Aceste ultime cuvinte le fuseseră adresate servitorilor gentilomului, care sosiseră și ei în goană după stăpânul lor. Cei doi aveau răsuflarea tăiată de atâta alergătură și nu puteau răspunde, dar dădură din cap viguros, confirmând spusesele gentilomului.

— Toată lumea știe că am în casă tot felul de comori, urmă gentilomul, și cu toate astea ea continuă să țină fereastra deschisă, în ciuda avertismentelor mele! Iar acum, parcă văd: stă și plânge pentru că a pierdut această comoară care a fost a familiei mele timp de sute de ani. Căci, vedeți

dumneavoastră, mama e foarte mândră de familia ei și de toate odoarele pe care le-a adunat. De pildă, acest sceptru e o dovadă a faptului că ne tragem din spița vechilor regi ai Wessexului; i-a aparținut lui Edgar – sau lui Alfred – sau așa ceva.

— Atunci vă rog să-l luați înapoi, domnule, zise Stephen pe un ton insistent. Sunt sigur că mama dumneavoastră se va bucura foarte tare să-l vadă recuperat.

Gentilomul întinse mâna ca să ia sceptrul, dar apoi se retrase brusc.

— Nu! strigă el! Nu-l iau! Pe onoarea mea că nu. Dacă îi înapoiez mamei acest obiect de preț, nu va învăța ce consecințe nefaste poate avea propria ei neglijență! N-are să se învețe minte să țină fereastra închisă! Și data viitoare cine știe ce-mi mai fură hoții? Parcă văd că mâine ajung acasă și găsesc casa goală! Nu, domnule, sceptrul trebuie să-l păstrați dumneavoastră! E răsplata pe care vreau să v-o ofer pentru că ați încercat să prindeți hoțul.

Servitorii gentilomului dădură din cap în semn de încuviințare, hotărârea părându-li-se de bună seamă firească. Apoi se apropie de ei o trăsură; gentilomul și servitorii se suiră în ea și plecară.

Stephen rămase în ploaie, ținând într-o mână o diademă și în cealaltă un sceptru. În fața lui se aflau prăvăliile de pe strada Bond, cele mai moderne din tot regatul. În vitrinele acestor prăvălii erau expuse mătăsuri și catifele, voaluri brodate cu perle și pălării cu pene de păun, diamante, rubine, giuvaiericele și tot soiul de nimicuri din aur și argint.

„Hmm, își zise Stephen, fără îndoială că are să-mi presare în cale tot soiul de comori din aceste prăvălii. Însă voi fi mai isteț decât el. Am să mă duc acasă pe alt drum.“

Zis și făcut: o luă pe o alee îngustă, printre două clădiri, traversă o curte interioară, trecu de o poartă, intră pe o altă alee și ajunse pe o stradă cu locuințe modeste. Zona era aproape pustie și ciudat de liniștită. Nu se auzea decât zgomotul ploii pe pavaj. Din cauza ploii, fațadele caselor erau întunecate, părând aproape negre. Cât despre locuitorii de aici, aceștia trebuie să fi fost foarte economi, căci nu se vedea nicăieri vreo lampă sau vreo lumânare aprinsă, în ciuda atmosferei atât de mohorâte de afară. Și totuși, norii cei deși nu acoperiseră complet cerul; la orizont se vedea o lumină alburie și apoasă, astfel că, între cerul întunecat și pământul aidoma, ploaia cădea în rafale argintii și strălucitoare.

Brusc, de pe o alee lăturalnică apăru un obiect strălucitor care se rostogoli pe pavajul umed și se opri drept în fața lui Stephen.

Privindu-l, acesta oftă adânc; era, întocmai cum se așteptase, un mic glob de argint, cu un aspect foarte vechi și uzat. În partea de sus, unde ar fi trebuit să aibă o cruce, semn că întreaga lume îi aparține lui Dumnezeu, se afla o minusculă palmă deschisă, cu un deget lipsă. Acest simbol – palma deschisă – îi era bine cunoscut lui Stephen, căci gentilomul cu părul ca puful îl folosea adesea. Nu mai departe de seara trecută, Stephen luase parte la o procesiune și purtase un stindard pe care era reprezentat chiar acest simbol prin curți întunecoase și bătute de vânt și de-a lungul unor alei mărginite de stejari imenși, în ale căror crengi nevăzute vântul se zbătea neostoit.

Atunci se auzi o fereastră deschizându-se și o femeie cu părul pus pe moațe scoase capul în stradă de undeva de la mansarda unei case.

— Ce faci, ia-l de jos! strigă ea, privindu-l furioasă pe Stephen.

— Dar nu e al meu! strigă el, la rându-i.

— Auzi, cică nu-i al lui! îngână femeia, înfuriindu-se și mai rău. Mai zi și că n-am văzut adineauri cum ți-a căzut din buzunar și s-a rostogolit pe jos! Zi și că nu mă cheamă Mariah Tompkins! Zi și că nu trudesz zi și noapte să țin curățenie pe strada Pepper, ca să poți veni matale să-ți arunci gunoaiile aici!

Oftând din rărunchi, Stephen ridică globul. Descoperi că, în ciuda celor spuse de Mariah Tompkins, nu putea să îl pună în buzunar pentru că era foarte greu și risca să-și rupă materialul pantalonilor. Fu nevoit așadar să înainteze în ploaie ținând într-o mână sceptrul și în cealaltă globul. Diadema o puse pe cap, căci acolo stătea cel mai bine și, astfel gătit, își văzu de drum către casă.

Odată ajuns în locuința de pe strada Harley, coborâ în bucătărie. Însă, după ce deschise ușa, se trezi nu în bucătărie, ci într-o încăpere pe care nu o mai văzuse niciodată. Strănută de trei ori.

Nu-i trebui mai mult de o clipă să-și dea seama, ușurat, că nu se află la Lost-hope. Era o încăpere normală – cum ai fi putut găsi în orice locuință înstărită din Londra. Înăuntru era însă foarte multă dezordine. Locuitorii casei, probabil mutați de curând, încă nu terminaseră de despachetat. Erau acolo toate obiectele pe care te-ai aștepta să le vezi într-o cameră de zi și de studiu: măsuțe pentru jucat cărți, mese de lucru, mese pentru lectură, o garnitură de sobă, tot felul de scaune, mai mult sau mai puțin confortabile și utile, oglinzi, cești de ceai, ceară pentru sigilii, sfeșnice, tablouri, cărți (foarte multe cărți), nisipelnițe, călimări, stilouri, hârtii, ceasuri, gheme de sfoară, scăunele, ecrane ignifuge și mese de scris. Însă toate acestea erau claie peste grămadă, alăturate în combinații inedite și surprinzătoare. Încăperea era

presărată cu lăzi, cuferे și cutii, unele golite, altele despachetate doar pe jumătate, altele de-abia atinse. Paiele pentru izolat fuseseră scoase din lăzi și zăceau acum împrăștiate pe podea și pe mobilă, din care pricină aerul era foarte prăfos; Stephen mai strănută de două ori. Mai mult, o parte dintre paie ajunseseră în sobă și amenințau să dea foc întregii încăperi.

În încăpere se aflau două persoane: un bărbat pe care Stephen nu-l mai văzuse niciodată și gentilomul cu părul ca puful. Necunoscutul era așezat la masă, în fața ferestrei. În mod normal ar fi trebuit să fie ocupat cu despachetatul și cu aranjarea camerei, însă abandonase această sarcină și acum era cufundat în lectură. Din când în când lăsa cartea deoparte și începea să caute câte ceva în alte două-trei volume de pe masă; apoi murmură ca pentru sine, cu un aer foarte entuziasmat; și sfârșea prin a nota ceva într-un carnețel pătat cu cerneală.

În acest timp, gentilomul cu părul ca puful ședea pe un fotoliu aflat de partea cealaltă a șemineului, privindu-l pe celălalt bărbat cu atâta răutate, încât Stephen începu să se teamă pentru viața acestuia. Însă, când îl zări pe Stephen, gentilomul cu părul ca puful deveni dintr-odată numai lapte și miere.

— Ah, iată-te în sfârșit! strigă el. Ce înfățișare nobilă îți dau aceste podoabe regești!

Chiar în fața ușii se afla o oglindă de dimensiuni mari, iar Stephen se văzu pentru prima oară cu coroană, sceptru și glob. Semăna leit cu un rege. Apoi îl privi pe bărbatul așezat la masă, așteptând o reacție a acestuia la vederea unui negru cu coroană pe cap, apărut brusc la el în casă.

— O! Nu-ți face griji din pricina *lui!* spuse gentilomul cu părul ca puful. Nu poate nici să ne vadă, nici să ne audă. Nu e cu nimic mai talentat decât celălalt. Uite! spuse el, apoi mototoli o foaie de hârtie și o aruncă cu putere drept în capul celui lalt. Acesta nu se mișcă și nu ridică privirea, părând că nu simțise absolut nimic.

— Celălalt, domnule? Despre ce vorbiți?

— Acesta e magicianul cel tânăr. Cel care a sosit de curând la Londra.

— Chiar așa? Am auzit de el, desigur. Sir Walter are o părere foarte bună despre el. Însă mărturisesc că am uitat cum se numește.

— Ah! Cui îi pasă cum se numește? Contează că e la fel de prost ca și celălalt și aproape tot atât de urât.

— Poftim? spuse dintr-odată magicianul. Lăsa deoparte cartea și se uită în jur, cu un aer ușor bănuitor. Jeremy! strigă el apoi cu putere.

De după ușă apăru capul unui servitor, care însă nu se mai osteni să intre.

— Da, domnule? spuse acesta.

Stephen făcu ochii mari văzând această manifestare de indolență – el n-ar fi permis niciodată așa ceva. Se hotărâ să-l privească pe servitor cu multă răceală, ca să-l pedepsească într-un fel, dar apoi își aminti că acesta nu poate să-l vadă.

— Casele acestea londoneze sunt incredibil de prost construite, spuse magicianul. Tocmai i-am auzit pe vecini vorbind.

Spusele stăpânului prezentau destul interes, așa că servitorul pe nume Jeremy se hotărâ să intre, totuși, în cameră. Rămase apoi nemișcat o vreme, ascultând atent.

— Toți pereții sunt la fel de subțiri? urmă magicianul. Crezi că e ceva în neregulă cu ei?

Jeremy ciocăni în peretele ce despărțea încăperea de locuința vecină. Acesta scoase un sunet înfundat și slab, întocmai ca toți ceilalți pereți zdraveni și bine clădiți din regat. Nedumerit, Jeremy spuse:

— Eu nu aud nimic, domnule. Ce spuneau vecinii?

— Cred că l-am auzit pe unul dintre ei spunându-i altuia că e prost și urât.

— Sunteți sigur, domnule? Pe partea asta locuiesc două bătrâne.

— Ha! Asta nu dovedește nimic. În zilele noastre, vârsta înaintată nu mai reprezintă nici o garanție.

Spunând acestea, magicianul păru că s-a plictisit brusc de această conversație, drept pentru care își reluă lectura întreruptă.

Jeremy mai așteptă un moment, apoi, văzând că stăpânul a uitat cu totul de el, plecă.

— Încă n-am apucat să vă mulțumesc, domnule, îi spuse Stephen gentilomului, pentru aceste daruri minunate.

— O, Stephen! Mă bucur că îți sunt pe plac. Mărturisesc, coroana e de fapt vechea ta pălărie, transformată cu ajutorul magiei. Aș fi vrut să-ți ofer o coroană veritabilă, dar n-am reușit să procur una într-un răstimp atât de scurt. Cred că ești dezamăgit. Dar stai așa... dacă mă gândesc bine, regele Angliei are mai multe coroane, pe care nu le folosește aproape niciodată.

Spunând acestea, gentilomul cu părul ca puful ridică brațele, ținând întinse două degete foarte lungi și albe.

— Ah! strigă Stephen, înțelegând brusc ce voia să facă gentilomul. Dacă vreți să faceți o vrajă care să-l aducă aici pe regele Angliei cu una din coroanele lui – și cred că asta vreți, în marea dumneavoastră bunătate – vă

rog din suflet să nu vă osteniți! Nu îmi trebuie o altă coroană acum, iar regele Angliei, după cum știți, e foarte în vârstă – n-ar fi mai bine să-l lăsăm să stea liniștit acasă?

— Prea bine, atunci! spuse gentilomul, lăsând brațele în jos.

Din lipsă de ocupație, începu să-l batjocorească iar pe noul magician. Nu-i plăcea nimic la acest om. Luă în râs, pe rând, cartea pe care o citea, cizmele pe care le purta și înălțimea acestuia (cu toate că magicianul era exact la fel de înalt ca însuși gentilomul cu părul ca puful – lucru dovedit când se întâmplă ca cei doi să stea în picioare în același timp).

Stephen era nerăbdător să se întoarcă acasă, la îndatoririle lui, însă se temea că, dacă îi lasă pe cei doi singuri, gentilomul va începe să arunce în magician cu ceva mai substanțial decât ghemotoace de hârtie.

— Nu vreți să mergem împreună pe strada Harley, domnule? întrebă el. Ați putea astfel să-mi povestiți despre modul în care nobilele dumneavoastră fapte au modelat Londra și au umplut-o de glorie. E așa de interesant ce-mi spuneți dumneavoastră! Nu mă satur niciodată de aceste relatări.

— Cu mare plăcere, Stephen! Cu mare plăcere!

— E departe, domnule?

— Ce să fie departe, Stephen?

— Strada Harley, domnule. Nu știu unde ne aflăm acum.

— Ne aflăm în Piața Soho; nu, nu e departe deloc!

Când ajunseră la locuința de pe strada Harley, gentilomul își luă rămas-bun de la Stephen cu multă duioșie, îndemnându-l să nu se întristeze din cauza despărțirii, căci avea să se revadă din nou, chiar în aceeași seară, la Lost-hope, „unde va avea loc o ceremonie absolut fermecătoare în clopotnița din Turnul de Est“. Vom comemora o întâmplare de acum – hm... de acum aproape cinci sute de ani – când am reușit, cu o lovitură de geniu, să-i răpesc pe copiii dușmanului meu, apoi i-am aruncat din clopotniță, trimițându-i astfel la moarte. În seara asta vom retrăi acest măreț triumf! Vom îmbrăca niște păpuși de paie cu hainele pătate de sânge ale copiilor, apoi le vom arunca de sus pe pavaj, și vom cânta, vom dănuși și ne vom bucura amintindu-ne de distrugerea lor!

— Și această ceremonie are loc în fiecare an, domnule? Sunt sigur că mi-aș fi amintit dacă aș mai fi văzut-o vreodată. E atât de... izbitoare.

— Mă bucur că spui asta. Ceremonia are loc ori de câte ori îmi aduc eu aminte. E drept că a fost cu mult mai izbitoare atunci când am folosit copii adevărați.

Soția magicianului

Decembrie 1809-ianuarie 1810

Acum Londra avea doi magicieni pe care să-i admire și cărora să le dea importanță, și cred că toată lumea a ghicit deja că, dintre cei doi, Londra îl prefera pe domnul Strange. Strange era exact așa cum își închipuiau toți că trebuie să fie un magician. Era înalt; era fermecător; avea un zâmbet plin de ironie; și, spre deosebire de Mr Norrell, vorbea foarte mult despre magie și nu se sfia să răspundă oricăror întrebări pe marginea acestui subiect. Domnul și doamna Strange luau parte la multe dineuri și serate, iar în decursul acestora Strange accepta rugămințile celor de față și le arăta una sau două vrăji mărunte. Cea mai populară dintre acestea era cea prin care făcea să apară viziuni pe suprafața apei.⁶⁶ Spre deosebire de Norrell, Strange nu folosea un vas de argint, instrumentul tradițional pentru producerea de viziuni. Strange spunea că într-un astfel de vas vezi atât de puține, încât aproape că nu merită să te chinui să faci vraja. El prefera să aștepte ca servitorii să strângă farfuriile și tacâmurile și să îndepărteze fața de masă, după care vărsa un pahar de vin pe masă și invoca viziunile ce apăreau pe pelicula de lichid astfel formată. Din fericire, gazdele lui erau în general atât de încântate să vadă această vrajă, încât nu se plângeau aproape niciodată că li s-au murdărit mesele și covoarele.

---

⁶⁶ Pe 14 mai 1810, Strange îi scria lui John Segundus:

„[...] Aici tuturor le place nespus să li se arate viziuni, iar eu le fac pe plac bucuros de câte ori pot. Orice ar spune Mr Norrell, e un lucru lesne de făcut și nimic nu-i încântă mai mult pe neinițiați. Singurul neajuns e că oamenii sfârșesc mereu prin a-mi cere să le arăt ce fac rudele lor. Marți, de pildă, eram în Piața Tavistock, în vizită la o familie cu numele Fulcher. Am vărsat niște vin pe masă, am spus incantația și le-am arătat o bătalie pe mare ce avea loc chiar în acel moment în Bahamas, apoi ruinele unei mănăstiri napolitane scăldate în lumina lunii și, în cele din urmă, pe împăratul Napoleon Bonaparte care bea o ceașcă de ciocolată, ținându-și picioarele într-un lighean cu apă fierbinte.

Gazdele mele au arătat destulă bună-creștere ca să se prefacă interesate de ceea ce vedeau, însă către sfârșitul serii m-au întrebat dacă pot să le-o arăt pe mătușa lor, care locuiește în Carlisle. În restul timpului petrecut acolo, Arabella și cu mine am fost nevoiți să vorbim între noi, căci ceilalți priveau ca hipnotizați imaginea unei bătrânicu cu bonetă albă, ce tricota așezată lângă foc.” *Scrisori și diverse documente ale lui Jonathan Strange*, ed. John Segundus, pub. John Murray, Londra, 1824.

Domnul și doamna Strange erau foarte mulțumiți în urma mutării la Londra. Își găsiseră o locuință în Piața Soho, iar Arabella era cufundată în plăcutele sarcini ce țin de organizarea unei noi gospodării: comanda mobilă nouă, își ruga prietenele să-i recomande servitori de încredere și mergea în fiecare zi la cumpărături.

Într-o dimineață, cam pe la mijlocul lunii decembrie, ea primi un mesaj de la unul dintre vânzătorii de la tapițeria Haig and Chippendale (o persoană foarte drăguță și atentă), care o anunța că tocmai primiseră la prăvălie o mătase de culoarea bronzului cu dungi din satin în ape, perfectă, după spusele vânzătorului, pentru perdelele din salonul doamnei Strange. Ca să profite de această ocazie, Arabella fu nevoită să-și reorganizeze programul zilei.

— Din câte spune domnul Sumner, cred că e un material foarte elegant, îi spuse ea lui Strange în timp ce lua micul dejun, și probabil că îmi va plăcea mult. Însă, dacă iau mătase de culoarea bronzului pentru perdele, va trebui să renunț cu totul la ideea de catifea rubinie pentru șezlong. Nu s-ar potrivi deloc. Așa că am să mă duc la Flint and Clark să mai văd o dată catifeaua rubinie și să mă hotărâsc dacă pot renunța la ea sau nu. După aceea mă duc la Haig and Chippendale. Dar asta înseamnă că n-am să mai am timp să o vizitez pe mătușa ta – deși ar trebui să fac totuși și asta, pentru că pleacă la Edinburgh în dimineața asta. Vreau să-i mulțumesc că ne-a găsit-o pe Mary.

— Mmm? spuse Strange, mușcând din chifla cu dulceață și continuându-și în același timp lectura din *Observațiuni curioase despre anatomia spiridușilor* de Holgarth și Pickle.⁶⁷

— Mary. Camerista cea nouă. Ai văzut-o aseară.

— Aha, spuse Strange, întorcând pagina.

— Pare o fată atât de drăguță, plăcută și liniștită. Sunt sigură că vom fi foarte mulțumiți de ea. Așadar, cum spuneam, ți-aș fi foarte recunoscătoare, Jonathan, dacă te-ai duce tu să-ți vezi mătușa în dimineața asta. Poți să faci o plimbare până pe strada Henrietta după micul dejun și să-i mulțumești pentru Mary. După aceea, poți să te duci la Haig and Chippendale și să mă aștepți acolo. A! Poți să treci și pe la Wedgwood and Byerley și să întreb

---

⁶⁷ Una dintre cărțile lui Mr Norrell. Mr Norrell o pomenise, oarecum pe ocolite, cu ocazia vizitei pe care i-o făcuseră domnul Segundus și domnul Honeyfoot în ianuarie 1807.

când va fi gata noul serviciu de masă. N-are să-ți fie prea greu, e aproape în drum. Apoi, privindu-l întrebătoare: Jonathan, tu ascuți ce-ți spun?

— Mmm? spuse Strange, ridicând privirea. A, sigur că da!

Prin urmare, Arabella, însoțită de unul dintre valeți, se duse pe strada Wigmore, la prăvălia Flint and Clark. Văzând a doua oară catifeaua rubinie, se hotărâ că, deși foarte frumoasă, era totuși prea întunecată. Așa că își continuă nerăbdătoare drumul către strada St Martin, ca să vadă mătasea de culoarea bronzului. La Haig and Chippendale o aștepta vânzătorul, însă soțul nu. Cerându-și scuze peste scuze, vânzătorul o informă că domnul Strange nu fusese deloc acolo în dimineața aceea.

Arabella ieși din prăvălie.

— George, îl vezi pe undeva pe stăpânul tău?

— Nu, doamnă.

Începuse să plouă mohorât. Mănată parcă de o premoniție, Arabella își aruncă privirea către vitrina unei librării. Acolo îl descoperi pe Strange, cufundat într-o conversație însuflețită cu Sir Walter Pole. Atunci intră și ea în librărie, îl salută pe Sir Walter și îl întrebă dulce pe soțul ei dacă își vizitase mătușa și dacă intrase la Wedgwood și Byerley.

Strange păru ușor surprins auzind întrebarea. Coborâ privirea și descoperi că ține în mână o carte voluminoasă. Se încruntă, ca și cum habar n-avea cum ajunsese volumul acolo.

— Aș fi făcut și una, și alta, dragostea mea, spuse el, dar, vezi tu, am stat de vorbă cu Sir Walter în tot acest timp, așa că nu am avut cum.

— E numai vina mea, o asigură grăbit Sir Walter pe Arabella. A apărut o problemă în legătură cu blocada. E un neajuns care se întâmplă adesea și i-am povestit domnului Strange despre ce e vorba, în speranța că dumnealui și Mr Norrell ne-ar putea ajuta.

— Și puteți să-i ajutați? întrebă Arabella.

— O, da, cred că da, spuse Strange.

Sir Walter îi explică Arabellei că guvernul britanic aflase că niște vase franțuzești – poate chiar zece – reușiseră să spargă blocada britanică. Nu știa nimeni încotro o luaseră sau ce intenții aveau. În plus, guvernul nu reușea să-l găsească pe amiralul Armingeroft, care răspundea de astfel de situații. Amiralul dispăruse, cu tot cu flota lui alcătuită din zece fregate și două vase de linie – probabil că pornise în urmărirea francezilor. În rândul britanicilor era un tânăr căpitan vajnic, aflat în prezent la Madera, iar dacă Amiralitatea reușea să afle ce și mai ales *unde* se petrecea, avea să-i dea

imediat în subordine cinci vase căpitanului Lightwood, trimițându-l la fața locului. Lordul Mulgrave îi ceruse părerea amiralului Greenwax; acesta, la rândul-i, le ceruse părerea miniștrilor, care spusese că Amiralitatea ar face bine să-i consulte imediat pe domnul Strange și pe Mr Norrell.

— N-aș vrea să credeți că Amiralitatea e complet neajutorată fără domnul Strange, zâmbi Sir Walter. Au făcut și ei ce au putut. Au trimis un funcționar, un anume domn Petrofax, la Greenwich, cu misiunea de a-l găsi pe un vechi prieten al amiralului Armingeroft și de a-l întreba ce crede, ca unul care îl cunoaște atât de bine pe amiral, că ar fi făcut acesta în împrejurările date. Însă, odată ajuns la Greenwich, domnul Petrofax îl găsi pe prietenul din copilărie al amiralului în pat, beat mort; domnul Petrofax declară la întoarcere că nici măcar nu e sigur că celălalt înțelesese întrebarea.

— Cred că Norrell și cu mine vom reuși să găsim o soluție, spuse Strange gânditor, dar aș vrea să văd exact care e situația, cu harta în față.

— Am toate hărțile și hârtiile necesare acasă. Voi trimite un servitor să le ducă în Piața Hanover mai târziu, și, dacă veți avea bunătatea de a sta de vorbă cu Mr Norrell...

— O! Dar putem sta de vorbă și acum! spuse Strange. Pe Arabella nu o deranjează să aștepte câteva clipe! Nu te superi, nu? Își întrebă el soția. Mă întâlnesc cu Mr Norrell la ora două și, dacă îi explic imediat situația, poate că vom ajunge la Amiralitate cu o soluție înainte de ora cinei.

Arabella, ca o femeie și o soție drăguță și supusă, uită deocamdată de perdelele cele noi și îi asigură pe cei doi gentilomi că, dată fiind importanța problemei, nu o deranja deloc să aștepte. Se înțelesesă atunci ca domnul și doamna Strange să-l însoțească pe Sir Walter acasă la el, pe strada Harley.

Strange își scoase ceasul din buzunar și îl privi.

— Facem douăzeci de minute până pe strada Harley. Apoi, trei sferturi de oră ca să cercetăm problema. Apoi încă cincisprezece minute până în Piața Soho. Da, avem timp destul.

Arabella începu să râdă.

— Vă asigur că nu e întotdeauna atât de scrupulos, îi spuse ea lui Sir Walter, dar joi a întârziat la o întâlnire cu lordul Liverpool, iar Mr Norrell a fost cât se poate de nemulțumit.

— Atunci n-a fost vina mea, spuse Strange. Aș fi plecat la timp, dar nu mi-am găsit mânușile.

Însă mustrarea glumeață a Arabellei legată de lipsa lui de punctualitate nu-i ieși imediat din minte, iar pe drum începu să-și cerceteze cu atenție

ceasul, sperând parcă să descopere un aspect până atunci necunoscut legat de curgerea Timpului, poate ceva care să-l scuze și să-l răzbune în același timp. Când ajunseră pe strada Harley, i se păru că a descoperit ceva.

— Ha! strigă el dintr-odată. Știu ce s-a întâmplat. Ceasul meu nu merge bine!

— Nu cred, spuse Sir Walter, scoțându-și ceasul și arătându-i-l lui Strange. E douăsprezece fix. Și al meu arată la fel.

— Atunci de ce nu trag clopotele? spuse Strange. Tu auzi vreun clopot? o întrebă el pe Arabella.

— Nu, nu aud nimic.

Înroșindu-se, Sir Walter bălmăji ceva despre faptul că în parohia aceea și în cele învecinate nu se mai trăgeau clopotele.

— Chiar așa? întrebă Strange. Dar de ce?

Sir Walter nu părea foarte încântat auzind această manifestare a curiozității lui Strange, dar nu spuse decât:

— Boala lui lady Pole i-a șubrezit foarte rău nervii. Sunetul clopotelor o tulbură în mod deosebit, așa că am îndrăznit să întreb, la adunarea enoriașilor din parohiile St Mary-le-bone și St Peter, dacă ar fi posibil ca, pentru a-i cruța nervii lui lady Pole, să nu se mai tragă clopotele; iar enoriașii mi-au făcut bucuria de a-mi accepta rugămintea.

Era o poveste de-a dreptul extraordinară, însă toată lumea știa că nici boala lui lady Pole nu era un lucru obișnuit, având simptome nemaîntâlnite până atunci. Nici domnul, nici doamna Strange nu o văzuseră niciodată pe lady Pole. De fapt, de doi ani nu o mai văzuse nimeni.

Când ajunseră acasă la Sir Walter, Strange vru să înceapă imediat studiul documentelor, dar trebui să aibă răbdare până când Sir Walter îi găsi ceva de făcut și Arabellei, ca nu cumva să se plictisească în absența lor. Sir Walter era un bărbat bine-crescut și nu-i plăcea deloc să-și lase musafirii singuri. Iar a abandona o doamnă era și mai grav. Pe de altă parte, Strange se temea să nu întârzie la întâlnirea cu Mr Norrell, așa că, în timp ce Sir Walter încerca să sugereze diferite ocupații pentru Arabella, Strange se grăbea să-l asigure că soția lui nu are nevoie de nimic.

Sir Walter îi arătă Arabellei romanele din bibliotecă și îi recomandă cu căldură *Belinda*, al doamnei Edgeworth.

— A, îl întrerupse Strange, i-am citit cartea asta Arabellei acum doi sau trei ani. Și, de altfel, știți, nu cred că discuția noastră va dura atât de mult încât să poată termina de citit un roman în *trei volume*.

— Atunci poate doriți un ceai și niște prăjitură cu anason...? o întrebă Sir Walter pe Arabella.

— Arabellei nu-i place prăjitura cu anason, îl întrerupse iar Strange, luând absent din raft primul volum din *Belinda* și începând să-l citească. Chiar nu-i place deloc.

— Atunci un pahar cu vin de Madera, spuse Sir Walter. Trebuie să bei un pahar cu vin, sunt sigur că are să vă placă. Stephen!... Stephen, adu-i doamnei Strange un pahar cu vin de Madera.

Atunci își făcu intrarea, în felul straniu și tăcut tipic servitorilor londonezi de înaltă clasă, un servitor negru, care se opri chiar lângă Sir Walter. Domnul Strange păru destul de surprins de sosirea lui bruscă și îl privi lung câteva clipe, apoi îi spuse soției lui:

— Nu vrei vin de Madera, nu-i așa? Nu vrei nimic.

— Nu, Jonathan. Nu vreau nimic, confirmă soția lui, râzând din pricina acestei ciudate discuții. Vă mulțumesc, Sir Walter, dar am să stau aici, liniștită, și am să citesc.

Servitorul cel negru făcu o plecăciune și se retrase la fel de tăcut cum venise, iar Strange și Sir Walter se duseră să discute despre flota franceză și despre vasele britanice dispărute.

Rămasă singură, Arabella descoperi că de fapt nu avea poftă să citească. Uitându-se prin cameră, căutând ceva care s-o amuze, privirea îi fu atrasă de un tablou mare. Era un peisaj înfățișând un colț de pădure și un castel în ruină, cocoțat în vârful unei stânci. Copacii erau întunecați, iar ruinele și stânca erau atinse de lumina aurie a unui soare ce apunea; prin contrast, cerul strălucea de o lumină perlată. În prim-plan se vedea un iaz argintiu în care se afla o femeie tânără ce părea că se îneacă; deasupra ei stătea aplecată o a doua siluetă – dar era imposibil de spus dacă era bărbat, femeie, satir sau faun și, oricât de mult de strădui, Arabella nu putu să-și dea seama dacă intenția celui de-al doilea personaj era să o salveze pe tânăra femeie sau să o ucidă. După ce se sătură să privească tabloul, Arabella ieși pe coridor ca să vadă picturile de acolo; însă, acestea fiind mai ales acuarele reprezentând scene din Brighton și Chelmsford, le găsi foarte plictisitoare.

Dintr-o altă încăpere îi auzea vorbind pe Sir Walter și pe Strange.

— ... Ce lucru nemaipomenit! Și totuși, în felul lui, e un tip pe cinste, spunea Sir Walter.

— O, da! Fratele lui e organistul Catedralei din Bath, spuse Strange. Are o pisică albă cu negru care îl însoțește pe străzile din Bath, mergând chiar în fața lui. Odată eram pe strada Milsom și...

Una dintre uși era deschisă, și dincolo de ea Arabella văzu un salon foarte elegant, cu foarte multe tablouri ce păreau mai frumoase și mai colorate decât tot ce văzuse ea până atunci. Intră.

Camera părea plină de lumină, cu toate că vremea de afară era la fel de mohorâtă și de cenușie ca înainte. „Și atunci de unde vine toată lumina asta?” se întrebă Arabella. „Parcă ar ieși chiar din tablouri, dar așa ceva e imposibil.” Toate tablourile reprezentau imagini din Veneția,⁶⁸ iar faptul că în ele erau reprezentate mai mult cerul și marea decât orice altceva făcea ca restul obiectelor din încăperea să pară șterse și imateriale.

După ce termină de privit tablourile de pe un perete, se întoarse și se îndreptă către peretele opus, descoperind imediat – spre groaza ei – că nu era singură. O femeie tânără stătea pe o sofa albastră, în fața șemineului, și o privea curioasă. Sofaua avea un spătar destul de înalt, motiv pentru care Arabella nu observase mai devreme această prezență.

— Ah! Vă cer iertare!

Tânără femeie nu spuse nimic.

Era foarte elegantă, având tenul palid și fără cusur și părul negru foarte frumos aranjat. Purta o rochie din muselină albă și un șal indian în trei culori: ivoriu, argintiu și negru. Părea mult prea bine îmbrăcată pentru a fi guvernanta și prea în largul ei pentru a fi o doamnă de companie. Și totuși, dacă era musafiră în această casă, de ce nu i-o prezentase Sir Walter?

Arabella făcu o reverență și, roșind ușor, spuse:

— Nu știam că e cineva aici! Vă cer iertare că v-am deranjat, apoi dădu să plece.

— O! spuse tânără. Sper că nu vreți să plecați! Atât de rar văd și eu pe cineva – aproape niciodată! Pe lângă asta, voi ați să vedeți tablourile! Nu puteți nega asta, căci v-am văzut în oglindă din clipa în care ați intrat, iar intenția dumneavoastră era limpede. Deasupra șemineului era atârnată o oglindă venețiană mare. Avea o ramă foarte elaborată, împodobită cu alte

---

⁶⁸ E vorba de acele tablouri venețiene pe care Mr Norrell le văzuse acasă la doamna Wintertowne în urmă cu doi ani. Doamna Wintertowne îi spusese lui Mr Norrell atunci că are de gând să dăruiască aceste tablouri lui Sir Walter și domnișoarei Wintertowne, ca dar de nuntă.

oglinzi minuscule și cu niște flori de sticlă foarte urâte. Sper, continuă tânăra femeie, că nu veți renunța din pricina mea.

— Dar mă tem că vă deranjez, spuse Arabella.

— Ba nu mă deranjați deloc! spuse tânăra, apoi făcu un gest de invitație în direcția tablourilor. Vă rog, continuați.

Prin urmare, simțind că a refuza ar fi fost o impolitețe și mai mare, Arabella îi mulțumi tinerei femei și se duse să vadă și celelalte tablouri, însă cu mai puțină minuțiozitate decât înainte, căci se simțea privită în oglindă.

Când termină de privit, tânăra femeie o invită pe Arabella să ia loc.

— Ce părere aveți? întrebă ea.

— Sunt foarte frumoase, spuse Arabella. Îmi plac mai ales cele cu procesiuni și cu serbări – în Anglia nu există așa ceva. Câte stindarde ce flutură în vânt! Câte bărci aurii și costume minunate! Însă am impresia că pictorului i-au plăcut mai mult clădirile și cerul albastru decât oamenii. Pe aceștia i-a făcut atât de mărunți, de ne semnificativi! Printre atâtea palate de marmură și poduri, par aproape pierduți. Nu sunteți de acord?

Această remarcă păru s-o amuze pe tânăra femeie, care schiță un zâmbet ostent.

— Pierduți? spuse ea. Ah, sunt convinsă că sunt pierduți, bieții de ei! Căci, la urma urmei, Veneția nu e altceva decât un labirint – un labirint vast și frumos, e drept, dar totuși un labirint; și nimeni, în afara locuitorilor ei cei mai în vârstă, nu poate fi sigur că nu se va rătăci – așa am auzit, cel puțin.

— Chiar așa? spuse Arabella. Ce neplăcut. Pe de altă parte, însă, senzația de a fi pierdut într-un labirint trebuie să fie încântătoare! Ah! Cred că așa da aproape orice ca să pot merge și eu acolo!

Tânăra o privi cu un zâmbet straniu și melancolic.

— Dacă ați fi petrecut luni de zile, ca mine, plimbându-vă la nesfârșit pe coridoare întunecate fără sfârșit, nu ați mai spune asta. Plăcerea de a te rătăci într-un labirint dispăre foarte repede. Cât despre ceremonii, procesiuni și serbări interesante, ei bine... ridică ea din umeri, pot spune că le detest!

Arabella nu o înțelegea prea bine, dar se gândi că ar fi bine să afle cine e; așa că o întrebă pe tânăra cum se numește.

— Sunt lady Pole.

— Ah! Desigur! spuse Arabella, mirată că nu se gândise la această posibilitate. Se prezentă și ea, apoi îi spuse lui lady Pole că soțul ei avea ceva de discutat cu Sir Walter, motiv pentru care era și ea acolo.

Dinspre bibliotecă se auzi un hohot brusc de râs.

— Ar trebui să discute despre război, spuse Arabella, însă ori a devenit războiul mult mai distractiv în ultima vreme, ori – după cum bănuiesc – au uitat de treabă și au început să bârfească. Acum o jumătate de oră, domnul Strange nu se gândea decât la următoarea întâlnire la care trebuie să ajungă, dar presupun că Sir Walter l-a luat cu vorba și l-a făcut să uite cu totul de asta. Arabella schiță un zâmbet, așa cum fac soțiile când par că-și critică bărbații, dar se fapt se laudă cu ei. Cred că nu e om pe lume care să poată fi distras atât de ușor. Probabil că răbdarea lui Mr Norrell e pusă uneori la grea încercare.

— Mr Norrell? spuse lady Pole.

— Domnul Strange are onoarea de a fi elevul lui Mr Norrell, spuse Arabella.

Se aștepta ca înălțimea Ei să răspundă laudând abilitățile magice extraordinare ale lui Mr Norrell sau să-și exprime în vreun fel recunoștința față de el. Însă lady Pole nu spuse nimic; Arabella urmă pe un ton încurajator:

— Sigur, am auzit multe despre minunata lucrare de magie pe care Mr Norrell a făcut-o pentru înălțimea Voastră.

— Mr Norrell nu mi-e prieten, spuse lady Pole pe un ton sec și neutru. Ar fi mult mai bine să fiu moartă decât așa.

Această declarație era atât de șocantă, încât, preț de câteva clipe, Arabella rămase perplexă, neștiind ce să spună. Ea, una, nu avea niciun motiv să țină la Mr Norrell. Nu-i arătase niciodată simpatie, ba chiar de câteva ori se străduise să-i arate foarte limpede cât de puțin o prețuiește – și totuși, Mr Norrell împărțea profesia de magician cu soțul ei. Prin urmare, așa cum soția unui amiral ia întotdeauna partea Marinei și soția unui episcop laudă Biserica, Arabella se simți obligată să spună ceva în apărarea celuiilalt magician.

— Durerea și suferința sunt cei mai nesuferiți tovarăși; nu mă îndoiesc că înălțimea Voastră s-a săturat de ele până peste poate. Nu vă poate învinui nimeni că doriți să scăpați de aceste chinuri... (Și totuși, chiar în timp ce spunea asta, Arabella se gândi: „E foarte straniu, dar nu pare bolnavă. Chiar deloc.”) Însă, dacă e adevărat ce am auzit, înălțimea Voastră are și o consolare. Trebuie să mărturisesc că, ori de câte ori am auzit pomenit numele înălțimii Voastre, acesta era însoțit de o laudă adusă devotamentului soțului dumneavoastră. Nu-i așa că nu v-ar veni ușor să-l părăsiți? Înălțimea

Voastră, sunt convinsă că trebuie să simțiți puțină recunoștință față de Mr Norrell – fie și numai de dragul lui Sir Walter.

Lady Pole nu răspunse la întrebare, ci începu să-i pună întrebări Arabellei despre soțul ei. De când practica magia? De când era elevul lui Mr Norrell? Îi reușeau vrăjile, în general? Făcea vrăji și singur sau numai sub supravegherea lui Mr Norrell?

Arabella se strădui să-i răspundă la toate întrebările, adăugând apoi:

— Dacă înălțimea Voastră dorește să-i cer ceva domnului Strange, dacă credeți că poate să vă ajute cu ceva, vă rog să-mi spuneți.

— Vă mulțumesc. Însă ceea ce vreau să vă spun e și spre folosul soțului dumneavoastră. Cred că domnul Strange trebuie să afle cum m-a lăsat Mr Norrell în voia unei sorți îngrozitoare. Domnul Strange trebuie să afle cu ce soi de om are de-a face. Îi veți transmite ceea ce vă spun?

— Bineînțeles. Eu...

— Promiteți-mi că o veți face.

— Îi voi spune domnului Strange tot ce doriți.

— Trebuie să vă avertizez că am încercat de multe ori să dezvălui prin ce trec, dar încă n-am reușit niciodată.

În timp ce lady Pole spunea asta, Arabella simți că se petrece ceva, fără să înțeleagă ce anume. Parcă se mișcase ceva într-un tablou sau trecuse cineva prin spatele unei oglinzi; o cuprinse iarăși senzația că această încăpere nu era, de fapt, o încăpere, că pereții nu aveau consistență, iar camera era un soi de răscruce de vânturi stranii ce suflau asupra lui lady Pole, venind din locuri foarte îndepărtate.

— În 1607, începu lady Pole, un gentilom pe nume Redeshawe din Halifax, în Yorkshire-ul de Vest, moșteni zece lire de la mătușa lui. Cu acești bani cumpără un covor turcesc pe care îl duse acasă și-l așeză pe dalele de piatră din salon. După aceea bău niște bere și adormi stând pe fotoliu. Când se trezi, la două dimineața, pe covor se aflau vreo trei sau patru sute de omuleți, înalți cam de doi-trei țoli. Domnul Redeshawe observă că cei mai importanți dintre ei, atât bărbați, cât și femei, purtau armuri splendide din aur și argint și erau călare pe iepuri albi – care, pentru ei, erau la fel de mari cum sunt pentru noi elefanții. Când îi întrebă ce fac, unul dintre omuleți, dând dovadă de multă vitejie, i se cățără pe umăr și-i urlă în ureche că au de gând să se lupte potrivit regulilor lui Honore Bonet, și că acest covor al domnului Redeshawe era exact ce le trebuia lor, având desenat un model perfect simetric ce le permitea pristavilor să stabilească dacă armatele sunt

corect poziționate, fără ca vreuna să aibă un avantaj nepermis asupra celeilalte. Însă domnul Redeshawe nu era de acord să se dea o bătălie la el pe covor, așa că luă o mătură și... Nu, stați! Lady Pole se opri brusc și își îngropă fața în mâini. Nu asta voiam să spun!

O luă de la capăt. De data asta spuse povestea unui om care se duse să vâneze într-o pădure și se rătăcise de prietenii lui. Calul său își prinsese piciorul într-o vizuină de iepure, făcându-l să se rostogolească din șa. Căzând, avea senzația ciudată că a ajuns în vizuina iepurelui. Când reuși în cele din urmă să se ridice în picioare, își dădu seama că ajunsese pe un tărâm straniu, luminat de un soare propriu și hrănit de ploii numai ale lui. Într-o pădure foarte asemănătoare cu cea din care plecase, descoperi un conac în care un grup de domni – printre care unii destul de în vârstă – jucau o partidă de cărți.

Lady Pole tocmai ajunsese la partea în care gentilomii îl invitau pe vânătorul rătăcit să li se alăture, când un zgomot slab – doar o răsuflare – o făcu pe Arabella să se întoarcă. Văzu atunci că Sir Walter intrase în încăpere și își privea uluit soția.

— Ești obosită, îi spuse el.

Lady Pole ridică privirea către soțul ei. Avea pe chip o expresie curioasă, de tristețe amestecată cu milă, și, destul de ciudat, ușor amuzată. Parcă-și spunea în sine: „Ia te uită la noi! Ce mai pereche facem!” Cu voce tare însă spuse:

— Nu sunt mai obosită decât de obicei. Cred că am mers pe jos kilometri întregi azi-noapte. Și am dansat ceasuri la rând!

— Atunci trebuie să te odihnești, insistă el. Hai să mergem sus, la Pampisford; o să aibă ea grijă de tine.

În primă clipă, înălțimea Ei păru că are de gând să se împotrivească. Apucă strâns mâna Arabellei, încercând parcă să-i arate soțului ei că nu vrea să se despartă de aceasta. Apoi însă dădu drumul mâinii la fel de brusc și se lăsă condusă afară din încăpere.

Ajunsă la ușă, se întoarse.

— La revedere, doamnă Strange. Sper că au să vă lase să mai veniți. Sper că-mi veți face această onoare. Eu nu văd niciodată pe nimeni. De fapt, văd o sumedenie de lume, dar printre ei nu e niciun creștin.

Arabella făcu un pas înainte, vrând să dea mâna cu lady Pole și să o asigure că va reveni cu plăcere, însă Sir Walter o scosese deja din încăpere.

Pentru a doua oară în aceeași zi, Arabella rămase singură în casa de pe strada Harley.

Atunci începu să bată un clopot.

Firește că Arabella fu mirată, având în vedere tot ce le povestise Sir Walter despre clopotele de la Mary-le-bone, care nu băteau din respect pentru lady Pole și boala ei. Sunetul acestui clopot, extrem de melancolic, părea să vină de foarte departe; gândurile Arabellei fură asaltate de tot felul de imagini întristătoare...

...mlaștini și smârcuri mohorâte și bătute de vânt; câmpuri pustii pe care se vedeau fragmente de ziduri sparte, cu porți atârând trist de balamale; o biserică neagră, în ruine; mormântul unui sinucigaș la o răscruce neumblată; un foc de oase, arzând cu vâlvătăi în zăpada luminată de un soare apunând; o spânzurătoare cu un om atârnat de ea; un alt om tras pe roată; o sulică străveche înfiptă în noroi, având agățat de ea un talisman bizar, ca un mic deget de piele; o sperietoare de ciori ale cărei zdrențe negre fluturau atât de puternic în vânt, încât părea gata-gata să sară în văzduhul cenușiu și să zboare către tine cu aripi imense, negre...

— Trebuie să vă cer iertare dacă ați văzut aici lucruri care v-au tulburat, spuse Sir Walter, intrând pe neașteptate în cameră.

Arabella apucă spătarul unui scaun, încercând să-și revină.

— Doamnă Strange? Nu vă simțiți bine, spuse el, apoi o luă de braț și o ajută să se așeze. Vreți să chem pe cineva? Pe soțul dumneavoastră? Pe camerista înălțimii Sale?

— Nu, nu, spuse Arabella, respirând agitată. Nu am nevoie de nimic. Credeam... Nu mi-am dat seama că ați intrat, asta e tot.

Sir Walter o privi foarte îngrijorat. Ea încercă să schițeze un zâmbet, dar avu senzația că n-a fost prea convingătoare.

El își vârâ mâinile în buzunar, apoi le scoase iar, își trecu degetele prin păr și oftă adânc.

— Presupun că înălțimea Sa v-a spus tot felul de povești stranii, spuse el nefericit.

Arabella încuviință.

— Și vă simțiți tulburată. Îmi pare foarte rău.

— Nu, nu. Chiar deloc. Într-adevăr, înălțimea Sa mi-a spus niște lucruri... niște lucruri destul de ciudate, dar asta nu m-a deranjat câtuși de puțin. Adineauri m-a cuprins o slăbiciune, dar vă rog să mă credeți că asta nu are nici o legătură cu înălțimea Sa! Am avut o viziune nebunească – mi se părea

că am în față un soi de oglindă în care vedeam tot felul de priveliști ciudate, apoi am avut senzația că mă voi prăbuși în oglindă. Presupun că eram pe cale să leșin când ați intrat dumneavoastră. E foarte straniu; n-am mai pățit niciodată așa ceva.

— Dați-mi voie să-l chem pe domnul Strange.

Arabella începu să râdă.

— Puteți să-l chemați dacă vreți, dar vă asigur că el va fi mult mai puțin îngrijorat din pricina mea decât dumneavoastră. Pe domnul Strange nu-l preocupă niciodată în mod deosebit indispozițiile altora. Când vine vorba de ale sale, e cu totul altceva, într-adevăr! În fine, zău că nu e nevoie să chemați pe nimeni. Vedeți, deja mi-am revenit. Mă simt foarte bine.

Se așternu tăcerea preț de câteva clipe.

— Lady Pole... începu Arabella, apoi se opri, neștiind cum să continue.

— Înălțimea Sa e în general destul de calmă, spuse Sir Walter, nu tocmai liniștită, mă înțelegeți, dar suficient de calmă. Însă, ori de câte ori se întâmplă să vină la noi o persoană nouă – lucru foarte rar, de altfel – devine agitată și începe să spună poveștile acestea bizare. Sunt convins că sunteți prea bună la suflet ca să mai spuneți cuiva ce ați auzit.

— O! Bineînțeles! N-aș scoate o vorbă pentru nimic în lume!

— Sunteți foarte amabilă.

— Și aș putea... aș putea să mai vin? Mi s-a părut că înălțimea Sa își dorește asta foarte mult, iar mie mi-ar face mare plăcere să o cunosc mai bine.

Sir Walter se gândi destul de mult la această propunere, dar în cele din urmă încuviință din cap și făcu chiar o plecăciune.

— Ne faceți o mare onoare, spuse el. Vă mulțumesc.

Strange și Arabella plecară în fine din casa de pe strada Harley; Strange era bine dispus.

— Am găsit soluția, spuse el. Nici că se putea ceva mai simplu. Păcat că trebuie să-i cer părerea și lui Norrell înainte de a începe, căci altfel cred că aș fi rezolvat problema în jumătate de ceas. După părerea mea, sunt două elemente esențiale de luat în calcul. Primul... Dar ce s-a întâmplat?

Arabella scosese o exclamație scurtă și se oprise.

Își dăduse seama dintr-odată că făcuse două promisiuni ce se băteau cap în cap: pe de o parte, îi promisese lui lady Pole că-i va spune lui Strange despre gentilomul din Yorkshire, cel cu covorul; pe de altă parte, îi

promisese lui Sir Walter că nu va mai spune nimănui ce auzise de la lady Pole.

— Nimic, nimic, spuse ea în cele din urmă.

— Spune-mi, din mulțimea de distracții pe care ți le-a propus Sir Walter, pe care ai ales-o până la urmă?

— Niciuna. Am... am văzut-o pe lady Pole și am stat puțin de vorbă cu înălțimea Sa. Atâta tot.

— Chiar așa? Ce rău îmi pare că n-am fost și eu acolo. Mi-ar fi plăcut să o cunosc pe femeia care își datorează viața vrăjilor lui Norrell. Dar nu ți-am spus ce mi s-a întâmplat mie! Îl ții minte pe servitorul cel negru care a apărut pe neașteptate în cameră? Ei bine, preț de o clipă am avut senzația clară că se află în cameră un rege negru, înalt, cu o coroană de argint și ținând în mâini un sceptru strălucitor de argint și un glob – dar, când m-am uitat mai bine, nu era acolo decât servitorul de culoare al lui Sir Walter. Nu e absurd? râse Strange.

Strange stătuse atât de mult la bârfe cu Sir Walter, încât întârzie aproape un ceas la întâlnirea cu Mr Norrell, care se înfurie foarte tare din această pricină. În aceeași zi, mai târziu, Strange trimise un mesaj la Amiralitate, spunând că cercetase împreună cu Mr Norrell problema vaselor franțuzești dispărute și credeau că acestea navighează în apele Atlanticului, îndreptându-se către Indiile de Vest, cu scopuri necurate. Mai mult, cei doi magicieni credeau că amiralul Armingeroft ghicise intențiile francezilor și se luase după ei. Amiralitatea, urmând sfatul domnului Strange și al lui Mr Norrell, îi trimise ordin căpitanului Lightwood să-l urmeze pe amiral înspre vest. Mai târziu, câteva dintre vasele franțuzești au fost capturate, iar celelalte, reușind să scape, s-au îndreptat către porturile lor franțuzești și n-au mai plecat de acolo.

Arabella își simțea conștiința încărcată din pricina celor două promisiuni pe care le făcuse. Prezentă problema mai multor prietene ale ei, doamne respectabile, în a căror judecată avea mare încredere. Firește, explică situația la modul teoretic, fără să dea nume sau să pomenească ceva despre felul exact în care se petrecuseră lucrurile. Din păcate, din cauza acestor măsuri de precauție, problema devenea imposibil de înțeles, iar prietenele ei nu reușiră să o ajute în niciun fel. O supăra faptul că nu putea să i se destăinuie lui Strange, însă nu putea să-i pomenească nimic acestuia fără să-și încalce cuvântul dat lui Sir Walter. După multe frământări, ajunse la concluzia că o promisiune făcută unei persoane care *este în* toate mințile e

mai importantă decât una făcută cuiva care *nu este* în toate mințile. La urma urmei, ce rost ar fi avut să repete aiurelile auzite de la o biată nebună? Așa că nu-i spuse nimic lui Strange despre poveștile lui lady Pole.

Peste câteva zile, domnul și doamna Strange se aflau într-o locuință din Piața Bedford, unde fuseseră invitați la un concert de muzică italiană. Arabella se simțea minunat, însă camera în care se aflau era destul de răcoroasă, așa că într-o pauză a concertului ieși discret și se duse să-și ia șalul dintr-o altă încăpere. Tocmai și-l punea pe umeri, când auzi o șoaptă în spatele ei și, întorcându-se, îl văzu pe Drawlight; acesta se apropie de ea cu iuțeala vântului și spuse:

— Doamnă Strange! Cât mă bucur să vă văd! Și ce mai face scumpa noastră lady Pole? Am auzit că ați fost să o vedeți.

Fără nici o tragere de inimă, Arabella admise că așa era.

Drawlight o luă de braț, ca nu cumva să-i scape, apoi spuse:

— Nici nu vă închipuiți cât de mult m-am străduit să obțin o invitație la înălțimile Lor, dar totul a fost în van! Sir Walter îmi servește tot felul de scuze mărunte. Îmi spune aproape același lucru întotdeauna – înălțimea Ei se simte rău, sau se simte puțin mai bine, dar niciodată nu suficient de bine pentru a primi lume.

— Ce să zic, cred că... răspunse Arabella.

— O! Da! o întrerupse Drawlight. Dacă e într-adevăr bolnavă, atunci firește că gloata trebuie ținută la distanță. Însă asta nu înseamnă că trebuie să mă îndepărteze și *pe mine*. La urma urmei, eu am văzut-o atunci când era un *cadavru*! O, da! Presupun că pe asta n-ați știut-o, nu-i așa? În seara în care a readus-o la viață, Mr Norrell a venit la mine și m-a implorat să-l însoțesc. Mi-a spus așa: „Vino cu mine, dragul meu Drawlight, căci nu știu dacă voi putea îndura să o văd pe această tânără frumoasă și nevinovată, răpită dintre noi la o vârstă atât de fragedă și fermecătoare!” Iar acum înălțimea Ei stă numai în casă și nu vede pe nimeni. Unii cred că revenirea din morți a făcut-o înfumurată și că nu mai vrea să aibă de-a face cu muritorii de rând.

Însă eu cred că adevărul e cu totul altul. Cred că experiența morții și a învierii a făcut să crească în ea apetitul pentru întâmplări stranii. Nu credeți că așa e? Poate că ia anumite substanțe ca să vadă tot felul de orori! Nu cumva ați văzut ceva care să susțină această teorie? N-ați văzut-o bând vreו licoare bizar colorată? N-a vârat grăbită în buzunar o hârtie împăturită atunci când v-a văzut că intrați? O hârtie care ar putea să conțină, de pildă, o linguriță sau două de prafuri? Nu? Laudanumul se vinde în general în

sticlute albastre, lungi cam de doi-trei toli. În cazuri de dependență, rudele celui în cauză își închipuie întotdeauna că pot ascunde adevărul, dar degeaba. Până la urmă tot se află. *Eu* aflu întotdeauna, încheie el cu un hohot de râs afectat.

Arabella își extrase cu blândețe brațul din strânsoare, apoi îi ceru iertare, spunându-i că nu poate să-i dea informațiile pe care le dorește, că nu știe nimic de nici o sticlută și de niciun praf.

Apoi se întoarse la concert, mult mai puțin bine dispusă decât atunci când plecase.

— Ah, ce omuleț odios! Odios!

Biblioteca ducelui de Roxburghe

Noiembrie 1810-ianuarie 1811

La sfârșitul anului 1810, guvernul se găsea într-o situație cât se poate de proastă. Miniștrii nu auzeau decât vești rele. Francezii obțineau victorii după victorii, iar celelalte mari puteri europene care fuseseră odinioară aliatele Britaniei în lupta cu împăratul Napoleon Bonaparte (și care fuseseră înfrânte de către acesta) își descoperiseră între timp greșeala și schimbaseră tabăra, aliindu-se cu Bonaparte. În țară, comerțul mergea execrabil din pricina războiului și falimentul se răspândea rapid în toate colțurile regatului; în plus, recoltele fuseseră distruse doi ani la rând. Fiica cea mai mică a regelui se îmbolnăvisese și murise, iar regele își pierduse mințile de durere.

Războiul făcea ca prezentul să fie lipsit de bunăstare și înnegura viitorul. Soldați, negustori, politicieni și țărani blestemau la unison ceasul în care se născuseră, însă magicienii (o rasă aparte prin excelență) erau absolut încântați de întorsătura pe care o luau evenimentele. Trecuseră multe secole de când meșteșugul lor nu mai fusese atât de bine văzut. Multe încercări de a câștiga războiul se încheiaseră dezastruos, iar acum magia părea singura speranță ce-i rămăsese Marii Britanii. Diverși domni de la Ministerul de Război și din departamentele Marinei ardeau de nerăbdare să se folosească de serviciile lui Mr Norrell și ale domnului Strange. Se lucra atât de mult în locuința lui Mr Norrell din Piața Hanover, încât deseori vizitatorii erau nevoiți să aștepte până la ceasul trei sau patru al dimineții pentru a ajunge să stea de vorbă cu domnul Strange și cu Mr Norrell. Așteptarea nu era foarte grea atât timp cât în salonul lui Mr Norrell mai erau și alți domni, însă vai de cel care rămânea ultimul; nu-i face nimănui plăcere să trebuiască să aștepte, în puterea nopții, în fața unei uși închise, știind că dincolo se află doi magicienii cu vrăjile lor.⁶⁹

---

⁶⁹ Iată ce vrăji au făcut, printre altele, Strange și Norrell în 1810: au făcut ca, într-un perimetru din Golful Biscaia,

Una dintre poveștile care circulau în acea perioadă (și care ajunsese extrem de răspândită) era cea despre încercările jalnice ale împăratului Napoleon Bonaparte de a-și găsi și el un magician. Spionii angajați de lordul Liverpool⁷⁰ raportaseră că împăratul era atât de invidios pe succesul magicienilor englezi, încât trimisese oameni în tot imperiul care să-i găsească pe cineva cu talent la magie. Deocamdată însă, nu găsiseră decât un danez pe nume Witloof care avea un șifonier magic. Șifonierul fusese transportat la Paris într-un landou. La Versailles, Witloof îi jurase împăratului că va putea găsi răspunsul la orice întrebare în interiorul șifonierului.

Potrivit informațiilor obținute de spioni, Bonaparte îi adresase șifonierului următoarele trei întrebări: „Copilul pe care îl așteaptă împărăteasa va fi băiat?”; „Țarul Rusiei va trece iar dintr-o tabără în alta?”; „Când vor fi înfrânți englezii?”

Witloof intrase în șifonier, apoi ieșise cu următoarele răspunsuri: „Da”, „Nu” și „Peste patru săptămâni”. La fiecare intrare a lui Witloof în șifonier se auzeau niște zgomote înfiorătoare, de parcă s-ar fi aflat adunați acolo jumătate din demonii Iadului; din crăpături și pe la balamale ieșeau mici norișori de scânteie argintii, iar șifonierul însuși se legăna ușor pe picioarele în formă de gheare. După ce primi răspuns la cele trei întrebări, Bonaparte privi tăcut șifonierul câteva clipe, după care se duse și deschise ușile, înăuntru găsi o găscă (pentru zgomote), niște salpetru (pentru scânteile argintii) și un pitic (care avea sarcina de a aprinde salpetrul și de a înfuria găscă). Nu știa nimeni cu exactitate ce se alesese de Witloof și de pitic, însă se știa că împăratul mâncase găscă la cină a doua zi.

La jumătatea lunii noiembrie, Amiralitatea i-a invitat pe Mr Norrell și pe domnul Strange la Portsmouth, cu ocazia trecerii în revistă a Flotei Canalului

---

apele mării să se transforme în nămol și să apară acolo o pădure vastă cu arbori monștruși (reușind astfel să distrugă douăzeci de vase franțuzești); au provocat apariția unor marea și furtuni neobișnuite care au dejuca planurile vaselor franțuzești, distrugând în plus recolte și omorând vite în țara dușmanilor; au făcut ca ploaia să ia diverse forme: flote de război, cetăți bine apărate, siluete gigantice, cete de îngeri și așa mai departe, totul pentru a-i înspăimânta, încurca sau fermeca pe soldații și marinarii francezi; au adus noaptea în locul zilei și ziua în locul nopții.

Toate acestea sunt menționate în *De Generibus artium anglorum* de Francis Sutton-Grove.

⁷⁰ Fostul ministru de Război, lordul Castlereagh, se certase urât cu domnul Canning la sfârșitul anului 1809. Cei doi gentilomi se duelaseră, iar ca urmare fuseseră amândoi nevoiți să demisioneze din guvern. Actualul ministru de Război, lordul Liverpool, era de fapt una și aceeași persoană cu lordul Hawkesbury, care a mai fost pomenit aici. Acesta renunțase la un titlu și îl luase pe celălalt la moartea tatălui său, în decembrie 1808.

Mânecii, onoare rezervată de obicei doar amiralilor, eroilor și regilor. Cei doi magicieni împreună cu Arabella au călătorit până la Portsmouth în trăsură lui Mr Norrell. Intrarea lor în oraș a fost salutată cu o salvă din tunurile tuturor vaselor din port, precum și din toate arsenalele și forturile din împrejurimi. Li s-a oferit un tur de onoare al navelor de la Spithead, însoțiti de un alai întreg de amirali, ofițeri-amirali și căpitani îmbarcați pe câteva barje. S-au mai ținut după ei și alte ambarcațiuni mai puțin oficiale, din care vajnicii locuitori din Portsmouth îi priveau pe cei doi magicieni, le făceau cu mâna și îi salutau cu urale. Întorși în oraș, Mr Norrell și soții Strange au vizitat șantierul naval, iar seara au participat la un mare bal organizat în cinstea lor în Sala de Festivități, ocazie cu care întreg orașul a fost iluminat.

Toată lumea s-a simțit minunat la acest bal. N-a existat decât un singur moment mai puțin plăcut, când, la începutul festivităților, câțiva invitați neinspirati s-au gândit să intre în vorbă cu Mr Norrell făcând observații despre bucuria de a lua parte la acest eveniment și despre frumusețea sălii de bal. Răspunsul grosolan al lui Mr Norrell i-a convins însă imediat că aveau de-a face cu un om iritabil și respingător, hotărât să nu stea de vorbă decât cu persoane având cel puțin rangul de amiral. Au uitat însă curând această dezamăgire când au văzut cât de agreabili și deschiși sunt domnul și doamna Strange. Ei s-au bucurat să-i cunoască pe cetățenii de vază din Portsmouth și și-au exprimat admirația față de oraș, de navele văzute și, în general, față de tot ce ținea de domeniul naval și nautic. Domnul Strange nu a ratat niciun dans, iar doamna Strange a stat pe margine doar la vreo două dintre ele, iar cei doi s-au retras în camerele lor de la Hanul Crown de-abia după ora două a dimineții.

Având în vedere că se culcase cu puțin înainte de trei, Strange nu s-a bucurat foarte tare când, la șapte dimineața, l-a trezit o bătaie în ușă. Se duse să deschidă și descoperi că pe hol aștepta unul dintre servitorii de la han.

— Vă cer iertare, domnule, spuse acesta, dar comandantul portului a trimis vorbă că *Falsul prelat* a ajuns pe Nisipurile Calului. L-a trimis pe căpitanul Gilbey să-l cheme pe unul dintre magicieni, dar celălalt are o migrenă și nu vrea să meargă.

Omul nu reușise să se facă prea bine înțeles; Strange bănuia că n-ar fi priceput mare lucru din spusele lui chiar dacă n-ar fi fost proaspăt trezit după un somn de patru ore. Era limpede însă că se petrecuse *ceva* și că era nevoie de el *undeva*.

— Spune-i căpitanului Cum-zici-că-l-cheamă să mă aștepte, spuse el oftând, vin imediat.

Se îmbracă și coborâ. În sala pentru micul dejun găsi un tânăr arătos îmbrăcat în uniformă de căpitan, care se plimba agitat înapoi și încolo. Era căpitanul Gilbey. Strange și-l amintea de la balul din ajun – un bărbat ce părea inteligent, cu maniere alese. Căpitanul păru ușurat la vederea lui Strange, căruia îi spuse că o navă, *Falsul prelat*, eșuase pe unul dintre bancurile de nisip de la Spithead. Era o situație dificilă. Nu se știa dacă *Falsul prelat* va putea fi recuperată fără stricăciuni prea mari sau nu. Până una, alta, amiralul le trimitea salutări lui Mr Norrell și domnului Strange și își exprima rugămintea ca unul din ei, sau chiar amândoi, să-l însoțească pe căpitanul Gilbey la fața locului și să vadă dacă pot da o mână de ajutor.

În fața hanului aștepta o cabrioletă păzită de unul dintre servitori. Strange și căpitanul Gilbey se urcară, căpitanul dădu bice cailor și o porniră cu iuteală prin oraș. Pe străzi începuse să se facă simțit un oarecare aer de precipitare și alarmă. Ferestrele se deschideau spre a face loc unor capete acoperite cu bonete de noapte, care adresau întrebări celor din stradă; la rândul-le, aceștia aruncau răspunsuri sonore. Mulți oameni păreau că se grăbesc în aceeași direcție ca și cabrioleta căpitanului Gilbey.

Când ajunseră la dig, căpitanul Gilbey opri caii. Aerul era umed și rece și dinspre mare bătea o briză proaspătă. La mică distanță în larg, o navă imensă zăcea într-o rână. Siluete întunecate de marinari, minuscule din cauza depărtării, se agățau de parapete și coborau cu greu de pe navă. În jur se adunaseră cam o duzină de bărci cu vâsle și mici ambarcațiuni cu pânze. Unii dintre ocupanții acestor bărci păreau că discută înflăcărat cu marinarii de pe navă.

Pentru ochiul de nespecialist într-ale navigației al lui Strange, părea că nava s-a întins pur și simplu ca să tragă un pui de somn. Se gândi că, dacă ar fi fost el căpitanul, i-ar fi vorbit cu asprime navei, spunându-i să se ridice imediat.

— Dar stați puțin, spuse el, doar ies și intră atâtea nave în Portsmouth. Cum s-a putut întâmpla așa ceva?

Căpitanul Gilbey ridică din umeri.

— Mă tem că situația nu e deloc remarcabilă. Cărmaciul poate să nu cunoască prea bine canalele de la Spithead sau pur și simplu să fie beat.

Între timp se adunase o mulțime impresionantă. Toți locuitorii din Portsmouth sunt interesați, mai mult sau mai puțin direct, de tot ce ține de

mare și vapoare. Discuțiile la ordinea zilei se leagă de traficul din port și de vasele ancorate la Spithead. Nu e de mirare, așadar, că o astfel de întâmplare trezise viul interes al întregului oraș. Se aflau acolo nu doar obișnuiții locului (destul de numeroși, de altfel), ci și cetățeni cu ocupații mai serioase, negustori și, firește, toți reprezentanții Marinei care aveau timp să stea și să privească evoluția evenimentelor. Tocmai se încinsese o ceartă zdravănă cu privire la ce anume greșise căpitanul navei și la măsurile pe care ar fi trebuit să le ia comandantul portului pentru a îndrepta lucrurile. De îndată ce mulțimea înțelese cine era Strange și de ce venise acolo, păreri și sfaturi începură să curgă din toate părțile. Din păcate, limbajul folosit conținea mulți termeni marinărești, așa că Strange avea, în cel mai bun caz, doar o idee vagă despre ce spuneau cei din jur. Ascultând o anume explicație, făcu greșeala să întrebe ce înseamnă „a merge în volte” și „a se opri cu vântul în față”, primind drept răsplată o explicație detaliată a principiilor navigației, care i se păreau acum și mai greu de înțeles decât înainte.

— Bun! zise el. Problema cea mai gravă, nu-i așa, e faptul că nava e înclinată într-o parte. Vreți să o îndrept, pur și simplu? Ar fi destul de ușor.

— Doamne sfinte, nu! strigă căpitanul Gilbey. Nu se poate! Dacă mișcarea nu se face în chipul cel mai grijuliu cu putință, o să i se frângă chila în două și toată lumea o să se înece.

— Ah, spuse Strange.

A doua sugestie a sa fu întâmpinată cu proteste și mai viguroase. Auzise pe cineva spunând că, dacă în timpul fluxului briza ar bate puțin mai tare, nava ar putea fi împinsă de pe bancul de nisip, iar el se gândi că un vânt puternic ar putea fi de folos. Prin urmare, ridică brațele, vrând să invoce un astfel de vânt.

— Ce faceți? întrebă căpitanul Gilbey.

Strange îi spuse.

— Nu! Nu! Nu! strigă căpitanul, îngrozit.

Câțiva oameni din jur îl apucară pe Strange, ținându-l strâns. Unul dintre ei prinse să-l scuture cu putere, crezând poate că astfel va îndepărta orice vrajă înainte să-și facă efectul.

— Vântul bate dinspre sud-vest, spuse căpitanul Gilbey. Dacă se întetește, o să lovească nava de nisipuri și o să o facă bucăți. Toată lumea o să se înece!

Unul dintre privitori spuse că nu reușea nicicum să înțeleagă de ce îl apreciau atât de mult cei de la Amiralitate pe individul ăsta, a cărui ignoranță era de-a dreptul uluitoare.

Un altul spuse, sarcastic, că poate nu e un magician prea grozav, dar cel puțin știe să danseze.

Un al treilea începu să râdă.

— Cum se numește nisipul? întrebă Strange.

Căpitanul Gilbey clătină din cap exasperat, lăsând să se înțeleagă că habar nu are despre ce vorbește Strange.

— Ăăă... locul... locul unde a rămas prinsă nava, insistă Strange plin de nerăbdare. Ceva cu cai, nu-i așa?

— Bancul se numește Nisipurile Calului, spuse căpitanul Gilbey cu răceală, apoi se întoarse cu spatele și începu să discute cu altcineva.

Preț de un minut sau două, nimeni nu-i mai dădu nici o atenție magicianului. Priveau cu toții goeletele, bricurile și barjele din jurul vaporului *Falsul prelat*, ridicau privirile către cer și discutau despre evoluția vremii, întrebându-se din ce direcție va bate vântul la vremea fluxului.

Dintr-odată, mai multe persoane începură să scoată exclamații de uimire, arătând către largul mării, unde apăruse ceva ciudat. Era ceva mare și argintiu, având un cap de o formă stranie și plete ce se unduiau ca niște ierburi palide bătute de vânt. Părea să înoate către *Falsul prelat*. Abia începuse lumea să scoată strigăte uimite la vederea acestui obiect misterios, când apărură și altele. Imediat după aceea marea se umplu cu astfel de forme argintii – prea multe ca să poată fi numărate – care înotau lin, dar cu mare iuțeală, către nava eșuată.

— Ce-or mai fi și astea? întrebă un om din mulțime.

Erau mult prea mari pentru a fi oameni, dar nu păreau nici pești sau delfini.

— Sunt cai, spuse Strange.

— Și de unde au apărut? întrebă altcineva.

— I-am creat eu, spuse Strange, din nisip. Din Nisipurile Calului, mai exact.

— Dar n-or să se dizolve? se auzi o nouă voce din mulțime.

— Și la ce folosesc? întrebă căpitanul Gilbey.

Strange spuse:

— Sunt alcătuiți din nisip, apă de mare și magie, și vor rezista atât timp cât au o sarcină de îndeplinit. Căpitane Gilbey, trimiteți o barcă la *Falsul prelat*, cu următorul mesaj pentru căpitan: oamenii lui să înhame cât mai mulți dintre cai la navă, iar caii o vor scoate din bancul de nisip.

— O! spuse căpitanul Gilbey. Prea bine. Da, desigur.

La jumătate de ceas după ce mesajul fusese transmis căpitanului de pe *Falsul prelat*, nava fusese scoasă din bancul de nisip și marinarii erau ocupați cu ridicarea velor și o sumedenie de alte operațiuni marinărești (care, în felul lor, sunt la fel de misterioase ca și acțiunile magicienilor). Trebuie spus, totuși, că vraja nu a funcționat întocmai cum preconizase Strange. Acesta nu-și închipuise că prinderea cailor se va dovedi atât de dificilă. Presupunea că pe un vapor se găsesc frânghii din belșug din care se puteau improviza căpestre, și încercase să creeze prin magie niște cai foarte ușor de prins. Însă marinarii nu prea știu multe despre cai. Ei știu totul despre mare și nimic altceva. Unii marinari au încercat din răspuțeri să prindă caii și să-i înhame, dar mulți dintre ei fie nu aveau habar cum se face asta, fie le era prea teamă de creaturile argintii și fantomatice și nu îndrăzneau să se apropie de ele. Din cei o sută de cai pe care îi crease Strange, abia dacă au fost înhămați la navă vreo douăzeci. Aceștia au avut, desigur, meritul lor în a smulge nava din bancul de nisip; la fel de util a fost însă și faptul că, pe măsură ce Strange crea cai, în locul lor rămânea o scobitură crescândă în bancul de nisip.

La Portsmouth, părerile erau împărțite: unii susțineau că salvarea *Falsului prelat* de către Strange fusese ceva glorios, alții spuneau că acesta se folosise de respectiva nenorocire pentru a-și pune în valoare îndeletnicirea. Mulți căpitani și ofițeri susțineau că magia folosită fusese ostentativă și fusese aleasă de Strange mai degrabă pentru a atrage atenția asupra talentului său și pentru a impresiona Amiralitatea decât pentru a salva nava. În plus, erau nemulțumiți și din pricina cailor de nisip. Aceștia nu dispăruseră imediat după ce-și terminaseră treaba, așa cum promisese Strange, ci înotaseră în regiunea Spithead vreme de o zi și jumătate, după care se scufundaseră, formând astfel bancuri de nisip în locuri noi și cu totul neașteptate. Căpitani de vas și cârmacii din Portsmouth i se plâneau comandantului portului că Strange modificase amplasamentul canalelor și bancurilor de nisip din regiunea Spithead, astfel încât Marina avea să fie acum nevoită să cheltuiască o mulțime de timp și bani pentru a face noi sondaje și pentru a supraveghea ancorajul.

Cu toate acestea, la Londra, unde miniștrii știaau la fel de puține despre vapoare și marinărit ca și Strange, un singur lucru era limpede: Strange salvase o navă a cărei distrugere ar fi costat Amiralitatea o mulțime de bani.

— Această salvare a *Falsului prelat* demonstrează ceva, îi spuse Sir Walter Pole lordului Liverpool, și anume că e un mare avantaj să ai un

magician la fața locului, care să poată rezolva orice situație de criză de îndată ce aceasta apare. Știu că ne-am gândit să-l trimitem pe Norrell undeva și apoi am renunțat, dar de Strange ce spuneți?

Lordul Liverpool căzu pe gânduri.

— Cred, spuse el în cele din urmă, că am putea să-l trimitem pe domnul Strange să-l ajute pe unul dintre generali numai dacă am avea siguranța că acel general va obține o victorie împotriva francezilor la scurt timp după aceea. Altfel, ar însemna să irosim în mod impardonabil talentul domnului Strange, de care Dumnezeu știe că avem destulă nevoie și la Londra. La drept vorbind, nu prea avem de unde alege. Nu poate fi vorba decât de lordul Wellington.

— Ah, da!

Lordul Wellington era în Portugalia împreună cu armata lui, așa că nu se putea afla prea ușor ce părere are, însă, printr-o coincidență stranie, soția lui locuia pe strada Harley la numărul unsprezece, chiar peste drum de Sir Walter. În drum spre casă, în seara aceleiași zile, Sir Walter ciocăni la ușa lui lady Wellington și o întrebă pe înălțimea Sa ce părere crede că ar avea lordul Wellington despre ideea de a i se trimite un magician. Însă lady Wellington, o făptură mărunțică și tristă, de părerea căreia soțul ei nu prea ținea seama, declară că nu știe.

Strange, pe de altă parte, se arătă încântat de propunere. Arabella, deși nu tot atât de încântată, își dădu imediat consimțământul. Cel mai mare obstacol în calea plecării lui Strange se dovedi a fi, fără să surprindă pe nimeni, Norrell. În anul ce trecuse, Mr Norrell ajunsese să depindă foarte mult de elevul lui. Îl consulta pe Strange în toate acele privințe care fuseseră odinioară apanajul lui Drawlight și Lascelles. Mr Norrell nu vorbea decât despre domnul Strange atunci când acesta din urmă nu era de față, iar în restul timpului nu vorbea decât *cu* Strange. Acest atașament părea cu atât mai puternic cu cât era un sentiment absolut nou pentru Mr Norrell; până acum nu se simțise niciodată cu adevărat în largul lui în prezența altcuiva. Dacă se aflau într-un salon sau într-o sală de bal aglomerată și Strange lipsea cincisprezece minute, Mr Norrell îl trimitea pe Drawlight să vadă unde e și cu cine vorbește. Prin urmare, Mr Norrell fu șocat să afle că se punea la cale trimiterea singurului său elev și prieten la război.

— Sunt uluit, Sir Walter, spuse el, că ați putut să sugerați așa ceva!

— Bine, dar orice bărbat trebuie să fie pregătit să facă sacrificii pentru țara sa în timp de război, spuse Sir Walter oarecum iritat, și sunt mii de oameni care le-au făcut deja.

— Da, dar aceștia sunt *soldați!* strigă Mr Norrell. O! E adevărat că și un soldat e valoros în felul lui, însă nu putem compara asta cu pierderea pe care ar suferi-o națiunea dacă domnul Strange ar păți ceva! Din câte am înțeles, la High Wycombe există o academie ce pregătește trei sute de ofițeri pe an. Ce n-aș da să am eu norocul de a avea la dispoziție trei sute de magicieni pe care să-i instruiesc! Dacă ar fi așa, atunci magia englezească s-ar afla într-o situație mult mai promițătoare decât acum!

După încercarea nereușită a lui Sir Walter, lordul Liverpool și ducele de York luară asupra lor sarcina de a sta de vorbă cu Mr Norrell pe această temă, însă Mr Norrell nu se lăsă convins de niciunul dintre ei să renunțe la aversiunea pe care o simțea față de propusa plecare a lui Strange.

— V-ați gândit, domnule, spuse Strange, cât de respectată va deveni astfel magia englezească?

— Da, cred că așa va fi, spuse Mr Norrell morocănos, însă nimic nu va face mai vie amintirea Regelui Corb și a genului aceluia de magie sălbatică și dăunătoare decât prezența unui magician englez pe câmpul de bătălie! Oamenii vor începe să creadă că invocăm spiriduși și că avem drept sfetnici bufnițe și urși. Eu, însă, doresc ca magia englezească să fie considerată o profesie liniștită și respectabilă – de fapt, genul de profesie...

— Dar, domnule, spuse Strange, grăbindu-se să întrerupă acest discurs pe care îl mai auzise de nenumărate ori, pe mine n-o să mă însoțească niciun rege-spiriduș. În plus, sunt și alte aspecte la mijloc, pe care nu ar fi deloc înțelept să le ignorăm. Ne plângem adesea că ni se cere mereu să facem aceleași vrăji, iar și iar. Probabil că în război voi fi nevoit să încerc tipuri noi de magie – și, după cum am remarcat adesea amândoi, practicarea magiei face ca teoria să devină mult mai ușor de înțeles.

Dar cei doi magicieni aveau firi atât de diferite, încât nu puteau nicicum cădea de acord asupra acestui aspect. Strange vorbea despre înfruntarea cu curaj a pericolelor spre sporirea gloriei magiei englezești. Folosea cuvinte și metafore împrumutate din domeniul jocurilor de noroc și al războiului, care nu trezeau nici o rezonanță în sufletul lui Mr Norrell. Acesta din urmă încerca să-l convingă pe domnul Strange că războiul îi va dispăcea profund.

— Pe câmpul de luptă suferi adesea de umezeală și frig. O să vă placă mult mai puțin decât credeți.

Vreme de câteva săptămâni, în ianuarie și februarie 1811, se părea că dezaprobarea lui Mr Norrell va împiedica plecarea lui Strange. Greșeala pe care o făcuseră Sir Walter, lordul Liverpool, ducele de York și Strange fusese că încercaseră să trezească în Mr Norrell simțul datoriei, al nobleței și al patriotismului. Fără îndoială, Mr Norrell avea toate aceste virtuți, însă principiile care contau cu adevărat pentru el, și care contrabalansau orice altceva, erau altele.

Din fericire, se aflau prin preajmă doi domni care știau să se descurce mai bine în astfel de situații. Lascelles și Drawlight erau la fel de dornici ca și toți ceilalți să-l vadă pe Strange plecat în Portugalia, iar după părerea lor metoda cea mai bună de a atinge acest obiectiv era să exploateze îngrijorarea lui Mr Norrell cu privire la soarta bibliotecii ducelui de Roxburghe.

Această bibliotecă îi stătea de mult timp ca un ghimpe în coastă lui Mr Norrell. Era una dintre cele mai însemnate biblioteci private din regat – nu o întrecea decât cea a lui Mr Norrell însuși. Povestea ei era una curioasă și plină de picanterii. Cu vreo cincizeci de ani înainte, ducele de Roxburghe, un gentilom cât se poate de inteligent, civilizată și respectabil, se îndrăgostise de sora reginei și îi ceruse regelui permisiunea de a se căsători cu ea. Din varii motive legate de eticheta de la Curte, obligații formale și drepturi de întâietate, regele refuzase. Cu inimile frânte, ducele și sora reginei își făcuseră jurămintele solemne de a se iubi veșnic și de a nu accepta niciodată să se căsătorească cu altcineva. Nu știu dacă sora reginei și-a ținut sau nu promisiunea, însă ducele s-a retras în castelul său aflat la granița cu Scoția și, pentru a-și trece mai ușor zilele însingurate, a început să colecționeze cărți rare: manuscrise medievale împodobite cu miniaturi de o finețe rară și ediții ale primelor cărți tipărite vreodată, realizate în tipografiile unor personalități strălucite, cum ar fi William Caxton din Londra și Valdafer din Veneția. La începutul secolului, biblioteca ducelui se înscria deja în rândul minunilor lumii. Alteța Sa îndrăgea în mod deosebit cărțile de poezie, povestirile cavaleresti, volumele de istorie și teologie. Magia nu îl interesa prea mult, însă îi plăceau toate cărțile vechi, așa că ar fi fost de mirare ca biblioteca să nu conțină și astfel de texte.

Mr Norrell îi scrisese ducelui de mai multe ori, cerându-i permisiunea de a examina și, poate, de a cumpăra eventualele volume de magie care s-ar fi găsit acolo. Ducele, însă, nu se arătase deloc dornic să-i satisfacă dorința lui Mr Norrell și, fiind putred de bogat, nu avea nevoie de bani de la acesta.

Cum își respectase promisiunea făcută surorii reginei de-a lungul întregii vieți, ducele nu avea copii și, probabil, niciun moștenitor. La moartea lui au apărut dintr-odată o mulțime de rude de sex masculin ale ducelui, fiecare convins că el va fi următorul duce de Roxburghe. Acești domni și-au prezentat cererile în fața Comitetului pentru Privilegiul al Camerei Lorzilor. Comitetul analizează situația și ajunse la concluzia că noul duce avea să fie ori general-maiorul Ker, ori Sir James Innes; cei din Comitet nu erau însă siguri care dintre cei doi era mai îndreptățit să preia titlul, așa că hotărâră să prelungească perioada de deliberări. La începutul anului 1811, nu ajunseseră încă la nici o concluzie.

Într-o dimineață rece și umedă de marți, Mr Norrell se afla în biblioteca din Piața Hanover împreună cu domnul Lascelles și domnul Drawlight. Era de față și Childermass, care redacta scrisori către diverse ministere în numele lui Mr Norrell. Strange plecase la Twickenham, împreună cu soția lui, să-și viziteze un prieten.

Lascelles și Drawlight discutau despre procesul în care erau implicați Ker și Innes. Aparent întâmplător, Lascelles pomeni de vreo două ori faimoasa bibliotecă, ceea ce îi atrase atenția lui Mr Norrell.

— Ce știm despre acești oameni? îl întrebă el pe Lascelles. Îi interesează magia?

Lascelles zâmbi.

— Puteți sta liniștit din acest punct de vedere, domnule. Vă asigur că singurul lucru care îi interesează pe Ker și pe Innes e să ajungă duci. Nu cred că i-am văzut vreodată deschizând o carte.

— Chiar așa? Nu-i interesează cărțile? Asta e foarte bine. După o clipă de gândire, Mr Norrell urmă: Și dacă unul din ei capătă biblioteca ducelui și găsește din întâmplare vreun volum rar de magie? Asta ar putea să-i stârnească interesul. Lumea e curioasă când vine vorba de magie, știți? Aceasta e una dintre consecințele regretabile ale propriului meu succes. Omul acesta ar putea să citească o pagină-două și să-i vină pofta de a încerca și el o vrajă. La urma urmei, exact așa am început și eu; aveam doisprezece ani când am deschis o carte din biblioteca unchiului meu și am găsit acolo o pagină ruptă dintr-un volum mult mai vechi. Ei bine, în clipa în care am citit acea pagină m-a cuprins convingerea nestrămutată că trebuie să devin magician!

— Într-adevăr? Ce interesant, spuse Lascelles, pe un ton extrem de plictisit. Însă e puțin probabil, zic eu, ca așa ceva să se întâmple în cazul lui

Innes sau Ker. Amândoi sunt trecuți de șaptezeci de ani. Niciunul nu dorește să înceapă o nouă carieră.

— A! Dar rude mai tinere nu au? Rude care citesc, poate, cu interes *Prietenii magiei englezești și Magicianul modern*? Rude care ar pune imediat gheara pe orice carte de magie? Nu, vă rog să mă iertați, domnule Lascelles, dar nu mă puteți convinge că vârsta înaintată a celor doi e o garanție!

— Prea bine. Însă mă îndoiesc, domnule, că acești tineri taumatomani⁷¹ despre care vorbiți cu atâta însuflețire vor avea vreodată ocazia de a vedea biblioteca. Pentru procesele în care sunt implicați, de stabilire a succesiunii titlului de duce, atât Ker, cât și Innes au avut cheltuieli mari. Prima grijă a noului duce, oricare ar fi el, va fi să-i plătească pe avocați. Și primul lucru pe care îl va face când va intra în Castelul Floors va fi să găsească ceva de vândut⁷². M-ar mira foarte tare ca biblioteca să nu fie scoasă la vânzare la cel mult o săptămână după ce Comitetul va da verdictul final.

— O vânzare de cărți! exclamă Mr Norrell alarmat.

— Acum de ce vă temeți? Întrebă Childermass, ridicând privirea din hârtii. De obicei nimic nu vă încântă mai tare decât o vânzare de cărți.

— O! Asta era mai demult, spuse Mr Norrell, pe vremea când nimeni din regat nu era cătuși de puțin interesat de cărțile de magie, în afară de mine, însă acum mă tem că mulți vor încerca să cumpere astfel de cărți. S-ar putea să se pomenească despre asta și în *The Times*.

— A! strigă Drawlight. Dar dacă volumele care vă interesează sunt cumpărate de altcineva, puteți să vă plângeți miniștrilor! Puteți să vă plângeți prințului de Wales! Ar fi împotriva intereselor națiunii ca volumele de magie să ajungă în mâna altcuiva decât a dumneavoastră, Mr Norrell.

— Cu excepția lui Strange, spuse Lascelles. Nu cred că prințul de Wales sau miniștrii ar avea ceva de obiectat dacă Strange ar cumpăra aceste cărți.

— E adevărat, fu de acord Drawlight, uitasem de Strange.

Mr Norrell părea și mai alarmat decât înainte.

— Dar domnul Strange va înțelege că aceste cărți trebuie să fie ale mele, spuse el. Volumele trebuie strânse, într-o singură bibliotecă. Nu e bine să fie separate.

Privi în jur, sperând să vadă semne de aprobare.

---

⁷¹ Taumatoman, persoană pasionată de magie și miracole, *Dicționarul limbii engleze* de Samuel Johnson.

⁷² Castelul Floors este reședința ducilor de Roxburgh.

— Firește, urmă el apoi, domnul Strange va putea să le citească și el. Toată lumea știe cât de multe dintre cărțile mele – scumpele mele cărți – i le-am împrumutat domnului Strange. Firește... mă rog, vreau să spun că depinde și care e subiectul, desigur.

Drawlight, Lascelles și Childermass nu spuseră nimic. Știau, într-adevăr, cât de multe cărți îi împrumutase Mr Norrell domnului Strange. Mai știau și cât de multe *nu* îi împrumutase.

— Strange este un gentilom, spuse Lascelles. Se va comporta, deci, ca atare și se va aștepta ca și dumneavoastră să faceți la fel. Dacă volumele vă sunt oferite în particular dumneavoastră și numai dumneavoastră, atunci cred că puteți să le cumpărați, dar, dacă va avea loc o licitație, atunci domnul Strange va considera că e dreptul lui să liciteze împotriva dumneavoastră.

Mr Norrell se gândi o clipă, apoi îl privi pe Lascelles și își linse buzele agitat.

— Și cum credeți că se vor vinde cărțile? Prin licitație publică sau printr-o tranzacție privată?

— Licitație, spuseră Lascelles, Drawlight și Childermass la unison.

Mr Norrell își îngropă fața în mâini.

— Firește, spuse Lascelles rar, ca și cum ideea abia atunci îi venise, dacă Strange ar fi plecat din țară, n-ar putea să participe la licitație. Nu-i așa? sfârși el, după ce luase o gură de cafea.

Mr Norrell ridică privirea, cu chipul luminat de o nouă speranță.

Brusc, plecarea domnului Strange în Portugalia pentru aproximativ un an deveni foarte dezirabilă.⁷³

---

⁷³ Comitetul pentru Privilegii ajunse în cele din urmă la un verdict în favoarea lui Sir James Innes și, exact cum prevăzuse domnul Lascelles, noul duce scoase imediat biblioteca la vânzare.

Licitajia din vara anului 1812 (perioadă în care Strange se afla în Peninsula Iberică) poate să fi fost cel mai notabil eveniment bibliografic după incendiul care a mistuit biblioteca din Alexandria. Licitajia a durat patruzeci și una de zile și a fost cauza a cel puțin două dueluri.

Printre cărțile ducelui s-au descoperit șapte texte de magie, toate extraordinare.

Rosa et Fons era o meditație mistică asupra magiei scrisă de un magician necunoscut din secolul al XIV-lea.

Thomas deDundelle, un poem până atunci, necunoscut al lui Chretien de Troyes, era o versiune pitorească a vieții lui Thomas Dundale, primul servitor din rasa oamenilor al Regelui Corb.

Cartea lui Loveday Ingham era o relatare a vieții de zi cu zi a unui magician din Cambridge ce trăise în secolul al XV-lea.

Exercitatio magica nobilissima era o încercare de a prezenta domeniul magiei englezești în totalitatea sa, datând din secolul al XVII-lea.

Istoria Șaptei era o lucrare foarte încălțită, scrisă parțial în engleză, parțial în latină și parțial într-o limbă necunoscută a spiridușilor. Era imposibil de stabilit vechimea manuscrisului, autorul era complet neidentificabil, iar scopul scrierii era cu totul obscur. În linii mari, părea a fi istoria unui oraș din Faerie, numit „Șapte”, însă

Acasă la Jose Estoril

Ianuarie-martie 1811

— Mă gândeam, domnule, că plecarea mea în Peninsulă va cauza multe schimbări în relația dumneavoastră cu ministerul de Război, spuse Strange. Mă tem că, după ce plec, nu vă va mai fi la fel de ușor să primiți lume la orice oră din zi și din noapte și să satisfaceți tot felul de cereri de magie. Veți fi singurul responsabil pentru toate acestea, și mă tem că nu veți mai avea

---

informațiile erau prezentate într-un stil foarte amestecat, iar autorul își întrerupea frecvent narațiunea pentru a acuza niște persoane nespecificate care îl supăraseră cu niște fapte obscure. Aceste părți din manuscris păreau a fi pur și simplu fragmente de scrisori de revoltă.

Parlamentul femeilor era o alegorie datând din secolul al XVI-lea ce vorbea despre înțelepciunea și magia specifice femeilor.

Însă volumul cu adevărat minunat era Oglindirea viețuirii lui Ralph Stokesie, care a fost scoasă la licitație în ultima zi, împreună cu un exemplar din prima ediție a Decameronului lui Boccaccio. Nici măcar Mr Norrell nu știuse de existența acestei cărți până în ziua respectivă. Părea scrisă de doi autori: unul din ei era un magician din secolul al XV-lea, pe nume William Thorpe, iar celălalt era servitorul lui Ralph Stokesie din neamul spiridușilor, Col Tom Blue. Pentru această comoară neprețuită, Mr Norrell a plătit incredibila sumă de 2 100 de guinee.

Respectul față de Mr Norrell era atât de mare, încât niciun gentilom din încăpere nu a licitat împotriva lui. Totuși, era de față o doamnă care a licitat pentru toate cărțile pentru care o făcuse și el. În săptămânile dinaintea licitației, Arabella Strange fusese foarte ocupată. Trimisese numeroase scrisori rudelor lui Strange și își vizitase toți prietenii din Londra, încercând să facă rost de suficienți bani pentru a cumpăra câteva dintre volume pentru soțul ei, dar Norrell a câștigat licitația pentru absolut toate cărțile pomenite.

Sir Walter Scott, scriitorul, a fost de față la licitație; iată cum descrie el sfârșitul acesteia: „Doamna Strange a fost atât de dezamăgită când a pierdut Viața lui Ralph Stokesie, încât a izbucnit în lacrimi. Chiar în acea clipă, Mr Norrell a trecut pe lângă ea, ținând cartea în mână. Omul acesta nu i-a spus măcar o vorbă, nu i-a aruncat măcar o privire soției elevului său. Nu știu când am văzut ultima dată o purtare atât de dezagreabilă. Mai multe persoane au observat acest lucru, și le-am auzit după aceea făcând comentarii acide la adresa lui Mr Norrell. Chiar și lordul Portishead, a cărui admirație pentru magician nu are limite, a recunoscut că Mr Norrell s-a purtat inadmisibil de urât cu doamna Strange”.

Nu numai purtarea lui Mr Norrell față de doamna Strange a atras însă comentarii nefavorabile. În săptămânile care au urmat licitației, numeroși învățați și istorici se așteptau să afle ce informații valoroase conțineau cele șapte minunate cărți. Sperau mai ales că Oglindirea viețuirii lui Ralph Stokesie va oferi răspunsuri la unele dintre cele mai mari mistere ale magiei englezești. Se credea că Mr Norrell își va face publice descoperirile în paginile revistei Prietenii magiei englezești sau că va da la tipărit copii ale cărților achiziționate. El, însă, n-a făcut niciuna, nici alta. Vreo două persoane i-au trimis scrisori în care îi adresau întrebări precise, fără a primi însă niciun răspuns. Când, în cele din urmă, în ziare au început să apară scrisori care criticau atitudinea lui Mr Norrell, acesta se arătă extrem de revoltat. La urma urmei, el făcea ce făcuse dintotdeauna – achiziționa cărți valoroase, pe care le ascundea apoi de ochii tuturor. Diferența era că, pe vremea când fusese un gentilom necunoscut, nimănui nu-i păsase ce face, dar acum ochii tuturor erau ațintiți asupra lui. Oamenii începeau să se mire din cauza tăcerii păstrate de Mr Norrell și își aduceau aminte și de alte ocazii în care purtarea lui fusese nepoliticoasă sau arogantă.

timp nici să dormiți. Cred că trebuie să-i convingem pe cei de la minister să găsească o modalitate de rezolvare a acestei probleme. M-aș bucura să vă pot fi de folos în acest sens. Ce-ați zice să-l invităm pe lordul Liverpool la cină săptămâna asta?

— O, da! spuse Mr Norrell, încântat să audă câtă grijă îi purta Strange. Trebuie să fiți și dumneavoastră de față. Explicați totul atât de bine! Ajunge să spuneți ceva o singură dată, și lordul Liverpool înțelege imediat despre ce e vorba!

— Atunci să-i scriu înălțimii Sale?

— Da, da! Scrieți-i!

Era prima săptămână a lunii ianuarie. Data plecării lui Strange nu fusese încă stabilită, dar probabil că nu avea să mai întârzie mult. Strange se așeză și scrise invitația. Lordul Liverpool trimise un răspuns prompt, iar două zile mai târziu sosea în Piața Hanover ca să ia cina cu cei doi.

Mr Norrell și Jonathan Strange aveau obiceiul de a petrece un ceas înainte de cină în biblioteca lui Mr Norrell; aici l-au primit și pe lordul Liverpool. Childermass era și el de față, gata să facă pe secretarul, consilierul, curierul sau servitorul, după cum o cereau împrejurările.

Lordul Liverpool nu văzuse până atunci biblioteca lui Mr Norrell; înainte să ia loc făcu un mic tur al încăperii.

— Mi s-a spus, domnule, că biblioteca dumneavoastră este una dintre minunile lumii moderne, dar nu-mi închipuisem că poate fi atât de vastă.

Mr Norrell era cât se poate de încântat. Lordul Liverpool era musafirul ideal – îi admira cărțile fără să pară dornic de a le lua din raft și a le răsfoi.

Strange îi spuse atunci lui Mr Norrell:

— Domnule, încă nu am discutat despre cărțile pe care ar trebui să le iau cu mine în Peninsula. Am alcătuit o listă cu patruzeci de titluri, dar, dacă dumneavoastră credeți că aceasta poate fi îmbunătățită, vă rog să-mi spuneți, zise el și extrase o foaie de hârtie împăturită dintr-un teanc de pe masă, întinzându-i-o lui Mr Norrell.

Lista nu avea cum să-i placă lui Mr Norrell, căci era plină de ștersături, tăieturi și încolăceli de cuvinte. Ici-colo se lățea câte o pată de cerneală, unele titluri erau scrise incorect, unii autori erau botezați aiurea și, lucrul cel mai deconcertant, în josul paginii erau scrise trei versuri dintr-un poem-ghicitoare pe care Strange începuse să-l compună ca dar de despărțire pentru Arabella. Și totuși, motivul pentru care Mr Norrell păli dintr-odată era altul. Nu-i trecuse prin minte până atunci că Strange avea să aibă nevoie

de cărți în Portugalia. Gândul că patruzeci dintre scumpele lui volume aveau să fie duse într-o țară aflată în război, într-un loc unde putea să le ardă focul, să le sufle vântul, să le ude ploaia sau să le murdărească praful era aproape de nesuportat. Mr Norrell nu știa prea multe despre război, însă presupunea că soldații nu sunt vestiți pentru respectul pe care-l manifestă față de cărți. Poate că aveau să le apuce cu degetele lor murdare. Poate că aveau să le rupă! Poate că – oroare a ororilor! — aveau să le citească și să încerce și ei vreo vrajă! Oare soldații știau să citească? Mr Norrell nu era sigur. Însă la mijloc fiind soarta întregului continent și dat fiind că era de față și lordul Liverpool, își dădu seama că îi va fi extrem de dificil – de fapt, imposibil – să-l refuze pe Strange.

Se întoarse spre Childermass cu o expresie de disperare mută.

Childermass ridică din umeri.

Lordul Liverpool continua să privească în jur cu mult calm. Părea să se gândească la faptul că absența temporară a patruzeci de volume nici nu se va observa între atâtea mii altele.

— Nu aș vrea să duc cu mine mai mult de patruzeci, urmă Strange pe un ton neutru.

— E un lucru foarte înțelept, domnule, spuse lordul Liverpool. Foarte înțelept. Să nu luați mai multe decât puteți transporta cu ușurință dintr-un loc în altul.

— Dintr-un loc în altul! exclamă Mr Norrell, mai șocat decât oricând. Doar nu aveți de gând să plimbați cărțile după dumneavoastră? Trebuie să le duceți într-o bibliotecă de îndată ce ajungeți acolo. Cel mai bine ar fi să găsiți o bibliotecă într-un castel. Un castel solid, bine apărat...

— Mă tem însă că nu-mi vor folosi prea mult dacă le țin într-o astfel de bibliotecă, spuse Strange cu un calm care te scotea din pepeni. Eu voi fi în tabere și pe câmpuri de bătălie. Iar cărțile trebuie să mă însoțească.

— Atunci trebuie să le puneți într-un cutar! spuse Mr Norrell. Un cutar zdravăn de lemn, sau poate chiar o cutie de fier! Da, de fier ar fi cel mai bine. Putem să comandăm o astfel de ladă. Și apoi...

— Mă iertați, Mr Norrell, îl întrerupse lordul Liverpool, dar eu l-aș sfătui pe domnul Strange să nu-și ia o astfel de ladă cu dumnealui. Nu trebuie să-și închipuie că i se vor face concesii când vine vorba de spațiul din carele militare. Soldații folosesc aceste care pentru transportul echipamentului, al hărților, al alimentelor, al muniției și așa mai departe. Domnul Strange ar da mult mai puține bătaii de cap armatei dacă și-ar transporta toate lucrurile cu

ajutorul unui măgar sau catâr, așa cum fac ofițerii. Apoi, către Strange: Veți avea nevoie de un catâr zdravăn pentru bagaje și pentru servitor. Cumpărați niște desagi de la Hewley and Ratt și puneți cărțile în ele. Desagile militare sunt foarte încăpătoare. În plus, dacă le lăsați într-un car, cărțile vor fi foarte probabil furate. Îmi pare rău să o spun, dar soldații fură orice. Apoi, după o clipă de gândire: Ai noștri, cel puțin, așa fac.

Mr Norrell n-a mai fost în stare după aceea să fie atent la ce se petrecea în jurul lui. Își dădea vag seama că Strange și înălțimea Sa vorbesc și râd foarte mult. De câteva ori îl auzi pe Strange spunând: „Bun, deci așa rămâne!” și pe înălțimea Sa replicând: „Da, desigur!” Însă despre ce anume vorbeau Mr Norrell nu știa și nici nu-i păsa. Își dorea să nu fi venit niciodată la Londra. Își dorea să nu fi luat niciodată asupra sa însărcinarea de a readuce la viață magia englezească. Își dorea să fi rămas la Hurlfew Abbey, citind și făcând vrăji după bunul său plac. Nimic, se gândea el, nu putea să compenseze pierderea a patruzeci de cărți.

După ce plecară lordul Liverpool și Strange, se duse în bibliotecă să privească cele patruzeci de cărți, să le țină în mână și să le mângâie cât mai putea.

Childermass era tot acolo. Luase cina la una dintre mesele din bibliotecă și acum făcea socoteala cheltuielilor gospodărești. Când îl văzu pe Mr Norrell intrând, ridică privirea și rânji.

— Cred că domnul Strange se va descurca foarte bine în război, domnule. Deja a reușit să vă întreacă în șiretenie.

***

Într-o noapte scăldată în lumina strălucitoare a lunii, la începutul lunii februarie, o navă britanică numită *Binecuvântarea Sfântului Serlo*⁷⁴ naviga în susul râului Tagus, ancorând în cele din urmă în piața Black-horse, în centrul orașului Lisabona. Printre primii care au debarcat au fost și Strange, însoțit de servitorul său, Jeremy Johns. Strange nu mai fusese niciodată în străinătate, iar conștiința acestei situații noi pentru el, la care se adăuga agitația militară și navală din jur, îi dădea o senzație de amețală plăcută. Era nerăbdător să se apuce de magie.

---

⁷⁴ *Binecuvântarea Sfântului Serlo* fusese capturată de la francezi. Numele său franțuzesc era *Le Temple Foudroye*. Binecuvântarea Sfântului Serlo era, firește, numele uneia dintre cele patru păduri magice ce înconjurau și protejau cetatea de scaun a Regelui Corb, Newcastle.

— Mă întreb unde e lordul Wellington, îi spuse el lui Jeremy Johns. Crezi că știe cineva de pe aici? Întrebă el, privind curios o boltă vastă și neterminată aflată la capătul pieței. Bolta avea o înfățișare foarte militărească și Strange nu s-ar fi mirat deloc să descopere că Wellington se află undeva în spatele ei.

— E ora două dimineața, domnule, spuse Jeremy. Probabil că înălțimea Sa doarme.

— Crezi? Când soarta întregii Europe se află în mâinile lui? Mda, poate că ai dreptate.

Cam fără voie, Strange fu de acord că ar fi mai bine să meargă acum la han și să aștepte până a doua zi pentru a-l căuta pe lordul Wellington.

Le fusese recomandat un han aflat pe Strada Pantofarilor, aparținând unui anume domn Prideaux, originar din Cornwall. Oaspeții domnului Prideaux erau aproape toți ofițeri britanici proaspăt sosiți din Anglia sau care așteptau să plece în permisie. Domnul Prideaux se străduia să-i facă pe ofițeri să se simtă întocmai ca acasă, însă nu reușea decât parțial. În ciuda tuturor eforturilor lui, amprenta Portugaliei se făcea simțită în permanență. Deși tapetul și mobila fuseseră aduse de la Londra în urmă cu cinci ani, strălucirea soarelui Portugaliei le dăduse o patină tipic portugheză. Deși domnul Prideaux îi cerea bucătarului să prepare un meniu englezesc, bucătarul era portughez și întotdeauna puneă în mâncare prea mult piper și ulei pentru gustul oaspeților. Până și cizmele oaspeților căpătau un vag aer portughez după ce treceau prin mâna lustragiului portughez.

A doua zi, Strange se trezi destul de târziu. Luă un mic dejun copios și făcu o plimbare de vreun ceas. Lisabona se dovedi a fi un oraș bogat în piețe boltite, clădiri moderne și elegante, statui, teatre și magazine. Începu să creadă că poate războiul nu e chiar atât de îngrozitor.

Întors la hotel, văzu vreo patru-cinci ofițeri britanici opriți în prag, stând de vorbă cu însuflețire. Era tocmai ce-și dorise. Se apropie, le ceru iertare pentru întrerupere, se prezentă și întrebă unde anume în Lisabona putea fi găsit lordul Wellington.

Ofițerii se întoarseră și-l priviră oarecum surprinși, ca și cum pusese o întrebare nepotrivită, deși Strange nu-și dădea seama de ce.

— Lordul Wellington nu se află în Lisabona, spuse unul dintre ofițeri, îmbrăcat în haină albă și pantaloni albaștri, uniforma husarilor.

— Ah! Și când vine înapoi? întrebă Strange.

— Înapoi? spuse ofițerul. Poate peste câteva săptămâni – sau chiar luni, așa zice eu. Sau poate niciodată.

— Și atunci unde pot să îl găesc?

— O, Doamne! spuse ofițerul. Ar putea fi oriunde.

— Dumneavoastră nu știți unde e? întrebă Strange.

Ofițerul îl privi destul de sever.

— Lordul Wellington nu stă pe loc, spuse el. Lordul Wellington se duce acolo unde e nevoie de el. Iar de lordul Wellington, adăugă el pentru ca Strange să înțeleagă mai bine situația, e nevoie *peste tot*.

Un alt ofițer, care purta o haină de un stacojiu-aprins, împodobită din belșug cu dantelă argintie, spuse pe un ton ceva mai blând:

— Lordul Wellington este în linii.

— În linii? spuse Strange.

— Da.

Din păcate, explicația nu era nu era deloc limpede și utilă, așa cum intenționase ofițerul. Însă Strange simți că dăduse destule dovezi de ignoranță. Îi pierise complet cheful de a mai pune întrebări.

„Lordul Wellington e în linii.“ Era o propoziție ciudată; dacă ar fi fost să ghicească despre ce era vorba, Strange ar fi spus probabil că e o expresie argotică pentru „a fi beat“.

Se întoarse la han și îi spuse portarului să-l caute pe Jeremy Johns. Dacă trebuia neapărat ca unul din ei să-și arate ignoranța și să se facă de râs în fața Armatei britanice, prefera ca acesta să fie Jeremy.

— Bun, ai venit! spuse el când îl văzu pe Jeremy. Du-te să cauți un soldat sau un ofițer și întreabă unde pot să-l găesc pe lordul Wellington.

— Sigur, domnule. Dar nu vreți să întrebați dumneavoastră?

— Nu pot. Am de făcut niște vrăji.

Jeremy plecă și în scurt timp se întoarse.

— Ai aflat? întrebă Strange.

— A, da, domnule! spuse Jeremy voios. Nu e niciun secret. Lordul Wellington se află în linii.

— Bine, dar ce înseamnă asta?

— O, vă cer iertare, domnule! Domnul cu care am vorbit a spus asta pe un ton atât de firesc, ca și cum ar fi fost cel mai banal lucru din lume. Mi-am închipuit că știți ce înseamnă.

— Ei bine, nu știu. Poate că ar fi bine să-l întreb pe Prideaux.

Domnul Prideaux se arată încântat să-și ofere ajutorul. Nici că se putea ceva mai simplu. Domnul Strange trebuia să ajungă la Cartierul general al armatei, unde avea să-l găsească sigur pe lordul Wellington. Cartierul general se afla la jumătate de zi de mers călare de oraș, poate ceva mai mult.

— Ca de la Tyburn la Godalming, domnule, dacă știți cum vine asta.

— Vă rog, dacă sunteți amabil să-mi arătați pe hartă...

— Să fiți dumneavoastră sănătos, domnule! spuse domnul Prideaux, amuzat. N-o să reușiți în vecii vecilor să găsiți singur locul. Trebuie să găsec pe cineva care să vă însoțească.

Însoțitorul găsit de domnul Prideaux era un comisar adjunct ce avea treabă la Torres Vedras, un oraș aflat la șase sau opt kilometri dincolo de Cartierul general. Comisarul adjunct se declară încântat să plece la drum împreună cu Strange și să-l ghideze.

— În sfârșit, se gândi Strange, am realizat ceva.

În prima parte a călătoriei, au străbătut un peisaj încântător: câmpuri și vii presărate ici-colo cu ferme minuscule și drăguțe, văruițe în alb, și cu mori de vânt din piatră, cu aripi făcute din pânză maronie de sac. Pe drum se deplasau foarte mulți soldați portughezi în uniforme cafenii și câțiva ofițeri britanici ale căror uniforme în culori mai vii, stacojii sau albastre, păreau – cel puțin în ochii de patriot ai lui Strange – mai bărbătești și mai războinice.

Călăreau de vreo trei ceasuri, când zăriră un lanț muntos ce se ridica, aidoma unui zid, în mijlocul câmpiei.

Pe când pătrundeau într-o vale îngustă situată între doi dintre cei mai înalți munți, comisarul adjunct spuse:

— Aici încep liniile. Vedeți fortul de colo, așezat sus, pe latura trecătorii? Întinse brațul înspre dreapta. „Fortul” părea să fi fost la origini o moară de vânt, însă primise de curând tot felul de adăugiri: bastioane, parapete și ambrazuri pentru puști. Vedeți și celălalt fort, de pe partea opusă a trecătorii? adăugă comisarul adjunct, arătând acum spre stânga. Și mai departe, pe aflorimentul acela stâncos, încă un mic fort? Și dincolo de acesta – deși nu se vede acum, căci ziua e mohorâtă și văzduhul e plin de nori – mai e încă unul. Și tot așa, unul câte unul. O linie întregă de forturi ce se întinde de la Tagus până la malul mării! Și asta nu e tot! Mai sunt încă două linii înspre nord. Trei linii cu totul!

— E într-adevăr impresionant. Cine a făcut toate astea, portughezii?

— Nu, domnule. Lordul Wellington a făcut totul. Francezii nu au cum să treacă pe aici. Dar ce spun eu! Nici măcar un cărbuș n-ar putea să treacă pe

aici dacă n-ar avea o hârtie semnată de lordul Wellington! Iată de ce, domnule, francezii stau la Santarem și nu pot să înainteze, în timp ce dumneavoastră și cu mine dormim liniștiți în paturile noastre, în Lisabona!

Curând după aceea părăsiră drumul și intrară pe o potecă abruptă și șerpuită care urca dealul înspre sătucul Pero Negro. Strange era uluit să vadă diferența dintre ceea ce își închipuise el despre război și realitate. El și-l imaginase pe lordul Wellington stând într-o clădire impunătoare din Lisabona și dând ordine. Când colo, îl găsea într-un loc atât de neînsemnat, încât în Anglia abia dacă ar fi meritat numele de sat.

Cartierul general al armatei se dovedi a fi o casă ca toate casele, aflată în mijlocul unei curți pavate cu pietriș. Strange fu informat că lordul Wellington plecase să inspecteze liniile. Nimeni nu știa când avea să se întoarcă – probabil că nu înainte de ora cinei. Nimeni nu exprimă vreo obiecție la cererea lui Strange de a aștepta acolo – dar îl avertizară să nu le stea în drum.

Însă, din clipa în care intră în casă, Strange simți din plin influența acelei legi a naturii care spune că o persoană aflată într-un loc străin îi va încurca pe cei de acolo oriunde s-ar așeza. Strange nu putea să stea jos pentru că odaia nu avea scaune – probabil pentru ca francezii să nu se poată ascunde după ele, în caz că ar fi reușit să pătrundă în casă – așa că se opri în fața unei ferestre. Curând însă intrară doi ofițeri, dintre care unul dorea să explice niște caracteristici militare importante ale reliefului portughez, având pentru aceasta nevoie să privească pe fereastră. Cei doi se uitară urât la Strange, care se dădu la o parte și se opri în fața unei bolți pe jumătate ascunse de o draperie.

Între timp se auzeau de pe coridor strigătele frecvente ale cuiva care îl îndemna pe un anume Winespill să aducă imediat butoaiile cu praf de pușcă. Un soldat foarte mărunțel și ușor cocoșat intră în odaie. Avea un semn din naștere pe față, de un violet-aprins, și părea să se fi îmbrăcat cu o combinație a tuturor uniformelor militare din Marea Britanie. Probabil că acesta era Winespill. Winespill era nefericit. Nu găsea nicăieri praful de pușcă. Căută în dulapuri, sub scări și pe balcoane. Din când în când striga „O clipă!” – până când sosi clipa în care se gândi să caute și în spatele lui Strange, după draperie, sub boltă. Imediat după aceea strigă că găsise butoaiile cu praf de pușcă și că le-ar fi văzut mai devreme dacă cineva – și aici îl privi foarte sumbru pe Strange – nu s-ar fi proțăpuit în fața lor.

Orele treceau încet. Strange își reluate locul de lângă fereastră și aproape ațipise, când își dădu seama, auzind sunetele unei agitații crescânde, că intrase în casă Cineva Important. În clipa următoare dădură buzna în încăpere trei bărbați și Strange îl văzu în sfârșit pentru prima dată pe lordul Wellington.

Cum poate fi descris lordul Wellington? E oare necesar acest lucru? Sau posibil? Chipul său e pretutindeni – de la stampa ieftină de pe peretele hanului până la tabloul mult mai elaborat, împodobit cu steaguri și tobe, aflat în capul scărilor ce duc la Sala de Consiliu. În zilele noastre, toate domnișoarele cât de cât predispuse la romantism nu apucă să împlinească șaptesprezece ani fără să-și cumpere cel puțin o miniatură a lui. Aceste fete consideră că un nas lung, acvilin, e de o mie de ori mai atrăgător decât unul scurt și borcănat și își deplâng amarnic soarta care le-a făcut să fie deja măritate. Pentru a compensa acest lucru, își jură că-și vor boteza primul fiu Arthur. Pe de altă parte, și frații și surorile mai mici ale acestor fete le împărtășesc fanatismul. Cel mai frumos soldat de jucărie din toată colecția îl întruchipează negreșit pe Wellington și are parte de mai multe aventuri decât toate celelalte jucării la un loc. Fiecare școlar joacă rolul lui Wellington cel puțin o dată pe săptămână, iar surorile lui nu se lasă nici ele mai prejos. Wellington este întruchiparea tuturor virtuților englezești. Este chintesența perfecțiunii englezești. Dacă francezii îl poartă pe Napoleon în stomac (și se pare că așa e), noi îl purtăm pe Wellington în inimi.⁷⁵

În clipa de față lordul Wellington era destul de nemulțumit dintr-o anumită pricină.

— Ordinele mele au fost cât se poate de limpezi, cred! le spunea el celorlalți ofițeri. Portughezilor li s-a spus să distrugă tot porumbul pe care nu îl pot duce cu ei, ca să nu ajungă în mâinile francezilor. Când colo, am stat jumătate de zi să mă uit la francezii care intrau în peșterile de la Cartaxo și ieșeau de acolo încărcăți cu saci.

— Fermierilor portughezi le-a venit foarte greu să dea foc porumbului; le e teamă că vor face foamea, explică unul dintre ofițeri.

Celălalt ofițer își exprimă speranța că francezii nu găsiseră de fapt porumb, ci ceva mult mai puțin folositor. Poate aur sau argint?

---

⁷⁵ Desigur, se poate obiecta aici că Wellington era de fapt *irlandez*, însă un condei englezesc minat de patriotism nu ține seama de astfel de detalii.

Lordul Wellington îi aruncă o privire lungă și rece.

— Soldații francezi au dus sacii la morile de vânt. Iar aripile morilor se învârteau, se vedea asta de la o poștă! Crezi poate că macină aur? Dalziel, te rog să înaintezi o plângere autorităților portugheze. Apoi, în timp ce își rotea mânios privirea prin odaie, îl zări pe Strange. Cine-i ăsta? întrebă el.

Ofițerul numit Dalziel murmură ceva la urechea înălțimii Sale.

— O! spuse lordul Wellington; apoi, către Strange: Sunteți magicianul, spuse el ușor întrebător.

— Da, spuse Strange.

— Mr Norrell?

— A, nu. Mr Norrell e în Anglia. Eu sunt domnul Strange.

Figura lordului Wellington nu exprima nimic.

— Celălalt magician, explică Strange.

— Înțeleg, spuse lordul Wellington.

Ofițerul numit Dalziel îl privi pe Strange surprins, vrând parcă să spună că, odată ce lordul Wellington îi spusese lui Strange cine e, era o dovadă de proastă creștere să insiste că ar fi altcineva.

— Ei bine, domnule Strange, spuse lordul Wellington, mă tem că ați bătut drumul degeaba. Vă spun sincer că, dacă aș fi putut să împiedic venirea dumneavoastră, aș fi făcut-o. Însă acum, dacă tot ați venit, vreau să profit de ocazie ca să vă explic câte necazuri ne-ați adus, dumneavoastră și celălalt domn.

— Necazuri? spuse Strange.

— Necazuri, repetă lordul Wellington. Viziunile pe care le-ați arătat miniștrilor i-au încurajat pe aceștia să creadă că înțeleg cum stau lucrurile în Portugalia. Mi-au trimis mult mai multe ordine decât înainte și s-au amestecat în treburile mele mult mai abitir decât dacă n-ați fi fost dumneavoastră. Numai eu știu ce trebuie făcut în Portugalia, domnule Strange, pentru că eu sunt singurul care cunoaște toate datele problemei. Poate că dumneavoastră și celălalt domn ați făcut lucruri bune în alte părți – cei din Marină păreau mulțumiți – nu știu ce să zic – însă ceea ce *știu* e că aici, în Portugalia, nu-mi trebuie niciun magician.

— Bine, milord, dar aici, în Portugalia, magia nu vă va mai aduce niciun necaz, pentru că voi acționa numai în serviciul dumneavoastră și vă voi îndeplini întru totul instrucțiunile.

Lordul Wellington îi aruncă o privire aspră.

— Cel mai mult am nevoie de oameni. Puteți să fabricați niște oameni?

— Oameni? Hm... depinde la ce vă referiți. E o întrebare interesantă...
Spre marea lui neplăcere, Strange descoperi că începuse să vorbească exact
ca Mr Norrell.

— Puteți să-mi faceți rost de mai mulți oameni? îl întrerupse înălțimea Sa.

— Nu.

— Puteți să faceți gloanțele să zboare mai repede ca să-i lovească pe francezi? Să știți că zboară destul de repede și așa. Sau poate că veți reuși să ridicați pământul în sus și să mutați pietrele din loc ca să-mi construiți redute, lunete și alte mijloace de apărare?

— Nu, milord. Dar, milord...

— Preotul Cartierului general este domnul Briscall. Medicul-șef este doctorul Megrigor. Dacă vă hotărâți să rămâneți în Portugalia, vă sugerez să faceți cunoștință cu acești domni. Poate că pe ei îi puteți ajuta în vreun fel. Pe mine, în niciun caz.

Spunând acestea, lordul Wellington se întoarse cu spatele și îl strigă imediat pe un anume Thornton, spunându-i să pregătească cina. Lui Strange i se dădu astfel de înțeles că întrevederea se încheiase.

Strange era obișnuit să fie tratat cu deferență de către miniștri. I se părea firesc ca unii dintre cei mai importanți oameni din țară să i se adreseze ca unui egal. Iată de ce a se trezi brusc pus în aceeași oală cu preoții și medicii Armatei – simple anexe – era foarte, foarte rău.

Petrecu noaptea – în chip foarte neplăcut – la singurul han din Pero Negro și, de îndată ce se luminează de ziuă, se întoarse la Lisabona. Ajungând la hanul de pe strada Pantofarilor, se așeză și compuse o scrisoare lungă către Arabella, povestindu-i în detaliu despre primirea îngrozitoare de care avusese parte. Apoi, înviorându-se puțin, se gândi că unui bărbat nu-i stă bine să se plângă, așa că rupse scrisoarea.

Întocmi apoi o listă cu toate vrăjile pe care el și Norrell le făcuseră pentru Amiralitate și încercă să-și dea seama care dintre ele i-ar fi pe plac lordului Wellington. După o analiză atentă, ajunsese la concluzia că cel mai bun mod de a provoca nefericire în rândul soldaților francezi era să le trimită pe cap furtuni și ploi torențiale. Se hotărâ imediat să-i scrie înălțimii Sale, oferindu-se să facă vraja necesară. Un plan bine gândit e întotdeauna un motiv de optimism, iar Strange se înveseli pe dată – asta până când aruncă din întâmplare o privire pe fereastră. Cerul era acoperit de nori negri, ploaia cădea în rafale și bătea un vânt cumplit. Părea că stă să tune și să fulgere. Atunci Strange plecă în căutarea domnului Prideaux, care îi confirmă că ploua așa de câteva săptămâni – că portughezii credeau că o va mai ține tot așa o bună bucată de vreme – și că, într-adevăr, francezii erau cât se poate de nefericiți din pricina asta.

Strange căzu iarăși pe gânduri. Aproape că-i venea să îi trimită lordului Wellington un bilet prin care să se ofere să facă ploaia să *înceteze*, pe motivul că nici soldaților britanici nu avea cum să le facă bine – însă până la urmă hotărâ să amâne orice propuneri legate de vreme pentru momentul în care va ajunge să știe mai bine cum stau lucrurile atât cu războiul, cât și cu lordul Wellington. Între timp, se gândi că ar fi bine să trimită o ploaie de broaște asupra francezilor. Era un simbol biblic în toată regula – ce putea fi mai respectabil decât atât?

În dimineața următoare se afla tot la han, într-o dispoziție mohorâtă, prefăcându-se că citește una dintre cărțile lui Mr Norrell, de fapt privind însă ploaia; se auzi o bătaie în ușă. Era un ofițer scoțian în uniformă de husari, care îl privi întrebător pe Strange și spuse:

— Mr Norrell?

— Nu sunt... Ei, nu contează! Cu ce vă pot ajuta?

— Am un mesaj pentru dumneavoastră de la Cartierul general, Mr Norrell, spuse tânărul ofițer, întinzându-i lui Strange o bucată de hârtie.

Era chiar biletul pe care i-l trimisese el lui Wellington. Cineva scrisese pe ea cu un creion albastru un singur cuvânt cu litere îngroșate: „Respins”.

— Al cui e scrisul ăsta? întrebă Strange.

— Al lordului Wellington, Mr Norrell.

— Ah!

În ziua următoare, Strange îi scrisese un nou bilet lui Wellington, prin care se oferea să facă apele râului Tanguis să crească și să-i înghită pe francezi.

De data aceasta, cel puțin, Wellington fu provocat să trimită un răspuns mai lung, prin care îi explica lui Strange că deocamdată toată Armata britanică și mare parte din cea portugheză se aflau *între* râul Tagus și francezi, drept care sugestia domnului Strange nu era acceptabilă.

Strange refuza să se dea bătut. Continuă să-i trimită în fiecare zi câte o nouă propunere lui Wellington. Toate îi fură respinse.

Într-o zi deosebit de mohorâtă, la sfârșitul lunii februarie, Strange tocmai trecea pe holul hanului, ducându-se să ia cina de unul singur, când aproape că se ciocni de un tânăr cu chipul senin, îmbrăcat în haine englezești. Tânărul îi ceru iertare și îl întrebă dacă nu știe unde poate fi găsit domnul Strange.

— Eu sunt Strange. Dumneavoastră cine sunteți?

— Mă numesc Briscall. Sunt preotul de la Cartierul general al armatei.

— O, domnul Briscall. Da. Desigur.

— Lordul Wellington mi-a cerut să vă fac o vizită, îi explică domnul Briscall. Mi-a spus că ați putea să mă ajutați prin magie. Domnul Briscall zâmbi. De fapt, cred că motivul real e că speră să vă pot convinge să nu-i mai scrieți în fiecare zi.

— O! spuse Strange. Nu am de gând să mă opresc până când nu îmi da ceva de făcut.

Domnul Briscall începu să râdă.

— Prea bine. Am să-i spun asta.

— Vă mulțumesc. Și pe dumneavoastră cum pot să vă ajut? N-am mai făcut niciodată vrăji pentru Biserică. Vă spun sincer, domnule Briscall, că am cunoștințe foarte restrânse în domeniul magiei ecleziastice, dar m-aș bucura să fiu de folos cuiva.

— Hmm. Voi fi și eu la fel de sincer cu dumneavoastră, domnule Strange. Îndatoririle mele sunt extrem de simple. Îi vizitez pe bolnavi și pe răniți. Fac slujbe pentru soldați și încerc să-i înmormânteze creștinește pe cei care sunt uciși, bieții de ei. Chiar nu știu cum ați putea să mă ajutați.

— Nimeni nu știe, spuse Strange oftând. Vreți măcar să luați cina cu mine? Cel puțin nu voi fi nevoit să mănânc singur.

Celălalt încuviință pe dată, așa că cei doi se așezară în salonul hanului ca să ia cina. Strange descoperi că domnul Briscall era o prezență agreabilă și se arăta bucuros să-i povestească tot ce știa despre lordul Wellington și despre armată.

— Soldații nu prea sunt credincioși, spuse el, dar nici nu mă așteptam să fie așa; în plus, avantajul meu a fost că toți preoții dinaintea mea plecau în permisie la foarte scurt timp după ce ajungeau aici. Eu am fost primul care a rămas – iar soldații îmi sunt recunoscători pentru asta. Se arată îngăduitori față de toți cei care sunt gata să suporte viața dură de garnizoană.

Strange își declară convingerea că așa era.

— Dar dumneavoastră, domnule Strange? Cum vă descurcați?

— Eu? Eu nu mă descurc deloc. Nimeni nu mă vrea aici. Mi se spune – în rarele ocazii când îmi vorbește cineva – fie domnul Strange, fie Mr Norrell, cu o totală lipsă de părtinire. Nimeni nu pare să-și dea seama că ar putea fi vorba de persoane *diferite*.

Briscall începu să râdă.

— Iar lordul Wellington îmi respinge toate ofertele de ajutor imediat ce le fac.

— Dar ce v-ați oferit să faceți?

Strange îi povesti despre prima dintre propuneri, cea cu ploaia de broaște trimisă din ceruri asupra francezilor.

— Ha! Nici nu e de mirare că a refuzat *așa* o propunere! spuse Briscall disprețuitor. Doar francezii gătesc broaște și le mănâncă, nu? Iar lordul Wellington vrea ca francezii să sufere de foame. Puteați la fel de bine să vă oferiți să le trimiteți francezilor o ploaie de pui fripți sau de plăcinte!

— Nu e vina mea, spuse Strange, atins. Aș fi încântat să iau în calcul planurile lordului Wellington – atâta doar că nu știu care sunt aceste planuri. La Londra, cei de la Amiralitate ne făceau cunoscute intențiile lor, iar noi ne modelam vrăjile în funcție de acestea.

— Înțeleg, spuse Briscall. Vă rog să mă iertați, domnule Strange – poate că n-am înțeles eu foarte bine cum stau lucrurile – dar cred că aveți aici un mare avantaj. La Londra erați nevoit să vă bazați pe opinia celor de la Amiralitate despre evoluția evenimentelor pe o scenă aflată la sute de kilometri distanță – și îndrăznesc să spun că Amiralitatea se înșela deseori. Aici puteți merge singur să vedeți cum stau lucrurile. Să știți că și eu am avut de suferit exact la fel ca și dumneavoastră. Când am sosit, nici pe mine nu mă băga nimeni în seamă. Mă plimbam aiurea de la un regiment la altul. Nimeni nu mă voia.

— Și totuși, acum faceți parte din Statul-Major al lui Wellington. Cum ați reușit?

— A durat destul, dar până la urmă am reușit să-mi dovedesc utilitatea în fața înălțimii Sale – și sunt convins că și dumneavoastră veți face la fel.

Strange oftă.

— Mă străduiesc. Dar se pare că nu reușesc să demonstrez decât că sunt de prisos. Iar și iar!

— Prostii! Din câte îmi dau eu seama, ați făcut o singură greșeală – aceea că ați rămas în Lisabona. Dacă vreți să-mi urmați sfatul, veți pleca de aici cât mai repede. Mergeți să dormiți în munți, împreună cu soldații și ofițerii! Nu-i veți înțelege decât atunci când veți face asta. Stați de vorbă cu ei. Petreceți-vă vremea alături de ei, în satele părăsite din spatele liniilor. Iar ei vor ajunge foarte repede să vă iubească pentru asta. Sunt cu toții niște oameni pe cinste.

— Chiar așa? La Londra se povestea la un moment dat că Wellington îi numise „scursurile pământului”.

Briscall începu să râdă, de parcă statutul de scursură a pământului ar fi fost un neajuns minor și, de altfel, însăși esența farmecului comunității

militare. Era o atitudine destul de ciudată din partea unui cleric, își spuse Strange.

— Și până la urmă cum sunt? întrebă el.

— Sunt și așa, și așa, domnule Strange. Sunt și așa, și așa. Ei bine, ce spuneți? Mergeți?

Strange se încruntă.

— Nu știu. Să știți că nu mă tem de vitregii și lipsă de confort. Cred că pot îndura astfel de lucruri la fel de bine ca oricine. Problema e că nu cunosc pe nimeni acolo. De când am sosit mi se pare că am încurcat pe toată lumea, și, neavând prieteni la care să mă duc...

— O! Pentru asta există o soluție foarte simplă! Aici nu suntem la Londra sau la Bath, unde ai nevoie de scrisori de recomandare. Luați cu dumneavoastră un butoiș de brandy – și o ladă sau două cu vin de Champagne, dacă servitorul dumneavoastră le poate duce. Vă veți împrieteni curând cu foarte mulți ofițeri dacă aveți destul brandy și șampanie.

— Serious? E chiar atât de ușor?

— O, da! Dar să nu vă osteniți să duceți vin roșu. Dintr-ăsta au deja destul.

Câteva zile mai târziu, Strange și Jeremy Johns pleacă din Lisabona, îndreptându-se către regiunea din spatele liniilor. Ofițerii și soldații britanici fură ușor uimiți când se treziră cu un magician în mijlocul lor. Trimiseră acasă scrisori în care îl descriau în moduri nu foarte măgulitoare și își exprimau nedumerirea cu privire la prezența lui acolo. Însă Strange urmă întocmai sfatul domnului Briscall. Invită toți ofițerii pe care îi întâlnește la un pahar de șampanie, după cină. Ofițerii ajunseră să-i scuze în curând excentricitatea profesiei. Ceea ce conta era că în bivouacul lui Strange găseau întotdeauna o companie plăcută și ceva bun de băut.

Strange se apucă și de fumat. Până atunci această ocupație nu i se păruse niciodată atrăgătoare, însă acum descoperi că o provizie zdravănă de tutun era un ajutor neprețuit pentru începerea de conversații cu militarii.

Era o viață ciudată, ce se desfășura într-o regiune stranie. Satele din spatele liniilor fuseseră evacuate la ordinele lordului Wellington, iar recoltele fuseseră arse. Soldați din ambele armate se duceau adesea în satele părăsite și-și luau de acolo tot ce li se părea util. În tabăra britanică era ceva obișnuit să dai peste canapele, șifoniere, paturi, scaune și mese presărate pe coasta unui deal sau în vreun luminiș din pădure. Uneori găseai dormitoare

sau saloane complete, dotate cu instrumente de bărbierit, cărți și veioze, scutite însă de impedimentul pereților și al tavanului.

Dacă Armata britanică suferea din cauza vântului și a ploii, francezii o duceau mult mai rău. Hainele li se zdrențuiseră de tot și nu aveau ce mânca. Din octombrie nu făcuseră altceva decât să privească fix liniile lordului Wellington. Nu puteau să atace Armata britanică din cauza celor trei linii de forturi inexpugnabile în care aceștia se puteau retrage oricând. Lordul Wellington, pe de altă parte, nu se ostenea să-i atace pe francezi. De ce ar fi făcut-o, când știa că foametea și boala îi ucideau dușmanii mai repede decât ar fi reușit el? Pe 5 martie, francezii ridicară tabăra și o luară spre nord. În numai câteva ceasuri, lordul Wellington și Armata britanică porniseră deja în urmărirea lor. Jonathan Strange îi însoți.

***

Într-o dimineață foarte ploioasă, cam pe la jumătatea lunii, Strange călărea la marginea unui drum de-a lungul căruia mășșăluia Regimentul 95 pușcași. La un moment dat zări niște prieteni puțin mai în față. Îmboldi calul să o ia la trap și reuși să-i ajungă repede din urmă.

— Bună dimineața, Ned, spuse el către un bărbat pe care îl considera, pe bună dreptate, o persoană grijulie și sensibilă.

— Bună dimineața, domnule, răspunse Ned voios.

— Ned?

— Da, domnule?

— Ce ți-ai dori tu mai mult și mai mult? Știi că e o întrebare neobișnuită, Ned, și te rog să mă ierți pentru asta. Dar trebuie să știu.

Ned nu răspunse imediat. Trase aer în piept, se încruntă și dădu și alte semne de activitate mentală intensă. Între timp, camarazii lui se arătară gata să-l ajute pe Strange, spunându-i ce-și doreau ei cel mai mult – vase magice pline cu aur care să nu se termine niciodată, case tăiate dintr-un singur diamant și așa mai departe. Unul dintre ei, de loc din Țara Galilor, intonă melancolic: „Brânză prăjită! Brânză prăjită!” de câteva ori, spre amuzamentul celorlalți; se știe că galezii au un puternic simț al umorului înnăscut.

Între timp, Ned își încheie reflecțiile spunând:

— Cizme noi.

— Serios? spuse Strange uimit.

— Da, domnule, răspunse Ned. O pereche de cizme noi. Păi, cu blestematele astea de drumuri portugheze! zise el, făcând un gest înspre

adunătura de pietre și gropi pe care portughezii o numeau duios „drum“. Îți fac cizmele ferfeniță și noaptea te dor toate oasele după un marș pe aici. Însă dacă aș avea cizme noi, ah! Mi-ar fi mai mare dragul să mărșăluiesc! Ce i-aș mai bate pe francezi atunci! I-aș da eu lui Johnny, să nu le poată duce!

— Pofta ta de bătaie îți face cinste, Ned, spuse Strange. Îți mulțumesc. Mi-ai dat un răspuns excelent. Strange se îndepărtă apoi, însoțit de strigăte ca: „Și când are să-și primească Ned cizmele?“ sau „Unde sunt cizmele lui Ned?“

În seara aceea, lordul Wellington își stabili Cartierul general într-un conac odinioară splendid, aflat în satul Lousão. Casa îi aparținuse cândva unui nobil portughez bogat și patriot, Jose Estoril, însă acesta și fiii lui fuseseră torturați și uciși de francezi. Soția lui murise de friguri și circulau mai multe povești despre tragica soartă a fiicelor lui. Vreme de câteva luni conacul fusese cufundat în dezolare, însă acum sosise aici Statul-Major al lui Wellington, umplând casa cu glume și dispute zgomotoase, iar încăperile mohorâte deveniră aproape vesele datorită circulației neîntrerupte a ofițerilor îmbrăcați în uniforme roșii și albastre.

Ora dinaintea cinei era printre cele mai agitate din întreaga zi; odaia era plină de ofițeri care aduceau rapoarte, primeau ordine sau pur și simplu făceau să circule zvonuri. Într-un capăt al odăii se afla o scară de piatră, pe jumătate ruinată, venerabilă și bogat împodobită, ce ducea la o străveche ușă dublă. În spatele acestei uși, se spunea, lordul Wellington muncea din greu la alcătuirea de noi planuri pentru a-i bate pe francezi și era curios cum absolut toți cei care intrau în odaie aruncau o privire respectuoasă în direcția acelei uși. Doi dintre ofițerii de rang înalt ai lui Wellington, șeful intendentei, colonelul George Murray, și aghiotantul general, generalul Charles Stewart, erau așezați de o parte și de alta a unei mese mari, ocupați cu organizarea plecării armatei din ziua următoare. Mă întrerup aici doar ca să precizez că, dacă citind titlurile de „colonel” și „general” v-ați închipuit că la masă ședeau doi *bătrâni*, v-ați înșelat amarnic. E adevărat că în urmă cu optsprezece ani, la izbucnirea războiului cu Franța, Armata britanică era comandată de niște bătrâni foarte venerabili, dintre care mulți și-au încheiat cariera fără să vadă vreodată un câmp de bătălie. Însă trecuseră mulți ani de atunci, și acei generali în vârstă ieșiseră la pensie sau chiar muriseră; s-a considerat oportun să fie înlocuiți cu bărbați mai tineri și mai energici. Wellington însuși nu avea mult peste patruzeci de ani, iar majoritatea ofițerilor erau și mai tineri. Odaia din casa lui Jose Estoril era plină de

bărbați tineri, toți iubitori de lupte și de dans, toți devotați lordului Wellington.

Seara de martie, deși ploioasă, era destul de caldă – caldă ca luna mai în Anglia. După moartea lui Jose Estoril, grădina conacului se sălbăticesc și apăruseră foarte mulți arbuști de liliac, înghesuindu-se pe lângă zidurile casei. Liliacul era acum în plină floare, și ferestrele și obloanele casei fuseseră lăsate deschise pentru a lăsa să intre aerul umed și parfumat. Dintr-odată, colonelul Murray și generalul Stewart se treziră cu o ploaie de picături de apă pe hârtiile lor importante. Ridicând privirile, oarecum indignați, îl văzură pe Strange care, de pe verandă, își scutura nepăsător umbrela.

Acesta intră în odaie și îi salută pe ofițerii cu care se cunoștea. Se apropie apoi de masă și întreabă dacă ar putea sta de vorbă cu lordul Wellington. Generalul Stewart, un bărbat mândru și arătos, nu spuse nimic, clătinând doar capul în semn de refuz. Colonelul Murray, mai blând și mai politicos din fire, spuse că din păcate așa ceva era imposibil.

Strange aruncă o privire în direcția venerabilei scări ce ducea la ușile sculptate dincolo de care se afla înălțimea Sa. (Ce curios, oricine intra în odaie simțea instinctiv unde se află lordul Wellington. Iată ce fascinație exercită mării oameni!) Strange nu dădu niciun semn că ar vrea să plece. Colonelul Murray presupuse că se simte singur.

Un bărbat înalt, cu sprâncene de un negru-intens și cu mustați asortate, lungi și negre, se apropie de masă. Purta uniforma dragonilor ușori: haină albastru-închis și trese aurii.

— Unde ați dus prizonierii francezi? îl întreabă el pe colonelul Murray.

— În clopotniță, spuse colonelul Murray.

— E bine, spuse celălalt. V-am întrebat pentru că aseară colonelul Pursey a închis trei francezi într-un mic șopron, crezând că n-au ce pagubă să facă acolo. Însă după aceea am aflat că niște băieți din Regimentul 52 lăsaseră niște găini în șopron, iar în timpul nopții francezii le-au mâncat. Colonelul Pursey spunea că azi-dimineață câțiva dintre băieții lui îi priveau pe francezi într-un fel anume, de parcă se gândeau cât din gustul de pui a ajuns în carnea francezilor și dacă nu cumva ar fi o idee bună să-l pună la frigare pe unul dintre ei ca să afle.

— O! spuse colonelul Murray. Nu e niciun pericol de așa ceva diseară. Singurele creaturi care frecventează clopotnița sunt șobolanii, iar dacă e

vorba să se mănânce unii pe alții, cred că șobolanii vor lua o cină franțuzească.

Colonelul Murray, generalul Stewart și cel cu mustăți negre începură să râdă, dar fură curând întrerupți de magician.

— Drumul care leagă Espinhalul de Lousão e groaznic. (Era vorba de drumul pe care îl străbătuse în acea zi o mare parte din Armata britanică.)

Colonelul Murray spuse că da, era într-adevăr un drum foarte prost.

Strange urmă:

— Nici nu mai țin minte de câte ori iapa mea s-a împiedicat în gropi și a alunecat pe noroi. Eram sigur că o să ologescă. Și totuși, n-a fost cu nimic mai rău decât toate celelalte drumuri pe care le-am străbătut de când am ajuns aici, iar mâine am înțeles că unii dintre noi vor străbate o regiune în care nu sunt drumuri deloc.

— Așa e, spuse colonelul, dorindu-și din toată inima ca magicianul să plece odată.

— Prin albiile de râuri învolburate și platouri stâncoase, prin păduri și desigur, presupun, zise Strange. Nu ne va fi ușor. Cred că vom înainta cu mare greutate, poate chiar deloc.

— Acesta e unul dintre dezavantajele faptului că ducem un război într-o țară uitată de Dumnezeu ca Portugalia, spuse colonelul Murray.

Generalul Stewart nu spuse nimic, însă din privirea furioasă pe care i-o aruncă magicianului se putea înțelege foarte limpede ce părere are: că domnul Strange ar înainta mai cu spor dacă și-ar lua iapa și s-ar duce frumușel înapoi la Londra.

— Să duci patruzeci și cinci de mii de oameni, plus cai, și care, și echipament, printr-o regiune atât de îngrozitoare! În Anglia nimeni n-ar crede că așa ceva e cu putință, râse Strange. Ce păcat că înălțimea Sa nu are o clipă liberă ca să stea de vorbă cu mine; în fine, poate că veți fi dumneavoastră atât de buni să-i transmiteți un mesaj. Să-i spuneți așa: domnul Strange îi transmite complimentele sale lordului Wellington și îi spune că, dacă dorește ca armata sa să aibă un drum drept și bine construit pe care să mășăluiască mâine, va fi plăcerea domnului Strange să facă să apară unul. A! Și dacă dorește poate primi și poduri, pentru a le înlocui pe cele aruncate în aer de francezi. Bună seara, domnilor. Cu această încheiere, Strange făcu o plecăciune, își luă umbrela și ieși.

Strange și Jeremy Johns nu reușiseră să găsească niciun loc în care să tragă în Lousão. Niciunul dintre domnii care găsiseră locuri de dormit

pentru generali și le spusese soldaților pe care câmp umed să-și facă culcușul nu se gândise și la magician și la servitorul său. Până la urmă, Strange căzuse la învoială pentru o cămăruță minusculă aflată în podul casei unui om ce ținea o vinărie ceva mai jos de Miranda de Corvo.

Strange și Jeremy luară cina oferită de gazda lor. Li se servise tocana și distracția serii au fost încercările lor de a ghici ce conținea aceasta.

— Ce naiba e asta? întrebă Strange ținând furculița în sus. Înfipt în ea era ceva albicios, lucitor și foarte răsucit.

— Un pește, poate? își dădu cu părerea Jeremy.

— Seamănă mai mult cu un melc, zise Strange.

— Sau cu o bucată de ureche, adăugă Jeremy.

Strange mai privi o clipă misteriosul ingredient, apoi:

— O vrei tu? întrebă el.

— Nu, mulțumesc, domnule, spuse Jeremy, privind resemnat propria lui farfurie plină de crăpături. Am și eu câteva.

După ce sfârșiră de mâncat și li se termină și ultima lumânare, se părea că nu mai au altceva de făcut decât să meargă la culcare – ceea ce se și întâmplă. Jeremy se făcu ghem într-o parte a odăii, Strange se întinse în partea cealaltă. Fiecare își improvizase un pat din ce găsisese. Jeremy își încropise o saltea din hainele care-i prisoseau, iar Strange își făcuse o pernă din cărți din biblioteca lui Mr Norrell.

Dintr-odată se auzi un cal ce se apropia în galop; puțin după aceea urmă un boncănit de cizme pe scările șubrede, apoi bubuitul unui pumn în ușa ce stătea să cadă. Ușa se deschise, făcând loc unui tânăr ferchezuit îmbrăcat în uniformă de husari care năvăli în odaie. Tânărul cel ferchezuit avea respirația întretăiată din cauza grabei cu care venise, dar reuși să transmită următorul mesaj: lordul Wellington îi trimitea complimentele sale domnului Strange și dorea să stea de vorbă cu el imediat, dacă și domnul Strange era de acord.

În locuința lui Jose Estoril, Wellington lua cina împreună cu câțiva ofițeri din Statul-Major și cu alți domni. Strange ar fi putut jura că domniile de la masă fuseseră adânciți într-o conversație însuflețită înainte să intre el în odaie, acum însă se așternuse tăcerea. Putea presupune, deci, că subiectul conversației fusese chiar el.

— A, Strange! strigă lordul Wellington, ridicând paharul în semn de salut. În sfârșit! Am trimis trei aghiotanți să te caute. Aș fi vrut să te invit la cină,

dar băieții nu au reușit să dea de dumneata la timp. Ia loc, totuși; ai ajuns la șampanie și desert.

Strange privi cu melancolie resturile cinei pe care servitorii tocmai le strângeau de pe masă. Printre alte bunătăți, lui Strange i se păru că recunoaște niște rămășițe de găscă friptă, carcase de crevete unse cu unt, niște sote de țelină și capete de cârnați portughezi picanți. Îi mulțumi lordului Wellington, apoi se așeză. Un servitor îi aduse un pahar de șampanie și el se servi cu tartă cu migdale și cu cireșe confiate.

— Și cum vă place la război, domnule Strange? întrebă un domn cu părul și fața ca de vulpe, care ședea de partea cealaltă a mesei.

— Păi, mi s-a părut ușor bulversant la început, așa cum se întâmplă în general, spuse Strange, dar acum, că am trecut prin multe aventuri specifice războiului, m-am obișnuit. Am fost jefuit – o dată, s-a tras în mine – tot o dată. Într-o zi am dat peste un francez în bucătărie și a trebuit să alerg după el, iar altă dată casa în care dormeam a fost incendiată.

— De către francezi? întrebă generalul Stewart.

— Nu, nu. De către englezi. O companie din Regimentul 43 suferea de frig în seara aceea, așa că băieții au dat foc casei să se încălzească.

— Ah, asta e ceva frecvent! spuse generalul Stewart.

După câteva clipe de tăcere, un alt domn îmbrăcat în uniformă de cavalerie spuse:

— Tocmai vorbeam – de fapt, ne certam – pe tema magiei și a modului în care se fac vrăjile. Strathelyde spune că dumneavoastră și celălalt magician ați atribuit câte un număr fiecărui cuvânt din Biblie, că găsiți cuvintele care vă trebuie pentru a compune vraja, apoi adunați numerele și mai faceți încă ceva, după care...

— Nu am spus *asta!* comentă un altul, probabil Strathelyde. Nu m-ați înțeles deloc!

— Mă tem că n-am făcut niciodată nimic care să semene măcar de departe cu procedeul descris de dumneavoastră, spuse Strange. Mi se pare destul de complicat și nu cred că ar funcționa. Cât despre modalitatea de a face vrăji, să știți că există foarte multe procedee. Cam la fel de multe, așa îndrăzni să spun, ca acelea folosite pentru a duce un război.

— Mi-ar plăcea să fac vrăji, spuse domnul cu părul și fața ca de vulpe așezat de partea cealaltă a mesei. Dacă aș putea, aș da în fiecare seară câte un bal cu muzică și artificii de-ale spiridușilor și le-aș aduce acolo pe cele mai frumoase femei din istorie. Elena din Troia, Cleopatra, Lucrezia Borgia,

domnița Marian și doamna Pompadour. Le-aș aduce pe toate aici, să danseze cu voi, băieți. Iar când ar apărea francezii la orizont, aș... aș face ceva, zise el fluturând vag din mână, iar ei ar cădea la pământ, morți până la unul.

— Un magician poate să ucidă folosind magia? îl întrebă lordul Wellington pe Strange.

Strange se încruntă. Părea că nu-i place întrebarea.

— Presupun că da, un magician ar putea să facă asta, admise el, însă un gentilom n-ar face-o niciodată.

Lordul Wellington încuviință din cap, ca și cum se așteptase la acest răspuns. Apoi continuă:

— Drumul acesta, domnule Strange, pe care ni l-ați oferit cu atâta mărinimie – ce fel de drum ar fi?

— A! Detaliile sunt lucrul cel mai ușor de aranjat, milord. Ce fel de drum ați dori?

Ofițerii și ceilalți domni așezați la masă se priviră unii pe alții; nu se gândiseră deloc la această problemă.

— Un drum alb, de cretă? sugeră Strange. Ar fi frumos.

— E prea prăfos când nu e umezeală, iar când plouă se transformă într-un râu de noroi, spuse lordul Wellington. Nu, nu. Nu vreau drum de cretă – am putea la fel de bine să rămânem fără drum deloc.

— Atunci un drum pietruit? sugeră colonelul Murray.

— Pietrele ar strica încălțările soldaților, zise Wellington.

— Și nici cei de la artilerie n-ar fi prea încântați, spuse domnul cu părul și fața ca de vulpe. S-ar chinui grozav dacă ar trebui să târască tunurile pe un drum pietruit.

Altcineva sugeră un drum acoperit cu pietriș. Însă și în acest caz, spuse Wellington, ar fi apărut aceleași probleme ca și în cazul drumului de cretă: pietrișul s-ar fi înnămolit la orice ploaie mai zdravănă, iar portughezii păreau convinși că avea să plouă și în ziua următoare.

— Nu, spuse în cele din urmă înălțimea Sa, eu cred, domnule Strange, că cel mai bun pentru noi ar fi un drum asemănător cu cele construite de romani, cu șanțuri de o parte și de alta în care să se scurgă apa de ploaie și pavat cu dale plate, bine îmbinate.

— Prea bine, spuse Strange.

— Plecăm în zori, spuse Wellington.

— În acest caz, milord, dacă va avea cineva bunăvoința de a-mi arăta în ce direcție trebuie să se aștearnă drumul, mă voi ocupa de el imediat.

În zori drumul era gata; lordul Wellington înainta de-a lungul lui călare pe Copenhagen – calul său preferat – iar Strange mergea alături de el călare pe Egyptian – care era favoritul *lui*. În stilul său caracteristic, scurt și la obiect, Wellington îi spunea ce îi plăcea în mod deosebit la drum și ce nu-i plăcea.

— Dar, până la urmă, chiar nu am ce critici să aduc. Este un drum excelent! Măine însă să-l faci puțin mai lat, te rog.

Lordul Wellington și Strange căzură de acord asupra unor reguli generale: fiecare drum avea să fie instalat cu câteva ceasuri înainte ca primul regiment să pornească la marș și să dispară la un ceas după trecerea ultimului soldat. Astfel armata franceză nu putea să profite de pe urma drumurilor. Pentru ca planul să reușească, Statul-Major al lui Wellington trebuia să-i furnizeze lui Strange informații exacte despre ora la care urma să înceapă și să se încheie marșul Armatei britanice. Însă sigur că aceste calcule nu se făceau întotdeauna fără greșală. Cam la o săptămână după instalarea primului drum, colonelul Mackenzie de la Regimentul 11 infanterie veni mânios la lordul Wellington și se plânse că magicianul lăsase drumul să dispară înainte ca regimentul lui să ajungă la el.

— Când am ajuns la Celorico, milord, drumul ni se topea pur și simplu sub tălpi! Un ceas mai târziu dispăruse cu totul. N-ar putea magicianul să afle, cu ajutorul viziunilor, ce face fiecare regiment? Din câte am înțeles, poate să facă asta foarte lesne! Astfel ar putea să aibă grijă ca drumurile să nu mai dispară până când nu a trecut toată lumea.

La care lordul Wellington îi răspunse cu asprime:

— Magicianul are mult de lucru. Beresford are nevoie de drumuri.⁷⁶ Eu am nevoie de drumuri. Nu am cum să-i cer domnului Strange să stea toată ziua cu nasul în oglinzi și în castroane cu apă ca să vadă pe unde s-a rătăcit fiecare regiment. Va trebui ca dumneavoastră și băieții să vă străduiți să țineți pasul, domnule colonel Mackenzie. Atâta tot.

La puțin timp după aceea, la Cartierul general se primiră informații despre un incident suferit de o mare parte a armatei franceze în timp ce mărșăluia de la Guarda către Sabugal. Francezii trimiseseră o patrulă să vadă cum e drumul între cele două orașe, dar apăruseră niște portughezi

---

⁷⁶ Granița cu Spania era apărată de trei mari fortărețe: Almeida, Badajos și Ciudad Rodriguez. În primele luni ale anului 1811, toate cele trei fortărețe erau sub stăpânirea francezilor. Wellington înainta către Almeida și îl trimisese pe generalul Beresford împreună cu armata portugheză să asedieze fortăreața Badajos, aflată mai la sud.

care le spusese soldaților din patrulă că drumul era unul dintre cele ale magicianului și că avea să dispară cu siguranță într-un ceas sau două, ducându-i pe toți cei de pe el în Iad – sau poate în Anglia. De îndată ce zvonul ajunsese la urechile soldaților, aceștia refuzară cu hotărâre să calce pe drum – care era de fapt cât se poate de real și era în acel loc de aproape o mie de ani. Francezii o apucară pe un drum în serpentine ce traversa un lanț muntos și niște văi stâncoase; își rupseră astfel încălțările și hainele și întârziară câteva zile.

Lordul Wellington nici că putea fi mai încântat.

Cartea lui Robert Findhelm

Ianuarie-februarie 1812

E de așteptat ca în locuința unui magician să întâlnești oarecare ciudățenii, dar cel mai ciudat în locuința lui Mr Norrell era, fără îndoială, Childermass. Nu mai găseai servitor ca el nicăieri în Londra. Într-o zi îl vedeai că strânge cămile murdare și curăță masa de firimituri, ca un valet de rând. În ziua următoare putea să întrerupă o adunare întreagă de amirali, generali și nobili ca să le spună unde credea el că greșesc. Mr Norrell îl muștrase odată în public pe ducele de Devonshire pentru că vorbise în același timp cu Childermass.

Într-o zi cețoasă și umedă, la sfârșitul lui ianuarie 1812, Childermass intră în biblioteca din Piața Hanover unde lucra Mr Norrell și îl informă scurt pe acesta că e nevoit să plece cu afaceri și că nu știe când se va întoarce. Apoi, după ce le dăduse celorlalți servitori diverse instrucțiuni referitoare la îndatoririle ce trebuiau îndeplinite, încălecă și plecă la drum.

În următoarele trei săptămâni, Mr Norrell primi patru scrisori de la el: una din Newark, aflat în comitatul Nottinghamshire, una din York, aflat în regiunea de est a comitatului Yorkshire, una din Richmond, aflat în regiunea de nord a comitatului Yorkshire, și una din Sheffield, aflat în regiunea de vest a comitatului Yorkshire. Scrisorile însă tratau numai probleme de afaceri și nu lămureau cu nimic natura misterioasă a acestei călătorii.

Se întoarse într-o seară, către sfârșitul lunii februarie. Lascelles și Drawlight cinaseră la Mr Norrell și se aflau în salon împreună cu acesta, când își făcu intrarea Childermass. Venea direct de la grajd; avea cizmele și pantalonii stropiți cu noroi și haina umedă încă din cauza ploii.

— Unde Dumnezeu ai fost? întrebă Mr Norrell.

— În Yorkshire, spuse Childermass, am făcut cercetări cu privire la Vinculus.

— Te-ai întâlnit cu Vinculus? întrebă nerăbdător Drawlight.

— Nu, nu m-am întâlnit.

— Știi unde se află? întrebă Mr Norrell.

— Nu, nu știu.

— Ai găsit cartea lui Vinculus? întrebă Lascelles.

— Nu, nu am găsit-o.

— Măi, să fie, spuse Lascelles, privindu-l dezaprobat pe Childermass.

După părerea mea, Mr Norrell, n-ar trebui să-i mai permițeți lui Childermass să piardă vremea cu Vinculus. Nimeni n-a mai auzit nimic de el de ani de zile. Probabil că a murit.

Childermass se așeză pe canapea ca unul perfect îndreptățit să facă asta și spuse:

— Cărțile spun că nu e mort. Cărțile spun că e în viață și cartea e în continuare la el.

— Cărțile! Cărțile! strigă Mr Norrell. Ți-am spus de o mie de ori cât urăsc să te aud pomenindu-le! Ți-aș fi recunoscător dacă le-ai duce departe de casa aceasta și dacă nu mi-ai mai vorbi niciodată despre ele!

Childermass își privi stăpânul cu răceală.

— Vreți să auziți ce am aflat sau nu? întrebă el.

Mr Norrell încuviință bosumflat.

— Bine, spuse Childermass. În interesul dumneavoastră, Mr Norrell, m-am străduit să le cunosc mai bine pe toate nevestele lui Vinculus. Mereu am crezut că măcar una dintre ele ar trebui să știe ceva care să ne fie de ajutor. M-am gândit că ajunge să le însoțesc în destul de multe cârciumi, să le dau destul gin de băut și să le las să vorbească pentru ca una dintre ele să-mi spună până la urmă ceva. Ei bine, am avut dreptate. Acum trei săptămâni Nan Purvis mi-a istorisit ceva care m-a ajutat în sfârșit să dau de urma cărții lui Vinculus.

— Care e Nan Purvis? întrebă Lascelles.

— Prima. Mi-a povestit ceva ce s-a petrecut acum douăzeci sau treizeci de ani, când ea și Vinculus s-au căsătorit. Zice că băuseră într-o cârciumă până când își terminaseră banii, pe datorie nu mai primeau nimic, așa că era timpul să se întoarcă acasă. Ei, și, cum se împleteceau ei pe drum, au văzut în șanț un prăpădit într-o stare și mai jalnică decât ei. Zăcea acolo un bătrân mort de beat. Apa mizerabilă curgea pe lângă el, acoperindu-i fața, așa că era de mirare că nu se înecase. Ceva din înfățișarea acestui prăpădit îi atrase atenția lui Vinculus – părea că îl recunoaște. Se duse să se uite mai bine la el, apoi scoase un hohot de râs și-i trase o lovitură zdravănă bătrânului. Nan l-a întrebat atunci pe Vinculus cine era moșul și de unde îl cunoaște. Vinculus

i-a răspuns că îl cheamă Clegg, ea l-a mai întrebat o dată de unde îl cunoaște, la care Vinculus i-a răspuns furios că nu-l cunoaște pe Clegg. Că nu-l cunoscuse niciodată pe Clegg! Ba mai mult, i-a spus el femeii, era hotărât nici să nu-l cunoască vreodată! Pe scurt, Clegg era omul pe care Vinculus îl ura cel mai mult pe lume! Când Nan s-a plâns că nu înțelege nimic, Vinculus îi mărturisi în silă că bătrânul era tatăl lui, după care refuză să mai scoată un cuvânt.

— Bine, dar ce legătură are asta cu ce ne interesează pe noi? îl întrerupse Mr Norrell. De ce nu le-ai întrebat pe nevestele lui Vinculus despre *carte*?

Childermass afișă o expresie de iritare.

— Ba le-am întrebat, domnule. Acum patru ani. Poate că vă aduceți aminte – v-am spus atunci că niciuna dintre ele nu știe nimic.

Mr Norrell flutură exasperat din mână, semn că Childermass putea să-și continue relatarea.

— Câteva luni mai târziu, Nan se afla într-o tavernă și asculta pe cineva citind din ziar o relatare despre spânzurarea cuiva la York. Lui Nan îi plăceau grozav poveștile cu spânzurați, iar aceasta a impresionat-o în mod deosebit, pentru că cel executat se numea Clegg. În seara aceleiași zile, i-a povestit lui Vinculus ce auzise. Spre uimirea ei, s-a dovedit că Vinculus știa deja totul și că, într-adevăr, cel spânzurat era tatăl lui. Vinculus era încântat că-l spânzuraseră pe Clegg și a spus că acesta își meritase din plin soarta. A mai spus că acest Clegg se făcuse vinovat de o nelegiuire îngrozitoare – cea mai rea din Anglia ultimului veac.

— Ce nelegiuire? întrebă Lascelles.

— La început Nan nu reușea să-și amintească, spuse Childermass. Dar, după ce am mai insistat o vreme cu întrebările și i-am promis un supliment de gin, și-a adus aminte. Clegg furase o carte.

— O carte! exclamă Mr Norrell.

— O, Mr Norrell! strigă Drawlight. Trebuie să fie vorba de aceeași carte. Trebuie să fie cartea lui Vinculus!

— Așa e? întrebă Mr Norrell.

— Cred că da, răspunse Childermass.

— Dar femeia asta știa despre ce carte fusese vorba? întrebă Mr Norrell.

— Nu, mai mult n-am putut scoate de la Nan. Așa că am plecat spre nord, către York, acolo unde fusese judecat și executat Clegg; aici am cercetat însemnările de la ședințele trimestriale ale judecătorilor de pace. Primul lucru pe care l-am descoperit a fost acela că Clegg era de loc din Richmond,

comitatul Yorkshire. O, da, spuse Childermass, privindu-l pe Mr Norrell cu subînțeleș. Vinculus e de obârșie din Yorkshire⁷⁷. Clegg și-a început cariera ca acrobat pe sârmă, dar, cum această meserie nu se împacă prea bine cu băutura – iar Clegg era un bețiv inveterat – a fost nevoit să renunțe. S-a întors în Richmond și s-a angajat ca servitor la o fermă prosperă. Acolo i-a mers bine și a reușit să-l impresioneze pe fermier cu istețimea lui, așa că acesta a început să-i încredințeze tot mai multe sarcini. Din când în când avea câte o escapadă de beție cu niște tovarăși foarte dubioși, iar în aceste ocazii nu se mulțumea niciodată cu o sticlă-două. Bea până când toate cepurile de la butoaie zburau și toate pivnițele erau golite. Petrecea zile întregi beat turtă, timp în care se deda la tot soiul de nelegiuiri – hoție, pariuri, bătaii, distrugere de bunuri – însă avea grijă întotdeauna ca aceste aventuri sălbatice să aibă loc departe de fermă și avea întotdeauna pregătită câte o scuză plauzibilă pentru absențele lui îndelungate; astfel fermierul nu bănuia că se petrece ceva în neregulă, deși toți ceilalți servitori erau la curent cu năravul lui Clegg. Fermierul se numea Robert Findhelm. Era un om liniștit, bun la suflet și respectabil – genul de persoană ce poate cădea ușor în mrejele unui coțcar cum era Clegg. Ferma fusese în proprietatea familiei lui de multe generații, însă odinioară ea fusese folosită ca hambar al Abației Easby...

Mr Norrell trase aer adânc în piept și se frământă pe scaun.

Lascalles îl privi întrebător.

— Abația Easby a fost una dintre reședințele de început ale Regelui Corb, explică Mr Norrell.

— Ca și Hurfew, adăugă Childermass.

— Chiar așa? spuse Lascalles uimit.⁷⁸ Mărturisesc că, după tot ce v-am auzit spunând despre el, mă mir că locuiți într-o casă care se leagă atât de mult de el.

— Nu înțelegeți, spuse Mr Norrell iritat. Vorbim despre Yorkshire, despre regatul Angliei de Nord, pe care John Uskglass l-a cârmuit și în care a locuit

---

⁷⁷ Comitatul Yorkshire făcea parte din regatul Angliei de Nord cârmuit de Regele Corb. Respectul lui Childermass și al lui Norrell față de Vinculus va fi crescut la dezvăluirea că acesta era, ca și ei, originar din Nord.

⁷⁸ Nu doar Lascalles, ci și mulți alții au remarcat faptul curios că Mr Norrell, care nu suporta nici să audă pomenindu-se numele Regelui Corb, locuise totuși într-o casă clădită din pietre aduse din carieră la instrucțiunile Regelui, aflată într-o regiune pe care Regele o stăpânise odinioară și o cunoscuse foarte bine.

vreme de trei sute de ani. Nu există sat sau câmp acolo care să nu aibă legătură cu el.

Childermass urmă:

— Familia lui Findhelm mai avea ceva care aparținuse odinioară abatei — o comoară care le fusese dată spre păstrare de către ultimul abate și care era transmisă din generație în generație, odată cu pământul.

— O carte de magie? întrebă Norrell, plin de nerăbdare.

— Din câte spun cei din Yorkshire cu care am stat de vorbă, era mai mult decât o simplă carte de magie. Era însăși Cartea de Magie. O carte scrisă de Regele Corb, așternută pe pergament chiar de mâna lui.

În odaie se lăsă tăcerea.

— E posibil? îl întrebă în cele din urmă Lascelles pe Mr Norrell.

Mr Norrell nu răspunse. Ședea adâncit în gânduri, absorbit complet de această idee nouă și nu tocmai plăcută.

În cele din urmă vorbi, însă părea mai mult că gândește cu voce tare decât că îi răspunde lui Lascelles.

— Una dintre ideile cele mai nebunești ale magiei englezești este aceasta a unei cărți ce i-a aparținut Regelui Corb sau chiar a fost scrisă de el. Mulți și-au închipuit că au găsit-o sau că știu unde e ascunsă. Unii dintre ei erau oameni cu scaun la cap, care ar fi putut să scrie lucrări importante și savante, însă și-au irosit viața căutând această carte a Regelui. Asta nu înseamnă că această carte n-ar putea, totuși, să existe cu adevărat pe undeva...

— Și dacă ar exista, insistă Lascelles, și ar fi găsită, atunci ce s-ar întâmpla?

Mr Norrell clătină din cap fără să răspundă.

Childermass răspunse în locul lui:

— Atunci toată magia englezească ar trebui reinterpretată în lumina conținutului acestei cărți.

Lascelles ridică din sprânceană.

— E adevărat? întrebă el.

Mr Norrell ezită, părând că-și dorește foarte tare să poată spune că nu.

— *Dumneata* crezi că în povestea asta e vorba chiar de cartea Regelui? îl întrebă Lascelles pe Childermass.

Acesta ridică din umeri.

— Findhelm credea asta. În Richmond am găsit doi bătrâni care fuseseră servitori în casa lui Findhelm în tinerețe. Ei mi-au spus că această carte a

Regelui era lumina ochilor lui Findhelm. În primul rând era păzitor al Cărții, toate celelalte atribuții – de soț, părinte, fermier – erau pe locul al doilea. Childermass se opri o clipă, apoi urmă: Cea mai mare glorie și cea mai grea povară încredințată unui om în epoca în care trăim, spuse el meditativ. Se pare că Findhelm însuși era un soi de magician teoretician. A cumpărat cărți despre magie și a angajat un magician din Northallerton să-i dea lecții. Un lucru însă mi s-a părut foarte curios – amândoi bătrânii au susținut sus și tare că Findhelm n-a citit niciodată cartea Regelui și că nu avea decât o idee vagă cu privire la conținutul ei.

— Ah! exclamă Mr Norrell încetșor.

Lascelles și Childermass îl priviră.

— Așadar, n-a putut să o citească, spuse Mr Norrell. Ei bine, asta e cât se poate de... Aici se opri și începu să-și roadă unghiile.

— Poate că era scrisă în latină, sugeră Lascelles.

— Și de ce presupuneți că Findhelm nu știa latină? replică Childermass oarecum iritat. Doar fiindcă era fermier...

— O! N-am vrut să mă arăt lipsit de respect față de tagma fermierilor, te asigur, râse Lascelles. E o ocupație utilă, fără îndoială. Însă fermierii nu sunt în general vestiți pentru vastele lor cunoștințe livrești. Crezi că omul acesta ar fi putut măcar să recunoască limba latină dacă o vedea scrisă?

Sigur că ar fi putut, replică Childermass, că doar nu era prost.

La care Lascelles răspunse că nu sugerase deloc așa ceva.

Discuția devenea din ce în ce mai aprinsă, când cei doi au fost bruscați la tăcere de Mr Norrell care spuse încet și gânditor:

— Când Regele Corb a ajuns prima oară în Anglia, nu știa să scrie și să citească. În vremea aceea puțini știau – chiar și în rândul regilor. Iar Regele Corb fusese crescut în casa unor spiriduși, unde scrierea nu era folosită deloc, așa că nici nu văzuse vreodată ceva scris. Noii lui servitori din rasa oamenilor i-au arătat scrierea și i-au explicat la ce servește. Însă pe atunci el nu era decât un băietan, avea poate nu mai mult de paisprezece sau cincisprezece ani. Cucerise deja regate în două lumi diferite și cunoștea toată magia pe care și-o putea dori orice magician. Era plin de aroganță și mândrie. Nu dorea câtuși de puțin să citească părerile altora. Căci ce valoare aveau acestea pe lângă propriile lui gânduri și păreri? Așa că a refuzat să învețe să scrie și să citească în latină – așa cum îl îndemneau servitorii lui – și a inventat în schimb propriul lui sistem de scriere, prin care putea să-și înregistreze gândurile pentru mai târziu. Probabil că această scriere se

potrivea mai bine cu felul în care funcționa mintea lui decât latina. Asta a fost la început. Însă, odată cu trecerea timpului, el se schimba din ce în ce mai mult, devenind mai puțin tăcut, mai puțin solitar – semănând mai puțin cu un spiriduș și mai mult cu un om. Până la urmă a consimțit să învețe să scrie și să citească la fel ca toți ceilalți oameni, însă nu a uitat de tot propria lui scriere – care se numește Alfabetul Regelui – și chiar a dezvăluit-o unor magicieni aleși, ca aceștia să-i poată înțelege mai bine opera de magie. Martin Pale pomenește acest Alfabet al Regelui, la fel și Belasis, însă niciunul din ei nu văzuse vreodată nici măcar un rând scris astfel. Dacă a supraviețuit o lucrare scrisă în acest alfabet, ba mai mult, scrisă chiar de mâna Regelui, atunci sigur că... Aici Mr Norrell se cufundă iar în tăcere.

— Ei bine, Mr Norrell, spuse Lascelles, sunteți plin de surprize în seara asta! Câtă admirație pentru un om față de care n-ați manifestat până acum decât ură și dispreț!

— Această admirație nu diminuează nici cu o câtime ura pe care o simt față de el! spuse Mr Norrell cu asprime. Am spus și altă dată că a fost un mare magician. N-am spus niciodată că ar fi fost un om bun sau că apreciez influența pe care a avut-o asupra magiei englezești. În plus, ceea ce ați auzit adineauri reprezintă opinia mea privată care nu trebuie răspândită. Childermass știe. Childermass înțelege.

Mr Norrell aruncă o privire agitată în direcția lui Drawlight, însă acesta încetase să-i mai asculte cu mai multă vreme în urmă – de îndată ce descoperise că povestea lui Childermass nu era legată de niciunul dintre personajele lumii mondene, ci numai de fermieri din Yorkshire și de servitori bețivi. Acum era ocupat să-și lustruiască tabachera cu batista.

— Deci Clegg a furat cartea asta? îl întrebă Lascelles pe Childermass. Asta urmează să ne spui?

— Într-un fel, da. În toamna anului 1754 Findhelm i-a încredințat cartea lui Clegg, spunându-i să i-o ducă unui om din satul Bretton, aflat pe Culmea Derbyshire. De ce nu știu. Clegg a pornit la drum și a ajuns la Sheffield în a doua sau a treia zi a călătoriei. A poposit la o tavernă unde a dat peste un om, fierar de meserie, a cărui reputație de bețivan aproape că o egala pe a lui însuși. Cei doi au făcut un concurs de băut care a ținut două zile și două nopți. La început au băut pur și simplu ca să vadă cine rezistă mai mult, dar în a doua zi au început să se provoace unul pe altul la tot felul de aiureli. În colțul cârciumii se afla un butoi cu heringi în saramură. Clegg l-a provocat pe fierar să traverseze podeaua acoperită cu heringi. Între timp, în jurul celor

doi se strânsese un public destul de numeros și toți gură-cască din preajmă s-au înghesuit să golească butoiul de heringi și să paveze podeaua cu pești. Apoi fierarul a traversat încăperea de la un capăt la altul; când a terminat încercarea, podeaua era acoperită cu un strat gros și împuțit de pești zdrobiți, iar fierarul era plin de sânge din cap până-n picioare în urma căzăturilor îndurate. După aceea fierarul l-a provocat pe Clegg să meargă de-a lungul muchiei acoperișului tavernei. Clegg băuse întruna de o zi încheiată. De mai multe ori privitorii au fost convinși că are să cadă și să-și frângă gâtul, dar el n-a căzut. După aceea Clegg l-a provocat pe fierar să-și coacă și să-și mănânce încălțările – ceea ce fierarul a și făcut – apoi, în fine, fierarul l-a provocat pe Clegg să mănânce cartea lui Robert Findhelm. Clegg a rupt-o atunci în bucățele și a mâncat-o fâșie cu fâșie.

Mr Norrell scoase un strigăt îngrozit. Chiar și Lascelles clipi de câteva ori, surprins.

— Peste câteva zile, continuă Childermass, când Clegg s-a trezit din beție, și-a dat seama ce făcuse. A luat-o către Londra și patru ani mai târziu s-a încurcat cu o fată care servea la mese într-o tavernă din Wapping. Fata aceasta a fost mama lui Vinculus.

— Bine, dar lucrurile sunt cât se poate de limpezi! strigă Mr Norrell. Cartea nu s-a pierdut deloc! Istoria aceea cu concursul de băut a fost doar o invenție a lui Clegg, o încercare de a-i ascunde adevărul lui Findhelm! În realitate, el a păstrat cartea și i-a transmis-o apoi propriului său fiu! Acum, dacă am putea afla...

— Dar de ce? spuse Childermass. De ce să se străduiască atât de mult să facă rost de o carte pentru un fiu pe care nu-l văzuse niciodată și de care nu-i păsa? În plus, Vinculus nici nu se născuse atunci când Clegg a pornit la drum către Derbyshire.

Lascelles își drese glasul și spuse:

— De data asta, Mr Norrell, sunt de acord cu domnul Childermass. Dacă Clegg ar mai fi avut asupra lui cartea sau dacă ar fi știut de unde să o ia, sunt sigur că ar fi arătat-o la proces sau ar fi încercat să o dea ca să-și salveze viața.

— Și dacă Vinculus a avut atât de mult de câștigat de pe urma nelegiuirii înfăptuite de tatăl său, adăugă Childermass, atunci de ce îl ura atât? De ce s-a bucurat când acesta a fost spânzurat? Robert Findhelm era convins că respectiva carte fusese distrusă – asta e limpede. Nan mi-a spus că bătrânul Clegg fusese spânzurat pentru că furase o carte, însă Robert Findhelm nu l-a

acuzat de furt, ci de ucidere de carte. Clegg a fost ultimul spânzurat pentru ucidere de carte în Anglia.⁷⁹

— Și atunci de ce pretinde Vinculus că deține această carte, dacă tatăl lui a mâncat-o? spuse Lascelles pe un ton nedumerit. Așa ceva nu e cu putință.

— Moștenirea lui Robert Findhelm i-a fost transmisă cumva lui Vinculus, dar zău că nu știu în ce fel, spuse Childermass.

— Și omul din Derbyshire? întrebă dintr-odată Mr Norrell. Ai zis că Findhelm i-a trimis cartea unui om din Derbyshire.

Childermass oftă.

— Am trecut prin Derbyshire la întoarcere. Am fost în satul Bretton. Trei case și un han cocoțate pe coama unui deal mohorât. Omul pe care trebuia să-l caute Clegg a murit cu siguranță demult, oricine ar fi fost. N-am aflat nimic acolo.

***

Stephen Black și gentilomul cu părul ca puful se aflau în încăperea de la etajul cafenelei domnului Wharton de pe strada Oxford, locul de întâlnire a celor din Clubul Peep-O'Day Boys.

Gentilomul vorbea, cum făcea adesea, despre marea afecțiune pe care i-o purta lui Stephen.

— Apropo, zise el, de câteva luni vreau să-ți ofer scuzele mele și o explicație.

— Scuzele dumneavoastră, domnule?

— Da, Stephen. Lucrul pe care îl dorim cel mai fierbinte amândoi este ca lady Pole să fie fericită, însă nesuferitul acela de acord pe care l-am încheiat cu magicianul mă obligă să o duc înapoi în casa soțului ei în fiecare dimineață; aici e obligată să stea cât e ziua de lungă. Ei bine, inteligent cum ești, sunt sigur că ți-ai dat seama că această constrângere nu ți se aplică și ție; probabil că te întrebi de ce nu te iau definitiv la Lost-hope, unde ai putea să trăiești fericit o veșnicie întregă.

— Să știți că m-am întrebat care e motivul, domnule, fu de acord Stephen. Se opri o clipă, căci părea că tot viitorul lui atârna de următoarea întrebare. Există ceva care vă împiedică? zise el în cele din urmă.

— Da, Stephen. Există ceva, într-un fel.

---

⁷⁹ Uciderea de carte a fost adăugată destul de târziu sistemului legilor magiei din Anglia. Se considera că distrugerea cu bună știință a unei cărți de magie merită aceeași pedeapsă ca și uciderea unui creștin.

— Înțeleg, spuse Stephen. Ce păcat.

— Nu vrei să știi despre ce e vorba? întrebă gentilomul.

— O, ba da, domnule. Sigur că vreau!

— Află atunci, spuse gentilomul, cu o expresie gravă și solemnă pe chip, foarte diferită de cea pe care o avea de obicei, că noi, spiridușii, știm câte ceva despre viitor. Soarta ne alege adesea ca purtători ai profetiilor ei. În trecut le-am acordat ajutorul nostru unor creștini, care s-au bucurat astfel de destine pline de măreție și noblețe – Iuliu Cezar, Alexandru Macedon, Carol cel Mare, William Shakespeare, John Wesley și așa mai departe.⁸⁰ Însă de multe ori cunoștințele noastre despre ceea ce va să fie sunt neclare și – aici gentilomul începu să gesticuleze frenetic, de parcă ar fi încercat să-și îndepărteze de pe față niște pânze dese de păianjen – imperfecte. Din dragoste pentru tine, Stephen, am urmărit mișcările fumului ce se ridica din orașe incendiate și de pe câmpuri de luptă și am smuls măruntaiele sângerânde ale unor muribunzi ca să-ți aflu viitorul. Ești, într-adevăr, merit să ajungi rege! Trebuie să-ți spun că asta nu mă surprinde câtuși de puțin! Încă din prima clipă în care te-am văzut am simțit foarte clar că trebuie să fii rege – era puțin probabil să mă înșel. Mai mult, acum cred că știu și care regat îți este merit. Din fum, măruntaie și din alte semne reiese foarte clar că e vorba de un regat în care ai mai fost! Un regat cu care ai deja legături strânse.

Stephen aștepta fără să spună nimic.

— Nu-ți dai seama? strigă gentilomul, nerăbdător. Nu poate fi decât Anglia! Nu pot să-ți descriu cât de încântat am fost când am aflat acest lucru minunat!

— Anglia! exclamă Stephen.

— Da, chiar așa! Nimic nu i-ar prinde mai bine Angliei decât să te aibă pe tine rege. Regele actual este bătrân și orb, iar fiii lui sunt cu toții niște grăsani bețivi! Așa că vezi, nu te pot lua la Lost-hope. Ar fi o mare greșeală din partea mea să te îndepărtez de regatul care ți se cuvine!

Stephen rămase pe gânduri o clipă, încercând să priceapă.

— Dar oare regatul cu pricina nu e undeva în Africa? spuse el în cele din urmă. Poate că sunt merit să ajung iarăși acolo și, cine știe, poate că printr-o

---

⁸⁰ Nu toate personalitățile pomenite de gentilom au fost creștini. Tot așa cum folosim un singur termen, „spiriduși”, pentru a ne referi la o mare varietate de triburi și rase, aceștia ne numesc pe noi „creștini” indiferent de religie, rasă sau perioada în care trăim.

întâmplare minunată poporul mă va recunoaște ca descendent al unuia dintre regii lor.

— Poate, spuse gentilomul nesigur. Dar nu! Nu se poate. Ți-am spus doar că e vorba de un regat *în care ai fost deja*. Or, în Africa n-ai fost niciodată. O, Stephen! Cât îmi doresc să văd acest minunat destin împlinindu-se. În ziua când se va întâmplă asta, numeroasele regate peste care stăpânesc se vor alia cu Marea Britanie – iar noi doi vom trăi în deplină prietenie, întocmai ca frații. Închipuie-ți cât de uluiți vor fi dușmanii noștri! Gândește-te cum se vor mai înfuria magicienii! Cum or să-și mai blesteme zilele că nu ne-au tratat cu mai mult respect!

— Totuși, cred că vă înșelați, domnule. Nu pot să conduc eu Anglia. Nu cu această... — aici întinse brațele – ... „piele neagră“, urmă în gând. Cu voce tare spuse doar: Numai dumneavoastră, domnule, care îmi arătați atâta părtinire, vă puteați gândi la așa ceva. Sclavii nu ajung regi, domnule.

— Sclav, Stephen? Ce tot spui tu acolo?

— M-am născut sclav, domnule, la fel ca mulți alții din rasa mea. Mama era sclavă pe o moșie din Jamaica, deținută de bunicul lui Sir Walter. Când datoriile sale au ajuns prea mari, Sir William s-a dus în Jamaica și a vândut moșia – iar la întoarcere a adus-o cu el și pe mama, ca să-i fie servitoare. De fapt, a vrut doar să o aducă să-i fie servitoare, căci în timpul călătoriei mama m-a născut și apoi a murit.

— Ha! exclamă gentilomul, triumfător. Înseamnă că am avut dreptate! Tu și respectabila ta mamă ați fost făcuți sclavi de către englezii cei căinoși și ați decăzut din pricina uneltirilor lor!

— Ei bine, da, domnule. Într-un fel, e adevărat. Dar acum nu mai sunt sclav. Pe pământ britanic, nimeni nu poate fi sclav. Aerul Angliei e aerul libertății – englezii se mândresc nespuse cu asta. „Și totuși, urmă el în gând, tot ei au sclavi în alte țări.“ Cu voce tare spuse însă altceva: Din clipa în care valetul lui Sir William m-a luat în brațe și m-a dat jos de pe corabie, am fost un om liber.

— Totuși, trebuie să-i pedepsim! strigă gentilomul. Va fi lesne să-l ucidem pe soțul lui lady Pole, iar după aceea eu voi coborâ în Iad și-l voi găsi pe bunicul lui și...

— Dar Sir William și Sir Walter nu sunt vinovați de existența sclaviei, protestă Stephen. Sir Walter s-a opus mereu comerțului cu sclavi. Iar Sir Walter mi-a arătat numai bunătate. M-a botezat și m-a educat.

— Te-a botezat? Cum? Până și numele pe care îl porți ți-a fost impus de către dușmanii tăi? Un simbol al sclaviei? În acest caz, te sfătuiesc să te lepezi de el și să-ți iei alt nume atunci când vei urca pe tronul Angliei! Ce nume îți dăduse mama ta?

— Nu știu, domnule. Nici nu știu dacă îmi dăduse un nume.

Gentilomul strânse din pleoape, semn că se gândea intens la ceva.

— Ce mamă e aceea care nu dă un nume copilului ei? cugetă el. Sunt sigur că există un nume care e al tău. Cu adevărat al tău. Asta mi-e clar. Numele pe care ți l-a dat mama ta, în sufletul ei, în clipele acelea în care te-a ținut în brațe. Nu ai vrea să afli care e acest nume?

— Ba sigur că așa vrea, domnule. Însă mama a murit demult. Poate că n-a pomenit nimănui acest nume. Până și numele ei s-a pierdut. Odată, când eram mic, l-am întrebat pe Sir William, însă acesta nu mai ținea minte.

— Fără îndoială că ținea minte, dar în răutatea lui n-a vrut să-ți spună și ție. Ar fi nevoie de o persoană cu totul remarcabilă pentru a-ți afla numele, Stephen – cineva înzestrat cu o perspicacitate rară, cu talente ieșite din comun și cu o extraordinară noblețe de caracter. De fapt, ar fi nevoie de mine. Da, asta am să fac. Ca semn al dragostei pe care ți-o port, îți voi descoperi adevăratul nume!

Șaptesprezece napolitani morți

Aprilie 1812-iunie 1814

În vremea aceea, în Armata britanică existau mai mulți „ofițeri cercetași” care aveau datoria să stea de vorbă cu localnicii, să fure scrisorile celor din Armata franceză și să fie mereu la curent cu locația trupelor franceze. Oricât de romantice ar fi ideile domniilor voastre despre război, ofițerii cercetași ai lui Wellington v-ar întrece în imaginație. Aceștia treceau râuri cu piciorul la lumina lunii și traversau lanțuri muntoase sub soarele arzător. Petreceau mai mult timp în spatele liniilor franceze decât în spatele celor englezești și-i cunoșteau pe toți partizanii cauzei britanice.

Cel mai de seamă dintre acești ofițeri cercetași era, fără urmă de îndoială, maiorul Colquhoun Grant din Regimentul 11 infanterie. Deseori, francezii, ridicând privirea de la ceea ce făceau, îl zăreau pe maiorul Grant călare, spionându-i de pe vârful vreunui deal îndepărtat. Se uita la ei cu telescopul, apoi își nota ceva într-un carnețel. Asta îi deranja foarte tare pe francezi.

Într-o dimineață de aprilie, în 1812, maiorul Grant se trezi din întâmplare prins între două patrule de cavalerie franceze. Când își dădu seama că nu are cum să scape prin fugă, își abandonă calul și se ascunse într-o pădurice. Maiorul Grant se considera soldat, și nu spion și de aceea credea că e o datorie de onoare să poarte mereu uniformă. Din nefericire, uniforma Regimentului 11 infanterie (ca a majorității regimentelor de acest fel) era de un stacojiu-aprins, așa că francezii l-au reperat imediat printre ramurile abia înfrunzite.

Pentru britanici, capturarea lui Grant era o nenorocire la fel de mare ca pierderea unei întregi brigăzi de soldați obișnuși. Lordul Wellington trimise imediat mai multe mesaje urgente – unele către generalii francezi, cărora le propunea un schimb de prizonieri, altele comandanților de *guerilla*⁸¹, cărora

---

⁸¹ *Guerilla*, cuvânt spaniol ce înseamnă „mic război”. Trupele de *guerilla* erau grupuri de spanioli din care puteau face parte între câteva duzini și câteva mii de oameni și care se luptau cu Armata franceză, hărțuind-o. Unele trupe erau conduse de foști soldați și păstrau o impresionantă disciplină militară. Altele erau aproape la fel de rele ca

le promitea dolari de argint și arme din belșug dacă reușeau să-l elibereze pe Grant. Cum niciuna din cele două propuneri n-a dat roade, lordul Wellington se văzu nevoit să încerce altceva. Îl angajă pe unul dintre cei mai notorii și feroce dintre comandanții de *guerilla*, Jeronimo Saornil, ca să-l ducă pe Jonathan Strange la maiorul Grant.

— Ai să vezi că Saornil e un om cu totul nemaipomenit, îl informă lordul Wellington pe Strange înainte de plecare, dar eu unul nu sunt deloc neliniștit în privința asta, pentru că, la drept vorbind, domnule Strange, și dumneata ești la fel.

Saornil și oamenii săi erau, într-adevăr, o adunătură pe cinste. Erau murdari, urât mirositori și nebărbieriți. Aveau săbii și pumnale la centură și puști atârdate pe umăr. Hainele și păturile pentru șei le erau pline de imagini crude și de simboluri ale morții: crani și oase încrucișate; inimi străpunse de cuțite; spânzurători; oameni trași pe roată; corbi ciugulind inimi și ochi; și alte însemne la fel de drăguțe. Aceste imagini păreau alcătuite din nasturi perlați cusuți pe pânză, dar la o privire mai atentă descopereai că așa-ziii nasturi erau de fapt dinții tuturor francezilor pe care îi omorâseră. Saornil, mai ales, avea atâția dinți cusuți de îmbrăcăminte, încât zornăia la fiecare pas; ai fi zis că francezii morți clănțăneau și acum din dinți de groază.

Înconjurați de această aură a morții, Saornil și oamenii lui erau convinși că bagă spaima în toți cei cu care se întâlnesc. Iată de ce au fost ușor derutați să vadă că magicianul englez îi întrecuse în această privință – adusese cu el un sicriu. Așa cum se întâmplă de multe ori cu oamenii violenți, și aceștia erau destul de superstițioși. Unul dintre ei îl întrebă pe Strange ce se află în sicriu, la care el răspunse cu nonșalanță: un om.

După câteva zile în care călăriră aproape fără întrerupere, trupa de *guerilla* împreună cu Strange ajunseră la un deal de pe care se vedea ca în palmă drumul de graniță între Spania și Franța. Strange fu asigurat că maiorul Grant și cei care îl capturaseră aveau să treacă pe acest drum.

Oamenii lui Saornil își făcură tabăra în apropiere și se puseră pe așteptat. În a treia zi, zăriră o mulțime de soldați francezi ce înaintau pe drum și în mijlocul lor, în uniformă lui stacojie, călărea maiorul Grant. Strange le spuse

imediat însoțitorilor lui să deschidă sicriul. Trei dintre *guerilleros* luară câte o rangă și deschiseră capacul. Înăuntru găsiră un om din lut – un fel de manechin făcut din acea argilă brută, roșie, pe care o foloseau spaniolii ca să-și facă farfurii și căni frumos colorate. Era înalt cât un om, dar lucrat foarte grosolan. În loc de ochi avea două găuri și nasul îi lipsea cu desăvârșire. Totuși, era îmbrăcat grijuliu în uniformă de ofițer din Regimentul 11 infanterie.

— Așa, îi spuse Strange lui Jeronimo Saornil, când avangarda franceză ajunge la stâncă de colo, luați-vă oamenii și atacați-i.

Lui Saornil îi luă o clipă să priceapă ce i se spusese, asta și pentru că spaniola lui Strange avea oarecare ciudățenii de gramatică și pronunție.

Înțelegând în cele din urmă ce i se cerea, întrebă:

— Să încercăm să-l eliberăm pe *El Bueno Granto*? (*El Bueno Granto* era numele pe care i-l dăduseră spaniolii maiorului Grant.)

— Nu, nu! răspunse Strange. Lăsați-l pe *El Bueno Granto* în seama mea!

Saornil și oamenii lui coborâră până la jumătatea dealului, unde se afla un pâlcc de copaci care îi ascundea privirilor. De aici deschiseră focul. Francezii fură luați complet prin surprindere. Unii dintre ei fură uciși, mulți alții răniți. În preajma drumului nu existau stânci și tufișuri erau doar câteva – așa că nu aveau unde să se ascundă – însă puteau încerca să scape cu fuga. După câteva minute de panică și confuzie, francezii își adunară curajul și răniții și o tuliră.

În timp ce urcau înapoi către coama dealului, *guerilleros* se îndoiau că realizaseră mare lucru; la urma urmei, silueta îmbrăcată în uniformă stacojie rămăsese tot în mijlocul francezilor. Când ajunseră la locul în care îl lăsasera pe magician, văzură cu uimire că acesta nu mai era singur. Maiorul Grant se afla și el acolo. Cei doi ședea prietenește pe aceeași stâncă, înfruptându-se cu carne rece de pui și bând vin de Bordeaux.

— Brighton-ul e foarte frumos, într-adevăr, spunea maiorul Grant, dar eu unul prefer Weymouth-ul.

— Mă uimiți, replică Strange. Eu nu suport Weymouth-ul. Am petrecut acolo una dintre cele mai groaznice săptămâni din viața mea. Eram îndrăgostit până peste cap de o fată pe nume Marianne, care m-a lăsat baltă pentru un tip care avea o moșie în Jamaica și un ochi de sticlă.

— Bine, dar Weymouth-ul nu are nici o vină, spuse maiorul Grant. Ah! *Capitan Saornil!* continuă el, fluturând un copan de pui în chip de salut. *Buenos dias!*

Între timp, ofițerii și soldații care făceau parte din escorta franceză își continuară drumul către Franța; când ajunseră la Bayonne, îl încredințară pe prizonier șefului poliției secrete din Bayonne. Acesta veni să-l întâmpine pe cel despre care era convins că e maiorul Grant. Nu e de mirare că fu ușor derutat când, vrând să-i strângă mâna maiorului, se trezi că brațul acestuia se desprinde din umăr. Uimirea îi fu atât de mare, încât scăpă brațul la pământ, iar acesta se făcu bucăți-bucățele. Se întoarse ca să-și ceară scuze de la maiorul Grant, însă îl apucă și mai tare groaza văzând că pe fața maiorului apăruseră niște crăpături negre. În clipa următoare, o bucată din capul maiorului căzu pe pământ, iar cei de față descoperiră atunci că maiorul era complet gol pe dinăuntru – și imediat după aceea așa-zisul maior căzu cu totul și se făcu bucăți, întocmai ca vestitul personaj Humpty-Dumpty din cântecelul pentru copii.

***

Pe 22 iulie, Wellington se bătău cu francezii lângă vechiul oraș universitar Salamanca. Acesta fu cea mai importantă victorie a Armatei britanice din ultimii ani.

În noaptea de după bătălie, Armata franceză fugea printr-o pădure aflată la sud de Salamanca. În goana lor, soldații ridicară privirile la un moment dat și văzură uluiți că printre copacii întunecați coborau cete de îngeri. Aceștia străluceau orbitor, aveau aripi albe ca penele de lebădă și erau înfășurați în veșminte care își schimbau culoarea: erau când sidefii, când strălucitoare ca solzii de pește, când întunecate ca cerul înainte de furtună. În mâini țineau săbii de foc, iar ochii le străluceau întunecați, încărcăți de o furie divină. Zburau printre copaci cu o iuțeală uimitoare și începură să-și fluture săbiile în fața francezilor.

Mulți dintre soldați fură cuprinși de o asemenea groază, încât se întoarseră și o luară la goană către oraș – apropiindu-se astfel de britanicii care îi urmăreau. Mulți dintre ei erau prea uluiți ca să mai facă ceva – rămaseră pur și simplu pe loc, privind în jur cu ochii mari. Un anume soldat, mai curajos și mai hotărât decât restul, încercă să-și dea seama ce se petrecea. I se părea foarte puțin probabil să fi trecut brusc Cerurile de partea dușmanilor Franței; la urma urmei, nu se mai pomenise așa ceva din timpurile Vechiului Testament. Acest soldat observă că îngerii îi amenințau doar pe soldați cu săbiile, fără să-i atace însă. Așteptă până când unul dintre îngeri se năpusti către el și își înfipse spada în el. Lama însă nu întâmpină nici o rezistență – doar aer. Nici îngerul nu dădea semne că ar fi fost rănit

sau măcar surprins. Francezul le strigă de îndată compatrioților lui că nu au de ce se teme; îngerii nu erau decât iluzii produse de magicianul lui Wellington; nu puteau să le facă niciun rău.

Soldații francezi își urmară drumul, urmăriți de îngerii-fantomă. Ieșind din pădure, se treziră pe malul râului Tormes. Un pod străvechi traversa râul, ducând în orașul Alba de Tormes. Dintr-o eroare a unuia dintre aliații lui Wellington, acest pod fusese lăsat complet nepăzit. Francezii trecură râul și reușiră să scape de urmăritori.

***

Câteva ceasuri mai târziu, cu puțin înaintea zorilor, lordul Wellington trecea și el ostenit podul de la Alba de Tormes. Era însoțit de trei domni: locotenent-colonelul De Lancey, intendentul-adjunct al armatei; un tânăr chipeș pe nume Fitzroy Somerset, secretarul militar al lordului Wellington; și Jonathan Strange. Toți erau prăfuiți, murdari și nedormiți de câteva zile. De altfel, nici nu prea erau speranțe că vor dormi curând, căci Wellington era hotărât să-i urmărească mai departe pe francezii care scăpaseră.

Orașul, cu bisericile, mănăstirile și clădirile lui medievale, se profila limpede pe cerul lăptos. În ciuda orei matinale (abia trecuse de cinci și jumătate), orașul se trezise deja. Sunau deja clopotele pentru a sărbători victoria asupra francezilor. Regimente de soldați britanici și portughezi osteniți de moarte înaintau pe străzi, iar orașenii ieșeau din case și le ofereau daruri: pâine, fructe sau flori. Carele cu răniți fuseseră aliniate lângă un perete, iar ofițerul responsabil de ele își trimitea oamenii să caute spitalul și alte locuri unde puteau fi primiți aceștia. Între timp, vreo cinci-șase călugărițe cu un aer de seriozitate și eficiență sosiseră de la una dintre mănăstiri și treceau printre răniți, dându-le să bea câte o înghițitură de lapte proaspăt dintr-o cană de tablă. Băieții pe care nimeni nu-i putea convinge să mai doarmă întâmpinau cu urale entuziaste fiecare soldat care trecea și alcătuiau parade de sărbătoare improvizate în spatele celor care le permiteau asta.

Lordul Wellington aruncă o privire în jur.

— Watkins! strigă el, făcându-i semn unui soldat îmbrăcat în uniformă de artilerist.

— Da, milord, spuse acesta.

— Aș dori să iau micul dejun, Watkins. Presupun că nu mi-ai văzut bucătarul?

— Sergentul Jeff ord spune că i-a văzut pe oamenii dumneavoastră urcând dealul către castel, milord.

— Îți mulțumesc, Watkins, spuse înălțimea Sa și își continuă drumul.

Castelul din Alba de Tormes nu prea își merita numele. Cu mulți ani în urmă, la începutul războiului, francezii îl asediaseră; acum, cu excepția unui singur turn, era complet ruinat. Păsări și jivine își făceau culcuș în locurile unde odinioară trăiseră ducii de Alba într-un lux extraordinar. Picturile murale fine, italienești, pe vremuri mândria castelului, erau mult mai puțin impresionate acum, căci tavanele se prăbușiseră și ele fuseseră lăsate pradă mângâierilor aspre ale ploii, grindinei, lapoviței și zăpezii. Sufrageria era ușor neconvențională prin aceea că nu avea deasupra decât cerul deschis și că în mijlocul ei creștea un tânăr mesteacăn. Însă servitorii lordului Wellington nu se lăsară câtuși de puțin impresionați de toate acestea; erau obișnuiți să-i servească mese înălțimii Sale în locuri mult mai stranii. Întinseseră masa sub mesteacăn, acoperind-o cu o față de masă albă. Pe când Wellington și însoțitorii lui se apropiau de castel, servitorii tocmai se apucaseră să pună pe masă chifle, felii de șuncă spaniolă, castroane cu caise și farfurii cu unt proaspăt. Bucătarul lui Wellington plecă să prăjească niște pește și rinichi în aluat și să prepare cafeaua.

Cei patru domni se așezară. Colonelul De Lancey spuse că nu mai ține minte când a mâncat ultima dată. Altul spuse că nici el nu-și mai amintește, după care se apucară cu toții de treaba serioasă a mâncatului și băutului.

Tocmai începuseră să-și mai vină în fire și să fie mai vorbăreți când sosi maiorul Grant.

— A, Grant, spuse lordul Wellington, bună dimineața. Ia loc. Mănâncă și dumneata ceva.

— Imediat, milord. Mai întâi am să vă dau niște vești. Unele destul de surprinzătoare. Se pare că francezii au pierdut șase tunuri.

— Tunuri? spuse înălțimea Sa, nu foarte interesat. Își luă o chiflă și niște rinichi prăjiți, apoi urmă: Bineînțeles că au pierdut niște tunuri. Somerset!

Se adresă el secretarului militar. Câte tunuri franțuzești am capturat ieri?

— Unsprezece, milord.

— Nu, nu, milord, spuse maiorul Grant. Vă cer iertare, dar m-ați înțeles greșit. Nu vorbesc despre tunurile capturate în timpul bătăliei. Acestea despre care vă spun eu nu au fost folosite în bătălie. Fuseseră trimise din nord, de la generalul Caffarelli, pentru Armata franceză. Însă nu au ajuns la timp pentru bătălie. De fapt nu au ajuns deloc. Știind că vă aflați prin

preajmă, milord, și că le dați de furcă francezilor, generalul Caffarelli a încercat să le trimită cât mai grabnic cu putință. Așa că le-a încredințat primilor treizeci de soldați pe care i-a găsit prin preajmă. Ei bine, milord, acum are timp destul să se căiască pentru pripeala de atunci; se pare că zece dintre cei treizeci de soldați erau napolitani.

— Napolitani! Chiar așa? spuse înălțimea Sa.

De Lancey și Somerset schimbară priviri voioase; până și Jonathan Strange zâmbi.

Adevărul era că, deși Napoli făcea parte din Imperiul Francez, napolitanii îi urau pe francezi. Tinerii din Napoli erau nevoiți să lupte în Armata franceză, însă profitau de orice ocazie li se ivea pentru a dezerta, trecând adesea în tabăra dușmanului.

— Bine, dar ceilalți soldați? întrebă Somerset. Probabil că nu-i vor lăsa pe napolitani să facă trăsnăi, nu-i așa?

— E prea târziu pentru ca ceilalți soldați să mai poată face ceva, spuse maiorul Grant. Sunt morți cu toții. Douăzeci de perechi de cizme și douăzeci de uniforme franțuzești se află acum în prăvălia unui negustor de haine vechi din Salamanca. Toate hainele sunt tăiate la spate, pe lung – niște tăieturi ce te duc imediat cu gândul la un stilet italianesc – și sunt pline de pete de sânge.

— Așadar, tunurile se află în mâinile unui grup de dezertori italieni, nu? spuse Strange. Și ce-or să facă? Or să-și înceapă propriul război?

— Nu, nu! spuse Grant. Le vor vinde celui care dă mai mult. Fie înălțimii Voastre, milord, fie generalului Castanos. (Așa îl chema pe generalul care se afla în fruntea Armatei spaniole.)

— Somerset! spuse înălțimea Sa. Cât să dau pentru șase tunuri franțuzești? Patru sute de dolari?

— O! Ar merita cu siguranță să dați patru sute de dolari ca să-i faceți pe francezi să simtă consecințele propriei lor nesăbuițe, milord. Eu nu înțeleg însă de ce n-am primit încă nici o veste de la napolitani. Oare ce așteaptă?

— Cred că știu răspunsul la această întrebare, spuse maiorul Grant. Acum patru nopți, doi oameni s-au întâlnit în secret într-un mic cimitir aflat pe o colină în apropiere de Castrejon. Cei doi purtau uniforme franțuzești zdrențuite și vorbeau un soi de italiană. S-au sfătuit ei ce s-au sfătuit, iar când s-au despărțit unul a luat-o spre sud, către armata franceză aflată la Cantalapedra, iar celălalt a luat-o spre nord, către Duero. Milord, eu cred că dezertorii napolitani le trimit mesaje compatrioților lor, îndemnându-i să

vină cu ei. Probabil vor să folosească banii pe care îi vor primi de la înălțimea Voastră sau de la generalul Castanos pentru a se întoarce la Napoli într-o corabie încărcată cu aur. Nu cred să fie vreunul printre ei care să nu aibă un frate sau un văr în alte regimente franceze. Nu vor să se întoarcă acasă și să dea ochii cu mamele și bunicile lor fără să-și fi adus cu ei toate rudele.

— Da, am auzit și eu că femeile italiene sunt iuți la mânie, fu de acord colonelul De Lancey.

— Tot ce avem de făcut, milord, urmă maiorul Grant, e să găsim niște napolitani și să-i întrebăm. Sunt sigur că știu cu toții unde se află hoții și armele.

— Printre prizonierii de ieri sunt și napolitani? Întrebă Wellington. Colonelul De Lancey trimise pe cineva să afle.

— Sigur, continuă Wellington gânditor, mi-ar conveni mult mai mult să nu trebuiască să plătesc nimic. Merlin! (Așa îi spunea el lui Jonathan Strange.) Vrei să fii drăguț și să invoci o viziune a napolitanilor? Poate că astfel ne vom da seama unde se află atât ei, cât și tunurile – după care n-avem decât să ne ducem să-i culegem de acolo.

— Poate, spuse Strange.

— Probabil că vom vedea în fundal un munte cu o formă neobișnuită, zise înălțimea Sa voios, sau un sat în care turnul bisericii e mai ciudat. Nu le va fi greu atunci călăuzelor spaniole să recunoască locul.

— Probabil că da, spuse Strange.

— Nu pari prea convins.

— Iertați-mă, milord, dar – cum v-am mai spus și altă dată – viziunile nu folosesc prea mult în acest gen de situații.⁸²

---

⁸² Jonathan Strange către John Segundus, Madrid, 20 august 1812:

„Ori de câte ori este nevoie să fie găsit cineva sau ceva, lordul Wellington îmi cere negreșit să invoc o viziune. Procedeu însă nu funcționează niciodată. Regele Corb și ceilalți *Aureați* foloseau o anume vrajă pentru găsirea de lucruri și persoane. Din câte am înțeles, vraja începea de la un vas de argint plin cu apă. Acești magicieni împărțeau suprafața apei în patru, folosind linii strălucitoare de lumină. (Că tot veni vorba, John, nu pot să cred că ți-e atât de greu să trazezi aceste linii. Chiar *nu știu* cum aș putea să-ți descriu procedeu mai limpede. E cât se poate de simplu!) Sferturile reprezintă Raiul, Iadul, Pământul și Faerie. Se pare că trebuie folosită o vrajă de selectare pentru a stabili în care dintre aceste tărâmură se găsește persoana sau obiectul pe care îl cauți – însă n-am nici cea mai vagă idee ce trebuie făcut mai departe, iar Norrell nu știe nici el. O, dacă aș ști vraja asta! Wellington și oamenii lui îmi dau tot timpul sarcini pe care nu le pot îndeplini sau pe care le îndeplinesc numai până la jumătate pentru că nu știu mai mult. Li simt lipsa lui Norrell aproape în fiecare zi. Însă nici timp să fac experimente nu am. Iată de ce, John, ți-aș fi nespus de recunoscător dacă ai putea să dedici puțin timp acestei vrăji, să o încerci și să-mi dai de știre *imediat* dacă obții un succes cât de mic.“

— Atunci ai o idee mai bună? întrebă înălțimea Sa.

— Nu, milord. Acum nu.

— Atunci așa rămâne! zise lordul Wellington. Domnul Strange, colonelul De Lancey și maiorul Grant se pot concentra asupra găsirii acestor tunuri. Somerset și cu mine mergem să-i sâcâim pe francezi.

Aceste instrucțiuni fuseseră date pe un ton destul de energic, ce sugera dorința înălțimii Sale ca ordinele să-i fie duse la îndeplinire imediat. Strange și ceilalți domni din Statul-Major își terminară grăbiți micul dejun și se duseră să-și vadă de treburi.

Pe la prânz, lordul Wellington și Fitzroy Somerset așteptau călare în vârful unei coline blânde în apropiere de satul Garcia Hernandez. Pe platoul pietros de la picioarele lor câteva brigăzi britanice de dragoni se pregăteau să atace niște escadroane de cavalerie ce formau ariergarda armatei franceze.

Chiar atunci se apropie de ei colonelul De Lancey.

— A, colonele! spuse lordul Wellington. Mi-ai găsit vreun napolitan?

— Nu e niciunul printre prizonieri, milord, spuse De Lancey. Însă domnul Strange a propus să căutăm și printre cadavrele celor uciși ieri în luptă. Folosind magia, a reușit să identifice șaptesprezece leșuri de napolitani.

— Leșuri! spuse lordul Wellington surprins, lăsând la o parte telescopul. Ce naiba vrea să facă cu leșurile?

— L-am întrebat și noi asta, milord, însă nu ne-a dat niciun răspuns limpede. Totuși, a cerut ca morții să fie puși într-un loc sigur, unde să se păstreze bine și să nu se piardă.

— În fine, presupun că, dacă angajezi un magician, nu e cazul să te plângi după aceea că se poartă ciudat, spuse Wellington.

În acel moment un ofițer aflat în apropiere strigă că dragonii înaintau acum în galop și că aveau să-i ajungă în curând pe francezi; lordul Wellington își duse telescopul la ochi și toți cei de față își întoarseră atenția către bătălie.

In hârtiile rămase de la John Segundus nu există nici o indicație că ar fi reușit să recupereze această vrajă. Totuși, în toamna anului 1814 Strange și-a dat seama că un pasaj din *Revelații din treizeci și șase de alte lumi* de Paris Ormskirk - fragment despre care se crezuse până atunci că e prezentarea unei poezii a unui păstor - era de fapt o versiune trunchiată exact a acestei vrăji. La sfârșitul anului 1814, atât Strange, cât și Mr Norrell făceau fără probleme această vrajă.

În acest timp, Strange părăsise câmpul de luptă și se întorsese la castelul din Alba de Tormes. În Turnul Armelor (singura parte a castelului rămasă în picioare) găsisse o încăpere pe care nu o folosea nimeni și pe care, prin urmare, și-o însușise. În această odaie zăceau împrăștiate peste tot cele patruzeci de cărți ale lui Mr Norrell. Erau încă mai mult sau mai puțin întregi, cu toate că unele dintre ele căpătaseră, ce-i drept, un aspect destul de uzat. Podeaua era plină de caiete și foi de hârtie pe care Strange mângălise fragmente de vrăji și calcule magice. Pe o masă, în mijlocul încăperii, se afla un vas de argint larg și puțin adânc, plin cu apă. Obloanele erau complet trase, iar singura sursă de lumină din odaie era însuși vasul de argint. Una peste alta, odaia era o veritabilă peșteră de magician, iar slujnica spanioloaică cea drăguță care îi aducea lui Strange cafea și biscuiți cu migdale la intervale regulate era de-a dreptul îngrozită: nu știa cum să fugă mai repede din odaie de îndată ce lăsa tava pe podea.

Un ofițer din Regimentul 18 husari, pe nume Whyte, sosise să-l ajute pe Strange. Căpitanul Whyte trăise o vreme în casa trimisului diplomatic britanic la Napoli. Avea înclinație spre limbi străine și înțelegea la perfecție dialectul napolitan.

Lui Strange nu îi era greu deloc să invoce viziuni, dar, exact cum bănuise el, imaginile care apăreau pe suprafața apei nu ofereau aproape niciun indiciu referitor la locația napolitanilor. Tunurile, descoperi el, erau ascunse în spatele unor stânci gălbui – niște stânci foarte asemănătoare cu cele presărate cu generozitate în toată peninsula – iar soldații își făcuseră tabăra într-o pădurice rară de măslini amestecați cu pini – o pădurice absolut similară celor pe care le puteai vedea în orice parte îți aruncaai privirile.

Căpitanul Whyte îi traducea lui Strange tot ce spuneau napolitanii într-o engleză clară și concisă. Însă, cu toate că s-au uitat toată ziua în vasul de argint, cei doi n-au reușit să afle mare lucru. Unui om care de optsprezece luni suferă de foame, care nu și-a văzut nevasta sau iubita de doi ani, care de patru luni doarme numai în noroi și pe pietre, nu prea îi mai arde de conversație. Napolitanii își vorbeau foarte puțin, iar când o făceau, nu pomeneau decât de mâncarea pe care ar fi vrut s-o mănânce, de nuri nevestelor și iubitelor de departe și de saltelele moi de puf pe care și-ar fi dorit să doarmă.

Strange și căpitanul Whyte rămaseră închiși în turn jumătate din noapte și toată ziua următoare, ocupați cu sarcina plicticoasă de a-i urmări pe napolitani. A doua zi, către seară, sosi un aghiotant cu un mesaj de la

Wellington. Înălțimea Sa își stabilise Cartierul general într-un loc numit Flores de Avila, iar Strange și căpitanul Whyte erau invitați să i se alăture. Au strâns deci cărțile lui Strange, au luat vasul de argint și celelalte lucruri și au luat-o din loc de-a lungul drumurilor fierbinți și prăfoase.

Flores de Avila se dovedi un loc destul de obscur; nimeni dintre spaniolii pe care îi întrebă căpitanul Whyte nu auzise de el. Însă, atunci când două dintre cele mai mari armate ale Europei trec pe un drum, ele vor lăsa cu siguranță anumite semne în urma lor; Strange și căpitanul Whyte și-au dat seama că cel mai sigur era să urmărească înșiruirea de bagaje aruncate, cărucioare abandonate, cadavre și păsări negre ce se ospătau. Pe fundalul câmpiilor pustii, presărate cu bolovani, aceste obiecte te duceau imediat cu gândul la picturile medievale reprezentând Iadul; mișcat, Strange începu să facă numeroase observații sumbre cu privire la ororile și inutilitatea războiului. În mod normal, căpitanul Whyte, soldat de meserie, s-ar fi simțit poate înclinat să-și exprime dezacordul, însă și el era afectat de caracterul sumbru al ținutului pe care îl străbăteau și nu spunea decât: „Aveți dreptate, domnule. Mare dreptate”.

Dar un soldat nu trebuie să zăbovească prea mult asupra gândurilor de acest fel. Viața lui e plină de greutate și trebuie să știe să profite de plăcerile care i se oferă. Chiar dacă i se întâmplă să cadă uneori pe gânduri, reflectând la toate manifestările de cruzime pe care le întâlnește, odată ajuns în mijlocul tovarășilor lui de arme nu se poate să nu se înveselească. Strange și căpitanul Whyte ajunseră la Flores de Avila cam pe la ora nouă; peste numai cinci minute ei își salutau voioși prietenii, ascultau ultimele bârfe despre lordul Wellington și puneau o sumedenie de întrebări despre bătălia din ajun – încă o înfrângere pentru francezi. Văzându-i și auzindu-i, ai fi zis că nu întâlнисeră în cale nimic supărător de cel puțin un an.

Cartierul general fusese instalat într-o biserică părăsită ce domina satul de pe o colină; aici îi așteptau lordul Wellington, Fitzroy Somerset, colonelul De Lancey și maiorul Grant.

Cu toate că în două zile câștigase două bătălii, lordul Wellington nu era tocmai binedispus. Armata franceză, faimoasă în întreaga Europă pentru rapiditatea cu care se deplasa, reușise să-i scape, iar acum se îndrepta în siguranță către Valladolid.

— Nu reușesc deloc să pricep cum pot să se miște atât de repede, se plângea el. Ce n-aș da să-i prind și să-i fac praf! Dar asta e singura armată pe

care o am la dispoziție; dacă mi-o ostenesc fără măsură, n-am de unde să iau alta.

— Am primit vești de la napolitanii cu tunurile, îi informă maiorul Grant pe Strange și pe căpitanul Whyte. Vor o sută de dolari de bucată. Cu totul, șase sute.

— Adică prea mult, spuse înălțimea Sa scurt. Domnule Strange, căpitane Whyte, sper că-mi aduceți vești bune.

— Nu tocmai, milord, spuse Strange. Napolitanii sunt ascunși într-o pădure. Însă nu am nici cea mai vagă idee unde anume e pădurea asta. Nu știu ce să mai fac, m-am folosit deja de toate cunoștințele pe care le am.

— Atunci trebuie să înveți de îndată ceva nou!

Preț de o clipă, Strange păru că are de gând să-i întoarcă un răspuns aspru înălțimii Sale, dar, gândindu-se mai bine, oftă și întrebă unde erau păstrate leșurile napolitanilor.

— Le-am pus pe toate în turnul clopotniței, spuse colonelul De Lancey. Sergentul Nash e însărcinat cu paza lor. Nu știu ce vreți să faceți cu ele, dar vă sfătuiesc să purcedeți la treabă cât mai repede. Mă îndoiesc că vor mai rezista mult pe căldura asta.

— Vor mai rezista o noapte, spuse Strange. Noaptea e răcoare, mai zise el, apoi se întoarse și ieși din biserică.

Oamenii lui Wellington îl priviră curioși cum iese.

— Știți, spuse Fitzroy Somerset, tare sunt curios ce are de gând să facă cu șaptesprezece cadavre.

— Nici eu nu știu, spuse Wellington, înmuindu-și pana în cerneală și începând o scrisoare către miniștrii de la Londra, dar văd bine că gândul la asta nu-i face nici o plăcere. Face tot posibilul să evite această soluție.

În noaptea aceea, Strange făcu o vrajă pe care nu o mai încercase niciodată până atunci. Încercă să pătrundă în visele grupului de napolitani. Reușita lui a fost deplină.

Unul dintre napolitani visa că îl fugărește o Pulpă de Miel plină de răutate. Se făcea că el se urcase într-un copac și stătea acolo, plângând de foame, în timp ce Pulpa de Miel alerga dedesubt, de jur-împrejurul copacului, și îl amenința cu osul. Puțin după aceea, Pulpei de Miel i se alăturară vreo cinci-șase Ouă Fierțe mânate de gânduri de răzbunare, care spuneau pe șoptite niște minciuni îngrozitoare despre el.

Un altul visa că, pe când se plimba printr-o pădurice, s-a întâlnit cu mama lui decedată. Aceasta îi spuse că tocmai privise într-o vizuină de iepure și-i

văzuse acolo pe Napoleon Bonaparte, pe regele Angliei, pe papă și pe țarul Rusiei. Omul coborâ în vizuina iepurelui ca să vadă și el, însă, odată ajuns la fund, descoperi că Napoleon Bonaparte, regele Angliei, papa și țarul Rusiei erau de fapt una și aceeași persoană, un bărbat imens cu buze groase, mare cât o biserică, cu dinți de fier și cu ochi ce păreau niște roți de car cuprinse de flăcări.

— Ha! rânji acest căpcăun. Doar nu credeai că suntem persoane diferite, ai? spuse el, apoi începu să cotrobăie într-un cean ce clocotea și-l scoase de acolo pe băiețelul celui care visa, apoi îl mîncă. Pe scurt, visele napolitanilor, deși interesante, nu erau foarte lămuritoare.

A doua zi dimineață pe la ora zece, lordul Wellington era așezat la un birou improvizat în capela bisericii ruinate. Ridicând ochii, îl văzu pe Strange care tocmai intra în biserică.

— Ei bine? întrebă el.

Strange oftă și spuse:

— Unde e sergentul Nash? Trebuie să-mi aducă leșurile. Cu permisiunea înălțimii Voastre, milord, voi încerca să fac o vrajă despre care am auzit câte ceva mai de mult.⁸³

---

⁸³ Strange știa că aceasta era o vrajă întrebuițată de Regele Corb. Regele folosea în general vrăji misterioase, frumoase, subtile - așa că e de mirare să aflăm că a întrebuițat una atât de brutală.

La jumătatea secolului al XIII-lea, câțiva dușmani ai Regelui încercau să formeze o alianță împotriva lui. Majoritatea membrilor acestei alianțe îi erau cunoscuți: unul dintre ei era regele Franței, altul era regele Scoției, și mai erau câțiva spiriduși căzuți în dizgrație care își atribuiau singuri titluri grandioase și care e posibil să fi stăpânit - sau nu - teritoriile vaste cu care se lăudau. Din alianță mai făceau parte și alte personaje, mai misterioase, dar și mai puternice. În timpul domniei sale, Regele se înțelesese în general bine cu majoritatea îngerilor și demonilor, însă acum se zvonea că se certase cu doi dintre aceștia: Zadkiel, stăpânul milei, și Alrinach, cel care răspunde de naufragii.

Se pare că pe Rege nu îl îngrijorau în mod deosebit activitățile acestei alianțe. Însă deveni brusc interesat atunci când anumite semne magice îi arătară că unul dintre nobilii de la Curte se alăturase acestei alianțe și complota acum împotriva lui. Cel pe care îl bănuia era Robert Barbatus, duce de Wharfdale, un om atât de vestit pentru firea lui vicleană și înșelătoare, încât era supranumit „Vulpea”. În ochii Regelui, trădarea era cea mai grea vină.

Atunci când fiul cel mai mare al Vulpii, Henry Barbatus, muri de friguri, Regele Corb porunci să se scoată leșul acestuia din mormânt și îl readuse la viață pe băiat ca să afle de la el tot ce știa. Thomas de Dundale și William Lanchester simțeau un dezgust profund pentru acest soi de magie și încercară să-l convingă pe Rege să folosească un alt mijloc pentru a afla ceea ce dorea. Însă Regele era cumplit de mînios și nu s-a lăsat înduplecat cu nici un chip. Ar fi putut să folosească o sumedenie de alte vrăji, însă nici una nu era la fel de rapidă și de directă ca aceasta și, ca majoritatea marilor magicieni, Regele Corb era o fire practică prin excelență.

Se mai povestește că, în mânia lui, Regele Corb l-a bătut pe Henry Barbatus. În timpul vieții Henry fusese un tânăr splendid, foarte admirat pentru chipul lui frumos și pentru manierele lui elegante, dar și foarte temut pentru vitejia lui neabătută. Văzând modul în care un cavaler atât de nobil fusese adus, prin magia folosită de Rege, la stadiul de marionetă lașă și plângăcioasă, William Lanchester se înfurie foarte tare; cei doi s-au certat rău din această pricină, iar conflictul a durat câțiva ani.

Vestea că magicianul are de gând să le facă ceva napolitanilor morți se răspândi iute în tot Cartierul general. Flores de Avila era o așezare mică – nu avea mai mult de o sută de gospodării. Cu o seară înainte, tinerii soldați care tocmai câștigaseră o bătălie importantă și ar fi vrut să petreacă se plictisiseră grozav în acest sătuc; cu toții erau convinși că magia lui Strange avea să fie cea mai însemnată distracție a zilei. Se adună așadar o mulțime restrânsă de spectatori – ofițeri și soldați – să vadă ce se petrece.

Biserica avea o terasă de piatră ce dădea spre o vale îngustă; în fundal se vedeau niște munți înalți și încețoșați din cauza depărtării. Pantele erau acoperite de vii și crânguri de măslini. Sergentul Nash și oamenii săi aduseră cele șaptesprezece leșuri din clopotniță și le așezară în poziție șezândă, proptite de un zid scund ce mărginea terasa.

Strange analizează pe rând fiecare cadavru.

— Parcă v-am spus, îi zise el sergentului Nash, să nu se atingă nimeni de cadavre.

Sergentul Nash arboră o expresie de indignare.

— Sunt sigur, domnule, spuse el, că nimeni dintre ai noștri nu s-a atins de ele. Dar, milord, se întoarce el către lordul Wellington, aproape că nu mai rămăsese leș pe câmpul de luptă căruia nelegiuirii aceia de spanioli să nu-i fi făcut ceva... Se lansă apoi într-o tiradă despre numeroasele neajunsuri ale nației spaniole și conchise că, și dacă te duceai la culcare într-un loc unde puteai fi găsit de spanioli, la trezire aveai să regreti cu siguranță.

Lordul Wellington îi făcu nerăbdător semn sergentului să tacă.

— Mie nu mi se pare că sunt foarte mutilați, îi spuse el lui Strange. Și oricum, asta are vreo importanță?

Strange mormăi înnegurat că nu avea mare importanță, atâta doar că el era nevoit să se uite la cadavre.

Într-adevăr, majoritatea rănilor pe care le aveau napolitanii păreau să fi fost cele din cauza cărora și muriseră, însă toți fuseseră dezbrăcați până la piele și câtorva le fuseseră tăiate degetele – ca să li se poată lua mai ușor inelele. Unul dintre ei fusese un tânăr chipeș, însă frumusețea îi era mult diminuată acum, căci cineva îi scosese dinții (pentru confecționarea de dinți falși) și îi tăiasse aproape tot părul negru (pentru peruci).

Strange îi spuse unui soldat să aducă un cuțit ascuțit și un bandaj curat. Când i se aduse cuțitul, își scoase haina și își ridică mâneca de la cămașă. Apoi începu să mormăie ceva doar pentru el, în latină. În continuare își făcu o tăietură lungă și adâncă pe braț și stropi cu sânge capetele cadavrelor,

având grijă să unghie bine ochii, limba și nările fiecăruia. O clipă mai târziu, primul cadavru se trezi. Se auzi un scrâșnet înfiorător atunci când plămânii lui uscați se umplură cu aer, iar membrele începură să i se scuture într-un chip foarte neplăcut privirii. Apoi, unul câte unul, toate cadavrele se însuflețiră și începură să vorbească într-o limbă guturală ce conținea mult mai multe strigăte decât orice limbă cunoscută de spectatori.

Până și Wellington pălise ușor. Numai Strange își continua treaba impasibil.

— Doamne sfinte! strigă Fitzroy Somerset. Ce limbă e asta?

— Cred că e unul dintre dialectele Iadului, spuse Strange.

— Chiar așa? spuse Somerset. Remarcabil.

— L-au învățat foarte repede, spuse lordul Wellington. La urma urmei, n-au murit decât de trei zile. Lordului îi plăceau oamenii care acționau cu promptitudine și eficiență. Dar dumneata înțelege limba asta? Îl întrebă el pe Strange.

— Nu, milord.

— Păi și atunci cum o să stăm de vorbă cu ei?

Drept răspuns, Strange îl apucă de cap pe primul dintre morți, îi deschise cu forța maxilarele care se mișcau întruna și îi scuiă în gură. În aceeași clipă, mortul începu să vorbească în limba lui maternă, *de pe pământ* – un dialect napolitan al limbii italiene, care pentru majoritatea celor de față era la fel de neinteligibil și aproape la fel de neplăcut auzului ca și limba pe care o vorbise înainte. Acest dialect avea însă avantajul de necontestat că era înțeles la perfecție de căpitanul Whyte.

Cu ajutorul căpitanului Whyte, maiorul Grant și colonelul De Lancey îi interogară pe napolitanii cei morți și primiră o sumedenie de răspunsuri care îi mulțumiră pe deplin. Fiind deja morți, napolitanii se arătau mult mai dornici să-i ajute decât orice informator viu. Din spusele lor reieși că, puțin înainte să moară în bătălia de la Salamanca, acești nenorociți primiseră câte un mesaj secret de la compatrioții lor care se ascundeau într-o pădure, prin care fuseseră informați de capturarea tunurilor și îndemnați să se îndrepte către un sat aflat la câțiva kilometri nord de Salamanca, de unde puteau găsi ușor pădurea cu pricina urmărind niște semne secrete trasate cu cretă pe copaci și bolovani.

Maiorul Grant luă cu el un mic detașament de cavalerie și peste câteva zile se întoarse, aducând cu el atât tunurile, cât și pe dezertori. Wellington era în al nouălea cer.

Din păcate, Strange nu reuși cu niciun chip să descopere vraja cu care ar fi putut să-i cufunde la loc pe napolitani în somnul lor amar.⁸⁴ Făcu, e drept, mai multe încercări, însă acestea nu avură niciun efect; o singură dată, cele șaptesprezece cadavre se înălțară brusc până ajunseră de vreo șapte metri și ciudat de transparente, de parcă s-ar fi transformat în acuarele pictate pe stindarde de muselină. Strange reuși să le readucă la starea inițială, însă tot nu știa ce să facă cu ele.

La început cadavrele au fost puse alături de ceilalți prizonieri francezi. Aceștia însă au început să protesteze vehement pentru că fuseseră închiși laolaltă cu aceste orori care-și târșâiau picioarele de colo-colo. („Trebuie să recunoașteți, spuse lordul Wellington pe când privea dezgustat cadavrele, că au dreptate.”)

Prin urmare, atunci când prizonierii fură trimiși în Anglia, napolitanii cei morți rămaseră alături de armată. Toată vara au călătorit într-un car tras de boi; la ordinele lordului Wellington, fuseseră legați cu lanțuri. Lanțurile aveau menirea de a le limita mișcările, ținându-i într-un singur loc, dar napolitanii cei morți nu se temeau de durere – de fapt, păreau să nu simtă absolut nimic – așa că nu le era deloc greu să se extragă din lanțuri, uneori lăsând în urmă bucățile de carne. De îndată ce reușeau să se elibereze, se duceau să-l caute pe Strange și începeau să-l roage fierbinte, în chipul cel mai jalnic, să-i readucă la viață. Cum apucaseră deja să vadă cum e în lad, nu ardeau deloc de nerăbdare să se întoarcă acolo.

La Madrid, Francisco Goya, artistul spaniol, a realizat o schiță în cretă roșie reprezentându-l pe Jonathan Strange înconjurat de napolitanii cei morți. Acesta are privirea îndreptată în jos și brațele îi atârnă moi pe lângă corp; întreaga lui atitudine exprimă neputință și disperare. Napolitanii sunt înghesuți în jurul lui; unii îl privesc cu o expresie lacomă, alții rugător; unul întinde un deget, încercând să-l atingă pe Strange pe ceafă. Nu e nevoie să mai spunem că această schiță e complet diferită de toate celelalte portrete ale lui Strange.

La 25 august, lordul Wellington dădu ordin ca napolitanii cei morți să fie distruși⁸⁵.

---

⁸⁴ Pentru a pune capăt „vieții” cadavrelor trebuie să li se scoată ochii și inima și să li se taie limba.

⁸⁵ „In ceea ce îi privește pe soldații italieni decedați, nu pot să spun decât că am regretat nespuz cruzimea cu care am fost nevoiți să-i tratăm după tot ce suferiseră deja. Însă nu am avut de ales. Morții nu puteau fi convinși să-l lase în pace pe magician. Dacă nu l-ar fi ucis, atunci cu

Strange se cam temea ca nu cumva Mr Norrell să afle ce vrajă făcuse el în biserica părăsită din Flores de Avila. Nu pomeni nimic despre asta în scrisorile lui și îl rugă pe lordul Wellington să facă la fel.

— Prea bine, prea bine! spuse înălțimea Sa. Lordul Wellington nu era deloc dornic să compună misive despre magie. Nu-i plăcea faptul că trebuia

---

siguranță l-ar fi făcut să-și piardă mințile. Am fost nevoiți să punem doi soldați să-l păzească în timp ce dormea, pentru ca morții să nu-l mai atingă și să-l trezească. Fuseseră atât de hărtăniți după moarte! Nu erau, săracii de ei, o privesc tocmai plăcută. În cele din urmă am făcut un foc în aer liber și i-am aruncat în el.”

Lordul Fitzroy Somerset către fratele lui, 2 septembrie 1812.

să se folosească de acest instrument al cărui mod de funcționare nu-l înțelegea pe deplin. Dar să știi că degeaba ținem noi secretul, continuă el. Sunt sigur că toate scrisorile trimise acasă de soldați în ultimele cinci zile conțin o relatare amănunțită a întâmplării.

— Știi, zise Strange stânjenit, dar soldații exagerează întotdeauna când povestesc despre vrăjile mele, și poate că cei din Anglia vor crede că istorisirea e mult înflorită și de data asta. Sper să-și închipuie că tot ce am făcut a fost să vindec niște napolitani răniți sau ceva asemănător.

Readucerea la viață a celor șaptesprezece napolitani morți era un bun exemplu al tipului de probleme cu care s-a confruntat Strange în a doua parte a războiului. Exact cum făcuseră și miniștrii înaintea lui, lordul Wellington se obișnuise treptat să folosească magia pentru a-și atinge scopurile și-i cerea magicianului să săvârșească vrăji din ce în ce mai elaborate. Și totuși, spre deosebire de miniștri, Wellington nu avea nici timp, nici dispoziția necesară pentru a asculta explicații elaborate ale motivelor pentru care cutare sau cutare lucru nu era posibil. La urma urmei, le cerea în mod regulat imposibilul inginerilor, generalilor și ofițerilor săi, așa că nu vedea de ce ar face o excepție în cazul magicianului.

— Găsește o altă cale! spunea el de fiecare dată când Strange încerca să-i explice că vraja dorită nu mai fusese încercată din 1302 – sau că formula magică se pierduse – sau că nu existase niciodată. Ca și la începuturile carierei sale de magician, când încă nu îl cunoscuse pe Norrell, Strange era nevoit să inventeze majoritatea vrăjilor pe care le folosea, plecând de la niște principii generale și folosindu-se de amintiri vagi ale unor instrucțiuni citite cândva în vreo carte.

La începutul verii anului 1813, Strange făcu din nou o vrajă ce nu se mai folosise de pe vremea Regelui Corb: mută un râu din loc. Iată cum s-a petrecut totul. În vara aceea, războiul mergea bine și toate acțiunile lordului Wellington erau încununuate de succes. Totuși, întâmplarea a făcut ca într-o dimineață de iunie francezii să se găsească într-o poziție avantajoasă, lucru care nu se mai întâmplase de mult. Înălțimea Sa și ceilalți generali se adunară imediat să discute despre ce puteau face pentru a îndrepta această situație care nu le convenea deloc. Strange fu și el convocat la consfătuiri în coitul lordului Wellington. Ajuns acolo, îi găsi pe toți adunați în jurul unei mese pe care era întinsă o hartă mare.

Înălțimea Sa fusese extrem de bine dispus toată vara și îl întâmpină pe Strange aproape afectuos:

— A! Merlin! Bine că ai venit! Iată cu ce problemă ne confruntăm. Noi ne aflăm de partea asta a râului, iar francezii sunt de partea cealaltă și mi-ar conveni mult mai mult dacă lucrurile ar sta invers.

Unul dintre generali începu să explice că, dacă deplasau armata spre vest *pe aici* și apoi construiau un pod peste râu *pe aici*, atacându-i apoi pe francezi *pe aici*...

— Ar dura prea mult! declară lordul Wellington. Mult prea mult! Merlin, n-ai putea tu să faci în așa fel ca soldaților noștri să le crească aripi și să zboare dincolo de francezi? Ce zici, poți? Înălțimea Sa spusese asta pe jumătate în glumă, poate – dar numai pe jumătate. Nu trebuie decât să-i dai fiecărui soldat câte o pereche de aripioare. Uite, căpitanul Macpherson, de pildă – continuă el, uitându-se la un scoțian imens – mi-ar plăcea grozav să-l văd pe Macpherson că-i cresc aripi și începe să zburătăcească pe aici.

Strange îl privi gânditor pe căpitanul Macpherson.

— Nu, zise el în cele din urmă, dar v-aș fi recunoscător, milord, dacă mi-ați da voie să vi-l iau – și pe el, și harta – pentru un ceas sau două.

Strange și căpitanul Macpherson studiară harta o vreme, după care Strange se întoarse la lordul Wellington și îi spuse că ar dura prea mult ca tuturor soldaților să le crească aripi, în schimb ar putea să mute râul imediat; ar fi bine așa?

— Acum, spuse Strange, râul curge înspre sud pe aici și apoi cotește către nord aici. Dacă însă ar curge spre nord și ar face cotul spre sud pe aici, atunci, vedeți, noi ne-am afla pe malul de nord, iar francezii pe cel dinspre sud.

— Aha! spuse înălțimea Sa. Foarte bine.

Noul curs al râului îi uimi atât de mult pe francezi, încât mai multe companii, primind ordin să mărșăluiească spre nord, plecară în direcția opusă, convinși că mergând spre nord trebuie să se *îndepărteze* de râu. Aceste companii n-au mai fost văzute niciodată de atunci și prin urmare s-a presupus că soldații respectivi fuseseră prinși și uciși de *guerilleros* spanioli.

Mai târziu, lordul Wellington îi spuse vesel generalului Pincton că nimic nu e mai obositor pentru soldați și pentru cai decât marșurile neîntrerupte dintr-o parte în alta și că pe viitor ar fi mai bine ca toată lumea să stea pe loc, iar domnul Strange să deplaseze Spania sub picioarele lor, ca pe un covor.

Între timp, Consiliul Regenței din Spania, având reședința la Cadiz, începu să se alarmeze din cauza acestor mutări și începu să se întrebe dacă atunci când, în fine, își vor lua țara înapoi de la francezi o vor mai putea recunoaște.

Membrii Consiliului înaintară deci o plângere către ministrul de Externe (ceea ce mulți au considerat drept o dovadă de nerecunoștință din partea lor). Ministrul de Externe îl convinge pe Strange să trimită o scrisoare către Consiliul Regenței, prin care să promită că după război va readuce la locul său râul, precum și „[...] orice alt lucru pe care lordul Wellington va dori să-l mute pe parcursul războiului”. Printre multele lucruri mutate de Strange s-au numărat: o pădure de măslini și pini din Navarra⁸⁶; orașul Pamplona⁸⁷; și două biserici din orașul St Jean de Luz, din Franța.⁸⁸

***

Pe 6 aprilie 1814 împăratul Napoleon Bonaparte abdică. Se spune că, atunci când a aflat, lordul Wellington a început să danseze de bucurie. Când știrea ajunse și la urechile lui Strange, acesta începu să râdă cu poftă, apoi se opri brusc și murmură:

— Doamne sfinte! Și acum ce vor face cu noi? Atunci s-a presupus că această observație oarecum enigmatică se referea la armată, dar mai târziu oamenii au început să se întrebe dacă nu cumva Strange se referise la el și la celălalt magician.

---

⁸⁶ Colonelul Vickery fusese în recunoaștere în această pădure și descoperise că era plină de soldați francezi care așteptau să tragă în Armata britanică. Ofițerii lui tocmai discutau ce e de făcut când sosi în mijlocul lor Lordul Wellington.

- Presupun că am putea să o ocolim, spuse Wellington, dar asta ar dura prea mult, iar eu mă grăbesc. Unde e magicianul?

Cineva se duse după Strange.

- Domnule Strange! spuse Lordul Wellington. Sunt convins că nu poate să îți fie prea greu să muți copacii aceștia de aici! În orice caz, va fi cu siguranță mai ușor să facem asta decât să punem patru mii de oameni să facă un ocol de zece kilometri. Ia pădurea de aici, te rog! Strange făcu ceea ce i se ceruse, mutând pădurea de partea cealaltă a văii. Soldații francezi rămăseră descoperiți, tremurând, pe o coastă de deal pustie și se predară imediat britanicilor.

⁸⁷ Din cauza unei erori de pe hărțile lui Wellington ce reprezentau Spania, britanicii nu găsiră orașul Pamplona acolo unde se așteptau. Wellington se arătă extrem de dezamăgit când, după ce armata făcuse un marș de treizeci de kilometri într-o singură zi, nu ajunsese totuși la Pamplona, care era de fapt cincisprezece kilometri mai la nord. După o discuție scurtă asupra problemei, s-a considerat că e mai ușor să-l pună pe Strange să mute orașul decât să modifice toate hărțile.

⁸⁸ Povestea bisericilor din St Jean de Luz e una destul de jenantă. Nu existase, de fapt, nici un motiv pentru a le muta de la locul lor. Iată cum s-au petrecut lucrurile: într-o duminică dimineață, Strange bea niște brandy la micul dejun la un han din St Jean de Luz, împreună cu trei căpitani și doi locotenenți din Regimentul 16 dragoni ușori. Tocmai le explica acestor domni teoria ce stă la baza transportării pe cale magică a diverse obiecte. Efortul era complet inutil: cei cinci nu l-ar fi înțeles prea bine nici dacă ar fi fost treji, iar nici ei, nici Strange nu mai fuseseră complet treji de două zile încheiate. Ca să-și illustreze spusele, Strange inversă locurile celor două biserici, în timp ce credincioșii se aflau înăuntru. Avea de gând să le mute la loc înainte să apuce să iasă oamenii, însă curând după aceea fu chemat să joace biliard și uită complet de biserici. De fapt, în ciuda tuturor asigurărilor oferite de Strange, magicianul n-a avut niciodată nici timp, nici chef să pună la locul lor râul, pădurea, orașul sau orice altceva.

Harta Europei se trasă din nou: noile regate ale lui Bonaparte fură desființate, iar cele vechi își recăpătară locul știut; unii regi fură detronați, alții își recăpătară coroana. Popoarele Europei se felicitau că reușiseră, în cele din urmă, să-l învingă pe Marele Intrus. Însă locuitorilor Marii Britanii le veni brusc ideea că războiul avusese un cu totul alt scop: acela de a face ca Marea Britanie să devină cea mai puternică nație din lume. La Londra, Mr Norrell auzea încântat de peste tot că magia – magia lui și a domnului Strange – avusese o importanță vitală pentru realizarea acestui lucru.

Într-o seară, către sfârșitul lunii mai, Arabella tocmai sosise acasă de la o cină închinată victoriei, organizată la Carlton House. Auzise acolo numai vorbe de laudă la adresa soțului ei; se ținuseră toasturi în cinstea lui, iar prințul regent îi spusese Arabellei o mulțime de lucruri măgulitoare. Acum trecuse cu puțin de miezul nopții și Arabella se afla în salon, gândindu-se că singurul lucru care mai lipsea pentru ca fericirea ei să fie deplină era să-i vină și soțul acasă; tocmai atunci una dintre slujnice dădu buzna în odaie, strigând:

— Vai, doamnă! A venit stăpânul!

În cameră intră cineva.

Era mai subțire și mai bronzat decât și-l amintea ea. Avea mai multe fire albe în păr și deasupra sprâncenei stângi avea o cicatrice alburie. Cicatricea nu era una recentă, însă Arabella nu o mai văzuse. Trăsăturile îi rămăseseră neschimbate, însă avea un aer oarecum diferit. Nu părea să fie unul și același bărbat cu cel la care se gândea ea cu o clipă înainte. Însă, înainte să apuce ea să simtă vreun strop de dezamăgire sau stânjeneală sau vreun alt lucru pe care se temuse că îl va simți atunci când l-ar fi văzut în sfârșit acasă, el aruncă o privire rapidă și pe jumătate ironică prin încăpere – o privire pe care ea o recunoscuse pe dată. Apoi o privi cu zâmbetul acela atât de familiar și spuse:

— Am venit.

***

A doua zi dimineață, încă nu apucaseră să depene nici a suta parte din câte aveau să-și spună.

— Șezi aici, îi spuse Strange Arabellei.

— Aici, pe scaun?

— Da.

— De ce?

— Ca să mă uit la tine. Nu m-am uitat la tine de trei ani și am simțit pe deplin lipsa acestui lucru. Vreau să recuperez.

Arabella se așează, dar peste o clipă sau două încep să zâmbească.

— Jonathan, nu pot sta seriosă dacă te holbezi așa la mine. În ritmul acesta vei recupera totul în jumătate de oră. Îmi pare rău să te dezamăgesc, dar să știi că nu obișnuiai să mă privești atât de des. Tot timpul aveai nasul vârât în câte o carte veche și prăfuită.

— Nu-i adevărat. Uitasem complet ce mult îți place să cauți ceartă. Dă-mi hârtia de colo, am să-mi notez asta.

— Ba n-am să fac așa ceva, zise Arabella râzând.

— Știi la ce m-am gândit prima dată azi-dimineață, când m-am trezit? M-am gândit că trebuie să mă dau jos din pat, să mă bărbieresc și să iau micul dejun înainte ca servitorii altora să ia toată apa caldă și toate chiflele. Pe urmă mi-am amintit că toți servitorii din casa asta sunt ai mei, că toată apa caldă e a mea și că toate chiflele tot ale mele sunt. Cred că în viața mea n-am fost mai fericit.

— În Spania nu te-ai bucurat deloc de confort?

— Pe timp de război trăiești fie ca un prinț, fie ca un vagabond. L-am văzut pe lordul Wellington – pe ducele de Wellington, de fapt⁸⁹ – dormind sub un copac cu un bolovan drept pernă. Alteori am văzut hoți și cerșetori sforăind pe saltele de puf în iatacuri împărătești. Războiul e o afacere tare anapoda.

— Ei bine, sper că nu te vei plictisi la Londra. Gentilomul cu părul ca puful spune că, după ce prinzi gustul războiului, te plictisești de moarte stând acasă.

— Ha! Ba deloc! Cum, când totul în jurul meu e curat și la locul său? Când am toate cărțile și celelalte lucruri la îndemână și când ajunge să ridic privirea ca să-mi văd nevasta – să mă plictisesc? Ce vrea să spună...? Cine ziceai că a spus asta? Gentilomul cu ce fel de păr?

---

⁸⁹ Guvernul britanic îl făcuse duce pe lordul Wellington. În aceeași perioadă s-a vorbit foarte mult despre posibilitatea de a-i acorda un titlu nobiliar lui Strange.

Probabil că se așteaptă să primească cel puțin un titlu de baron, îi spuse lordul Liverpool lui Sir Walter, dar firesc ar fi să-i oferim mai mult - ce ziceți, să-l facem viconte?

Motivul pentru care nu s-a întâmplat nimic din toate astea a fost că, după cum a arătat Sir Walter, era imposibil să-i fie oferit un titlu lui Strange fără să i se ofere ceva și lui Mr Norrell; și, nu se știe de ce, cei din Guvern nu-1 plăceau pe Mr Norrell suficient pentru a fi de acord cu așa ceva. Gândul că ar fi trebuit să i se adreseze lui Mr Norrell cu „Sir Gilbert” sau „milord” era oarecum deprimant pentru ei.

— Ca puful. Sigur știi despre cine vorbesc. Locuiește acasă la Sir Walter și la lady Pole. De fapt, nu sunt sigură că locuiește acolo, însă îl văd ori de câte ori mă duc în vizită la înălțimile Lor.

Strange se încruntă.

— Nu-l cunosc. Cum îl cheamă?

Dar Arabella nu știa.

— Am presupus că e vreo rudă a lui Sir Walter sau a lui lady Pole. Ce ciudat că nu m-am gândit niciodată să-l întreb cum îl cheamă. Am stat de vorbă cu el ceasuri întregi!

— Zău așa? Nu sunt sigur că mă bucur să aud asta. E chipeș?

— O, da! Foarte! Ce bizar că nu știu cum îl cheamă! E o persoană foarte plăcută. Foarte diferit de restul lumii.

— Și despre ce vorbiți?

— O, despre tot felul de lucruri! Însă până la urmă încearcă mereu să-mi facă daruri. Lunea trecută a vrut să-mi aducă un tigru din Bengal. Miercuri a vrut să mi-o aducă pe regina din Napoli – deoarece, după spusele lui, regina și cu mine semănăm foarte mult și ne-am împrietenit cu siguranță; iar vineri a vrut să trimită un servitor să-mi aducă un arbore muzical...

— Un arbore muzical?

Arabella începu să râdă.

— Un arbore muzical! zice că undeva, în vârful unui munte cu un nume de basm, crește un copac care în loc de fructe rodește partituri muzicale, iar muzica aceasta o întrece cu mult pe oricare alta. Nu reușesc să-mi dau seama dacă el însuși crede toate poveștile pe care le spune sau nu. La drept vorbind, m-am întrebat uneori dacă nu cumva e nebun. Tot timpul sunt nevoită să inventez scuze ca să-i refuz darurile.

— Mă bucur. Nu mi-ar fi plăcut câtuși de puțin ca la întoarcere să găsesc casa plină de tigri, regine și arbori muzicali. Ai primit ceva vești de la Mr Norrell în ultima vreme?

— Nu, în ultima vreme nu.

— De ce zâmbești? întrebă Strange.

— Zâmbeam? Nu mi-am dat seama. Ei bine, am să-ți spun de ce. O singură dată mi-a trimis un mesaj, atâta tot.

— O singură dată? În trei ani?

— Da. Cam acum un an se zvonea că ai fost ucis la Vitoria, iar Mr Norrell l-a trimis pe Childermass să mă întrebe dacă zvonul e adevărat. Nu știam nici eu mai multe decât el. Însă în seara aceea a venit căpitanul Moulthrop.

Acesta abia ajunsese la Portsmouth de două zile și venise direct înapoi să-mi spună că nu era nimic adevărat. N-am să uit niciodată bunătatea pe care mi-a arătat-o! Bietul de el! Îi fusese amputat brațul cu doar o lună înainte și încă suferea foarte mult. În fine... ai o scrisoare de la Mr Norrell pe masă. Childermass a adus-o ieri.

Strange se ridică și se duse la masă. Luă scrisoarea și o întoarse pe toate părțile.

— Mda, presupun că trebuie să mă duc, zise el șovăitor.

Adevărul era că nu-l trăgea inima deloc să-și revadă fostul profesor. Se obișnuise să fie independent în gândire și acțiune. În Spania primise instrucțiuni de la lordul Wellington, însă el singur hotărâra ce vrăji să folosească pentru a îndeplini acele instrucțiuni. Perspectiva de a se reîntoarce la magia înfăptuită sub îndrumarea lui Mr Norrell nu era deloc tentantă; în plus, după ce petrecuse luni întregi în compania tinerilor și îndrăzneților ofițeri ai lui Wellington, gândul la lungile ceasuri în care avea să stea nas în nas cu Mr Norrell era destul de sumbru.

Și totuși, în ciuda reținerilor lui Strange, întâlnirea fu cât se poate de cordială. Mr Norrell se arătă atât de încântat să-l revadă, atât de curios în legătură cu natura precisă a vrăjilor pe care le folosea în Spania, atât de darnic cu laudele pentru tot ce realizase, încât Strange aproape că începu să creadă că-și judecase greșit profesorul.

Mr Norrell, firește, nici nu vru să audă de posibilitatea ca Strange să renunțe la rolul lui de elev.

— Nu, nu, nu! Trebuie să vă întoarceți aici! Avem foarte mult de lucru. Acum că războiul s-a terminat, ne așteaptă treburi cu adevărat importante. Trebuie să punem bazele magiei Epocii Moderne! Mai mulți miniștri m-au încurajat, spunându-mi că le-ar fi absolut imposibil să mai guverneze țara fără ajutorul magiei noastre! Și totuși, în ciuda a tot ce am realizat amândoi, lumea continuă să aibă păreri eronate! Stați să vedeți! Nu mai departe de ieri l-am auzit pe lordul Castlereagh spunându-i cuiva că dumneavoastră, la insistențele ducelui de Wellington, ați fi folosit magie neagră în Spania! M-am grăbit să-l asigur pe înălțimea Sa că nu ați folosit decât metodele cele mai moderne.

Strange rămase tăcut câteva clipe, apoi înclină ușor capul – ceea ce Mr Norrell luă drept semn de încuviințare.

— Dar discutăm dacă trebuie să vă mai fiu elev sau nu. Cunoscut acum toate formele de magie de pe lista pe care ați alcătuit-o acum patru ani. Chiar

dumneavoastră mi-ați spus, domnule, înainte să plec în peninsula, că sunteți pe deplin mulțumit de progresele mele – cred că vă amintiți.

— Ah! Dar toate acestea au fost doar începutul. Am alcătuit o altă listă în timp ce erați în Spania. Acum sun după Lucas să-i spun să o aducă din bibliotecă. În plus, mai sunt și *alte cărți*, știți, pe care aș vrea să le citiți, încheie el, privindu-l agitat cu ochisorii lui albaștri pe Strange.

Strange ezită. Mr Norrell făcea referire la biblioteca de la Hurtfew Abbey, pe care Strange încă nu apucase să o vadă.

— O, domnule Strange! exclamă Mr Norrell. Cât mă bucur că v-ați întors acasă! Cât mă bucur să vă văd! Sper că vom putea sta iarăși de vorbă ceasuri întregi, cum făceam înainte. Domnul Lascelles și domnul Drawlight m-au vizitat adesea...

Strange spuse că nu se îndoia de asta.

— ... Dar cu ei nu se poate vorbi despre magie. Vă aștept mâine. Haideți devreme. Haideți la micul dejun!

Regele

Noiembrie 1814

La începutul lunii noiembrie 1814, Mr Norrell fu onorat cu o vizită din partea unor domni cu sânge albastru – un conte, un duce și doi baroneți – care sosiseră, după spusele lor, ca să vorbească cu Mr Norrell despre o problemă extraordinar de delicată; prin urmare, arătară atâta discreție, încât, la jumătate de ceas după ce începuseră să vorbească, Mr Norrell tot nu știa ce vor de la el.

Până la urmă se dovedi că acești oameni de rang înalt erau reprezentanții unui domn și mai important – ducele de York – și că veniseră să discute cu Mr Norrell despre nebunia regelui. Fiii regelui îl vizitaseră de curând pe tatăl lor și fuseseră extrem de șocați văzându-i starea jalnică; și, cu toate că toți erau egoiști, unii erau desfrânați și niciunul nu avea vreo înclinație deosebită spre a face sacrificii, căzuseră de acord că ar da oricât și ar face orice – chiar să-și taie mâinile sau picioarele – ca să-i mai ușureze regelui chinurile.

Însă tot așa cum, mai de mult, copiii regelui se certaseră cu privire la doctorul care să le trateze tatăl, acum nu reușeau să se pună de acord dacă e cazul să cheme un magician în ajutorul regelui. Cel care se opunea cel mai mult acestei idei era prințul regent. Cu mulți ani înainte, pe când trăia încă marele domn Pitt, regele suferise un atac grav de nebunie, iar prințul cârmuise atunci țara în locul lui; mai târziu însă, regele își revenise și prințul s-a trezit că i se iau înapoi toate prerogativele și toate privilegiile puterii. Dintre toate neplăcerile de pe lume, credea prințul regent, cea mai rea e să te trezești dimineața fără să știi cu siguranță dacă mai ești sau nu cârmuitorul Marii Britanii. E de înțeles, așadar, că prințul regent își dorea ca regele să rămână nebun sau, dacă era să-i fie ușurată situația, această ușurare să și-o găsească în brațele morții.

Mr Norrell, care nu dorea să-l supere pe prințul regent, refuză să-și ofere ajutorul, exprimându-și în plus îndoiala că boala regelui ar putea fi tratată

cu ajutorul magiei. Prin urmare, al doilea fiu al regelui, ducele de York, un gentilom cu înclinații militare, îl întrebă pe ducele de Wellington dacă crede că domnul Strange ar putea fi convins să-i facă o vizită regelui.

— O! Sunt convins că da, răspunse ducele de Wellington. Domnul Strange se bucură ori de câte ori are ocazia să facă vrăji. Nimic nu poate să-l încânte mai mult. Sarcinile pe care i le dădeam în Spania erau de cele mai multe ori foarte greu de îndeplinit, dar el, cu toate că pe față se plângea de zor, de fapt era extrem de încântat. Am o părere foarte bună despre abilitățile domnului Strange. Spania, după cum știe Alteța Voastră Regală, e una dintre țările cele mai sălbatice din lume; cele mai bune drumuri sunt niște amărâte de poteci pentru capre. Mulțumită domnului Strange, însă, oamenii mei au avut la dispoziție drumuri bune, englezești, pe care să meargă, iar dacă întâlneam în cale un munte, o pădure sau un oraș, ei bine, domnul Strange le muta pur și simplu altundeva.

Ducele de York spuse atunci că regele Ferdinand al Spaniei îi trimisese o scrisoare prințului regent, prin care se plângea că multe părți ale regatului său deveniseră de-a dreptul de nerecunoscut în urma vrăjilor magicianului englez și cerea ca domnul Strange să se întoarcă acolo și să pună totul la loc.

— Ah, spuse ducele de Wellington, nu foarte interesat, deci încă se mai plâng din pricina asta?

Ca urmare a acestei conversații, când Arabella Strange coborâ în salon într-o dimineață de joi, se trezi înconjurată de fiii regelui. Erau cinci cu totul: Altețele Lor Regale ducii de York, Clarence, Sussex, Kent și Cambridge. Aveau cu toții între patruzeci și cincizeci de ani. Toți fuseseră chipeși odinioară, dar înclinația spre mâncare și băutură îi făcuse cam corpolenți.

Domnul Strange stătea în picioare, sprijinindu-și cotul de polița căminului, ținând în mână una dintre cărțile lui Mr Norrell și având pe chip o expresie de interes politicos, iar Altețele Lor Regale vorbeau în același timp și se întrerupeau unul pe altul, dornici să prezinte cât mai expresiv chinurile prin care trecea regele.

— Dacă ai vedea cum îi curg din gură laptele și pâinea când mănâncă, îi spuse ducele de Clarence Arabellei cu lacrimi în ochi, cum îl chinuie tot soiul de frici imaginare și cum poartă conversații lungi cu domnul Pitt, care a murit de mult... Ce să zic, draga mea, sunt sigur că priveliștea te-ar întrista teribil. Ducele luă mâna Arabellei și începu să o mângâie încetisor, crezând probabil că stă de vorbă cu camerista.

— Toți supușii Maiestății Sale sunt foarte întristați că e bolnav, spuse Arabella. Nimeni nu poate rămâne indiferent la gândul suferințelor prin care trece.

— O, draga mea, spuse ducele, încântat. Sunt profund mișcat să te aud vorbind astfel! urmă el, apoi îi aplică pe mână un sărut regal umed și sonor, privind-o duios.

— Dacă Mr Norrell e de părere că magia nu va avea efect în acest caz, atunci, vă spun sincer, și eu mă tem că șansele de reușită nu sunt prea grozave, spuse Strange. Dar îl voi vizita bucuros pe Maiestatea Sa.

— În acest caz, spuse ducele de York, singura problemă sunt cei doi Willis.

— Cei doi Willis? spuse Strange.

— O, da! spuse ducele de Cambridge. Cei doi Willis sunt grozav de impertinenți.

— Trebuie să avem grijă să nu-i supărăm prea rău pe cei doi Willis, spuse și ducele de Clarence, căci altfel se vor răzbuna cu siguranță pe Maiestatea Sa.

— Cei doi Willis vor avea multe de obiectat când vor auzi că domnul Strange vrea să-l viziteze pe rege, oftă ducele de Kent.

Cei doi Willis erau frați și aveau un azil de nebuni în Lincolnshire. Vreme de mulți ani îl îngrijiseră pe rege ori de câte ori pe Maiestatea Sa îl apucau crizele de nebunie. Și ori de câte ori își revenea, regele le spunea tuturor cât de mult îi ura pe cei doi Willis și ce tratament inuman îi aplicau. Reușea să smulgă promisiuni de la regină, de la duci și de la prințese că nu-l vor mai lăsa în voia celor doi dacă ar fi să înnebunească din nou. Însă totul era în van. La primul semn de delir se trimitea după cei doi Willis; aceștia soseau de îndată, îl încliau pe rege într-o odaie, îl vârău într-o cămașă de forță și îi dădeau purgative puternice.

Cred că cititorii mei vor fi uimiți (de fapt, toată lumea era uimită) aflând că un rege poate avea atât de puțin control asupra propriei lui sorți. Însă gândiți-vă cu câtă neliniște e întâmpinată amenințarea nebuniei în orice familie. Apoi gândiți-vă cu cât mai mare e neliniștea când cel în cauză e însuși regele Marii Britanii! Dacă dumneavoastră sau eu am înnebuni, ar fi un dezastru pentru noi înșine, pentru prietenii și familia noastră. Când înnebunește regele, dezastrul lovește întreaga națiune. De multe ori, în trecut, atunci când pe regele George îl lovea nebunia, nimeni nu era sigur cine ar trebui să conducă țara în locul lui. Nu existau precedente în acest

sens. Nimeni nu știa ce să facă. Cei doi Willis nu erau nici plăcuți, nici respectați; secretul succesului lor era că își păstrau calmul atunci când toată lumea era cuprinsă de panică. Că își asumau o răspundere de care toată lumea fugea. În schimb, cereau să aibă control absolut asupra regelui. Nimeni nu avea voie să stea de vorbă cu regele dacă nu era de față măcar unul din cei doi Willis. Nici măcar regina, nici măcar prim-ministrul. Nici măcar cei treisprezece copii ai regelui.

— Ei bine, spuse Strange după ce i se explicară toate acestea, recunosc că aș prefera să stau de vorbă cu Maiestatea Sa fără să se amestece și altcineva – mai ales persoane care nu văd cu ochi buni țelul urmărit de mine. Pe de altă parte, am reușit uneori să zăpăcesc întreaga armată a Franței, așa că nădăjduiesc că doi doctori nu-mi vor pune prea multe probleme. Lăsați-i pe cei doi Willis în seama mea.

Strange refuză să discute problema onorariului înainte de a-l fi văzut pe rege. Pentru vizită nu vru să ia niciun ban, ceea ce ducilor – care aveau toți datorii de plătit pe la casele de pariuri și liote de copii nelegitimi de hrănit și educat – li se păru foarte frumos din partea lui.

A doua zi, dimineața devreme, Strange plecă la Castelul Windsor ca să-l vadă pe rege. Era o dimineață rece și se așternuse pretutindeni o ceață deasă și albă. Pe drum, Strange făcu trei vrăji. Prima avea să-i facă pe cei doi Willis să se trezească mult mai târziu decât de obicei; a doua făcea ca soțiile și servitorii celor doi Willis să uite să-i trezească; iar a treia făcea ca, atunci când cei doi aveau să se trezească în cele din urmă, hainele și cizmele lor să nu mai fie acolo unde le lăsaseră. Cu doi ani în urmă Strange s-ar fi jenat să joace o festă, chiar una nevinovată ca aceasta, unor străini; însă acum o făcu fără măcar să clipească. Ca mulți alți domni care fuseseră în Spania împreună cu ducele de Wellington, Strange începuse să-l imite pe Alteța Sa, fără măcar să-și dea seama; iar Alteța Sa acționa întotdeauna în modul cel mai direct cu putință.⁹⁰

Era aproape zece când Strange traversă fluviul Tamisa pe micul pod de lemn aflat în satul Datchet. O luă apoi pe cărarea aflată între fluviu și zidul castelului și intră în orașul Windsor. Ajuns la poarta castelului, îi spuse străjerului cine e și că venise să-l vadă pe rege. Apăru în curând un servitor

---

⁹⁰ În *Viața lui Jonathan Strange*, John Segundus vorbește și despre alte moduri în care acțiunile lui Strange au fost influențate de ducele de Wellington.

îmbrăcat într-o livrea albastră ca să-l conducă în apartamentele regelui. Servitorul era un om politicos și inteligent și, așa cum se întâmplă adesea cu personalul care lucrează în locuri grandioase, era extrem de mândru de castel și de tot ce ținea de acesta. Cea mai mare bucurie a vieții lui era să le arate oamenilor castelul și să-și închipuie cât de surprinși, copleșiți și uluiți erau aceștia.

— Cred că nu e prima oară când vizitați castelul, nu-i așa, domnule? fu prima întrebare pe care i-o adresă el lui Strange.

— Ba da. N-am fost în viața mea aici.

Celălalt păru de-a dreptul șocat.

— Atunci, domnule, înseamnă că ați ratat una dintre cele mai nobile priveliști din întreaga Anglie!

— Chiar așa? Ei bine, iată că acum mă aflu aici.

— Da, dar vă aflați aici cu treabă, domnule, îi răspunse servitorul muștrător, și cred că nu veți avea timp să vedeți totul pe îndelete. Trebuie să mai veniți, domnule. Să veniți vara. Iar dacă se întâmplă să fiți însurat, dați-mi voie să vă spun că doamnele găsesc întotdeauna că e o încântare să viziteze castelul.

Îl conduse pe Strange printr-o curte de dimensiuni impresionante. Odinioară, pe timp de război, această curte adăpostea probabil un număr mare de oameni și animale; mai existau încă niște dependințe construite într-un stil foarte simplu, ce stăteau mărturie caracterului militar pe care îl avusese castelul la origini. Însă, pe măsură ce trecuse timpul, înclinația ocupanților săi către pompă și splendoare regală luase locul altor considerații de natură utilitară, astfel că acum aproape tot spațiul era ocupat de o magnifică biserică. Această biserică (denumită capelă, deși aducea mai mult a catedrală) era imaginea însăși a complexității și minuțiozității arhitectonice, așa cum numai un monument gotic poate fi. Era împrejmuțată cu stâlpi ascuțiți din piatră, încununată de turnulețe și plină de protuberanțe – capele, paraclise și sacristii.

Servitorul îl conduse mai departe pe Strange peste un dâmb abrupt cu poale netede, în vârful căruia se afla un turn rotund, elementul cel mai ușor de recunoscut atunci când castelul este privit de la distanță. Trecând printr-o poartă medievală, cei doi pătruseră într-o a doua curte. Aceasta era de proporții aproape la fel de impresionante ca și prima, dar, spre deosebire de aceea, care era populată cu servitori, soldați și obișnuiți ai locului, aceasta era tăcută și pustie.

— Mare păcat că nu ați fost aici acum câțiva ani, domnule, spuse servitorul. Atunci ați fi putut să vizitați apartamentele regelui și reginei, cu permisiunea intendentului, însă acum, din pricina bolii Maiestății Sale, acest lucru este imposibil.

Îl conduse pe Strange către o intrare impunătoare, în stil gotic, aflată în mijlocul unui șir de clădiri din piatră. Pe când urcau niște trepte de piatră, servitorul continuă să deplângă faptul că atâtea obstacole îl împiedicau pe Strange să viziteze castelul. Era convins că Strange e grozav de dezamăgit din această pricină.

— Gata, știu! zise el dintr-odată. Am să vă arăt Sala Sf. Gheorghe! Sigur, e doar o părțică neînsemnată din tot ce ar trebui să vedeți, domnule, dar cel puțin vă veți face o idee despre cât de sublim poate să fie Castelul Windsor!

Terminând de urcat scările, servitorul coti la dreapta și înaintă cu iuțeală de-a lungul unui coridor ai cărui pereți erau împodobiți cu săbii și pistoale. Strange îl urmă. Intrară într-o sală înaltă și lungă cam de șaiszeci-o sută de metri.

— Iată! spuse servitorul, încântat de parcă el însuși construise și decorase încăperea.

Printr-un șir de ferestre înalte și arcuite aflate pe latura de sud pătrundea lumina rece și cezoasă de afară. Partea inferioară a pereților era acoperită cu lambriuri din lemn de păr, cu margini frumos sculptate și poleite cu aur. Partea superioară a pereților și tavanul erau acoperite cu picturi reprezentând zei și zeițe, regi și regine. Pe tavan era pictat Carol al II-lea, purtat către glorie eternă pe un nor alb cu albastru, înconjurat de heruvimi grăsuți și roz. Diverși generali și diplomați îi așezau la picioare trofee, în timp ce Iuliu Cezar, Marte, Hercule și alte personaje importante stăteau mai la o parte, oarecum jenate, lovite brusc de conștiința propriei nimicnii în comparație cu regele Marii Britanii.

Erau niște imagini de-a dreptul impresionante, însă atenția lui Strange fu atrasă de altceva: o pictură murală care acoperea întreg peretele dinspre nord al sălii. În mijlocul acestei picturi erau reprezentați doi regi așezați pe două tronuri. De o parte și de alta a celor doi se aflau, stând în picioare sau în genunchi, cavaleri, domnițe, curteni, paji, zei și zeițe. Partea stângă a picturii era scaldată în lumina soarelui. Regele de aici era puternic și frumos, plin de vigoarea tinereții. Era îmbrăcat într-o mantie deschisă la culoare și avea părul auriu și cârlionțat. Avea pe frunte o cunună de laur și în mână un sceptru. Oamenii și zeii adunați în preajma lui erau cu toții înarmați cu

coifuri, platoșe, sulite și săbii; probabil că artistul dorise să sugereze că acest rege nu-i avea prieteni decât pe oamenii și pe zeii cei mai războinici. În partea dreaptă a picturii lumina devenea mult mai slabă și roșiatică, artistul încercând, pare-se, să reprezinte un amurg de vară. Deasupra și în jurul personajelor străluceau stele. Regele de aici era palid și brunet. Purta o mantie neagră, iar pe chip avea o expresie tainică, impenetrabilă. Avea o cunună din frunze de iederă închise la culoare, iar în mâna stângă ținea o baghetă subțire de fildeș. Era înconjurat de multe creaturi magice: o pasăre phoenix, un inorog, o manticoră, fauni și satiri. Însă se mai aflau acolo și niște ființe umane misterioase: un bărbat înveșmântat în rasă de călugăr, cu gluga trasă peste față, o femeie purtând o mantie închisă la culoare și presărată cu stele, care își acoperea ochii cu brațul. Între cele două tronuri se afla o femeie tânără într-o mantie albă și vaporosă, purtând pe cap un coif de aur. Regele cel războinic își ținea mâna stângă pe umărul acestei femei, într-o atitudine protectoare; regele cel înnegurat avea mâna dreaptă întinsă către ea, iar femeia întinsese la rândul ei mâna, astfel că degetele celor doi se atingeau ușor.

— Opera lui Antonio Verrio, un gentilom italian, spuse servitorul. Apoi, arătând către regele din stângă: Acesta e Eduard al III-lea, cărmuitorul Angliei de Sud; iar acesta, zise el arătând către regele din dreapta, este Regele-magician al Angliei de Nord, John Uskglass.

— Nu mai spune! zise Strange, foarte interesat. Sigur, am văzut mai multe statui ale lui. Am văzut și gravuri, în cărți. Dar nu cred să mai fi văzut vreodată o reprezentare a lui într-un tablou. Și femeia dintre cei doi regi?

— Este doamna Gwynn, una dintre amantele lui Carol al II-lea. Reprezintă Britannia.

— Înțeleg. Presupun că e ceva, totuși, faptul că are încă un loc de onoare în casa regelui. Pe de altă parte, însă, l-au îmbrăcat în haine romane și l-au pus să se țină de mână cu o actriță. Mă întreb ce ar spune el despre toate acestea.

Servitorul îl duse pe Strange înapoi de-a lungul coridorului cu arme, până ajunseră în dreptul unei uși negre de dimensiuni impresionante, având în partea de sus un fronton masiv din marmură.

— Mai departe nu vă pot însoți, domnule. Aici se termină domeniul meu și începe cel al doctorilor Willis. Îl veți găsi pe rege dincolo de ușa asta, spuse servitorul, apoi făcu o plecăciune și coborâ înapoi scările.

Strange bătu la ușă. De dincolo se auzeau acordurile unui clavecin și cineva care cânta.

Ușa se deschise și apăru un bărbat înalt și solid, de vreo treizeci-patruzeci de ani. Avea fața rotundă, albă, ciupită de vărsat și plină de stropi de sudoare, semănând cu o roată de brânză de Cheshire. Una peste alta, semăna izbitor cu omul din lună, despre care se spune că e făcut din brânză. Se bărbierise nu tocmai îndemânatic; ici și colo se vedeau câteva fire negre și aspre pe fața lui albă, de parcă o familie de muște s-ar fi înecat în laptele din care se făcuse brânză mai apoi, lăsându-și la vedere doar piciorușele. Purta o haină din stofă aspră de lână, iar cămașa și legătura de la gât erau din inul cel mai ordinar. În general, hainele lui nu se remarcă prin curățenie.

— Da? spuse el, ținând mâna pe ușă, gata parcă să o închidă la loc la cea mai mică provocare. Aducea foarte puțin a servitor de Curte regală, dar foarte mult a îngrijitor la casa de nebuni – ceea ce și era.

Ridicând din sprânceană, deranjat de nepolitețea lui, Strange își spuse numele cu răceală și declară că venise să-l vadă pe rege.

Celălalt oftă.

— Ei bine, domnule, nu pot să zic că nu vă așteptam. Însă, vedeți dumneavoastră, nu pot să vă las înăuntru. Domnul doctor John și domnul doctor Robert... (așa se numeau cei doi frați Willis)... Nu sunt aici. De un ceas și jumătate îi așteptăm să sosească. Nu înțelegem unde au putut să dispară așa.

— Ce păcat, spuse Strange. Dar să știți că asta nu mă privește câtuși de puțin. Nu doresc să mă întâlnesc cu domnii pe care i-ați pomenit. Eu am treabă doar cu regele. Am aici o scrisoare semnată de arhiepiscopii de Canterbury și de York, prin care mi se acordă permisiunea de a-l vizita pe Maiestatea Sa astăzi, zise Strange, fluturându-i scrisoarea pe sub nas.

— Dar trebuie să așteptați, domnule, să sosească domnul doctor John și domnul doctor Robert. Aceștia nu permit nimănui să se amestece în sistemul pe care îl folosesc pentru tratarea regelui. Liniște și izolare – asta îi trebuie regelui. Nimic nu-i face mai mult rău decât conversația. Nici nu vă puteți închipui, domnule, cât de mult rău i-ați putea face regelui pur și simplu stând de vorbă cu el. De pildă, dacă i-ați spune că plouă; probabil dumneavoastră considerați că o astfel de remarcă e cât se poate de nevinovată. Pe rege, însă, această remarcă nevinovată ar putea să-l pună pe gânduri, iar în nebunia lui gândurile îi sar de la una la alta, făcându-l să devină extrem de agitat și de furios. S-ar putea să-și aducă aminte de

anumite timpuri ploioase din trecut, de clipe în care servitorii lui i-au adus vești despre bătălii pierdute, de fiicele care i-au murit și de fiii care l-au făcut de rușine. Dar ce zic eu! O simplă remarcă ar putea chiar să-l ucidă pe rege pe loc! Vreți să-l uciideți pe rege, domnule?

— Nu, spuse Strange.

— Ei bine, atunci, domnule, zise omul mieros, nu credeți că ar fi mult mai bine să-i așteptați pe domnul doctor John și domnul doctor Robert?

— Vă mulțumesc, dar cred că am să-mi asum riscul. Vă rog să mă conduceți la rege.

— Domnul doctor John și domnul doctor Robert se vor supăra foarte tare, îl avertiză îngrijitorul.

— Puțin îmi pasă, zise Strange cu răceală.

Îngrijitorul păru de-a dreptul uluit auzind acest răspuns.

— Acum, zise Strange hotărât, fluturând iarăși scrisoarea pe sub nasul celuilalt, ai de gând să mă lași să-l văd pe rege sau sfidezi autoritatea a doi arhiepiscopi? E un delict foarte grav, să știi, care se pedepsește cu... în fine, nu știi exact cu ce, dar îmi închipui că nu poate fi o pedeapsă ușoară.

Îngrijitorul oftă. Îl strigă pe un altul (la fel de necioplit și de murdar ca și el) și-i spuse să se ducă imediat la locuința domnilor doctori John și Robert și să-i cheme. Apoi, fără nici o tragere de inimă, se dădu la o parte și-l lăsă pe Strange să intre.

Încăperea era spațioasă și înaltă. Pereții erau acoperiți cu lambriuri din lemn de stejar sculptate cu finețe. Alte personaje regale și simbolice erau reprezentate pe tavan, odihnindu-se pe norișori. Însă atmosfera încăperii era posomorâtă. Podeaua nu era acoperită cu nimic și era foarte frig. Singurele piese de mobilier erau un scaun și un clavecin uzat. La clavecin era așezat un bătrân, cu spatele întors către cei doi. Acesta purta un halat vechi din brocart violet. Pe cap avea o bonetă boțită din catifea purpurie, iar în picioare niște papuci de casă ruși și murdari. Se acompania la clavecin cu multă vigoare în timp ce cânta tare ceva în limba germană. Când auzi sunetul pașilor celor doi care se apropiau, se opri.

— Cine e acolo? întrebă el. Cine e?

— Magicianul, Maiestate, spuse îngrijitorul de la azilul de nebuni.

Bătrânul păru să cântărească preț de o clipă răspunsul primit, apoi zise răspicat:

— Nu pot să sufăr această profesie! După aceea începu iarăși să lovească clapele clavecinului și să cânte în gura mare.

Era un început puțin promițător. Îngrijitorul de la casa de nebuni scoase un chicot obraznic și plecă, lăsându-l pe Strange singur cu regele. Strange mai înaintă câțiva pași și se opri într-un loc din care putea să vadă chipul regelui.

Era un chip pe care se oglindea clar nefericirea nebuniei, împletită cu nefericirea orbirii. Avea iriși de un albastru-cețos, în timp ce albul ochilor îi era spălăcit ca laptele stricat. Șuvițe lungi de păr alburii amestecat cu fire cenușii îi atârnav de o parte și de alta a obrazilor brăzdați de vinișoare sparte. În timp ce cânta, dintre buzele roșii și moi îi zburau mici picături de salivă. Avea barba aproape la fel de lungă și de albă ca și părul. Nu semăna deloc cu cel din picturile pe care le văzuse Strange, și asta pentru că toate tablourile fuseseră făcute înainte ca regele să-și piardă mințile. Așa, cu părul și barba peste măsură de lungi și cu halatul violet ce ajungea până la pământ, semăna cu un personaj bătrân și tragic din piesele lui Shakespeare – de fapt, chiar cu două personaje bătrâne și tragice din piesele lui Shakespeare. Nebun și orb, era în același timp Lear și Gloucester.

Strange fusese avertizat de ducii regali că eticheta de la Curte nu-i permitea să vorbească înainte ca regele să i se adreseze. Totuși, nu putea spera că se va întâmplă asta prea curând, având în vedere că regelui nu-i

plăceau magicienii. Prin urmare, atunci când regele se opri iarăși din cântat, Strange spuse:

— Sunt umilul servitor al Maiestății Voastre, Jonathan Strange din Ashfair, comitatul Shropshire. Am fost Magician Permanent al Armatei în timpul războiului din Spania, unde mă bucur să vă spun că i-am adus Maiestății Voastre câteva servicii. Fiii și fiicele Maiestății Voastre speră că voi reuși, cu ajutorul magiei, să vă mai alin suferințele.

— Spune-i magicianului că nu-l văd, zise regele nepăsător.

Strange nu se osteni să răspundă la această observație absurdă. Firește că regele nu-l vedea, că doar era orb.

— Însă pe însoțitorul lui îl văd *foarte clar!* continuă Maiestatea Sa pe un ton apreciativ. Întoarse capul, privind parcă un punct aflat în stânga lui Strange, cam la un metru. E și normal să-l văd, cu așa un păr argintiu! Pare destul de sălbatic.

Spusele regelui erau atât de convingătoare, încât Strange se întoarse și el să se uite. Firește, în locul respectiv nu era nimeni.

În ultimele zile, Strange răscolise biblioteca lui Norrell, căutând un leac pentru boala regelui. Nu existau însă decât foarte puține vrăji pentru vindecarea nebuniei. De fapt, Strange nu găsisese decât una singură, și nici despre aceasta nu era sigur că într-adevăr la asta servea. Era o prescripție din cartea lui Ormskirk, *Revelații din treizeci și șase de alte lumi*. Potrivit lui Ormskirk, vraja trebuia să risipească iluziile și să îndrepte ideile false. Strange scoase cartea și mai citi o dată vraja. Era un text magic deosebit de obscur, conținând doar frazele următoare:

Pune-i luna în fața ochilor, iar albeața ei va înghiți vedeniile pe care i le arată amăgitorul.

Pune-i un roi de albine la urechi. Albinele iubesc adevărul și vor nimici minciunile amăgitorului.

Pune-i sare în gură, ca nu cumva amăgitorul să încerce să-l încânte cu gustul mierii sau să-l scârbească cu cel al cenușii.

Prinde-i mâna în loc cu un cui de fier, să n-o poată ridica întru îndeplinirea poruncii amăgitorului.

Pune-i inima într-un loc tainic, ca nimeni să nu-i știe dorințele și puterea amăgitorului să nu sporească.

Memorandum. Culoarea roșie poate fi de ajutor.

Recitind textul, Strange fu nevoit să recunoască faptul că habar nu are ce înseamnă.⁹¹ Cum să aducă magicianul luna în fața bolnavului? Iar dacă fraza a doua era corect notată, atunci ducii ar fi trebuit să angajeze un prisăcar, nu un magician. De asemenea, Strange nu era convins că Altelele Lor Regale ar fi fost foarte mulțumiți să afle că el se apucase să bată cuie în mâinile regelui. Și nota despre culoarea roșie era ciudată. Parcă ținea minte că auzise sau citise ceva odată despre această culoare, dar nu-și amintea ce anume.

Între timp, regele începuse o conversație cu persoana imaginară cu părul argintiu.

— Vă cer iertare că v-am luat drept un om de rând, spuse el. Poate că sunteți rege, așa cum spuneți, dar dați-mi voie să vă spun că nu am auzit niciodată de regatele pe care spuneți că le cârmuiți. Unde se află Lost-hope? Unde sunt Castelele Albastre? Unde e Orașul îngerilor de Fier? Vedeți, eu sunt regele *Marii Britanii*, o țară cunoscută de toată lumea, trecută pe toate hărțile! Maiestatea Sa se opri o clipă, așteptând probabil răspunsul persoanei cu păr argintiu, căci imediat după aceea strigă: Vai, nu! Vă rog, nu vă enervați! Și dumneavoastră sunteți rege ca și mine! Vom fi regi împreună! Zău, nu aveți de ce să vă înfuriați! Am să vă cânt ceva! Încheie el, după care scoase un flaut din buzunarul halatului și începu un cântecel trist.

Strange se gândi atunci să încerce ceva: se întinse și-i luă regelui boneta stacojie de pe cap. Îl privi apoi cu atenție să vadă dacă nu cumva înnebunește și mai tare fără ea, însă după câteva minute fu nevoit să admită că nu era nici o diferență. Îi puse atunci boneta la loc.

Timp de un ceas și jumătate, încercă toate vrăjile care îi veniră în minte. Vraji de amintire, vraji de găsire, vraji de trezire, vraji care ajută mintea să se concentreze, vraji care risipesc coșmarurile și gândurile rele, vraji pentru găsirea de căi raționale în mijlocul haosului, vraji prin care cei rătăciți pot regăsi cărarea, vraji de combatere a înșelătoriei, vraji de sporire a puterii de discernământ, vraji de sporire a inteligenței, vraji de însănătoșire și vraji de refacere a membrelor zdrobite. Unele vraji erau lungi și complicate. Altele constau dintr-un singur cuvânt. Unele trebuiau spuse cu voce tare. Altele trebuiau spuse doar în gând. Unele nu aveau cuvinte deloc, ci constau doar

---

⁹¹ Probabil că nici Ormskirk nu știa. Acesta notase pur și simplu textul unei vrăji auzite de la cineva sau pe care o găsisese în vreo carte. Acest lucru este foarte des întâlnit în cazul scrierilor magicienilor *Argentini*. Dornici cum erau să păstreze orice frântură de știință magică, erau adesea nevoiți să noteze lucruri pe care nici ei nu le înțelegeau.

dintr-un gest. Unele erau vrăji pe care Strange și Norrell le folosiseră zi de zi, într-o formă sau alta, în ultimii cinci ani. Altele probabil că nu mai fuseseră folosite de secole întregi. Pentru unele era nevoie de o oglindă; pentru două dintre ele a fost nevoie de o picătură de sânge din degetul magicianului; iar pentru alta a fost nevoie de o lumânare și de o bucată de panglică. Toate aveau însă un singur lucru în comun: nu aveau absolut niciun efect asupra regelui.

Fir-ar să fie, mă dau bătut, își spuse Strange în cele din urmă.

Maiestatea Sa, aflat într-o stare de fericită ignoranță a vrăjilor care îi fuseseră aplicate, sporovăia pe un ton confidențial cu persoana cu păr argintiu pe care doar el o vedea.

— Și ați fost trimis aici pentru totdeauna sau puteți să plecați dacă doriți? O, să nu vă lăsați prins aici! E un loc foarte rău pentru regi! Ne vără în cămăși de forță! Ultima oară când mi s-a permis să ies din aceste odăi a fost într-o luni, în 1811. Mi se spune că asta a fost acum trei ani, dar eu știu că mă mint! După calculele mele, de sâmbătă în două săptămâni se împlinesc două sute patruzeci și șase de ani!

„Bietul de el! își spuse Strange. E închis în locul acesta rece și trist, fără prieteni și fără niciun fel de distracții! Nici nu e de mirare că i se pare că timpul trece atât de încet. Nici nu e de mirare că e nebun!“

Cu voce tare spuse:

— Vă scot eu afară bucuros, dacă doriți, Maiestate.

Regele se opri din sporovăială și întoarse puțin capul.

— Cine a vorbit? întrebă el.

— Eu, Maiestate. Jonathan Strange, magicianul, spuse Strange și făcu o plecăciune respectuoasă, amintindu-și abia după aceea că regele nu putea să-l vadă.

— Marea Britanie! Scumpul meu regat! strigă regele. Ce n-aș da să îl pot vedea iarăși – mai ales acum, în timpul verii. Arborii și pajiștile sunt împodobite cu straietele lor cele mai mândre, iar aerul e dulce ca o tartă cu cireșe!

Strange aruncă o privire pe fereastră la ceața albă și înghețată și la arborii despuiați.

— Într-adevăr. Mi-ați face o mare onoare, Maiestate, dacă ați vrea să mă însoțiți într-o plimbare.

Regele păru să cântărească în minte această propunere. Își scoase un papuc și încercă să și-l așeze în echilibru pe cap. Când văzu că nu reușește,

se încălță la loc și apucă în schimb un ciucure agățat de cordonul de la halat și prinse să-l sugă gânditor.

— De unde știi că nu ești un demon răuvoitor venit să mă ispitească? Întrebă el în cele din urmă, pe un ton cât se poate de rațional.

Strange nu prea știa ce să răspundă. În timp ce el căzuse pe gânduri, regele urmă:

— Sigur, dacă ești într-adevăr un demon răuvoitor, trebuie să știi că eu sunt etern și nemuritor. Dacă îmi voi da seama că îmi ești dușman, voi bate din picior și te voi trimite înapoi în Iad!

— Zău? Maiestatea Voastră trebuie să mă învețe și pe mine cum se face asta. Mi-ar prinde bine să cunosc ceva atât de util. Însă dați-mi voie să vă spun că, având la dispoziție o vrajă atât de puternică, Maiestatea Voastră nu trebuie să se teamă să mă însoțească afară din castel. Ar trebui să plecăm imediat, și cât mai discret cu putință. Cei doi Willis vor apărea în curând, cu siguranță. Maiestatea Voastră trebuie să nu facă niciun zgomot!

Regele nu spuse nimic, dar se bătu cu degetul pe nas și pe chip i se întipări o expresie de șiretenie.

În continuare, Strange trebui să descopere o ieșire, evitând în același timp întâlnirea cu îngrijitorii de la casa de nebuni. Regele nu-i fu de niciun ajutor, întrebând unde duceau diversele uși din odaie, spuse că una dădea în America, alta către Pieirea Veșnică și a treia, probabil, către vinerea viitoare. Strange alese una dintre ele – cea despre care regele credea că dă în America – și îl conduse rapid pe Maiestatea Sa prin câteva alte încăperi. Toate aveau tavane pictate pe care erau reprezentați regii Angliei străbătând văzduhul în care de foc, învingând diverse personaje ce simbolizau Invidia, Păcatul și Revolta sau punând temeliile unor Temple ale Virtuții, Palate ale Justiției Eterne și altor instituții utile de acest fel. În ciuda activității intense ce se desfășura pe tavane, încăperile de dedesubt erau căzute în uitare, pustii și pline de praf și pânze de păianjen. Toată mobila era acoperită cu bucăți de pânză, de parcă scaunele și mesele muriseră de mult și acestea erau pietrele lor funerare.

Cei doi ajunseră în cele din urmă la o scară dosnică. Regele, care luase avertismentul lui Strange de a nu face gălăgie mult prea în serios, insistă să coboare scara în vârful picioarelor, exagerându-și mișcările așa cum fac copiii mici. Coborârea dură deci destul de mult.

— Ei bine, Maiestate, spuse Strange vesel când ajunseră în cele din urmă jos, cred că ne-am descurcat chiar foarte bine. Nu aud să ne urmărească cineva. Ducele de Wellington ar fi încântat să ne folosească pe post de agenți

secreți. Cred că nici căpitanul Somers-Cocks, sau chiar Colquhoun Grant, n-ar fi reușit să traverseze un teritoriu inamic cu mai multă...

Fu întrerupt de rege, care trâmbișă un acord sonor și triumfal din flaut.

— La dr...! zise Strange, ascultând atent dacă nu cumva veneau îngrijitorii sau, și mai rău, cei doi Willis.

Nu se întâmplă însă nimic. De undeva din apropiere se auzeau niște bufnituri și zornăituri ciudate, neregulate, însoțite de țipete și vaiete – genul de sunete pe care le-ar scoate o persoană bătută de un arsenal întreg de mături. În rest, totul era liniștit.

Strange descoperi o ușă care dădea către o terasă largă din piatră. De aici solul cobora abrupt, iar la poalele pantei se afla un parc. Undeva în partea dreaptă abia se zărea un lung șir dublu de arbori golași.

Braț la braț, regele și Strange merseră de-a lungul terasei către colțul castelului. Aici, Strange găsi o cărare ce cobora panta, ducând către parc. Cei doi o luară în jos pe această cărare și intrară în parc. Nu merseseră foarte mult, când dădură peste un bazin ornamental, mărginit de o bordură scundă din piatră.⁹² În centrul bazinului se afla un mic pavilion din piatră decorat cu figurine sculptate. Unele dintre acestea semănau cu niște câini – numai că aveau trupuri alungite și scunde, ca de șopârle, și un șirag de țepi pe spate. Altele voiau să reprezinte delfini arcuiți, care reușiseră nu se știe cum să se lipească de ziduri. Pe acoperișul pavilionului se aflau jumătate de duzină de doamne și domni din perioada clasică, așezați în posturi clasice, ținând în brațe amfore. Era limpede că arhitectul intenționase ca din gurile acestor creaturi ciudate și din vasele de pe acoperiș să țâșnească jeturi de apă care să curgă apoi în mod artistic în bazin – însă acum scena era complet înghețată și tăcută.

Strange tocmai voia să spună ceva despre priveliștea tristă a bazinului înghețat, când auzi mai multe strigăte. Privind în urmă, văzu că un grup de câțiva oameni coborau cu mare repeziciune panta castelului. Când se apropiară mai mult, văzu că erau patru la număr: doi domni pe care nu-i mai văzuse niciodată și cei doi îngrijitori – cel cu fața ca o roată de brânză de Cheshire și cel care fusese trimis să-i cheme pe cei doi Willis. Toți patru păreau furioși.

---

⁹² Acest bazin și șirul de copaci erau ultimele rămășițe ale unei grădini ornamentale proiectate de regele William al III-lea, care rămăsese neterminată. Se hotărâse abandonarea lucrărilor atunci când s-a dovedit că era nevoie de prea mulți bani. Terenul respectiv fusese lăsat de izbeliște și revenise la starea lui inițială, de parc și pășune.

Cei doi domni măriră pasul și mai mult, încruntându-se într-un fel care exprima în același timp importanța lor și faptul că se simțeau jigniți. Se vedea foarte limpede că se îmbrăcaseră în grabă. Unul din ei încerca să-și încheie nasturii de la haină, fără să reușească însă. De îndată ce încheia ultimul nasture, toți ceilalți se desfăceau la loc. Acest domn era cam de vârsta lui Mr Norrell și purta o perucă demodată (destul de asemănătoare cu cea a lui Mr Norrell), care din când în când făcea un mic salt și i se rotea pe cap. Diferența dintre el și Mr Norrell era că el era destul de înalt, destul de chipeș și avea un aer impunător și hotărât. Celălalt domn (care era cu câțiva ani mai tânăr) se chinuia foarte tare din pricina cizmelor, care păreau să-și fi dezvoltat o voință independentă de a stăpânului. În timp ce acesta încerca din răspuțeri să înainteze, cizmele încercau să-l poarte într-o cu totul altă direcție. Strange nu putea decât să presupună că vraja pe care o făcuse mai devreme reușise mult mai abitir decât se așteptase el, făcând ca hainele să devină greu de stăpânit.

Gentilomul mai înalt (cel care purta peruca cu chef de joacă) îl privi furios pe Strange.

— Cu voia cui l-ați scos afară pe rege? Întrebă el.

Strange ridică din umeri:

— Cu voia mea, așa zice.

— Cu voia dumneavoastră! Și cine, mă rog, sunteți dumneavoastră?

Neplăcându-i modul în care i se vorbea, Strange replică:

— Dar dumneavoastră cine sunteți?

— Eu sunt doctorul John Willis. Acesta este fratele meu, doctorul Robert Darling Willis. Suntem medicii regelui. Suntem responsabili cu îngrijirea Maiestății Sale din ordinul Consiliului Reginei. Nimeni nu are voie să-l vadă pe Maiestatea Sa fără permisiunea noastră. Așa că vă mai întreb o dată: cine sunteți dumneavoastră?

— Eu sunt Jonathan Strange. Am venit aici la solicitarea Altețelor Lor Regale, ducii de York, Clarence, Sussex, Kent și Cambridge, ca să văd dacă Maiestatea Sa poate fi vindecat cu ajutorul magiei.

— Ha! strigă doctorul John disprețuitor. Magie! Asta se folosește mai ales pentru omorârea francezilor, nu-i așa?

Doctorul Robert începu să râdă sarcastic. Însă efectul pe care încerca să-l creeze, de dispreț înghețat, fu oarecum stricat în momentul în care cizmele lui o luară la sănătoasa cu atâta viteză încât îl făcură să se izbească cu nasul de un copac.

— Ei bine, magicianule! zise doctorul John. Dacă îți închipui că poți să mă tratezi pe mine și pe ajutoarele mele cu neobrăzare, să știi că ți-ai greșit omul. Recunoști, sper, că dumneata ai fost acela care a închis ușile castelului cu ajutorul magiei, pentru ca oamenii mei să nu te poată împiedica să ieși?

— Ba deloc! declară Strange. Nu am făcut așa ceva! *Aș fi putut* să o fac, admise el, dacă aș fi avut nevoie. Însă oamenii dumitale sunt pe cât de impertinenți, pe atât de leneși! Atunci când Maiestatea Sa și cu mine am ieșit din castel, nu erau nicăieri!

Primul îngrijitor (cel cu fața ca o roată de brânză de Cheshire) aproape că explodă auzind aceste acuzații.

— Nu e adevărat! strigă el. Doamnăle doctor John, domnule doctor Robert, vă rog să nu plecați urechea la aceste minciuni! Lui Martin, aici de față, zise el arătând către celălalt îngrijitor, i-a dispărut vocea complet. N-a reușit să scoată niciun sunet ca să dea alarma! Celălalt îngrijitor mișca mutește din gură și gesticula înnebunit, confirmând spusele primului. Cât despre mine, domnule, mă aflam pe coridorul de la baza scărilor când s-a deschis ușa de sus. Tocmai mă pregăteam să-i spun vreo două vorbe acestui magician, când am fost tras în chip magic într-un dulap pentru măhuri, iar ușa s-a închis imediat în urma mea...

— Ce aiureli! strigă Strange.

— Aiureli, spuneți? strigă celălalt. Probabil o să susțineți și că nu dumneavoastră ați pus măturile din dulap să mă bată! Sunt plin de vânătași.

Asta era adevărat. Fața și mâinile îngrijitorului erau acoperite de urme roșii.

— Poftim, magicianule! strigă doctorul John triumfător. Acum ce mai ai de spus? Acum, că toate trucurile ți-au fost date în vileag?

— Ei, na! spuse Strange. Omul s-a lovit singur ca să-și facă povestea mai convingătoare!

Regele scoase o notă stridentă din flaut.

— Poți să fii sigur, spuse doctorul John, că în curând Consiliul Reginei va fi informat despre nerușinarea dumitale! Apoi, întorcându-i spatele lui Strange, strigă: Maiestate! Veniți aici!

Regele se ascunse agil în spatele lui Strange.

— Vă rog să mi-l încredințați imediat pe rege, spuse doctorul John.

— Nici nu mă gândesc, declară Strange.

— Aha, înseamnă că știți cum trebuie tratați nebunii, nu-i așa? spuse doctorul Robert cu un rânjel. Aveți studii în domeniu?

— Știu doar că a ține un om închis fără tovarăși, a-i interzice să facă mișcare și să ia aer din când în când nu poate fi un leac pentru nimic, spuse Strange. E barbarie curată! N-aș ține niciun câine în condițiile astea.

— Vorbind astfel, adăugă doctorul Robert, nu faceți decât să vă trădați ignoranța. Singurătatea și liniștea pe care le acuzați atât de vehement sunt elementele esențiale ale sistemului de tratament pe care i-l aplicăm noi Maiestății Sale.

— Aha, spuse Strange. Sistem, deci. Și în ce constă sistemul ăsta al dumneavoastră?

— Există trei principii de bază, declară doctorul Robert. Intimidarea... Regele suflă câteva note triste la flaut...

— ... Izolarea...

...Care se transformă într-un cântecel solitar...

— ... Și austeritatea.

...Terminat într-o notă prelungă ca un oftat.

— Astfel, urmă doctorul Robert, toate posibilele surse de agitație sunt înlăturate și pacientului nu i se creează condiții prielnice pentru a-și dezvolta fanteziile și gândurile nebunești.

— Însă până la urmă, adăugă doctorul John, tratamentul este desăvârșit prin impunerea voinței doctorului asupra celei a pacientului. De tăria de caracter a doctorului atârnă succesul acestei metode. Mulți oameni au observat că tatăl nostru reușea să-i stăpânească pe nebuni pur și simplu fixându-i cu privirea.

— Chiar așa? spuse Strange, devenind interesat fără să vrea. Nu m-am gândit niciodată la asta, însă un principiu asemănător se aplică și în cazul magiei. Există multe cazuri în care reușita unei vrăji atârnă de tăria de caracter a magicianului.

— Serios? spuse doctorul John, aruncând o privire fugară către stângă.

— Da. De pildă, în cazul lui Martin Pale. Acesta... Privirea lui Strange se îndreptă automat în direcția în care se uita doctorul John. Unul dintre îngrijitorii de la casa de nebuni – cel care nu putea vorbi – se furișa pe după bazinul ornamental, apropiindu-se de rege, ținând în mâini ceva deschis la culoare. La început Strange nu reuși să-și dea seama ce anume era acel obiect, apoi îl recunoscu. Era o cămașă de forță.

Atunci se petrecură mai multe lucruri dintr-odată. Strange strigă ceva – nu știa nici el ce – celălalt îngrijitor se repezi către rege – cei doi Willis încercară să-l apuce pe Strange – regele începu să scoată note stridente, de

alarmă, din flaut – și se auzi un zgomot ciudat, de parcă o sută de persoane și-ar fi dres glasul în același timp.

Toată lumea se opri și privi în jur. Sunetul părea să fi venit dinspre micul pavilion aflat în centrul bazinului înghețat. Brusc, din gura fiecărei figurine de piatră ieși câte un nor alb și dens, de parcă toate expiraseră în același timp. Norii de abur sclipiră în lumina slabă și cețoasă, apoi căzură pe gheață cu un clinchet ușor.

Se lăsă tăcerea, urmată imediat de un sunet oribil, de parcă blocuri de marmură se rupeau în două. Apoi creaturile de piatră se desprinseră de pereții pavilionului și începură să se târască pe gheață, împleticindu-se, către cei doi Willis. Ochii lor goi, din piatră, li se roteau în orbite. Își deschiseră gurile din piatră și din fiecare gâtlej țâșni câte un fir de apă. Cozi de piatră șerpuiău și picioare de piatră se ridicau și coborau cu rigiditate. Țevile de plumb prin care apa le ajungea în gură se prelungeau în chip magic în spatele lor.

Cei doi Willis și îngrijitorii de la casa de nebuni priveau uluiți, fără să înțeleagă ce se petrecea. Groteștile creaturi înaintau greoi, târând după ele țevile de plumb și împroșcându-i cu apă pe cei doi Willis. Aceștia începură să țipe și să sară de colo-colo, mai mult de frică decât din cauză că ar fi pățit într-adevăr ceva.

Îngrijitorii o luară la goană, iar cei doi Willis nu puteau nici ei să mai rămână alături de rege. În frigul de afară, hainele lor ude înghețau imediat.

— Magician! strigă doctorul John, întorcându-se și luând-o la goană către castel. Ha! Poți să zici la fel de bine „mincinos”! Lordul Liverpool va afla tot, magicianule! Va afla cum ți-ai bătut joc de medicii regelui! Au! Aoleu!... Ar fi spus el mai multe, însă siluetele de piatră de pe acoperișul pavilionului se ridicaseră în picioare și începură să arunce cu pietre în el.

Strange nu făcu altceva decât să le adreseze un zâmbet disprețuitor celor doi Willis. Însă în sufletul lui nu se simțea chiar atât de încrezător. De fapt, începuse să se simtă de-a dreptul neliniștit. Vrăjile care fuseseră făcute aici, oricare ar fi fost ele, nu erau ale lui.

„Pune-mi luna în fața ochilor.“*Noiembrie 1814*

Situația era cât se poate de misterioasă. Oare în castel mai era un magician? Poate unul dintre servitori? Sau vreuna dintre prințese? Părea puțin probabil. Să se fi amestecat Mr Norrell? Strange și-l închipui pe profesorul său stând în cămăruța lui aflată la etajul al doilea în locuința din Piața Hanover, uitându-se atent în vasul lui de argint, urmărind toate întâmplările și gonindu-i în cele din urmă pe cei doi Willis cu ajutorul magiei. Posibil, își spuse Strange. La urma urmei, însuflețirea statuilor era, într-un fel, specialitatea lui Mr Norrell. Aceasta fusese prima vrajă prin care se făcuse cunoscut publicului. Și totuși, și totuși... De ce s-ar fi decis Mr Norrell să-i vină în ajutor, așa, din senin? De mărinimos ce era? Puțin probabil. Pe lângă asta, magia înfăptuită aici conținea o undă de umor negru care nu-i era deloc specifică lui Norrell. Magicianul nu dorise pur și simplu să-i sperie pe cei doi Willis; voise cu tot dinadinsul să-i facă de râs. Nu, nu putea fi Norrell. Dar atunci cine?

Regele nu părea cătuși de puțin ostenit. De fapt, îi venea întruna să danseze, să țopăie de colo-colo și să se bucure din pricina înfrângerii celor doi Willis. Prin urmare, gândindu-se că puțină mișcare n-avea cum să-i strice Maiestății Sale, Strange decise să continue plimbarea.

Ceața albă estompa toate contururile și culorile peisajului, transformând totul într-un tărâm fantomatic. Cerul și pământul se împleteau, devenind una și aceeași substanță, cenușie și vapoasă.

Afectuos, regele îl luă de braț pe Strange; părea să fi uitat că nu-i plăceau magicienii. Începu să vorbească despre lucrurile care îl preocupau, în nebunia lui. Era convins că asupra Marii Britanii se abătuseră o sumedenie de nenorociri de când înnebunise el. Părea să creadă că prăbușirea propriei minți trebuia să fi fost dublată de o prăbușire a întregului regat, închipuirea cea mai vie din mintea lui era aceea că Londra fusese înecatată de un potop teribil.

— ... Și când au venit la mine și mi-au spus că apele reci și cenușii au acoperit domul Catedralei Sfântul Pavel și că Londra a devenit o împărăție a peștilor și a monștrilor marini, nu pot să-ți descriu ce a fost în sufletul meu! Cred că am plâns trei săptămâni încheiate! Acum toate clădirile sunt acoperite cu scoici și la piață nu se mai vând decât stridii și arici-de-mare! Domnul Fox mi-a povestit că acum trei duminici s-a dus la Biserica St Vedast, din Foster-Lane, unde a ascultat o predică excelentă ținută de un calcan.⁹³ Însă am un plan pentru refacerea regatului meu! Am trimis ambasadori la Regele Peștilor cu propunerea ca eu să mă însor cu o sirenă și astfel să încheiem sfada dintre strălucitele noastre nații!...

Celălalt subiect care îl preocupa pe Maiestatea Sa era persoana cu părul argintiu pe care doar el putea să o vadă.

— Spune că e rege, șopti el agitat, dar eu cred că e un înger! Mi se pare foarte probabil, cu părul acela argintiu și voluminos. Iar pe cele două Duhuri Rele – cele cu care ai vorbit – le-a batjocorit teribil. Cred că a fost trimis aici ca să le biruiască și să le arunce într-o prăpastie cu flăcări! Apoi, desigur, ne va duce pe noi doi în Potsdam, către glorie eternă!

— În Paradis, spuse Strange. În Paradis vreți să spuneți, Maiestate.

Cei doi își continuă plimbarea. Începu să ningă, o pudră albă cernută lent peste o lume cenușie și palidă. Totul era cufundat în liniște.

Dintr-odată se auzi sunetul unui flaut – o melodie nespus de jalnică și de singuratică, dar în același timp plină de noblețe.

Crezând că regele e cel care cântă, Strange se întoarse să-l privească. Însă regele avea brațele lăsate pe lângă corp și flautul în buzunar. Strange privi în jur. Ceața nu era destul de deasă pentru a ascunde o eventuală persoană care s-ar fi aflat în apropiere. Nu era nimeni. Parcul era complet pustiu.

— Ah, ascultă! strigă regele. Cântă despre tragedia regelui Marii Britanii. Ascultă acordurile acestea, cum deplâng pierderea puterilor de odinioară! Și bucată asta plină de melancolie! Reprezintă distrugerea rațiunii regelui de către politicienii vicleni și răutatea propriilor fii. Iar melodia asta, atât de tristă încât simți cum ți se frânge inima – ea amintește de acea ființă minunată pe care a adorat-o când nu era decât un băietan și pe care prietenii l-au forțat să o abandoneze. Of, Doamne! Cât a mai plâns atunci!

---

⁹³ Christian James Fox, politician cu orientare radicală care murise cu vreo opt ani în urmă. Această observație dovedește cât de rătăcită era mintea regelui: domnul Fox fusese un ateu convins, care n-ar fi intrat cu nici un chip într-o biserică.

Din ochii regelui prinseră să curgă lacrimi, apoi acesta începu un dans lent și solemn, legănându-și trupul și brațele și rotindu-se încet. Muzica se îndepărta acum din ce în ce mai mult, către adâncul parcului, iar regele înainta odată cu sunetele, dănțuind.

Strange nu înțelegea ce se petrece. Muzica părea să îl atragă pe rege în direcția unui pâlc de copaci, sau asta credea Strange că se află acolo. Era aproape sigur că văzuse acolo, cu o clipă în urmă, cam o duzină de copaci – poate mai puțini. Însă acum pâlcul se transformase în desiș – ba nu, în pădure – o pădure deasă și întunecată, cu copaci bătrâni și sălbatici. Crengile lor imense păreau niște membre răsucite, iar rădăcinile semănau cu niște cuiburi colcăind de șerpi, așa împletite cum erau cu tulpini și frunze mari de iederă și vâsc. Printre copaci se zărea o cărăruie mărginită de gropi adânci cu margini de gheață și de buruieni acoperite cu promoroacă. Razele fugare și palide de lumină ce veneau din adâncul pădurii sugerau prezența unei case într-un loc unde o așezare omenească nu avea ce căuta.

— Maiestate! strigă Strange. Alergă după rege și îl prinse de mâini. Vă rog să mă iertați, Maiestate, dar nu-mi place deloc cum arată acești copaci. Cred că ar fi mai bine să ne întoarcem la castel.

Regele însă era absorbit de muzică și nu dorea deloc să plece. Mormăind, își trase brațul din strânsoarea lui Strange. Strange îl apucă iarăși și îl conduse, mai mult târându-l, înapoi către poartă.

Însă muzicianul cel nevăzut nu se dădea bătut. Brusc, muzica se auzi mult mai tare; acum venea parcă de pretutindeni. O a doua melodie începu aproape imperceptibil și i se alătură primei.

— Ah! Ascultă! O, ascultă! strigă regele, întorcându-se. Acum cântă pentru tine! Melodia aceasta dură e pentru profesorul tău cel lipsit de inimă, care nu vrea să te învețe lucrurile pe care ai tot dreptul să le știi. Notele acestea discordante descriu mânia care te încearcă atunci când nu ești lăsat să faci descoperiri noi. Iar marșul acesta lent și trist e pentru imensa bibliotecă pe care, din egoism, nu vrea să ți-o arate.

— Dar de unde... începu Strange, apoi se opri. O auzea acum și el – muzica ce îi descria întreaga viață. Pentru prima oară își dădea seama cât de tristă era existența lui. Era înconjurat de oameni răi care îl urau și care îi invidiau în taină talentele. Acum știa că toate gândurile mânioase pe care le nutrise vreodată fuseseră justificate și că de gânduri bune nu era loc. Avea dușmani îngrozitori, iar prietenii îl trădau. Norrell (firește) era cel mai rău dintre toți,

dar până și Arabella i se părea acum o ființă slabă și nedemnă de dragostea lui.

— Ah, oftă Maiestatea Sa. Deci și tu ai fost trădat.

— Da, zise Strange cu tristețe.

Se întorseseră iar cu fața la pădure. Luminițele ce se vedeau printre copaci – așa mici cum erau – îl făceau pe Strange să se gândească cu drag la o casă și la confortul dinăuntru. Aproape că vedea lumina blândă a lumânărilor căzând pe fotoliile comode, șemineul străvechi în care ardea un foc zdravăn, paharele cu vin cald cu mirodenii pe care le-ar fi primit ca să se încălzească după drumul prin pădurea întunecoasă. Apoi luminile îl făcură să se gândească și la alte lucruri.

— Cred că e o bibliotecă acolo, spuse el.

— O, desigur! declară regele, bătând încântat din palme. Vei citi cărțile de acolo, iar când ochii îți vor obosi am să-ți citesc eu! Haide, să ne grăbim! Ascultă muzica! A devenit nerăbdător, vrea să îl urmărească!

Maiestatea Sa încercă să-l apuce Strange de brațul stâng. Ca să poată fi luat de braț, Strange descoperi că trebuie să se descotorosească de un obiect pe care îl ținea în mâna stângă: cartea *Revelații din treizeci și șase de alte lumi* de Ormskirk.

— Ah, *asta* era! se gândi el. Oricum nu îmi mai trebuie. Cu siguranță voi găsi cărți mai bune în casa din pădure! Desfăcând palma, lăsă cartea să cadă pe pământul acoperit cu zăpadă.

Ninsoarea se înteți. Flautistul cânta mai departe. Cei doi se apropiau grăbiți de pădure. La un moment dat, regelui îi căzu boneta peste ochi. Strange întinse mâna și o așeză la loc, din goană. În aceeași clipă își aminti brusc ce anume știa despre culoarea roșie: că oferă o protecție puternică împotriva farmecelor.

— Mai repede! mai repede! strigă regele.

Flautistul dădu drumul unui torent de sunete când înalte, când joase, ce imitau vuietul vântului. Din senin se iscă apoi un vânt adevărat care aproape că îi luă pe sus, împingându-i către pădure. Când bătaia lui se mai potoli, cei doi erau mult mai aproape de copaci.

— Minunat! strigă regele.

Privirea lui Strange fu iarăși atrasă de bonetă.

„... Protecție împotriva farmecelor...”

Flautistul invocă o nouă pală de vânt, care reuși să-i dea regelui boneta jos.

— Nu-i nimic! Nu-i nimic! strigă regele voios. Mi-a promis că-mi va da bonete din belșug după ce ajungem acasă la el.

Însă Strange dădu drumul brațului regelui și se întoarse cu greu, luptând cu vântul și cu zăpada, să ridice boneta. Aceasta zăcea în omăt, o pată strălucitoare, roșu-aprins, în marea cețoasă de alb și cenușiu.

„... Protecție împotriva farmecelor...”

Își aminti că îi spusese unuia din cei doi Willis că, pentru a practica magia cu succes, magicianul trebuie să-și folosească tăria de caracter; oare de ce se gândise la asta tocmai acum?

„Pune-mi luna în fața ochilor, se gândi el, iar albeața ei va înghiți vedeniile pe care mi le arată amăgitorul.”

Discul alb și brăzdat de cicatrice al lunii apăru dintr-odată – nu pe cer, ci în altă parte. Dacă l-ar fi întrebat cineva unde anume, ar fi spus că în interiorul propriului cap. Nu era deloc un sentiment plăcut. Nu putea să se gândească la nimic altceva, nu putea să vadă nimic altceva decât chipul lunii, ca un disc de os străvechi. Uită cu totul de rege. Uită că era magician. Îl uită pe Mr Norrell. Își uită până și numele.

În mintea lui nu mai era decât luna...

***

Luna dispăru. Strange privi în jur și văzu că se afla într-un loc înzăpezit, la mică distanță de o pădure întunecoasă. Între el și pădure se afla regele cel orb, îmbrăcat în halat. Regele trebuie să-și fi continuat înaintarea în timp ce el stătuse pe loc. Însă, fără călăuza de care putea să se sprijine, se simțea pierdut și înspăimântat. Striga mereu:

— Magicianule! Magicianule! Unde ești?

Brusc, pădurea nu i se mai părea primitoare lui Strange. O vedea acum la fel ca la început – sinistră, neștiută, *ne-inglezească*. Cât despre lumini, acestea abia dacă se mai zăreau; nu erau decât niște sclipiri alburii în întuneric și sugerau, cel mult, că locuitorii acelei case nu-și permiteau să cumpere prea multe lumânări.

— Magicianule! strigă regele.

— Sunt aici, Maiestate.

„Pune-mi un roi de albine la urechi, se gândi el. Albinele iubesc adevărul și vor nimici minciunile amăgitorului.”

Un fel de murmur în surdină se porni în urechile lui, acoperind muzica celui cu flautul. Zgomotul pe care-l auzea acum aducea foarte mult a limbaj, iar lui Strange îi trecu prin minte că în scurt timp va începe să-l înțeleagă.

Zumzetul deveni din ce în ce mai puternic, umplându-i capul și pieptul, ajungându-i până în vârful degetelor. Până și părul îi era ca electricizat, iar pielea îi vibra sonor în ritmul zumzetului. Preț de o clipă – o clipă îngrozitoare – i se păru că are gura plină de albine, că pe sub piele, în măruntaie și în urechi îi zboară roiuri întregi de albine zumzând.

Apoi zumzetul se opri. Strange auzi iarăși muzica celui cu flautul, însă acum nu i se mai părea dulce și ademenitoare și nici nu mai avea impresia că melodia vorbește despre viața lui.

„Pune-mi sare în gură, se gândi el, ca nu cumva amăgitorul să încerce să mă încânte cu gustul mierii sau să mă îngrețoșeze cu cel al cenușii.”

Această parte a vrăjii nu avu niciun efect.⁹⁴

„Prinde-mi mâna în loc cu un cui de fier, să n-o pot ridica într-o îndeplinirea poruncii amăgitorului.”

— Aaahhh! Sfinte Dumnezeule! țipă Strange. Palma stângă îi fusese străpunsă de o durere cumplită. Când durerea încetă (la fel de brusc cum apăruse), Strange nu se mai simți îndemnat să înainteze către pădure.

„Pune-mi inima într-un loc tainic, ca nimeni să nu-mi știe dorințele și puterea amăgitorului să nu sporească.”

Și-o închipui pe Arabella, așa cum o văzuse de atâtea ori, îmbrăcată frumos și așezată într-un salon împreună cu mai multe persoane care râdeau și stăteau de vorbă. Îi dădu ei inima lui. Ea o luă și, liniștită, o puse în buzunarul rochiei, fără ca nimeni să vadă ce făcuse.

În continuare, Strange repetă vraja pentru rege; la ultima etapă, îi dădu tot Arabellei și inima regelui, să o pună în buzunar. I se păru interesant să vadă efectele magiei din afară. Minteia bietului rege era atât de rătăcită și fusese atât de încercată în ultima vreme, încât apariția bruscă a lunii în capul lui nu păru să-l surprindă prea tare. Însă albinele nu-i plăcură deloc; mult timp după ce dispăruseră regele continuă să dea din mâini disperat, încercând să le alunge.

Odată vraja săvârșită, cel cu flautul își încetă brusc cântecul.

— Și acum, Maiestate, spuse Strange, cred că e timpul să ne întoarcem la castel. Maiestatea Voastră și cu mine suntem un rege britanic și un magician

---

⁹⁴ Când Strange reflectă, mai târziu, asupra întâmplărilor din dimineața aceea, nu putu decât să presupună că cel cu flautul nu încercase să-l amăgească în nici un fel prin simțul gustului.

britanic. Chiar dacă Marea Britanie ne abandonează, noi nu avem dreptul să o abandonăm. S-ar putea să mai aibă nevoie de noi.

— Așa e, așa el La încoronare am jurat să o slujesc până la moarte! Vai, biata mea țară! Regele se întoarce și flutură din mână în direcția în care presupunea că se află misteriosul cântăreț din flaut.

— Adio! Adio, bunule domn! Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru bunătatea pe care i-ați arătat-o lui George al III-lea!

Revelații din treizeci și șase de alte lumi zăcea pe jos, aproape îngropată în zăpadă. Strange o ridică și o scutură de omăt. Privi înapoi și văzu că pădurea cea întunecoasă dispăruse. În locul ei rămăsese doar un pâlcc nevinovat de cinci fagi desfrunziți.

Pe drumul de întoarcere la Londra, Strange se afundă în gânduri. Își dădea seama că experiența pe care o trăise la Castelul Windsor ar fi trebuit să-l tulbure, poate chiar să-l sperie. Însă se simțea mai mult curios și surescitat decât neliniștit. De altfel, reușise să-l înfrângă pe autorul farmecelor, să-și impună voința asupra lui, oricine ar fi fost. Avusese de înfruntat un adversar puternic, însă puterea lui fusese și mai mare. Întreaga aventură îi confirmase o bănuială mai veche: în Anglia exista mai multă magie decât voia să recunoască Mr Norrell.

Din orice unghi ar fi privit problema, ajungea mereu la persoana cu părul argintiu pe care nu o vedea decât regele. Încercă să-și aducă aminte ce anume spusese regele despre el, însă nu-i venea în cap decât acest amănunt: părul argintiu.

Ajunse la Londra pe la patru și jumătate. Începuse să se întunece. Toate ferestrele prăvăliilor erau luminate, iar lampagiii ieșiseră pe străzi. Când ajunse la colțul dintre strada Oxford și strada New Bond, Strange coti și o luă către Piața Hanover. Îl găsi pe Mr Norrell în bibliotecă, luând ceaiul.

Ca de obicei, Mr Norrell se arătă încântat să-l vadă pe celălalt magician și nerăbdător să-l audă pe Strange povestindu-i despre vizita la rege.

Strange îi spuse că regele era ținut prizonier în propriul palat, apoi îi înșiră toate vrăjile pe care le încercase. Nu-i spuse însă niciun cuvânt despre baia forțată a celor doi Willis, despre pădurea fermecată și despre flautistul nevăzut.

— Nu mă mir deloc că nu ai reușit să-l ajuți pe Maiestatea Sa, spuse Mr Norrell. Cred că nici măcar magicienii *Aureați* nu puteau vindeca nebunia. De fapt, nici nu știu dacă au încercat asta vreodată. Se pare că ei priveau nebunia într-o cu totul altă lumină. Aveau un soi de respect pentru nebuni și

credeau că aceștia știu lucruri pe care cei întregi la minte nu le știu – lucruri care i-ar putea fi de folos unui magician. Se povestește că atât Ralph Stokesey, cât și Catherine de Winchester stăteau adesea de vorbă cu nebunii.

— Dar nu doar magicienii făceau asta, nu-i așa? spuse Strange. Și spiridușii erau foarte interesați de nebuni. Sunt sigur că am citit asta undeva.

— Da, într-adevăr! Unii dintre autorii noștri cei mai de seamă au remarcat adesea asemănarea izbitoare între nebuni și spiriduși. Și unii, și ceilalți înșiră vorbe fără sens și fără legătură – probabil că ați observat asta și în cazul regelui. Și asemănările nu se opresc aici. Dacă țin bine minte, Chaston discută pe larg acest subiect. El dă ca exemplu un lunatic din Bristol care, în fiecare dimineață, își anunța familia că are de gând să iasă la plimbare însoțit de un scaun. Omul îi arăta mult devotament respectivei piese de mobilier; considera că scaunul îi este bun prieten și purta conversații imaginare cu el, în care discutau despre plimbarea pe care aveau să o facă și despre posibilitatea de a se întâlni cu alte scaune și mese. Se pare că omul acesta se supăra foarte tare dacă cineva își exprima dorința de a se așeza pe scaunul respectiv. E limpede că omul era complet nebun, însă Chaston spuse că spiridușii nu i-ar considera purtarea chiar atât de ridicolă. Spiridușii nu consideră că există o diferență atât de mare între ființe și obiecte, între animat și inanimat. Ei cred că pietrele, ușile, arborii, focul, norii și așa mai departe sunt toate înzestrate cu câte un suflet și cu dorințe și că sunt fie masculine, fie feminine. Poate că astfel se explică simpatia ieșită din comun pe care o manifestă spiridușii față de nebunie. De exemplu, odinioară toată lumea știa că, atunci când spiridușii se fac nevăzuți oamenilor, nebunii pot adesea să îi vadă. Cel mai cunoscut exemplu în acest sens pe care mi-l amintesc este cel al unui băiat nebun pe nume Duffy, care a trăit în Chesterfield, comitatul Derbyshire, în secolul al XIV-lea; băiatul acesta îi căzuse cu tronc unui spiriduș răuvoitor, care chinuia orașul respectiv de ani de zile. Ei bine, spiridușul îl îndrăgi nespun pe băiat și începu să-i facă tot soiul de daruri extravagante – dintre care majoritatea nu i-ar fi folosit la nimic nici dacă ar fi avut mintea întregă, iar așa nici atât – de pildă, o corabie cu pânze incrustată cu diamante, o pereche de cizme de argint, un porc cântător...

— Dar de ce atâta mărinimie din partea spiridușului pentru Duffy?

— Ah! Spiridușul îi tot spunea lui Duffy că pe ei doi îi unesc necazurile. Nu știu de ce. Chaston spune că mulți spiriduși aveau senzația vagă că englezii

s-au purtat urât cu ei. Cu toate astea, motivul acestei păreri e un mister pentru Chaston – ca și pentru mine. În casele marilor magicieni englezi spiridușii ocupau locurile de frunte în rândul servitorilor și ședeau la masă pe locurile cele mai bune, după magician și soția lui. Chaston dezvăluie multe lucruri interesante în acest sens. Cea mai bună lucrare a lui este *Liber Novus*. Aruncându-i o privire încruntată elevului său, Mr Norrell urmă: Sunt sigur că v-am recomandat acest volum de cel puțin cinci ori. Încă nu l-ați citit?

Din păcate, Mr Norrell nu-și amintea întotdeauna cu precizie pe care dintre cărți i le dăduse lui Strange și pe care le trimisese în Yorkshire, tocmai ca să le țină departe de acesta. *Liber Novus* stătea cuminte pe un raft din biblioteca de la Hurtfew Abbey. Strange oftă și spuse că, în clipa în care Mr Norrell îi va da cartea cu pricina, el o va citi cu mare plăcere.

— Între timp, domnule, nu vreți să-mi spuneți până la capăt povestea spiridușului din Chesterfield?

— A, da! Unde rămăsesem? Așa... ei bine, timp de mai mulți ani lucrurile au mers cât se poate de bine pentru Duffy și cât se poate de prost pentru ceilalți. În piața orașului apăru o pădure care îi împiedica pe orășeni să-și vadă de târguieli. Caprelor și porcilor le creșteră aripi și zburară. Spiridușul transformă pietrele bisericii parohiale, pe jumătate ridicată, în căpățâni de zahăr. Bătut de soare, zahărul se încălzi și deveni lipicios, iar o parte din biserică se topi. Tot orașul mirosea ca o uriașă cofetărie. Mai rău, câinii și pisicile orașului veniră să lingă biserica de zahăr, iar păsările, șobolanii și șoarecii ciuguleau și rodeau din ea. Până la urmă, orășenii s-au ales cu o biserică pe jumătate mâncată și fără nici o formă – ceea ce nu le convenea deloc. Au fost nevoiți să se ducă în păr la Duffy și să-l implore să-i vorbească spiridușului în numele lor. Băiatul însă era îmbufnat și nu s-a arătat dornic să-i ajute, căci își amintea foarte bine cum își bătuseră joc de el mai de mult. Orășenii au fost obligați să-i facă bietului nebun tot felul de complimente referitoare la inteligența și frumusețea lui. Duffy s-a lăsat convins în cele din urmă și a stat de vorbă cu spiridușul – și vai! Cum s-au schimbat lucrurile după aceea! Spiridușul a încetat să-i mai chinuie pe orășeni și a transformat biserica de zahăr la loc într-una de piatră. Orășenii au tăiat pădurea din piață și și-au cumpărat alte animale. Însă n-au mai reușit niciodată să-i redea bisericii forma inițială. Până în ziua de azi biserica din Chesterfield are cea ciudat – e diferită de toate celelalte.

Strange rămase tăcut o clipă, apoi spuse:

— Ce credeți, Mr Norrell, spiridușii au părăsit oare definitiv Anglia?

— Nu știu. În ultimele trei-patru sute de ani au existat multe relatări ale unor întâlniri dintre englezi și spiriduși, petrecute în locuri izolate, dar, cum niciunul dintre eroii acestor întâmplări n-a fost nici învățat, nici magician, nu putem avea foarte multă încredere în relatările lor. Când dumneavoastră și cu mine invocăm spiriduși – adică, adăugă el grăbit, dacă ne-ar veni nefericita idee de a face așa ceva – atunci, dacă rostim corect vrăjile, spiridușii chemați vor apărea cu promptitudine. Însă nu se știe nici de unde vin aceștia, nici pe ce căi ajung în lumea noastră. Pe vremea lui John Uskglass se construiseră niște drumuri, tăiate foarte drept, care duceau din Anglia în Faerie – drumuri late, acoperite cu iarbă, mărginite de garduri vii înalte sau de ziduri de piatră. Aceste drumuri există și azi, dar cred că spiridușii nu le mai folosesc, așa cum nu le folosesc nici creștinii. S-au sălbăticit și s-au distrus. Au un aspect părăginit și am înțeles că oamenii le evită.

— Oamenii cred că drumurile spiridușilor aduc ghinion, spuse Strange.

— Sunt niște proști, zise Norrell. Drumurile spiridușilor nu le pot face nimic. Drumurile spiridușilor nu duc nicăieri.⁹⁵

— Și cum rămâne cu cei care sunt pe jumătate oameni și pe jumătate spiriduși? Aceștia nu moștenesc știința și puterile strămoșilor lor, spiridușii? Întrebă Strange.

---

⁹⁵ E discutabil dacă Mr Norrell avea dreptate în presupunerea sa că drumurile spiridușilor nu pot face vreun rău cuiva. Aceste drumuri sunt niște locuri stranii și există zeci de povești în care se vorbește despre pășaniile ciudate prin care trec cei care încearcă să călătorească pe ele. Povestea următoare e una dintre cele mai cunoscute. E greu de spus ce anume s-a întâmplat cu oamenii de pe drum - însă cu siguranță că nu ne-am dori o asemenea soartă. În Yorkshire, la sfârșitul secolului al XVI-lea, trăia un om care avea o fermă. Într-o dimineață de vară, acesta se trezi devreme și plecă la câmp împreună cu două sau trei ajutoare, ca să înceapă cositul finului. Se lăsase o ceață albă și era destul de rece. Pe una dintre laturile câmpului cu fin se afla un drum foarte vechi al spiridușilor, mărginit de tufe înalte de păducel. Pe drum creșteau ierburi înalte și arbuști tineri, iar zona respectivă era cufundată în umbră chiar și în zilele cele mai însorite. Fermierul nu văzuse niciodată pe nimeni călătorind pe acel drum, însă în dimineața aceea el și ajutoarele lui văzură un grup de oameni venind pe acolo. Chipurile acelor oameni erau ciudate și aveau veșminte ca de pe altă lume. Unul dintre ei - un bărbat - mergea înaintea celorlalți. Acesta părăsi drumul și intră pe câmp. Era îmbrăcat în negru și era tânăr și frumos; și, cu toate că nu-1 văzuseră niciodată până atunci, fermierul și oamenii lui l-au recunoscut imediat - era Regele Magician, John Uskglass. Îngenuncheară înaintea lui, iar el îi ridică de jos. Le spuse că plecase într-o călătorie, iar ei i-au adus un cal, merinde și apă. Apoi și-au adus nevestele și copiii, iar John Uskglass i-a binecuvântat și i-a dăruit cu noroc. Fermierul i-a privit neliniștit pe oamenii cei ciudați care rămăseseră pe drumul spiridușilor; însă John Uskglass i-a spus să nu-i fie teamă, căci acei oameni nu-i puteau face nici un rău. După aceea s-a îndepărtat călare. Oamenii cei ciudați de pe drum au mai rămas acolo o vreme, dar, când primele raze ale soarelui de vară i-au atins, s-au topit odată cu ceața.

— O! Asta e cu totul altceva. Numele multor oameni reflectă faptul că strămoșii lor au fost spiriduși. Otherlander și Fairchild sunt două dintre ele. Mai e și Elfick. A, și Fairey, bineînțeles. Îl țin minte pe un anume Tom Otherlander care lucra la una dintre fermele noastre pe când eram copil. Însă se întâmplă destul de rar ca vreunul dintre acești descendenți ai spiriduşilor să fie înzestrat cu un talent pentru magie, oricât de neînsemnat. De fapt, cel mai adesea acești oameni sunt predispuși să fie răuvoitori, trufași și leneși – neajunsuri bine cunoscute ale strămoșilor lor.

A doua zi, Strange se întâlnește cu ducii regali și își exprimă regretul imens că nu reușise să vindece nebunia regelui. Ducii se arătară întristați la auzirea acestei vești, dar deloc surprinși. Se așteptaseră să se întâmple așa și îl asigură pe Strange că nu îl învinuiau pe el câtuși de puțin. De fapt, erau recunoscători pentru tot ce făcuse și le plăcea mai ales faptul că nu le ceruse bani. Drept răsplată, îi acordă așa-numitele *Royal Warrants*, niște privilegii regale care însemnau că, dacă dorea, putea să-și instaleze deasupra ușii locuinței din Piața Soho efigii din ipsos poleit reprezentând cele cinci blazoane ale ducilor. De asemenea, avea voie să spună oricui dorea că este Magicianul în serviciu al ducilor regali.

Strange nu le mărturise ducilor că merita recunoștința lor într-un grad mult mai mare decât își închipuiau ei. El însă era sigur că îl salvase pe rege de la o nenorocire grozavă, chiar dacă nu știa în ce anume consta aceasta.

La marginea deșertului

Noiembrie 1814

Stephen și gentilomul cu părul ca puful se plimbau pe străzile unui oraș straniu.

— Nu ați obosit, domnule? întrebă Stephen. Eu, da. Mergem de ceasuri întregi.

Gentilomul scoase un hohot de râs pițigăiat.

— Dragul meu Stephen! Chiar acum ai ajuns aici! Acum o clipă erai acasă la lady Pole, nevoit să îndeplinești o sarcină nedemnă de tine la solicitarea nesuferitului ei de bărbat!

— Ah! spuse Stephen. Își dădu seama că ultimul lucru pe care și-l amintea era că se afla în cămăruța lui de lângă bucătărie, lustruind argintăria, dar, vai! Parcă trecuseră ani întregi de atunci.

Privi în jur. Nu recunoștea absolut nimic. Până și mirosul locului, un amestec de mirodenii, cafea, legume putrede și cărnuri prăjite, îi era necunoscut.

Oftă.

— E din cauza magiei, domnule. Mă face să mă simt atât de dezorientat.

Gentilomul îi strânse brațul afectuos.

Orașul părea construit pe o colină abruptă. Din câte se vedea, nu existau străzi normale, ci doar niște ulicioare strâmte alcătuite din trepte, care șerpuiau în sus și în jos printre case. Casele însele erau construite într-un stil extrem de simplu, chiar sever. Zidurile erau din pământ sau argilă, văruiute în alb, iar ușile și obloanele ferestrelor erau și ele simple, din lemn. Treptele de pe ulițe erau văruiute tot în alb. Nicăieri în oraș nu se vedea nici măcar o pată de culoare care să înveselească ochiul privitorului: nici măcar o floare într-un ghiveci așezat pe pervaz, nici măcar o jucărie colorată lăsată de vreun copil în pragul ușii. A te plimba pe aceste străzi înguste era, își spuse Stephen, ca și cum te-ai fi rătăcit printre faldurile unui imens șervet de in.

Orașul era cufundat într-o liniște nepământească. Trecând pe străduțele întortocheate, cei doi auzeau murmurul unor conversații serioase purtate în interiorul caselor, în schimb nu se auzea niciun hohot de râs, niciun cântec, nici o voce sonoră și voioasă de copil. Din când în când se întâlneau cu câte un locuitor al orașului; întotdeauna era câte un bărbat serios, cu pielea închisă la culoare și îmbrăcat cu mantie și pantaloni albi, purtând pe cap un turban de aceeași culoare. Toți aveau bastoane – chiar și cei tineri – cu toate că, la drept vorbind, niciunul nu părea tânăr cu adevărat; locuitorii acestui oraș se născuseră bătrâni.

Nu văzură decât o femeie (gentilomul cu părul ca puful i-o indicase lui Stephen ca fiind femeie). Aceasta se afla lângă soțul ei, învăluită din vârful capului până la tălpi într-un singur veșmânt de culoarea umbrelor. Când Stephen o văzu prima dată, femeia era întoarsă cu spatele; iar când se întoarse, i se pără firesc, dat fiind locul bizar în care se aflau, să vadă că în loc de față femeia avea o țesătură brodată mărunț, lucrată din același material ca și restul veșmântului.

— Oamenii aceștia sunt foarte ciudați, șopti Stephen. Însă nu par uimiți să ne vadă aici.

— A! spuse gentilomul. Asta e din cauza vrăjii făcute de mine; din cauza ei, și noi părem a fi la fel ca ei. Sunt convinși că ne cunosc de când eram copii. Mai mult, vei vedea că înțelegi tot ce spun și ei te vor înțelege pe tine – deși vorbesc o limbă extrem de obscură, aproape de neînțeles chiar și pentru compatrioții lor care locuiesc la doar patruzeci de kilometri depărtare!

Stephen își spuse că tot vraja făcea ca locuitorii orașului să nu observe cât de tare vorbea gentilomul și felul în care spusele lui răsunau ca un ecou reflectat de toate zidurile albe din jur.

Ulița pe care coborau cotea la un moment dat și se sfârșea brusc în dreptul unui zid scund, construit acolo pentru ca vreun trecător neatenț să nu cadă în prăpastie. De aici se vedea întregul ținut. În față aveau o vale pustie, albă și stâncoasă, ce se întindea la nesfârșit sub cerul fără pic de nor, măturată de un vânt fierbinte. Era o lume ce semăna cu un trup de pe care toată carnea a fost smulsă, lăsând doar oasele.

Stephen era tentat să creadă că locul acesta făcea parte dintr-un vis sau din vraja în puterea căreia se afla, însă gentilomul cu părul ca puful îi spuse surescitat că se aflau în „... Africa! Pământul străbunilor tăi, dragul meu Stephen!”

„Bine, își zise Stephen, dar străbunii mei nu au locuit aici, sunt sigur. Acești oameni au pielea mai închisă decât englezii, însă mult mai albă decât a mea. Presupun că sunt arabi.” Cu voce tare spuse:

— Mergem undeva anume, domnule?

— Mergem să vizităm piața, Stephen!

Stephen se bucură să audă asta. Tăcerea și pustietatea din oraș erau apăsătoare. Probabil că la piață aveau să găsească ceva mai multă agitație, mai multă gălăgie.

Însă piața acestui oraș se dovedi a fi cât se poate de neobișnuită. Se afla în apropierea zidurilor înalte ce împrejmuiau cetatea, chiar lângă o poartă mare de lemn. Nu existau tarabe sau mulțimi de oameni grăbiți să vadă mărfurile. Aici toți cei care doreau să cumpere ceva se așezau tăcuți pe pământ cu brațele încrucișate la piept, în timp ce un funcționar al pieței – un fel de conducător de licitație – se plimba printre ei ducând mărfurile și arătându-le posibililor cumpărători. Acesta dezvăluia ultimul preț care i se oferise, iar cumpărătorul fie clătina din cap, fie oferea un preț mai mare. Mărfurile nu erau foarte variate – nu se vindeau decât niște baloți de pânzeturi fine, câteva obiecte brodate, dar mai ales covoare. Atunci când Stephen remarcă acest lucru cu voce tare, gentilomul îi spuse:

— Religia lor este extrem de severă, Stephen. Le este interzis aproape orice, cu excepția covoarelor.

Stephen îi privea pe cei care se plimbau mohorâți prin piață, bărbații aceștia care își țineau mereu buzele lipite ca nu cumva să rostească un cuvânt interzis, ai căror ochi se îndepărtau mereu de priveliști oprite, ale căror mâini se abțineau mereu de la a săvârși acte nepermise. „Ce surogat de existență”, se gândi Stephen. Oamenii aceștia ar fi putut la fel de bine să fie fantome sau vise. În orașul tăcut așezat în mijlocul unui ținut tăcut, doar vântul cel fierbinte părea real. Lui Stephen îi trecu prin minte că n-ar fi fost de mirare ca, într-o bună zi, vântul să ia pe sus orașul și pe toți locuitorii lui și să-i ducă undeva, departe, în uitare.

Stephen și gentilomul se așezară într-un colț al pieței, sub un umbrar cafeniu și zdrențaros.

— De ce ne aflăm aici, domnule? întrebă Stephen.

— Ca să putem sta de vorbă în liniște, Stephen. S-a ivit o problemă foarte gravă. Regret să-ți spun că toate planurile noastre minunate au fost dejucate în chipul cel mai mârșav și că cei responsabili sunt, încă o dată, magicienii! Nu s-a mai pomenit nicicând o asemenea pereche de ticăloși! Cred că nu

trăiesc decât pentru a-și manifesta disprețul pe care îl nutresc față de noi. Dar într-o bună zi, îți zic...

Gentilomul era mult mai preocupat să-i bălăcărească pe cei doi magicieni decât să-și explice spusele, așa că dură destul de mult până când Stephen înțelese ce se petrecuse. Din spusele gentilomului, Jonathan Strange îi făcuse o vizită regelui Angliei – de ce anume, asta n-a mai spus-o – iar gentilomul se dusese și el, curios ce va face magicianul, dar și pentru a-l vedea pe regele Angliei.

— ... și, nu știi cum se face, dar până acum n-am ajuns niciodată la Maiestatea Sa să-i prezint omagiile mele. Am descoperit că e un bătrânel absolut încântător! Foarte respectuos cu mine! Am stat de vorbă pe îndelete! A suferit foarte mult din pricina cruzimii cu care îl tratează supușii lui. Se pare că englezilor le place în mod deosebit să îi umilească pe cei nobili. Multe persoane vrednice de respect au suferit în decursul istoriei din cauza persecuției lor îngrozitoare – oameni precum Carol cel Mare, Iulius Cezar și, mai ales, tu și cu mine!

— Vă cer iertare, domnule. Ați pomenit ceva despre niște planuri. Ce planuri?

— Cum! Planurile de a te înscăuna rege al Angliei, firește! Doar nu ai uitat?

— Nu, nu am uitat. Însă...

— Ah! Nu știi ce crezi tu, dragul meu Stephen, declară gentilomul, fără a aștepta însă vreun răspuns, dar eu unul m-am săturat să tot aștept ca destinul glorios ce-ți este hărăzit să se împlinească de la sine. Sunt foarte tentat să dau o mână de ajutor Ursitelor care par că s-au lăsat pe tânjeală și să te fac eu însumi rege. Cine știe? Poate că eu trebuie să fiu nobila unealtă ce te va ajuta să te ridici în poziția de mărire pe care o meriți pe deplin! Nimic mai probabil! În fine... În timp ce stăteam de vorbă cu regele, mi-am dat seama că primul pas pe care trebuie să-l fac pentru ca tu să ajungi rege este să scap de el! Ține minte, nu i-am vrut nici o clipă răul bătrânului. Din contră! I-am învăluit sufletul în dulceață și l-am făcut să se simtă atât de fericit cum n-a mai fost de ani de zile. Însă magicianului nu i-a convenit! De-abia începusem să-mi ȧes farmecele, când magicianul s-a apucat să lupte împotriva mea. A folosit o vrajă străveche a spiridușilor, extrem de puternică. În viața mea n-am fost atât de uluit! Cine ar fi crezut că știe să facă așa ceva?

Gentilomul se opri din tirada lui suficient pentru ca Stephen să spună și el ceva:

— Deși vă sunt recunoscător pentru grija pe care mi-o purtați, domnule, mă simt nevoit să observ că regele actual are treisprezece fii și fiice, dintre care cel mai în vârstă conduce deja țara. Chiar dacă regele ar muri, coroana i-ar reveni cu siguranță unuia dintre aceștia.

— Da, da! Însă copiii regelui sunt grași și proști. Cine și-ar dori să fie condus de asemenea lighioane? Atunci când poporul englez va înțelege că ar putea fi condus de către tine, Stephen – tu, care ești întruchiparea eleganței și a farmecului, cu profilul tău nobil care ar arăta atât de bine pe o monedă – eh! Ar trebui să fie prost de-a dreptul dacă nu s-ar arăta încântat pe dată și nu s-ar grăbi să-ți susțină cauza!

Gentilomul, își spuse Stephen, înțelegea mult mai puțin decât credea adevărata fire a englezilor.

În clipa aceea conversația celor doi fu întreruptă de un sunet extrem de barbar – un sunet puternic de goarnă. Mai mulți bărbați dădură fuga și închiseră marile porți ale orașului. Crezând că orașul e amenințat de vreun pericol, Stephen privi în jur alarmat.

— Domnule, ce se întâmplă?

— Ah, acești oameni au obiceiul de a închide porțile în fiecare seară ca să se apere de păgânii cei răi, zise gentilomul alene, iar păgâni pentru ei sunt toți ceilalți, lumea întregă. Dar spune-mi, Stephen, ce părere ai? Ce să facem?

— Ce să facem, domnule? În legătură cu ce?

— Cu magicienii, Stephen! Cu magicienii! Acum știi că, ori de câte ori destinul tău minunat va face câte un pas spre înfăptuire, cei doi se vor amesteca negreșit. Deși nu pot să înțeleg ce le pasă lor cine e regele Angliei. Presupun că, urâți și proști cum sunt, preferă un rege care să le semene. Nu, cei doi magicieni ne sunt dușmani, așa că trebuie să găsim o cale de a-i. Nimici. Ce să fie? Otravă? Cuțite? Pistoale?...

Vânzătorul din piață se apropie de ei, ținând în mână – firește – un covor.

— Douăzeci de bănuți de argint, zise el grav și sacadat, de parcă vestea pieirea lumii celei păcătoase.

Gentilomul cu părul ca puful privi gânditor covorul.

— Este posibil, desigur, zise el, să închizi pe cineva în țesătura unui covor vreme de, să zicem, o mie de ani. Este o soartă înfiorătoare, pe care nu le-o hărăzesc decât celor care m-au supărat foarte rău – așa cum au făcut acești

magicieni! Repetarea la nesfârșit a culorilor și a modelului – ca să nu mai vorbim de praful cel iritant și de petele cele umiltoare – ei bine, toate acestea reușesc negreșit să-l facă pe prizonier să-și piardă complet mințile! Când iese din covor, acesta este întotdeauna hotărât să se răzbune cumplit pe întreaga lume și atunci magicienii și eroii veacului respectiv trebuie să-și unească forțele pentru a-l ucide sau, mai adesea, pentru a-l arunca într-o închisoare și mai groaznică pentru încă un mileniu. Și tot așa, prizonierul devine din ce în ce mai smintit și mai rău odată cu trecerea mileniilor. Da, un covor! Poate că...

— Vă mulțumim, îi spuse Stephen grăbit vânzătorului, dar nu dorim să cumpărăm acest covor. Vă rog, domnule, treceți mai departe.

— Ai dreptate, Stephen, spuse gentilomul. Oricâte păcate ar avea, acești magicieni s-au dovedit foarte abili în a evita diverse farmece și vrăji. Trebuie să găsim o altă modalitate de a le zdrobi spiritul, astfel încât să nu mai aibă voința necesară pentru a ne înfrunța! Trebuie să-i facem să-și dorească să nu se fi apucat niciodată de magie!

Gentilomul din Nottinghamshire

Noiembrie 1814

În timpul absenței de trei ani a lui Strange, domnul Drawlight și domnul Lascelles se bucuraseră de un oarecare reviriment al influenței lor asupra lui Mr Norrell. Toți cei care doreau să stea de vorbă cu Mr Norrell sau să-i ceară ajutorul fuseseră nevoiți să vorbească mai întâi cu ei. Ei îl sfătuiseră pe Mr Norrell cum să se descurce cu miniștrii, iar pe miniștri cum să se descurce cu Mr Norrell. În calitatea lor de prieteni și consilieri ai celui mai de seamă magician din Anglia, fuseseră căutați de cei mai bogați și mai fini oameni din regat.

După întoarcerea lui Strange, cei doi continuau să îl viziteze pe Mr Norrell cu aceeași asiduitate, însă acum părerea pe care o prețuia cel mai mult Mr Norrell era cea a lui Strange; lui Strange îi cerea în primul rând sfatul. Firește, cei doi nu erau deloc încântați de această întorsătură a lucrurilor; Drawlight, mai ales, făcea tot ce-i stătea în puteri ca să sporească micile neînțelegeri și frecuşuri ocazionale dintre cei doi magicieni.

— Nu-mi vine să cred că nu știi nimic care să-i facă rău, îi spuse el lui Lascelles. Circulă tot soiul de povești despre ce a făcut el în Spania. Mai multe persoane mi-au spus că a adunat o armată întregă de soldați morți pe care i-a trimis să lupte cu francezii. Cadavre cu membrele sfărâmate, cu ochii atârându-le afară din orbite și alte asemenea orori! Ce crezi că ar spune Norrell dacă ar afla toate astea?

Lascelles oftă.

— Aș vrea să te pot convinge că nu are rost să încerci să iști o ceartă între ei. Vor face asta singuri mai devreme sau mai târziu.

La câteva zile după vizita făcută de Strange regelui, prietenii și admiratorii lui Mr Norrell se adunară în biblioteca din Piața Hanover ca să admire un nou portret al celor doi magicieni realizat de domnul Lawrence.⁹⁶

---

⁹⁶ Portretul, acum pierdut, a fost expus în biblioteca lui Mr Norrell din noiembrie 1814 până în vara anului

Se aflau acolo domnul Lascelles și domnul Drawlight, precum și domnul și doamna Strange și câțiva dintre miniștrii regelui.

În portret, Mr Norrell era îmbrăcat cu haina lui simplă, cenușie, și avea pe cap peruca lui demodată. Atât haina, cât și peruca păreau puțin cam mari pentru el. Ai fi zis că s-a ghemuit în interiorul lor, iar ochii lui mici și albaștri priveau lumea cu un amestec curios de teamă și aroganță care îi aminti lui Sir Walter Pole de pisica valetului său. Majoritatea celor prezenți au fost nevoiți, se pare, să facă un efort de imaginație ca să găsească ceva drăguț de spus despre jumătatea de portret în care era reprezentat Mr Norrell, însă

---

următor, când a fost luat de acolo. De atunci nu l-a mai văzut nimeni.

Următorul fragment dintr-un volum de memorii prezintă dificultățile prin care a trecut domnul Lawrence (devenit ulterior Sir Thomas Lawrence) în timp ce picta acest portret. Fragmentul este interesant și pentru că aduce oarecare lămuriri despre relația dintre Norrell și Strange, așa cum era ea spre sfârșitul anului 1814. Se pare că, în ciuda numeroaselor provocări la care era supus, Strange se străduia mai departe să se arate răbdător cu magicianul mai în vârstă și să-i încurajeze și pe alții să facă același lucru.

„Cei doi magicieni au pozat în biblioteca lui Mr Norrell. Domnului Lawrence i se păru că domnul Strange e o persoană foarte agreabilă, și pictă cu mare plăcere și repeziune jumătatea de tablou în care era reprezentat acesta. Pe de altă parte, Mr Norrell se arătă foarte agitat încă de la început. Se foia întruna pe scaun și întindea gâtul de parcă ar fi vrut să zărească mâinile domnului Lawrence – lucru imposibil, de altfel, pentru că între ei se afla șevaletul. Domnul Lawrence presupuse că e curios să vadă cum iese portretul, așa că îl asigură că totul mergea bine. Îi mai spuse și că putea să arunce o privire dacă dorea, însă foiala lui Mr Norrell tot nu încetă.

Dintr-odată, Mr Norrell i se adresă domnului Strange, care era ocupat cu redactarea unei scrisori către unul dintre miniștri.

— Domnule Strange, simt un curent! Cred că fereastra din spatele domnului Lawrence e deschisă! Vă rog, domnule Strange, mergeți să vedeți dacă e deschisă fereastra!

Fără să ridice privirea, Strange răspunse:

— Nu, nu e deschisă. Vă înșelați.

Peste câteva minute, lui Mr Norrell i se păru că aude strigătele unui plăcintar în piață și îl rugă pe domnul Strange să se ducă la fereastră și să verifice, însă domnul Strange refuză și de această dată. După aceea lui Mr Norrell i se păru că aude trecând trăsura unei ducese. Pe scurt, încercă tot felul de tertipuri pentru a-l face pe domnul Strange să meargă la fereastră, dar fu refuzat de fiecare dată. Situația era foarte ciudată, iar domnul Lawrence începu să creadă că agitația lui Mr Norrell nu avea nici o legătură cu plăcintari, ducese sau curenți de aer imaginari, ci cu tabloul.

Prin urmare, atunci când Mr Norrell ieși din cameră, domnul Lawrence îl întrebă pe domnul Strange ce se întâmplase. La început domnul Strange spuse că nimic, dar domnul Lawrence era hotărât să afle și insistă ca domnul Strange să-i spună adevărul. Domnul Strange oftă atunci.

— Ah, fie! I-a intrat în cap că, stând în spatele șevaletului, dumneavoastră copiați vrăji din cărțile lui.

Domnul Lawrence fu șocat să afle asta. Pictase portretele celor mai de seamă oameni din ținut și nimeni până atunci nu îl bănuise de furt. Nu se așteptase la un asemenea tratament.

— Haideți, spuse domnul Strange cu blândețe, nu vă supărați. Dacă merită ceva în toată Anglia să-i arătăm răbdare, acesta este Mr Norrell. Întregul viitor al magiei englezești atârnă de el și vă asigur că simte din plin greutatea acestei răspunderi. Din acest motiv este ușor excentric. Cum v-ați simți, domnule Lawrence, dacă v-ați trezi într-o dimineață și ați descoperi că sunteți singurul pictor din Europa? Nu v-ați simți puțin singur? Nu ați simți ațintite asupra dumneavoastră privirile atente ale lui Michelangelo, Rafael, Rembrandt și ale tuturor celorlalți, parcă provocându-vă și implorându-vă în același timp să vă ridicați la același nivel de măiestrie ca și ei? Nu ați fi uneori deprimat și prost dispus?”

Din Amintiri despre Sir Thomas Lawrence din decursul unei prietenii de aproape treizeci de ani, de domnișoara Croft.

toți au admirat sincer jumătatea lui Strange. Acesta era reprezentat în spatele lui Mr Norrell, pe jumătate așezat și pe jumătate sprijinindu-se de o măsuță, cu un aer foarte degajat, pe buze cu surâsul lui ironic și cu ochii plini de voioșie, de taine și de vrăji – exact așa cum trebuie să fie ochii unui magician.

— Ah! E un tablou minunat, se entuziasmă o doamnă. Vedeți cum oglinda întunecată din spatele scoate în evidență chipul domnului Strange?

— Nu știu de ce toată lumea crede că acolo unde este un magician trebuie să fie și o oglindă, se vaită Mr Norrell. În acea parte a bibliotecii nu se află nici o oglindă.

— Artiștii sunt niște ființe ciudate, domnule; le stă în fire să remodeleze lumea după dorințele și închipuirea lor, spuse Strange. Din acest punct de vedere seamănă oarecum cu magicienii. Și totuși, a pictat oglinda asta într-un fel ciudat. Parcă ar fi mai mult o ușă decât o oglindă, atât e de întunecată. Parcă simt cum vine dinspre ea un curent de aer. Nu-mi place să mă văd stând atât de aproape de ea – mă tem să nu răcesc.

Unul dintre miniștri, care nu mai fusese niciodată în biblioteca lui Mr Norrell, își exprimă admirația față de proporțiile armonioase și de îmbinarea deosebit de reușită a pieselor de mobilier, la care ceilalți remarcară și ei că, într-adevăr, era o încăpere foarte frumoasă.

— E adevărat, spuse Drawlight, dar biblioteca de aici nu e nimic în comparație cu cea de la Hurtfew Abbey. Încăperea aceea e cu adevărat fermecătoare. Niciodată n-am văzut ceva mai încântător, e desăvârșită. E împodobită cu mici arcade ascuțite, cu o cupolă susținută de pilaștri în stil gotic, iar frunzele sculptate – frunze uscate și răsucite, vestejite parcă de suflarea unui crivăț cumplit, cioplite numai în lemn bun, de stejar englezesc, frasin și ulm – sunt însăși întruchiparea perfecțiunii. „Mr Norrell, am spus eu când le-am văzut, firea dumneavoastră dezvăluie niște profunzimi nebănuite. Sunteți un adevărat romantic, domnule.“

Mr Norrell nu părea foarte încântat să audă vorbindu-se atât de mult despre biblioteca de la Hurtfew, însă domnul Drawlight continuă senin:

— Te simți acolo ca într-o pădure, o pădurice încântătoare într-o toamnă târzie, iar copertele cărților, în nuanțele lor diferite de maroniu și uscate cum sunt din cauza vremii, sporesc această impresie. Și, la drept vorbind, cărțile de acolo sunt la fel de numeroase ca frunzele dintr-o pădure. Domnul Drawlight se opri o clipă, apoi urmă: Dumneavoastră ați fost vreodată la Hurtfew, domnule Strange?

Strange răspuse că deocamdată nu avusese această plăcere.

— O, dar trebuie să vă duceți, rânji Drawlight sfidător. Zău că da. Este cu adevărat un loc minunat.

Norrell îl privi neliniștit pe Strange, dar acesta nu mai spuse nimic. Le întorsese spatele tuturor și privea atent portretul.

Când oaspeții s-au mai risipit și au început să vorbească despre altceva, Sir Walter murmură:

— Nu-i luați în seamă răutatea.

— Mmmm? spuse Strange. A, nu, nu e vorba de asta. Mă uitam la oglinda aceasta. Nu vi se pare că arată ca și cum ai putea intra în ea? Eu, unul, cred că nu ar fi foarte dificil. S-ar putea folosi o vrajă de revelație. Ba nu, de dezlegare a misterelor. Sau poate amândouă. Apoi ai avea calea drept în față. Un singur pas și ai și dispărut. Apoi, privind în jur: Și uneori chiar mi-aș dori să pot pleca.

— Unde? întrebă Sir Walter, surprins; pentru el, locul ideal era Londra, în care găseai după plac felinare cu gaz și prăvălii, cafenele și cluburi, mii de femei frumoase și mii de zvonuri și bârfe. Sir Walter era convins că toată lumea gândește la fel ca el.

— O, nu știu, în locurile unde plecau odinioară cei asemenea mie. Să mă preumblu pe cărări neștiute de alții. Dincolo de cer sau de partea cealaltă a curcubeului.

Strange oftă iarăși și bătu nerăbdător cu piciorul drept pe covorul lui Mr Norrell; s-ar fi zis că, dacă nu se hotăra mai repede să caute aceste cărări neștiute, atunci picioarele lui aveau să-l ducă acolo cu de la sine putere.

Pe la ora două musafirii plecară, și Mr Norrell, care dorea să evite orice conversație cu Strange, se duse la etajul al doilea și se ascunse în cămăruța lui aflată undeva în fundul casei. Se așeză la masă și se apucă de lucru. Uită curând de Strange, de biblioteca de la Hurtfew și de senzațiile neplăcute pe care i le crease discursul lui Drawlight. Prin urmare, fu oarecum demoralizat când peste câteva minute se auzi o bătaie în ușă și în odaie apăru Strange.

— Vă cer iertare pentru deranj, domnule, îi spuse acesta, dar aș vrea să vă întreb ceva.

— O! spuse Mr Norrell agitat. Ei bine, îmi face întotdeauna mare plăcere să vă răspund la întrebări, însă acum am puțină treabă care, din păcate, nu suferă amânare. Am vorbit cu lordul Liverpool despre planul nostru de a feri coasta Marii Britanii de furtuni cu ajutorul magiei și propunerea a fost întâmpinată cu entuziasm. Lordul Liverpool mi-a spus că în fiecare an marea

distruge bunuri și proprietăți în valoare de multe sute de mii de lire. Lordul Liverpool e de părere că protejarea proprietăților trebuie să fie cel dintâi obiectiv de îndeplinit cu ajutorul magiei pe timp de pace. Ca de obicei, înălțimea Sa dorește ca rezultatele să fie vizibile cât mai curând, așa că avem foarte mult de lucru. Numai pentru ținutul Cornwall e nevoie de o săptămână de muncă. Așa că mă tem că va trebui să amânăm această conversație pentru mai târziu.

Strange zâmbi.

— Dacă e nevoie de aceste vrăji atât de repede, atunci ar fi mai bine să vă ajut; astfel vom putea să și stăm de vorbă în timp ce lucrăm. De unde o să începeți?

— De la Yarmouth.

— Și ce folosiți? Scrierile lui Belasis?

— Nu, nu pe Belasis. În *Limbajul păsărilor* de Lanchester există o reconstituire a vrăjii folosite de Stokesey pentru a liniști apele învolburate. Sigur, nu sunt atât de naiv încât să-mi închipui că Lanchester îl redă cu exactitate pe Stokesey, dar nu avem nimic mai bun. Am revizuit puțin textul lui Lanchester și am de gând să adaug vrăjile lui Pevensey pentru strajă și veghe.⁹⁷ Mr Norrell împinse câteva hârtii către Strange, care le luă și începu și el să lucreze.

---

⁹⁷ Francis Pevensey, magician din secolul al XVI-lea. A scris *Optsprezece minuni ce se pot întâlni în Casa Albionului*. Se știe că Pevensey l-a avut drept profesor și instructor pe Martin Pale. În *Optsprezece minuni se întâlnesc toate caracteristicile magiei lui Pale, inclusiv înclinația acestuia către diagrame complicate și un sistem încălcat de magie.*

Vreme de mulți ani, Francis Pevensey a ocupat un loc mărunț, dar respectabil în istoria magiei englezești, ca adept al lui Martin Pale; a fost o mare surpriză pentru toată lumea când Pevensey a devenit brusc subiectul uneia dintre cele mai înflăcărâte dispute pe care le-a cunoscut vreodată teoria magiei, în secolul al XVIII-lea.

Totul a început în 1754, odată cu descoperirea mai multor scrisori în biblioteca unui domn din Stamford, comitatul Lincolnshire. Scrisorile erau foarte vechi și semnate de Marin Pale. Învățații vremii care studiau magia nu-și mai încăpeau în piele de bucurie.

La o examinare mai atentă însă, s-a descoperit că era vorba despre *scrisori de dragoste*, care nu conțineau nici măcar un singur cuvânt despre magie. Conțineau în schimb niște pasaje extrem de pasionale: Pale își compara iubita cu o ploaie blândă și dulce căzând asupra lui, cu un foc la care se încălzea, cu o tulburare pe care o prefera de o mie de ori liniștii. Erau pomeniți acolo săni albi ca laptele, picioare parfumate și cascade de păr lung, castaniu și moale, în care erau împletite stele și alte asemenea lucruri, deloc interesante pentru comunitatea magicienilor care sperase să descopere niște formule magice.

Pale pomenea adesea numele de botez al iubitei lui - care era Francis - iar într-una dintre scrisori exista un soi de poem-ghicitoare bazat pe numele ei de familie: Pevensey. La început, învățații din secolul al XVIII-lea au încercat să susțină că iubita lui Pale era probabil sora sau soția celui-lalt Francis Pevensey. În secolul al XVI-lea, Francis era un nume des întâlnit și la bărbați, și la femei. Mai târziu însă, Charles Hether-Gray a publicat mai multe fragmente din scrisori în care era pomenită lucrarea *Optsprezece minuni ce se pot întâlni în Casa Albionului* și care dovedeau limpede că iubita lui Pale era una și aceeași persoană cu autorul cărții.

După un timp Strange spuse:

— Am găsit de curând în cartea lui Ormskirk, *Revelații din treizeci și șase de alte lumi*, o referire la regatul aflat dincolo de oglinzi, un regat plin, din câte se pare, de drumuri foarte utile cu ajutorul cărora călătorul poate ajunge lesne acolo unde dorește.

În mod normal, acest subiect n-ar fi fost tocmai pe placul lui Mr Norrell, însă acum era atât de ușurat văzând că Strange nu vrea să-l ia la rost din pricina bibliotecii, încât deveni foarte comunicativ.

— O, da! Există, într-adevăr, o cale ce unește toate oglinzile lumii. Marii magicieni ai Evului Mediu o cunoșteau bine, și probabil că o și foloseau adesea. Mă tem că nu vă pot oferi informații mai precise. Scriitorii care o pomenesc spun fiecare altceva. Ormskirk spune că e un drum ce trece printr-o mlaștină întinsă și întunecoasă, iar Hickman o descrie ca pe o casă vastă, cu multe coridoare întunecate și scări nesfârșite.⁹⁸ Hickman spune că în această casă sunt poduri de piatră ce traversează prăpăstii fără fund și canale cu apă neagră ce curge între niște pereți de piatră – în ce direcție sau cu ce scop, asta nu se știe. Mr Norrell se înveselise brusc. A sta liniștit alături de domnul Strange, lucrând la vrăji și magie, era pentru el modul ideal de a-și petrece timpul. Și cum stați cu articolul pentru următorul număr din *Gentleman's Magazine*? Întrebă el.

Strange reflectă o clipă, apoi spuse:

— Încă nu l-am terminat.

— Despre ce e vorba? Nu, nu-mi spuneți! De-abia aștept să îl citesc! Poate îl aduceți cu dumneavoastră mâine, când veniți.

— O, da. Mâine, cu siguranță.

William Pantler susținu atunci că scrisorile erau niște falsuri. Ele fuseseră găsite în biblioteca unui anume domn Whittlesea. Domnul Whittlesea avea o soție care scrisese câteva piese de teatru, dintre care două se și jucaseră la Drury Lane Theatre. E limpede, spunea Pantler, că o femeie care se umilește într-atât încât să scrie piese de teatru nu s-ar da în lături de la nimic; el sugeră că doamna Whittlesea falsificase scrisorile „[...] pentru a ridica ginta femeiască mai presus de locul firesc pe care i-1 hărăzise Dumnezeu*’. Domnul Whittlesea îl provocă atunci pe William Pantler la duel, iar Pantler, care era un savant până în vârful unghiilor și nu știa nimic despre arme și lupte, își ceru scuze și publică o dezmințire formală a acuzațiilor sale împotriva doamnei Whittlesea.

Mr Norrell folosea cu dragă inimă vrăjile lui Pevensey, căci era convins de mult că Pevensey fusese bărbat. Cât despre scrisori - având în vedere că nu conțineau nici un cuvânt despre magie - Mr Norrell nici nu le luase în seamă. Jonathan Strange era de altă părere. El credea că, pentru a rezolva acest mister, nu era nevoie decât să se găsească răspunsul la următoarea întrebare: i-ar fi dat Martin Pale lecții de magie unei femei? Tot Strange era de părere că da. La urma urmei, Martin Pale pretindea că fusese chiar el învățăcelul unei femei - Catherine de Winchester.

⁹⁸ Thaddeus Hickman (1700-1738), autor al unei biografii a lui Martin Pale.

În seara aceleiași zile, intrând în salon, Arabella fu uimită să descopere că tot covorul era acoperit cu bucățele de hârtie pe care erau notate vrăji și fragmente din conversațiile cu Mr Norrell. Strange se afla în mijlocul camerei, uitându-se exasperat la hârtii, cu mâinile în cap.

— Despre ce aș putea oare să scriu în următorul articol pentru *Gentleman's Magazine*? întrebă el.

— Nu știu, dragul meu. Mr Norrell nu ți-a sugerat nimic?

Strange se încruntă.

— Nu știu de ce, dar are impresia că articolul e deja gata.

— Hm... ce zici de legătura dintre arbori și magie? sugeră Arabella. Deunăzi spuneai că acest subiect e foarte interesant, însă destul de neglijat, din păcate.

Strange luă o foaie albă de hârtie și începu să noteze ceva cu înfrigurare.

— Stejarii sunt prietenoși și te pot apăra de dușmani dacă sunt convinși că lupți pentru o cauză dreaptă. Pădurile de mesteceni sunt cunoscute pentru faptul că în ele poți găsi uși către Faerie. Frasinii nu se vor opri din jelit până la revenirea acasă a Regelui Corb⁹⁹. Nu, nu! Nu e bine. Nu pot să scriu așa ceva. Norrell o să facă o criză dacă vede așa ceva, zise el, apoi mototoli hârtia și o aruncă în foc.

— Ah! Ei bine, atunci poate că vrei să mă asculți o clipă, spuse Arabella. Astăzi i-am făcut o vizită lui lady Westby; acolo am cunoscut o tânără foarte ciudată, care pare convinsă că tu o înveți magie.

Strange ridică o clipă privirea din hârtii.

— Nu învăț pe nimeni magie, spuse el.

— Nu, dragul meu, zise Arabella răbdătoare. Știu că nu. Tocmai asta face ca situația să fie atât de neobișnuită.

— Și cum o cheamă pe persoana asta cu idei ciudate?

— Domnișoara Gray.

---

⁹⁹ „Iedera a promis să-i lege pe dușmanii Angliei,
Măceșii și mărăcinii au promis să-i biciuiască,
Păducelul a promis că va răspunde la orice întrebări,
Mesteacănul a spus că va face să apară uși către alte tărâmurii,
Tisa ne-a adus arme,
Corbul i-a pedepsit pe dușmani,
Stejarul a vegheat asupra dealurilor din zare,
Ploaia a spălat toată tristețea.”

Această zicătoare tradițională englezească enumeră diferitele înțelegeri pe care John Uskglass, Regele Corb, le-a făcut cu pădurile în numele Angliei.

— Nu o cunosc.

— E o fată elegantă și stilată, dar nu frumoasă. Se pare că e foarte bogată și înnebunită după magie. Toată lumea spune asta. Are un evantai împodobit cu portretele voastre – al tău și al lui Mr Norrell – și a citit absolut toate scrierile publicate de tine și de lordul Portishead.

Strange o privi gânditor câteva clipe, motiv pentru care Arabella făcu presupunerea greșită că se gândește la ce îi spusese ea. Însă, atunci când el vorbi în cele din urmă, spuse, pe un ton de muștrare blândă, doar atât:

— Draga mea, stai pe hârtiile mele.

Apoi o luă de braț și o împinse ușurel ceva mai departe.

— Mi-a spus că ți-a plătit patru sute de guinee pentru privilegiul de a-ți fi elevă. Zice că tu i-ai trimis în schimb scrisori în care îi explici diverse vrăji și îi recomanzi cărți pe care să le citească.

— Patru sute de guinee! Ei bine, asta e într-adevăr ciudat. Poate că n-ar fi exclus să uit o domnișoară, însă patru sute de guinee sunt imposibil de uitat, așa zice. Atenția lui Strange fu atrasă de o foaie de hârtie pe care o luă de jos și începu să o citească.

— Mai întâi m-am gândit că poate a inventat această poveste ca să mă facă geloasă și să provoace o ceartă între noi, dar mania ei pare a fi de altă natură. Obiectul admirației ei nu ești tu ca persoană, ci profesia ta. Eu, una, nu pricep nimic. Ce-o fi cu scrisorile astea? Cine să le fi scris?

Strange luă un carnețel (care se întâmplă să fie carnețelul cu socoteli al Arabellei și nu-l privea deloc pe Strange) și începu să noteze grăbit ceva în el.

— Jonathan!

— Mmm?

— Ce să-i spun domnișoarei Gray dacă o revăd?

— Întreab-o ce s-a întâmplat cu cele patru sute de guinee. Spune-i că deocamdată n-am primit niciun sfanț.

— Jonathan! E o chestiune cât se poate de serioasă.

— Ah! Sunt într-un acord. Puține lucruri pe lume sunt mai serioase decât patru sute de guinee.

Arabella spuse încă o dată că era o situație extrem de ciudată. Îi spuse lui Strange că se simțea îngrijorată din pricina domnișoarei Gray și că dorea să stea de vorbă cât mai curând cu ea, pentru ca misterul să fie deslușit. Însă toate astea le spuse doar pentru sine, căci știa foarte bine că Strange nu o mai asculta.

Câteva zile mai târziu, Strange și Sir Walter Pole jucau biliard la Bedford, în Covent Garden. Jocul ajunsese într-un *impasse*, căci Sir Walter începuse, după obicei, să-l acuze pe Strange că mișcă bilele cu ajutorul magiei.

Strange declară că nu făcuse așa ceva.

— V-am văzut când v-ați dus mâna la nas, protestă Sir Walter.

— Doamne sfinte! strigă Strange. Nu mai poate omul nici să strănute? Sunt răcit.

Alți doi prieteni ai lui Strange și ai lui Sir Walter, locotenent-colonelul Colquhoun Grant și colonelul Manningham, care îi priveau cum joacă, spuseră că, dacă Strange și Sir Walter aveau de gând să se certe, poate că nu era nevoie să țină și masa de biliard pentru asta. Colquhoun Grant și colonelul Manningham sugerară discret că mai erau și alții pe acolo – mai interesați de jocul în sine – care își așteptau rândul. Discuția se prelungi și deveni din ce în ce mai înflăcărată, astfel că doi domni de la țară avură proasta inspirație să vâre capul pe ușă și să întrebe când avea să se elibereze masa de biliard; nu știau că marți seara sala de biliard de la Bedford era de obicei considerată proprietatea privată a lui Sir Walter Pole și a lui Jonathan Strange, precum și a prietenilor apropiați ai acestora.

— Pe cinstea mea, zise Colquhoun Grant, nu știu. Probabil că nu se va elibera prea curând, totuși.

Unul din cei doi domni de la țară era un bărbat corpulent și vânjos, îmbrăcat cu o haină dintr-o țesătură cafenie și încălțat cu niște cizme care ar fi fost mai potrivite la un târg de provincie, și nu în regiunea atât de modernă și de elegantă a Bedfordului. Celălalt era un omuleț fără vlagă, având întipărită pe chip o expresie de uimire perpetuă.

— Dar, domnule, zise primul către Strange, pe un ton cât se poate de rațional, văd că stați de vorbă, nu jucați. Domnul Tantony și cu mine suntem din Nottinghamshire. Am comandat cina, dar ni s-a spus că trebuie să așteptăm o oră până când va fi gata. Dați-ne voie să jucăm o partidă până vă terminați dumneavoastră conversația, după care vă vom lăsa bucuroși să treceți din nou la masă.

Vorbise cu o politețe desăvârșită, însă cu toate astea cei din grupul lui Strange se simțiră lezați. Se vedea limpede că omul e fermier sau neguțator și nu le făcea nici o plăcere să-l audă că le spune lor ce să facă.

— Dacă vă uitați bine la masă, spuse Strange, veți vedea că abia am început partida. Să-i ceri unui gentilom să-și întrerupă jocul înainte de a fi terminat – ei bine, domnule, să știți că așa ceva nu se face la Bedford.

— Ah! Nu se face? spuse domnul din Nottinghamshire amabil. În acest caz vă cer iertare. Dar ați putea, vă rog, să-mi spuneți măcar atât: credeți că va fi o partidă lungă sau una scurtă?

— V-am spus deja, zise Grant, că nu știm.

Îi aruncă apoi lui Strange o privire care spunea cât se poate de limpede: „Dar prost mai e individul!”

În acel moment, pe domnul din Nottinghamshire îl lovi bănuiala că Strange și ai lui nu numai că nu voiau să fie amabili, ci chiar țineau morțiș să se arate nepoliticoși. Se încruntă și arată către mărunțelul fără vlagă de lângă el.

— Aceasta e prima vizită a domnului Tantony la Londra, și nu are de gând să mai revină. Am ținut în mod special să-i arăt cafeneaua Bedford; nu credeam să descopăr aici niște oameni atât de puțin amabili.

— Ei bine, dacă nu vă place aici, spuse Strange furios, nu pot decât să vă sugerez să vă întoarceți de unde ați venit... Nothing-shire¹⁰⁰ ați spus, parcă?

Colquhoun Grant îl privi rece pe domnul din Nottinghamshire și remarcă fără vreo adresă anume:

— Nici nu mă mir că agricultura merge atât de prost. Fermierii au început, văd, să umble hai-hui prin țară. Dai peste ei pe unde nici nu te aștepti. Nu mai țin seama decât de propriile plăceri. Mă întreb: oare în Nottinghamshire nu e grâu de semănat? Nu sunt porci de hrănit?

— Domnul Tantony și cu mine nu suntem fermieri, domnule! exclamă indignat domnul din Nottinghamshire. Suntem berari. Berea Gatcombe & Tantony Entire Stout, cea mai cunoscută marcă pe care o producem, e vestită în trei comitate!

— Vă mulțumim, dar avem deja destulă bere și destui berari aici, în Londra, spuse colonelul Manningham. Așa că nu e cazul să mai zăboviți din pricina noastră.

— Dar n-am venit aici să vindem bere! Am venit pentru un scop mult mai nobil! Domnul Tantony și cu mine suntem pasionați de magie! Credem că e de datoria oricărui gentilom care ține la țara lui să afle cât mai multe despre acest subiect. Londra nu mai e doar capitala Marii Britanii – a devenit centrul erudiției magice. Domnul Tantony își dorea fierbinte de mulți ani să învețe magie, însă această artă era într-o stare atât de jalnică, încât prietenul

---

¹⁰⁰ Joc de cuvinte: Nothing-shire = aproximativ „Ținutul de nimic” (n.tr.)

meu ajunsese la disperare. Prietenii l-au îndemnat să nu mai fie atât de trist; i-am spus că, atunci când lucrurile merg cum nu se poate mai prost, va veni cu siguranță o îndreptare. Și am avut dreptate, căci la foarte puțin timp după aceea au apărut doi dintre cei mai mari magicieni pe care i-a cunoscut vreodată Anglia. Mă refer, desigur, la Mr Norrell și la domnul Strange! Minunile săvârșite de aceștia le-au dat motive englezilor să binecuvânteze iarăși patria în care s-au născut și l-au încurajat pe domnul Antony în speranța lui că într-o zi va face și el parte din familia magicienilor.

— Chiar așa? Ei bine, eu unul cred că va fi dezamăgit, observă Strange.

— Atunci, domnule, aflați că vă înșelați amarnic! strigă domnul din Nottinghamshire triumfător. Domnul Antony este instruit în domeniul artelor magice de către însuși domnul Strange!

Din nefericire, în clipa aceea Strange tocmai se întindea peste masă, stând într-un picior, și încerca să lovească o bilă. Surprinderea lui la auzul acestor vorbe fu atât de mare, încât rată complet lovitura, lovi tacul de mantă și căzu grămadă.

— Cred că e vorba de o neînțelegere, spuse Colquhoun Grant.

— Nu, domnule. Nu e nici o neînțelegere, spuse domnul din Nottinghamshire, exasperant de calm.

Strange, ridicându-se de jos, spuse:

— Și cum arată acest domn Strange?

— Din păcate, spuse domnul din Nottinghamshire, nu pot să vă dau informații exacte despre acest aspect. Domnul Antony nu l-a văzut niciodată pe domnul Strange. Instruirea domnului Antony se realizează exclusiv prin corespondență. Însă sperăm să-l zărim pe domnul Strange pe stradă. Mâine ne ducem până în Piața Soho numai și numai ca să îi vedem casa.

— Corespondență! exclamă Strange.

— Aș zice că instruirea prin corespondență nu poate fi prea grozavă, spuse Sir Walter.

— Ba dimpotrivă! strigă domnul din Nottinghamshire. Scrisorile domnului Strange sunt pline de sfaturi înțelepte și fac dovada unei înțelegeri profunde a stării magiei englezești. De pildă, zilele trecute domnul Antony i-a scris domnului Strange, cerându-i o vrajă cu care să oprească ploaia – în regiunea noastră plouă foarte mult. Chiar a doua zi domnul Strange i-a răspuns; i-a scris că, deși există, într-adevăr, o mulțime de vrăji cu care ploaia și vremea bună pot fi controlate la fel de ușor ca piesele pe o tablă de

șah, el unul nu ar folosi aceste vrăji decât în cazuri de extremă urgență, și l-a sfătuit pe domnul Tantony să-i urmeze exemplul. Magia englezească, scrie domnul Strange, a răsărit din pământul englezesc și, într-un fel, a fost hrănită de ploaia englezească. Domnul Strange mai spune că, dacă influențăm mersul firesc al vremii în Anglia, înseamnă să influențăm Anglia, iar dacă influențăm Anglia riscăm să distrugem însăși fundația magiei englezești. Am considerat că acest raționament dovedește fără urmă de îndoială geniul domnului Strange, nu-i așa, domnule Tantony? Încheie domnul din Nottinghamshire, dându-i un mic ghiont prietenului său, care clipi de câteva ori în semn de încuviințare.

— Ați spus vreodată așa ceva? murmură Sir Walter.

— Ei, drăcie! Mi se pare că da, răspunse Strange. Cred că am spus ceva de genul acesta... oare când să fi fost? Vinerea trecută, parcă.

— Și cui i-ați spus asta?

— Lui Norrell, bineînțeles.

— Și mai era cineva de față?

Strange rămase tăcut o clipă.

— Drawlight, zise el încet.

— Ah!

— Domnule, îi spuse Strange gentilomului din Nottinghamshire. Vă cer iertare că v-am jignit adineauri. Însă trebuie să recunoașteți că felul în care mi-ați vorbit nu a fost tocmai... Pe scurt, sunt iute la mânie, iar dumneavoastră m-ați provocat. Eu sunt Jonathan Strange și regret să vă spun că până astăzi n-am auzit niciodată nici de dumneavoastră, nici de domnul Tantony. Presupun că domnul Tantony și cu mine am fost victimele unei farse de prost-gust. Spuneți-mi, domnul Tantony plătește ceva pentru această instruire, nu-i așa? Puteți să-mi spuneți unde anume trimite banii? Dacă adresa e pe strada Little Ryder, atunci nici nu-mi mai trebuie altă dovadă.

Din păcate, gentilomul din Nottinghamshire și domnul Tantony și-l imaginaseră pe Strange ca fiind un bărbat înalt, cu pieptul lat și cu o barbă lungă și albă, un domn care vorbea tăgănat și se îmbrăca în haine demodate. Cum domnul Strange care se afla în fața lor era zvelt, cu obrazul ras, iute la vorbă și îmbrăcat ca toți ceilalți domni bogați și mondeni de la Londra, nu s-au lăsat convinși așa de ușor că el era cel în cauză.

— Asta se poate rezolva foarte ușor, spuse Colquhoun Grant.

— Bineînțeles, spuse Sir Walter. Am să chem un chelner. Dacă nu aveți încredere în cuvântul unui gentilom, poate că cel al unui servitor are să vă mulțumească. John! Vino aici! Avem nevoie de tine!

— Nu, nu, nu! strigă Grant. Nu la asta m-am referit. John, poți să pleci. Nu avem nevoie de tine. Există o sumedenie de lucruri pe care le-ar putea face domnul Strange pentru a-și dovedi talentul extraordinar de magician, lucruri mult mai convingătoare decât niște simple mărturii verbale. La urma urmei, îl avem printre noi pe cel mai mare magician al zilelor noastre.

— Stați puțin, spuse cel din Nottinghamshire încruntându-se. Titlul acesta îi aparține lui Mr Norrell, nu-i așa?

Colquhoun Grant zâmbi.

— Colonelul Manningham și cu mine am avut onoarea, domnule, de a lupta alături de Alteța Sa ducele de Wellington în Spania. Vă asigur că acolo nu știam nimic despre Mr Norrell. Domnul Strange – aici de față – a fost cel în care am avut încredere acolo. Acum, dacă ar face o vrajă uimitoare, sunt sigur că îndoielile dumneavoastră s-ar risipi și marele respect pe care îl purtați magiei și magicianilor din Anglia v-ar sili să recunoașteți adevărul. V-ați simți, desigur, obligat să-i spuneți tot ce știți despre aceste scrisori false, încheie Grant, privindu-l întrebător pe gentilomul din Nottinghamshire.

— Ce să zic, spuse gentilomul din Nottinghamshire, sunteți niște oameni foarte ciudați, asta e sigur; nu-mi dau seama ce urmăriți cu povestea asta a dumneavoastră. Vă spun sincer, tare m-aș mira ca scrisorile cu pricina să fie false; la urma urmei, din fiecare rând reiese o cunoaștere profundă și amănunțită a magiei englezești!

— Dar, vedeți dumneavoastră, spuse Grant, dacă ticălosul acesta s-a folosit chiar de vorbele domnului Strange pentru a-și fabrica scrisorile lui mincinoase, atunci s-ar explica totul, nu-i așa? Bun... acum, ca să vă dovedească că este într-adevăr cine pretinde, domnul Strange vă va arăta ceva nemaivăzut!

— Cum așa? spuse cel din Nottinghamshire. Ce-o să facă?

Grant zâmbi larg și se întoarse către Strange, cuprins parcă și el de curiozitate.

— Chiar așa, Strange. Ce-o să faci?

Dar cel care răspunse fu Sir Walter. Clătină din cap în direcția unei oglinzi venețiene ce acoperea aproape tot peretele și care în acel moment nu reflecta decât întuneric, apoi spuse:

— Va intra în acea oglindă și nu va mai ieși.

Toate oglinzile lumii

Noiembrie 1814

Satul Hampstead se află la opt kilometri de Londra, înspre nord. Pe vremea bunicilor noștri era o adunătură complet neinteresantă de ferme și căsuțe, însă acest loc atât de rustic aproape pe Londra atrăgea încă de pe atunci o mulțime de oameni care se bucurau de aerul curat și de verdeață. Au fost amenajate un turf și un gazon pentru jocul cu bile, pentru distracția vizitatorilor. Au apărut și chioșcuri unde se vindeau prăjiturele și ceai. Cei bogați au început să-și cumpere case de vacanță în zonă și Hampsteadul a ajuns destul de repede la statutul său de astăzi: una dintre stațiunile de odihnă favorite ale societății mondene de la Londra. În scurt timp s-a transformat din sătuc într-un loc de dimensiuni respectabile – aproape un orașel.

La două ore după ce Sir Walter, colonelul Grant, colonelul Manningham și Jonathan Strange se certaseră cu gentilomul din Nottinghamshire, o trăsură intră în Hampstead venind dinspre Londra și coti pe o uliță întunecoasă, mărginită de tufe bogate de soc, liliac și măceș. Trăsura înaintă până în dreptul unei case de la capătul uliței, unde se opri, și din ea coborâ domnul Drawlight.

Casa fusese odinioară o fermă, dar în ultimii ani i se aduseseră multe îmbunătățiri. Ferestrele mici, țărănești – gândite mai degrabă să țină frigul afară decât să lase lumina înăuntru – fuseseră lărgite și îndreptate; un portic sprijinit de coloane înlocuise ușa strimță, de țară; grădina de legume fusese desființată, iar în locul ei apăruseră o grădină cu flori și arbuști.

Domnul Drawlight ciocăni la ușă. Îi deschise o servitoare care îl conduse de îndată într-un salon. Probabil că mai demult această încăpere servise drept cameră de zi, însă toate însemnele stării ei originale fuseseră ascunse sub tapete scumpe franțuzești, covoare persane și cele mai moderne piese de mobilier englezești.

Drawlight nu așteptase decât câteva minute, când intră o femeie. Era înaltă, bine făcută și frumoasă. Purta o rochie din catifea stacojie și gâtul alb îi era pus în valoare de un colier sofisticat din mărgele de jais.

Printr-o ușă deschisă aflată dincolo de coridor se zărea sufrageria, la fel de bogat decorată ca și salonul. Pe masă se afla un tacâm rămas de la cină, care sugera că femeia luase masa singură. Se părea că-și pusese rochia roșie și colierul negru pentru propria plăcere.

— Ah, doamnă! strigă Drawlight, sărind în picioare. Sper că sunteți bine?

Femeia flutură din mână a lehamite.

— Presupun că da. Pe cât de bine se poate simți o femeie care nu are nici companie, nici ocupație.

— Cum! strigă Drawlight pe un ton șocat. Sunteți singură aici?

— Am o singură tovarășă - o mătușă bătrână care mă bate la cap cu fleacuri bisericești.

— Vai, doamnă! strigă Drawlight. Nu vă pierdeți timpul cu rugăciuni și predici. Nu veți găsi nici o mângâiere în ele. Mai bine concentrați-vă asupra *răzbunării*.

— Asta voi face. Asta și fac, spuse ea simplu, apoi se așează pe canapea în fața ferestrei. Spuneți-mi, ce mai fac domnul Strange și Mr Norrell?

— O, sunt ocupați, doamnă! Ocupați, ocupați, ocupați! Tare mi-aș dori, de dragul lor, ca și al dumneavoastră, să nu fie atât de ocupați. Chiar ieri domnul Strange a întrebat de dumneavoastră. Voia să știe dacă sunteți într-o stare de spirit bună. „Ah! O duce binișor, i-am spus, binișor, nimic mai mult.“ Domnul Strange este șocat, doamnă, sincer șocat de purtarea atât de crudă a familiei dumneavoastră.

— Chiar așa? Mi-aș dori ca indignarea aceasta să se manifeste într-un chip mai practic, spuse ea rece. I-am plătit mai bine de o sută de guinee și încă nu a făcut nimic. M-am săturat să aranjez totul prin intermediari, domnule Drawlight. Transmiteți-i domnului Strange salutările mele. Spuneți-i că sunt gata să mă întâlnesc cu el oriunde dorește, la orice oră din zi sau din noapte. Pentru mine ora nu are nici o importanță, căci nu am nimic altceva de făcut.

— Vai, doamnă! Cât mi-aș dori să pot face ceea ce-mi cereți. Cât și-ar dori asta și domnul Strange! Însă mă tem că e cu neputință.

— Îmi tot spuneți asta, dar nu mi-ați dat niciun motiv - sau cel puțin niciunul care să mă mulțumească. Presupun că domnul Strange se teme de

ce va spune lumea dacă ne vede împreună. Însă întâlnirea poate avea loc în taină. Nu trebuie să afle nimeni.

— O, doamnă! Ați înțeles greșit firea domnului Strange! Nimic nu l-ar bucura mai mult decât o ocazie de a le arăta tuturor cât de mult îi disprețuiește pe cei care vă persecută. Nu, motivul pentru care se arată atât de prevăzător are legătură numai și numai cu dumneavoastră. Vedeți, se teme că...

Însă femeia nu apucă să mai afle de ce anume se temea domnul Strange, pentru că în clipa aceea Drawlight se opri brusc și privi în jur cu o expresie de intensă nedumerire pe chip.

— Pentru Dumnezeu, ce-a fost asta? întrebă el.

Parcă se deschisese undeva o ușă, sau chiar mai multe uși. În casă părea că intrase o briză, aducând cu ea miresmele pe jumătate uitate ale copilăriei. Lumina se schimbă și toate umbrele din odaie cădeau parcă altfel. Asta era tot; și totuși, așa cum se întâmplă adesea atunci când e pe care să se înfăptuiască o vrajă, atât Drawlight, cât și femeia aveau senzația clară că toate certitudinile lumii celor văzute dispăruseră dintr-odată. Senzația că, dacă ar fi atins orice obiect de lângă ei, acesta ar fi putut să nu se mai afle acolo.

Pe peretele din spatele canapelei unde ședea femeia se afla o oglindă mare. În ea se vedeau o a doua lună mare și albă dincolo de o a doua fereastră înaltă și întunecată, precum și o a doua încăperea slab luminată. Însă Drawlight și femeia nu apăreau în odaia din oglindă. Acolo unde ar fi trebuit să se afle reflexia lor era o zonă tulbure ce se transformă treptat într-un fel de umbră, o siluetă nedeslușită ce venea către ei. Urmărind drumul parcurs de această siluetă se vedea clar că încăperea din oglindă nu semăna deloc cu originalul; ceea ce le făcea să pară la fel era un joc bizar de lumini și perspectivă – întocmai ca cele pe care le vedem la teatru. Încăperea din oglindă părea de fapt a fi un coridor lung. Părul și haina misterioasei siluete fluturau în bătaia unui vânt care nu se simțea în încăperea de dincoace de oglindă și, cu toate că cel de dincolo înainta grăbit către sticla ce separa cele două încăperi, îi luă destul de mult timp să ajungă. În cele din urmă însă ajunse la geamul despărțitor și, preț de o clipă, silueta lui mare și întunecată se profilă amenințător în spatele oglinzii; chipul îi era mai departe ascuns de umbre.

În clipa următoare, Strange sări frumușel din oglindă, cu un zâmbet fermecător pe chip, și le dădu bună seara lui Drawlight și femeii.

Așteptă o clipă, oferindu-le parcă celor doi răgazul de a spune ceva; când văzu că nu primește niciun răspuns, urmă:

— Sper, doamnă, că veți avea bunătatea să-mi iertați vizita la o oră atât de târzie. Ca să vă spun drept, drumul a fost puțin mai ocolit decât mă așteptam. Am cotit greșit la un moment dat și aproape că am ajuns în... de fapt, nu prea știu unde am ajuns.

Se opri iarăși din vorbit, așteptând parcă să-l invite cineva să ia loc. Cum cei doi se încăpățâneau să nu scoată o vorbă, se așeză fără să-l mai poftască nimeni.

Drawlight și femeia în roșu îl priveau cu ochii mari. El le adresă din nou un zâmbet.

— Am făcut cunoștință cu domnul Tantony, îi spuse el lui Drawlight. Un gentilom cât se poate de plăcut, dar nu foarte vorbăreț. Însă prietenul lui, domnul Gatcombe, mi-a spus tot ce voiam să știu.

— Sunteți domnul Strange? Întrebă femeia în roșu.

— Da, doamnă.

— Ah, ce bine îmi pare. Domnul Drawlight tocmai îmi explica de ce nu vom putea să ne întâlnim niciodată.

— E adevărat, doamnă, că până acum împrejurările nu s-au arătat favorabile unei întâlniri între noi. Domnule Drawlight, vă rog, faceți prezentările.

Drawlight murmură numele femeii în roșu:

— Doamna Buliworth.

Strange se ridică, se înclină în fața doamnei Buliworth, apoi se așeză la loc.

— Domnul Drawlight v-a pus, cred, la curent cu situația îngrozitoare în care mă aflu, spuse doamna Buliworth.

Strange clătină ușor din cap, un gest care ar fi putut însemna orice, sau ar fi putut să nu însemne nimic. Spuse:

— O relatare făcută de cineva din afară nu are niciodată aceeași valoare ca povestea spusă de cel sau cea care se află chiar în mijlocul evenimentelor. S-ar putea să existe anumite amănunte de o importanță vitală pe care domnul Drawlight să le fi omis, dintr-un motiv sau altul. Faceți-mi această plăcere, doamnă. Spuneți-mi chiar dumneavoastră povestea.

— Toată?

— Toată.

— Prea bine. După cum știți, sunt fiica unui gentilom din Northamptonshire. Tatăl meu este foarte bogat, are o casă imensă și un venit substanțial. Însă cei din familia mea m-au încurajat mereu să cred că, date fiind frumusețea și talentele mele, aș putea să ajung la o poziție socială mai înaltă.

Acum doi ani m-am căsătorit – o căsătorie exact cum sperasem. Domnul Buliworth este bogat; am ajuns să fac parte din cercurile cele mai exclusiviste. Însă nu eram fericită. Vara trecută am avut nenorocul să cunosc un bărbat plin de toate calitățile care îi lipsesc domnului Buliworth: chipeș, spiritual, amuzant. Câteva săptămâni au fost de ajuns ca să mă conving că îl preferam pe acest bărbat oricărui altuia. Doamna Buliworth ridică ușor din umeri, apoi urmă: Cu două zile înainte de Crăciun am plecat din casa soțului meu în compania acestui domn. Speram – de fapt, eram sigură – că voi divorța de domnul Buliworth și că mă voi căsători cu el. Însă intențiile lui erau altele. La sfârșitul lunii ianuarie ne-am certat și prietenul meu m-a părăsit. S-a întors la el acasă și și-a reluat viața obișnuită, însă pentru mine o întoarcere asemănătoare nu mai era posibilă. Soțul meu m-a repudiat. Prietenii nu voiau să mă mai vadă.

Am fost nevoită să apelez la mila tatei, care mi-a spus că îmi va asigura cele necesare toată viața, însă cu condiția să trăiesc într-o izolare totală. Nu mai am parte de baluri, de petreceri, de prieteni. Nu mai am parte de nimic. Privi în zare o clipă, contemplând parcă tabloul desfătărilor pierdute pe veci,

dar imediat își luă seama și declară: Și acum, să trecem la treabă! Se ridică, se duse la o măsuță de scris, deschise un sertar și scoase de acolo o hârtie pe care i-o întinse lui Strange. Așa cum mi-ați spus, am întocmit o listă cu toți cei care m-au trădat, spuse ea.

— Ah, v-am spus deci să alcătuiți o listă, da? zise Strange, luând hârtia. Cât de meticulos și organizat sunt! Ah, dar văd că lista e destul de lungă.

— O! zise doamna Buliworth. Fiecare nume va fi considerat un comision separat; vă veți primi plata pentru fiecare. Mi-am permis să notez în dreptul fiecărui nume pedeapsa pe care aș dori să o primească. Dar poate dumneavoastră, având cunoștințe superioare de magie, veți sugera niște pedepse mai potrivite pentru dușmanii mei. Vă rog să-mi spuneți ce părere aveți.

— Sir James Southwell. Gută, citi Strange.

— E tatăl meu, îi explică doamna Buliworth. M-a sâcâit îngrozitor cu discursuri despre răutatea de care am dat dovada și m-a exilat definitiv din casa în care am crescut. Din multe puncte de vedere el e de vină pentru toată nefericirea mea. Aș vrea ca inima să-mi fie și mai împietrită, ca să pot cere pentru el o boală mai gravă. Dar nu pot. Probabil că asta e slăbiciunea femeilor, despre care se vorbește mereu.

— Guta este extrem de dureroasă, observă Strange. Cel puțin așa mi s-a spus.

Doamna Buliworth făcu un gest de nerăbdare.

— Domnișoara Elizabeth Church, continuă Strange. Să rupă logodna. Cine e domnișoara Elizabeth Church?

— O verișoară a mea - o fată plecticoasă, care stă toată ziua cu acul în mână. Nimeni nu i-a acordat nici o atenție până când m-am căsătorit eu cu domnul Buliworth. Acum însă aflu că urmează să se mărite cu un preot, iar tata i-a dăruit un cec cu care să-și cumpere rochia de mireasă și mobilă nouă. Le-a mai promis preotului și lui Lizzie că se va folosi de relațiile pe care le are ca să-i ajute să avanseze pe scara socială. Are de gând să le facă viața cât mai ușoară. Cei doi vor locui la York și se vor duce la tot felul de serate, cine și baluri și vor avea parte de toate plăcerile vieții care mi s-ar fi cuvenit mie. Domnule Strange, zise ea, devenind dintr-odată agitată, există, nu-i așa, vrăji care să-l facă pe preot să n-o mai poată suferi pe Lizzy? Să se înfioare dezgustat atunci când îi aude glasul?

— Nu știu, spuse Strange. Nu m-am gândit niciodată la această chestiune. Presupun că există. Apoi, revenind la listă: Domnul Buliworth...

— Soțul meu, spuse ea.

— ... Să fie mușcat de câini.

— Are șapte fiare mari și negre pe care le iubește mai mult decât pe oricine.

— Doamna Buliworth senioara – mama soțului dumneavoastră, presupun – să se înece în albia de rufe. Să moară înecată cu dulceață de caise făcută chiar de ea. Să fie închisă din greșeală într-un cuptor de pâine încins. Doamnă, ați notat aici trei morți diferite pentru aceeași femeie. Iertați-mă, doamnă Buliworth, dar să știți că nici cel mai grozav magician nu poate omorî o singură persoană de trei ori.

— Faceți și dumneavoastră ce puteți, spuse doamna Buliworth cu încăpățănare. Femeia e incredibil de îngâmfată când vine vorba de gospodăria ei. M-a plictisit de moarte povestindu-mi despre acest subiect.

— Înțeleg. Mda, aveți, văd, un stil foarte shakespearian. Am ajuns și la ultimul nume. Henry Lascelles. Dar pe domnul acesta îl cunosc, zise Strange, privindu-l întrebător pe Drawlight.

Doamna Buliworth spuse:

— El este cel sub protecția căruia am părăsit casa soțului meu.

— Ah! Și ce soartă vă doriți pentru dumnealui?

— Să ajungă la sapă de lemn, zise ea pe un ton scăzut, dar încrâncenat. Să înnebunească. Să-i ia foc casa. Să contracteze o boală care să-l desfigureze. Să-l calce în picioare un cal! Să-l pândească un răufăcător și să-i taie fața cu cuțitul! Să-l bântuie noapte de noapte o arătare de groază, care să-i alunge somnul! Femeia se ridică în picioare și începu să se plimbe agitată prin cameră. Fiecare faptă rea și dezonorantă pe care a săvârșit-o vreodată să fie făcută publică în ziare! Toată lumea din Londra să-i întoarcă spatele! Să seducă o fată de la țară care să se îndrăgostească nebunește de el și să îl urmărească pretutindeni ani în șir. Să ajungă de răsul lumii din pricina ei, iar ea să nu-i mai dea pace în veci. Să fie acuzat de o nelegiuire din cauza unei erori făcute de cineva. Să treacă prin toată rușinea unui proces și să fie aruncat în închisoare. Să fie stigmatizat! Să fie bătut! Să fie biciuit! Și să fie executat!

— Doamnă Buliworth, spuse Strange, vă rog să vă liniștiți.

Doamna Buliworth se opri din plimbat și din torentul verbal al nenorocirilor trimise pe capul domnului Lascelles, însă nu se putea spune în niciun caz că era liniștită. Respira agitată, tremura din tot trupul și chipul îi era schimonosit într-o grimasă de furie.

Strange așteptă ca femeia să-și mai vină în fire, ca să fie sigur că înțelege spusele lui, apoi începu:

— Îmi pare foarte rău, doamnă Buliworth, dar ați fost victima unei înșelătorii de o mare cruzime. Acest – zise el aruncându-i o privire lui Drawlight – individ v-a mințit. Nici Mr Norrell, nici eu nu am acceptat niciodată să îndeplinim comisioane pentru persoane particulare. Nu l-am angajat niciodată pe acest individ ca agent. Eu nu am auzit niciodată de dumneavoastră până în seara aceasta.

Doamna Buliworth îl privi lung câteva clipe, apoi se întoarse către Drawlight.

— E adevărat?

Nenorocitul de Drawlight își aținti privirea către covor și bălmăji un soi de discurs din care nu se înțeleseseră decât vorbele „doamnă” și „situație deosebită”.

Doamna Buliworth întinse mâna și sună după servitoare.

Fata în casă care îl condusese pe Drawlight în salon apăru imediat.

— Flaverhill, spuse doamna Buliworth, scoate-l de aici pe domnul Drawlight.

Spre deosebire de majoritatea cameristelor din locuințele distinse, care sunt angajate mai ales pentru că sunt drăguțe, Haverhill era o femeie între două vârste cu o înfățișare ce inspira eficiență: avea brațe puternice și o expresie severă pe chip. De data asta însă, n-a fost nevoie să-și folosească prea mult puterea de convingere: domnul Drawlight se arătă recunoscător că i se oferea ocazia să-și ia tălpășița. Își luă bastonul și ieși zorit din încăpere de îndată ce Haverhill deschise ușa.

Doamna Buliworth se întoarse către Strange.

— Vreți să mă ajutați? Vreți să faceți ce v-am cerut? Dacă banii nu sunt destui...

— Ei, banii! spuse Strange cu un gest de refuz. Îmi pare rău, însă, așa cum v-am spus, nu fac astfel de comisioane.

Femeia îl privi lung, apoi spuse mirată:

— Bine, dar chiar nu v-au impresionat deloc nenorocirile mele?

— Dimpotrivă, doamnă Buliworth, un sistem etic ce pedepsește femeia și consideră că bărbatul nu are nici o vină mi se pare cu adevărat detestabil, însă nu pot merge mai departe. Nu pot face rău unor oameni nevinovați.

— Nevinovați! strigă ea. Nevinovați! Cine e nevinovat? Nimeni!

— Doamnă Buliworth, am spus tot ce aveam de spus. Nu pot face nimic pentru dumneavoastră. Îmi pare rău.

Femeia îl privi cu acreală.

— Hmm... foarte bine. Cel puțin aveți decența să nu-mi recomandați căință, fapte bune, lucru de mână și alte aiureli pe care lumea le proslăvește ca leacuri pentru o viață anostă și o inimă zdrobită. Cu toate astea, cred că ar fi mai bine să încheiem aici întrevederea noastră. Bună seara, domnule Strange.

Strange se înclină. Pe când ieșea din încăpere aruncă o privire visătoare către oglinda de deasupra canapelei, ca și cum ar fi preferat să plece pe calea aceea, însă Haverhill îi ținea ușa deschisă, așa că din politețe trebui să iasă pe acolo.

Neavând la dispoziție nici cal, nici trăsură, fu nevoit să parcurgă pe jos cei opt kilometri care despărțeau Hampsteadul de Piața Soho. Ajungând în pragul propriei locuințe, descoperi că luminile erau aprinse în toată casa, deși era aproape ora două dimineața. Nu apucase nici să-și scoată cheia din buzunar, când ușa se dădu de perete și în prag apăru Colquhoun Grant.

— Doamne sfinte! Ce cauți aici? strigă Strange.

Grant nu se osteni să-i răspundă, ci intră înapoi în casă și strigă:

— A sosit, doamnă! E teafăr.

Arabella sosi într-un suflet, gata să se împiedice, urmată imediat de Sir Walter. Apărură și Jeremy Johns și câțiva servitori pe coridorul ce ducea la bucătărie.

— S-a întâmplat ceva? Ceva rău? întrebă Strange, privindu-i surprins pe toți.

— Ah, cap sec ce ești! râse Grant, lovindu-l afectuos după ceafă. Am fost îngrijorați din pricina dumatăle! Unde naiba ai fost?

— La Hampstead.

— La Hampstead! exclamă Sir Walter. Ah, bine că sunteți teafăr! Aruncându-i o privire Arabellei, urmă agitat: Mă tem că am neliniștit-o pe doamna Strange fără motiv.

— O! îi spuse Strange soției lui. Doar nu ți-a fost frică? N-am pățit absolut nimic. Niciodată nu pățesc nimic, știi doar.

— Ați văzut, doamnă? zise colonelul Grant voios. V-am spus eu! În Spania, domnul Strange se afla adesea în mare primejdie, însă nu eram niciodată îngrijorați din pricina lui. E prea deștept să i se întâmple ceva.

— Dar de ce stăm pe hol? întrebă Strange.

Pe drumul de întoarcere de la Hampstead se gândise numai la magie și sosise acasă hotărât să încerce anumite vrăji. Când colo, acasă la el se afla o adunătură întregă de oameni care vorbeau toți în același timp. Nu e de mirare că Strange se cam bosumflă.

Îi conduse pe toți în salon și îl trimise pe Jeremy după vin și după ceva de mâncare. După ce îi văzu pe toți așezați, spuse:

— Lucrurile stau exact cum credeam. Drawlight pune la cale niște aranjamente, vârandu-ne pe Norrell și pe mine în toate soiurile de magie neagră posibile. L-am găsit împreună cu o tânără femeie extrem de agitată, care voia ca eu să-i chinui rudele cu tot felul de vrăji îngrozitoare.

— Ah, oribil! spuse colonelul Grant.

— Și Drawlight ce-a spus? întrebă Sir Walter. Cum și-a explicat purtarea?

— Ha! Strange scoase un mic hohot de râs lipsit de orice vioișie. N-a spus nimic. Pur și simplu și-a luat tâlpășița – lucru pentru care mi-a părut destul de rău, de altfel; tare aș mai fi vrut să-l provoc la duel.

— Aha! zise Arabella dintr-odată. Deci acum s-a ajuns la dueluri, da?

Sir Walter și Grant o priviră amândoi alarmați, dar Strange era prea absorbit de ceea ce spunea ca să observe expresia furioasă de pe chipul ei.

— Bine, presupun că oricum nu ar fi acceptat, dar mi-ar fi plăcut să-l sperii nițel. Dumnezeu știe că o merită din plin.

— Dar nu ne-ai spus nimic despre tărâmul acesta sau calea – sau ce o fi – din spatele oglinzii, spuse colonelul Grant. Este așa cum vi l-ați imaginat?

Strange clătină din cap.

— Nu am cuvinte să îl descriu. Tot ce am făcut eu și Mr Norrell e un fleac pe lângă ce am văzut acolo! Și totuși, avem îndrăzneala să ne numim magicieni!

Aș vrea să vă pot descrie măcar în termeni vagi grandoarea pe care am văzut-o! Dimensiunile și complexitatea acestui tărâm! Marile coridoare de piatră care se întind la nesfârșit, în toate direcțiile! La început am încercat să-mi dau seama cât sunt de lungi și de numeroase, dar am renunțat curând. Păreau fără sfârșit. Erau acolo și niște canale cu apă stătătoare, mărginite de diguri de piatră. Apa părea neagră în lumina slabă. Am văzut niște scări ce urcau atât de sus, încât nu le vedeam capătul și altele ce coborau către un întuneric de nepătruns. Fără veste, am trecut pe sub o arcadă și m-am trezit pe un pod de piatră ce traversa un peisaj întunecat și pustiu. Podul era atât de vast, încât nu-i vedeam capătul. Închipuiți-vă cum ar arăta un pod care să

unească Islingtonul de Twickenham! Sau Yorkul de Newcastle! Și pretutindeni, pe coridoare și pe pod deopotrivă, am văzut imaginea lui.

— Imaginea cui? Întrebă Sir Walter.

— A omului pe care Norrell și cu mine l-am ponegрит în aproape toate scrierile noastre. Omul al cărui nume Norrell nici nu suportă să-l audă. Omul care a construit coridoarele, canalele, podul, totul! John Uskglass, Regele Corb! Desigur, întreaga construcție a căzut în ruină de-a lungul veacurilor. Nu știi la ce îi foloseau aceste drumuri lui John Uskglass odinioară, dar se pare că acum nu mai are nevoie de ele. Statuile și zidăria sunt pe jumătate distruse. Raze de lumină pătrund nu se știe de unde. Unele coridoare sunt blocate, altele sunt inundate. Și vă mai spun un lucru foarte curios. Am văzut o mulțime de pantofi aruncați pretutindeni. Probabil că aceștia au aparținut altor călători. În orice caz, erau niște modele foarte demodate și într-o stare jalnică. De aici se poate deduce că aceste coridoare au fost foarte puțin circulat în ultima vreme. De altfel, tot timpul cât m-am plimbat pe acolo n-am mai văzut decât o persoană.

— Ați mai văzut pe cineva acolo? se miră Sir Walter.

— O, da! Cred, cel puțin, că era un om. Am văzut de fapt o umbră înaintând de-a lungul unui drum alb ce traversa mlaștina cea întunecată. Însă eu mă aflam în acea clipă pe un pod, un pod mult mai înalt decât cele din lumea noastră. Pământul părea să se afle la câteva mii de metri sub mine. Când am privit în jos, am văzut pe cineva. Dacă n-aș fi fost atât de hotărât să-l găsesc pe Drawlight, cu siguranță aș fi găsit o cale de a coborâ și m-aș fi luat după cel sau cea de acolo; pentru un magician nimic nu poate fi mai interesant sau mai util decât să stea de vorbă cu o astfel de persoană.

— Dar oare o astfel de persoană e inofensivă? Întrebă Arabella.

— Inofensivă? zise Strange cu o notă de dispreț în glas. O, nu. Nu cred. Dar îmi place să cred că nici eu nu sunt tocmai *inofensiv*. Sper că n-am ratat o șansă unică. Sper că, atunci când mă voi întoarce acolo mâine, voi descoperi un semn care să-mi arate încotro a luat-o misterioasa siluetă.

— Să vă întoarceți! exclamă Sir Walter. Dar sunteți sigur...?

— Ah! îl întrerupse Arabella. Văd eu bine cum vor sta lucrurile de acum! O să bați cărările acelea ori de câte ori Mr Norrell nu va avea nevoie de tine, în timp ce eu voi sta acasă plină de neliniște, întrebându-mă înnebunită dacă te voi mai vedea vreodată!

Strange o privi surprins.

— Arabella? Ce s-a întâmplat?

— Ce s-a întâmplat! Ești hotărât să te expui unor pericole îngrozitoare și ai vrea ca eu să nu spun nimic!

Strange făcu un gest ce trăda în același timp neputință și nevoia de ajutor, de parcă i-ar fi luat martori pe Sir Walter și pe Grant la nedreptatea ce i se făcea. Spuse:

— Bine, dar când ți-am spus că plec în Spania ai fost cât se poate de calmă, cu toate că acolo se desfășura un război sângeros. Acum însă, situația e...

— Cât se poate de calmă? Crede-mă că nu! Mi-a fost groaznic de frică pentru tine – la fel ca tuturor soțiilor și mamelor celor plecați în Spania. Însă am căzut amândoi de acord că aveai o datorie de îndeplinit. Și, de altfel, în Spania aveai alături toată armata britanică, în timp ce de data asta ai de gând să te aventurezi singur acolo. De fapt, nici nu știu ce înseamnă „acolo“!

— Te rog să mă ierți, dar eu știu exact ce înseamnă! E vorba de Drumurile Regelui. Zău așa, Arabella, cred că e puțin cam târziu să-mi spui că nu-ți place meseria mea!

— Ah, cât ești de nedrept! N-am spus niciodată nimic împotriva meseriei tale. Cred că este una dintre cele mai nobile profesii din lume. Sunt peste poate de mândră de ceea ce ați realizat tu și Mr Norrell și nu am spus niciodată să nu înveți toate felurile de magie pe care le consideri utile – însă până azi te-ai mulțumit mereu cu ceea ce găseai în cărți.

— Ei bine, de acum înainte nu va mai fi așa. Să restrângi aria de cercetare a unui magician la cărțile dintr-o bibliotecă, ah, asta e ca și cum i-ai spune unui explorator că ești de acord cu planul lui de a căuta izvorul acelor... acelor râuri din Africa – nu mai știu cum le zice – dar cu condiția să nu pună piciorul mai departe de Tumbridge Wells!

Arabella scoase o exclamație de exasperare:

— Credeam că vrei să fii magician, nu explorator!

— E același lucru. Un explorator nu poate să stea acasă, studiind hărți făcute de alții. La fel, un magician nu poate spori cunoștințele de magie ale sale și ale comunității dacă nu face altceva decât să citească ce au scris alții. Pentru mine e cât se poate de limpede că, mai devreme sau mai târziu, Norrell și cu mine vom trebui să începem să privim și dincolo de cărți!

— Chiar așa? Pentru tine e cât se poate de limpede? Ei bine, Jonathan, mă îndoiesc profund că e la fel de limpede și pentru Mr Norrell.

În timpul acestui schimb de replici, Sir Walter și locotenent-colonelul Grant se ținuseră deoparte foarte stânjenți, o stânjeneață firească pentru

doi oameni care devin fără să vrea martorii unei scene conjugale de acest fel. În plus, erau conștienți că nici Arabella, nici Strange nu erau într-o pasă tocmai binevoitoare față de ei. Primiseră deja o săpuneală de la Arabella atunci când își recunoscuseră partea de vină, și anume faptul că-l încurajaseră pe Strange să facă această vrajă primejdioasă. Acum Strange le arunca priviri furioase, de parcă se întreba cu ce drept veniseră ei la el acasă în puterea nopții și îi iritaseră nevasta care era de obicei atât de drăguță. În clipa când în schimbul rapid de replici dintre cei doi soți apăru o infimă pauză, colonelul Grant mormăi ceva neinteligibil despre ora târzie și despre ospitalitatea lor de care nu voia să abuzeze și despre faptul că le dorea tuturor o noapte bună. Însă, cum nimeni nu ascultase nimic din spusele lui, fu nevoit să rămână pe loc.

Sir Walter, însă, era o fire mai hotărâtă. Era convins că făcuse o greșeală trimitându-l pe Strange pe drumul din oglindă și era decis să îndrepte lucrurile, cât se putea. Ca un adevărat politician, își exprima părerile, netulburat de faptul că cei din jur nu voiau să le audă.

— Ați citit toate cărțile de magie? îl întreabă el pe Strange.

— Poftim? Nu, bineînțeles că nu! Știți foarte bine că nu! spuse Strange (cu gândul la cărțile din biblioteca de la Hurtfew).

— Și coridoarele pe care le-ați văzut în seara asta: știți unde duc? întreabă Sir Walter.

— Nu, spuse Strange.

— Știți ce anume e acel ținut întunecat pe care îl traversează podul?

— Nu, dar...

— Atunci ar fi, cu siguranță, mai bine să o ascultați pe doamna Strange și să citiți tot ce puteți despre aceste drumuri, înainte de a vă întoarce acolo, spuse Sir Walter.

— Dar informațiile din cărți sunt inexacte și contradictorii! Până și Norrell recunoaște asta, iar el a citit tot ce s-a scris vreodată despre ele. De asta puteți fi siguri!

Arabella, Strange și Sir Walter se mai certară preț de vreo jumătate de oră; până la urmă toți erau supărați, nefericiți și dornici să se culce. Strange era singurul căruia descrierea acelor coridoare stranii și tăcute, a cărărilor nesfârșite și a ținuturilor întinse și întunecate nu-i dădea fiori. Arabella era sincer înspăimântată de tot ce auzise, iar Sir Walter și colonelul Grant nu se simțeau nici ei tocmai în largul lor. Magia, care cu câteva ceasuri înainte le

părase atât de familiară, de *englezească*, devenise brusc neomenească, nepământeasă, *de pe alt târâm*.

Cât despre Strange, el era convins că are de-a face cu oamenii cei mai de neînțeles și mai exasperanți din țară. Nu păreau să priceapă că el reușise un lucru cu adevărat *remarcabil*. Se putea spune chiar (își spunea el) că aceasta fusese cea mai mare realizare din cariera lui de până atunci. Niciun magician englez nu mai fusese pe Drumurile Regelui de la Martin Pale înapoi. Iar ei, în loc să-l felicite și să-i laude talentul – așa cum ar fi fost firesc – nu făceau decât să-l critice, într-un stil care îi amintea prea mult de Norrell.

În dimineața următoare se trezi hotărât să se întoarcă pe Drumurile Regelui. Îi dădu voios bună dimineața Arabellei, vorbi cu ea despre subiecte neutre și se strădui să pretindă că cearta din ajun se iscase numai din cauză că ea fusese obosită și agitată. Însă, cu mult timp înainte de a reuși să profite de această convenabilă înscenare (și să o șteargă în cea mai apropiată oglindă), Arabella îi spuse cât se poate de limpede că nu-și schimbase părerea câtuși de puțin.

E inutil, până la urmă, să încerci să redai o ceartă dintre doi soți. O astfel de discuție devine întotdeauna mult mai încâlcită decât altele. În aceste certuri se ajunge inevitabil la reproșuri latente și la supărări ce durează ani întregi – toate acestea fiind de neînțeles pentru cei din afară. Niciuna din părți nu are dreptate până la urmă în aceste dispute, și, chiar dacă ar avea, ce dovedește asta?

Dorința de a trăi în pace și armonie alături de soț sau soție e foarte puternică în fiecare dintre noi, iar în această privință Strange și Arabella nu erau cu nimic diferiți de restul lumii. În cele din urmă, după două zile de discuții în contradictoriu, cei doi încheiară prin a-și face câte o promisiune. El îi promise ei că nu se va întoarce pe Drumurile Regelui până când nu va primi încuviințarea ei. În schimb, ea îi promise să-i dea această încuviințare de îndată ce se va convinge că nu era niciun pericol.

Les Cinque Dragownes

Noiembrie 1814

Cu șapte ani în urmă, locuința domnului Lascelles, aflată pe strada Bruton, era considerată una dintre cele mai stilate din Londra. Avea acea perfecțiune ce nu poate fi atinsă decât de un om foarte bogat și foarte lenes, care își dedică majoritatea timpului colecționării de picturi și de sculpturi și își investește majoritatea energiei mentale în alegerea de mobilă și tapete. Avea un gust desăvârșit și știa să combine culorile în moduri inedite și destul de surprinzătoare. Îi plăceau în mod deosebit nuanțele de albastru, gri și un bronz-închis, metalic. Cu toate astea, nu se atașa niciodată de obiectele pe care le achiziționa. Vindea tablouri la fel de frecvent cum le și cumpăra, iar în casa lui nu domnea niciodată acea abundență excesivă și dezordonată ce te face să te crezi într-o galerie de tablouri, așa cum se întâmplă din păcate cu locuințele unor colecționari. În fiecare dintre încăperile lui Lascelles se găseau doar câteva tablouri și *objets d'art*, însă printre aceste câteva se numărau unele dintre cele mai frumoase și mai remarcabile piese din întreaga Londră.

În ultimii șapte ani însă, perfecțiunea casei domnului Lascelles se diminuase întrucâtva. Culorile erau la fel de distinse ca întotdeauna, însă rămăseseră la fel de șapte ani. Mobilierul era scump, dar ieșise din modă de tot atât timp. De șapte ani în colecția lui Lascelles nu apăruse niciun tablou nou. De șapte ani sosiseră la Londra mai multe sculpturi antice deosebite, din Italia, Egipt și Grecia, însă toate fuseseră cumpărate de alți domni.

Mai mult, existau semne că proprietarul casei era ocupat cu activități lucrative, pe scurt, că *muncea*. Rapoarte, manuscrise, scrisori și hârtii de la guvern zăceau împrăștiate pe scaune și pe mese, și în fiecare cameră se găseau exemplare din *Prietenii magiei englezești*.

Adevărul era că Lascelles, deși pretindea în continuare că disprețuiește profund ideea de muncă, fusese mai ocupat ca niciodată în cei șapte ani care trecuseră de la sosirea lui Mr Norrell la Londra. Deși chiar el sugerase ca

lordul Portishead să fie numit redactor al revistei *Prietenii magiei englezești*, maniera în care își îndeplinea înălțimea. Sa îndatoririle îl adusesse pe Lascelles în pragul disperării. Lordul Portishead respectase întru totul părerile lui Mr Norrell – aplicase imediat toate amendamentele inutile solicitate de Mr Norrell – și, drept urmare, *Prietenii magiei englezești* devenise cu fiecare număr tot mai plicticoasă și mai bombastică. În toamna anului 1810, Lascelles izbutise să se facă numit coredactor. *Prietenii magiei englezești* era una dintre cele mai bine vândute reviste din întregul regat; era deci mult de muncă la ea. În plus, Lascelles scria articole despre magia modernă și la alte ziare și reviste; era consilier al guvernului pe probleme de strategie magică; îl vizita pe Mr Norrell aproape în fiecare zi, iar în timpul liber studia istoria și teoria magiei.

În a treia zi după ce Strange o vizitase pe doamna Buliworth, Lascelles muncea din greu la el în bibliotecă, scriind ceva pentru numărul următor din *Prietenii magiei englezești*. Deși trecuse de prânz, nu apucase încă să se bărbiească și să se îmbrace; cu halatul pe el, era înconjurat de o mulțime dezordonată de cărți, hârtii, farfurii rămase de la micul dejun și cești de cafea.

Își dădu la un moment dat seama că are nevoie de o anumită scrisoare, așa că plecă să o caute. Intrând în salon, văzu cu surprindere că acolo se afla cineva.

— Ah, zise el. Tu erai.

Nefericitul care zăcea într-un fotoliu de lângă foc ridică privirea. Spuse:

— Servitorul tău tocmai plecase să te anunțe că am sosit.

— A! zise Lascelles și se opri, neștiind parcă ce să mai spună. Se așeză pe fotoliul din fața celuiilalt, își sprijini bărbia de mână și îl privi gânditor pe Drawlight.

Chipul acestuia era palid și avea ochii înfundați în orbite. Haina îi era prăfuită, ghetele lustruite de mântuială, până și rufăria de pe el avea un aspect ofilit.

— Găsesc că e foarte urât din partea ta, spuse Lascelles în cele din urmă, să iei bani de la cineva pentru a aranja ca eu să ajung ruinat, olog și nebun. Și încă de la Maria Buliworth! Chiar nu înțeleg de ce s-a înfuriat în așa hal! La urma urmei, a fost hotărârea ei la fel de mult ca și a mea. N-am obligat-o eu să se mărite cu Buliworth. Eu n-am făcut decât să-i ofer o șansă de evadare atunci când nu mai putea să-l vadă în ochi. E adevărat că voia ca Strange să mă îmbolnăvească de lepră?

— Eh, tot ce se poate, oftă Drawlight. Chiar nu știi. Dar n-a existat nici o clipă pericolul ca tu să pățești ceva, să știi. Uită-te la tine: ești la fel de bogat, de sănătos și de mulțumit ca întotdeauna, pe când eu sunt cel mai nenorocit om din toată Londra. N-am mai dormit de trei zile. Azi-dimineață mâinile îmi tremurau atât de tare, încât cu greu am reușit să-mi leg cravata. Nu-și dă nimeni seama cât de groaznic mă simt știind că trebuie să apar în lume arătând ca o sperietoare de ciori. Pe de altă parte însă, nimeni nu mă primește – așa că ce mai contează? Mi s-au închis în nas ușile tuturor caselor din Londra. Numai la tine am fost lăsat să intru. Căzu o clipă pe gânduri, apoi adăugă: N-ar fi trebuit să-ți spun asta.

Lascalles ridică din umeri.

— Ceea ce nu înțeleg, zise el, este cum te-ai putut gândi că această uneltire complet absurdă are să-ți reușească.

— Ba nu era deloc absurdă! Din contră, am avut mare grijă atunci când mi-am ales... *clienții*. *Maria* Buliworth trăiește complet retrasă. *Gatcombe* și *Tantony* sunt fabricanți de bere! Din *Nottinghamshire*! Cine ar fi crezut că se vor întâlni vreodată cu *Strange*?

— Bine, dar domnișoara *Gray*? *Arabella Strange* a întâlnit-o acasă la lady *Westby*, în Piața *Bedford*.

Drawlight oftă.

— Domnișoara *Gray* avea optsprezece ani și locuia cu tutorii ei, în *Whitby*. Conform testamentului lăsat de tatăl ei, fata era nevoită să respecte voința tutorilor în tot ce făcea până la vârsta de treizeci și șase de ani. Cei doi detestau Londra și nu voiau cu niciun chip să plece din *Whitby*. Din nefericire, au răcit amândoi și au murit pe neașteptate acum două luni, iar nefericita fată a plecat imediat către capitală. Drawlight se opri o clipă și își linse buzele agitat. E supărat rău *Norrell*?

— Mai rău decât mi-aș fi imaginat că se poate, zise Lascalles cu blândețe.

Drawlight se ghemui și mai tare în fotoliu.

— Și ce au de gând să facă?

— Nu știi. De când mica ta aventură a ieșit la iveală, m-am gândit că ar fi mai înțelept să mă țin departe de Piața *Hanover* pentru o vreme. Amiralul *Summerhayes* mi-a spus că *Strange* ar fi vrut să te provoace la duel... (*Drawlight* scoase un mic țipăt de spaimă)... dar *Arabella* nu e de acord cu duelurile, așa că a renunțat.

— *Norrell* nu are niciun drept să se supere pe mine! declară Drawlight brusc. Îmi datorează totul! O fi el un magician grozav, dar, dacă nu l-aș fi dus

eu peste tot și nu l-aș fi prezentat lumii, nimeni n-ar fi auzit de el. Nu s-ar fi putut descurca fără mine atunci și nu poate nici acum.

— Crezi?

Ochii negri ai lui Drawlight se măriră mai mult ca niciodată și își vârâ un deget în gură, probabil ca să se mai liniștească rozându-și o unghie, dar, dându-și seama că nu-și dăduse jos mânușile, se grăbi să scoată degetul din gură. Am să revin diseară, spuse el. Vei fi acasă?

— A, probabil că da! I-am spus lui lady Blessington că s-ar putea să mă duc la expoziția pe care o organizează, dar mă îndoiesc că o voi face. Avem teribil de mult de lucru la *Prieteni*. Norrell ne chinuie întruna cu instrucțiuni contradictorii.

— Ah, câtă treabă! Bietul de tine! Stilul acesta de viață nu ți se potrivește deloc! Ce mai zbir e și bătrânul!

După ce plecă Drawlight, Lascelles sună după servitor.

— Voi pleca de acasă cam într-un ceas, Emerson. Spune-i lui Wallis să-mi pregătească hainele... Ah, și fii atent, Emerson! Domnul Drawlight și-a exprimat intenția de a se întoarce aici către seară. Când vine, să nu cumva să-l lași să intre.

În timp ce avea loc această conversație, Mr Norrell, domnul Strange și John Childermass se aflau în biblioteca locuinței din Piața Hanover și discutau despre trădarea lui Drawlight. Mr Norrell privea tăcut focul în timp ce Childermass îi spunea lui Strange că mai descoperise încă o persoană păcălită de Drawlight, un gentilom în vârstă din Twickenham, pe nume Palgrave, care îi dăduse două sute de guinee lui Drawlight, sperând în schimb că viața îi va fi prelungită cu optzeci de ani și că-și va recăpăta tinerețea.

— Nu știu, spuse Childermass, dacă vom afla vreodată cu certitudine câte persoane i-au dat bani lui Drawlight crezând că vă plătesc de fapt pe dumneavoastră ca să faceți magie neagră pentru ei. Atât domnului T Antony, cât și domnișoarei Gray li s-a promis că vor ajunge să dețină la un moment dat un loc într-o ierarhie a magicienilor; Drawlight le-a spus că va exista în curând o astfel de ierarhie, dar eu, unul, nu înțeleg foarte bine despre ce e vorba.

Strange oftă.

— Nu știu, zău, cum o să reușim să convingem lumea că n-am avut niciun amestec. Trebuie să facem ceva, dar mărturisesc că nu am nici o idee.

Mr Norrell spuse pe neașteptate:

— M-am gândit foarte mult la această chestiune în ultimele două zile – ba chiar se poate spune că nu m-am gândit aproape la nimic altceva – și am ajuns la concluzia că trebuie să reinstaurăm Curtea Cinque Dragownes!¹⁰¹

Urmă o clipă de tăcere, apoi Strange spuse:

— Mă scuzați, domnule. Ați spus Cinque Dragownes?

Mr Norrell încuviință.

— E cât se poate de limpede că acest nelegiuit trebuie judecat de Les Cinque Dragownes. Se face vinovat de Falsă magie și de Porniri rele. Din fericire, vechea lege medievală nu a fost anulată.

— Vechea lege medievală, spuse Childermass cu un chicotit, cerea ca judecata la Curtea Cinque Dragownes să fie făcută de doisprezece magicieni. Nu există doisprezece magicieni în Anglia. Știți asta foarte bine. Există doar doi.

— Am putea să mai găsim, spuse Mr Norrell.

Strange și Childermass îl priviră uluiți.

Mr Norrell avu bunul-simț de a se arăta ușor jenat, având în vedere că tocmai susținuse opusul unei păreri pe care o promova de ani de zile, însă continuă totuși:

---

¹⁰¹ Les Cinque Dragownes (Cei Cinci Dragoni). Numele acestei curți de judecată provenea nu de la ferocitatea judecătorilor, așa cum se crede în general, ci de la o încăpere din locuința din Newcastle a lui John Uskglass, Regele Corb, în care se țineau inițial judecățile. Se spunea despre această încăpere că avea douăsprezece laturi și că era decorată cu sculpturi minunate, unele realizate de oameni și altele de spiriduși. Cele mai frumoase dintre ele erau cinci sculpturi reprezentând dragoni.

La curtea celor Cinci Dragoni se judecau nelegiuiri ca: Porniri rele - înfăptuirea de vrăji în scopuri răuvoitoare; Falsa magie - când cineva pretindea că face magie sau promitea înfăptuirea anumitor vrăji pe care nici nu putea, nici nu avea de gând să le facă; vânzarea de inele, pălării, pantofi, haine, curele, lopeți, boabe, instrumente muzicale și multe alte obiecte cu puteri magice unor persoane care nu aveau cum să controleze astfel de articole primejdioase; când cineva se dădea drept magician sau pretindea că acționează în numele unui magician; dezvăluirea principiilor magiei unor persoane nepotrivite, ca de pildă bețivi, nebuni, copii, oameni cu vicii; și multe alte nelegiuiri magice înfăptuite de magicieni și de alți creștini. De asemenea, nelegiuirile înfăptuite împotriva lui John Uskglass erau judecate de Curtea Cinque Dragownes. Singura categorie de nelegiuiri magice în judecarea cărora această curte nu se amesteca deloc erau nelegiuirile comise de spiriduși. Acestea erau judecate de un tribunal separat, cel de la Folflures.

În Anglia secolelor al XI-lea, al XIII-lea și al XIV-lea exista o comunitate înfloritoare de magicieni și spiriduși care făceau întruna vrăji. Magia e un domeniu, se știe, foarte dificil de reglementat și, firește, nu toate vrăjile care se făceau erau bine intenționate. Se pare că John Uskglass a dedicat foarte mult timp și energie înființării unui organism juridic care să controleze activitățile magice și pe magicieni. Atunci când practicarea magiei s-a răspândit în toată Anglia, regii din sud au fost bucuroși să se folosească de înțelepciunea vecinului lor de la nord. Un lucru ciudat din acea perioadă este că, deși Anglia era împărțită în două state cu sisteme juridice distincte, legile ce guvernau magia erau aceleași în ambele regiuni. În sudul Angliei, curtea de judecată omoloagă celor Cinci Dragoni se numea Micii Dragoni din Londra și își avea sediul în apropiere de Blackfriars.

— Îi avem pe lordul Portishead și pe omul acela oacheș și mărunțel din York, care n-a vrut să semneze înțelegerea. Sunt deja încă doi, și îndrăznesc să cred, zise el privind-l pe Childermass, că poți să mai găsești câțiva dacă te străduiești.

Childermass deschise gura, probabil ca să amintească despre toți magicienii pe care îi găsisese deja pentru Mr Norrell – magicieni care nu mai aveau acum această calitate pentru că Mr Norrell le luase cărțile, îi făcuse să renunțe la profesie, îi convinsese să semneze acorduri păguboase sau folosise alte metode pentru a-i distruge.

— Iertați-mă, Mr Norrell, îl întrerupse Strange, dar, când am spus că trebuie să facem ceva, mă gândeam la publicarea unui anunț în ziar sau la ceva de felul acesta. Mă îndoiesc profund că lordul Liverpool și miniștrii ne vor permite ca, pentru a pedepsi un singur om, să readucem la viață o ramură a dreptului britanic ce nu s-a mai folosit de peste două sute de ani. Și, chiar dacă s-ar arăta mărinimoși și ne-ar da voie să facem acest lucru, cred că trebuie să presupunem că cei doisprezece magicieni trebuie să fie doisprezece magicieni *practicanți*. Lordul Portishead și John Segundus sunt amândoi magicieni teoreticieni. În plus, Drawlight va fi probabil urmărit în justiție cât de curând pentru fraudă, fals, furt și cine știe mai ce. Nu văd de ce ar fi mai bună Curtea Cinque Dragownes decât tribunalele obișnuite.

— Justiția tribunalelor obișnuite este complet imprevizibilă! Sunt sigur că judecătorul nu va ști nimic despre magie. Nu va înțelege cât de grave sunt nelegiuirile săvârșite de acest om. Mă refer la delictele lui împotriva magiei englezești, la delictele lui împotriva *mea*. Curtea Cinque Dragownes era renumită pentru severitatea sa. Iar eu cred că singura soluție este ca omul să fie spânzurat.

— Spânzurat!

— O, da. Sunt foarte hotărât să-l văd atârând în ștreang! Credeam că despre asta vorbeam, zise Mr Norrell, clipind repede din ochii lui mici.

— Mr Norrell, spuse Strange, și eu sunt la fel de supărat pe el ca și dumneavoastră. Este un om fără principii. Este necinstit. Reprezintă tot ce urăsc mai mult pe lume. Însă refuz să fiu cauza morții unui om. Am fost în peninsula, domnule. Am văzut destui oameni murind.

— Bine, dar acum două zile voiăți să-l provocați la duel!

Strange îi aruncă o privire furioasă:

— Asta e cu totul altceva!

— În orice caz, continuă Mr Norrell, cred că Drawlight nu e cu mult mai vinovat decât dumneavoastră!

— Decât mine? strigă Strange, surprins. De ce? Ce am făcut eu?

— Ah, știți foarte bine la ce mă refer! Ce v-a venit să vă duceți pe Drumurile Regelui? Singur și complet nepregătit! Doar nu vă închipuiți că voi fi de acord cu această aventură nebunească! Faptele dumneavoastră din acea seară vor dăuna la fel de mult reputației magiei ca și ceea ce a făcut acest om. Ba poate chiar mai mult! Nimeni nu avea o părere prea bună despre Christopher Drawlight, așa că nimeni nu va fi surprins că s-a dovedit a fi un ticălos. Însă dumneavoastră sunteți cunoscut peste tot ca elevul meu! Sunteți al doilea magician al țării! Lumea va crede că am fost de acord cu ceea ce ați făcut. Va crede că toate astea fac parte din planul meu de a restaura magia englezească!

Strange îl privi lung pe mentorul său.

— Să ferească Dumnezeu, Mr Norrell, să vă simțiți compromis din cauza vreunei fapte de-ale mele. Vă asigur că e ultimul lucru pe care mi-l doresc. Însă situația se poate remedia foarte ușor. Dacă ne despărțim, domnule, atunci fiecare dintre noi va putea acționa independent, așa cum dorește. Lumea ne va judeca separat, fără să mai creadă că acționăm împreună.

Mr Norrell păru extrem de șocat la auzirea acestor vorbe. Îi aruncă o privire fugară lui Strange, apoi se uită în altă parte și murmură pe un ton scăzut că nu vrusese să spună *asta*. Spera că domnul Strange știa că nu la *asta* se referise. Își drese glasul, apoi urmă:

— Sper că domnul Strange va trece cu vederea momentul meu de iritare. Sper că domnului Strange îi pasă destul de mult de magia din Anglia ca să mă ierte pentru agitația de care am dat dovadă. Știe bine cât e de important ca el și cu mine să comunicăm și să acționăm împreună spre binele magiei englezești. E mult prea curând pentru ca magia englezească să fie lovită de năpasta unor neînțelegeri. Dacă domnul Strange și cu mine începem să ne contrazicem asupra unor probleme importante legate de strategia ce trebuie aplicată în acest domeniu, atunci mă tem că magia englezească nu va supraviețui.

Tăcere.

Strange se ridică de pe fotoliu și îi făcu lui Mr Norrell o plecăciune rigidă, formală.

Urmară câteva clipe extrem de stânjenitoare. Mr Norrell părea că ar fi vrut să spună ceva, dar nu știa ce.

Din întâmplare, noua carte a lordului Portishead, *Eseu despre extraordinara renaștere a magiei englezești &c.*, tocmai sosise de la tipografie și se afla în apropiere, pe o măsuță. Mr Norrell o luă de acolo și începu:

— Ce lucrare excelentă! Și cât de devotat cauzei noastre e lordul Portishead! După o asemenea criză poți avea tendința de a nu mai avea încredere în nimeni – și totuși simt că vom putea conta mereu pe lordul Portishead!

Îi întinse cartea lui Strange.

Strange începu să o răsfoiască gânditor.

— Într-adevăr, ne-a respectat întocmai indicațiile. Are două capitole lungi în care îl denigrează pe Regele Corb și nu pomeneste aproape nimic despre spiriduși. Din câte țin minte, manuscrisul inițial conținea o descriere consistentă a magiei Regelui Corb.

— Da, într-adevăr, spuse Mr Norrell. Până să faceți acele corecturi, cartea nu era bună de nimic. Ba mai rău – era primejdioasă! Însă lungile ceasuri pe care le-ați petrecut împreună cu el, îndrumându-l, au dat roade! Mă bucur nespun.

Când Lucas aduse ceaiul, cei doi magicieni se liniștiseră și se comportau normal (deși Strange era puțin cam tăcut, poate). Neînțelegerea părea să fi trecut cu bine.

Chiar înainte de plecare, Strange îl rugă pe Mr Norrell să-i împrumute cartea lordului Portishead.

— Sigur că da! strigă Mr Norrell. Vă rog chiar să o luați de tot! Eu mai am câteva exemplare.

În ciuda opoziției fervente arătate de Strange și de Childermass, Mr Norrell nu fu în stare să renunțe la planul său de a reinstaura Curtea Cincze Dragownes. Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât i se părea mai clar că nu-și va mai afla liniștea până când nu avea să existe în Anglia un tribunal competent care să judece cazurile legate de magie. Simțea că nici o pedeapsă dată de alt tribunal nu ar fi fost suficientă pentru Drawlight. Prin urmare, în seara aceleiași zile îl trimise pe Childermass acasă la lordul Liverpool, ca să-l roage să-i acorde lui Mr Norrell câteva minute. Lordul Liverpool trimise la rândul-i un mesaj, anunțându-l pe Mr Norrell că va fi așteptat în ziua următoare.

La ora stabilită, Mr Norrell sosi la prim-ministru și îi vorbi despre planul lui. Când termină de vorbit, lordul Liverpool se încruntă.

— Bine, dar dreptul magic nu se mai folosește în Anglia, spuse înălțimea Sa. Nu avem avocați care ar putea să pledeze într-un astfel de tribunal. Cine s-ar ocupa de cazuri? Cine ar fi judecătorii?

— Ah! exclamă Mr Norrell, scoțând un teanc gros de hârtii. Mă bucur că înălțimea Voastră pune niște întrebări atât de pertinente. Am schițat un document în care este prezentat modul de funcționare a Curții Cinque Dragownes. Din păcate, sunt multe lucruri pe care nu le cunoaștem, însă am sugerat niște modalități de a recupera ceea ce s-a pierdut. Am luat drept model tribunalele ecleziastice Doctors Commons¹⁰². După cum veți vedea, avem foarte mult de lucru.

Lordul Liverpool aruncă o privire pe hârtii.

— Chiar mult prea mult de lucru, Mr Norrell, zise el pe șleau.

— O, dar este absolut necesar să facem asta, vă asigur! Absolut necesar! Cum altfel vom putea reglementa domeniul magiei? Cum altfel să ne apărăm de magicieni rău intenționați și de cei care îi slujesc?

— Ce magicieni rău intenționați? În afară de domnul Strange și de dumneavoastră nu mai e nimeni.

— Mda, asta e adevărat, însă...

— Vă simțiți rău intenționat, Mr Norrell? Există vreun motiv urgent ca guvernul britanic să pună bazele unei ramuri juridice separate pentru a vă controla tendințele vicioase?

— Nu, eu...

— Sau poate că ați observat că domnul Strange a dezvoltat o puternică înclinație spre crimă, mutilare și hoție?

— Nu, dar...

— Atunci nu mai rămâne decât acest domn Drawlight – care, din câte îmi dau eu seama, nici măcar nu e magician.

— E adevărat, însă nelegiuirile de care se face vinovat țin de domeniul magiei. Conform sistemului legal britanic, ar trebui judecat de Curtea Cinque Dragownes – acolo trebuie să ajungă. Iată o listă a delictelor pe care le-a săvârșit, zise Mr Norrell, dându-i încă o hârtie prim-ministrului. Vedeți?

Falsă magie, Porniri rele și Pedagogie răuvoitoare. Niciun tribunal obișnuit nu are competența de a judeca aceste nelegiuiri.

---

¹⁰² Doctors Commons - nume dat unei societăți de avocați ecleziști din Londra, dizolvată în 1857, precum și clădirii aflate în apropiere de Catedrala Sfântul Pavel unde își avea sediul această societate, (n. tr.)

— Fără îndoială. Însă, după cum v-am spus deja, nu are cine să judece acest caz.

— Dacă sunteți bun să aruncați o privire la pagina patruzeci și doi a notițelor mele, veți vedea că propun să se folosească judecători, procurori și avocați din Doctors Commons. Aș putea să le explic eu principiile dreptului taumaturgic – n-ar dura mai mult de o săptămână. În plus, aș putea să îl trimit pe servitorul meu, John Childermass, să-i ajute pe toată durata procesului. Omul acesta știe foarte multe lucruri și ar putea lesne să le atragă atenția atunci când greșesc.

— Cum! Judecătorul și avocații să fie instruiți de reclamant și de servitorul lui! Așa ceva nu se poate! Justiția însăși se înfioară la auzul unei asemenea propuneri!

Mr Norrell clipi.

— Și atunci ce garanție am eu că nu vor apărea alți magicieni care să îmi conteste autoritatea și să mă contrazică?

— Mr Norrell, nu este datoria curții de judecată – a oricărei curți de judecată – să înalțe părerile unui om deasupra celor ale altora! Nici în magie, nici în vreun alt domeniu al vieții. Dacă alți magicieni au păreri diferite de ale dumneavoastră, atunci trebuie să vă confrunțați direct cu ei. Trebuie să vă dovediți singur superioritatea părerilor, așa cum fac și eu în politică. Trebuie să aduceți argumente, să publicați și să vă practicați magia; și trebuie să învățați să trăiți așa cum trăiesc și eu – supus criticilor, opoziției și cenzurii constante. Acesta, domnule, este stilul englezesc.

— Dar...

— Îmi pare rău, Mr Norrell. Nu vreau să mai aud nimic. Această discuție s-a încheiat. Guvernul Marii Britanii vă este recunoscător. Ați adus servicii neprețuite țării dumneavoastră. Toată lumea știe cât de mult vă respectăm, dar ceea ce ne cereți este absolut imposibil.

Înșelătoria lui Drawlight ajunse în curând la urechile tuturor și, așa cum prevăzuse Strange, o parte din vină le-a fost atribuită celor doi magicieni. La urma urmei, Drawlight fusese tovarășul apropiat al unuia din ei. Întâmplarea a constituit un subiect excelent pentru caricaturiști; s-au publicat câteva desene destul de surprinzătoare. Într-una dintre caricaturi, realizată de George Cruikshank, Mr Norrell era reprezentat în fața unui grup de admiratori cărora le ținea un discurs despre noblețea magiei englezești, în timp ce în planul al doilea Strange îi dicta un soi de meniu unui servitor, care nota totul cu creta pe o tablă: „Pentru uciderea cu ajutorul magiei a

unei cunoștințe vagi – douăzeci de guinee. Pentru uciderea unui prieten apropiat – patruzeci de guinee. Pentru uciderea unei rude – o sută de guinee. Pentru uciderea soțului sau a soției – patru sute de guinee.” Într-o altă caricatură, realizată de Rowlandson, o doamnă elegantă se plimba pe stradă ducând în lesă un cățeluș flocos și se întâlnea cu o cunoștință care exclama: „O, doamnă Foulkes, ce cățel drăguț!” „Da, răspundea doamna Foulkes, e domnul Foulkes. Le-am dat cincizeci de guinee domnului Strange și lui Mr Norrell ca să-l facă pe soțul meu să mă asculte întru totul; acesta e rezultatul.”

Fără îndoială că articolele răutăcioase și caricaturile publicate în ziare au dăunat mult cauzei magiei englezești. Devenise dintr-odată posibil ca magia să fie privită într-o cu totul altă lumină – nu mai era Cea Dintâi Linie de Apărare Națională, ci unealta Răutății și a Invidiei.

Dar oamenii pe care îi înșelase Drawlight? Ei ce părere aveau? Ei bine, nu există nici o îndoială că domnul Palgrave – domnul cel bătrân, bolnav și nesuferit care sperase să trăiască veșnic – a avut de gând să-l dea în judecată pe Drawlight pentru fraudă, însă a fost împiedicat de faptul că a murit pe neașteptate chiar a doua zi. Copiii și moștenitorii lui (care îl urau cu toții) au fost mai degrabă mulțumiți să descopere că bătrânul își trăise ultimele zile chinuit de frustrare, nefericire și dezamăgire. Drawlight n-a avut a se teme nici din partea domnișoarei Gray sau a doamnei Buliworth. Prietenii și rudele domnișoarei Gray nu i-au permis să se amestece într-un proces înjositor, iar doamna Buliworth se știa ea însăși vinovată din cauza instrucțiunilor atât de îngrozitoare pe care i le dăduse lui Drawlight; așa că n-a putut să se răzbune pe el în niciun fel. Mai rămâneau Gatcombe și Antony, berarii din Nottinghamshire. Ca un om de afaceri mânat de simț practic ce se găsea, grija principală a domnului Gatcombe a fost să-și recupereze banii, scop pentru care și-a trimis vechilii la Londra. Din păcate, Drawlight n-a putut să respecte această mărunță dorință a domnului Gatcombe, întrucât banii cu pricina fuseseră de mult cheltuiți.

De aici s-a tras de fapt prăbușirea lui Drawlight; abia scăpase de spânzurătoare când adevărata lui Nemesis s-a ivit pe cerul deja înnorat al existenței lui, rotindu-se prin văzduh cu aripile ei negre, gata să-l distrugă. Drawlight nu fusese niciodată bogat, ba dimpotrivă. Trăia mai ales din datorii și din împrumuturile de la prieteni. Uneori câștiga și el la casele de pariuri, dar cel mai adesea rolul lui aici era să-i îndemne la joc pe tinerii

nătăfleți, iar când aceștia pierdeau (invariabil), îi lua de braț și, vorbindu-le întruna la ureche, îi ducea la cutare sau cutare cămătar cunoscut de el.

— N-aș putea să vă recomand să mergeți la niciun alt cămătar, le spunea el cu solitudinea. Cu toții cer niște dobânzi monstruoase – însă domnul Buzzard e altfel. E un bătrânel foarte cumsecade și nu suportă să vadă că oamenii se lipsesc de plăcerile vieții atunci când știe că el îi poate ajuta. Zău așa, cred că pentru el împrumutul unor mici sume de bani este mai degrabă o faptă de milostenie decât o afacere! Ei bine, pentru acest rol mic, dar important, de a-i împinge pe tineri către datorii, viciu și ruină, Drawlight primea anumite sume de la cămătari – în general, patru la sută din dobânda pe primul an în cazul unui băiat din popor, șase la sută pentru fiul unui viconte sau baronet și zece la sută pentru fiul unui conte sau duce.

Vestea despre căderea lui în dizgrație începu să se răspândească. Croitori, pălărieri și mănușari cărora le era dator se neliniștiră și începură să vocifereze, cerându-și plata. Datorii despre care fusese convins că se mai puteau amâna patru sau cinci ani deveniră brusc de actualitate. Bărbați cu chipuri dure și cu bâte în mâini veniră să-i bată la ușă. Mai multe persoane îl sfătuiră să plece imediat în străinătate, însă lui Drawlight nu-i venea să creadă că prietenii lui l-au abandonat cu desăvârșire. Spera că Mr Norrell va reveni la sentimente mai bune; credea că Lascelles, dragul lui Lascelles, îl va ajuta. Le trimise celor doi scrisori afabile și respectuoase, rugându-i să îi împrumute urgent patru sute de guinee. Însă Mr Norrell nu-i răspunse deloc, iar Lascelles îi scrisese doar că el nu dădea bani cu împrumut nimănui, din principiu. Drawlight a fost arestat pentru datorii marți dimineață și până vineri era deja prizonier în închisoarea Bench.

***

Într-o seară de la sfârșitul lunii noiembrie, cam la o săptămână după aceste evenimente, Strange și Arabella se aflau în salonul din locuința lor. Arabella compunea o scrisoare, iar Strange se trăgea absent de păr și se uita fix drept înainte. Brusc, se ridică și ieși din încăpere.

Reapăru peste un ceas, aducând cu el o duzină de foi scrise.

Arabella ridică privirea.

— Credeam că ai terminat articolul pentru *Prietenii magiei englezești*, spuse ea.

— Acesta nu e articolul pentru *Prietenii magiei englezești*. E o recenzie la cartea lui Portishead.

Arabella se încruntă.

— Dar nu poți să recenzi o carte la scrierea căreia ai contribuit și tu.

— Ba cred că pot. În anumite împrejurări.

— A, da? Și care sunt aceste împrejurări?

— De pildă, dacă declar că e o carte abominabilă, o înșelătorie crasă servită publicului britanic.

Arabella făcu ochii mari.

— Jonathan! zise ea în cele din urmă.

— Ce? *Chiar e* o carte abominabilă.

Îi întinse teancul de hârtii și ea începu să le citească. Ceasul de pe polița căminului bătu de nouă și Jeremy aduse ceaiul. După ce termină de citit, Arabella oftă.

— Ce ai de gând să faci?

— Nu știu. Cred că o voi publica.

— Bine, dar cum rămâne cu bietul lord Portishead? Dacă ceea ce a scris în carte e greșit, atunci sigur că cineva trebuie să facă public acest lucru. Dar știi foarte bine că a scris totul numai la îndemnul tău. Se va simți folosit în chipul cel mai josnic.

— Da, așa el Ah, e o situație cât se poate de neplăcută, spuse Strange indiferent. Apoi, după ce luă o gură de ceai și mușcă din felia de pâine prăjită: Dar problema e alta. Oare ar trebui ca, din cauza stimei pe care i-o port lui Portishead, să renunț la a-mi exprima punctul de vedere? Cred că nu. Ce zici?

— Dar trebuie neapărat să fii tu cel care face asta? zise Arabella întristată. Bietul om, va resimți cu atât mai mult o critică venită din partea ta.

Strange se încruntă.

— Bineînțeles că eu trebuie să fac asta; ce altă opțiune avem? Haide, liniștește-te. Îți promit că îi voi cere scuze în chipul cel mai politicos de îndată ce se va ivi ocazia.

Arabella trebui deci să se mulțumească cu această promisiune.

Între timp, Strange se gândea unde anume să-și trimită recenzia. În cele din urmă îl alese pe domnul Jeffrey, redactorul ziarului *The Edinburgh Review* din Scoția. După cum își amintesc poate cititorii, *The Edinburgh Review* era o publicație radicală ce susținea reforma politică, emanciparea catolicilor și a evreilor și tot soiul de alte lucruri cu care Mr Norrell nu era de acord. Prin urmare, de câțiva ani buni, domnul Jeffrey văzuse că în toate celelalte ziare apăreau recenzii și articole despre renașterea magiei englezești, iar bietul de el nu primea nimic. Iată de ce a fost, firește, încântat

la primirea recenziei lui Strange. Nu l-a deranjat deloc conținutul ei surprinzător și revoluționar, căci lui tocmai astfel de lucruri îi plăceau. Îi trimise imediat o scrisoare lui Strange, asigurându-l că va publica recenzia cât mai curând posibil, iar peste vreo două zile îi trimise în dar o *haggis* (un fel de budincă scoțiană).

*Din The Edinburgh Review**Ianuarie 1815*

Art. XIII. *Eseu despre extraordinara renaștere a magiei englezești &c.* De JOHN WATERBURY, lord PORTISHEAD, cu o relatare despre magia folosită în timpul Războiului Peninsular de JONATHAN STRANGE, Magician Permanent al Alteței Sale, ducele de WELLINGTON. Londra, 1814. John Murray.

În calitatea sa de consilier și confident al lui Mr Norrell și de prieten al domnului STRANGE, lordul PORTISHEAD este fără îndoială omul potrivit pentru a scrie o istorie a evenimentelor magice recente, căci a fost puternic implicat în multe dintre ele. Toate realizările lui Mr Norrell și ale domnului STRANGE au fost discutate pe larg în ziare și reviste, dar cititorii lordului PORTISHEAD vor înțelege mult mai bine lucrurile văzând întreaga poveste prezentată în același volum.

Admiratorii mai entuziaști ai lui Mr Norrell ar vrea să credem că la sosirea lui la Londra, în primăvara anului 1807, acesta era deja cel mai mare magician al Angliei și primul fenomen al epocii noastre, însă din relatarea lui PORTISHEAD reiese limpede că atât NORRELL, cât și STRANGE au pornit de la un nivel destul de modest de talent și încredere în propriile forțe. PORTISHEAD nu uită să pomenească eșecurile celor doi, pe lângă numeroasele lor succese. În capitolul 5 este prezentată povestea tragicomică a conflictului celor doi cu GARDA CĂLARE, conflict început în 1810, atunci când unul dintre generali a avut ideea originală de a înlocui caii folosiți de cavalerie cu inorogi. Astfel, spera el, soldații vor avea posibilitatea de a-i străpunge pe francezi în inimă. Din nefericire, acest plan excelent nu a fost niciodată pus în aplicare deoarece, departe de a reuși să găsească destui inorogi pentru întreaga cavalerie, Mr Norrell și domnul STRANGE nu au descoperit nici măcar unul singur.

De o valoare mai îndoielnică este a doua parte a cărții înălțimii Sale, în care lasă la o parte relatările și descrierile și începe să emită reguli pentru delimitarea magiei englezești respectabile – cu alte cuvinte, pentru a stabili niște granițe între magia albă și magia neagră. Ideea în sine nu are nimic nou. Cititorul nu trebuie decât să arunce o privire asupra articolelor despre magie publicate în ultima vreme și va observa de îndată o curioasă uniformitate a părerilor exprimate. În toate sunt menționate aceleași fapte istorice și sunt folosite aceleași argumente în sprijinul concluziilor formulate.

Poate că a sosit momentul să ne întrebăm de ce se întâmplă așa. În toate celelalte ramuri ale cunoașterii umane, înțelegerea devine mai adâncă datorită unor dezbateri și conflicte de opinii susținute în limitele rezonabilului. Și atunci de ce, când vine vorba de magie, nu auzim decât aceleași argumente obosite? Începi să te întrebi de ce se mai ostensesc oamenii să argumenteze, având în vedere că toți cred în aceleași lucruri. Această monotonie aridă a devenit din ce în ce mai evidentă în relatările recente despre ISTORIA MAGIEI ENGLEZEȘTI, relatări ce devin din ce în ce mai excentrice cu fiecare publicare.

Acum opt ani, acest autor a publicat o *Istorie a Regelui Corb scrisă pentru copii*, una dintre cele mai reușite lucrări ale genului. Cititorul își poate forma o vie imagine mentală a stranietății și frumuseții magiei lui JOHN USKGLASS. Și atunci de ce pretinde el acum că adevărata magie englezească a început în secolul al XVI-lea cu MARTIN PALE? În capitolul 6 din *Eseu despre extraordinara renaștere a magiei englezești &c.*, autorul susține că PALE și-a propus în mod deliberat să purifice magia englezească, eliminând din ea toate elementele întunecate. Totuși, nu încearcă să ofere dovezi întru susținerea acestei extraordinare presupuneri – cu atât mai bine, căci asemenea dovezi nici nu există.

Potrivit celor susținute acum de PORTISHEAD, tradiția inițiată de PALE a fost perfecționată de HICKMAN, LANCHESTER, GOUBERT, BELASIS *et al* (cei pe care îi numim magicieni ARGENTINI) și a ajuns în prezent la un apogeu glorios, odată cu activitatea în domeniu a lui Mr Norrell și a domnului STRANGE. Aceasta este, cu siguranță, o părere pe care domnul STRANGE și Mr Norrell s-au străduit mult să o promoveze. Însă ea nu corespunde adevărului. MARTIN PALE și magicienii ARGENTINI nu au intenționat niciodată să pună bazele magiei englezești. În fiecare vrajă pe care au notat-o, în fiecare vorbă pe care au scris-o, n-au făcut altceva decât să

încerce să recreeze glorioasa magie a predecesorilor lor (cei pe care îi numim magicienii Erei de Aur sau AUREAȚI): THOMAS GODBLESS, RALPH DE STOKESY, CATHERINE DE WINCHESTER și, mai presus decât toți, JOHN USKGLASS. MARTIN PALE a fost discipolul devotat al acestor magicieni și a regretat mereu că se născuse, cum spunea el, cu două sute de ani prea târziu.

Unul dintre cele mai bizare aspecte legate de renașterea magiei englezești este atitudinea față de JOHN USKGLASS. Se pare că astăzi numele acestuia nu mai e pomenit decât pentru a-l denigra. Situația e de-a dreptul ciudată: e ca și cum domnul DAVY și domnul FARADAY și ceilalți mari oameni de știință ai națiunii noastre și-ar începe prelegerile exprimându-și disprețul și ura față de ISAAC NEWTON. Sau ca și cum străluciții noștri medici ar afirma, ori de câte ori anunță o nouă descoperire în domeniul lor, că WILLIAM HARVEY a fost un ticălos.

Lordul PORTISHEAD dedică un capitol lung din cartea sa încercării de a demonstra că JOHN USKGLASS nu este, așa cum se crede în general, fondatorul magiei englezești, având în vedere că au existat magicieni în insulele britanice și înaintea lui. Nu neg acest fapt. Ceea ce neg însă cu vehemență este supoziția că a existat vreo *tradiție magică* în Anglia înaintea lui JOHN USKGLASS.

Să ne gândim puțin la acei magicieni dinaintea lui, cărora PORTISHEAD le acordă atâta importanță. Cine au fost ei? Ei bine, unul dintre ei a fost IOSIF DIN ARIMATEEA, un magician care a venit din Locurile Sfinte și a plantat un arbore magic care avea rolul de a proteja Anglia de rele – însă nu se spune nicăieri că ar fi rămas aici mai mult timp sau că i-ar fi învățat magie pe locuitorii insulelor. Un altul a fost MERLIN, dar cum acesta era *velș* din partea mamei și *infernal* din partea tatălui, este clar că nu corespunde modelului de magie englezească respectabilă la care țin atât PORTISHEAD, NORRELL și STRANGE. Și cine au fost discipolii lui MERLIN? Nu știm să fi existat vreunul. Nu, de data aceasta părerea cea mai răspândită este și cea corectă: magia dispăruse de mult din aceste insule când a venit JOHN USKGLASS din Faerie ca să pună bazele regatului său, Anglia de Nord.

PORTISHEAD pare să aibă și el anumite dubii asupra acestui punct, așa că încearcă să-și convingă cititorii că magia lui JOHN USKGLASS era folosită numai în scopuri rele. Însă exemplele pe care le aduce în sprijinul acestei teorii nu sunt deloc convingătoare. Să analizăm unul dintre aceste exemple. Toată lumea a auzit de cele patru păduri magice care înconjurau cetatea de scaun a lui JOHN USKGLASS, Newcastle. Ele se numeau Great Tom, Asmody's

Citadel, Petty Egypt și Serlo's Blessing. După cum se știe, aceste păduri se puteau muta dintr-un loc în altul și, uneori, îi înghițeau cu totul pe cei care se apropiau de oraș cu intenții necurate. Firește, gândul la o pădure care mănâncă oameni este înfricoșător și straniu, însă nu există nici o dovadă că cei din vremea lui JOHN USKGLASS erau de aceeași părere. Era o perioadă plină de violență; JOHN USKGLASS a fost un rege medieval și a acționat în consecință, protejându-și cetatea și pe locuitorii ei.

Este adesea dificil să ne dăm seama dacă acțiunile lui USKGLASS erau morale sau nu, deoarece motivele acestor acțiuni ne sunt cu totul necunoscute. Dintre toți magicienii AUREAȚI, el este cel mai misterios. Nimeni nu știe de ce, în 1138, a făcut ca luna să dispară de pe cer și să călătorească apoi prin toate lacurile și râurile din Anglia. Nu știm de ce, în 1202, s-a certat cu Iarna și a izgonit-o din regat, astfel încât timp de patru ani în Anglia de Nord a fost numai Vară. Nu știm nici de ce, vreme de treizeci de nopți la rând în mai și iunie 1345, toți bărbații, femeile și copiii din regat au visat că se află împreună pe o câmpie roșu-închis, sub un cer de un auriu-palid, ca să ajute la construirea unui turn negru și înalt. Munceau cu toții în fiecare noapte, trezindu-se dimineața la ei în pat, complet epuizați. Acest vis nu le-a dat pace decât atunci când, în a treizecea noapte, turnul și fortificațiile au fost gata. În toate aceste povești – și mai ales în ultima – avem senzația că este vorba despre un eveniment important, dar nu putem să ne dăm seama care e acesta. Mai mulți învățați au presupus că turnul cel negru se afla în acea parte a Iadului despre care se spunea că USKGLASS o închiriasse de la LUCIFER și că USKGLASS dorise să construiască o fortăreață pentru a putea să pornească la război împotriva dușmanilor lui din Iad. Cu toate acestea, MARTIN PALE era de altă părere. El credea că ridicarea turnului avea legătură cu izbucnirea în Anglia, trei ani mai târziu, a morții negre. Regatul lui JOHN USKGLASS, Anglia de Nord, a suferit mult mai puțin ravagiile acestei epidemii decât regatul vecin de la sud, iar PALE credea că acest lucru se datora faptului că USKGLASS construise un soi de sistem de apărare.

Însă, potrivit celor susținute în *Eseu despre extraordinara renaștere a magiei englezești*, nu trebuie nici măcar să ne gândim la aceste lucruri. După părerea lui Mr Norrell și a lordului PORTISHEAD, magicianul modern nu trebuie să se joace cu astfel de chestiuni înțelese numai pe jumătate. Părerea *mea* este că trebuie să cercetăm aceste lucruri tocmai pentru că sunt numai pe jumătate înțelese.

Magia englezească este o casă ciudată în care locuim noi, magicienii. Este clădită pe fundația pusă de JOHN USKGLASS, iar dacă alegem să ignorăm această fundație, o facem în detrimentul nostru. Această fundație trebuie studiată și înțeleasă, ca să putem afla ce anume va susține și ce nu. În caz contrar, în fundația casei vor apărea fisuri, lăsând să intre furtuni venite cine știe de unde. Coridoarele vor începe să ne ducă spre locuri unde nu voiam să ajungem.

În concluzie, cartea lui PORTISHEAD – deși conține multe lucruri excelente – este un exemplu foarte bun al contradicției nebunești apărute în sânul magiei englezești moderne: magicienii noștri cei mai de seamă își declară în mod constant intenția de a elimina orice urmă și amintire a lui JOHN USKGLASS din magia englezească, dar cum ar putea oare să facă asta? La urma urmei, magia pe care o practicăm este magia lui JOHN USKGLASS.

Cei doi magicieni

Februarie 1815

Dintre toate articolele controversate publicate în *The Edinburgh Review*, acesta a fost de departe cel mai controversat. Până la sfârșitul lunii ianuarie aproape că nu mai exista persoană educată dintr-un capăt în altul al țării care să nu-l fi citit și să nu-și fi format o părere. Deși articolul nu fusese semnat, toată lumea știa cine era autorul – Strange. E drept că la început unii au ezitat în această privință, argumentând că Strange era criticat în articol la fel de mult ca și Norrell – poate chiar mai mult. Însă aceștia au fost considerați teribil de nepricepuți și naivi de către prietenii lor. Oare Jonathan Strange nu era exact genul de persoană capricioasă și contradictorie care *ar fi publicat* un articol împotriva lui însuși? Și oare autorul nu se declarase magician? Despre cine altcineva ar fi putut fi vorba? Cine ar fi putut vorbi cu atâta autoritate?

Atunci când Mr Norrell se mutase la Londra, părerile lui păruseră foarte noi și destul de excentrice. Însă de atunci lumea se obișnuise cu aceste păreri și cu toții se regăsiseră pe deplin în opinia exprimată la un moment dat de Mr Norrell, potrivit căreia magia, ca și oceanele, trebuia să se lase de bunăvoie guvernată de englezi. Urma să se traseze hotarele acestei arte și tot ce nu era ușor de înțeles pentru doamnele și domnii din societatea modernă - domnia de trei sute de ani a lui John Uskglass, povestea ciudată și neliniștitoare a legăturilor dintre rasa oamenilor și cea a spiridușilor – putea să fie lesne eliminat și uitat. Și iată că acum Strange dăduse peste cap viziunea norrelliană asupra magiei. Dintr-odată, oamenilor li se părea că tot ce auziseră în fragedă copilărie despre caracterul sălbatic al magiei englezești ar putea totuși să fie adevărat, că, poate, pe niște cărări de mult uitate, dincolo de cer, de cealaltă parte a curcubeului, John Uskglass călărește și acum, însoțit de supușii lui credincioși, oameni și spiriduși deopotrivă.

Cei mai mulți erau convinși că asocierea dintre cei doi magicieni a luat sfârșit. În Londra circula un zvon că Strange se dusese să-l vadă pe Mr Norrell, dar servitorii nu-l lăsaseră să intre. Mai circula însă și un alt zvon, complet opus, conform căruia Strange *nu* se dusese deloc în Piața Hanover, iar Mr Norrell ședea zi și noapte în bibliotecă, așteptându-și elevul și chinuindu-i pe servitori, pe care îi trimitea la fiecare cinci minute să se uite pe fereastră și să vadă dacă nu cumva venise cel așteptat.

Într-o seară de duminică, la sfârșitul lunii februarie, Strange l-a vizitat în sfârșit pe Mr Norrell. Acest lucru era sigur, căci doi domni care se îndreptau către Biserica St George din Piața Hanover l-au văzut pe treptele de la intrare; au văzut cum se deschidea ușa; și au văzut cum servitorul l-a poftit de îndată să intre, ca pe cineva îndelung așteptat. Cei doi domni și-au continuat drumul și au ajuns la biserică, unde le-au povestit imediat celor de pe băncile alăturate ce văzuseră. După cinci minute, un tânăr slab, cu înfățișare de ascet, intră în biserică. Prefăcându-se că-și spune rugăciunile, acesta le șopti celor din jur că tocmai vorbise cu cineva care ieșise pe geam la primul etaj al casei vecine cu cea a lui Mr Norrell și că persoanei respective i se părea că-l aude pe domnul Strange ținându-i un discurs plin de patos mentorului său. Două minute mai târziu, în toată biserica se spunea că cei doi magicieni se amenințaseră unul pe altul cu un fel de excomunicare magică. Începu apoi slujba; mai mulți membri ai congregației se uitau cu nostalgie la ferestre, întrebându-se parcă de ce aceste deschizături spre lumea din afară sunt plasate întotdeauna atât de sus în lăcașurile de cult. Se cântă un imn cu acompaniamentul orgii, iar mai târziu mai multe persoane au declarat că auziseră, în afară de muzică, un bubuit amenințător de tunet – semn clar că aveau loc niște conflicte de natură magică. Alții însă au spus că nu se auzise nimic.

Toate astea i-ar fi uimit pe cei doi magicieni, care în acea clipă stăteau tăcuți în biblioteca lui Mr Norrell, privindu-se cu prudență. Strange, care nu-și mai văzuse mentorul de câteva zile, fu șocat să vadă cum arăta acesta. Avea chipul tras și trupul micit parcă – părea cu zece ani mai bătrân.

— Ce-ar fi să luăm loc, domnule? spuse Strange.

Se îndreptă apoi către un scaun, iar Mr Norrell tresări din cauza mișcării bruște a celui lalt. Ai fi zis că se aștepta ca Strange să-l lovească. În clipa următoare, însă, își mai veni în fire și se așeză.

Nici Strange nu se simțea cu mult mai bine. În ultimele zile se întrebase de nenumărate ori dacă procedase corect publicând acea recenzie, și de

fiecare dată ajunsese la concluzia că făcuse bine. Se gândise că ar trebui să adopte o atitudine de superioritate morală plină de demnitate, îndulcită de un regret bine temperat. Însă acum, că se afla iarăși în biblioteca lui Mr Norrell, nu-i venea deloc la îndemână să-și privească mentorul în ochi. Privea tot felul de lucruri din încăpere – o statueta din porțelan, reprezentându-l pe Dr. Martin Pale; mânerul ușii; propria lui unghie de la degetul mare; pantoful stâng al lui Mr Norrell.

Mr Norrell, pe de altă parte, nu-și lua ochii de la chipul lui Strange.

După câteva clipe de tăcere, începură amândoi să vorbească în același timp.

— După toată bunătatea pe care mi-ați arătat-o... începu Strange.

— Credeți că sunt furios, începu Mr Norrell.

Amândoi se opriră o clipă, apoi Strange, cu un gest, îl invită pe Mr Norrell să continue.

— Credeți că sunt furios, spuse Mr Norrell, dar nu sunt. Credeți că nu știu de ce ați făcut ce ați făcut, dar știu. Credeți că v-ați vărsat tot amarul în articolul acela și că acum întreaga Anglie vă înțelege. Dar ce înțelege lumea? Nimic. Eu v-am înțeles înainte să fi scris un cuvânt. Se opri o clipă, cu chipul contorsionat, ca și cum încerca să dea glas unor simțăminte adânc îngropate în sufletul lui. Ceea ce ați scris ați scris pentru mine. Numai pentru mine.

Strange deschise gura ca să protesteze împotriva acestei concluzii surprinzătoare. Însă, gândindu-se mai bine, își dădu seama că probabil așa era. Nu mai zise nimic.

Mr Norrell urmă:

— Chiar credeți că eu n-am simțit niciodată același... același dor *ca* și dumneavoastră? *Magia pe care o facem este magia lui John Uskglass. Firește că așa e. Ce altceva ar putea fi? Când eram tânăr, am avut clipe când aș fi făcut orice, aș fi îndurat orice, numai să-l găsec și să mă arunc la picioarele lui. Am încercat chiar să-l invoc – Ha! M-am purtat atunci ca un tânăr neghiob ce eram – am tratat un rege ca pe un valet de rând și am încercat să-i poruncesc să vină să stea de vorbă cu mine. Faptul că nu am reușit a fost, probabil, unul dintre cele mai mari noroace ale vieții mele! Apoi am încercat să-l găsec folosind vechile vrăji de alegere. Dar n-am reușit nici măcar să fac vrăjile să funcționeze! Toată magia pe care am făcut-o în tinerețe a fost dedicată încercărilor zadarnice de a-l găsi. Vreme de zece ani nu m-am gândit la nimic altceva.*

— Domnule, nu mi-ați vorbit niciodată despre asta.

Mr Norrell oftă.

— Am încercat să vă feresc de greșelile pe care eu le-am făcut deja, zise el, apoi ridică brațele către tavan, în semn de neputință.

— Dar, după cum spuneți chiar dumneavoastră, Mr Norrell, toate astea s-au petrecut când erați tânăr și nu aveți experiență. Acum însă sunteți un magician foarte diferit, și îmi place să cred că nici eu nu sunt un asistent chiar rău. Poate am putea să mai încercăm o dată?

— Un magician atât de puternic nu poate fi găsit decât dacă el dorește acest lucru, declară Mr Norrell simplu. Este inutil să încercăm. Credeți că lui îi pasă ce se întâmplă cu Anglia? Vă spun eu că nu. Ne-a abandonat cu mult timp în urmă.

— Ne-a abandonat? spuse Strange, încruntându-se. E un cuvânt cam dur. Presupun că, după atâția ani de dezamăgiri, e oarecum firesc să ajungeți la o astfel de concluzie. Însă mulți oameni au povestit că l-au văzut pe John Uskglass la mult timp după presupusa lui plecare din Anglia. Fiica mănușarului din Newcastle¹⁰³, fermierul din Yorkshire¹⁰⁴, marinarul basc...¹⁰⁵

---

¹⁰³ Către sfârșitul secolului al XVI-lea trăia în orașul Regelui, Newcastle, un mănușar care avea o fiică - un copil tare îndrăzneț. Într-o bună zi s-a descoperit că fata aceasta, despre care toată lumea crezuse că se joacă în vreo odaie din casa tatălui ei, lipsește. Au căutat-o părinții, frații, chiar și vecinii, însă n-au găsit-o nicăieri. Către seară au văzut-o dintr-odată cum coboară de pe dealul plin de noroi și bolovani. Unora li s-a părut preț de o clipă că alături de ea, pe ulița întunecată, mai e cineva - însă când a ajuns lângă ei fata era singură. Era nevătămată și povestea pe care le-a spus-o celorlalți era cam așa:

Plecase din casa tatălui ei să se plimbe prin oraș și ajunsese repede pe o stradă pe care n-o mai văzuse niciodată. Ulița aceasta era largă, bine pavată și urca destul de abrupt, astfel că fata ajunsese la o altitudine nouă pentru ea, în fața unei porți dincolo de care se aflau o curte și o casă mare de piatră. Intrase în casă și cercetase multe încăperi, însă toate erau tăcute, pustii, pline de praf și de păianjeni. Într-una din aripile casei se afla un șir de încăperi în care pe pereți și pe podele cădea umbra deasă a unor ramuri înfrunzite, ca și cum afară s-ar fi aflat niște arbori stufoși, însă acești arbori nu existau (și, în orice caz, afară era iarnă). Într-una dintre odăi nu se afla decât o oglindă mare. Odaia și oglinda păreau să se fi certat la un moment dat, căci în oglindă se vedeau o sumedenie de păsări, iar odaia era goală. Și totuși, fata mănușarului auzea ciripit de păsări în jur. Mai era acolo și un coridor lung și întunecos, pe care se auzea sunetul unei ape învolburate, ca și cum la capătul coridorului s-ar fi aflat o mare sau un râu întunecat. De la ferestrele unora dintre odăi fata văzuse orașul Newcastle, dar de la altele văzuse un oraș cu totul diferit și de la altele doar niște smârcuri înalte și sălbatice și cerul albastru și rece.

Văzuse multe scări spiralate în acea casă, scări ce la început erau foarte largi și deveneau din ce în ce mai înguste și mai abrupte pe măsură ce urca, iar sus de tot nu mai erau decât niște spărturi și goluri în zidărie pe care numai un copil poate să le observe și prin care se poate strecura. Ultima dintre aceste spărturi o adusesse în fața unei ușițe simple din lemn.

Neavând nici un motiv să se teamă, fata împinsese ușa, dar ceea ce văzuse dincolo o făcu să scoată un țipăt. I se păruse că mii și mii de păsări înțesau aerul din încăpere, astfel că nu mai era nici zi, nici noapte, ci doar o învolburare de aripi negre. Simțise parcă suflarea unui vânt venit de foarte departe și avusese senzația că se află într-un spațiu nemărginit, de parcă urcase până la cer, un cer plin de corbi. Fiica mănușarului se înspăimântase grozav, dar apoi auzise pe cineva pronunțându-i numele. Păsările dispăruseră și fata se trezise într-o odăiță cu pereți și podea de piatră, complet goală. Nu era acolo nici un fel de mobilă, dar pe podea ședea un bărbat care îi

Mr Norrell icni iritat.

— Toate sunt zvonuri și superstiții! Chiar dacă poveștile astea ar fi adevărate - lucru pe care sunt departe de a-l accepta - n-am înțeles niciodată de unde știau oamenii cu pricina că cel pe care îl văzuseră era John Uskglass. Nu există portrete ale lui. Iar în două dintre cazurile pe care le-ați pomenit - cel cu fata mănușarului și cel cu marinarul basc - persoanele în cauză nici măcar nu l-au identificat ca fiind Uskglass. Ei au văzut un bărbat

---

făcuse semn să se apropie, strigând-o iarăși pe nume și spunându-i să nu se teamă. Avea părul negru și lung și era îmbrăcat cu niște veșminte ciudate, negre și zdrențuite. Nimic din înfățișarea lui nu te făcea să te gândești la un rege și singurul lucru care arăta că e magician era un mare vas de argint plin cu apă pe care îl avea alături. Fiica mănușarului petrecuse câteva ceasuri împreună cu acest bărbat, până la ora asfințitului, când el o condusese înapoi în oraș, apoi acasă.

¹⁰⁴ Vezi capitolul 33, nota 3.

¹⁰⁵ Povestea cea mai stranie, poate, despre întoarcerea lui John Uskglass este cea relatată de un marinar basc, supraviețuitor din marea Armada a regelui Spaniei. După ce corabia lui fusese distrusă de furtuni pe coastele nordice îndepărtate ale Angliei, acest marinar se refugiase în interiorul teritoriului împreună cu doi tovarăși. Nu îndrăzniseră să se apropie de sate, însă era iarnă și pământul era înghețat bocnă; se temeau că vor muri de frig. La căderea nopții, găsiseră o clădire părăsită din piatră aflată pe o coastă înaltă de deal, complet înghețată, înăuntru era aproape întuneric, dar pereții aveau niște deschizături înalte pe unde intra lumina stelelor. Cei trei se întinseseră pe pământ și adormiseră.

Marinarul basc visase că îl privește un rege.

Se trezise. Deasupra lui, întunericul iernii era îmblânzit de niște raze cenușii. I se păruse că zărește în mijlocul umbrelor aflate în capătul îndepărtat al clădirii o platformă de piatră înălțată de la podea. Lumina devenise mai puternică și văzuse că pe platformă se afla ceva: un scaun sau un tron. Pe tron ședea un bărbat palid, cu părul lung și negru, înveșmântat într-o robă neagră. Îngrozit, marinarul îi trezise pe camarazii lui și le arătase priveliștea stranie a celui de pe tron. Acesta părea să-i privească, însă nici nu se clintise; cu toate astea, cei trei nu aveau nici o înțoaială că era viu. Se ridicaseră, alergaseră împleticindu-se până la ușă și se îndepărtaseră în goană pe câmpul înghețat.

Marinarul basc își pierduse apoi camarazii: unul din ei murise de frig și inimă rea în mai puțin de o săptămână; iar celălalt, hotărât să ajungă înapoi în Golful Biscaia, o luase către sud; nu se știe ce s-a întâmplat cu el. Însă marinarul basc rămăsese în Cumbria și fusese primit în casa unor țărani. Ajunsesse slugă în casa aceea și se însurase mai târziu cu o fată de la o fermă învecinată. Toată viața repetase povestea clădirii de piatră de pe deal, iar noii lui prieteni și vecini îl încredințaseră că bărbatul așezat pe tronul cel negru era Regele Corb. Marinarul basc nu mai găsisese niciodată clădirea respectivă, tot așa cum nu o găsiseră nici prietenii și copiii lui.

De la acea întâmplare și până la sfârșitul zilelor lui, ori de câte ori intra într-un loc întunecos spunea: „Te salut, Stăpâne, și îți urez bun-venit în inima mea” - gândindu-se că poate regele cel palid cu părul lung și negru era acolo, în întuneric, așteptându-l. Pe tot cuprinsul Angliei de Nord - mii și mii de locuri întunecoase, mii și mii de ascunzișuri pentru Regele Corb. „Te salut, Stăpâne, și îți urez bun-venit în inima mea.”

¹*A Faire Wood Withering (Veștejirea frumosei păduri)* (1444) de Peter Watershippe. Este o prezentare extrem de amănunțită, realizată de un magician din perioada respectivă, a modului în care s-a prăbușit magia englezească după plecarea lui John Uskglass din Anglia. În 1434 (anul plecării lui Uskglass), Watershippe avea douăzeci și cinci de ani; era un tânăr ce tocmai începuse să practice magia în Norwich. *A Faire Wood Withering* conține relatări exacte despre vrăji care funcționaseră foarte bine cât timp Uskglass și supușii lui spiriduși fuseseră în Anglia, dar care după plecarea lor nu mai aveau nici un efect. Este într-adevăr remarcabil cât de multe aflăm de la Watershippe despre magia englezească din perioada *A ureaților*. *A Faire Wood Withering* pare o carte plină de mânie, dar asta numai până când o comparăm cu două dintre scrierile ulterioare ale lui Watershippe: *O pledoarie întru apărarea mea scrisă în temnița din Castelul Newark, în care pe nedrept m-au aruncat dușmanii* (1459/60) și *Crimele falsului rege* (scrisă în 1461?, publicată în 1697, Penzance).

îmbrăcat în negru; alții *le-au spus* că era vorba despre John Uskglass. În orice caz, nu are prea multă importanță dacă s-a întors sau nu la un moment dat și dacă a fost văzut de cutare sau cutare persoană. Fapt e că, atunci când și-a abandonat tronul și a plecat din Anglia, a luat cu el o parte esențială, partea cea mai bună, a magiei englezești. Din ziua aceea a început declinul ei aici. Oare acest lucru nu e suficient ca să-l considerăm dușmanul nostru? Cunoașteți, *cred, A Faire Wood Withering* a lui Watershippe?

— Nu, nu o cunosc, zise Strange, aruncându-i lui Mr Norrell o privire aspră ce părea să spună că motivul pentru care nu o citise era unul bine cunoscut de amândoi. Dar ce păcat, domnule, că nu mi-ați vorbit niciodată despre toate astea.

— Poate că am greșit ascunzându-vă atât de multe lucruri, spuse Mr Norrell, împletindu-și degetele. Acum sunt aproape sigur că am greșit. Însă e mult timp de când am decis că e spre binele Marii Britanii să păstrez o tăcere absolută în privința acestor chestiuni și e foarte greu să schimbi un vechi obicei. Dar vedeți, nu-i așa, domnule Strange, ce sarcină ne așteaptă pe dumneavoastră și pe mine? Magia nu poate aștepta o toană bună a unui Rege căruia nu-i mai pasă ce se întâmplă cu Anglia. Trebuie să anihilăm dependența magicienilor englezi de el. Trebuie să-i facem să-l uite cu desăvârșire pe John Uskglass, la fel cum și el ne-a uitat pe noi.

Strange clătină din cap, încruntându-se.

— Nu. Orice ați spune dumneavoastră, eu cred că John Uskglass este însuși centrul vital al magiei englezești și dacă îl ignorăm vom avea numai de pierdut. Poate că în cele din urmă se va dovedi că nu am dreptate. Tot ce se poate. Însă, când vine vorba de un aspect atât de important al magiei englezești, trebuie să înțeleg singur cum stau lucrurile. Nu vreau să par nerecunoscător, domnule, dar cred că perioada noastră de colaborare ia sfârșit aici. Mi se pare că suntem prea diferiți...

— Ah! strigă Mr Norrell. Știu că firile noastre... flutură din mână ca pentru a alunga un gând fără importanță. Dar ce contează asta? Suntem magicieni. De aici plecăm și aici ne întoarcem, și dumneavoastră, și eu. Este singurul lucru care ne interesează. Dacă plecați acum din această casă și vă urmați propriul drum solitar, cu cine veți mai sta de vorbă – așa cum stăm de vorbă noi acum? Nu veți avea cu cine. Veți fi absolut singur. Apoi, pe un ton aproape implorator, șopti: Nu faceți asta!

Strange își privi uluit mentorul. Nu se așteptase deloc la așa ceva. În loc să se arate furios din pricina articolului scris de Strange, Mr Norrell părea

cuprins de un acces de sinceritate și umilință. În clipa aceea Strange se gândi că lucrul cel mai firesc ar fi fost să-și reia locul sub tutela lui Mr Norrell. Doar mândria și certitudinea că peste un ceas sau două va fi de altă părere îl determinară să spună:

— Îmi pare rău, Mr Norrell, dar de când m-am întors din peninsula nu mi s-a mai părut firesc să mă numesc elevul dumneavoastră. M-am simțit ca și cum aș fi interpretat un rol. Să vă înaintez toate scrierile mele pentru aprobare, iar dumneavoastră să faceți toate modificările pe care le găsiți necesare – ei bine, nu mai pot face asta. Ar însemna să declar niște lucruri în care nu mai cred.

— Ah, totul trebuie făcut în public, oftă Mr Norrell. Apoi, aplecându-se în față, urmă pe un ton mai energic: Lăsați-vă îndrumat de mine. Promiteți-mi că nu veți publica nimic, că nu veți declara nimic, că nu veți face nimic până când nu vă formați o părere certă despre aceste lucruri. Credeți-mă pe mine: merită să păstrezi tăcerea zece, douăzeci sau chiar cincizeci de ani dacă ai după aceea satisfacția de a ști că ai spus numai ce trebuia – nici mai mult, nici mai puțin. Tăcerea și lipsa de acțiune nu vi se potrivesc – știu asta. Dar vă promit să vă ofer compensații, cât de mult voi putea. Nu veți avea de pierdut. Dacă până acum ați avut motive să mă considerați nerecunoscător, pe viitor nu va mai fi așa. Voi declara lumii întregi cât de mult vă prețuiesc. Nu vom mai fi mentor și elev. Haideți să punem bazele unui parteneriat între egali! Oare nu am învățat la fel de mult de la dumneavoastră cât ați învățat și dumneavoastră de la mine? Activitățile cele mai profitabile vor fi ale dumneavoastră! Iar cărțile... Aici Mr Norrell se opri o clipă și înghiți în sec. Cărțile pe care ar fi trebuit să vi le împrumut și pe care le-am ținut departe de dumneavoastră: le veți citi pe toate! Vom merge în Yorkshire, împreună - chiar în seara asta, dacă doriți – și vă voi da cheia bibliotecii ca să citiți tot ce doriți. Nici măcar... zise Mr Norrell, trecându-și mâna peste frunte, surprins parcă de propriile sale vorbe – nici măcar nu vă voi cere să retrageți articolul. Să rămână. Să rămână. Și, în timp, vom răspunde împreună la toate întrebările pe care le-ați ridicat acolo.

Urmă o lungă tăcere. Mr Norrell privea cu înflăcărare chipul celuiilalt magician. Oferta lui de a-i arăta lui Strange biblioteca de la Hurtfew nu rămase fără efect. Preț de câteva clipe, se văzu clar că hotărârea lui Strange de a se despărți de mentorul său slăbește, însă în cele din urmă acesta spuse:

— Sunt onorat, domnule. Știu că nu vă stă în fire să faceți compromisuri. Dar cred că a sosit vremea să-mi urmez propriul drum. Cred că trebuie să ne despărțim.

Mr Norrell închise ochii.

În clipa aceea se deschise ușa. Lucas și un alt valet intrară cu ceaiul.

— Haideti, domnule, spuse Strange.

Îl luă uşurel de braț pe mentorul său, ajutându-l să se ridice, apoi singurii doi magicieni ai Angliei luară ceaiul împreună pentru ultima oară.

***

Strange plecă din piața Hanover la opt și jumătate. Mai multe persoane care priveau pe ferestrele lor de la parter îl văzură plecând. Alții, cărora li se părea nedemn să stea ei înșiși la fereastră, își trimiseseră slujnicele și valeții să aștepte în piață. Nu se știe dacă Lascelles aranjase intenționat lucrurile în acest fel, însă, la zece minute după ce Strange cotise pe strada Oxford, el ciocănea la ușa lui Mr Norrell.

Mr Norrell era tot în bibliotecă; nu se mișcase deloc după plecarea lui Strange. Privea fix covorul.

— A plecat? întrebă Lascelles.

Mr Norrell nu răspunse.

Lascelles se așeză.

— Și condițiile noastre? Cum le-a primit?

Niciun răspuns.

— Mr Norrell? I-ați spus ce am stabilit? I-ați spus că, dacă nu publică un anunț de retragere a recenziei, vom fi nevoiți să dăm publicității tot ce știm despre magia neagră pe care a folosit-o în Spania? I-ați spus că în niciun caz nu-l veți mai accepta ca elev?

— Nu, spuse Mr Norrell. Nu i-am spus nimic din toate astea.

— Dar...

Mr Norrell oftă cu amărăciune.

— Nu mai contează ce i-am spus. A plecat.

Lascelles tăcu, privindu-l cam nemulțumit pe magician, dar Mr Norrell era cufundat în gânduri și nu văzu nimic.

În cele din urmă, Lascelles ridică din umeri.

— Ați avut dreptate la început, domnule, spuse el. Nu poate să existe decât un magician în Anglia.

— Cum adică?

— Adică nu e bine să existe *două* lucruri de același fel. *Unul* poate să facă tot ce dorește. *Șase* pot să se înțeleagă foarte bine. Însă *doi* se vor lupta negreșit pentru supremație. *Doi* trebuie să se urmărească în permanență unul pe celălalt. Ochii tuturor sunt ațintiți asupra *celor doi*, căci lumea nu știe pe care dintre ei să-l urmeze. Oftați, Mr Norrell. Știți că am dreptate. De azi înainte trebuie să ținem seama de Strange în toate planurile noastre - ce va spune, ce va face, cum să-l contracarăm. Mi-ați spus adesea că este un magician remarcabil. Talentul lui extraordinar ne-a fost de mare folos atât timp cât am luptat de aceeași parte a baricadei. Însă acum lucrurile s-au schimbat. Mai devreme sau mai târziu își va folosi cu siguranță priceperea împotriva dumneavoastră. Trebuie să ne gândim cât mai repede la modalități prin care ne putem apăra de el, la propriu. Priceperea lui într-ale magiei este atât de mare și dispune de atât de puține materiale, încât până la urmă va ajunge să creadă că unui magician i se permite orice - chiar să spargă case, să fure și să înșele. Aplecându-se în față, Lascelles urmă: Nu vreau să spun că e atât de depravat încât să fure de la dumneavoastră acum, imediat, însă, dacă într-o bună zi va avea mare nevoie de ceva, atunci i se va părea că orice trădare, orice violare a proprietății private este justificată. Apoi, după o clipă: V-ați luat măsuri de precauție împotriva hoților la Hurlfrew? Ați făcut vrăji de tănuire?

— Vrajile de tănuire nu m-ar proteja câtuși de puțin de Strange! exclamă furios Mr Norrell. N-ar face decât să-i atragă atenția! L-ar conduce drept la cele mai prețioase volume ale mele! Nu, nu, aveți dreptate, zise el oftând. E nevoie de ceva mai eficient. Trebuie să mă gândesc.

La două ceasuri după plecarea lui Strange, Mr Norrell și Lascelles părăsiră locuința din Piața Hanover în trăsura lui Mr Norrell. Erau însoțiți de servitori și era limpede că pleacă într-o călătorie lungă.

***

A doua zi, Strange, cu toane ca întotdeauna, începu să regrete despărțirea de Mr Norrell. Își aducea mereu aminte de prevestirea făcută de Mr Norrell, anume că nu va mai avea pe nimeni cu care să discute despre magie. Întorsese pe toate părțile conversația cu Mr Norrell și era aproape convins că toate concluziile acestuia cu privire la John Uskglass erau greșite. În urma discuției, îi veniseră niște idei noi despre acest subiect și acum era foarte supărat, neavând cu cine să le discute.

În lipsa unui ascultător mai potrivit, se duse pe strada Harley să i se plângă lui Sir Walter Pole.

— De aseară mi-au venit în minte cincizeci de lucruri pe care ar fi trebuit să i le spun. Acum presupun că n-am ce face decât să scriu un articol care să le cuprindă pe toate – care va fi publicat cel mai devreme în aprilie – după care el va trebui să-i pună pe Lascelles sau pe Portishead să scrie o replică – care va apărea cel mai devreme în iunie sau iulie. Cinci sau șase luni până voi afla ce părere are! E o modalitate mult prea greoaie de a purta o discuție, mai ales dacă te gândești că până ieri aș fi putut să mă duc pur și simplu până în Piața Hanover și să-l întreb ce crede. În plus, acum sunt sigur că nu voi mai vedea niciun colț de pagină măcar din cărțile importante! Cum poate un magician să se descurce fără cărți? Aș vrea să-mi explice și mie cineva *cum se poate așa ceva*. E ca și cum i-ai cere unui politician să ajungă într-o poziție sus-pusă fără a putea să se folosească de mită și patronaj.

Sir Walter nu se arătă jignit de această remarcă deosebit de nepoliticoasă, ci, mărinimos, o puse pe seama faptului că Strange era supărat. Pe când frecventa Școala Harrow, Sir Walter fusese nevoit să studieze istoria magiei (materie ce i se păruse grozav de nesuferită) și acum încercă să-și amintească ceva folositor. Își dădu curând seama însă că nu-și mai amintea decât foarte puțin – cam cât să umpli pe jumătate un păhăruț de vin.

Se mai gândi câteva clipe și în cele din urmă spuse:

— Din câte am înțeles eu, Regele Corb a învățat totul despre magia englezească fără să aibă la dispoziție niciun fel de cărți – căci pe atunci cărțile nu apăruseră în Anglia; nu poți să faci și dumneata la fel?

Strange îl privi cu multă răceală.

— Iar din câte am înțeles *eu*, Regele Corb a fost odrasla adoptivă favorită a regelui Auberon, care, printre alte mizilicuri, i-a oferit o educație excelentă în domeniul magiei și un regat numai al lui. Presupun că aș putea să încep să bat crângurile și luminișurile pustii, sperând că voi da peste vreun spiriduş de spiță regală care să mă adopte, dar cred că sunt puțin cam înalt pentru asta.

Sir Walter râse.

— Și ce vei face acum, dacă nu-l mai ai pe Norrell cu care să-ți petreci timpul? Vrei să-i spun lui Robson de la Ministerul de Externe să-ți găsească ceva de făcut? Săptămâna trecută mi se plângea că trebuie să aștepte ca Mr Norrell să termine întâi cu toate sarcinile primite de la Amiralitate și de la Trezorerie ca să-și facă puțin timp și pentru el.

— Sigur că da. Dar spune-i că nu voi putea să-l ajut decât peste vreo două sau trei luni. Ne ducem acasă, în Shropshire. Atât Arabella, cât și eu ne dorim

foarte mult să ne vizităm ținuturile natale și, acum că nu mai suntem nevoiți să așteptăm aprobarea lui Mr Norrell, putem pleca liniștiți.

— Ah! spuse Sir Walter. Dar nu plecați în curând, nu-i așa?

— Peste două zile.

— Așa de repede?

— De ce te miri? Zău așa, Pole, nu-mi închipuiam că ții atât de mult la compania mea!

— Nu, nu țin. Mă gândeam la lady Pole. Va fi destul de trist pentru ea să-i plece prietena.

— A! A, da, zise Strange, cam dezumflat. Desigur!

***

Ceva mai târziu, în aceeași dimineață, Arabella îi făcu o vizită de rămas-bun lui lady Pole. Cinci ani de zile trecuseră lăsând doar urme neînsemnate pe chipul frumos al înălțimii Sale și fără să aducă vreo modificare a tristei situații în care se afla. Era la fel de tăcută ca întotdeauna și se arăta cu totul impasibilă la dureri sau la bucurii. Bunătatea și răceala o lăsau la fel de indiferentă. Își petrecea zilele așezată în dreptul ferestrei din salonul venețian al locuinței de pe strada Harley. Nu părea niciodată dornică să facă ceva, iar în afară de Arabella nu primea pe nimeni.

— Îmi pare rău că plecați, spuse înălțimea Sa după ce auzi vestea de la Arabella. Ce fel de loc e Shropshire?

— Ah! Mă tem că sunt un judecător părtinitor în această privință. Cred că multă lume ar fi de acord că e un ținut drăguț, cu dealuri și păduri înverzite și cu câmpii vălurite și molatice. Desigur, va trebui să așteptăm să vină primăvara ca să ne putem bucura cum se cuvine de peisaj. Dar chiar și iarna poți vedea niște priveliști spectaculoase. E un ținut foarte romantic, încărcat de o istorie plină de noblețe. Sunt o mulțime de castele în ruină și pietre așezate în vârful dealurilor de cine știe cine și apoi, fiind atât de aproape de Țara Galilor, s-au dus foarte multe lupte acolo de-a lungul veacurilor și găsești foste câmpuri de luptă în aproape toate văile.

— Câmpuri de luptă! spuse lady Pole. Știi prea bine ce înseamnă asta. Să privești pe fereastră și să nu vezi decât oase împrăștiate și armuri ruginite peste tot! E o priveliște foarte melancolică; sper că nu vă va face să vă întristați prea rău.

— Oase împrăștiate și armuri? repetă Arabella. Nu, deloc. Înălțimea Voastră m-a înțeles greșit. Bătăliile s-au purtat cu foarte mult timp în urmă.

Acum n-a mai rămas nimic acolo – în niciun caz imagini care să-l întristeze pe privitor.

— Și totuși, urmă lady Pole fără să o asculte pe Arabella, aproape peste tot s-a purtat câte o bătălie la un moment dat. Țin minte că am învățat la școală că în Londra s-a dat cândva o bătălie extrem de sângeroasă. Mulți au murit în chinuri groaznice și orașul a fost ars până în temelii. Suntem înconjurați de umbrele violenței și nefericirii acelor vremuri în toate zilele vieții noastre și cred că aproape nu mai contează dacă mai avem și un semn material care să ne amintească de cele trecute.

Ceva se schimbă în încăpere. Parcă pluteau pe deasupra lor niște aripi reci și cenușii sau parcă cineva trecuse prin oglindă, aruncând o umbră în odaie. Era un joc straniu al luminii, pe care Arabella îl observase de multe ori în timp ce se afla în vizită la lady Pole. Neștiind cum să și-l explice, se gândi că motivul era numărul mare de oglinzi din încăpere.

Pe lady Pole o trecu un fior și se înfășură mai strâns în șal. Arabella se aplecă puțin și o luă de mână.

— Haideți! Gândiți-vă la ceva mai vesel.

Lady Pole o privi cu ochii goi. Să-i spui să fie veselă era totuna cu a o îndemna să zboare.

Atunci Arabella începu să povestească tot felul de lucruri, sperând să îi scoată din minte toate acele orori. Îi vorbi despre prăvălii noi și despre modă. Îi descrie o mătase foarte drăguță, de culoarea fildeșului, pe care o văzuse într-o vitrină de pe strada Friday, apoi un tiv cu mărgelile turcoaz pe care îl văzuse în altă parte și care s-ar fi potrivit minunat cu mătasea ivorie. Apoi îi povesti ce spusese croitoreasa ei despre mărgelile, după care îi descrie o plantă extraordinară pe care croitoreasa o ținea într-un mic ghiveci pe balcon și care în decurs de un an crescuse atât de mult, încât blocase complet o fereastră de la etajul superior, unde locuia un fabricant de sfeșnice. Vorbi apoi despre alte plante miraculoase – despre vrejul de fasole al lui Jack – despre uriașul care trăia în tărâmul aflat la capătul vrejului – apoi despre alți uriași și cei care i-au învins – despre Napoleon Bonaparte și ducele de Wellington – despre meritele ducelui în toate privințele, mai puțin una – și despre cât de nefericită era ducesa.

— Din fericire, noi două nu am avut parte niciodată de așa ceva, zise ea în cele din urmă, trăgându-și sufletul – tulburarea permanentă de a-ți vedea soțul acordându-le atenție altor femei.

— Probabil, spuse lady Pole, nu foarte convinsă.

Asta o deranjă pe Arabella. Încearcă să treacă peste toate ciudăţeniile lui lady Pole, însă îi venea destul de greu să-i ierte acesteia răceala pe care o manifesta mereu faţă de soţul ei. În desele ei vizite, Arabella nu putuse să nu observe cât de devotat îi era Sir Walter soţiei lui. Nu pregeta să facă totul pentru a o înveseli sau pentru a-i alina câtuşi de puţin suferinţele; iar pe Arabella o durea să vadă cât de puţin îi erau răsplătite strădaniile. E drept că lady Pole nu manifesta niciodată antipatie faţă de el – însă uneori părea că nici nu-l observă.

— Ah! Nu vă daţi seama ce noroc e acesta, zise Arabella. E una dintre cele mai mari bucurii ale vieţii.

— Ce anume?

— Dragostea soţului.

Lady Pole păru surprinsă.

— Da, e adevărat că mă iubeşte, spuse ea în cele din urmă. Sau cel puţin îmi declară asta. Dar la ce bun? Dragostea lui nu mă încălzeşte niciodată când îmi e frig – iar mie mi-e frig mereu, ştiţi asta. N-a reuşit niciodată să scurteze vreun bal nici măcar cu un minut, n-a oprit niciodată drumurile nesfârşite pe coridoare lungi, întunecate şi fantomate. Dragostea lui nu m-a scutit niciodată de nefericire. Pe dumneavoastră v-a salvat vreodată de la ceva dragostea soţului?

— Domnul Strange? zâmbi Arabella. Nu, niciodată. Mai degrabă îl salvez eu pe el. Vreau să spun, adăugă ea grăbită, văzând că lady Pole nu o înţelege, că adesea se întâlneşte cu persoane care îi cer să facă tot felul de vrăji – sau care au un nepot care doreşte să înveţe magie de la el – sau cred că au descoperit un pantof sau o furculiţă cu proprietăţi magice, sau alte asemenea aiureli. Nu sunt rău intenţionaţi, ba chiar se arată în general foarte respectuoşi. Însă răbdarea nu este unul dintre punctele forte ale domnului Strange, aşa că trebuie să mă duc şi să-l salvez înainte să spună ceva regretabil.

Era timpul ca Arabella să se pregătească de plecare, aşa că îşi începu discursul de rămas-bun. Acum, că nu avea să o mai vadă pe înălţimea Sa vreme de câteva luni, dorea mai mult ca oricând să spună ceva care să o înveselească.

— Şi sper, draga mea lady Pole, zise ea, că atunci când ne vom revedea vă veţi simţi mult mai bine şi poate că veţi ieşi iarăşi în lume. Tare mult îmi doresc să ne întâlnim într-o bună zi la teatru sau la un bal...

— La un bal! exclamă lady Pole îngrozită. Cum puteți spune așa ceva? Doamne ferește să ne întâlnim vreodată la un bal!

— Gata! Gata! N-am vrut să vă supăr. Am uitat cât de mult urâți dansul. Haideți, vă rog, nu plângeți! Nu vă mai gândiți la asta, vă face rău!

Încercă din răspuțeri să-și liniștească prietena. O îmbrățișă, o mângâie pe mână, îi oferi puțină apă de lavandă. Degeaba. Lady Pole plânse în hohote preț de câteva minute bune. Arabella nu înțelegea ce se întâmplase. Dar ce era de înțeles? Așa se întâmpla mereu: boala înălțimii Sale o făcea să se sperie și să se supere din orice nimic. Arabella sună să vină camerista.

De-abia când sosi aceasta înălțimea Sa făcu un efort să se liniștească.

— Nu vă dați seama ce ați spus! strigă ea. Și să ferească Dumnezeu să aflați vreodată, așa cum am aflat eu. Voi încerca să vă previn – știu că totul e în van, dar voi mai încerca odată! Ascultați-mă cu atenție, dragă doamnă Strange. Ascultați-mă ca și cum de asta ar depinde mântuirea sufletului dumneavoastră!

Arabella o privi deci cu mare atenție.

Degeaba însă. Și acum se întâmplă ca și în celelalte dăți când înălțimea Sa o anunțase pe Arabella că are să-i spună ceva extrem de important. Păli, trase aer în piept de câteva ori – apoi începu să istorisească o poveste foarte ciudată, despre proprietarul unei mine de plumb din Derbyshire care se îndrăgostise de o lăptăreasă. Lăptăreasa era femeia visurilor pentru proprietarul minei, atâta doar că imaginea ei apărea întotdeauna în oglindă cu câteva minute întârziere, ochii ei își schimbau culoarea la asfințit și adesea oamenii observau că umbra ei dănțuiește sălbatic atunci când ea stătea complet nemișcată.

După ce lady Pole urcă la etaj, Arabella rămase singură.

— Cât de nesăbuită sunt! își spuse ea. Doar știu foarte bine ce tare se supără când aude de dans! Cum am putut fi atât de neglijentă? Și oare ce voia să-mi spună? Mă întreb dacă ea însăși știe. Biata de ea! Ce folos să fii bogată și frumoasă dacă îți lipsește darul sănătății trupești și mentale?

În timp ce își făcea muștrări de conștiință, auzi un zgomot ușor în spate și se întoarse. Se ridică de îndată și înaintă grăbită spre ușă, întinzând brațele.

— Dumneavoastră erați! Ce bine îmi pare să vă văd! Haideți! Dați-mi mâna. N-o să ne mai vedem pentru mult timp.

***

În seara aceleiași zile, Arabella îi spuse lui Strange:

— Ei bine, iată că se găsește și cineva care să fie încântat de hotărârea ta de a-ți îndrepta atenția către John Uskglass și supușii lui spiriduși.

— A, da? Cine?

— Gentilomul cu părul ca puful.

— Cine?

— Gentilomul care locuiește împreună cu Sir Walter și lady Pole. Ți-am mai povestit despre el.

— A, da. Acum îmi amintesc. Apoi, după ce se gândi câteva clipe, exclamă: Arabella! Vrei să spui că nici acum n-ai aflat cum îl cheamă? Și începu să râdă.

— Nu e vina mea, se supără Arabella. Nu mi-a spus niciodată cum îl cheamă, iar eu uit mereu să îl întreb. În orice caz, mă bucur să te văd vesel. Mai demult te-ai arătat oarecum gelos.

— Nu-mi aduc aminte.

— Ce ciudat! Eu îmi amintesc chiar foarte bine.

— Iartă-mă, Arabella, dar ar fi destul de greu să fiu gelos pe un bărbat pe care l-ai cunoscut acum câțiva ani, dar pe care încă nu știi cum îl cheamă. Deci zici că e de acord cu ceea ce fac?

— Da, mi-a spus adesea că nu vei ajunge nicăieri până când nu te apuci de studiul spiridușilor. Zice că asta e adevărata magie – studiul spiridușilor și al magiei lor.

— Chiar așa? Pare foarte convins! Și, mă rog, de unde știe el toate astea? E cumva magician?

— Nu cred. Mi-a spus odată că n-a citit în viața lui cărți despre acest subiect.

— Așa deci! Cunoscut genul! zise Strange disprețuitor. N-a studiat domeniul deloc, însă are o mulțime de teorii. Am cunoscut multe persoane de soiul acesta. Ei bine, dacă nu e magician, atunci cu ce se ocupă? Asta știi?

— Cred că da, zise Arabella, încântată ca una care a făcut o descoperire importantă.

Strange o privi întrebător.

— Nu, zise Arabella. Nu-ți spun. Ai să râzi iarăși de mine.

— Probabil că da.

— Mă rog, zise Arabella după o clipă, cred că e un prinț. Sau un rege. Cu siguranță are sânge albastru.

— Cum de ți-a venit așa o idee?

— Pentru că mi-a vorbit foarte mult despre regatele, castelele și conacele lui – deși mărturisesc că toate au niște nume foarte ciudate, de care n-am mai auzit niciodată. Cred că e unul dintre prinții din Germania sau Elveția pe care i-a detronat Bonaparte.

— Chiar așa? spuse Strange, oarecum iritat. Ei bine, acum că Napoleon a fost înfrânt, poate că ar fi bine să se întoarcă acasă.

Aceste explicații nesigure și bănuieli cu privire la identitatea gentilomului cu părul ca puful nu-l mulțumiseră; continuă să se întrebe ce era cu acest prieten al Arabellei. A doua zi (ultima înaintea plecării) se duse la biroul lui Sir Walter, aflat la Whitehall, cu scopul declarat de a afla cine era individul.

Când ajunse acolo însă, Strange nu-l găsi decât pe secretarul lui Sir Walter, adâncit în muncă.

— Ah! Moorcock! Bună dimineața! Sir Walter a plecat?

— Tocmai s-a dus la Fife House¹⁰⁶, domnule Strange. Pot să vă ajut cu ceva?

— Nu... De fapt, poate că da. De mult vreau să-l întreb ceva pe Sir Walter, dar mereu uit. Nu cumva îl cunoști pe gentilomul care locuiește acasă la el?

— Acasă la cine, domnule?

— La Sir Walter.

Domnul Moorcock se încruntă.

— Un gentilom care locuiește acasă la Sir Walter? Nu-mi dau seama despre cine vorbiți. Cum îl cheamă?

— Tocmai asta vreau și eu să află. Eu nu l-am văzut niciodată, însă doamna Strange îl întâlnește întotdeauna atunci când se pregătește să plece de acolo. Îl cunoaște de mai mulți ani și cu toate astea n-a aflat nici până azi cum îl cheamă. Probabil că e o persoană foarte excentrică dacă se arată atât de secretos în această privință. Doamna Strange îi spune gentilomul cu nasul argintiu – sau gentilomul cu pielea ca zăpada? Nu mai știu, o ciudățenie de felul acesta.

Însă domnul Moorcock părea și mai uluit.

— Îmi pare rău, domnule, dar nu cred că l-am văzut niciodată pe acest domn.

---

¹⁰⁶ Reședința londoneză a lordului Liverpool, un conac vechi, demodat, cu multe încăperi și coridoare, aflat pe malul Tamisei.

„Ascultă-mă pe mine; locul acesta nu există!”*Iunie 1815*

Împăratul Napoleon Bonaparte fusese exilat pe Insula Elba. Maiestatea Sa Imperială se îndoia însă că viața pe o insulă liniștită îi va prii – la urma urmei, era obișnuit să conducă o porțiune însemnată a lumii cunoscute. Prin urmare, înainte de a pleca din Franța le spuse câtorva persoane că se va întoarce înainte să înflorească violetele de primăvară. Și își ținu promisiunea.

În clipa în care ajunsese pe pământ francez, își strânse o armată și o luă către nord, spre Paris, urmându-și destinul – acela de a se război cu toate națiile lumii. Era, firește, nerăbdător să se înscăuneze din nou *împărat*, însă deocamdată nu se știa *unde*. Cum dorise întotdeauna să-l imite pe Alexandru cel Mare, unii au crezut că o va lua către est. La urma urmei, mai invadase o dată Egiptul, cu oarecare succes. Alții erau de părere că se va îndrepta către vest: circulau zvonuri că la Cherbourg se află o flotă de vase gata de plecare către America, unde Bonaparte ar fi putut să înceapă cucerirea unei lumi nou-nouțe.

În orice caz, toată lumea era convinsă că va începe cu invadarea Belgiei, astfel încât ducele de Wellington se duse la Bruxelles ca să aștepte acolo sosirea Marelui Inamic al Europei.

Ziarele din Anglia erau pline de zvonuri: că Bonaparte își adunase armata; că avansa înfiorător de rapid către Belgia; că ajunsese acolo; că învinsese! A doua zi însă, ziarele scriau că se află tot în palatul lui din Paris, de unde nici măcar nu plecase.

La sfârșitul lunii mai, Jonathan Strange plecă și el la Bruxelles, pe urmele lui Wellington și ale armatei. Își petrecuse ultimele trei luni în Shropshire, nefăcând altceva decât să reflecteze la probleme de magie, așa că la început se simți ușor tulburat – și pe bună dreptate. Însă, după ce se plimbase preț de un ceas sau două, ajunsese la concluzia că pricina tulburării nu era el, ci însuși orașul Bruxelles. Știa cum arată un oraș în vreme de război – cu

siguranță nu ca acesta. Ar fi trebuit să vadă companii de soldați trecând încoace și încolo, care cu muniție și provizii, fețe îngrijorate. Când colo, nu vedea decât prăvălii moderne și doamne plimbându-se în trăsurile elegante. E adevărat că peste tot erau grupuri de ofițeri, însă niciunul nu părea preocupat de chestiuni militare (unul dintre ei se străduia din greu să repare umbrela de jucărie a unei fetițe). Toată lumea râdea și era veselă, lucru deloc normal având în vedere iminența unei invazii a armatei lui Napoleon Bonaparte.

Se auzi strigat. Întorcându-se, îl văzu pe colonelul Manningham, o cunoștință a lui, care îl invită imediat să-l însoțească acasă la lady Charlotte Greville (o lady englezoaică ce locuia la Bruxelles). Strange protestă, spunând că nu fusese invitat; în plus, trebuia să-l găsească pe duce. Însă Manningham îl liniști: nu conta câtuși de puțin că nu fusese invitat, spuse el; avea să fie bine-venit, cu siguranță; cât despre duce, era foarte probabil să-l găsească tot în salonul lui lady Charlotte Greville.

Zece minute mai târziu, Strange se afla într-un apartament de lux, plin de lume – printre care și multe cunoștințe. Se aflau acolo ofițeri; femei frumoase; gentilomi eleganți; politicieni britanici; și, probabil, reprezentanți ai tuturor gradelor de noblețe. Cu toții discutau aprins despre război și făceau glume pe marginea aceluiași subiect. Ideea era cu totul nouă pentru Strange: războiul văzut ca o distracție mondenă. În Spania și Portugalia, soldații se considerau de regulă niște martiri nefericiți și uitați. Ziarele britanice se străduiseră să prezinte lucrurile în lumina cea mai sumbră cu putință. Însă aici, la Bruxelles, cel mai grozav lucru era să fii unul dintre ofițerii Alteței Sale – iar pe locul doi venea statutul de magician al Alteței Sale.

— Wellington e de acord ca toți acești oameni să stea aici? îi șopti Strange lui Manningham, uluit. Ce se va întâmpla dacă ne atacă francezii? Mai bine nu veneam. Sunt sigur că lumea va începe să mă întrebe despre cearta cu Norrell, și n-am niciun chef să vorbesc despre asta.

— Prostii! șopti la rândul lui Manningham. Nimănui nu-i pasă de asta aici! În fine, iată că a sosit ducele!

În salon se produse o rumoare, apoi apăru ducele.

— Ah, Merlin, strigă el, și chipul i se luminează la vederea lui Strange. Ce mă bucur să te văd! Haide, dă-mi mâna! Îl cunoști, desigur, pe ducele de Richmond. Nu? Atunci dă-mi voie să fac prezentările!

Dacă atmosfera fusese veselă până atunci, acum, că apăruse și Alteța Sa, ea deveni mult mai însuflețită. Toate privirile erau îndreptate către el; toți voiau să vadă cu cine stă de vorbă și (încă și mai interesant) cu cine flirtează. Văzându-l, nu ți-ai fi închipuit că se află la Bruxelles pentru alt motiv decât să se distreze. Însă, ori de câte ori Strange încerca să se îndepărteze, ducele îl fixa cu privirea, spunându-i parcă: „Nu, *tu* trebuie să rămâi. Am nevoie de tine!” În cele din urmă, tot surâzător, înclină capul și-i spuse la ureche lui Strange:

— Gata, cred că putem pleca. Haide! În capătul celălalt al salonului se află o seră. Acolo vom putea sta de vorbă liniștiți.

În curând cei doi erau așezați printre palmieri și alte plante exotice.

— Vreau să te avertizez, spuse ducele. Aici nu e ca în Spania. În Spania francezii erau detestați de toți bărbații, femeile și copiii din țară. Aici nu e așa. Bonaparte are prieteni în tot orașul și o mare parte din armată e de partea lui. Bruxelles-ul e plin de spioni. Prin urmare, este necesar ca noi – tu și cu mine – să părem convinși de înfrângerea lui ca de propria noastră existență! Zâmbește, Merlin! Ia o ceașcă de ceai. O să te ajute să te liniștești.

Strange încercă să zâmbească nepăsător, însă zâmbetul i se transformă aproape instantaneu într-o grimasă de îngrijorare; ca să distragă atenția Alteței Sale de la expresia lui facială, îl întrebă cum i se pare armata.

— Ah! E o armată proastă – și ăsta e cel mai bun lucru pe care îl pot spune. Cea mai amestecată armată pe care am condus-o vreodată. Britanici, belgieni, olandezi și germani puși laolaltă. E ca și cum ai încerca să clădești un zid folosind o jumătate de duzină de materiale diferite. Chiar dacă fiecare material este foarte bun, în sine, nu poți să nu te întrebi dacă zidul va rezista. Însă armata prusacă a promis că ni se va alătura. Iar Blucher e un tip pe cînste. Îi place la nebunie să se războiască. (Acesta era generalul prusac.) Din păcate, e nebun. Crede că e însărcinat.

— Ah!

— Da, cu un pui de elefant.

— Ah!

— Însă trebuie să te apuci imediat de treabă! Ți-ai adus cărțile? Vasul de argint? Ai unde să lucrezi? Am o puternică bănuială că Bonaparte va apărea de la vest, dinspre Lille. Eu pe acolo aș veni și în plus am primit și niște scrisori de la prietenii noștri de acolo, care mă asigură că se așteaptă să-l vadă sosind pe Bonaparte dintr-un ceas în altul. Aceasta e sarcina pe care

ți-o dau. Stai cu ochii pe granița de vest și dă-mi de știre în clipa când vezi trupele franceze.

În următoarele două săptămâni, Strange invocă viziuni ale tuturor locurilor în care credea ducele că ar putea apărea francezii. Ducele îi oferise două ajutoare: o hartă mare și un tânăr ofițer pe nume William Hadley-Bright.

Hadley-Bright era unul dintre acei oameni norocoși pe care Soarta îi răsfăță cu darurile cele mai alese. Toate dorințele i se îndeplineau pe dată și cu mare ușurință. Era singurul și adoratul copil al unei văduve bogate. Dorise să urmeze o carieră militară, iar prietenii lui îi făcuseră rost de un post într-un regiment modern. Apoi își dorise aventuri și agitație; iar ducele de Wellington îl alesese aghiotant. Apoi, tocmai când se hotărâse că singurul lucru care îi place mai mult decât viața de soldat este magia, ducele îl făcuse asistentul sublimului și misteriosului Jonathan Strange. Însă numai persoanele cu o fire deosebit de acră puteau să-l invidieze pe Hadley-Bright pentru succesele lui; toți ceilalți rămâneau dezarmați în fața voioșiei și bonomiei sale.

Zi după zi, Strange și Hadley-Bright examinau vechile fortărețe din vestul Belgiei; priveau atenți ulițe banale de sat; se uitau la câmpii vaste și pustii așternute sub întinderea și mai vastă a norilor pictați parcă în acuarelă. De francezi, însă, nici urmă.

Într-o zi extrem de călduroasă, la jumătatea lui iunie, erau ocupați cu această sarcină fără de sfârșit. Era ceasul trei al după-amiezii. Feciorul uitase să ia niște cești murdare de cafea de pe masă, iar în jurul acestora bâzâia o muscă. Pe fereastra deschisă venea de afară un miros amestecat, de sudoare de cai, piersici și lapte înăcrit. Hadley-Bright, cocoțat pe un scaun cu spătar, demonstra în chip desăvârșit una dintre cele mai importante abilități ale unui soldat – aceea de a adormi în orice împrejurări și la orice oră.

Strange aruncă o privire pe hartă și alege un punct la întâmplare. În apa din vasul lui de argint apărură o răscruce pustie; în apropiere se aflau o fermă și două sau trei case. Privi o clipă acest peisaj în care nu se întâmpla nimic. Închise apoi ochii și era pe punctul de a adormi, când văzu niște soldați sub un ulm, care pregăteau un tun pentru tragere. Aveau un aer destul de preocupat. Îi dădu un ghiont lui Hadley-Bright ca să-l trezească, apoi îl întrebă:

— Cine sunt ăștia?

Hadley-Bright clipi în direcția vasului de argint.

Soldații de la răscruce aveau uniforme verzi cu trese roșii. Parcă se înmulțiseră dintr-odată.

— Nassauari, zise Hadley-Bright; vorbea despre niște trupe germane aflate sub comanda lui Wellington. Băieții prințului de Orania. N-avem de ce să ne facem griji. Unde e asta?

— E o răscruce aflată cam la treizeci de kilometri în sudul orașului. Locul se numește Quatre Bras.

— Ah! N-are rost să pierdem vremea cu asta! declară Hadley-Bright, căscând. E drumul care duce către Charleroi. Armata prusacă se află la capătul acestui drum – cel puțin așa mi s-a spus. Mă întreb dacă băieții ăștia ar trebui să fie acolo. Începu să frunzărească niște hârtii în care era prezentată dispunerea diferitelor armate ale aliaților. Nu, chiar cred că nu...

— Dar *asta* ce mai e? îl întrerupse Strange, arătându-i un soldat îmbrăcat în uniformă albastră ce apăruse brusc de după un deal, cu muscheta scoasă.

O clipă se lăsă tăcerea.

— E un francez, spuse Hadley-Bright.

— Și *e*/ar trebui să fie acolo? întrebă Strange.

Francezului i se mai alăturară câțiva. Apoi apărură încă cincizeci. Cei cincizeci deveniră două sute – trei sute – o mie! Din coasta dealului ieșeau francezi așa cum dintr-o bucată de brânză ies viermi. Imediat după aceea începură să tragă cu muschetele în nassauarii aflați la răscruce. Lupta nu dură prea mult. Nassauarii traseră cu tunurile și francezii, care din câte se părea nu dispuneau de astfel de arme, se retraseră după deal.

— Ha! strigă Strange încântat. I-au bătut! Au fugit!

— Da, dar de unde au apărut? murmură Hadley-Bright. Putem arunca o privire dincolo de deal?

Strange atinse ușor suprafața apei din vas și răsuci din mână într-un fel aparte. Răscrucea dispăru și în locul ei apăru o priveliște extrem de clară asupra armatei franceze – sau, dacă nu a întregii armate, în orice caz a unei părți importante.

Hadley-Bright ședea ca o marionetă cu sforile tăiate. Strange înjură în spaniolă (limbă pe care o asocia în mod natural cu războiul). Armatele aliate se aflau exact acolo unde nu trebuia. Diviziile lui Wellington erau în vest, gata să apere tot soiul de locuri pe care Bonaparte nu avea nici o intenție să le atace. Generalul Blucker și armata prusacă erau mult prea departe, la est. Și iată că armata franceză apărea pe nepusă masă din sud. În acea clipă,

nassauarii (care numărau trei, poate patru mii de oameni) erau singura apărare a Bruxellesului împotriva francezilor.

— Domnule Strange! Faceți ceva, vă implor! strigă Hadley-Bright.

Strange trase aer în piept și deschise larg brațele, de parcă încerca să adune laolaltă toată magia pe care o învățase vreodată.

— Repede, domnule Strange! Repede!

— Aș putea să mut orașul! spuse Strange. Aș putea să mut Bruxelles-ul. Aș putea să-l duc undeva unde să nu-l găsească francezii.

— Unde să-l duceți? strigă Hadley-Bright, apucându-l pe Strange de brațe și forțându-l să le lase în jos. Suntem înconjurați de armate. Propriile armate! Dacă mutați Bruxelles-ul ați putea să nimeriți peste niște regimente pe care le-ați zdrobi sub greutatea clădirilor și a pietrelor de pavaj. Ducelui nu-i va plăcea asta. Are nevoie de toți oamenii pe care îi are.

Strange căzu iar pe gânduri.

— Gata, știu! strigă el.

Începu apoi să bată un fel de briză. Nu era deloc neplăcută – dimpotrivă, aducea cu ea o mireasmă proaspătă de ocean. Hadley-Bright se uită pe fereastră. Dincolo de case, biserici, palate și parcuri se vedeau niște coame muntoase care cu o clipă în urmă nu fuseseră acolo. Erau închise la culoare, ca și cum ar fi fost acoperite cu păduri de pin. Aerul era mult mai curat – ca un aer care nu mai fusese respirat niciodată.

— Unde suntem? întrebă Hadley-Bright.

— În America, spuse Strange. Apoi, în chip de explicație, adăugă: Pe hartă, America pare întotdeauna așa de pustie...

— Doamne sfinte! Dar n-am rezolvat nimic! Ați uitat că tocmai semnaserăm un tratat de pace cu America? Nimic nu-i va înfuria mai tare pe americani decât apariția bruscă a unui oraș european pe teritoriul lor!

— Ah, probabil că așa el Dar vă asigur că nu e cazul să ne îngrijorăm. Suntem departe de Washington, de New Orleans și de toate locurile unde s-au dat bătălii. Cred că suntem la sute de kilometri distanță. Cel puțin... Vreau să spun că nu sunt sigur unde anume suntem. Credeți că are vreo importanță?¹⁰⁷

---

¹⁰⁷ Locuitorii orașului Bruxelles și numeroșii soldați și ofițeri din oraș au aflat cu surprindere că ajunseseră într-o țară atât de îndepărtată. Din nefericire, erau prea ocupați cu pregătirile pentru bătălia iminentă (sau, în cazul părții mai bogate și mai frivole a populației, cu pregătirile pentru balul ducese de Richmond, ce avea loc în seara aceea) ca să iasă din oraș și să cerceteze ținuturile înconjurătoare și să descopere cine locuia acolo. Prin urmare, mult

Hadley-Bright se repezi afară să-l găsească pe duce și să-l informeze că lucrurile stăteau exact invers decât presupunea Alteța Sa: francezii se aflau acum în Belgia, iar el, ducele, nu.

Alteța Sa (care tocmai lua ceaiul împreună cu niște politicieni britanici și câteva contese belgiene) se arătă la fel de netulburat ca întotdeauna la primirea acestei vești. Însă peste un sfert de oră sosi la hotelul în care locuia Strange împreună cu intendentul general al armatei, colonelul De Lancey. Privi și el viziunea din vasul de argint cu o expresie de încrâncenare pe chip.

— Napoleon m-a păcălit, pe cinstea mea! exclamă el. De Lancey, scrie ordinele cât mai repede. Toată armata trebuie să se adune la Quatre Bras.

Bietul colonel De Lancey părea extrem de alarmat.

— Dar cum vom face ca ordinele să ajungă la ofițeri când ne desparte de ei Oceanul Atlantic? întrebă el.

— A, zise Alteța Sa. Domnul Strange se va ocupa de asta. Privirea îi fu atrasă de ceva de afară. Prin fața ferestrei treceau patru călăreți. Toți aveau o ținută de rege și o expresie de împărat. Pielea lor avea culoarea lemnului de mahon; părul lung le era negru și lucios ca aripa de corb. Erau îmbrăcați în veșminte de piele împodobite cu țepi de porc spinos. Drept arme purtau

---

timp nu s-a știut unde anume dusesse Strange orașul Bruxelles în acea după-amiază de iunie. În 1830, un vânător și negustor de blănuri pe nume Pearson Denby călătorea prin ținutul Plains. Se întâlni acolo cu o cunoștință a lui, un șef de trib din neamul Lakota, numit Cel-ce-se-teme-de-apă. Cel-ce-se-teme-de-apă îl întrebă pe Denby dacă nu poate să-i facă rost de niște mingi negre de foc. Cel-ce-se-teme-de-apă spuse că are de gând să pornească la război împotriva dușmanilor săi și că are mare nevoie de astfel de mingi. Mai zise că avusese odată cincizeci de mingi și că, deși le folosise cu mare cumpătate, rămăsese fără nici una. Denby nu înțelegea. Îl întrebă pe Cel-ce-se-teme-de-apă dacă se referea la muniție. Nu, zise Cel-ce-se-teme-de-apă. Ceva asemănător cu amuniția, dar mult mai mare. Îi duse apoi pe

Denby la așezarea lui și îi arătă o mortieră din alamă de cinci țoi și jumătate, fabricată de Carron Company of Falkirk, din Scoția. Uimit, Denby îl întrebă pe Cel-ce-se-teme-de-apă de unde avea tunul. Cel-ce-se-teme-de-apă îi povesti că pe niște dealuri din apropiere locuia un trib numit Cei Neterminați. Aceștia fuseseră creați brusc, într-o vară, însă Creatorul lor nu îi înzestraseră decât cu unul dintre darurile necesare omului: cel de a lupta. Nu se pricepeau la nimic altceva; nu știau să vâneze bizoni și antilope, nu știau să îmblânzească mustangi sau să-și clădească locuințe. Nici măcar nu se înțelegeau unii cu alții, căci Creatorul lor trăsnet le dăduse patru sau cinci limbi diferite. Însă aveau acest tun, pe care i-l dăduseră lui Cel-ce-se-teme-de-apă, primind în schimb mâncare. Intrigat, Denby se duse să-i caute pe cei din tribul Neterminaților. La început i se păru că sunt la fel ca toate celelalte triburi, dar după aceea Denby observă că cei mai în vârstă dintre ei aveau o înfățișare stranie, europeană, iar unii dintre ei vorbeau engleza. O parte dintre obiceiurile lor erau cele ale tuturor triburilor Lakota, dar altele păreau preluate din tradiția militară europeană. Limba pe care o foloseau semăna cu Lakota, dar conținea multe cuvinte englezești, olandeze și germane.

Un om pe nume Robert Heath (supranumit Măruntelul-care-vorbește-prea-mult) îi spuse lui Denby că toți dezertaseră din mai multe armate și regimente în după-amiaza zilei de 15 iunie 1815, deoarece a doua zi urma să aibă loc o mare bătălie și fuseseră încercați de un puternic presentiment că și-ar fi găsit moartea dacă rămâneau să lupte. Știa Denby cine era acum regele Franței - ducele de Wellington sau Napoleon Bonaparte? Nu, Denby nu știa. Ei bine, domnule, încheie Heath filosofic, oricare ar fi, viața merge înainte la fel pentru cei ca matala și ca mine.

câte o pușcă în teacă de piele, o sulită cu aspect foarte amenințător (decorată cu pene asemănătoare cu cele pe care le purtau pe cap) și un arc. Ah, De Lancey! Găsește pe cineva care să-i întrebe pe băieții ăștia dacă nu vor să lupte alături de noi mâine, bine? Par foarte potriviți pentru asta.

Cam un ceas mai târziu, în orașul Ath, aflat la treizeci de kilometri de Bruxelles (sau, mai bine zis, la treizeci de kilometri de locul în care se află de obicei Bruxelles-ul), un patisier scoase din cuptor o tavă cu prăjiturile. După ce se răciră, patisierul desenă pe fiecare dintre ele, cu glazură roz, câte o literă – ceea ce nu mai făcuse în viața lui. Soția lui (care nu știa nici o boabă de engleză) puse prăjiturile pe o tavă de lemn și i le dădu ucenicului de patisier. Acesta le duse la cartierul general al armatei aliate, aflat în oraș, unde Sir Henry Clinton tocmai le dădea ordine ofițerilor din subordine. Ucenicul patisierului îi oferi prăjiturile lui Sir Henry. Acesta luă una de pe tavă și se pregătea să o ducă la gură, când maiorul Norcott din Regimentul 95 pușcași scoase un strigăt de uimire. În fața lor, scris cu litere din glazură roz pe prăjiturele, se afla un ordin de la Wellington, prin care Sir Henry era instruit să se deplaseze de urgență împreună cu Divizia a II-a infanterie către Quatre Bras. Sir Henry ridică privirea uluit. Ucenicul de patisier îi adresă un zâmbet larg.

Cam în același timp, generalul aflat la comanda Diviziei a III-a – un gentilom din Hanovra pe nume Sir Charles Alten – muncea din greu într-un castel aflat la douăzeci și cinci de mile sud-vest de Bruxelles. Aruncând o privire pe fereastră, observă că în curte începuse o ploaie extrem de ciudată, care cădea numai în mijlocul curții, fără să atingă deloc pereții. Mânat de curiozitate, Sir Charles ieși să vadă mai bine despre ce era vorba. În praful de pe jos apăruse, scris cu litere formate de ploaie, următorul mesaj:

Bruxelles, 15 iunie 1815

Divizia a III-a se va deplasa de urgență la Quatre Bras.

Wellington

Între timp, niște generali olandezi și belgieni din armata lui Wellington descoperiseră singuri că francezii se aflau la Quatre Bras și plecaseră într-acolo împreună cu Divizia a II-a a Olandei. Prin urmare, acești generali (care se numeau Rebecq și Perponcher) au fost mai mult iritați decât luminați de apariția unui stol numeros de păsări care se așezară în copacii din jur și începură să cânte:

*Ducele zice uite-așa:
Francezii sunt la Quatre Bras.
Trupele toate adunați
Și spre răspântie plecați!*

— Da, da! Știm! strigă generalul Perponcher, fluturând din mâini către păsări în încercarea de a le alunga. Dați-i drumul de aici, lua-v-ar nai...! Însă păsările se apropiază și mai mult, iar unele i se așezară chiar pe umeri; altele se opriră pe cal. Continuară să cânte într-o manieră cât se poate de oficială:

*Onoare voi veți câștiga
Căci teamă nu veți arăta,
Planurile ducelui sunt sfinte
Brigada luați – și înainte!*

Păsările îi însoțiră pe soldați tot restul zilei, fără să înceteze a ciripi același cântec enervant. Generalul Rebecq – care vorbea excelent engleza – reuși să prindă una dintre păsări și încercă să o învețe un cântec nou, sperând că i-l va cânta lui Jonathan Strange la întoarcere:

*Acest magician se vrea trosnit
De la Bruxelles și până la Maastricht
Că-și bate joc fără obraz de noi
De la Bruxelles la Maastricht și-napoi.108*

La ora șase, Strange readuse Bruxelles-ul pe pământ european. Imediat, regimentele încartiruite în oraș ieșiră pe Poarta Namur și se îndreptară către Quatre Bras. Strange reuși în sfârșit să se pregătească și el pentru război. Își strânse vasul de argint, vreo șase cărți de magie, două pistoale, o haină ușoară de vară având multe buzunare neobișnuit de adânci, o duzină de ouă fierte tari, trei sticle de coniac, câteva bucăți de plăcintă cu carne înfășurate în hârtie și o umbrelă imensă de mătase.

---

¹⁰⁸ Generalul Rebecq a compus și o versiune în limba olandeză a acestui refren, cântată de soldați în timpul marșului către Quatre Bras. Aceștia i-au învățat și pe camarazii lor englezi cântecelel, care a devenit mai târziu o poezioară spusă de copii la săritul cu coarda, atât în Anglia, cât și în Olanda.

A doua zi dimineața, având la el toate aceste obiecte, călări împreună cu ducele și cu oamenii acestuia până la răscrucea Quatre Bras. Deja se strânseseră aici câteva mii de oameni din trupele aliate, însă francezii nu se arătaseră încă. Din când în când se auzea un sunet de muschetă, însă atmosfera aducea mai mult cu o partidă de vânătoare decât cu un război.

Strange tocmai cerceta locurile, când pe umăr i se așază un sturz cântător care începu să ciripească:

Ducele zice uite-așa:

Francezii sunt la Quatre Bras...

— Ce? mormăi Strange. Ce cauți aici? Trebuia să dispari de mult! Apoi făcu semnul lui Ormskirk de desfacere a vrăjilor și pasărea își luă zborul.

De fapt, spre surprinderea lui, un stol întreg de păsări își luă zborul în aceeași clipă. Agitat, aruncă o privire în jur să vadă dacă observase cineva că vraja lui fusese făcută cam de mântuială; dar toată lumea părea preocupată de probleme militare, așa că Strange conchise că nu observase nimeni.

Își găsi o poziție pe placul lui – într-o tranșee aflată chiar în fața fermei Quatre Bras. Răscrucea se afla la dreapta lui, iar în stânga avea Regimentul de scoțieni 92 infanterie. Scoase ouăle fierte de prin buzunare și le oferii acelor dintre scoțieni care păreau dornici de așa ceva. (Pe timp de pace, pentru a cunoaște pe cineva este în general nevoie să te prezinte altcineva; la război, aceeași funcție socială este îndeplinită de oferirea unei gustări.) Scoțienii îi oferii în schimb niște ceai dulce, botezat cu lapte, și curând după aceea sporovăiau cu toții în chipul cel mai familiar.

Ziua era extrem de caldă. Drumul cobora șerpuind printre lanuri de secară, care sub soarele puternic păreau nefiresc de strălucitoare. La cinci kilometri distanță, armata prusacă începuse deja schimbul de focuri cu francezii și se auzeau slab bubuituri de tun și strigăte, ca niște năluci prevestitoare. Chiar înainte de amiază, se auzii din depărtare bătăi de tobe și cântece aprige de luptă. Pământul începu să vibreze sub greutatea zecilor de mii de picioare mărșăluind, iar în fața lor apărură, printre lanurile de secară, șiruri-șiruri întunecate de infanteriști francezi.

Ducele nu-i dăduse ordine specifice lui Strange, așa că, la începerea luptei, acesta se apucă să facă aceleași vrăji pe care le folosise și în Spania. Trimise îngeri cu săbii de foc să-i sperie pe francezi și dragoni care să scuipe flăcări asupra lor. Aceste făpturi iluzorii erau mai mari și mai strălucitoare decât

tot ce reușise să facă în Spania. De câteva ori chiar ieși din tranșee să le admire – în ciuda faptului că scoțienii îl certau, spunându-i că se află drept în bătaia focului.

Se ocupase sârguincios de aceste vrăji vreme de trei sau patru ceasuri, când se petrecu ceva. Pe câmpul de luptă, un atac neașteptat al francezilor amenința să-i copleșească pe duce și oamenii lui. Aceștia fură nevoiți să se întoarcă și să călărească grăbiți și în dezordine către liniile aliaților. Trupele cele mai apropiate erau cele din Regimentul 92 infanterie.

— Regimentul 92! strigă ducele. Culcat!

Scoțienii se aruncară imediat la pământ. Ridicând capul din tranșee, Strange îl văzu pe duce, călare pe Copenhagen¹⁰⁹, zburând pe deasupra capetelor lor. Alteța Sa era nevătămat și părea mai degrabă înviorat decât alarmat de primejdia prin care trecuse. Îl zări pe Strange.

— Domnule Strange! Ce faci? Dacă doresc să văd un spectacol de magie în stilul Vauxhall-Gardens, te voi anunța!¹¹⁰ Francezii au văzut toate aceste lucruri în Spania și nu se mai sperie deloc. Însă aparițiile astea sunt noi și neașteptate pentru soldații belgieni, olandezi și germani din armata *mea*. Tocmai am văzut cum unul dintre dragonii dumitale amenința o companie de soldați din Brunswick în pădurea de colo. Patru dintre ei au căzut de pe cai. Nu e bine, domnule Strange! Nu e bine deloc! Încheie el, apoi se îndepărtă în galop.

Strange privi lung în urma lui. Ar fi vrut să le spună câte ceva despre nerecunoștința ducelui prietenilor lui, scoțienii; însă aceștia păreau cam ocupați pentru moment cu ghiulelele ce veneau înspre ei și cu săbiile care încercau să-i hăcuiască. Așa că își luă harta, ieși din tranșee și se duse până la răscruce, unde secretarul militar al ducelui, lordul Fitzroy Somerset, privea în jur cu un aer îngrijorat.

— Milord? spuse Strange. Trebuie să vă întreb ceva. Cum merge bătălia? Somerset oftă.

— Totul va fi bine până la urmă. Cu siguranță că așa va fi. Însă jumătate din armată n-a sosit încă. Nu avem cavalerie aproape deloc. Știu că

---

¹⁰⁹ Copenhagen, faimosul cal roib al ducelui, 1808-1836.

¹¹⁰ În 1810, domnii George și Jonathan Barratt, proprietarii Grădinilor Vauxhall, le oferiseră lui Strange și lui Norrell o sumă foarte mare de bani ca să ofere spectacole de magie în fiecare seară în grădini. Vrajile pe care le doreau cei doi Barrat erau exact de acest fel - iluzii ale unor creaturi magice, personaje cunoscute din Biblie și din istorie etc. Firește, Mr Norrell a refuzat.

dumneavoastră ați trimis ordinele diferitelor divizii foarte repede, însă unele dintre ele se aflau pur și simplu prea departe. Dacă francezilor le sosesec întăriri înainte să ajungă trupele noastre, atunci... Lordul Somerset ridică din umeri.

— Și din ce direcție ar putea să sosească întăririle francezilor? Din sud, presupun?

— Din sud și sud-est.

Strange nu se mai întoarse pe câmpul de luptă. Se duse la ferma Quatre Bras, aflată chiar în spatele liniilor britanice. Ferma era pustie. Ușile erau deschise, perdelele fluturau la ferestre; o coasă și o sapă zăceau aruncate în praf, abandonate de locuitori în graba lor de a pleca de acolo. Într-o încăpere întunecoasă ce mirosea a lapte găsi o pisică ce tocmai fătase. De câte ori bubuia tunurile (adică foarte des), pisica tremura. Strange îi aduse niște apă și îi vorbi cu blândețe. Apoi se așeză pe treptele răcoroase și întinse harta.

Începu să mute drumurile, ulițele și satele aflate în sudul și în estul câmpului de luptă. Mai întâi schimbă poziția a două sate. Apoi făcu toate drumurile ce mergeau de la est la vest să meargă de la nord la sud. Așteptă câteva minute, apoi preschimbă totul la loc. Mută toate pădurile din împrejurimi, astfel că acum erau așezate invers decât de obicei. Apoi schimbă cursul tuturor pâraielor. Ceaș după ceaș continuă să schimbe locul diverselor elemente din împrejurimi. Era o muncă migăloasă și plictisitoare – la fel de monotonă ca lucrul alături de Mr Norrell. La ora șase și jumătate auzi goarnea aliaților sunând atacul. La ora opt se ridică și își întinse membrele amorțite.

— Ce să zic, îi spuse el pisicii, habar nu am dacă am rezolvat ceva sau nu.¹¹¹

---

¹¹¹ Tehnica magică general acceptată pentru a produce confuzie în cazul drumurilor, diferitelor regiuni, încăperilor și altor spații fizice este de a crea un labirint în zona respectivă. Însă Strange învătă vraja necesară pentru aceasta de-abia în februarie 1817.

Cu toate acestea, vrăjile lui din acea după-amiază au avut fără îndoială un efect decisiv asupra desfășurării campaniei. Fără ca Strange să știe asta, generalul francez D'Erlon încercase să ajungă la câmpul de luptă, însoțit de 20 000 de oameni. A petrecut însă câteva ceasuri de o importanță crucială mărșăluind printr-o regiune ce se modifica inexplicabil o dată la câteva minute. Dacă el și oamenii lui ar fi reușit să ajungă la Quatre Bras, probabil că francezii ar fi câștigat și bătălia de la Waterloo n-ar mai fi avut loc niciodată. Iritat din cauza modului în care îi vorbise ducele mai devreme, Strange nu spuse nimănui ce făcuse. De-abia mai târziu le-a povestit toată întâmplarea lui John Segundus și lui Thomas Levy. Prin urmare, cronicarii bătăliei de la Quatre Bras n-au reușit să-și explice eșecul lui D'Erlon până în 1820, când s-a publicat *Viața lui Jonathan Strange* de John Segundus.

Deasupra lanurilor se vedea un fum negru și gros. Mohorâții însoțitori ai oricărei bătălii, corbii și ciorile, apăruseră cu sutele. Strange își găsi prietenii scoțieni într-o stare cât se poate de jalnică. Reușiseră să pună stăpânire pe o casă din apropierea drumului, însă cu prețul vieții a jumătate dintre soldați și a douăzeci și cinci dintre cei treizeci și șase de membri ai regimentului, inclusiv a colonelului – un om care fusese ca un tată pentru mulți dintre ei. Mulți veterani cu părul cărunt ședeau cu capul în mâini, plângând.

Din câte se părea, francezii se întorseseră la Frasnés – orașul din care veniseră în acea dimineață. Strange îi întrebă pe mai mulți dacă asta însemna că aliații câștigaseră bătălia, dar nimeni nu părea să aibă informații precise asupra acestui punct.

În noaptea aceea dormi la Genappe, un sat aflat la cinci kilometri mai sus, către Bruxelles. Tocmai își lua micul dejun, când apăru căpitanul Hadley-Bright cu vești: aliații ducelui, cei din armata prusacă, mâncaseră o bătaie strașnică în lupta din ajun.

— Au fost înfrânți? întrebă Strange.

— Nu, dar s-au retras, și ducele spune că și noi trebuie să facem la fel. Alteța Sa a ales alt loc pentru bătălie, iar prusacii vor veni și ei acolo. Locul se numește Waterloo.

— Waterloo? Ce nume ridicol! spuse Strange.

— E ciudat, nu-i așa? Nici nu l-am găsit pe hartă.

— Ah! spuse Strange. În Spania pățeam mereu așa! Fără îndoială că ți s-a spus un nume greșit. Ascultă-mă pe mine: locul acesta, Waterloo, nu există!

Puțin după prânz, încălecară, și tocmai se pregăteau să o ia pe urmele armatei, părăsind satul, când primiră un mesaj de la Wellington: se apropia un escadron de lăncieri francezi; putea domnul Strange să facă ceva să le pună bețe în roate? Strange, nedorind să mai fie încă o dată acuzat că face magie în stil Vauxhall-Gardens, îi ceru sfatul lui Hadley-Bright.

— Ce urăște cel mai mult cavaleria?

Hadley-Bright se gândi o clipă, apoi spuse:

— Noroiul.

— Noroiul? Zău? Da, presupun că aveți dreptate. Uf! Puține lucruri sunt mai plictisitoare și mai comune decât să faci magie pentru a schimba vremea!

Cerul se întunecă și apăru un nor albastru-închis, precum cerneala; era mare cât întreaga Belgie și atât de greu și de plin, încât marginile lui zdrențuite păreau că ating vârfurile copacilor. Apoi fulgeră și lumea deveni,

pentru o clipă, albă ca un os. Se auzi un trosnet asurzitor și în clipa următoare începu o răpăială incredibil de abundentă, ce făcea pământul să fiarbă în bulboane și să sfârâie amenințător.

În câteva minute, câmpurile din împrejurimi se transformară într-o mlaștină. Lăncierii francezi nu mai putură să-și vadă de sportul lor favorit, călăritul rapid și agil; ariergarda lui Wellington reuși să se retragă în siguranță.

Un ceas mai târziu, Strange și Hadley-Bright aflară cu surprindere că exista, de fapt, un loc numit Waterloo și că tocmai sosiseră acolo. Ducele aștepta călare în ploaie, privind binedispus soldații, caii și carele murdare.

— Excelent noroi, Merlin! strigă el voios. Foarte lipicios și alunecos. Francezilor n-are să le placă deloc. Mai multă ploaie, te rog! Bun... Vezi copacul de colo, unde drumul coboară?

— Ulmul, Alteță?

— Exact. Ți-aș fi foarte recunoscător dacă ai sta acolo mâine, în timpul bătăliei. Voi fi și eu acolo din când în când, dar probabil că nu foarte des. Îi voi trimite pe băieți la tine cu instrucțiuni.

În seara aceea, diversele divizii ale armatei aliate își ocupară pozițiile de-a lungul unei movile puțin înalte aflate la sud de Waterloo. Tuna mereu și ploaia cădea în torente. Din când în când, solii formate din soldați uzi până la piele se apropiau de ulm și îl rugau pe Strange să oprească ploaia, dar acesta clătina din cap și spunea:

— O voi opri atunci când îmi spune ducele.

Însă veteranii războiului peninsular comentau aprobator că ploaia era întotdeauna un aliat de nădejde al englezului pe timp de război. Le spuneau camarazilor lor:

— Pentru noi ploaia e ceva liniștitor și familiar, în vreme ce altor națiuni le strică toate planurile. A plouat în nopțile dinaintea bătăliilor de la Fuentes, Salamanca și Vitoria. (Acestea fuseseră câteva dintre victoriile strălucite ale lui Wellington în peninsula.)

La adăpostul umbrelei, Strange reflecta asupra bătăliei ce avea să vină. Încă de când se terminase războiul peninsular el începuse să studieze magia folosită de *Aureați* pe timp de război. Nu se știau foarte multe lucruri în acest sens; existau niște zvonuri – zvonuri și nimic mai mult – despre o vrajă pe care ar fi folosit-o John Uskglass însuși înainte să plece la luptă. Această vrajă dezvăluia rezultatele viitoare ale evenimentelor din prezent. Chiar înainte de căderea nopții, lui Strange îi veni o idee. „N-am cum să aflu ce

vrajă anume folosea Uskglass, dar pot să folosesc lucrarea lui Pale, *Conjuncturi privind semnele viitorului*. E foarte probabil ca vraja descrisă acolo să fie o versiune diluată a aceluiași lucru.“

Cu o clipă sau două înainte ca vraja să se înfăptuiască, Strange încă mai auzea sunetele din jurul lui: ploaia căzând cu zgomot pe metal și piele sau șiroind pe pânză; caii agitându-se și fornăind; englezii cântând din gură, iar scoțienii la cimpoi; doi soldați din Țara Galilor certându-se cu privire la interpretarea corectă a unui pasaj din Biblie; căpitanul scoțian, John Kincaid, distrându-i pe sălbaticii din America și învățându-i să bea ceai (probabil sperând că, odată ce l-ai învățat pe un om să bea ceai, celelalte deprinderi și însușiri tipice britanicilor vor veni de la sine).

Apoi se lăsă tăcerea. Cai și oameni începură să dispară, mai întâi câte puțini, apoi din ce în ce mai repede – sute și mii se făcură nevăzuți. Printre șirurile dese de soldați apărură goluri imense. Puțin mai la est dispăru un regiment întreg, lăsând în urmă un spațiu gol mare cât Piața Hanover. Acolo unde, cu câteva clipe înainte, peisajul fusese plin de viață, însuflețit de conversație și activitate, acum nu mai erau decât ploaia, lumina înserării și lanurile vălurite de secară. Strange se șterse la gură, căci simțea că i se face rău. „Bravo! se gândi el. Așa îmi trebuie dacă îmi bag nasul în vrăjile destinate regilor! Norrell are dreptate. Anumite părți ale magiei pur și simplu nu sunt de nasul oamenilor de rând. Presupun că John Uskglass ar fi știut ce să facă acum cu această revelație îngrozitoare. Dar eu nu știu. Oare ar trebui să spun cuiva ce am văzut? Ducelui? Sunt singur că nu-mi va mulțumi pentru asta.“

Cineva îl privea; cineva îi vorbea – un căpitan din artileria călare. Strange vedea cum i se mișcă buzele, dar nu auzea niciun sunet. Plesni din degete ca să facă vraja să înceteze. Căpitanul îl invita să meargă cu el să bea coniac și să fumeze trabuc. Cuprins de un fior, Strange refuză.

Tot restul serii rămase singur sub ulm. Până atunci nu avusese niciodată senzația că a fi magician îl făcea diferit de alții. Însă acum aruncase o privire într-o lume diferită, străină și rea. Se simțea extrem de ciudat – ca și cum lumea îmbătrânea în jurul lui, și toate bucuriile vieții – râsul, dragostea și inocența – alunecau irevocabil către trecut.

A doua zi, pe la unsprezece și jumătate, francezii începură să tragă cu tunurile. Artileria aliaților replică. Aerul curat de vară dintre cele două tabere era acum plin de valuri de fum negru și înecăcios.

Atacul francezilor era îndreptat în principal împotriva Castelului Hougoumont, un avanpost al aliaților aflat în vale; pădurile ce îl înconjurau și dependențele castelului erau apărate de Regimentul 3 infanterie, Regimentul Coldstream Guards și de cei din Nassau și Hanovra. Strange invoca viziuni peste viziuni în vasul lui de argint ca să vadă luptele sângeroase ce se duceau în pădurile din jurul castelului. Se gândi la un moment dat să mute copacii astfel încât soldații aliați să-i poată nimeri mai bine pe atacatori, însă astfel de lupte strânse făceau magia aproape imposibil de îndeplinit. Își aminti apoi că în război soldatul care se arată nerăbdător poate face mai mult rău decât bine, așa că decise să mai aștepte.

Canonada crescuse în intensitate. Veteranii britanici le povesteau mai târziu prietenilor că nu-și închipuiau că ghiulelele pot cădea atât de repede și atât de multe. Soldații își vedeau camarazii sfărtecați în două, făcuți bucățele sau decapitați. Văzduhul însuși vibra de zgomotul tunurilor.

— Aici e bătaie serioasă, remarcă ducele senin, apoi le ordonă rândurilor din față să se retragă dincolo de coama dealului și să se culce la pământ. Când schimbul de focuri încetă, cei din trupele aliate ridicară capetele și văzură cum infanteria franceză înainta prin valea plină de fum: șaisprezece mii de oameni veneau ca unul, umăr la umăr, în coloane nesfârșite, strigând și mărșăluind în același ritm.

Nu puțini au fost cei care s-au întrebat dacă nu cumva francezii își găsiseră, în sfârșit, un magician al lor; infanteriștii francezi păreau mult mai înalți decât ar fi fost normal, iar ochii le străluceau, plini de o mânie aproape supranaturală. Însă magia care îi anima era doar cea a lui Napoleon Bonaparte, care știa mai bine decât oricine cum să-și îmbrace soldații ca să-l înspăimânte pe dușman și cum să-i desfășoare pe câmpul de luptă astfel încât să pară o forță indestructibilă.

Acum Strange știa exact ce are de făcut. Noroiul dens îngreuna oricum înaintarea soldaților; pentru a-i întârzia și mai mult, începu să vrăjească lanurile de secară. Le făcu să se încolăcească în jurul picioarelor francezilor. Tulpinile erau dure ca sârma, iar soldații prinși începură să se împiedice și să cadă. Cu puțin noroc, tina avea să-i împiedice să se ridice și aveau să fie călcați în picioare de camarazii lor – sau de cavaleria franceză care apăru în curând în ariergardă. Însă era o muncă migăloasă și dificilă și, în ciuda tuturor eforturilor lui, această primă vrajă folosită de Strange probabil că nu le-a făcut mai mult rău francezilor decât focurile trase de un mușchetar sau pușcaș britanic abil.

Un aghirotant se apropie de el cu o viteză incredibilă și îi strecură în mână o fâșie de piele de capră, strigând:

— Mesaj de la Alteța Sa! în clipa următoare se făcuse nevăzut.

Obuzele franțuzești au dat foc Castelului Hougoumont. Stinge flăcările.

Wellington

Strange invocă o viziune a Castelului Hougoumont. Soldații de acolo avuseseră mult de suferit de când văzuse el castelul ultima dată. În fiecare încăpere zăceau răniți din ambele tabere. Șira de fân, dependențele și castelul însuși erau cuprinse de flăcări. Pretutindeni se vedea un fum negru, înecăcios. Caii nechezau, iar răniții încercau să se târască din calea focului – dar nu aveau unde scăpa. Între timp, în jur se ducea o luptă aprigă. În capelă, Strange descoperi șase sfinți pictați pe pereți. Aceștia erau înalți de peste doi metri și aveau proporții ciudate – probabil opera vreunui amator entuziast. Cu toții aveau bărbi lungi și castanii și ochi mari, melancolici.

— Sunt foarte buni! mormăi el.

La comanda lui, sfinții coborâră de pe perete. Se mișcau destul de smucit, ca niște marionete, dar aveau totuși o anumită grație și agilitate. Trecură printre șirurile de răniți și ajunseră la un puț aflat în curtea castelului. Scoaseră găleți de apă pe care le turnară peste flăcări. Totul părea să meargă foarte bine până când doi dintre ei (posibil să fi fost Sfântul Petru și Sfântul Ieronim) luară foc și arseră complet – cum erau alcătuiți numai din vopsea și magie, erau foarte inflamabili. Strange tocmai încerca să găsească o soluție pentru a remedia situația, când o schijă dintr-un obuz franțuzesc îi lovi vasul de argint, care se învârti prin aer și ateriză la vreo cincizeci de metri mai la dreapta. Până reuși el să-l recupereze și să îndrepte curbura adâncă ce-i apăruse într-o parte ca să-l poată folosi din nou, toți sfinții cei pictați pieriseră în flăcări. Oameni și cai răniți ardeau de viu. Pe pereți nu mai era nici o pictură. Aproape plângând de frustrare, Strange îl blestemă în gând pe artistul necunoscut pentru lenea de care dăduse dovadă.

Ce mai era de făcut? Ce mai știa? Se gândi, se gândi... Odinioară, John Uskglass își crea uneori un erou din corbi – păsările zburau laolaltă, formând un uriaș negru și țepos, care-și schimba forma cu ușurință și putea îndeplini orice sarcină. Alteori, Uskglass își făcea slujitori din pământ.

Strange invocă o viziune a puțului de la Hougoumont. Scoase o coloană de apă din el, formând un soi de fântână arteziană; apoi, înainte ca apa să se împrăstie pe pământ, îi dădu forma aproximativă a unui om. Apoi îi ordonă omului de apă să alerge către flăcări și să se arunce peste ele. Astfel reuși să

stingă focul într-o porțiune a grajdului și să salveze trei oameni. Strange se grăbi să continue în același fel, însă apa e un element care nu poate rămâne mult timp într-o formă anume; după vreun ceas în care făcuse iar și iar aceeași vrajă, Strange simțea că i se învâрте capul, iar mâinile îi tremurau incontrollabil.

Între patru și cinci după-amiaza se petrecu ceva cu totul neașteptat. Ridicând ochii, Strange văzu mulțimea viu colorată a cavaleriei franceze apropiindu-se. Douăsprezece formații de linie de câte cinci sute de oameni veneau călări – dar bubuitul tunurilor era atât de asurzitor, încât nu se auzea niciun sunet dinspre cavalerie; păreau că se mișcă în tăcere. „Oare nu-și dau seama, se gândi Strange, că infanteria lui Wellington e încă întreagă? O să-i facă fărâme.“ În spatele lui, regimentele de infanterie se organizau în careuri; câțiva dintre soldați îl chemară pe Strange să se adăpostească în interiorul careului lor. Părea un sfat bun, așa că se duse.

Aflat oarecum la adăpost, în careu, Strange privea cavaleria apropiindu-se; cuirasierii purtau platoșe strălucitoare și coifuri înalte, ascuțite; armele lăncierilor erau împodobite cu flamuri roșii cu alb. Păreau să nu aparțină acestei epoci terne. Erau simbolurile gloriei de odinioară – dar Strange era hotărât să li se împotrivescă cu propria glorie străveche. Avea în minte imaginile vii ale slujitorilor lui John Uskglass – slujitori creați din corbi sau din pământ. În spatele călăreților francezi, pământul prinse să se umfle și să bolborosească. Luă apoi forma unor mâini gigantice, care se întinseră și apucară oameni și cai. Cei care cădeau erau călcați în picioare de tovarășii lor. Restul fuseseră prinși în bătaia focului muschetelor infanteriei aliate. Strange privea impasibil.

După ce atacul cavaleriei franceze fu respins, Strange se întoarse la vasul lui de argint.

— Dumneavoastră sunteți magicianul? spuse cineva.

Întorcându-se, văzu cu uimire un civil mărunțel și rotofei, cu o înfățișare blândă, care îi zâmbea.

— Cine Dumnezeu mai ești și dumneata? întrebă el.

— Mă numesc Pink, îi explică celălalt. Sunt comis-voiajor și reprezint compania Welbeck din Birmingham, producători de nasturi de calitate superioară. Am un mesaj pentru dumneavoastră din partea ducelui.

Lui Strange, plin de noroi și ostenit cum nu fusese niciodată în viață, îi luă ceva timp să pătrundă înțeleșul acestor vorbe.

— Dar unde sunt aghiotanții ducelui?

— Zice că sunt morți cu toții.

— Cum? Hadley-Bright e mort? Și colonelul Canning?

— Din păcate, zâmbi domnul Pink, nu vă pot oferi informații precise în acest sens. Eu am sosit ieri de la Antwerp ca să văd lupta, iar când l-am zărit pe duce am profitat de ocazie ca să mă prezint și să-i vorbesc în treacăt despre excelentele calități ale nasturilor Welbeck. Ducele mi-a cerut să-i fac favoarea de a veni până aici pentru a vă spune că armata prusacă e pe drum înapoi și că au ajuns la Paris Wood, dar, potrivit spuselor Alteței Sale, se chinuie al dracului... (domnul Pink zâmbi la auzul acestui cuvânt soldătesc

ce ieșise de pe propriile buze)... se chinuie al dracului să înainteze pe potecuțele înglodate; dacă sunteți drăguț, puteți să le faceți un drum între pădure și câmpul de luptă?

— Sigur că da, spuse Strange, ștergându-și niște noroi uscat de pe față.

— Îl voi informa pe Alteța Sa. Se opri o clipă, apoi urmă ștregărește: Credeți că Alteța Sa va dori să comande niște nasturi?

— Nu văd de ce nu. Îi plac nasturii la fel de mult ca oricui.

— Atunci, știți, am putea să scriem în toate reclamele noastre că suntem „Furnizori de nasturi ai Alteței Sale, ducele de Wellington”. Domnul Pink zâmbi fericit. Gata, am plecat!

— Da, da. Duceți-vă. Strange făcu drumul cerut pentru armata prusacă, dar mult timp după terminarea bătăliei fu tentat să creadă că domnul Pink, comisul-voiajor ce vindea nasturi Welbeck de calitate superioară, fusese doar un vis.¹¹²

Evenimentele păreau că se repetă. Iar și iar atacau trupele franceze de cavalerie și Strange se refugia în interiorul careului infanteriștilor. Iar și iar călăreții înspăimântători veneau ca un vârtej către laturile careului. Iar și iar Strange scotea mâini uriașe din pământ care îi trăgeau în jos pe dușmani. De câte ori se rețrăgea cavaleria, începea iar canonada; Strange se întorcea la vasul de argint și începea să facă noi oameni de apă pentru a stinge flăcările și a-i salva pe muribunzii de la Castelul Hougoumont cel ruinat și cuprins de disperare. Totul se repeta iar și iar, fără oprire; nici nu-ți puteai închipui că lupta se va mai sfârși vreodată. Strange începu să creadă că fusese în mijlocul acestei bătălii dintotdeauna.

— La un moment dat se va termina muniția pentru muschete și tunuri, se gândi el. Și atunci ce-o să facem? O să ne sfârtecăm cu săbii și baionete? Și, dacă murim cu toții, până la unul, cine va fi câștigat?

Fumul începu să se ridice, scoțând la iveală imagini încremenite, ca niște scene ale unui teatru fantomatic: la ferma numită La Haye Sainte, francezii încropiseră o movilă din trupurile propriilor tovarăși morți pentru a reuși să treacă peste colină și să-i ucidă pe nemții care o apărau.

La un moment dat, atacul cavaleriei franceze îl surprinse pe Strange în afara careului. Dintr-odată, drept în fața lui apăru un cuirasier francez uriaș,

---

¹¹² De fapt, domnul Pink nu a fost singurul civil pe care ducele l-a folosit ca aghiotant neoficial în ziua aceea. Au mai fost, printre alții, un tânăr gentilom elvețian și un alt comis-voiajor, de data aceasta din Londra.

călare pe un cal la fel de mare. În prima clipă se întrebă dacă individul știa cine e. (I se spusese că întreaga armată franceză îl ura pe magicianul englez cu o pasiune înflăcărată, tipică celor din neamurile latine.) În clipa următoare își aminti că-și lăsase pistoalele în interiorul careului format de infanteriști.

Cuirasierul ridică paloșul. Fără să se gândească, Strange murmură vraja *Animam evocare* a lui Stokesey. Ceva asemănător unei albine își luă zborul din pieptul cuirasierului și se opri în palma lui Strange. Dar nu era o albină; era o mărgea sedefie de lumină albastră. O a doua luminiță zbură din calul cuirasierului. Calul necheză și se cabră. Cuirasierul rămase pe loc, uluit.

Strange ridică cealaltă mână, pregătindu-se să-i șteargă de pe fața pământului pe cuirasier și pe cal deopotrivă. Apoi încremeni.

Un magician poate să ucidă folosind magia? îl întrebăse ducele.

Iar el răspunsese:

— Un magician ar putea, însă un gentilom n-ar face-o niciodată.”

În timp ce el încă ezita, un ofițer din cavaleria britanică – din Regimentul Scots Grey – apărură de nicăieri și spintecă țeasta cuirasierului, de la bărbie în sus, prin dinți. Omul se prăbuși la pământ ca un copac tăiat. Ofițerul își urmă drumul.

Mai târziu, Strange n-a reușit niciodată să-și amintească exact ce se petrecuse după aceea. Nu ținea minte decât că se plimbase de colo-colo, amețit, nu se știe cât timp.

Își veni în fire abia când auzi urale. Ridică privirea și îl văzu pe Wellington călare pe Copenhagen. Ducele își flutura pălăria – semn pentru aliați să înainteze și să-i atace pe francezi. Însă fumul se învălătuca gros în jurul ducelui, astfel încât acest moment al victoriei nu putea fi împărtășit decât de soldații aflați în apropierea lui.

Atunci Strange șopti un cuvânt și în norul de fum apărură o fantă subțire. O singură rază a soarelui ce apunea străluci asupra lui Wellington. Atunci toți soldații de pe colină își întoarseră chipurile către el. Uralele se înteziră.

„Așa da, își spusese Strange, așa trebuie folosită magia englezească.”

Îi urmă pe soldați și pe francezii care se retrăgeau pe câmpul de luptă. Printre morți și muribunzi de aflau imensele mâini de pământ pe care le crease. Păreau încremenite în gesturi de furie și oroare, cuprinse parcă și ele de disperare. Când ajunse în dreptul tunurilor franceze care omorâseră atâția soldați ai Alianței, Strange făcu o ultimă vrajă. Mai scoase niște mâini uriașe din pământ, care apucară tunurile și le traseră dedesubt pentru vecie.

La Hanul Belle Alliance, aflat de partea cealaltă a câmpului de luptă, îl găsi pe duce împreună cu generalul prusac, prințul Blucher. Ducele îl salută din cap și-i spuse:

— Vino să iei cina cu mine.

Prințul Blucher îi strânse mâna cu căldură și-i spuse multe lucruri în germană (din care Strange nu înțelese nimic). Apoi bătrânul domn făcu un gest către burta lui, acolo unde sălășluia elefantul iluzoriu, și chipul i se crispă, vrând parcă să spună: „Ce-i de făcut?”

Strange ieși afară; în clipa următoare, aproape că se ciocni de căpitanul Hadley-Bright.

— Mi s-a spus că ai murit! strigă el.

— Iar eu eram convins că dumneata ai murit, replică Hadley-Bright.

Se lăsă tăcerea; amândoi se simțeau ușor încurcați. Cât vedeai cu ochii se întindeau șiruri-șiruri de morți și de răniți. În clipa aceea, simplul fapt de a fi în viață părea, într-un fel ciudat, nedemn de un gentilom.

— Cine a mai supraviețuit? Știi? întrebă Hadley-Bright.

Strange clătină din cap.

— Nu.

Se despărțiră.

În seara aceea, la Cartierul general al lui Wellington din Waterloo se puse masa pentru patruzeci sau cincizeci de persoane. Însă, când sosi ora cinei, doar trei bărbați se aflau acolo: ducele, generalul Alava (atașatul lui spaniol) și Strange. Ori de câte ori se deschidea ușa, ducele întorcea capul să vadă dacă nu e vreunul din prietenii lui, viu și nevătămat; dar nu mai sosi nimeni.

Multe dintre locurile de la masă aparțineau unor domni care erau fie morți, fie răniți de moarte: colonelul Canning, locotenent-colonelul Gordon, general-maiorul Pieton, colonelul De Lancey. Și lista avea să devină și mai lungă odată cu scurgerea nopții.

Ducele, generalul Alava și domnul Strange ședeau cufundați în tăcere.

Starecross

Sfârșitul lui septembrie-decembrie 1815

Se părea că norocul nu voia nicicum să-i suradă domnului Segundus, care se mutase la York cu scopul de a se bucura de societatea și de conversația numeroșilor magicieni din acest oraș. Însă abia sosise acolo, când toți ceilalți magicieni rămăseseră fără profesie din cauza lui Mr Norrell, iar el se trezise dintr-odată singur. Mica lui rezervă de bani se împrușcă considerabil, astfel că în toamna anului 1815 se văzu nevoit să-și caute ceva de lucru.

— Și nu pot spera, îi spuse el domnului Honeyfoot cu un oftat, să câștig prea mult. La urma urmei, ce mă pricep eu să fac?

Domnul Honeyfoot nu se putea resemna în fața fatalității.

— Scrieți-i domnului Strange! îl sfătui el. S-ar putea să aibă nevoie de un secretar.

Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult domnului Segundus decât să lucreze pentru Jonathan Strange, însă modestia lui înnăscută nu-i permitea să facă această propunere. Ar fi fost inadmisibil să se scoată singur în evidență în felul acesta. Poate că domnul Strange s-ar fi simțit jenat, neștiind ce să-i răspundă. Ar fi putut chiar să dea impresia că el, John Segundus, se considera egalul domnului Strange!

Domnul și doamna Honeyfoot se grăbiră să-l liniștească, spunându-i că, dacă domnului Strange nu-i plăcea ideea, avea să se exprime curând în acest sens – și că, deci, nu avea nimic de pierdut făcând această propunere. Însă domnul Segundus se arătă neînduplecat.

Cei doi îi făcură atunci o altă propunere, una care i se păru și lui acceptabilă.

— Ce-ar fi să vă interesați dacă sunt băieți în oraș care ar vrea să studieze magia? Întrebă doamna Honeyfoot. Nepoții ei – doi băieți dolofani de cinci, respectiv șapte ani – tocmai ajunseseră la o vârstă la care era cazul să-și înceapă educația, așa că subiectul o preocupa destul de mult.

Domnul Segundus deveni, deci, profesor particular de magie. Pe lângă băieți, găsi și câteva domnișoare care ar fi trebuit în mod normal să studieze numai franceza, germana și muzica, dar care doreau acum fierbinte să primească și câteva noțiuni de magie teoretică. Curând după aceea fu solicitat să le dea lecții fraților mai mari ai acestor domnișoare, dintre care mulți se și închipuiau în postura de magicieni. Pentru tinerii cu o fire mai studioasă care nu doreau să ia calea Bisericii sau a dreptului, magia era un domeniu foarte ademenitor, mai ales de când cu triumfurile lui Strange pe câmpurile de luptă ale Europei. La urma urmei, trecuseră multe veacuri de când preoții se făceau remarcați în războaie, iar avocații nu făcuseră asta niciodată.

La începutul toamnei anului 1815, tatăl unuia dintre elevi îl rugă pe domnul Segundus să-i facă un comision. Acest domn, care se numea Palmer, auzise de o casă de vânzare aflată în nordul ținutului. Domnul Palmer nu dorea să cumpere casa, însă auzise de la un prieten că se găsea acolo o bibliotecă interesantă. Domnul Palmer nu avea timp să se ducă el însuși să o cerceteze și, cu toate că avea mare încredere în servitorii lui în general, aceștia nu se puteau lăuda cu talente cărturărești deosebite, așa că îl rugă pe domnul Segundus să dea el o fugă până acolo, ca să vadă câte cărți erau în bibliotecă, în ce stare se aflau și dacă merita să le cumpere.

Starecross Hall era cea mai mare clădire dintr-un sat în care se mai aflau doar o mână de căsuțe și ferme din piatră. Starecross însăși era situată într-un loc extrem de izolat, înconjurată din toate părțile de mlaștini cafenii și singuraticice. Mai mulți arbori înalți protejau clădirea de furtuni și vânturi puternice – dar îi și dădeau un aspect întunecat și solemn. În sat se găseau din belșug ziduri din piatră dărăpănate și hambare în aceeași stare. Totul era cufundat în liniște; aveai senzația că ai ajuns la capătul lumii.

Se mai afla acolo un pod străvechi și uzat pentru caii de povară, ce traversa un pârâu adânc și învolburat. Frunze de un galben-viu pluteau iute pe suprafața aproape neagră a apei, formând tot felul de modele complicate. Domnului Segundus i se păru că aceste modele seamănă cu o scriere într-un alfabet magic. „Ca multe alte lucruri, de altfel”, se gândi el.

Casa era prelungă, joasă și pe jumătate ruinată, construită din aceeași piatră închisă la culoare ca și restul clădirilor din sat. Grădinile, țarcurile și curțile lăsate în părăsire erau pline de frunze moarte. Era greu de spus cine ar fi vrut să cumpere așa o casă. Era mult prea mare pentru a fi folosită ca fermă, dar prea întunecoasă și prea izolată ca să poată fi locuită de un

gentilom. Ar fi fost potrivit pe post de casă parohială, dar în zonă nu se afla nici o biserică. Ar fi fost bună de transformat într-un han, însă vechiul drum pentru animale de povară ce trecea prin sat era dezafectat; nu mai rămăsese din el decât podul.

Domnul Segundus bătu la ușă, dar nu-i răspunse nimeni. Observă atunci că ușa din față era întredeschisă. I se părea cam îndrăzneț să intre pur și simplu, dar, după ce mai bătu preț de vreo patru-cinci minute fără rezultat, își luă inima în dinți și pătrunse în clădire.

Casele, întocmai ca și oamenii, au tendința de a deveni excentrice dacă sunt lăsate în părăsire prea mult; această casă era echivalentul arhitectonic al unui gentilom bătrân îmbrăcat într-un halat ponosit și cu papuci de casă rupti în picioare, care se trezește și se culcă la ore neobișnuite și care sporovăiește întruna cu prieteni pe care nimeni în afară de el nu-i poate vedea. Căutându-l pe stăpânul casei, domnul Segundus dădu peste o cameră plină numai cu vase din porțelan pentru închegatul brânzei, așezate grămezi-grămezi. În altă cameră se aflau mormane întregi de straie roșii extrem de ciudate, de o croială cu totul nouă pentru el – o combinație între salopete muncitorești și rase preoțești. În bucătărie se găseau foarte puține dintre obiectele pe care te-ai aștepta să le vezi într-o astfel de încăpere; în schimb, într-o cutie de sticlă se afla un craniu de aligator; craniul avea un rânjet larg și părea foarte mulțumit de sine, cu toate că domnul Segundus nu înțelegea de ce. Mai dădu peste o cameră la care nu se putea ajunge decât pe niște scări și trepte dispuse într-un chip foarte ciudat, plină cu tablouri ce păreau alese de cineva îndrăgostit peste măsură de lupte: tablouri înfățișând lupte între bărbați, lupte între băieți, lupte de cocoși, lupte de tauri, lupte de câini, lupte între centauri și chiar o reprezentare uimitoare a doi cărăbuși încleștați în luptă. O altă încăpere era aproape goală; nu se afla aici decât o casă de jucărie așezată pe o masă, în mijlocul odăii; era o copie fidelă a casei reale – atâta doar că în interiorul casei de jucărie mai multe păpuși îmbrăcate elegant duceau laolaltă un trai pașnic și cumpătat: făceau pâine și prăjituri minuscule, își distrau prietenii cântând la un clavecin miniatural, jucau cărți, își educau copiii mititei și serveau la cină curcani fripți mici cât unghia domnului Segundus. Această casă de păpuși forma un contrast ciudat cu realitatea sumbră și pustie.

Deși căutase în toate încăperile, domnul Segundus nu găsisese nici biblioteca, nici vreun suflet de om. Ajunse atunci în fața unei ușițe pe jumătate ascunse în spatele unei scări. Dincolo se afla o odaie extrem de

mică – nu cu mult mai mare ca o debara. Aici dădu peste un bărbat îmbrăcat într-o haină albă și murdară, care, cu picioarele pe masă, bea coniac și privea fix în tavan. Domnul Segundus reuși, după multă strădanie, să-l convingă să-i arate biblioteca.

Primele zece cărți la care se uită domnul Segundus erau complet lipsite de valoare – erau fie volume de predici moralizatoare din secolul trecut, fie biografii ale unor persoane complet uitate. Următoarele cincizeci se dovediră la fel. Domnul Segundus începu să creadă că-și va duce la bun sfârșit însărcinarea mult mai repede decât crezuse. Apoi dădu însă peste niște lucrări foarte interesante și neobișnuite de geologie, filosofie și medicină, începu să devină mai interesat.

Lucră fără întrerupere vreme de două sau trei ceasuri. La un moment dat i se păru că aude o trăsură sosind, însă nu-i dădu nici o atenție. Când termină, își dădu brusc seama că e teribil de înfometat. Nu știa dacă se ocupase cineva sau nu de cina lui, iar cel mai apropiat han se afla la o distanță destul de mare de casă. Plecă în căutarea omului celui neglijent pe care-l descoperise în cămăruță, ca să încerce să rezolve situația. Se rătăci însă imediat în labirintul de încăperi și coridoare al casei. Merse mai departe, deschizând fiecare ușă, simțindu-se din ce în ce mai înfometat și mai furios pe omul cel neglijent.

La un moment dat ajunse într-un salon demodat, având pereții căptușiți cu lambriuri întunecate din lemn de stejar și un cămin de dimensiunile unui arc de triumf modern. Drept în fața lui văzu o tânără femeie încântătoare, așezată într-un jilț de lângă fereastră, ce privea arborii și dealurile pustii din zare. Abia apucase să observe că tinerei îi lipsea degetul mic de la o mână, când aceasta dispăru – sau, mai bine zis, se transformă. În locul ei apăruse o femeie mult mai în vârstă și mai trupeșă, cam de aceeași vârstă cu domnul Segundus, îmbrăcată într-o rochie de mătase violet, având un șal indian înfășurat în jurul umerilor și un cățeluș în poală. Această doamnă era așezată în aceeași poziție ca și cealaltă, privind pe fereastră cu aceeași expresie melancolică.

Domnul Segundus observă toate detaliile într-o singură clipă, însă imaginea celor două femei avu un efect neobișnuit de puternic asupra lui – aproape supranatural – ca vedeniile unui om ce delirează. Tot trupul îi fu străbătut de un fior, simți că își pierde stăpânirea de sine și leșină.

Când își veni în fire, era întins pe podea și deasupra lui erau aplecate două femei ce scoteau exclamații de uimire și îngrijorare. În ciuda ameteții

care îl cuprinsese, își dădu imediat seama că niciuna din ele nu era tânără cea încântătoare cu un deget lipsă pe care o văzuse prima dată. Una din cele două era doamna cu cățelul, pe care o văzuse *după aceea*, iar cealaltă era o doamnă zveltă, blondă și la fel de în vârstă ca și prima, cu o înfățișare foarte comună. Din câte se părea, această doamnă fusese și ea în cameră când intrase el, însă nu o văzuse deoarece era așezată *după* ușă.

Cele două doamne nu-i dădură voie să se ridice în picioare sau să se miște în vreun fel. Abia dacă-l lăsau să vorbească; îi spuseră cu severitate că asta îl va face să leșine iarăși. Îi aduseră perne pe care să-și sprijine capul și pături ca să se încălzească (el protestă, spunând că îi era destul de cald, dar doamnele nici nu vrură să audă). Îi oferiră apă de lavandă și săruri volatile. Li se păru că pe sub ușă vine un curent, așa că se ocupară și de asta. Domnul Segundus începu să creadă că cele două doamne petrecuseră o dimineață foarte plictisitoare, astfel că apariția unui domn necunoscut care leșinase la ele în salon le oferise un prilej bine-venit de distracție.

După un sfert de oră de îngrijiri, domnului Segundus i se permise să se așeze pe un fotoliu și să bea singur o ceașcă de ceai.

— E numai vina mea, spuse doamna cu cățelul. Fellowes mi-a spus că a sosit domnul de la York ca să vadă cărțile. Ar fi trebuit să vin la dumneavoastră mai devreme. Probabil că ați avut un șoc puternic când ați dat așa peste noi!

Această femeie era doamna Lennox. Cealaltă era doamna Blake, prietena ei. Locuiau la Bath și veniseră la Starecross pentru ca doamna Lennox să mai vadă o dată casa înainte de a o vinde.

— Ce prostie, nu-i așa? îi spuse doamna Lennox domnului Segundus. Casa n-a mai fost locuită de ani întregi. Ar fi trebui s-o vând cu mult timp în urmă, dar am petrecut aici câteva veri extrem de frumoase, pe vremea când eram copilă.

— Sunteți încă foarte palid, domnule, zise doamna Blake. Ați mâncat ceva astăzi?

Domnul Segundus mărturisi că era foarte înfometat.

— Cum? Fellowes nu s-a oferit să vă servească masa? întrebă doamna Lennox uimită.

Fellowes nu putea să fie decât servitorul cel neglijent din cămăruță. Domnul Segundus preferă să nu-i dezvăluie doamnei Lennox că abia dacă reușise să-l convingă să stea de vorbă cu el.

Din fericire, doamna Lennox și doamna Blake aduseseră din oraș destulă mâncare, iar Fellowes tocmai pregătea prânzul. Peste jumătate de oră, cele două doamne și domnul Segundus se așezară la masă într-o sufragerie lambrisată cu lemn de stejar, de unde se vedea priveliștea melancolică a unor arbori cu frunze ruginii. Singurul inconvenient era că cele două doamne insistau ca domnul Segundus, convalescent cum era, să nu mănânce decât alimente ușoare – iar lui îi era extrem de foame și poftea la fripturi și la budincă fierbinte.

Cele două doamne se arătară bucuroase de tovărășie și îl iscodiră pe îndelete. Li se păru foarte interesant faptul că era magician; nu mai cunoscuseră niciunul până atunci.

— Și ați găsit vreun volum de magie în biblioteca mea? întrebă doamna Lennox.

— Niciunul, doamnă, spuse domnul Segundus. Însă cărțile de magie cu adevărat valoroase sunt extrem de rare. Aș fi fost realmente surprins să găsesc vreuna aici.

— Dacă mă gândesc bine, zise doamna Lennox, cred că am avut câteva. Însă le-am vândut pe toate unui domn ce locuia în apropiere de York. Între noi fie vorba, mi s-a părut cam necugetat din partea lui să-mi dea o sumă atât de mare pentru niște vechituri pe care nu le voia nimeni. Dar poate că de fapt era un om înțelept.

Domnul Segundus știa prea bine că „domnul care locuia în apropiere de York“ probabil că nu-i dăduse doamnei Lennox nici măcar un sfert din valoarea reală a cărților, însă n-are niciun rost să spui așa ceva cu voce tare, așa că zâmbi politicos fără să scoată o vorbă.

Le povesti apoi despre elevii și elevele lui, despre cât de inteligenți și dornici de învățătură erau aceștia.

— Și, datorită încurajărilor pe care le primesc de la dumneavoastră, zise doamna Blake cu blândețe, progresează cu siguranță mai repede decât sub îndrumarea oricărui alt profesor.

— Ah! Nu știu ce să zic, spuse domnul Segundus.

— Nu mi-am dat seama până acum, zise doamna Lennox cu un aer gânditor, cât de popular a devenit studiul magiei. Credeam că această îndeletnicire era apanajul exclusiv al celor doi domni de la Londra. Cum îi cheamă oare? Presupun, domnule Segundus, că pasul următor la care vă gândiți e înființarea unei școli pentru magicieni. Nu-i așa că asta vă doriți?

— O școală! spuse domnul Segundus. Ah! Dar pentru asta ar fi nevoie... în fine, nu știu exact de ce ar fi nevoie, dar presupun că de foarte mulți bani, în primul rând, și de o casă.

— Ar fi dificil să găsiți destui elevi? spuse doamna Lennox.

— Nu, deloc! Chiar acum mi-au venit în minte patru tineri care ar fi cu siguranță interesați.

— Și dacă i-ați face reclamă...

— Ah! N-aș face niciodată așa ceva! spuse domnul Segundus, oarecum șocat. Magia este cea mai nobilă îndeletnicire din lume – sau, mă rog, a doua ca noblețe, după cea de preot. Nu se cade să o întinăm cu astfel de practici comerciale. Nu, aș primi numai tineri cu recomandare.

— Atunci nu mai trebuie decât să găsiți pe cineva care să vă împrumute niște bani și să vă pună la dispoziție o casă. Nimic mai simplu. Presupun că domnul Honeyfoot, de care ne-ați vorbit cu atâta căldură, va dori chiar el să vă împrumute. Probabil că nu va dori să lase nimănui această onoare.

— O, nu! Domnul Honeyfoot are trei fiice – niște fete minunate. Una dintre ele e măritată, cealaltă e logodită, iar a treia e nehotărâtă. Nu, domnul Honeyfoot trebuie să se gândească la familia lui. Nu poate să investească bani aiurea.

— Atunci pot să vă vorbesc liniștită despre proiectul la care m-am gândit! Ce-ați zice să vă împrumut eu banii?

Domnul Segundus era extrem de uimit; preț de câteva clipe nici nu știu ce să răspundă.

— Sunteți foarte generoasă, doamnă! bălmăji el în cele din urmă.

Doamna Lennox zâmbi.

— Ba deloc, domnule. Dacă magia e atât de populară cum spuneți – și voi cere, desigur, mai multe păreri în această privință – atunci cred că vor ieși bani frumoși.

— Dar eu nu am aproape niciun fel de experiență în afaceri, zise domnul Segundus. Mă tem să nu fac vreo greșală și să vă pierd banii. Nu, sunteți foarte generoasă și vă mulțumesc din suflet, dar mă văd nevoit să refuz.

— Ei bine, dacă nu vreți să fiți debitorul meu – îmi dau seama că nu tuturor le face plăcere să ia bani cu împrumut – atunci putem rezolva problema foarte simplu. Școala va fi a mea – numai a mea. Voi suporta eu toate cheltuielile și îmi voi asuma întregul risc. Dumneavoastră veți fi directorul școlii, iar pe prospect vor apărea și numele meu, și al dumneavoastră. La urma urmei, nu văd cum ar putea fi folosită mai bine

această casă decât ca sediu al unei școli de magicieni. Nu e o clădire foarte potrivită pentru locuit, însă ca școală are multe avantaje. Este așezată într-un loc foarte izolat. În împrejurimi nu există vânat de niciun fel. Prin urmare, tinerii veniți aici nu vor putea nici să joace jocuri de noroc, nici să vâneze. Fiindu-le astfel restricționate posibilitățile de distracție, vor putea să se dedice întru totul studiului.

— Dar n-aș alege niciodată tineri cu patima jocurilor de noroc! zise domnul Segundus, destul de șocat.

Doamna Lennox zâmbi iarăși.

— Îmi închipui că nu le-ați oferit niciodată motive de îngrijorare prietenilor dumneavoastră – decât, poate, îngrijorarea că lumea asta rea în care trăim ar putea să profite de pe urma unei firi atât de oneste ca a dumneavoastră.

După prânz, domnul Segundus se întoarse conștiincios în bibliotecă, iar către seară își luă la revedere de la cele două doamne. Se despărțiră ca niște prieteni apropiați, iar doamna Lennox îi promise să-l invite în curând la Bath.

Pe drumul de întoarcere, domnul Segundus încercă din răspuțeri să nu se lase în voia tendinței de a făuri planuri minunate de viitor, în care se vedea util și fericit, dar nu putea să-și scoată din minte tot soiul de imagini și gânduri: despre cum le preda el magia unor tineri, înregistrând progrese nemaipomenite; despre Jonathan Strange care venea să viziteze școala; despre cât de încântați erau elevii lui aflând că el e prieten bun cu cel mai faimos magician al erei moderne; despre Strange care îi spunea: „Totul e excelent, Segundus. Sunt de-a dreptul încântat. Bravo!”

Trecuse de miezul nopții când ajunse acasă; avu nevoie de toată stăpânirea lui de sine pentru a nu alerga chiar în clipa aceea acasă la domnul Honeyfoot, ca să-i împărtășească vestea cea mare. Însă a doua zi dimineată, când îi vizită pe cei doi, aceștia se arătară peste măsură de încântați. Erau fericiți așa cum el însuși nu-și îngăduise să fie. Doamna Honeyfoot avea încă un temperament de școlăriță, așa că își luă bărbatul de mâini și începu să danseze cu el în jurul mesei, manifestându-și astfel bucuria. Apoi îl luă pe domnul Segundus de mâini și dansă *și cu el* în jurul mesei, iar când ambii magicieni protestară, spunând că nu mai voiau să danseze, ea continuă de una singură. Singurul regret (minor, de altfel) al domnului Segundus era că domnul și doamna Honeyfoot nu se arătau atât de *surprinși* de această veste pe cât își închipuise el; aveau o părere atât de bună despre el, încât nu li se

părea cătuși de puțin remarcabil faptul că o doamnă din lumea bună dorea să înființeze o școală pentru el.

— Ar trebui să se considere norocoasă că v-a găsit! declară domnul Honeyfoot. Cine ar fi mai potrivit să conducă o școală de magicieni? Nimeni!

— Și, la urma urmei, zise și doamna Honeyfoot, ce altceva poate face cu banii? Biata de ea nu are copii!

Domnul Honeyfoot era convins că domnul Segundus își găsisse norocul. Avea un temperament sangvin ce nu-l lăsa să se aștepte la mai puțin. Cu toate astea, experiența de viață îl făcuse să deprindă câte ceva din lumea afacerilor, așa că îi spuse domnului Segundus că ar fi bine să se intereseze mai îndeaproape de doamna Lennox; să vadă cine era și dacă dispunea, într-adevăr, de o avere așa de mare.

Îi scriseră deci unui prieten al domnului Honeyfoot ce locuia la Bath. Din fericire, se dovedi că doamna Lennox era cunoscută ca persoană cu greutate chiar și în Bath, oraș frecventat mai ales de oameni bogați și cultivați. Soțul ei murise de tânăr, fără să lase în urmă prea multe regrete, dându-i doamnei Lennox, în schimb, libertatea de a-și pune în valoare după plac firea activă și mintea iscoditoare. Doamna Lennox își sporise averea în urma unor investiții inteligente și reușise să-și gestioneze cu grijă pământurile și celelalte proprietăți. Era vestită pentru firea ei îndrăzneată și voluntară, pentru operele de binefacere în care se implica și pentru prietenia caldă pe care o arăta celor din jur. Avea proprietăți peste tot în regat, dar stătea cel mai mult la Bath, împreună cu prietena ei, doamna Blake.

În acest timp, doamna Lennox se interesase la rândul ei despre domnul Segundus și probabil că aflase numai lucruri laudabile, căci îl invită curând la Bath; aici cei doi puseră repede la punct toate detaliile cu privire la școala pe care doreau să o înființeze.

În decursul lunilor următoare, Starecross Hall fu reparată și mobilată. Acoperișul era spart, două coșuri erau înfundate și o parte din bucătărie pur și simplu se prăbușise. Domnul Segundus descoperi cu groază cât de mult aveau să coste toate reparațiile necesare. Mai făcu niște calcule și descoperi că, dacă renunța la curățarea celui de-al doilea coș, se mulțumea cu bănci vechi de la țară și cu scaune de lemn, în loc să cumpere mobilă nouă, și angaja numai trei servitori, putea economisi 60 de lire. Îi trimise o scrisoare în acest sens doamnei Lennox, care îi răspunse imediat, spunându-i că nu cheltuia destul. Elevii aveau să fie toți de familie bună, așteptându-se deci să aibă parte de un foc zdravăn în sobă și de mult confort. Îl sfătui să angajeze

nouă servitori, plus un majordom și un bucătar francez. Îl îndemnă să cumpere mobilier nou în toată casa și să umple pivnița cu vinuri fine, franțuzești. Tacâmurile, spunea ea, trebuie să fie toate din argint, iar serviciul de masă să fie Wedgwood.

La începutul lunii decembrie, domnul Segundus primi o scrisoare de felicitare de la Jonathan Strange, care îi promitea să viziteze școala în primăvara următoare. Și totuși, în ciuda urărilor de bine și încurajărilor tuturor, domnul Segundus nu reușea să scape de senzația că școala nu va exista niciodată; că va apărea un obstacol de netrecut în calea proiectului său. Această presimțire îl chinuia neîncetat, oricât de mult se străduia să și-o alunge din minte.

Într-o dimineață, pe la jumătatea lunii decembrie, sosi la Starecross Hall și găsi acolo un bărbat așezat pe trepte, cu un aer foarte degajat. Deși nu-și amintea să-l mai fi văzut vreodată, îl recunoscuse imediat: era întruchiparea Sorții Potrivnice; era Ruina Speranțelor și a Viselor domnului Segundus. Bărbatul era îmbrăcat cu o haină neagră cu o croială demodată, la fel de purtată și de ponosită ca și cea a domnului Segundus, iar cizmele îi erau pline de noroi. Cu părul său lung, negru și nepieptănat, părea un personaj dintr-o piesă ieftină, merit să simbolizeze soarta necruțătoare.

— Domnule Segundus, nu puteți face asta! spuse el cu accent de Yorkshire.

— Poftim? spuse domnul Segundus.

— Școala, domnule. Trebuie să renunțați la ideea asta cu școala!

— Ce? strigă domnul Segundus, prefăcându-se cu destul curaj a nu avea habar că omul din fața lui dăduse glas unui adevăr inexorabil.

— Haideți, domnule, continuă bărbatul cel înnegurat, mă cunoașteți doar și știți că, atunci când spun un lucru, acesta se adevărește – indiferent cât de mult am regreta amândoi asta, în particular.

— Dar vă înșelați, spuse domnul Segundus. Nu vă cunosc. Sau, cel puțin, nu țin minte să ne mai fi întâlnit.

— Sunt John Childermass, servitorul lui Mr Norrell. Am stat de vorbă acum nouă ani, în fața catedralei din York. Câtă vreme v-ați mulțumit cu câțiva elevi, domnule Segundus, am putut închide ochii. N-am scos o vorbă, iar Mr Norrell nici n-a aflat cu ce vă îndeletniceați. Însă o școală în toată regula pentru magicieni adulți – asta e cu totul altceva. V-ați arătat prea ambițios, domnule. A aflat, domnule Segundus. A aflat și dorește să renunțați imediat la întreaga afacere.

— Bine, dar ce mă interesează pe mine Mr Norrell și ce-și dorește dumnealui? *Eu* nu am semnat acordul. În plus, ar trebui să știți că nu sunt singurul implicat în acest proiect. Acum am prieteni care mă sprijină.

— E adevărat, spuse Childermass, oarecum amuzat. Iar doamna Lennox este o femeie foarte bogată, cu un excelent cap de afaceri. Însă se poate lăuda cu prietenia tuturor miniștrilor, ca Mr Norrell? Se bucură oare de aceeași influență ca el? Amintiți-vă de Societatea Savantă a Magicienilor, domnule Segundus! Amintiți-vă cum i-a zdrobit!

Childermass așteptă o clipă, apoi, cum conversația părea să fi luat sfârșit, se îndepărtă în direcția grajdurilor.

Cinci minute mai târziu, reapăru, călare pe un cal roib. Domnul Segundus rămăsese în aceeași poziție ca înainte: cu brațele încrucișate la piept, privind încruntat pietrele din pavaj.

Childermass îl privi.

— Regret că totul trebuie să se termine astfel, domnule. Și totuși, nu e totul pierdut, nu-i așa? Această casă e potrivită pentru orice fel de școală, nu doar pentru una de magie. Poate că n-ați crede asta văzându-mă, dar să știți că sunt o persoană cu maniere alese și cunosc un număr mare de persoane influente. Nu trebuie decât să deschideți alt fel de școală și vă promit că, ori de câte ori voi auzi că un lord sau o lady e în căutarea unei astfel de instituții pentru odraslele lor, îi voi trimite înapoi.

— Dar nu vreau un alt fel de școală, zise domnul Segundus morocănos.

Childermass îi adresă zâmbetul lui strâmb, apoi plecă.

Domnul Segundus se duse la Bath și o informă pe protectoarea lui despre situația neplăcută în care se aflau. Aceasta se arătă indignată că un domn pe care nici măcar nu-l cunoștea îndrăznise să-i spună ce poate să facă și ce nu. Îi trimise o scrisoare furioasă lui Mr Norrell. Nu primi niciun răspuns, însă bancherii, avocații și ceilalți parteneri ai ei de afaceri se treziră dintr-odată asaltați cu scrisori de la diverse cunoștințe influente, cu toții având câte ceva de spus împotriva școlii domnului Segundus. Unul dintre bancheri – un bătrân certăreț și încăpățânat – avu proasta inspirație de a declara în public (în holul Camerei Comunelor) că școala de magicieni din Yorkshire nu-l privește câtuși de puțin. Ca urmare, mai multe persoane – prieteni ai lui Mr Norrell - își retraseră sprijinul pe care îl acordau băncii lui.

Câteva seri mai târziu, aflat la York, în salonul doamnei Honeyfoot, domnul Segundus ședea cu capul în mâini și se lamenta:

— Parcă mă urmărește o soartă vrăjmașă, hotărâtă să mă chinuie punându-mi în față tot felul de bucurii numai și numai ca să mi le înhațe înapoi înainte să apuc măcar să pun mâna pe ele.

Doamna Honeyfoot dădu din cap aprobator, îl bătu pe umăr și îi oferii drept consolare o critică aspră la adresa lui Mr Norrell, genul de critică cu care atât domnul Segundus, cât și domnul Honeyfoot se obișnuiseră în ultimii nouă ani: pe scurt, că Mr Norrell i se părea un domn extrem de ciudat, plin de toane trăsnete, și că ea, una, nu avea să-l înțeleagă niciodată.

— Ce-ar fi să-i scrieți domnului Strange? zise domnul Honeyfoot dintr-odată. El va ști ce e de făcut!

Domnul Segundus ridică privirea.

— Ah! Știu că domnul Strange și Mr Norrell s-au despărțit, dar n-aș vrea să provoc o ceartă între ei.

— Aiurea! strigă domnul Honeyfoot. N-ați citit ultimele numere din *Magicianul modern*? Exact asta așteaptă Strange: un principiu al magiei norrelliene pe care să-l poată ataca în mod deschis, contribuind astfel la prăbușirea întregului edificiu. Credeți-mă pe mine, vă va rămâne îndatorat dacă îi oferiți această ocazie. Știți ceva, domnule Segundus, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare mai bun acest plan!

Domnul Segundus era de aceeași părere.

— Lăsați-mă numai să mă consult și cu doamna Lennox și, dacă dumneaei va fi de acord, voi face întocmai cum mi-ați sugerat!

Doamna Lennox era complet ignorantă cu privire la evenimentele magice recente. Știa foarte puțin despre Jonathan Strange: îl cunoștea după nume și știa că are vagi legături cu ducele de Wellington. Însă se grăbi să-l încredințeze pe domnul Segundus că, dacă domnul Strange îl antipatiza pe Mr Norrell, atunci ea nu putea fi decât de partea celui dintâi. Prin urmare, la 20 decembrie, domnul Segundus îi trimise o scrisoare lui Strange, prin care îl informa ce făcuse Gilbert Norrell în legătură cu școala de la Starecross Hall.

Din păcate, departe de a sări în ajutorul domnului Segundus, Strange nici măcar nu-i răspunse.

Strange se hotărăște să scrie o carte

Iunie-decembrie 1815

Ne putem lesne închipui cât de încântat a fost Mr Norrell la primirea vestii că, la întoarcerea în Anglia, domnul Strange se dusesese direct în Shropshire.

— Și lucrul cel mai bun, îi spuse Mr Norrell lui Lascelles, e că la țară e puțin probabil să mai publice articole din acelea nesuferite despre magia Regelui Corb.

— Într-adevăr, domnule, spuse Lascelles, mă îndoiesc că va mai avea timp de ele.

Mr Norrell se gândi o clipă la posibila semnificație a acestor vorbe.

— Ah! N-ați aflat, domnule? urmă Lascelles. Strange scrie o carte. În scrisorile către prieteni nu mai pomenește despre nimic altceva. S-a apucat de treabă brusc, cam acum două săptămâni, și, după spusele lui, progresează foarte rapid. Dar, în fine, știm cu toții cu câtă ușurință scrie Strange. A jurat să includă în carte toată magia englezească. I-a spus lui Sir Walter că s-ar mira să poată cuprinde totul în două volume. E mai probabil că va avea nevoie de trei. Cartea se va numi *Istoria și practica magiei englezești*, iar Murray a promis s-o publice când e gata.

Vestea era cum nu se poate mai proastă. Mr Norrell avusese dintotdeauna de gând să scrie el însuși o carte. Avea de gând să o numească *Precepte pentru educația unui magician* și începuse să lucreze la ea atunci când devenise mentorul domnului Strange. Umpluse deja cu notițe două rafturi din mica încăpere înțesată de cărți aflată la etajul al doilea. Cu toate astea, vorbea încă despre cartea lui ca despre un proiect îndepărtat. Avea o teamă inexplicabilă de a-și publica gândurile, teamă pe care cei opt ani în care întreaga Londră îl adulase nu reușiseră să i-o vindece. Toate caietele cu notițe, relatări și jurnale personale nu fuseseră încă văzute de nimeni (cu excepția câtorva pagini pe care i le arătase lui Strange sau lui Childermass). Mr Norrell nu se considera niciodată gata să publice: nu putea fi sigur că

aflase tot adevărul; găsea că nu reflectase suficient asupra subiectului; nu știa dacă tema pe care o avea în vedere avea să trezească interesul publicului.

Imediat ce plecă domnul Lascelles, Mr Norrell ceru să i se aducă în camera lui de la etajul al doilea un vas de argint plin cu apă curată.

La Shropshire, Strange lucra la carte. Fără să ridice privirea, pe buze îi apăru dintr-odată un zâmbet cam strâmb și ridică un deget, clătinându-l, ca și cum i-ar fi spus „Nu“ unei persoane nevăzute. Toate oglinzile din încăpere erau întoarse cu fața la perete, și, cu toate că Mr Norrell petrecu câteva ceasuri bune cocoșat deasupra vasului de argint, până la căderea nopții nu reuși să afle nimic.

***

Într-o seară, la începutul lunii decembrie, Stephen Black se afla în camera lui de la capătul coridorului ce ducea în bucătărie, lustruind niște argintărie. Privind în jos, văzu cu uimire că i se deznoadă cordonul șorțului. Asta nu se întâmpla din cauză că funda nu fusese bine legată (Stephen nu legase prost o fundă în viața lui); nu, capetele cordonului se răsuceau într-un mod hotărât și îndrăzneț, ca niște capete de cordon ce știau foarte bine ce au de făcut. În continuare, mânecile și mânușile pe care le folosea pentru lustruit îi alunecară de pe mâini și se împăturiră frumos, așezându-se cumiți pe masă. Apoi haina îi sări de pe spătarul scaunului unde o lăsase, îl apucă ferm și îl îmbrăcă. În cele din urmă, camera lui de majordom dispăru cu totul.

Brusc, se trezi într-o încăpere nu foarte mare, lambrisată cu lemn închis la culoare. Spațiul era aproape în întregime ocupat de o masă pe care se afla așternută o față de masă din în stacojiu, brodată din belșug cu fir greu de aur și argint. Masa era încărcată cu farfurii din aur și argint, iar farfuriile erau pline cu mâncare. Se găseau acolo și pocale bătute cu pietre prețioase, pline cu vin. Odaia era luminată din belșug cu lumânări de ceară așezate în sfeșnice de aur, iar în două cădelnițe de aur ardea tămâie. În afară de masă, singurele piese de mobilier din încăpere erau două jilțuri din lemn sculptat, tapisate cu pânză aurită și împodobite cu pernuțe brodate. Pe unul din aceste jilțuri ședea gentilomul cu părul ca puful.

— Bună seara, Stephen!

— Bună seara, domnule.

— Îmi pari cam palid în seara asta, Stephen. Sper că nu ți-e rău.

— Nu, atâta doar că mi s-a tăiat puțin respirația, domnule. Aceste călătorii bruște peste mări și țări mă fac să fiu ușor dezorientat.

— Ah! Dar suntem tot la Londra, Stephen. Aceasta e cafeneaua Jerusalem din Cowper's-court. Nu cunoști locul?

— A, ba da, domnule. Sir Walter obișnuia să ia adesea cina aici cu prietenii lui bogați pe vremea când nu era căsătorit. Atâta doar că n-am văzut niciodată încâperea aceasta atât de bogat împodobită. Cât despre ospăț, aproape că nu recunosc niciunul dintre felurile de mâncare de pe masă.

— Ah! Asta pentru că am poruncit să se pregătească o copie fidelă a mesei pe care am luat-o exact aici acum patru sau cinci sute de ani! Iată, aici avem pulpă friptă de balaur și plăcintă cu colibri și miere. Aici avem friptură de salamandă cu aromă de rodii; aici, un *fricase* delicat din creste de basilisc, condimentat cu șofran și cu pudră de curcubeu și decorat cu stele de aur! Haide, stai jos și mănâncă! Așa vei scăpa de amețeală. Ce dorești?

— Totul e minunat, domnule, dar cred că am văzut acolo niște friptură obișnuită de porc ce arată extrem de apetisant.

— Ah, Stephen. Ca de obicei, instinctele tale nobile te-au îndemnat să alegi felul cel mai grozav dintre toate! Într-adevăr, carnea de porc este cât se poate de obișnuită, însă a fost friptă în grăsime obținută de la fantomele exorcizate ale porcilor negri ce bântuie noaptea pe dealurile din Țara Galilor, îngrozindu-i pe locuitorii acelei țări deplorabile! Caracterul spectral și ferocitatea porcilor îi conferă fripturii o aromă minunată și unică! Iar sosul pentru friptură e făcut din vișine luate din grădina unui centaur!

Luând un pocal aurit bătut cu pietre prețioase, gentilomul îi turnă lui Stephen un pahar de vin rubiniu.

— Vinul provine de la una dintre podgoriile iadului – dar nu lăsa asta să te facă să nu-l guști! Ai auzit, nu-i așa, de Tantal? Regele cel rău care și-a copt propriul fiu într-o plăcintă și l-a mâncat? Ei bine, Tantal a fost osândit să stea afundat până la bărbie într-o apă din care nu poate să bea, sub o vie încărcată de struguri din care nu poate să mănânce. Vinul acesta e făcut din strugurii de acolo. Și, cum via a fost plantată numai și numai ca să-l chinuie pe Tantal, poți să fii convins că strugurii au un gust și o aromă excelente – la fel și vinul. Iar rodiile sunt chiar din livada Persefonei.

Stephen gustă din vin și din friptură.

— Este cu adevărat excelent, domnule. Cu ce ocazie ați mai luat cina aici?

— O! Eu și prietenii mei ne sărbătoream plecarea în Cruciade. William de Lanchester¹¹³ era de față, la fel și Tom Dundell¹¹⁴ și mulți alți nobili și cavaleri, atât creștini, cât și spiriduși. Sigur, pe vremea aceea aici nu era o cafenea, ci un han. Pe fereastră vedeam o curte vastă, mărginită cu piloni sculptați și poleiți cu aur. Servitorii, pajii și scutierii noștri alergau de colo-colo, pregătind toate cele necesare ca noi să ne răzbunăm crunt pe dușmanii noștri! În partea cealaltă a curții se aflau grajdurile în care erau adăpostiți nu numai cei mai frumoși cai din Anglia, ci și trei inorogi pe care un alt spiriduș – un văr al meu – voia să-i ducă în Țara Sfântă ca să-i străpungă în inimă pe dușmani. Aveam cu noi la masă și câțiva magicieni înzestrați. Aceștia nu semănau deloc cu ororile care trec astăzi drept magicieni. Erau pe cât de chipeși, pe atât de talentați la magie! Pășările cerului se opreau în loc să le îndeplinească poruncile. Ploile și râurile le erau servitori credincioși. Vântul de miazănoapte, vântul de miazăzi etc. Etc. Nu doreau decât să le împlinească dorințele. Desfăceau brațele și orașe întregi se prăbușeau – sau se ridicau la loc, nevătămate! Ce contrast față de bătrânul acela oribil care stă într-o cameră plină de praf, mormăindu-și singur în barbă în timp ce întoarce paginile vreunei cărți străvechi! Gânditor, gentilomul își luă niște *fricase* de basilisc. Celălalt scrie o carte, spuse el.

— Am auzit, domnule. Ați mai fost să-l vedeți în ultima vreme?

Gentilomul se încruntă.

— Eu? Nu m-ai auzit când am spus adineauri că îi consider pe acești magicieni cei mai proști și mai abominabili oameni din toată Anglia? Nu. Nu l-am văzut mai des de două sau trei ori pe săptămână de când a plecat din Londra. Atunci când scrie, își taie penițele cam pătrășos cu un briceag vechi. *Mie* mi-ar fi rușine să folosesc un cuțit atât de uzat, de vechi și de urât, dar acești magicieni acceptă tot felul de mizerii care pe noi ne-ar face să ne înfiorăm! Uneori e atât de cufundat în munca lui, încât uită să-și îndrepte penița, iar atunci stropește cu cerneală toate hârtiile din jur, ba chiar și cafeaua, fără să bage de seamă nimic.

Lui Stephen îi trecu prin minte cât era de ciudat faptul că gentilomul, care locuia într-o casă parțial ruinată, înconjurat de sinistrele rămășițe ale unor bătlalii din vechime, se arăta atât de sensibil la dezordinea din casele altora.

---

¹¹³ William de Lanchester a fost seneșalul lui John Uskglass și slujitorul lui preferat; prin urmare, era de asemenea unul dintre cei mai importanți oameni din Anglia.

¹¹⁴ Thomas de Dundale, primul slujitor din neamul oamenilor al lui John Uskglass. Vezi capitolul 45, nota 2.

— Dar subiectul cărții, domnule? Întrebă el. Ce părere aveți despre subiect?

— E cât se poate de ciudat! Descrie cele mai importante apariții ale rasei mele în această țară. Povestește cum am intervenit în istoria Marii Britanii, apărând binele țării și cinstea locuitorilor ei. Declară în mod repetat că, după părerea lui, ar fi de dorit ca magicienii acestei ere să ne invoce cât mai repede și să ne ceară ajutorul. Tu înțelegi ceva de aici, Stephen? Eu nu. Când am vrut să-l duc pe regele Angliei la mine acasă și să-l înconjur cu atenții delicate, același magician m-a împiedicat. Purtarea lui de atunci părea menită să mă insulte!

— Dar eu cred, domnule, spuse Stephen cu blândețe, că n-a înțeles foarte bine atunci cine sau ce sunteți.

— Ah! Cine știe ce înțeleg acești englezi? Minte lor funcționează atât de ciudat! E imposibil să-ți dai seama ce au în cap! Mă tem că vei vedea și tu asta, Stephen, atunci când vei fi regele lor!

— Dar eu nu-mi doresc să fiu rege nicăieri, domnule.

— Îți vei schimba părerea atunci când ai să ajungi rege. Acum te întristează gândul că va trebui să părăsești Lost-hope și să nu-ți mai vezi prietenii. Dar nu te îngrijora! Și eu aș fi extrem de nefericit dacă ridicarea ta la rang de rege ar însemna să ne părăsești. Dar nu văd niciun motiv să stai permanent în Anglia doar pentru că vei fi monarh aici. Nu poți să-i ceri nici unei persoane cu gusturi alese să stea aici mai mult de o săptămână. Da, o săptămână e prea destul!

— Bine, dar cum rămâne cu îndatoririle mele, domnule? Din câte am înțeles, regii au foarte multă treabă de făcut, și cu toate că nu-mi doresc deloc să ajung rege, n-aș vrea nici...

— Dragul meu Stephen! strigă gentilomul pe un ton de încântare plină de afecțiune, dar și de amuzament. Pentru asta există seneșali! Aceștia pot duce la bun sfârșit toate treburile plicticoase ale ocârmuirii, în timp ce tu vei sta alături de mine la Lost-hope și te vei delecta cu plăcerile noastre obișnuite. Te vei întoarce în țară din când în când pentru a colecta taxele și tributul de la națiunile cucerite, apoi vei pune banii la bancă. A, și cred că ar fi bine ca din când în când să stai în Anglia ceva mai mult, ca să îți se poată face portretul; astfel, populația te va putea adora și mai abitir. Câteodată le vei lăsa pe cele mai frumoase femei din țară să stea la rând ca să-ți sărute mâna și să se îndrăgostească de tine. Apoi, după ce-ți vei fi îndeplinit în chip desăvârșit toate îndatoririle, te vei putea întoarce la lady Pole și la mine cu

conștiința împăcată! Gentilomul se opri câteva clipe, iar pe chip i se așternu o expresie gânditoare, destul de neobișnuită pentru el. Deși trebuie să mărturisesc, zise el în cele din urmă, că desfătarea pe care o simt în prezența frumoasei lady Pole nu mai e atât de copleșitoare ca odinioară. Am cunoscut o altă doamnă, care îmi place mult mai mult. Nu e atât de frumoasă, însă această lipsă e compensată pe deplin de spiritul ei viu și de darul ei pentru conversație. În plus, această doamnă mai are un avantaj față de lady Pole. După cum știm amândoi, Stephen, ori de câte ori lady Pole vine la mine acasă, trebuie să și plece înapoi, în conformitate cu acordul pe care l-am semnat cu magicianul. Însă, în cazul acestei doamne, nu va fi nevoie de asemenea acorduri prostești. După ce pun mâna pe ea, voi putea să o țin pururea alături de mine!

Stephen oftă. Gândul că încă o altă biată femeie avea să ajungă prizonieră la Lost-hope pe vecie îl umplea de tristețe. Dar ar fi fost o prostie din partea lui să creadă că putea face ceva în acest sens, așa că încercă să întoarcă situația în favoarea lui lady Pole.

— Atunci, domnule, zise el respectuos, poate că veți dori să o eliberați pe înălțimea Sa din puterea vrăjii? Soțul și prietenii săi ar fi nespuse de bucuroși să o primească înapoi.

— O, nu! Lady Pole va rămâne o prezență mult dorită la întâlnirile noastre. O femeie frumoasă e întotdeauna o companie plăcută, și cred că pe înălțimea Sa n-o întrece nimeni în frumusețe în întreaga Anglie. Nu sunt multe care s-o egaleze nici în Faerie. Nu, ceea ce sugerezi tu este absolut imposibil. Dar să revenim la ce spuneam. Trebuie să ne gândim la un plan ca să o luăm pe această doamnă din casa ei și să o ducem la Lost-hope. Știu, Stephen, că vei fi dornic să mă ajuți, mai ales dacă îți spun că scoaterea acestei doamne din Anglia este esențială pentru îndeplinirea țelului nobil de a te face rege. Va fi o lovitură groaznică pentru dușmanii noștri! Îi va arunca în genunea disperării! Va semăna ură și discordie între ei! O, da! Noi vom avea numai de câștigat, iar ei numai de pierdut! Să nu ducem la îndeplinire acest plan ar însemna să nu ne facem datoria de onoare!

Stephen nu înțelegea mare lucru. Oare gentilomul vorbea despre una dintre prințesele de la Castelul Windsor? Toată lumea știa că regele înnebunise la moartea fiicei lui celei mici, care îi era și cea mai dragă. Poate că gentilomul cu părul ca puful își închipuia că pierderea unei alte prințese îl va ucide sau îl va face pe vreun al membru al familiei regale să-și piardă mințile.

— Acum, dragul meu Stephen, zise gentilomul, întrebarea este: Cum să o răpim pe doamna aceasta fără să observe nimeni – și mai ales magicienii?!

Căzu pe gânduri o clipă, apoi spuse: Gata, știu! Adu-mi o bucată de stejar de turbă!

— Domnule?

— Trebuie să fie groasă cam cât tine și lungă cât clavicula mea.

— V-aș aduce-o bucuros, Sir. Dar nu știu ce este stejarul de turbă.

— Lemn străvechi scufundat într-o turbărie de veacuri nenumărate!

— Atunci, domnule, mă tem că nu vom găsi așa ceva la Londra. Aici nu sunt turbării.

— Adevărat, adevărat.

Gentilomul se sprijini de spătarul jilțului și își aținti privirea în tavan, reflectând la această problemă spinoasă.

— Altfel de lemn nu e bun, domnule? Întrebă Stephen. Știu un negustor de cherestea pe strada Gracechurch care probabil...

— Nu, nu, spuse gentilomul. Trebuie să facem asta...

În aceeași clipă, Stephen trăi o senzație extrem de bizară: fu smuls de pe jilț și ridicat în picioare. Instantaneu, cafeneaua dispăru, înlocuită de un vid negru precum cerneala și rece ca gheața. Deși nu vedea nimic, Stephen avea impresia că se află într-un spațiu deschis, extrem de vast. Un vânt tăios îi șuiera pe la urechi și o ploaie deasă îl biciuia din toate direcțiile în același timp.

— ... așa cum se cuvine, încheie gentilomul pe același ton. Pe aici pe undeva se găsește o bucată frumoasă de stejar de turbă. Cel puțin așa parcă țin minte... Glasul lui, ce venise până atunci de undeva de lângă urechea dreaptă a lui Stephen, se îndepărtă. Stephen! strigă el. Ai adus un zgârnar, un brăzdar și un râmar?

— Poftim, domnule? Ce anume, domnule? Nu, domnule. N-am adus nimic din toate astea. Ca să vă spun drept, nici nu mi-am dat seama că vom merge undeva.

Stephen își dădu seama că era cufundat până la glezne în apă rece. Încercă să facă un pas în lateral, însă pământul se clătină în chip înfricoșător, iar el se scufundă până la jumătatea gambelor. Scoase un strigăt.

— Mmm? făcu gentilomul.

— N-aș... n-aș vrea să vă întrerup, domnule. Dar mi se pare că mă înghite pământul.

— E un ochi de mlaștină, zise gentilomul plin de solitudine.

— Este, fără îndoială, o substanță absolut înfiorătoare.

Stephen se străduia să imite tonul calm și indiferent al gentilomului. Știa prea bine că gentilomul pune mare preț pe stăpânirea de sine manifestată în orice împrejurare și se temea că, dacă îi arată cât e de înfricoșat, gentilomul se va scârbi de el și va pleca, lăsându-l pradă mlaștinii. Încercă să se miște, dar nu reuși să găsească niciun punct fix de care să-și sprijine picioarele. Se zbătu puțin și aproape căzu, cu singurul rezultat că picioarele i se afundară și mai mult în mълul apos. Țipă iarăși, în timp ce mlaștina scotea niște sunete dezagreabile.

— Doamne sfinte! Dați-mi voie să remarc, domnule, că mă scufund din ce în ce mai tare. Ah! Începu să alunece într-o parte. V-ați exprimat de multe ori, domnule, cu generozitatea ce vă caracterizează, afecțiunea față de mine și mi-ați spus că preferați compania mea celei a oricărei alte persoane. Dacă nu vă deranjează, aș putea îndrăzni să vă rog să mă scoateți din mlaștina aceasta îngrozitoare?

Gentilomul nu se osteni să răspundă, însă Stephen se trezi scos ca prin farmec din mlaștină. Îi tremurau picioarele din cauza sperieturii și ar fi vrut să se întindă, dar nu îndrăznea să se miște. În locul în care se afla acum, pământul părea destul de solid, însă era umed și scърbos, iar el nu știa unde anume era mlaștina.

— V-aș ajuta cu plăcere, domnule, strigă el în întuneric, dar nu îndrăznesc să mă mișc aici de teamă să nu cad iar în mlaștină!

— Ah, n-are nici o importanță! zise gentilomul. La drept vorbind, nu putem decât să așteptăm. Stejarul de turbă se găsește cel mai ușor în zorii zilei.

— Dar mai sunt nouă ceasuri până în zori! exclamă Stephen îngrozit.

— Într-adevăr. Să ne așezăm, deci, și să așteptăm.

— Aici, domnule? Dar e un loc înfiorător. E întuneric, și frig, și îngrozitor!

— O, da! E cât se poate de neplăcut! declară și gentilomul, pe același ton enervant de calm. Apoi tăcu, iar Stephen nu putu decât să presupună că avea să-și ducă la bun sfârșit planul nebunesc de a aștepta acolo revărsatul zorilor.

Vântul înghețat îl chinuia pe Stephen; umezeala îi pătrundea, încet, dar sigur, până în oase; întunericul îl apăsa; iar ceasurile lungi ale nopții treceau groaznic de încet. Nu se așteptase să poată adormi, însă la un moment dat reuși totuși să scape de chinuri pentru scurt timp. Fără să adoarmă cu adevărat, începu să viseze.

Se făcea că se dusese în cămară să ia o felie de plăcintă cu carne de porc, extrem de apetisantă. Însă, când tăie plăcinta, descoperi că în interior nu era decât foarte puțină carne. Interiorul plăcintei era în mare parte ocupat de orașul Birmingham. În mijlocul aluatului, fierăriile fumegau și mașinile lucrau. Unul dintre cetățeni, cu o înfățișare blândă, ieși prin tăietura făcută de Stephen, iar când îl văzu pe acesta îi spuse...

Exact în clipa aceea, un sunet înalt și tânguitor întrerupse visul lui Stephen – un cântec lent și trist într-o limbă necunoscută; Stephen înțelese, fără a se trezi măcar, că gentilomul cu părul ca puful începuse să cânte.

Se poate spune în general că, dacă un om cântă, nu-l iau în seamă decât ceilalți oameni. Această regulă e valabilă chiar și atunci când melodia e copleșitor de frumoasă. Oamenii pot fi extaziați de talentul lui, însă toate celelalte fapte ale lumii nu se arată câtuși de puțin impresionate. O pisică sau un câine îl va privi, poate; calul său, dacă e un animal deosebit de inteligent, ar putea să se oprească o clipă din păscut, dar atâta tot. Însă, atunci când spiridușul începu să cânte, lumea întregă îl ascultă. Stephen simți că norii se opreau în loc pe cer; că dealurile adormite începeau să se miște și să murmure; că cețurile înghețata te prindeau să dănțuiască. Înțelese pentru prima oară în viață că pământul nu e mut și neînsuflețit, ci că așteaptă doar ca cineva să-i vorbească într-o limbă pe care o înțelege. În cântecul spiridușului, pământul recunoștea numele pe care și le dădea chiar el.

Stephen începu din nou să viseze. De data asta se făcea că dealurile mergeau și cerul plângea. Arborii veneau să-i vorbească, împărtășindu-i tainele lor și spunându-i dacă poate să-i considere prieteni sau dușmani. Destine mărețe se ascundeau în interiorul unor pietricele și al unor frunze mototolite. Visă că toate lucrurile acestei lumi – pietre și râuri, frunze și flăcări - au menirea lor, pe care și-o îndeplinesc cu rigoare; dar înțelese și că, uneori, lucrurile din jur pot fi convinse să-și schimbe această menire.

Când se trezi, se luminase de ziuă. Sau semăna a ziuă. Lumina era slabă, apoasă și incredibil de tristă. Cei doi erau înconjurați din toate părțile de dealuri imense, sumbre și cenușii, iar între dealuri se afla o întindere vastă de mlaștini negre. Stephen nu mai văzuse niciodată un asemenea peisaj, proiectat parcă să-l aducă la disperare pe privitor într-o singură clipă.

— Ne aflăm într-unul dintre regatele dumneavoastră, presupun, domnule? zise el.

— Regatele mele? exclamă surprins gentilomul. O, nu! Ne aflăm în Scoția!

Gentilomul dispăru brusc – și se întoarse peste o clipă, aducând cu el un braț de unelte. Un topor, o cazma și trei obiecte necunoscute lui Stephen. Primul aducea puțin cu o săpăligă, al doilea cu o lopată, iar al treilea era o unealtă extrem de ciudată, ceva între lopată și coasă. Gentilomul i le puse pe toate în brațe lui Stephen, care le cercetă uimit.

— Sunt noi, domnule? Văd că sunt foarte strălucitoare.

— Bineînțeles că strălucesc! La urma urmei, pentru un scop ca acesta nu poți folosi unelte din metal de rând. Astea sunt făcute dintr-un aliaj de argint viu și pulbere de stele. Acum, Stephen, trebuie să căutăm o porțiune de pământ unde nu s-a așezat roua și, dacă săpăm acolo, vom găsi cu siguranță stejar de turbă!

În întreaga vale, toate ierburile și plantele minuscule de turbărie erau acoperite de rouă. Hainele, mâinile, părul și pielea lui Stephen căpătaseră o tentă catifelată și cenușie, iar părul gentilomului – care avea de obicei un aspect impresionant – era acum acoperit de strălucirea a mii și mii de picături de apă. Părea că poartă pe cap un nimb bătut cu nestemate.

Gentilomul înainta încet în vale, cu ochii ațintiți în pământ. Stephen îl urma.

— Ah! strigă gentilomul. Am găsit!

Stephen habar nu avea ce găsiseră.

Se aflau în mijlocul unui teren mlăștinos, semănând ca două picături de apă cu tot restul văii. Nu se aflau în apropiere niciun copac, nici o stâncă, niciun punct de reper. Însă gentilomul înaintă cu un aer încrezător până când ajunse la o mică depresiune. În mijlocul acesteia se afla o fâșie lungă de pământ, destul de lată, unde nu se așezase nici o picătură de rouă.

— Săpă aici, Stephen!

Gentilomul se dovedi extrem de priceput la meșteșugul tăierii de turbă. Cu toate că el nu făcu propriu-zis nimic, îl învăță pe Stephen cum să îndepărteze stratul superior de iarbă și mușchi cu una dintre unelte, cum să taie turba cu altă unealtă și cum să ridice bucățile degajate cu cea de a treia.

Neobișnuit cu munca fizică, Stephen obosi curând și începu să simtă dureri în tot trupul. Din fericire, nu săpase prea mult, când dădu peste ceva mult mai dur decât turba.

— Ah! strigă gentilomul, cât se poate de încântat. Acesta e stejarul de turbă. Excelent. Acum, Stephen, degajează trunchiul!

Ușor de zis, greu de făcut. Chiar și după ce Stephen îndepărtase suficient de multă turbă, eliberând aproape complet stejarul, era greu să distingă între

lemn și turbă – ambele erau negre, ude și pline de nămol. Mai săpă o vreme și îl cuprinse bănuiala că avea de a face nu cu un buștean, cum spusese gentilomul, ci cu un copac întreg.

— Nu puteți să-l scoateți de aici cu ajutorul magiei, domnule? întrebă el.

— O, nu! Nu, în niciun caz! Am de gând să cer ceva extrem de important de la acest lemn, așa că trebuie să-i facem cât mai ușoară ieșirea din mlaștină! Așa... Ia toporul ăsta, Stephen, și taie o bucată lungă cât clavicula mea. Apoi o vom scoate afară cu ajutorul cazmalei și al râmarului!

Le luă încă trei ceasuri să ducă treaba la bun sfârșit. Stephen tăie o bucată de lemn, așa cum îi ceruse gentilomul, însă nu reuși să o scoată singur din mlaștină, așa că gentilomul fu nevoit să coboare și el în groapa plină de nămol și urât mirositoare; se chinură apoi amândoi, încordându-se, trăgând și împingând de zor.

Când reușiră în cele din urmă să scoată lemnul afară, Stephen se aruncă la pământ, complet extenuat, iar gentilomul rămase în picioare, privindu-și încântat bușteanul.

— Ei bine, zise el, a fost mult mai ușor decât m-am așteptat.

Stephen se trezi dintr-odată înapoi în cafeneaua Jerusalem. Se privi pe sine, apoi îl privi și pe gentilom. Aveau hainele făcute zdrențe și erau acoperiți din cap până-n picioare cu mâl.

De-abia acum reuși să vadă mai bine bucata de stejar de turbă. Era negru ca păcatul, foarte fin și mustea de apă murdară.

— Trebuie să-l lăsăm să se usuce înaintea de a-l folosi, zise el.

— O, nu! zise gentilomul, zâmbind radios. Pentru ce-mi trebuie mie e foarte bun așa!

Curioasa aventură a domnului Hyde

Decembrie 1815

Într-o dimineață, în prima săptămână din decembrie, Jeremy ciocăni la ușa bibliotecii lui Strange din Ashfair House și îi spuse că domnul Hyde dorea să stea de vorbă cu el câteva minute. Strange nu se prea bucură de întreruperi. De când sosise la țară, ajunsese să-i placă liniștea și singurătatea aproape la fel de mult ca și lui Mr Norrell.

— Bine, fie! mormăi el.

Mai rămase în bibliotecă numai cât să mai scrie încă un paragraf, să caute două sau trei amănunte într-o biografie a lui Valentine Greatreakes, să facă o pată de cerneală pe foaie, să corecteze câteva greșeli, să mai facă o pată de cerneală pe foaie, apoi se duse de îndată în salon.

Un domn ședea singur lângă șemineu, privind gânditor flăcările. Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, viguros și energic, îmbrăcat cu haine groase și având în picioare cizme de fermier. Pe o măsuță aflată lângă el se aflau un pahar cu vin și o farfurioară cu prăjituri. Era limpede că Jeremy considerase că așteptarea îndelungată se cerea îndulcită cu o tratație.

Domnul Hyde și Jonathan Strange fuseseră vecini toată viața, însă diferențele însemnate de avere și de gusturi dintre ei îi făcuseră să nu treacă niciodată dincolo de o simplă relație între cunoștințe. De fapt, aceasta era prima lor întâlnire după ce Strange devenise magician.

Își strânseseră mâna.

— Probabil că vă întrebați, domnule, încep domnul Hyde, ce mă aduce la dumneavoastră pe o astfel de vreme.

— Vreme?

— Da, domnule. Vremea e foarte urâtă.

Strange privi pe fereastră. Dealurile înconjurătoare erau acoperite cu zăpadă. Toate ramurile copacilor și toate crenguțele erau încărcate. Văzduhul însuși părea alb de atâta gheață și burniță.

— Într-adevăr. Nu observasem. N-am mai ieșit din casă de duminică.

— Servitorul dumneavoastră mi-a spus că sunteți foarte ocupat cu studiul. Vă cer iertare că v-am întrerupt, însă trebuie să vă spun ceva ce nu suferă amânare.

— Ah! Nu e nevoie de nici o explicație. Și ce vă face... Strange se opri o clipă, încercând să-și aducă aminte dacă domnul Hyde avea soție, copii, frați, surori sau prieteni. Dându-și seama că nu știe nimic în acest sens, încheie:... ferma? Din câte țin minte, e în apropiere de Aston.

— Nu, e mai aproape de Clumbury.

— Clumbury. Desigur.

— Îmi merge foarte bine, domnule Strange, cu excepția unei întâmplări destul de... neliniștitoare prin care am trecut acum trei zile. De atunci mă tot întreb dacă să vin să vă spun și dumneavoastră. Am cerut sfatul prietenilor și al soției și mi-au spus cu toții să vin să vă povestesc ce am văzut. Acum trei zile am avut niște treabă dincolo de hotarul cu Țara Galilor; m-am întâlnit cu David Evans, pe care cred că îl cunoașteți și dumneavoastră.

— Îl știu din vedere. N-am stat de vorbă niciodată. Cred că Ford îl cunoaște. (Ford era administratorul proprietăților lui Strange.)

— Ei bine, domnule, am terminat de discutat cu David Evans pe la ora două și eram grăbit să mă întorc acasă. Se așternuse un strat gros de zăpadă, iar drumurile de aici până la Llanfair Waterdine erau într-o stare foarte proastă. Probabil că dumneavoastră nu știți asta, domnule, dar casa lui David Evans e așezată pe un deal, la o înălțime destul de mare; ieșind, am văzut niște nori imenși de zăpadă venind drept spre noi. Doamna Evans, mama lui Davey, m-a rugat să rămân la ei peste noapte, dar am discutat cu Evans și am căzut de acord că voi fi în siguranță, cu condiția să plec de îndată și să o iau pe drumul cel mai drept – cu alte cuvinte, să călăresc până la Dyke și să trec în Anglia înainte să mă prindă furtuna.¹¹⁵

— La Dyke? zise Strange, încruntându-se. Drumul e foarte abrupt acolo – chiar și pe timp de vară – și e un loc foarte pustiu. Cred că eu n-aș fi îndrăznit s-o iau pe acolo. Dar probabil că dumneavoastră cunoașteți mult mai bine decât mine dealurile acestea.

— Poate că sunteți mai înțelept decât m-am dovedit a fi eu, domnule. Pe când mă apropiam de Dyke, s-a pornit un vânt puternic care a început să

---

¹¹⁵ Dyke este un zid imens din pământ și piatră, acum foarte deteriorat, care desparte Țara Galilor de Anglia - a fost construit de Offa, un rege mercian din secolul al VIII-lea, care învățase din experiență să nu aibă încredere în vecinii lui galezi.

viscolească zăpada deja așternută. Fulgii se lipeau de pătura calului și de haina mea; curând eram amândoi la fel de albi cum era coasta dealului, la fel de albi ca văzduhul și ca totul în jur. Vântul se juca cu zăpada, alcătuiind forme bizare, astfel încât mi se părea că sunt înconjurat de fantome și de spirite rele, exact ca cele din *O mie și una de nopți*. Bietul meu cal – deși în general e un animal foarte liniștit – părea să vadă tot soiul de lucruri care îl înspăimântau. După cum vă închipuiți probabil, începuse să-mi pară grozav de rău că nu acceptasem invitația doamnei Evans; atunci am auzit un clopot bătând.

— Un clopot? spuse Strange.

— Da, domnule.

— Dar ce clopot putea să fie acela?

— Un clopot foarte ciudat, domnule, căci mă aflam în mijlocul pustietății. De fapt, mă și mir că l-am auzit, căci vântul îmi urla în urechi și calul fornăia înfricoșat.

Strange, închipuindu-și că domnul Fayde dorește să afle ce era cu acest clopot straniu, începu să-i vorbească despre semnificația magică a clopotelor: îi spuse că acestea se foloseau ca mijloc de protecție împotriva spiritelor rele de tot felul și că uneori acestea dispăreau la auzul sunetului unui clopot de biserică. Și totuși, se știa de asemenea că spiridușii îndrăgeau clopotele; magia lor era adesea însoțită de sunetul unui clopot, la fel și aparițiile lor neașteptate.

— Nu știu cum se explică această ciudată contradicție, spuse el. Magicienii teoreticieni încearcă de veacuri întregi să se lămurească.

Domnul Hyde ascultă foarte atent și politicos acest discurs. Când Strange sfârși de vorbit, domnul Hyde spuse:

— Dar clopotul n-a fost decât începutul, domnule.

— Ah! zise Strange, ușor iritat. Prea bine. Spuneți mai departe.

— Ajunsesem destul de sus pe deal; zăream deja silueta zidului din vârful. În jurul meu se aflau câțiva copaci cu trunchiurile răsucite și niște ziduri prăbușite, sau poate doar niște bolovani. Am privit atunci spre sud și am văzut o femeie care mergea foarte repede de-a lungul zidului Dyke, în direcția mea...

— O femeie!

— Am văzut-o cât se poate de limpede. Avea părul despletit, iar vântul i-l ridicase și îl făcea să-i fluture în jurul capului. Domnul Hyde își mișcă mâinile, arătând cum dansa părul femeii în văzduhul încărcat de zăpadă.

Cred că am strigat-o. Știu că a întors capul și m-a privit, dar nu s-a oprit, nici măcar nu și-a încetinit ritmul. A întors capul la loc și și-a continuat drumul de-a lungul zidului, în mijlocul furtunii de zăpadă. Nu avea pe ea decât o rochie neagră. Nu avea nici șal, nici manta. Toate astea m-au făcut să mă tem pentru soarta ei. Mi-am închipuit că pășise ceva îngrozitor. Prin urmare, am dat pinteni calului și l-am forțat să urce dealul cât de repede putea, bietul de el. Am încercat să nu-mi iau ochii de la femeie, însă vântul îmi umplea ochii de zăpadă. Când am ajuns la Dyke, femeia nu mai era nicăieri. Am luat-o atunci de-a lungul zidului, când într-o parte, când în alta. Am căutat și am strigat până am răgușit – eram sigur că se prăbușise în spatele vreunei movile de pietre sau de zăpadă sau că își prinsese piciorul în vreo vizuină de iepure. Sau poate că fusese luată de acolo de cel care îi făcuse rău și înainte.

— Cel care îi făcuse rău?

— Da, domnule. Am presupus că femeia fusese adusă la Dyke de cineva care dorea să-i facă rău. În zilele noastre auzi tot felul de povești îngrozitoare.

— Știți cine era femeia?

— Da, domnule.

— Cine era?

— Doamna Strange.

Urmă o clipă de tăcere.

— Dar nu se poate, zise Strange, siderat. Domnule Hyde, dacă i s-ar fi întâmplat ceva rău doamnei Strange, sunt sigur că aș fi aflat și eu. Nu sunt chiar atât de prins în cărțile mele. Îmi pare rău, domnule Hyde, dar trebuie să vă spun că v-ați înșelat. Nu știu cine era această biată femeie, dar cu siguranță nu era doamna Strange.

Domnul Hyde clătină din cap.

— Domnule, dacă v-aș vedea la Shrewsbury sau la Ludlow, poate că nu v-aș recunoaște din prima clipă. Însă tatăl doamnei Strange a fost preotul parohiei de care aparțin vreme de patruzeci și șapte de ani. O cunosc pe doamna Strange – domnișoara Woodhope, cum se numea atunci – de când era copilă și învăța să meargă în curtea bisericii din Clumbury. Chiar dacă nu s-ar fi uitat la mine aș fi recunoscut-o. Aș fi recunoscut-o după siluetă, după mers, după tot.

— Și ce ați făcut după ce n-ați mai văzut-o pe femeie?

— Am venit drept încoace – dar servitorul dumneavoastră nu m-a lăsat să intru.

— Jeremy? Cel cu care ați stat de vorbă acum?

— Da. Mi-a spus că doamna Strange se află în casă. Mărturisesc că nu l-am crezut, așa că am dat ocol casei și m-am uitat pe fereastră în toate camerele, până când am văzut-o așezată pe canapea, chiar în odaia aceasta, zise domnul Hyde, arătând către canapeaua cu pricina. Purta o rochie albastru-deschis, nu neagră.

— Nici nu e de mirare. Doamna Strange nu poartă niciodată negru. Sunt de părere că această culoare nu i se potrivește deloc unei tinere.

Domnul Hyde clătină din cap, încruntându-se:

— Aș vrea să vă pot convinge, domnule, de adevărul celor ce vi le-am spus. Dar văd că nu am cum.

— Iar eu mi-aș dori să vă pot oferi o explicație. Dar nu pot.

Își strânseseră mâna la despărțire. Domnul Hyde îl privi solemn pe Strange și spuse:

— Să știți că nu i-am dorit nici o clipă răul, domnule Strange. Mă bucur nespun că nu a pățit nimic.

Strange făcu o mică plecăciune.

— Vom avea grijă să nu pățească nimic nici pe viitor.

Domnul Hyde plecă.

Strange așteptă o clipă, apoi se duse să-l caute pe Jeremy.

— De ce nu mi-ai spus că a mai fost aici?

Jeremy pufni disprețuitor.

— Cred că știu și eu, domnule, că nu e cazul să vă deranjez pentru orice prostie! auzi, femei în rochii negre hălăduind prin furtuni de zăpadă!

— Sper că nu i-ai vorbit urât.

— Eu, domnule? Cătuși de puțin!

— Poate că era băut. Da, asta trebuie să fi fost. Probabil că sărbătorise încheierea vreunei afaceri cu David Evans.

Jeremy se încruntă.

— Nu prea cred, domnule. David Evans e pastor metodist.

— Ah! Da, așa e. Presupun că ai dreptate. Și, drept vorbind, nu pare o halucinație provocată de alcool. Seamănă mai degrabă cu o închipuire dată de consumul de opiu după o lectură din romanele doamnei Radcliffe.

Pe Strange îl neliniștise vizita domnului Hyde. Gândul la Arabella – chiar și o Arabella ireală, imaginară – pierdută în zăpadă, rătăcind pe dealuri, îl tulbura. Nu putea să nu-și aducă aminte de mama lui, care obișnuia să rătăcească singură pe aceleași dealuri pentru a uita de căsnicia ei nefericită,

și care, surprinsă o dată de o furtună, contractase o răceală care-i fusese fatală.

În seara aceea, la cină, îi spuse Arabellei:

— M-am văzut cu John Hyde astăzi. Zice că te-a văzut plimbându-te pe lângă Dyke marțea trecută, în plină furtună de zăpadă.

— Nu!

— Ba da.

— Bietul de el! Probabil că s-a speriat rău.

— Cred că da.

— O să le fac o vizită soților Hyde când vine Henry, cu siguranță.

— Pari hotărâtă să vizitezi pe toată lumea din Shropshire când vine Henry, zise Strange. Sper să nu fii dezamăgită.

— Dezamăgită! Ce vrei să spui?

— Doar că vremea e rea.

— Atunci îi vom spune lui Harris să mâne încet și cu grijă. Dar el ar face asta oricum. Iar Starling e un cal foarte curajos. Nu se sperie el de puțină zăpadă și gheață. În plus, știi, sunt multe persoane pe care Henry *trebuie* să le viziteze – persoane care s-ar supăra să fie neglijate. Jenny și Alwen – foștii servitori ai tatei, de pildă. Vorbesc întruna numai despre sosirea lui Henry. Au trecut cinci ani de când l-au văzut ultima oară și mă îndoiesc că vor mai trăi încă cinci, bieții de ei.

— Bine, bine! N-am spus decât că vremea s-ar putea să fie urâtă. Atâta tot.

Dar asta nu era tot. Strange știa că Arabella avea speranțe mari legate de această vizită. Își văzuse foarte rar fratele de când se măritase. Acesta nu venise în vizită la ei atât de des cât și-ar fi dorit ea, iar când venise nu stătuse decât foarte puțin. Însă acum, de Crăciun, aveau să-și regăsească apropierea de odinioară. Aveau să fie împreună în locurile în care copilăriseră, iar Henry promisese să rămână la ei o lună încheiată.

Henry sosi în sfârșit și la început se părea că toate dorințele Arabellei aveau să se îndeplinească. Purtară o conversație însuflețită la cină în acea seară. Henry avea multe noutăți de la Great Hitherden, satul din Northamptonshire unde era paroh.¹¹⁶

---

¹¹⁶ Când Strange s-a căsătorit cu Arabella, Henry era paroh în satul Grace Adieu, din Gloucestershire. Dorea pe atunci să se însoare cu o tânără din sat, o anume domnișoară Parbringer. Însă lui Strange nu-i plăcuseră nici fata, nici prietenii acesteia. Exact atunci se întâmplase să rămână vacant postul de paroh din Great Hitherden, așa că Strange îl convinsese pe Sir Walter Pole, cârmuitorul regiunii respective, să-l numească pe Henry în acel post.

Great Hitherden era un sat mare și prosper. În vecinătate locuiau câțiva gentilomi și familiile lor. Henry era foarte mulțumit de poziția respectabilă pe care o ocupa în comunitatea respectivă. După ce le vorbise îndelung lui Strange și Arabellei despre prietenii lui și despre seratele și balurile la care fusese, conchise:

— Dar n-aș vrea să credeți că neglijăm munca de binefacere. Suntem o societate foarte activă în acest sens. Avem multe de făcut – mulți necăjiți de ajutat. Alaltăieri, de pildă, am făcut o vizită unei familii sărmâne și chinuite de boală și am găsit-o pe domnișoara Watkins deja acolo, oferindu-le bani și vorbe bune. Domnișoara Watkins e o tânără foarte milostivă.

Aici Henry se opri, așteptând parcă o replică din partea celorlalți.

Strange privea în gol; apoi, dintr-odată, păru că-i vine o idee.

— Vai, Henry, te rog din suflet să mă ierți. Câtă neglijență din partea noastră! Ai pomenit-o deja de cinci ori pe domnișoara Watkins în ultimele zece minute, dar nici eu, nici Bell nu te-am întrebat nimic despre ea. Suntem cam grei de cap în seara asta – aerul ăsta rece, galez, îți pătrunde până în creier – însă acum, că mi-am dat seama unde bați, te voi întreba despre ea cât poțestești. E blondă sau brunetă? Are tenul închis la culoare sau deschis? Preferă pianul sau harpa? Care sunt cărțile ei favorite?

Henry, bănuind că e luat peste picior, se încruntă și păru tentat să nu mai scoată niciun cuvânt despre tânără domnișoară.

Arabella, aruncându-i o privire de dojană soțului ei, îi reluă însă întrebările cu mult mai mult tact, obținând de la Henry următoarele informații: domnișoara Watkins se mutase recent în Great Hitherden; numele ei de botez era Sophronia; locuia împreună cu tutorii ei, domnul și doamna Swoonfirst (care îi erau rude îndepărtate); îi plăcea să citească (deși Henry nu știa ce anume); culoarea ei preferată era galbenul; și nu-i plăcea deloc ananasul.

— Și cum arată? E frumoasă? întrebă Strange.

Întrebarea păru să-l pună în încurcătură pe Henry.

— Domnișoara Watkins nu e considerată o frumusețe, e adevărat. Însă, cunoscând-o mai bine – cum să spun – lucrurile se schimbă. Bărbați și femei care la prima vedere par urâți pot deveni aproape frumoși în ochii celor

apropiați. O minte cultivată, o purtare aleasă și o fire blândă – toate acestea pot aduce mai multă fericire unui soț decât simpla frumusețe trecătoare.

Strange și Arabella fură ușor uimiți la auzul acestor vorbe. Se lăsă tăcerea câteva clipe, apoi Strange întrebă:

— Ceva bani?

Pe chipul lui Henry apăru o expresie triumfătoare:

— Zece mii de lire, spuse el.

— Dragul meu Henry! strigă Strange.

Mai târziu, după ce rămăseseră singuri, Strange îi spuse Arabellei:

— Din câte înțeleg, Henry trebuie felicitat pentru istețimea de care a dat dovadă. Se pare că a reușit să o găsească pe această tânără înaintea altora. Presupun că nu a fost copleșită cu cereri în căsătorie până acum ~ probabil că are ceva care o ferește de admirația înflăcărată a tuturor.

— Dar nu cred că e vorba numai de bani, zise Arabella, înclinată să-i ia apărarea fratelui ei. Probabil că se și iubesc. Altfel Henry nu s-ar fi gândit la însurătoare.

— A, da, spuse Strange. Henry e un tip pe cinste. De altfel, după cum știi, mie nu-mi place să mă amestec.

— Văd că zâmbești, zise Arabella, cu toate că nu ai niciun drept să faci asta. Și *eu* am fost la fel de isteată ca și Henry, la vremea mea. Nu cred că-i trecuse nimănui prin cap să te ia de bărbat, cu nasul tău mare și cu firea ta neprietenoasă, până când mi-a venit mie această idee.

— E adevărat, spuse Strange gânditor. Uitasem. Se pare că e un defect de familie.

A doua zi, Strange rămase în bibliotecă, iar Arabella și Henry se duseră în vizită la Jenny și Alwen. Însă bucuria primelor zile nu dură prea mult. Arabella descoperi curând că nu mai avea foarte multe în comun cu fratele ei. Henry își petrecuse ultimii șapte ani din viață într-un sătuc. Ea, pe de altă parte, fusese la Londra, martoră a câtorva dintre cele mai importante evenimente recente. Era prietenă cu mai mulți membri ai cabinetului. Îl cunoștea pe prim-ministru și dansase de câteva ori cu ducele de Wellington. Îi cunoscuse pe ducii regali, le făcuse reverențe prințeselor și avea parte de un zâmbet sau o vorbă bună din partea prințului regent ori de câte ori mergea la Carlton House. În plus, se înțelegea de la sine că era la curent cu toate evenimentele legate de glorioasa revenire a magiei englezești.

Ei bine, dacă pe ea o interesau foarte mult toate noutățile din viața fratelui ei, acesta nu manifesta nici o curiozitate față de ce făcuse Arabella în

ultima vreme. Poveștile ei despre viața la Londra nu reușeau să scoată de la el decât un: „A, da?” politicos. O dată, când Arabella îi relata ce-i spusese ducele de Wellington într-o anumită împrejurare și ce-i răspunsese ea, Henry se întoarse și o privi cu sprinceana ridicată și cu un zâmbet afabil care parcă spunea: „Nu te cred.” Această atitudine o deranjă. Ei nu i se părea că se laudă – astfel de întâlniri făceau parte din viața ei de zi cu zi de la Londra. Își dădu seama cu o tresărire că, în timp ce ei îi făcuse întotdeauna plăcere să citească scrisorile primite de la Henry, reciproca probabil că nu era deloc valabilă.

Între timp, bietul Henry suferea și el în felul lui. În copilărie admirase foarte mult locuința Ashfair House. Dimensiunile clădirii, poziționarea ei și statutul pe care îl avea proprietarul în regiunea Clun i se păruseră pe atunci deopotrivă de încântătoare. Așteptase multă vreme cu nerăbdare ziua în care Jonathan Strange avea să moștenească proprietatea, ca el să poată veni în vizită în calitate de prieten al stăpânului. Acum, că se întâmplase acest lucru, descoperi că de fapt nu-i plăcea deloc să stea aici. Ashfair era inferioară multor locuințe pe care le văzuse el în ultimii ani. Avea aproape la fel de multe frontoane câte ferestre. Camerele aveau forme ciudate și plafoane joase. Reprezentanții numeroaselor generații de locuitori tăiaseră ferestre unde poftiseră – fără să se gândească deloc la aspectul general al casei – iar ferestrele erau întunecate de iedera și de trandafirii cățărători care creșteau în voie pe pereți. Era o casă demodată – de fapt, după spusele lui Strange însuși, era genul de casă în care unei eroine de roman i-ar fi plăcut să fie persecutată.

Mai multe case din împrejurimile așezării Great Hitherden fuseseră renovate de curând și se construiseră căsuțe elegante pentru doamnele și domniile cu înclinații rustice; iată de ce, pe de o parte pentru că lui Henry îi plăcea nespun să vorbească despre parohia lui, iar pe de altă parte pentru că avea de gând să se însoare în curând și avea tendința de a se gândi la tot felul de chestiuni gospodărești, nu se putu abține să nu-i dea lui Strange câteva sfaturi în acest sens. Îl deranja mai ales amplasarea curții animalelor; după cum îi spuse el lui Strange:

— Ești nevoit să treci prin ea ca să ajungi în partea sudică a grădinii și în livadă. Ai putea foarte bine să dărâmi grajdul cu totul și să-l construiești în altă parte.

Strange nu răspunse direct acestei sugestii, ci i se adresă brusc soției lui:

— Draga mea, sper că îți place casa asta... Mă tem că nu mi-a trecut niciodată prin minte să te întreb. Dacă nu îți place, nu trebuie decât să spui; ne vom muta de îndată altundeva!

Arabella râse și spuse că era pe deplin mulțumită de casă.

— Și, îmi pare rău, Henry, dar să știi că îmi place și grajdul la fel de mult ca tot restul.

Henry nu se dădu bătut.

— Bine, atunci trebuie să recunoașteți că s-ar putea îmbunătăți foarte mult lucrurile tăind pur și simplu copacii din jurul casei, care fac încăperile atât de întunecoase! Arborii aceștia cresc absolut alandala – probabil acolo unde se nimerește să cadă câte o ghindă sau vreo altă sămânță.

— Poftim? zise Strange, care își lăsase iar ochii în carte în timpul ultimei părți a conversației.

— Copacii, spuse Henry.

— Care copaci?

— Cei de colo, zise Henry, arătând pe fereastră către un pâlc zdravăn de stejari, frasini și fagi bătrâni și maiestuoși.

— Copacii aceia sunt niște vecini exemplari. Își văd de treaba lor și nu m-au deranjat niciodată. Cred că am să le întorc această favoare.

— Dar stau în lumină.

— Și tu la fel, Henry, dar nu mă vezi umblând cu toporul pe la picioarele tale.

Adevărul era că, deși Henry avea multe de obiectat cu privire la organizarea de la Ashfair, adevărata lui doleanță era alta. Ceea ce îl deranja de fapt era atmosfera încărcată de magie din casă. Atunci când Strange se hotărâse să urmeze această profesie, lui Henry nu i se păruse nimic deosebit. Pe vremea aceea, veștile despre realizările extraordinare ale lui Mr Norrell abia începuseră să se răspândească în regat. Magia părea doar o ramură ezoterică a istoriei, o sursă de distracție pentru domnii bogați și plictisiți; și, nu se știe cum, Henry reușise să rămână și acum la aceeași părere. Se mândrea cu averea lui Strange, cu proprietățile lui, cu obârșia lui nobilă, dar nu cu magia pe care o înfăptuia. Se arăta întotdeauna ușor surprins ori de câte ori cineva îl felicita pentru legătura strânsă de rudenie cu cel de-al doilea mare magician al acelor vremuri.

Strange nu corespundea deloc idealului de gentilom bogat din mintea lui Henry. Renunțase la toate acele îndeletniciri cu care își ocupă timpul domnii englezi de la țară. Nu-l interesau nici agricultura, nici vânătoarea. Vecinii lui

mergeau destul de des la vânătoare – Henry auzea ecoul împușcăturilor și lătratul câinilor din pădurile înzăpezite și de pe câmpurile pustii – dar Strange nici măcar nu punea mâna pe armă. Era nevoie ca Arabella să-și folosească întreaga putere de convingere ca să-l scoată la plimbare o jumătate de ceas. În bibliotecă, volumele care le aparținuseră tatălui și bunicului lui Strange – acele cărți în engleză, greacă și latină ce pot fi găsite pe rafturile oricărui gentilom – fuseseră date jos și așezate în teancuri pe podea, iar locul lor fusese luat de cărțile și caietele lui Strange.¹¹⁷ Periodice dedicate studiului magiei, ca *Prietenii magiei englezești* și *Magicianul modern*, erau împrăștiate peste tot în casă. Pe una dintre mesele din bibliotecă se afla un vas mare de argint, uneori plin cu apă. Strange ședea adesea câte o jumătate de oră în fața lui, privind atent suprafața apei, lovind-o ușor din când în când, făcând tot felul de gesturi ciudate și notând ceea ce vedea. Pe o altă masă, printre multe cărți îngrămădite, se afla o hartă a Angliei pe care Strange însemna drumurile spiridușilor care odinioară duceau afară din Anglia, către cine știe ce tărâmuri.

Mai erau și alte lucruri pe care Henry nu le înțelegea decât pe jumătate, dar care îi displăceau și mai mult. Știa, de pildă, că uneori încăperile din Ashfair House aveau un aer ciudat, dar nu-și dădea seama că asta se întâmpla pentru că oglinzile din casa lui Strange puteau la fel de bine să reflecte lumina de acum o jumătate de oră, ca și pe cea de acum o sută de ani. Iar dimineața, când se trezea, și seara, chiar înainte să adoarmă, auzea bătaia slabă a unui clopot – un sunet trist, ca un clopot dintr-un oraș înghițit de ape ce se auzea peste întinderea nesfârșită a unui ocean. Nu se gândea niciodată la acest clopot, de fapt nici nu și-l amintea, însă sunetul îi umplea zilele de melancolie.

Singura lui consolare era să facă numeroase comparații între viața din Great Hitherden și cea din Shropshire (în detrimentul Shropshireului, desigur) și să se întrebe cu voce tare de ce studia Strange atât de mult – „ca și cum n-ar avea niciun fel de avere și ar trebui să-și câștige astfel pâinea de zi cu zi“. Aceste observații îi erau în general adresate Arabellei, însă Strange era adesea suficient de aproape ca să le audă și el, așa că în curând Arabella se trezi pusă la mijloc între cei doi, o poziție deloc de invidiat.

---

¹¹⁷ Cărțile lui Strange erau, firește, cărți *despre* magie, nu cărți *de* magie. Acestea din urmă se aflau toate în posesia lui Mr Norrell. Cf. capitolul 1, nota 5.

— Dacă vreau sfaturi de la Henry, am să i le cer, spuse Strange la un moment dat. Ce-i pasă lui, aş vrea să ştiu, unde îmi construiesc eu grajdurile? Sau cum îmi petrec timpul?

— Este foarte iritant, dragul meu, fu de acord Arabella, şi nu e de mirare că te scoate din pepeni, dar gândeşte-te...

— Mă scoate din pepeni! El e cel care-mi caută mereu pricină!

— Ssst! Sst! O să te audă. Ai avut multe de îndurat şi oricine ar fi de acord că ai dovedit o răbdare îngerească. Dar să ştii că nu e rău intenţionat. Atâta doar că nu-şi alege foarte bine cuvintele; în orice caz, cu toate defectele lui, ne va fi tare dor de el când nu va mai fi aici.

Probabil că Strange nu părea prea convins asupra acestui ultim punct, aşa că Arabella adăugă:

— Fii îngăduitor cu Henry, da? De dragul meu?

— Sigur că da! Sigur că da! Ştii doar că sunt întruchiparea răbdării! Îmi aduc aminte de un proverb – unul foarte vechi – care spunea ceva de genul că preoţii seamănă grâu, iar magicienii secară, pe acelaşi câmp. Semnificaţia era că preoţii şi magicienii nu se vor înţelege niciodată.¹¹⁸ N-am crezut până acum că acest lucru e adevărat. M-am înţeles destul de bine, zic eu, cu preoţii din Londra. Vicarul de la Westminster Abbey şi capelanul prinţului regent sunt nişte oameni pe cinste. Dar Henry mă scoate din sărite.

---

¹¹⁸ Semnificaţia proverbului era ceva mai largă. Încă din secolul al XII-lea se spunea că preoţii şi magicienii sunt oarecum rivali. Şi unii, şi alţii cred că în univers există o mare varietate de fiinţe şi de forţe supranaturale. Şi unii, şi alţii cred că aceste fiinţe pot fi contactate prin intermediul vrăjilor sau al rugăciunilor şi convinse să-i ajute sau să-i încurce pe oameni. În multe privinţe, cele două cosmologii sunt foarte asemănătoare, însă concluziile la care ajung preoţii, respectiv magicienii, sunt foarte diferite.

Magicienii sunt interesaţi mai ales de utilitatea acestor fiinţe supranaturale; doresc să ştie în ce condiţii şi prin ce mijloace pot fi convinşi îngerii, demonii şi spiriduşii să le acorde ajutorul în întreprinderile lor magice. Pentru scopurile lor, este aproape irrelevant faptul că fiinţele din prima categorie sunt caracterizate de o bunătate divină, cele din a doua de o răutate infernală, iar cele din a treia de o moralitate îndoielnică. Pentru preoţi, pe de altă parte, acest lucru este esenţial.

În Anglia Evului Mediu, încercările de a împăca cele două viziuni diferite asupra universului au fost sortite eşecului. Biserica a găsit rapid o sumedenie de erezii de care se făceau vinovaţi magicienii neştiutori. Despre erezia meraudiană am pomenit deja.

Alexander din Whitby (1230-1302) susţinea că universul e ca un covor din care noi nu vedem decât anumite părţi. După ce murim vom vedea imaginea întregă şi atunci ne vom da seama cum se leagă între ele diferitele părţi cunoscute nouă. Alexander a fost obligat să anunţe public că-şi retrage această teorie, iar din acel moment preoţii au început să caute manifestări ale ereziei whitbyene. Până şi cei mai umili magicieni se văzură nevoiţi să-şi cultive calităţile diplomatice pentru a evita acuzaţiile de erezie.

Asta nu înseamnă că toţi magicienii se străduiau să separe religia de magie. Multe dintre vrăjile care au ajuns până la noi sunt de fapt cereri de ajutor către cutare sau cutare sfânt sau ascet. În mod surprinzător, de multe ori confuzia se producea din pricina servitorilor spiriduşi ai magicienilor. Majoritatea spiriduşilor erau botezaţi cu forţa de îndată ce ajungeau în Anglia, astfel că în curând făceau referire la sfinţi sau apostoli în vrăjile lor.

În ziua de Crăciun ninse abundant. Fie din cauza certurilor din ultimele zile, fie din cine știe ce altă pricină, Arabella se trezi cu o durere puternică de cap și nu se simți în stare să se dea jos din pat. Strange și Henry fură nevoiți să-și țină reciproc de urât toată ziua. Henry vorbi îndelung despre Great Hitherden, iar seara jucară câteva partide de *ecarte*, un joc ce le plăcea amândurora. Poate că s-ar fi distrat mai mult, dar, în mijlocul celei de-a doua partide, Strange întoarse nouăle de pică și îi veniră în minte imediat câteva idei noi referitoare la semnificația magică a acestei cărți. Abandonând jocul și pe Henry, își luă cartea cu el în bibliotecă să o studieze mai îndeaproape. Henry rămase singur cu gândurile lui.

La un moment dat, către dimineață, Strange se trezi – de fapt, se trezi doar pe jumătate. În odaie se vedea o strălucire slabă, argintie, poate o reflexie a lunii sau a zăpezii de afară. I se păru că o vede pe Arabella, îmbrăcată și așezată la capătul patului, cu spatele la el. Își pieptăna părul. Strange îi spuse ceva – sau cel puțin așa i se păru.

Apoi adormi la loc.

Pe la șapte se trezi de-a binelea, nerăbdător să se ducă în bibliotecă și să lucreze un ceas sau două înainte să apară Henry. Se sculă grăbit, se duse în camera de toaletă și-l chemă pe Jeremy Johns să-l bărbierească.

La ora opt, camerista Arabellei, Janet Hughes, ciocăni la ușa dormitorului. Neprimind niciun răspuns, Janet se gândi că stăpâna n-a scăpat încă de migrenă, așa că se retrase.

La ora zece, Strange și Henry luară micul dejun împreună. Henry se hotărâse să meargă la vânătoare în ziua aceea și se străduia să-l convingă pe Strange să-l însoțească.

— Nu, nu. Eu am de lucru, dar asta nu înseamnă că tu nu poți să te duci. La urma urmei, cunoști câmpurile și dealurile de aici la fel de bine ca și mine. Am să-ți dau eu o armă, iar câini se găsesc peste tot.

Atunci intră Jeremy Johns, spunând că domnul Hyde venise iar. Se afla în hol și dorea să-i vorbească lui Strange despre o problemă urgentă.

— Ah, ce mai vrea de data asta? mormăi Strange.

Domnul Hyde intră grăbit, cu chipul pământiu de îngrijorare.

Brusc, Henry exclamă:

— Ce naiba face băiatul ăla? Nici nu intră, nici nu iese!

Unul dintre aspectele care îl deranjau teribil pe Henry la Ashfair House era că servitorii nu se purtau destul de ceremonios, după părerea lui, ca membri ai unei case atât de însemnate. Acum, Jeremy fusese pe punctul de a

ieși din cameră, dar se oprise în pragul ușii, unde purta o conversație însuflețită, pe șoptite, cu un alt servitor.

Strange aruncă o privire în direcția ușii, oftă și spuse:

— Henry, lasă-l în pace. Domnule Hyde, sunt...

În acest moment, domnul Hyde, care părea să fi devenit din ce în ce mai agitat, izbucni:

— Acum o oră am văzut-o iarăși pe doamna Strange pe dealurile dinspre Țara Galilor!

Henry tresări și se uită la Strange.

Strange îi aruncă domnului Hyde o privire plină de răceală, apoi spuse:

— Liniștește-te, Henry. Nu s-a întâmplat nimic.

Domnului Hyde nu-i căzură prea bine aceste vorbe, însă avea în el un soi de încăpățănare care îl ajută să treacă peste momentul neplăcut.

— Mă aflu în apropiere de Castelul Idris și, exact ca data trecută, am văzut-o pe doamna Strange care se îndepărta de mine. Nu i-am văzut fața. Am încercat să mă iau după ea și să o ajung, dar, ca și înainte, am pierdut-o din priviri. Știu că data trecută ați crezut că era o iluzie – o arătare izvodită de mintea mea, din zăpadă și vânt – însă azi cerul e senin și nu bate vântul și sunt absolut sigur că am văzut-o pe doamna Strange – la fel de limpede, domnule, cum vă văd acum pe dumneavoastră.

— Data trecută? zise Henry fără să înțeleagă nimic.

Strange, oarecum agitat, îi mulțumi domnului Hyde pentru bunătatea de a le aduce această... (Aici nu reuși să găsească un cuvânt potrivit.)

— Dar, cum știu că doamna Strange se află aici, în casă, în perfectă siguranță, vă rog să-mi dați voie să...

Jeremy dădu buzna în cameră. Se duse imediat la Strange și începu să-i șoptească ceva la ureche.

— Hai, vorbește, omule! Spune-ne ce s-a întâmplat! zise Henry.

Jeremy îl privi întrebător pe Strange, dar acesta nu zise nimic. Își duse mâna la gură și începu să privească agitat în toate părțile, ca și cum îl lovise brusc un gând nou și deloc plăcut.

Jeremy spuse:

— Doamna Strange nu mai e în casă, domnule. Nu știm unde se află.

Henry începu să-l întrebe pe domnul Hyde ce anume văzuse pe dealuri; nici nu-l lăsa bine să răspundă la o întrebare, că îi și puneă alta. Jeremy Johns îi privea încruntat pe amândoi. În acest timp, Strange ședea tăcut, privind fix în față. Dintr-odată, se ridică și ieși grăbit din încăpere.

— Domnule Strange! strigă domnul Hyde. Unde vă duceți?

— Strange! țipă și Henry.

Cum nu se putea face nimic fără el, fură nevoiți să-l urmeze. Strange urcă la primul etaj, intră în bibliotecă și se duse drept la vasul de argint așezat pe una dintre mese.

— Adu-mi niște apă, îi spuse el lui Jeremy Johns.

Jeremy Johns aduse o carafă cu apă și umplu vasul.

Strange pronunță un singur cuvânt, iar Camera se cufundă în penumbră. În același timp, apa din vas se întunecă și deveni ușor opacă.

Văzând că scade lumina, Henry se sperie.

— Strange! strigă el. Ce facem aici? Se întunecă! Sora mea e afară. Nu trebuie să mai rămânem nici o clipă în casă! Apoi se întoarse către Jeremy Johns, singurul dintre cei de față care ar fi putut avea vreo influență asupra lui Strange. Spune-i să înceteze! Trebuie să plecăm în căutarea ei!

— Taci, Henry, zise Strange.

Își trecu de două ori degetul peste suprafața apei. Apărură două linii strălucitoare de lumină, împărțind suprafața apei în patru. Strange făcu un gest deasupra unuia dintre pătrare. Apărură acolo stele și alte linii, vinișoare și rețele de lumină. Privi un timp, apoi repetă gestul deasupra celui de-al doilea pătrar. Aici apăru un model luminos diferit. Făcu la fel și cu celelalte două pătrare. Liniile luminoase își schimbau forma și sclipeau diferit: uneori semănau cu niște litere, alteori cu o hartă, iar alteori cu niște constelații.

— La ce folosesc toate astea? întrebă domnul Hyde mirat.

— La găsirea ei, zise Strange. Sau cel puțin așa ar trebui.

Lovi ușor unul dintre pătrare. Instantaneu, celelalte trei dispărură. Cel rămas crescă treptat, umplând toată suprafața apei. Strange îl împărți în patru, îl cercetă un timp, apoi lovi unul dintre pătrare. Repetă acest proces de câteva ori. Modelele de lumină deveneau din ce în ce mai complicate și semănau din ce în ce mai mult cu o hartă. Însă, cu cât lucra mai mult, cu atât expresia feței lui Strange devenea mai neîncrezătoare; părea tot mai nesigur de ceea ce vedea în vasul de argint.

După câteva minute, Henry izbucni:

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu e momentul să faci vrăji! Arabella a dispărut! Strange, te implor! Lasă prostiile astea și haide să o căutăm!

Strange nu zise nimic, dar se vedea limpede că se înfuriase. Lovi suprafața apei, iar liniile și stelele dispărură instantaneu. Trase aer adânc în piept și o luă de la capăt. De data asta lucră cu mai multă siguranță și ajunse curând la

un model pe care părea să-l considere relevant. Însă, în loc să le împărtășească celorlalți vreo informație folositoare, Strange încrămeni, privind imaginea din vas cu un amestec de uimire și exasperare.

— Ce s-a întâmplat? întrebă domnul Hyde alarmat. Domnule Strange, v-ați văzut soția?

— Nu reușesc să înțeleg ce-mi spune vraja asta! Nu e în Anglia. Nici în Țara Galilor. Nici în Scoția. Nici în Franța. Nu reușesc să fac vraja cum trebuie. Ai dreptate, Henry. Pierd timpul aici. Jeremy, adu-mi cizmele și haina!

Pe suprafața apei apăru brusc o viziune. Într-o sală străveche și plină de umbre, mulți domni chipeși și multe doamne încântătoare dansau. Dar, cum imaginea aceasta nu putea să aibă vreo legătură cu Arabella, Strange lovi din nou suprafața apei. Viziunea dispăru.

Afară se așternuse un strat gros de zăpadă. Totul era înghețat, cufundat în nemișcare și tăcere. În primul rând căutară pe domeniul Ashfair; negăsind nici măcar o pitulice sau o prigorie, Strange, Henry, domnul Hyde și servitorii începură să caute pe drumurile din jur.

Trei servitoare se întoarseră acasă și scotociră prin mansardele unde aproape că nu mai intrase nimeni de pe vremea când Strange era copil. Își luară cu ele un topor și un ciocan și deschiseră cufere încuiate de cincizeci de ani. Căutară în dulapuri și sertare, dintre care unele abia dacă ar fi putut cuprinde trupul unui copil, în niciun caz pe cel al unei femei în toată firea.

Unii dintre servitori răspândiră vestea pe la familiile din Clun. Alții încălecară și plecară la Clunton, Purslow, Clumbury și Whitcott. În curând, nu era casă în toată regiunea unde să nu se fi aflat de dispariția doamnei Strange; de peste tot sosiră oameni dornici să ajute la căutare. Între timp, femeile din aceste gospodării întetiră focurile în sobe și făcură tot soiul de pregătiri, pentru ca, dacă se întâmpla cumva să fie adusă *acolo* doamna Strange, să-i poată oferi toată căldura, hrana și confortul dorite.

La mai puțin de un ceas sosi căpitanul John Ayrton din Regimentul 12 dragoni ușori, care fusese împreună cu Wellington și Strange și în peninsula, și la Waterloo. Pământurile lui se învecinau cu cele ale lui Strange. Cei doi erau de aceeași vârstă și fuseseră vecini de când se știau, însă căpitanul Ayrton era un domn atât de retras și de timid, încât nu schimbaseră decât rareori mai mult de douăzeci de cuvinte pe an. În această situație de criză, sosi aducând cu el mai multe hărți și le promise solemn lui Strange și lui Henry că îi va ajuta cât de mult va putea.

Descoperiră în curând că domnul Hyde nu fusese singurul care o văzuse pe Arabella. Doi țărani, Martin Oakley și Owen Bullbridge, o zăriseră și ei. Jeremy Johns află asta de la niște prieteni ai celor doi, după care încălecă pe primul cal aflat la îndemână și se duse într-un suflet până la câmpurile înzăpezite de pe malul râului Clun, să-i găsească pe Oakley și pe Bullbridge, care se alăturaseră și ei celor aflați în căutarea Arabellei. Jeremy îi aduse pe cei doi, târâș-grăpiș, înapoi la Clun și îi înfățișă dinaintea căpitanului Ayrton, a domnului Hyde, a lui Henry Woodhope și a lui Strange.

Povestea lui Oakley și Bullbridge o contrazicea în chip ciudat pe cea a domnului Hyde. Domnul Hyde o văzuse pe Arabella pe dealurile pustii și înzăpezite din apropierea Castelului Idris. Se îndrepta către nord. O văzuse exact la ora nouă și, ca și data trecută, auzise un clopot bătând.

Pe de altă parte, Oakley și Bullbridge o văzuseră mergând grăbită printre arborii desfrunziți, la vreo cinci kilometri est de Castelul Idris; cu toate astea, și ei pretindeau că o văzuseră exact la ora nouă.

Căpitanul Ayrton se încruntă și îi întrebă pe Oakley și Bullbridge de unde știau că era ora nouă, având în vedere că niciunul din ei, spre deosebire de domnul Hyde, nu avea ceas. Oakley răspunse că se gândiseră că trebuie să fie nouă pentru că auziseră clopotele bătând, probabil clopotele de la Biserica St George din Clun. Însă Bullbridge zise că *nu* fuseseră clopotele de la St George – căci auziseră mai multe clopote bătând, iar la St George nu era decât unul. Mai zise că sunetul clopotelor pe care le auziseră ei era trist – de înmormântare, credea el – însă, atunci când i se ceru să explice ce voia să spună cu asta, se pierdu cu totul.

Cele două relatări erau asemănătoare în privința tuturor celorlalte detalii. În niciuna din ele nu mai era vorba de aiureli despre veșminte negre. Toți trei erau de acord că Arabella purta o rochie albă și că mergea foarte repede. Niciunul nu-i văzuse chipul.

Căpitanul Ayrton trimise bărbații să caute prin pădurile întunecoase în grupuri de câte patru sau cinci persoane. Pe femei le puse să caute felinare și haine groase, iar călăreții fură îndemnați să cerceteze dealurile înalte din apropierea Castelului Idris. Domnul Hyde nu se lăsă până când nu fu numit în fruntea acestora din urmă. La zece minute după ce Oakley și Bullbridge își terminaseră relatarea, cu toții plecaseră deja în căutare. Scotociră neobosiți pretutindeni până la căderea nopții, însă noaptea sosi foarte curând. Mai erau cinci zile până la solstițiul de iarnă; la ora trei, lumina începu să scadă, iar la patru era întuneric de-a binelea.

Căutătorii se întoarseră acasă la Strange, unde căpitanul Ayrton voia să treacă în revistă ce se făcuse până atunci, sperând să poată stabili ce era de făcut mai departe. Erau de față și câteva doamne din regiune, care încercaseră să aștepte cumiți la ele acasă vești despre soarta doamnei Strange, dar fuseseră copleșite de singurătate și îngrijorare. Veniseră deci la Ashfair House, gândindu-se că poate era nevoie de ele, dar și ca să se îmbărbăteze reciproc.

Ultimii sosiți fură Strange și Jeremy Johns. Veneau direct de la grajduri, cu cizmele în picioare și plini de noroi. Strange avea chipul pământiu și ochii goi. Părea că se mișcă în vis. Probabil că nici nu s-ar fi așezat dacă Jeremy Johns nu l-ar fi împins pe un scaun.

Căpitanul Ayrton întinse hărțile pe masă și începu să-i întrebe pe membrii fiecărei echipe de căutare unde fuseseră și ce găsiseră – dar nimeni nu găsisese nimic.

Fiecare dintre cei de față se gândea că liniile frumos trasate de pe hartă erau de fapt bălți și râuri înghețate, păduri cufundate în tăcere, șanțuri acoperite cu gheață și dealuri înalte și pustii; cu toții își aminteau cât de multe oi și vite mureau în acest anotimp.

— Mi se pare că m-am trezit azi-noapte... se auzi dintr-odată o voce răgușită.

Cu toții se întoarseră. Strange era așezat pe același scaun pe care îl împinsese Jeremy. Brațele îi atârnavă fără vlagă de-o parte și de alta a trupului și avea privirea ațintită în podea.

— Mi se pare că m-am trezit azi-noapte. Nu știu precis la ce oră. Arabella era așezată la capătul patului, îmbrăcată.

— Nu ne-ați spus asta până acum, zise domnul Hyde.

— De-abia acum mi-am amintit. Credeam că a fost un vis.

— Nu înțeleg, zise căpitanul Ayrton. Vreți să spuneți că doamna Strange a plecat de acasă în timpul nopții?

Strange se gândi îndelung ce răspuns să dea la această întrebare cât se poate de rezonabilă, dar fără rezultat.

— Bine, dar ar trebui să știți dacă se afla acolo sau nu de dimineață, când v-ați trezit, spuse domnul Hyde.

— Era acolo. Firește că era acolo. E ridicol să sugerați... De fapt... Strange se opri o clipă. De fapt, mă gândeam la cartea mea atunci când m-am trezit, iar în odaie era întuneric.

Mai mulți dintre cei de față se gândiră atunci că Strange era un soț, dacă nu complet neglijent, cel puțin curios de neatent cu soția lui; unii îl priviră cu suspiciune, gândindu-se la numeroasele motive care ar fi putut-o îndemna pe o soție aparent devotată să-și ia câmpii și să fugă prin zăpadă. Poate niște vorbe aspre? O fire violentă? Imaginile îngrozitoare inerente traiului alături de un magician – strigoi, demoni și alte orori? Revelația neașteptată că el avea pe undeva o amantă și o droaie de copii nelegitimi?

Dintr-odată, se auzi un strigăt de pe hol. Nimeni nu-și dădu seama, nici atunci, nici mai târziu, cine anume strigase. Câțiva dintre vecinii lui Strange, aflați mai aproape de ușă, se duseră să vadă ce se petrecuse. Apoi exclamațiile lor îi atraseră și pe ceilalți afară din odaie.

Holul era întunecat, dar se aduseră îndată lumânări, și văzură cu toții că în capul scărilor se afla cineva.

Era Arabella.

Henry alergă să o îmbrățișeze; domnul Hyde și doamna Ayrton îi spuseră cât de mult se bucurau să o vadă nevătămată; alții scoaseră exclamații de uimire și le spuseră celor din jur că habar nu avuseseră că ea se afla acolo. Câteva doamne și slujnice se strânseră în jurul ei, punându-i tot felul de întrebări. Pățise ceva? Unde fusese? Se rătăcise? O necăjise ceva?

Apoi, așa cum se mai întâmplă uneori, câțiva dintre cei de față își dădură brusc seama de un lucru ciudat: Strange nu scosese niciun cuvânt, nu se apropiase deloc de ea – dar nici ea nu-i spusese lui nimic și nu se apropiase de el.

Magicianul se ridicase în picioare, privindu-și tăcut soția. Apoi, dintr-odată, exclamă:

— Doamne sfinte, Arabella! Ce ai pe tine?

Chiar și în lumina slabă și tremurătoare a lumânărilor, se vedea limpede că Arabella purta o rochie neagră.

Arabella

Decembrie 1815

— Cred că ai înghețat complet! zise doamna Ayrton, luând-o de mână pe Arabella. Vai de mine! Ești rece ca mormântul!

O altă doamnă alergă să-i aducă Arabellei un șal. Se întoarse cu un șal indian din cașmir albastru, tivit delicat cu fir auriu și roz; însă, când doamna Ayrton o înfășură pe Arabella cu el, rochia cea neagră îi umbri toată frumusețea.

Arabella, cu mâinile împreunate în față, îi privea pe toți cu un aer calm și indiferent. Nu se osteni să răspundă la întrebările lor pline de sollicitudine. Nu părea nici surprinsă, nici jenată să-i vadă pe toți adunați acolo.

— Unde Dumnezeu ai fost? întrebă Strange.

— La plimbare, zise ea, cu glasul ei dintotdeauna.

— La plimbare! Arabella, ești nebună? Prin omăt de un metru? Unde?

— În păduri întunecoase, zise ea, printre frații și surorile mele cu somnul ușor. Prin smârcuri înalte, printre umbrele parfumate ale fraților și surorilor mele care au murit demult. Pe sub văzduhul cenușiu, printre visele și murmuralele fraților și surorilor mele care încă nu s-au întrupat.

Strange făcu ochii mari.

— Ce?

Data fiind delicatețea întrebării, nimeni nu se miră că Arabella nu mai scoase niciun cuvânt. Mai multe doamne începură să creadă că asprimea soțului ei o făcea atât de tăcută și o determinase să răspundă în doi peri.

Doamna Ayrton o luă ușurel pe după umeri și o întoarse în direcția scărilor.

— Doamna Strange e ostenită, zise ea ferm. Haide, draga mea, să urcăm și să...

— O, nu! zise Strange. Nu încă! Vreau să știu de unde a apărut rochia aceea. Vă cer iertare, doamnă Ayrton, dar sunt hotărât să nu...

Făcu câțiva pași către ele, dar se opri brusc și privi uluit podeaua. Apoi se dădu grijuliu la o parte, ferindu-se parcă de ceva.

— Jeremy! De unde a apărut apa asta? Aici, unde a stat doamna Strange până acum.

Jeremy Johns aduse un candelabru. În capul scărilor apăruse o băltoacă. El și Strange cercetară tavanul și pereții. Ceilalți servitori și restul domnilor deveniră și ei interesați de această problemă.

Profitând de neatenția domnilor, doamna Ayrton și celelalte femei o conduseră pe Arabella la etaj, fără să mai spună nimic.

Holul de la Ashfair House era la fel de demodat ca și restul casei. Pereții lui erau acoperiți cu lambriuri din lemn de ulm, vopsite în crem. Podeaua era pavată cu dale șlefuite de piatră. Unul dintre servitori era de părere că apa se infiltrasese printre pietre, așa că se duse să ia o vergea de fier și începu să ciocănească dalele, să vadă dacă suna vreuna a gol. Dar nu reuși să le miște din loc. Nu de acolo venise apa. Altcineva se gândi că poate câinii căpitanului Ayrton vărsaseră ceva. Se uitară așadar cu atenție la câini, dar aceștia nu erau uzi deloc.

În cele din urmă, cercetară chiar apa.

— E neagră și are un soi de fire prin ea, zise Strange.

— Par a fi bucățele de mușchi, zise Jeremy Johns.

Continuară să scoată exclamații de uimire un timp, apoi, nereușind să rezolve misterul, se văzură nevoiți să renunțe. Curând după aceea domnii plecară pe la casele lor, luându-și și soțiile.

La ora cinci, Janet Hughes se duse în dormitorul stăpânei și o găsi întinsă pe pat. Nici măcar nu se ostenise să-și scoată rochia cea neagră. Când Janet o întrebă dacă se simte rău, Arabella răspunse că o dor mâinile. Janet își ajută atunci stăpâna să se dezbrace, apoi se duse și-i spuse lui Strange ce auzise.

A doua zi, Arabella se plânse de dureri în partea dreaptă a corpului, din cap până-n picioare (sau, cel puțin, asta au presupus cu toții că însemnau vorbele ei, „de la coroană până în vârful rădăcinilor”). Alarmat, Strange trimise după domnul Newton, medicul din Church Stretton. Domnul Newton sosi la Clun în decursul după-amiezii, însă, în afară de dureri, nu găsi nimic în neregulă la Arabella, așa că plecă voios, promițându-i lui Strange să revină peste o zi sau două.

A treia zi, Arabella muri.

Volumul III

John Uskglass

„După părerea lui Mr Norrell, ar trebui să curățăm magia modernă de tot ce are legătură cu John Uskglass, așa cum se curăță o haină veche de molii și de praf. Dar oare ce își închipuie că va mai avea după aceea? Dacă renunțăm la John Uskglass, vom rămâne cu mâinile goale.“

*Jonathan Strange, Prolog la Istoria și practica magiei englezești, pub. John Murray, Londra,
1816*

Prolog la Istoria și practica magiei englezești

de Jonathan Strange

Către sfârșitul anului 1110, o armată străină a apărut în nordul Angliei. Mai întâi s-au auzit zvonuri despre ea în apropierea unei așezări pe nume Penlaw, aflată la vreo douăzeci sau treizeci de mile nord-vest de Newcastle. Nimeni nu știa de unde apăruse – lumea bănuia, în general, că e vorba de o invazie de scoțieni, danezi sau chiar francezi.

La începutul lunii decembrie, armata cucerise orașele Newcastle și Durham și se îndrepta către apus. Ajunse apoi la Allendale, o mică așezare clădită din piatră, aflată pe dealurile înalte din Northumbria, și către seară își făcu tabăra la marginea unei mlaștini din apropiere. Locuitorii din Allendale erau ciobani, nu soldați. Orașul nu avea ziduri de apărare, iar cei mai apropiați soldați se aflau la cincizeci și cinci de kilometri depărtare, pregătindu-se să apere Castelul Carlisle. Prin urmare, localnicii s-au gândit că ar fi înțelept să se împrietenească grabnic cu armata străină. În acest scop, câteva tinere frumoase au plecat la drum – o ceată de Iudite hotărâte să facă tot ce puteau pentru a-și salva aproapele și pe ele însele. Însă, când au ajuns în locul unde armata își ridicase tabăra, femeile s-au înspăimântat și s-au ascuns.

Tabăra era un loc mohorât, cufundat în tăcere. Din văzduh cădea o ninsoare deasă, iar soldații zăceau întinși pe pământ, înfășurați în mantiile lor negre. Mai întâi femeilor li s-a părut că sunt morți cu toții – impresie întărită și de mulțimea de corbi și alte păsări negre așezate pretutindeni în tabără, ba chiar și pe trupurile culcate ale soldaților – dar soldații nu erau morți; din când în când, câte unul se ridica și se ducea să vadă de cal sau alunga câte o pasăre care încerca să-i ciugulească fața.

Când tinerele se apropiară mai mult, un soldat se ridică în picioare. Una dintre femei își învinse teama și se apropie de el, apoi îl sărută pe gură.

Soldatul avea pielea neobișnuit de palidă (strălucitoare ca lumina lunii) și fără niciun cusur. Părul îi era lung și drept, ca o cascadă brună. Avea pomeți puternici, ce dădeau chipului său o finețe oarecum nefirească și o expresie

solemnă. Ochii lui albaștri erau migdalați și oblici, iar sprâncenele, desenate parcă din condei, se terminau cu un soi de buclă ciudată. Nimic din toate astea nu trezi îngrijorarea fetei. Din câte știa ea, toți danezii, scoțienii și francezii din lume puteau să fie înzestrați de natură cu o frumusețe stranie.

Soldatul nu dădu semne că i-ar fi displicut sărutul, ba chiar o lăsă să-l mai sărute o dată, apoi îi răspunse cu aceeași monedă. Un alt soldat se ridică în picioare, deschise gura și dădu drumul unui cântec trist, tânguitor. Primul soldat – cel pe care îl sărutase fata – o îndemnă să danseze cu el, împingând-o cu degetele lui lungi și albe când încoace, când încolo, până când reuși să o facă să dănțuiască așa cum voia el.

Continuară așa o vreme, până când fata se încălzi din pricina dansului și se opri o clipă ca să-și dea jos mantia. Atunci prietenele ei observară că avea brațele, picioarele și chipul pline de mici picături de sânge, ca niște broboane de sudoare, ce cădeau pe zăpadă. Înspăimântate, celelalte fete fugiră de acolo.

Armata străină nu intră în Allendale. În timpul nopții plecă mai departe, înspre Carlisle. A doua zi, localnicii se apropiară temători de locul unde fusese tabăra. Aici o găsiră pe fată, cu trupul alb precum creta, complet golit de sânge; zăpada pe care zăcea se făcuse purpurie.

Astfel își dădură seama că aveau de-a face cu *Daoine Sidhe* – Oastea Spiridușilor.

S-au dat multe bătălii, iar englezii le-au pierdut pe toate. Până la Crăciun, Oastea Spiridușilor ajunsese la York. Cucerise deja orașele Newcastle, Durham, Carlisle și Lancaster. În afară de exsanguinarea fetei din Allendale, spiridușii dăduseră foarte puține dovezi de cruzime, o trăsătură bine cunoscută a rasei lor. Dintre toate cetățile și fortificațiile pe care le-au cucerit, numai Lancasterul a fost ars până la temelii. La Thirsk, o așezare aflată la nord de York, un porc l-a deranjat pe unul dintre oșteni, alergând printre picioarele calului acestuia și speriind astfel animalul care s-a cabrat, a căzut și și-a rupt spatele. Spiridușul și tovarășii lui s-au luat după porc și, după ce l-au prins, i-au scos ochii. Însă, de regulă, sosirea oștii în diverse locuri era un motiv de bucurie generală în rândul animalelor, atât sălbatice, cât și domestice, de parcă recunoșteau în spiriduși niște aliați împotriva dușmanului comun, Omul.

De Crăciun, regele Henric i-a convocat pe toți conții, episcopii, abatii și ceilalți oameni de vază din regat la castelul din Westminster, pentru a discuta problema. Spiridușii nu erau necunoscuți în Anglia în vremea aceea.

În multe locuri existau vechi așezări ale spiridușilor, unele ascunse vederii cu ajutorul magiei, altele pur și simplu evitate de creștinii din împrejurimi. Sfetnicii regelui Henric erau cu toții de acord că spiridușii sunt ființe rele prin natura lor; că sunt lascivi, mincinoși și înclinați spre hoție; că ademenesc tineri și tinere, că-i fac pe călători să se rătăcească și că fură copii, vite și porumb. De asemenea, spiridușii erau renumiți pentru uimitoarea lor indolență: stăpâneau de mii de ani meșteșugul zidăriei, al tâmplăriei și al cioplirii lemnului și totuși, decât să se ostenească să-și construiască locuințe, cei mai mulți preferau să stea în niște clădiri pe care ei le numeau cu mândrie castele, dar care de fapt erau *brugh* – un fel de bordeie străvechi de pământ. Își petreceau vremea bând și dănțuind, în timp ce orzul și mazărea le putrezeau pe câmp, iar animalele le mureau de frig pe dealuri. Toți sfetnicii regelui Henric susțineau că, dacă spiridușii n-ar fi fost aproape nemuritori și înzestrați cu talentul lor extraordinar pentru magie, ar fi pierit de mult cu toții de foame și de sete. Și totuși, acest popor nechibzuit și fără căpătâi invadase un regat creștin bine apărat, câștigase toate bătăliile și se deplasase nestânjenit dintr-un loc în altul, cucerind toate fortărețele pe care le întâlneau în cale. Toate acestea dovedeau o fermitate cu totul neobișnuită pentru neamul spiridușilor.

Nimeni nu știa ce să mai creadă.

În ianuarie, Oastea Spiridușilor părăsi Yorkul și o luă către sud. Se opri la Trent. Prin urmare, regele Henric și armata lui se luptară cu *Daoine Sidhe* la Newark, pe malurile râului Trent.

Înainte de bătălie, în tabăra regelui Henric se porniră un vânt magic și o melodie dulce din fluiet, la auzul căreia un număr mare de cai își rupseră legăturile și fugiră în tabăra spiridușilor, mulți purtându-i și pe nefericiții lor călăreți. În continuare, fiecare oștean auzi glasurile celor dragi – mamă, tată, copii, iubită – care îi îndemneau să vină acasă. Un stol de corbi coborâ din cer, lovind cu ciocurile fețele englezilor și orbindu-i cu o învălmășeală de aripi negre. Soldații englezi nu aveau de înfruntat doar agilitatea și cruzimea spiridușilor, ci și propria teamă provocată de aceste vrăji nepământene. Nici nu e de mirare că bătălia a fost de scurtă durată și că regele Henric a pierdut. În clipa când nu se mai auzi niciun sunet și deveni limpede că regele Henric fusese înfrânt, păsările aflate pe o suprafață de kilometri întregi de jur împrejurul câmpului de luptă începură să cânte, bucuroase parcă.

Regele și sfetnicii lui așteptau apariția vreunei căpetenii sau a unui rege. Atunci șirurile de *Sidhe* se dădură la o parte și în față ieși cineva.

Părea să aibă mai puțin de cincisprezece ani. Ca și *Daoine Sidhe*, era îmbrăcat în haine destul de ponosite, din lână neagră și aspră. Ca și ei, avea părul negru, lung și drept. Ca și ei, nu vorbea nici engleza, nici franceza – cele două limbi folosite în mod curent în Anglia în vremea aceea – ci doar un dialect al limbii Faerie¹¹⁹. Avea chipul palid, frumos și grav, dar cu toate astea se vedea limpede că e om, nu spiriduș.

După standardele conților și ale cavalerilor normanzi și englezi, care îl vedeau atunci pentru prima oară, acest băiat era aproape sălbatic. Nu văzuse în viața lui o lingură sau un scaun, sau o oală de fier, sau un penny de argint, sau o lumânare de ceară. În niciun regat sau clan de spiriduși din vremea aceea nu se găseau astfel de lucruri fine. Atunci când regele Henric și băiatul s-au întâlnit pentru a-și împărți Anglia, Henric s-a așezat pe o băncuță de lemn și a băut vin dintr-un pocal de argint, iar băiatul s-a așezat pe jos și a băut lapte de oaie dintr-o cupă de piatră. Cronicarul Orderic Vitalis descrie, cam la treizeci de ani după aceea, șocul resimțit de toți cei de la Curtea regelui Henric când au văzut că, în timpul acestei întâlniri atât de importante, unul dintre războinicii din *Daoine Sidhe* s-a aplecat și a început, plin de solitudine, să culeagă păduchi din părul soios al băiatului.

În Oastea Spiridușilor se afla un tânăr cavaler normand pe nume Thomas de Dundale¹²⁰. Cu toate că fusese prizonier în Faerie mulți ani, își amintea încă destul de bine limba lui maternă (franceza) ca să-i ajute pe băiat și pe regele Henric să se înțeleagă.

Regele Henric îl întrebă pe băiat cum îl cheamă.

Băiatul răspunse că nu are nume.¹²¹

Regele Henric îl întrebă de ce pornise la război împotriva Angliei.

Băiatul răspunse că era singurul urmaș rămas în viață al unei familii de nobili normanzi căreia tatăl lui Henric, Wilhelm Cuceritorul, îi dăruise

---

¹¹⁹ În Anglia zilelor noastre, nimeni nu mai cunoaște această limbă; tot ce ne-a rămas din ea sunt câteva cuvinte împrumutate, referitoare la niște metode magice obscure. Martin Pale scria în *De tractatu magicarum linguarum* că această limbă era înrudită cu vechile limbi celtice.

¹²⁰ Cunoscut și ca Thomas de Dundelle sau Thomas de Donvil. Se pare că mai mulți nobili de la curtea lui Henric l-au recunoscut pe Thomas ca fiind băiatul cel mic al unui magnat normand, care dispăruse în ziua de Crăciun, cu paisprezece ani în urmă. Date fiind împrejurările întoarcerii lui, nu se știe dacă acești nobili s-au bucurat foarte mult să-l regăsească.

¹²¹ Pe când era copil, în Faerie, *Sidhe* zi dăduseră un nume în limba lor care, din câte știm, însemna „graure”, însă băiatul renunțase deja la acest nume la sosirea lui în Anglia. Mai târziu începu să folosească numele tatălui său - John d'Uskglass - însă la începutul domniei sale era cunoscut sub numeroasele titluri date de prieteni și dușmani deopotrivă: Regele; Regele Corb; Regele Negru; Regele din Nord.

pământuri în nordul Angliei. Însă pământurile le fuseseră furate și toți bărbații din familie fuseseră uciși de către un dușman hain, pe nume Hubert de Cotentin. Băiatul povesti că, în urmă cu mai mulți ani, tatăl lui apelase la William al II-lea (fratele și predecesorul la tron al regelui Henric), cerând să i se facă dreptate, însă nu o primise. La scurt timp după aceea, și tatăl lui fusese ucis. Băiatul mai povesti că el însuși fusese răpit de oamenii lui Hubert pe când era doar un prunc; aceștia îl abandonaseră într-o pădure. Însă *Daoine Sidhe* îl găsiseră și-l luaseră cu ei în Faerie. Iar acum se întorsese.

Credea orbește, așa cum se întâmplă adesea cu cei foarte tineri, că el și numai el are dreptate, iar toți ceilalți greșesc. Ajunsesese singur la concluzia că porțiunea din Anglia dintre Tweed și Trent i se cuvenea pe drept, ca recompensă pentru faptul că regii normanzi nu răzbnuseră crimele înfăptuite împotriva familiei lui. Acesta a fost motivul pentru care regelui Henric i s-a permis să domnească mai departe în jumătatea sudică a regatului său.

Băiatul spuse că era deja rege în Faerie. Pomeni apoi numele regelui spiriduș care îi era suzeran. Nimeni nu înțelese.¹²²

În acea zi a început domnia lui neîntreruptă de peste trei sute de ani.

La vârsta de paisprezece ani, acest băiat crease deja sistemul magic pe care îl folosim și noi astăzi. Sau, mai bine zis, pe care l-am folosi dacă am putea; căci majoritatea lucrurilor pe care le știa el sunt astăzi uitate. El folosea un amestec perfect de magie a spiridușilor și organizare a oamenilor – forța celor două sisteme era dedicată în întregime ambiției lui înfricoșător de puternice. Nu știm care este motivul pentru care un copil creștin furat de spiriduși a ajuns dintr-odată cel mai mare magician al tuturor timpurilor. Și alți copii, și înainte, și după vremea lui, au fost ținuți prizonieri în regiunile de la granița ținutului Faerie, însă niciunul nu a reușit să profite la fel de mult ca el de pe urma acestei experiențe. În comparație cu realizările lui, toate eforturile noastre par triviale, lipsite de orice însemnătate.

După părerea lui Mr Norrell, ar trebui să curățăm magia modernă de tot ce are legătură cu John Uskglass, așa cum se curăță o haină veche de molii și

---

¹²² Numele acestui rege din *Daoine Sidhe* era deosebit de lung și de dificil. Tradiția îl pomenește sub numele de Oberon.

de praf. Dar oare ce își închipuie că va mai avea după aceea? Dacă renunțăm la John Uskglass, vom rămâne cu mâinile goale.

Din *Istoria și practica magiei englezești*, volumul I, de Jonathan Strange, publicată de John Murray, 1816

„Cerul mi-a vorbit...“

Ianuarie 1816

Era o zi mohorâtă. Un vânt rece lipea fulgii de zăpadă de ferestrele bibliotecii lui Mr Norrell; înăuntru, Childermass era așezat la birou, redactând scrisori de afaceri. Deși era abia zece dimineața, lumânările fuseseră aprinse deja. Nu se auzeau decât sfârâitul cărbunilor în sobă și scârțâitul peniței lui Childermass pe hârtie.

Piața Hanover

*Lordului Sidmouth, ministru de Interne
8 ianuarie 1816*

Milord,

Mr Norrell dorește să vă informez că vrăjile de protecție împotriva inundațiilor în ținutul Suffolk au fost făcute. Nota de plată îi va fi trimisă astăzi domnului Wynne, la Trezorerie...

Undeva bătea un clopot – un sunet plin de jale. Era departe, departe de tot. Childermass abia dacă îl auzi și totuși, sub influența bătăii clopotului, încăperea deveni mai întunecată și mai singuratică.

...Vraja va menține nivelul apei în limitele albiilor normale ale nurilor. Totuși, domnul Leeves, tânărul inginer angajat de guvernatorul general al ținutului Suffolk să evalueze rezistența podurilor existente și a celorlalte structuri din preajma nurilor, și-a exprimat îndoiala...

În fața ochilor îi apăru imaginea unui ținut mohorât. O vedea extrem de limpede, ca și cum ar fi fost un loc pe care îl știa bine sau un tablou pe care îl văzuse zi de zi vreme de ani întregi. Un ținut întins, cu câmpii

cafenii și goale și cu clădiri în ruină, înălțându-se sub cerul cenușiu și trist...

...că podurile peste Stour și Orwell vor rezista debitelor crescute ce vor apărea cu siguranță în perioadele cu ploi mai abundente. Domnul Leeves recomandă să se facă de îndată o examinare minuțioasă a podurilor, morilor și vadurilor din Suffolk, începând cu cele de pe râurile Stour și Orwell. Din câte am înțeles, v-a trimis deja o scrisoare în acest sens...

Acum peisajul nu mai era doar în mintea lui. I se părea că se află acolo.

Era în mijlocul unui drum vechi, brăzdat de fâgașe și tocit, care serpuia până în vârful unei coline brune, către cerul plin de păsări negre...

...Mr Norrell a refuzat să dea un termen de expirare a vrăjii. Domnia-sa e de părere că aceasta va rezista la fel de mult ca și râurile; totuși, vă cere îngăduința să vă facă recomandarea ca vrăjile să fie reexamineate peste douăzeci de ani. Marțea viitoare, Mr Norrell va începe să facă vrăji similare pentru ținutul Norfolk...

Păsările semănau cu niște litere negre scrise pe fundalul cenușiu al văzduhului. Avu senzația că într-o clipă va înțelege sensul acestor litere. Pietrele de pe drumul străvechi erau niște simboluri ce preziceau soarta călătorului.

Childermass își veni în fire, tresărind. Scăpă tocul din mână și pe hârtie se lăți o pată de cerneală.

Privi în jur, confuz. Nu părea să fi visat. Toate obiectele familiare erau acolo, în jurul lui: rafturile cu cărți, oglinda, călimara, vătraiul, bustul din porțelan reprezentându-l pe Martin Pale. Însă încrederea în propriile simțuri îi fusese zdruncinată. Nu mai era convins că volumele, oglinda și statueta erau cu adevărat acolo. Era ca și cum tot ce vedea ar fi fost o simplă pojghiță pe care ar fi putut s-o rupă cu unghia pentru a găsi dincolo de ea peisajul înghețat și părăsit.

Câmpiile cafenii erau parțial inundate, pline de șiruri de bălți cenușii. Felul în care erau așezate bălțile avea un înțeles. Bălțile erau un mesaj așternut de ploaie pe câmpuri. Bălțile erau o vrajă înfăptuită de ploaie, la fel cum învăltoarea păsărilor negre în văzduh era o vrajă înfăptuită de cer, iar unduirea ierburilor cafenii era o vrajă înfăptuită de vânt. Totul avea un înțeles.

Childermass sări brusc de pe scaun și se scutură. Se îndreptă cu pași grăbiți către ușă și sună după servitor. Însă, pe când aștepta, magia începu să se facă iarăși simțită. Când apărură Lucas, Childermass nu mai era sigur dacă se află în biblioteca lui Mr Norrell sau pe un drum străvechi...

Scutură cu putere din cap și clipi de câteva ori.

— Unde e stăpânul? întrebă el. Ceva nu e în regulă.

Lucas îl privi lung, destul de îngrijorat.

— Domnule Childermass? Vă simțiți rău, domnule?

— Lasă asta. Unde e Mr Norrell?

— E la Amiralitate, domnule. Credeam că știți. A venit trăsura după domnia-sa acum mai bine de un ceas. Bănuiesc că trebuie să sosească în curând.

— Nu, zise Childermass, nu se poate. Nu se poate să fi plecat. Ești sigur că nu e sus, făcând vrăji?

— Absolut sigur, domnule. Am văzut trăsura plecând, iar stăpânul se afla înăuntru. Am să-l trimit pe Matthew să aducă un medic, domnule Childermass. Arătați foarte rău.

Childermass deschise gura să protesteze, spunând că nu se simțea rău deloc, însă în aceeași clipă...

...cerul îl privi. Simți cum pământul freamătă, căci îl purta pe el în spinare.

Cerul îi vorbi.

Era o limbă pe care n-o mai auzise niciodată. Nici măcar nu era convins că ceea ce auzea erau cuvinte. Poate că îi vorbea în aceeași limbă cu care păsările compuneau mesaje în văzduh. Era mărunț și lipsit de apărare – și nu avea cum să scape. Era prizonier între pământ și cer, prins parcă în căușul unor palme uriașe. Ar fi putut să-l zdrobească în orice moment.

Cerul îi vorbi iarăși.

— Nu înțeleg, spuse el.

Clipi și își dădu seama că Lucas era aplecat deasupra lui. Avea respirația întretăiată. Întinse mâna și atinse ceva. Întorcând privirea în direcția aceea, descoperi cu uimire că atinsese piciorul unui scaun. Era întins pe podea.

— Ce...? începu el.

— Sunteți în bibliotecă, domnule, spuse Lucas. Cred că ați leșinat.

— Ajută-mă să mă ridic. Trebuie să vorbesc cu Norrell.

— Dar v-am spus, domnule, că...

— Nu, spuse Childermass. Te înșeli. Trebuie să fie aici. Trebuie. Du-mă sus. Lucas îl ajută să se ridice și să iasă din încăpere, dar când ajunseră la scări

Childermass aproape că se prăbuși iar. Atunci Lucas îl chemă pe Matthew, celălalt valet, și împreună cei doi îl duseră pe Childermass în micuța cameră

de studiu aflată la etajul al doilea, unde Mr Norrell înfăptuia de obicei vrăjile cele mai tainice.

Lucas deschise ușa. În soba din odaie ardea focul. Condeie, cuțitașe pentru ascuțit, suporturi pentru condeie și creioane erau așezate ordonat pe o tăvișă. Călimara era plină și astupată cu dopul de argint. Cărți și caiete erau așezate în teancuri ordonate. Nicăieri nu se vedea niciun fir de praf sau de murdărie – totul era în perfectă ordine. Era limpede că Mr Norrell nu trecuse pe acolo în dimineața aceea.

Childermass îi dădu la o parte pe cei doi valeți, apoi privi lung obiectele din încăpere, nedumerit.

— Vedeți, domnule? spuse Lucas. V-am spus doar că stăpânul a plecat la Amiralitate.

— Da, spuse Childermass.

Însă nu înțelegea. Dacă magia cea stranie nu fusese înfăptuită de Norrell, atunci de cine?

— A fost Strange pe aici? întrebă el.

— Nu, firește! făcu Lucas, indignat. Sper că-mi cunosc destul de bine îndatoririle încât să nu-i dau voie domnului Strange să intre în casa asta. Domnule, să știți că arătați în continuare ciudat. Dați-mi voie să trimit după doctor.

— Nu, nu. Mă simt mai bine. Mult mai bine. Haide, ajută-mă să mă așez, zise Childermass, apoi se prăbuși pe un scaun, oftând. La ce Dumnezeu vă holbați amândoi? se răsti el, apoi îi concedie pe cei doi valeți cu o fluturare a mâinii. Matthew, n-ai de lucru? Lucas, adu-mi un pahar cu apă!

Se simțea încă năuc și amețit, însă senzația de greață i se mai potolise. Vedea acum peisajul în cele mai mici detalii. Imaginea lui îi rămăsese întipărită în minte. Îi percepea dezolarea și caracterul nepământean, însă acum nu se mai simțea în pericol să se piardă în el. Acum putea să gândească.

Lucas se întoarse cu o tavă pe care se aflau un pahar de vin și o carafă cu apă. Umplu paharul cu apă, iar Childermass îl bău dintr-o răsuflare.

Childermass știa o vrajă folosită pentru detectarea magiei. Nu dezvăluia ce fel anume de magie se înfăptuia sau cine era autorul; nu făcea decât să anunțe dacă în apropiere exista sau nu magie. Sau cel puțin asta trebuia să facă. Childermass nu o încercase decât o singură dată până atunci, fără să obțină niciun rezultat. Nu avea, deci, de unde să știe dacă vraja funcționa sau nu.

— Umple iarăși paharul, îi spuse el lui Lucas.

Lucas se supuse.

De data asta, Childermass nu bău din pahar, ci murmură câteva vorbe în direcția lui. Apoi îl ridică în dreptul luminii și se uită cu atenție prin el, întorcându-se încet, până când privi toate colțurile încăperii prin luciul apei.

Nu văzu însă nimic.

— Nici măcar nu știu precis ce caut, murmură el. Apoi, către Lucas: Haide. Am nevoie de tine.

Se întoarseră împreună în bibliotecă. Childermass ridică din nou paharul, murmură aceleași vorbe și privi prin el.

Nimic.

Se apropie de fereastră. Preț de o clipă, i se păru că vede ceva la fundul paharului, ceva ca o mărgea de lumină alburie.

— E în piață, spuse el.

— Ce e în piață? întrebă Lucas.

Childermass nu răspunse, ci se uită pe fereastră. Pavajul noroios din Piața Hanover era acoperit cu zăpadă. Grilajul negru ce împrejmuia incinta din mijlocul pieței contrasta puternic cu albul zăpezii. Ninge și acum și vântul bătea cu putere. Cu toate astea, în piață se aflau câteva persoane. Toată lumea știa că Mr Norrell locuia în Piața Hanover și adesea veneau aici mulți curioși care sperau să-l vadă, fie și numai o clipă. Acum, un domn și două tinere domnișoare (admiratori înfocați ai magiei, fără îndoială) așteptau în fața casei, privind clădirea cu un entuziasm considerabil. Ceva mai departe, un tânăr oacheș se sprijinea cu spatele de grilaj. Lângă el se afla un negustor de cerneluri, care purta o haină ponosită și ducea în spinare un butoiuș cu cerneală. În partea dreaptă se afla o altă femeie. Aceasta era întoarsă cu spatele către casă și se îndepărta încet, dar Childermass era convins că și ea se aflase printre privitori cu puțin timp înainte. Purta veșminte scumpe și elegante: o manta verde-închis, tivită cu blană de hermină, și un manșon din aceeași blană.

Childermass îl știa bine pe negustorul de cerneluri – cumpărase adesea cerneală de la el. Ceilalți, din câte își putea da el seama, erau cu toții străini.

— Recunoști pe cineva? întrebă el.

— Pe individul cel brunet, răspunse Lucas, arătând către tânărul care se sprijinea de grilaj. E Frederick Marston. A fost aici de mai multe ori, încercând să-l convingă pe Mr Norrell să-l accepte ca elev, însă Mr Norrell a refuzat de fiecare dată să-l primească.

— Da. Cred că mi-ai mai vorbit despre el. Childermass îi mai privi o clipă pe cei din piață, apoi spuse: Oricât de ciudat ar părea, unul dintre cei de jos înfăptuiește chiar acum un soi de magie. Trebuie să cobor și să văd despre ce e vorba. Vino cu mine. Nu pot face asta singur.

În piață, vraja se simțea mai puternic decât oricând. Minteia lui Childermass era copleșită de bătaia tristă de clopot. În spatele perdelei de zăpadă, cele două lumi alternau, pâlâpând, ca imaginile dintr-o lanternă magică – când Piața Hanover, când câmpiile pustii și cerul acoperit cu litere negre.

Childermass ridică paharul cu apă, pregătindu-se să rostească vraja, dar nu mai era nevoie. Paharul strălucea, plin de o lumină alburie. Era cel mai strălucitor obiect în peisajul acela întunecat, de iarnă; lumina pe care o arunca era mai limpede și mai curată decât orice strălucire de felinar și arunca umbre curioase pe chipurile lui Childermass și Lucas.

Cerul îi vorbi iarăși. Acum i se păru că îi adresează o întrebare. De răspunsul lui atârnau consecințe grave. Dacă ar fi reușit să înțeleagă care anume era întrebarea și dacă ar fi, găsit cuvintele potrivite pentru a da un răspuns, atunci i s-ar fi dezvăluit ceva – ceva care ar fi schimbat pentru vecie magia englezească, ceva despre care Strange și Norrell nu bănuiau încă nimic.

Se strădui mult timp să înțeleagă. Limbajul sau vraja folosită i se părea acum chinuitor de familiară. Încă o clipă, doar una, se gândea el, și va înțelege. La urma urmei, universul îi vorbise astfel în fiecare zi a vieții lui – atâta doar că până acum el nu observase...

Lucas spunea ceva. Probabil că Childermass fusese din nou pe cale să leșine, căci se trezi acum că Lucas îl apucase de subsuori și încerca să-l ridice în picioare. Paharul se făcuse cioburi pe pavaj, iar lumina cea albă se împrăștiase pe zăpadă.

— ... În viața mea ceva mai ciudat, zise Lucas. Gata, domnule Childermass. Hopa sus. Niciodată nu v-au apucat asemenea crize. Sunteți sigur, domnule, că nu vreți să intrăm? Dar iată că sosește Mr Norrell. El va ști ce e de făcut.

Childermass privi spre dreapta. Trăsura lui Mr Norrell tocmai intra în piață, cotind de pe strada George.

Negustorul de cerneluri o văzu și el. Se apropie imediat de domn și de cele două domnișoare. Făcând o plecăciune respectuoasă, îi spuse ceva

domnului. Toți trei întoarseră capetele și priviră trăsura. Gentilomul scoase din buzunar o monedă și i-o întinse negustorului. Acesta făcu încă o plecăciune, apoi se retrase.

Domnul Marston, tânărul cel oacheș, nu avea nevoie să-i spună nimeni că trăsura era a lui Mr Norrell. De îndată ce o văzu apropiindu-se, se desprinsе de grilaj și făcu câțiva pași în față.

Până și doamna cea elegantă se întorsese și se apropia acum de casă, părând că dorește să-l vadă pe primul magician al Angliei.

Trăsura se opri în fața casei. Lacheul sări de pe capră și deschise portiera. Mr Norrell coborâ. Era înfășurat cu atât de multe fulare, încât silueta lui sfrijită părea aproape dolofană. Domnul Marston îl salută de îndată și începu să-i vorbească. Mr Norrell clătină din cap nerăbdător și îl trimise la plimbare pe domnul Marston cu o mișcare a mâinii.

Doamna cea elegant îmbrăcată trecu de Childermass și de Lucas. Era foarte palidă și avea o expresie solemnă întipărită pe chip. Lui Childermass îi trecu prin minte că probabil era considerată frumoasă de cei cărora le păsa de asemenea lucruri. Privind-o mai de aproape, avu brusc senzația că o cunoaște de undeva.

— Lucas, murmură el, cine e femeia aceea?

— Regret, domnule, dar nu cred că am mai văzut-o vreodată.

Lângă trăsură, domnul Marston devenea din ce în ce mai insistent, iar Mr Norrell din ce în ce mai furios. Privind în jur, Mr Norrell îi zări pe Lucas și pe Childermass și le făcu semn să se apropie.

În aceeași clipă, doamna cea elegant îmbrăcată făcu un pas în direcția lui. O clipă păru că vrea să-i vorbească, dar se vădi îndată că intenția ei era alta. Scoase un pistol din manșon și, cu un calm imperturbabil, i-l îndreptă către inimă.

Mr Norrell și domnul Marston făcură ochii mari, încremenind.

Apoi se petrecură mai multe lucruri în același timp. Lucas îi dădu drumul lui Childermass – care căzu ca un bolovan la pământ – și se repezi în ajutorul stăpânului său. Domnul Marston o apucă pe femeie de mijloc. Davey, vizitiul lui Mr Norrell, sări de pe capră și o prinse de mână în care ținea pistolul.

Childermass zăcea pe zăpadă, printre cioburile paharului spart. Văzu cum femeia se eliberează din strânsoarea domnului Marston cu o agilitate remarcabilă. Apoi îl împinse cu o asemenea forță, încât acesta căzu la pământ, fără să se mai ridice. După care își lipi mâna mică, înmănușată, de pieptul lui Davey, care fu de îndată aruncat în spate câțiva metri. Lacheul lui

Mr Norrell – cel care îi deschisese portiera trăsurii – încercă să o trântască la pământ, dar lovitura lui nu avu niciun efect asupra femeii. Ea îi puse mâna pe față – părând că abia îl atinge – iar el se prăbuși inert. Pe Lucas îl lovi pur și simplu cu pistolul.

Childermass nu înțelegea ce se petrece. Se ridică cu greu în picioare și înaintă împleticindu-se vreo șase metri, fără să știe sigur dacă merge pe pietrele de pavaj din Piața Hanover sau pe un drum străvechi din Faerie.

Mr Norrell o privea îngrozit pe femeie, prea înspăimântat ca să strige sau să o ia la goană. Childermass ridică mâinile în fața ei, încercând să o liniștească.

— Doamnă... începu el.

Femeia nici nu se uită la el.

Învolburarea albă a fulgilor ce cădeau îl amețea. Oricât de mult se străduia, nu izbutea să se concentreze asupra întâmplărilor din Piața Hanover. Peisajul cel nepământean îl chema; Mr Norrell avea să fie ucis, iar el nu putea face nimic pentru a împiedica acest lucru.

Atunci se petrecu ceva straniu.

Ceva straniu se petrecu. Piața Hanover dispăru. Mr Norrell, Lucas și toți ceilalți dispărură și ei.

Dar femeia rămase.

Stătea cu fața la el, pe drumul cel străvechi, sub cerul clocotind de învălmășeala păsărilor negre. Ridică pistolul și îl aținti afară din Faerie, în Anglia, către inima lui Mr Norrell.

— Doamnă, spuse iarăși Childermass.

Femeia îl privi cu o furie rece și arzătoare totodată. În orice târâm s-ar fi aflat, el nu putea spune nimic ca să o împiedice. Așa că făcu singurul lucru care îi veni în minte. Apucă țeava pistolului.

Se auzi o împușcătură, un sunet insuportabil de puternic.

Forța acestui sunet, presupuse Childermass, îl împinse înapoi în Anglia. Dintr-odată, se trezi pe jumătate întins în Piața Hanover, cu spinarea lipită de scara trăsurii. Se întrebă unde e Norrell și dacă murise. Îi trecu prin minte că ar trebui să se ridice și să vadă ce se petrecuse, dar apoi își dădu seama că nu prea îi pasă, așa că rămase pe loc.

Abia când sosi un chirurg înțelese și el că femeia împușcase într-adevăr pe cineva, și că acel cineva era chiar el.

***

Își petrecu restul zilei și pe următoarea într-o stare de confuzie, un amestec de durere și vise provocate de laudanum. Uneori, lui Childermass i se părea că se află pe drumul străvechi, sub cerul vorbitor, însă acum era cu el și Lucas, care vorbea despre doamne de onoare și găleți de cărbuni. Pe cer era întinsă o funie pe care mergeau mulți oameni. Strange era acolo, la fel și Norrell. Amândoi duceau teancuri de cărți. Mai erau și John Murray, editorul, Vinculus și mulți alții. Uneori, durerea din umăr îl părăsea, iar el alerga prin încăpere, ascunzându-se. Atunci lui Childermass i se părea că durerea se transformă într-un mic animal. Nimeni altcineva nu știa de prezența ei acolo. Se gândea că ar fi bine să-i anunțe pe ceilalți, ca să o poată alunga. O singură dată o văzu, preț de o clipă; era acoperită cu o blană roșie ca flacăra, mai viu colorată decât cea a unei vulpi...

***

În seara celei de-a doua zile stătea întins în pat, pe deplin conștient și amintindu-și tot ce se petrecuse. Pe la ora șapte, Lucas intră în odaie, aducând cu el un scaun din sufragerie, pe care îl lăsă lângă pat. O clipă mai târziu intră și Mr Norrell și se așază pe scaun.

Preț de câteva momente, Mr Norrell nu făcu decât să fixeze cuvertura cu o expresie agitată. Apoi bălmăji o întrebare.

Childermass nu-i înțelese spusele, dar presupuse, firească, că Mr Norrell îl întrebase cum se simte, așa că își exprimă speranța că avea să se înzdrăvească peste o zi sau două.

Mr Norrell îl întrerupse și repetă întrebarea, pe un ton mai aspru:

— De ce ai făcut vraja Scopus a lui Belasis?

— Poftim? întrebă Childermass.

— Lucas mi-a zis că ai făcut o vrajă, spuse Mr Norrell. L-am pus atunci să-mi explice cum ai procedat și am recunoscut, firește, Scopusul lui Belasis¹²³. Pe chip i se așternu o expresie aspră și bănuitoare. De ce ai făcut vraja? Și – mai important – unde Dumnezeu ai învățat așa ceva? Cum să muncesc dacă sunt trădat la tot pasul? E de mirare că am reușit să realizez ceva, înconjurat cum sunt de servitori care învață vrăji fără știrea mea și de elevi care își propun să nimicească toate reușitele mele!

Childermass îl privi oarecum exasperat.

---

¹²³ Vraja pentru detectarea magiei apare în *Instrucțiunile* lui Jacques Belasis.

— Chiar dumneavoastră m-ați învățat să fac această vrajă.

— Eu? chițai Mr Norrell.

— S-a întâmplat înainte să vă mutați la Londra, pe vremea când nu ieșeați din biblioteca de la Hurtfew, iar eu călătoream prin țară, căutând să cumpăr cărți de valoare pentru dumneavoastră. M-ați învățat să fac vraja asta pentru cazul în care m-aș fi întâlnit cu vreun pretins magician practicant. Vă temeți că ar putea exista un alt magician care să...

— Da, da, făcu Mr Norrell nerăbdător. Acum îmi amintesc. Dar asta nu explică de ce ai făcut vraja în piață, ieri-dimineată.

— Pentru că pretutindeni în jur era magie.

— Lucas nu a observat nimic.

— Nu e datoria lui Lucas să-și dea seama când cineva face magie. Asta e treaba mea. A fost extrem de ciudat. Mi se părea că sunt în cu totul altă parte. Cred că la un moment dat chiar am fost în mare pericol. Nu înțeleg foarte bine ce fel de loc era acela. Avea niște trăsături foarte curioase – despre care vă voi vorbi de îndată – dar sunt sigur că nu era în Anglia. Cred că era în Faerie. Ce fel de magie produce un astfel de efect? Și de unde provenea ea? E oare posibil ca femeia aceea să fi fost magician?

— Care femeie?

— Femeia care m-a împușcat.

Mr Norrell icni, enervat.

— Glonțul te-a afectat mai serios decât credeam, zise el disprețuitor. Dacă ar fi dispus de talente magice atât de grozave, crezi că ți-ar fi fost atât de ușor să i te împotrivești? Nimeni dintre cei aflați în piață ieri nu era magician. Și cu siguranță nu femeia aceea.

— De unde știți? Cine era?

Mr Norrell rămase tăcut o clipă, apoi spuse:

— Soția lui Sir Walter Pole. Femeia pe care am readus-o la viață.

Childermass nu mai zise nimic.

— Sunt uluit, făcu el în cele din urmă. Îmi vin în minte destul de multe persoane care ar avea motive să vă pună pistolul la tâmplă, dar zău că nu reușesc să înțeleg de ce se numără și femeia asta printre ei.

— Mi s-a spus că e nebună, zise Mr Norrell. A reușit să scape de cei care o păzeau și a venit să mă ucidă – ceea ce-i dovedește, nu-i așa, sminteala. Mr Norrell își feri privirea și urmă: La urma urmei, sunt recunoscut pretutindeni ca binefăcătorul ei.

Childermass abia dacă îl asculta.

— Dar de unde avea pistolul? Sir Walter e un om cu capul pe umeri. E greu de închipuit că i-ar lăsa arme de foc la îndemână.

— Era un pistol pentru dueluri – Sir Walter are o pereche, păstrată într-o cutie încuiată, aflată într-un sertar încuiat și el din biroul lui în care nu intră nimeni. Sir Walter spune că până ieri ar fi putut jura că ea nici nu știe de existența acelor pistoale. Cât despre cum a reușit să pună mâna pe cheie – pe ambele chei – asta nu știe nimeni.

— Mie nu mi se pare cine știe ce mister. Soțiile, chiar și cele nebune, au metodele lor de a obține ceea ce vor de la soții lor.

— Dar cheile nu erau la Sir Walter. Asta e ciudățenia. Aceste pistoale erau singurele arme de foc din toată casa și Sir Walter avea oarecare temeri firești legate de siguranța soției și a averii lui, având în vedere faptul că pleacă adesea în călătorii. Cheile se aflau în păstrarea majordomului – negrul acela înalt – cred că îl știi. Sir Walter nu înțelege cum de a făcut o asemenea greșală. Zice că în general majordomul e foarte grijuliu și demn de încredere. E drept că niciodată nu poți ști ce le trece prin minte servitorilor, continuă Mr Norrell nepăsător, uitând că vorbea chiar cu un reprezentant al tagmei astfel criticate, dar e greu de crezut că omul acesta are ceva cu mine. Nici nu-mi aduc aminte să-i fi vorbit vreodată. Sigur, urmă el, aș putea să o dau în judecată pe lady Pole pentru tentativă de omor. Ieri eram hotărât să fac asta. Însă mai mulți mi-au spus că ar fi bine să mă gândesc la Sir Walter. Și lordul Liverpool și domnul Lascelles mi-au zis asta, și cred că au dreptate. Sir Walter este un susținător al magiei englezești. N-aș vrea să-i dau motive să regrete prietenia pe care mi-a arătat-o. Sir Walter mi-a promis solemn că soția lui va fi dusă la țară, într-o izolare totală.

Mr Norrell nu se osteni să-i ceară părerea lui Childermass asupra acestei chestiuni. În ciuda faptului că Childermass era cel care zăcea în pat, chinuit de dureri și slăbit din cauza hemoragiei masive pe care o suferise, și că Mr Norrell nu se alesese decât cu o durere de cap și cu o mică tăietură la deget, acesta din urmă era convins că el, și nu Childermass, era cel care avusese cel mai mult de suferit.

— Și atunci ce magie era aceea pe care am simțit-o? întrebă Childermass.

— A mea, firește! declară Mr Norrell supărat. Cum altfel? Era magia pe care am făcut-o ca să o readuc la viață. Asta ai simțit și asta a semnalat și vraja lui Belasis. A fost o vrajă făcută la începutul carierei mele și trebuie să spun că au avut loc atunci anumite neregularități care ar fi putut să-i dea o întorsătură ciudată...

— O întorsătură ciudată? strigă Childermass cu glas răgușit, apoi fu cuprins de un acces de tuse. Când își recăpătă răsuflarea, zise: Clipă de clipă m-a amenințat primejdia de a fi dus pe un tărâm unde totul era încărcat cu magie. Cerul mi-a vorbit! Totul mi-a vorbit! Cum explicați asta?

Mr Norrell ridică o sprânceană.

— Nu știu. Poate că erai beat.

— Vi s-a întâmplat vreodată să mă vedeți beat de când m-ați luat în serviciul dumneavoastră? întrebă Childermass pe un ton înghețat.

Mr Norrell ridică din umeri, defensiv.

— N-am nici cea mai vagă idee ce faci tu. Mi se pare că n-ai făcut decât ce te-a tăiat pe tine capul din prima clipă când ai intrat în casa mea.

— Dar întâmplarea aceasta nu mai pare atât de ciudată dacă o privim în lumina străvechii magii englezești, insistă Childermass. Oare nu mi-ați spus chiar dumneavoastră că *Aureații* considerau că arborii, dealurile, râurile și așa mai departe sunt ființe vii, înzestrate cu gânduri, amintiri și dorințe proprii? *Aureații* credeau că lumea întregă își înfăptuiește magia sa proprie.

— Unii dintre *Aureați* credeau asta, într-adevăr. Era o convingere împrumutată de la slujitorii lor spiriduși, care susțineau că vrăjile extraordinare pe care reușeau să le facă se datorau în parte abilității lor de a vorbi cu arborii, râurile și celelalte și de a forma alianțe cu aceste elemente. Însă nu avem niciun motiv să credem că aveau dreptate. Magia mea nu se bazează pe astfel de idei aiurite.

— Cerul mi-a vorbit, zise Childermass. Dacă ceea ce am văzut e real, atunci... Se opri.

— Atunci ce? întrebă Mr Norrell.

Slăbit cum era, Childermass gândise cu voce tare. Voia să spună că, dacă ceea ce văzuse fusese real, atunci tot ce făcuseră până atunci Strange și Norrell fusese doar o joacă de copii, iar magia era un lucru mult mai puternic și mai înspăimântător decât își închipuiau ei. Strange și Norrell nu făcuseră decât să stea închiși într-o casă, aruncând săgeți de hârtie în jur, în timp ce magia cea adevărată se înălța și cobora amenințătoare, purtată de aripi maiestuoase, pe un cer fără margini, mult deasupra lor.

Apoi însă își dădu seama că era puțin probabil ca Mr Norrell să fie încântat la auzul acestor idei, așa că tăcu.

În chip curios, Mr Norrell păru să-i ghicească gândurile.

— Ah! strigă el, cuprins brusc de înflăcărare. Prea bine! Asta crezi, da? Atunci te sfătuiesc să te alături imediat lui Strange, Murray și celorlalți trădători! Cred că vei descoperi că ideile lor se potrivesc mai bine cu noile tale păreri! Sunt convins că te vor primi cu brațele deschise. Iar tu vei putea să le dezvălui toate secretele mele! Probabil că-ți vor da bani frumoși pentru asta. Eu voi fi ruinat și...

— Mr Norrell, linișteți-vă. Nici nu-mi trece prin cap să-mi schimb locul de muncă. Sunteți singurul stăpân pe care îl voi avea vreodată.

Se lăsă iar o scurtă tăcere, timp în care Mr Norrell își dădu seama, probabil, cât era de nepotrivit să se certe cu cel care mai deunăzi îi salvase viața. Urmă așadar pe un ton ceva mai calm:

— Cred că n-ai aflat încă. Soția lui Strange a murit.

— Cum?

— A murit. Mi-a spus Sir Walter ieri. Se pare că a ieșit să se plimbe pe timp de ninsoare. Foarte nesăbuit. Două zile mai târziu a murit.

Childermass simți că i se face frig. Dintr-odată, ținutul cel sumbru părea foarte aproape, chiar după pojghița subțire care era Anglia. Aproape că se vedea iarăși pe drumul străvechi...

...iar Arabella Strange era și ea pe drum, în fața lui. Avea spatele întors către el și înainta singură pe câmpurile reci și cenușii, sub cerul vorbitor de magie...

— Din câte am înțeles, urmă Mr Norrell, fără să observe paloarea bruscă și respirația îngreunată a lui Childermass, pe lady Pole a întristat-o foarte mult moartea doamnei Strange. A fost tulburată peste măsură. Se pare că cele două erau prietene. Eu abia acum am aflat asta. Dacă aș fi știut, poate că aș fi putut să... Se opri, cu chipul aprins de o emoție misterioasă, Dar acum nu mai are nici o importanță – una din ele e nebună și cealaltă moartă. Din câte și-a dat seama Sir Walter, lady Pole pare să mă considere pe mine vinovat de moartea doamnei Strange. Tăcu iarăși, apoi, ca să înlătore orice urmă de îndoială, adăugă: Ceea ce e o aiureală, desigur.

În clipa aceea, cei doi eminenți medici pe care Mr Norrell îi chemase să-l îngrijească pe Childermass intrară în odaie. Se arătară surprinși să-l găsească acolo pe Mr Norrell – surprinși, dar și încântați în același timp. Zâmbetele și plecaciunile lor spuneau limpede cât de minunat li se părea să-l vadă pe marele om dând o asemenea dovadă de mărinimie – o vizită la patul

servitorului său. Îi spuseră că rareori li se întâmplase să vadă un stăpân atât de grijuliu cu sănătatea inferiorilor lui sau servitori atât de atașați de stăpânul lor, cu legături ce țineau nu atât de datorie, cât de respect și de afectuoasă considerație.

Mr Norrell era sensibil la lingușiri, cel puțin la fel de mult ca majoritatea oamenilor, așa că începu să creadă că făcuse într-adevăr ceva demn de toată lauda. Întinse mâna, vrând să o bată ușurel pe a lui Childermass, într-o atitudine de prietenie condescendentă. Întâlnind însă privirea rece a lui Childermass, își luă seama, tuși puțin și ieși din odaie.

Childermass se uită lung după el.

„Toți magicienii mint, iar acesta mai mult decât toți“, spusese Vinculus.

„Un flăcău negru ș-unu' vânăt – asta musai că-nseamnă ceva.“

Sfârșitul lui ianuarie 1816

Trăsura lui Sir Walter Pole călătorea pe un drum pustiu din Yorkshire. Stephen Black călărea alături, pe un cal alb.

De-o parte și de alta a drumului, mlaștini singuratice și vineții se întindeau cât vedeai cu ochii, împreunându-se la orizont cu cerul plumburiu din care părea că stă să se pornească ninsoarea. Stânci cenușii, cu forme ciudate, erau presărate ici și colo, făcând ținutul să pară și mai mohorât și sălbatic. Din când în când, câte o rază piezișă de soare străpungea stratul gros de nori, luminând câte o clipă un pârâu alb de spumă sau o băltoacă ce devenea dintr-odată strălucitoare ca un bănuț de argint.

Ajunseră la o răscruce. Vizitiul opri caii și privi posomorât locul în care, după părerea lui, ar fi trebuit să se afle un indicator.

— Nu văd nici o piatră de hotar, zise Stephen, nimic care să ne spună încotro duc drumurile astea.

— Asta dacă duc undeva, zise vizitiul, lucru de care încep să mă cam îndoiesc. Scoase o cutie cu tutun de prizat din buzunar și trase pe nas o porție zdravănă.

Lacheul, care ședea pe capră, alături de vizitiu (și care era, de departe, cel mai înfrigurat și mai nefericit dintre toți trei), înjură copios ținutul Yorkshire, pe toți locuitorii lui și toate drumurile sale.

— Ar trebui să mergem către nord sau nord-est, cred, zise Stephen. Dar m-am cam încurcat de când am intrat în mlaștinile astea. Ai idee încotro e nordul?

Vizitiul, căruia îi fusese adresată întrebarea, zise că lui toate direcțiile i se păreau destul de nordice.

Lacheul scoase un hohot de râs scurt, lipsit de vioioșie.

Văzând că tovarășii de drum nu-i sunt de niciun ajutor, Stephen făcu ceea ce făcea întotdeauna în împrejurări asemănătoare; luă asupra-i răspunderea

întregii călătorii. Îi spuse vizitiului să o apuce pe unul dintre drumuri, în timp ce el o luă pe un altul.

— Dacă găsesc ceva, am să vin după voi sau o să trimit pe cineva să vă cheme. Dacă găsiți voi destinația, lăsați ce aveți de lăsat și nu vă faceți griji din pricina mea.

Stephen plecă, privind cu îndoială cărările și potecile pe lângă care trecea. La un moment dat se întâlni cu un alt călăreț singuratic pe care îl întrebă pe unde să o ia, însă omul era și el străin de acel ținut și nu auzise niciodată de locul pomenit de Stephen.

În cele din urmă ajunse la o cărare îngustă ce șerpuia între două ziduri, construite – așa cum se obișnuiește în acea parte a Angliei – din pietre suprapuse, fără mortar. De fiecare parte, câte un șir de copaci desfrunziți urmărea linia zidurilor. Când începură să cadă primii fulgi, Stephen traversă un podeț îngust pentru animale de povară și intră într-un sat cu căsuțe cenușii din piatră și ziduri dărăpănate. Totul era cufundat în liniște. Satul nu avea decât o mână de clădiri, așa că lui Stephen nu-i fu deloc greu să o găsească pe cea pe care o căuta. Era o construcție lungă și joasă, cu o curte pavată în față. Cercetă acoperișurile joase, obloanele demodate și pietrele acoperite de mușchi cu un aer profund nemulțumit.

— Heei! strigă el. E cineva aici?

Ninsoarea se înteți. De undeva din lateralul casei sosiră în goană doi servitori. Erau îmbrăcați îngrijit și curat, însă expresia agitată de pe fețele lor și aerul lor stângaci îl făcură pe Stephen să se înfioare, dorindu-și să fi fost el cel responsabil cu instruirea celor doi.

Aceștia însă rămăseseră cu gura căscată la vederea unui bărbat negru călare pe o iapă albă ca laptele, și asta chiar la ei în curte. Cel mai curajos încercă un soi de plecăciune stângace.

— Aici e Starecross Hall? întrebă Stephen.

— Da, domnule, zise curajosul.

— Sunt trimisul lui Sir Walter Pole. Du-te și cheamă-ți stăpânul.

Omul se îndepărtă grăbit. O clipă mai târziu, ușa din față se deschise și apăru un bărbat oacheș și subțiratic.

— Sunteți custodele azilului de nebuni? întrebă Stephen. John Segundus?

— Da, da, întocmai! strigă domnul Segundus. Bun venit! Bun venit!

Stephen descălecă și îi aruncă frâiele servitorului.

— Greu mai e de găsit locul ăsta! Ne învârtim de un ceas prin mlaștina asta îngrozitoare. Puteți trimite pe cineva să aducă încoace trăsura înălțimii

Sale? Au luat-o în stânga la răscrucea aflată la trei kilometri și jumătate de aici.

— Sigur că da. Îndată, îl asigură domnul Segundus. Regret că ați avut greutăți. Casa, după cum vedeți și dumneavoastră, este extrem de izolată, însă acesta e unul dintre motivele pentru care Sir Walter s-a arătat mulțumit de ea. Doamna se simte bine, sper?

— Înălțimea Sa e foarte obosită din pricina călătoriei.

— Am pregătit totul pentru a o primi. Cel puțin... Aici, domnul Segundus o luă înainte, conducându-l pe Stephen în interiorul casei. Îmi dau seama că nu se compară cu luxul cu care e obișnuită înălțimea Sa...

La capătul unui mic coridor de piatră ajunseră într-o încăpere ce era un plăcut contrast cu împrejurimile mohorâte și cenușii. Aici totul arăta confort și te făcea să te simți bine-venit. Odaia fusese împodobită cu tablouri și mobilă drăguță, cu covoare moi și lămpi cu lumină plăcută. Erau taburete pe care înălțimea Sa să-și odihnească picioarele atunci când se simțea ostenită, paravane care să o apere de curent dacă îi era răcoare și cărți care să o amuze dacă ar fi poftit cumva să citească.

— Nu e potrivit? întrebă domnul Segundus, agitat. Văd pe chipul dumneavoastră că nu e.

Stephen deschise gura să-i spună domnului Segundus că el vedea cu totul altceva. Vedea ceea ce avea să vadă și înălțimea Sa intrând în odaie. Scaunele, tablourile și lămpile erau doar niște năluci. Dincolo de ele se aflau siluetele mult mai reale ale saloanelor și scărilor mohorâte din Lost-hope.

Dar nu avea sens să încerce să-i explice toate astea. Cuvintele s-ar fi transformat de la sine pe măsură ce le-ar fi pronunțat, devenind vreo aiureală despre bere fermentată din mânie și dorințe de răzbunare; sau despre fete ale căror lacrimi se transformă în opale și perle când luna e în creștere și ale căror urme se umplu cu sânge atunci când luna e în descreștere. Așa că se mulțumi să spună doar atât:

— Ba da, ba da, e perfect mulțumitor. Înălțimea Sa nu are nevoie de nimic altceva.

Multor oameni această apreciere li s-ar fi părut cam rece – mai ales dacă s-ar fi străduit atât de mult ca domnul Segundus – însă acesta nu avu nimic de obiectat.

— Și doamna aceasta e cea pe care a înviat-o Mr Norrell? zise el.

— Da, răspunse Stephen.

— Fapta pe care se bazează întregul proces de restaurare a magiei englezești!

— Da, spuse Stephen.

— Și cu toate astea, a încercat să-l omoare! E o afacere cât se poate de ciudată! Teribil de ciudată!

Stephen nu mai spuse nimic. Nu considera că e potrivit ca acest îngrijitor de nebuni să comenteze astfel de chestiuni; și, în orice caz, era foarte puțin probabil ca acesta să descopere adevărul, oricât de mult și-ar fi bătut capul.

Pentru a-l face pe domnul Segundus să nu se mai gândească la lady Pole și la presupusa ei crimă, Stephen zise:

— Sir Walter însuși a ales acest loc, dar nu știu cine i l-a recomandat. Sunteți custodele azilului de mult?

Domnul Segundus râse.

— Nu, nu de mult. De vreo două săptămâni, de fapt. Lady Pole va fi prima mea pacientă.

— Nu mai spuneți!

— Cred că Sir Walter consideră că lipsa mea de experiență e un avantaj! Alți reprezentanți ai acestei profesii sunt obișnuiți să-și impună autoritatea în fel și chip asupra pacienților care le sunt încredințați și să-i supună la diverse constrângeri – lucru cu care Sir Walter nu e de acord în cazul soției sale. Vedeți dumneavoastră, eu nu am astfel de obiceiuri pe care să fiu nevoit să le încalc. Înălțimea Sa va avea parte numai de bunătate și respect în casa aceasta. Și, în afara unor mici precauții dictate de bunul-simț – cum ar fi să nu-i lăsăm la îndemână arme de foc sau cuțite – înălțimea Sa va fi tratată ca oaspete aici și ne vom strădui să o facem fericită.

Stephen înclină capul, în semn că ceea ce auzise i se părea foarte acceptabil.

— Cum ați ajuns aici? Întrebă el.

— Aici, în casă? Întrebă domnul Segundus.

— Nu, la profesia de custode de azil.

— Ah! Absolut din întâmplare. În septembrie anul trecut, am avut marele noroc de a o cunoaște pe o anume doamnă Lennox, care a devenit între timp binefăcătoarea mea. Această casă îi aparține. Vreme de mai mulți ani a încercat să găsească un chiriaș, dar fără să reușească. Pe mine m-a simpatizat încă de la început și a dorit să-mi facă un bine; așa că s-a gândit să pornească aici o afacere și să-mi încredințeze mie conducerea ei. La început ne-a venit ideea să înființăm o școală pentru magicieni, dar...

— Magicienii! exclamă Stephen surprins. Dar ce legătură aveți dumneavoastră cu magicienii?

— Eu însumi sunt magician. Am fost magician toată viața.

— Nu mai spuneți!

Stephen părea atât de jignit la auzul acestor vorbe, încât domnul Segundus simți nevoia să-i ceară scuze – dar nu știa deloc în ce fel ar fi putut să-și ceară iertare pentru vina de a fi magician. Așa că urmă:

— Însă Mr Norrell n-a fost de acord cu planul nostru de a deschide o școală și l-a trimis aici pe Childermass să mă avertizeze să nu fac asta. În cunoașteți pe John Childermass, domnule?

— Îl știu din vedere, făcu Stephen. N-am stat niciodată de vorbă cu el.

— La început, doamna Lennox și cu mine am fost hotărâți să ne luptăm cu el – cu Mr Norrell, vreau să spun, nu cu Childermass. I-am scris și domnului Strange, însă scrisoarea mea a sosit în dimineața zilei în care i-a dispărut soția și, după cum probabil că știți, biata femeie a murit peste numai câteva zile.

Preț de o clipă, Stephen păru că are de gând să spună ceva, dar apoi clătină din cap, și domnul Segundus urmă:

— Fără ajutorul domnului Strange, mi-am dat seama că vom fi nevoiți să abandonăm ideea școlii. M-am dus la Bath ca să o informez pe doamna Lennox ce se petrecuse; ea mi-a arătat nespuse de multă amabilitate și mi-a spus că vom găsi în curând altceva. Însă mărturisesc că, atunci când am plecat de acolo, eram într-o stare de spirit de-a dreptul deznădăjduită. Abia făcusem câțiva pași când mi-a fost dat să văd o priveliște ciudată. În mijlocul drumului se afla o siluetă înveșmântată în zdrențe negre. În ochii roșii și îndurerați nu avea pic de rațiune sau speranță. Omul își agita brațele de zor, încercând să alunge nălucile care-l chinuiau, și striga în gura mare, implorându-le să aibă milă de el. Bietul de el! Cei cu trupul bolnav găsesc uneori alinare în somn, dar mi-am dat seama instinctiv că demonii acestui om îl urmăreau și în vis. I-am pus câțiva bănuți în mână și am mers mai departe. Nu cred că m-am gândit prea mult la el pe drumul de întoarcere, însă, în clipa când am trecut pragul acestei case s-a întâmplat un lucru foarte curios. Am avut, cred, un soi de viziune. L-am văzut pe nebun, chinuit de rătăcirile lui, stând aici, în hol, la fel de limpede cum îl văzusem la Bath – și mi-am dat seama de ceva. Mi-am dat seama că această casă, așa liniștită și retrasă cum e, ar fi un loc potrivit pentru cei cu mintea tulburată. I-am scris deci doamnei Lennox, care a aprobat noul meu plan. Ați spus că nu știți cine

m-a recomandat lui Sir Walter. Ei bine, Childermass a făcut-o. Childermass îmi promisese să mă ajute dacă va putea.

Stephen spuse:

— Cred, domnule, că ar fi mai bine să nu pomeniți nimic despre profesia dumneavoastră sau despre această școală, cel puțin la început. Nimic din lumea asta – sau din altele – nu i-ar provoca mai multă supărare înălțimii Sale decât să afle că a căzut pradă unui alt magician.

— Pradă! exclamă domnul Segundus, uluit. Ce cuvânt ciudat! Sper din toată inima că nimeni nu va simți vreodată că mi-a căzut pradă! Și cu atât mai puțin această doamnă!

Stephen îl privi lung preț de o clipă.

— Sunt sigur că sunteți un magician foarte diferit de Mr Norrell, zise el.

— Sper și eu că da, răspunse domnul Segundus, serios.

Un ceas mai târziu se auzi ceva mișcare în curte. Stephen și domnul Segundus ieșiră să o întâmpine pe înălțimea Sa. Trăsura nu reușise să traverseze micul pod pentru animale de povară, așa că lady Pole fusese nevoită să parcurgă pe jos ultimii cincizeci de metri ai călătoriei. Când intră în curtea conacului o trecu un fior, văzând peisajul dezolant, acoperit cu omăt, care o înconjura; iar lui Stephen îi trecu prin minte că trebuia să ai inima de piatră ca, văzând-o atât de tânără, frumoasă și totuși atât de năpăstuită, să nu-ți dorești să o protejezi atât cât îți stătea în puteri. Îl blestemă în gând pe Mr Norrell.

Ceva din înfățișarea ei păru să-l surprindă pe domnul Segundus. Își aruncă privirea către mâna ei, însă înălțimea Sa purta mănuși. Își luă seama pe dată și îi ură bun venit la Starecross Hall.

În salon, Stephen aduse ceai.

— Din câte am înțeles, înălțimea Voastră a suferit nespus din pricina decesului doamnei Strange, zise domnul Segundus. Dați-mi voie să vă prezint condoleanțele mele.

Lady Pole se întoarse, ascunzându-și lacrimile.

— Ar fi mai potrivit să i le oferiți ei, nu mie, spuse ea. Soțul meu s-a oferit să-i scrie domnului Strange și să-l roage să-i împrumute un portret al doamnei Strange, cu gândul de a comanda o copie după acesta, care să mă consoleze. Dar la ce bun? La urma urmei, e puțin probabil că voi uita cum arată, când luăm parte amândouă la aceleași baluri și procesiuni seară de seară – și vom face asta, cred, până la sfârșitul zilelor noastre. Stephen știe. Stephen înțelege.

— Ah, da, zise domnul Segundus. Înălțimea Voastră are oroare de muzică și dans, știi. Vă asigur că nu veți fi nevoită să suportați așa ceva aici. Aici nu vom îngădui decât lucruri vesele, lucruri care să vă facă fericită. Îi vorbi apoi despre cărțile pe care plănuia să le citească împreună și despre plimbările pe care le puteau face primăvara, dacă înălțimea Sa dorea asta.

Lui Stephen, ocupat cu servirea ceaiului, conversația i se păru cu totul inofensivă – atâta doar că o dată sau de două ori îl văzu pe domnul Segundus cum privește întâi la înălțimea Sa, apoi la el, apoi iar la înălțimea Sa, într-o manieră aspră și pătrunzătoare care îl uimi și îl stânjeni în același timp.

Trăsura, vizitiul, camerista și valetul aveau să rămână cu toții la Starecross Hall, cu lady Pole; doar Stephen trebuia să se întoarcă în strada Harley. A doua zi dimineață, în timp ce înălțimea Sa lua micul dejun, se duse să-și ia la revedere de la ea.

Când Stephen se înclină în fața ei, lady Pole scoase un mic hohot de râs, pe jumătate melancolic și pe jumătate amuzat.

— Ce ridicol să ne luăm astfel la revedere, când știm bine că vom fi iarăși împreună peste numai câteva ceasuri. Nu fi îngrijorat din pricina mea, Stephen. Mă voi simți mai bine aici. Știi asta.

Stephen ieși în curtea grajdului, unde iapa sa îl aștepta, pregătită. În timp ce își punea mănușile, auzi din spate un glas.

— Iertați-mă, vă rog!

Era domnul Segundus, șovăitor și modest ca de obicei.

— Pot să vă întreb ceva? Ce este această magie care vă înconjoară pe dumneavoastră și pe înălțimea Sa? Ridică mâna, vrând parcă să atingă cu vârful degetelor chipul lui Stephen. Aveți la gură un trandafir roșu cu alb. Iar la gura ei se află unul asemănător. Ce înseamnă asta?

Stephen își duse mâna la gură, dar nu găsi nimic acolo. Preț de o clipă fu tentat să-i spună totul domnului Segundus – despre vraja care îl stăpânea și pe el, și pe cele două femei. Se gândi că poate domnul Segundus îl va înțelege; că domnul Segundus se va dovedi un magician extraordinar – mult mai puternic decât Strange sau Norrell – care va ști cum să-i deoace planurile gentilomului cu părul ca puful. Însă toate astea erau închipuiri zadarnice. Imediat, neîncrederea naturală a lui Stephen în englezi – și mai ales în magicienii englezi – se făcu iarăși simțită.

— Nu înțeleg despre ce vorbiți, zise el repede. Apoi încălecă și se îndepărtă fără să mai spună nimic.

Drumurile erau într-o stare cum nu se poate mai proastă în ziua aceea. Noroiul înghețase, formând brazde și făgașe tari ca oțelul. Câmpurile și drumurile erau acoperite cu un strat gros de promoroacă, iar văzduhul cețos și înghețat făcea ca atmosfera să fie și mai mohorâtă.

Calul era unul dintre nenumăratele daruri primite de la gentilom. Era o iapă albă ca laptele, fără niciun fir de păr negru. În plus, era un animal iute și puternic, și manifesta un profund atașament față de Stephen, așa cum se întâmplă de multe ori cu aceste nobile animale. O botezase Firenze și credea că nici în grajdurile prințului regent sau ale ducelui de Wellington nu se găseau cai mai frumoși decât ea. Una dintre ciudățeniile vieții lui strănii, stăpânite de puterea farmecelor gentilomului, era că, oriunde s-ar fi dus, nimănui nu i se părea curios că un servitor negru stăpânește cel mai frumos cal din regat.

Cam la treizeci și cinci de kilometri sud de Starecross Hall ajunse într-un sătuc. Drumul cotea brusc, lăsând în dreapta o casă mare și elegantă, cu grădină, iar în stânga un șir de grajduri dărăpănate. Tocmai când Stephen trecea prin dreptul porții, o trăsură apărură dintr-odată de după colț și aproape că se ciocni de el. Vizitiul întoarse capul să vadă ce-i speriasese caii, obligându-l să tragă de hățuri. Nevăzând decât un negru, plesni din bici în direcția lui. Stephen scăpă nevătămat, însă vârful biciului o atinse pe Firenze chiar deasupra ochiului drept. Durerea și sperietura o făcură să se cabreze, apoi alunecă pe solul înghețat.

În clipa următoare lumea întreagă păru că se dă de-a berbeleacul. Când Stephen reuși în sfârșit să înțeleagă ce se întâmplase, era întins la pământ. Firenze căzuse. El fusese aruncat la oarecare distanță, însă avea piciorul stâng prins și acum în scară și răsucit într-un fel de-a dreptul alarmant – era convins că și-l rupsese. Își eliberă piciorul și rămase nemișcat o clipă, cuprins de o senzație de rău și de amorțeală. Simțea cum îi picură ceva pe față și avea palmele julite de la căzătură. Încercă să se ridice în picioare și reuși, ușurat; piciorul părea lovit, dar nu rupt.

Firenze zăcea la pământ, fornăind, rostogolindu-și disperată ochii în orbite. Stephen se întrebă de ce nu încerca să se ridice sau cel puțin să-și miște picioarele. Fu cuprinsă de un soi de tresărire involuntară, dar altfel nici nu se clinti. Avea picioarele țepene și îndreptate în direcții ciudate. Atunci Stephen înțelese: iapa nu putea să se miște; avea spinarea frântă.

Aruncă o privire către locuința de alături, sperând că va veni cineva să-l ajute. La un moment dat, la fereastră apărură o femeie. Stephen văzu în treacăt

niște veșminte elegante și o expresie rece și trufașă. De îndată ce se convinse că accidentul nu avea absolut nici o legătură cu ea sau ai ei, femeia se retrase și Stephen nu mai văzu pe nimeni.

Îngenunche lângă Firenze și o mângâie pe cap și pe gât. Scoase apoi din desagă un pistol, un cornet cu praf de pușcă, o vergea și un cartuș. Încărcă și armă pistolul, apoi se ridică în picioare și trase complet cocoșul.

Însă simți că nu poate să meargă până la capăt. Îi fusese o prietenă prea dragă; nu putea să o ucidă. Aproape că se dăduse bătut, cuprins de disperare, când auzi un zurut pe ulița din spatele lui. De după colț apărură o căruță trasă de un cal mare, cu aspect placid și cu mers leneș. Era furgonul unui căruțaș, iar pe capră se afla chiar căruțașul, un om masiv, gros ca o bute, cu o față rotundă și dolofană, îmbrăcat cu o haină veche și ponosită. La vederea lui Stephen, trase frâiele calului.

— Ei, băiete! Ce pățiși?

Stephen făcu un gest, cu mâna în care ținea pistolul, în direcția iepei.

Căruțașul se dădu jos din furgon și se apropie de Stephen.

— Da' frumos animal mai era, zise el blând, apoi îl bătu pe umăr pe Stephen, răspândind un miros prietenos de varză. Ei, ce să-i faci; asta nu-i mai folosește la ni'ca acu'.

Privi chipul lui Stephen, apoi pistolul. Întinse mâna și ridică ușurel țeva pistolului, îndreptând-o către capul tremurător al lui Firenze. Când văzu că Stephen tot nu apasă pe trăgaci, zise:

— Vrei s-o fac eu, băiete?

Stephen încuviință tăcut.

Căruțașul îi luă atunci pistolul din mână. Stephen întoarse privirea. Se auzi o împușcătură – un sunet înfiorător – urmată imediat de un croncănit sălbatic și de foșnetul a sute de aripi; toate păsările din împrejurimi își luară zborul în aceeași clipă. Stephen o privi iarăși pe Firenze, care mai tresări o dată și apoi rămase nemișcată.

— Mulțumesc, îi spuse el căruțașului.

Îl auzi pe acesta cum se îndepărtează și crezu că a plecat, însă o clipă mai târziu căruțașul se întoarse, îl înghionti iarăși pe Stephen și îi întinse o sticlă neagră.

Stephen luă o înghițitură. Era gin din soiul cel mai ordinar. Începu să tușească.

Cu toate că numai hainele și cizmele lui Stephen costau de două ori mai mult decât furgonul și calul căruțașului, acesta din urmă adoptă atitudinea

de superioritate jovială pe care o au în general albi față de negri. După ce cumpăni o vreme, îi spuse lui Stephen că în primul rând trebuia să găsească pe cineva să ia leșul calului de acolo.

— E un animal valoros – fie viu, fie mort. Lu' stăpân-tu n-are să-i pară prea bine dac-o afla că altu' a pus gheara pă cal și pă bani.

— Nu era iapa stăpânului meu, zise Stephen. Era a mea.

— Ei! zise căruțașul. Ia uite colo!

Un corb poposise pe trupul alb ca laptele al lui Firenze.

— Nu! strigă Stephen, vrând să alunge pasărea.

Dar căruțașul îl opri.

— Stai domol, băiete! Stai domol! Asta-i semn de noroc. Nici nu mai țin minte de când nu mi-a mai fost dat să văd așa un semn bun!

— Noroc! zise Stephen. Despre ce vorbești?

— Iaca, semnul Regelui din vechime, nu? Un corb pe ceva alb. Flamura bătrânului John!¹²⁴

Căruțașul îl informă pe Stephen că știa un loc în apropiere unde putea să aranjeze, contra cost, transportul și vânzarea leșului lui Firenze. Stephen se urcă atunci pe capră și căruțașul îl duse la o fermă.

Fermierul nu mai văzuse în viața lui un negru și se arătă extrem de uimit la apariția, chiar la el în curte, a unei creaturi atât de nepămâtenă. În ciuda evidenței, nu se lăsă cu niciun chip convins că Stephen vorbește engleza. Căruțașul, care înțelegea prea bine confuzia fermierului, rămase lângă Stephen, repetând plin de bunăvoință tot ce spunea acesta, spre mai buna lămurire a fermierului. Degeaba însă. Fermierul nu-l asculta pe niciunul, ci doar căsca gura la Stephen, comentând înfățișarea acestuia cu unul dintre slujitorii lui, cuprins de aceeași mirare nețărmită. Se întrebă dacă negreala se lua pe obiectele atinse de Stephen, apoi făcu și alte speculații, de o natură și mai impertinentă și dezagreabilă. Toate instrucțiunile precise ale lui Stephen privind leșul lui Firenze se pierdură în vânt până când se întoarse de la târg nevasta fermierului. Aceasta din urmă avea o fire cu totul diferită de a bărbatului ei. Din punctul ei de vedere, un bărbat bine îmbrăcat, având un cal scump (chiar și mort), era un gentilom – orice culoare ar fi avut. Îi vorbi lui Stephen despre un negustor de hrană pentru pisici care le lua și lor

---

¹²⁴ Pe stindardul lui John Uskglass era reprezentat Corbul-în-Zbor (denumirea propriu-zisă fiind Raven Volant), un corb negru pe un câmp alb.

caii morți de la fermă; după ce porționa carnea, acesta vindea oasele și copitele fabricantilor de clei. Femeia îi spuse cât avea să primească în schimbul leșului de la negustor și promise să aranjeze tranzacția cu condiția să primească ea o treime din sumă. Stephen fu de acord.

Stephen și căruțașul ieșiră din curtea fermei.

— Mulțumesc, zise Stephen. Mi-ar fi fost mult mai greu fără ajutorul dumitale. O să-ți plătesc pentru osteneală, firește. Dar mă văd nevoit să te mai rog ceva. Nu am cum să ajung acasă. Ți-aș fi foarte recunoscător dacă m-ai putea duce până la cea mai apropiată stație de diligență.

— Ei! zise căruțașul. Vâră-ți punga la loc, băiete; te duc pân' la Doncaster, da' nu te costă ni'ca.

La drept vorbind, Stephen ar fi preferat să ia diligență din stația cea mai apropiată, dar căruțașul părea atât de încântat că și-a găsit un tovarăș, încât nu-l lăsă inima să nu meargă cu el.

Furgonul se apropia încetișor de Doncaster, înaintând pe ulițe de țară și ajungând pe nepusă masă în tot soiul de hanuri și sate. Lăsau ici un schelet de pat, colo o tartă cu fructe, și primeau în schimb o sumedenie de pachete cu forme ciudate. O dată se opriră în dreptul unei căsuțe minuscule ce stătea singură în mijlocul pădurii, ascunsă după un gard înalt din arbuști desfrunziți. Aici primiră din mâinile unei cameriste foarte bătrâne o străveche colivie din os, vopsită în negru, în care se afla un canar mititel. Căruțașul îi spuse lui Stephen că pasărea aparținuse unei bătrâne doamne acum decedată și că i-o ducea nepoatei ei, stabilită la sud de Selby.

La puțin timp după ce canarul fusese așezat în spatele furgonului, Stephen auzi cu surprindere o serie de sforăituri asurzitoare venind pe neașteptate din același loc. Părea imposibil ca o pasăre atât de mică să scoată un zgomot atât de puternic, astfel încât Stephen conchise că în furgon se mai afla cineva, o persoană pe care el încă nu avusese privilegiul să o vadă.

Căruțașul scoase dintr-un coș o plăcintă mare cu carne de porc și o bucată de brânză. Tăie cu un cuțit lung o bucată de plăcintă și dădu să i-o ofere lui Stephen, când îi veni un gând.

— Negrii mănâncă tot ca noi? întrebă el, de parcă aceștia ar fi putut să mănânce iarbă sau raze de lună.

— Da, spuse Stephen.

Căruțașul îi întinse atunci bucată de plăcintă și niște brânză.

— Mulțumesc. Celălalt pasager al dumitale nu vrea nimic?

— Poate că o să vrea, când se trezește. L-am luat de la Rippon. N-avea nici o lețcaie. Mi-am zis că o să am cu cine schimba o vorbă. La-nceput a trăncănit destul, da' pe la Boroughbridge s-a culcat și nici că s-a mai trezit de-atunci.

— Ce urât din partea lui.

— Nu-i ni'ca. Acu' pot sta de vorbă cu mata.

— Probabil că e foarte ostenit, presupuse Stephen. Nu l-au trezit nici împușcătura, nici vizita la fermierul cel nătâng, nici scosul patului din căruță și nici canarul – adică nimic, toată ziua. Unde merge?

— Asta? Nicăieri. Se preumblă de colo-colo. Un mahăr de la Londra îi poartă sâmbetele și nu poate sta prea mult niciunde – că altfel îi dă de urmă servitorul ăluilalt.

— Chiar așa?

— E vânăt, zise căruțașul.

— Vânăt? făcu Stephen, fără să înțeleagă.

Căruțașul încuviință.

— Cum adică? Vânăt de frig? Sau l-a bătut cineva?

— Nu, băiete. E vânăt tot așa cum mata ești negru. I-auzi una! Am în căruță un flăcău negru și unu' vânăt! Nici c-am auzit să mai fi pățit careva una ca asta. Da' vorba e, dacă aduce noroc să vezi un negru – și așa trebuie să fie, ca la pisici – atunci, dacă vezi laolaltă un flăcău negru ș'unu' vânăt – asta musai că-nseamnă ceva. Da' ce?

— Poate că înseamnă ceva, sugeră Stephen, dar nu pentru dumneata. Poate că înseamnă ceva pentru el. Sau pentru mine.

— Nu, nu se poate, obiectă căruțașul. Că doar mie mi se întâmplă asta.

Stephen se gândea la culoarea ciudată a necunoscutului.

— Are vreo boală? întrebă el.

— Poate, zise căruțașul, nesigur.

După ce terminară de mâncat, căruțașul începu să moțăie și în curând adormi adânc, cu frâiele în mână. Furgonul își continuă drumul lin, condus de cal – un animal extrem de inteligent și de liniștit.

Stephen era ostenit. Tristul exil al lui lady Pole și pierderea lui Firenze îl întristaseră nespus. Prin urmare, se bucură să vadă că, cel puțin o vreme, nu mai trebuie să vorbească cu căruțașul.

La un moment dat auzi un soi de mormăit ce sugera că omul cel vânăt se trezise. La început nu înțelese ce spunea acesta, apoi auzi dintr-odată, cât se

poate de limpede, următoarele vorbe: „Sclavul fără de nume va fi regele unei țări străine”.

Trecu un fior; cuvintele îl făcuseră imediat să se gândească la promisiunea gentilomului de a-l face regele Angliei.

Începu să se întunece. Stephen opri calul, coborâ de pe capră și aprinse cele trei felinare străvechi atârinate de căruță. Tocmai se pregătea să se urce înapoi, când din spatele furgonului sări un om zdrențaros și șleampăt, aterizând fără veste drept în fața lui Stephen, pe pământul înghețat.

Omul cel șleampăt îl cercetă pe Stephen în lumina felinarelor.

— Am ajuns? întrebă el cu glas răgușit.

— Unde să ajungem? întrebă la rându-i Stephen.

Omul cumpăni un moment, apoi decise să-și reformuleze întrebarea.

— Unde suntem? făcu el.

— Nicăieri. Între un loc pe nume Ulleskelf și unul pe nume Thorpe Willoughby, cred.

Celălalt nu părea foarte interesat de informațiile pe care el însuși le solicitase. Cămașa murdară cu care era îmbrăcat era descheiată, iar Stephen văzu că descrierea făcută de căruțaș era cât se poate de înșelătoare. Nu era vânat așa cum Stephen era negru. Era un bărbat slab, a cărui înfățișare dizgrațioasă amintea de o pasăre de pradă; în starea ei naturală, pielea lui avea, probabil, aceeași culoare ca și a tuturor celorlalți englezi, însă era acoperită cu desene ciudate de culoare albastră – linii, bucle, puncte și cercuri.

— Îl știi pe John Childermass, servitorul magicianului? întrebă el.

Stephen era uimit – o uimire firească, de altfel, având în vedere că i se pusese de două ori aceeași întrebare în numai două zile, de către persoane necunoscute.

— Îl știu din vedere. N-am stat niciodată de vorbă cu el.

Celălalt rânji și îi făcu cu ochiul.

— De opt ani mă caută. Și încă nu m-a găsit. Am fost să văd casa lui stăpân-su din Yorkshire. E în mijlocul unui parc imens. Mi-ar fi plăcut să pot fura ceva de acolo. Când am fost acasă la el, în Londra, am mâncat niște plăcinte.

Era ușor deconcertant să te trezești în compania unui hoț autodeclarat, însă Stephen simțea fără voia lui un fel de simpatie față de acest om care ar fi vrut să-l jefuiască pe magician. La urma urmei, dacă n-ar fi fost Mr Norrell,

nici lady Pole, nici el n-ar fi căzut pradă vrăjii. Vără mâna în buzunar și scoase două coroane.

— Ține, zise el.

— Ce mai e și asta? făcu celălalt, bănuitor, luând totuși banii.

— Mi-e milă de dumneata.

— De ce?

— Fiindcă, dacă ceea ce mi s-a spus e adevărat, n-ai casă.

Omul rânji iarăși și se scărpină pe obrazul murdar.

— Iar dacă ceea ce mi s-a spus *mie* e adevărat, dumneata n-ai nume!

— Poftim?

— Eu am un nume. Vinculus, zise el și îl apucă de mână pe Stephen.

— De ce te ferești de mine?

— Nu mă feresc, zise Stephen.

— Ba da, ai făcut-o. Chiar adineauri.

Stephen ezită o clipă.

— Ai pielea însemnată și palidă. M-am gândit că poate semnele sunt cauzate de vreo boală.

— Nu asta înseamnă pielea mea, făcu Vinculus.

— Înseamnă? zise Stephen. Ce cuvânt ciudat ai folosit. Și totuși, ai dreptate. Pielea poate însemna o mulțime de lucruri. A mea, de pildă, înseamnă că oricine mă poate lovi în public, fără să se teamă de consecințe, înseamnă că prietenilor mei nu le face întotdeauna plăcere să fie văzuți alături de mine pe stradă. Înseamnă că, oricât de multe cărți citesc sau oricâte limbi învăț, nu voi fi niciodată mai mult decât o curiozitate – ca un porc vorbitor sau un cal care face socoteli.

Vinculus rânji.

— Iar pielea mea înseamnă exact contrariul. Înseamnă că te așteaptă gloria, rege fără nume. Înseamnă că regatul tău te așteaptă și că dușmanul tău va fi călcat în picioare. Înseamnă că ceasul acela aproape că a sosit. „Sclavul fără de nume va purta o coroană de argint; sclavul fără de nume va fi regele unei țări străine...”

Apoi, ținându-l strâns de mână pe Stephen, Vinculus îi recită toată profeția.

— Gata, zise el după ce termină, acum le-am spus-o celor doi magicieni și ți-am spus-o și dumatile. Prima parte a datoriei mele s-a încheiat.

— Dar eu nu sunt magician, zise Stephen.

— Nici n-am zis că ai fi, răspunse Vinculus.

Fără veste, îi dădu drumul lui Stephen, își trase haina cea zdrențuită mai strâns în jurul trupului, se avântă în întunericul de dincolo de lumina felinarelor și dispăru.

***

Câteva zile mai târziu, gentilomul cu părul ca puful își exprimă dintr-odată dorința de a vedea o vânătoare de lupi, ceea ce se pare că nu mai făcuse de câteva secole.

Din întâmplare, tocmai atunci se desfășura o astfel de vânătoare în Suedia; într-o clipă, el și Stephen se și aflau acolo. Stephen se trezi stând în picioare pe o creangă imensă a unui stejar străvechi, în mijlocul unei păduri înzăpezite.

De aici se vedea ca-n palmă un mic luminiș unde cineva înfipsese în pământ un stâlp înalt de lemn. În vârful stâlpului se afla o roată veche de lemn, de care fusese legat strâns un țap tânăr ce behăia plin de jale.

O familie de lupi ieși tiptil dintre copaci; aveau blana presărată cu fulgi de zăpadă și mici țurțuri de gheață și își țineau privirile ațintite asupra țapului. Abia apăruseră, când începură să latre zeci de câini, din toate părțile, și mai mulți călăreți se apropiară ca vântul. O haită de ogari năvăli în luminiș; cei doi câini aflați în față se repeziră la unul dintre lupi și cele trei creaturi se transformară într-un ghem de trupuri, picioare și colți ce se izbeau, mârâiau și se mușcau. Călăreții se apropiară în galop și împușcară lupul. Ceilalți lupi se refugiară în întunericul pădurii, iar ogarii și vânătorii îi urmară.

De îndată ce partida de vânătoare se muta în altă parte, gentilomul îl lua pe Stephen și-l transporta prin văzduh, în chip magic, acolo unde se vedea cel mai bine desfășurarea evenimentelor. Astfel înaintau amândoi dintr-un vârf de copac în altul, de pe un deal pe un afloriment stâncos. O dată au ajuns în vârful turlei bisericii dintr-un sat cu case de lemn, în care ferestrele și ușile aveau forme stranii, ieșite parcă dintr-un basm, iar acoperișurile erau acoperite cu zăpadă fină ce strălucea în lumina soarelui.

Tocmai așteptau, într-un colț liniștit de pădure, sosirea vânătorilor, când trecu pe lângă copacul în care stăteau un lup singuratic. Era un animal deosebit de frumos, cu ochi inteligenți, închiși la culoare și cu blana de culoarea ardeziei umede. Ajuns lângă copac, lupul privi în sus și i se adresă gentilomului într-o limbă ce semăna cu susurul apei peste pietre, cu foșnetul vântului printre crengile desfrunzite sau cu trosnetul focului ce mistuie frunze uscate.

Gentilomul îi răspunde în același fel, apoi scoase un hohot de râs nepăsător și-i făcu semn să plece.

Lupul îi aruncă o ultimă privire plină de reproș, apoi își continuă goana.

— M-a rugat să-l salvez, explică gentilomul.

— Ah, puteți face asta, domnule? Nu suport să văd cum sunt ucise aceste nobile creaturi!

— Dragul de Stephen, cu inima lui mare! zise gentilomul cu drag.

Însă nu făcu nimic ca să salveze lupul.

Lui Stephen nu-i plăcea deloc vânătoarea de lupi. E drept că vânătorii erau curajoși și că ogarii lor erau energici și credincioși; însă trecuse prea puțin timp de la moartea lui Firenze, iar Stephen nu putea să vadă cu ochi buniuciderea altor creaturi, mai ales unele atât de puternice și frumoase ca lupii.

Gândindu-se la Firenze, își aminti că încă nu-i povestise gentilomului despre întâlnirea lui cu omul cu pielea albastră și despre profeția acestuia. Îi relată deci toată întâmplarea.

— Nu mai spune! Ce întâmplare neașteptată! declară gentilomul.

— Ați mai auzit vreodată de această profeție, domnule?

— Da, firește! O cunosc chiar foarte bine. Toți cei din neamul meu o cunosc. Este profeția lui... Aici, gentilomul pronunță un cuvânt pe care Stephen nu-l înțelese.¹²⁵ Pe care îl cunoști mai ales sub numele lui englezesc, John Uskglass, Regele Corb. Dar nu înțeleg cum de a rezistat această profeție în Anglia. Nu credeam că pe englezi îi mai interesează astfel de lucruri.

— Sclavul fără de nume! E vorba de mine, nu-i așa, domnule? Și această profeție pare să se refere la faptul că voi ajunge rege!

— Păi sigur că vei ajunge rege! Ți-am spus deja asta, iar eu nu mă înșel niciodată când vine vorba de astfel de lucruri. Însă, oricât de drag îmi ești, Stephen, trebuie să-ți spun că profeția aceasta nu se referă la tine. Se referă în principal la restaurarea magiei englezești, iar partea pe care tocmai mi-ai recitat-o nici măcar nu e o profeție. Regele își aduce aminte despre felul în care a ajuns să stăpânească cele trei regate, unul în Anglia, unul în Faerie și unul în Iad. Sclavul fără de nume este chiar el. El a fost un sclav fără nume în

---

¹²⁵ Probabil numele original al Regelui Corb, în limba *Sidhe*, despre care Jonathan Strange credea că înseamnă „graur”.

Faerie, pruncul creștin ascuns în *brugh*, adus acolo de un spiriduș cumplit de hain care îl răpise din Anglia.

În chip ciudat, Stephen se simți dezamăgit, cu toate că nu știa de ce. La urma urmei, nu-și dorea să fie rege nicăieri. Nu era englez; nu era nici african. Nu aparținea nici unui țărâm. Vorbele lui Vinculus îi dăduseră, pentru scurt timp, senzația că are un loc al lui, că face parte dintr-un plan, că are o menire a lui. Însă totul fusese doar o iluzie.

Gravurile

Sfârșitul lui februarie-martie 1816

— Te-ai schimbat. Sunt extrem de uimit.

— Chiar așa? Mă mir că spui asta. Poate că am slăbit puțin, dar altfel nu știu să mă fi schimbat.

— Nu, ți s-a schimbat expresia feței, aerul... ceva, nu știu.

Strange zâmbi; sau, mai bine zis, își schimonosi fața într-un anume fel care îl făcu pe Sir Walter să presupună că zâmbește. Nu-și mai amintea zâmbetul lui Strange dinainte.

— E din cauza hainelor negre, zise Strange. Sunt ca o rămășiță a unei înmormântări, nevoit să umblu așa prin oraș și să sperii oamenii, amintindu-le de faptul că nu sunt nemuritori.

Cei doi se aflau în cafeneaua Bedford din Covent-Garden, aleasă de Sir Walter pentru că aici petrecuseră multe clipe voioase odinioară și spera ca locul să-l mai învioreze pe Strange. Însă, într-o seară ca aceea, nici măcar la Bedford atmosfera nu era prea veselă. Afară, un vânt negru și înghețat îi împingea pe trecători de colo-colo, iar o ploaie deasă și întunecată le biciuia chipurile. Înăuntru, din încăperile pline de domni murați de ploaie și prost dispuși se ridica un soi de ceață întunecată și domestică, pe care chelnerii încercau să o alunge punând mai mulți cărbuni pe foc și îmbiindu-i pe domni cu tot mai multe pahare de vin fiert cu mirodenii.

La sosire, Sir Walter îl găsisse pe Strange scriind înfrigorat într-un carnețel. Arătând cu capul înspre hârtii, Sir Walter întrebă:

— Să înțeleg, deci, că n-ai renunțat la magie?

Strange râse.

Sir Walter deduse că răspunsul era afirmativ – și se bucură, pentru că el considera esențial ca omul să aibă o meserie și credea că o activitate utilă și constantă poate vindeca multe răni imune la orice alte remedii. Cu toate astea, nu-i plăcuse râsul lui Strange – un hohot puternic și amar, pe care nu-l mai auzise niciodată până atunci la el.

— Întreb pentru că ai spus la un moment dat... începu el.

— O, dar câte n-am spus! Minte mi se umpluse cu tot soiul de idei ciudate. Durerea excesivă poate să te aducă în pragul unei crize de nebunie la fel de bine ca orice alt exces. Ca să fiu sincer, n-am fost chiar în apele mele o vreme. O cam luasem razna. Însă, după cum vezi, toate astea au trecut.

Dar – ca să fie sincer – Sir Walter nu vedea asta câtuși de puțin.

Să spui că Strange se schimbase nu era întru totul potrivit. În anumite privințe arăta ca de obicei. Zâmbea la fel de des ca înainte (deși zâmbetul nu era tocmai același). Folosea același ton ironic și superficial când vorbea (dând impresia că nu prea e atent la ceea ce spune). Cuvintele și chipul lui erau exact cum și le aminteau prietenii – cu o singură diferență: aceea că omul din spatele lor părea că joacă un rol, în timp ce gândurile și inima îi erau în cu totul altă parte. Îi privea pe toți cu zâmbetul acela sarcastic întipărit pe buze și nimeni nu știa la ce se gândește. Mai mult decât oricând, se vedea că e magician. Era un lucru curios pe care nimeni nu știa cum să-l interpreteze, dar în anumite privințe semăna mai mult cu Norrell.

Pe inelarul mâinii stângi purta un inel de doliu cu o șuviță subțire, castanie, în interior; Sir Walter observă că Strange atingea mereu inelul și-l răsucea întruna pe deget.

Comandară o cină copioasă: o broască țestoasă, trei sau patru fripturi de vită, sos cu grăsime de găscă sălbatică, câteva mrețe, escalop de stridii și o salată de sfeclă.

— Mă bucur că m-am întors, zise Strange. Acum că sunt aici, am de gând să provoc un adevărat scandal. Prea mult timp a stat Norrell liniștit și a primit totul pe tavă.

— Deja îl apucă tremuratul ori de câte ori aude de cartea ta. Tot timpul întreabă dacă știe cineva ce conține.

— A, dar cartea va fi doar începutul! În plus, va mai dura câteva luni bune până să fie gata. Urmează să scoatem o nouă revistă. Murray vrea să înceapă să o publice cât mai curând posibil. E vorba, firește, de un produs de calitate superioară. Se va numi *The Famulus*¹²⁶ și va face cunoscute opiniile *mele* despre magie.

— Opinii complet diferite de cele ale lui Norrell, nu-i așa?

---

¹²⁶ *Famulus*: cuvânt latinesc ce înseamnă „servitor”, mai ales servitorul unui magician.

— Firește! Urmăresc în primul rând să cercetez acest subiect în chip rațional, renunțând la toate restricțiile și limitările impuse de Norrell. Sunt sigur că după o astfel de reexaminare ni se vor deschide în față noi drumuri demne de explorat. La urma urmei, dacă stăm să ne gândim, ce a fost această așa-zisă restaurare a magiei englezești? Ce am realizat până acum, Norrell și cu mine? Nimic altceva decât niște iluzii fabricate din nori, ploaie, fum și așa mai departe – probabil cele mai facile vrăji din lume! Apoi, însuflețirea unor obiecte – asta, recunosc, e destul de complicat. Trimiterea de ploaie și furtună către dușmani – ei bine, nici nu pot să-ți spun cât de simplă e magia pentru influențarea vremii. Și mai ce? Invocarea de viziuni – acesta, într-adevăr, ar fi un lucru impresionant dacă vreunul dintre noi ar ști să îl facă bine – dar nu știm. Bun! Acum să comparăm acest jalnic pomelnic cu magia făcută de *Aureați*. Aceștia convingeau pădurile de sicomor și de stejar să li se alăture în lupte; își făceau soții și servitori din flori; se transformau în șoareci, vulpi, arbori, râuri și așa mai departe; își făceau corăbii din pânze de păianjen și case din tufe de măceș...

— Da, da, îl întrerupsese Sir Walter. Văd că ești nerăbdător să încerci toate aceste feluri de magie. Însă, cu toate că nu-mi face nici o plăcere să spun asta, poate că Norrell are dreptate. Nu toate aceste vrăji ar fi potrivite în zilele noastre. Preschimbările și celelalte erau foarte bune odinioară – orice poveste devine mult mai interesantă dacă i se adaugă astfel de elemente. Dar zău așa, Strange, doar nu te gândești serios să practici așa ceva! Un gentilom nu se poate preschimba în altceva. Un gentilom nu suportă să pară altceva decât e de fapt. Sunt sigur că nu ți-ar plăcea să te preschimbi în bucătar sau în lampagiou...

Strange râse.

— Și atunci, urmă Sir Walter, gândește-te cât de rău ar fi să te transformi în câine sau în porc.¹²⁷

---

¹²⁷ Sir Walter dă glas unei îngrijorări destul de răspândite. Vrăjile pentru preschimbarea formei au fost dintotdeauna privite cu suspiciune. *Aureații* le foloseau în general atunci când călătoreau în Faerie sau în alte ținuturi dincolo de granițele Angliei. Erau și ei conștienți că acest gen de magie se pretează la tot felul de abuzuri. De exemplu, în Londra anulului 1232, soția unui nobil, pe nume Cecily de Walbrook, a găsit un motan foarte frumos, cenușiu, ce zzzgreptăna la ușa iatacului ei. L-a luat înăuntru și l-a botezat Sir Loveday. Motanul mânca din mâna stăpânei și dormea la ea în pat. Ba mai mult, o urma pretutindeni, chiar și la biserică, unde stătea pe tivul fustei ei, torcând. Apoi, într-o bună zi, în timp ce se plimba însoțită de Sir Loveday, fu zărită de un magician pe nume Walter de Chepe. Acesta a devenit imediat bănuitor, s-a apropiat de Cecily și i-a spus:

— Doamnă, motanul acesta care se ține după dumneavoastră – mă tem că nu e deloc motan.

Au fost chemați încă doi magicieni și împreună cei trei au spus mai multe incantații deasupra lui Sir Loveday.

— Alegi în mod intenționat exemple înjositoare.

— Zău? Atunci un leu! Ți-ar plăcea să fii un leu?

— Posibil. Poate. Probabil că nu. Dar asta nu are nici o importanță! Sunt de acord că magia de acest fel trebuie făcută cu mare grijă, dar asta nu înseamnă că nu i se poate găsi o întrebuintare utilă. Întreabă-l pe ducele de Wellington dacă nu i-ar fi plăcut să-și poată transforma ofițerii cercetași în vulpi sau în șoareci și să-i strecoare apoi în taberele francezilor. Te asigur că Alteța Sa nu s-ar arăta atât de scrupulos.

— Nu cred că ai fi putut să-l convingi pe Colquhoun Grant să se transforme în vulpe.¹²⁸

— Ei! Pe Grant nu l-ar fi deranjat câtuși de puțin să fie vulpe, dacă ar fi putut fi o vulpe îmbrăcată în uniformă. Nu, nu, trebuie să ne îndreptăm atenția către *Aureați*. Este nevoie de un studiu mult mai amănunțit și mai dedicat al magiei lui John Uskglass, și când vom...

— Acesta este singurul lucru de care trebuie cu adevărat să te ferești. Nici nu te gândești la asta.

— Ce tot spui acolo?

— Vorbesc serios, Strange. N-am nimic împotriva *Aureaților* în general. De fapt, în linii mari, chiar cred că ai dreptate. Englezii se mândresc grozav cu istoria magiei din vechime – cu Godbless, Stokesey, Pale și ceilalți. Nu le place să citească în ziare că Norrell nu ia în serios realizările acestora. Însă pe tine te pândește primejdia de a cădea în extrema cealaltă. Dacă vorbești prea mult de alți regi, guvernul va fi cu siguranță cuprins de agitație. Mai ales acum, când suntem în pericol de a pierde puterea în favoarea ioaniților.

— Ioaniților? Cine sunt ioaniții?

— Poftim? Doamne sfinte, Strange! Tu nu răsfoiești deloc ziarele?

— Studiul îmi ocupă foarte mult timp, răspunse Strange, îmbufnat. De fapt, îmi ocupă tot timpul. Și, pe lângă asta, după cum știi, în ultima lună am avut de rezolvat niște chestiuni cu totul deosebite.

— Dar nu e vorba de ultima lună. De patru ani există ioaniți în regiunile nordice.

Acesta și-a reluat pe dată forma originală – cea a unui magician mărunț pe nume Joscelin de Snitton. La scurt timp după aceea, Joscelin a fost judecat de curtea Petty Dragownes din Londra și a fost condamnat să i se taie mâna dreaptă.

¹²⁸ Am arătat deja în ce fel devoțiunea manifestată de lt. -col. Colquhoun Grant față de uniforma lui stacojie a dus la capturarea lui de către francezi în 1812.

— Bine, bine, dar cine sunt aceștia?

— Sunt meșteșugari care se strecoară în interiorul fabricilor în puterea nopții și distrug bunurile de acolo. Incendiază casele proprietarilor de fabrici. Țin adunări primejdioase în care îi incită pe oamenii de rând la acte de revoltă și jefuiesc piețele.¹²⁹

— Ah, *distrugători de mașini*. Da, da. Acum înțeleg. M-ai indus în eroare folosind numele acela ciudat. Dar ce legătură au distrugătorii de mașini cu Regele Corb?

— Mulți dintre ei sunt, sau pretind că sunt, adepți ai acestuia. Mâzgălesc semnul Corbului-în-Zbor pe toți pereții proprietăților distruse. Căpeteniile lor au scrisori de împuternicire despre care pretind că sunt de la John Uskglass și susțin că acesta va apărea în curând să-și reînceapă domnia la Newcastle.

— Și guvernul îi crede? întrebă Strange uluit.

— Firește că nu! Nu suntem chiar atât de caraghioși. Însă ne temem de un lucru mult mai lumesc – pe scurt, de o revoluție. Stindardul lui John Uskglass flutură peste tot în nord, de la Nottingham la Newcastle. Avem și noi, desigur, spionii și informatorii noștri, de la care aflăm ce fac și ce au de gând acești indivizi. Nu spun că toți cred că John Uskglass se va întoarce. Majoritatea sunt oameni cu capul pe umeri, ca tine și ca mine. Însă știu prea bine ce putere are acest nume în rândul prostimii. Rowley Fisher-Drake, reprezentantul comitatului Hampshire, a înaintat un proiect de lege în care se propune interzicerea ridicării flamurii cu Corbul-în-Zbor. Însă nu le putem interzice oamenilor să-și ridice propriul stindard, stindardul regelui lor legitim.¹³⁰

Oftând, Sir Walter luă cu furculița o bucată de friptură și o puse în farfurie.

— În alte țări, zise el, există legende despre regi care se vor întoarce la vreme de restriște. Numai în Anglia povestea asta e trecută în Constituție.

---

¹²⁹ Oamenii de rând din nordul Angliei considerau că suferiseră prea mult în ultimii ani – și pe bună dreptate. Sărăcia și lipsa locurilor de muncă sporiseră starea generală de mizerie cauzată de războiul cu Franța. Apoi, exact după terminarea războiului, apăruse o nouă amenințare a fericirii lor – mașini și unelte noi, remarcabile, care produceau ieftin tot soiul de bunuri și le luau lor pâinea de la gură. Nici nu e de mirare că unii dintre ei începuseră să distrugă mașinile, încercând să-și păstreze sursele de venit.

¹³⁰ Nici că se poate ilustra mai bine curioasa relație dintre guvernul de la Londra și partea de nord a regatului. Guvernul îl reprezenta pe regele Angliei, dar regele Angliei era suveran doar în partea de sud. În mod legal, era doar administratorul părții de nord, menținând ordinea acolo până la întoarcerea lui John Uskglass.

Strange flutură nerăbdător furculița, întrerupând șirul gândurilor ministrului.

— Dar toate astea sunt chestiuni politice, care nu au nici o legătură cu mine. Eu nu am de gând să susțin restabilirea domniei lui John Uskglass. Nu doresc decât să examinez, într-un mod calm și rațional, realizările lui ca magician. Cum putem să restaurăm magia englezească înainte de a înțelege ce anume avem de restaurat?

— Bine, atunci studiază-i *pe Aureați*, dar lasă-l pe John Uskglass în obscuritatea în care l-a cufundat Norrell.

Strange clătină din cap.

— Norrell v-a sucit mințile, asmuțindu-vă împotriva lui John Uskglass. V-a vrăjit pe toți.

Mâncară în liniște o vreme, apoi Strange zise:

— Ți-am spus vreodată că în Castelul Windsor se află un portret al lui?

— Al cui?

— Al lui Uskglass. O scenă imaginară, pictată pe unul dintre pereții unui salon de stat, opera unui artist italian. Sunt reprezentați acolo Edward al III-lea și John Uskglass – regele războinic și regele magician, așezați unul lângă altul. Au trecut aproape patru sute de ani de când John Uskglass a părăsit Anglia, dar englezii încă nu s-au hotărât dacă să-l venereze sau să-l urască.

— Ha! exclamă Sir Walter. În nord lumea știe foarte bine ce să creadă despre el. Și mâine l-ar primi drept conducător, în locul regelui de la Westminster, dacă ar putea.¹³¹

---

¹³¹ Firește, au apărut de mai multe ori persoane care pretindeau că sunt John Uskglass și care au încercat să preia conducerea Angliei de Nord. Cel mai faimos dintre aceștia a fost un tânăr pe nume Jack Pharaoh, încoronat în catedrala din Durham în 1487. Acesta era susținut de un mare număr de nobili din nord și de câțiva spiriduși care rămăseseră în orașul Regelui, Newcastle. Pharaoh era un tânăr foarte frumos, cu o ținută regească. Putea face câteva vrăji simple și susținătorii lui spiriduși se grăbeau să facă și alte vrăji ori de câte ori era și el de față, atribuindu-i-le lui. Era fiul unui cuplu de magicieni vagabonzi. Pe când era copil, fusese zărit la un târg de contele de Hexham, care a observat asemănarea izbitoare a băiatului cu descrierile lui John Uskglass. Hexham l-a cumpărat pe băiat de la părinții lui cu șapte șilingi. Pharaoh nu i-a mai văzut niciodată |>e aceștia. Hexham l-a ținut într-un loc tănuț, în Anglia de Nord, și l-a învățat artele regale. În 1486, contele l-a scos la iveală pe Pharaoh și acesta și-a început scurta domnie ca rege al Angliei de Nord. Problema principală a fost însă că prea multă lume știa de înșelătorie. Pharaoh și Hexham s-au certat în curând. În 1490, Pharaoh a dat ordin ca Hexham să fie ucis. Cei patru fii ai lui Hexham s-au alăturat regelui Henric al VIII-lea al Angliei de Sud într-un atac împotriva lui Pharaoh și, în bătălia de la Workop din 1493, Pharaoh a fost înfrânt. A fost apoi închis în Turnul Londrei și executat în 1499. Alți pretendenți, care s-au bucurat de mai mult sau mai puțin succes, au fost Piers Blackmore și Davey Sans-Chaussures. Ultimul pretendent a fost cunoscut doar sub numele de Regele Verii, căci identitatea lui n-a fost niciodată descoperită. A apărut prima oară în apropiere de Sunderland, în mai 1536, la scurt timp după ce Henric

Peste vreo săptămână a apărut primul număr al revistei *The Famulus* și, datorită naturii senzaționale a unuia dintre articole, întregul tiraj s-a epuizat în două zile. Domnul Murray, care avea să publice în curând primul volum al cărții lui Strange, *Istoria și practica magiei englezești*, era stăpânit de un plăcut presentiment care-i spunea că e pe cale să se îmbogățească. Articolul care stârnise într-o asemenea măsură interesul publicului era o descriere a modului în care magicienii ar putea să invoce spiritele celor morți cu scopul de a obține de la ei informații prețioase. Acest subiect șocant (dar și extrem de interesant) a provocat o asemenea senzație, încât se povestea după aceea că mai multe domnișoare leșinaseră doar auzind că aveau în casă un exemplar din *The Famulus*.¹³² Nimeni nu-și închipuia că Mr Norrell ar fi aprobat o asemenea publicație, drept pentru care toți cei care nu-l simpatizau pe Mr Norrell și-au cumpărat-o cu deosebită satisfacție.

În Piața Hanover, domnul Lascelles îi citea pasaje din revistă lui Mr Norrell.

— „[...] Atunci când magicianului îi lipsește talentul sau nu are destule cunoștințe – și aici putem vorbi de toți magicienii moderni, căci geniul nostru național pentru astfel de chestiuni a decăzut în chip jalnic din poziția pe care o avea odinioară – atunci acesta ar face bine să invoce spiritul cuiva care a fost magician, sau cel puțin al cuiva care a avut, în timpul vieții, oarecare talent pentru această artă. Căci, dacă noi înșine nu suntem siguri de calea de urmat, cel mai bine este să cerem ajutorul cuiva care are anumite cunoștințe și care poate, cum s-ar spune, să ne dea o mână de ajutor.”

---

al VIII-lea desființase mănăstirile. Se crede că acesta era un călugăr de la una dintre marile abații din nord - Fountains, Rielvaux sau Hurlfew. Regele Verii era diferit de Pharaoh și de Blackmore prin aceea că nu se bucura de sprijinul aristocrației din nord, și nici nu avea de gând să-l câștige. El se adresa oamenilor de rând. Într-un fel, destinul lui a fost mai mult mistic decât magic. Li vindeca pe cei bolnavi și își învăța discipolii să respecte natura și animalele sălbatice - un crez ce părea mai apropiat de învățăturile magicianului din secolul al XII-lea, Thomas Godbless, decât de oricare dintre principiile lui John Uskglass. Banda lui de zdrențăroși nu a încercat niciodată să pună stăpânire pe Newcastle - de fapt, n-a încercat niciodată să pună stăpânire pe nimic. De-a lungul verii anului 1536, au rățâcit de-a lungul și de-a latul Angliei de Nord, adunând noi susținători de pretutindeni. În septembrie, Henric al VIII-lea a trimis o armată împotriva lor. Nu erau echipați de luptă. Mulți au fugit pe la casele lor, dar câțiva au rămas să lupte pentru regele lor și au fost masacrați la Pontefract. E posibil ca Regele Verii să fi fost printre cei uciși, dar se poate la fel de bine să fi dispărut pur și simplu.

¹³² Consultarea magicienilor decedați ar putea să ni se pară un fapt senzațional, dar e vorba, de fapt, de un procedeu magic cu o istorie cât se poate de respectabilă. Martin Pale pretindea că a învățat magie de la Catherine de Winchester (la rândul ei, elevă a lui John Uskglass). Catherine de Winchester murise cu două sute de ani înainte de nașterea lui Martin Pale. Și despre John Uskglass însuși se spunea că a purtat conversații cu Merlin, cu vrăjitoarea din Endor, cu Moise și cu Aaron, cu Iosif din Arimateea și cu alți venerabili magicieni din vechime.

— Va face ca totul să se prăbușească! strigă Norrell sălbatic. E hotărât să mă distrugă!

— Este, cu siguranță, o situație teribil de supărătoare, remarcă Lascelles cu un calm imperturbabil, mai ales că i-a jurat lui Sir Walter că va renunța la magie după ce i-a murit soția.

— Ah! Putem să murim cu toții – poate să fie ștearsă de pe fața pământului jumătate din Londra, dar Strange va continua să facă magie – nu poate să se abțină. E magician într-o măsură prea mare ca să se mai oprească vreodată. Iar magia pe care o va face e rea – și eu nu știu cum să-l opresc!

— Vă rog, calmați-vă, Mr Norrell, zise Lascelles, sunt sigur că are să vă vină o idee cât de curând.

— Când urmează să-i apară cartea?

— Reclamele lui Murray spun că primul volum va apărea în august.

— Primul volum!

— O, da! Nu știți? Va fi o lucrare în trei volume. În primul volum este prezentată publicului întreaga istorie a magiei englezești. În al doilea volum, cititorii vor găsi o explicație detaliată a naturii ei, iar în al treilea vor fi descrise bazele practicării ei în viitor.

Mr Norrell oftă adânc, lăsă capul în jos și-și ascunse fața în mâini.

— Și, firește, zise Lascelles gânditor, oricât de vătămător ar fi textul cărții în sine, mie mi se par și mai alarmante gravurile...

— Gravurile? strigă Mr Norrell îngrozit. Ce gravuri?

— Ei, făcu Lascelles, Strange a descoperit un oarecare emigrant care a studiat sub îndrumarea celor mai de seamă artiști din Italia, Franța și Spania și i-a plătit acestui om o sumă exorbitantă ca să-i facă gravurile.

— Dar ce conțin gravurile? Care e tema?

— Chiar, care o fi tema? zise Lascelles căscând. N-am nici cea mai vagă idee. Luă apoi iarăși revista *The Famulus* și începu să citească, de data asta pentru sine.

Mr Norrell căzu pe gânduri, rozându-și unghiile. În cele din urmă, sună și ceru să fie chemat Childermass.

La est de zona City din Londra se află suburbia Spitalfields, renumită peste tot pentru minunatele mătăsuri ce se produc aici. Nu există și nici nu va exista vreodată mătase englezească de mai bună calitate decât cea de Spitalfields. În trecut se construiau case luxoase în care erau găzduiți negustorii, țesătorii și vopsitorii de mătăsuri care prosperau de pe urma

acestui comerț. În zilele noastre însă, deși mătasea provenită din atelierele țesătorilor este remarcabilă ca întotdeauna, suburbia Spitalfields a decăzut considerabil. Casele au devenit murdare și șubrede. Negustorii cei bogați s-au mutat în Islington, Clerkenwell sau (în cazul celor cu adevărat bogați) în parohia Mary-le-bone, din vest. Astăzi în Spitalfields nu mai locuiesc decât oameni de rând și săraci și regiunea e plină de pușlamale, hoți și alți indivizi care primejduiesc liniștea cetățenilor.

Într-o zi deosebit de mohorâtă, cu ploaie rece și cenușie ce cădea pe străzile murdare și băltea în mocirlă, o trăsură apăru pe strada Elder din Spitalfields și se opri în dreptul unei case înalte și înguste. Vizitiul și lacheul erau în doliu mare. Cel din urmă sări de pe capră, deschise o umbrelă neagră și o ridică în timp ce-i deschidea portiera lui Jonathan Strange.

Strange se opri o clipă ca să-și pună mânușile negre și să arunce o privire în stânga și-n dreapta. În afară de două javre ce scormoneau de zor într-o grămadă de gunoaie, strada era pustie. Cu toate astea, Strange continuă să privească atent în jur, până când atenția îi fu atrasă de pragul unei case aflate pe partea cealaltă a străzii.

Ușa nu se remarca prin nimic – era probabil intrarea în depozitul vreunui negustor. Trei trepte tocite de piatră duceau către o ușă masivă și neagră, cu aspect antic, având deasupra un fronton impunător, ieșit mult în relief. Ușa era acoperită cu tot felul de hârtii – note de plată zdrențuite și anunțuri prin care cititorul era informat că în ziua cutare, la taverna cutare, toate bunurile domnului Cutare Esq. (falit) vor fi oferite spre vânzare.

— George, îi spuse Strange lacheului care îi ținea umbrela, tu desenezi?

— Pardon, domnule?

— Ai luat vreodată lecții de desen? Cunoști principiile acestei arte? Știi ceva despre prim-planuri, ecrane, perspectivă și așa mai departe?

— Eu, domnule? Nu, domnule.

— Ce păcat. Eu am luat lecții. Aș putea să desenez un peisaj sau un portret absolut corect și absolut neinteresant. Semănând ca două picături de apă cu producțiile oricărui alt amator instruit. Fosta ta stăpână nu a avut parte, ca mine, de profesori scumpi, dar cred că avea mai mult talent. Acuarelele ei reprezentând oameni și copii ar îngrozi orice maestru desenator modern, care ar găsi că siluetele sunt prea rigide și culorile prea țipătoare. Însă doamna Strange avea un talent aparte la captarea expresiei chipurilor și trupurilor deopotrivă și știa să găsească o nuanță fermecătoare și spirituală în situațiile cele mai banale. În picturile ei există ceva viu și frumos care...

Aici Strange se opri și rămase tăcut o clipă. Ce spuneam? făcu el în cele din urmă. A, da. Desenul îți formează deprinderea unei observații atente care poate să-ți fie oricând utilă. De pildă, intrarea de colo...

Lacheul se uită la intrare.

— E o zi rece, întunecată și ploioasă. Lumina e foarte slabă și, prin urmare, nu sunt umbre. Te-ai aștepta ca intrarea aceea să fie mohorâtă și slab luminată; nu te-ai aștepta să vezi umbra aceea acolo – mă refer la umbra aceea pronunțată care se întinde de la stânga la dreapta, lăsând partea stângă a intrării cufundată în întuneric deplin. Și cred că am dreptate când spun că, și dacă ar fi fost o zi foarte însorită, am fi văzut acolo o umbră căzând în direcția opusă. Ei bine, umbra aceea e cât se poate de ciudată. Cătuși de puțin firească.

Lacheul îl privi pe vizitiu, cerându-i parcă ajutorul, dar acesta din urmă era hotărât să nu se lase atras în discuție și rămase cu privirea pierdută în depărtare.

— Înțeleg, domnule, zise lacheul.

Strange continuă să privească intrarea cu aceeași expresie de interes întipărită pe chip. Apoi strigă:

— Childermass! Dumneata ești?

O clipă nu se întâmplă nimic, dar apoi umbra cea întunecată care îl intrigase atât de mult pe Strange se mișcă. Se îndepărtă de ușă ca un cearșaf umed desprins de pe pat și, în același timp, începu să-și schimbe forma și să se micșoreze până când deveni un om: John Childermass.

Childermass le adresă zâmbetul lui strâmb.

— Ce să zic, domnule, nu era cazul să-mi închipui că voi putea rămâne prea mult timp ascuns de dumneavoastră.

Strange pufni.

— Te aștept de cel puțin o săptămână. Unde ai fost?

— Abia ieri m-a trimis stăpânul.

— Și ce mai face stăpânul dumitale?

— O, nu face bine, domnule, chiar nu face bine deloc. E chinuit de răceli, dureri de cap și frisoane. Simptomele lui obișnuite atunci când îl supără cineva. Și nimeni nu îl supără ca dumneavoastră.

— Mă bucur să aud asta.

— Apropo, domnule, voiam să vă spun ceva. Am acasă niște bani pentru dumneavoastră. Onorariul de la Trezorerie și de la Amiralitate pentru ultimul trimestru al anului 1814.

Strange făcu ochii mari.

— Cum, Norrell are de gând să-mi dea partea mea? Eram convins că banii aceia sunt pierduți.

Childermass zâmbi.

— Mr Norrell nu știe nimic despre această chestiune. Vreți să vă aduc banii diseară?

— Sigur că da. Eu nu voi fi acasă, dar poți să i-i dai lui Jeremy. Ia spune, Childermass, că sunt curios. Norrell știe că te plimbi pe străzi invizibil, preschimbat în umbre?

— Eh! Am învățat și eu câte ceva, pe apucate. Sunt în slujba lui Mr Norrell de douăzeci și șase de ani. Ar trebui să fiu teribil de greu de cap să nu fi învățat nimic.

— Da, firește. Dar nu asta te-am întrebat eu. Norrell *știe*?

— Nu, domnule. Bănuiește ceva, dar e alegerea lui să nu *știe*. Un magician care își petrece tot timpul într-o încăpere ticsită de cărți trebuie să aibă pe cineva care să iasă în lume în locul lui. Nu poți afla chiar totul privind într-un vas de argint plin cu apă. Știți și dumneavoastră asta.

— Hmm. Ei, haide, omule! Hai să vezi ce voiai!

Casa avea aerul unui loc neglijat, aproape lăsat în paragină. Ferestrele și zugrăveala erau foarte murdare, iar obloanele erau toate lăsate. Strange și Childermass așteptară pe trotuar în timp ce lacheul ciocănea la ușă. Strange avea umbrelă, iar lui Childermass nu-i păsa câtuși de puțin de ploaie.

O vreme nu se petrecu nimic, apoi ceva îl făcu pe lacheu să privească în jos și să înceapă o conversație cu cineva nevăzut de ceilalți. Oricine ar fi fost această persoană, lacheul lui Strange nu avea o părere prea bună despre ea; chipul lui încruntat, poziția pe care și-o luase, cu mâinile în șolduri, și felul în care o admonesta trădau o iritare intensă.

După o vreme ușa fu deschisă de o servitoare foarte mică, foarte murdară și foarte înspăimântată. Jonathan Strange, Childermass și lacheul intrară și se uitară pe rând la ea; biata făptură era de-a dreptul îngrozită să se știe privită de atâția oameni înalți, cu înfățișare sobră.

Strange nu se mai osteni să-i ceară fetei să-l anunțe, căci i se părea foarte puțin probabil că va reuși să o convingă să facă asta. Invitându-l pe Childermass să-l însoțească, Strange urcă în goană scările și intră de-a dreptul într-una dintre camere. Acolo, scăldați în lumina slabă a multor lumânări ce ardeau într-un soi de ceață – căci casa aceasta părea să-și

producă propriile fenomene atmosferice – îi găsiră pe gravor, M'sieur Minervois, și pe asistentul acestuia, M'sieur Forcalquier.

M'sieur Minervois nu era înalt; era un bărbat mai degrabă pirpiriu. Avea părul lung, fin, întunecat, mătăsos și lucios ca un scul de mătase castanie. Îi cădea pe umeri și pe față ori de câte ori se apleca deasupra mesei de lucru – adică mai tot timpul. Și ochii lui erau remarcabili – mari, blânzi și căprui, care te trimiteau cu gândul la originea lui sudică. Înfățișarea lui M'sieur Forcalquier alcătua un contrast izbitor cu frumusețea extraordinară a maestrului său. Avea o față osoasă, cu ochii adânc înfundați în orbite, și o țeastă rasă, acoperită cu peri scurți și deschiși la culoare. Însă, în ciuda aspectului său cadaveric, aproape scheletic, avea o fire cât se poate de prietenoasă.

Cei doi erau refugiați din Franța, însă diferența dintre un refugiat și un dușman era mult prea fină pentru locuitorii suburbiei Spitalfields. M'sieur Minervois și M'sieur Forcalquier erau cunoscuți peste tot ca spioni francezi. Aveau multe de suferit din pricina acestei reputații câștigate pe nedrept: cete de băieți și fete din Spitalfields găseau că cea mai grozavă distracție în zilele de sărbătoare era să-i pândească pe cei doi francezi, apoi să-i bată și să-i tăvălească în noroi – articol de care Spitalfields dispunea din abundență. În alte zile, vecinii francezilor își exprimau sentimentele prin priviri dușmănoase și huiduieli, precum și prin refuzul de a le vinde celor doi orice lucru de care aveau nevoie. Strange contribuise întrucâtva la medierea relației dintre M'sieur Minervois și proprietarul casei în care locuia acesta, explicându-i acestuia din urmă pe îndelete caracterul și situația lui M'sieur Minervois; de asemenea, îl trimisese pe Jeremy Johns în toate cârciumile din împrejurimi, să bea gin și să intre în vorbă cu localnicii, spunându-le tuturor că cei doi francezi erau protejații unuia din cei doi magicieni din Anglia – „și”, îl instruisese Strange pe Jeremy, ridicând un deget, „dacă zice careva că Norrell este magicianul cel mai grozav, poți să-i lași să creadă asta – dar spune-le că eu sunt mai iute la mână și mă supăr mai tare atunci când prietenii mei nu sunt tratați cum se cuvine”. M'sieur Minervois și M'sieur Forcalquier îi erau recunoscători lui Strange pentru toate eforturile depuse, însă, dată fiind situația, găsiseră că cel mai bun prieten le era sticla de brandy, pe care o curtau cu regularitate pe tot parcursul zilei.

Stăteau închiși în casa de pe strada Elder. Obloanele erau trase zi și noapte, ca măsură de protecție împotriva lipsei de ospitalitate a celor din Spitalfields. Trăiau și lucrau la lumina lumânărilor și rupseseră de mult

orice legătură cu ceasurile. Se arătară destul de uimiți să-i vadă pe Strange și pe Childermass, căci aveau impresia că e miezul nopții. Aveau o singură slujnică – micuța orfană cu ochi mari – care nu înțelegea ce vorbesc și se temea grozav de ei, și pe care ei nu știau cum o cheamă. Însă, în felul lor neglijent și semeț, cei doi erau buni cu ea și îi dăduseră o cămăruță în care fata avea un pat cu saltea de puf și cearșafuri de olandă – astfel încât micuței casa aceea mohorâtă i se părea un adevărat paradis. Îndatoririle ei principale erau să le aducă mâncare, brandy și opiu – pe care cei doi le împărțeau apoi cu ea, păstrând ei brandy-ul și opiul, dar dăruindu-i ei aproape toată mâncarea. De asemenea, fata aducea apă și o încălzea pentru baia și bărbieritul stăpânilor – care erau, amândoi, destul de vanitoși. Însă nu le păsa câtuși de puțin de dezordinea și mizeria din casă, și bine făceau, căci mica orfană știa la fel de multe despre curățenie ca și despre ebraica veche.

Toate mesele și măsuțele erau acoperite cu coli groase de hârtie și cârpe pătate de cerneală. Peste tot vedeai farfurii de cositor conținând cruste străvechi de brânză și borcane cu creioane și bucăți de cărbune. Mai era acolo și o legătură bătrâioară de țelină, căreia traiul în comun cu bucățile de cărbune, îndelungat și promiscuu, nu-i făcuse bine deloc. Lambriurile și tapetul închis la culoare și murdar erau acoperite aproape în întregime cu gravuri și desene, prinse în ținte – printre ele, una deosebit de reușită, reprezentându-l pe Strange.

În spatele casei, într-o curticică murdară, se afla un măr care fusese odinioară un pom de la țară – asta până când cenușia Londră venise și-i înghițise toți vecinii cei verzi și simpatici. Odată, într-un avânt de hărnicie, un locuitor necunoscut al casei culesese toate merele din pom și le așezase pe pervazurile ferestrelor, unde zăceau deja de câțiva ani buni – transformându-se mai întâi în mere zbârcite, apoi în cadavre umflate de mere și în cele din urmă în fantome ale merelor de odinioară. Locul avea un iz aparte – un amestec de mirosuri de tuș, hârtie, cărbune, brandy, opiu, mere putrede, lumânări, cafea – la care se adăuga parfumul emanat de doi bărbați care lucrau zi și noapte într-un spațiu destul de strâmt și care nu puteau fi convinși nici în ruptul capului să deschidă o fereastră.

Adevărul era că Minervo și Forcalquier uitau adesea că pe fața pământului existau locuri ca Spitalfields sau Franța. Trăiau zile de-a rândul închiși în micul univers al gravurilor pentru cartea lui Strange – iar acestea erau niște lucruri cu adevărat ciudate.

Vedeai în ele coridoare vaste, clădite mai mult din umbre decât din orice altceva. Deschizături întunecate în pereți sugerau existența altor coridoare, astfel încât gravurile păreau să reprezinte interiorul unui labirint sau ceva asemănător. În unele vedeai trepte largi ce duceau spre canale subterane întunecoase. Altele erau imagini ale unei mlaștini vaste și sumbre, străbătută de un drum șerpuitor și părăsit. Spectatorul părea că privește această scenă de la o mare înălțime. Undeva pe drum, foarte departe, se vedea o umbră – o simplă zgârietură pe suprafața palidă a drumului – și era prea departe ca să-ți poți da seama dacă era vorba de un bărbat, o femeie sau un copil sau dacă era într-adevăr o ființă umană, însă prezența ei în spațiul acela atât de vast și de pustiu era teribil de neliniștitoare.

Într-o altă gravură era reprezentată umbra unui pod singuratic ce se întindea peste un gol imens și cețos – poate chiar cerul – și, cu toate că podul avea aceeași zidărie masivă ca și coridoarele și canalele, de fiecare parte a sa se aflau scărițe în spirală ce coborau, agățate de suportii imenși ai podului. Scările aveau un aspect fragil, construite mult mai puțin măiestrit decât podul, însă erau foarte numeroase, răsucindu-se în jos, printre nori, și ducând Dumnezeu știe unde.

Strange se aplecă deasupra gravurilor, la fel de concentrat ca Minervois însuși, întrebând, criticând și făcând sugestii. Vorbea în franceză cu cei doi gravori. Spre uimirea lui Strange, Childermass înțelegea la perfecție și chiar îi puse vreo două întrebări lui Minervois în limba lui maternă. Din păcate, franceza lui Childermass avea un accent de Yorkshire atât de puternic, încât Minervois nu reuși să înțeleagă și îl întrebă pe Strange dacă Childermass era cumva olandez.

— E drept, îi spuse Strange lui Childermass, că desenele au prea mult aerul școlii de la Roma – seamănă prea tare cu lucrările lui Palladio și Piranesi, dar n-au ce face – asta e școala pe care au urmat-o. N-ai cum să te descotorosești de instruirea primită, știi? Ca magician, cred că nu voi fi niciodată Strange, pur și simplu – am în mine prea mult din Norrell.

— Așadar, asta ați văzut pe Drumurile Regelui? zise Childermass.

— Da.

— Și ce tărâm e acela pe care îl traversează podul?

Strange îl privi ironic pe Childermass.

— Nu știi, Magicianule. Dumneata ce părere ai?

Childermass ridică din umeri.

— Presupun că e Faerie.

— Poate. Dar încep să cred că ceea ce numim noi Faerie este de fapt o mulțime de tărâmurii diferite. Am putea să-i spunem la fel de bine „Dincolo”, am fi la fel de preciși.

— Cât de departe sunt locurile acestea?

— Nu prea departe. Am ajuns acolo din Covent Garden și le-am văzut pe toate într-un ceas și jumătate.

— Și vraja e dificilă?

— Nu, nu prea.

— Îmi spunei și mie cum se face?

— Cu dragă inimă. Ai nevoie de o vrajă de revelație – eu am folosit-o pe cea a lui Doncaster. Ți mai trebuie și una de dizolvare, pentru a face suprafața oglinzii să se topească. Există nenumărate vrăji de dizolvare în cărțile pe care le-am citit, dar după părerea mea niciuna nu e bună de nimic, așa că am fost nevoit să-mi compun singur o vrajă – ți-o scriu pe ceva dacă vrei. În fine, trebuie să combini aceste două vrăji cu una mai cuprinzătoare, care să te ajute la găsirea drumului. E foarte important să faci asta, pentru că altfel nu știi cum ai mai putea ieși de acolo. Strange se opri o clipă, privindu-l pe Childermass. Mă urmărești?

— Întru totul, domnule.

— Bine. Se opri iar o clipă, apoi zise: N-ar fi oare timpul, Childermass, să pleci din serviciul lui Mr Norrell și să vii la mine? Despre aiureala asta, poziția ta de servitor, nici n-o să discutăm. Ai fi, pur și simplu, elevul și asistentul meu.

Childermass începu să râdă.

— Ha, ha! Vă mulțumesc, domnule. Vă mulțumesc! Dar încă nu mi-am încheiat socotelile cu Mr Norrell. Nu încă. Și, în plus, cred că aș fi un elev groaznic – chiar mai rău decât dumneavoastră.

Zâmbind, Strange cumpăni o clipă.

— Ai dat un răspuns bun, zise el în cele din urmă, dar nu destul de bun, mă tem. Nu cred că ești cu adevărat de partea lui Mr Norrell. Un singur magician în Anglia! O singură opinie asupra magiei! Doar nu vrei să spui că

ești de acord? În firea dumitale există cel puțin tot atât spirit de contradicție ca și în a mea. De ce nu vrei să-ți exprimi acest spirit alături de mine?

— Dar în acest caz, domnule, ar trebui să fiu de acord cu dumneavoastră, nu-i așa? Nu știu cum are să se sfârșească povestea asta dintre dumneavoastră și Norrell. Am întrebat cărțile, dar răspunsul variază. Ceea ce se va întâmpla este prea complex pentru a putea fi explicat limpede cu ajutorul cărților, iar eu nu reușesc să găsesc întrebarea potrivită. Uitați cum am să fac. Vă fac o promisiune. Dacă dumneavoastră dați greș și Mr Norrell câștigă, atunci voi pleca din serviciul lui. Voi îmbrățișa cauza dumneavoastră, mă voi lupta cu el cu toate puterile mele și voi găsi argumente care să-l contrarieze – și atunci vor fi în continuare doi magicieni în Anglia și două opinii asupra magiei. Dar dacă el dă greș și dumneavoastră câștigați, voi face același lucru cu dumneavoastră. E bine așa?

Strange zâmbi.

— Da, e bine. Întoarce-te la Mr Norrell și transmite-i complimentele mele. Spune-i că sper să fie mulțumit de răspunsurile pe care ți le-am dat. Și, dacă mai dorește să știe ceva, mă găsești acasă mâine pe la patru.

— Vă mulțumesc, domnule. Ați fost foarte sincer și deschis.

— Și de ce n-aș fi? Norrell e cel căruia îi place să țină secrete, nu eu. Nu ți-am spus nimic care nu e deja explicat în cartea mea. Peste vreo lună de zile, orice bărbat, femeie sau copil din regat va putea să o citească și să-și formeze propria opinie despre ea. Chiar nu văd ce ar putea face Norrell ca să mă împiedice.

Sălbăticie și nebunie

Martie 1816

La câteva zile după vizita la cei doi gravori, Strange îi invită la masă pe Sir Walter și pe lordul Portishead. Amândoi luaseră masa împreună cu Strange de multe ori, însă acum intrau pentru prima oară în casa lui din Piața Soho după moartea doamnei Strange. Găseau locuința schimbată mult în rău. Strange părea să fi revenit la toate vechile lui obiceiuri de burlac. Mesele și scaunele erau aproape complet îngropate sub mormane de hârtii. Capitole neterminat din cartea lui puteau fi găsite în toate colțurile casei, iar în salon începuse chiar să scrie pe tapet.

Sir Walter dădu să mute o grămadă de cărți de pe un scaun.

— Nu, nu! strigă Strange. Nu le muta! Sunt aranjate într-o anumite ordine.

— Bine, dar unde vrei să stau? făcu Sir Walter, ușor perplex.

Strange scoase un mic icnet exasperat, de parcă i se cerea un lucru de-a dreptul absurd. Mută totuși cărțile și nu se lăsă distras decât o dată, începând să citească dintr-una. După ce parcurse de două ori pasajul respectiv și notă ceva pe tapet, își reîntoarse atenția către oaspeți.

— Mă bucur că ați venit, milord, îi spuse el lui Portishead. Tot întreb lumea ce face Norrell – tot așa, îmi închipui, cum întrebă el de mine. Sper că aveți multe să-mi spuneți.

— Credeam că ți-am spus eu totul deja, se tângui Sir Walter.

— Da, da. Mi-ai spus pe unde a fost Norrell și cu cine a stat de vorbă și ce părere au miniștrii despre el, dar acum vreau să-l întreb pe înălțimea Sa despre *magie*, iar cunoștințele dumitale despre magie abia dacă ar ajunge...

— ... Să acopere zece centimetri pătrați de tapet? propuse Sir Walter.

— Întocmai. Haideti, milord. Spuneți-mi. Ce mai pune la cale Mr Norrell?

— Ei bine, spuse lordul Portishead, la cererea lordului Liverpool, lucrează la alcătuirea unei vrăji care să-l împiedice pe Napoleon Bonaparte să mai evadeze vreodată – și studiază lucrarea *Discursuri asupra Regatului Luminii și Regatului întunericului*. Crede că a făcut niște descoperiri.

— Ce face? strigă Strange alarmat. A găsit ceva nou în *Discursuri*¹³³

— A găsit ceva la pagina 72 din ediția lui Cromford. O aplicație a vrăjii pentru invocarea morții. N-am înțeles prea bine despre ce e vorba.¹³⁴ Mr Norrell pare să creadă că principiul de acolo poate fi adaptat și folosit pentru vindecarea bolilor oamenilor și animalelor – forțând boala să iasă din trup, ca și cum ar fi un demon.

— A, *asta* era! exclamă Strange ușurat. Da, da! Acum știu la ce vă referiți. Mi-am dat și eu seama de asta anul trecut, în iunie. Așa deci, de-abia acolo a ajuns Norrell? Excelent!

— Mulți au fost surprinși că nu și-a luat un alt elev după dumneavoastră, urmă lordul Portishead, și știu că a primit destul de multe cereri. Însă n-a acceptat pe nimeni. De fapt, cred că nici n-a stat de vorbă cu tinerii respectivi; nici măcar la scrisori nu cred că le-a răspuns. Standardele lui sunt atât de înalte, și nimeni nu se ridică la nivelul dumneavoastră, domnule.

Strange zâmbi.

— Nici nu mă așteptam la altceva. Abia dacă poate suporta gândul că mai există încă un magician în afară de el. Un al treilea probabil că l-ar da gata. În curând i-o voi lua înainte. În lupta pentru a hotărâ caracterul magiei englezești, taberele nu vor avea forțe egale. Va exista un singur magician norrellit și zeci de magicieni strangiți. Sau, cel puțin, cât de mulți voi fi în stare să educ. Mă gândesc să fac din Jeremy Johns un fel de anti-Childermass. Ar putea să se plimbe prin țară, căutându-i pe cei pe care Norrell și Childermass i-au convins să abandoneze studiul magiei, și să-i facă să se apuce iarăși. Am stat deja de vorbă cu câțiva tineri. Doi dintre ei sunt chiar foarte promițători. Fiul mijlociu al lordului Chaldecott, Henry Purfois, a citit foarte multe cărți de mână a patra despre magie și biografii de mână a cincea ale unor magicieni cunoscuți. E adevărat că asta face conversația cu el cam plictisitoare, dar nu e vina lui, bietul băiat. Mai e și William Hadley-Bright, unul dintre aghiotanții lui Wellington în bătălia de la Waterloo, precum și un omuleț ciudat pe nume Tom Levy, care lucrează în prezent ca profesor de dans în Norwich.

---

¹³³ Învățații care studiază magia sunt întotdeauna foarte interesați de orice noi descoperiri privind lucrările marelui Dr. Pale. Acesta ocupă un loc unic în istoria magiei englezești. Până la apariția lui Strange și a lui Norrell, fusese singurul magician practicant demn de luat în seamă care își notase vrăjile întrebuințate, spre folosul altora. E firesc, prin urmare, ca lucrările lui să fie prețuite mai mult decât oricare altele.

¹³⁴ Secole întregi, acest pasaj a fost considerat o curiozitate interesantă, dar fără valoare practică, întrucât în zilele noastre nimeni nu mai crede că moartea e o persoană ce poate fi interogată în modul sugerat de Pale.

— Profesor de dans? se încruntă Sir Walter. Crezi că o asemenea persoană ar trebui încurajată să se apuce de magie? Credeam că profesia e rezervată exclusiv gentilomilor.

— Nu văd de ce. În plus, de Levy îmi place cel mai mult. Este primul om pe care l-am întâlnit în ultimii ani care privește magia ca pe o ocupație ce trebuie savurată – și este singurul dintre cei trei care a reușit să învețe ceva magie practică. A făcut ca pervazului de colo să-i crească ramuri și frunze. Probabil că vă întrebați de ce arată așa ciudat.

— Ca să fiu sincer, zise Sir Walter, încăperea asta e atât de plină de ciudățenii, încât nici măcar n-am observat.

— Firește, Levy nu avea de gând să-l lase așa, zise Strange, dar, după ce a făcut vraja, n-a mai reușit să-i anuleze efectul – și nici eu n-am putut. Presupun că va trebui să-i spun lui Jeremy să găsească un tâmplar.

— Mă bucur mult că ai găsit atâția tineri pe gustul dumatilor, zise Sir Walter. Vin vremuri bune pentru magia englezească.

— Am primit multe cereri și de la domnișoare, zise Strange.

— Domnișoare! exclamă lordul Portishead.

— Sigur că da! Nu există niciun motiv pentru care femeile să nu studieze magia. Aceasta e doar încă una dintre aberațiile lui Norrell.

— Hmm. Văd că au început să curgă gărlă, făcu Sir Walter.

— Ce anume?

— Aberațiile lui Norrell.

— Ce vrei să spui?

— Nimic! Nimic! Nu te supăra. Dar văd că n-ai spus că ai de gând să-ți iei vreo elevă din rândul acestor domnișoare.

Strange oftă.

— E vorba de rațiuni practice, nimic mai mult. Un magician trebuie să petreacă foarte mult timp împreună cu elevii săi, citind și discutând. Dacă n-ar fi murit Arabella, atunci poate că aș fi luat și eleve. Însă așa, ar trebui să recurg la însoțitoare și la alte plictiseli pentru care n-am răbdare acum. Studiile mele sunt cele mai importante.

— Și ce fapte noi de magie aveți de gând să ne arătați, domnule Strange? întrebă lordul Portishead nerăbdător.

— Ah! Mă bucur că mă întrebați asta! M-am gândit foarte mult la acest lucru în ultima vreme. Dacă vrem ca renașterea magiei englezești să continue – sau, mai bine zis, să nu rămână doar la mâna lui Gilbert Norrell – atunci trebuie să învăț lucruri noi. Însă nu e deloc ușor să găsești magie

nouă. Aș putea să merg pe Drumurile Regelui și să ajung în ținuturile acelea unde magia e o stare firească și nu o excepție.

— Doamne sfinte! exclamă Sir Walter. Nu începe iar cu asta! Ți-ai pierdut mințile? Credeam că suntem de acord că Drumurile Regelui sunt mult prea primejdioase ca să justifice...

— Da, da! Cunosc foarte bine părerile dumitale. Mi-ai ținut destule predici pe marginea acestui subiect. Dar nu m-ai lăsat să termin! Vorbeam numai despre posibilitățile pe care le am. N-am să merg pe Drumurile Regelui. Mi-am dat cuvântul că nu o voi face soției... Arabellei.

O clipă nimeni nu mai spuse nimic.¹³⁵ Strange oftă, întunecându-se la chip. Era limpede că se gândește la altceva – sau altcineva.

Sir Walter spuse liniștit:

— Am prețuit întotdeauna nespus judecata doamnei Strange. Cel mai bun lucru e să-i urmezi sfatul. Strange, să știi că te înțeleg – e firesc să-ți dorești să descoperi noi feluri de magie – orice învățat și-ar dori asta – dar nu crezi că singurul mod neprimejdios de a învăța magie este să o cauți în cărți?

— Dar nu am cărți! exclamă Strange. Doamne sfinte! Promit să fiu cuminte și să stau acasă ca o fată bătrână dacă guvernul dă o lege prin care să-l oblige pe Norrell să-mi pună la dispoziție biblioteca lui! Însă, cum guvernul nu-mi va face această favoare, n-am de ales, trebuie să-mi sporesc cunoștințele așa cum pot.

— Ce veți face, deci? întrebă lordul Portishead.

— Voi invoca un spiriduș, zise Strange simplu. Am făcut deja câteva încercări.

— Dar nu spune Norrell că invocarea spiridușilor e un lucru teribil de primejdios? întrebă Sir Walter.

— Puține sunt lucrurile pe care Mr Norrell nu le consideră teribil de primejdioase, zise Strange pe un ton iritat.

— E adevărat. Sir Walter era mulțumit. La urma urmei, invocarea spiridușilor fusese folosită mult timp în magia englezească. Toți *Aureații* făcuseră asta și toți *Argentinii* își doriseră să reușească.

---

¹³⁵ Mulți dintre noi suntem înclinați să ne opunem restricțiilor pe care ni le impun prietenii sau rudele, însă, dacă avem nenorocul de a pierde pe cineva drag, ei bine, ce diferență! Atunci restricția devine o promisiune sacră.

— Dar sunteți sigur că se poate, domnule? întrebă lordul Portishead. Majoritatea autorităților spun că spiridușii nu mai vizitează Anglia aproape deloc în zilele noastre.

— Într-adevăr, asta se crede în general, fu de acord Strange, dar sunt aproape sigur că am întâlnit un spiriduș în noiembrie 1814, cam cu o lună sau două înainte să plec de sub tutela lui Mr Norrell.

— Chiar așa? exclamă lordul Portishead.

— Nu mi-ai povestit niciodată, zise Sir Walter.

— N-am putut să suflu o vorbă. Ca să-mi păstrez poziția de elev al lui Norrell am fost nevoit să țin sub tăcere toată întâmplarea. Norrell ar fi făcut o criză dacă i-aș fi sugerat măcar așa ceva.

— Și cum arăta, domnule Strange? întrebă lordul Portishead.

— Spiridușul? Nu știu. Nu l-am văzut. L-am auzit doar cântând. Mai era cineva de față care cred că l-a văzut și l-a auzit. Gândiți-vă cât de mult așa avea de învățat de la o asemenea persoană! Niciun magician, viu sau mort, nu mi-ar putea dezvălui atâtea. Spiridușii reprezintă întruchiparea dorințelor celor mai fierbinți ale magicienilor. Magia e starea lor naturală! Cât despre dezavantaje, ei bine, nu există decât unul singur – anume că habar n-am cum să procedez. Am făcut zeci de vrăji, am încercat toate lucrurile pe care le-am auzit sau le-am citit, și degeaba. Zău dacă înțeleg de ce se străduiește atât de mult Norrell să condamne un lucru pe care oricum nimeni nu-l poate realiza. Milord, presupun că nu cunoașteți vrăji pentru invocarea spiridușilor?

— Ba cunosc o grămadă, zise lordul Portishead, dar sunt convins că le-ați încercat deja pe toate, domnule Strange. Sperăm cu toții că dumneavoastră veți putea reconstrui ceea ce s-a pierdut.

— Ah! oftă Strange. Uneori mă gândesc că nu s-a pierdut nimic. Adevărul e că totul e ascuns în biblioteca de la Hurtfew.

— Ai spus că mai era cineva de față atunci, care l-a văzut și l-a auzit pe spiriduș? întrebă Sir Walter.

— Da.

— Și înțeleg că nu e vorba de Norrell?

— Nu.

— Prea bine. Ce-a spus această persoană?

— Era... confuză. Avea impresia că vede un înger, dar, din cauza stilului său de viață și a felului în care îi lucra mintea, nu a considerat această

întâmplare ceva foarte ieșit din comun. Vă cer iertare, dar discreția mă împiedică să spun mai multe.

— Da, da! Sigur că da! Însă această persoană a văzut spiridușul. De ce?

— A, știi de ce. Avea ceva special care îl făcea să poată vedea spiridușii.

— Și nu te poți folosi cumva de acest ceva?

Strange cumpăni un timp.

— Nu văd cum aș putea să fac asta. E vorba de ceva absolut întâmplător, tot așa cum unii oameni au ochi albaștri, iar alții căprui. Se mai gândi o clipă, apoi urmă: Dar poate că nu. Poate că ai dreptate. Nu e o idee chiar atât de rea, dacă stau să mă gândesc. Să ne aducem aminte *de Aureați! Unul* dintre ei semănau mult cu spiridușii, sălbatici și nebuni cum erau! Să ne gândim la Ralph Stokesey și la slujitorul lui spiriduș, Col Tom Blue! Pe vremea când Stokesey era tânăr, cei doi erau la fel de smintiți. Poate că sunt un magician prea cuminte, prea *domestic*. Dar *cum* să fac să devin puțin nebun? Văd în fiecare zi nebuni pe stradă, dar nu m-am întrebat niciodată cum au înnebunit. Poate că ar trebui să mă plimb prin mlaștini singuratice și pe coaste pustii. Asta fac în general nebunii – cel puțin în romane și piese de teatru. Poate că regiunile sălbatice ale Angliei mă vor face să înnebunesc.

Strange se ridică și se duse la fereastra salonului, ca și cum s-ar fi așteptat să vadă afară una dintre regiunile sălbatice ale Angliei – dar nu văzu decât priveliștea obișnuită a Pieței Soho muiate de ploaie.

— Cred că mi-ai dat o idee bună, Pole.

— Eu? strigă Sir Walter, oarecum speriat de întorsătura pe care o luase observația lui. Nici prin cap nu mi-a trecut să sugerez așa ceva!

— Dar, domnule Strange, începu cu blândețe lordul Portishead, nu puteți să vă gândiți cu adevărat la așa ceva. Cum, un om atât de erudit ca dumneavoastră să devină un... un vagabond? Trebuie să vă spun, domnule, că e un gând cât se poate de șocant.

Strange își încrucișă brațele la piept, mai aruncă o privire pe fereastră și spuse:

— Ei bine, n-am să plec astăzi. Apoi pe buze i se întipări surâsul lui autoironie; semăna acum destul de bine cu Strange cel de odinioară. Voi aștepta, spuse el, să se oprească ploaia.¹³⁶

---

¹³⁶ Până și John Uskglass, care avea trei regate de cârmuit și toată magia Angliei de controlat, avea obiceiul să plece din când în când în călătorii lungi și misterioase. În 1241 și-a părăsit castelul din Newcastle într-un fel misterios, cunoscut doar magicienilor. I-a spus unui servitor că va fi găsit dormind pe o bancă, în fața focului, în

Istoria și practica magiei englezești

Aprilie-sfârșitul lui septembrie 1816

Prietenii lui Strange aflară cu bucurie că acesta nu avea de gând să renunțe la confortul casei sale, la venitul lui substanțial și la servitori ca să plece ca țigani prin vânt și ploaie, însă foarte puțini dintre ei acceptau cu inima ușoară noile lui metode. Aveau motive întemeiate să creadă că pierduse orice simț al măsurii și că era gata să se afunde în magie de tot soiul. Promisiunea pe care i-o făcuse Arabellei îl ținea departe, deocamdată, de Drumurile Regelui, însă, în ciuda avertismentelor lui Sir Walter, vorbea întruna despre John Uskglass și supușii lui spiriduși.

Înainte de sfârșitul lunii aprilie, cei trei noi elevi ai lui Strange, onorabilul Henry Purfois, William Hadley-Bright și Tom Levy, profesorul de dans, își găsiseră locuințe în apropiere de Piața Soho. Se duceau în fiecare zi acasă la Strange ca să învețe magie. Între două lecții, Strange lucra la carte și făcea vrăji pentru armată și pentru compania East India. Primi de asemenea solicitări din partea Corporației Liverpool și a Societății Comercianților din Bristol.

Faptul că Strange primea în continuare solicitări din partea unor instituții oficiale – și, de fapt, din partea oricui – îl înfuria atât de rău pe Mr Norrell, încât se duse să i se plângă lordului Liverpool, prim-ministrul.

Lordul Liverpool, însă, nu se arătă înțelegător.

ziua următoare.

A doua zi, servitorul și toți curtenii l-au căutat pe Rege pe banca din fața focului, însă acesta n-a apărut. L-au căutat în fiecare dimineață și în fiecare seară, dar fără folos.

William, contele de Lanchester, a preluat cărmuirea în locul Regelui și multe decizii au fost amânate „până când Regele se va întoarce”. Însă, pe măsură ce trecea timpul, mulți începură să creadă că el nu se va mai întoarce niciodată. Apoi, la un an și o zi după plecare, Regele a fost găsit dormind pe banca din fața focului.

Nu părea să-și dea seama că se întâmplase ceva ciudat și nu a spus nimănui unde fusese. Nimeni n-a îndrăznit să-l întrebe dacă intenționase de la bun început să stea plecat atât de mult timp sau dacă se întâmplase ceva îngrozitor.

William de Lanchester l-a chemat pe servitor și l-a pus să-i repete cu exactitate ce-i spusese Regele la plecare. Era oare posibil să fi spus că va fi plecat vreme de un an și o zi?

Poate, a spus servitorul. Regele vorbea în general destul de încet. Era foarte posibil să nu fi auzit el bine.

— Generalii sunt liberi să facă ce vor, Mr Norrell. Guvernul nu se amestecă în chestiuni militare, după cum știți foarte bine.¹³⁷ Generalii se folosesc de ani de zile de serviciile lui Strange și nu văd de ce ar trebui să renunțe la ele pur și simplu pentru că dumneavoastră v-ați certat cu el. Cât despre Compania East India, am înțeles că reprezentanții ei au apelat întâi la dumneavoastră, dar ați refuzat să-i ajutați.

Mr Norrell începu să clipească agitat.

— Munca pe care o depun pentru guvern – pe care o depun pentru dumneavoastră, milord – îmi ia atât de mult timp! Conștiința nu mă lasă să o neglijez de dragul unei companii private.

— Și vă rog să mă credeți, Mr Norrell, că vă suntem recunoscători. Și totuși, cred că nu e cazul să vă explic cât de important este succesul Companiei East India pentru prosperitatea întregii națiuni, iar această companie are mare nevoie de un magician. Flote întregi cad pradă furtunilor; teritorii vaste trebuie administrate și trupele de care dispune compania sunt hărțuite permanent de tot felul de prinți și bandiți indieni. Domnul Strange se ocupă de controlarea vremii în jurul Capului Bunei Speranțe și în Oceanul Indian și le dă sfaturi despre folosirea eficientă a magiei în teritoriile ostile. Directorii Companiei East India cred că experiența acumulată de domnul Strange în Peninsula Iberică se va dovedi neprețuită. Și astfel vedem încă o dată cât de mare e nevoia de magicieni în Marea Britanie. Mr Norrell, așa sânguincios cum sunteți, nu puteți să fiți pretutindeni și să faceți totul – și nimeni nu așteaptă asta de la dumneavoastră. Am auzit că domnul Strange și-a luat niște elevi. Mi-ar face nespuse de multă plăcere să aflu că aveți de gând să-i urmați exemplul.

În ciuda asentimentului lordului Liverpool, educarea celor trei noi magicieni, Henry Purfois, William Hadley-Bright și Tom Levy, înainta la fel de greoi ca și cea a lui Strange însuși, realizată cu șase ani înainte. Singura diferență era că, dacă Strange avusese de luptat cu caracterul evaziv al lui Norrell, cei trei tineri sufereau în mod constant din pricina dispoziției proaste și a agitației lui Strange.

La începutul lunii iunie, primul volum din *Istoria și practica magiei englezești* era gata. Strange îi dădu manuscrisul domnului Murray, iar a

---

¹³⁷ Acest lucru nu era deloc adevărat. Nemulțumirea cea mare a ducelui de Wellington în timpul războiului din Spania fusese tocmai că guvernul se amesteca în mod constant în treburile lui.

doua zi, fără să surprindă pe nimeni, le spuse lui Henry Purfois, William Hadley-Bright și Tom Levy că trebuie să-și amâne studiile pe termen nedefinit, întrucât el se hotărâse să plece în străinătate.

— Găsesc că e o idee excelentă! spuse Sir Walter când Strange îi spuse și lui ce avea de gând. Peisaje noi, lume nouă – cred că este exact ce-ți trebuie. Du-te! Du-te!

— Nu crezi că e prea curând? întrebă Strange îngrijorat. Dacă plec, Londra va rămâne în mâinile lui Norrell, ca să zic așa.

— Crezi că avem memoria atât de scurtă? Ei bine, vom încerca din răspuțeri să nu te uităm în câteva luni. În plus, cartea ta va apărea în curând și vom avea ceva care să ne amintească ce rău e fără dumneata.

— E adevărat. Mai e și cartea. Lui Norrell îi vor trebui câteva luni ca să combată patruzeci și șase de capitale, iar eu mă voi întoarce cu mult timp înainte să isprăvească.

— Unde vrei să te duci?

— În Italia, cred. Țările din sudul Europei m-au atras dintotdeauna. Când eram în Spania, m-a impresionat adesea frumusețea peisajelor – de fapt, cred că m-ar fi impresionat foarte mult dacă n-ar fi fost pline de soldați și de fum de praf de pușcă.

— Sper că-mi vei scrie din când în când. Ca să-mi trimiți impresiile dumitale.

— O! Nu te teme, n-am de gând să te cruț. E dreptul oricărui călător să-și verse frustrarea pentru orice mic neajuns în scrisori către prietenii lui. Fii sigur că-ți voi povesti totul în amănunt.

Așa cum se întâmpla adesea în ultima vreme, Strange se întunecă dintr-odată la față. Dispoziția lui veselă și ironică se risipi într-o clipă și rămase privind încruntat găleata de cărbuni.

— Mă întrebam dacă ai putea... zise el în cele din urmă. Adică vreau să te rog... Oftă, exasperat de propria ezitare. Vrei să-i transmiți un mesaj lui lady Pole din partea mea? Ți-aș fi foarte recunoscător. Arabellei i-a fost tare dragă înălțimea Sa; știu că n-ar fi vrut să plece din Anglia fără să-i trimit măcar o vorbă lui lady Pole.

— Sigur că da. Ce să-i spun?

— Ah! Transmite-i doar urările mele sincere de însănătoșire grabnică. Sau ce crezi dumneata că e bine. Nu contează ce anume îi spui, dar să-i explici că mesajul vine din partea soțului Arabellei. Aș vrea ca înălțimea Sa să știe că soțul prietenei sale n-a uitat-o.

— O voi face cu dragă inimă, zise Sir Walter. Îți mulțumesc.

Strange se așteptase întrucâtva ca Sir Walter să-l invite să stea el însuși de vorbă cu lady Pole, dar nu se întâmplă așa. De fapt, nu se știa nici măcar dacă înălțimea Sa se mai afla în casa de pe strada Harley. Prin oraș circula zvonul că Sir Walter o trimisese la țară.

Strange nu era singurul doritor de călătorii în străinătate. Ideea ajunsese foarte la modă în ultima vreme. Războiul cu Bonaparte îi ținuse pe britanici prea mult timp ținuiți în insulă. Prea mult timp fuseseră nevoiți să-și satisfacă pofta de a vedea locuri și personaje noi prin drumetrii în Munții Scoției, la Lacuri sau la Derbyshire Peak. Acum, că se terminase războiul, puteau să plece pe continent, să vadă munți și plaje cu totul diferite. Puteau să vadă cu ochii lor faimoasele opere de artă pe care până atunci nu le admiraseră decât în albume. Unii plecau în străinătate cu speranța de a descoperi că viața pe continent e mai ieftină decât acasă. Alții fugeau de datorii sau scandaluri, iar alții, printre care se număra și Strange, plecau în căutarea unei liniști de care nu aveau parte în Anglia.

Jonathan Strange către John Segundus
Bruxelles

12 iunie 1816

Din câte îmi dau seama, sunt cam cu o lună în urma lordului Byron.¹³⁸ În toate orașele în care poposim descoperim hangii, curieri, funcționari, cetățeni, servitori și doamne de toate soiurile și din toate păturile sociale ce par să aibă mințile oarecum afectate de scurta întâlnire cu înălțimea Sa. Și, cu toate că tovarășii mei de drum se grăbesc să le spună tuturor că sunt o ființă îngrozitoare, un magician englez, e limpede că nici nu mă pot compara cu un poet englez; prin urmare, oriunde ajung mă bucur de reputația – cu totul nouă pentru mine – a unui englez liniștit și de treabă, care nu face scandal și nu provoacă neplăceri nimănui...

---

¹³⁸ Lordul Byron a părăsit Anglia în aprilie 1816, alungat de datorii copleșitoare, acuzații de cruzime față de soția sa și de zvonurile că și-ar fi sedus propria soră.

În anul acela a fost o vară stranie, sau, mai bine zis, n-a fost deloc vară. Iarna își prelungise stăpânirea chiar și în luna august. Soarele aproape că nu ieșea deloc din norii cenușii ce acopereau cerul; un vânt mușcător biciuia străzile orașelor și ofilea recoltele pe câmp; toată Europa era bătută de rafale de ploaie și grindină, însuflețite ocazional de tunete și fulgere. Din multe puncte de vedere era chiar mai rău decât iarna; zilele lungi le răpiseră oamenilor consolarea dată de întunericul ce ar fi ascuns vederii, pentru o vreme, mizeria de afară.

Londra era pe jumătate pustie. Parlamentul se dizolvase și parlamentarii plecaseră cu toții la țară, ca să poată privi ploaia în liniște. Aflat la Londra, domnul John Murray, editorul, ședea acasă la el, pe strada Albermarle. De obicei, saloanele domnului Murray erau cele mai însuflețite din Londra – pline de poeți, esești, critici și alte personalități de seamă din lumea literară a regatului. Însă aceste personalități de seamă plecaseră la țară. Ploaia bătea în fereastră și vântul gemea pe coș. Domnul Murray mai puse niște cărbuni pe foc, apoi se așeză la birou să treacă în revistă corespondența zilei. Lua pe rând fiecare scrisoare și o ducea în dreptul ochiului stâng (căci cu dreptul nu vedea absolut deloc).

Întâmplarea făcu să aibă în ziua aceea două scrisori de la Geneva, din Elveția. Prima era de la lordul Byron, care se plângea de Jonathan Strange, iar a doua era de la Strange, care se plângea de Byron. Cei doi se întâlniseră de câteva ori acasă la domnul Murray, dar până acum nu ajunseseră niciodată să se cunoască mai bine. Strange îi făcuse o vizită lui Byron la Geneva cu vreo două săptămâni în urmă, vizită deloc încununată de succes.

Strange (a cărui stare de spirit actuală îl făcea să prețuiască nespun instituția căsătoriei și tot ce pierduse odată cu Arabella) era tulburat din pricina vieții casnice a lui Byron. „L-am găsit pe înălțimea Sa la frumoasa lui vilă aflată pe malul lacului. Nu era singur. Împreună cu el mai erau un poet pe nume Shelley, doamna Shelley și o altă tânără – o fetișcană, de fapt – care își spunea doamna Clairmont și a cărei relație cu cei doi bărbați n-am înțeles-o. Dacă știți, vă rog să nu-mi spuneți. Mai era acolo și un tânăr ciudat care vorbea numai aiureli – un anume domn Polidori.”

Lordul Byron, pe de altă parte, avea obiecții legate de îmbrăcămintea lui Strange. „Poartă doliu. Soția lui a murit de Crăciun, nu-i așa? Dar poate crede că negrul îi dă un aer mai misterios și vrăjitoresc.”

După valul inițial de antipatie reciprocă, cei doi ajunseseră pe nesimțite să se certe pe teme politice. Strange scria: „Nu știu prea bine cum s-a

întâmplat, dar aproape imediat am început să discutăm despre bătălia de la Waterloo – o alegere foarte neinspirată, având în vedere că eu sunt magicianul ducelui de Wellington, iar ei îl urăsc cu toții pe Wellington și-l idolatrizează pe Bonaparte. Doamna Clairmont, cu toată impertinența celor optsprezece ani ai săi, m-a întrebat dacă nu mi-e rușine că am contribuit la decăderea unei ființe atât de sublime. I-am spus că nu.“

Byron scria: „E un partizan înflăcărat al ducelui de W. Spre binele tău, dragul meu Murray, sper că ce a scris e mai interesant decât el, ca persoană.”

Strange încheia astfel: „Lumea are niște idei atât de ciudate despre magicieni. Mi-au cerut să le povestesc despre *vampiri*.”

Domnul Murray se întristă aflând că cei doi scriitori ai lui nu se simpatizau, dar se gândi că acest lucru era, probabil, inevitabil, dată fiind reputația de certăreți a amândurora: Strange era faimos pentru conflictul cu Norrell, iar Byron era în conflict cu aproape toată lumea.¹³⁹

După ce termină de citit scrisorile, domnul Murray se gândi să coboare puțin până la librărie. Tipărise un număr foarte mare de exemplare din cartea lui Jonathan Strange și era nerăbdător să afle cum mergeau vânzările. Librăria era în grija unui om pe nume Shackleton, a cărui înfățișare corespundea de minune meseriei pe care o practica. Era făcut să vândă cărți – cu siguranță n-ar fi fost potrivit ca negustor de mărunțișuri sau de pălării, căci aceștia trebuie să fie mai eleganți decât clienții lor – însă printre cărți se potrivea perfect. Era un om fără vârstă, uscățiv, prăfuit și plin de mici pete de cerneală. Avea un aer de om învățat și ușor absent. Pe nas avea o pereche de ochelari, în spatele urechii un toc și pe cap o perucă pe jumătate despletită.

— Shackleton, câte exemplare din cartea lui domnului Strange s-au vândut azi? întrebă domnul Murray.

— Vreo șaizeci sau șaptezeci, cred.

— Excelent! făcu domnul Murray.

---

¹³⁹ În ciuda aparentei antipatii dintre cei doi, Strange trebuie să-l fi impresionat într-un fel pe Byron. În următorul poem pe care l-a scris, *Manfred*, început în luna septembrie sau octombrie a aceluiași an, e vorba despre un magician. E drept că Manfred nu-i seamănă prea mult lui Strange (sau, cel puțin, nu lui Strange cel respectabil care-i plăcuse atât de puțin lui Byron). Eroul poemului pare mai degrabă croit după chipul lui Byron însuși, cu obsesiile și ura lui față de propria persoană, cu semeția lui disprețuitoare față de semenii lui, cu ideile lui legate de tragedia imposibilă și de dorințe misterioase. Și totuși, Manfred e un magician care își petrece timpul invocând spiritele aerului, ale pământului, ale focului și ale apei și cerându-le să-i vorbească. S-ar zice că Byron, după ce cunoscuse un magician de care fusese dezamăgit, a creat un altul care să-i fie pe plac.

Shackleton se încruntă și își ridică puțin ochelarii.

— Da, așa s-ar zice, nu?

— Ce vrei să spui?

Shackleton își luă tocul de după ureche.

— Foarte multă lume a venit de două ori, cumpărând de fiecare dată câte un exemplar.

— Și mai bine! În ritmul acesta, vom depăși în curând vânzările *Corsarului* lordului Byron! În ritmul acesta, va fi nevoie să scoatem o nouă ediție la sfârșitul săptămânii viitoare! Apoi, observând că Shackleton era tot încruntat, domnul Murray adăugă: Și ce-i rău în asta, mă rog? Probabil că vor să le dăruiască prietenilor.

Shackleton clătină din cap; șuvițele despletite din perucă se legănară.

— E ciudat. Nu s-a mai întâmplat niciodată așa ceva.

În clipa aceea, ușa librăriei se deschise și intră un tânăr. Era mic de statură și pipiriu. Avea trăsături regulate și, la drept vorbind, ar fi fost destul de chipeș dacă soarta nu l-ar fi năpăstuit cu o fire atât de ciudată. Era unul dintre acei oameni ale căror idei sunt prea vii pentru a sta închise în interiorul minții lor, astfel că se revarsă în lume, spre consternarea celor din jur. Vorbea singur și expresia feței i se schimba neîncetat. Reușea, într-o singură clipă, să pară și surprins, și insultat, și hotărât, și furios – emoții ce erau, probabil, urmarea conversațiilor pline de însuflețire pe care le purta cu persoanele imaginare din mintea lui.

În prăvălii, mai ales în cele londoneze, intră adesea tot felul de lunatici care fac scandal, așa că domnul Murray și Shackleton deveniră imediat atenți la noul sosit. Iar temerile lor nu fură deloc potolite atunci când tânărul îl fixă pe Shackleton cu ochii lui strălucitor de albaștri și urlă:

— Bine vă mai tratați clienții, n-am ce zice! Frumoasă purtare, zău așa! Apoi se întoarse către domnul Murray și-i spuse: Ascultați-mă pe mine, domnule! Nu cumva să cumpărați cărți de aici. Sunt niște mincinoși și niște hoți!

— Hoți și mincinoși? zise domnul Murray. Vă înșelați, domnule. Sunt sigur că vă putem convinge de asta.

— Ha! făcu tânărul, apoi îi aruncă o privire șireată: Înțelesese acum că domnul Murray nu era, așa cum crezuse el, un alt client.

— Eu sunt proprietarul, îi explică domnul Murray grăbit. Aici nu furăm banii nimănu. Vă rog să-mi spuneți ce s-a întâmplat și vă voi ajuta cu plăcere. Sunt sigur că e vorba de o neînțelegere.

Însă vorbele politicoase ale domnului Murray nu avură câtuși de puțin darul de a-l potoli pe tânăr. Strigă:

— Negați, domnule, că această editură lucrează cu un ticălos de magician de cea mai joasă speță – un magician pe nume Strange?

Domnul Murray încercă să-i explice că Strange era, într-adevăr, unul dintre autorii pe care îi publica, însă tânărul nu-l lăsă să termine.

— Negați, domnule, că domnul Strange și-a vrăjit cărțile, făcându-le să dispară, obligând lumea să cumpere încă un exemplar? Și încă unul?! Apoi, gesticulând cu degetul în direcția lui Shackleton și cu o privire vicleană: Parcă văd că ai să spui că nu mă mai ții minte!

— Ba nu, domnule. Vă țin minte foarte bine. Ați fost printre primii care au cumpărat un exemplar din *Istoria și practica magiei englezești*, apoi v-ați întors să mai cumpărați unul după vreo săptămână.

Tânărul făcu ochii mari.

— Am fost nevoit să mai cumpăr unul! strigă el indignat. Cel dintâi a dispărut!

— A dispărut? întrebă domnul Murray, nedumerit. Dacă v-ați pierdut cartea, domnule... Aăă, regret nespus că vi s-a întâmplat asta, dar nu înțeleg ce vină are librarul.

— Numele meu, domnule, este Green. Și nu mi-am pierdut cartea. Cartea a dispărut. De două ori. Domnul Green oftă adânc, ca un om care descoperă că are de-a face cu nebuni sau debili mintal. Am dus prima carte acasă, începu el să explice, și am pus-o pe masă, pe capacul unei cutii în care îmi țin briciurile și celelalte ustensile pentru ras. Aici domnul Green mimă gestul așezării cărții pe cutie. Am pus ziarul peste carte și deasupra sfeșnicul meu de alamă și un ou.

— Un ou? spuse domnul Murray.

— Un ou fiert tare! Dar, când m-am întors – la nici zece minute după aceea – ziarul se afla direct pe cutie, iar cartea dispăruse! Cu toate astea, oul și sfeșnicul se aflau exact unde le lăsasem. Ei bine, peste o săptămână am venit și am mai cumpărat un exemplar – așa cum a spus și vânzătorul. L-am dus acasă. L-am pus pe polița căminului, împreună cu *Dicționarul Cooper de chirurgie practică* și am așezat deasupra ceainicul. Însă, când am făcut ceai, am mișcat din greșeală amândouă volumele, care au căzut în coșul cu rufe de spălat. Luni, Jack Boot – servitorul meu – a pus lenjeria murdară în coș. Marți a venit spălătoreasă să ia rufe, dar, când a scos cearșafurile din coș,

Dicționarul Cooper de chirurgie practică era acolo, la fundul coșului, dar *Istoria și practica magiei englezești* dispăruse!

Această relatare, ce sugera că în casa domnului Green lucrurile erau organizate într-un chip destul de excentric, părea să ofere șansa unei explicații.

— Oare nu cumva ați pus cartea în altă parte? încercă domnul Shackleton.

— Poate că spălătoreasă a luat-o odată cu cearșafurile? sugeră domnul Murray.

— Nu, nu! exclamă domnul Green.

— Poate că a luat-o cineva cu împrumut? Sau a mutat-o din loc? sugeră Shackleton.

Domnul Green părea uimit.

— Cine să fi făcut asta? întrebă el.

— Nu... nu știu. Poate doamna Green? Sau servitorul?

— Nu există nici o doamnă Green! Locuiesc singur! Nu mai e decât Jack Boot, iar Jack Boot nu știe să citească!

— Atunci un prieten?

Domnul Green părea pe cale să nege că avusese vreodată prieteni.

Domnul Murray oftă.

— Shackleton, dă-i domnului Green un alt exemplar și banii pentru al doilea pe care l-a cumpărat. Apoi, către domnul Green: Mă bucur că v-a plăcut atât de mult cartea, încât vreți să mai cumpărați un exemplar.

— Mi-a plăcut?! strigă domnul Green, mai uluit decât oricând. N-am nici cea mai vagă idee dacă mi-a plăcut sau nu! N-am apucat nici măcar să o deschid.

După ce plecă, domnul Murray mai rămase o vreme în librărie, făcând glume despre coșuri cu rufe murdare și ouă fierte tari, însă domnul Shackleton (căruia, în general, îi plăceau glumele la fel de mult ca oricui) nu se amuza deloc. Părea îngrijorat și repetă de mai multe ori că se petrecea ceva ciudat.

O jumătate de ceas mai târziu, domnul Murray se afla în camera lui de la etaj, privind lung cărțile din bibliotecă. Ridicând ochii, îl văzu pe Shackleton.

— S-a întors, zise Shackleton.

— Cum?

— Green. Iar și-a pierdut cartea. O avea în buzunarul drept al hainei, dar până să ajungă pe strada Great Pulteney, cartea dispăruse. Firește, i-am spus că Londra e plină de hoți de buzunare, dar trebuie să recunoașteți...

— Da, da! Lasă asta! îl întrerupse domnul Murray. A dispărut și exemplarul meu! Uite! Îl pusesem aici, între *Flim-Flams* a lui d'Israeli și *Emma* a domnișoarei Austen. Se vede locul liber. Ce se întâmplă, Shackleton?

— E magie, zise Shackleton ferm. Mă gândesc la asta de ceva vreme și cred că Green are dreptate. S-a făcut o vrajă ce acționează asupra cărților și asupra noastră.

— O vrajă! zise domnul Murray cu ochii mari. Da, presupun că asta trebuie să fie. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată să simt efectele magiei în mod direct și nici nu-mi doresc să repet experiența prea curând. E o senzație stranie și foarte neplăcută. De unde să știi ce să faci dacă nimic nu e cum ar trebui să fie?

— Ei bine, zise Shackleton, dacă aș fi în locul dumneavoastră aș începe prin a-i întreba pe ceilalți librari dacă și cărțile pe care le-au vândut ei dispar; astfel vom ști măcar dacă problema e una generală sau dacă ne afectează numai pe noi.

Sfatul părea bun. Prin urmare, lăsând librăria în grija ajutorului lor, domnul Murray și Shackleton își puseră pălăriile și ieșiră în vânt și ploaie. Cea mai apropiată librărie era cea a lui Edwards și Skittering, în Piccadilly. Ajunși acolo, fură nevoiți să se dea la o parte ca să-i facă loc unui lacheu în livrea albastră, care tocmai ieșea din prăvălie cu un teanc mare de cărți.

Domnul Murray abia avu timp să-și dea seama că atât lacheul, cât și livreaua îi păreau cunoscute, când acesta dispăru, grăbit.

Înăuntru îl găsiră pe domnul Edwards adâncit în conversație cu John Childermass. Domnul Edwards se întoarse către Murray și Shackleton cu o expresie vinovată pe chip, dar Childermass era la fel ca întotdeauna.

— O, domnule Murray! zise el. Mă bucur să vă văd, domnule. M-ați scutit de un drum prin ploaie.

— Ce se petrece aici? întrebă domnul Murray. Ce faceți?

— Ce facem? Mr Norrell cumpără niște cărți, atâta tot.

— Ha! Dacă stăpânul dumitale are de gând să desființeze cartea domnului Strange cumpărând toate exemplarele, atunci va fi dezamăgit. Mr Norrell e un om bogat, dar chiar și averea lui se va isprăvi până la urmă; iar eu pot tipări cărți la fel de repede cum le poate el cumpăra.

— Nu, zise Childermass. Nu puteți.

Domnul Murray se întoarse către domnul Edwards.

— Robert, Robert! De ce îi lași să te tiranizeze în felul acesta?

Bietul domn Edwards părea tare nefericit.

— Îmi pare rău, domnule Murray, dar cărțile dispăreau cu toatele. Am fost nevoit să dau banii înapoi la cel puțin treizeci de persoane. Eram pe cale să pierd o sumă importantă. Însă acum, Mr Norrell s-a oferit să cumpere toate exemplarele din cartea lui Strange pe care le mai am, la un preț convenabil, așa că...

— Convenabil? strigă Shackleton, nemaiputând suporta. Convenabil? Aș vrea să știu și eu ce e convenabil în toată afacerea asta! Cine credeți că face cărțile să dispară?

— Chiar așa! Întări domnul Murray. Apoi, către Childermass: Sper că nu negați că toate astea sunt opera lui Norrell?

— Nu, nu. Dimpotrivă. Mr Norrell e nerăbdător să se declare răspunzător. Are o listă întregă de motive pentru felul în care a procedat, motive pe care le va dezvălui cu plăcere oricui e dornic să-l asculte.

— Și care ar fi aceste motive? Întrebă domnul Murray cu răceală.

— Ah, cele obișnuite, presupun, zise Childermass, acum ușor evaziv. Veți primi o scrisoare ce explică totul.

— Și crezi că asta va fi destul? O scrisoare prin care să-mi ceară scuze?

— Scuze? Mă îndoiesc că ceea ce veți primi vor fi scuze.

— Am de gând să vorbesc cu avocatul meu, zise domnul Murray, chiar astăzi.

— Firește. Nici nu ne așteptam la altceva. Însă trebuie să știți că Mr Norrell nu intenționează câtuși de puțin să vă provoace pierderi financiare. De îndată ce îmi veți putea spune exact cât ați cheltuit cu publicarea cărții domnului Strange, am autorizația să vă ofer un cec care va acoperi întreaga sumă.

Lucrurile luaseră o întorsătură neașteptată. Domnul Murray ezita între dorința de a-i da o replică usturătoare lui Childermass și conștiința faptului că din cauza lui Norrell pierduse o mulțime de bani, pe care cinstit ar fi fost să-i primească înapoi.

Shackleton îl înghionti discret pe domnul Murray, îndemnându-l pe tăcute să nu se pripească.

— Și profitul? Întrebă domnul Murray, încercând să mai câștige puțin timp.

— Ah, vreți așadar să fie luat și acesta în considerare? De fapt, așa ar fi și corect. Dați-mi voie să vorbesc cu Mr Norrell, făcu Childermass și, cu o plecăciune, ieși din prăvălie.

Domnul Murray și Shackleton nu aveau de ce să mai rămână acolo. De îndată ce ieșiră pe stradă, domnul Murray se întoarse către Shackleton și-i spuse:

— Du-te pe strada Thames... (Acolo se afla depozitul de cărți al domnului Murray.)... Și vezi dacă a mai rămas ceva din stocul cărților domnului Strange. Nu-l lăsa pe Jackson să te ducă cu vorba. Spune-i să ți le arate. Mai spune-i și că vreau să le numere și să-mi trimită rezultatul într-o oră.

Când domnul Murray ajunse înapoi pe strada Abelmarle, găsi în librărie trei tineri ce așteptau. În clipa când îl văzură, cei trei își închiseră cărțile, îl înconjurară imediat și prinseră să vorbească în același timp. Domnul Murray presupuse, în chip firesc, că veniseră din același motiv ca și domnul Green. Cum doi dintre ei erau foarte înalți și toți trei se manifestau într-un chip gălăgios și indignat, îl apucă frica și-i făcu semn băiatului de prăvălie să fugă după ajutor. Acesta însă rămase țintuit locului, privind desfășurarea evenimentelor cu viu interes.

Câteva exclamații mai violente ale tinerilor, ca: „Ticălos disperat!” sau „Secătură îngrozitoare!”, nu avură darul de a-l liniști pe domnul Murray, dar după numai câteva clipe acesta începu să înțeleagă că ținta atacurilor verbale nu era el, ci Norrell.

— Mă scuzăți, domnilor, zise el, dar, dacă nu vă e cu supărare, ați fi atât de buni să-mi spuneți și mie cine sunteți?

Tinerii se opriră uimiți. Crezuseră că sunt ceva mai faimoși. Se prezentară pe rând. Erau cei trei elevi ai lui Strange, Henry Purfois, William Hadley-Bright și Tom Levy.

William Hadley-Bright și Henry Purfois erau înalți și chipeși, iar Tom Levy era mărunțel și pirpiriu, brunet cu ochii negri. După cum s-a spus deja, Hadley-Bright și Purfois erau gentilomi englezi de familie bună, în timp ce Tom era un fost profesor de dans ai cărui strămoși fuseseră cu toții evrei. Din fericire, Hadley-Bright și Purfois nu prea luau în seamă aceste diferențe de rang și familie. Cum Tom era cel mai talentat dintre ei, îi arătau respect ori de câte ori era vorba de probleme de teorie magică și, în afară de faptul că i se adresau pe numele de botez (în vreme ce el li se adresa cu „domnule Purfois”, respectiv „domnule Hadley-Bright”) și că se așteptau să strângă el cărțile în urma lor, avea tendința de a-l trata ca pe un egal.

— Nu putem sta cu mâinile în sân și să privim cum secătura asta, cum monstrul ăsta distruge mareața operă a domnului Strange! exclamă Henry Purfois. Dați-ne ceva de făcut, domnule Murray! Atât vă cerem!

— Și, dacă ne cereți să-l facem bucăți pe Mr Norrell cu o sabie foarte ascuțită, cu atât mai bine, adăugă William Hadley-Bright.

— Ar putea unul dintre dumneavoastră să meargă și să-l aducă înapoi pe Strange? întrebă domnul Murray.

— O, desigur! Hadley-Bright e omul potrivit pentru asta! făcu Henry Purfois. A fost unul dintre aghiotanții ducelui la Waterloo, să știți. Nimic nu-l încântă mai mult decât să gonească nebunește călare.

— Știți unde se află domnul Strange? întrebă Tom Levy.

— Acum două săptămâni era la Geneva, zise domnul Murray. Azi-dimineață am primit o scrisoare de la el. S-ar putea să fie tot acolo și acum. Sau poate că a plecat în Italia.

Ușa se deschise și intră Shackleton, cu peruca plină de picături de ploaie – părea că o împodobise cu nenumărate mărgele de sticlă.

— Totul e în regulă, îi spuse el pe nerăsuflăte domnului Murray. Cărțile sunt încă în baloți.

— Le-ai văzut cu ochii tăi?

— Chiar așa. Aș zice că îți trebuie ceva magie să faci să dispară zece mii de cărți.

— Aș vrea să pot fi la fel de optimist, zise Tom Levy. Iertați-mă, domnule Murray, dar, din câte am auzit despre Mr Norrell, atunci când acesta își pune în minte ceva, nu are liniște până când nu își atinge scopul. Nu cred că avem timp să așteptăm întoarcerea domnului Strange.

Shackleton părea surprins să audă pe cineva vorbind atât de încrezător despre probleme de magie.

Domnul Murray se grăbi să-i prezinte pe cei trei elevi ai lui Strange.

— Cât timp credeți că avem la dispoziție? îl întrebă el pe Tom.

— O zi? Poate două, cel mult? Cu siguranță nu destul ca să-l găsim pe domnul Strange și să-l aducem înapoi. Domnule Murray, cred că trebuie să lăsați această problemă în seama noastră; iar noi trebuie să încercăm să găsim o vrajă sau două care să contracareze magia lui Norrell.

— Și există astfel de vrăji? întrebă domnul Murray, privindu-i neîncrezător pe cei trei ucenici magicieni.

— O, există cu sutele! spuse Henry Purfois.

— Și cunoașteți vreuna? întrebă domnul Murray.

— Știm că *există*, spuse William Hadley-Bright. Probabil că am reuși să compunem împreună una acceptabilă. Ce grozav ar fi dacă, la întoarcerea de

pe continent, domnul Strange ar afla că i-am salvat cartea! Cred că asta i-ar deschide ochii!

— Ce spuneți de chestiunea aia invizibilă și cum-îi-zice a lui Pale? Întrebă Henry Purfois.

— Știu la ce te referi, zise William Hadley-Bright.

— E vorba despre un procedeu remarcabil folosit de doctorul Pale, îi explică Henry Purfois domnului Murray. Face vrăjile să se inverseze și să acționeze asupra autorului lor. Asta ar însemna ca toate volumele din biblioteca lui Mr Norrell să dispară sau să rămână cu paginile albe! Ceea ce și merită, la urma urmei.

— Nu sunt foarte sigur că domnul Strange ar fi tocmai încântat dacă ar descoperi la întoarcere că am distrus cea mai de seamă bibliotecă magică din Anglia, zise Tom. În plus, ca să putem face reflexia și protecția invizibilă a lui Pale ar trebui să construim un quiliphon.

— Un ce? făcu domnul Murray.

— Un quiliphon, zise William Hadley-Bright. Lucrările doctorului Pale pomenesc o sumedenie de astfel de mașinării pentru înfăptuirea actelor de magie. E ceva între trompetă și furculiță cu coada lungă...

— Și are patru globuri de metal în vârf care se învârtesc întruna, adăugă Henry Purfois.

— Înțeleg, făcu domnul Murray.

— Ne-ar lua prea mult să construim un quiliphon, zise Tom cu fermitate. Propun să ne întoarcem atenția către vraja Prophylaxis a lui de Chepe¹⁴⁰. Se realizează foarte repede și, dacă o facem cum trebuie, ar trebui să întârzie efectele magiei lui Norrell o vreme – exact cât ar dura să primim un mesaj de la domnul Strange.

---

¹⁴⁰ Walter de Chepe a fost un magician londonez de la începutul secolului al XIII-lea. Procedeu folosit de el, Prophylaxis, poate apăra o persoană, un oraș sau un obiect de vrăji. Se presupune că acest procedeu e copia fidelă a unei vrăji a spiridușilor și se spune că ar fi extrem de eficace. De fapt, problema cu această vrajă este tocmai eficacitatea sa remarcabilă. Uneori, obiectele devin imune la acțiunea oamenilor sau a spiridușilor deopotrivă, fie că e vorba de magie sau nu. Astfel, dacă elevii lui Strange ar fi reușit să aplice vraja asupra uneia dintre cărțile lui Strange, ar fi fost foarte posibil ca nimeni să nu mai poată lua cartea în mână sau să-i întoarcă filele. În 1280, locuitorii din Bristol le-au cerut magicienilor din oraș să aplice vraja Prophylaxis a lui de Chepe asupra întregii așezări, pentru a o proteja de vrăjile dușmanilor. Din nefericire, magia a fost atât de eficace, încât toți cei din oraș, toate animalele și toate vasele din port au devenit niște statui însuflețite. Nimeni nu se mai putea mișca; râurile încetaseră să mai curgă între zidurile cetății; chiar și flăcările din sobe încremeniseră. Bristolul a rămas așa vreme de o lună încheiată, până când John Uskglass a venit de la Newcastle să repare lucrurile.

În clipa aceea, ușa se deschise și intră un individ murdar, cu șorț de piele. Ușor încurcat din cauză că ochii tuturor se ațintiseră asupra lui, făcu o plecăciune stângace, îi dădu o hârtie lui Shackleton și se retrase imediat.

— Ce este, Shackleton? întrebă domnul Murray.

— Un mesaj de la depozit. Au deschis cărțile. Toate sunt goale – n-a mai rămas niciun cuvânt pe niciuna dintre pagini. Îmi pare rău, domnule Murray, dar *Istoria și practica magiei englezești* a dispărut.

William Hadley-Bright își vârâ mâinile în buzunare și scoase un fluierat discret.

Ceasurile treceau și devenea din ce în ce mai limpede că nici măcar un exemplar din cartea lui Strange nu rămăsese neatins. William Hadley-Bright și Henry Purfois erau hotărâți să-l provoace pe Mr Norrell la duel, până când le explicară mai mulți că Mr Norrell era un domn în vârstă, care făcea foarte puțină mișcare și care nu fusese văzut niciodată ținând în mână o sabie sau un pistol. În aceste împrejurări, n-ar fi fost nici corect, nici onorabil ca doi bărbați în floarea tinereții (din care unul era chiar soldat de profesie) să-l provoace la duel. Hadley-Bright și Purfois acceptară cu demnitate acest sfat, însă Purfois se tot uita în jur, sperând să găsească pe cineva la fel de neputincios ca Mr Norrell. Gânditor, îl măsura pe Shackleton din priviri.

Sosiră și alți prieteni ai lui Strange să-și exprime regretele față de domnul Murray și să dea glas furiei pe care o simțeau la adresa lui Mr Norrell.

Lordul Portishead le povesti despre scrisoarea pe care i-o trimisese lui Mr Norrell, în care îi declara că prietenia lor s-a încheiat, precum și despre cea către Lascelles, prin care demisiona din funcția de redactor al revistei *Prietenii magiei englezești* și renunța la abonament.

— De acum înainte, domnilor, le spuse el elevilor lui Strange, mă consider exclusiv de partea dumneavoastră.

Elevii lui Strange îl asigurară pe înălțimea Sa că procedase bine și că nu avea să regrete niciodată pasul făcut.

La ora șapte sosi Childermass. Intră în odaia plină de lume la fel de calm cum ar fi pătruns într-o biserică.

— Ei bine, cât anume ați pierdut, domnule Murray? întrebă el. Își scoase apoi carnețelul, luă un toc de pe biroul domnului Murray și îi înmuie capătul în cerneală.

— Pune-ți la loc carnețelul, domnule Childermass, zise domnul Murray. Nu vreau niciun ban de la dumneata.

— Chiar așa? Aveți grijă, domnule, cât de mult vă lăsați influențat de acești domni. Unii dintre ei sunt tineri și nu au niciun fel de răspunderi... aici Childermass îi privi cu răceală pe cei trei elevi ai lui Strange și pe cei câțiva ofițeri în uniformă care se aflau în odaie. Iar alții sunt atât de bogați, încât o sută de lire în plus sau în minus nu înseamnă nimic pentru ei, urmă Childermass, privindu-l de astă dată pe lordul Portishead. Însă dumneavoastră, domnule Murray, sunteți un om de afaceri și la afaceri trebuie să vă gândiți în primul rând.

— Ha! făcu domnul Murray, încrucișându-și brațele la piept și privindu-l triumfător pe Childermass cu ochiul lui sănătos. Crezi că am mare nevoie de acești bani – dar, vezi dumneata, nu e deloc așa. Toată seara, prietenii domnului Strange s-au oferit să-mi dea bani cu împrumut. Cred că aş putea deschide o afacere nouă dacă aş pofti! Însă te-aş ruga să-i transmiți un mesaj lui Mr Norrell. Spune-i așa: va plăti în cele din urmă – dar o va face așa cum spunem noi, nu cum vrea el. Avem de gând să-l obligăm să suporte cheltuielile de tipărire a unei noi ediții. Va plăti publicitatea făcută cărții propriului rival. Asta îl va roade mai mult decât orice altceva, aş zice.

— O, desigur! Dacă se va întâmpla, zise Childermass sec. Se îndreptă către ușă, apoi se opri și, cu privirea ațintită pe covor, păru că se gândește intens la ceva.

— Vă spun doar atât, zise el în cele din urmă. Cartea nu e cu totul distrusă, în ciuda aparențelor. Am întrebat cărțile dacă a mai rămas vreun exemplar. Se pare că mai sunt două. Unul e la Strange, iar celălalt la Norrell.

În decursul lunii următoare, în Londra aproape că nu s-a mai vorbit decât despre uimitoarea faptă a lui Mr Norrell; cât despre vina pentru ce se întâmplase, părerile erau împărțite: unii spuneau că lucrarea lui Strange era prea de tot, alții că Mr Norrell mersese prea departe cu invidia. Cei care cumpăraseră cartea erau furioși din pricină că o pierduseră, iar Mr Norrell nu contribui cu nimic la ameliorarea situației când își trimise servitorii pe la casele păgubașilor cu o guinee (costul cărții) și o scrisoare în care explica de ce anume făcuse cartea să dispară. Foarte mulți s-au simțit grozav de insultați și și-au chemat pe dată avocații, hotărâți să-l dea în judecată pe Mr Norrell.¹⁴¹

---

¹⁴¹ Scrisoarea conținea două implicații considerate deosebit de jignitoare: în primul rând, aceea că persoanele care cumpăraseră cartea nu erau destul de inteligente pentru a înțelege cartea lui Strange; iar în al doilea rând, că nu aveau un simț al moralei care să le permită să stabilească singuri dacă magia pomenită de Strange era bună sau

În septembrie, miniștrii s-au întors de la țară și la prima lor întrunire s-a discutat, firește, despre fapta cu totul neobișnuită a lui Mr Norrell.

— Când i-am cerut prima oară lui Mr Norrell să facă magie pentru noi, spuse unul dintre ei, nu ne-am gândit cătuși de puțin că va ajunge să bage vrăji cu forța în casele oamenilor și să-și facă de lucru cu bunurile lor. Într-un fel îmi pare rău că nu am înființat tribunalul acela magic despre care tot vorbea. Cum îi zice?

— Cinque Dragownes, zise Sir Walter Pole.

— Presupun că se face vinovat de ceva delict magice, nu?

— O, sigur că da! Dar n-am nici cea mai vagă idee de ce anume. Probabil că John Childermass știe, dar mă îndoiesc că ne va spune și nouă.

— Nu contează. I s-au intentat deja mai multe procese la tribunalele civile – sub acuzația de furt.

— Furt! exclamă uimit un alt ministru. Găsesc că e de-a dreptul șocant ca un om care a adus asemenea servicii țării sale să fie judecat pentru un delict atât de înjositor!

— De ce? spuse primul. Și-a făcut-o cu mâna lui.

— Problema e, zise Sir Walter, că, atunci când i se va cere să se apere, va spune ceva despre natura magiei englezești. Și nimeni nu are competența de a discuta acest subiect în afară de Strange. Cred că trebuie să avem răbdare și să așteptăm întoarcerea lui Strange.

— Și astfel ajungem la o altă problemă, zise alt ministru. În Anglia nu sunt decât doi magicieni. Cum să alegem între ei? Cine poate spune care are dreptate și care nu?

Miniștrii se priviră siderați.

Doar lordul Liverpool, prim-ministrul, se arăta netulburat.

rea.

Norrellișii se așteptaseră ca distrugerea cărții lui Strange să genereze controverse și erau pregătiți să dea piept cu o mulțime de critici, însă răul provocat cauzei lor de această scrisoare fusese cu totul neașteptat. Mr Norrell ar fi trebuit să-i arate scrisoarea lui Lascelles înainte de a o trimite. Dacă Lascelles ar fi văzut-o, limbajul și expresiile folosite ar fi suferit modificări considerabile și probabil că destinarii nu s-ar fi simțit atât de jigniți.

Din nefericire, avusese loc o neînțelegere. Mr Norrell l-a întrebat pe Childermass dacă Lascelles făcuse modificările necesare. Childermass a crezut că vorbea despre un articol pentru *Prietenii magiei englezești* și a răspuns că da. Astfel, scrisoarea a fost trimisă așa cum era. Lascelles se arătă de-a dreptul furios și îl acuză pe Childermass că-1 încurajase pe Norrell să facă un lucru ce avea să dăuneze propriei cauze. Childermass negă cu vehemență că ar fi făcut așa ceva.

Din acel moment, relațiile dintre Lascelles și Childermass (niciodată grozave) se înrăutățiră rapid și Lascelles ajunse în curând să-i șoptească la ureche lui Mr Norrell că Childermass simpatiza cu tabăra lui Strange și că uneltea pe ascuns împotriva stăpânului său.

— Îi vom judeca așa cum îi judecăm pe toți ceilalți oameni, declară el, după roadele pe care le dau.¹⁴²

În clipele de tăcere care urma, miniștrii se gândiră cu toții că roadele pe care le dădea acum Mr Norrell nu erau tocmai laudabile: aroganță, furt și răutate.

Căzură cu toții de acord ca ministrul de Interne să stea de vorbă cu domnul Lascelles în particular și să-l roage să-i transmită lui Mr Norrell indignarea pe care o simțeau prim-ministrul și toți ceilalți membri ai guvernului față de faptele lui recente.

Părea că nu mai rămăsese nimic de spus, însă miniștrii nu se îndurară să treacă la alt subiect înainte de a schimba și câteva bârfe. Aflaseră cu toții despre ruptura dintre lordul Portishead și Mr Norrell. Însă Sir Walter mai știa ceva: Childermass – care până atunci jucase rolul unei umbre fidele a stăpânului său – se îndepărtase și el întrucâtva de interesele lui Mr Norrell și le vorbise prietenilor lui Strange din punctul de vedere al unui om independent, asigurându-i că lucrarea nu fusese distrusă. Sir Walter oftă adânc.

— Nu pot să nu mă gândesc că acesta e un semn mai rău decât toate celelalte. Norrell nu s-a priceput niciodată prea bine să judece oamenii, iar acum toți prietenii lui adevărați îl părăsesc – s-a dus Strange, apoi John Murray și acum și lordul Portishead. Dacă și Childermass se ceartă cu Norrell, acesta va rămâne numai cu Henry Lascelles.

În seara aceea, toți prietenii lui Strange îi trimiseră acestuia scrisori pline de indignare. Ele aveau să ajungă în Italia abia peste două săptămâni și, cum Strange se plimba atât de mult dintr-un loc în altul, ar fi putut să mai treacă încă două până să le primească. La început, prietenii lui Strange erau convinși că, în clipa când va citi scrisorile, acesta va pleca de îndată către Anglia, tunând și fulgerând, gata să se războiască cu Norrell în tribunale și în paginile ziarelor. Însă în septembrie primiră niște vești care îi făcură să creadă că mai aveau de așteptat o vreme.

În timpul călătoriei spre Italia, Strange părăuse destul de binedispus. Scrisorile lui fuseseră pline de aiureli amuzante. Însă dispoziția i se schimbă substanțial de îndată ce ajunse acolo. Pentru prima oară după moartea Arabellei, nu avea nimic de lucru și, deci, nimic care să-l smulgă din starea

---

¹⁴² „După roadele lor îi veți cunoaște”, Evanghelia după Matei, 7:16.

lui de vădov îndurerat. Nimic din ce vedea nu-i făcea plăcere și, vreme de câteva săptămâni, se părea că nu-și poate alina nefericirea decât plimbându-se neîncetat dintr-un loc în altul.¹⁴³ La începutul lunii septembrie ajunsese la Genova. Orașul acesta îi plăcu ceva mai mult decât celelalte așezări din Italia pe care le văzuse, așa că rămase acolo aproape o săptămână. În acest răstimp, la hotelul unde stătea sosi o familie de englezi. Cu toate că Strange îi declarase lui Sir Walter că avea de gând să evite cu totul societatea englezilor în timpul petrecut în străinătate, făcu totuși cunoștință cu această familie. La scurt timp după aceea, începu să trimită în Anglia scrisori pline de laude la adresa manierelor, spiritului viu și bunătății celor din familia Greysteel. La sfârșitul săptămânii se duse la Bologna, însă, negăsind acolo nimic agreabil, se întoarse curând la Genova, cu intenția de a-și petrece timpul alături de familia Greysteel până la sfârșitul lunii, după care voiau să plece cu toții la Veneția.

Firește, prietenii lui Strange erau încântați că acesta își găsisese niște tovarăși agreabili, dar ceea ce-i intriga cel mai mult erau anumite pasaje din scrisorile lui Strange care făceau referire la fiica din familie, care era tânără, nemăritată și a cărei tovarășie părea să-i facă o plăcere deosebită lui Strange.

O idee interesantă încolți simultan în mintea mai multora dintre prietenii lui: cum ar fi fost să se însoare iarăși? O soție tânără și drăguță l-ar fi vindecat de tristețe mai repede decât orice altceva; și, lucrul cel mai important, o astfel de soție i-ar fi distras atenția de la magia aceea întunecată și neliniștitoare la care se gândea mereu.

Strange nu era singurul ghimpe din coasta lui Mr Norrell. Un gentilom pe nume Knight înființase o școală pentru magicieni pe strada Henrietta din Covent Garden. Domnul Knight nu era, și nici nu pretindea să fie, un magician practicant. În anunțul școlii sale spunea că oferă tinerilor domni: „Instruire completă în domeniul Magiei Teoretice și al Istoriei Magiei Englezești, bazată pe aceleași principii după care s-a ghidat Cel Mai de

---

¹⁴³ „[...] Nu pot să-ți spun nimic despre Piacenza, îi scria Strange lui Henry Woodhope, din pricină că am stat foarte puțin acolo și n-am apucat să văd nimic. Am ajuns seara. După cină m-am gândit să mă plimb vreo jumătate de ceas, dar, când am intrat în piața centrală, privirea mi-a fost pe dată atrasă de o urnă înaltă așezată pe un pedestal și de umbra ei prelungă și neagră întinsă pe pavaj. De gâtul urnei erau agățate două sau trei fire de iederă sau altă plantă agățătoare, complet uscate însă. Nu știu de ce, dar imaginea aceasta mi s-a părut atât de tristă, încât n-am mai putut sta nici o clipă acolo. Era ca o alegorie a pierderii, a morții și a suferinței. M-am întors la han, m-am culcat imediat și a doua zi dimineață am plecat la Torino.”

Seamă Magician al nostru, Mr Norrell, atunci când i-a predat lecții de magie Ilustrului său Elev, Jonathan Strange”. Domnul Lascelles îi trimisese domnului Knight o scrisoare plină de indignare, în care declara că școala domnului Knight nu putea cu niciun chip să se bazeze pe principiile pomenite, având în vedere că acestea nu erau cunoscute decât de Mr Norrell și de domnul Strange. Scrisoarea se încheia cu amenințarea că domnul Knight va fi dat în vileag ca escroc dacă nu desființa imediat școala.

Domnul Knight răspunsese cu o scrisoare politicoasă, în care exprima o părere diferită de a lui Lascelles. Dimpotrivă, spunea el, sistemul de educație al lui Mr Norrell era bine cunoscut tuturor. Îl îndruma apoi pe domnul Lascelles la pagina 47 din ediția apărută în toamna anului 1810 a revistei *Prietenii magiei englezești*, în care lordul Portishead declarase că singurele principii aprobate de Mr Norrell pentru instruirea de noi magicieni erau cele concepute de Francis Sutton-Grove. Domnul Knight (care se declara un admirator sincer al lui Mr Norrell) cumpăraseră o copie a lucrării lui Sutton-Grove, *De generibus artium magicarum anglorum*, și o studiaseră. Profita de această ocazie pentru a se întreba dacă Mr Norrell i-ar face onoarea de a deveni mentorul invitat al școlii, susținând prelegeri și așa mai departe. Avusese de gând să instruiască patru tineri, însă fusese copleșit de cereri de înscriere atât de numeroase, încât se văzuse nevoit să închirieze o altă casă pentru a-i primi pe elevi și să angajeze mai mulți profesori care să-i instruiască. Se gândea chiar să deschidă și alte școli la Bath, Chester și Newcastle.

O pacoste și mai mare decât școlile erau prăvăliile. Mai multe astfel de stabilimente din Londra începuseră să vândă filtre și oglinzi magice, precum și vase de argint care, pretindeau fabricanții, erau special făcute pentru a vedea viziuni în ele. Mr Norrell se străduise din răspuțeri să pună capăt acestui comerț, publicând diatribe împotriva lui în *Prietenii magiei englezești*. Îi convinsese pe redactorii tuturor celorlalte publicații de magie asupra cărora avea vreo influență să publice articole în care se explica faptul că nu existaseră niciodată oglinzi magice și că pentru magia înfăptuită de magicieni cu ajutorul oglinzilor (din care, oricum, nu existau decât puține tipuri și aproape nici unele aprobate de Mr Norrell) se foloseau oglinzi obișnuite. Cu toate astea, articolele magice continuau să se vândă ca pâinea caldă, iar unii negustori se gândeau chiar să renunțe la orice alt negoț și să-și umple prăvăliile numai și numai cu ustensile pentru magie.

O familie pe nume Greysteel

Octombrie-noiembrie 1816

Campo Santa Maria Zobenigo, Veneția

16 octombrie 1816

Jonathan Strange către Sir Walter Pole

Am părăsit *terra firma* la Mestre. Aveam la dispoziție două gondole. Domnișoara Greysteel și mătușa ei trebuiau să se urce într-una din ele, iar doctorul și cu mine în cealaltă. Nu știu dacă italiana mea n-a fost destul de limpede atunci când am vorbit cu gondolierii sau dacă așezarea cutiilor și cuferelor domnișoarei Greysteel a necesitat un aranjament diferit, fapt e că lucrurile s-au petrecut altfel decât plănuisem. Prima gondolă s-a îndepărtat către ieșirea din lagună cu toți cei trei Greysteel, în timp ce eu rămăsesem pe mal. Doctorul Greysteel a scos capul și a urlat că-și cere scuze, politicos ca de obicei, asta până când sora lui – care am impresia că se cam teme de apă – l-a tras înapoi. A fost un incident cu totul neînsemnat, dar m-a demoralizat într-un fel și câteva momente după aceea am căzut pradă unor temeri și închipuiri teribile de sumbre. Am privit gondola în care trebuia să mă urc. Știu că s-au spus multe despre aspectul funebru al acestei invenții – ceva între coșciug și barcă. Însă în mintea mea s-a născut o idee cu totul diferită. M-am gândit ce mult seamănă gondola cu acele cutii de scamatorii din copilăria mea, vopsite în negru și protejate cu paravane de aceeași culoare – cutiile în care șarlatanii ce se dădeau drept magicieni vârau batiste, monede și medalioane ale țăranilor care căscau gura pe margine. Uneori aceste obiecte nu mai puteau fi cu niciun chip recuperate – lucru pe care scamatorii îl regretau întotdeauna nespus – „dar să știți, domnule, că spiridușii sunt niște ființe tare nechibzuite și supărăcioase“. Și toate slujnicele pe care le-am cunoscut în copilărie aveau negreșit o mătușă care știa o femeie

care avea o verișoară primară al cărei băiat fusese vârat într-o cutie taman ca asta, dispărând astfel pentru vecie de pe fața pământului. Stând pe cheiul de la Mestre m-a încercat senzația înfiorătoare că, odată ajunși la Veneția, cei trei Greysteel aveau să se uite în gondola care ar fi trebuit să mă ducă și pe mine acolo, numai ca să o găsească cu totul goală. Ideea aceasta mi-a înfierbântat într-atât închipuirea, încât preț de câteva minute n-am putut să mă gândesc la nimic altceva și ochii mi s-au umplut de lacrimi adevărate – ceea ce bănuiesc că arată cât de sensibil am devenit în ultima vreme. E de-a dreptul ridicol să te temi că urmează să dispari. Era către seară și cele două gondole erau negre ca noaptea și la fel de melancolice. Cu toate astea, cerul era de un albastru atât de palid și de rece cum greu îți poți închipui. Vântul nu bătea aproape deloc, iar marea oglindea cu fidelitate văzduhul. Sus și jos, deopotrivă, vedeam întinderi nețârmurite de lumină rece, încremenită. Însă orașul aflat în fața noastră nu era luminat nici de cer, nici de apa lagunei, ci se înălța ca o vastă colecție de turnuri ascuțite, înveșmântate în umbră, străpunse de luminițe și așezate pe suprafața sclipitoare a apei. Când am intrat în Veneția, am început să văd plutind pe apă tot felul de resturi și gunoaie – bucăți de lemn, paie, coji de portocală și cotoare de varză. Privind în jos, am văzut prin apă o mână fantomatică – viziunea n-a durat decât o clipă, dar am fost încredințat că sub stratul de apă murdară se afla într-adevăr o femeie care încerca să ajungă înapoi la lumină. Nu era, desigur, decât o mânășă albă, însă preț de câteva clipe am fost cuprins de o spaimă grozavă. Dar să nu-ți faci griji din pricina mea. Sunt ocupat cu al doilea volum din *Istorie și practică*, iar când nu lucrez îmi petrec aproape tot timpul cu cei trei Greysteel, niște oameni care sunt sigur că ți-ar plăcea și dumitale – veseli, independenți și bine informați. Îți mărturisesc că sunt puțin îngrijorat fiindcă n-am aflat încă nimic despre felul în care a fost primit primul volum. Sunt aproape sigur că va fi un triumf – știu, de pildă, că, atunci când l-a citit, N. S-a prăbușit pe jos cu spume la gură, cuprins de o criză de invidie – dar nu pot să nu-mi doresc să primesc vești de la cineva care să-mi confirme așteptările.

Campo Santa Maria Zobenigo, Veneția

27 octombrie 1816

Jonathan Strange către John Murray

[...] de la opt persoane diferite ce a făcut Norrell. O, aş putea să mă înfurii. Aş putea să-mi tocesc creionul şi să-mi consum nervii lansându-mă într-o lungă tiradă împotriva lui – dar la ce bun? Nu mai vreau să mă las condus de acest omuleţ neruşinat. Mă voi întoarce la Londra la începutul primăverii, aşa cum mi-am planificat, şi vom scoate atunci o nouă ediţie. Vom angaja avocaţi. Am şi eu prietenii mei, tot aşa cum îi are şi el pe ai lui. N-are decât să explice în faţa judecătorului (dacă îndrăzneşte) de ce crede că englezii au dat în mintea copiilor şi nu au voie să cunoască nişte lucruri pe care strămoşii lor le ştiau. Iar dacă îndrăzneşte să mai folosească magia împotriva mea, atunci voi face şi eu nişte vrăji şi vom vedea în sfârşit care din noi e cel mai mare magician al vremurilor noastre. Domnule Murray, cred că ar fi bine să tipăriţi mult mai multe exemplare decât înainte – aceasta a fost una dintre cele mai răsunătoare fapte de magie ale lui Norrell şi sunt convins că lumea va dori să vadă cartea ce l-a provocat să facă aşa ceva. De altfel, la ediţia următoare va trebui să facem nişte corecturi – am văzut nişte greşeli urâte de tot, mai ales în capitolele şase şi patruzeci şi doi...

Strada Harley, Londra
1 octombrie 1816

Sir Walter Pole către Jonathan Strange

[...] un librar din St Paul's Churchyard, Titus Watkins, a tipărit o carte plină de aiureli pe care o vinde spunând că e cartea pierdută a lui Strange, *Istoria şi practica magiei englezeşti*. Lordul Portishead spune că unele fragmente sunt copiate din Absalom¹⁴⁴ şi restul sunt aiureli. Portishead se întreabă care parte ți se va părea mai jignitoare – cea copiată din Absalom sau aiurelile. Cu bunăvoinţa pe care i-o ştii, Portishead anunţă peste tot că e vorba de o şarlatanie, dar foarte mulţi au fost deja păcăliţi şi Watkins a făcut bani frumoşi. Mă bucur că o placi atât de mult pe domnişoara Greysteel...

---

¹⁴⁴ *Arborele învăţăturii* de Gregory Absalom (1507-1599).

Campo Santa Maria Zobenigo, Veneția
16 noiembrie 1816

Jonathan Strange către John Murray

Dragul meu domn Murray,

Vă veți bucura, cred, să aflați că distrugerea *Istoriei și practicii magiei englezești* a avut, în sfârșit, și o urmare pozitivă – m-am împăcat cu lordul Byron. Înălțimea Sa nu știe nimic despre controversele ce împart magia englezească în două tabere și, de fapt, nici nu-i pasă. Însă pentru cărți are un respect deosebit. Mi-a spus că e mereu atent ca nu cumva pana dumneavoastră prea zeloasă să-i modifice ceva din poeme și să preschimbe unele dintre cuvintele mai *surprinzătoare* în variante ceva mai respectabile. Când a auzit că o carte întregă a fost ștearsă de pe fața pământului cu ajutorul magiei, l-a cuprins o indignare ce cu greu se poate descrie. Mi-a trimis o scrisoare lungă, în care îl face cu ou și cu oțet pe Norrell. Dintre toate scrisorile pe care le-am primit cu această tristă ocazie, asta e favorita mea. Nu există englez în viață care să-l întrecă pe Înălțimea Sa când vine vorba de insulte. El a sosit în Veneția cam acum o săptămână și ne-am întâlnit la Florian's¹⁴⁵. Mărturisesc că mi-era cam teamă să nu cumva să o aducă pe tânără aceea insolentă, domnișoara Clairmont, dar din fericire pe ea n-am văzut-o. Se pare că a alungat-o de ceva vreme. Proaspăta noastră prietenie a fost întărită de descoperirea că ne place deopotrivă jocul de biliard; eu joc când mă gândesc la magie, iar el când își compune în minte poemele...

Lumina soarelui era limpede și rece, aidoma sunetului scos de lama unui cuțit ce lovește un pahar din cristal fin. În lumina aceasta, pereții Bisericii Santa Maria Formosa erau albi ca scoicile sau ca oasele – iar umbrele aruncate pe pavaj erau albastre ca marea.

Ușa bisericii se deschise și un mic grup ieși în piațetă. Erau câțiva vizitatori ai Veneției care priviseră interiorul bisericii, altarele și celelalte obiecte de interes de acolo; acum că ieșiseră, îi cuprinsese pofta de vorbă și umpleau tăcerea cu clipocit de apă a locului cu conversații gălăgioase și

---

¹⁴⁵ O faimoasă cafenea din Piața San Marco.

vesele. Le plăcea extrem de mult Campo Santa Maria Formosa. Găseau că fațadele caselor sunt magnifice – nu aveau cuvinte să le laude pe cât meritau. Însă trista decădere a clădirilor, a podurilor și a bisericii li se părea și mai fermecătoare. Erau englezi și, pentru ei, declinul oricărei alte nații era un lucru cât se poate de firesc. Aparțineau unei rase dăruite cu o conștiință atât de pronunțată a propriilor merite (și cu o părere atât de proastă despre ale celorlalți), încât nu s-ar fi mirat deloc să afle că venețienii nu avuseseră habar de farmecul orașului lor – până când nu veniseră englezii să le deschidă ochii în acest sens.

Una dintre doamne, după ce-și exprimase pe îndelete încântarea, începu să-i vorbească celeilalte despre vreme.

— Știi, s-a petrecut un lucru foarte ciudat, draga mea; când eram în biserică și tu te uitai la tablouri împreună cu domnul Strange, am scos o clipă capul pe ușă și mi s-a părut că plouă, așa că m-a cuprins teama că o să te uzi.

— Nu, mătușă. Vezi, pietrele sunt uscate. N-a căzut nici o picătură pe ele.

— Da, draga mea; sper totuși că nu te supără vântul acesta. Îl simt cum vâjâie pe la urechi. Dacă te deranjează, putem să-i rugăm pe domnul Strange și pe papa să meargă mai repede.

— Mulțumesc, mătușă, dar mă simt foarte bine. Îmi place briza aceasta – îmi place mirosul mării – simt cum îmi limpezește mintea și simțurile – totul. Dar poate că *tu* nu te simți bine, mătușă.

— O, nu, draga mea. Pe mine nu mă deranjează niciodată lucrurile acestea. Mă gândesc numai la tine.

— Știi, mătușă, zise tânăra.

Aceasta își dădea seama, poate, că lumina soarelui și briza care făceau Veneția atât de fermecătoare, zugrăvind-i canalele într-un albastru intens și marmura într-un alb de o strălucire mistică, o avantajau și pe ea cel puțin la fel de mult. Nimic nu putea atrage mai bine atenția asupra tenului diafan al domnișoarei Greysteel decât succesiunea rapidă de lumină și umbră. Nimic n-ar fi pus în valoare mai bine rochia ei albă de muselină decât briza care o învolbura, jucăușă.

— Ah, spuse mătușa, papa îi arată ceva domnului Strange. Flora, draga mea, nu vrei să vezi și tu despre ce e vorba?

— Am văzut destule. Du-te tu, mătușă.

Mătușa porni grăbită către celălalt capăt al piațetei, iar domnișoara Greysteel își continuă plimbarea lentă către micul pod alb aflat chiar lângă

biserică, lovind agitată cu vârful umbreluței albe de soare pavajul alb și murmurând pentru sine: „Am văzut destule. O, am văzut chiar *prea* destule!” Repetarea acestei misterioase exclamații nu păru să o înveselească prea mult – din contră, deveni și mai melancolică și începu să ofteze mai des.

— Sunteți foarte tăcută azi, zise Strange fără veste.

Tânăra tresări. Nu-și dăduse seama că el se afla atât de aproape.

— Într-adevăr? Nu mi-am dat seama.

Întoarse apoi privirea și tăcu. Strange se sprijini de piciorul podului, își încrucișă brațele la piept și o privi atent.

— Chiar așa, repetă el, și mi se pare că sunteți și puțin tristă. Prin urmare, trebuie să vă vorbesc.

Fata zâmbi fără să vrea auzind aceste vorbe.

— Trebuie? făcu ea.

Apoi însă păru că însuși zâmbetul și vorbele pe care i le adresase o îndurerau, așa că oftă și își feri din nou privirea.

— Da, trebuie. Și asta pentru că ori de câte ori mă simt *eu* trist, dumneavoastră îmi vorbiți de lucruri vesele și mă vindecați de melancolie, așa că trebuie să fac același lucru pentru dumneavoastră. Asta înseamnă prietenie.

— Franchețe și onestitate, domnule Strange. Pe asta trebuie să se bazeze o prietenie, după părerea mea.

— Ah! Credeți că vă ascund ceva – se vede pe chipul dumneavoastră. S-ar putea să aveți dreptate, dar... adică... Da, de fapt cred că aveți dreptate. Însă profesia mea, vedeți dumneavoastră, nu încurajează...

Domnișoara Greysteel îl opri.

— Nu mă refeream la profesia dumneavoastră. Nu, cătuși de puțin. Toate profesiile au dramul lor de discreție. *Asta*, cred eu, se înțelege de la sine.

— Atunci nu vă înțeleg.

— Nu contează. Să mergem la mătușa și la papa.

— Nu, așteptați, domnișoară Greysteel, nu se poate așa. Cine mă va ajuta să mă îndrept dacă am greșit, dacă nu dumneavoastră? Spuneți-mi – pe cine credeți că înșel?

Domnișoara Greysteel tăcu o clipă, apoi spuse, cu oarecare reținere:

— Poate pe prietena dumneavoastră de aseară?

— Prietena mea de aseară! Despre ce vorbiți?

Domnișoara Greysteel părea cât se poate de nefericită.

— Tânăra din gondolă, atât de nerăbdătoare să vă vorbească și atât de reticentă – preț de o jumătate de ceas – să lase pe altcineva să se apropie de dumneavoastră.

— A! Strange zâmbi și clătină din cap. Nu, v-ați făcut o părere greșită. Nu e prietena mea. E prietena lordului Byron.

— Ah!... Domnișoara Greysteel roși ușor.

Părea o tânără destul de agitată.

— Nu e tocmai mulțumită de purtarea lordului. Apoi, ridicând din umeri, Strange urmă: Dar pe cine mulțumește purtarea lui, la urma urmei? Voia să mă întrebe dacă aș putea să-l influențez și m-am chinuit destul de mult să o conving că nu există, și nici nu cred să fi existat vreodată, magie destul de puternică în Anglia pentru asta.

— V-am jignit.

— Cătuși de puțin. Acum cred că suntem mai aproape decât oricând de acea bună înțelegere atât de necesară unei prietenii trainice. Vreți să-mi dați mâna?

— Cu dragă inimă, spuse ea.

— Flora? Domnule Strange? strigă doctorul Greysteel, înaintând grăbit către ei. Ce faceți?

Domnișoara Greysteel era ușor încurcată. Ținea mult ca mătușa și tatăl ei să aibă o părere bună despre domnul Strange. Nu voia ca ei să știe că ea însăși îl bănuise de ceva rău. Prefăcându-se că n-a auzit întrebarea tatălui ei, începu să vorbească înflăcărat despre niște tablouri din școala lui Giorgio degli Schiavoni pe care dorea mult să le vadă.

— Nu e departe deloc. Am putea să mergem chiar acum. Sper că ne însoțiți? îi spuse ea lui Strange.

Strange îi adresă un surâs trist.

— Am de lucru.

— La carte? întrebă doctorul Greysteel.

— Astăzi nu. Încerc să descopăr magia care îmi va aduce un spiriduș să mă ajute. Nici nu mai știu de câte ori am încercat – și în câte feluri. Firește, fără să reușesc vreodată ceva. Însă așa le este dat să se chinuiască magicienilor moderni! Vrăji care odinioară se găseau pe toate drumurile și puteau fi folosite de cei mai mărunți vrăjitori sunt acum atât de evazive, încât ne temem că nu le vom mai descoperi în veci. Martin Pale avea douăzeci și opt de slujitori din neamul spiridușilor. Eu m-aș considera norocos și cu unul singur.

— Spiriduși! exclamă mătușa Greysteel. Dar toată lumea spune că spiridușii sunt niște ființe puse numai pe rele! Sunteți sigur, domnule Strange, că vreți să vă împovărați cu o tovărășie atât de îndoielnică?

— Mătușă dragă! zise domnișoara Greysteel. Domnul Strange știe ce face.

Însă mătușa Greysteel era îngrijorată; pentru a fi mai convingătoare, începu să le povestească despre un râu care trecea printr-un sat din Derbyshire în care copilăriseră ea și doctorul Greysteel. Acest râu fusese vrăjit de spiriduși cu mult timp în urmă și de atunci se preschimbase dintr-un torent năvalnic într-un pârâiaș mărunț și, cu toate că trecuseră de atunci sute și sute de ani, localnicii își aminteau ce se petrecuse și erau furioși din cauza asta. Vorbeau și acum despre atelierele pe care le-ar fi înființat și despre afacerile pe care le-ar fi pornit dacă râul ar fi fost destul de puternic.¹⁴⁶

Strange ascultă politicoasă toată povestea, apoi spuse:

— O, desigur! Spiridușii sunt prin natura lor niște ființe rele și foarte greu de controlat. Dacă aș reuși în încercarea mea, ar trebui să am grijă cu cine s-ar întovărăși spiridușul – sau spiridușii – găsiți de mine. Apoi, privind-o pe domnișoara Greysteel: Cu toate astea, puterile și cunoștințele lor sunt de așa natură, încât niciun magician nu se poate lipsi cu ușurință de ajutorul lor – cu excepția lui Gilbert Norrell. Orice spiriduș are în minte, în mâini și în inimă mai multă magie decât ar putea fi adunată în cea mai mare bibliotecă de cărți de magie imaginabilă.¹⁴⁷

— Chiar așa? spuse mătușa Greysteel. Ei, asta e într-adevăr remarcabil.

Doctorul Greysteel și mătușa Greysteel îi urară succes lui Strange, iar domnișoara Greysteel îi aminti că îi promisese să o însoțească în curând să vadă un pianoforte de închiriat, la un anticar care locuia pe lângă Campo San Angelo. Apoi cei trei Greysteel își continuară plimbarea, în căutare de noi

---

¹⁴⁶ Mătușa Greysteel se referă probabil la Derwent. Cu mult timp în urmă, pe când John Uskglass era încă un copil ținut prizonier în Faerie, un rege din acest ținut a prezis că, dacă pruncul va ajunge adult, toți regii spiriduși vor fi înfrânți. Regele și-a trimis slujitorii în Anglia să-i aducă un cuțit de fier cu care să-lucidă. Cuțitul fusese făurit de un fierar pe malul râului Derwent și în apa acestui râu a fost răcit metalul înroșit. Încercarea de a-l ucide pe John Uskglass a dat greș însă, iar regele și clanul acestuia au fost distruși de către băiatul-magician. Când John Uskglass a venit în Anglia și a pus bazele regatului său, supușii săi din neamul spiridușilor au plecat în căutarea fierarului. L-au ucis pe el și întreaga lui familie, i-au dărâmat casa și au vrăjit râul Derwent, ca pedeapsă pentru rolul pe care-l jucase la făurirea cuțitului blestemat.

¹⁴⁷ Părerile exprimate aici de Strange sunt foarte optimiste și romantice. Literatura magică englezească abundă în exemple de spiriduși ale căror puteri erau foarte slabe sau care erau proști sau ignoranți.

frumuseți de admirat, iar Strange se întoarce la locuința lui de lângă Santa Maria Zobenigo.

Majoritatea gentilomilor englezi care vin în Italia în zilele noastre scriu poezii sau impresii de călătorie sau desenează schițe. Italienii care doresc să le închirieze apartamente acestor domni sunt inspirați dacă le pun la dispoziție încăperi potrivite pentru aceste îndeletniciri. Proprietarul casei în care stătea Strange, de pildă, păstrase o cămăruță întunecoasă de la ultimul etaj special pentru chiriașul lui. Înăuntru se aflau o masă străveche, cu patru grifoni sculptați în chip de picioare, un scaun de căpitan de navă, un dulap de lemn pictat, asemănător celor din biserici, și o figurină din lemn, înaltă de aproape un metru, așezată pe un soclu. Reprezenta un om zâmbitor care ținea în mână un obiect rotund și roșu, ce putea fi un măr, o rodie sau pur și simplu o minge roșie. Era greu de spus care era originea acestei sculpturi: personajul era puțin prea vesel ca să fie un sfânt din vreo biserică, dar nu suficient de comic pentru o reclamă de cafeana.

Strange descoperise că dulapul era umed și plin de mucegai, așa că renunțase la el și își îngrămădisise toate cărțile și hârtiile pe podea. Se împrieteniise însă, oarecum, cu figurina din lemn și, în timp ce lucra, i se adresa astfel: „Ce părere ai?” sau „Doncaster sau Belasis? Ce zici?”¹⁴⁸, sau „Ei? Îl vezi? Eu nu”, sau, alteori, pe un ton de-a dreptul exasperat: „Ah! Taci, te rog!”

Scoase o hârtie pe care își notase o vrajă. Începu să miște buzele, așa cum fac magicienii când recită incantații magice. Sfârșind, aruncă o privire în jur de parcă se aștepta să mai fie cineva în odaie. Însă cel pe care spera să-l vadă, oricine ar fi fost, nu se afla acolo. Oftând, Strange mototoli hârtia și o aruncă în mica statueta de lemn.

Apoi luă o altă foaie de hârtie – notă ceva pe ea – căută ceva într-o carte – luă de pe jos hârtia mototolită – o netezi – o studie atent preț de jumătate de

---

¹⁴⁸ Despre Jacques Belasis se spunea că alcătuisese o vrajă excelentă pentru invocarea spiridușilor. Din păcate, singurul exemplar existent din capodopera lui Belasis, *Instrucțiunile*, se afla în biblioteca din Hurlfrew și Strange nu-l văzuse niciodată. Nu cunoștea decât relatări vagi despre această carte din volume ulterioare, așa că trebuie să presupunem că încerca să recreeze această vrajă și nu știa decât foarte vag ce anume urmărește. Dimpotrivă, vraja atribuită de obicei Maestrului din Doncaster este foarte bine cunoscută și apare în mai multe opere răspândite. Identitatea Maestrului din Doncaster nu se cunoaște. Existența lui a fost dedusă din mai multe referiri din volumele de istorie magică din perioada *Argentinilor*, în care se spune că anumiți magicieni din secolul al XIII-lea învățaseră vrăji „de la Doncaster”.

oră, trăgându-se de păr în tot acest timp – și în cele din urmă o mototoli iar și o aruncă pe fereastră.

Undeva începu să bată un clopot. Era un sunet trist, însingurat, ce te făcea să te gândești la locuri uitate de lume, nori plumburii acoperind cerul și pustietăți nesfârșite. Strange părea afectat și el de astfel de închipuiri, căci se opri din lucru și aruncă o privire pe fereastră, încercând parcă să se asigure că Veneția nu se preschimbase într-o ruină părăsită și cufundată în tăcere. Însă scena de afară era una obișnuită, plină de larmă și însuflețire. Apa albastră sclipea în lumina soarelui. Piața era plină de lume: doamne venețiene care veneau la Santa Maria Zobenigo, soldați austrieci plimbându-se braț la braț și vârandu-și nasul peste tot, negustori care încercau să le vândă acestora din urmă tot soiul de nimicuri, derbedei care se băteau și cerșeau, pisici văzându-și de treburile lor misterioase.

Strange se întoarse la treabă. Își scoase haina și își suflecă una din mânecile cămășii. Ieși din cameră o clipă, apoi se întoarse aducând un cuțit și un mic vas alb. Își creștă brațul cu cuțitul până începu să curgă sânge, apoi puse vasul pe masă să vadă dacă se adunase destul; probabil însă că hemoragia îl afectase mai mult decât crezuse, căci într-un moment de amețelă lovi masa și vasul căzu pe podea. Trase o înjurătură în italiană (o limbă tare bună pentru înjurături) și începu să caute ceva cu care să ștergă sângele.

Găsi pe masă o bucată de pânză albă. Era o cămașă de noapte pe care o cususe Arabella în anii de început ai căsniciei lor. Fără să-și dea seama ce e, Strange se întinse după ea. Aproape că o apucase, când Stephen Black ieși din umbra odăii și îi întinse o cârpă, însoțindu-și gestul cu o plecăciune scurtă ce stă în firea oricărui servitor bine instruit. Strange luă cârpa și șterse sângele (destul de neglijent), dar nu păru să observe apariția lui Stephen în odaie. Stephen luă cămașa de noapte, o scutură, o împături grijuliu și o puse pe un taburet din colț.

Strange se aruncă în fotoliu, dar se lovi cu partea rănită a brațului de muchia mesei, așa că trase încă o înjurătură și-și îngropă fața în mâini.

— Ce vrea să facă, pentru Dumnezeu? întrebă Stephen Black pe șoptite.

— O, încearcă să mă cheme! făcu pompos gentilomul cu părul ca puful. Vrea să-mi pună tot felul de întrebări despre magie! Dar nu e nevoie să vorbești în șoaptă, dragul meu Stephen. Nu poate nici să te vadă, nici să te audă. Cât de ridicoli sunt magicienii aceștia englezi! Fac totul într-un chip atât de ocolit. Zău așa, Stephen, când îl văd pe individul acesta cum încearcă

să facă magie, mă duce gândul la un om care ar încerca să ia cina cu haina îmbrăcată invers, legat la ochi și cu o găleată în cap! M-ai văzut tu vreodată *pe mine* făcând astfel de trucuri fără sens? Să-mi crestez brațul ca să scriu vorbe pe hârtie cu sânge? De câte ori vreau să fac ceva, nu trebuie decât să vorbesc aerului – sau pietrelor – sau soarelui – sau mării – sau cui trebuie – și să le rog frumos să mă ajute. Și, cum alianțele mele cu aceste spirite atotputernice datează de mii și mii de ani, toate sunt bucuroase să-mi îndeplinească orice dorință.

— Înțeleg, spuse Stephen. Dar, cu toate că magicianul nu-și dă seama de asta, încercarea lui a reușit totuși. La urma urmei, domnule, sunteți aici, nu-i așa?

— Da, așa e, zise gentilomul iritat. Dar asta nu schimbă faptul că magia care m-a adus aici e stângace și lipsită de eleganță. Și, la urma urmei, la ce i-a folosit? La nimic! Eu nu vreau să mă vadă, iar el nu cunoaște nici o vrajă prin care să mă oblige. Stephen! Repede! Întoarce paginile cărții de colo! În odaie nu se simte nici o adiere – o să fie nespus de nedumerit. Ha! Ia te uită la el ce ochi mari a făcut! Aproape că bănuiește că suntem aici, dar nu poate să ne vadă. Ha, ha! Ce s-a mai înfuriat! Ciupește-l zdravăn de gât! O să creadă că-i un țanțar!

Bătrâna doamnă din Cannaregio

Sfârșitul lui noiembrie 1816

Înainte să plece din Anglia, doctorul Greysteel primise o scrisoare de la un prieten din Scoția care îl ruga ca, dacă ajunge cumva la Veneția, să-i facă o vizită unei doamne de acolo. Avea să fie un gest caritabil, spunea prietenul acesta, căci bătrâna doamnă, odinioară înstărită, căzuse acum în mizerie. Doctorul Greysteel își amintea, parcă, o poveste auzită odată despre această doamnă – ceva despre originile ei ciudat amestecate poate că era pe jumătate scoțiancă și pe jumătate spanioloaică, sau poate pe jumătate irlandeză și pe jumătate evreică.

Doctorul Greysteel fusese hotărât încă de la plecare să o viziteze, dar, cu trecerea prin atâtea hanuri și trăsură, cu toate plecările bruște și schimbările de plan, descoperise, odată ajuns la Veneția, că pierduse scrisoarea cu pricina și nu mai ținea minte datele trecute acolo. Nu-și notase nicăieri cum se numea bătrâna doamnă – nu avea decât o bucățică de hârtie cu adresa ei.

Mătușa Greysteel spuse că, date fiind împrejurările neobișnuite, ar fi bine să-i trimită o scrisoare bătrânei, anunțându-i intenția lor de a-i face o vizită. Cu toate astea, adăugă ea, era foarte neplăcut că nu-i știau numele – bătrâna doamnă va crede, fără îndoială, că are de-a face cu niște persoane de o neglijență întristătoare. Doctorul Greysteel păru foarte atins de aceste vorbe; se frământă îndelung, pufnind întruna pe nas, dar nu-i veni în minte un plan mai bun; până la urmă compuseră împreună un bilet și îl încredințară gazdei lor, rugând-o să-l transmită fără întârziere bătrânei doamne.

Atunci se petrecu prima dintr-o serie întregă de ciudățenii – gazda citi adresa, se încruntă și – din motive pe care doctorul Greysteel nu le înțelese pe deplin – trimise scrisoarea cumnatului ei, pe insula Giudecca.

Peste câteva zile, sus-pomenitul cumnat – un avocat venețian mărunțel și elegant – se prezentă la doctorul Greysteel. Îi spuse acestuia că trimisese

scrisoarea, conform instrucțiunilor, dar că era bine ca doctorul Greysteel să știe că doamna cu pricina locuia într-o regiune a orașului numită Cannaregio, în ghetou – zona evreiască. Scrisoarea îi fusese înmănată unui venerabil domn evreu. Nu se primise niciun răspuns. Cum dorea doctorul Greysteel să procedeze în continuare? Micul avocat venețian îi stătea la dispoziție.

Către seară, domnișoara Greysteel, mătușa Greysteel, doctorul Greysteel și avocatul (care se numea signor Tosetti) se aflau într-o gondolă, trecând prin acea parte a orașului care se cheamă San Marco; văzură aici bărbați și femei care se pregăteau pentru plăcerile nopții –, trecură apoi de zona Santa Maria Zobenigo, unde domnișoara Greysteel se întoarse și privi îndelung o mică fereastră luminată, poate chiar a lui Jonathan Strange –, trecură și de Rialto, unde mătușa Greysteel începu să ofteze, necăjită că vedea atâția copii cu picioarele goale.

Coborâra din gondolă la Ghetto Nuovo. Toate casele din Veneția sunt vechi și ciudate, însă cele din ghetou le întreceau pe celelalte – de parcă vechimea și bizareria ar fi fost două dintre mărfurile cu care făcea comerț acest neam de negustori și pe care le folosiseră și la construcția caselor. Toate străzile din Veneția sunt melancolice, dar cele de aici aveau o melancolie diferită – de parcă tristețea evreilor ar fi fost alcătuită după o cu totul altă rețetă decât cea a altor neamuri. Cu toate astea, casele erau foarte simple, iar ușa la care ciocăni signor Tosetti era neagră și umilă, semănând ca două picături de apă cu cele de la casele de întruniri ale quakerilor din Anglia.

Ușa fu deschisă de un servitor care îi pofti înăuntru, conducându-i într-o odaie întunecoasă, cu pereții acoperiți cu lambriuri din lemn uscat și vechi, având un iz puternic de mare.

Odaia avea o altă ușă, întredeschisă. De unde se afla, doctorul Greysteel vedea șiruri de cărți foarte vechi, legate în coperte subțiri de piele, sfășnice de argint cu brațe mai numeroase decât cele obișnuite din Anglia, cutii misterioase din lemn lăcuit – obiecte pe care doctorul Greysteel le asocia automat cu religia proprietarului casei. Pe perete atârna un fel de păpușă, înaltă și lată ca un bărbat, cu mâini și picioare imense, dar îmbrăcată în veșminte femeiești, având capul aplecat pe piept, astfel că nu i se vedea fața.

Servitorul intră în camera alăturată să-i vorbească stăpânului. Doctorul Greysteel îi șopti surorii lui că servitorul avea o înfățișare destul de decentă.

— Da, zise mătușa Greysteel, atâta doar că nu poartă haină.

Mătușa Greysteel mai spuse că observase adesea că servitorii aveau tendința de a apărea în cămașă în fața oaspeților, iar dacă se aflau în slujba unui gentilom burlac, atunci acest prost obicei nu mai putea fi cu niciun chip îndreptat. Mătușa Greysteel nu știa de ce se întâmpla așa; presupuse doar că gentilomul evreu era văduv.

— Ah! făcu doctorul Greysteel, aruncând o privire prin ușa pe jumătate deschisă. L-am întrerupt de la masă.

Venerabilul domn evreu purta o haină lungă, neagră și prăfuită, avea o barbă impresionantă, cenușie și cârlionțată, părul alb, iar pe cap purta o tichie neagră. Ședea la o masă lungă, așternută cu o față de masă impecabilă; își agățase de gât un colț al feței de masă, în chip de șervet.

Mătușa Greysteel se arătă șocată văzând că doctorul Greysteel trage cu ochiul prin ușa întredeschisă și încercă să-l oprească, împungându-l cu umbrela. Însă doctorul Greysteel venise în Italia hotărât să vadă cât mai multe, și nu vedea niciun motiv să facă excepție când venea vorba de locuința personală a unui gentilom evreu.

Acesta din urmă nu părea că are de gând să-și întrerupă cina pentru vizita unei familii de englezi necunoscuți; părea că-l instruieste pe servitor ce să le spună.

Servitorul se întoarce și vorbe ceva cu signor Tosetti. După ce sfârși, acesta din urmă se înclină respectuos în fața mătușii Greysteel și le spuse că doamna pe care o căutau se numea Delgado și locuia la ultimul etaj. Signor Tosetti era ușor iritat că niciunul dintre servitori nu se arăta dispus să îi conducă și să le anunțe sosirea; însă, cum spuse chiar el, erau cu toții niște aventurieri neînfricați, așa că puteau să urce și singuri scara în căutarea destinației dorite.

Doctorul Greysteel și signor Tosetti luară câte o lumânare. Scara urca în spirală către niște regiuni cufundate în întuneric. Trecură pe lângă mai multe uși care, deși păreau destul de luxoase, aveau un aspect bizar, pipernicit – asta din cauză că, pentru a adăposti mulțimea impresionantă de evrei, casele din ghetou erau foarte înalte și aveau multe etaje – cât de multe îndrăzniseră să construiască proprietarii – și, în compensație, tavanele erau destul de joase, fără excepție. Vizitatorii auziră voci din spatele acestor uși, ba la un moment dat le ajunse la urechi o melodie într-o limbă necunoscută. Apoi ajunseră la alte uși, larg deschise, dincolo de care era întuneric – un întuneric din care venea un curent de aer rece și cu miros stătut. Ultima ușă, însă, era închisă. Ciocăniră, însă nu le răspunse nimeni. Atunci strigară că

veniseră în vizită la doamna Delgado. Niciun răspuns. În cele din urmă, cum mătușa Greysteel spuse că ar fi fost o prostie să se întoarcă după ce bătuseră atâta drum, împinseră ușa și intrară.

Odaia – o simplă mansardă – era însăși imaginea mizeriei date de bătrânețe și sărăcie. Toate obiectele dinăuntru erau fie rupte, fie stricate, fie zdrențuite. Culorile erau șterse și murdare, uniformizate într-un cenușiu trist. Odaia avea o singură fereastră prin care intra aerul înserării și se vedea luna – deși părea de mirare că luna, cu chipul și degetele ei curate, catadicsise să se arate în acea cămăruță murdară.

Dar nu aceasta era pricina pentru care doctorul Greysteel se schimbă la față, își slăbi cravata, se înroși, apoi păli și trase aer adânc în piept. Un lucru nu suporta doctorul Greysteel: pisicile – iar odaia aceasta era plină de pisici.

În mijlocul pisicilor se afla o ființă extrem de slabă, așezată pe un scaun prăfuit de lemn. Din fericire, cum spusese signor Tosetti, cei trei Greysteel erau niște aventurieri neînfricați, căci înfățișarea doamnei Delgado ar fi fost destul de șocantă pentru cineva mai slab de înger. Deși ședea dreaptă pe scaun – într-o poziție aproape maiestuoasă, de așteptare, ai fi zis – era atât de desfigurată din cauza bătrâneții înaintate, încât începuse să-și piardă înfățișarea omenească și să semene cu alte creaturi. Brațele, pe care și le ținea în poală, erau atât de abundent pătate cu maroniu, încât păreau doi pești. Avea tenul acela alb, aproape transparent, al oamenilor foarte în vârstă, fin și ridat ca o pânză de păianjen, prin care se întrevedeau venele albastrii și întortocheate.

Nu se ridică la intrarea celor patru și nici nu dădu semne că i-ar fi văzut. Dar poate că nu-i auzise. Căci, deși în odaie era tăcere, tăcerea a cincizeci de pisici e un lucru straniu – ca și cum cincizeci de tăceri separate ar fi îngrămădite laolaltă.

Cei trei Greysteel și signor Tosetti, ca niște oameni practici ce erau, se așezară în odăița aceea îngrozitoare și mătușa Greysteel, cu zâmbetul ei amabil și cu dispoziția ei plină de solitudine, dorind ca toți să se simtă în largul lor, începu să-i vorbească bătrânei doamne.

— Sper, dragă doamnă Delgado, că ne veți ierta pentru că am dat buzna peste domnia-voastră în felul acesta, însă nepoata mea și cu mine doream nespuse să vă vizităm. Mătușa Greysteel se opri o clipă, așteptând un eventual răspuns, însă bătrâna nu spuse nimic. Ce sus locuiți, doamnă! O bună prietenă a mea – o anume doamnă Whilesmith – locuiește într-o odăiță aflată la mansarda unei case din Piața Queen din Bath – o cameră foarte

asemănătoare cu a dumneavoastră, doamnă Delgado – și spune că vara n-ar pleca de acolo pentru nimic în lume – zice că acolo, sus, bate o briză pe care cei de la etajele inferioare nu o simt, astfel că ea stă la răcoare în timp ce alții se înăbușă în apartamentele lor. În plus, are toate lucrurile bine aranjate și foarte la îndemână. Singura ei nemulțumire e că fata de dedesubt are prostul obicei de a pune ceainicul fierbinte pe scări – ceea ce e foarte neplăcut, doamnă Delgado, dacă se întâmplă să te lovești de el cu piciorul. Pe dumneavoastră vă deranjează scara, doamnă?

Se lăasă tăcerea – sau, mai bine zis, trecură câteva clipe în care nu se auzi decât respirația celor cincizeci de pisici.

Doctorul Greysteel își tamponă cu batista fruntea nădușită, foindu-se.

— Am venit să vă vedem, doamnă, la cererea expresă a domnului John Mekean din Aberdeenshire. Acest domn ne-a rugat să vă aducem aminte de el; speră că sunteți bine și vă transmite cele mai calde urări de sănătate.

Doctorul Greysteel vorbise mai tare decât de obicei, căci bănuia acum că bătrâna era cam surdă. Nu reuși însă decât să agite pisicile; multe dintre ele

începură să se plimbe prin cameră, frecându-se una de alta, astfel că atmosfera crepusculară se umplu de scânteii. O pisică neagră ateriză de undeva pe spătarul scaunului pe care ședea doctorul Greysteel și începu să se plimbe pe el, ca un acrobat la circ.

Doctorul Greysteel așteptă o clipă ca să-și revină din sperietură, apoi spuse:

— Vreți să-i transmitem ceva despre starea dumneavoastră domnului Mekean, doamnă?

Bătrâna însă tăcea mai departe.

Domnișoara Greysteel își încercă și ea norocul:

— Mă bucur, doamnă, că sunteți înconjurată de atâtea prietene. Cu siguranță că sunt o prezență mângâietoare pentru dumneavoastră. De pildă, pisicuța aceea de culoarea mierii de la picioarele dumneavoastră – ce siluetă elegantă are! Și cu câtă cochetărie își spală fața! Cum o cheamă?

Bătrâna însă nu răspunse nici de această dată.

Atunci, încurajat de o privire a doctorului Greysteel, avocatul cel mărunțel reluă și el ceea ce se spusese deja, însă de data asta în italiană. Singura diferență fu că acum bătrâna nici măcar nu se mai osteni să-i privească; se uita lung la o pisică cenușie, care, la rândul ei, se uita la o pisică albă, care, la rândul ei, se uita la lună.

— Spuneți-i că i-am adus bani, îi spuse doctorul Greysteel avocatului. Spuneți-i că e un dar din partea lui John Mekean. Spuneți-i că nu are de ce să-mi mulțumească mie... aici, doctorul Greysteel flutură cu putere din mână, de parcă reputația de binefăcător generos era un țanțar de care încerca să se apere în felul acesta.

— Domnule Tosetti, spuse mătușa Greysteel, vă e rău. Sunteți palid, domnule. Vreți un pahar cu apă? Sunt sigură că doamna Delgado poate să vă ofere unul.

— Nu, madamina Greysteel, nu mi-e rău. Mi-e... Signor Tosetti privi în jur, căutând parcă un cuvânt... Teamă, șopti el.

— Teamă? șopti la rândul ei doctorul Greysteel. Cum așa? De ce?

— Vai, signor *dottore*, locul acesta e înfiorător! răspunse celălalt tot pe șoptite, privind întâi către una dintre pisici care își lingea lăbuța, pregătindu-se să-și spele fața, apoi către bătrâna doamnă, ca și cum se aștepta s-o vadă și pe ea făcând același lucru.

Domnișoara Greysteel șopti că, dornici cum erau să o vadă pe doamna Delgado, sosiseră prea mulți și prea pe neașteptate în odaia ei. Era limpede

că femeia nu mai primise musafiri de ani de zile. Era atunci de mirare că o găseau atât de tulburată? Vizita lor fusese o încercare prea grea pentru nervii ei osteniți și bătrâni!

— Vai, Flora, șopti mătușa Greysteel. Gândește-te numai! Să stai ani de zile fără niciun fel de tovărășie!

Felul în care șopteau cu toții în odaia aceea atât de mică – la niciun metru de bătrâna doamnă – îi păru dintr-odată ridicol doctorului Greysteel care, neștiind cum să procedeze, deveni iritat, astfel încât sora și fiica lui se gândiră că ar fi mai bine să plece.

Mătușa Greysteel își luă pe îndelete la revedere de la bătrână, spunându-i că avea să se întoarcă atunci când ea se va simți mai bine – adică în curând, spera ea.

La ieșire, se întoarseră cu toții s-o mai privească o dată. În clipa aceea apăru pe pervaz o altă pisică, ducând în gură ceva tare și țepos – ceva ce semăna foarte mult cu o pasăre moartă. Bătrâna doamnă scoase un sunet plin de vioioșie și sări de pe scaun cu o uimitoare agilitate. Fusese un sunet neînchipuit de straniu, un sunet ce nu semăna câtuși de puțin cu vorbirea omenească. La auzul lui, signor Tosetti scoase și el un strigăt înspăimântat și închise ușa grăbit, ascunzând privirilor ceea ce avea să facă în continuare bătrâna.¹⁴⁹

---

¹⁴⁹ Signor Tosetti le mărturisii mai târziu celor trei Greysteel că știa cine era bătrâna doamnă din Cannaregio. Auzise de nenumărate ori povestea ei, însă până să o vadă cu ochii lui pe bătrână fusese convins că e doar o snoavă menită să-i sperie pe cei tineri și fără minte.

Se pare că tatăl ei fusese evreu, iar prin venele mamei ei curgea, amestecat, sângele a jumătate dintre neamurile Europei. Copil fiind, învățase mai multe limbi și le vorbea pe toate la perfecție. Nu era lucru pe care să nu izbutească să-l deprindă dacă își punea asta în minte, învăța de plăcere. La șaisprezece ani, vorbea - pe lângă franceză, italiană și germană, limbile străine cunoscute în mod frecvent de tinerile fete - toate limbile lumii civilizate (și necivilizate). Vorbea limba folosită în ținuturile muntoase ale Scoției (un dialect melodios ca un cântec). Vorbea limba bască, atât de greu de reținut pentru cei care nu o vorbesc nativ, încât, oricât de mult ai auzi-o vorbită, nu-ți poți aminti după aceea nici măcar o silabă. Învăță chiar și limba unei țări de departe despre care, auzise signor Tosetti, unii credeau că mai există și azi, deși nimeni nu avea habar unde anume se află. (Era vorba despre Țara Galilor.)

Călători în lumea întreagă și cunoscuseră mulți regi și regine; arhiduci și arhiducese; prinți și episcopi; conți și contese. Și tuturor acestor oameni importanți, ea le vorbea în limba maternă a fiecăruia - și toți o declarau o minune. În cele din urmă, ajunsese la Veneția.

Însă femeia aceasta nu deprinsese niciodată moderația. Pofța ei de învățătură era dublată și de alte pofte și se mărită cu un bărbat care îi semăna în această privință. Femeia și soțul ei veniră la Veneția pentru *carnevale* și nu mai plecară niciodată. Își risipiră întreaga avere pariind în *ridottos* (cluburi - n. red.). Își pierdură sănătatea cu alte plăceri. Iar într-o dimineață, pe când canalele Veneției erau argintii și trandafirii în lumina zorilor, soțul se întinse pe pietrele umede din Fondamenta dei Mori și muri, fără să-i poată veni nimeni în ajutor. Și poate că ar fi fost mai bine ca și soția să facă același lucru - căci nu avea bani și nici locuință. Însă evreei își amintiră că femeia aceasta avea dreptul la milostenia lor, căci era ea însăși evreică, într-un fel (cu toate că nu recunoscuse niciodată acest

Un mic șoarece mort

Sfârșitul lui noiembrie 1816

În seara următoare, într-o încăpere în care se amestecau în chipul cel mai plăcut tristețea și splendoarea venețiene, cei trei Greysteel și Strange luau cina împreună. Podeaua era din marmură crăpată și tocită, având toate culorile iernii venețiene. Capul mătușii Greysteel, acoperit cu o frumoasă bonetă albă, contrasta prin culoare cu ușa întunecată din fundal. Deasupra ușii se întrezăreau mai multe sculpturi, dându-i acesteia aspectul unui monument funerar încununat de umbre posomorâte. Pe pereți se vedeau nălucile unor fresce pictate în culori fantomatice, slăvind cu toatele o străveche familie venețiană al cărei ultim moștenitor se înecase demult. Proprietarii actuali erau săraci lipiți pământului și trecuseră mulți ani de când făcuseră ultimele reparații la casă. Afară ploua și, mai surprinzător, ploua și înăuntru; de undeva din odaie se auzea sunetul neplăcut produs de cantități mari de apă ce curgeau din belsug pe mobilă și podea. Însă astfel de fleacuri nu aveau darul de a-i tulbura pe membrii familiei Greysteel, hotărâți să savureze pe deplin această cină minunată. Alungaseră umbrele funebre cu ajutorul unei risipe de lumânări și acopereau sunetul apei ce picura cu râsete și discuții. Într-un cuvânt, umpleau acea parte a încăperii cu o voieșie tipic englezească.

— Dar nu înțeleg, zise Strange, cine are grijă de bătrână?

Doctorul Greysteel zise:

---

lucru), sau poate că li se făcu pur și simplu milă de suferințele ei (căci evreeii au avut și ei destule de îndurat în Veneția). Oricum ar fi fost, i-au oferit adăpost în ghetoul lor. Despre ceea ce s-a petrecut mai departe circulau diferite povești; toate însă aveau în comun faptul că femeia locuia printre evrei, fără însă a fi una de-a lor. Trăia singură - dar nu se știe dacă din vina ei sau din a lor. Trecu astfel mult timp fără ca ea să mai spună vreo vorbă cuiva, iar mințile îi fură rătăcite de un val necruțător de nebulie, ce-i dădu peste cap toate limbile știute. Uită italiana, uită engleza, uită latina, uită basca, uită velșă, uită tot, cu excepția limbii pisicilor - iar pe aceasta se spune că o vorbea minunat.

— Gentilomul evreu – care pare un bătrân foarte milostiv – i-a oferit această odaie în care să stea, iar servitorii lui îi lasă vase cu mâncare la piciorul scării.

— Dar nimeni nu știe exact cum ajunge mâncarea la ea, exclamă domnișoara Greysteel. Signor Tosetti crede că i-o duc pisicile.

— Ce aiureală! făcu doctorul Greysteel. Cine a mai auzit de pisici care să facă ceva util!

— Doar că se uită critic la oameni, zise Strange. Asta are o anumită utilitate morală, aș zice, pentru că te fac să se simți stânjenit și te îndeamnă să reflectezi serios la propriile neajunsuri.

Ciudata aventură a celor trei Greysteel le oferise un subiect de conversație pe care îl discutau încă de când se așezaseră la cină.

— Flora, draga mea, zise mătușa Greysteel, domnul Strange va începe să creadă că numai despre asta știm să vorbim.

— O! Nu vă faceți griji din pricina mea, zise Strange. E o poveste curioasă și, după cum știți, noi, magicienii, suntem mari amatori de curiozități.

— Ați putea să o vindecați cu ajutorul magiei, domnule Strange? întrebă domnișoara Greysteel.

— Să vindec nebunia? Nu. Asta nu înseamnă că nu am încercat. Odată mi s-a cerut să vizitez un bătrân domn nebun și să încerc să-l ajut cumva; cred că niciodată nu am făcut vrăji mai puternice decât atunci, dar când l-am părăsit era la fel de nebun ca la început.

— Dar ar putea să existe rețete pentru vindecarea nebuniei, nu-i așa? întrebă nerăbdătoare domnișoara Greysteel. Probabil că magicienii *Aureați* aveau așa ceva. Domnișoara Greysteel căpătase în ultima vreme un puternic interes pentru istoria magiei și pomenea adesea cuvinte *cu Aureați* sau *Argentini*.

— Poate că da, zise Strange, dar, chiar și așa, rețeta cu pricina s-a pierdut de sute de ani.

— O mie de ani să fie, tot nu cred că asta ar fi o piedică pentru *dumneavoastră*. Ne-ați dat zeci de exemple de vrăji considerate pierdute, pe care însă dumneavoastră ați reușit să le recuperați.

— E adevărat, însă în toate aceste cazuri știam cel puțin de unde să încep. Însă n-am auzit nici măcar de un singur caz în care un magician *Aureat* să fi vindecat nebunia. Atitudinea lor față de nebunie pare să fi fost foarte diferită de a noastră. Îi considerau pe nebuni vizionari și profeți și le ascultau aiurelile cu cea mai mare atenție.

— Cât de ciudat! De ce?

— Mr Norrell crede că era vorba de simpatia pe care spiridușii o arată nebunilor – și de faptul că nebunii îi văd pe spiriduși atunci când nimeni altcineva nu o face. Strange se opri o clipă, apoi urmă: Și spuneți că bătrâna asta e foarte nebună?

— O, da! Cred că da.

După cină, doctorul Greysteel adormi adânc în fotoliu. Mătușa Greysteel moțăia și ea, trezindu-se din când în când doar cât să-și ceară scuze pentru cât îi era de somn și adormind imediat la loc. Prin urmare, domnișoara Greysteel a avut parte de un foarte plăcut *tête-à-tête* cu Strange tot restul serii. Avea multe să-i spună. La recomandarea lui, începuse de curând să citească *Istoria Regelui Corb povestită copiilor* a lordului Portishead și dorea să-l întrebe câte ceva despre această carte. El însă părea distrat și de câteva ori fata avu impresia neplăcută că nici măcar nu o ascultă.

A doua zi, cei trei Greysteel vizitară Arsenalul și admirară nespun atmosfera sumbră și impunătoare de acolo, petrecură vreo două ceasuri în prăvălii de curiozități (în care negustorii păreau aproape la fel de bizari și demodați ca și obiectele pe care le vindeau) și mâncară înghețată la o cofetărie din apropierea Bisericii San Stefano. Strange fusese invitat să ia parte la toate distracțiile zilei, dar în cursul dimineții mătușa Greysteel primise un bilețel prin care acesta le transmitea complimente și mulțumiri, spunând însă că dăduse din întâmplare peste un fir nou în cercetările lui și nu îndrăznea să se întrerupă, [...] „iar cercetătorii, după cum știți chiar din exemplul fratelui dumneavoastră, sunt cele mai egoiste ființe de pe fața pământului și cred că devotamentul față de munca lor scuză orice”. Strange nu apăru nici în ziua următoare, când vizitară Scuola di Santa Maria della Carita, nici în următoarea, când luară o gondolă până la Torcello, o insulă singuratică, ascunsă într-un desiș de stuf înconjurat de cețuri cenușii, unde prima așezare venețiană fusese ridicată, ajunsese la măreție, fusese părăsită și se prăbușise în ruine, toate astea cu multe veacuri în urmă.

Însă, deși Strange era închis în camera lui din apropiere de Santa Maria Zobenigo cu vrăjile lui, doctorul Greysteel fu scutit de a-i duce dorul prea mult, căci numele lui era pomenit întruna. Dacă cei trei Greysteel se plimbau pe lângă Rialto – și dacă, văzând acest pod, doctorul Greysteel amintea de Shylock, de Shakespeare și de starea teatrului modern, auzea de îndată, negreșit, părerile domnului Strange despre toate aceste subiecte – căci domnișoara Greysteel le cunoștea pe toate și putea să le susțină la fel de

bine ca și pe ale ei. Dacă, aflați într-o prăvălie de curiozități, cei trei Greysteel vedeau un tablou ciudat, înfățișând un urs dansator, aceasta era o bună ocazie ca domnișoara Greysteel să-i povestească tatălui ei despre o cunoștință a domnului Strange care avea un urs brun împăiat într-o raclă de sticlă. Dacă cei trei Greysteel mâncau carne de oaie, domnișoara Greysteel își amintea negreșit cum Strange îi povestise odată că a mâncat și el carne de oaie la Lyme Regis.

În seara celei de-a treia zile, doctorul Greysteel îi trimise lui Strange un mesaj prin care îi propunea să se vadă la o cafea și un pahar de tărie. Cei doi se întâlneau la Florian's puțin după ora șase.

— Mă bucur să vă văd, zise doctorul Greysteel, dar sunteți palid. Aveți grijă, sper, să mâncați destul? Să dormiți? Să faceți mișcare?

— Cred că am mâncat ceva azi, făcu Strange, dar nu mai țin minte ce.

Vorbiră o vreme despre nimicuri, dar Strange era distrat. De câteva ori îi răspunse aproape aiurea doctorului Greysteel. Apoi, luând ultima înghițitură de *grappa* - rachiu - își scoase ceasul de buzunar și spuse:

— Sper că mă veți ierta că vă părăsesc atât de curând. Am o întâlnire. Vă spun deci noapte bună.

Ușor surprins, doctorul Greysteel nu putu să nu se întrebe ce fel de întâlnire era aceea. Bărbații pot avea un comportament reprobabil în orice colț al lumii, dar se pare că doctorul Greysteel trăia cu impresia că în Veneția toți erau oarecum predispuși la asta. Niciun alt oraș din lume nu oferea atâtea ocazii de a călca strâmb în diferite feluri, iar în acea perioadă doctorul Greysteel ținea morțiș ca Strange să aibă o conduită fără pată. Prin urmare, încercând să pară cât mai nepăsător, îl întrebă dacă se întâlnea cu lordul Byron.

— A, nu. Ca să vă spun drept, zise Strange pe un ton confidențial, cu pupilele îngustate, cred că am găsit pe cineva care să mă ajute.

— Spiridușul?

— Nu. O ființă umană. Îmi pun mari speranțe în această colaborare. Și totuși, nu știu cum va primi această persoană propunerile mele. Așa că înțelegeți, sper, de ce nu vreau să mai amân această întâlnire.

— Da, da, firește! Mergeți atunci!

Strange se îndepărtă, amestecându-se în curând în masa de siluete întunecate din piață, toate cu chipurile negre și lipsite de expresie, înaintând grăbite prin Veneția scaldată în razele lunii. Luna însăși era înconjurată de nori grandioși, astfel că în cer părea să fi apărut un alt oraș luminat, de o

măreție ce rivaliza cu a Veneției și ale cărui palate și străzi impunătoare se prăbușeau în ruine, de parcă vreun spirit răutăcios îl așezase acolo numai și numai spre a-și râde de declinul treptat al orașului pământean.

Între timp, mătușa Greysteel și domnișoara Greysteel profitaseră de absența doctorului pentru a se întoarce în odăița îngrozitoare de la mansarda casei din ghetou. Veniseră aici în taină, gândindu-se că doctorul Greysteel sau poate chiar Strange ar fi putut să încerce să le împiedice sau ar fi insistat să le însoțească – iar ele nu-și doreau tovărășia bărbaților de data asta.

— Vor dori să discute, zise mătușa Greysteel, și să încerce să înțeleagă cum a ajuns în această stare mizerabilă. Dar la ce bun? Cu ce ar ajuta-o asta?

Domnișoara Greysteel adusese niște lumânări și un sfeșnic. Aprinse lumânarea, apoi cele două scoaseră din coș o porție de tocană de vițel ce umplu pe dată odaia neaerisită și murdară cu o aromă minunată, niște chifle albe și proaspete, câteva mere și un șal călduros. Mătușa Greysteel puse farfuria cu mâncare în fața doamnei Delgado, însă văzu că degetele și unghiile acesteia erau țepene și încovoiate ca niște gheare, astfel încât nu putea apuca furculița și cuțitul.

— Ei, draga mea, zise mătușa Greysteel în cele din urmă, pare că-i face poftă și sunt sigură că are să-i facă bine. Dar cred că ar fi mai bine s-o lăsăm să mănânce așa cum știe ea.

Coborâră în stradă. De îndată ce ieșiră din clădire, mătușa Greysteel exclamă:

— Vai, Flora! Ai văzut? Avea cina deja pregătită. Era acolo o farfurioară de porțelan – una chiar foarte drăguță – semăna cu serviciul meu de ceai, cel cu boboci de trandafiri și flori de nu-mă-uita – iar pe farfurie avea un șoarece – un mic șoarece mort!

Domnișoara Greysteel o privi gânditoare.

— Cred că un vârf de cicoare – fiert și preparat cu sos, așa cum se face aici – ar semăna puțin cu un șoarece.

— O, draga mea! zise mătușa Greysteel. Știi bine că nu era asta...

Înaintau prin Ghetto Vecchio către canalul Cannaregio; la un moment dat, domnișoara Greysteel se întoarse brusc și dispăru în umbră.

— Flora! Ce s-a întâmplat? strigă mătușa Greysteel. Ce-ai văzut? Întoarce-te, draga mea. E așa de întuneric aici, între case. Flora, scumpa mea!

Domnișoara Greysteel apăru la loc la fel de repede cum dispăruse.

— Nu e nimic, mătușă. Nu te speria. Mi s-a părut doar că mă strigă cineva și m-am dus să văd. Mi s-a părut că era un cunoscut. Dar nu e nimeni acolo.

La *fondamenta*, gondola le aștepta. Gondolierul le ajută să se urce și apoi începuse a vâsli cu mișcări leneșe. Mătușa Greysteel se așeză comod sub prelata întinsă peste partea centrală a ambarcațiunii. Picături de ploaie începuseră să lovească pânza.

— Poate că acasă îl vom găsi și pe domnul Strange împreună cu papa, zise ea.

— Poate, zise domnișoara Greysteel.

— Sau poate că s-a dus iar să joace biliard cu lordul Byron, zise mătușa Greysteel. E ciudat că cei doi s-au împrietenit. Par firi atât de diferite!

— O, da! Deși domnul Strange mi-a spus că lordul Byron i s-a părut mult mai puțin agreabil atunci când l-a cunoscut în Elveția. Înălțimea Sa era însoțit de alți poeți care îi solicitau toată atenția și a căror companie o prefera mai presus de oricare alta. Domnul Strange mi-a spus că purtarea lui a fost atunci la limita politeții.

— Asta e foarte rău. Dar nu mă miră deloc. Nu ți-ar fi teamă să-l vezi, dragostea mea? Vorbesc despre lordul Byron. Mie cred că mi-ar fi – puțin.

— Nu, mie nu mi-ar fi teamă.

— Ei bine, draga mea, asta pentru că tu ești mai lucidă și mai calmă decât alții. Chiar că nu știi ce te-ar face pe tine să te temi.

— O! Nu cred că e vorba de un curaj deosebit din partea mea. Cât despre o virtute ieșită din comun – nu știu ce să zic. Până acum n-am fost tentată să fac nimic cu adevărat rău. Atâta doar că lordul Byron nu ar putea avea niciodată vreo putere asupra mea, n-ar putea să-mi influențeze în niciun fel gândurile sau acțiunile. Nu am a mă teme de nimic din partea lui. Dar asta nu înseamnă că nu există cineva pe lume – nu spun că l-am cunoscut deja – pe care nu mi-ar fi uneori puțin teamă să-l privesc – ca nu cumva să văd că e trist – sau pierdut – sau gânditor – sau, încă și mai rău – cuprins de mânie sau durere, neștiind sau nepăsându-i că îl privesc.

În mica odaie de la mansarda casei din ghetou, lumânările aduse de domnișoara Greysteel pâlpâiră și se stinseră. Luna lumina încăperea aceea de coșmar, iar bătrâna din Cannaregio începuse să devoreze tocana adusă de cele două doamne.

Tocmai se pregătea să înghită ultima îmbucătură, când se auzi dintr-odată un glas englezesc:

— Din păcate, prietenele mele nu au rămas aici ca să facă prezentările; e o situație stânjenitoare, nu-i așa, doamnă, atunci când doi oameni străini rămân singuri și sunt nevoiți să se prezinte singuri? Eu mă numesc Strange. Iar dumneavoastră, doamnă, cu toate că nu o știți, vă numiți Delgado. Sunt încântat de cunoștință.

Strange se sprijinea de pervaz cu brațele încrucișate la piept, privind-o atent.

Ea însă nu-l luă în seamă câtuși de puțin, tot așa cum nu le luase în seamă pe mătușa Greysteel, pe domnișoara Greysteel și pe toți vizitatorii din ultimele zile. Era indiferentă ca o pisică față de cineva care nu o interesează.

— Mai întâi vreau să vă asigur, zise Strange, că nu sunt unul dintre acei musafiri obositori care vin în vizită fără niciun scop anume și care nu au nimic de spus. Vreau să vă fac o propunere, doamnă Delgado. Am avut mare noroc, doamnă, să ne întâlnim acum, căci eu vă pot îndeplini cea mai arzătoare dorință, iar dumneavoastră mi-o puteți îndeplini pe a mea.

Doamna Delgado nu dădu semne că ar fi auzit ceva din spusele lui. Devenise acum atentă la farfuria pe care se afla șoarecele, iar gura ei bătrână se deschise larg ca să-l înghită.

— Zău așa, doamnă! strigă Strange. Insist să vă amânați cina o clipă și să mă ascultați. Se aplecă și îndepărtă farfuria. Pentru prima dată, doamna Delgado păru să-l observe. Scoase un mieunat slab, iritat, și îl privi dușmănos.

— Vreau să mă învățați să fiu nebun. Ideea e atât de simplă, încât e de mirare că nu mi-a venit mai devreme.

Doamna Delgado mârâi gutural.

— Ah! Credeți că nu e înțelept să procedez așa? Probabil că aveți dreptate. Să-ți dorești să fii nebun e un gest extrem. Mentorul, soția și prietenii mei ar fi furioși dacă ar ști ce încerc să fac. Se opri o clipă. Expresia sardonică i se șterse de pe chip și tonul ușor cu care vorbea dispăru. Însă, vedeți dumneavoastră, mi-am renegat mentorul, soția mea a murit, iar de prietenii mei mă despart treizeci și doi de kilometri de apă înghețată și o bună parte dintr-un continent. Pentru prima oară de când am îmbrățișat această stranie profesie, nu sunt obligat să mă consult cu nimeni. Așadar, de unde să începem? Trebuie să-mi dați ceva – un obiect care să fie simbolul și purtătorul nebuniei dumneavoastră. Apoi, după ce aruncase o privire în jur: Din păcate, se pare că nu aveți nimic, cu excepția rochiei... privi farfuria pe care o ținea în mână... Și a acestui șoarece. Cred că prefer șoarecele.

Strange începu să spună o vrajă. În odaie izbucniră raze argintii de lumină, ceva între flacără și sclipirea orbitoare a artificiiilor. Preț de o clipă, mănunchiul de raze rămase în aer, între doamna Delgado și Strange. Apoi Strange făcu un gest, părând că vrea să îndrepte lumina către ea; razele zburară într-acolo și, un singur moment, o strălucire argintie o înconjură. Dintr-odată, doamna Delgado dispăru; în locul ei apărură o fetiță serioasă și îmbufnată, îmbrăcată într-o rochie demodată. Apoi dispăru și fetița, locul ei fiind luat de o femeie tânără și frumoasă, cu o expresie plină de voință pe chip. Aceasta fu înlocuită rapid de o femeie mai în vârstă, cu statură maiestuoasă, dar cu o sclipire de nebunie în ochi. Toate femeile pe care le întrupase vreodată doamna Delgado trecură pe acolo într-o singură clipă. Apoi dispărură toate.

Pe scaun nu mai era decât o grămăjoară de mătase boțită. Din ea ieși o mică pisică cenușie. Pisica sări jos cu agilitate, făcu un salt până pe pervaz și dispăru în întuneric.

— Bun, până aici a funcționat, zise Strange.

Luă apoi de coadă șoarecele pe jumătate putrezit. Atrase pe dată atenția mai multor pisici care începură să miaune, să toarcă și să se frece de picioarele lui, încercând să-i capteze bunăvoința.

Strange se strâmbă. Și oare John Uskglass ce-a trebuit să îndure, mă întreb, pentru a făuri magia englezească?

Se întreba dacă avea să simtă vreo diferență. Oare după ce va fi făcut vraja se va trezi că încearcă să ghicească dacă e nebun sau nu? Va încerca să se gândească la lucruri nebunești, căutând să vadă dacă vreunul i se pare firesc? Aruncă o ultimă privire lumii așa cum o știa, deschise gura și coborâ cu grijă șoarecele...

Parcă ar fi plonjat într-o cascadă sau i-ar fi sunat în urechi două mii de trompete. Tot ce gândise înainte, tot ce știa, tot ce era se spulbera într-un șuvoi de emoții și senzații amestecate. Lumea se construia din nou, în culori înflăcărâte, imposibil de suportat. Era săgetată de temeri, dorințe și vrajbe noi. Era înconjurat de prezențe impunătoare. Unele dintre acestea aveau guri rele, pline de dinți și ochi imenși, arzători. În spatele lui apăruse ceva ca un păianjen groaznic de chircit, plin de răutate. Avea ceva în gură, ceva cu un gust cumplit. Fără să poată gândi, fără să știe, găsi, Dumnezeu știe de unde, prezența de spirit de a scuipa acel ceva. Se auzi un țipăt...

Se trezi întins pe spate, având deasupra lui un amestec de întuneric, grinzi și lumină selenară. Un chip umbrat apăru de undeva, privindu-l calm. Îi simți respirația caldă, umedă și urât mirositoare. Nu-și amintea cum ajunsese acolo, dar nu-și amintea nici multe alte lucruri. Se întrebă vag dacă se afla la Londra sau în Shropshire. Întregul trup îi era cuprins de o senzație extrem de stranie, ca și cum mai multe pisici ar fi umblat pe el. După o clipă, ridică fruntea și văzu că așa și era.

Se ridică în capul oaselor, iar pisicile fugiră. Luna plină strălucea prin geamul spart. Apoi, trecând de la o amintire la alta, reuși să pună cap la cap tot ce se petrecuse în seara aceea. Își aminti vraja cu ajutorul căreia o transformase pe bătrână, planul lui de a-și provoca nebunia pentru a-l putea vedea pe spiriduș. La început, toate acestea i se părură atât de îndepărtate, încât avu senzația că-și amintește niște întâmplări ce avuseseră loc cu cel puțin o lună înainte. Și totuși, se afla aici, în odaie, și, consultându-și ceasul de buzunar, descoperi că nu trecuse decât foarte puțin timp.

Reușise să salveze șoarecele. Din fericire, căzuse cu mâna pe el, protejându-l astfel de pisici. Îl vârâ în buzunar și ieși grăbit din încăpere. Nu mai voia să rămână acolo nici o clipă; fusese un loc de coșmar încă de la început – iar acum i se părea că e plin de orori neînchipuite.

Se întâlni cu mai mulți oameni pe scări, dar aceștia nu-l luară în seamă cătuși de puțin. Făcuse el o vrajă înainte, astfel că toți locuitorii casei respective erau convinși că îl vedeau în fiecare zi, că frecvența acestor încăperi în mod regulat și că nu era nimic mai firesc pe lume decât prezența lui acolo. Însă, dacă i-ar fi întrebat cineva cine era, niciunul n-ar fi știut ce să răspundă.

Se întoarse la locuința lui din Santa Maria Zobenigo. Încă nu părea să se fi lecuit pe deplin de nebunia bătrânei. Oamenii pe lângă care trecea pe stradă păreau altfel decât de obicei; pe chipurile lor vedea o ferocitate de neînțeles, până și mersul lor i se părea greoi și urât.

„Ei bine, un lucru e limpede, își spuse el, bătrâna era grozav de bună. În niciun caz n-aș putea să chem spiridușul în starea aceea.”

A doua zi, se trezi devreme și imediat după micul dejun se apucă să transforme în pulbere carnea și măruntaiele șoarecelui, folosindu-se de principii magice bine cunoscute. De oase nu se atinse. Apoi făcu din pulbere o tinctură. Acest lucru avea două avantaje. În primul rând (și foarte important, de altfel), era mult mai puțin respingător să înghită câteva

picături de tinctură decât să mănânce un șoarece mort. În al doilea rând, credea că astfel va putea să controleze gradul de nebunie pe care și-l asuma.

La ora cinci terminase se preparat un lichid brun-închis, ce mirosea mai ales a coniac (căci asta folosise pentru a face tinctura). Îl decantă într-o sticlă, apoi numără cu grijă paisprezece picături, punându-le într-un pahar de coniac pe care îl bău.

După câteva minute, se uită pe fereastră în Piața Santa Maria Zobenigo. Locul era plin de lume. Toți oamenii din piață aveau cefele scobite; fețele lor nu erau decât niște măști subțiri. În fiecare gol din capetele lor ardea câte o lumânare. Acest lucru îi apărea acum atât de limpede, încât nu-i venea să creadă că nu-l observase până atunci. Își închipui ce s-ar întâmplă dacă ar coborâ pe stradă și ar începe să sufle în lumânări. Gândul acesta îl făcu să râdă.

Începu să hohotească atât de tare, încât nu mai putu sta în picioare. Râsul lui răsuna în toată casa. O umbră de rațiune care îi stăruia încă în minte îl făcu să-și dea seama că n-ar fi bine ca proprietarul și familia lui să afle ce face el, așa că se întinse pe pat și își înăbuși hohotele de râs în perne; din când în când dădea din picioare, amuzat peste poate de ideea ce-i venise.

A doua zi dimineată se trezi la el în pat, complet îmbrăcat și cu ghețele în picioare. În afară de senzația de stătut cauzată în general de dormitul în haine de zi, nu descoperi nici o schimbare la el. Se spală, se bărbieri și-și luă niște haine curate. Apoi ieși să ia micul dejun. La colțul dintre Caile de Cortesia și Campo San Angelo se afla o cafenea care-i plăcea. Totul păru în regulă până când chelnerul veni la el la masă, aducând o cană de cafea. Strange ridică privirile și văzu în ochii celuilalt o sclipire mărunță, ca flăcăriua unei lumânări. Își dădu seama atunci că nu-și mai amintește dacă oamenii au lumânări în cap sau nu. Știa că diferența dintre cele două idei era uriașă: una era nebunească, cealaltă nu; dar nici în ruptul capului nu-și putea aminti care era una și care cealaltă.

Faptul acesta îl neliniști întrucâtva.

„Singura problemă cu tinctura, își spuse el, e că e foarte greu de spus când îi dispare complet efectul. La asta nu m-am gândit. Presupun că ar trebui să mai aștept o zi-două înainte de a încerca iarăși.”

Însă la prânz nu mai reuși să-și stăpânească nerăbdarea. Se simțea deja mai bine. Înclina să creadă că oamenii *nu* au lumânări în cap. „Și oricum, se gândi el, asta nici nu contează. Întrebarea nu are nici o relevanță pentru ceea

ce doresc eu să realizez acum.“ Cu asta, puse nouă picături din tinctură într-un pahar de vin Santo și îl dădu pe gât.

Fu cuprins pe dată de convingerea că toate dulapurile din casă erau pline cu ananas. Era sigur că se găseau și alți ananași sub pat și sub masă. Acest gând îl alarmă atât de mult, încât simți cum îl trec valuri de căldură și de frig și fu nevoit să se așeze pe podea. Toate casele *sipalazzi* din oraș erau pline de ananași, iar afară pe stradă oamenii duceau cu ei ananași, pe care îi ascundeau sub haine. Simțea de pretutindeni mirosul fructelor – un miros dulceag și pătrunzător totodată.

Ceva mai târziu îi ciocăni cineva la ușă. Descoperi uimit că se făcuse seară și odaia era cufundată în penumbră. Auzi iarăși ciocănitul. Era proprietarul. Acesta începu să vorbească, dar Strange nu înțelegea ce-i spune, asta din cauză că omul avea un ananas în gură. Strange nu putea să-și închipuie cum reușise să-l îndese pe tot acolo. Frunze verzi și țepoase îi ieșeau încet din gură, trase iar înapoi atunci când vorbea. Strange se întrebă dacă n-ar fi bine să aducă un cuțit sau un cârlig cu care să încerce să scoată ananasul, temându-se că proprietarul se va îneca în cele din urmă. Pe de altă parte, nu-i păsa prea mult de toate astea.

„La urma urmei, își spuse el oarecum iritat, e vina lui. El și l-a vârat acolo.“

A doua zi, în cafeneaua din colțul străzii Caile de la Cortesia, unul dintre chelneri felia un ananas. Pe Strange, adus de spate deasupra ceștii lui de cafea, îl trecură fiorii la vederea scenei.

Descoperise că era ușor – mult mai ușor decât ți-ai fi putut închipui – să devii nebun, dar, așa cum se întâmpla întotdeauna cu procedeele magice, și acesta era plin de obstacole și greutate. Chiar dacă reușea să cheme spiridușul (ceea ce nu părea foarte probabil), n-ar fi reușit să stea de vorbă cu el. În toate cărțile pe care le citise se spunea că magicianul trebuie să aibă mare grijă atunci când are de-a face cu spiridușii. Exact atunci când va avea nevoie de luciditate mai mult decât oricând, luciditatea îl va părăsi aproape complet.

— Cum să-l impresionez cu talentul meu deosebit de magician dacă nu voi putea decât să balmăjesc ceva despre ananași și lumânări? cugetă el.

Își petrecu restul zilei măsurând camera în lung și în lat, oprindu-se din când în când pentru a nota câte ceva pe bucățele de hârtie. La sosirea serii, scrise o vrajă pentru invocarea spiridușilor și așeză hârtia respectivă pe masă. Apoi turnă patru picături din tinctură într-un pahar cu apă și îl bău.

De data asta, tinctura îl afectă într-un mod cu totul diferit. Nu mai fu cuprins de idei sau temeri ciudate. De fapt, din multe puncte de vedere, nu se mai simțise atât de bine de multă vreme: era mai liniștit, mai calm, mai puțin frământat. Descoperi că nu prea îi mai păsa de magie. Cu ochii minții vedea uși care se trânteau, și vizită încăperi și holuri aflate în sufletul lui pe care nu le mai văzuse de ani de zile. Preț de vreo zece minute, deveni cel care fusese la vârsta de douăzeci sau douăzeci și doi de ani; după aceea se preschimbă într-o cu totul altă persoană – o persoană care sălășluise mereu înlăuntrul său, dar căreia nu-i dăduse frâu liber niciodată.

După ce luă tinctura, prima lui dorință fu să se ducă la un *ridotto*. I se părea ridicol faptul că se afla în Veneția de la începutul lui octombrie și totuși nu vizitase niciodată un astfel de loc. Uitându-se însă la ceas, descoperi că era de-abia ora opt.

— E mult prea devreme, spuse el fără adresă.

Avea chef de vorbă și aruncă o privire în jur, căutând pe cineva căruia să i se destăinuiască. Negăsind pe nimeni mai bun, își concentrează atenția asupra micii statuete de lemn din colț. „N-am să găsesc acolo pe nimeni interesant decât peste vreo trei sau patru ceasuri”, îi spuse el.

Ca să-și umple timpul, îi veni ideea să-i facă o vizită domnișoarei Greysteel.

— Dar probabil că tatăl și mătușa ei sunt acolo. Scoase un mic icnet iritat. Plicticos! Plicticos! Plicticos! De ce trebuie întotdeauna ca femeile drăguțe să aibă după ele o hoardă întreagă de rude? Apoi, privind-se în oglindă: Doamne sfinte! Cravata asta parcă ar fi fost legată de un plugar.

Își petrecu următoarea jumătate de oră legându-și iar și iar cravata, până când se declară mulțumit de rezultat. Apoi descoperi că avea unghiile prea lungi pentru gustul lui și nu tocmai curate. Plecă în căutarea unei forfecuțe cu care să și le taie.

Forfecuța era pe masă. Iar lângă ea se mai afla ceva.

— Ce avem aici? făcu el. Hârtii! Hârtii cu vrăji! Descoperirea i se păru grozav de amuzantă. Știi, e foarte ciudat, îi spuse el statuetei, dar îl cunosc pe individul care a scris asta! Îl cheamă Jonathan Strange – și, dacă stau bine să mă gândesc, cred că și cărțile astea sunt tot ale lui. Mai citi puțin, apoi urmă: Ha! N-o să ghicești de ce tâmpenie s-a apucat acum! Face vrăji ca să cheme spiriduși! Ha! Ha! Își spune că face asta pentru a găsi un servitor din neamul spiridușilor care să-l ajute în lupta pentru cauza magiei englezești. Dar în realitate nu vrea decât să-l îngrozească pe Gilbert Norrell! A călătorit

sute de kilometri, ajungând în cel mai luxos oraș din lume, dar nu se gândește decât la părerea unui bătrânei din Londra! Cât de ridicol!

Lăsa jos foaia de hârtie, dezgustat, și luă forfecuța. Întorcându-se, aproape că se lovi cu capul de ceva.

— Ce Dumnezeu...? Începu el.

Din tavan atârna o panglică neagră, ce avea la capăt câteva mici oscioare, un flacon plin cu un lichid închis la culoare – poate sânge – și o bucată de hârtie cu ceva scris pe ea, legate laolaltă. Panglica era atât de lungă, încât oricine s-ar fi plimbat prin cameră s-ar fi lovit negreșit, până la urmă, de obiectele legate de ea. Strange clătină din cap, nevenindu-i să creadă cât de proști pot fi unii. Sprijinindu-se de masă, începu să-și taie unghiile.

Trecură câteva minute.

— A avut o soție, știi, îi spuse el micii statuete de lemn. Apoi, apropiindu-și mâna de flacăra lumânării pentru a-și examina unghiile: Arabella Woodhope. O fată mai fermecătoare decât ea nici că s-a pomenit vreodată. Dar e moartă. Moartă, moartă, moartă. Luă de pe masă o pilă și începu să-și pilească unghiile. De fapt, dacă stau bine să mă gândesc, oare n-am fost și eu îndrăgostit de ea? Cred că da. Avea un mod fermecător de a-mi spune numele, zâmbind în același timp, iar de câte ori făcea asta simțeam cum inima stă să-mi plesnească. Începu să râdă. Știi, e de-a dreptul ridicol, dar nu mai țin minte cum mă cheamă. Laurence? Arthur? Frank? Aș vrea să fie aici Arabella. Ea ar ști. Și mi-ar spune pe dată! Nu e una dintre femeile acelea cărora le place să te necăjească și care iau totul în răs, mult timp după ce a încetat să mai fie amuzant. Doamne, cât mi-aș dori să fie aici! Mă doare aici, zise el lovindu-se cu mâna în dreptul inimii, iar aici simt ceva fierbinte și dur, continuă el, atingându-și fruntea. Dar, dacă aș sta de vorbă cu Arabella jumătate de ceas, m-aș simți mult mai bine, sunt sigur. Poate că ar fi bine să chem spiridușul individului ăsta și să-i cer să mi-o aducă. Spiridușii pot să trezească oamenii din morți, nu-i așa? Luă de pe masă hârtia pe care era scrisă vraja și o citi încă o dată. A, dar e floare la ureche. Nimic mai simplu.

Bălmăji grăbit vorbele vrăjii, apoi, fiindcă i se părea esențial să facă asta, se întoarse la pilitul unghiilor.

În penumbra aruncată de dulapul pictat se afla o persoană îmbrăcată cu o haină verde ca iarba – o persoană cu părul de culoarea pufului de păpădie – o persoană care avea întipărit pe chip un zâmbet amuzat și superior.

Strange era concentrat asupra unghiilor.

Gentilomul cu părul ca puful se duse grăbit către Strange și întinse mâna ca să-l tragă de păr. Nu apucă însă să facă asta, căci Strange îl privi în ochi și-i spuse:

— Presupun că nu se întâmplă să aveți niște tutun de prizat?

Gentilomul cu părul ca puful încremeni.

— Am căutat în toate buzunarele hainei ăsteia blestemată, urmă Strange, fără să-și dea seama de uimirea gentilomului, dar nu găsesc nicăieri o cutie de tutun. Nu știu ce-a fost în mintea mea de nu mi-am luat una cu mine. În general folosesc Kendal Brown; aveți cumva?

În timp ce vorbea, începu să se caute iar prin buzunare. Uitase însă de panglica atârnată din tavan și, mișcându-se, se lovi cu capul de obiectele atârnate de ea. Legătura se balansă în spate, apoi reveni și-l lovi drept în mijlocul frunții.

O cutiuță de culoarea melancoliei

și 2 decembrie 1816

Se auzi un soi de trosnet, urmat imediat de o adiere ușoară și de un val de prospețime, ca și cum un miros stătut fusese alungat brusc din odaie.

Strange clipi de două sau trei ori.

Primul gând care îi veni fu că planul lui atât de elaborat funcționase; în fața lui se afla cineva – un spiriduș, fără îndoială. Apoi se întrebă ce naiba făcuse până atunci. Își scoase ceasul și se uită la el; trecuse aproape o oră de când înghițise tinctura.

— Iertați-mă, zise el, știu că e o întrebare ciudată, dar v-am cerut ceva?

— Tutun, zise gentilomul cu părul ca puful.

— Tutun?

— Mi-ați cerut puțin tutun de prizat.

— Când?

— Ce?

— Când v-am cerut tutun?

— Adineauri.

— Ah! Ah. Bine. Ei, nu e nevoie să vă mai deranjați. Acum nu-mi mai trebuie.

Gentilomul cu părul ca puful făcu o plecăciune.

Strange își dădea seama că se vede cât e de nedumerit. Își aminti de toate avertismentele serioase pe care le citise, ca nu cumva să-i lași pe membrii acestei rase viclene să-și închipuie că știu mai multe decât tine. Așa că își ascunse uimirea în spatele unei expresii sarcastice. Apoi, amintindu-și că este considerat și mai periculos să-ți iei un aer de superioritate, înfuriind astfel spiridușii, renunță la sarcasm și arboră un zâmbet. În cele din urmă reveni la expresia nedumerită.

Nu observă însă că gentilomul era cel puțin la fel de stânjenit ca și el.

— V-am chemat aici, spuse el, pentru că îmi doresc de mult ca unul din rasa dumneavoastră să mă ajute și să mă instruiască în ceea ce privește

magia. Exersase de câteva ori această frază și își dădu seama cu bucurie că vorbele lui fuseseră pline de încredere și demnitate. Din păcate, efectul obținut fu anulat imediat după aceea, când adăugă speriat: V-am spus asta deja?

Gentilomul nu spuse nimic.

— Mă numesc Jonathan Strange. Poate ați auzit de mine? Mă aflu într-un stadiu foarte interesant al carierei mele. Cred că nu exagerez dacă spun că întreg viitorul magiei englezești atârnă de acțiunile mele din lunile ce urmează. Dacă acceptați să mă ajutați, veți deveni la fel de faimos ca și Col Tom Blue și maestrul Witcherley!¹⁵⁰

— Țț! făcu gentilomul, dezgustat. Niște ordinari!

— Într-adevăr? făcu Strange. Nu știam. Dar nu se dădu bătut. Ceea ce m-am făcut să vă remarc pentru prima dată a fost *atenția delicată* pe care i-ați arătat-o regelui Angliei. Câtă putere! Câtă inventivitate! Magiei englezești îi lipsește spiritul! Îi lipsesc înflăcărarea și energia! Nici nu vă pot spune cât m-am plictisit de aceleași vrăji monotone folosite iar și iar pentru a rezolva aceleași probleme neinteresante. Puținul pe care l-am văzut din magia dumneavoastră mi-a dovedit că e cu totul diferită. Ați putea să mă surprindeți. Iar eu îmi doresc nespus să fiu surprins!

Gentilomul ridică sprinceană perfectă de spiriduș, vrând parcă să spună că nu i-ar dispăcea câtuși de puțin să-l surprindă pe Jonathan Strange.

Strange își continuă aprins discursul:

— O! Și ar fi bine să vă spun chiar acum că în Londra se află un bătrân pe nume Norrell – un fel de magician – care va face o criză de nervi când va auzi că v-ați aliat cu mine. Va face tot ce-i stă în puteri ca să ne pună piedici în cale, dar cred că împreună îl putem dovedi cu vârf și îndesat.

Gentilomul părea că nu mai ascultă. Privirile îi rătăceau prin cameră, oprindu-se din când în când asupra unui obiect sau altul.

— Vă deranjează ceva de aici, din odaie? întrebă Strange. Vă rog să-mi spuneți dacă așa este. Sunt sigur că sensibilitatea dumneavoastră magică e mult mai fină decât a mea. Dar chiar și în cazul meu există anumite obiecte ce pot să-mi tulbure capacitatea de a face vrăji – cred că la fel de întâmplă cu

---

¹⁵⁰ Col Tom Blue a fost, desigur, cel mai cunoscut servitor al lui Ralph Stokesey; maestrul Witcherley l-a ajutat pe Martin Pale.

toți magicienii. O solniță, un scoruș, o bucățică de anafură – toate aceste obiecte mă fac să devin neliniștit. Asta nu înseamnă că *nu pot* face vrăji în prezența lor, dar trebuie să țin seama de ele în ceea ce fac. Dacă se află aici vreun obiect care vă deranjează, nu trebuie decât să spuneți o vorbă și îl voi scoate bucuros.

Gentilomul îl privi lung o clipă, ca și cum nu avea habar despre ce vorbește Strange. Apoi exclamă dintr-odată:

— Da, da, sensibilitatea mea magică! Cât de inteligent din partea dumneavoastră! Sensibilitatea mea magică este, așa cum presupuneți, imensă! Și, chiar acum, ea îmi spune că ați intrat de curând în posesia unui obiect cu puteri impresionante! Un inel pentru eliberarea de vrăji? O urnă a vizibilității? Ceva de felul acesta? Dați-mi voie să vă felicit! Arătați-mi obiectul cu pricina și vă voi spune imediat care este istoria lui și cum trebuie folosit!

— Ba nu, zise Strange surprins. Nu am niciun obiect de felul acesta.

Gentilomul se încruntă. Privi cu atenție o oală de noapte pe jumătate ascunsă sub masă, apoi un inel de doliu împodobit cu miniatura unui înger, pictată pe fildeș, iar în cele din urmă un vas de lut ce conținuse odinioară piersici și prune zaharisite.

— Poate că l-ați obținut din întâmplare? Întrebă el. Astfel de obiecte pot fi extrem de puternice, chiar dacă magicianul nu e conștient de existența lor.

— Nu, nu cred, zise Strange. De exemplu, vasul acela l-am cumpărat de la un cofetar din Genova. Iar în prăvălie mai erau zeci de borcane identice. Nu văd de ce unul ar avea proprietăți magice, iar celelalte nu.

— Nu, aveți dreptate, fu de acord gentilomul. Și chiar că nu văd aici niciun obiect deosebit. Adică, adăugă el grăbit, nu sunt decât obiectele pe care te-ai aștepta să le găsești în casa unui magician strălucit ca dumneavoastră.

Urmă o scurtă pauză.

— Nu mi-ați răspuns, zise Strange. Probabil că nu puteți să vă hotărâți înainte de a afla mai multe despre mine. Așa și trebuie. Peste o zi sau două, voi avea onoarea de a vă chema din nou; vom sta atunci de vorbă mai pe îndelete.

— A fost o conversație cât se poate de interesantă, zise gentilomul.

— Și sper că vor mai fi multe altele asemănătoare, răspuse Strange politicos, făcând o plecăciune.

Gentilomul se înclină, la rându-i.

Strange îl eliberă pe gentilom din vraja de invocare, iar acesta dispăru pe dată.

Încântarea pe care o simțea Strange era imensă. Îi trecu prin minte că ar fi bine să se așeze și să-și noteze cu seriozitate, ca un adevărat savant, tot ce se petrecuse, dar nu putea să se oprească din râs, țopăit și aplaudat. Execută chiar câteva figuri dintr-un dans de țară, iar dacă statueta de lemn n-ar fi fost ținută de un soclu, s-ar fi învărtit cu siguranță prin încăperea cu ea în brațe.

După ce-i trecu pofta de dansat, îl cuprinse o dorință aprigă de a-i scrie lui Norrell. De fapt, chiar se așeză la masă și începu o scrisoare triumfătoare și plină de sarcasm. („Fără îndoială că veți fi *încântat* să aflați...”) Dar își luă seama în curând. „N-o să reușesc decât să-l provoc, și parcă văd că-mi face casa să dispară sau ceva de genul acesta. Ha! Ce furios o să fie când o să mă întorc în Anglia. Trebuie să public vestea imediat după sosire. N-o să aștept până iese numărul următor din *Famulus*. Ar dura prea mult. Murray o să se supere, dar n-am ce face. Cel mai bine ar fi să scriu la *The Times*. Mă întreb ce-a vrut să spună cu toate aiurelile alea despre inelele ale puterii și oalele de noapte. Presupun că încerca să înțeleagă cum de am reușit să-l chem.”

Una peste alta, n-ar fi fost mai încântat nici dacă l-ar fi invocat pe John Uskglass însuși și ar fi stat politicoasă de vorbă cu el preț de un ceas. Singura parte neplăcută era amintirea – care îi revenea treptat – a formei pe care o luase nebunia lui de data asta. „Cred că m-am transformat în *Lascelles* sau *Drawlight*! Absolut oribil!”

A doua zi dimineață, Stephen Black avea de făcut niște comisioane pentru Sir Walter. Îi făcu o vizită unui bancher de pe strada Lombard; discută cu un pictor de portrete din Little-Britain; îi dădu instrucțiuni unei femei din Fetter-lane cu privire la o rochie pentru lady Pole. Mai departe trebuia să ajungă la biroul unui avocat. Începuse să ningă cu fulgi moi și deși. În jur se auzeau zgomotele obișnuite ale orașului: furnăitul și tropotul cailor, zurelul trăsurilor, strigătele negustorilor ambulănți, bubuitul ușilor și târșăitul picioarelor prin zăpadă.

Se afla la colțul străzii Fleet cu Mitre-court. Tocmai își scosese ceasul de buzunar (un dar de la gentilomul cu părul ca puful), când toate zgomotele amuțiră brusc, de parcă le tăiasă cineva cu cuțitul. Preț de o clipă avu senzația că asurzise. Însă, înainte chiar să simtă vreun fior de spaimă, privi în jur și își dădu seama că se petreceau și alte lucruri ciudate. Strada se

golise brusc. Nu mai erau nici oameni, nici pisici, nici câini, nici cai, nici păsări. Toate ființele dispăruseră.

Și zăpada! Acesta era lucrul cel mai straniu dintre toate. Zăpada atârna, suspendată în văzduh, în fulgi imenși, albi și pufoși, mari cât monedele de un sovereign.

— Magie! își spuse el dezgustat.

Mai merse puțin către Mitre-court, privind pe ferestrele prăvăliilor. Lămpile erau încă aprinse; mărfurile erau așezate în grămezi sau împrăștiate pe tejghele – mătăsuri, tutun, partituri; focurile erau aprinse în sobe, dar flăcările lor încremeniseră. Privi înapoi și descoperi că făcuse un fel de tunel prin dantelăria tridimensională de fulgi. Văzuse el multe lucruri stranii la viața lui, dar acesta le întrecea pe toate.

În clipa aceea se auzi un glas furios, venind de nicăieri:

— Credeam că sunt apărat de el! Oare ce șiretlicuri folosește? Gentilomul cu părul ca puful apăru dintr-odată în fața lui Stephen, cu chipul aprins de mânie și cu ochii strălucitori.

Șocul fu atât de mare, încât Stephen se temu o clipă că va leșina. Însă știa prea bine cât de mult preț punea gentilomul pe calm și stăpânire de sine, așa că își ascunse teama cât putu de bine și spuse, cu respirația tăiată:

— De cine să fiți apărat, domnule?

— Cum de cine? De magician, Stephen! De magician! M-am gândit că a pus mâna pe vreun obiect cu puteri magice care îl ajuta să mă vadă. Dar n-am văzut nimic de felul acesta în încăpere, iar el mi-a jurat că nu deține așa ceva. Totuși, ca să mă asigur, am dat roată pământului în ceasul care a trecut și am cercetat toate inelele puterii, toate cupele și pietrele magice. Dar nu lipsește niciuna! Toate sunt exact acolo unde știam.

Din această explicație destul de fragmentară, Stephen deduse că magicianul reușise, probabil, să-l cheme pe gentilomul cu părul ca puful și să stea de vorbă cu el.

— Dar, domnule, spuse el, mai de mult voițați să-i ajutați pe magicieni, să faceți vrăji împreună cu ei și să le câștigați recunoștința. Așa ați ajuns să o salvați pe lady Pole, nu? Poate că nici de data asta nu va fi chiar atât de rău.

— Ah, poate! Dar nu prea cred. Îți spun, Stephen, lăsând la o parte faptul deranjant că poate să mă cheme la el de câte ori are chef, de multe veacuri n-am petrecut o jumătate de oră mai plictisitoare. N-am mai întâlnit pe nimeni să vorbească atât de mult! E persoana cea mai îngâmfată pe care am

văzut-o în viața mea. Mă dezgustă oamenii aceștia care vorbesc întruna, fără să asculte ce au și alții de zis.

— O, așa e, domnule! E cât se poate de neplăcut. Să înțeleg că, ocupat fiind dumneavoastră cu magicianul, va trebui să amânăm înscăunarea mea ca rege al Angliei?

Gentilomul pronunță câteva vorbe înflăcărate în limba lui – probabil un blestem.

— Cred că ai dreptate – și asta mă înfurie mai mult decât orice altceva! Cumpăni o clipă, apoi urmă: Pe de altă parte, s-ar putea ca lucrurile să nu stea chiar atât de rău cum ne temem. Magicienii aceștia englezi sunt de regulă niște proști. Își doresc cu toții aceleași lucruri. Cei săraci își doresc o sursă inepuizabilă de napi sau porridge; cei bogați vor și mai multe bogății sau își doresc să stăpânească lumea întreagă; iar cei tineri vor să fie iubiți de vreo prințesă sau regină. De îndată ce îmi cere unul dintre aceste lucruri, îi voi îndeplini dorința. Asta îi va aduce cu siguranță o mulțime de neazuri. Așa se întâmplă de fiecare dată. Atenția îi va fi acaparată de probleme, iar în timpul acesta noi putem să ne vedem de planul nostru și să te facem rege al Angliei! Ah, Stephen! Ce bine îmi pare că am venit la tine! Când vine vorba de o judecată lucidă și sănătoasă, nu te întrece nimeni! Mânia gentilomului se evaporă pe dată și se înveseli grozav. Chiar și soarele apărură de după un nor, iar zăpada suspendată în văzduh în chipul acela ciudat scânteia în jurul lor (deși Stephen nu-și dădu seama dacă și asta era tot opera gentilomului).

Tocmai se pregătea să spună că el, de fapt, nu sugerase nimic, dar gentilomul dispărură în aceeași clipă. Toți oamenii, caii, trăsurile, pisicile și câinii reapărură pe dată, iar Stephen se ciocni de o femeie grasă îmbrăcată într-o pelerină mov.

***

Strange se trezi extrem de binedispus. Dormise opt ceasuri fără întrerupere. Pentru prima oară după câteva săptămâni, nu se trezise în puterea nopții ca să facă vrăji. Ca să se răsplătească pentru că reușise să invoce spiridușul, se hotărâ să ia o zi de pauză. Puțin după ora zece, se prezentă la *palazzo* în care locuiau cei trei Greysteel; aceștia tocmai luau micul dejun. Strange acceptă invitația de a lua loc la masă, mănca niște chifle, bău cafea și le spuse domnișoarei Greysteel și mătușii Greysteel că era cu totul la dispoziția lor.

Mătușa Greysteel renunță bucuroasă la acest privilegiu, cedându-i-l în întregime nepoatei sale. Domnișoara Greysteel și Strange își petrecură

restul dimineții împreună, citind cărți despre magie. Erau niște cărți pe care el i le împrumutase sau pe care fata le cumpăraseră la recomandarea lui: *Istoria Regelui Corb povestită copiilor* de Portishead, *Viața lui Martin Pale* de Hickman și *Anatomia unui minotaur* de Hether-Gray. Strange le citise atunci când se apucase de studiul magiei, iar acum descoperirea amuzat cât de simple, aproape inocente, i se păreau. Îi plăcea grozav să i le citească domnișoarei Greysteel, să-i răspundă la întrebări și să-i asculte părerile – pasionate, inteligente și, credea el, puțin cam prea serioase.

La ora unu, după un prânz ușor cu friptură rece, mătușa Greysteel declară că leneviseră destul și propuse o plimbare.

— Cred, domnule Strange, că are să vă facă bine puțin aer curat. Cărturarii uită adesea să facă mișcare.

— Suntem o rasă demnă de milă, doamnă, încuviință Strange, voios.

Era o zi frumoasă. Rătăcind pe străduțe și alei înguste, descoperiră tot felul de obiecte curioase: statuia unui câine cu un os în gură; mormântul unui sfânt pe care nu-l recunoscuseră; niște ferestre ale căror perdele li se părură la început făcute din falduri grele de dantelă neînchipuit de fină, dar care, privite mai atent, se dovediră a fi pânze de păianjen – pânze imense, încolăcite, ce umpleau cu totul odaia. Nu aveau pe nimeni care să-i îndrume și să le explice tot ce vedeau; nu aveau pe cine întreba, așa că se amuzau inventând ei înșiși explicații.

Chiar înainte de căderea serii, ajunseră într-o piațetă răcoroasă, pavată cu piatră, având în centru o fântână. Era un loc ciudat de pustiu și de inexpresiv. Pe jos erau dale străvechi de piatră. În ziduri nu se vedeau decât foarte puține ferestre. Ai fi zis că piața făcuse ceva care jignise clădirile, astfel că acestea îi întorseseră hotărâte spatele, privind în altă parte. Nu se afla acolo decât o singură prăvălie minusculă, în care se vindea numai rahat turcesc, într-o varietate nesfârșită de forme și culori. Prăvălia era închisă, dar domnișoara Greysteel și mătușa Greysteel se uitară pe fereastră și se întrebară cu glas tare când ar fi putut să o găsească deschisă și dacă vor mai reuși să-și amintească drumul până acolo.

Strange se plimba fără țintă. Nu se gândea la nimic special. Aerul era foarte rece – și plăcut – iar pe cer apăruse prima stea a serii. Auzi dintr-odată un fel de scârțâit ciudat în spatele lui, așa că se întoarse să vadă ce anume era.

În cel mai întunecat colț al piațetei se afla ceva – ceva cum nu mai văzuse niciodată. Era negru – atât de negru, încât părea alcătuit din noaptea ce

cădea. Capul sau vârful acestui obiect avea forma unei lectici demodate, asemănătoare celor cu care se plimbă uneori matroanele din Bath. Avea ferestre cu draperii negre trase. Însă, sub nivelul ferestrelor, obiectul lua forma trupului și picioarelor unei imense păsări negre. Aceasta purta o pălărie înaltă și neagră și avea un baston negru, subțire și lung. Nu avea ochi, dar Strange își dădu seama că îl privește. Zgâria vârful bastonului de pavaj cu tresăriri înfiorătoare.

Presupuse că ar trebui să se înspăimânte. Presupuse că ar fi bine, poate, să facă niște vrăji cu care să alunge creatura. Prin minte îi trecură rapid vrăji de împrăștiere, vrăji de alungare, vrăji de protecție – însă nu reuși să se oprească asupra nici uneia. Deși creatura era însăși întruchiparea răului și a dușmăniei, avea senzația clară că, deocamdată, ea nu reprezenta o primejdie nici pentru el, nici pentru altcineva. Era mai degrabă prevestirea unor rele ce aveau să vină.

Apucă să se întrebe cum suportau cei trei Greysteel apariția neașteptată a acestei orori, când ceva se schimbă în mintea lui; creatura dispăru. În locul ei apăruse silueta bondoacă a doctorului Greysteel – doctorul Greysteel îmbrăcat în negru, având în mână un baston.

— Ei? strigă doctorul Greysteel.

— Vă... vă cer iertare, strigă Strange, la rându-i. Ați spus ceva? Mă gândeam la... la altceva.

— V-am întrebat dacă luați cina cu noi diseară.

Strange îl privea fix.

— Ce s-a întâmplat? Vă e rău? întrebă doctorul Greysteel. Îl privi scrutător pe Strange, ca și cum ar fi citit pe chipul sau în gesturile sale ceva neplăcut.

— Mă simt foarte bine, vă asigur, spuse Strange. Și accept bucuros invitația la cină. Mi-ar face mare plăcere. Atâta doar că i-am promis lordului Byron să joc biliard cu el la ora patru.

— Ar trebui să găsim o gondolă cu care să ne întoarcem, zise doctorul Greysteel. Mi se pare că Louisa e mai ostenită decât vrea să recunoască. (Se referea la mătușa Greysteel.) Unde vă întâlniți cu înălțimea Sa? Unde să-i spunem gondolierului să vă lase?

— Vă mulțumesc, spuse Strange, dar am să merg pe jos. Sora dumneavoastră avea dreptate. Am nevoie de aer curat și de mișcare.

Domnișoara Greysteel se arătă cam dezamăgită auzind că Strange nu îi însoțea la întoarcere. Cele două doamne și magicianul își luară un

rămas-bun prelungit și își amintiră reciproc de mai multe ori că aveau să se revadă peste numai câteva ceasuri, până când doctorul Greysteel își pierdu răbdarea.

Cei trei Greysteel se îndepărtară către Hotelul Rio. Strange îi urmă de la distanță. În ciuda voioșiei cu care îl liniștise pe doctorul Greysteel, era foarte tulburat. Încercă să se convingă că apariția fusese doar un truc al luminii, dar degeaba. Fu nevoit să recunoască în cele din urmă că, cel mai probabil, căzuse pradă unui nou acces al nebuniei bătrânei.

— Ah, cât de neplăcut! Efectele tincturii păreau să fi trecut de tot! Să mă ajute Dumnezeu să nu mai fie nevoie niciodată să beau din ea. Dacă spiridușul acesta refuză să mă ajute, va trebui pur și simplu să găsesc o altă cale prin care să invoc un altul.

Ieși de pe alee, ajungând în zona mai luminată de la Rio și văzu că cei trei Greysteel găsiseră o gondolă și că cineva – un domn – o ajuta pe domnișoara Greysteel să urce. La început crezu că e vorba de un străin, dar văzu apoi că domnul respectiv avea o aureolă de păr strălucitor, ca puful de păpădie. Se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Ce tânără frumoasă! spuse gentilomul, pe când gondola se îndepărta de chei. Ochii îi străluceau. Și dansează, presupun, minunat?

— Dansează? zise Strange. Nu știu. Trebuia să mergem împreună la un bal în Genova, dar o durea un dinte, așa că nu ne-am mai dus. Sunt uimit să vă văd. Nu credeam că veți reveni înainte să vă chem.

— O, m-am mai gândit la propunerea dumneavoastră de a face magie împreună! Și acum sunt convins că e un plan excelent!

— Mă bucur că spuneți asta, zise Strange, ascunzându-și zâmbetul. Dar mă intrigă un lucru. De săptămâni întregi mă chinui să vă chem. De ce nu ați venit mai devreme?

— O! Există o explicație cât se poate de simplă! declară gentilomul, și se lansă într-o poveste interminabilă despre un văr al lui, o ființă răuvoitoare și plină de invidie la adresa talentelor și virtuților sale; care ura toți magicienii englezi; și care reușise, nu se știe cum, să distorsioneze vrăjile lui Strange, astfel că gentilomul nu-i auzise chemările până în seara dinainte. Era o istorie extrem de complicată, iar Strange nu crezu niciun cuvânt. Însă i se păru mai prudent să nu dezvăluie acest lucru, așa că se înclină în semn de acceptare.

— Și, ca să vă arăt cât de mult apreciez onoarea pe care mi-o faceți, încheie gentilomul, vă voi da orice doriți.

— Orice? repetă Strange, privindu-l cu mare atenție. Și oferta dumneavoastră este – dacă înțeleg bine – ca un fel de legământ. Odată ce spun ce-mi doresc, nu mă veți putea refuza, nu-i așa?

— Nici nu aș dori să fac asta!

— Și pot să vă cer bogății sau stăpânire asupra întregii lumi? Ceva de genul acesta?

— Întocmai! zise gentilomul, cu un aer încântat. Ridică apoi brațele, pregătit.

— Ei bine, nu vreau nimic din toate astea. Îmi doresc mai ales anumite informații. Cine a fost ultimul magician englez cu care ați avut de-a face?

O clipă de tăcere.

— O, nu aveți de ce să mă întrebați asta! exclamă gentilomul. Vă asigur că e o poveste cât se poate de plictisitoare. Haideți! Trebuie să fie ceva ce vă doriți mai presus de toate. Un regat numai al dumneavoastră? O tovarășă frumoasă? Prințesa Pauline Borghese e o femeie absolut încântătoare, și pot să v-o aduc aici într-o clipă!

Strange deschise gura să spună ceva, apoi se opri.

— Pauline Borghese, spuneți? urmă el după o clipă. Am văzut un portret al ei la Paris.¹⁵¹ Apoi, venindu-și în fire, continuă: Dar deocamdată nu mă interesează asta. Vorbiți-mi despre magie. Cum fac să mă transform în urs? Sau în vulpe? Cum se numesc cele trei fluvii magice care curg prin regatul Agrace¹⁵²? Ralph Stokesey era de părere că aceste fluvii au o înrâurire asupra celor ce se petrec în Anglia; e adevărat? În *Limbajul păsărilor* se spune ceva despre niște vrăji ce se fac prin manipularea culorilor; ce îmi puteți spune despre asta? Și ce reprezintă pietrele din Doncaster Squares?

Gentilomul își ridică brațele către cer, prefăcându-se uimit.

— Câte întrebări! râse el; era evident că încerca să pară voios și nepăsător, însă râsul lui sunase cam forțat.

— Ei bine, atunci dați-mi răspunsul la una dintre ele. Oricare doriți.

Gentilomul surise amabil, fără a spune însă nimic.

Strange îl privi lung, fără să-și ascundă nemulțumirea. Se părea că oferta spiridușului nu se referea la cunoștințe, ci doar la obiecte. „Dacă aș vrea un

---

¹⁵¹ E vorba despre cea mai frumoasă și cea mai temperamentală dintre surorile lui Napoleon Bonaparte, căreia îi plăcea nespun să-și găsească noi amanți și să pozeze nud pentru sculptori.

¹⁵² Agrace este denumirea dată uneori celui de-al treilea regat al lui John Uskglass. Se credea despre el că se află într-o regiune îndepărtată a Iadului.

cadou, mi l-aș cumpăra chiar eu! își spuse Strange. Iar dacă aș vrea să o văd pe Pauline Borghese, m-aș duce pur și simplu și m-aș prezenta. Nu am nevoie de magie pentru asta! Dar cum naiba să-l fac să...” Se opri, lovit de un gând. Spuse cu glas tare:

— Vreau să-mi aduceți un obiect pe care l-ați obținut la ultima întâlnire cu un magician englez!

— Cum? zise gentilomul, tresărind. Nu, nu vreți asta! Este un lucru fără valoare, complet inutil! Mai gândiți-vă!

Era vădit tulburat de cererea lui Strange – cu toate că Strange nu înțelegea de ce. „Poate că, își spuse el, magicianul i-a dat ceva de valoare, un obiect pe care nu vrea să-l piardă. Nu contează. După ce văd ce e și aflu de la cine l-a primit, o să i-l dau înapoi. Așa am să-l conving că sunt bine intenționat.”

Zâmbi politicos:

— Un legământ, ați spus, nu-i așa? Aștept să primesc obiectul – oricare ar fi el – în seara asta!

***

La ora opt, luă cina împreună cu cei trei Greysteel, în sufrageria lor mohorâtă.

Domnișoara Greysteel îl întrebă de lordul Byron.

— Ah, zise Strange. Nu are de gând să se mai întoarcă în Anglia. El poate să scrie poezii oriunde s-ar afla. Însă, în ceea ce mă privește, magia englezească fost modelată de Anglia – tot așa cum Anglia, la rândul-i, a fost modelată de magie. Cele două merg mână în mână și nu pot fi separate.

— Vreți să spuneți, zise domnișoara Greysteel încruntându-se ușor, că mentalitatea și istoria englezească au fost influențate de magie. Vorbiți în sens metaforic.

— Nu, vorbeam în sens literal. De exemplu, orașul acesta a fost construit în felul comun...

— Ah! îl întrerupse doctorul Greysteel, râzând. Ce vorbe tipice pentru un magician! Nuanța aceea vagă de dispreț, atunci când pomeniți felul comun de a face lucrurile...

— N-a fost în intenția mea să fiu disprețuitor. Vă asigur că am cel mai mare respect pentru felul comun de a face lucrurile. Nu, voiam doar să spun că granițele Angliei – însăși forma insulei – au fost modelate prin magie.

Doctorul Greysteel pufni.

— Nu știu despre ce vorbiți. Dați-mi un exemplu.

— Prea bine. Odinioară, pe coasta Yorkshireului se afla un oraș foarte frumos, ai cărui locuitori au început să se întrebe de ce Regele lor, John Uskglass, le cerea să plătească taxe. La urma urmei, spuneau ei, un magician atât de puternic poate să scoată și din pământ aur cât poștește. Acum, că se întrebau n-ar fi fost nimic, dar oamenii aceștia fără minte nu s-au oprit aici. Au refuzat să-și mai plătească dările și au început să comploteze cu dușmanii Regelui. Omul trebuie să se gândească bine înainte de a supăra un magician, și încă și mai mult atunci când e vorba de un rege. Însă când aceste două calități se întâlnesc în aceeași persoană, o, atunci primejdia e de o sută de ori mai mare. Mai întâi, prin oraș a început să sufle un vânt venit din nord. În clipa când suflarea vântului atinge animalele din oraș, acestea îmbătrâneau și mureau pe dată – vaci, porci, păsări și oi – ba chiar și pisicile și câinii. Când suflarea vântului a atins cetatea însăși, casele s-au transformat în ruine chiar sub privirile nefericiților locuitori. Uneltele se stricau, vasele se spărgeau, lemnul se îndoia și plesnea, cărămizile și pietrele se făceau mii de fărâme. Frescele de piatră din biserici se ștergeau, covârșite parcă de povara unor ani nenumărați, iar în cele din urmă, după cum se povestește, toate chipurile de sfinți păreau că țipă. Vântul ridica valurile mării, dându-le forme ciudate, amenințătoare. Locuitorii cetății, venindu-le mintea la cap, au luat-o la goană și, când au ajuns pe o culme, s-au întors tocmai la timp ca să vadă ultimele rămășițe ale orașului care alunecau încet sub valurile reci și cenușii.

Doctorul Greysteel zâmbi.

— Oricine ar fi cei de la cârmuire – Whig, Tory, împărați sau magicieni – nici unii nu suportă ca poporul să nu-și plătească dările. Aveți de gând să includeți aceste povestiri în următoarea dumneavoastră carte?

— O, da. Eu nu fac parte dintre acei autori zgârciți care își măsoară cuvintele până la ultimul dram. Ideile mele despre scrisul cărților sunt foarte generoase. Toți cei care sunt dispuși să-i plătească domnului Murray guineea convenită vor afla că am deschis larg porțile cunoașterii mele și că o ofer tuturor. Cititorii mei se pot plimba și-și pot alege mărfurile după plac.

Domnișoara Greysteel cântări în minte, cu seriozitate, istoria auzită.

— L-au provocat, e adevărat, spuse ea în cele din urmă, dar el s-a comportat, totuși, ca un tiran.

De undeva din umbră se auziră pași care se apropiau.

— Ce s-a întâmplat, Frank? întrebă doctorul Greysteel.

Frank, servitorul doctorului Greysteel, apăru dintr-un colț întunecat al încăperii.

— Am găsit o scrisoare și o cutiuță, domnule. Amândouă pentru domnul Strange. Frank părea tulburat.

— Ei, și de ce stai acolo cu gura căscată? Iată-l pe domnul Strange, chiar lângă tine. Dă-i scrisoarea și cutiuța.

Din expresia și atitudinea lui Frank se vedea limpede că acesta e măcinat de o mare nedumerire. Strâmbătura de pe fața lui sugera că se simte complet depășit de situație. Mai încercă totuși o dată să-i explice uimirea lui stăpânului:

— Am găsit scrisoarea și cutiuța pe podea, chiar lângă ușă, dar ușa era încuiată și zăvorită!

— Atunci probabil că cineva a descuiat-o și a tras zăvorul, Frank. Nu mai căuta atâtea mistere, zise doctorul Greysteel.

Așa că Frank îi înmână lui Strange scrisoarea și cutiuța și se retrase la loc în întuneric, mormăind în barbă și întrebând scaunele și mesele pe lângă care trecea dacă aveau cumva impresia că el e idiot.

Mătușa Greysteel se grăbi să-l îndemne pe Strange să nu se formalizeze – era între prieteni, așa că putea să-și citească liniștit scrisoarea. Gestul ei fusese plin de drăgălășenie, dar oarecum de prisos, căci Strange deschisese deja plicul și parcurgea rândurile scrise.

— Ah, mătușă! strigă domnișoara Greysteel, luând de pe masă cutiuța adusă de Frank. Uite ce frumoasă e!

Cutia era mică și lunguiață, părând făcută din argint și porțelan. Avea o nuanță frumoasă de albastru – dar nu chiar albastru, mai degrabă liliachiu – de fapt, nici tocmai liliachiu, căci avea și o nuanță de gri. Mai exact, avea culoarea melancoliei. Însă, din fericire, nici domnișoara Greysteel, nici mătușa Greysteel nu suferiseră prea mult de melancolie, așa că nu recunoscuseră culoarea.

— Într-adevăr, e foarte drăguță, zise mătușa. E italienească, domnule Strange?

— Mmm? făcu Strange, ridicând ochii. Nu știu.

— E ceva înăuntru? întrebă mătușa Greysteel.

— Da, cred că da, zise domnișoara Greysteel, dând să o deschidă.

— Flora! strigă doctorul Greysteel, clătînând din cap muștrător în direcția fiicei lui. Bănuia că în cutie se afla un dar pentru Flora de la Strange. Nu-i

plăcea prea mult ideea aceasta, însă nu găsea că e de căderea lui să judece purtarea unui bărbat ca Strange – un bărbat umblat și cu gusturi alese.

Strange, cufundat în lectura scrisorii, nu văzu și nu auzi nimic din cele petrecute. În cele din urmă, luă cutia și o deschise.

— E ceva înăuntru, domnule Strange? Întrebă mătușa Greysteel.

Strange închise la loc cutia cu repeziciune.

— Nu, doamnă, nu e nimic înăuntru. Puse cutia în buzunar și îl chemă imediat pe Frank, cerându-i un pahar cu apă.

Plecă de la familia Greysteel la foarte puțin timp după cină și se duse drept la cafeneaua aflată în colțul străzii Caile de la Cortesia. Fusese extrem de șocat văzând ce era în cutiuță și simțea nevoia să aibă lume în preajmă atunci când o deschidea iar.

Chelnerul îi aduse coniacul cerut. Strange luă o înghițitură, apoi deschise cutiuța.

În prima clipă crezu că spiridușul îi trimisese copia unui deget tăiat, mic și alb, făcută din ceară sau dintr-un material asemănător – o copie foarte reușită. Era atât de palid, fără pic de sânge, încât părea că bate în verde, cu umbre trandafirii în șanțulețele din jurul unghiei. I se părea uimitor ca cineva să se fi ostenit într-atât să facă ceva absolut oribil.

Însă, când îl atinse, își dădu seama că nu era făcut din ceară. Era rece ca gheața, însă pielea se mișca la fel ca cea de pe propriul lui deget, iar sub pielea subțire se întrezăreau și se simțeau mușchii. Era, fără urmă de îndoială, un deget de om. Judecând după dimensiuni, își spuse că era probabil un deget de copil sau poate degetul mic al unei femei cu mâini foarte delicate.

„Dar de ce să-i fi dat magicianul un deget? se întrebă el. Poate că era degetul magicianului? Dar nu văd cum – doar dacă magicianul era un copil sau o femeie.“ Îi trecu prin minte că auzise odinioară ceva despre un deget, însă nu-și aminti pe moment despre ce anume era vorba. În chip straniu, deși nu-și aducea aminte *ce anume* auzise, credea că știe *de la cine* plecase povestea. Fusese Drawlight. „[...] Și astfel se explică de ce nu i-am dat prea multă atenție. Dar de ce să fi vorbit Drawlight despre magie? Nu știa mai nimic despre asta și nu-l interesa subiectul nici cât negru sub unghie.”

Mai luă o înghițitură de coniac. „Credeam că, dacă găsesc un spiriduș care să-mi explice totul, atunci nu va mai fi niciun mister. Însă n-am reușit decât să mă procopesc cu un mister nou!”

Începu să se gândească la diferitele istorii pe care le auzise cu privire la marii magicieni englezi și servitorii lor din neamul spiridușilor. Martin Pale cu jupân Witcherley, jupân Fallowthought și toți ceilalți. Thomas Godbless cu Dick-cel-de-marți; Meraud cu Coleman Gray; și, cei mai faimoși dintre toți, Ralph Stokesey cu Col Tom Blue.

La prima întâlnire dintre Stokesey și Col Tom Blue, acesta din urmă era o ființă sălbatică și răzvrătită – ultimul spiriduș care și-ar fi dorit o alianță cu un magician englez. Așa că Stokesey îl urmărise în Faerie, ajungând până la castelul lui¹⁵³, și, făcându-se nevăzut, se plimbase pe acolo, aflând tot felul de lucruri interesante.¹⁵⁴ Strange nu era atât de naiv încât să creadă în adevărul poveștii, în forma în care ajunsese ea să fie povestită copiilor și scrisă în cărți de istorie a magiei. „Și totuși, trebuie să fie în ea un sâmbure de adevăr, își spuse el. Poate că Stokesey a reușit să intre în castelul lui Col Tom Blue și astfel i-a dovedit acestuia că e un magician cu care nu e bine să

---

¹⁵³ *Brugh*, străvechiul cuvânt din limba *Sidbe* ce se referă la locuințele spiridușilor, se traduce de obicei prin „castel” sau „conac”, cu toate că de fapt este interiorul unui gorgan - o ridicătură de pământ goală pe dinăuntru.

¹⁵⁴ Stokesey l-a chemat mai întâi pe Col Tom Blue în locuința sa din Exeter. Când spiridușul refuză să-l ajute pentru a treia oară, Stokesey se făcu nevăzut și îl urmări pe Col Tom Blue când acesta ieși din oraș. Col Tom Blue merse pe un drum al spiridușilor și ajunse în curând într-un loc ce nu mai era pe tărâm englezesc. Se aflau acolo o colină scundă și cafenie și un iaz. La o vorbă a lui Col Tom Blue, se deschise o poartă în peretele dealului și el intră. Stokesey merse după el.

În mijlocul dealului, Stokesey văzu o sală fermecată, plină de lume care dansa. Așteptă ca una dintre dansatoare să se apropie, apoi rostogoli către ea un măr fermecat, iar ea îl ridică. Era, firește, cel mai bun și mai frumos măr ce existase vreodată. De îndată ce femeia din neamul spiridușilor îl mâncă, o cuprinse o dorință arzătoare să mai primească unul exact la fel. Se uită în jur, dar nu văzu pe nimeni.

Cine mi-a dat mărul? întrebă ea.

Vântul de Răsărit, șopti Stokesey. În seara următoare, Stokesey îl urmări iar pe Col Tom Blue și intră în deal. Li privi iarăși pe dansatori și rostogoli încă o dată un măr în direcția aceleiași femei. Când aceasta întrebă cine i-l dăduse, el îi răspunse șoptit: „Vântul de Răsărit”. În a treia seară, ținu mărul în mână. Femeia se desprinsese de restul dansatorilor și privi în jur.

Vântule de Răsărit! Vântule de Răsărit! șopti ea. Unde mi-e mărul?

Spune-mi unde doarme Col Tom Blue, șopti Stokesey, și ți-l voi da. Atunci femeia îi spuse: într-o groapă adâncă, pe latura cea mai nordică a *brugh-ului*.

În seriile următoare, Stokesey se dădu drept Vântul de Apus, Vântul de Miazănoapte și Vântul de Miazăzi și se folosi de merlele cele fermecate pentru a convinge alți locuitori ai colinei să-i dea informații despre Col Tom Blue. De la un păstor află ce animale îl păzeau pe Col Tom Blue în timpul somnului - o scroafă sălbatică și un țap și mai sălbatic. De la doica lui Col Tom Blue află ce ținea acesta în mână în timp ce dormea - o pietricică anume, foarte importantă. Iar de la un ajutor de bucătar află cele trei vorbe pe care le spunea Col Tom Blue în fiecare dimineață, la trezire.

Așa află Stokesey lucruri care îl ajutară să câștige putere asupra lui Col Tom Blue. Însă nu apucă să se folosească de aceste cunoștințe, căci Col Tom Blue veni singur la el și-i spuse că se răzgândise și că accepta să-l slujească.

Iată ce se întâmplase: Col Tom Blue aflase că Vântul de Răsărit, Vântul de Apus, Vântul de Miazăzi și Vântul de Miazănoapte voiau să afle câte ceva despre el. Fără să știe cu ce anume le supărase pe aceste personaje atât de importante, se speriasse totuși. Dintr-o dată, o alianță cu un magician englez puternic și învățat devenise o perspectivă mult mai atrăgătoare.

te pui. Nimic nu mă împiedică să fac și eu la fel. La urma urmei, spiridușul acesta nu știe nimic despre talentul și realizările mele. Dacă i-aș face o vizită neașteptată, i-aș arăta cât sunt de puternic.”

Își aminti apoi de ziua aceea cu ceață și zăpadă, petrecută la Castelul Windsor, când el și regele aproape că intraseră în Faerie, ademeniți de magia gentilomului. Se gândi la pădurea aceea și la luminițele ce sclipeau în ea – sugerând o așezare străveche. Dacă o lua pe Drumurile Regelui ar fi putut negreșit să ajungă acolo, dar – lăsând la o parte promisiunea făcută Arabellei — nu voia să-l găsească pe gentilom cu ajutorul unei vrăji pe care o încercase deja. Voia ca acum să utilizeze ceva nou și surprinzător. La următoarea întâlnire cu gentilomul voia să fie plin de încrederea și euforia pe care le simțea negreșit ori de câte ori reușea o vrajă nouă.

„Faerie nu e niciodată foarte departe, își spuse el, și sunt mii de căi prin care poți ajunge acolo. Ar trebui să fiu în stare să găsesc măcar una!”

Știa o vrajă ce deschidea o cărare între oricare două ființe numite de magician. Era o vrajă din vechime – foarte apropiată de magia spiridușilor. Cărarea pe care o deschidea ar fi pătruns, cu siguranță, dincolo de hotarele dintre cele două lumi. Strange n-o folosisese niciodată până atunci și nu avea habar cum avea să arate cărarea sau cum ar fi putut să o urmeze. Cu toate astea, era încrezător în șansele lui de izbândă. Pronunță în șoaptă incantația, însoțită de câteva mișcări, apoi se numi pe sine și pe gentilom – cele două ființe pe care dorea să le lege cărarea.

În aer se schimbă ceva, așa cum se întâmpla uneori când o vrajă începea să lucreze. Era ca și cum s-ar fi deschis și s-ar fi închis o ușă invizibilă, lăsându-l pe el de partea cealaltă. Sau ca și cum toate clădirile din oraș s-ar fi întors cu fața în altă parte. Magia părea să funcționeze perfect – ceva se întâmplase, cu siguranță – însă el nu vedea rezultatul. Cumpăni ce să facă mai departe.

„Probabil că totul se leagă de percepție – iar pentru asta am un leac.” Se opri o clipă. „Nu-mi place. Aș fi vrut să nu fi fost nevoit să mă folosesc iar de asta, dar, mă rog, cred că o singură dată n-are să-mi strice.”

Vârâ mâna în buzunarul hainei și scoase de acolo licoarea nebuniei. Chelnerul îi aduse un pahar cu apă, iar Strange turnă cu mare grijă o singură picătură, apoi bău.

Privind în jur, văzu pentru prima oară o linie strălucitoare de lumină ce pornea de la picioarele lui, traversa podeaua înclinată și dispărea dincolo de ușă. Semăna cu liniile acelea pe care le făcuse de atâtea ori să apară pe

suprafața apei din vasul lui de argint. Descoperi că, dacă o privea direct, linia dispărea. Însă, dacă o urmărea din colțul ochiului, o vedea foarte limpede.

Îi plăti chelnerului și ieși în stradă.

— Ei, zise el, asta chiar că e grozav.

**„Al doilea își va vedea cea mai de preț comoară în mâinile
dușmanului său.“**

2 spre 3 decembrie 1816

Părea că destinul ce părusese că amenință Veneția de atât timp o copleșise dintr-odată; însă, în loc să o înece marea, o înecau copacii. Arbori întunecați și fantomatici umpleau străzile și piețele și se îngrămădeau în canale. Zidurile nu reprezentau un obstacol pentru ei. Ramurile lor străpungeau piatra și sticla. Rădăcinile lor erau adânc înfipite sub pavaj. Statuile și coloanele erau acoperite de iederă. Dintr-odată, totul devenise – cel puțin pentru Strange – mult mai tăcut și mai întunecat. Perdele curgătoare de vâsc camuflau felinarele și lumânările, iar luna nici nu se mai vedea de după bolta deasă de crengi.

Cu toate astea, locuitorii Veneției nu păreau să observe că se schimbasesc ceva. Strange citise adesea despre felul în care oamenii pot ignora cu veselă nepăsare magia din jurul lor, dar nu mai asistasese niciodată la așa ceva. Un ucenic de brutar ducea o tavă cu pâine pe cap. Strange îl văzu cum ocolește cu agilitate toți copacii despre care nici nu știa că sunt acolo, ferindu-se grijuliu din calea ramurilor care i-ar fi intrat în ochi. Un bărbat și o femeie în haine de bal, cu mantii și măști, coborau împreună pe Salizzada San Moise, braț la braț, cu capetele apropiate, șoptindu-și ceva. În calea lor se afla un arbore imens. Cei doi se îndepărtară în chipul cel mai firesc, trecură de o parte și de alta a copacului, apoi se luară din nou de braț.

Strange urmări linia strălucitoare de lumină până la o alee de lângă chei. Copacii continuau și dincolo de marginea orașului, iar linia de lumină înainta printre ei.

Nu-i plăcea prea mult ideea de a intra în mare. La Veneția nu există plajă ușor înclinată, care să coboare treptat în apă; lumea de piatră a orașului se termină la chei, iar dincolo începe Adriatica. Strange nu știa cât era de adâncă apa în acel loc, însă era aproape sigur că era suficient de adâncă încât

să se înece. Nu putea decât să spere că poteca cea strălucitoare care îl condusese prin pădure avea să-l protejeze și de apă.

Nu putu totuși să nu se gândească, vanitos, că era mult mai pregătit pentru genul acesta de aventuri decât Norrell. „Pe el n-ai putea să-l convingi în veci să intre în mare. Urăște să își ude hainele. Oare cine a spus că un magician trebuie să fie iscusit ca un iezuit, viteaz ca un soldat și isteț ca un hoț? Cred că vorba aceasta a fost gândită ca o insultă, dar e ceva adevăr în ea.“

Coborâ de pe chei.

În aceeași clipă, marea deveni oarecum vapoasă, ca într-un vis, iar pădurea căpătă un aspect mai solid. În curând, marea nu mai era decât o strălucire vagă, argintie, printre copacii întunecați – și nu se mai simțea din ea decât o boare sărată în amestecul de mirosoși ce se simt de obicei pe timp de noapte într-o pădure.

„Eu, își spuse Strange, sunt primul magician care a pătruns în Faerie în ultimii trei sute de ani.”¹⁵⁵ Gândul acesta îl umplu de încântare; și-ar fi dorit să mai fie cineva de față, ca să-l vadă și să se mire. Își dădu seama cât de mult se săturase de cărți și de tăcere, cât de mult tânjise după vremurile în care a fi magician însemna să ajungi în locuri pe care nu le mai văzuse niciun alt englez. Pentru prima oară după bătălia de la Waterloo, făcea cu adevărat ceva. Apoi îi trecu prin minte că ar fi mai înțelept să înceteze cu felicitările și să-și concentreze atenția asupra a ceea ce vedea, încercând să învețe câte ceva. Începu așadar să studieze atent împrejurimile.

Pădurea nu era tocmai una englezească, deși semăna foarte bine cu acestea. Arborii erau puțin prea bătrâni, puțin prea mari și aveau forme puțin prea stranii. Strange avea impresia clară că aceștia aveau personalități independente și bine determinate, cu iubiri, animozități și dorințe proprii. Păreau obișnuiți să fie tratați ca niște egali de către oameni și să fie consultați în orice chestiune care îi privea.

„Totul e așa cum mă așteptam, își spuse Strange, dar ar trebui să-mi fie învățatură de minte: lumea în care am intrat e complet diferită de cea pe care am părăsit-o. Cei pe care îi voi întâlni aici îmi vor pune cu siguranță întrebări.

---

¹⁵⁵ Ultimul magician care intrase în Faerie de bunăvoie înaintea lui Strange fusese doctorul Martin Pale. Acesta a vizitat de multe ori acel tărâm. Probabil că ultima sa călătorie într-acolo s-a petrecut undeva în jurul anului 1550.

„Vor încerca să mă păcălească.” Începu apoi să-și imagineze tot felul de întrebări care i s-ar fi putut pune, pregătind totodată o mulțime de răspunsuri inteligente. Nu-i era teamă deloc; putea să-i apară în față chiar și un dragon, că tot nu i-ar fi păsat. Avansase imens în ultimele două zile – iar acum simțea că putea face orice.

După ce merse vreo douăzeci de minute de-a lungul cărării de lumină, ajunse la o casă. O recunoscu pe dată – căci o văzuse nespus de limpede în ziua aceea, la Windsor. Și totuși, acum era altfel. La Windsor păruse strălucitoare și primitoare. Acum însă, aceeași casă avea un aer pronunțat de mizerie și părăsire. Avea multe ferestre, însă toate erau mici și majoritatea întunecate. Era mult mai mare decât se așteptase – mult mai mare decât toate clădirile pe care le văzuse el vreodată. „Poate țarul Rusiei să aibă o casă la fel de mare, își spuse el, sau poate papa de la Roma. Nu știu, n-am fost niciodată acolo.”

Casa era înconjurată de un zid înalt. Cărarea de lumină părea să se termine în dreptul zidului. Nu se vedea nici o deschizătură. Murmură vraja de revelație a lui Ormskirk, apoi, imediat, Scutul lui Taillemache, o incantație ce te ajuta să treci nevătămat prin locuri fermecate. Avu noroc: în fața lui apăru imediat o poartă mică de tot. Trecu dincolo și se trezi într-o curte vastă și cenușie. Locul era plin de oase ce sclipeau albicioase în lumina stelelor. Unele dintre schelete rămăseseră în armurile lor ruginite; armele care le aduseseră pieirea se vedeau limpede, înfipite între coaste sau ieșind dintr-o orbită.

Strange văzuse câmpurile de luptă de la Badajoz și Waterloo, așa că nu fu prea impresionat la vederea câtorva schelete străvechi. Cu toate astea, era interesant. Acum simțea cu adevărat că se află în Faerie.

În ciuda stării de ruină a casei, Strange avea o puternică bănuială că înfățișarea ei fusese preschimbată cu ajutorul magiei. Încercă iarăși vraja de revelație a lui Ormskirk. Casa își schimbă aspectul pe dată, iar el văzu că era clădită numai parțial din piatră. Ceea ce înainte îi păruseră ziduri, contraforți și turnuri se dovedi acum a fi o ridicătură masivă de pământ – o colină, de fapt.

„*E un brugh!*” își spuse el, extrem de emoționat.

Trecând printr-o ușă joasă, se trezi imediat într-o încăpere vastă, plină cu oameni care dansau. Aceștia erau cu toții îmbrăcați în haine nespus de frumoase, însă încăperea era într-o stare jalnică. Pe una dintre laturi, peretele era chiar parțial prăbușit și se vedea acolo o grămadă de moloz.

Mobilierul era puțin și șubred, lumânările erau dintre cele mai proaste, iar de cântat nu cântau decât o scripcă și un fluier.

Nimeni nu părea să-i dea nici o atenție lui Strange, așa că se opri printre cei de lângă perete, privindu-i pe dansatori. Din multe puncte de vedere, ceea ce vedea aici îi părea mai puțin străin decât, de pildă, o *conversazione*¹⁵⁶ din Veneția. Comportamentul oaspeților părea mai apropiat de tiparul englezesc, iar dansul semăna cu cele la care iau parte cu plăcere, în fiecare săptămână, doamne și domni din toată Anglia, de la Newcastle până la Penzance.

Își aduse aminte că odinioară îi plăcuse și lui să danseze – la fel și Arabellei. Însă, după războiul din Spania, aproape că nu mai dansase niciodată cu ea – și nici cu altcineva, de altfel. Ori de câte ori se ducea la Londra – fie la un bal, fie la sediul guvernului – era prea multă lume cu care trebuia să discute despre magie. Se întrebă dacă Arabella dansase vreodată cu alții. Apoi încercă să-și aducă aminte dacă o întrebase asta vreodată. „Deși, chiar dacă am întrebat-o, își spuse el oftând, e limpede că n-am fost atent la ce mi-a răspuns – căci nu mai țin minte nimic.”

— Doamne sfinte! Ce faceți aici, domnule?

Strange se întoarse să vadă cine vorbise. Singurul lucru la care nu se așteptase era ca prima persoană întâlnită să fie majordomul lui Sir Walter Pole. Nu-și amintea numele lui, deși probabil că-l auzise pe Sir Walter pronunțându-l de cel puțin o sută de ori. Simon? Samuel?

Celălalt îl apucă strâns de braț pe Strange și îl scutură. Părea extrem de agitat.

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnule, ce căutați aici? Nu știți că vă urăște?

Strange se pregătea să dea unul dintre răspunsurile inteligente pe care și le pregătise, dar apoi se opri. Cine îl ura? Norrell?

Celălalt fu tras de lângă el, prins în vârtoarea dansului. Strange îl căută din priviri și-l zări în cele din urmă în colțul opus al încăperii. Majordomul îl privea încruntat, parcă furios pe el că nu plecase de acolo.

— Cât de ciudat, își spuse Strange. Dar, de fapt, e normal ca ei să facă asta – să facă lucrul la care te aștepți cel mai puțin. Probabil că nici nu e majordomul lui Pole. Probabil că e doar un spiriduș care i-a împrumutat

---

¹⁵⁶ Petrecere italienească (n.tr.)

înfățișarea. Sau o iluzie magică. Începu apoi să se uite în jur, căutând spiridușul cu care avea el treabă.

***

— Stephen! Stephen!

— Aici sunt, domnule! Întorcându-se, Stephen văzu că gentilomul cu părul ca puful se afla chiar lângă el.

— Magicianul e aici! E aici! De ce, de ce a venit?

— Nu știu, domnule.

— Ah! A venit ca să mă distrugă, sunt sigur!

Stephen era uluit. Atât timp crezuse că gentilomul era imun la orice primejdie. Și totuși, iată-l acum tremurând de groază și agitație.

— Dar de ce să faci asta, domnule? Întrebă Stephen, pe un ton liniștitor. Mi se pare mult mai probabil să fi venit ca să-și salveze... să-și ia acasă soția. Poate că ar trebui să o eliberăm de vrajă pe doamna Strange și să-i dăm voie să se întoarcă acasă cu soțul ei? Și pe lady Pole de asemenea. Lăsați-le pe doamna Strange și pe lady Pole să se întoarcă în Anglia cu magicianul, domnule. Sunt convins că, dacă faceți asta, mânia lui se va potoli. Sunt sigur că l-aș putea convinge.

— Cum? Ce tot spui acolo? Doamna Strange? Nu, nu, Stephen! Te înșeli! Te înșeli amarnic! Nici măcar nu a pomenit-o pe draga noastră doamnă Strange. Tu și cu mine, Stephen, știm să apreciem compania unei asemenea femei. El, însă, nu. El a uitat-o complet. Are acum o nouă iubită – o tânără fermecătoare, de a cărei prezență strălucitoare sper că ne vom bucura și noi într-o zi la balurile noastre! O, englezii sunt întruchiparea nestatorniciei! Ascultă-mă când îți spun, Stephen – a venit aici ca să mă distrugă! Din clipa în care mi-a cerut degetul lui lady Pole am știut că e mult, mult mai deștept decât bănuisem. Dă-mi un sfat, Stephen. Tu ai trăit ani de zile printre englezi. Ce să fac? Cum să mă apăr? Cum să pedepsesc o asemenea răutate?

Luptându-se cu vraja greoaie și apăsătoare care îl subjuga, Stephen se strădui din răspuțeri să gândească limpede. Trecea printr-un moment crucial, știa asta. Niciodată nu-i mai ceruse gentilomul atât de deschis ajutorul. Ar fi trebuit, nu-i așa, să poată întoarce această situație în favoarea lui. Dar cum? În plus, știa din experiență că toanele gentilomului nu țineau niciodată prea mult; era ființa cea mai nestatornică din lume. Un cuvântel cât de mic putea să-i transforme teama într-o explozie de mânie și ură – dacă Stephen spunea ceva greșit acum, în loc să se elibereze pe sine și pe ceilalți,

putea să-l provoace pe gentilom să-i distrugă pe toți. Aruncă o privire în jur, căutând ceva care să-l inspire.

— Ce să fac, Stephen? gemu gentilomul. Ce să fac?

Ceva îi atrase atenția lui Stephen. Sub una dintre arcadele întunecate văzuse o siluetă familiară: o femeie din neamul spiridușilor ce purta întotdeauna un voal negru, lung din creștetul capului și până la pământ. Nu lua parte niciodată la dans; se preumbla numai, plutind parcă, printre dansatori și privitori. Stephen n-o văzuse niciodată vorbind cu nimeni, însă când trecea lăsa în urmă o vagă adiere ce te făcea să te gândești la cimitire, pământ jilav și osuare. De câte ori se uita la ea îl trecea un fior rece – dar nu știa dacă ființa aceasta era rea de la natură, blestemată – sau amândouă.

— Există oameni pe lume, începu el, pentru care viața nu e decât o povară. Un vâl negru îi separă de lumea în care trăiesc. Sunt cu desăvârșire singuri. Rătăcesc ca niște umbre în nopte, departe de bucurii, dragoste și toate trăirile gingașe ale oamenilor, neputând nici măcar să se aline unul pe altul. Zilele lor trec una după alta, pline de întuneric, nefericire și singurătate. Știți la cine mă refer, domnule. Nu... nu vorbesc despre vină aici... Gentilomul îl privea cu o intensitate apăsătoare. Dar sunt convins că putem face să dispară mânia magicianului la adresa dumneavoastră dacă eliberați...

— Ah! exclamă gentilomul, cu ochii mari, înțelegând. Ridică mâna, cerându-i astfel lui Stephen să tacă.

Stephen era sigur că mersese prea departe.

— Iertați-mă, șopti el.

— Să te iert? făcu gentilomul, surprins. Pentru ce să te iert? De veacuri întregi nu mi-a mai vorbit cineva cu atâta franchețe – și pentru asta te respect! Întuneric, da! Întuneric, nefericire și singurătate! Se întoarse apoi pe călcâie și se pierdu în mulțime.

***

Strange se simțea nemaipomenit de bine. Straniile contradicții ale balului nu îl tulburau câtuși de puțin; erau exact genul de lucruri la care se așteptase. Era convins că și aspectul sărăcăcios al sălii făcea parte dintr-o iluzie. Ochiul lui de magician vedea că o parte a încăperii se afla sub pământ.

Puțin mai la o parte se afla o femeie din neamul spiridușilor care îl privea fix. Purta o rochie de culoarea apusului de soare într-o zi de iarnă și ținea în mână un evantai delicat și strălucitor, împodobit cu ceva ce aducea a

mărgele de cristal – dar care semănau și mai bine cu bobitele de gheață ce apar pe frunze și cu micii țurțuri fragili ce atârnă de crenguțe.

Tocmai atunci începu un nou dans. Nimeni nu părea să vrea s-o invite, așa că, mânat de un impuls, Strange se înclină în fața ei, zâmbi și spuse:

— Aici nu mă cunoaște aproape nimeni, așa că nu are cine să ne prezinte. Cu toate acestea, doamnă, mi-ați face o mare onoare dacă ați accepta să dansați cu mine.

Femeia nu-i răspunse și nici nu-i întoarse zâmbetul, dar luă mâna oferită și se lăsă condusă pe ringul de dans. Cei doi își ocupară locurile în procesiune și se priviră tăcuți o clipă.

— Vă înșelați când spuneți că nu vă cunoaște nimeni, zise ea dintr-odată. Eu vă cunosc. Sunteți unul din cei doi magicieni destinați să readucă magia în Anglia. Apoi spuse, recitând parcă o profeție cunoscută de toată lumea: „Unul se va numi Teamă. Iar celălalt se va numi Aroganță...” Ei bine, e limpede că dumneavoastră nu sunteți Teamă, așa că trebuie să fiți Aroganță.

Nu fusese o introducere foarte politicoasă.

— Într-adevăr, acesta este destinul meu, fu de acord Strange. Și încă ce mai destin!

— Ah, așa credeți? zise ea, privindu-l pieziș. Atunci de ce nu l-ați împlinit încă?

Strange zâmbi.

— Și ce vă face să credeți că nu l-am împlinit, doamnă?

— Faptul că vă aflați aici.

— Nu înțeleg.

— N-ați ascultat profeția când v-a fost recitată?

— Profeția, doamnă?

— Da, profeția lui... încheie spunând un nume pe limba ei, așa că Strange nu înțelese.¹⁵⁷

---

¹⁵⁷ Probabil numele lui John Uskglass în limba *Sidbe*.

— Poftim?

— Profetația Regelui.

Strange își aminti de ziua în care Vinculus ieșise de sub tufișul acela uscat, cu hainele pline de fire maronii de iarbă și de coji de semințe; își aminti că Vinculus recitase ceva, stând în mijlocul uliței înghețate. Însă nu-și mai amintea nimic din cele auzite atunci. În vremea aceea nu se gândea încă să se facă magician, așa că nu dăduse nici o atenție spuselor lui Vinculus.

— Cred că am auzit o dată un fel de profetație, doamnă, dar ca să vă spun drept, a trecut mult timp de atunci și nu mai țin minte. Ce spune profetația că vom face – celălalt magician și cu mine?

— Că veți da greș.

Strange clipi uimit.

— Nu... Nu cred... Să dăm greș? Nu, doamnă, nu. E prea târziu pentru asta. Deja am ajuns cei mai mari magicieni de la Martin Pale încoace.

Femeia nu spuse nimic.

Era oare prea târziu ca să dea greș? se întrebă Strange. Se gândi la Mr Norrell aflat în casa lui din Piața Hanover, la Mr Norrell aflat la Hurtfew Abbey, la Mr Norrell primind complimente de la toți miniștrii și vizitat de prințul regent. Poate că era ușor ironic faptul că tocmai el se simțea întărit de succesul lui Norrell, dar în clipa aceea nimic altceva nu părea la fel de solid, de incontestabil. Femeia-spiriduș se înșela.

Preț de câteva minute fură ocupați cu dansul și nu mai spuseră nimic. După ce-și reluară locul în procesiune, femeia spuse:

— Ai dat dovadă de mare îndrăzneală venind aici, magicianule.

— De ce? Ce mă amenință, doamnă?

Femeia râse.

— Câți magicieni englezi credeți că și-au lăsat oasele în acest *brugh*? Sub lumina acestor stele?

— Nu am nici cea mai vagă idee.

— Patruzeci și șapte.

Brusc, Strange începu să nu se mai simtă chiar în largul lui.

— Nu l-am pus la socoteală pe Peter Porkiss, dar acesta nu era magician. Era un simplu *cowan*¹⁵⁸.

---

¹⁵⁸ O problemă deosebită în Anglia medievală o constituia marea abundență de cowan-i. Acest termen (acum învechit) se referă de fapt la orice meșteșugar nepriceput sau ratat, dar aici se leagă în mod special de magicieni.

— Da, într-adevăr.

— Nu vă prefaceți că știți la ce mă refer, zise ea cu asprime. E limpede ca lumina nopții că habar nu aveți.

Strange rămase iarăși fără replică. Partenera lui de dans părea hotărâtă să fie nemulțumită. „Și, la urma urmei, se gândi el, ce era așa de neobișnuit în asta?” În Bath, în Londra și în toate orașele Europei, femeile se prefăceau nemulțumite de bărbații pe care voiau de fapt să-i atragă. Era foarte posibil ca și femeia aceasta să fie la fel. Se hotărâ deci să ia asprimea ei ca pe un flirt și să vadă dacă astfel reușea să o mulțumească. Râzând ușor, spuse:

— Se pare că știți foarte multe despre cele petrecute în acest *brugh*, doamnă. Îl trecu un fior atunci când pronunță acest cuvânt străvechi și atât de romantic.

Femeia ridică din umeri.

— Sunt în ospeție aici de patru mii de ani¹⁵⁹.

— Mi-ar face mare plăcere să stăm de vorbă despre asta atunci când sunteți liberă.

— Mai bine zis, când veți fi *dumneavoastră* liber! Atunci vă voi răspunde bucuroasă la toate întrebările.

— Sunteți foarte mărinimoasă.

— Deloc. Atunci... ne vedem peste o sută de ani?

— Pof... Poftim?

Însă femeia părea că se săturase de vorbit; nu reuși să mai scoată de la ea decât observații banale despre bal și ceilalți dansatori.

Dansul se sfârși; cei doi se despărțiră. Fusese cea mai stranie și mai neliniștitoare conversație pe care o purtase Strange în viața lui. De ce își închipuia femeia aceasta că magia nu fusese încă readusă în Anglia? Și ce era aiureala aceea cu o sută de ani? Se consolă cu gândul că era puțin probabil ca o femeie ce-și petrecea timpul într-un conac dărăpănat din mijlocul unui codru întunecat să fie foarte bine informată cu privire la cele ce se petreceau în lume.

---

¹⁵⁹ Mai mulți specialiști în domeniu au remarcat că spiridușii, care trăiesc atât de mult, au tendința de a se referi la orice perioadă mare de timp ca „patru mii de ani”. Femeia dorește să spună aici că știa respectivul *brugh* din timpuri imemorabile, dinainte ca vremea să înceapă a fi socotită în ani, secole și milenii. Mulți spiriduși, când sunt întrebați ce vârstă au, răspund „patru mii de ani” - ceea ce înseamnă că nu-și cunosc vârsta; sunt mai bătrâni decât toate civilizațiile omenești - și poate chiar decât însăși omenirea.

Se duse iar lângă perete, alăturându-se cercului privitorilor. În timpul dansului următor, se apropie de el o femeie deosebit de încântătoare. Pe Strange îl uimi contrastul dintre frumusețea chipului ei și expresia profund nefericită pe care o arbora. Când ridică mâna, împreunând-o cu a partenerului, Strange văzu că îi lipsea degetul mic.

„Curios!” își spuse el, ducând instinctiv mâna la buzunarul hainei unde avea cutia din argint și porțelan. „Poate că...” Dar nu reuși să-și imagineze cum ar fi putut un magician să ajungă să-i dea spiridușului un deget ce aparținea chiar unei persoane din casa spiridușului. Nu avea sens. „Poate că cele două lucruri nu au nici o legătură, își spuse el în cele din urmă.

Dar mâna femeii era atât de mică și de albă! Era convins că degetul pe care îl avea în buzunar i s-ar fi potrivit perfect. Îl rodea curiozitatea atât de mult, încât se hotărâ să stea de vorbă cu femeia și s-o întrebe în ce împrejurări își pierduse degetul.

Dansul se terminase. Femeia vorbea cu o altă doamnă, întoarsă cu spatele către el.

— Iertați-mă... începu el.

Cealaltă doamnă se întoarse pe dată. Era Arabella.

***

Era îmbrăcată într-o rochie albă, având pe deasupra un șal din dantelă bleu, presărat cu diamante. Îmbrăcămintea îi strălucea ca gheața și zăpada bătute de soare; în Anglia nu avusese niciodată o rochie atât de frumoasă. În păr avea niște floricele minuscule, ce sclipeau ca stelele, iar în jurul gâtului avea legată o panglică neagră de catifea.

Privi lung, cu o expresie ciudată – o expresie în care se amestecau surprinderea cu teama, încântarea cu neîncrederea.

— Jonathan! Uite, dragostea mea! îi spuse ea celeilalte femei. E Jonathan!

— Arabella... începu el. Dar uită pe dată ce voia să spună. Întinse mâinile către ea; dar ea nu i le luă. Părând că nu-și dă seama ce face, se retrase ușor și o luă de mână pe femeia necunoscută, de parcă aceasta era acum sursa ei de mângâiere și sprijin.

Femeia necunoscută îl privi pe Strange, ascultând îndemnul Arabellei.

— Arată la fel ca majoritatea bărbaților, remarcă ea cu răceală. Apoi, simțind probabil că întâlnirea luase sfârșit: Vino, îi spuse ea Arabellei, încercând să o ia de acolo.

— Ah, stai puțin! zise Arabella cu blândețe. Poate că a venit să ne ajute! Nu crezi?

— Poate, zise femeia necunoscută, cu îndoială în glas. Îl privi iarăși pe Strange. Nu, nu cred. Cred că a venit pentru cu totul altceva.

— Știi că m-ai avertizat să nu-mi fac speranțe deșarte, zise Arabella, iar eu am încercat să te ascult. Dar uite, a venit! Eram sigură că nu mă va uita atât de curând.

— Să te uit! exclamă Strange. O, nu! Arabella, eu...

— Răspundeți atunci, ați venit sau nu ca să ne ajutați? Întrebă femeia necunoscută, de data asta adresându-i-se direct lui Strange.

— Poftim? spuse Strange. Nu, eu... Trebuie să înțelegeți că până acum nici n-am știut... Vreau să spun că nu înțeleg prea bine...

Femeia necunoscută oftă, exasperată.

— Ați venit aici să ne ajutați – da sau nu? Cred că e o întrebare destul de simplă.

— Nu, spuse Strange. Arabella, vorbește-mi, te implor. Spune-mi ce s-a...

— Ei? Ai văzut? îi spuse femeia necunoscută Arabellei. Acum haide să găsim un colț în care să putem sta liniștite amândouă. Cred că am văzut o bancă liberă lângă ușă.

Însă Arabella nu voia încă să plece. Continua să-l privească pe Strange în felul acela ciudat; ai fi zis că se uită la un tablou, nu la el, în carne și oase. Spuse:

— Știi că nu prea ai încredere în ceea ce pot face bărbații, dar...

— Nu am încredere în ei deloc, o întrerupse femeia necunoscută. Știu ce înseamnă să irosești ani întregi cu speranțe deșarte de ajutor din partea unuia sau a altuia. E mai bine să nu mai sperî nimic decât să fii în mod constant dezamăgită!

Strange își pierduse răbdarea.

— Mă iertați că vă întrerup, doamnă, îi spuse el femeii necunoscute, cu toate că dumneavoastră m-ați întrerupt întruna de când am început să vă vorbesc! Mă tem că trebuie să insist să-mi dați voie să stau de vorbă între patru ochi cu soția mea! Dacă sunteți bună să vă retrageți puțin...

Însă nici ea, nici Arabella nu-l mai ascultau. Priveau acum un punct aflat puțin mai la dreapta. Gentilomul cu părul ca puful era chiar lângă el.

***

Stephen își făcea loc printre dansatori. Conversația pe care o purtase cu gentilomul fusese cât se poate de neliniștitoare. Gentilomul hotărâse ceva, însă, cu cât se gândea Stephen mai mult la asta, cu atât își dădea seama mai bine că nu avea habar ce anume.

— Încă nu e prea târziu, murmură el în timp ce se străduia să treacă, împingând în stânga și-n dreapta. Încă nu e prea târziu. O parte din el – acea parte rece, nepăsătoare, aflată sub puterea vrăjii – se întreba ce anume voia să spună cu asta. Nu era prea târziu să se salveze? Să le salveze pe lady Pole și pe doamna Strange? Pe magician?

Niciodată nu i se păruseră atât de lungi șirurile de dansatori; niciodată nu semănaseră atât de mult cu niște obstacole în calea lui. I se păru că vede o coamă de păr strălucitor, ca puful de păpădie, în colțul opus al încăperii.

— Domnule! strigă el. Așteptați! Trebuie să vă mai spun ceva!

Lumina se schimbă. Zgomotul muzicii, al dansului și al conversației încetă brusc. Stephen privi în jur, așteptându-se să se trezească într-un alt oraș sau pe un alt continent. Însă se afla tot în sala mare de la Lost-hope. Încăperea era pustie; dansatorii și muzicienii dispăruseră. Nu mai erau decât trei persoane: Stephen însuși și, ceva mai departe, magicianul și gentilomul cu părul ca puful.

Magicianul o strigă pe soția sa, apoi se repezi către o ușă întunecată, hotărât parcă să o caute prin toată casa.

— Stai! strigă gentilomul cu părul ca puful. Magicianul se întoarse, iar Stephen văzu că avea chipul negru de furie și că buzele i se mișcau de parcă urma să izbucnească de pe ele o vrajă teribilă.

Gentilomul cu părul ca puful ridică brațele. *Încăperea se umplu de păsări. Cât ai clipi din ochi, apăruseră; și, cât ai clipi din ochi, nu mai erau.*

Păsările îl loviseră pe Strange cu aripile, tăindu-i răsuflarea. Când își reveni suficient ca să ridice capul, văzu că gentilomul cu părul ca puful ridicase iar brațele.

Încăperea se umplu cu un vârtej de frunze. Frunze uscate, maronii, dansând hipnotizant într-un vânt ce se iscase din senin. Cât ai clipi din ochi, apăruseră; și, cât ai clipi din ochi, nu mai erau.

Magicianul privea fix vârtejul, înnebunit. Părea că nu știe ce să facă în fața acestor manifestări atât de copleșitoare de magie. „E pierdut”, își spuse Stephen.

Gentilomul cu părul ca puful ridică brațele a treia oară. *În aceeași clipă, încăperea fu scăldată în ploaie - nu o ploaie de apă, ci o ploaie de sânge. Cât ai clipi din ochi, se pornise; și, cât ai clipi din ochi, încetă.*

Magia luă sfârșit. Instantaneu, magicianul dispăru, iar gentilomul cu părul ca puful se prăbuși la podea, ca leșinat.

— Unde e magicianul, domnule? strigă Stephen, îngenunchind grăbit lângă el. Ce s-a întâmplat?

— L-am trimis înapoi în colonia de la mare a celor din Altinum¹⁶⁰, șopti el cu glas aspru. Încercă apoi să zâmbească, fără a reuși însă. Am reușit, Stephen! Am făcut ce m-ai sfătuit tu! A trebuit să mă folosesc de toate puterile mele. M-am îndatorat imens vechilor mei aliați. Dar am schimbat lumea! Ah! Ce lovitură i-am dat! Întuneric, nefericire și singurătate! De acum înainte nu poate să ne mai facă rău! Încercă să râdă triumfător, dar hohotul se transformă într-un acces de tuse și greață. Când se potoli, îl luă pe Stephen de mână. Să nu fii îngrijorat din pricina mea, Stephen. Sunt puțin ostent, atâta tot. Dar tu, Stephen ești un vizionar – câtă profunzime în gândire! De acum înainte, nu vom mai fi prieteni: vom fi frați! M-ai ajutat să-mi înfrâng dușmanul, iar drept răsplată eu îți voi găsi numele. Te voi face rege! Glasul i se stinse.

— Spuneți-mi ce ați făcut! șopti Stephen.

Dar gentilomul închise ochii.

Stephen rămase îngenuncheat în sala de bal, ținându-l strâns de mână pe gentilom. Lumânările de seu se stinseră și umbrele îi împresurară pe cei doi.

---

¹⁶⁰ Adică la Veneția: Altinum a fost orașul de pe coasta de est a Italiei de unde au plecat primii locuitori ai Veneției.

Turnul cel negru

3 spre 4 decembrie 1816

Doctorul Greysteel visa. Se făcea că îl strigă cineva, cerându-i ajutorul. El îl căuta peste tot pe cel care-l chema, vrând să-l ajute; dar nu reușea să-l găsească, ci auzea doar cum îl strigă. În cele din urmă deschise ochii.

— Cine-i acolo? întrebă el.

— Eu sunt, domnule. Frank sunt, domnule.

— Ce este?

— A venit domnul Strange. Vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră, domnule.

— S-a întâmplat ceva?

— Nu mi-a zis, domnule. Da' eu cred că da.

— Unde e, Frank?

— Nu vrea să între, domnule, cu niciun chip. E afară, domnule.

Doctorul Greysteel puse picioarele pe podea și trase adânc aer în piept.

— Ce frig e, Frank! spuse el.

— Da, domnule. Frank îl ajută pe doctorul Greysteel să-și pună halatul și papucii. Trecură apoi tăcuți prin numeroase camere cufundate în întuneric, traversând podele interminabile pardosite cu marmură. În vestibul ardea o lampă. Frank deschise ușile duble din fier, luă lampa și ieși. Doctorul Greysteel îl urmă.

Treptele de piatră din fața casei coborau în întuneric. Doar mirosul mării, clipocitul apei ce se lovea de pietre și câte o sclipire trecătoare în întuneric te făceau să-ți dai seama că dincolo de trepte se afla un canal. La câteva dintre ferestrele sau balcoanele caselor din jur ardeau lămpi. Mai departe, totul era tăcere și întuneric.

— Nu e nimeni aici! strigă doctorul Greysteel. Unde e domnul Strange?

Drept răspuns, Frank întinse mâna către dreapta. Sub un pod se aprinse brusc un felinar, iar la lumina lui doctorul Greysteel văzu o gondolă ce aștepta. Gondolierul îndreptă ambarcațiunea către mal, iar, în timp ce se

apropia, doctorul Greysteel văzu că înăuntru se afla un pasager. În ciuda spuselor lui Frank, doctorul Greysteel avu nevoie de câteva clipe ca sa-l recunoască.

— Strange! strigă el. Doamne sfinte! Ce-ai pățit? Nici nu te-am recunoscut! Dragul... dragul meu prieten, se bălbâi el, căutând cuvântul potrivit. În ultima vreme se obișnuise cu ideea că va avea în curând o relație mult mai apropiată cu Strange. Vino înăuntru! Frank, repede! Adu un pahar de vin pentru domnul Strange!

— Nu! strigă Strange cu un glas aspru, neobișnuit. Îi spuse grăbit ceva în italiană gondolierului. Vorbea italiana mult mai fluent decât doctorul Greysteel, iar acesta nu-l înțelese, dar în curând se văzu limpede că-i ceruse gondolierului să tragă ambarcațiunea mai în larg.

— Nu pot să intru! strigă Strange. Nu-mi cereți asta!

— Prea bine, dar spuneți-mi ce s-a întâmplat.

— Sunt blestemat!

— Blestemat? Nu! Nu spuneți asta.

— Ba da, o spun. M-am înșelat amarnic, de la început până la sfârșit. I-am spus gondolierului să mă ducă mai departe. Nu e bine să mă apropii prea mult de casa dumneavoastră. Doctore Greysteel! Trebuie să vă trimiteți fata departe de aici!

— Pe Flora? De ce?

— Pentru că e cineva pe aproape care vrea să-i facă rău!

— Doamne sfinte!

Strange îl privea fix, cu ochii măriți.

— Există cineva care vrea să o condamne la o viață de nefericire fără sfârșit! Să o facă sclava unui duh sălbatic! Să o ducă într-o închisoare străveche, făcută din vrăji nemiloase, amestecate cu piatră și pământ. Câtă răutate, câtă răutate! Dar poate că nici nu e răutate – căci nu poate decât să se supună propriei firi! Cum să i se împotrivescă?

Nici doctorul Greysteel, nici Frank nu înțelegeau nimic.

— Vă e rău, domnule, zise doctorul Greysteel. Aveți febră. Haideți în casă. Frank are să vă prepare o băutură calmantă, ca să scăpați de gândurile astea rele. Haideți înăuntru, domnule Strange. Se retrase câțiva pași, ca Strange să se poată apropia, dar Strange nu-l luă în seamă.

— Am crezut... începu Strange, dar se opri imediat. Tăcu atât de mult timp, încât ai fi zis că a uitat ce voia să spună, dar apoi începu iarăși: Am crezut că Norrell m-a mințit doar pe mine. Dar m-am înșelat. M-am înșelat

amarnic. A mințit pe toată lumea. Ne-a mințit pe noi toți. Apoi îi spuse ceva gondolierului, care începu să vâslească, iar ambarcațiunea se pierdu în întuneric.

— Stați! Stați! strigă doctorul Greysteel, dar degeaba; gondola nu se mai vedea. Scrută întunericul o vreme, sperând că Strange va reapărea, dar nu se întâmplă așa.

— Vreți să mă duc după el, domnule? întrebă Frank.

— Nu știm unde s-a dus.

— Probabil că acasă, domnule. Aș putea să-l urmăresc pe jos.

— Și ce să-i spui, Frank? N-ai văzut că nu ne-a ascultat deloc? Nu, haide să intrăm. Trebuie să se gândim la Flora.

Însă, ajuns în casă, doctorul Greysteel rămase nemișcat și neputincios, neștiind cum să procedeze mai departe. Acum își arăta pe deplin vârsta. Frank îl luă cu blândețe de braț și îl conduse pe o scară întunecoasă de piatră până la bucătărie.

Era o bucătărie foarte mică, mai ales având în vedere numărul mare de camere îmbrăcate în marmură de la etaj. În timpul zilei era o odaie întunecoasă și umedă, având o singură fereastră, sus pe perete, chiar deasupra nivelului apei, și acoperită cu un grilaj greu de fier. Bucătăria se afla, deci, sub nivelul canalului. Cu toate astea, după întâlnirea cu Strange, părea un loc cald și primitiv. Frank mai aprinse niște lumânări și scormoni în sobă, făcând ca focul să prindă viață. Apoi puse ceainicul să fiarbă.

Doctorul Greysteel, așezat pe un scaun comod, privea focul, pierdut în gânduri.

— Când a spus că cineva vrea să-i facă rău Florei... zise el în cele din urmă.

Frank încuviință, ca și cum știa ce urmează.

— ... N-am putut să nu mă gândesc că se referea chiar la el, Frank, zise doctorul Greysteel. Se teme că îi va face rău, așa că a venit să mă prevină.

— Asta e, domnule! fu de acord Frank. A venit să ne prevină. Ceea ce înseamnă că are un suflet bun, până la urmă.

— Da, are un suflet bun, zise doctorul Greysteel, convins. Dar s-a întâmplat ceva. E din cauza magiei, Frank. Asta trebuie să fie. E o profesie tare stranie și nu pot să nu-mi doresc ca el să se fi ocupat cu altceva – să fi fost soldat, sau preot, sau avocat! Ce să-i spunem Florei, Frank? N-o să vrea să plece – de asta poți fi sigur! N-o să vrea să-l părăsească. Mai ales acum...

acum că e bolnav. Ce aş putea să-i spun? Ar trebui să plec și eu cu ea. Dar atunci cine va rămâne la Veneția, să aibă grijă de domnul Strange?

— Dumneavoastră și cu mine vom rămâne aici să-l ajutăm pe magician, domnule. Dar pe domnișoara Flora trebuie să o trimiteți de aici, împreună cu mătușa ei.

— Da, Frank! Asta el Așa o să facem!

— Da' să știți, domnule, adăugă Frank, că domnișoara Flora n-are nevoie să i se poarte de grijă. Nu e ca alte domnișoare. Frank era de mulți ani în slujba familiei, astfel încât se molipsise și el de obiceiul de a o considera pe domnișoara Greysteel ca având înzestrări excepționale și o inteligență ieșită din comun.

Simțind că făcuseră tot ce puteau deocamdată, doctorul Greysteel și Frank se duseră înapoi la culcare.

Însă a face planuri în puterea nopții e una, iar a le duce la îndeplinire a doua zi e cu totul altceva. După cum ghicise doctorul Greysteel, Flora avu multe obiecții la ideea de a părăsi Veneția și pe Jonathan Strange. Nu înțelegea. De ce trebuia să plece?

Pentru că, îi spuse doctorul Greysteel, Strange era bolnav.

— Cu atât mai mult trebuia să rămână, spuse ea. Avea nevoie de cineva care să aibă grijă de el.

Doctorul Greysteel încercă să sugereze că boala lui Strange era contagioasă, dar era, din principiu și din fire, un om onest. Nu mințise de prea multe ori în viață, așa că nu reuși să fie convingător. Flora nu-l crezu.

Mătușa Greysteel nu înțelegea nici ea de unde îi venise ideea aceasta cu plecarea. Pus în fața unei duble opoziții, doctorul Greysteel nu avu de ales; își luă sora deoparte și îi povesti ce se întâmplase în timpul nopții. Din păcate, nu se pricepea să redea atmosfera unei întâmplări în timp ce o povestea. Senzația înfiorătoare pe care i-o lăsaseră cuvintele lui Strange lipsea cu desăvârșire din relatarea pe care i-o făcu mătușii Greysteel, așa că aceasta nu înțelese decât că Strange spusese niște lucruri fără șir. Firește, ajunsese la concluzia că magicianul trebuie să fi fost beat. Acesta, deși un lucru foarte rău, nu era neobișnuit pentru un gentilom – și în niciun caz nu părea un motiv valabil ca ele să plece în alt oraș.

— La urma urmei, Lancelot, spuse ea, și s-a mai întâmplat și *ție* să-ți dai în petic din cauza băuturii. De exemplu, îmi aduc aminte de seara în care am cinat la doamna Sixmith, când tu ai ținut morțiș să le spui noapte bună tuturor găinilor. Te-ai dus în curte și le-ai scos una câte una din cuibarele

lor, iar ele au fugit și pe jumătate le-a mâncat vulpea. Ții minte ce supărată a fost Antoinette pe tine? (Antoinette fusese soția doctorului, acum decedată.)

Era o poveste veche și foarte rușinoasă. Doctorul Greysteel asculta din ce în ce mai exasperat.

— Pentru Dumnezeu, Louisa! Sunt medic! Știi cum arată un om beat!

Îl chemară atunci pe Frank. Acesta își amintea mult mai bine tot ce spusese Strange. Felul în care o zugrăvisese pe Flora, prizonieră pentru vecie, o îngrozi pe mătușa ei. Peste scurt timp, mătușa Greysteel era convinsă că Flora trebuie să plece imediat din Veneția. Cu toate astea, insistă asupra unui lucru – un lucru la care nu se gândiseră nici doctorul Greysteel, nici Frank: insistă să i se spună Florei adevărul.

Pe Flora o îndureră nespuse vestea că Strange își pierduse uzul rațiunii. La început crezu că ceilalți se înșală, și, chiar după ce reușiră să o convingă că s-ar putea să fie totuși adevărat, tot nu credea că e necesar ca ea să plece din Veneția; era sigură că el n-avea să-i facă niciun rău. Dar acum înțelegea că tatăl și mătușa ei erau de altă părere și că nu se puteau liniști până când n-o vedeau plecată.

La scurt timp după plecarea celor două, doctorul Greysteel se afla într-una dintre încăperile cele reci din *palazzo*. Își pusese un pahar de brandy ca să se mai liniștească și încerca să-și adune curajul ca să meargă să-l caute pe Strange, când Frank intră și-i spuse ceva despre un turn negru.

— Poftim? spuse doctorul Greysteel. Nu avea dispoziția necesară pentru a asculta bizareriile lui Frank.

— Haideți la fereastră să vă arăt, domnule.

Doctorul Greysteel se ridică atunci și se duse la fereastră.

În centrul Veneției se afla ceva – ceva ce s-ar putea descrie ca fiind un turn negru incredibil de mare. Baza lui părea să se întindă pe acri întregi. Se înălța către cer, atât de sus, încât nu i se vedea vârful. De la distanță, era complet negru și părea făcut dintr-un material neted. Însă, în anumite momente, devenea aproape translucid, alcătuit parcă din fum negru. Se vedeau frânturi din clădirile din spatele lui – sau poate chiar *din interiorul* lui.

Doctorul Greysteel nu văzuse în viața lui ceva atât de misterios.

— De unde să fi apărut, Frank? Și ce s-a întâmplat cu casele ce erau înainte acolo?

Înainte ca cei doi să găsească răspunsul la vreo întrebare, se auzi o bătaie puternică și autoritară la ușă. Frank se duse să deschidă. Reveni după câteva

clipe, însoțit de un mic grup de oameni pe care doctorul Greysteel nu-i mai văzuse niciodată. Doi dintre ei erau preoți, și mai erau vreo trei-patru tineri ofițeri, purtând cu toții uniforme viu colorate și decorate cu o cantitate prodigioasă de dantelă și șireturi aurii. Cel mai chipeș dintre tineri făcu un pas în față. Uniforma lui era cea mai strălucitoare dintre toate și tânărul avea o mustață lungă, aurie. Se recomandă drept colonelul Wentzel von Ottenfeld, secretar al guvernatorului austriac al orașului. Îi prezentă apoi și pe tovarășii lui; ceilalți ofițeri erau austrieci ca și el, dar preoții erau venețieni. Acest lucru fu suficient ca să trezească uimirea doctorului Greysteel; venețienii îi urau pe austrieci, și aproape niciodată nu-i vedeai să se întovărășească unii cu alții.

— Dumneavoastră sunteți domnul doctor? spuse colonelul von Ottenfeld. Prieten cu *Hexenmeister*¹⁶¹ -ul marelui Vellinton?

Doctorul Greysteel încuviință.

— Ah! Domnule doctor! Am venit astăzi să cădem la picioarele dumneavoastră! făcu von Ottenfeld cu o expresie melancolică, al cărei efect era mult sporit de mustățile sale lungi ce atârnau în jos.

Doctorul Greysteel se arătă uimit.

— Am venit azi. Vă cerem... Von Ottenfeld se încruntă, apoi pocni din degete. *Vermittlung. Wir bitten urn Ihre Vermittlung. Wie kann man das sagen?* Discutară puțin despre cum s-ar putea traduce cuvântul respectiv. Unul dintre preoții italieni propuse varianta „mijlocire”.

— Da, da, încuviință grăbit von Ottenfeld. Vă cerem mijlocirea pe lângă *Hexmeister*-ul marelui Vellinton. Domnule doctor, avem mare respect pentru *Hexmeister-ul* marelui Vellinton. Numai că acum *Hexmeister-ul* marelui Vellinton a făcut ceva. Ce nenorocire! Locuitorii Veneției sunt înspăimântați. Mulți trebuie să-și părăsească locuințele și să plece cine știe unde!

— Ah, spuse doctorul Greysteel, înțelegător. Cumpăni o clipă, apoi pricepu totul. Ah! Credeți deci că domnul Strange are legătură cu acest Turn Negru.

— Nu! declară von Ottenfeld. Nu e un Turn. E Noaptea! Ce nenorocire!

— Poftim? zise doctorul Greysteel și se uită la Frank, cerându-i pe tăcute ajutorul. Frank ridică din umeri.

---

¹⁶¹ Magician, în limba germană.

Unul dintre preoți, care vorbea ceva mai bine engleza, îi explică atunci că, în dimineața aceea, soarele răsărise peste tot în oraș cu excepția unei zone – cea a parohiei Santa Maria Zobenigo, unde locuia Strange. Acolo, domnia Noptii nu luase sfârșit.

— De ce face asta *Hexmeister*-ul marelui Vellinton? întrebă von Ottenfeld. Noi nu știm. Vă rugăm să vă duceți, domnule doctor. Spuneți-i, vă rugăm, să lase soarele să răsară și în Santa Maria Zobenigo. Și mai spuneți-i că îl rugăm respectuos să nu mai facă magie în Veneția, se poate?

— Firește că voi merge, spuse doctorul Greysteel. E o situație cât se poate de neplăcută. Și, cu toate că sunt convins că domnul Strange nu a făcut asta intenționat – și că se va dovedi că totul a fost o greșeală – voi fi bucuros să vă ajut cum pot.

— Ah! zise preotul cu engleza bună, nerăbdător, și întinse brațul, de parcă îi era teamă că doctorul Greysteel o va lua chiar atunci la goană către Santa Maria Zobenigo. Luați-vă servitorul cu dumneavoastră, vă rog! Nu mergeți singur acolo, bine?

***

Începuse să ningă abundant. Toate culorile triste ale Veneției se transformaseră în nuanțe de cenușiu și negru. Piața San Marco părea o biată umbră schițată pe o foaie albă de hârtie. Era pustie. Doctorul Greysteel și Frank înaintau greoi prin zăpadă. Doctorul Greysteel ducea un felinar, iar Frank îl proteja de ninsoare cu o umbrelă neagră.

Dincolo de piață se înălța Turnul Negru al Noptii; trecură de arcul Atrio și intrară printre casele tăcute. Întunericul începea de la jumătatea unui mic pod. Era lucrul cel mai straniu din lume să vezi cum fulgii de zăpadă ce cădeau pieziș erau brusc absorbiți de întuneric, de parcă acesta ar fi fost o ființă vie ce îi înghițea cu buze lacome.

Aruncând o ultimă privire către orașul tăcut și alb, cei doi pășiră în întuneric.

Străzile erau pustii. Locuitorii parohiei se refugiaseră pe la rude și prieteni care locuiau în alte zone ale orașului. Însă pisicile din Veneția – niște creaturi la fel de ciudate ca pisicile din orice alt oraș – se adunaseră cu toatele în Santa Maria Zobenigo, să dănțuiască, să vâneze și să se joace în Noaptea Fără Sfârșit, care pentru ele era ca un fel de sărbătoare a Anului Nou. În întuneric, pisicile se frecau tăcute de picioarele doctorului Greysteel și de ale lui Frank; iar doctorul Greysteel surprinse de câteva ori priviri sticloase ce-l aținteau din pragul câte unei uși.

Când ajunseră la casa unde locuia Strange, totul era cufundat în liniște. Bătură la ușă și strigară, dar nu veni nimeni să le deschidă. Descoperind că ușa nu era încuiată, o împinseră și intrară. Înăuntru era întuneric. Găsiră scara și urcară până sus de tot, în cămăruța unde Strange își făcea vrăjile.

După toate cele petrecute, se așteptau oarecum să dea acolo peste ceva uimitor – să-l găsească pe Strange adâncit în conversație cu un demon sau chinuit de năluciri înfiorătoare. Așa că fură uimiți când văzură o scenă cât se poate de obișnuită. Odaia arăta exact la fel ca întotdeauna. Era luminată de multe lumânări, iar soba de fier dădea o căldură plăcută. Strange era așezat la masă, aplecat deasupra vasului său de argint, cu chipul scăldat într-o lumină albă ce radia din vas. Nu ridică privirea la intrarea celor doi. În colțul odăii se auzea ticăitul liniștit al unui ceas. Ca de obicei, în toată camera erau împrăștiate din belșug cărți, hârtii și ustensile de scris. Strange atinse cu vârful degetului suprafața apei și o lovi ușor de două ori. Apoi se întoarse și notă ceva într-un carnețel.

— Strange, zise doctorul Greysteel.

Strange ridică ochii. Nu mai părea atât de înnebunit ca în seara dinainte, dar avea aceeași privire hăituită. Îl privi îndelung pe doctor, fără să dea niciun semn că l-ar fi recunoscut.

— Greysteel, murmură el în cele din urmă. Ce căutați aici?

— Am venit să văd cum vă simțiți. Sunt îngrijorat din pricina dumneavoastră.

Strange nu răspunse. Se întoarse la vasul lui de argint, făcând câteva pase deasupra apei. Însă păru imediat nemulțumit de ce făcuse. Luă un pahar și turnă niște apă în el. Apoi scoase o sticlură și turnă cu grijă două picături din conținutul ei în pahar.

Doctorul Greysteel îl privea. Pe sticlură nu era nici o etichetă; lichidul din ea era chihlimbariu; ar fi putut fi orice.

Strange văzu că doctorul Greysteel îl privește.

— Presupun că îmi veți spune acum să nu beau. Ei bine, puteți să nu vă mai osteniți. Goli paharul dintr-o singură răsuflare. N-ați fi de aceeași părere dacă ați cunoaște motivul pentru care o fac!

— Nu, nu, zise doctorul Greysteel, pe un ton ce se voia cât mai liniștitor cu putință – tonul pe care le vorbea celor mai dificili pacienți ai lui. Vă asigur că nu aveam intenția de a spune așa ceva. Vreau doar să-mi spuneți dacă vă doare ceva. Sau dacă vă simțiți rău? Aseară așa mi s-a părut. Mă gândeam că aș putea să vă dau un sfat... Se opri. Simțise un miros – un miros extrem de

puternic, de mucegai uscat parcă, amestecat cu un altul, greu, de origine animală; iar lucrul cel mai curios era că recunoștea acest miros. Brusc, își aminti: avea în nări miasma odăii în care locuia bătrâna: bătrâna cea nebună, cu toate pisicile ei.

— Soția mea trăiește, spuse Strange, cu glas aspru și îngroșat. Ha! Poftim! Pe asta n-o știati!

Doctorul Greysteel îngheță. Dacă Strange încercase cumva să spună ceva care să-l îngrijoreze și mai mult, atunci reușise pe deplin.

— Mi-au spus că a murit! urmă Strange. Mi-au spus că au îngropat-o! Nu pot să cred că m-am lăsat păcălit în halul acesta! Când ea a fost de fapt fermecată și răpită de lângă mine! Iată de ce am nevoie de asta! Încheie el, agitând sticluța cu lichid chihlimbării sub nasul doctorului.

Doctorul Greysteel și Frank făcură un pas înapoi. Frank îi murmură la ureche doctorului:

— E în regulă, domnule. E în regulă. N-am să-l las să vă facă rău. Îi vin eu de hac, nu vă temeți.

— Nu pot să mă întorc în casa aceea, zise Strange. M-a scos de acolo și nu mă lasă să mă întorc. Copacii nu mă lasă să trec. Am încercat să fac vrăji pentru desfacerea farmecelor, dar nu funcționează. Nu funcționează...

— Ați făcut vrăji toată noaptea? Întrebă doctorul Greysteel.

— Cum? Da!

— Regret să aud asta. Trebuie să vă odihniți. Probabil că nu mai țineți minte foarte bine ce s-a întâmplat azi-noapte...

— Ha! exclamă Strange pe un ton ironic și amar în același timp. Toată viața voi ține minte ce s-a întâmplat, până în cel mai mic amănunt!

— Chiar așa? Chiar așa? spuse doctorul Greysteel, pe același ton liniștitor. Ei bine, nu pot să vă ascund faptul că apariția dumneavoastră m-a speriat. Nu erați în apele dumneavoastră. Și asta, sunt sigur, din cauză că munciți prea mult. Poate că, dacă așa...

— Iertați-mă, doctore Greysteel, dar, așa cum v-am spus deja, soția mea este *fermecată*; e ținută prizonieră sub pământ. Oricât de mult mi-aș dori să continuăm această conversație, am treburi mult mai urgente de rezolvat!

— Prea bine. Liniștiți-vă. Prezența noastră aici vă deranjează. Vom pleca acum și ne vom întoarce mâine. Dar, înainte de a pleca, trebuie să vă mai spun ceva: guvernatorul a trimis o delegație la mine acasă azi-dimineață. Vă cere respectuos să nu mai faceți vrăji deocamdată...

— Să nu mai fac vrăji! râse Strange – un hohot rece, dur, lipsit de voioșie, îmi cereți să mă opresc acum? E imposibil! Pentru ce m-a făcut oare Dumnezeu magician, dacă nu pentru asta? Spunând acestea, se întoarse la vasul lui de argint și începu să deseneze cu degetul niște simboluri, chiar deasupra apei.

— Atunci eliberați cel puțin parohia de sub domnia acestei Nopti nefirești. Vreți să faceți măcar asta, vă rog, de dragul meu? De dragul prieteniei noastre? De dragul Florei?

Strange se opri brusc, lăsându-și gestul neterminat.

— Despre ce vorbiți? Ce Noapte nefirească? Ce e atât de nefiresc la ea?

— Doamne sfinte, Strange! E aproape miezul zilei!

O clipă, Strange nu spuse nimic. Se uită la fereastra întunecată, la întunericul din încăpere și, în cele din urmă, la doctorul Greysteel.

— N-am știut, șopti el, înspăimântat. Credeți-mă! Nu eu am făcut asta!

— Atunci cine?

Strange nu răspunse; privea absent diverse obiecte din cameră.

Doctorul Greysteel se temu că îi va face și mai mult rău dacă va continua să-l întrebe despre întuneric, așa că întrebă doar atât:

— Puteți aduce înapoi lumina zilei?

— Nu... nu știu.

Doctorul Greysteel îi spuse lui Strange că vor reveni a doua zi și profită de ocazie ca să-i recomande încă o dată câteva ore de somn ca pe un remediu excelent.

Strange nu-l asculta, dar, în clipa în care doctorul Greysteel și Frank se pregăteau să iasă pe ușă, îl luă de braț pe doctor și-i șopti:

— Pot să vă întreb ceva?

Doctorul Greysteel încuviință.

— Nu vă temeți că are să se stingă?

— Ce să se stingă? întrebă doctorul Greysteel.

— Lumânarea, zise Strange, arătând către fruntea doctorului Greysteel. Lumânarea pe care o aveți în cap.

Afară, întunericul părea mai straniu decât oricând. Doctorul Greysteel și Frank înaintau tăcuți pe străzile cufundate în noapte. Când ajunseră la lumină, în partea de vest a Pieței San Marco, amândoi scoaseră câte un oftat de ușurare.

Doctorul Greysteel spuse:

— Sunt hotărât să nu-i spun nimic guvernatorului despre faptul că și-a pierdut mințile. Dumnezeu știe ce ar putea să facă austriecii. Ar putea să trimită niște soldați să-l aresteze – sau și mai rău! O să-i spun doar că nu poate încă să alunge Noaptea, dar că nu dorește să facă niciun rău locuitorilor orașului – sunt convins că așa și e – și că sunt încredințat că-l voi putea convinge să îndrepte lucrurile cât de curând.

A doua zi, la răsăritul soarelui, parohia Santa Maria Zobenigo rămase în continuare cufundată în întuneric. La opt și jumătate, Frank ieși să cumpere lapte și pește. Țărăncuța cea drăguță, cu ochi negri, care vindea lapte adus de pe vasul ancorat pe canalul San Lorenzo, îl plăcea pe Frank și avea întotdeauna o vorbă bună și un zâmbet pentru el. În dimineața aceasta, îi spuse, întinzându-i urciorul cu lapte:

— *Hai sentito che lo stregone inglese epazzo?* (Ai auzit că magicianul englez a înnebunit?)

În piața de pește aflată lângă Canalul cel Mare, un pescar îi dădu trei chefalii, dar aproape că uită să-i mai ia banii, fiind atent la discuția pe care o purta cu negustorul de lângă el – se întrebau dacă magicianul englez înnebunise pentru că era magician sau pentru că era englez. În drum spre casă, întâlni două călugărițe palide care spălau treptele de marmură ale unei biserici; acestea îi dădură bună dimineața lui Frank și îi spuseră că se vor ruga pentru bietul magician englez care înnebunise. Apoi, când aproape ajunsese în pragul casei, o pisică albă ieși de sub banca unei gondole, sări pe chei și îl privi. Frank se aștepta ca și aceasta să-i spună ceva despre Jonathan Strange, dar nu o făcu.

— Cum s-a putut întâmpla așa ceva? Întrebă doctorul Greysteel, așezat în capul oaselor pe pat. Crezi că domnul Strange a ieșit din casă și a stat de vorbă cu cineva?

Frank nu știa. Mai târziu ieși iar din casă pentru a face niște cercetări. Se părea că Strange nu ieșise deloc din camera lui aflată la mansardă, în Santa Maria Zobenigo; dar lordul Byron (singurul, de altfel, căruia domnia Noptii Eterne i se părea ceva distractiv) îl vizitase cu o seară înainte, pe la ora cinci, și îl găsisse ocupat cu vrăjile lui și vorbind fără șir despre lumânări, ananași, baluri ce se întindeau pe durata a veacuri întregi și păduri întunecoase ce umpleau străzile Venetiei. Ajuns acasă, Byron îi povestise amantei lui, proprietarului casei în care stătea și valetului ce văzuse; și, cum cei trei erau niște persoane sociabile care obișnuiau să-și petreacă serile alături de

grupuri mari de prieteni la fel de palavragii ca și ei, până dimineață vestea se răspândise cam peste tot în oraș.

— Lordul Byron! Firește! strigă doctorul Greysteel. Am uitat cu totul de el! Trebuie să mă duc și să-l avertizez să fie discret.

— E puțin cam târziu pentru asta, domnule, spuse Frank.

Doctorul Greysteel fu nevoit să admită că așa era. Cu toate astea, simțea nevoia să se consulte cu cineva. Și cine putea fi mai potrivit pentru asta decât celălalt prieten al lui Strange? Prin urmare, în seara aceleiași zile se îmbracă grijuliu și luă gondola până la locuința contesei Albrizzi. Contesa era o grecoaică inteligentă, aflată la vârsta maturității, care publicase mai multe cărți despre sculptură; însă plăcerea ei cea mai mare era să organizeze *conversazioni*, unde tot soiul de persoane fine și erudite aveau ocazia de a se întâlni. Strange luase și el parte la una sau două astfel de petreceri, dar doctorul Greysteel nu-și bătuse niciodată capul cu ele până atunci.

Fu poftit într-un salon vast, la *piano nobile*. Încăperea era bogat decorată, având pardoseală de marmură și statui frumoase, iar pereții și tavanul erau pictate. Într-o parte a salonului stăteau doamnele, așezate în semicerc în jurul contesei. Bărbații se aflau în colțul opus. Din clipa în care intră în salon, doctorul Greysteel simți ochii tuturor celorlalți oaspeți ațintiți asupra lui. Mai multe persoane îl arătau chiar cu degetul, șoptindu-le câte ceva celor de lângă ei. Vorbeau, fără îndoială, despre Strange și despre întuneric.

Un bărbat mic de statură și chipeș se afla lângă fereastră. A avea părul negru și creț și o gură plină, moale și roșie. Era o gură remarcabilă și pentru o femeie, dar pentru un bărbat era de-a dreptul extraordinară. Cu statura lui mărunță, hainele alese cu grijă și părul și ochii negri, semăna puțin cu Christopher Drawlight – doar că avea în plus aspectul unui om periculos de inteligent. Doctorul Greysteel se duse direct la el și spuse:

— Lord Byron?

Bărbatul se întoarse să vadă cine vorbise. Nu păru foarte încântat să vadă în fața lui un englez între două vârste, bondoc și cu aspect comun. Și totuși, nu putea să-și nege identitatea.

— Da?

— Mă numesc Greysteel. Sunt un prieten al domnului Strange.

— Ah! spuse înălțimea Sa. Doctorul cu fata cea frumoasă!

La rândul lui, doctorul Greysteel nu fu tocmai încântat să audă această descriere a fiicei lui tocmai din gura unuia dintre cei mai notorii desfrânați

din Europa, dar nu putea să nege faptul că Flora era frumoasă. Lăsând la o parte aceste considerații pentru moment, spuse:

— Am fost să-l văd pe Strange. Mi s-au confirmat cele mai mari temeri. A înnebunit cu adevărat.

— O, da! fu de acord Byron. Am fost și eu la el acum câteva ceasuri și n-am scos de la el decât aiureli despre soția lui moartă – cum că n-ar fi moartă cu adevărat, ci doar sub puterea unor farmece. Iar acum se înfășoară în mantia întunericului și face magie neagră! Toată povestea asta are ceva demn de admirație, nu credeți?

— Demn de admirație? zise doctorul cu asprime. Mai degrabă demn de milă! Dar credeți că el a provocat apariția acestui întuneric? Mie mi-a spus limpede că nu.

— Firește că el a provocat-o! declară Byron. O lume neagră, pe potrivă întunecimii spiritului său! Cine nu și-ar dori câteodată să acopere lumina soarelui? Ei bine, iată că, pentru magicieni, acest lucru chiar este posibil.

Doctorul Greysteel se gândi câteva clipe.

— S-ar putea să aveți dreptate, admise el în cele din urmă. Poate că el a creat într-adevăr întunericul și apoi a uitat de asta. Cred că nu-și aduce aminte mereu ce a făcut sau ce a spus. Am văzut și eu că ține minte foarte puțin din conversațiile pe care le-am purtat cu el.

— Ah. Da. În fine, zise înălțimea Sa, ca și cum ceea ce auzea nu i se părea surprinzător, părând la rândul-i dornic să uite cât mai curând conversația purtată cu doctorul.

— Știți că i-a scris cumnatului său?

— Nu, nu știam.

— I-a spus individului să vină la Veneția ca să-și vadă sora moartă.

— Și credeți că va veni? întrebă doctorul Greysteel.

— Habar nu am! zise lordul Byron, pe un ton ce părea să spună că era o îndrăzneală cam mare din partea doctorului Greysteel să-și închipuie că celui mai mare poet al vremii ar fi putut să-i pese de astfel de fleacuri. După o tăcere de câteva clipe, adăugă pe un ton ceva mai firesc: Ca să vă spun drept, cred că n-are să vină. Strange mi-a arătat scrisoarea. Era plină de aiureli fără sens și de raționamente pe care numai un nebun – sau un magician! — le-ar putea înțelege.

— E un lucru foarte trist, spuse doctorul Greysteel. Foarte trist! Acum două zile ne-am plimbat împreună cu el. Era atât de binedispus! Nu pot să înțeleg cum a trecut de la o stare perfect normală la această nebulie

îngrozitoare într-o singură noapte. Mă întreb dacă nu cumva cauza e de natură fizică. Să fie oare o infecție?

— Prostii! exclamă Byron. Cauzele nebuniei lui sunt pur metafizice. Își au rădăcinile în abisul dintre ceea ce suntem și ceea ce ne dorim să fim, dintre suflet și temnița lui de carne. Iertați-mă, doctore Greysteel, dar am experiență când vine vorba de acest subiect. Știu ce vorbesc.

— Dar... doctorul Greysteel se încruntă și se opri o clipă ca să-și adune gândurile. Dar perioada aceea de intensă frustrare prin care a trecut părea să fi luat sfârșit. Munca lui mergea bine, în sfârșit.

— Nu pot să vă spun decât atât: înainte să-l apuce obsesia asta stranie legată de soția lui moartă, avea altă idee fixă: John Uskglass. Probabil că ați remarcat și dumneavoastră asta. Acum, eu nu știu foarte multe despre magicienii englezi. Mereu mi s-a părut că sunt cu toții niște bătrânei prăfuiți și plicticoși – cu excepția lui John Uskglass. Cu el e cu totul altă poveste! Magicianul care i-a îmblânzit pe Cei de Dincolo!¹⁶² Singurul magician care a reușit să înfrângă Moartea! Magicianul pe care Lucifer însuși a fost nevoit să-l trateze ca pe un egal! Ei bine, ori de câte ori Strange se compară cu această ființă sublimă – ceea ce face, cu siguranță, din când în când – își dă seama cum e el de fapt: un muritor de rând, chinuit și mediocru! Din toate faptele lui – atât de laudate în insulița aceea amărâtă¹⁶³ – se alege praful! E și normal să te apuce disperarea. „Cu asta se vor alege muritorii / Ce tind către cele ale nemuririi.” Lordul Byron se opri o clipă, străduindu-se parcă să memoreze ultima frază, în caz că ar fi dorit vreodată să o folosească într-un poem. Și pe mine m-a cuprins o melancolie asemănătoare în septembrie, când am fost în munții Elveției. Rătăceam fără țintă, auzind avalanșe la fiecare cinci minute – de parcă Dumnezeu s-ar fi hotărât să mă distrugă! Sufletul îmi era plin de regrete și tânjeam spre înălțimi nemuritoare. De câteva ori am simțit o mare ispită de a-mi zbura creierii – și chiar aș fi făcut-o, dacă nu m-aș fi gândit ce mare bucurie i-aș fi făcut astfel soacră-mii.

Din partea doctorului Greysteel, lordul Byron putea să-și zboare creierii oricând; dar Strange era cu totul altceva.

— Credeți că e capabil de autodistrugere? întrebă el neliniștit.

---

¹⁶² Denumire oarecum poetică dată spiridușilor

¹⁶³ Lordul Byron se referă la Marea Britanie.

— O, cu siguranță!

— Și ce putem să facem?

— Să facem? îl îngână înălțimea Sa, ușor perplex. De ce ați vrea să faceți ceva? Apoi, părându-i-se că vorbiseră destul despre altcineva, înălțimea Sa întoarse conversația către sine. Până la urmă mă bucur că ne-am cunoscut, doctore Greysteel. Mi-am adus cu mine un doctor din Anglia, dar am fost nevoit să-l concediez la Genova. Iar acum mi se pare că au început să mi se clatine dinții. Priviți!¹⁶⁴ Byron deschise gura, arătându-și dinții doctorului Greysteel.

Acesta din urmă apucă un dinte mare și alb și trase ușor.

— Mie mi se par foarte sănătoși și fermi, spuse el.

— Ah! Credeți? Mă tem însă că nu pentru mult timp. Îmbătrânesc. Mă veștejesc. Simt asta, oftă Byron. Apoi, venindu-i un gând mai vesel, adăugă: Știți, criza aceasta a lui Strange nici nu putea să vină într-un moment mai bun. Întâmplarea face că tocmai acum scriu un poem despre un magician care se luptă cu Spiritele Nemuritoare care îi conduc destinul. Firește, ca model de magician Strange nu e nici pe departe perfect – îi lipsește acea natură de erou veritabil; pentru asta voi fi nevoit să mă inspir din propria mea fire.

În clipa aceea trecu pe lângă ei o tânără italiancă fermecătoare. Byron înclină capul într-un unghi foarte ciudat, închise ochii pe jumătate și pe chip i se întipări o expresie ce părea să sugereze că e pe cale să-și dea duhul din cauza unei indigestii cronice. Doctorul Greysteel nu putu decât să presupună că o regala pe tânără cu o imagine a profilului și expresiei byroniene.

---

¹⁶⁴ A se vedea scrisoarea lui Byron către Augusta Leigh, 28 octombrie 1816

Scrisorile negre¹⁶⁵

Decembrie 1816

Santa Maria Zobenigo, Veneția

3 decembrie 1816

Jonathan Strange către reverendul Henry Woodhope

Dragă Henry,

Pregătește-te să primești niște vești minunate. *Am văzut-o pe Arabella*. Am văzut-o și am vorbit cu ea. Nu e extraordinar? Ai auzit vreodată vești mai grozave? N-ai să mă crezi. N-ai să înțelegi. Te asigur însă că n-a fost un vis. N-am fost nici beat, nici nebun, nici sub influența opiului. Gândește-te puțin: nu trebuie decât să accepți că anul trecut de Crăciun, la Clun, am fost pe jumătate vrăjiți, și atunci totul devine credibil, totul devine posibil.

Ce ironic, nu-i așa, că tocmai eu, dintre toți oamenii, nu am recunoscut magia care m-a învăluit? Ca să mă justific, pot spune că magia aceasta a fost de o natură cu totul neprevăzută și a venit de unde nici nu mă așteptam. Și totuși, spre rușinea mea, alții au fost mai ageri la minte decât mine. John Hyde și-a dat seama că se petrece ceva necurat și a încercat să mă avertizeze, dar nu l-am ascultat. Chiar și tu, Henry, mi-ai spus în față că eram prea preocupat de cărțile mele și că îmi neglijam responsabilitățile și soția. Nu mi-au plăcut aceste observații pe care mi le-ai făcut, ba chiar de câteva ori ți-am răspuns aspru. Acum îmi pare rău pentru asta și te rog cu smerenie să mă ierți.

---

¹⁶⁵ Cele din urmă scrisori trimise de Strange de la Veneția (mai ales cele către Henry Woodhope) sunt cunoscute sub acest nume după publicarea lor la Londra, în ianuarie 1817. Avocații și specialiștii într-ale magiei vor continua fără îndoială să se contrazică în legătură cu legalitatea publicării acestor scrisori. Ceea ce e sigur e că Strange nu și-a dat niciodată acordul pentru publicare, iar Henry Woodhope a susținut mereu că nici el. Henry Woodhope a mai spus și că scrisorile publicate fuseseră modificate și că li se făcuseră niște adăugiri, probabil de către Henry Lascelles și Gilbert Norrell. În *Viața lui Jonathan Strange*, John Segundus a publicat o versiune despre care el și Woodhope susțineau că e cea originală. Această versiune este reprodusă și aici.

Poți să mă învinovățești cât vrei – oricum, eu mă învinovățesc și mai mult. Dar hai să trec la subiect. Trebuie să vii la Veneția. Arabella se află într-un loc nu foarte departe de aici, însă nu poate pleca, iar eu nu pot ajunge acolo – cel puțin [câteva rânduri șterse]. Prietenii mei de aici, din Veneția, sunt bine intenționați, dar mă chinuiesc cu nenumărate întrebări.

Nu am servitor și mai e ceva aici care nu mă lasă să mă plimb prin oraș neobservat. Nu-ți mai spun acum nimic despre asta. Dragul și bunul meu Henry, te rog să nu te opui. Vino imediat la Veneția. Vei fi răsplătit văzând-o pe Arabella nevătămată și în mijlocul nostru. Căci pentru ce oare m-a făcut Dumnezeu cel mai mare magician al vremii, dacă nu pentru asta? Fratele tău,

S

Santa Maria Zobenigo, Veneția
6 decembrie 1816

Jonathan Strange către reverendul Henry Woodhope

Dragă Henry,

M-a cam muștrat conștiința după ce ți-am trimis ultima scrisoare. Știi că nu te-am mințit niciodată, dar mărturisesc că nu ți-am spus destule ca tu să-ți poți forma o idee corectă despre situația prezentă a Arabellei. Nu e moartă, ci... (12 rânduri tăiate și indescifrabile)... sub pământ, în dealul pe care ei îl numesc brugh. E *vie*, și totuși nu e vie – dar nici moartă – ci vrăjită. *Din vremuri* imemorabile ei au păstrat acest obicei de a răpi creștini și creștine și de a și-i face slujitori sau de a-i obliga – ca în cazul nostru – să ia parte la distracțiile lor posomorâte: baluri, ospețe și serbări interminabile afundate în praf și nimicnicie. Printre multele reproșuri pe care mi le fac, cel mai amar e că am trădat-o – pe ea, cea pe care trebuia să o apăr mai presus de orice.

Santa Maria Zobenigo, Veneția
15 decembrie 1816

Jonathan Strange către reverendul Henry Woodhope

Dragă Henry,

Cu tristețe îți spun că am acum motive mai întemeiate pentru temerile de care îți vorbeam în ultima scrisoare¹⁶⁶. Am făcut tot ce mi-a venit în minte pentru a frânge gratiile închisorii negre în care se află, dar fără să reușesc. Nu cunosc nici o vrajă care să poată știrbi măcar magia aceasta străveche. Din câte știu, nu există o asemenea vrajă în tot canonul englezesc. Istoriile despre magicieni care au eliberat prizonieri din Faerie sunt puține și apar la mare distanță una de alta. Acum nu-mi aduc aminte de niciuna. Într-una dintre cărțile lui Martin Pale, cineva povestește cum spiridușii se plictisesc uneori de oaspeții lor din rasa oamenilor și îi alungă fără veste din *brugh*; iar bieții prizonieri ajung înapoi acasă, dar la sute de ani după ce au fost răpiți. Poate că asta se va întâmpla și acum. Arabella se va întoarce în Anglia la mult timp după ce tu și eu nu vom mai fi. Gândul acesta face să-mi înghețe sângele în vene. Nu-ți voi ascunde că m-a cuprins o neagră tristețe. M-am certat cu timpul, iar acum pentru mine e mereu miezul nopții. Aveam un orologiu și un ceas de buzunar, dar le-am distrus pe amândouă. Nu mai puteam suporta batjocura lor. Nu mai dorm. *Nu pot* să mănânc. Beau numai vin – și încă ceva. Din când în când devin puțin sălbatic. Tremur, și râd, și plâng o vreme – n-aș putea spune *cât* de mult; poate un ceas, poate o zi. Dar gata, ți-am spus destule despre asta. Nebunia e cheia. Cred că sunt primul magician englez care a înțeles asta. Norrell avea dreptate – a spus că nu avem nevoie de ajutorul spiridușilor. A mai spus că nebunii și spiridușii au multe în comun, dar eu nu am înțeles atunci semnificația acestor vorbe, cum n-a înțeles-o nici el. Henry, nu-ți poți închipui câtă nevoie am să fii aici. De ce nu vii? Ești bolnav? Nu am primit niciun răspuns la scrisorile mele, dar poate că asta înseamnă că ești deja pe drum către Veneția; poate că scrisoarea aceasta nici nu va ajunge la tine.

— Întuneric, nefericire și singurătate! strigă gentilomul plin de voieșie. Cu asta l-am pedepsit și asta trebuie să îndure vreme de o sută de ani! O! Cât e de abătut! Am câștigat! Am câștigat! Începu să bată din palme, iar ochii îi străluceau.

---

¹⁶⁶ Această scrisoare n-a fost găsită niciodată. E probabil ca Strange să n-o fi trimis. După spusele lordului Byron (în scrisoarea lui către John Murray din 31 decembrie 1816), Strange scria adesea scrisori lungi către prieteni, pe care apoi le rupea. Strange i-a mărturisit lui Byron că pierduse curând socoteala scrisorilor trimise și a celor rupte.

În odaia lui Strange din parohia Santa Maria Zobenigo ardeau trei lumânări: una pe birou, una pe dulăpiorul pictat și una într-o firidă de lângă ușă. Ai fi zis, văzându-le, că sunt singurele trei lumini rămase pe lume. De la fereastra lui Strange nu se vedea decât noaptea fără sfârșit și nu se auzea niciun sunet. Strange, nebărbierit, cu ochii roșii și cu părul în neorânduială, făcea vrăji. Stephen îl privea cu un amestec de milă și groază.

— Cu toate astea, nu e atât de singur cum mi-aș dori, remarcă gentilomul, pe un ton iritat. E cineva cu el.

Așa și era. Un bărbat mărunțel și brunet, îmbrăcat în haine scumpe, stătea sprijinit de dulăpiorul pictat, privindu-l pe Strange cu o expresie de maxim interes și amuzament. Din când în când scotea un carnel și își nota ceva.

— E lordul Byron, spuse Stephen.

— Și cine e lordul Byron, mă rog?

— E un gentilom plin de vicii, domnule. Poet. S-a certat cu soția și și-a sedus sora.

— Chiar așa? Aș putea să-lucid.

— O, nu faceți asta, domnule! E adevărat că are păcate mari și că a fost, într-un fel, alungat din Anglia, dar, chiar și așa...

— Ah! Nu-mi pasă mie cu ce le-a greșit altora! Îmi pasă de greșelile față de *mine*! N-ar trebui să fie aici. Ei, Stephen, Stephen! De ce ești așa speriat? Ce-ți pasă ție de soarta unui englez păcătos? Uite cum am să fac: pentru dragostea pe care ți-o port, n-am să-lucid acum. Poate să mai trăiască... cinci ani, să zicem! Dar după aceea va muri!¹⁶⁷

— Vă mulțumesc, domnule, zise Stephen recunoscător. Sunteți foarte generos.

Dintr-odată, Strange ridică fruntea și strigă:

— Știu că sunteți aici! N-aveți decât să vă ascundeți de mine dacă vreți, dar e prea târziu! Știu că sunteți aici!

— Cu cine vorbiți? Întrebă Byron.

Strange se încruntă.

— Mă urmăresc. Mă spionează!

— Chiar așa? Cine anume?

— Un spiriduș și un majordom!

---

¹⁶⁷ Byron a murit în urma unei răceli, cinci ani mai târziu, în Grecia.

— Un majordom, deci? Începu să râdă înălțimea Sa. Ei, orice s-ar spune despre drăcușori și goblini, e limpede că majordomii sunt cei mai răi dintre toți!

— Poftim? spuse Strange.

Gentilomul cu părul ca puful se uita agitat prin cameră.

— Stephen! Vezi pe undeva cutiuța?

— Cutiuța, domnule?

— Da, da! Știi la ce mă refer! Cutiuța în care se află degetul preaiubitei noastre lady Pole!

— Nu o văd nicăieri, domnule. Dar ce mai contează acum cutiuța? Doar l-ați învins deja pe magician!

— Ah, iat-o! strigă gentilomul. Vezi? N-o vedeam de brațul tău pe care l-ai sprijinit de masă.

Stephen mișcă brațul. Apoi, după o clipă, spuse:

— De ce nu o luați, domnule?

Gentilomul nu răspunse, ci începu imediat să-l batjocorească pe magician și să se laude pentru victoria obținută.

„Nu îi mai aparține! își spuse Stephen, cuprins de un fior de bucurie. Nu poate să o ia! Acum îi aparține magicianului! Poate că acesta o va putea folosi cumva ca să o elibereze pe lady Pole!” Stephen așteptă să vadă ce va face magicianul. Dar, după jumătate de ceas, fu nevoit să admită că nu avea motive să spere la prea mult. Strange se plimba prin cameră, mormăind vrăji în barbă, cu o expresie de demență totală pe chip; lordul Byron îl întreba din când în când ce face, iar răspunsurile lui Strange erau stranii și de neînțeles (deși lordul Byron părea că le găsește pe placul lui). Cât despre cutiuță, Strange nu se uită la ea nici măcar o dată. Din câte își dădea seama Stephen, părea cu uitase cu totul de ea.

Henry Woodhope face o vizită

Decembrie 1816

— Ați făcut bine că ați venit la mine, domnule Woodhope. Am studiat atent scrisorile trimise de domnul Strange de la Veneția și, lăsând la o parte senzația de oroare pe care pe bună dreptate ați încercat-o, sunt foarte multe lucruri în aceste scrisori ce rămân ascunse unui ochi de profan. Cred că pot spune, fără să cad în păcatul vanității, că în clipa de față sunt singurul om din Anglia care poate să le înțeleagă.

Era la apusul soarelui, cu trei zile înainte de Crăciun. În biblioteca din Piața Hanover încă nu fuseseră aprinse lumânările și lămpile. Era momentul acela straniu al zilei când cerul e plin de lumină și culoare, dar străzile sunt întunecoase și pline de umbre. Pe masă se afla o vază cu flori, dar în penumbra înserării părea a fi o vază neagră, cu flori negre.

Mr Norrell era la fereastră, ținând în mână scrisorile lui Strange. Lascelles ședea lângă foc, privindu-l cu răceală pe Henry Woodhope.

— Mărturisesc că am fost foarte tulburat de când am primit scrisorile acestea, îi spuse Henry Woodhope lui Mr Norrell. N-am știut cui să-i cer ajutorul. Ca să vă spun drept, pe mine nu mă interesează magia. N-am urmărit discuțiile la modă pe marginea acestui subiect. Dar toată lumea spune că dumneavoastră sunteți cel mai mare magician al Angliei – și ați fost odinioară mentorul domnului Strange. V-aș fi deci recunoscător, domnule, pentru orice sfat.

Mr Norrell încuviință.

— Nu trebuie să-l învinuiți pe domnul Strange, spuse el. Profesia aceasta a magiei nu e lipsită de pericole. Nimic nu-l expune mai mult pe om la primejdia vanității. Politica și dreptul sunt de-a dreptul inofensive pe lângă ea. Trebuie să înțelegeți, domnule Woodhope, că am încercat din răputeri să-l țin aproape de mine, să-l îndrum. Dar însuși geniul lui – pentru care îl admirăm cu toții – a fost acela care i-a afectat judecata. Din scrisorile acestea

îmi dau seama că s-a abătut de la calea rațiunii sănătoase mai mult decât mi-aș fi putut imagina.

— S-a abătut? Adică nu credeți istoria aceasta stranie, cum că sora mea ar fi în viață?

— Nu cred niciun cuvânt, domnule, niciun cuvânt. Din păcate, totul e numai în închipuirea lui.

— Ah! Henry Woodhope rămase tăcut o clipă, încercând parcă să-și dea seama dacă ceea ce simțea era mai mult dezamăgire sau mai mult ușurare. În cele din urmă, spuse: Și cum rămâne cu cealaltă idee, cum că Timpul s-ar fi oprit? Înțelegeți ceva din asta?

Lascelles spuse:

— Am aflat de la corespondenții noștri din Italia că de mai multe săptămâni domnul Strange e înconjurat de întuneric Perpetuu. Nu se știe dacă a făcut acest lucru intenționat sau dacă e vorba de o vrajă care nu i-a ieșit cum trebuie. Ar mai fi și varianta că a supărat vreo Mare Putere, care s-a răzbunat în felul acesta. Ceea ce știm cu siguranță este că o acțiune a domnului Stranie a provocat o tulburare în ordinea firească a lucrurilor.

— Înțeleg, spuse Henry Woodhope.

Lascelles îl privi destul de sever:

— E un lucru pe care Mr Norrell s-a străduit toată viața să îl evite.

— Ah, spuse Henry Lascelles. Apoi, către Mr Norrell: Bine, și eu ce să fac, domnule? Să mă duc la Veneția, așa cum mă roagă?

Mr Norrell pufni.

— Întrebarea cea mai importantă, cred eu, este cât de repede putem să-l aducem înapoi în Anglia, unde prietenii lui vor putea să-l îngrijească și să pună capăt iluziilor care îl chinuiesc.

— Ce-ar fi să-i scrieți dumneavoastră, domnule?

— O, nu. Mă tem că puțină influență pe care am avut-o odinioară asupra domnului Strange s-a stins în urmă cu mai mulți ani. Și totul numai din cauza războiului din Spania. Înainte să plece în peninsula, era foarte mulțumit să stea aici și să învețe tot ce putea de la mine, dar după aceea... Mr Norrell oftă. Nu, trebuie să ne bazăm pe dumneavoastră, domnule Woodhope. Dumneavoastră trebuie să-l convingeți să se întoarcă acasă și, cum sunt de părere că mergând la Veneția, nu veți face decât să-i prelungeți șederea acolo și să-l faceți să-și închipuie că mai e cineva care crede în închipuirile lui, vă sfătuiesc serios să nu vă duceți.

— Ei bine, domnule, mărturisesc că mă bucur că spuneți asta. Chiar așa voi face. Acum, dacă sunteți bun să-mi dați scrisorile, n-am să vă mai deranjez.

— Domnule Woodhope, spuse Lascelles. De ce atâta grabă, spuneți-mi? Conversația noastră încă nu s-a încheiat. Mr Norrell v-a răspuns deschis la toate întrebările. Acum trebuie să-i întoarceți favoarea.

Henry Woodhope se încruntă, nedumerit.

— Mr Norrell mi-a alinat temerile. Prin urmare, dacă îi pot fi de folos în orice fel, firește că sunt bucuros să-i stau la dispoziție. Dar nu înțeleg prea bine...

— Poate că nu m-am exprimat destul de clar, zise Lascelles. Mă refer, firește, la faptul că Mr Norrell are nevoie de ajutorul dumneavoastră pentru a-l ajuta, la rândul-i, pe domnul Strange. Ne mai puteți spune ceva despre călătoria lui în Italia? Cum era înainte de a cădea în starea aceasta jalnică? Era binedispus?

— Nu! spuse Henry indignat, de parcă întrebarea ascundea o insultă. Moartea surorii mele l-a mâhnit nespus! Asta cel puțin la început. La început părea extrem de nefericit. Dar, când a ajuns la Genova, totul s-a schimbat. Se opri o clipă, apoi urmă: Acum nu mai pomenește nimic despre asta, dar scrisorile lui dinainte erau pline de laude la adresa unei domnișoare – o tânără din grupul cu care călătorește el. Și n-am putut să nu mă gândesc că poate intenționează să se însoare din nou.

— O a doua căsătorie! exclamă Lascelles. Și atât de curând după moartea surorii dumneavoastră? Of, of! Ce lovitură! Ce dureros trebuie să fie pentru dumneavoastră.

Henry încuviință cu tristețe.

După câteva clipe de tăcere, Lascelles urmă:

— Sper că nu și-a manifestat această înclinație spre compania doamnelor și înainte? Când trăia doamna Strange, adică. Asta ar fi făcut-o foarte nefericită.

— Nu! Nu, firește că nu! strigă Henry.

— Vă cer iertare dacă v-am jignit. N-am vrut în niciun caz să fiu lipsit de respect față de sora dumneavoastră – o femeie absolut fermecătoare. Dar astfel de lucruri nu sunt chiar ieșite din comun. Mai ales printre domnii de o anumită factură sufletească și mentală. Lascelles se întinse să ajungă la masa pe care se aflau scrisorile lui Strange către Henry Woodhope. Frunzări printre ele cu un deget până când o găsi pe cea dorită. În scrisoarea asta, zise

el, trecându-și rapid privirea peste slove, domnul Strange scrie așa: „Jeremy mi-a spus că n-ai făcut ce te-am rugat. Dar nu contează. Jeremy a făcut asta chiar el, iar rezultatul e exact cum mi-am imaginat”. Punând jos scrisoarea, Lascelles îi adresează un zâmbet afabil domnului Woodhope. Ce v-a cerut să faceți domnul Strange, iar dumneavoastră ați refuzat? Cine e Jeremy și care e rezultatul despre care vorbește?

— Domnul Strange... Domnul Strange mi-a cerut să exhumez sicriul surorii mele, spuse Henry, cu ochii plecați. Am refuzat, firește. Atunci Strange i-a scris servitorului lui, pe nume Jeremy Johns. Un tip grozav de arogant!

— Și acest Johns a exhumat cadavrul?

— Da. Are un prieten la Clun, de meserie gropar. Au făcut asta împreună. Nici nu pot să vă descriu ce am simțit când am aflat ce făcuse individul acesta.

— Da, da, îmi închipui. Dar ce-au descoperit?

— Ce puteau să descopere, dacă nu cadavrul bieteii mele surori? Cu toate astea, ei au susținut că n-a fost așa; au răspândit o poveste absolut ridicolă.

— Ce anume au spus?

— Nu-mi stă în obicei să repet aiurelile servitorilor.

— Firește că nu. Dar Mr Norrell dorește să lăsați la o parte, pentru o clipă, acest principiu admirabil și să ne vorbiți deschis și sincer – așa cum v-a vorbit și el.

Henry își mușcă buza.

— Au spus că în sicriu se afla un buștean negru.

— Fără cadavru?

— Fără cadavru.

Lascelles îl privi pe Mr Norrell; acesta își privea mâinile, pe care le ținea în poală.

— Dar ce legătură are moartea surorii mele cu toate astea? Întrebă Henry, încruntându-se. Se întoarce apoi către Mr Norrell. Din ce mi-ați spus mai devreme, am înțeles că moartea surorii mele nu a fost cu nimic ieșită din comun. Parcă spuneți că nu a avut loc magie de niciun fel?

— O, din contră! declară Lascelles. A avut loc, cu siguranță, ceva magie. Nu există nici urmă de îndoială asupra acestui aspect! Întrebarea e a cui a fost.

— Poftim? făcu Henry.

— Firește, acesta e un lucru care pe mine mă depășește! spuse Lascelles. Numai Mr Norrell poate să vă lămurească.

Fără să mai înțeleagă nimic, Henry privea când la unul, când la celălalt.

— Cine e acum cu Strange? întrebă Lascelles. Presupun că are servitori?

— Nu. Nu are servitorii lui. Cred că îl servesc cei ai proprietarului casei în care locuiește. Prietenii lui din Veneția sunt niște englezi. Par o familie curioasă – le place nespus să călătorească, atât celor două femei, cât și domnului.

— Cum îi cheamă?

— Greystone sau Greyfield. Nu mai țin minte exact.

— Și de unde sunt, acești oameni pe care îi cheamă Greystone sau Greyfield?

— Nu știu. Nu cred să-mi fi spus asta Strange vreodată. Cred că domnul a fost medic pe o navă, iar doamna – care a murit – era franțuzoaică.

Lascelles încuviință. Încăperea se întunecase atât de mult, încât Henry Woodhope nu le mai distingea chipurile celor doi.

— Sunteți palid și păreți ostenit, domnule Woodhope, remarcă domnul Lascelles. Poate că aerul londonez nu vă prieste?

— Nu reușesc să dorm prea bine. De când am început să primesc scrisorile astea visez numai orori.

Lascelles încuviință iarăși.

— Uneori, în sufletul nostru știm unele lucruri pe care nu le-am rosti niciodată, nici măcar în șoaptă – nici măcar pentru sine. Îl îndrăgiți mult pe domnul Strange, nu-i așa?

Putem să înțelegem privirea nedumerită a lui Henry Woodhope, căci nu înțelegea câtuși de puțin la ce se referea Lascelles; dar nu spuse decât atât:

— Vă mulțumesc pentru sfaturi, Mr Norrell. Voi face exact ce mi-ați sugerat; acum, sunteți bun să-mi dați înapoi scrisorile?

— A! În legătură cu scrisorile, zise Lascelles, Mr Norrell ar vrea să știe dacă nu puteți să i le mai lăsați o vreme. Crede că mai are încă multe lucruri de aflat din ele. Henry Woodhope se pregătea să protesteze, așa că Lascelles adăugă pe un ton de reproș: Asta numai pentru domnul Strange! Totul e pentru binele domnului Strange.

Așa că Henry Woodhope le lăsă scrisorile.

După ce plecă, Lascelles spuse:

— Acum trebuie să trimitem pe cineva la Veneția.

— O, da! fu de acord Mr Norrell. Tare aş vrea să cunosc adevărul acestei istorii.

— Ei, da, da. Lascelles scoase un mic hohot de râs dispreţuitor. *Adevărul...* Mr Norrell clipi des de câteva ori către Lascelles, dar acesta nu-i explică ce voia să spună.

— Nu ştiu pe cine putem trimite, urmă Mr Norrell. Italia e foarte departe. Călătoria durează aproape două săptămâni, din câte am auzit. N-am cum să mă lipsesc de Childermass atât timp.

— Hmm, făcu Lascelles, nu mă gândeam nici eu neapărat la Childermass. De fapt, există mai multe motive să *nu-l* trimitem pe Childermass. Chiar şi dumneavoastră l-aţi bănuţ adesea de simpatii *strangite*. Nu mi se pare deloc o idee bună ca cei doi să se afle împreună într-o ţară străină, unde pot complota împotriva noastră. Nu, ştiu eu pe cine să trimitem.

A doua zi, servitorii lui Lascelles fură trimişi în diverse zone ale Londrei. Vizitară mai multe locuri rău famate, ca mahalalele şi cocioabele din St Giles, Seven Dials şi Saffron-hill; dar şi locuri grandioase şi aristocratice, ca Golden-square, St James şi Mayfair. Din drumurile lor adunară un amestec curios de oameni: croitori, mănuşari, pălărieri, cizmari, cămătari (foarte mulţi cămătari), vătafi şi temniceri; şi îi aduseră pe toţi acasă la Lascelles, pe strada Bruton. Odată adunaţi cu toţii în bucătărie (căci stăpânului casei nici nu-i trecea prin minte să primească astfel de oameni în salon), Lascelles coborâ şi le dădu tuturor câte o sumă de bani, din partea altcuiva. Era, le spuse el cu un zâmbet îngheţat, un act de milostenie. La urma urmei, când să fii generos, dacă nu de Crăciun?

Trei zile mai târziu, de Sfântul Ştefan, ducele de Wellington sosi pe neaşteptate la Londra. Alteţa Sa locuia cam de un an la Paris, ca responsabil al armatei aliate. De fapt, n-am exagera deloc dacă am spune că ducele de Wellington conducea atunci Franţa. Între timp se ridicase însă întrebarea dacă armata aliată ar trebui să rămână în Franţa sau să se întoarcă în ţările din care venise (ceea ce îşi doreau francezii). Ducele îşi petrecu ziua întreagă între patru ochi cu ministrul de Externe, lordul Castlereagh, discutând această problemă importantă, iar seara merse să cineze cu miniştrii într-o casă din Grosvenor-square.

Abia începuseră să mănânce, când conversaţia ajunsese într-un punct mort (lucru ciudat, având în vedere că erau de faţă atâţia politicieni). Miniştrii păreau că aşteaptă să spună cineva ceva. Prim-ministrul, lordul Liverpool, îşi drese glasul uşor agitat şi spuse:

— Probabil că nu ați aflat nimic despre asta, dar am primit vești din Italia că Strange a înnebunit.

Ducele se opri o clipă cu lingura în aer. Le aruncă o privire fugară tuturor celor de la masă, apoi continuă să-și mănânce supa.

— Nu pareți foarte afectat de vestea aceasta, zise lordul Liverpool.

Alteța Sa își apăsă șervetul pe buze.

— Nu, zise el, nu sunt.

— Ne spuneți și nouă de ce? întrebă Sir Walter Pole.

— Domnul Strange e un excentric, spuse ducele. Poate că celor din jurul lui li se pare că a înnebunit, dar părerea mea e că aceștia pur și simplu nu sunt obișnuiți cu magicienii.

Argumentul nu părea să-i fi convins pe miniștri. Îi dădură lui Wellington exemple privind felul în care se manifesta nebunia lui Strange: faptul că susținea că soția lui nu murise, convingerea lui curioasă că oamenii au lumânări în cap și faptul și mai curios că nu se mai putea transporta ananas la Veneția.

— Luntrașii care transportă fructe de pe continent către oraș povestesc că ananașii le zboară din bărci ca din tun, spuse lordul Sidmouth, un bărbat mărunțel și sfrijit. Firește, ei mai transportă și alte fructe – mere, pere și așa mai departe. Cu acestea nu e niciun fel de problemă, însă ananașii zburători au ajuns să și rănească mai multe persoane. Nimeni nu știe de ce i-a cășunat astfel magicianului pe aceste fructe.

Ducele nu se arătă impresionat.

— Asta nu dovedește nimic. Vă asigur că în peninsulă a făcut lucruri cu mult mai excentrice. Iar dacă e cu adevărat nebun, sunt sigur că are un motiv pentru asta. După părerea mea, domnilor, nu e cazul să vă faceți griji din pricina lui.

Se lăsară câteva clipe de tăcere, în timp ce miniștrii se străduiau să înțeleagă sensul spuselor lui Wellington.

— Vreți să spuneți că e posibil să fi înnebunit *în mod deliberat*? spuse unul dintre ei, nevenindu-i să creadă.

— Așa ar fi cel mai probabil, zise ducele.

— Dar de ce? întrebă un altul.

— Habar n-am. În peninsulă am învățat să nu-i punem la îndoială acțiunile. Mai devreme sau mai târziu, ne dădeam seama negreșit că toate faptele lui surprinzătoare și de neînțeles făceau parte din magia pe care o

înfăptuia. Trebuie lăsat să-și facă treaba, dar fără să te arăți uimit de nimic din ceea ce face. Asta e atitudinea corectă față de un magician, domnilor.

— A, dar n-ați auzit încă totul, zise primul lord al Amiralității, plin de nerăbdare. S-au petrecut lucruri și mai rele. Ni s-a spus că Strange e înconjurat de întuneric Continuu. Ordinea firească a lucrurilor a fost dată peste cap și o întregă parohie din Veneția zace acum cufundată într-o Noapte Fără de Sfârșit!

Lordul Sidmouth spuse:

— Chiar și dumneavoastră, Alteță, cu toată părținerea pe care i-o arătați acestui om, trebuie să recunoașteți că un vâl de întuneric Etern nu e semn bun. Oricâte lucruri bune ar fi făcut omul acesta pentru țară, nu putem pretinde că un vâl de întuneric Etern e semn bun.

Lordul Liverpool oftă.

— Regret nespuse ce s-a întâmplat. Strange era o persoană cu care puteai vorbi deschis și limpede, ca și cu orice om obișnuit. Speram că ne va ajuta chiar să înțelegem acțiunile lui Mr Norrell. Însă acum se pare că trebuie să găsim pe cineva care să ne ajute să-l înțelegem pe Strange.

— Am putea să-l rugăm pe Mr Norrell, sugeră lordul Sidmouth.

— Mă îndoiesc că vom avea parte de o judecată imparțială tocmai de la el, zise Sir Walter Pole.

— Și atunci ce să facem? întrebă primul lord al Amiralității.

— Le vom trimite o scrisoare austriecilor, spuse ducele de Wellington, hotărât ca întotdeauna. O scrisoare în care să le reamintim de marele interes pe care îl vor resimți întotdeauna prințul regent și guvernul britanic pentru binele domnului Strange; în care să le reamintim cât de mult îi datorează întreaga Europă domnului Strange, curajului și magiei sale. Și în care să le mai reamintim cât de supărați am fi dacă am afla că i s-ar întâmplat ceva rău.

— Ah! făcu lordul Liverpool. Vedeți, aici părerile noastre diferă, Alteță. Mie mi se pare că, dacă i se va întâmpla ceva rău lui Strange, acest ceva nu va fi din vina austriecilor. E mult mai probabil ca vina să fie chiar a domnului Strange.

***

La jumătatea lunii ianuarie, un librar pe nume Titus Watkins publică o carte intitulată *Scrisorile negre*, despre care pretindea că include scrisorile lui Strange către Henry Woodhope. Se zvonea că Mr Norrell plătise toate cheltuielile de editare. Henry Woodhope jură că nu-și dăduse niciodată

acordul pentru publicarea scrisorilor. Mai mult, spuse că unele dintre ele fuseseră modificate. Toate referirile la legătura dintre Norrell și lady Pole fuseseră scoase, în schimb se adăugaseră alte lucruri, dintre care multe păreau să sugereze că Strange își omorâse soția prin magie.

Cam în aceeași perioadă, unul dintre prietenii lordului Byron – un om pe nume Scrope Davies – a provocat senzație anunțând că are de gând să-l dea în judecată pe Mr Norrell în numele lordului Byron, sub acuzația că încercase să pună mâna pe corespondența privată a lordului Byron prin mijloace magice. Scrope Davies se duse la un avocat din Lincoln's Inn și depuse o declarație sub jurământ în care spunea următoarele: primise de curând câteva scrisori de la Byron, în care acesta vorbea despre Turnul de întuneric Nepieritor care acoperea parohia Mary Sobendigo [sic!] din Veneția, precum și despre nebunia lui Jonathan Strange. Scrope Davies pusese scrisorile pe masa de toaletă din apartamentul lui de pe strada Jermyn, din St James. Într-o seară – credea că pe 7 ianuarie – se îmbrăca să plece la club. Tocmai luase de pe masă o perie, când observă din întâmplare că scrisorile începuseră să fluture, ca niște frunze uscate mișcate de o briză. Cum în odaie nu bătea briza, fu uimit la început. Luând scrisorile de pe masă, observă că și slovele se manifestau ciudat. Literele se desprindeau de pe hârtie și se zbăteau ca niște haine agățate în bătaia vântului. Își dădu seama brusc că scrisorile erau sub influența unei vrăji. Davies era cartofor de meserie și, ca toți cartoforii de succes, era ager la minte și știa să-și păstreze calmul. Puse repede scrisorile într-o Biblie, între paginile Evangheliei după Marcu. Mai târziu le povesti unor prieteni că, deși nu știa absolut nimic despre istoria magiei, se gândise că nimic nu poate contracara mai eficient o vrajă răuvoitoare decât Sfânta Scriptură. Și avea dreptate: scrisorile rămaseră în posesia lui, în forma lor originală. După această întâmplare, în toate cluburile de gentilomi circula o glumă mult îndrăgită: cum că lucrul cel mai extraordinar în toată afacerea nu fusese încercarea lui Mr Norrell de a pune mâna pe scrisori, ci faptul că Scrope Davies – un desfrânat și un bețiv notoriu – avea în casă o Biblie.

Leucrocuta, Lupul Înserării

Ianuarie 1817

Într-o dimineață, pe la jumătatea lunii ianuarie, doctorul Greysteel ieși pe ușa casei și se opri o clipă în prag, să-și potrivească mănușile. Ridicând privirea, observă din întâmplare un bărbat mărunțel care se adăpostea de vânt în pragul ușii de vizavi.

Toate pragurile din Veneția sunt pitorești – și, uneori, la fel sunt și oamenii pe care-i vezi în dreptul lor. Acest individ era destul de scund și, în ciuda stării lui evidente de sărăcie, părea tare fandosit. Purta niște haine extrem de uzate și de ponosite, dar încercase să le îmbunătățească aspectul lustruind ce era de lustruit și periind temeinic restul. Folosise atâta cretă ca să-și albească mănușile vechi și îngălbenite încât lăsase mici amprente albe pe ușa de lângă el. La prima vedere, părea înzestrat cu echipamentul complet al unui filfizon – un lanț lung pentru ceas, câteva închizătoare tot pentru ceas și o lornietă; însă, la o privire mai atentă, observai că lanțul era de fapt o panglică aurie pe care o aranjase cu grijă, făcând-o să atârne de la o butonieră. De asemenea, închizătorile pentru ceas se dovedeau a fi de fapt cu totul altceva: câteva inimi și cruciulițe de tinichea, precum și talismane ale Sfintei Fecioare – de felul celor pe care le vând negustorii de mărunțișuri pe un franc-doi. Însă cea mai interesantă era lornieta – acest obiect atât de îndrăgit de orice filfizon sau dandy, pe care aceștia îl folosesc ca să se uite zeflemitor la cei mai puțin eleganți decât ei. Probabil că omulețul acesta ciudat se simțea gol fără un asemenea obiect, astfel că își agățase pe post de lornietă o lingură de bucătărie.

Doctorul Greysteel observă atent toate aceste excentricități, cu gândul că le va povesti vreunui prieten, ca să-l amuze. Apoi își aminti că singurul lui prieten din oraș era Strange, iar pe Strange nu-l mai interesau astfel de lucruri.

Dintr-odată, omulețul plecă din prag și se îndreptă către doctorul Greysteel. Înclină capul într-o parte și spuse în engleză:

— Dumneavoastră sunteți doctorul Greyfield?

Uimit de această interpelare, doctorul Greysteel nu răspunse imediat.

— Sunteți doctorul Greyfield, nu-i așa? Prietenul magicianului?

— Da, spuse doctorul Greysteel, mirat. Dar mă numesc Greysteel, nu Greyfield.

— Mii de scuze, dragă doctore! O persoană fără minte mi-a spus greșit numele dumneavoastră! Sunt copleșit de rușine. Sunteți, vă asigur, ultima persoană din lume pe care aș vrea să o jignesc! Respectul pe care îl port profesiei dumneavoastră nu cunoaște margini! Probabil că acum, cu demnitatea celui care se pricepe la cataplasme și la luat pulsul, vă gândiți: „Cine e creatura asta ciudată care îndrăznește să-mi vorbească pe stradă, de parcă aș fi un oarecare?” Ei bine, dați-mi voie să mă prezint! Vin de la Londra – din partea prietenilor domnului Strange, care, auzind cât de rătăcite îi sunt mințile, au fost cuprinși de o mare îngrijorare și au îndrăznit să mă trimită pe mine aici ca să văd cum se simte!

— Hmm, făcu doctorul Greysteel. Ca să vă spun drept, mi-aș fi dorit să-i lovească îngrijorarea mai de mult. Eu le-am scris încă de la începutul lui decembrie – acum șase săptămâni, domnule! Acum șase săptămâni!

— O, da! De-a dreptul șocant, nu-i așa? Sunt niște leneși îngrozitori! Nu se gândesc decât să le fie lor bine! Și, în tot timpul acesta, dumneavoastră ați rămas aici, la Veneția – singurul prieten adevărat al magicianului. Se opri o clipă. E adevărat, nu-i așa? Întrebă el apoi, pe un ton cu totul diferit. Nu are alți prieteni în afară de dumneavoastră?

— Păi, ar mai fi lordul Byron, începu doctorul Greysteel.

— Byron! exclamă omulețul. Chiar așa? Of, of! După ce că e nebun, mai e și prieten cu lordul Byron! Din tonul lui ai fi zis că nu știe care din cele două rele e mai mare. O! Dragă doctore Greysteel! Am atâtea să vă întreb! Nu putem merge undeva să stăm de vorbă liniștiți?

Ușa casei doctorului Greysteel era chiar în spatele lor, dar omulețul acesta îi plăcea din ce în ce mai puțin. Oricât de mult își dorea să-l ajute pe Strange și pe prietenii acestuia, nu-i venea deloc să-l poftască pe individul acesta la el în casă. Așa că mormăi ceva despre servitorul lui care era plecat în oraș cu treabă, apoi pomeni o cafenea aflată la doar câteva străzi distanță și sugera că ar fi mai bine să meargă acolo.

Omulețul încuviință, cu fața numai zâmbet.

Plecară deci către cafenea, mergând de-a lungul unui canal. Omulețul mergea în dreapta doctorului Greysteel, pe partea dinspre apă. În timp ce el

vorbea, doctorul Greysteel privea în jur. La un moment dat, uitându-se la canal, văzu cum apare din senin un val – unul singur. Ca și cum acest lucru n-ar fi fost destul de ciudat, se petrecu apoi ceva și mai uimitor. Valul se îndreptă către ei, trecu de bordura de piatră a canalului și în aceeași clipă își schimbă forma; degete de apă se întinseră către glezna omulețului, încercând parcă să-l tragă cu ele. În clipa în care îl atinse apa, omulețul făcu un salt înapoi, înjurând, dar nu păru să fi observat că se întâmplase ceva neobișnuit, iar doctorul Greysteel nu spuse nimic despre ce văzuse.

Interiorul cafenelei era un refugiu bine-venit după plimbarea prin aerul rece și umed de ianuarie. Înăuntru era cald și fum – un pic cam întunecos, poate, dar era o penumbră plăcută. Pereții și tavanul zugrăvite în cafeniu erau înnegrite de vreme și de fumul de tutun, dar le înveseleau licărirea sticlelor de vin, sclipirea cânilor de cositor și strălucirea veselei frumos lăcuite și a oglinzilor cu rame aurii. Un prepelicar cu blana umedă zăcea leneș pe țiglele așezate în fața sobei. Câinele scutură din cap și strănută sonor când doctorul Greysteel îi atinse din greșeală urechea cu vârful bastonului.

— Ar trebui să vă previn, începu doctorul Greysteel, după ce chelnerul le adusese cafea și coniac, că în oraș circulă tot soiul de zvonuri cu privire la domnul Strange. Lumea spune că ar fi chemat vrăjitoare și că și-a făcut un servitor din flăcări. Dumneavoastră știți bine că nu e cazul să vă lăsați păcălit de astfel de aiureli, dar e mai bine fiți pregătit. Veți vedea că s-a schimbat mult în rău. Ar fi o prostie să pretindem altceva. Dar în sinea lui a rămas același. Toate calitățile lui vrednice de laudă și toate meritele lui sunt neschimbate. De asta nu mă îndoiesc.

— Chiar așa? Dar spuneți-mi, e adevărat că și-a mâncat pantofii? Și e adevărat că a preschimbat mai mulți oameni în sticlă și apoi a aruncat cu pietre în ei?

— Că și-a mâncat pantofii? exclamă doctorul Greysteel. Cine v-a spus așa ceva?

— Ah! mai multă lume – doamna Kendal-Blair, lordul Pope, Sir Galahad Denehey, domnișoarele Underhill... Omulețul continuă să recite o listă întreagă de nume de doamne și domni englezi, irlandezi și scoțieni ce locuiau atunci în Veneția sau prin împrejurimi.

Doctorul Greysteel era uluit. De ce și-ar fi dorit prietenii lui Strange să se consulte cu toți acei oameni, și nu cu el?

— Dar n-ați auzit ce v-am spus adineauri? Exact despre genul acesta de aiureli vorbeam!

Omulețul începu să râdă afabil.

— Răbdare! Răbdare, dragă doctore! Minte mea nu e la fel de iute ca a dumneavoastră. În timp ce a dumneavoastră se muncea cu probleme de anatomie și chimie, a mea lânzezea, nesolicitată. Mai pălăvrăgi un timp despre faptul că el nu studiase niciodată serios și că își adusese toți profesorii la disperare, insistând că talentele lui nu se manifestau câtuși de puțin în direcția învățaturii.

Însă doctorul Greysteel deja nu se mai ostenea să-l asculte. Se gândea. Își aduse aminte că puțin mai devreme omulețul îi ceruse permisiunea să se prezinte, dar că până la urmă nu o făcuse. Doctorul Greysteel tocmai se pregătea să-l întrebe cum îl cheamă, când omulețul îi puse o întrebare care îl făcu să-și uite toate celelalte gânduri.

— Aveți o fată, nu-i așa?

— Poftim?

Omulețul, crezând probabil că doctorul Greysteel era cam tare de ureche, repetă întrebarea, ceva mai tare.

— Da, am o fată, dar... începu doctorul Greysteel.

— Și am auzit că ați trimis-o în altă parte?

— Ați auzit! De la cine ați auzit? Și ce legătură are fata mea cu discuția noastră?

— Ah! Nu, atâta doar că am auzit că fata dumneavoastră a părăsit orașul la foarte puțin timp după ce Strange și-a pierdut mințile. S-ar zice că vă temeți să nu i se întâmple ceva rău!

— Presupun că și pe asta ați auzit-o tot de la doamna Kendal-Blair și compania, zise doctorul Greysteel. Sunt niște proști cu toții.

— O, cred și eu! Dar spuneți-mi, v-ați trimis fata de aici sau nu?

Doctorul Greysteel nu spuse nimic.

Omulețul își lăsă capul pe umărul stâng, apoi pe umărul drept. Zâmbi cu aerul cuiva care știe un secret și se pregătește să uimească lumea cu el.

— Știți, firește, că Strange și-a omorât soția?

— Poftim? Doctorul Greysteel rămase tăcut o clipă, apoi izbucni într-un soi de râs nefiresc. Nu cred așa ceva!

— O! Dar trebuie să credeți, zise omulețul, aplecându-se în față. Ochii îi străluceau de încântare. Toată lumea știe asta! Însuși fratele doamnei – un

domn cât se poate de respectabil – Woodhope îl cheamă – a fost de față la moartea doamnei și a văzut cu ochii lui.

— Ce a văzut?

— Tot felul de lucruri ciudate. Doamna a fost vrăjită. Era complet sub puterea farmecelor și aproape că nu-și dădea seama ce face, din zori și până seara. Și nimeni nu-și dădea seama ce se întâmplă. Dar toate astea erau vrăjile lui Strange! Firește că va încerca să se folosească de magie pentru a scăpa de pedeapsă, dar Mr Norrell, pe care îl *macină*, da, îl *macină* îngrozitor gândul la soarta teribilă a acestei biete doamne, îl va împiedica. Mr Norrell e hotărât să-l vadă pe Strange adus în fața justiției pentru crimele înfăptuite.

Doctorul Greysteel clătină din cap.

— Puteți să spuneți ce vreți, eu tot nu voi crede această calomnie. Strange e un om de onoare!

— Ah, desigur! Și totuși, practicarea magiei a distrus minți mult mai puternice decât a lui. Magia folosită de cine nu trebuie poate duce la anihilarea tuturor calităților și la amplificarea tuturor defectelor unei persoane. Strange și-a înfruntat mentorul – cel mai răbdător, înțelept, nobil, mărinimos...

Omulețul, preocupat cu înșiruirea atâtor adjective, păru că a uitat de unde plecase; la un moment dat se opri din vorbit, văzând cu câtă atenție îl privește doctorul Greysteel.

Acesta zâmbi.

— Știți, e curios, zise el încet. Spuneți că v-au trimis prietenii lui Strange, dar nu mi-ați spus până acum cine anume sunt acești prieteni. Mie, unul, mi se pare cam ciudat ca un așa-zis prieten să spună peste tot că Strange ar fi un ucigaș.

Omulețul nu spuse nimic.

— Poate că v-a trimis Sir Walter Pole?

— Nu, zise omulețul pe un ton gânditor, nu Sir Walter.

— Atunci elevii lui Strange? Am uitat cum îi cheamă.

— Da, toată lumea uită cum îi cheamă. N-am văzut în viața mea oameni mai puțin memorabili.

— În fine, ei v-au trimis?

— Nu.

— Atunci Mr Norrell?

Niciun răspuns.

— Cum vă numiți? întrebă doctorul Greysteel.

Omulețul își lăsa iar capul când mai întâi pe un umăr, apoi pe celălalt. Dar, neștiind cum să evite o întrebare atât de directă, spuse:

— Drawlight.

— O, ho, ho! Uite unde era acuzatorul! Da, nimic de zis, cuvântul dumneavoastră atârnă foarte greu împotriva unui om cinstit, împotriva magicianului personal al ducelui de Wellington! Christopher Drawlight! Cunoscut în toată Anglia ca mincinos, hoț și lichea!

Drawlight roși, privindu-l cu reproș pe doctorul Greysteel.

— Păi sigur, dumneavoastră vă convine să vorbiți! șuierea el. Strange e un om bogat, iar dumneavoastră aveți de gând să vă dați fata după el! Unde e onoarea aici, dragă doctore? Unde e onoarea?

Doctorul Greysteel scoase un icnet ce trăda exasperare și mânie totodată. Se ridică.

— Voi merge în vizită la toate familiile de englezi din Veneția. Îi voi avertiza pe toți să nu cumva să stea de vorbă cu dumneavoastră! Acum plec. Nu vă urez o dimineață bună! Și nu vă spun nici la revedere! Spunând acestea, aruncă niște monede pe masă și ieși.

Ultima parte a conversației se desfășurase pe un ton ridicat și furios. Chelnerii și clienții cafenelei îl priveau curioși pe Drawlight, rămas acum singur. Acesta așteptă ca doctorul să ajungă destul de departe ca să nu se mai poată întâlni cu el pe stradă, apoi ieși și el din cafenea. Pe când trecea pe străzi, apa din canale se mișca într-un fel foarte ciudat. Apăreau valuri ce veneau către el, întinzându-se uneori până la picioarele lui, peste marginea canalului. Dar el nu vedea nimic din toate acestea.

***

Doctorul Greysteel se ținu de cuvânt. Făcu vizite tuturor familiilor britanice din oraș și le avertiză să nu stea de vorbă cu Drawlight. Acestuia nu-i păsa însă. Își întorsese atenția către servitori, chelneri și gondolieri. Știa din experiență că acești oameni știu adesea mai multe decât stăpânii lor; iar dacă nu știau prea multe, putea să rectifice această situație, dezvăluindu-le chiar el câte ceva. În curând, foarte multă lume aflase că Strange își omorâse soția; că încercase să se însoare cu domnișoara Greysteel cu forța, în Catedrala San Marco, și că singurul lucru care îl împiedicase să-și ducă planul la bun sfârșit fusese sosirea unei trupe de soldați austrieci; și că se înțelesese cu lordul Byron să-și împartă viitoarele neveste și amante. Drawlight răspândea toate minciunile care îi veneau în minte despre Strange, dar, cum nu avea o imaginație prea bogată, era bucuros ori de câte

ori putea să se lege de orice amărât de zvon și de orice gând numai pe jumătate limpede pomenit de informatorii săi.

Un gondolier îl prezentă nevestei unui postăvar, Marianna Segati – amanta lui Byron. Cu ajutorul unui interpret, Drawlight o copleși pe aceasta cu complimente și îi povesti secrete scandaloase despre marile doamne de la Londra, care, o asigură el, nu erau nici pe jumătate atât de frumoase ca ea. Ea îi povesti în schimb că, din spusele lordului Byron, Strange stătea numai la el în odaie, bând vin și coniac și făcând vrăji. Aceste amănunte nu erau deloc interesante, dar femeia îi mai spuse lui Drawlight și puținul pe care-l știa despre magicianul din poemul lordului Byron – cum acesta se aliase cu spirite rele și înfrunța binele și întreaga omenire. Conștiincios, Drawlight adăugă aceste invenții edificiului său de minciuni.

Însă, dintre toți locuitorii Veneției, cel cu care își dorea cel mai mult Drawlight să stea la taclale era Frank. Insultele doctorului Greysteel îl înveninaseră și se hotărâse curând că cea mai bună răzbunare ar fi să-l convingă pe servitorul lui să-l trădeze. Prin urmare, îi trimise lui Frank o scrisoare prin care îl invita într-o cramă din San Polo. Oarecum spre surprinderea lui, Frank acceptă.

La ora stabilită, Frank sosi. Drawlight comandă o carafă cu vin roșu ordinar și turnă în pahare.

— Frank, începu el, pe un ton blând și meditativ. Deunăzi am stat de vorbă cu stăpânul tău – după cum știi, probabil. Mi s-a părut un bătrân foarte aspru – deloc mărinimos. Sper că ești mulțumit de slujba asta, Frank. Nu ți-aș vorbi despre asta, dar un bun prieten al meu, pe nume Lascelles, îmi spunea mai deunăzi cât de greu e să găsești servitori buni la Londra și că ar fi gata să plătească oricât pentru un valet priceput.

— Ah, făcu Frank.

— Crezi că ți-ar plăcea să locuiești la Londra, Frank?

Frank desena gânditor cercuri pe masă, cu niște vin ce se vărsase.

— Poate, zise el în cele din urmă.

— Pentru că, urmă Drawlight nerăbdător, dacă ai fi de acord să-mi faci unul sau două mici servicii, eu aș putea să-i povestesc prietenului meu cât de îndatoritor ești și sunt convins că el ar spune pe dată că ești exact omul pe care îl caută!

— Ce fel de servicii? întrebă Frank.

— Ah! Ei bine, primul e neînchipuit de ușor! Ai să vezi că, în clipa în care îți voi spune despre ce e vorba, vei fi nerăbdător să mă ajuți – chiar și dacă

n-ar fi nici o răsplată la mijloc. Vezi tu, Frank, mă tem că în curând li se va întâmpla ceva îngrozitor stăpânului tău și fiicei lui. Magicianul le-a pus gând rău. Am încercat să-l previn pe stăpânul tău, dar e atât de încăpățânat că n-au vrut să mă asculte. Mi-a pierit și somnul de atâtea griji. Blestemată să-mi fie prostia care nu m-a lăsat să-i explic mai limpede cum stau lucrurile! Dar, Frank, în tine au încredere. Ai putea să spui câte ceva – nu stăpânului tău, ci surorii și fiicei lui – despre răutatea lui Strange, punându-le astfel în gardă. Drawlight îi vorbi apoi despre uciderea Arabellei și despre pactul pe care Strange îl făcuse cu Byron, de a-și împărți femeile.

Frank încuviință îngrijorat.

— Trebuie să ne păzim de magician, spuse Drawlight. Ceilalți au fost păcăliți de minciunile și înșelătoriile lui – mai ales stăpânul tău. Prin urmare, e vital ca noi doi să adunăm cât mai multe informații și să dezvoltăm lumii planurile lui malefice. Acum spune-mi, Frank, ai observat ceva, poate o vorbă scăpată din greșeală de magician, orice care să-ți fi trezit bănuiele?

— Păi, acum că ați pomenit de asta, zise Frank, scărpinându-se în cap, ar fi într-adevăr ceva.

— Zău?

— N-am mai spus nimănui despre treaba asta. Nici măcar stăpânului.

— Excelent! zâmbi Drawlight.

— Numai că nu prea pot să vă explic despre ce e vorba. Ar fi mai ușor să vă arăt.

— O, sigur că da! Unde trebuie să mergem?

— Haideți până afară. Se vede și de aici.

Frank și Drawlight ieșiră din cramă, iar Drawlight se uită în jur. Era o scenă venețiană cât se poate de obișnuită. Chiar în fața lor se afla un canal, iar dincolo se înălța o biserică roșiatică. În fața unei uși deschise, o servitoare jumulea niște porumbei; penele lor murdare erau împrăștiate într-un cerc cenușiu-alburiu, în fața ei. În orice parte te uitai, vedeai un talmeș-balmeș de clădiri, statui, rufe puse la spălat și ghivece de flori. Iar în depărtare trona peretele vertical și neted al întunericului.

— Ei, poate că nu exact aici, admise Frank. Nu se vede din cauza clădirilor. Faceți câțiva pași mai în față și veți vedea foarte limpede.

Drawlight înaintă câțiva pași.

— Aici? întrebă el, tot uitându-se în jur.

— Da, exact aici, zise Frank, apoi îl împinse în canal.

Un plescăit sonor.

Frank mai rămase puțin pe mal, dând glas puternic unor reflecții pe marginea caracterului moral al lui Drawlight, adică numindu-l ticălos mârșav și mincinos; lichea; escroc laș și veninos; șarpe; și porc. Aceste observații avură darul de a-l răcori pe Frank, dar nu-și atinseră ținta, căci Drawlight era deja sub apă și nu le mai putea auzi.

***

Apa îl lovide ca un ciocan, trimițându-i înțepături în tot corpul și tăindu-i respirația. Se scufundă în adâncurile întunecoase ale mării. Nu știa să înoate, așa că era convins că se va îneca. Dar, după numai câteva secunde, se simți tras către suprafață de un curent puternic și purtat cu mare viteză. În chip curios, apa îl scotea la suprafață din când în când, astfel că putea să mai ia câte o gură de aer. Se lăsă în voia curentului, încremenit de spaimă, fără să poată face nimic pentru a se salva. La un moment dat, apa ce curgea vijelios îl duse la o înălțime destul de mare, astfel că putu vedea cheiul însorit (într-un loc pe care nu-l recunosc); mai văzu valuri albe de spumă ce se spărgeau de stânci, udând oameni și case deopotrivă; văzu fețele uluite ale oamenilor. Înțelese că nu fusese purtat către largul mării, așa cum crezuse, dar nici atunci nu-i trecu prin minte că acest curent care îl purta ar fi putut fi cumva *nefiresc*. Uneori se simțea purtat într-o direcție clară; alteori, totul se învălmășea și era convins că i-a sunat ceasul. Apoi, fără veste, apa păru că s-a săturat de el; mișcarea curentului încetă instantaneu și Drawlight se trezi aruncat pe niște trepte de piatră. Simțea vag un vânt rece și își dădu seama că se află în apropierea unor clădiri.

Trase de câteva ori aer în piept – lacom, adânc, cu disperare, și, când respirația îi reveni oarecum la normal, vomită o cantitate prodigioasă de apă sărată. Apoi zăcu vreme îndelungată cu ochii închiși, ca un om ce se odihnește pe sânul iubitei. Minte i se golise de gânduri. Cât despre dorințe, singura care-i mai rămăsese era să zacă acolo pentru vecie. Mult mai târziu își dădu seama, în primul rând, că pavajul era probabil foarte murdar, apoi că îi era îngrozitor de frig. Începu să se întrebe de ce era așa de liniște în jur și de ce nu venea nimeni să-l ajute.

Se ridică în capul oaselor și deschise ochii.

Era înconjurat de întuneric. Oare se afla într-un tunel? Într-un beci? Sub pământ! Oricare dintre aceste variante ar fi fost îngrozitoare, căci nu avea habar cum ajunsese acolo și nici cum ar putea să iasă. Apoi însă simți o adiere rece pe obraz; ridicând ochii, văzu stelele albe, iernatice. Era noapte!

— Nu, nu, nu! imploră el. Se ghemui apoi pe pietrele cheiului, scâncind.

Clădirile erau complet cufundate în întuneric și tăcere. Singurele lucruri vii și strălucitoare erau stelele. Constelațiile îi apăreau lui Drawlight ca niște litere imense, sclipitoare – litere într-un alfabet necunoscut. Cine știe? Poate că magicianul se folosise de stele pentru a forma aceste litere cu care scrisese apoi o vrajă împotriva lui. Totul în jur nu era decât Noapte neagră, stele și tăcere. La niciuna dintre ferestrele caselor nu se vedea lumină și, dacă cele auzite de Drawlight erau adevărate, putea fi sigur că nici oameni nu erau în case. Cu posibila excepție a magicianului, firește.

După multă șovăială, se ridică în picioare și privi în jur. În apropiere se afla un podeț. De partea cealaltă se vedea o alee ce dispărea între pereții înalți ai caselor întunecate. Putea să o ia fie pe acolo, fie pe trotuarul ce mergea de-a lungul canalului. Acesta, scăldat în lumina înghețată a stelelor, avea un aspect straniu și părea foarte expus. Alese deci aleea și întunericul.

Trecu peste pod și intră printre case. Aproape imediat, aleea se lărgi, transformându-se într-o piață. De aici plecau alte câteva alee. Pe unde să o ia? Se gândi la toate umbrele negre pe lângă care va fi nevoit să treacă, la toate ușile tăcute. Dacă nu mai reușea să iasă de aici în veci? Simți că i se face greață și că îi vine să leșine de groază.

În piață se afla o biserică. Chiar și în lumina slabă a stelelor, se vedea că fațada acesteia e absolut monstruoasă. Era plină de stâlpi și de statui. Îngeri cu aripile întinse și cu trâmbițe la buze; o siluetă umbrită, cu brațele întinse sub o boltă de piatră; chipuri oarbe, îndreptate către Drawlight de sub arcade întunecate.

„Și dacă magicianul e aici?” își spuse el. Începu să examineze atent fiecare siluetă neagră, să vadă dacă nu cumva era Jonathan Strange. Odată ce începuse, nu mai putu să se oprească; își închipuia că, dacă se uită în altă parte o clipă, una dintre siluete se va mișca. Aproape că reușise să se convingă că poate pleca de lângă biserică în siguranță, când zări ceva – o umbră abia vizibilă pe fundalul negru ca smoala al ușii bisericii. Își încordă privirile. Pe trepte se afla ceva – sau cineva. Un om. Zăcea întins pe trepte, leșinat parcă, cu fața în jos și cu un braț peste cap.

Preț de câteva clipe – ah, dar clipele acestea i se părură o eternitate!— Drawlight așteptă să vadă ce se întâmplă.

Nu se întâmplă nimic.

Apoi, într-o clipă, înțelese: magicianul era mort! Poate că, în nebunia lui, se omorâse! Copleșit de bucurie și ușurare, începu să râdă – iar râsul lui sparse tăcerea în chipul cel mai straniu cu putință. Silueta cea întunecată din

ușa bisericii nu se mișcă. Drawlight se apropie tot mai mult, până când ajunse să se aplece deasupra siluetei. Nu îi auzea respirația. Își dorea să fi avut la îndemână un băț cu care să-l împungă pe cel întins la pământ.

Fără veste, silueta se întoarce cu fața în sus.

Drawlight scheună, înfricoșat.

Tăcere. Apoi:

— Știi cine ești! șopti Strange.

Drawlight încercă să râdă. Întotdeauna se folosisese de râs ca un mijloc de a-și liniști victimele. Râsul calmează, nu-i așa? Râsul își are locul numai între prieteni, nu? Însă de data asta nu reuși să scoată decât un soi de nechezat ciudat.

Strange se ridică în picioare și se îndreptă către Drawlight. Acesta se dădu înapoi. La lumina stelelor, Drawlight îl vedea mai bine pe magician. Începu să recunoască vag trăsăturile omului pe care-l cunoscuse cândva. Strange era desculț. Avea haina și cămașa descheiate, și se vedea limpede că nu se bărbierise de multe zile.

— Știi cine ești, șopti iarăși Strange. Ești... Ești... își mișcă mâinile prin aer, trasând parcă simboluri magice. Ești un Leucrocuta!

— Un Le...? îngână Drawlight.

— Ești Lupul înserării! Te hrănești cu bărbați și femei! Tatăl tău a fost o hienă, iar mama ta o leoaică! Ai trup de leu și copite despicate. Nu poți privi înapoi. Ai un singur dinte lung și gingii deloc. Și totuși, poți lua formă umană și-ți poți ademini victimele cu glas de om!

— Nu, nu! se rugă Drawlight. Voia să spună mai multe; voia să spună că nu era nimic din toate astea, că Strange se înșela amarnic, dar avea gura uscată de groază și nu mai putea articula niciun cuvânt.

— Iar acum, spuse Strange calm, îți voi reda forma adevărată! Ridică brațele, apoi strigă: Abracadabra!

Drawlight se prăbuși la pământ, urlând; iar Strange izbucni în hohote de râs – un râs nepământeț și nebunesc – și începu să meargă clătinându-se prin piață, aplecat de atâta râs.

Până la urmă, și teama unuia, și veselia celuilalt se potoliră; Drawlight își dădu seama că *nu* fusese transformat în creatura aceea oribilă, de coșmar; iar Strange deveni calm, aproape sever.

— Leucrocuta, șopti el, ridică-te.

Încă scâncind, Drawlight se ridică în picioare.

— Leucrocuta, de ce ai venit aici? Nu, așteaptă. Asta știu deja. Strange pocni din degete. Eu te-am adus. Leucrocuta, spune-mi: de ce mă spionezi? Am avut eu vreodată secrete? De ce nu ai venit să mă întrebi deschis? Ți-aș fi spus totul!

— Ei m-au obligat să fac asta. Lascelles și Norrell. Lascelles mi-a plătit datoriile, scoțându-mă de la King's Bench¹⁶⁸. Eu v-am fost întotdeauna

---

¹⁶⁸ închisoarea unde fusese închis Drawlight din cauza datoriilor, în noiembrie 1814.

prieten, încheie Drawlight, pe un ton ușor ezitant; i se părea puțin probabil să creadă cineva asta, chiar și un nebun.

Strange ridică fruntea, ca pentru a-i adresa lui Drawlight o privire sfidătoare, dar întunericul îi ascundea expresia feței.

— Am fost nebun, Leucrocuta, șuieră el. Ți-au spus asta? Ei bine, e adevărat. Am fost nebun și voi înnebuni iarăși. Însă, de când ai sosit în oraș, m-am abținut de la... m-am abținut de la anumite vrăji, ca să fiu în toate mințile la întâlnirea cu tine. Ca să fiu cum eram odinioară. Asta ca să te recunosc și să îmi amintesc ce vreau să-ți spun. Am învățat multe lucruri în întuneric, Leucrocuta, iar unul dintre ele este acesta: nu pot să fac asta singur. Așa că te-am adus aici să mă ajuți.

— Într-adevăr? Mă bucur! Voi face orice! Vă mulțumesc! Vă mulțumesc! Dar, chiar în timp ce vorbea, Drawlight se întrebă cât de mult avea de gând Strange să-l țină acolo; simți cum i se înmoaie picioarele.

— Cum... Cum... Strange părea că nu-și poate aduna gândurile. Agită brațele în văzduh, încercând parcă să pescuiască ceva de acolo. Cum se numește soția lui Pole?

— Lady Pole?

— Da, dar mă refer la... celelalte nume ale ei?

— Emma Wintertowne?

— Da, asta e. Emma Wintertowne. Unde este? Acum?

— Au dus-o la un azil de nebuni din Yorkshire. Ar trebui să fie un mare secret, dar eu am aflat. La King's Bench am cunoscut pe cineva care are un băiat a cărui iubită e croitoreasă și știa toată povestea pentru că fusese angajată să-i facă haine lui lady Pole – știți că în Yorkshire e foarte frig. Au dus-o într-un loc care se numește Star-nu-știu-cum – pe lady Pole, adică, nu pe croitoreasă. Stare-nu-știu-cum. Stați așa! Vă spun acuma! Știu cum îi zice, vă jur! Starecross Hall, în Yorkshire.

— Starecross? Știu numele ăsta.

— Da, da, îl știți! Custodele azilului e un prieten al dumneavoastră. A fost odinioară magician la Newcastle, sau la York, sau într-unul dintre orașele din nord – dar nu știu cum îl cheamă. Se pare că Mr Norrell i-a făcut un necaz o dată – sau poate chiar de două ori. Așa că, atunci când lady Pole a înnebunit, Childermass s-a gândit să repare puțin lucrurile și i-a recomandat azilul respectiv lui Sir Walter.

Se lăasă tăcerea. Drawlight se întreba cât de mult înțelesese Strange din cele auzite. Apoi Strange spuse:

— Emma Wintertowne nu e nebună. Pare doar. Dar asta e vina lui Norrell. El a chemat un spiriduș ca să o învie, iar în schimb i-a oferit spiridușului tot felul de drepturi asupra ei. Același spiriduș a atentat la libertatea regelui Angliei și a vrăjit cel puțin încă doi supuși ai Maiestății Sale, inclusiv pe soția mea! Se opri o clipă, apoi urmă: Prima sarcină pe care ți-o dau, Leucrocuta, este să-i spui lui John Childermass tot ce ți-am dezvăluit acum și să-i dai asta.

Strange scoase un obiect din buzunarul hainei și i-l dădu lui Drawlight. Părea a fi o cutiuță asemănătoare cu o tabacheră, dar ceva mai alungită și mai îngustă. Drawlight o vârâ în buzunar.

Strange oftă cu amar. Efortul de a vorbi coerent părea să-l fi extenuat.

— A doua sarcină pe care ți-o dau... A doua sarcină e să le duci un mesaj tuturor magicienilor din Anglia. Mă înțelegeți?

— O, da! Dar...

— Dar ce?

— Dar nu e decât unul.

— Poftim?

— Nu e decât un magician, domnule. Acum că dumneavoastră sunteți aici, n-a mai rămas decât un singur magician în Anglia.

Strange păru că se gândește la cele auzite.

— Elevii mei, zise el în cele din urmă. Elevii mei sunt magicieni. Toți bărbații și femeile care și-au dorit vreodată să fie elevii lui Norrell sunt magicieni. Childermass e magician. La fel și Segundus. Apoi Honeyfoot. Cei abonați la jurnalele de magie. Membrii fostelor societăți. Anglia e plină de magicieni. Sunt sute! Poate chiar mii! Norrell i-a respins. Norrell i-a negat. Norrell i-a redus la tăcere. Dar, cu toate astea, ei tot magicieni au rămas. Spune-le așa. Strange se opri o clipă, trecându-și mâna peste frunte și respirând adânc, apoi urmă: Arborele îi vorbește stâncii; stânca îi vorbește apei. Nu e chiar atât de greu pe cât credeam. Spune-le să citească slovele scrise pe cer. Spune-le să întrebe ploaia! Toate vechile alianțe ale lui John Uskglass sunt încă valabile. Eu trimit mesageri care să le reamintească stâncilor, cerului și ploii de promisiunile făcute odinioară. Spune-le... dar aici Strange se opri iar, nereușind să-și găsească cuvintele. Desenă ceva în văzduh cu brațul. Nu pot să-ți explic, zise el. Leucrocuta, înțelegeți?

— Da. O, da! spuse Drawlight, deși habar nu avea despre ce vorbea Strange.

— Bine. Acum repetă mesajele pe care ți le-am spus. Spune-le încă o dată, să le aud și eu.

Drawlight se supuse. După ani întregi în care adunase și răspândise bârfe răutăcioase despre cunoscuții lui, nu-i venea deloc greu să memoreze nume și amănunte. Reținuse primul mesaj la perfecție, dar al doilea fu redus la câteva propoziții fără cap și fără coadă, despre magicienii ce stau în ploaie și se uită la stânci.

— Am să-ți arăt, zise Strange, și atunci vei înțelege. Leucrocuta, dacă îndeplinești aceste trei sarcini, nu te voi pedepsi în niciun fel. Nu-ți voi face niciun rău. Du aceste trei mesaje pentru mine și te voi lăsa să te întorci la vânătoarea ta de noapte, să sfâșii mai departe bărbați și femei.

— Mulțumesc! Mulțumesc! răsuflă ușurat Drawlight, dar în curând îl lovi un nou gând îngrozitor. Trei! Dar, domnule, nu mi-ați dat decât două mesaje!

— Trei mesaje, Leucrocuta, zise Strange, ostenit. Ai de transmis trei mesaje.

— Bine, dar nu mi-ați spus care e al treilea!

Strange nu răspunse. Se întoarse cu spatele, mormăind ceva ca pentru sine.

În ciuda groazei pe care o simțea, lui Drawlight îi venea să-l ia de umeri pe magician și să-l scuture zdravăn. Și poate chiar ar fi făcut-o, dacă ar fi crezut că i-ar folosi la ceva. Începură să i se prelingă pe față lacrimi de milă pentru sine însuși. Era sigur că Strange îl va omorî pentru că nu i-a îndeplinit cea de-a treia sarcină, fără ca el să aibă vreo vină.

— Leucrocuta, zise Strange, întorcându-se brusc. Adu-mi o înghițitură de apă!

Drawlight privi în jur. În mijlocul pieței se afla o fântână. Se duse până acolo și găsi o cană oribilă și veche de fier, prinsă de ghizdul fântânii cu un lanț lung și ruginit. Dădu la o parte capacul fântânii, scoase o găleată de apă și vâra cana înăuntru. Îi era silă să o atingă. În chip curios, după tot ce pățise în ziua aceea, lucrul pe care îl ura cel mai mult era cana. Toată viața îi plăcuseră lucrurile frumoase, iar acum era înconjurat numai de orori. Și asta numai din vina magicienilor. Ah, cât îi ura!

— Domnule? Stăpâne magician? strigă el. Trebuie să veniți aici ca să beți. Îi arată lanțul de fier, ca să-l facă să înțeleagă.

Strange se apropie, dar nu luă cana ce i se întindea. Scoase în schimb un flacon minuscul din buzunar și i-l dădu lui Drawlight.

— Pune șase picături în apă, spuse el.

Drawlight scoase dopul. Mâna îi tremura atât de tare, încât se temu că va vărsa tot lichidul pe jos. Strange însă păru să nu observe nimic; Drawlight scutură flaconul, lăsând să cadă în apă câteva picături.

Strange luă cana și bău apa. Cana îi căzu apoi din mână. Drawlight își dădu seama – fără să înțeleagă cum – că Strange era schimbat. Profilată pe cerul înstelat, silueta lui se încovoie, iar capul i se înclină. Drawlight se întrebă dacă era beat. Dar cum ar fi putut să se îmbete cineva din șase picături de lichid – orice lichid ar fi fost acela? În plus, nu mirosea a tărie; mirosea ca un bărbat care nu-și spălase nici trupul, nici hainele de câteva săptămâni; și mai simțea un miros – unul care nu fusese acolo în urmă cu un minut – un miros al bătrâneții și a cincizeci de pisici.

Pe Drawlight îl cuprinse o senzație extrem de stranie. I se mai întâmplase să simtă același lucru și înainte, ori de câte ori era pe cale să se înfăptuiască magie prin apropiere. Uși invizibile păreau că se deschid peste tot în jurul lui; pale de vânt venite de departe suflau asupra lui, aducând cu ele parfum de păduri, de mlaștini și de turbărie. Minteia îi era plină de imagini. Casele din jur nu mai erau goale. Vedeau în interiorul lor, de parcă pereții fuseseră dați la o parte. În fiecare încăpere întunecată se afla ceva nu chiar ca o persoană – o Ființă, un Spirit Străvechi. Într-una se afla un Foc; în alta, o Piatră; și în alta, o Ploaie; în alta era un Stol de Păsări; în alta, o Colină; iar în alta, o Creatură Măruntă cu Gânduri înfocate și Necurate; și tot așa mai departe.

— Ce sunt toate astea? șopti el uimit. Își dădu seama că părul din cap i se ridicase până la ultimul fir, de parcă ar fi fost electrocutat. Apoi îl cuprinse o senzație nouă: ceva ca o cădere, dar cu toate astea rămase în picioare. Era ca și cum mintea însăși i se prăbușea.

Îi părea că se află în vârful unui deal din Anglia. Ploua, iar ploaia se răsucea în văzduh ca o adunare de năluci cenușii. Ploaia cădea pe el, iar el se subția întocmai ca ploaia. Ploaia îi spăla gândurile, amintirile, binele și răul deopotrivă. Nu mai știa cum îl cheamă. Totul era spălat de ploaie, așa cum se spală noroiul de pe o stâncă. Ploaia îl umplea acum cu gândurile și amintirile ei. Șiroaie argintii de apă acopereau dealul, ca o dantelărie complicată, ca țesătura venelor unui braț. Uitând că era, uitând că fusese vreodată om, deveni una cu șiroaiele de apă. Intră în pământ odată cu ploaia.

Îi părea că se află sub pământ, sub pământul Angliei. Trecură veacuri nenumărate; frigul și ploaia îl pătrunseră; în el, pietrele își schimbau locul. În întuneric și Tăcere, începu să crească. Deveni însuși pământul; deveni Anglia. O stea îl privi, îi vorbi. O piatră îl întrebă ceva, iar el îi răspunse pe limba ei. Un râu se răsucea lângă el; dealurile înmugureau sub degetele lui. Deschise gura și din răsuflarea lui ieși primăvara...

Îi părea că se află într-un desiș, în mijlocul unei păduri întunecoase, iarna. Arborii se întindeau la nesfârșit, pilaștri întunecați separați de fâșii subțiri de lumină albă, iernatică. Privi în jos. Se văzu străpuns de puieți ce creșteau prin trupul, mâinile și picioarele lui. Nu mai putea închide ochii, căci pleoapele îi erau străpunse de rămurele. Insecte de tot felul i se plimbau în urechi; păianjenii își țeseau plasele în gura lui. Întelese că era prizonier în mijlocul pădurii de ani și ani de zile. Cunoștea pădurea, iar pădurea îl cunoștea pe el. Nu se mai știa unde se termina pădurea și unde începea omul.

Totul era cufundat în tăcere. Ninge. Atunci țipă...

Întuneric.

Ieșind parcă de sub ape negre și adânci, Drawlight își veni în fire. Nu știa cine îl eliberase – Strange, pădurea sau Anglia însăși – dar simți disprețul acestei entități atunci când îl trimise înapoi în propria lui minte. Spiritele Străvechi se retraseră din el. Gândurile și senzațiile lui își pierdură vastitatea, devenind iarăși cele ale unui Om. Era amețit și în minte i se învălmășeau amintirile a ceea ce trăise. Își examinează mâinile și își frecă locurile de pe trup unde fusese străpuns de copaci. Pielea părea neatinsă, dar vai! Cât îl durea! scâncind, aruncă o privire în jur, căutându-l pe Strange.

Magicianul se afla ceva mai departe, ghemuit lângă un perete, murmurând cuvinte magice. Lovi peretele o dată; pietrele se umflară, își schimbă forma, se preschimbară într-un corb; corbul deschise aripile și, cu un croncănit sonor, își luă zborul către cerul întunecat. Lovi peretele iarăși: un alt corb ieși dintre pietre și își luă zborul. Apoi încă unul, și încă unul, și alții, și alții zburară – din ce în ce mai mulți și din ce în ce mai repede, până când stelele de sus nu se mai văzură din pricina învălmășelii de aripi negre.

Strange ridică mâna, gata să lovească iar...

— Stăpâne magician, zise Drawlight cu respirația tăiată, nu mi-ați spus care e al treilea mesaj.

Strange privi în jur. Apoi, fără veste, îl apucă pe Drawlight de haină și îl trase lângă el. Drawlight simți respirația rău mirositoare a lui Strange și, pentru prima dată, îi văzu și chipul. Lumina stelelor se reflecta din ochii lui aprigi și sălbatici, în care nu se mai vedea nici urmă de umanitate sau rațiune.

— Spune-i lui Norrell că vin! șuieră Strange. Și acum, pleacă!

Drawlight nu așteptă să i se spună de două ori. O luă la goană prin întuneric. I se părea că e urmărit de corbi. Nu-i vedea, dar le auzea bătăile aripilor și simțea curenții de aer trimiși de aceleași aripi. Ajuns la jumătatea unui pod, intră pe neașteptate într-o baie de lumină orbitoare. În aceeași clipă, auzi în jur ciripit de păsări și glasuri de oameni. Bărbați și femei se plimbau, stăteau de vorbă și își vedeau de treburile zilnice. Aici nu mai era nici urmă de magie îngrozitoare – ci numai lumea de toate zilele – minunata, frumoasa lume de toate zilele.

Hainele lui Drawlight erau și acum ude în urma băii în mare, iar vremea era extrem de rece. Se afla într-o zonă a orașului pe care nu o știa. Nimeni nu se oferi să-l ajute și umblă un timp îndelungat, fără să știe unde se află și simțindu-se extenuat. Până la urmă ajunsese într-o piață pe care o cunoștea și reuși să găsească drumul până la taverna unde închiriasse o cameră. Când ajunsese sus, era foarte slăbit și tremura din tot trupul. Se dezbracă și se spălă cum putu de sare, apoi se întinse pe patul îngust.

În următoarele două zile zăcu la pat, cuprins de febră. Visă orori inimaginabile – numai despre întuneric, magie și evurile lungi și reci ale Pământului. În tot timpul cât dormi, îl chinui groaza să nu se trezească sub pământ sau crucificat în mijlocul unei păduri înzăpezite.

Spre amiaza celei de-a treia zile, își revenise suficient ca să se dea jos din pat și să se ducă în port. Aici găsi o navă englezească ce urma să plece către Portsmouth. Îi arătă căpitanului scrisorile și hârțiile pe care i le dăduse Lascelles, semnate de doi dintre cei mai faimoși bancheri din Europa, prin care se promitea o recompensă grasă vasului care îl va duce pe Drawlight înapoi în Anglia.

***

În a cincea zi, se afla deja la bordul unui vas cu destinația Anglia.

Londra era acoperită de o ceață subțire și rece, imitând parcă răceala și lipsa de substanță a vieții lui Stephen. În ultima vreme, simțea că vraja îl

apasă mai mult decât oricând. Nu mai știa nici de bucurie, nici de afecțiune, nici de liniște. Singurele emoții ce străpungeau norii de magie din jurul lui erau cumplit de amare – mânie, ranchiună și frustrare. Înstrăinarea față de prietenii lui englezi se adâncea din ce în ce mai mult. Chiar dacă gentilomul era un dușman, atunci când vorbea despre mândria și suficiența englezilor, lui Stephen îi venea greu să nu recunoască faptul că avea dreptate. Chiar și Lost-hope, așa mohorâtă cum era, i se părea uneori un refugiu bine-venit din calea aroganței și răutății englezești; măcar aici Stephen nu fusese niciodată nevoit să-și ceară scuze pentru ce era; aici fusese tratat mereu ca un oaspete de onoare.

În acea zi de iarnă, Stephen se afla în grajdurile lui Sir Walter Pole, pe strada Harley. Sir Walter cumpărase de curând doi ogari deosebit de frumoși, spre încântarea tuturor servitorilor de parte bărbătească, ce pierdeau ceasuri întregi în fiecare zi uitându-se la câini, admirându-i și schimbând impresii mai mult sau mai puțin avizate despre cât de ageri se vor dovedi la vânătoare. Stephen știa că ar trebui să pună capăt acestui prost obicei, dar descoperise că, de fapt, nu prea îi mai păsa ce fac servitorii. Iar astăzi, când Robert, valetul, îl poftise să vină și el să vadă câinii, Stephen, în loc să-l certe, își pusese pălăria și haina și mersese cu el la grajduri. Se simțea parcă de partea cealaltă a unui geam gros și murdar.

Dintr-odată, toți cei din grajd se îndreptară de spate și ieșiră. Pe Stephen îl trecu un fior. Știa din experiență că astfel de manifestări nefirești anunțau sosirea gentilomului cu părul ca puful.

Și iată-l acum, luminând grajdurile înghesuite și întunecoase cu strălucirea părului său argintiu, cu sclipirea ochilor lui albaștri și cu verdele viu al hainei pe care o purta; vorbind și râzând tare și voios; fără să se îndoiască vreun moment că Stephen era la fel de încântat să-l vadă cum era și el la vederea lui Stephen. Îi plăcură câinii la fel de mult ca și servitorilor și îl îndemnă pe Stephen să se apropie și să-i admire și el. Le vorbi ogarilor pe limba lor, iar aceștia începură să sară și să latre bucuroși, cuprinși de o dragoste nepusă pentru el.

Gentilomul spuse:

— Îmi amintesc că odată, în 1413, am venit în sud în vizită la noul rege al Angliei de Sud. Regele, un om amabil și viteaz, m-a prezentat curtenilor, povestindu-le acestora despre multele și uimitoarele mele talente, despre regatele mele întinse, despre firea mea cavaleriească și așa mai departe. Ei bine, unul dintre nobilii de la Curte n-a găsit de cuviință să dea ascultare

acestor vorbe înălțătoare și pline de învățăminte, ci a pălăvrăgit și a râs întruna împreună cu cei de lângă el. M-am simțit – așa cum îți poți închipui – foarte jignit de această atitudine, așa că m-am hotărât să le dau o lecție! A doua zi, acești netrebnici s-au dus la vânătoare de iepuri în apropiere de Pădurea Hatfield.

M-am apropiat de ei fără veste și am avut bucuria de a-i transforma pe oameni în iepuri și pe iepuri în oameni. Mai întâi, ogarii i-au sfâșiat pe stăpânii lor, iar după aceea iepurii – acum transformați în oameni – s-au putut răzbuna în chipul cel mai feroce pe ogarii care îi hăituiseră. Gentilomul se opri din povestit, așteptând laudele lui Stephen pentru această ispravă, dar, înainte ca acesta din urmă să apuce să scoată vreun cuvânt, gentilomul exclamă:

— Ah! Ai simțit?

— Ce să simt, domnule? întrebă Stephen.

— Toate porțile s-au cutremurat!

Stephen aruncă o privire către porțile grajdului.

— Nu, nu acelea! spuse gentilomul. Mă refer la porțile dintre Anglia și toate celelalte țărâmurii! Cineva încearcă să le deschidă. Cineva i-a vorbit cerului, iar acel cineva n-am fost eu! Cineva le dă instrucțiuni stâncilor și râurilor, iar acel cineva nu sunt eu! Cine face asta? Cine? Vino!

Gentilomul îl apucă de braț pe Stephen și cei doi se ridicară în aer, ca și cum ajunseseră dintr-odată pe vârful unui munte sau al unui turn foarte înalt. Grajdurile de pe strada Harley dispărură și în fața ochilor lui Stephen apărură o priveliște nouă – apoi alta, apoi alta. Văzu un port plin de catarge dese ca o pădure – dar portul le zbură parcă de sub picioare, înlocuit imediat de o mare cenușie, iernatică, pe care vase cu pânzele întinse înaintau purtate de vânt – apoi apărură un oraș cu turnuri și poduri splendide. În mod curios, Stephen aproape că nu simțea deloc că se mișcă. Părea mai degrabă că lumea zbura către Stephen și gentilom, în timp ce ei rămâneau pe loc. Apărură în fața lor munți acoperiți cu zăpadă, pe care se vedeau siluete minuscule de oameni care trudeau să urce – apoi un lac limpede ca oglinda, înconjurat de piscuri întunecate – apoi un ținut plat, cu mici orașe și râuri presărate pe tot cuprinsul lui, ca niște jucării.

În fața lor apărură ceva. La început părea o dungă neagră ce tăia cerul în două, dar, pe măsură ce se apropiau, deveni un Turn Negru ce se ridica de la pământ, fără sfârșit.

Stephen și gentilomul se opriră într-un punct aflat mult deasupra Veneției (Stephen nici nu vru să se gândească pe *ce* anume stăteau). Soarele era la asfințit, iar străzile și clădirile de sub ei erau întunecate, dar marea și cerul erau pline de o lumină în care se împleteau armonios nuanțe de trandafiriu, albastru-lăptos, galben-topaz și sedefiu. Orașul părea că plutește într-un vid strălucitor.

Turnul cel Negru era neted ca obsidianul aproape pe toată înălțimea, însă, chiar deasupra nivelului caselor, din el se ridicau în valuri spirale de întuneric ce pluteau apoi în văzduh. Stephen nu înțelegea ce puteau fi acestea.

— E fum, domnule? A luat foc turnul? întrebă Stephen.

Gentilomul nu răspunse, dar, când se apropiară mai mult, Stephen văzu că nu era vorba de fum. Un roi întunecat zbura din Turn. Erau corbi. Mii și mii de corbi. Părăseau Veneția, zburând către locurile din care veniseră Stephen și gentilomul.

Unul dintre stoluri o luă către ei. Văzduhul începu să vibreze în bătaia miilor de aripi și se iscă un zgomot asurzitor, ca dintr-o mie de tobe. Nori de praf și nisip îi intrau lui Stephen în ochi, în nas, îi ajungeau pe gât. Se aplecă și își acoperi nasul cu mâna, încercând să se apere de duhoare.

Odată stolul plecat, întrebă uluit:

— Ce-a fost asta, domnule?

— Sunt creaturi făcute de magician, zise gentilomul. Le trimite în Anglia să ducă instrucțiuni cerului, pământului, râurilor și dealurilor. Invocă toate vechile alianțe ale Regelui. În curând, toate elementele vor asculta de magicienii englezi, nu de mine! Scoase un urlet de mânie și disperare. L-am pedepsit așa cum nu mi-am mai pedepsit niciun alt dușman! Și, cu toate astea, el încă se luptă cu mine! De ce nu își acceptă soarta? De ce nu se lasă cuprins de disperare?

— N-am auzit niciodată că i-ar lipsi curajul, domnule, spuse Stephen. Se povestește că în peninsula a dat dovadă de mult curaj.

— Curaj? Ce tot spui acolo? Țsta nu e curaj! Asta e răutate, pur și simplu! Am fost neglijenți, Stephen! I-am lăsat pe magicienii englezi să ne-o ia înainte. Dar acum trebuie să găsim o cale de a-i înfrânge! Trebuie să ne dublăm eforturile de a te înscăuna rege!

Furtună și minciuni

Februarie 1817

Mătușa Greysteel închiriasse o casă în Padova, foarte aproape de piața de fructe. De acolo se putea ajunge ușor în toate punctele importante ale orașului și casa nu costa decât optzeci de țechini pe trimestru (adică vreo 38 de guinee). Mătușa Greysteel părea foarte mulțumită de afacerea făcută. Însă uneori, dacă acționezi repede și foarte hotărât, toată nesiguranța și îndoiala încep să te chinuiască după aceea, când deja e prea târziu. Așa s-a întâmplat și acum: nu trecuse nici o săptămână de când mătușa Greysteel și Flora se mutaseră în casa închiriată, când mătușa Greysteel începu să descopere tot felul de neajunsuri și să se întrebe dacă nu cumva făcuse o greșală. Deși clădirea era foarte veche și frumoasă, ferestrele ei gotice erau destul de mici, iar câteva dintre ele erau îngrădite cu balcoane de piatră; cu alte cuvinte, casa era mai degrabă întunecoasă. Acest lucru n-ar fi fost o problemă înainte, dar acum Flora nu era într-o dispoziție foarte bună, iar întunericul și penumbra (credea mătușa Greysteel) – așa pitorești cum erau – puteau să-i facă rău. În plus, în curtea casei se aflau mai multe statui de femei pe care anii le înveșmântaseră în voaluri și mantii de iederă. Puteai spune chiar, fără a exagera, că femeile acestea erau în pericol să dispară cu totul, și, ori de câte ori privirea mătușii Greysteel se oprea asupra lor, își amintea de biata soție a lui Jonathan Strange, care murise atât de tânără și în împrejurări atât de misterioase și a cărei soartă nefericită părea că l-a făcut pe soțul ei să-și piardă mințile. Mătușa Greysteel spera că Florei nu-i treceau prin minte astfel de gânduri melancolice.

Însă târgul era încheiat și casa închiriată, așa că mătușa Greysteel încercă să o înveselească și să o facă mai luminoasă. Nu fusese niciodată risipitoare când venea vorba de lumânări și petrol pentru lămpi, dar acum scopul ei era să o înveselească pe Flora, așa că nu se mai gândi la cheltuială. Pe scări era un loc deosebit de întunecos, unde o treaptă se răsuca într-un chip ciudat pe care nu aveai cum să-l ghicești; ca nu cumva să cadă cineva acolo și să-și

frângă gâtul, mătușa Greysteel insistă să se așeze o lampă pe un raft aflat chiar deasupra treptei respective. Lampa ardea zi și noapte, ca un afront permanent adus Bonifaziei, menajera italiancă în vârstă ale cărei servicii fuseseră tocmită odată cu casa și care era o persoană și mai econoamă decât mătușa Greysteel însăși.

Bonifazia era o servitoare excelentă, dar avea tendința să critice totul și să se lanseze în explicații îndelungate cu privire la motivele pentru care instrucțiunile primite de ea erau greșite sau imposibil de îndeplinit. O ajuta la treabă un tânăr mocăit și ușor de păcălit pe nume Minichello, care reacționa la orice ordin primit murmurând în barbă niște vorbe în dialect, imposibil de înțeles. Bonifazia îl trata pe Minichello cu un dispreț atât de familiar, încât mătușa Greysteel presupuse că cei doi erau rude, cu toate că nu obținuse nici o informație precisă asupra acestui punct.

Și așa, cu lucrările din casă, luptele zilnice cu Bonifazia și cu toate descoperirile, mai mult sau mai puțin plăcute, de care are parte orice nou sosit într-un oraș, zilele mătușii Greysteel erau pline de ocupații interesante; însă datoria ei de căpătâi era încercarea de a găsi distracții pentru Flora. Aceasta devenise tăcută și singuratică. Dacă mătușa ei îi vorbea, Flora răspundea cu voioșie, dar ea însăși nu începea decât foarte puține conversații. La Veneția, Flora fusese cea dornică de distracții; acum nu mai făcea decât să accepte propunerile de plimbare și explorare venite din partea mătușii ei. Prefera ocupațiile solitare. Se plimba singură, citea singură, ședea singură în salon sau în dreptul razei de soare ce ajungea uneori în curtea casei, cam pe la ora unu. Era mai puțin deschisă și încrezătoare decât înainte; era ca și cum cineva – nu neapărat Jonathan Strange – o dezamăgise, iar acum se hotărâse ca pe viitor să fie mai independentă.

În prima săptămână a lunii februarie, Padova fu lovită de o mare furtună. Totul se petrecu pe la ora prânzului. Furtuna se iscă pe neașteptate, venind dinspre est (direcția în care se aflau Veneția și marea). Bătrânii care frecventau cafenelele din oraș spuseră că nu se arătase înainte niciunul dintre semnele obișnuite ale unei astfel de furtuni. Însă alții nu-i luară prea mult în seamă; la urma urmei, era iarnă și era de așteptat să fie furtuni.

Mai întâi se porni un vânt puternic în oraș, un vânt ce nu ținea seama de uși și ferestre. Părea să descopere crăpături pe care nu le știa nimeni și bătea aproape la fel de tare în case ca și afară. Mătușa Greysteel și Flora stăteau împreună într-un mic salonaș aflat la primul etaj. Obloanele

începură să zăngănească, iar câteva cristale ce atârnau dintr-un candelabru începură să zornăie. Apoi paginile unei scrisori la care lucra mătușa Greysteel îi scăpară de sub mână și zburară prin încăpere. Afară văzduhul se întunecă, devenind negru ca noaptea; ploaia începu să cadă în rafale orbitoare.

Bonifazia și Minichello intrară în salonaș. Veniseră cu pretextul de a afla dispozițiile mătușii Greysteel cu privire la furtună, dar de fapt Bonifazia voia să împărtășească exclamații de uimire cu mătușa Greysteel, văzând violența vântului și a ploii (și zău că făceau un duet grozav, chiar dacă fiecare vorbea pe limba ei). Minichello venise probabil din cauză că venise și Bonifazia; privea mohorât furtuna de afară, de parcă bănuia că fusese aranjată într-adins ca să-i dea lui de lucru.

Mătușa Greysteel, Bonifazia și Minichello erau toți trei la fereastră și văzură cum primul fulger transformă scena atât de familiară într-un tablou gotic și destul de tulburător, scăldat într-o lumină palidă, nepământească, și plin de umbre stranii. Urmă apoi un tunet care făcu întreaga cameră să vibreze. Bonifazia începu să murmure rugăciuni către Sfânta Fecioară și către diverși sfinți. Mătușii Greysteel, care era la fel de speriată, i-ar fi plăcut să aibă parte de un refugiu asemănător, dar, fiind o membră a Bisericii Anglicane, nu putea să exclame decât: „Doamne sfinte!”, sau: „Zău așa!”, sau: „Doamne, apără-ne!” – ceea ce nu avea darul de a o liniști prea mult.

— Flora, draga mea, strigă ea cu glasul ușor tremurător, sper că nu te-ai speriat. E o furtună îngrozitoare.

Flora veni și ea la fereastră, o luă de mână pe mătușa ei și o asigură că totul se va termina în curând. Un alt fulger lumină întreg orașul. Flora dădu dramul mâinii mătușii ei, trase zăvorul ferestrei și ieși grăbită pe balcon.

— Flora! exclamă mătușa Greysteel.

Fata se oprise în mijlocul urletelor și beznei de afară, cu mâinile pe balustrada balconului, fără să ia în seamă ploaia care îi uda rochia sau vântul care îi învolbură părul.

— Dragostea mea! Flora! Flora! Nu mai sta în ploaie!

Flora se întoarse și îi spuse ceva mătușii ei, dar cei din odaie nu auziră nimic.

Minichello ieși după ea pe balcon și, cu o delicatețe surprinzătoare (fără însă a abandona nici o clipă atitudinea lui obișnuită, posomorâtă), reuși să o readucă înăuntru, conducând-o cu ajutorul palmelor lui mari și tăbăcite, așa cum păstorii se folosesc de garduri mobile pentru a-și îndruma oile.

— Nu vezi? exclamă Flora. E cineva acolo! Acolo, în colț! Nu poți să-ți dai seama cine e? Mie mi s-a părut... Tăcu brusc, fără să mai spună ce anume crezuse.

— Dragostea mea, sper că te-ai înșelat. Vai de cel care s-ar afla pe stradă acum! Sper că va găsi cât mai curând un adăpost. Of, Flora! Ce tare te-a udat ploaia!

Bonifazia aduse niște prosoape și ea și mătușa Greysteel începură să usuce rochia Florei, întorcând-o pe aceasta între ele, uneori încercând să o învârtă în direcții opuse. În același timp, ambele îi dădeau instrucțiuni imperative lui Minichello – mătușa Greysteel într-o italiană nesigură, dar insistentă, iar Bonifazia în dialectul rapid al regiunii Veneto. Probabil că instrucțiunile se băteau cap în cap, la fel ca felul în care cele două femei o răsuceau pe Flora, căci Minichello nu făcea nimic, ci le privea doar cu o expresie mâhnită.

Flora aruncă o privire în stradă, peste capetele aplecate ale celor două femei. Încă un fulger. Fata încremeni, parcă electricizată, iar în clipa următoare se smulse din strânsoarea mătușii și a menajerei și fugi afară din cameră.

Ceilalți nu avură timp să se întrebe unde plecase. În următoarea jumătate de oră fură cu toții angrenați în eforturi titanice: Minichello încerca să închidă obloanele împotriva furtunii dezlănțuite; Bonifazia băjbăia în întuneric, căutând lumânări; iar mătușa Greysteel descoperi chiar atunci că acel cuvânt italian despre care ea crezuse că înseamnă „oblon” însemna de fapt „pergament”. Rând pe rând, cei trei își pierdură răbdarea. În plus, nervii mătușii Greysteel nu se liniștiră cu nimic atunci când toate clopotele din oraș începură să bată în același timp; conform tradiției, clopotele (ca obiecte binecuvântate) pot alunga furtunile și tunetele (care sunt, firește, lucrări ale Necuratului).

În sfârșit, casa era în siguranță – sau aproape în siguranță. Mătușa Greysteel îi lăsă pe Bonifazia și Minichello să termine treaba și, uitând că o văzuse pe Flora ieșind din salonaș, se întoarse acolo ducând o lumânare pentru nepoata ei. Flora nu era acolo, dar mătușa Greysteel observă că Minichello uitase să închidă obloanele din camera aceea.

Urcă atunci în dormitorul Florei; dar fata nu era nici acolo. Nu era nici în mica sufragerie, nici în dormitorul mătușii Greysteel, nici în celălalt salonaș, și mai mic, în care stăteau uneori după cină. Căutară apoi în bucătărie, în vestibul și în odaia grădinarului; dar Flora nu era nicăieri.

Pe mătușa Greysteel o cuprinse spaima. Un mic glas plin de cruzime din mintea ei îi șoptea că soarta cea tragică și misterioasă a soției lui Jonathan Strange începuse atunci când ea dispăruse pe neașteptate pe timp de furtună.

„Dar aceea a fost o furtună de zăpadă”, își spuse ea. În timp ce trecea dintr-o cameră în alta a casei, căutând-o pe Flora, își spunea iar și iar: „Zăpadă, nu ploaie. Zăpadă, nu ploaie.” Apoi se gândi: „Poate că a fost în salon în tot acest timp. Era așa de întuneric acolo, iar ea e atât de tăcută – poate că n-am văzut-o eu.”

Se întoarse acolo. Un nou fulger străbătu cerul, învâluind salonul într-o lumină nefirească. Pereții deveniră de un alb cadaveric; mobila și celelalte obiecte se făcură cenușii, ca niște stane de piatră. Tresărind îngrozită, mătușa Greysteel își dădu seama că mai era cineva, într-adevăr, în încăpere: o femeie, *dar nu Flora* – o femeie îmbrăcată într-o rochie închisă la culoare și demodată, având în mână un sfeșnic cu o lumânare, privind-o – o femeie cu chipul ascuns în întuneric, cu trăsăturile complet indescifrabile.

Mătușa Greysteel simți cum îi îngheață sângele în vene.

Se auzi un tunet asurzitor, apoi odaia fu cufundată în beznă; nu se mai vedeau decât flăcările celor două lumânări. Însă, în chip ciudat, lumânarea femeii necunoscută părea să nu facă lumină deloc. Și mai straniu încă, odaia părea să fi devenit mai mare, într-un mod cu totul misterios; femeia și lumânarea ei păreau să se afle ciudat de departe de mătușa Greysteel.

— Cine-i acolo? strigă mătușa Greysteel.

Niciun răspuns.

„Sigur că da, își spuse ea, e italiancă. Trebuie să o întreb iar, în italiană. Poate că a greșit casa, amețită fiind din cauza furtunii.” Dar, oricât de mult se strădui, nu-i venea în minte în clipa aceea nici măcar un singur cuvânt în italiană.

Un nou fulger. Femeia era tot acolo, în exact aceeași poziție ca și mai devreme, cu fața la mătușa Greysteel. „E năluca soției lui Jonathan Strange!” își spuse ea. Făcu un pas înainte; femeia necunoscută făcu și ea unul. Dintr-odată, mătușa Greysteel înțelese ce se petrecuse, cuprinsă în același timp de o mare ușurare; „E o oglindă! Ah! Ce prostie! Ce prostie! Să mă înspăimânt de propria mea reflexie!” Era atât de ușurată, încât aproape că izbucni în râs, dar apoi se opri; nu fusese deloc o prostie să se înspăimânte, chiar deloc; *în acea odaie nu se aflase până atunci nici o oglindă.*

La lumina următorului fulger văzu din nou oglinda. Era urâtă și mult prea mare pentru încăperea respectivă; și era sigură că n-o mai văzuse niciodată.

Ieși grăbită din salonaș. Simțea că va putea să gândească mai limpede departe de oglinda aceea otrăvită. Ajunsesse la jumătatea scării când, auzind un zgomot ce părea să vină din dormitorul Florei, se duse să arunce o privire înăuntru.

Flora era acolo. Aprinsese lumânările pe care i le duseseră și tocmai își trăgea rochia peste cap. Stofa rochiei era plină de apă, juponul și ciorapii la fel. Pantofii, pe care îi aruncase pe podea, lângă pat, erau și ei murați de ploaie.

Flora își privi mătușa cu o expresie în care erau amestecate deopotrivă vină, jenă, sfidare și câteva alte lucruri, mai greu de interpretat.

— Nimic! Nimic! strigă ea.

Acesta era probabil răspunsul la o întrebare pe care se aștepta să o audă din gura mătușii ei, dar mătușa Greysteel nu spuse decât atât:

— Vai, draga mea! Unde ai fost? Ce ți-a venit să ieși pe o astfel de vreme?

— Am... am fost să cumpăr niște mătase pentru brodat.

Probabil că pe chipul mătușii se întipărise o expresie de uluire grozavă, căci Flora adăugă pe un ton nesigur:

— Am crezut că ploaia nu va ține atât de mult.

— Ei, draga mea, a fost destul de nechibzuit ce-ai făcut; cred că te-ai speriat grozav; de asta ai plâns?

— Să plâng? Nu, nu! Te înșeli, mătușă. N-am plâns deloc. E doar apă de ploaie, atâta tot.

— Dar și acum... Mătușa Greysteel se opri. Voise să spună: „Dar plângi și acum“, însă Flora clătină din cap și se întoarse cu spatele. Nu se știe de ce, își mototolise șalul, făcându-l ghem, iar mătușa Greysteel nu putu să nu se gândească la faptul că, dacă n-ar fi făcut asta, șalul ar fi apărât-o întrucâtva de ploaie și n-ar fi fost acum atât de udă. Din șalul făcut ghem, Flora scoase o sticlură pe jumătate plină cu un lichid chihlimbariu. Deschise apoi un sertar și puse sticlura înăuntru.

— Flora! S-a întâmplat ceva foarte ciudat. Nu prea știu cum să-ți spun asta; a apărut o oglindă...

— Da, știu, zise Flora repede. E a mea.

— E a ta! exclamă mătușa Greysteel, mai uimită decât oricând. Apoi, după câteva clipe de tăcere: De unde ai cumpărat-o? întrebă ea. Era singura întrebare care-i venise în minte.

— Nu mai țin minte precis. Probabil că a fost adusă chiar acum.

— Cum să fie adusă în mijlocul furtunii! Și, în orice caz, chiar dacă cineva ar fi fost atât de nechibzuit ca să facă asta, ar fi bătut la ușă – și nu ar fi procedat în felul acesta straniu și misterios.

Flora însă nu avu de dat niciun răspuns în fața acestor argumente atât de rezonabile.

De altfel, nici mătușa Greysteel nu vru să mai insiste asupra acestui subiect. Se săturase de furtuni, și spaime, și oglinzi apărute din senin. Aflase acum *de ce* apăruse oglinda și, pentru moment, se hotărâ să nu se mai gândească la *cum anume* apăruse. Preferă să își concentreze atenția asupra unor lucruri mai puțin ciudate – cum ar fi rochia Florei, pantofii Florei și pericolul ca Flora să răcească, precum și necesitatea ca Flora să se șteargă imediat, să-și pună un halat, să vină în salon, lângă foc, și să mănânce ceva fierbinte.

Odată revenite amândouă în salon, mătușa Greysteel spuse:

— Vezi? Furtuna aproape că a trecut. Acum pare că o ia înapoi spre coastă. Ce ciudat! Credeam că de acolo a venit. Presupun că ploaia ți-a udat mătășurile pentru brodat, ca și hainele, nu?

— Mătășurile pentru brodat? spuse Flora. Apoi își aminti. Ah! N-am mai ajuns până la prăvălie. Cum ai spus și tu, a fost o prostie din partea mea să ies pe o asemenea vreme.

— Ei, putem să ieșim mai târziu ca să cumpărăm tot ce-ți trebuie. Bieții negustori de la piață! Probabil că toate mărfurile expuse au fost distruse.

Bonifazia îți prepară fiertură de cereale, draga mea. Oare i-am spus să folosească din laptele proaspăt?

— Nu mai țin minte, mătușă.

— Mai bine mă duc să-i spun.

— Mă duc eu, mătușă, zise Flora și dădu să se ridice.

Însă mătușă nici nu vru să audă de așa ceva. Insistă ca Flora să rămână exact unde era, lângă foc, cu picioarele ridicate pe un taburet.

Afară se lumina din ce în ce mai mult. Înainte de a pleca la bucătărie, mătușă Greysteel cercetă oglinda. Era foarte mare și bogat ornamentată; de fapt, semăna foarte bine cu oglinzile ce se fabrică pe Insula Murano, în laguna Venetiei.

— Mărturisesc că mă surprinde faptul că îți place oglinda asta, Flora. Are atât de multe spirale, modele și flori de sticlă. În general, preferi lucrurile simple.

Flora oftă și spuse că probabil căpătase gustul pentru lucruri mai somptuoase și mai complicate acolo, în Italia.

— A fost scumpă? Întrebă mătușă Greysteel. Pare scumpă.

— Nu. N-a fost scumpă deloc.

— Ei, asta chiar că e ceva, nu-i așa?

Mătușă Greysteel coborâ apoi la bucătărie. Se simțea mult mai liniștită și era convinsă că seria de șocuri și alarme ale dimineții luase sfârșit. Dar în această privință se înșela amarnic.

La bucătărie, împreună cu Bonifazia și Minichello, se aflau doi bărbați pe care nu-i mai văzuse niciodată. Bonifazia nu părea să se fi apucat de fiertura pentru Flora. Nici măcar nu adusese făina de ovăz și laptele din cămară.

În clipa în care Bonifazia o văzu pe mătușă Greysteel, o luă de braț și dădu drumul unui torent agitat de vorbe în dialect. Vorbea despre furtună – asta era clar – și spunea că era malefică, dar mai mult decât atât nu prea reuși să înțeleagă mătușă Greysteel. Spre uimirea ei, Minichello fu cel care o ajută să înțeleagă. Într-o imitație foarte reușită a limbii engleze, acesta spuse:

— Magician ingleze face esta. Magician ingleze face *tempesta*.

— Poftim?

Întrerupt frecvent de Bonifazia și de ceilalți doi bărbați, Minichello o informă că, în mijlocul furtunii, mai multe persoane priviseră cerul și văzuseră o spărtură în perdeaua de nori negri. Iar ceea ce văzuseră dincolo de spărtură îi uimise și îi îngrozise în același timp; căci nu era albastrul limpede la care se așteptau, ci o porțiune de cer negru, plin de stele, ca în

puterea nopții. Furtuna nu fusese deloc firească; ea fusese provocată pentru a ascunde apropierea Turnului de întuneric al lui Strange.

Vestea se răspândi în curând peste tot în oraș, iar oamenii se arătară foarte tulburați. Până atunci, Turnul de întuneric fusese o oroare exclusiv venețiană, iar cei din Padova, cel puțin, erau de părere că Veneția era oricum un loc predispus la orori. Acum însă era limpede că Strange rămăsese până atunci la Veneția de bună voie și nu constrâns de vreo vrajă. Orice oraș din Italia – orice oraș din lume, de fapt – putea fi vizitat oricând de Noaptea Eternă. Situația era oricum destul de neliniștitoare, dar mătușa Greysteel era tulburată și din alte motive; lăsând la o parte teama de Strange, era acum chinată de convingerea că Flora o mințise. Se gândi îndelung dacă nepoata ei mințise pentru că era sub puterea vreunui farmec sau dacă atașamentul pentru Strange o făcuse să-și încalce principiile morale. Mătușa Greysteel nu se putea hotărâ care dintre variante ar fi fost mai rea.

Îi scrisese fratelui ei aflat la Veneția, rugându-l să vină cât mai repede. Se hotărâ ca până la sosirea lui să nu-i spună nimic Florei, în schimb o urmări cu atenție tot restul zilei. Flora nu părea în niciun fel schimbată, cu excepția faptului că uneori se simțea în purtarea ei o nuanță de remușcare, altfel inexplicabilă.

A doua zi la ora unu – cu câteva ceasuri înainte ca scrisoarea mătușii Greysteel să fi apucat să ajungă la el – doctorul Greysteel sosi de la Veneția împreună cu Frank. Cei doi îi spuseră că toată lumea din Veneția aflase că Strange părăsise parohia Santa Maria Zobenigo, plecând spre *terrafirma*. Turnul de întuneric fusese văzut din multe părți ale orașului, înaintând pe mare. Suprafața lui tremura, străpunsă de arcuri și spirale de întuneric, părând alcătuită din flăcări negre. Nu se știa cum anume trecuse Strange marea – dacă plecase cu o ambarcațiune sau dacă se folosisese numai de mijloace magice. Furtuna cu ajutorul căreia încercase să-și ascundă apropierea fusese invocată abia când Strange ajunsese la Stra, la treisprezece kilometri de Padova.

— Îți spun, Louisa, zise doctorul Greysteel, pentru nimic în lume n-aș vrea să fiu în locul lui acum. Toată lumea fuge din calea lui. Pe tot drumul de la Mestre la Stra sunt sigur că n-a văzut niciun suflet – doar străzi tăcute și câmpuri abandonate. De acum înainte, lumea e un loc pustiu pentru el.

Cu câteva clipe înainte, mătușa Greysteel nutrea niște gânduri nu tocmai blânde la adresa lui Strange, dar tabloul zugrăvit de fratele ei era atât de șocant, încât ochii i se umplură de lacrimi.

— Și acum unde e? Întrebă ea pe un ton mult îndulcit.

— S-a întors în apartamentul lui din Santa Maria Zobenigo, zise doctorul Greysteel. Totul e ca înainte. De îndată ce am auzit că a fost la Padova, am ghicit pentru ce a venit. Am venit cât de repede am putut. Cum se simte Flora?

Flora era în salon. Îl așteptase pe tatăl ei – părea ușurată că putea să stea în sfârșit de vorbă cu el. Doctorul Greysteel apucă să-i pună o singură întrebare, când Flora îi mărturisi totul, pe nerăsuflăte – era descărcarea unei conștiințe încărcate. Cu lacrimile curgându-i și roșea pe obraji, recunoscă că îl văzuse pe Strange. Îl văzuse jos, în fața casei, și, știind că pe ea o așteaptă, ieșise în goană să stea de vorbă cu el.

— Am să-ți spun totul, îți promit, zise ea. Dar nu acum. N-am făcut nimic rău. Adică... Roși... Cu excepția faptului că am mințit-o pe mătușa – lucru pentru care îmi pare foarte rău. Dar aceste taine nu sunt ale mele, așa că nu le pot dezvălui.

— Dar de ce trebuie să existe taine, Flora? Întrebă tatăl ei. Asta nu înseamnă oare că se petrece ceva necurat? Cei cu intenții onorabile nu au secrete, ci acționează deschis.

— Da, presupun că da... O, dar acest lucru nu e valabil și în cazul magicienilor! Domnul Strange are dușmani – bătrânul acela îngrozitor de la Londra și nu numai el! Dar să nu mă cerți că am procedat greșit. Am încercat din răspuțeri să fac bine și cred că am reușit! Vezi tu, există un fel de magie pe care a tot folosit-o în ultima vreme și care îi face mult rău – iar eu l-am convins să renunțe la ea! Mi-a promis că va abandona complet aceste practici.

— Of, Flora! spuse tatăl ei, întristat. Asta mă supără mai mult decât toate celelalte. Explică-mi, te rog, de ce crezi că ai dreptul să-i ceri să-ți facă astfel de promisiuni? Nu ți se pare deplasat? Draga mea, te-ai logodit cu el?

— Nu, papa! Flora izbucni iarăși în lacrimi și fu nevoie de multe mângâieri din partea mătușii ca să o readucă la starea aceea de calm provizoriu. Când fu din nou în stare să vorbească, fata spuse: Nu e vorba de nici o logodnă. E adevărat că am ținut la el mai de mult. Dar totul a trecut. Să nu mă bănuieți de așa ceva! I-am cerut această promisiune numai și numai de dragul prieteniei. Și de dragul soției lui. El crede că face totul pentru ea, dar eu știu sigur că ea n-ar vrea ca el să folosească vrăji atât de primejdioase pentru sănătatea lui trupească și mentală – oricare ar fi miza, oricât de grave

ar fi împrejurările! Ea nu mai poate acum să-l îndrume – așa că m-am simțit datoră să vorbesc în numele ei.

Doctorul Greysteel căzu pe gânduri.

— Flora, spuse el după un minut sau două, tu ai uitat, draga mea, că eu l-am văzut adesea în Veneția. Nu e în stare să-și respecte promisiunile. Nici măcar nu va mai ține minte ce anume ți-a promis.

— O! Ba da! Am făcut în așa fel încât nu va avea încotro!

Un nou hohot de plâns păru să arate că dragostea ei pentru Strange nu era chiar atât de uitată cum pretindea. Însă spusele ei le aduseseră o oarecare ușurare tatălui și mătușii ei. Cei doi erau convinși acum că sentimentele ei pentru Jonathan Strange aveau să dispară de la sine mai devreme sau mai târziu. Cum spuse și mătușa Greysteel în seara aceleiași zile, Flora nu era genul de fată care să tânjească ani de zile după o iubire imposibilă; era o ființă mult prea rațională pentru așa ceva.

Acum că familia se reunise, doctorul Greysteel și mătușa Greysteel erau nerăbdători să-și continue călătoria. Mătușa Greysteel își dorea mult să ajungă la Roma, să vadă clădirile antice și obiectele de artă despre care auziseră atâtea lucruri minunate. Însă Flora își pierduse orice urmă de interes pentru ruine sau opere de artă. Se simțea cel mai bine, spunea ea, acolo unde era acum. În majoritatea timpului nici măcar nu mai ieșea din casă, decât dacă nu avea încotro. De câte ori tatăl și mătușa ei propuneau o plimbare sau o vizită la o biserică ce avea un altar pictat în stil renascentist, Flora refuza să îi însoțească. Se plângea că plouă sau că străzile sunt ude – ceea ce era adevărat; ploua mult în Padova în iarna aceea, dar ploaia nu o mai deranjase niciodată până atunci.

Mătușa și tatăl ei erau răbdători cu ea, deși doctorului Greysteel, mai ales, nu-i venea tocmai ușor să facă asta. Nu venise în Italia ca să stea fără să facă nimic într-un apartament pe jumătate cât casa lui atât de confortabilă din Wiltshire. Când Flora nu era de față, mormăia adesea că cititul romanelor și brodatul (noile ocupații preferate ale Florei) se puteau face la fel de bine și în Wiltshire, cu mult mai puțină cheltuială, dar mătușa Greysteel îl certa de fiecare dată și îi spunea să tacă. Dacă astfel voia Flora să plângă pierderea lui Jonathan Strange, atunci trebuia lăsată în pace.

Flora propuse totuși o excursie, dar una cât se poate de ciudată. Cam la o săptămână după sosirea doctorului Greysteel la Padova, fata anunță că își dorea nespus să iasă în largul mării.

Adică voia să facă o călătorie cu vaporul? o întrebare. Puteau foarte bine să meargă la Roma sau la Napoli pe mare.

Nu, nu voia o călătorie. Nu voia să plece din Padova. Nu, voia doar să iasă în larg cu un iaht sau un alt fel de ambarcațiune. Un ceas sau două, atât – poate chiar mai puțin. Dar ar fi vrut să facă această plimbare cât mai curând posibil. A doua zi, cei trei se duseră într-un mic sat de pescari.

Satul nu avea nimic deosebit – nici priveliști frumoase, nici arhitectură deosebită, nici istorie interesantă – de fapt, singurul avantaj pe care îl prezenta era faptul că era atât de aproape de Padova. Doctorul Greysteel făcu niște cercetări la cramă și acasă la preot, gășind în cele din urmă doi pescari de încredere dispuși să îi ducă în larg. Cei doi nu aveau nimic împotriva să ia banii doctorului Greysteel, dar se simțiră obligați să-i spună că nu era nimic de văzut pe mare; nici pe vreme bună n-ar fi avut prea multe de văzut, iar acum nu era vreme bună; ploua – și încă destul de tare ca să facă neplăcută orice ieșire în larg, dar nu destul de tare ca să împrăștie ceața deasă și cenușie.

— Ești sigură că asta îți dorești, dragostea mea? întrebă mătușa Greysteel. E un loc foarte posomorât, iar barca miroase rău a pește.

— Sunt foarte sigură, mătușă, spuse Flora, apoi se urcă în barcă și se așază în capăt. Mătușa și tatăl ei o urmară. Uluiți, pescarii începură să vâslească și barca înaintă în larg până când fură înconjurați din toate părțile de marea cenușie și vălurită, mărginită de jur împrejur de ziduri mohorâte și întunecate de ceață. Pescarii îl priviră întrebător pe doctorul Greysteel. La rândul lui, acesta o privi întrebător pe Flora.

Flora însă nu se uita la niciunul dintre ei. Ședea sprijinită de marginea bărcii, într-o atitudine gânditoare. Brațul ei drept atârna deasupra apei.

— Ah, iar a apărut! strigă doctorul Greysteel.

— Ce a apărut? întrebă mătușa Greysteel, oarecum iritată.

— Mirosul acela de pisici și mucegai! Miroase ca în camera bătrânei, a bătrânei pe care am vizitat-o în Cannaregio. E vreo pisică în barcă?

Întrebarea era de-a dreptul absurdă. Interiorul bărcii se vedea limpede, de la un capăt la altul; nu era acolo nici o pisică.

— S-a întâmplat ceva, dragostea mea? întrebă mătușa Greysteel. Era ceva în atitudinea Florei care nu-i plăcea. Te simți rău?

— Nu, mătușă, zise Flora, îndreptându-se de spate și potrivindu-și mai bine umbrela. Mă simt bine. Acum putem să ne întoarcem dacă vreți.

Preț de o clipă, mătușa Greysteel văzu o sticluță plutind pe valuri, o sticluță fără dop. Sticluța se scufundă apoi în valuri și dispăru pentru vecie.

După această curioasă expediție, trecură multe săptămâni în care Flora nu mai vru să iasă deloc din casă. Uneori, mătușa Greysteel încerca să o convingă să stea pe un fotoliu lângă fereastră, ca să vadă ce se petrece pe stradă. Pe străzile italiene vezi adesea multe lucruri amuzante. Dar Florei îi plăcea cel mai mult un fotoliu așezat într-un colț întunecos, sub oglinda cea stranie; și căpătase un obicei ciudat, acela de a compara imaginea încăperii din oglindă cu cea adevărată. De pildă, devenea brusc interesată de un șal aruncat pe un scaun, îi privea reflexia în oglindă și spunea:

— Șalul acela arată altfel în oglindă.

— Da? întreba uimită mătușa Greysteel.

— Da. În oglindă pare maroniu, când în realitate e verde. Nu ți se pare?

— Ei, draga mea, sunt convinsă că ai dreptate, dar mie mi se pare că arată la fel.

— Da, ofta Flora în cele din urmă, ai dreptate.

Arborele îi vorbește stâncii; stânca îi vorbește apei*Ianuarie-februarie 1817*

Atunci când Mr Norrell distrusese cartea lui Strange, opinia publică din Anglia îl acuzase vehement, susținându-l în același timp pe Strange. Se făcuseră tot felul de comparații, atât în public, cât și în particular, între cei doi magicieni. Strange era cinstit, curajos și energic, în timp Mr Norrell părea dedat numai și numai la mistere și taine. În plus, lumea nu uitase că, în timp ce Strange se afla în peninsulă, slujindu-și patria, Norrell cumpăraseră toate cărțile de magie din biblioteca ducelui de Roxburghe, ca nimeni altcineva să nu le mai poată citi. Însă, la jumătatea lunii ianuarie, ziarele erau deja pline de istorii despre nebunia lui Strange, de descrieri ale Turnului Negru și de speculații cu privire la magia care îl ținea închis în el. Un englez pe nume Lister se aflase la Mestre, pe coasta Italiei, în ziua în care Strange părăsise Veneția ca să meargă la Padova. Domnul Lister văzuse trecerea Turnului de întuneric peste mare și trimisese în Anglia o relatare a acestei întâmplări; peste trei săptămâni, mai multe ziare londoneze tipăreau articole despre alunecarea tăcută a Turnului pe suprafața apei. În numai câteva luni, Strange devenise un simbol al ororii pentru compatrioții lui; era acum considerat o ființă damnată – aproape neom.

Însă această cădere bruscă în dizgrație a lui Strange nu-l ajută cu nimic pe Mr Norrell. Nu mai primea comisioane noi de la guvern și, mai grav decât atât, i se anulaseră și comisioanele primite din alte părți. La începutul lunii ianuarie, vicarul Catedralei St Paul îl întrebase pe Mr Norrell dacă ar putea să găsească locul unde fusese îngropată o anumită tânără. Fratele acesteia dorea să ridice un nou monument funerar în memoria tuturor membrilor familiei, dar vicarul și membrii capitolului descoperiseră încurcați că cineva notase greșit locul mormântului și nu știau unde se află acesta. Mr Norrell îl asigurase că va fi cât se poate de ușor să o găsească. Nu avea nevoie decât să i se spună numele tinerei și încă unul sau două amănunte. Dar vicarul nu îi dezvălui până la urmă numele tinerei; îi trimise în schimb o scrisoare

ciudată, prin care își cerea mii se scuze pe un ton pompos și îi spunea că își dăduse de curând seama că nu se cade ca preoții să angajeze magicieni.

Lascelles și Norrell fură de acord că situația era îngrijorătoare.

— Va fi dificil să continuăm restaurarea magiei englezești dacă nu se mai face magie, spuse Lascelles. În acest moment de criză, e esențial ca numele și realizările dumneavoastră să fie aduse în mod constant în atenția publicului.

Lascelles scrise articole pentru diverse ziare, denunțându-l pe Strange în toate jurnalele de magie. De asemenea, trecu în revistă toate vrăjile făcute de Mr Norrell în ultimii zece ani și propuse anumite îmbunătățiri. Hotărâ să plece împreună cu Mr Norrell până la Brighton, ca să cerceteze zidurile de magie pe care Mr Norrell și Jonathan Strange le clădiseră de-a lungul coastei Marii Britanii. Această întreprindere ocupase majoritatea timpului lui Mr Norrell în ultimii doi ani și costase guvernul o mulțime de bani.

Iată de ce, într-o zi deosebit de friguroasă și cu mult vânt din februarie, cei doi se aflau la Brighton, contemplând întinderea nesfârșită a mării cenușii, inexpressive.

— E invizibil, spuse Lascelles.

— Invizibil, da! Încuviință grăbit Mr Norrell, dar nu mai puțin eficient! Va proteja stâncile de eroziune și casele oamenilor de furtuni; vitele nu vor mai fi luate de ape, iar orice dușmani ai Angliei care ar încerca să debarce se vor trezi cu navele răsturnate.

— Dar n-ați fi putut așeza niște semne ici și colo, care să le reamintească oamenilor că zidul se află aici? De pildă, niște flăcări care să plutească misterios deasupra apei? Sau coloane alcătuite din apa mării? Ceva de felul acesta?

— Ah! spuse Mr Norrell. Sigur că da! Aș putea crea astfel de iluzii magice. Nu sunt deloc greu de făcut, dar trebuie să înțelegeți că n-ar servi decât unui scop ornamental. Nu ar face ca magia să fie cu nimic mai puternică. Nu ar avea niciun efect practic.

— Efectul lor, spuse Lascelles pe un ton sever, ar fi să le aducă aminte mereu tuturor celor care trec pe aici de realizările marelui Mr Norrell. Le-ar spune locuitorilor Marii Britanii că dumneavoastră ați rămas apărătorul națiunii, pururea vigilenți, veghind asupra lor în timp ce ei își văd de treburile. Ar face cât zece, cât douăzeci de articole în reviste.

— Chiar așa? făcu Mr Norrell. Promise apoi că pe viitor va ține cont întotdeauna de necesitatea unor vrăji care să aprindă imaginația publicului.

Cei doi înnoptară la Taverna Old Ship și a doua zi dimineață se întoarseră la Londra. În general, Mr Norrell nu putea suferi călătoriile lungi. Deși trăsura lui făcea cinste artei fabricanților acestui soi de vehicule, având cele mai bune arcuri de oțel și cele mai moi perne, Mr Norrell simțea totuși până și cele mai mici movile sau gropi de pe drum. După jumătate de ceas de drum, începeau să-l doară spatele și capul și îl apuca greața. Însă în acea dimineață aproape că nu se gândi deloc nici la spate, nici la stomac. Din clipa în care părăsise Taverna Old Ship fusese cuprins de o stare de nervozitate stranie; îi treceau prin minte tot soiul de idei neașteptate și îl încercau temeri tulburi.

Prin geamul trăsurii vedea o sumedenie de păsări mari și negre – nu știa dacă erau corbi sau ciori, iar în sufletul lui de magician era sigur că păsările acestea simbolizau ceva. Se profilau pe cerul palid de iarnă, învârtindu-se și răsucindu-se, cu aripile încordate ca niște mâini negre; și fiecare dintre ele devenea astfel o personificare a Corbului-în-Zbor, flamura lui John Uskglass. Mr Norrell îl întrebă pe Lascelles dacă i se părea că păsările erau mai numeroase decât de obicei, dar Lascelles spuse că nu știe. După păsări, închipuirea lui Mr Norrell fu chinuită de băltoacele înghețate presărate din belșug pe câmp. Pe când trăsura trecea pe drum, fiecare baltă devenea o oglindă argintie în care se vedea cerul iernatic, fără pată. În ochii unui magician, diferența între o oglindă și o poartă e foarte mică. Anglia părea că își pierde consistența în fața ochilor lui. Avea senzația că ar putea trece oricând printr-una dintre acele oglinzi-porti, trezindu-se într-una dintre lumile care se învecinaseră odinioară cu Anglia. Și mai rău, începu să se gândească la faptul că și alții ar putea trece dincolo. Ținutul Sussex începea să semene, într-un chip cât se poate de neliniștitor, cu peisajul descris în vechea baladă:

Pământu-acesta e prea firav
Pictat pe cerul orb
Și tremură ca în furtună
La pas de Rege Corb.¹⁶⁹

---

¹⁶⁹ Vezi capitolul 3, nota 1.

Pentru prima oară în viață, Mr Norrell începu să simtă că poate era prea multă magie în Anglia.

Când ajunseră în Piața Hanover, Mr Norrell și Lascelles se duseră imediat în bibliotecă. Childermass era acolo, așezat la birou. Avea în față o grămadă de scrisori și citea una dintre ele. Ridică privirea la intrarea lui Mr Norrell.

— Bun! V-ați întors! Citiți scrisoarea asta.

— De ce? Ce este?

— E de la un om pe nume Traquair. Un tânăr din Nottinghamshire a salvat viața unei copile cu ajutorul magiei, iar Traquair a fost martor.

— Zău așa, domnule Childermass! zise Lascelles cu un oftat. Credeam că știi bine că nu e cazul să-l deranjezi pe stăpânul dumitale cu asemenea prostii. Se uită apoi la maldărul de scrisori nedescăcute; pe una dintre ele se vedea un sigiliu mare cu o emblemă. Lascelles se uită lung la plicul respectiv preț de câteva clipe, până când își dădu seama că știa foarte bine a cui era emblemă; înhăță plicul de pe masă.

— Mr Norrell! strigă el. Avem vești de la lordul Liverpool!

— În sfârșit! exclamă Mr Norrell. Ce spune?

Lascelles zăbovi o clipă, citind scrisoarea.

— Numai că ne roagă să mergem la Fife House, ca să discutăm o problemă extrem de urgentă! se gândi rapid despre ce putea fi vorba. Probabil că e vorba de ioaniți, zise el în cele din urmă. Liverpool ar fi trebuit să vă ceară ajutorul în problema ioaniților cu ani în urmă. Mă bucur că a înțeles asta în sfârșit. Cât despre dumneata, se întoarse el către Childermass, spune, ți-ai pierdut mințile? Sau ai și dumneata anumite interese? Îi dai înainte despre false fapte de magie, în timp ce pe birou stă nedescăcută o scrisoare de la prim-ministrul Angliei!

— Lordul Liverpool poate să mai aștepte, îi spuse Childermass lui Mr Norrell. Credeți-mă când vă spun că trebuie să cunoașteți conținutul acestei scrisori!

Lascelles pufni, exasperat.

Mr Norrell îi privi pe rând pe cei doi. Era complet debusolat. De ani de zile se obișnuise să se bazeze pe amândoi, iar certurile lor (din ce în ce mai frecvente) îl oboseau îngrozitor. Poate că ar fi stat acolo vreme îndelungată, neputând să aleagă între cei doi, dacă Childermass nu s-ar fi hotărât să rezolve problema luându-l de braț și trăgându-l cu putere într-o anticameră micuță, cu pereți lambrisați, ce dădea în bibliotecă. Childermass trânti ușa și se sprijini cu spatele de ea.

— Ascultați-mă. Magia a fost înfăptuită la un conac din Nottinghamshire. Adulții familiei stăteau de vorbă în salon; servitorii erau ocupați, iar o fetiță s-a dus să se plimbe în grădină. S-a urcat pe un zid înalt ce mărginește o grădină de zarzavat și a început să meargă pe el. Dar zidul era acoperit cu gheață, așa că fetița a alunecat și a căzut prin acoperișul unei sere. Sticla s-a spart și i-a străpuns trupul în mai multe locuri. Un servitor a auzit-o țipând. Cel mai apropiat chirurg se afla la cincisprezece kilometri distanță. Unul dintre cei de față, un tânăr pe nume Joseph Abney, i-a salvat viața cu ajutorul magiei. I-a scos bucățile de sticlă din corp și i-a reparat oasele rupte cu vraja de restaurare și rectificare a lui Martin Pale,¹⁷⁰ apoi i-a oprit sângerarea folosind o vrajă despre care a pretins că ar fi Mâna lui Teilo.¹⁷¹

— Ridicol! exclamă Mr Norrell. Mâna lui Teilo e pierdută de sute de ani, iar restaurarea și rectificarea lui Pale e o vrajă foarte greu de realizat. Tânărul acesta ar fi trebuit să studieze ani și ani de zile...

— Da, știu – iar el recunoaște că nu a studiat aproape deloc. Abia dacă știa numele vrăjilor, ca să nu mai vorbim de felul în care trebuiau făcute. Cu toate astea, Traquair spune că a făcut vrăjile cursiv, fără să ezite. Traquair și ceilalți oameni care erau de față l-au întrebat ce face – mai cu seamă tatăl fetei era foarte alarmat văzându-l pe Abney că îi face vrăji fetei – dar, din câte și-au putut da seama, Abney nu-i auzea. După aceea s-a manifestat ca un om trezit dintr-un vis. N-a fost în stare să spună decât atât: „Arborele îi vorbește stâncii; stânca îi vorbește apei.” Părea convins că arborii și cerul îi spusese ce să facă.

— Ce aiureli mistice!

— Poate. Eu, însă, sunt de altă părere. De când am venit la Londra am citit sute de scrisori de la oameni care au impresia că pot face magie, dar care se înșală. Dar aici e altceva. De data asta e adevărat. Aș paria bani pe treaba asta. În plus, ați mai primit și alte scrisori de la oameni care au încercat să facă vrăji – iar vrăjile au funcționat. Dar ceea ce nu înțeleg eu...

Dar în clipa aceea, ușa de care se sprijinea Childermass începu să se zguduie teribil. Urmă o lovitură, iar Childermass fu aruncat departe de ușă,

---

¹⁷⁰ Vraja de restaurare și rectificare se folosea pentru a anula efectele unei nenorociri recente.

¹⁷¹ Mâna lui Teilo era o vrajă străveche a spiridușilor ce avea puterea de a opri tot felul de lucruri: ploaia, focul, apa curgătoare sau sângele. Se presupune că numele i se trage de la spiridușul care i-a prezentat-o prima oară unui magician englez.

lovindu-se de Mr Norrell. Ușa se deschise și apără Lucas, iar în spatele lui era Davey, vizitiul.

— Ah! făcu Lucas, oarecum surprins. Vă cer iertare, domnule. N-am știut că sunteți aici. Domnul Lascelles ne-a spus că ușa s-a blocat, iar Davey și cu mine am încercat să o deschidem. V-am pregătit trăsura, domnule, ca să mergeți la lordul Liverpool.

— Haideți, Mr Norrell! strigă Lascelles din bibliotecă. Lordul Liverpool ne așteaptă!

Mr Norrell îi aruncă o privire îngrijorată lui Childermass, apoi plecă.

Drumul până la Fife House nu-i făcu nici o plăcere lui Mr Norrell: Lascelles era cumplit de furios pe Childermass și se grăbi să-și arate sentimentele.

— Iertați-mă că spun asta, Mr Norrell, începu el, dar numai dumneavoastră sunteți de vină. Uneori pare un lucru înțelept să îi acorzi unui servitor o anumită independență – dar până la urmă ajungi negreșit să regreti acest lucru. Secătura aia a devenit atât de insolent, încât i se pare normal să vă contrazică și să vă insulte prietenii. Tatăl meu m-ar fi biciuit pentru greșeli mult mai mici – mult mai mici, vă asigur. Și aș vrea, ah, ce-aș mai vrea... Lascelles se frământă un timp, apoi se aruncă înapoi pe pernele trăsurii. După o clipă, spuse pe un ton mai liniștit: Vă sfătuiesc să vă gândiți, domnule, dacă aveți chiar așa mare nevoie de el. Oare cât de mult simpatizează cu Strange, mă întreb? Da, până la urmă asta e întrebarea, nu? Aruncă o privire la clădirile mohorâte, cenușii. Am ajuns, Mr Norrell. Vă rog din suflet să țineți minte ce v-am spus. Oricât de dificilă ar fi magia de care are nevoie înălțimea Sa, nu începeți să vorbiți despre asta. O explicație interminabilă nu va face ca lucrurile să fie mai ușoare.

Mr Norrell și Lascelles îl găsiră pe lordul Liverpool la el în birou, stând în picioare lângă masa la care lucra de obicei. Împreună cu el era și lordul Sidmouth, ministrul de Interne. Amândoi îi adresaă priviri solemne lui Mr Norrell.

Lordul Liverpool spuse:

— Am aici scrisori primite de la lorzii locotenenți din Lincolnshire, Yorkshire, Somerset, Cornwall, Warwickshire și Cumbria... (Lascelles se abținu cu greu să nu scoată un oftat de plăcere la gândul magiei și banilor ce păreau să se profileze la orizont)... Și toți se plâng de magia care a avut loc recent în toate aceste comitate!

Mr Norrell clipi agitat din ochii lui mici.

— Poftim?

Lascelles spuse repede:

— Mr Norrell nu știe să se fi înfăptuit magie în acele locuri.

Lordul Liverpool îi aruncă o privire rece, vrând parcă să spună că nu îl credea. Pe masă se afla un teanc de hârtii. Lordul Liverpool luă una la întâmplare.

— Acum patru zile, în orașul Stamford, zise el, o fată din societatea quakerilor și prietena ei își spuneau secrete. Au auzit la un moment dat un zgomot și i-au găsit pe frații lor mai mici ascultând la ușă. Pline de indignare, cele două i-au fugărit pe băieți până în grădină. Ajunse aici, s-au luat de mâini și au recitat o incantație. Urechile băieților li s-au desprins de capete și au zburat. Numai după ce băieții au jurat solemn că nu vor mai face niciodată așa ceva, urechile lor au putut fi aduse înapoi din tufișurile uscate de trandafiri – căci acolo se opriseră – cu ajutorul unei vrăji și convinse să se întoarcă la locul lor firesc.

Mr Norrell era mai uimit decât oricând.

— Regret, firește, că aceste tinere femei nesăbuite s-au apucat să studieze magia. De fapt, eu mă opun cu totul ideii ca femeile să facă asta. Dar nu înțeleg...

— Mr Norrell, spuse lordul Liverpool, fetele acestea au *treisprezece ani*. Părinții lor sunt absolut siguri că fetele nu au văzut în viața lor vreun text de magie. În Stamford nu există magicieni și nici cărți de magie.

Mr Norrell deschise gura ca să spună ceva, dar își dădu seama că nu știe ce, așa că rămase tăcut.

Lascelles spuse:

— E foarte ciudat. Ce explicație au dat fetele?

— Le-au spus părinților lor că s-au uitat în jos și au văzut vraja scrisă pe alee, cu pietricele cenușii. Au mai zis că pietrele le-au spus ce să facă. Mai mulți oameni au examinat după aceea aleea; există, într-adevăr, niște pietricele cenușii acolo, dar acestea nu alcătuiesc niciun fel de simboluri și nu iau forma vreunui scris mistic. Sunt niște pietricele cenușii obișnuite.

— Și spuneți că mai sunt și alte cazuri în care s-au făcut vrăji, și în alte orașe? întrebă Mr Norrell.

— Multe alte cazuri, în multe alte orașe – majoritatea dintre ele în nord, dar nu numai, și aproape toate în ultimele două săptămâni. În Yorkshire s-au deschis șaptesprezece drumuri ale spiridușilor. Firește, drumurile au existat acolo din vremea domniei Regelui Corb, dar au trecut multe secole de când

drumurile nu mai duc nicăieri, iar oamenii din partea locului nu le-au mai curățat, așa că au rămas în părăsire. Acum, dintr-odată, drumurile sunt din nou curate și practicabile. Buruienile au dispărut complet, iar localnicii povestesc că în lungul drumurilor se zăresc destinații ciudate – locuri pe care nu le-a mai văzut nimeni, niciodată.

— A venit cineva...? Mr Norrell se opri o clipă, umezindu-și buzele, apoi reluă: A venit cineva de pe drumurile acestea?

— Încă nu, spuse lordul Liverpool. Dar probabil că e doar o chestiune de timp.

Lordul Sidmouth era nerăbdător să spună și el ceva.

— Acesta e lucrul cel mai rău dintre toate! exclamă el înfierbântat. Una e să modifizi Spania cu ajutorul magiei, Mr Norrell, dar aici e vorba de Anglia! Dintr-odată ne învecinăm cu locuri despre care nimeni nu știe nimic – locuri de care nimeni n-a auzit! Nici nu pot să vă spun cât sunt de indignat din cauza acestei întâmplări. Nu e vorba propriu-zis de trădare aici – cred că nici nu există un cuvânt pentru ceea ce ați făcut dumneavoastră!

— Dar eu n-am făcut nimic! zise Mr Norrell pe un ton disperat. De ce așa face așa ceva? Detest drumurile spiridușilor! Am spus asta de atâtea ori. Se întoarse apoi către lordul Liverpool. Vă rog să vă amintiți, înălțimea voastră. V-am dat eu vreodată motive să credeți că sunt de acord cu spiridușii sau cu magia lor? Oare nu i-am cenzurat și nu i-am condamnat ori de câte ori am putut?

Fusese prima reacție a lui Mr Norrell, iar prim-ministrul părea oarecum împlânzit. Înclină ușor capul.

— Bine, dar, dacă n-ați făcut dumneavoastră toate astea, atunci cine?

Întrebarea păru să-l atingă pe Mr Norrell la o coardă sensibilă. Rămase cu ochii mari, deschizând și închizând la loc gura, incapabil să răspundă.

Lascalles, pe de altă parte, era perfect stăpân pe sine. Habar nu avea cine era responsabil de magia aceasta, dar nici nu-i păsa. Știa însă foarte bine care era răspunsul cel mai favorabil pentru cauza lui și a lui Mr Norrell.

— Sincer să fiu, mă mir că înălțimea Voastră mai întreabă, zise el rece. Nu vi se pare că această magie atât de ticăloasă își proclamă singură autorul? E vorba de Strange.

— Strange! clipi lordul Liverpool. Dar Strange e la Veneția!

— Mr Norrell e de părere că Strange nu mai e stăpânul propriilor dorințe, spuse Lascalles. A făcut tot felul de vrăji malefice; are legături cu niște creaturi ce dușmănesc Marea Britanie, creștinătatea, omenirea însăși!

Această catastrofă ar putea fi un experiment al lui care a ieșit prost. Sau poate că a făcut-o intenționat. Mi se pare corect să-i amintesc înălțimii Voastre că

Mr Norrell a avertizat guvernul în mod repetat cu privire la marele pericol pe care îl reprezintă cercetările actuale ale lui Strange pentru națiune. V-am trimis mai multe mesaje, dar n-am primit niciun răspuns. Din fericiire pentru noi toți, Mr Norrell a rămas același: ferm, hotărât și vigilent. În timp ce vorbea, privirea lui Lascelles căzu asupra lui Mr Norrell, care în clipa aceea era însăși imaginea disperării, a înfrângerii și a neputinței.

Lordul Liverpool se întoarse către Mr Norrell.

— Și dumneavoastră sunteți de aceeași părere, domnule?

Mr Norrell era pierdut în gânduri, murmurând neîncetat:

— E numai vina mea. E numai vina mea. Deși vorbea pentru sine, o făcea destul de tare ca să-l audă toți cei de față.

Lascelles făcu ochii mari, dar își recăpătă pe dată sângele rece.

— E firesc să simțiți asta acum, domnule, zise el repede, dar după un timp veți înțelege că nimic nu e mai departe de adevăr. Atunci când l-ați învățat magie pe domnul Strange, nu aveți de unde să știți că se va ajunge aici. Nimeni nu avea de unde să știe.

Lordul Liverpool părea destul de iritat de această încercare de a-l face pe Mr Norrell să apară în postura unei victime. De ani și ani de zile, Mr Norrell se străduise să se impună ca prim magician al Angliei, așa că lordul Liverpool îl considera cel puțin parțial răspunzător pentru magia care avusese loc acum.

— Vă mai întreb o dată, Mr Norrell. Și vă rog să-mi răspundeți limpede. Credeți că Strange e responsabil pentru toate astea?

Mr Norrell se uită pe rând la fiecare dintre ei.

— Da, zise el pe un ton înfricoșat.

Lordul Liverpool îl fixă îndelung, cu răceală. Apoi spuse:

— Lucrurile nu se vor opri aici, Mr Norrell. Indiferent dacă e vorba de Strange sau nu, un lucru e clar. Marea Britanie are deja un rege nebun; un magician nebun ar fi mult prea mult. Ne-ați cerut de mai multe ori să vă dăm de lucru; ei bine, acum vă cerem ceva: împiedicați-l pe elevul dumneavoastră să se întoarcă în Anglia!

— Dar... începu Mr Norrell. Apoi văzu privirea de avertizare a lui Lascelles și tăcu.

Mr Norrell și Lascelles se întoarseră în Piața Hanover. Mr Norrell se duse imediat în bibliotecă. Childermass lucra așezat la masă, ca și mai devreme.

— Repede! strigă Mr Norrell. Am nevoie de o vrajă care nu mai funcționează!

Childermass ridică din umeri.

— Sunt cu miile. Chauntlucet¹⁷²; Roza lui Dedal¹⁷³; Doamnele Dezgolite¹⁷⁴; vitrificația lui Stokesey¹⁷⁵...

— Vitrificația lui Stokesey! Da! O am scrisă undeva!

Mr Norrell se repezi la un raft și scoase de acolo o carte. Căută o anumită pagină, o găsi și aruncă o privire grăbită prin încăpere. Pe o masă din apropierea șemineului se afla o vază cu vâsc, iederă, crengi de ilice cu boabe roșii și câteva ramuri dintr-un arbust cu flori nemuritoare. Fixând vaza cu privirea, începu să murmure ceva.

Toate umbrele din încăpere făcură ceva ciudat, ceva ce nu se poate descrie sau explica ușor. Era ca și cum s-ar fi întors cu toatele cu spatele. Chiar și după ce se opriră, Childermass și Lascelles n-ar fi putut spune precis dacă erau la fel ca înainte sau nu.

Ceva căzu din vază, se lovi de masă cu un clinchet și se sparse.

Lascelles se duse să vadă ce se petrecuse. Una dintre ramurile de ilice fusese transformată în sticlă. Ramura de sticlă fusese prea grea pentru vază, de aceea se răsturnase; pe masă rămăseseră două sau trei frunze întregi de ilice.

— Vraja aceasta nu funcționează de aproape patru sute de ani, spuse Mr Norrell. Watershippe o pomenește clar în *A Faire Wood Withering*, spunând că a fost una dintre vrăjile care funcționau în tinerețea lui și care devenise complet inutilizabilă când avea douăzeci de ani!

— Talentul dumneavoastră deosebit... începu Lascelles.

---

¹⁷² Chauntlucet: o vrajă misterioasă și foarte veche care face Luna să cânte. Cântecul pe care îl știe Luna este, se pare, foarte frumos și are darul de a-i vindeca pe bolnavii de lepră și pe nebunii care îl ascultă.

¹⁷³ Roza lui Dedal: o procedură destul de complicată inventată de Martin Pale, prin care se pot conserva emoții, vicii și virtuți în chihlimbar, miere sau ceară de albine. Atunci când mediul de conservare este încălzit, însușirile dinăuntru sunt eliberate. Roza are - sau, mai degrabă, avea - un număr extrem de mare de aplicații. Putea fi folosită pentru a insufla curaj sau pentru a-ți face dușmanii să fie cuprinși de lașitate; putea provoca dragoste, poftă trupească, noblețe sufletească, mânie, gelozie, ambiție, sacrificiu de sine etc. etc.

¹⁷⁴ Ca multe alte vrăji cu nume neobișnuite, și Doamnele Dezgolite era mult mai puțin incitantă decât sugerează numele. Doamnele cu pricina reprezentau de fapt un anumit soi de flori de câmp, folosite într-o vrajă ce împiedică spiridușii să-și folosească puterile. Florii respective trebuia să i se rupă frunzele și petalele - și de aici „dezgolirea”.

¹⁷⁵ Vitrificația lui Stokesey transformă obiectele - și oamenii - în sticlă.

— Talentul meu deosebit nu are nici o legătură cu asta! îl repezi Mr Norrell. Nu pot face vrăji care nu există. Magia se întoarce în Anglia. Strange a găsit o cale de a o aduce înapoi.

— Asta înseamnă că am avut dreptate, nu-i așa? spuse Lascelles. Iar prima noastră sarcină e să-l împiedicăm să se întoarcă în Anglia. Dacă vom reuși să facem asta, lordul Liverpool ne va ierta pentru o mulțime de alte lucruri.

Mr Norrell cumpăni o clipă.

— Pot să-l împiedic să vină pe mare, zise el.

— Excelent! spuse Lascelles. Apoi se opri, intrigat oarecum de formularea lui Mr Norrell.

— Ei bine, altfel nici nu prea are cum să vină. Doar nu poate să zboare! Începu să râdă ușor, amuzat de această idee, dar apoi îl lovi un alt gând. Sau poate?

Childermass ridică din umeri.

— Nu știu ce poate să facă Strange acum, zise Mr Norrell. Dar nu mă gândeam la asta. Mă gândeam la Drumurile Regelui.

— Credeam că Drumurile Regelui duc în Faerie, zise Lascelles.

— Da, așa e. Dar nu numai în Faerie. Drumurile Regelui duc peste tot. În Rai. În Iad. În Camerele Parlamentului... Au fost construite cu ajutorul magiei. Fiecare oglindă, fiecare băltoacă, fiecare umbră din Anglia e o poartă către acele drumuri. Nu pot să le blochez pe toate. Nimeni n-ar putea face asta. Ar fi o muncă titanică! Dacă Strange va veni pe Drumurile Regelui, atunci n-am cum să-l împiedic.

— Dar... începu Lascelles.

— Nu pot să-l împiedic! strigă Mr Norrell, frângându-și mâinile. Nu-mi cereți asta! Dar... Se strădui din răspuțeri să se calmeze. Dar așa *putea să* fiu gata să-l întâmpin. Cel mai mare magician al vremurilor noastre. Ei, ne vom lămuri în curând, nu-i așa?

— Dacă vine în Anglia, spuse Lascelles, unde se va duce mai întâi?

— La Hurlfrew Abbey, zise Childermass. Unde altundeva?

Mr Norrell și Lascelles se pregăteau să-i răspundă, dar în clipa aceea intră în odaie Lucas, aducând o tavă de argint cu o scrisoare, pe care i-o dădu lui Lascelles. Lascelles rupse sigiliul și o citi grăbit.

— S-a întors Drawlight, spuse el. Așteptați-mă aici. Mă întorc peste o zi.

„Am venit la ei ca un țipăt ce sfărâmă liniștea unei păduri de iarnă”

Începutul lunii februarie 1817

Zori de zi, la începutul lui februarie; o răscruce în inima unei păduri. Spațiul dintre copaci era cețos și nelămurit; întunericul trunchiurilor de arbori îl pătrundea, îl absorbea. Cele două drumuri erau înguste, brăzdate de fâgașe și prost întreținute; unul din ele era doar un drum de care. Era un loc izolat, nemarcat pe nici o hartă. Nici măcar nume nu avea.

Drawlight aștepta la răscruce. Nu se vedea în apropiere niciun cal, niciun rânđaș cu vreo brișcă sau vreo trăsurică, nimic care să explice prezența lui acolo. Și totuși, se vedea că aștepta de ceva vreme la răscruce; mânecile hainei i se acoperiseră cu un strat alb de promoroacă. Auzi un clinchet slab în spatele lui și se întoarse. Dar nu văzu nimic: doar același șir de copaci tăcuți.

— Nu, nu, murmură el. N-a fost nimic. A căzut doar o frunză uscată – atâta tot. Se auzi atunci un trosnet ascuțit, ca de lemn sau piatră strânsă între degetele de gheață ale gerului. Drawlight se uită iar în jur, cu ochii măriți de teamă. Doar o frunză uscată, murmură el iarăși.

Apoi se auzi un sunet nou, diferit. Preț de o clipă îl cuprinse panica, neștiind de unde vine sunetul; dar în curând îl recunoscuse: era un cal ce se apropia. Se uită în susul drumului. În mijlocul cețurilor apăruse o pată neclară, cenușie – un cal și călărețul lui, ce se apropiau.

— A venit în sfârșit. A venit, murmură Drawlight și se grăbi să-i iasă în întâmpinare. Unde ai fost? strigă el. Te aștept aici de ceasuri întregi.

— Și? se auzi glasul lui Lascelles. Oricum n-ai altceva de făcut.

— Ah! Te înșeli! Te înșeli amarnic. Trebuie să mă duci la Londra cât mai curând posibil!

— Toate la timpul lor. Lascelles apărui în fața lui Drawlight, ieșind din perdeaua de ceață, și trase frâiele calului. Hainele și pălăria lui elegante erau acoperite cu o pulbere fină și argintie de rouă.

Drawlight îl privi o clipă, apoi, cu o expresie ce amintea de cel care fusese odinioară, spuse îmbufnat:

— Ce haine frumoase ai! Dar să știi că nu e prea înțelept din partea ta să faci paradă de averea pe care o ai. Nu ți-e teamă de tâlhari? Probabil că în apropierea unui loc ca acesta se găsesc o sumedenie de oameni disperați, care nu mai au nimic de pierdut.

— Probabil că ai dreptate. Dar vezi că am la mine pistoalele; în plus, să știi că sunt la fel de disperat ca și ei.

Pe Drawlight îl lovi un gând neașteptat.

— Unde e celălalt cal? Întrebă el.

— Poftim?

— Celălalt cal! Cel care trebuie să mă ducă la Londra! Ah, Lascelles, cap sec ce ești! Cum vrei să ajung la Londra fără cal?

Lascelles începu să râdă.

— Nu te-aș fi crezut așa de nerăbdător să ajungi acolo. E drept că datoriile tale au fost plătite – *eu* le-am plătit – dar Londra e totuși plină de oameni care te urăsc și care abia așteaptă să-ți facă rău.

Drawlight privea în gol, parcă neînțelegând nimic din ce i se spunea.

— Dar am primit instrucțiuni de la magician! strigă el cu un glas ascuțit și agitat. Am de transmis mesaje din partea lui către diverse persoane! E foarte urgent! Nu pot întârzia nici măcar un ceas!

Lascelles se încruntă.

— Ești beat? Visezi? Norrell nu ți-a cerut să faci nimic. Dacă ar vrea să-ți transmită vreo sarcină, ar face-o prin mine, și în plus...

— Nu Norrell! Strange!

Lascelles înțepeni în șaua calului. Animalul se frământa pe loc, dar el nu se mișca deloc. Într-un sfârșit spuse, cu un glas aproape șoptit și amenințător:

— Ce tot spui acolo? Strange? Cum îndrăznești să-mi vorbești despre Strange? Te sfătuiesc să te gândești bine ce spui. Deja sunt cât se poate de nemulțumit. Cred că ai primit niște instrucțiuni foarte clare. Trebuia să rămâi la Veneția până la plecarea lui Strange. Dar iată că tu ești aici, iar el e acolo.

— N-am avut încotro! A trebuit să plec! Nu înțelegi. M-am întâlnit cu el, iar el mi-a spus...

Lascelles ridică mâna.

— N-am niciun chef să port această conversație într-un spațiu deschis. Hai să mergem mai încolo, între copaci.

— Între copaci! Obrajii lui Drawlight, și așa palizi, își pierdură orice urmă de culoare. Nu, nu! Pentru nimic în lume! Nu vreau să merg acolo! Nu-mi cere asta!

— Ce naiba tot vorbești? Lascelles aruncă o privire în jur, ceva mai neliniștit decât înainte. Ce, a pus cumva Strange copacii să ne spioneze?

— Nu, nu. Nu e vorba de asta. Nu pot să-ți explic. Mă așteaptă. Mă cunosc! Nu pot să merg acolo! Drawlight nu avea cuvinte să explice ce pățise. Ridică brațele o clipă, ca și cum ar fi crezut că-i poate arăta astfel lui Lascelles răurile care i se învolburaseră la picioare, arborii care îl străpunseseră, pietrele care îi ținuseră loc de inimă, plămâni și măruntaie.

Lascelles ridică biciul de călărie.

— Habar n-am despre ce vorbești. Își îndemnă calul înspre Drawlight și plesni din bici.

Bietul Drawlight nu fusese niciodată înzestrat cu cine știe ce forță fizică sau curaj, așa că se lăsă târât, scâncind, între copaci. O ramură de măceș îi agăță mâneca hainei, iar el scoase un urlet.

— Ah, taci odată! zise Lascelles. Ai zice că-ți fac felul.

Mai merseră un timp, până când ajunseră într-un mic luminiș. Lascelles descălecă și priponi calul de un copac. Scoase din coburii șei cele două pistoale și le vârâ în buzunarele paltonului. Apoi se întoarse către Drawlight.

— Deci te-ai văzut cu Strange, da? Bine. Excelent, de fapt. Eram convins că ești prea laș să dai ochii cu el.

— Am crezut că mă va preschimba în ceva oribil.

Lascelles se uită cu dezgust la hainele pătate și la expresia hăituită de pe fața lui Drawlight.

— Ești sigur că n-a făcut-o?

— Poftim? spuse Drawlight.

— De ce nu l-ai omorât, pur și simplu? Acolo, în întuneric? Erați singuri, nu-i așa? N-ar fi aflat nimeni.

— Da, sigur. Floare la ureche, nu-i așa? Strange e înalt, îndemânatic, iute și crud. Eu n-am niciuna dintre aceste însușiri.

— Eu aș fi făcut-o, spuse Lascelles.

— Într-adevăr? Ei bine, n-ai decât să te duci la Veneția și să încerci.

— Unde se află acum?

— În întuneric – la Veneția – dar urmează să vină în Anglia.

— A spus el asta?

— Da, ți-am mai spus - am de transmis trei mesaje: unul pentru Childermass, unul pentru Norrell și unul pentru toți magicienii din Anglia.

— Ce mesaje?

— Trebuie să-i spun lui Childermass că lady Pole nu a fost înviată așa cum a povestit Norrell - ci că l-a ajutat un spiriduș care a făcut apoi multe lucruri necurate - și trebuie să-i dau lui Childermass o cutiuță. Acesta e primul mesaj. Lui Norrell trebuie să-i spun că Strange se va întoarce. Acesta e al treilea mesaj.

Lascelles cumpăni o clipă.

— Bine, și ce conține cutiuța asta?

— Nu știu.

— De ce? E sigilată în vreun fel? Prin magie, poate?

Drawlight închise ochii și clătină din cap.

— Nu știu nici asta.

Lascelles începu să râdă zgomotos.

— Doar nu vrei să-mi spui că ai la tine, de câteva săptămâni, o cutiuță pe care n-ai încercat să o deschizi? Tocmai tu? Și când mă gândesc că, atunci când veneai la mine acasă, nu îndrăzneam să te las singur nici o clipă. Atât mi-ar fi trebuit: mi-ai fi citit toate scrisorile și până a doua zi tot orașul ar fi aflat despre afacerile mele.

Drawlight lăsă privirea în pământ. Părea că se face din ce în ce mai mic. Deveni și mai nenorocit, dacă acest lucru mai era posibil. Văzându-l, ai fi crezut că se rușinează auzind aceste vorbe despre păcatele lui de odinioară, dar nu era asta.

— Mi-e teamă, șopti el.

Lascelles pufni, exasperat.

— Unde e cutia? strigă el. Dă-o înapoi!

Drawlight căută în buzunarul hainei și scoase de acolo un obiect înfășurat într-o batistă murdară. Batista avea o sumedenie de noduri extrem de complicate, ca nu cumva cutia să se deschidă singură. Drawlight i-o întinse lui Lascelles.

Cu chipul schimonosit de dezgust, Lascelles începu să desfacă nodurile. Apoi deschise cutia.

O clipă de tăcere.

— Ești un prost, spuse Lascelles, apoi trânti la loc capacul cutiei și o puse în buzunar.

— Ah! Dar trebuie să... începu Drawlight, întinzând aiurea mâna.

— Ai spus că ai de transmis trei mesaje. Care e al treilea?

— Nu cred că vei înțelege.

— Poftim? Adică tu l-ai înțeles, dar eu n-aș fi în stare? Văd că te-ai deșteptat grozav cât ai stat în Italia.

— Nu asta am vrut să spun.

— Atunci ce? Hai, spune repede. M-am săturat de conversația asta.

— Strange a spus așa: arborele îi vorbește stâncii. Stânca îi vorbește apei. A spus că magicienii pot învăța să facă magie de la păduri, pietre și așa mai departe. A spus că vechile alianțe ale lui John Uskglass sunt încă în picioare.

— John Uskglass, John Uskglass! Cât de silă îmi e de acest nume! Și totuși, mai nou toată lumea numai despre el vorbește. Până și Norrell. Nu înțeleg de ce; vremea lui a apus acum patru sute de ani.

Drawlight întinse iarăși mâna.

— Dă-mi înapoi cutia. Trebuie...

— Ce naiba te-a apucat? Nu înțelegi? Mesajele tale nu vor ajunge niciodată la destinație – cu excepția celui pentru Norrell, iar pe acela îl voi transmite chiar eu.

Drawlight scoase un urlet îngrozit.

— Te rog, te rog! Lasă-mă să-i îndeplinesc porunca! Nu înțelegi. O să mă omoare! Sau și mai rău!

Lascalles deschise brațele și privi în jur, invitând parcă pădurea să fie martoră la ridicolul acestei situații.

— Chiar crezi că te voi lăsa să îl distrugi pe Mr Norrell? Adică să mă distrugi *pe mine*?

— Nu e vina mea! Nu e vina mea! Nu îndrăznesc să nu mă supun poruncilor lui!

— Vierme, ce se va alege de tine, prins în felul acesta între doi bărbați ca mine și Strange? Vei fi zdrobit.

Drawlight scoase un fel de chițăit înspăimântat. Îl privi pe Lascalles cu niște ochi ciudați, măriți de teamă. Părea că vrea să spună ceva. Apoi, cu o surprinzătoare rapiditate, se întoarse și o luă la goană printre copaci.

Lascalles nici nu se osteni să-l urmărească. Ridică pur și simplu unul dintre pistoale, ochi și trase.

Glonțul îl nimeri pe Drawlight în coapsă; într-o clipă, în pădurea zugrăvită în alb și cenușiu înflori o pată umedă și roșie de sânge și carne. Drawlight țipă și căzu greoi într-o tufă de măceș. Încercă să se târască mai departe, dar

picioarul nu-l mai ajuta, iar crengile de măceș îi agățau hainele; nu putea să se elibereze. Întoarse capul și văzu cum Lascelles înaintează către el; chipul i se schimonosi de teamă și durere, ajungând de nerecunoscut.

Lascelles trase și cu cel de-al doilea pistol.

Partea stângă a capului lui Drawlight plesni, ca un ou sau o portocală. Trupul îi fu scuturat de câteva convulsii, apoi rămase nemișcat.

Cu toate că nu era nimeni acolo să-l vadă și cu toate că își simțea sângele pulsându-i în urechi, în piept, în tot trupul, Lascelles nu-și îngădui să pară cătuși de puțin tulburat: o astfel de reacție, simțea el, n-ar fi fost demnă de un gentilom.

Avea un servitor căruia îi plăceau nespuse istoriile cu crime și spânzurați din *The Newgate Calendar* și din *The Malefactor's Register*. Uneori, Lascelles se distra citind și el din aceste volume. Elementul caracteristic al tuturor acestor povești era că ucigașul, oricât de neînfricat se arăta în timpul crimei, se lăsa copleșit curând după aceea de emoții, ceea ce îl făcea să acționeze în moduri stranii, iraționale, care îl duceau negreșit la pieire. Lascelles se îndoia profund de adevărul acestor istorii, dar ca să fie sigur, își cercetă conștiința, căutând semne ale remușcării sau groazei. Nu găsi niciunul. Singurul lucru la care se gândea era că scăpase lumea de ceva monstruos. „Zău așa, își spuse, dacă ar fi știut acum trei sau patru ani că se va ajunge aici, m-ar fi implorat să fac asta.“

Se auzi un foșnet. Spre uimirea lui, Lascelles văzu că din ochiul drept al lui Drawlight ieșise o crenguță firavă (cel stâng fusese distrus de împușcătură). Tulpini de iederă se încolăceau în jurul gâtului și pieptului celui căzut. O ramură de ilice îi străpunsese mâna; un lăstar de mesteacăn îi crescuse prin picior; iar din burtă îi creștea un păducel. Părea că a fost crucificat de pădure. Însă arborii nu se opriră aici, ci continuară să crească. O sumedenie de tulpini încolăcite, arămii și stacojii, îi astupară chipul desfigurat, iar membrele și trupul lui se descompuseră pe dată, dând viață plantelor și altor vietăți. Peste puțin timp nu mai rămăsese nimic din Christopher Drawlight. Arborii, pietrele și pământul îl asimilaseră, dar în forma lor se mai putea încă distinge ceva din bărbatul de odinioară.

„Cred că măceșul acela era brațul lui, cugetă Lascelles. Iar piatra aceea... inima, poate? E destul de mică și destul de dură.“ Începu să râdă, apoi spuse fără adresă:

— Asta e ridicol la magia lui Strange. Mai devreme sau mai târziu, se întoarce negreșit împotriva lui. Spunând acestea, încăleca și o luă înapoi către drumul principal.

**„Primul își va îngropa inima într-un codru întunecos, sub zăpadă,
dar tot o va simți îndurerată”**

Jumătatea lunii februarie 1817

Trecuseră mai mult de douăzeci și opt de ore de când Lascelles plecase din Piața Hanover, iar Mr Norrell era aproape înnebunit de grijă. Îi promisese lui Lascelles că îl vor aștepta, dar acum se temea că va ajunge la Hurtfew Abbey numai ca să descopere că Strange a pus deja stăpânire pe bibliotecă.

Nimănui din locuința din Piața Hanover nu i se permise să meargă la culcare în noaptea aceea, așa că dimineața erau cu toții osteniți și deprimați.

— Și la urma urmei, de ce îl așteptăm? întrebă Childermass. Cu ce vă închipuiți că va putea *e/să* vă ajute la venirea lui Strange?

— Mă bazez foarte mult pe sprijinul domnului Lascelles. Știi asta doar. E singurul cu care mă mai pot sfătui.

— Mă mai aveți și pe mine, zise Childermass.

Mr Norrell clipi agitat din ochii lui mici. În ei aproape că se citi: „Dar tu ești doar un servitor.” Mr Norrell nu spuse nimic.

Childermass păru însă că-l înțelege chiar și pe tăcute. Icnii dezgustat, apoi plecă.

La ora șase seara, ușa bibliotecii se dădu de perete și intră Lascelles. Niciodată nu mai arătase în halul acesta: avea părul răvășit, fularul pătat de praf și sudoare, paltonul și cizmele îi erau stropite cu noroi.

— Am avut dreptate, Mr Norrell! strigă el. Vine Strange!

— Când? întrebă Mr Norrell, pälind.

— Nu știu. Nu a avut amabilitatea de a ne oferi această informație, dar ar fi bine să plecăm de îndată la Hurtfew Abbey!

— Putem pleca imediat. Totul e pregătit. L-ați văzut, așadar, pe Drawlight? E aici? Mr Norrell se aplecă într-o parte, căutându-l pe Drawlight în spatele lui Lascelles.

— Nu, nu l-am văzut. L-am așteptat, dar nu a venit. Dar nu vă temeți, domnule! (Mr Norrell se pregătea să-l întrerupă.) Ne-a trimis o scrisoare. Avem toate informațiile care ne trebuie.

— O scrisoare! Pot s-o văd și eu?

— Firește! Dar vom avea timp destul pentru asta pe drum. Trebuie să plecăm. Nu e nevoie să mai întârziem din cauza mea. Dorințele mele sunt puține și pot să mă lipsesc lesne de tot ce nu am. (Această declarație era oarecum surprinzătoare. Dorințele lui Lascelles nu fuseseră niciodată puține. Din contră, fuseseră întotdeauna numeroase și complexe.) Haideți, haideți, Mr Norrell. Grăbiți-vă. Vine Strange! Spunând acestea, Lascelles ieși din încăpere. Mai târziu, Lucas îi povesti lui Mr Norrell că Lascelles nu ceruse nici măcar apă de spălat, nici măcar ceva de băut. Se dusese direct la trăsură și se aruncase pe banchetă, într-un colț, așteptând.

La ora opt plecaseră deja către Yorkshire. Mr Norrell și Lascelles călătoreau în interiorul trăsurii. Lucas și Davey erau pe capră; Childermass mergea călare. La bariera Islington, Lucas îi plăti celui ce strângea taxele de drum. Văzduhul mirosea a zăpadă.

Mr Norrell privea leneș vitrina luminată a unei prăvălii. Era o prăvălie de lux, cu interiorul spațios și aerisit și cu scaune elegante și moderne pentru clienți; de fapt, era un loc atât de rafinat, încât nu era foarte clar ce anume se vindea acolo. O grămadă de obiecte viu colorate zăceau aruncate pe un scaun, dar Mr Norrell nu-și putea da seama dacă erau șaluri, materiale pentru rochii sau altceva. În prăvălie se aflau trei femei. Una dintre ele era o clientă – o persoană elegantă și stilată, purtând un sacou asemănător cu uniforma de husari, tivit cu blană și împodobit cu nasturi mari. Pe cap avea o căciuliță de blană în stil rusesc; femeia își tot ducea mâna la ceafă, de parcă se temea să nu-i cadă căciuliță. Negustoreasa era îmbrăcată ceva mai discret, cu o rochie simplă și închisă la culoare, iar cea de-a treia persoană era o mică asistentă, care le privea cu respect pe cele două doamne și făcea câte o reverență pripită ori de câte ori se uita cineva la ea. Clienta și negustoreasa nu făceau negoț, ci discutau și râdeau cu multă însuflețire. Era o scenă cât se poate de îndepărtată de sfera obișnuită de interes a lui Mr Norrell, dar cu toate astea îi merse la inimă într-un fel de neînțeles. Îi veniră în minte, într-o clipă, doamna Strange și lady Pole. Apoi ceva se interpuse între el și scena aceea plină de viață – ceva ca un fragment de întuneric ce căpătase trup. I se păru că fusese un corb.

În fine, taxa fu plătită, Davey apucă hățurile și trăsura o luă către Archway.

Începu să ningă. Un vânt amestecat cu lapoviță bătea în laturile trăsurii, făcând-o să se legene; pătrundea prin cele mai mici crăpături, înghețând umerii, nasurile și picioarele pasagerilor. În plus, neliniștea lui Mr Norrell era sporită de dispoziția ciudată a lui Lascelles. Acesta era surescitat, aproape exaltat, deși Mr Norrell nu înțelegea de ce. Când se auzea vântul urlând, Lascelles începea să râdă, de parcă își imagina că vântul încearcă să-l înspăimânte și voia să-i arate că nu și-a găsit omul.

Când își dădu seama că Mr Norrell îl privește atent, Lascelles spuse:

— Mă gândeam, domnule, că toată afacerea asta e o nimica toată! Dumneavoastră și cu mine o să-i venim repede de hac lui Strange, cu toate trucurile lui. Ce mai adunătură de babe sunt cei de la minister! Mă dezgustă! Atât scandal pentru un nebun! Îmi vine să râd numai când mă gândesc. Și, firește, Liverpool și Sidmouth sunt cei mai răi dintre toți! De ani de zile aproape că nu mai îndrăznesc să scoată nasul pe ușă de teama lui Bonaparte, iar acum Strange le-a produs crize peste crize nefăcând altceva decât să o ia razna.

— Ah, nu, vă înșelați! exclamă Mr Norrell. Vă înșelați foarte tare! Amenințarea reprezentată de Strange e uriașă – Bonaparte a fost o nimica toată pe lângă el; dar nu mi-ați spus ce a spus Drawlight. Aș vrea mult să văd scrisoarea de la el. Am să-i spun lui Davey să oprească la Angel, în Hadley, și acolo...

— Dar n-o am la mine. Am lăsat-o acasă, în strada Bruton.

— Ah! Dar...

Lascelles începu să râdă.

— Mr Norrell! Nu vă faceți griji! Ascultați-mă pe mine, asta nu are nici o importanță. Îmi aduc aminte precis ce-a scris.

— Ce anume?

— Că Strange e nebun și captiv în întuneric Etern – ceea ce știam deja-și că...

— Ce formă ia nebunia lui? Întrebă Mr Norrell.

Lascelles ezită doar o fracțiune de secundă.

— Cel mai adesea spune aiureli. Dar asta făcea și înainte, nu? Lascelles începu să râdă, dar, văzând expresia de pe chipul lui Mr Norrell, continuă pe un ton mai serios: Bălmăjește tot soiul de prostii despre copaci, pietre, John Uskglass, și (uitându-se în jur ca să-i vină inspirația) trăsuri invizibile. Ah,

da, și încă ceva! Asta are să vă amuze! A furat câte un deget de la mai multe fecioare din Veneția. Le-a furat, pur și simplu! Și ține degetele furate în cutiuțe!

— Degete! zise Mr Norrell, pe un ton alarmat. În mintea lui părea să se fi făcut o asociere neplăcută. Cumpăni o clipă, dar fără să înțeleagă nimic. Și Drawlight ți-a descris acest întuneric? Ți-a spus ceva care ar putea să ne ajute să-l înțelegem?

— Nu. S-a văzut cu Strange, iar Strange i-a încredințat un mesaj pentru dumneavoastră: că vine încoace. Asta e ideea principală a scrisorii.

Cei doi tăcură. Mr Norrell începu să moțăie involuntar; însă, chiar și așa, pe jumătate adormit, îl auzi pe Lascelles de câteva ori cum șoptea ceva ca pentru el în întunericul trăsurii.

La miezul nopții, călătorii schimbară caii la Hanul Haycock din Wansford. Lascelles și Mr Norrell așteptară în salonul pentru clienți, o încăpere mare și urâtă, având pereți lambrisați, podeaua acoperită cu nisip și două șemineuri imense.

Ușa se deschise și intră Childermass. Acesta se duse drept la Lascelles și îi spuse:

— Lucas mi-a zis că ați primit o scrisoare de la Drawlight, în care acesta povestește ce a văzut la Veneția.

Lascelles întoarse capul pe jumătate, fără să se uite însă la Childermass.

— Pot să o văd și eu? Întrebă Childermass.

— Am lăsat-o în strada Brutton, spuse Lascelles.

Childermass păru ușor surprins.

— Prea bine, zise el. Lucas poate să o aducă. Să închiriem de aici un cal pentru el. Are să ne prindă din urmă înainte să ajungem la Hurtfew.

Lascelles zâmbi.

— Am spus strada Brutton? Nu, știi ceva? Nu cred că e acolo, totuși. Cred că am lăsat-o la han, la hanul din Chatham unde l-am așteptat pe Drawlight. Probabil că cei de acolo au aruncat-o deja, spuse el, apoi se întoarse iarăși spre foc.

Childermass se strâmbă la el preț de o clipă sau două, apoi ieși din cameră.

Sosi apoi un servitor să-i anunțe că pregătise apă caldă, prosoape și alte obiecte de toaletă în două dormitoare pentru Mr Norrell și Lascelles.

— Dar pe coridor e beznă ca-n iad, domnilor, zise el voios, așa că v-am aprins câte o lumânare.

Mr Norrell își luă lumânarea și o luă înainte pe coridor (care era, într-adevăr, foarte întunecos). Dintr-odată, apăru Childermass și îl apucă de braț.

— Ce-a fost în mintea dumneavoastră? șuieră el. Cum ați putut pleca de la Londra fără scrisoarea aceea?

— Dar zice că își amintește exact ce conținea, pledă Mr Norrell.

— Așa deci! Iar dumneavoastră îl credeți, nu?

Mr Norrell nu răspunse. Se duse în camera ce fusese pregătită pentru el. Se spală pe mâini și pe față, iar la un moment dat zări în oglindă imaginea

patului din spatele lui. Era un pat greu, demodat și – cum se întâmplă adesea în hanuri – mult prea mare pentru dimensiunile odăii. Patru stâlpi din mahon, sculptați, un baldachin închis la culoare și câte un mănunchi de pene negre de struț la colțuri – toate acestea îi dădeau un aspect funerar. Se simțea ca și cum cineva l-ar fi adus aici, în odaie, ca să-i arate propriul lui mormânt. Se simți cuprins de o senzație extrem de stranie – aceeași senzație pe care o încercase și la barieră, privindu-le pe cele trei femei – senzația că ceva era pe cale să se sfârșească și că toate alegerile lui fuseseră deja făcute. În tinerețe alesese un drum, dar drumul acesta nu-l dusesese acolo unde crezuse; mergea acum acasă, dar casa lui era acum ceva monstruos. În penumbră, stând lângă patul cel negru, își aminti de ce se temuse mereu de întuneric pe vremea când era copil: întunericul era tărâmul lui John Uskglass.

*În veci de veci, de-a pururi,
Aprins te rog, nu mă uita,
Pe dealuri sus, sub stele,
Cu aprig Rege-alătura.*

Se grăbi să iasă din încăpere, întorcându-se la căldura și luminile din salonul comun.

***

Puțin după ora șase se iviră zorile – atât de cenușii și întunecate, încât nici nu semănau a zori. Fulgi albi de zăpadă cădeau din cerul gri, acoperind o lume zugrăvită numai în alb și gri. Davey avea pe el un strat atât de gros de zăpadă, încât îți puteai imagina că cineva comandase o figurină de ceară cu chipul lui, iar acesta era mulajul din ghips.

Toată ziua, caii de poștă se străduiră să poarte trăsura prin vânt și zăpadă. O serie întregă de hanuri le oferiră călătorilor băuturi fierbinți și un adăpost temporar împotriva vremii de afară. Davey și Childermass – unul pe capră, celălalt călare – erau, fără îndoială, cei mai osteniți dintre toți, dar aveau totuși parte de cea mai puțină odihnă la aceste opriri, căci de cele mai multe ori și le petreceau în grajd, certându-se cu hangiii pe tema cailor de închiriat. La Grantham, hangiuul îl înfurie pe Childermass încercând să le închirieze un cal orb. Childermass se jură că n-o să-l ia; hangiuul, pe de altă parte, se jură că era cel mai bun cal pe care îl avea. Cum nu prea aveau de ales, până la urmă îl închiriară totuși. Mai târziu, Davey spuse că era un animal excelent, muncitor și foarte supus, mai ales că singur nu știa încotro

să o ia sau ce să facă. Davey rezistă și el până la Newcastle Arms, în Tuxford, dar acolo se văzură nevoiți să-l lase în urmă. Mânase caii mai bine de două sute de kilometri și era, după spusele lui Childermass, atât de obosit, că abia putea să mai vorbească. Childermass angajă un surugiu și își urmară drumul.

Cam cu o oră înainte de asfințit, ninsoarea încetă și văzduhul se însenină. Câmpurile pustii erau pline de umbre lungi, negre-albăstrii. La opt kilometri după Doncaster, trecură pe lângă hanul numit Casa Roșie (din cauza pereților lui vopsiți). În lumina de asfințit a soarelui iernatic, clădirea părea cuprinsă de flăcări. Trăsura mai înaintă puțin, apoi se opri.

— De ce ne-am oprit? strigă Mr Norrell dinăuntru.

Lucas se aplecă de pe capră și îi răspunse ceva, dar vorbele lui fură luate de vânt, iar Mr Norrell nu auzi nimic.

Childermass părăsise drumul principal și călărea de-a curmezișul unui câmp. Câmpul era plin de corbi. La trecerea lui, păsările se ridicau în zbor, croncănind asurzitor. De partea cealaltă a câmpului se afla un gard viu străvechi, cu o deschizătură mărginită de doi arbuști înalți de ilice. Deschizătura dădea într-un alt drum – sau drumeag – mărginit de garduri vii. Childermass se opri acolo și se uită mai întâi într-o parte, apoi în cealaltă. Ezită câteva clipe, apoi scutură hățurile și calul o luă la trap printre copaci, intră pe drumeag și dispăru din vedere.

— A luat-o pe drumul spiridușilor! strigă Mr Norrell alarmat.

— Ah! făcu Lascelles. Asta era?

— Da, asta era! zise Mr Norrell. E unul dintre cele mai bine cunoscute. Se spune că una odinioară Doncaster de Newcastle, trecând pe lângă două cetăți de spiriduși.

Așteptară.

După vreo douăzeci de minute, Lucas coborâ de pe capră.

— Cât trebuie să stăm aici, domnule? întrebă el.

Mr Norrell clătină din cap.

— Niciun englez, de la Martin Pale încoace, acum trei sute de ani, nu a mai trecut dincolo de hotarele ținutului Faerie. E foarte posibil să nu se mai întoarcă niciodată. Poate că...

Exact în clipa aceea, Childermass reapăru și traversă în galop câmpul.

— Ei bine, e adevărat, îi spuse el lui Mr Norrell. Drumurile către Faerie sunt din nou deschise.

— Ce ai văzut? întrebă Mr Norrell.

— Drumul înaintează puțin, apoi intră într-o pădure de arbuști țepoși. La intrarea în pădure se află statuia unei femei cu brațele întinse. Într-o mână ține un ochi de piatră, în cealaltă o inimă de piatră. Cât despre pădure... Childermass făcu un gest ce putea să reprezinte neputința lui de a descrie ce văzuse sau neputința de a face ceva. Din fiecare copac atârnavu cadavre. Unii dintre cei de acolo puteau să fi murit și ieri. Din alții n-au mai rămas decât niște schelete străvechi, îmbrăcate în armuri ruginite. Am ajuns la un turn înalt, clădit din pietre grosolane. În pereții turnului erau tăiate câteva ferestre minuscule. La una dintre ferestre se vedeau lumină și umbra unei persoane care privea afară. La poalele turnului se afla un luminiș străbătut de un pârâu, iar în luminiș era un tânăr. Era palid și bolnăvicios, cu o privire lipsită de viață, și purta o uniformă britanică. Mi-a spus că e apărătorul Castelului Ochiului și Inimii Smulse. Că a jurat să o apere pe domnița de la Castel, provocându-i la luptă pe toți cei care se apropiau cu intenția de a-i face rău sau de a o jigni. L-am întrebat dacă el i-a omorât pe toți cei pe care-i văzusem atârnavând din copaci. Mi-a spus că omorâse o parte dintre ei și îi atârnavu de arbuști, așa cum făcuseră și predecesorii lui. Apoi l-am întrebat în ce fel îl va răsplăti domnița pentru faptele lui. Mi-a spus că nu știe. N-a văzut-o și n-a vorbit niciodată cu ea. Ea nu ieșea niciodată din Castelul Ochiului și Inimii Smulse, iar el rămânea mereu între pârâu și pădurea de arbuști. M-a întrebat apoi dacă vreau să mă lupt cu el. I-am amintit atunci că nu-i făcusem niciun rău domniței lui, și nici nu o insultasem. I-am mai spus că sunt servitor și că trebuie să mă întorc la stăpânul meu care mă așteaptă. Apoi am întors calul și am plecat.

— Poftim? strigă Lascelles. Un bărbat îți cere să te lupți cu el și dumneata fugi? Chiar nu ai niciun pic de onoare? De rușine? Un chip bolnăvicios, ochi fără viață, iar la fereastră o persoană necunoscută! pufni batjocoritor. Toate astea nu sunt decât scuze pentru lașitatea dumitale!

Childermass tresări ca lovit și păru gata să dea un răspuns usturător, dar fu întrerupt de Mr Norrell.

— Din contră! Childermass a făcut foarte bine că a plecat de acolo atât de repede. În astfel de locuri există întotdeauna mai multă magie decât îți poți da seama. Sunt unii spiriduși cărora le plac nespuse lupta și moartea. Nu știu de ce. În orice caz, aceștia sunt gata de orice eforturi pentru a-și satisface dorințele.

— Vă rog, domnule Lascelles, zise Childermass, dacă locul acela vi se pare atât de atrăgător, duceți-vă acolo! Nu e nevoie să rămâneți aici de dragul nostru.

Lascelles privi gânditor câmpul din față și deschizătura din gard, dar nu se mișcă din loc.

— Poate că nu vă plac corbii? zise Childermass pe un ton ușor batjocoritor.

— Nimănui nu-i plac corbii! declară Mr Norrell. Ce caută aici? Ce vor să însemne?

Childermass ridică din umeri.

— Unii cred că fac parte din întunericul ce-l învăluie pe Strange; că Strange, dintr-un motiv sau altul, i-ar fi creat din întuneric și i-ar fi trimis înapoi în Anglia. Alții cred că prevestesc întoarcerea lui John Uskglass.

— John Uskglass. Firește, zise Lascelles. Primul și ultimul gând al minților simple. Orice s-ar întâmpla se întâmplă cu siguranță din cauza lui John Uskglass! Cred, Mr Norrell, că a sosit timpul să scriem un nou articol pentru *Prietenii magiei englezești* în care să-l denigrăm pe acest domn. Ce să zicem oare? Că n-a fost creștin? Că n-a fost englez? Că a fost un demon? Mi se pare că am pe undeva o listă cu sfinții și episcopii care l-au acuzat. Nu mi-ar fi greu să scot ceva de acolo.

***

Mr Norrell păru stânjenit de vorbele acestea; se uită agitat la surugiul din Tuxford.

— Dacă aș fi în locul dumneavoastră, Mr Norrell, zise Childermass încet, aș avea mai multă grijă ce spun. Vă aflați în nord acum. În țara lui John Uskglass. Orașele, cetățile și bisericile noastre au fost construite de el. Legile noastre au fost făcute de el. John Uskglass e prezent în mințile, în inimile și în vorbele noastre. Dacă ar fi vară, ați vedea un covor de floricele sub fiecare șir de arbuști, niște floricele albastre-alburii. Se numesc părăluțele lui John. Când vremea e nefirească – ierni calde sau veri ploioase – oamenii de la țară spun că John Uskglass s-a îndrăgostit iar și nu-și mai vede de treabă.¹⁷⁶ Iar

---

¹⁷⁶ S-a remarcat adesea că englezii din nord, fără a-și încălca vreodată loialitatea față de John Uskglass, nu îi arată întotdeauna acestuia respectul pe care îl inspiră în sud. De fapt, supușilor lui Uskglass le plac grozav poveștile și baladele în care Regele se află în incurcătură, *apovestea* lui John Uskglass și a cărbunarului din Ullswater sau povestea cotoroaței și a vrăjitoarei. Aceasta din urmă are multe variante (dintre care unele sunt chiar foarte vulgare); e vorba de felul în care Uskglass aproape că și-a pierdut inima, regatele și puterea pentru o vrăjitoare de rând din Cornwall.

când suntem convinși că ceva e sigur, spunem că e ferit de primejdii ca o pietricică în buzunarul lui John Uskglass.

Lascelles începu să râdă.

— Departe de mine, domnule Childermass, să vorbesc de rău zicătorile dumitale învechite. Dar trebuie să fii de acord că una e să pomenești fapte din vechime în vorbirea de zi cu zi și cu totul altceva să discuți despre revenirea unui Rege care îl avea pe însuși Lucifer drept aliat și stăpân! Nimeni nu-și dorește asta, nu-i așa? Bine, sigur, cu excepția câtorva iogași și lunatici!

— Eu sunt un englez din nord, domnule Lascelles, zise Childermass. Nimic nu m-ar bucura mai mult decât întoarcerea acasă a Regelui meu. Asta mi-am dorit toată viața.

Era aproape de miezul nopții când ajunseră la Hurtfew Abbey. Nu se vedea nici urmă de Strange. Lascelles se duse la culcare, dar Mr Norrell se plimbă mult timp prin casă, cercetând starea unor vrăji ce acționau de mult timp acolo.

A doua zi dimineața, la micul dejun, Lascelles spuse:

— Mă întrebam dacă există ceva relatări despre dueluri magice din trecut. Despre lupte între doi magicieni. — ceva de felul acesta.

Mr Norrell oftă.

— E greu de spus. Se pare că Ralph Stokesey s-a luptat cu vreo doi-trei magicieni, folosindu-se de vrăji – dintre aceștia, unul era un magician scoțian foarte puternic, magicianul din Athodel.¹⁷⁷ Iar Catherine de Winchester a trimis odată un tânăr magician în Granada cu ajutorul magiei. Acesta o tot sâcâia cu cereri în căsătorie când ea nu voia decât să studieze, iar Granada a fost locul cel mai îndepărtat care i-a venit în minte la momentul respectiv. Mai e și istoria curioasă a cărbunarului din Cumbria¹⁷⁸...

---

¹⁷⁷ Ca și John Uskglass, magicianul din Athodel cârmuia propria lui insulă - de fapt, un regat. Se pare că Athodel era o insulă ce făcea parte din Arhipelagul de Vest al Scoției. Nu se știe însă dacă această insulă s-a scufundat sau dacă este invizibilă, așa cum cred unii. Unii istorici scoțieni consideră că Athodel reprezintă o dovadă a superiorității magiei scoțiene asupra celei englezești; regatul lui John Uskglass, spun aceștia, a decăzut, ajungând în mâinile englezilor din sud, în timp de Athodel și-a păstrat independența. Cum Insula Athodel este invizibilă și inaccesibilă, această teorie e dificil de dovedit sau contrazis.

¹⁷⁸ În povestea lui John Uskglass și a cărbunarului din Ullswater, Uskglass ia parte la un concurs împreună cu un cărbunar sărac și pierde. Povestea seamănă cu alte istorii din vechime, în care un stăpânitor puternic e întrecut în istețime de unul dintre cei mai umili supuși ai lui și, din această cauză, mulți savanți au susținut că nu are nici o bază istorică.

— Și s-a întâmplat vreodată ca astfel de dueluri să se încheie cu moartea unuia dintre magicieni?

— Poftim? Mr Norrell îl privi lung, îngrozit. Nu! Adică... nu știu, nu cred. Lascelles zâmbi.

— Și totuși, trebuie să existe vrăji pentru asta, nu? Dacă vă gândiți puțin la asta, sunt sigur că puteți găsi imediat cel puțin o jumătate de duzină de vrăji care ar rezolva problema. Ar fi ca un duel obișnuit cu pistoale sau spade. Nu s-ar pune problema urmării în justiție după aceea. Și, de altfel, ar fi perfect justificat ca prietenii și servitorii celui victorios să-l ajute pe acesta să ascundă cele întâmplate.

Mr Norrell tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Nu se va ajunge la asta.

Lascelles începu să râdă.

— Dragă Mr Norrell! La ce altceva ar putea să se ajungă?

În mod curios, Lascelles nu mai fusese niciodată la Hurtfew Abbey. Mai de mult, ori de câte ori Drawlight se ducea în vizită acolo, Lascelles își găsea altceva de făcut. Pentru Lascelles, un sejur la țară, în comitatul Yorkshire, era echivalentul unei șederi în purgatoriu. În cel mai bun caz, își imagina casa de la Hurtfew ca fiind pe potriva stăpânului ei: prăfuită, demodată și bântuită de tăceri nesfârșite; în cel mai rău, își închipuia o fermă bătută de ploaie, așezată într-o pustietate întunecoasă și mohorâtă. Fu deci extrem de uimit când văzu că realitatea era cu totul alta, neavând niciunul dintre elementele gotice de care se temuse. Casa era modernă, elegantă și confortabilă, iar servitorii nu erau câtuși de puțin țărani neciopliți pe care și-i imaginase. De fapt, erau aceiași care îl slujeau pe Mr Norrell și în locuința din Piața Hanover. Fuseseră instruiți la Londra și cunoșteau foarte bine toate preferințele lui Lascelles.

Însă orice locuință de magician are ciudățeniile ei, iar Hurtfew Abbey – la prima vedere atât de spațioasă și elegantă – părea să fi fost construită după un plan atât de aiurit, încât era imposibil să ajungi dintr-o parte a casei în cealaltă fără să te rătăcești. Mai târziu, în decursul aceleiași dimineți, Lucas îi spuse lui Lascelles să nu cumva să încerce să ajungă singur în bibliotecă, ci doar însoțit de Mr Norrell sau de Childermass. Aceasta era, îi mai spuse Lucas, prima regulă a casei.

Firește, Lascelles nici nu se gândea să se supună acestei interdicții ieșite din gura unui servitor. Se plimbă prin aripa de est a casei și găsi odăile obișnuite – salonul pentru micul dejun, sufrageria, camera de zi – dar nici

urmă de bibliotecă. Ajunse deci la concluzia că aceasta se află în aripa pe care nu o explorase, cea de vest. Plecă într-acolo și se trezi imediat înapoi în odaia din care tocmai plecase. Crezând că o luase într-o direcție greșită, mai încercă o dată. De data asta ajunse într-un spălător unde o slujnică mărunțică, murdară și mucoasă își șterse mai întâi nasul cu dosul palmei, apoi folosi aceeași mână ca să spele cratițele. Pe oriunde o lua, Lascelles ajungea negreșit fie în salonașul din care plecase, fie în spălător. I se făcu silă de slujnica cea mărunțică – și, de altfel, nici ea nu părea foarte încântată să-l tot vadă întrând. Dar, cu toate că irosise o întreagă dimineață cu aceste căutări neizbutite, nu-i trecu prin minte nici o clipă că eșecul lui s-ar putea datora vreunei alte cauze decât caracterului ciudat al arhitecturii din Yorkshire.

Mr Norrell își petrecu următoarele trei zile aproape numai în bibliotecă. Ori de câte ori îl vedea pe Lascelles, acesta avea ceva de comentat la adresa lui Childermass; iar Childermass îl sâcâia întruna, cerându-i să caute scrisoarea lui Drawlight cu ajutorul magiei. Până la urmă, găsi că cel mai simplu era să-i evite pe amândoi.

Mai mult, nu le spuse nimic celor doi despre o descoperire care îl îngrijora foarte tare. De când se certase cu Strange, Mr Norrell căpătase obiceiul de a invoca viziuni, încercând să descopere ce face Strange. Dar nu reușise niciodată. Într-o noapte, cam cu o lună în urmă, neavând somn, se dăduse jos din pat și făcuse vraja invocării de viziuni. Imaginea obținută nu fusese foarte clară, dar văzuse totuși un magician învăluit de întuneric, făcând vrăji. Se felicitase pentru reușita de a fi străpuns în cele din urmă farmecele de protecție ale lui Strange; asta până când îi trecu prin minte că ceea ce văzuse era de fapt o imagine a lui, făcând vrăji în bibliotecă. Încercase încă o dată. Folosise alte vrăji. Îl numise pe Strange în mai multe feluri. Degeaba. Fusese nevoit să accepte că magia englezească nu mai percepea nici o diferență între el și Strange.

Soseau întruna scrisori de la lordul Liverpool și de la miniștri, conținând relatări furioase despre noi manifestări de magie pe care nimeni nu putea să le explice. Mr Norrell le răspunse, promițând că își va îndrepta întreaga atenție către aceste probleme de îndată ce va reuși să-l învingă pe Strange.

În a treia seară după sosirea lor la Hurtfew Abbey, Mr Norrell, Lascelles și Childermass se aflau toți trei în camera de zi. Lascelles mânca o portocală pe care o decojise cu un cuțit cu mâner de sidif și cu lama zimțată. Childermass își întindea cărțile pe o măsuță. Citea în cărți de două ceasuri încheiate.

Faptul că Mr Norrell nu făcea nici o obiecție arăta cât de tulburat era de situația prezentă. Pe Lascelles însă îl înnebuneau cărțile lui Childermass. Era convins că unul dintre motivele pentru care Childermass le întorcea și le întindea iar și iar pe masă era chiar el. Și avea perfectă dreptate.

— Ah, ce plictiseală! zise el răstit. Oare ce așteaptă Strange? Nici măcar nu știm sigur că are să vină.

— Are să vină, zise Childermass.

— Și de unde știi dumneata, mă rog? întrebă Lascelles. I-ai spus dumneata să vină?

Childermass nu răspunse. Văzuse ceva în cărți care îi atrăsese atenția. Le mai privi fugar o clipă, apoi se ridică brusc de la masă.

— Domnule Lascelles! Aveți un mesaj pentru mine!

— Eu? spuse Lascelles, uimit.

— Da, domnule.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că cineva v-a încredințat de curând un mesaj pentru mine. Cărțile îmi spun asta. V-aș fi recunoscător dacă mi-ați spune despre ce e vorba.

Lascelles pufni disprețuitor.

— Nu sunt mesagerul nimănui – și cu atât mai puțin al dumitale!

Childermass nu-i luă în seamă ieșirea.

— De la cine e mesajul? întrebă el.

Lascelles nu răspunse, ci își făcu de lucru mai departe cu cuțitul și portocala.

— Prea bine, zise Childermass, așezându-se la masă și întinzând iar cărțile.

Mr Norrell îi privea temător. Întinse mâna să sune, dar, după o clipă de gândire, se ridică și plecă singur să caute un servitor. Lucas se afla în sufragerie, așezând masa. Mr Norrell îi povesti ce se petrecea.

— Nu putem face ceva să-i despărțim? întrebă el. Poate că așa se vor mai liniști. N-a sosit niciun mesaj pentru domnul Lascelles? Childermass nu are nimic de făcut? Nu poți să inventezi ceva? Sau cina? Nu poți servi cina?

Lucas clătină din cap.

— Nu a sosit niciun mesaj. Domnul Childermass va face ce pofteste – ca întotdeauna. Iar cina ați comandat-o pentru ora nouă și jumătate, domnule. Știți asta prea bine.

— Aș vrea să vină domnul Strange, zise Mr Norrell nefericit. El ar ști ce să le spună celor doi. Ar ști ce să facă.

Lucas atinse brațul lui Mr Norrell, ca și cum ar fi vrut să-l trezească.

— Mr Norrell? Parcă încercam să-l împiedicăm pe domnul Strange să vină aici – nu mai țineți minte?

Mr Norrell îl privi oarecum iritat.

— Da, da! Știu asta! Și totuși...

Mr Norrell și Lucas se întoarseră în camera de zi împreună. Childermass tocmai întorcea ultima carte. Lascelles privea fix o pagină de ziar, cu chipul plin de hotărâre.

— Ce spun cărțile? îl întrebă Mr Norrell pe Childermass.

Deși cel care întrebuse fusese Mr Norrell, Childermass îi răspunse lui Lascelles.

— Spun că sunteți un mincinos și un hoț. Spun că nu e vorba doar de un mesaj. Vi s-a dat ceva – un obiect – ceva de mare valoare. Acest obiect este pentru mine, și cu toate astea dumneavoastră nu mi-l dați.

Câteva clipe de tăcere.

Lascelles spuse rece:

— Mr Norrell, cât mai aveți de gând să-i permiteți să mă insulte astfel?

— Vă întreb pentru ultima oară, domnule Lascelles, zise Childermass. Vreți să-mi dați ceea ce-mi aparține?

— Cum îndrăznești să-i vorbești astfel unui gentilom? întrebă Lascelles.

— Dar a fura de la mine e fapta unui gentilom? i-o întoarce Childermass.

Lascelles se făcu alb ca varul de furie.

— Cere-ți scuze! șuieră el. Cere-ți scuze sau îți jur, fiu de târfă, scursură a canalelor din Yorkshire, că o să te învăț eu cum să te porți.

Childermass ridică din umeri.

— Mai bine fiu de târfă decât hoț!

Cu un urlat de mânie, Lascelles se repezi la el și îl lipi de perete cu atâta putere, încât picioarele lui Childermass se ridicară de la pământ. Îl scutură pe Childermass; toate tablourile de pe pereți zdrăngăniră în ramele lor.

În chip curios, Childermass părea lipsit de apărare în fața lui Lascelles. Brațele lui se lipiseră cumva de trupul acestuia și, oricât de tare se zbatu, nu putu să se elibereze. Lupta nu dură decât o clipă. Childermass plecă tăcut capul în fața lui Lascelles, recunoscându-se parcă înfrânt.

Dar Lascelles nu-i dădu drumul. Dimpotrivă, se lipi și mai tare de el, țintuindu-l la perete. Apoi se întinse și luă de pe masă cuțitul cu mâner de

sidef și cu lama zimțată. Încet, trecu lama de-a curmezișul feței lui Childermass, făcându-i o tăietură ce se întindea din colțul ochiului până la gură.

Lucas țipă, dar Childermass nu scoase niciun sunet. Reuși cumva să-și elibereze brațul stâng și îl ridică, cu pumnul strâns. Rămaseră o clipă în această poziție – ca un tablou – apoi Childermass lăsă brațul în jos.

Lascelles zâmbi larg. Îi dădu drumul lui Childermass, apoi se întoarse către Mr Norrell. Cu o voce calmă și blândă îi spuse așa:

— Nu vreau să aud nici o scuză în numele acestui individ. Am fost insultat. Dacă acest individ ar avea un rang demn de luat în seamă, l-aș provoca negreșit la duel. Știe și el asta. Inferioritatea lui îl protejează. Dar, dacă vrei să mai rămân o singură clipă în această casă, dacă vrei să vă rămân prieten și sfătuitor, atunci acest individ trebuie dat afară chiar acum! După cele petrecute în seara asta, nu vreau să-i mai aud numele pomenit nici de dumneavoastră, nici de servitorii dumneavoastră. Sper, domnule, că am vorbit destul de limpede!

Lucas găsi un moment propice și îi trecu pe furie un șervet lui Childermass.

— Ei bine, domnule, îi spuse Childermass lui Mr Norrell, în timp ce își ștergea sângele de pe față, pe cine alegeți?

O clipă lungă de tăcere. Apoi, cu un glas hârâit, cu totul diferit de tonul lui obișnuit, Mr Norrell spuse:

— Trebuie să pleci.

— La revedere, Mr Norrell, zise Childermass, cu o plecăciune. Ați ales greșit, domnule – ca de obicei! Cu acestea, își adună cărțile de pe masă și ieși.

Se duse în micul lui dormitor pustiu de la mansardă și aprinse lumânarea de pe masă. Pe perete atârna o oglindă crăpată, cu aspect ieftin. Își cercetă fața. Tăietura era urâtă. Eșarfa de la gât și umărul drept al cămășii îi erau pline de sânge. Spălă rana cât putu de bine, apoi își clăti mâinile și se șterse.

Cu mare atenție, scoase ceva din buzunar. Era o cutie, de culoarea melancoliei, cam de dimensiunile unei tabachere, dar ceva mai lunguiață.

— N-ai cum să te descotorosești de instruirea primită,¹⁷⁹ șopti el.

---

¹⁷⁹ Pe când se aflau în casa gravitorilor din Spitalfields, la începutul primăverii anului 1816, Strange îi spusese lui Childermass: „N-ai cum să te descotorosești de instruirea primită, știi...”

Childermass urmase mai multe cariere înainte de a deveni slujitorul și sfătuitorul lui Mr Norrell. Copil fiind, învățase prima lui meserie, devenind un mic, dar foarte iscusit hoț de buzunare. Mama lui, Black Joan, fusese

Deschise cutia. Preț de o clipă sau două, păru că nu înțelege; se scărpină în cap și apoi trase o înjurătură, căci fusese cât pe aci să păteze cu sânge ceea ce se afla înăuntru. Trânti capacul la loc și puse cutia în buzunar.

Nu-i luă prea mult să-și adune averea. Într-un cufăr de mahon avea două pistoale, o mică pungă cu bani, un brici, un pieptene, o perie de dinți, o bucățică de săpun, câteva haine (toate la fel de vechi ca și cele de pe el) și o mică legătură de cărți, printre care o Biblie, *Istoria Regelui Corb povestită copiilor* de lordul Portishead și un exemplar din *Revelații din treizeci și șase de alte lumi* de Paris Ormskirk. Mr Norrell îl plătea bine de ani de zile pe Childermass, dar nimeni nu știa ce făcea acesta cu banii. După cum spuneau adesea Davey și Lucas, de cheltuit nu-i cheltuia, cu siguranță.

Childermass strânse totul într-o valiză uzată. Pe masă se afla o farfurie cu mere. Le înfășură într-o cârpă și le puse și pe ele în valiză. Apoi, apăsându-și un șervet pe față, coborâ. Ajunsese deja în curtea din fața grajdului, când își aminti că își lăsase cerneala, tocul și carnețelul în camera de zi. Le pusese pe o măsuță când începuse să dea în cărți. „Ei, acum e prea târziu să mă întorc după ele, își spuse el. Va trebui să-mi cumpăr altele.”

În grajd îl așteptau mai mulți: Davey, Lucas, rândașii și câțiva servitori care reușiseră să iasă pe furiș din casă.

— Ce căutați toți aici? întrebă el surprins. V-ați adunat să spuneți rugăciuni?

Ceilalți se uitară unii la alții.

— Vi l-am înșeuat pe Brewer, domnule Childermass, zise Davey. Brewer era calul lui Childermass, un armăsar mare și urât.

— Mulțumesc, Davey.

— De ce l-ați lăsat să facă asta, domnule? întrebă Lucas. De ce l-ați lăsat să vă taie?

— Nu-ți mai face griji din pricina asta, băiete. N-are nici o importanță.

— Am adus niște bandaje. Lăsați-mă să vă leg rana.

— Lucas, în noaptea asta trebuie să fiu foarte atent și nu pot să gândesc limpede dacă am fața plină de bandaje.

— Dar o să rămâneți cu o cicatrice urâtă de tot dacă rana nu se închide.

— Și ce dacă? N-o să se plângă nimeni că nu mai sunt așa frumos ca înainte. Dă-mi numai un alt *clout*¹⁸⁰ să opresc sângerarea. Asta s-a îmbibat deja. Așa... băieți, când vine Strange... Oftă. Nu știi ce să vă spun. N-am niciun sfat să vă dau. Dar, dacă puteți să-i ajutați în vreun fel, faceți-o.

— Cum? Întrebă un servitor. Să-i ajutăm pe Mr Norrell și pe domnul Lascelles?

— Nu, cap sec ce ești! Să-i ajutați pe Mr Norrell și pe domnul Strange. Lucas, spune-le lui Lucy, Hannah și Dido la revedere din partea mea și că le urez numai bine – și să-și găsească bărbați buni și ascultători când or să vrea asta. (Cele trei erau slujnicele preferate ale lui Childermass.)

Davey rânji.

— N-ați vrea mai bine să fiți dumneavoastră unul dintre ei, domnule?

Childermass începu să râdă – apoi se strâmbă de durere.

— Ei, poate că pentru Hannah nu m-aș da înapoi, spuse el. Cu bine, băieți.

Dădu mâna cu toți și fu ușor descumpănit când Davey, care, deși înalt și puternic, era sentimental ca o școlăriță, ținu morțiș să-l îmbrățișeze și chiar vărsă câteva lacrimi. Lucas îi oferă ca dar de despărțire o sticlă din cel mai bun vin de Bordeaux al lui Mr Norrell.

Childermass îl scoase pe Brewer din grajd. Răsărise luna. Nu-i fu deloc greu să iasă din grădină și să ajungă în parc. Tocmai trecea podul, când își dădu brusc seama că în jurul lui se înfăptuia magie. Avea senzația că îi răsunaseră dintr-odată în urechi o mie de trâmbițe sau că întunericul fusese străpuns de o lumină orbitoare. Lumea era complet diferită față de ce fusese cu numai o clipă în urmă, dar Childermass nu-și dădu seama imediat în ce anume consta diferența. Aruncă o privire în jur.

Chiar deasupra parcului și a casei apăruse o bucată de cer înstelat ce nu fusese acolo până atunci. Constelațiile erau frânte. Stele noi apăruseră – stele pe care Childermass nu le mai văzuse niciodată. Erau, probabil, stelele întunericului Etern al lui Strange.

Aruncând o ultimă privire către Hurtfew Abbey, Childermass se îndepărtă în goana calului.

***

Toate orologiile începură să bată în același timp. Lucrul acesta singur era destul de neobișnuit. Vreme de cincisprezece ani Lucas se străduise să

---

¹⁸⁰ Regionalism din Yorkshire, însemnând „cârpă“ (n.tr.)

convingă orologiile de la Hurlfrew să meargă la fel, dar asta nu se întâmplase niciodată, până acum. Era însă greu de spus ce oră băteau. Orologiile continuă să sune mult după a douăsprezecea bătaie, marcând începutul unei ere noi și stranii.

— Ce naiba e sunetul acela odios? întrebă Lascelles.

Mr Norrell se ridică. Își frecă mâinile – ceea ce la el indica întotdeauna o stare de maximă încordare și agitație.

— A venit Strange, spuse el grăbit. Apoi, la o vorbă a lui, toate ceasurile se opriră din bătut.

Ușa se dădu de perete. Mr Norrell și Lascelles se întoarseră cu fețele schimonosite de agitație, așteptându-se să-l vadă pe Strange în prag. Dar nu era decât Lucas, însoțit de încă doi servitori.

— Mr Norrell! Începu Lucas. Cred că...

— Da, da! Știi! Du-te în magazia aflată în josul scărilor de la bucătărie. În cufărul de sub fereastră vei găsi lanțuri, lacăte și chei de plumb. Adu-le pe toate aici! Repede!

— Iar eu mă duc să aduc două pistoale, zise Lascelles hotărât.

— Pistoalele nu ne vor ajuta la nimic, spuse Mr Norrell.

— Ah! Nici nu știți dumneavoastră câte probleme pot rezolva două pistoale!

În cinci minute se întoarseră cu toții. Lucas, cu o expresie îndârjită și nefericită pe chip, ținea în mână lanțurile și lacătele; Lascelles adusese pistoalele; și mai veniseră încă patru sau cinci servitori.

— Unde credeți că se află? întrebă Lascelles.

— În bibliotecă. Unde altundeva? spuse Mr Norrell. Să mergem.

Ieșiră din camera de zi și intrară în sufragerie. De aici trecură într-un mic coridor unde se aflau un bufet de abanos încastrat în perete, statuia de marmură a unui centaur cu puiul său și un tablou ce o reprezenta pe Salomeea ducând capul Sfântului Ioan Botezătorul pe un platou de argint. În fața lor se aflau două uși. Cea din dreapta îi părea necunoscută lui Lascelles – nu-și amintea să o mai fi văzut vreodată. Mr Norrell îi conduse pe acolo și se treziră imediat înapoi în camera de zi.

— Stați, zise Mr Norrell confuz. Privi în urmă. Probabil că am... Nu. Stați. Acum știu. Să mergem!

Trecură încă o dată din camera de zi pe coridor. De data asta o luară pe ușa din stânga. Și aceasta ducea tot în camera de zi.

Mr Norrell scoase un strigăt puternic, disperat.

— Mi-a stricat labirintul și a țesut un altul ca să se ascundă de mine!

— Uneori, domnule, remarcă Lascelles, îmi doresc ca dumneavoastră să nu fi fost un profesor atât de bun.

— Ah! Nu l-am învățat eu să facă așa ceva – și puteți fi sigur că nici altcineva n-a făcut-o! Dacă nu i-a spus chiar Diavolul ce să facă, atunci a învățat totul singur, chiar în seara asta, aici în casă. Acesta e geniul dușmanului meu! Pune-i în față o ușă ferecată și nu vei reuși decât să-l faci să învețe cum să forțeze o încuietoare și apoi cum să construiască una și mai bună împotriva ta!

Lucas și ceilalți servitori aprinseră mai multe lumânări, de parcă lumina i-ar fi ajutat să vadă prin vrăjile lui Strange și să distingă realitatea de magie. În curând, toate cele trei odăi străluceau ca ziua. Peste tot erau împrăștiate sfeșnice și candelabre, dar asta nu făcu decât să-i încurce și mai mult. Treceau fără oprire din sufragerie în camera de zi, din camera de zi în coridor – „Ca vulpile prinse în capcană”, spuse Lascelles. Dar, oricât de mult se străduiră, nu reușiră să iasă din cele trei încăperi.

Timpul trecea. Era imposibil de spus câte ceasuri se scurseseră. Toate orologiile arătau acum miezul nopții. La toate ferestrele se vedeau Noaptea Eternă și strălucirea stelelor necunoscute.

Mr Norrell se opri. Închise ochii. Avea fața întunecată și încordată ca un pumn strâns. Rămase complet nemișcat; doar buzele i se mai mișcau, aproape imperceptibil. Apoi deschise brusc ochii și spuse:

— Urmați-mă.

Închizând iar ochii, se îndepărtă. Părea că urmărește planul unei cu totul alte case, care se strecurase cumva într-a lui. Cotea întruna, când la dreapta, când la stânga, urmând un drum nou – un drum pe care nu mai mersese niciodată.

După trei sau patru minute, deschise ochii. În fața lui se afla coridorul pe care îl căutase – cel cu podeaua pietruită – iar la capătul coridorului se vedea silueta înaltă și umbrită a ușii bibliotecii.

— Aha, acum o să vedem noi ce face! strigă el. Lucas, să ai pregătite lanțurile și lacătele de plumb. Nu există material mai bun împotriva magiei decât plumbul. Îi vom lega mâinile și asta îl va întârzia puțin. Domnule Lascelles, cât de repede credeți că putem trimite o scrisoare către unul dintre miniștri?

Ușor surprins că nu-i răspunde nimeni, Mr Norrell se întoarse.

Era complet singur.

De undeva, de la mică distanță, îl auzi pe Lascelles spunând ceva; vocea lui rece și tărăgănată era inconfundabilă. Auzi apoi răspunsul unuia dintre servitori, apoi glasul lui Lucas. Însă glasurile își pierdură treptat din intensitate. Foșnetul făcut de servitorii ce alergau dintr-o cameră în alta dispăru. Se lăsă tăcerea.

De două ori lady Pole

Jumătatea lunii februarie 1817

— Ei, poftim! spuse Lascelles. La asta chiar că nu mă așteptam.

Se afla, împreună cu servitorii, lângă peretele de nord al sufrageriei – peretele prin care tocmai trecuse Mr Norrell, cum nu se poate mai liniștit.

Lascelles puse mâna pe perete; era perfect solid. Îl apăsă cu putere; nici nu se clinti.

— Credeți că a făcut asta intenționat? întrebă unul dintre servitori.

— Cred că nu mai contează acum ce intenție a avut, zise Lucas. Fapt e că s-a dus la domnul Strange.

— Am putea la fel de bine să spunem că s-a dus la dracu'! adăugă Lascelles.

— Și acum ce are să se întâmple? întrebă un alt servitor.

Nimeni nu-i răspunse. În mințile tuturor celor de față se zugrăveau imagini ale unor bătălii magice: Mr Norrell aruncând ghiulele magice către Strange; Strange invocând diavoli care să-l ducă departe pe Mr Norrell. Ascultară atenți, dar nu se auzeau zgomote ale vreunei lupte.

Din cealaltă încăpere se auzi un strigăt. Unul dintre servitori deschisese ușa camerei de zi și găsisse în partea cealaltă salonașul pentru micul dejun. Dincolo de acesta se aflau camera lui Mr Norrell, apoi garderoba. Vechea ordine a camerelor fusese restabilită; labirintul nu mai exista.

Cu toții se simțiră ușurați în urma acestei descoperiri. Servitorii îl părăsiră de îndată pe Lascelles și coborâră la bucătărie, refugiul firesc al tagmei lor. Lascelles – în chip la fel de firesc – rămase singur în camera lui Mr Norrell. Se gândea să stea acolo până la întoarcerea lui Mr Norrell. Sau, dacă Mr Norrell nu se mai întorcea, să-l aștepte acolo pe Strange și să-l împuște. „La urma urmei, se gândi el, ce poate face un magician împotriva unui glonț de plumb? Între momentul în care voi apăsa pe trăgaci și cel în care inima i se va face fărâme, mă îndoiesc că va avea timp pentru magie!”

Dar gândurile acestea nu îl linișteau prea mult. Casa era prea tăcută, penumbra era prea încărcată de magie. Era prea conștient de faptul că toți servitorii se adunaseră în același loc, că cei doi magicieni făceau cine-știe-ce în altă parte, iar el rămăsese singur altundeva. În colțul încăperii se afla un orologiu înalt și vechi, ultima rămășiță a casei din York în care copilărise Mr Norrell. Ca și toate celelalte ceasuri din casă, și acesta își întorsese limbile ca să arate miezul nopții la sosirea lui Strange. Dar nu făcuse asta de bunăvoie; protesta extrem de volubil împotriva acestei întâmplări neașteptate. Ticăia acum complet aiurea; părea beat – sau chiar cuprins de febră – iar din când în când scotea un sunet ce semăna izbitor cu respirația adâncă a unui om; și, ori de câte ori auzea sunetul acesta, Lascelles avea impresia că Strange intrase în cameră și vrea să spună ceva.

În cele din urmă, se ridică și se duse la bucătărie, după servitori.

Bucătăria de la Hurlfrew Abbey semăna foarte bine cu beciul boltit al unei biserici spațioase – plină de unghiuri și colțuri tăiate în stil clasic și cufundată într-o penumbră la fel de clasică. În centrul acestei încăperi imense se afla o cantitate impresionantă de lumânări de seu, iar în jurul acestora se strânseseră toți servitorii pe care-i văzuse vreodată Lascelles la Hurlfrew și mulți alții pe care nu-i văzuse niciodată. Se sprijini de o coloană aflată pe platforma de sus a unei scări.

Lucas îi aruncă o privire, apoi spuse:

— Tocmai discutam ce să facem, domnule. Vom pleca într-o jumătate de ceas. Nu putem să-l ajutăm cu nimic pe Mr Norrell rămânând aici, dar s-ar putea în schimb să ne facem nouă rău. Asta vrem noi să facem, domnule, dar, dacă aveți o altă părere, mi-ar face plăcere să o ascult.

— O altă părere! exclamă Lascelles. Părea de-a dreptul siderat, și nici măcar nu se prefăcea prea mult. E prima oară în viața mea când un valet îmi cere *păreră*. Mulțumesc, dar cred că prefer să nu iau parte la această manifestare de... Se gândi o clipă, alegând cu grijă cel mai jignitor cuvânt pe care-l cunoștea... *democrație*.

— Cum doriți, domnule, zise Lucas neutru.

— În Anglia trebuie că s-a făcut deja ziuă, spuse una dintre slujnice, privind cu melancolie ferestrele aflate la înălțime.

— Și aici e tot Anglia, toanto! exclamă Lascelles.

— Nu, domnule. Vă cer iertare, zise Lucas, dar nu-i așa. În Anglia, legile firii încă funcționează. Davey, cât îți ia să scoți caii?

— Ah! strigă Lascelles. Dar știu că aveți curaj, nu glumă, să vă puneți la cale hoțiile de față cu mine! Cum? Credeți poate că nu voi spune nimănui ce faceți? Dimpotrivă, am să am grijă să vă văd pe toți atârând în ștreang!

Mai mulți servitori priviră temători pistoalele din mâinile lui Lascelles. Lucas, însă, nici nu-l băgă în seamă.

Servitorii stabiliră în curând ca aceia dintre ei care aveau rude sau prieteni în apropiere să meargă acolo. Ceilalți aveau să ia caii și să se îndrepte spre diversele ferme de pe proprietatea lui Mr Norrell.

— Vedeți, domnule, îi spuse Lucas lui Lascelles, nu fură nimeni nimic. Nu suntem hoți. Întreg avutul lui Mr Norrell va rămâne pe pământul domniei-sale – și vom avea grijă de cai la fel de bine ca aici, în grajd – dar ar fi o cruzime să lăsăm orice vietate în acest întuneric Fără Sfârșit.

Ceva mai târziu, servitorii plecară de la Hurtfew (nu se putea ști exact cât timp trecuse – ceasurile lor de buzunar, ca și orologiile din casă, arătau toate miezul nopții). Cu coșuri și valize pe umeri și cu ranițe în spinare, înaintau ducând caii de dârlogi. Pe lângă cai, aveau cu ei și doi măgari și un țap care locuise toată viața în grajd deoarece cailor le plăcea tovărășia lui. Lascelles îi urma de la distanță; nu voia să pară că face parte din această procesiune pestriță de oameni de cea mai joasă speță, dar nici nu voia să rămână singur în casă.

Când mai aveau zece metri până la râu, ieșiră din întuneric și intrară în lumina zorilor. Văzduhul se umplu dintr-odată de miresme – mirosul zăpezii, al pământului înghețat și al râului ce curgea în apropiere. Culorile și formele parcului păreau cumva simplificate, de parcă Anglia fusese reconstruită peste noapte. Pentru bieții servitori, care se îndoiseră întrucâtva că vor mai vedea vreodată lumina zilei, priveliștea era extrem de bine-venită.

Ceasurile lor începuseră din nou să meargă și, consultându-se cu toții, aflară că era ora opt fără un sfert.

Dar neliniștile nopții nu luaseră încă sfârșit. Râul era acum traversat de două poduri, acolo unde înainte nu fusese decât unul.

Lascelles se apropie grăbit.

— Ce-i asta? întrebă el, arătând către noul pod.

Un servitor bătrân – cu o barbă ce părea un norișor alb lipit de bărbia lui – spuse că era un pod al spiridușilor. Îl mai văzuse în tinerețe. Fusese construit cu mult timp în urmă, pe vremea când John Uskglass domnea încă

în ținutul Yorkshire. Podul rămăsese însă nefolosit, se stricase și pe vremea unchiului lui Mr Norrell fusese dărâmat.

— Și iată că acum a apărut din nou, zise Lucas cu un fior.

— Și de partea cealaltă ce e? întrebă Lascelles.

Bătrânul servitor spuse că odinioară drumul ducea la Northallerton, trecând prin multe locuri ciudate.

— Nu se întâlnește cu drumul pe care l-am văzut în apropiere de Casa Roșie? întrebă Lascelles.

Bătrânul servitor clătină din cap. Nu știa.

Lucas începu să dea semne de nerăbdare. Voia să plece de acolo.

— Drumurile spiridușilor nu sunt precum cele ale creștinilor, spuse el. De multe ori, acestea nu duc unde ar trebui. Dar ce contează asta? Niciunul dintre noi nu va face nici măcar un pas pe blestemăția aia de drum.

— Mulțumesc, spuse Lascelles, dar cred că asupra acestui punct vreau să mă hotărâsc singur. Ezită o clipă, apoi o porni către podul spiridușilor.

Câțiva servitori îi strigară să se întoarcă.

— Ah, lăsați-l să se ducă, strigă Lucas, apucând mai bine coșul în care își ducea pisica. Lăsați-l să se ducă la pieire dacă asta pofteste! Sunt sigur că nimeni nu merită asta mai abitir decât el. Îi aruncă lui Lascelles o ultimă privire încărcată de dezgust, apoi îi urmă pe ceilalți în parc.

În urma lor, Turnul cel Negru se înălța pe cerul gri al ținutului Yorkshire, fără să i se vadă capătul.

***

La treizeci de kilometri depărtare, Childermass tocmai trecea podețul pentru animale de povară ce ducea în satul Starecross. Traversă satul până la conac, unde descălecă.

— Hei! Hei! Bătu la ușă cu mânerul biciului. Mai strigă de câteva ori, apoi lovi cu piciorul în ușă.

Doi servitori își făcură apariția. Erau deja speriați din pricina strigătelor și a bocăniturilor, dar, când ridicară lumânarea și văzură că autorul lor era un individ cu o privire sălbatică, de asasin, cu o tăietură pe față și cu cămașa plină de sânge, nu se simțiră cu nimic mai liniștiți.

— Nu mai căscați gura la mine! le spuse Childermass. Chemați-vă stăpânul! Mă cunoaște!

Zece minute mai târziu, își făcu apariția și domnul Segundus, îmbrăcat într-un halat. Childermass, care aștepta nerăbdător chiar lângă ușă, văzu, pe măsură ce domnul Segundus se apropia de pe coridor, că acesta avea ochii

închiși și că servitorul îl ducea de mână. Oricine ar fi crezut, văzându-l, că orbise. Servitorul îl aduse până în fața lui Childermass și abia atunci domnul Segundus deschise ochii.

— Doamne sfinte, domnule Childermass! strigă el. Ce-ați pățit la față?

— Cineva a avut impresia că e o portocală. Și dumneavoastră, domnule? Ce-ați pățit? Sunteți bolnav?

— Nu, nu sunt bolnav, zise domnul Segundus, stânjenit. E din cauză că trăiesc constant în apropierea magiei acesteia atât de puternice. Nu mi-am dat seama cât de mult te poate vlăgui așa ceva. Asta, firește, dacă ești o persoană sensibilă, așa cum sunt eu. Din fericire, servitorii nu simt nimic.

Domnul Segundus părea afectat de o stranie lipsă de substanță. Părea doar o imagine pictată în văzduh. O boare abia simțită, venită printr-o crăpătură a ușii, îi răsuci șuvițele de păr, de parcă acestea nu aveau greutate deloc.

— Presupun că de asta ați venit, urmă el. Dar să-i spuneți lui Mr Norrell că n-am făcut decât să studiez cele întâmplate. Mărturisesc că mi-am notat câte ceva, dar zău că nu are de ce să se plângă.

— Ce magie? întrebă Childermass. Despre ce vorbiți? În orice caz, nu trebuie să vă mai faceți griji din pricina lui Mr Norrell. Are și el destule pe cap; de altfel, nici nu știe că sunt aici. Ce-ați făcut în ultima vreme, domnule Segundus?

— Am observat și am reținut – așa cum trebuie să facă orice magician. Apoi, aplecându-se în față, plin de nerăbdare: Și am ajuns la niște concluzii surprinzătoare cu privire la boala lui lady Pole!

— A, da?

— După părerea mea, nu e vorba de nebunie. E vorba de magie!

Domnul Segundus așteptă o reacție de uimire din partea lui Childermass. Văzând că acesta doar încuviințează tăcut, păru ușor dezamăgit.

— Am ceva care îi aparține înălțimii Sale, spuse Childermass. Un lucru pe care l-a pierdut de mult. Vă rog, deci, să fiți bun și să mă conduceți la ea.

— Ah, dar...

— Nu vreau să-i fac niciun rău, domnule Segundus. Dimpotrivă, cred că voi putea să-i fac un bine. Jur pe pasăre și carte. Pe pasăre și carte.¹⁸¹

---

¹⁸¹ Acesta e un vechi jurământ din nordul Angliei. Blazonul lui John Uskglass reprezenta un Corb-în-Zbor deasupra unui câmp alb (Argent, Raven Volant); cel al cancelarului său, William Lanchester, reprezenta același lucru, având în plus o carte deschisă (Argent, Raven Volant deasupra unei cărți deschise).

— Nu pot să vă duc la ea, zise domnul Segundus, ridicând apoi mâna să oprească protestele lui Childermass. Asta nu înseamnă că nu vreau să o fac. Pur și simplu *nu pot*. Ne va conduce Charles, încheie el, arătând spre servitorul de lângă el.

Era o atitudine destul de excentrică, dar Childermass nu avea chef de discuții. Domnul Segundus îl apucă de braț pe Charles și închise ochii.

În spatele holurilor de piatră și lemn de stejar din Starecross Hall apăru viziunea unei alte case. Childermass văzu coridoare înalte ce se întindeau la nesfârșit. Era ca și cum cineva pusese două folii într-un lampion magic în același timp, astfel că imaginile erau suprapuse. Impresia că merge cu rapiditate prin ambele case în același timp îi provocă lui Childermass o senzație asemănătoare cu răul de mare. Fu cuprins de o stare de confuzie și, dacă ar fi fost singur, în curând n-ar mai fi știut pe unde să o ia. Nu-și dădea seama dacă merge sau cade, dacă urcă o treaptă sau o scară fără sfârșit. Uneori i se părea că plutește peste hectare întregi de dale de piatră, deși în același timp aproape că nu se mișca deloc.

— Stați! Stați! strigă el, apoi se lăsă la pământ cu ochii închiși.

— Vă afectează tare de tot, zise domnul Segundus. Mai tare chiar decât pe mine. Închideți ochii și luați-mă de braț. Charles ne va conduce pe amândoi.

Merseră mai departe, cu ochii închiși. Ghidați de Charles, cotiră la dreapta, apoi urcară o scară. Ajunși la capătul ei, domnul Segundus purtă o scurtă conversație pe șoptite cu cineva. Charles îl trase pe Childermass înaintea. Acestuia din urmă i se păru că au intrat într-o încăpere. Mirosea a rufărie curată și a trandafiri uscați.

— Aceasta e persoana pe care dorești să o văd? spuse un glas de femeie; glasul avea ceva ciudat – ca și cum ar fi venit din două direcții deodată, ca și cum ar fi avut ecou. Dar îl cunosc! E servitorul magicianului! E...

— Sunt cel pe care l-a împușcat înălțimea Voastră, zise Childermass și deschise ochii.

Nu văzu o femeie, ci două – sau, mai bine zis, văzu o femeie dublată. Ambele aveau aceeași postură, ambele îl priveau. Ocupau același spațiu;

O bună parte din secolul al XIII-lea, John Uskglass s-a dedicat doar studiului și magiei, lăsând toate îndatoririle cârmuirii în seama lui Lanchester. Blazonul lui Lanchester era afișat din acest motiv în toate curțile superioare de judecată și era tipărit pe multe documente legale importante. Iată de ce oamenii căpătară obiceiul de a jura pe pasăre și carte, elementele acestui blazon.

privindu-le, pe Childermass îl cuprinse aceeași senzație de amețelă pe care o încercase la trecerea prin coridoarele casei.

Prima versiune a lui lady Pole se afla în casa din Yorkshire; purta o rochie de zi de culoarea fildeșului și îl privea cu calmă indiferență. Cealaltă versiune era mai neclară – mai fantomatică. Aceasta se afla în casa cea mohorâtă ca un labirint și purta o rochie de seară roșie ca sângele. În părul negru avea bijuterii sau stele și îl privea plină de furie și ură.

Domnul Segundus îl trase pe Childermass puțin mai la dreapta.

— Stați aici! zise el cu însuflețire. Acum închideți un ochi! Vedeți? Priviți cu atenție! Un trandafir roșu cu alb în locul gurii ei.

— Magia ne afectează în mod diferit, spuse Childermass. Văd și eu ceva foarte straniu, dar nu asta.

— E o mare îndrăzneală din partea dumneavoastră să veniți aici, îi spuseră ambele versiuni ale lui lady Pole lui Childermass, având în vedere cine sunteți și pe cine reprezentați.

— Nu am venit trimis de Mr Norrell. Ca să vă spun sincer, nu sunt foarte sigur nici eu pe cine reprezint. Probabil că pe Jonathan Strange. Cred că el mi-a trimis un mesaj – un mesaj despre înălțimea Voastră. Însă mesagerul a fost oprit înainte de a ajunge la mine, iar mesajul s-a pierdut. Știți cumva, înălțimea Voastră, ce ar fi vrut să-mi spună Jonathan Strange despre dumneavoastră?

— Da, spuseră ambele versiuni ale lui lady Pole.

— Vă rog, îmi spuneți și mie?

— Dacă vorbesc, spuseră ele, voi spune numai aiureli.

Childermass ridică din umeri.

— Am petrecut douăzeci de ani în compania magicienilor. Sunt învățat cu aiurelile. Vorbiți.

Atunci ea (sau ele) începură. Imediat, domnul Segundus scoase un carnețel din buzunarul halatului și începu să noteze grăbit. Dar, în ochii lui Childermass, cele două versiuni ale lui lady Pole nu mai spuneau același lucru. Lady Pole din Starecross Hall istorisea o poveste despre o fetiță ce locuia în apropiere de Carlisle¹⁸², dar femeia în rochia roșie ca sângele părea

---

¹⁸² Într-o dimineață de toamnă, fetița din Cumbria a ieșit în grădina bunicii ei. Într-un colț părăsit a găsit o casă mare cam cât un știubei, construită din pânze de păianjen întărite și albite cu chiciură. În interiorul casei dantelate se afla o ființă minusculă ce uneori părea extrem de bătrână, alteori nu mai în vârstă decât fetița însăși. Creatura aceasta îi spuse fetiței din Cumbria că era păzitoarea păsărilor cântătoare și că de veacuri întregi avea grijă de

că spune cu totul altceva. Aceasta avea o expresie sălbatică pe chip și își sublinia vorbele cu gesturi înflăcărâte – dar Childermass nu reuși să înțeleagă ce spunea; povestea bizară a fetei din Cumbria acoperea orice altceva.

— Ei! Ați văzut? exclamă domnul Segundus, terminând de notat. De asta o cred cu toții nebună – din cauza poveștilor acestora ciudate. Dar eu am făcut o listă cu tot ce mi-a spus și am început să găsesc corespondențe între aceste istorii și folclorul străvechi al spiridușilor. Sunt sigur că, dacă am face niște cercetări, am descoperi că există un anumit neam de spiriduși care au legături strânse cu păsările cântătoare. Poate că nu tocmai păzitori de păsări cântătoare – aceasta pare, într-adevăr, o ocupație prea liniștită pentru o rasă atât de flușturistică – dar poate că foloseau un anume fel de magie legată de păsările cântătoare. Și poate că uneia dintre femeile-spiriduși i-a venit cheful să-i spună acestei fetei necoapte că ar fi păzitoarea păsărilor cântătoare.

— Poate, spuse Childermass, nu foarte interesat. În orice caz, nu asta a vrut să ne spună lady Pole. Mi-am adus aminte care e semnificația magică a trandafirilor. Aceste flori simbolizează tăcerea. De asta vedeți dumneavoastră un trandafir alb cu roșu la gura ei – e o vrajă de înăbușire a vorbelor.

— O vrajă de înăbușire! spuse domnul Segundus uimit. Da, da! Acum înțeleg! Am citit despre astfel de lucruri. Și cum să rupem vraja?

Din buzunarul hainei, Childermass scoase o cutiuță de culoarea melancoliei.

— Înălțime, spuse el, dați-mi mâna stângă.

Femeia puse mâna ei mică și albă în palma cafenie și brăzdată de linii a lui Childermass. Acesta deschise cutia, scoase degetul și îl puse la locul lui.

Nu se întâmplă nimic.

— Trebuie să-l găsim pe domnul Strange, spuse domnul Segundus. Sau pe Mr Norrell. Poate că ei vor reuși să-l pună la loc!

---

sturzii cântători, mierlele și sturzii de vâsc din regiunea aceea a Cumbriei. Toată iarna, fetița din Cumbria și păzitoarea păsărilor cântătoare s-au jucat împreună, iar faptul că erau atât de diferite ca mărime nu le-a împiedicat să se împrietenească la toartă. De fapt, păzitoarea păsărilor cântătoare elimina de obicei acest obstacol făcându-se la fel de mare ca fetița din Cumbria - iar altelei se făceau amândouă mici cât păsările sau cât albinele, sau cât fulgii de zăpadă. Păzitoarea păsărilor cântătoare i-a prezentat fetei din Cumbria multe personaje stranii și interesante, dintre care unele locuiau în case și mai excentrice și mai încântătoare decât cea a păzitoarei.

— Nu, spuse Childermass. Nu e nevoie. Nu acum. Și dumneavoastră, și eu suntem magicieni, domnule Segundus. Iar Anglia e plină de magie. Câți ani de zile am studiat amândoi? Trebuie să găsim ceva potrivit. Ce ziceți de vraja de restaurare și rectificare a lui Pale?

— Știu formula magică a vrăjii, spuse domnul Segundus. Dar eu n-am fost niciodată un magician *practicant*.

— Și nici nu veți fi vreodată, dacă nu încercați. Faceți vraja, domnule Segundus.

Așa că domnul Segundus făcu vraja.¹⁸³

Degetul se lipi de mână, întregind-o. În aceeași clipă, imaginea coridoarelor sumbre și fără sfârșit din jurul lor dispăru; cele două femei pe care le vedea Childermass deveniră una singură.

Lady Pole se ridică încet de pe scaun. Privirea îi alerga în toate părțile, de parcă atunci vedea lumea pentru prima oară. Toți cei din odaie își dădură seama că era schimbată. Trăsăturile chipului ei erau însuflețite și pline de mânie. În ochi avea o lumină nouă și aprigă. Ridică brațele, cu pumnii strânși, părând că vrea să izbească pe cineva în cap.

— Am fost *vrăjită!* izbucni ea. Am fost dată plocon de dragul carierei unui om fără suflet!

— Doamne sfinte! strigă domnul Segundus. Dragă lady Pole...

— Liniștiți-vă, domnule Segundus! spuse Childermass. Nu avem timp de banalități acum. Lăsați-o să vorbească!

— Am fost moartă pe dinăuntru și aproape moartă pe dinafară! Ochii i se umplură de lacrimi și se lovi cu pumnii în piept. Și nu numai eu! Sunt alții care suferă și acum! Doamna Strange și servitorul soțului meu, Stephen Black!

Le povesti apoi despre balurile reci și fantomatice pe care trebuise să le îndure, despre procesiunile mohorâte la care fusese nevoită să ia parte și despre ciudatul handicap de care suferiseră și ea, și Stephen Black, ce nu îi lăsa să povestească nimănui cele îndurate.

---

¹⁸³ Ca pentru majoritatea vrăjilor lui Martin Pale, și pentru restaurare și rectificare e nevoie de o unealtă sau o cheie confecționată special pentru asta. În acest caz, cheia e un mic obiect în formă de cruce, făcut din două bucăți subțiri de metal. Cele patru brațe ale crucii reprezintă starea trecută și starea viitoare, desăvârșirea (sau starea de sănătate) și nedesăvârșirea (sau starea de boală). După cum a relatat chiar el mai târziu în *Magicianul modern*, domnul Segundus a folosit o lingură și un ac de năvădit luat din trusa lui lady Pole, pe care camerista lui lady Pole le-a legat cu o panglică.

Pe domnul Segundus și pe servitori îi cuprinse o groază crescândă la auzul acestor orori; Childermass însă asculta impasibil.

— Trebuie să le scriem redactorilor de ziare! strigă lady Pole. Sunt hotărâtă să-l dau în vileag!

— Pe cine să dați în vileag? întrebă domnul Segundus.

— Pe magicieni, firește! Pe Strange și pe Norrell!

— Pe domnul Strange? se bâlbâi domnul Segundus. Nu, nu, vă înșelați! Dragă lady Pole, gândiți-vă puțin ce spuneți. De Mr Norrell nu zic nimic - ceea ce v-a făcut el este de-a dreptul monstruos! Dar domnul Strange n-a făcut nimic rău - nu în mod conștient, în orice caz. Nu credeți că e mai degrabă o victimă decât un călău?

— Ah! strigă lady Pole. Din contră! Eu cred că el e de departe cel mai rău. Prin neglijență și prin magia lui rece, masculină, a trădat-o pe cea mai bună dintre femei, pe cea mai desăvârșită dintre soții!

Childermass se ridică.

— Unde mergeți? întrebă domnul Segundus.

— Să-i găsesc pe Strange și pe Norrell, spuse Childermass.

— De ce? strigă lady Pole, îndreptându-și mânia către el. Ca să-i preveniți? Ca să fie pregătiți să se apere de răzbunarea unei femei? Ah, cum se mai protejează bărbații între ei!

— Nu, mă duc să le ofer ajutorul meu ca să-i eliberăm pe doamna Strange și pe Stephen Black.

***

Lascelles mergea înainte. Cărarea intră într-o pădure. La marginea pădurii se afla statuia femeii care ținea în mâini ochiul și inima smulse - exact cum povestise Childermass. Din arbuștii țepoși atârnavu cadavre în diverse stadii de descompunere. Pământul era acoperit cu zăpadă și nu se auzea niciun sunet.

După o vreme ajunse la turn. Și-l închipuise ca pe un loc straniu, ca de pe alt tărâm. „Dar iată că de fapt e foarte comun, își spuse el. Seamănă cu castelele de la granița cu Scoția.”

Sus, în turn, se afla o singură fereastră luminată de o lumânare, umbrită de cineva care privea afară. Lascelles mai observă ceva, un lucru pe care Childermass fie nu-l văzuse, fie nu se gândise să-l povestească: copacii erau plini de niște creaturi ce semănau cu șerpii, cu trupuri grele și arcuite. Una dintre aceste creaturi era pe cale să înghită cu totul un cadavru proaspăt și cărnos.

Între șirul de copaci și pârâu se afla tânărul cel palid. Avea ochii goi și fruntea umezită ca de rouă. Lui Lascelles i se păru că uniforma pe care o purta era cea a Regimentului 11 de dragoni ușori.

Lascelles îi spuse:

— Un individ din țara mea a venit aici acum câteva zile. A vorbit cu dumneata, iar dumneata l-ai provocat la luptă, dar el a fugit. Un individ slut, cu pielea măslinie, cu apucături vrednice de dispreț și de origine umilă.

Tânărul cel palid nu dădu niciun semn că l-ar fi recunoscut pe Childermass din această descriere. Cu un glas inert, începu să vorbească:

— Sunt apărătorul Castelului Ochiului și Inimii Smulse. Îi provoc la luptă pe cei care...

— Da, da! strigă Lascelles nerăbdător. Nu mă interesează asta. Am venit aici ca să lupt. Ca să șterg pata pe care lașitatea aceluia individ a pus-o pe obrazul Angliei.

Silueta de la fereastră se aplecă în afară, cuprinsă de nerăbdare.

Tânărul cel palid nu spuse nimic.

Lascelles scoase un icnet exasperat.

— Prea bine atunci! N-ai decât să crezi că vreau să-i fac femeii aceleia toate relele din lume. Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie. Pistoale?

Tânărul cel palid ridică din umeri.

Cum nu aveau martori, Lascelles îi spuse tânărului că vor sta la douăzeci de pași unul de altul, apoi măsură chiar el distanța.

Cei doi își ocupaseră pozițiile și se pregăteau să tragă când Lascelles își aduse aminte de ceva.

— Stai! strigă el. Cum te cheamă?

Tânărul cel palid îl privi nepăsător.

— Nu mai țin minte, spuse el.

Traseră amândoi în același timp. Lascelles avu impresia că, în ultima clipă, tânărul își întorsese țeava pistolului și trăsese în gol intenționat. Lui Lascelles însă nu-i păsa: dacă tânărul era laș, cu atât mai rău pentru el. Glonțul lui zbură cu o precizie încântătoare și străpunse pieptul tânărului. Îl privi cum moare cu aceeași senzație puternică de interes și mulțumire pe care o încercase la moartea lui Drawlight.

Atârnă leșul de cel mai apropiat arbust. Apoi se distră o vreme trăgând în cadavrele putrezite și în șerpi. La mai puțin de un ceas după ce începuse această plăcută activitate, auzi tropot de copite pe cărarea din pădure. Din

direcția opusă celei din care venise el, dinspre Faerie mai degrabă decât dinspre Anglia, se apropia o siluetă întunecată pe un cal negru.

Lascelles se întoarse.

— Sunt apărătorul Castelului Ochiului și Inimii Smulse, începu el...

Cenușa, perlele, cuvertura și sărutul

Jumătatea lunii februarie 1817

Pe când Lucas și ceilalți plecau de la Hurtfew Abbey, Stephen era în camera lui de la mansarda locuinței de pe strada Harley și se îmbrăca. Londra nu duce lipsă de excentricități, dar dintre toate locurile uimitoare aflate în oraș la vremea aceea, cel mai grozav era fără îndoială dormitorul lui Stephen. Era plin de obiecte prețioase, rare sau minunate. Dacă membrii cabinetului sau domnii de la conducerea Băncii Angliei ar fi reușit cumva să pună mâna pe obiectele de acolo, toate grijile lor ar fi luat sfârșit. Cu ce era acolo ar fi putut să plătească toate datoriile Angliei și să reconstruiască Londra din temelii. Grație gentilomului cu părul ca puful, Stephen avea bijuterii ale coroanei din regate neștiute de nimeni și robe brodate ce le aparținuseră odinioară papilor coptți. În ghivecele de pe pervaz nu avea flori, ci crucifixuri din rubine și perle, bijuterii lucrate manual și însemnele unor ordine militare de mult desființate. În micul lui dulap se aflau o bucată din tavanul Capelei Sixtine și femurul unui sfânt basc. Casca Sfântului Cristofor era agățată după ușă, iar cea mai mare parte a podelei era ocupată de o statuie din marmură a lui Lorenzo de Medici de Michelangelo (care, până de curând, se aflase la Florența, pe mormântul marelui om).

Stephen tocmai se bărbierea, uitându-se într-o oglinjoară așezată în echilibru pe genunchiul lui Lorenzo de Medici, când gentilomul își făcu apariția lângă el.

— Magicianul s-a întors în Anglia! strigă el. L-am văzut aseară pe Drumurile Regelui, învăluit în întuneric ca într-o mantie mistică! Ce vrea? Ce pune la cale? Ah! Mi-a sunat ceasul, Stephen! Simt asta! Are să-mi facă mult rău!

Pe Stephen îl trecu un fior. Gentilomul era întotdeauna cel mai primejdios atunci când se afla în starea aceasta de agitație și alarmă.

— Trebuie să-l omorâm! zise gentilomul.

— Să-l omorâm? O, nu, domnule!

— De ce nu? Am putea să scăpăm de el definitiv! Aș putea să-i leg mâinile, ochii și limba cu ajutorul magiei, iar tu l-ai înjunghia în inimă!

Mintea lui Stephen lucra cu repeziciune.

— Dar poate că întoarcerea lui în Anglia nu are nici o legătură cu dumneavoastră, domnule, încercă el. Gândiți-vă numai câți dușmani are în Anglia – mă refer la dușmanii din rasa omenească. Poate că a venit să-l înfrunte pe unul dintre aceștia.

Gentilomul nu părea convins. Îi era de regulă greu să urmărească orice raționament care nu se referea la el.

— Nu mi se pare foarte probabil să fie așa, zise el.

— O, ba da! zise Stephen, căpătând din ce în ce mai multă încredere. S-au scris niște lucruri îngrozitoare despre el în ziare și în revistele de magie. Se zvonește chiar că și-ar fi omorât soția. Mulți cred asta. Dacă lucrurile ar sta altfel, probabil că ar fi fost de mult arestat. În plus, toată lumea știe că celălalt magician e autorul tuturor acestor minciuni și zvonuri. Probabil că Strange a venit să se răzbune pe maestrul lui.

Gentilomul îl privi fix pe Stephen preț de o clipă sau două, apoi începu să râdă; era acum la fel de voios pe cât fusese adineauri de încrâncenat.

— N-avem de ce să ne temem, Stephen! strigă el încântat. Magicienii s-au certat și se urăsc! Și totuși, nu reprezintă nimic unul fără celălalt. Cât mă bucur! Ce fericit sunt că te am pe tine drept sfătuitoare! Și iată că tocmai azi vreau să-ți fac un dar minunat – ceva ce îți dorești de mult!

— Într-adevăr, domnule? spuse Stephen, oftând. Ce încântare!

— Și totuși, ar trebui să omorâm pe cineva, zise gentilomul, revenind imediat la subiectul anterior. M-am supărat grozav în dimineața asta, așa că cineva trebuie să moară. Ce zici de magicianul cel bătrân? Ah, dar stai! Astfel i-aș face un serviciu celui tânăr și nu vreau asta! Ce zici de soțul lui lady Pole? E înalt și arogant și te tratează ca pe un servitor!

— Dar chiar *sunt* un servitor, domnule.

— Sau regele Angliei! Da, acesta e un plan excelent! Hai să mergem chiar acum la regele Angliei, iar tu o să-l omori și o să fii înscăunat rege în locul lui! Mai ai globul, coroana și sceptra pe care ți le-am dat?

— Dar legile Marii Britanii nu îngăduie... începu Stephen.

— Legile Marii Britanii! Poloboc, cioc-poc! Ce aiureli! Credeam că ai înțeles deja că legile Marii Britanii nu sunt decât însemne trecătoare ale dorințelor și viselor deșarte ale omenirii! Potrivit legilor străvechi pe care le respectă rasa mea, un rege e urmat la tron cel mai adesea de cel care l-a ucis.

— Dar, domnule! Aduceți-vă aminte cât de mult v-a plăcut bătrânul domn atunci când l-ați cunoscut!

— Hmm, e adevărat. Dar pentru un motiv atât de important sunt gata să las la o parte sentimentele mele. Partea mai dificilă e că avem prea mulți dușmani, Stephen! Sunt prea mulți oameni negri la suflet în Anglia! Știu! Le voi cere unor aliați ai mei să ne spună care e cel mai mare dușman al nostru. Trebuie să fim șireți. Trebuie să formulăm întrebarea cu mare precizie.¹⁸⁴ Le voi cere Vântului de Miazănoapte și Zorilor să ne ducă imediat lângă acea persoană din Anglia a cărei existență reprezintă cea mai mare amenințare pentru mine! Apoi, oricine ar fi aceasta, îl vom omorî. Vezi, Stephen, că vorbesc despre o amenințare la adresa mea, dar consider că destinele noastre sunt atât de legate unul de altul că aproape nu mai e nici o diferență între noi. Cel care reprezintă o primejdie pentru mine e o primejdie și pentru tine! Acum ia-ți coroana, globul și sceptrul și ia-ți adio de la locurile sclaviei tale! Poate că n-ai să le mai vezi niciodată!

— Dar... începu Stephen.

Era însă prea târziu. Gentilomul își flutură brațele lui lungi și albe.

Stephen se aștepta să ajungă în fața unuia din cei doi magicieni – poate chiar în fața amândurora. Însă se trezi, împreună cu gentilomul, pe un câmp vast și pustiu, acoperit cu zăpadă. Ninge. Într-o parte, pământul se ridică și se unea cu văzduhul încărcat, de culoarea ardeziei; în partea cealaltă se vedeau contururile încețoșate și îndepărtate ale dealurilor înzăpezite. Pe tot câmpul acela pustiu se afla un singur copac – un păducel cu trunchiul răsucit, nu departe de ei. Lui Stephen i se păru că peisajul aduce cu cel din apropierea azilului Starecross Hall.

— Ce ciudat! zise gentilomul. Nu văd pe nimeni aici; tu?

— Nu, domnule. Nu văd pe nimeni, zise Stephen ușurat. Să ne întoarcem la Londra.

— Dar nu înțeleg... Ah, dar stai! Vine cineva!

Cam la cinci sute de metri se întrezărea un soi de drumeag sau cărare, pe care înainta o căruță trasă de un cal. Când căruța ajunsese în dreptul păducelului, se opri și cineva se dădu jos. Individul începu să înainteze greoi peste câmp, în direcția lor.

---

¹⁸⁴ În povești e foarte ușor să întrebi: „Cine e cea mai frumoasă din țară?” Dar în realitate nici o vrajă, fie ea a spiridușilor sau a oamenilor, nu poate răspunde la o întrebare atât de vagă.

— Excelent! strigă gentilomul. În curând îl vom vedea pe cel mai rău și mai puternic dușman al nostru! Pune-ți coroana pe cap, Stephen! Să tremure în fața puterii și a măreției noastre! Excelent! Ridică sceptrul! Așa, așa! Ține în față globul! Cât ești de frumos! Ce înfățișare regală! Și acum, Stephen, cum mai durează puțin până când individul va ajunge aici... Gentilomul privi silueta îndepărtată ce se chinuia să înainteze pe câmpul înzăpezit... Vreau să-ți mai spun ceva. În ce dată suntem azi?

— În 15 februarie, domnule. E ziua Sfântului Anton.

— Ha! Ce sfânt plicticos! Ei bine, pe viitor englezii vor avea ceva mai bun de sărbătorit pe 15 februarie decât amintirea unui sfânt care apără oamenii de ploaie și le găsește degetarele pierdute!¹⁸⁵

— Chiar așa, domnule? Și ce anume vor avea de serbat?

— Botezul lui Stephen Black!

— Cum ați spus, domnule?

— Ți-am spus, Stephen, că îți voi găsi adevăratul nume!

— Cum! Mama chiar mi-a dat un nume, domnule?

— Da, chiar așa! Este exact așa cum crezusem – ceea ce nu e deloc surprinzător, având în vedere că nu mă înșel aproape niciodată când vine vorba de astfel de lucruri. Mama ta ți-a dat un nume în limba ei. Un nume pe care îl auzise adesea pomenit de ai ei pe când era doar o copilă. Ți-a dat un nume, dar nu l-a dezvăluit nimănui. Nici măcar ție nu ți l-a șoptit la ureche. N-a avut timp să facă asta, căci Moartea a răpit-o pe neașteptate.

În mintea lui Stephen apăru o imagine – cala întunecoasă și încinsă a navei – mama lui, sfârșită de durerile facerii, înconjurată de străini – el însuși, un prunc abia născut. Oare vorbea măcar limba celor de la bord? Stephen nu avea de unde să știe. Cât de singură trebuie să se fi simțit! Ar fi dat aproape orice în clipa aceea să poată întindă mâna și să o mângâie, dar îl despărteau de ea toți anii vieții lui. Simți cum dușmănia pe care o simțea față de englezi se adâncește. Trecuseră doar câteva minute de când se străduise să-l convingă pe gentilom să nu-l omoare pe Strange, dar la urma urmei de ce i-ar fi păsat de soarta unui englez? De ce să-i pese de soarta întregii acelei nații reci și superficiale?

---

¹⁸⁵ Sfântul Anton de Padova. Printre minunile înfăptuite de el se numără și faptul că a apărut de ploaie mulțimile în fața cărora predica, precum și pe niște servitoare cu care se împrietenise. De asemenea, acest sfânt îi ajută pe oameni să găsească ceea ce au pierdut.

Cu un oftat, își alungă aceste gânduri din minte și descoperi că gentilomul nu se oprise din vorbit.

— ... E o poveste din care reies cât se poate de limpede toate acele calități pentru care sunt renumit: sacrificiul de sine, prietenia plină de devotament, noblețea, perspicacitatea, ingeniozitatea și curajul.

— Poftim, domnule?

— Povestea găsirii numelui tău, Stephen, pe care ți-o voi spune acum! Află, deci, că mama ta a murit în cala unei nave pe nume *Penlaw*¹⁸⁶, ce naviga din Jamaica spre Liverpool. Iar după aceea, adăugă el pe un ton nepăsător, marinarii englezi au dezbrăcat-o și i-au aruncat trupul în mare.

— Ah! suspină Stephen.

— Acum, după cum îți imaginezi probabil, situația aceasta a făcut recuperarea numelui tău extrem de dificilă. După treizeci sau patruzeci de ani, tot ce mai rămăsese din mama ta erau patru lucruri: țipetele pe care le-a scos în timpul nașterii, ce pătrunseseră în scândurile corăbiei; oasele ei, căci carnea și părțile moi fuseseră de mult devorate de pești...

— Ah! exclamă iar Stephen.

— ... Rochia ei din bumbac trandafiriu, ce fusese luată de un marinar; și un sărut pe care i-l furase căpitanul navei cu două zile mai devreme. Așa... zise gentilomul (care, era evident, se simțea nemaipomenit de bine), vei vedea acum de câtă inteligență și finețe am dat dovadă în eforturile mele de a căuta prin toată lumea după aceste patru rămășițe ale mamei tale, până când am reușit să le găsesc pe toate și astfel să ghicesc numele tău minunat! Vasul *Penlaw* a *ajuns* în cele din urmă la Liverpool, unde ticălosul de tată al ticălosului de soț al lui lady Pole a debarcat împreună cu servitorul lui – care te-a dus în brațe pe tine, pruncul nou-născut. La următoarea călătorie a vasului *Penlaw*, *cu destinația* Leith, în Scoția, vasul a fost lovit de o furtună și a naufragiat. Mai multe traverse și fragmente ale calei au fost aruncate pe malul stâncos, inclusiv scândurile în care se impregnaseră strigătele mamei tale. Pe acestea le-a găsit un sărac și le-a luat acasă să-și facă din ele un acoperiș și pereți pentru casă. Nu mi-a fost deloc greu să găsesc casa. Se afla pe un promontoriu bătut de vânturi, cu fața la marea agitată. Înăuntrul, mai multe generații din familia săracului trăiau într-o mizerie de nedescris.

---

¹⁸⁶ Penlaw este numele așezării din Northumbria unde John Uskglass și armata lui de spiriduși și-au făcut prima oară apariția pe teritoriul Angliei.

Trebuie să-ți spun, Stephen, că lemnul are o fire mândră și încăpățânată; nu îi place să dezvăluie ceea ce știe – nici măcar celor ce-i sunt prieteni. E mult mai ușor să ai de-a face cu cenușa decât cu lemnul ca atare. Așa că am ars din temelii casa săracului, am pus cenușa într-o sticlă și mi-am văzut de drum.

— Ați ars-o! Doamnă, sper că n-a fost nimeni rănit!

— Ei, au fost și ceva răniți. Bărbații mai tineri și în putere au reușit să fugă la timp din flăcări, dar membrii mai în vârstă și mai neputincioși ai familiei, precum și femeile și copiii, au pierit în incendiu.

— Vai!

— Mai departe am căutat să văd ce s-a întâmplat cu oasele mamei tale. Mi se pare că ți-am spus deja că trupul ei a fost aruncat în ocean, unde, din cauza mișcării apei și a intervenției inoportune a peștilor, trupul a ajuns oase, oasele au ajuns pulbere, iar pulberea a fost transformată în curând de o colonie de stridii în câțiva pumni de perle dintre cele mai frumoase. Cu timpul, perlele au fost recoltate și vândute unui bijutier din Paris, care a făcut din ele un colier cu cinci șiraguri perfecte. A vândut apoi colierul unei frumoase contese franceze. Peste câțiva ani, contesa a fost ghilotinată, iar bijuteriile, rochiile și celelalte obiecte ale ei au ajuns în proprietatea unuia dintre capii revoluției. Acest ticălos a fost, până de curând, primarul unui orașel de pe Valea Loarei. Noaptea târziu, după ce toți servitorii mergeau la culcare, acesta, în dormitorul lui singuratic, își punea bijuteriile și rochiile contesei, precum și alte obiecte fine, și se plimba astfel îmbrăcat prin fața unei oglinzi imense. Așa l-am găsit într-o noapte – și pot să-ți spun că arăta extrem de ridicol. L-am sugrumat pe dată – folosind colierul de perle.

— Vai, spuse Stephen.

— Am luat perlele, am abandonat leșul ticălosului și mi-am văzut de drum. Am început apoi să caut frumoasa rochie trandafirie a mamei tale. Marinarul la care ajunsese a păstrat-o cam un an sau doi printre lucrurile sale, până când a ajuns din întâmplare într-un cătun rece și mizerabil de pe coasta de est a Americii, pe nume Piper's Grave. Aici a cunoscut o femeie înaltă și subțire și, vrând să o impresioneze, i-a dăruit rochia. Rochia nu i s-a potrivit femeii acesteia (căci mama ta, Stephen, avea un trup cu dulci și feminine rotunjimi), însă ei i-a plăcut culoarea, așa că a tăiat rochia în bucăți și a făcut din ea o cuvertură, folosind și alte bucăți de material ieftin. Restul poveștii acestei femei nu e deloc interesant – a avut mai mulți soți și i-a

îngropat pe toți; când am găsit-o eu, era deja bătrână și sfrijită. Am luat cuvertura de pe patul ei în timp ce dormea.

— N-ați omorât-o, nu-i așa, domnule?

— Nu, Stephen. De ce s-o omor? Sigur, era o noapte geroasă, cu omăt de un metru și bătea un crivăț cumplit de la nord. E posibil să fi murit de frig. Nu știu. Și așa am ajuns, în sfârșit, la sărut și la căpitanul care i l-a furat mamei tale.

— L-ați omorât, domnule?

— Nu, Stephen – deși aș fi făcut-o cu siguranță, ca să-l pedepsesc pentru insulta adusă dragii tale mame, însă fusese spânzurat în orașul Valetta cu douăzeci și nouă de ani înainte. Din fericire, sărutase multe alte tinere înainte de a muri, iar virtutea și tăria sărutului mamei tale le fuseseră transmise acestor femei. Așa că n-a trebuit decât să le găsesc și să iau de la ele ceea ce mai rămăsese din sărutul mamei tale.

— Și cum ați făcut asta, domnule? Întrebă Stephen, deși se temea că știe deja răspunsul.

— Ah! E destul de ușor de făcut, odată ce femeile sunt moarte.

— Atâția oameni uciși numai ca să-mi găsiți numele, oftă Stephen.

— Și aș fi ucis bucuros de două ori mai mulți – ba chiar de o sută – ba chiar de o mie de ori mai mulți, și chiar mai mulți decât atât! — atât de mare e dragostea pe care ți-o port, Stephen. Din cenușa țipetelor ei, din perlele oaselor ei, din cuvertura care fusese odinioară rochia ei și din esența magică a sărutului ei am reușit să aflu numele tău – pe care, ca prieten adevărat și nobil binefăcător al tău, ți-l voi... Ah, dar iată-l pe dușmanul nostru! După ce îl ucidem îți voi dărui numele. Ai grijă, Stephen! Probabil că va avea loc un soi de luptă magică. E posibil să fiu nevoit să iau diferite forme – de basilisc, de cap jupuit sau oase sângerânde, de ploaie de foc – și cine mai știe câte! Ar fi bine să te dai puțin mai încolo.

Necunoscutul se apropie. Era slab ca brânza de Brambury, cu o față urâtă, ca de pasăre de pradă. Haina și cămașa îi erau zdrențuite, iar ghețele îi erau rupte și pline de găuri.

— Ei, drăcie! spuse gentilomul după o clipă. Sunt cât se poate de uimit! L-ai mai văzut vreodată pe acest om, Stephen?

— Da, domnule. Mărturisesc că da. Acesta e omul despre care v-am povestit. Cel însemnat în chipul acela straniu, care mi-a recitat profeția. Se numește Vinculus.

— Bună ziua, rege! îi spuse Vinculus lui Stephen. Nu ți-am spus că ceasul era aproape? Și iată, acum a venit! Ploaia îți va face o ușă și vei trece prin ea!

Pietrele îți vor face un tron pe care te vei așeza! Îl privi pe Stephen cu o satisfacție misterioasă, de parcă globul, coroana și scepтрul ar fi fost meritul lui.

Stephen îi spuse gentilomului:

— Poate că nobilele Ființe la care ați apelat se înșală, domnule. Poate că ne-au adus în fața unei persoane greșite.

— Tot ce se poate, fu de acord gentilomul. Vagabondul ăsta nu e o amenințare pentru nimeni, cu atât mai puțin pentru mine. Dar, având în vedere faptul că Vântul de Miazănoapte și Zorile și-au dat osteneala de a ni-l indica, ar fi o mare lipsă de respect față de ei să nu-l omorâm.

În chip curios, Vinculus nu părea deloc speriat de această întorsătură a lucrurilor. Dimpotrivă, începu să râdă:

— N-ai decât să încerci, spiridușule! Vei descoperi că sunt foarte greu de omorât!

— Chiar așa? spuse gentilomul. Mie, drept să-ți spun, mi se pare că nimic n-ar fi mai ușor! Vezi tu, eu sunt obișnuit să omor tot felul de creaturi! Am ucis dragoni, am înecat armate și am convins cutremure și uragane să înghită orașe întregi! Tu ești doar un om, și ești singur – așa cum sunt toți oamenii. Eu sunt înconjurat de vechi prieteni și aliați. Tu ce ai, haimana, care să se ajute să lupți cu toate astea?

Vinculus își ridică bărbia murdară în direcția gentilomului, într-un gest de dispreț nemăsurat.

— O carte! spuse el.

Era o replică extrem de ciudată. Stephen nu putu să nu se gândească la faptul că, dacă Vinculus avea într-adevăr o carte, ar fi făcut mai bine să o vândă și să-și cumpere o haină mai bună.

Gentilomul întoarse brusc capul, privind fix silueta îndepărtată a dealurilor înzăpezite.

— Ah! exclamă el atât de violent de parcă îl lovise cineva. Ah! Mi-au furat-o! Hoții! Hoții! Hoții de englezi!

— Pe cine, domnule?

— Pe lady Pole! Cineva a rupt farmecul!

— Magia englezilor, spiridușule! strigă Vinculus. Magia englezilor se întoarce!

— Acum vezi cât sunt de aroganți, Stephen! strigă gentilomul, răsucindu-se pe călcâie și țintuindu-l pe Vinculus cu o privire încărcată de furie. Acum vezi ce inimi de piatră au dușmanii noștri! Stephen, fă-mi rost de o funie!

— Funie, domnule? Sunt sigur că nu se găsește funie nicăieri prin apropiere. Haideți mai bine să...

— N-ai funie, spiridușule! rânji Vinculus.

Dar în văzduh, chiar deasupra lor, se petrecea ceva. Linia de culoarea ardeziei a cerului și cea albă a zăpezii se împleteau într-un chip ciudat și șerpuiau către Stephen. Fără veste, se trezi că-i cade în mâini o bucată de funie.

— Așa! strigă gentilomul triumfător. Stephen, uite! Uite aici un copac! Un copac în tot pustiul acesta, exact când avem nevoie de el! Sigur, Anglia mi-a fost întotdeauna prietenă. M-a slujit întotdeauna cu credință. Aruncă funia peste o creangă și hai să-l spânzurăm pe derbedeu!

Stephen ezită, neștiind cum să împiedice această nouă nenorocire. Funia din mâna lui părea cuprinsă de nerăbdare; i se smulse din mână și se împărți singură în două lungimi egale. Una din părți înaintă șerpuind către Vinculus și îl încolăci strâns, iar cealaltă luă repede forma unui ștreang zdravăn și se atârână cuminte de o creangă.

Gentilomul era cuprins de voioșie; ideea spânzurătorii îi readusese buna dispoziție.

— Știi să dansezi, haimana? îl întrebă el pe Vinculus. Am să te învăț niște pași noi!

Totul începu să semene cu un coșmar. Evenimentele se desfășurau cu atâta rapiditate și atât de cursiv, încât Stephen nu apucă să intervină și nici nu găsi nimic potrivit de spus. Cât despre Vinculus, acesta se comportă foarte ciudat pe parcursul întregii execuții. Nu părea că înțelege ce i se întâmplă. Nu mai spuse nici o vorbă, dar scoase câteva exclamații de exasperare, de parcă era supus unor neplăceri care îl scoteau din sărite.

Aparent fără niciun efort, gentilomul îl apucă pe Vinculus și-l duse sub ștreang. Ștreangul alunecă în jurul gâtului său și-l ridică dintr-odată în aer; în aceeași clipă, cealaltă bucată de funie i se descolăci din jurul trupului și se așeză frumos pe pământ.

Vinculus dădu de câteva ori din picioare, fără să găsească niciun punct de sprijin; trupul începu să i se smucească și să se rotească. Degeaba se lăudase că e greu de ucis; gâtul i se frânse aproape imediat – trosnetul se auzi

limpede de jur împrejur, pe câmpul pustiu. Mai tresări o dată sau de două ori, apoi totul se sfârși.

Stephen, uitând că se hotărâse să-i urască pe toți englezii, își îngropă fața în palme și începu să plângă.

Gentilomul dansa și cânta încetișor, ca un copil peste măsură de bucuros; în cele din urmă, spuse pe un ton nepăsător:

— Ei, dar n-a fost deloc spectaculos! Nu s-a zbătut deloc. Mă întreb cine era.

— V-am spus, domnule, zise Stephen, ștergându-se la ochi. E cel care mi-a recitat profeția. Are pe trup niște semne ciudate. Ca un fel de scris.

Gentilomul îi scoase haina, cămașa și fularul.

— Da, ai dreptate! zise el ușor uimit. Zgârie cu unghia un mic cerc de pe umărul drept al lui Vinculus, să vadă dacă se șterge. Văzând că albăstreala nu se ia, își pierdu interesul.

— Așa! spuse el. Să mergem acum să facem o vrajă asupra lui lady Pole.

— O vrajă, domnule! spuse Stephen. De ce să facem asta?

— Ei! Ca să moară peste o lună sau două. Este – lăsând la o parte orice alte considerente – un lucru tradițional. Rar se întâmplă ca celor ieșiți de sub puterea farmecelor să li se îngăduie să mai trăiască mult după aceea – mai ales când e vorba de farmecele mele! Lady Pole nu e departe de aici, iar magicienii trebuie să înțeleagă că, dacă se pun cu noi, vor avea de suferit! Haide, Stephen!

Jonathan Strange și Mr Norrell

Jumătătea lunii februarie 1817

Mr Norrell se întoarse și privi în lungul coridorului ce lega odinioară biblioteca de restul casei. Dacă ar fi crezut cât de cât că îl va duce înapoi la Lascelles și la servitori, s-ar fi întors pe acolo. Dar era convins că magia lui Strange l-ar fi adus înapoi aici.

Auzi un sunet din interiorul bibliotecii și tresări, cuprins de groază. Așteptă o vreme, dar nu apăru nimeni. O clipă mai târziu, își dădu seama că știa acel sunet. Îl mai auzise de o mie de ori – era exclamația de exasperare a lui Strange când nu înțelegea un pasaj dintr-o carte. Era un sunet atât de familiar – și atât de strâns legat, în mintea lui Mr Norrell, de perioada cea mai fericită a vieții lui – încât îi insuflă acestuia curajul să deschidă ușa și să intre.

Primul lucru care îl izbi fu cantitatea imensă de lumânări. Încăperea era luminată ca ziua. Strange nu se ostenise să caute sfeșnice; lipise pur și simplu lumânările de mese sau de rafturi. Pe unele le lipise chiar de teancuri de cărți. Biblioteca era în pericol iminent să ia foc. Erau cărți pretutindeni – împrăștiate pe mese, trântite pe podea. Multe dintre ele erau puse cu fața în jos pe podea, ca Strange să nu uite unde rămăsese.

Strange stătea în picioare în partea cealaltă a încăperii. Era mult mai slab decât și-l amintea Mr Norrell. Se bărbierise destul de neglijent, iar părul îi era în dezordine. Nu ridică ochii când Mr Norrell se apropie.

— Șapte persoane din Norwich în 1124, citi el din cartea pe care o ținea în mână. Patru din Aysgarth, Yorkshire, de Crăciun în 1151, douăzeci și trei din Exeter în 1201, una din Hathersage, Derbyshire în 1243 – cu toții fermecați și duși în Faerie. O problemă pe care n-a rezolvat-o niciodată.

Vorbise atât de calm, încât Mr Norrell – care se așteptase întrucâtva să fie întâmpinat cu un trăsnet magic – întoarse capul să vadă dacă mai era cineva de față.

— Poftim? întrebă el.

— John Uskglass, zise Strange, tot fără să se întoarcă. N-a reușit să-i împiedice pe spiridușii care răpeau creștini. De ce să-mi închipui că aș putea eu să fac un lucru de care nici el n-a fost în stare? Continuă să citească. Îmi place labirintul dumneavoastră, zise el pe un ton de conversație. L-ați folosit pe Hickman?

— Poftim? Nu. Pe de Chepe.

— De Chepe! Chiar așa? Pentru prima oară, Strange îl privi drept în față pe maestrul său. Am crezut întotdeauna că de Chepe a fost un învățat complet lipsit de importanță, fără nici o idee originală.

— N-a fost niciodată pe gustul celor cărora le place magia spectaculoasă, zise Mr Norrell agitat, neștiind cât avea să dureze accesul acesta de politețe al lui Strange. Îl interesau labirinturile, drumurile magice, vrăjile ce se pot realiza făcând anumiți pași și întoarceri – lucruri de felul acesta. Magia lui e descrisă pe larg în *Instrucțiunile* lui Belasis... Se opri o clipă, apoi urmă:... pe care nu le-ați văzut niciodată. Singurul exemplar se află aici. E pe al treilea raft de lângă fereastră. Arată cu degetul într-acolo, dar văzu imediat că raftul era gol. Sau poate că e pe podea, sugeră el. În teancul acela.

— O să caut îndată, îl asigură Strange.

— Și labirintul dumneavoastră e de-a dreptul remarcabil, zise Mr Norrell. Am pierdut jumătate de noapte încercând să ies din el.

— Ah, am procedat ca de obicei în astfel de împrejurări, zise Strange nepăsător. Am copiat vraja dumneavoastră și am rafinat-o puțin. Cât a trecut?

— Poftim?

— De când sunt în întuneric?

— De la începutul lui decembrie.

— Și acum în ce lună suntem?

— În februarie.

— Trei luni! exclamă Strange. Trei luni! Credeam că au trecut ani întregi!

Mr Norrell își imaginase de multe ori această conversație. De fiecare dată și-l închipuise pe Strange furios și dornic de răzbunare, iar pe el se vedea oferind argumente convingătoare cu care să se justifice. Și iată că acum, când în sfârșit se întâlniseră, Strange manifesta o nepăsare uluitoare. Durerea înăbușită pe care Mr Norrell o simțea de mult în sufletul lui mic și uscat se trezi la viață. Începu să-l zgârie cu gheare de oțel. Mâinile începură să-i tremure.

— V-am fost dușman! izbucni el. V-am distrus cartea – n-am lăsat decât un exemplar, al meu! V-am mânjit numele cu noroi și am complotat împotriva dumneavoastră! Lascelles și Drawlight au spus peste tot că v-ați ucis soția! Iar eu i-am lăsat să creadă asta!

— Da, spuse Strange.

— Am făcut niște lucruri îngrozitoare! De ce nu sunteți furios?

Strange păru să accepte că era o întrebare rezonabilă. Cumpăni o clipă, apoi spuse:

— Probabil din cauză că m-am întrupat în multe forme de când ne-am văzut ultima oară. Am fost arbore, și râu, și deal, și stâncă. Am vorbit cu stelele, cu pământul și cu vânturile. Nu poți să devii canalul prin care curge întreaga magie englezească și să rămâi apoi neschimbat. În mod normal aș fi fost furios, spuneți?

Mr Norrell încuviință tăcut.

Strange îi adresă atunci vechiul lui zâmbet ironic.

— Atunci liniștiți-vă! Probabil că voi fi furios din nou. Cu timpul.

— Și ați făcut toate astea numai ca să mă înfrângeți pe mine? întrebă Mr Norrell.

— Să vă înfrâng? zise Strange uluit. Nu! Am făcut toate astea ca să-mi salvez soția!

Urmară câteva clipe de tăcere, timp în care Mr Norrell nu reuși cu niciun chip să-l privească în ochi pe Strange.

— Ce doriți de la mine? întrebă el pe un ton scăzut.

— Ceea ce am dorit mereu – ajutor.

— Ca să rupeți vrăjile?

— Da.

Mr Norrell cumpăni o clipă.

— Momentul în care se împlinesc o sută de ani de la instaurarea vrăjii e adesea foarte propice, zise el. Există mai multe ritualuri și procedee...

— Mulțumesc, spuse Strange, pe un ton ce amintea puternic de sarcasmul lui de odinioară, dar cred că aș dori ceva mai rapid.

— Moartea celui care a făcut farmecul pune capăt tuturor legămintelor, dar...

— A, da! Așa el îl întrerupse Strange nerăbdător. Moartea celui care a făcut farmecul! M-am gândit adesea la asta în timp ce eram la Veneția. Având toată magia englezească la dispoziție, erau atâtea feluri în care aș fi putut să-lucid. Să-l arunc de la o înălțime amețitoare. Să-l fac scrum cu o

lovitură de fulger. Să înalț munți și să-l zdrobesc sub greutatea lor. Dacă ar fi fost în joc libertatea mea, aș fi încercat cu siguranță așa ceva. Dar nu era vorba de libertatea mea, ci de a Arabellei – iar dacă încercam și dădeam greș – dacă aș fi fost ucis – atunci soarta ei ar fi fost pe veci pecetluită. Așa că am început să caut altceva. Și m-am gândit că există un singur om în toată lumea – în toate lumile ce au existat vreodată – care ar ști cum să-l înfrângă pe dușmanul meu. Un om care ar putea să mă învețe ce să fac. Mi-am dat seama că a sosit timpul să stau de vorbă cu el.

Mr Norrell părea mai alarmat decât oricând.

— Ah! Dar trebuie să vă spun că eu nu mă mai consider superiorul dumneavoastră. E adevărat că am citit mult mai mult decât dumneavoastră, și sunt gata să vă ajut cum pot, dar nu pot să vă garantez în niciun fel că așa avea mai mulți sorți de izbândă decât dumneavoastră.

Strange se încruntă.

— Poftim? Ce tot spuneți acolo? Nu mă refer la dumneavoastră! Mă refer la John Uskglass. Vreau să mă ajutați să-l chemăm pe John Uskglass.

Mr Norrell respiră adânc. Aerul din jurul lor păru să vibreze, ca străpuns de o notă gravă. Era conștient, într-un chip aproape dureros, de întunericul ce-i înconjură, de stelele noi se străluceau deasupra lor și de tăcerea ceasurilor oprite. Se simțea prins într-o nesfârșită Clipă Neagră care îl apăsa, îl sufoca. Iar în acea Clipă nu era deloc greu să creadă că John Uskglass era aproape – la o singură vrajă distanță; umbrele adânci din colțul îndepărtat al încăperii erau faldurile mantiei lui; fumul ce se ridica din lumânări lua forma penelor de corb de pe coiful lui.

Strange însă nu părea deloc tulburat de astfel de temeri mistice. Se aplecă ușor în față, cu un fel de zâmbet nerăbdător pe chip.

— Haideți, Mr Norrell, șopti el. Munca pentru lordul Liverpool e cumplit de plictisitoare, nu credeți? Lăsați alți magicieni să facă vrăji cu care să protejeze stâncile și plajele. În curând vor fi destui care să facă asta! Haideți să facem noi doi ceva extraordinar!

Iarăși tăcere.

— Vă e teamă, zise Strange, retrăgându-se nemulțumit.

— Teamă! izbucni Mr Norrell. Firește că mi-e teamă! Ar trebui să fiu nebun – cu totul nebun – să *nu-mi* fie teamă! Dar nu de asta ezit. Nu vom reuși. Orice sperați dumneavoastră să obțineți făcând asta, să știți că nu vom reuși. Chiar dacă izbutim să-l aducem aici – și e foarte posibil să izbutim, dacă lucrăm împreună – el n-are să vă ajute așa cum sperați. Regii nu au

obiceiul de a satisface simpla curiozitate a oamenilor de rând – și acest Rege cu atât mai puțin.

— Vi se pare că e o simplă curiozitate...? Începu Strange.

— Nu, nu! îl întrerupse grăbit Mr Norrell. *Mie* nu mi se pare. Nu fac decât să vă dau o idee despre ce va crede *el*. De ce i-ar păsa lui de două femei pierdute? Dumneavoastră vă gândiți la John Uskglass ca la un om obișnuit, un om ca dumneavoastră sau ca mine. Dar el a fost crescut și educat în Faerie. Legile *brugh*ului erau firești pentru el – și în majoritatea *brugh*-urilor existau creștini captivi – el însuși a fost unul dintre aceștia. Nu i se va părea cătuși de puțin o situație ieșită din comun. Nu va înțelege.

— Atunci îi voi explica, Mr Norrell. Am schimbat Anglia ca să-mi salvez soția. Am schimbat lumea întregă. Nu voi ezita să chem un om, oricât de mareț ar fi el. Haideți, domnule! N-are rost să mai discutăm. Mai întâi trebuie să-l aducem aici. Cum să procedăm?

Mr Norrell oftă.

— Va fi complet diferit față de invocarea oricui altcuiva. Orice vrajă legată de John Uskglass ridică niște probleme speciale.

— De pildă?

— Păi, în primul rând nu știm cum să-l numim. Pentru vrăjile de invocare, magicianul trebuie să folosească numele cu mare precizie. Niciunul dintre numele pe care le folosim noi pentru John Uskglass nu a fost de fapt al lui cu adevărat. După cum ne spun relatările istorice, el a fost răpit și dus în Faerie înainte să fi fost botezat – și astfel a devenit copilul fără nume din *brugh*. Chiar el își spunea uneori „sclavul fără nume”. Firește, spiridușii i-au dat un nume pe limba lor, dar el s-a lepădat de acest nume la întoarcerea în Anglia. Cât despre toate titlurile care i s-au dat – Regele Corb, Regele Negru, Regele din Nord – acestea sunt nume date de alții, nu folosite de el însuși.

— Da, da! exclamă Strange nerăbdător. Știu toate astea! Dar totuși, John Uskglass era numele lui adevărat, nu-i așa?

— O, nu! Acesta era numele unui tânăr aristocrat normand care a murit, dacă nu mă înșel, în vara anului 1097. Regele – John Uskglass al nostru – pretindea că acest tânăr a fost tatăl lui, dar mulți au susținut că cei doi nu erau înrudiți în niciun fel. De altfel, nu cred că această încurcătură de nume și titluri e întâmplătoare. Regele știa că va atrage mereu atenția celorlalți magicieni, așa că s-a apărat de efectele neplăcute ale magiei lor luând această măsură care avea să le facă vrăjile imprecise.

— Și atunci ce să fac? zise Strange, plesnind din degete. Sfătuiți-mă!

Mr Norrell clipi din ochii lui mici. Nu era învățat să gândească atât de repede.

— Dacă folosim o vrajă englezească obișnuită de invocare – și sunt de părere că așa trebuie să facem, căci altele mai bune nu există – atunci putem să ne folosim de elementele vrăjii pentru identificare. Vom avea nevoie de un sol, o cale și un gaj.¹⁸⁷ Dacă alegem niște instrumente care îl cunosc pe Rege, care îl cunosc bine, atunci nu va mai conta că nu putem să-l numim cu precizie, căci elementele vrăjii îl vor găsi, îl vor aduce și îl vor ține aici, fără ca noi să facem nimic! Înțelegeți?

În ciuda groazei pe care o simțea, devenea din ce în ce mai însuflețit la gândul de a face magie – magie nouă! — împreună cu domnul Strange.

— Nu, spuse Strange. Nu înțeleg deloc.

— Casa aceasta a fost construită pe pământul Regelui, cu pietre luate din abația Regelui. Pe lângă ea trece un râu – la nu mai mult de două sute de metri de camera asta; acest râu a purtat adesea șlepul Regelui. În grădina mea de zarzavat se află un păr și un măr – răsăriți din sâmburii pe care i-a scuipat Regele într-o seară de vară, pe când stătea în curtea abatelui. Vechile pietre ale abației vor fi solul nostru; râul va fi calea; iar roadele de anul viitor ale mărului și părului vor fi gajul. Astfel, putem să-l numim pur și simplu „Regele”. Aceste pietre, acest râu și acești porni nu cunosc niciun alt rege!

— Bine, spuse Strange. Și ce vrajă recomandați? Belasis are vreuna?

— Da, are trei.

— Merită încercate?

— Nu, nu prea. Mr Norrell deschise un sertar și scoase de acolo o foaie de hârtie.

— Asta e cea mai bună vrajă pe care o știu. De obicei nu folosesc vrăji de invocare, dar, dacă aș face-o, aș folosi-o pe aceasta.

Îi dădu foaia lui Strange.

Hârtia era acoperită cu scrisul mărunț și îngrijit al lui Mr Norrell. În partea de sus scria: „Vraja de invocare a domnului Strange.”

— E vraja pe care ați folosit-o ca să o chemați pe Maria Absalom¹⁸⁸, îi explică Mr Norrell. I-am adus câteva îmbunătățiri. Am renunțat la florilegiul pe care dumneavoastră l-ați copiat cuvânt cu cuvânt din Ormskirk. După

---

¹⁸⁷ Acestea sunt cele trei elemente obișnuite ale unei vrăji englezești tradiționale de invocare. Solul găsește persoana invocată, calea îl aduce la cel care face vraja, iar gajul (sau darul) o obligă să vină.

¹⁸⁸ La Casa Umbrelor, în iulie 1809, de față cu domnul Segundus, domnul Honeyfoot și Henry Woodhope.

cum știți, în general mi se par inutile florilegiile, iar acesta mi s-a părut o aiureală completă. Am adăugat un *epitom* de apărare și izbăvire, precum și un *skimmer* de implorare – deși mă îndoiesc că vreunul din aceste elemente ne va fi de folos în acest caz.¹⁸⁹

— Vraja e acum a dumneavoastră în aceeași măsură ca și a mea, remarcă Strange.

În glas nu i se citea nici urmă de rivalitate sau dușmănie.

— Nu, nu, spuse Norrell. Structura de bază e a dumneavoastră. Eu n-am făcut decât să o finisez pe ici, pe colo.

— Bun! Înseamnă că suntem gata, nu-i așa?

— Mai e ceva.

— Ce anume?

— Trebuie luate anumite măsuri de precauție pentru siguranța doamnei Strange, explică Mr Norrell.

Strange îi aruncă o privire fugară, parcă spunând că această grijă a lui Mr Norrell pentru siguranța Arabellei venea cam târziu, dar Mr Norrell se repezise deja la un raft și căuta de zor într-un volum gros, așa că nu observă nimic.

— Vraja se găsește în *Liber Novus* a lui Chaston. Ah, da! Am găsit! Trebuie să construim un drum magic și să facem o poartă prin care doamna Strange să poată ieși din Faerie fără primejdii. Altfel s-ar putea să rămână acolo pe vecie. Ar putea dura secole întregi până s-o găsim.

— Ah, asta era! spuse Strange. M-am ocupat deja de asta. Și am pus pe cineva să o întâmpine la ieșire. Totul e pregătit.

---

¹⁸⁹ Termenii „florilegium”, „*epitom*” și „*skimmer*” se referă la diferite părți ale vrăjilor.

În secolele al XIII-lea și al XIV-lea, spiridușilor din Anglia le plăcea să adauge la magia pe care o făceau apeluri către diverși sfinți creștini. Spiridușii nu înțelegeau mare lucru din doctrina creștină, însă erau foarte atrași de sfinți, pe care îi considerau niște ființe cu mari puteri magice, a căror protecție putea fi extrem de utilă. Aceste apeluri se numeau „florilegii” (în traducere literală, „cules de flori”), iar spiridușii le-au transmis stăpânilor lor creștini. Atunci când religia protestantă a ajuns la putere în Anglia și sfinții au căzut în dizgrație, florilegiile au degenerat, ajungând niște colecții fără sens de cuvinte magice și fragmente ale altor vrăji, folosite la grămadă de magician, în speranța că unele dintre ele vor avea efect.

Un *epitom* reprezintă o vrajă în formă foarte condensată introdusă în altă vrajă, pentru a o face mai puternică sau mai cuprinzătoare. În acest caz, *epitomul* de apărare și izbăvire are rolul de a-1 proteja pe magician de persoana invocată. Un *skimmer* este o presărare de cuvinte sau farmece (termenul provine dintr-un cuvânt din dialectul folosit în nordul Angliei, ce înseamnă „a lumina” sau „a face să scânteieze”). Un *skimmer* de implorare încurajează persoana invocată să-l ajute pe magician.

Luă apoi un ciot minuscul de lumânare, îl puse într-un sfeșnic și îl aprinse.¹⁹⁰ Apoi începu să recite vraja. Numi pietrele abației ca sol trimis să-l caute pe Rege. Numi râul ca fiind calea pe unde Regele avea să vină. Numi roadele de anul viitor ale mărilor și ale părului lui Mr Norrell ca fiind gajul pe care Regele avea să-l primească. Numi momentul stingerii flăcării ca fiind ceasul în care Regele era așteptat să vină.

Lumânarea pâlpâi și se stinse...

...și în aceeași clipă...

...în aceeași clipă, încăperea se umplu de corbi. Aripa negre umplură aerul, ca niște mâini negre ce gesticulau, și îl orbiră pe Strange ca un tumult de flăcări negre. Din toate părțile îl loveau aripi și gheare. Croncănitul era asurzitor. Corbii zdrobeau pereții, zdrobeau ferestrele, îl zdrobeau pe Strange însuși. Își acoperi capul cu mâinile și se aruncă la podea. Zgomotul și învălmășeala de aripi continuau.

Apoi, cât ai clipi din ochi, păsările dispărură și liniștea se lăsă în odaie.

Toate lumânările fuseseră stinse. Strange se întoarse cu fața în sus, dar preț de câteva clipe nu putu decât să stea așa, cu ochii deschiși, privind întunericul.

— Mr Norrell? spuse el în cele din urmă.

Niciun răspuns.

În întunericul negru ca smoala, Strange se ridică în picioare. Reuși să găsească una dintre mese și, pe pipăite, descoperi o lumânare răsturnată. Își scoase cutia cu iască din buzunar și o aprinse.

Ridicând lumânarea deasupra capului, văzu că în odaie domneau un haos și o dezordine de nedescris. Toate cărțile fuseseră aruncate de pe rafturi. Mai multe mese și scăunele erau răsturnate. Câteva scaune elegante fuseseră transformate în grămăjoare de lemne de foc. Un strat gros de pene de corb acoperea totul, ca o zăpadă neagră.

Norrell zăcea pe podea, cu spatele sprijinit de un birou. Avea ochii deschiși, dar privirea îi era goală. Strange îi trecu lumânarea prin fața ochilor.

— Mr Norrell? spuse el iarăși.

---

¹⁹⁰ Ultimul element necesar pentru reușita unei vrăji de invocare este unul temporal. Magicianul trebuie să îi transmită cumva persoanei chemate *când anume* trebuie să apară, pentru că altfel (după cum observase Strange însuși) cel invocat putea veni oricând, convins că și-a îndeplinit obligațiile. Folosirea unui muc de lumânare e o găselniță foarte bună: magicianul îi spune persoanei invocate să apară atunci când flacăra se stinge.

Cu glasul stins din cauza șocului, Norrell spuse:

— Cred că putem presupune că i-am atras atenția.

— Cred că aveți dreptate, domnule. Știți ce s-a întâmplat?

Tot în șoaptă, Norrell spuse:

— Toate cărțile s-au preschimbat în corbi. Tocmai priveam *Fântâna inimii* a lui Hugh Pontifex și am văzut transformarea. Știți, se folosea adesea de acest procedeu – de haosul acesta de păsări negre. Am citit mult despre asta, încă de când eram mic. Dar nu credeam, domnule Strange, că voi ajunge să-l văd cu ochii mei! Cu ochii mei! Are și un nume în limba *Sidhe*, în limba copilăriei lui, dar numele acesta s-a pierdut.¹⁹¹ Îl apucă brusc de mână pe Strange.

— S-a întâmplat ceva cu cărțile?

Strange ridică unul dintre volumele de pe podea. Scutură penele de corb, apoi se uită la titlu: *Șapte uși și patruzeci și două de chei* de Piers Russinol. O deschise și începu să citească la întâmplare. „[...] și acolo vei găsi o țară ciudată ca o tablă de șah, unde terenurile sterpe și stâncoase alternează cu livezi roditoare, câmpurile de spini cu lanuri mănoase de porumb, pajiștile înverzite cu pustiuri uscate. Iar în această țară, regele magicienilor, Hermes Cel De-Trei-Ori-Mare, a pus paznici la fiecare poartă și la fiecare punte: într-un loc un berbece, într-un loc un șarpe.” E bine? Întrebă el pe un ton lipsit de convingere.

Mr Norrell încuviință. Apoi își scoase batista din buzunar și își șterse sângele de pe față.

Cei doi magicieni se așezară pe podea, în mijlocul haosului de cărți și pene, și o vreme nu spuseră nimic. Lumea părea că se oprește acolo unde se oprea raza lumânării.

În cele din urmă, Strange spuse:

— Cât de aproape de noi trebuie să fie pentru a face o astfel de vrajă?

— John Uskglass? Din câte știu eu, ar putea să facă o vrajă ca asta și de la o sută de lumi distanță – și din inima Iadului.

— Și totuși, merită să încercăm să aflăm, nu?

— Oare? Întrebă Mr Norrell.

— Da, de exemplu, dacă am afla că e undeva în apropiere, am putea... Strange cumpăni o clipă, apoi urmă: Am putea să mergem la el.

---

¹⁹¹ Haosul de corbi și vânt apare și în povestea fiicei mănușarului din Newcastle (capitolul 39, nota 1).

— Prea bine, oftă Mr Norrell. Nu părea foarte animat de speranță.

Primul – și, de fapt, singurul – lucru necesar pentru vrăjile de localizare este un vas de argint plin cu apă. La Hurtfew Abbey, vasul lui Mr Norrell fusese așezat pe o măsuță aflată în colțul încăperii, dar măsuța fusese distrusă în urma violentului atac al corbilor, iar vasul nu se vedea nicăieri. Căutară o vreme și îl găsiră în cele din urmă în șemineu, răsturnat cu gura în jos, în mijlocul unei grămezi de pene de corb și pagini umede rupte din cărți.

— Avem nevoie de apă, zise Norrell. Eu îl puneam întotdeauna pe Lucas să-mi aducă apă de la râu. Pentru vrăjile de localizare e cel mai bine să folosești o apă care a curs cu repeziciune – iar râul din Hurtfew e rapid și învolburat chiar și vara. Mă duc eu.

Dar Mr Norrell nu era învățat să facă singur aproape nimic, așa că dură destul de mult până ieși din casă. Se opri pe pajiște și privi lung stelele, pe care nu le mai văzuse niciodată. Nu se simțea captiv într-un Turn de întunerice în mijlocul comitatului Yorkshire; mai degrabă avea senzația că lumea întregă dispăruse și că el și Strange rămăseseră singuri pe o insulă solitară sau pe un promontoriu. Ideea îl tulbura mult mai puțin decât s-ar putea crede. Niciodată nu iubise prea mult lumea, iar acum suporta pierderea ei ca un filosof.

Ajuns pe malul râului, îngenunche printre tufele de iarbă înghețate să umple vasul cu apă. Stelele necunoscute străluceau din depărtări. Se ridică (ușor amețit din pricina efortului cu care nu era obișnuit) și imediat fu cuprins de senzația extrem de intensă că în jurul lui se înfăptuiește magie – o senzație mult mai puternică decât îi fusese dat vreodată să simtă. Dacă i-ar fi cerut cineva să descrie ce se petrecea, ar fi spus că întreg ținutul Yorkshire se întoarce pe dos. Preț de o clipă, nu-și dădu seama în ce direcție se afla casa. Se întoarce, se împiedică și se lovi de domnul Strange care, nu se știe de ce, se afla exact în spatele lui.

— Credeam că rămâneți în bibliotecă! zise el surprins.

Strange se uită urât la el.

— Păi acolo am și rămas! Acum o clipă citeam din *Paznicul lui Apollo* de Goubert, iar în clipa următoare m-am trezit aici!

— N-ați venit după mine? întrebă Norrell.

— Nu, normal că nu! Ce se întâmplă? Și de ce Dumnezeu ați stat atât de mult?

— Nu mi-am găsit paltonul, spuse Norrell sfios. Nu știam unde l-a pus Lucas.

Strange ridică o sprânceană, oftă și spuse:

— Presupun că ați avut aceeași senzație ca și mine? Chiar înainte să fiu luat pe sus și adus aici, am simțit parcă vânt, și apă, și flăcări, învâlmășite toate în jurul meu.

— Da, spuse Norrell.

— Și un miros discret, ca de ierburi sălbatice și aer de munte?

— Da, spuse Norrell.

— Magie a spiridușilor?

— Ah! făcu Mr Norrell. Fără îndoială! Face parte din aceeași vrajă care vă ține aici, în Întunericul Etern. Aruncă o privire în jur, apoi urmă: Până unde se întinde?

— Ce?

— Întunericul.

— Păi e destul de greu să-mi dau seama, având în vedere că se mișcă odată cu mine. Dar am auzit de la alții că are dimensiunile parohiei din Veneția unde am locuit. Poate o jumătate de acru?

— O jumătate de acru! Stați aici!

Mr Norrell puse vasul cu apă pe pământul înghețat și se îndepărtă în direcția podului. În curând, nu se mai vedea din el decât peruca gri. În lumina stelelor, aceasta semăna izbitor cu o mică țestoasă ce înainta legănându-se.

Lumea tresări iarăși, iar cei doi magicieni se treziră brusc unul lângă altul, pe podul ce traversa râul la Hurtfew.

— Ce naiba...? începu Strange.

— Ați văzut? zise Norrell încruntat. Vraja nu ne permite să ne îndepărtăm prea mult unul de altul. Acum sunt și eu sub puterea ei. Probabil că în magia spiridușului s-a strecurat o regretabilă lipsă de precizie. A fost neglijent. Probabil că v-a numit „magicianul englez” – sau într-un alt fel tot așa de vag. De aceea, vraja lui – care trebuia să vă afecteze numai pe dumneavoastră – se aplică acum oricărui magician englez ce ajunge în sfera ei de influență.

— Oh, spuse Strange, apoi tăcu. Nu mai știa ce să spună.

Mr Norrell se întoarse și o luă către casă.

— În orice caz, domnule Strange, toată întâmplarea asta ilustrează perfect faptul că e nevoie de multă precizie la folosirea numelor în vrăji.

În spatele lui, Strange ridică ochii la cer.

Ajunși înapoi în bibliotecă, puseră vasul de argint cu apă pe o masă, între ei.

În chip foarte ciudat, descoperirea că era acum prizonier în întunericul Etern împreună cu Strange părea să-l fi înveselit pe Mr Norrell. Voios, îi aminti lui Strange că tot nu găsiseră un nume potrivit pentru John Uskglass și că din cauza asta avea să le fie foarte greu să îl găsească – fie prin magie, fie prin orice alte mijloace.

Strange, cu capul sprijinit în mâini, îl privea mohorât.

— Încercați totuși cu John Uskglass, spuse el.

Așa că Norrell făcu vraja, numindu-l pe John Uskglass drept cel căutat, împărți în patru suprafața apei cu linii strălucitoare de lumină. Fiecărui pătrar îi dădu câte un nume: Rai, Iad, Pământ și Faerie. În aceeași clipă, un punct albăstrui de lumină apăru în partea ce reprezenta Pământul.

— Aha! zise Strange, sărind în sus triumfător. Ați văzut, domnule? Lucrurile nu sunt întotdeauna atât de dificile cum credeți.

Norrell lovi ușor suprafața pătrimii respective; liniile despărțitoare dispărură. Le trasă apoi din nou, numindu-le altfel: Anglia, Scoția, Irlanda, Altundeva. Punctul luminos apăru în Anglia. Lovi ușor pătrimea aceea, trasă din nou liniile și examinează rezultatul. Și tot așa, încă o dată și încă o dată,

vraja devenea din ce în ce mai precisă. Punctul luminos devenea din ce în ce mai mare.

În cele din urmă, scoase o exclamație înăbușită.

— Ce este? întrebă Strange.

Pe un ton uimit, Norrell răspunse:

— Cred că am reușit, până la urmă! Se pare că e aici. Aici, în Yorkshire!

Păducelul

Februarie 1817

Childermass înainta pe un câmp ierbos și pustiu. În mijlocul lui se afla un păducel singuratic, iar de păducel era spânzurat un om. Fusese dezbrăcat de haină și de cămașă, lăsând vederii acum, în moarte, ceea ce în timpul vieții se străduise probabil să ascundă: faptul că pielea lui era însemnată într-un chip ciudat. Pieptul, spatele și brațele îi erau acoperite cu niște simboluri albastre complicate, atât de multe, încât omul părea mai mult albastru decât alb.

Apropiindu-se de copac, Childermass se întrebă dacă nu cumva ucigașul îi mâzgălise trupul în batjocură. Pe vremea când era marinar auzise povești despre țări unde mărturisirile criminalilor erau scrise pe trupurile lor folosind diverse mijloace barbare, înainte ca aceștia să fie uciși. De la distanță, semnele semănau într-adevăr cu niște litere, dar când se apropie văzu că se aflau sub pielea mortului.

Descălecă și întoarse leșul cu fața la el. Mortul avea chipul vânăt și umflat; ochii ieșiți din orbite erau injectați cu sânge. Childermass îl cercetă îndelung, iar în cele din urmă, în ciuda trăsăturilor desfigurate, îl recunoscă.

— Vinculus, spuse el.

Scoțând briceagul din buzunar, tăie funia cu care era spânzurat. Apoi îi scoase pantalonii și cizmele și îl analiză cu atenție: un leș de animal întins pe câmpul pustiu și acoperit cu zăpadă.

Semnele cele ciudate îi acopereau pielea în întregime – cu excepția feței, a mâinilor, a organelor genitale și a tălpilor. Părea un om albastru ce-și luase mănuși și o mască albă. Cu cât se uita mai mult la el, cu atât Childermass simțea că semnele acelea aveau un înțeles.

— E Alfabetul Regelui, spuse el în cele din urmă. Asta e cartea lui Robert Findhelm.

În clipa aceea se porni o ninsoare abundentă, cu fulgi mărunți și înghețați. Vântul începu să bată mai tare.

Childermass se gândi la Strange și la Norrell, aflați la treizeci de kilometri depărtare, și începu să râdă cu poftă. Ce importanță avea cine citea cărțile de la Hurtfew? Cea mai valoroasă dintre ele zăcea goală și fără viață în fața lui, bătută de vânt și zăpadă.

— Așa deci, spuse el, a căzut în sarcina mea, nu-i așa? Cea mai grozavă cinste și cea mai mare povară purtată de vreun om în veacul acesta.

Deocamdată însă, avea parte mai mult de povară decât de cinste. Cartea se prezenta într-o formă prea puțin convenabilă. Nu știa cu cât timp în urmă murise Vinculus, și nici cât avea să mai dureze până să înceapă să putrezească. Ce era de făcut? Putea să-și încerce norocul și să urce leșul în spinarea calului. Dar i-ar fi fost cam greu să le explice celor întâlniți în cale de ce ducea cu el un mort spânzurat de curând. Putea să ascundă leșul și să plece în căutarea unei căruțe. Dar cât ar fi durat asta? Și dacă între timp găsea cineva cadavrul și îl lua de acolo? În York erau destui medici care plăteau bine pentru cadavre, fără să pună întrebări.

„Aș putea face o vrajă de tănuire”, își spuse el.

Sigur, o vrajă de tănuire ar fi făcut leșul invizibil pentru oameni, dar trebuia să se gândească și la câini, lupi și ciori. Animalele nu puteau fi păcălite cu nici o vrajă dintre cele cunoscute de Childermass. Cartea fusese deja mâncată o dată; nu voia să riște ca ea să fie devorată din nou.

Lucrul cel mai simplu ar fi fost să o copieze pe ceva, dar carnețelul lui, pana și cerneala se aflau pe masa din salon, învăluite în întuneric, la Hurtfew Abbey. Și atunci? Putea să zgârie semnele cu ajutorul unui băț pe pământul înghețat – dar asta nu l-ar fi ajutat cu nimic. Dacă ar fi fost mai mulți copaci prin preajmă, ar fi putut să le jupoaie scoarța, să ardă niște lemn și să scrie cu cenușă pe scoarță. Dar nu era acolo decât păducelul cel strâmb.

Își privi briceagul. Oare să copieze cartea chiar pe trupul lui? Erau mai multe argumente în favoarea acestei idei. În primul rând, poate că însăși poziția semnelor pe trupul lui Vinculus avea un înțeles anume; de pildă, poate că textul aflat mai aproape de cap era mai important. Orice era posibil. În al doilea rând, cartea ar fi fost tănuită și în siguranță totodată. N-ar fi trebuit să-și facă griji că ar putea să i-o fure cineva. Încă nu se hotărâse dacă să le-o arate lui Strange sau lui Norrell.

Dar scrisul de pe trupul lui Vinculus era extrem de dens și de complicat. Chiar dacă reușea să facă tăieturi care să imite toate acele puncte, cercuri și înflorituri delicate – lucru de care se îndoia – avea să fie nevoit să taie destul de adânc în carne pentru ca semnele să nu se șteargă cu timpul.

Își scoase paltonul și haina. Își desfăcu nasturele de la cămașă și își suflecă mâneca. Făcu o încercare: își tăie în pielea de pe interiorul brațului unul dintre simboluri, aflat în același loc pe brațul lui Vinculus. Rezultatul nu fu deloc încurajator. Din cauza sângerării abundente nu vedea prea bine ce făcea, iar durerea îl amețise.

„Pentru o astfel de cauză ar merita să pierd niște sânge, dar e atâta de scris – aș muri, cu siguranță. Și, de altfel, cum aș putea să copiez ceea ce are scris pe spate? Nu, am să-l sui pe cal și, dacă se leagă cineva de mine – ei bine, am să-l împușc, dacă trebuie. Da, e o idee. Nu e o idee prea grozavă, dar e totuși o idee.“ Se îmbracă la loc cu haina și paltonul.

Brewer se îndepărtase puțin și acum păștea niște iarbă uscată pe care vântul o scosese la suprafață de sub zăpadă. Childermass se duse într-acolo. Scoase din valiză o bucată de funie groasă și cutia în care avea pistoalele. Vârâ câte un glonț pe țeava și îndesă praful de pușcă.

Se întoarse apoi să verifice dacă totul era în ordine cu cadavrul. Cineva – un bărbat – era aplecat deasupra lui. Își îndesă pistoalele în buzunarele paltonului și o luă la goană într-acolo, strigând.

Nou-sositul era încălțat cu cizme negre și purta o manta neagră de călătorie. Aproape că îngenunchease în zăpadă, lângă Vinculus. Preț de o clipă, lui Childermass i se păru că e Strange – dar bărbatul acesta era mai scund și ceva mai plăpând. Hainele lui închise la culoare erau scumpe, asta se vedea limpede, și păreau moderne. Cu toate astea, părul lui negru și drept era prea lung pentru canoanele modei; îl făcea să semene oarecum cu un pastor metodist sau cu un poet romantic. „Îl cunosc, își spuse Childermass. E magician. Îl cunosc foarte bine. Oare de ce nu-mi aduc aminte cum îl cheamă?”

Cu glas tare spuse:

— Cadavrul e al meu, domnule! Lăsați-l în pace!

Celălalt ridică privirea.

— Al dumitale, John Childermass? zise el pe un ton ușor ironic. Eu credeam că e al meu.

Era curios, dar, în ciuda hainelor elegante și a aerului de calmă autoritate, vorbirea îi era necizelată – chiar și pentru urechile lui Childermass. Avea un accent nordic – fără urmă de îndoială – dar Childermass nu-l recunoscuse. Putea să fie din Northumbria, dar părea amestecat cu altceva – cu ceva din vorbirea țărilor înghețate de dincolo de Marea Nordului; în plus – lucrul cel

mai ciudat – în pronunția lui se simțea destul de limpede un accent franțuzesc.

— Ei bine, v-ați înșelat. Childermass ridică pistoalele. Voi trage dacă trebuie, domnule. Dar aș prefera să nu fac asta. Lăsați cadavrul în pace și vedeți-vă de drum.

Celălalt nu spuse nimic. Îl mai privi o clipă pe Childermass și apoi, ca și cum s-ar fi plictisit de el, se întoarse și începu iarăși să examineze cadavrul.

Childermass se uită în jur după un cal sau o trăsură – ceva care să explice prezența bărbatului acolo. Nu văzu nimic. Pe tot câmpul acela pustiu nu se aflau decât cei doi bărbați, calul, cadavrul și păducelul.

„Și totuși, trebuie să fie pe undeva o trăsură, își spuse el. Nu are nici măcar o pată de noroi pe haină sau pe cizme. Ai zice că acum a ieșit din mâinile valetului. Și unde i-or fi servitorii?”

Gândul acesta îl neliniști. Childermass nu se îndoia că l-ar fi învins pe individul acesta palid și slab, cu înfățișare de poet, dar cu totul altfel ar fi stat lucrurile dacă apăreau un vizitru și doi-trei lachei zdraveni.

— Ale dumneavoastră sunt pământurile acestea, domnule? Întrebă el.

— Da.

— Și unde vă e calul? Dar trăsura? Dar slujitorii?

— Nu am nici cal, nici trăsură, John Childermass. Cât despre slujitorii mei, unul singur e aici.

— Unde?

Fără a se osteni să mai ridice capul, celălalt ridică brațul și întinse un deget subțire și alb.

Childermass privi în urmă, nedumerit. Nu era nimeni acolo. Nu era decât vântul ce bătea peste ierburile acoperite de zăpadă. Ce voia oare să spună? La ce se referea, la vânt sau la zăpadă? Auzise de unii magicieni din Evul Mediu care pretindeau că astfel de forțe ale naturii le erau slujitori. Apoi înțelese.

— Cum? Nu, domnule, vă înșelați! Eu nu sunt slujitorul dumneavoastră!

— Acum trei zile te laudai că ești, spuse bărbatul.

Un singur om pe lume putea pretinde că e stăpânul lui Childermass. Oare omul acesta era Norrell? O manifestare a lui Norrell? În trecut, magicienii apăreau uneori sub înfățișări diferite, în funcție de însușirile lor sufletești. Childermass se strădui să-și închipuie ce laturi a caracterului lui Gilbert Norrell ar fi putut să apară dintr-odată sub forma unui bărbat palid și frumos, cu un accent ciudat și cu un aer de distinsă autoritate. Deși se

petrecuseră multe lucruri ciudate în ultima vreme, asta parcă era prea de tot.

— Domnule! strigă el. V-am avertizat! Lăsați cadavrul în pace!

Bărbatul se aplecă și mai mult peste trupul lui Vinculus. Apoi scoase ceva din gură – o mică mărgea de lumină, cu vagi nuanțe trandafirii și argintii.

O puse în gura lui Vinculus. Trupul acestuia fu cuprins de un fior – un fior ce nu semăna nici cu cel al unui trup bolnav cuprins de febră, nici cu cel al unui om sănătos, dar înfrigorat; semăna cu fiorul ce trece printr-o nuia tânără de mesteacăn la primul suflu de primăvară.

— Plecați de lângă cadavru, domnule! strigă Childermass. E ultima oară când vă spun!

Celălalt nici măcar nu se osteni să ridice ochii. Își trecu vârful degetului peste cadavru, de parcă scria ceva pe el.

Childermass ochi un punct aflat la o distanță destul de mare de umărul stâng al bărbatului, vrând doar să-l sperie și să-l facă să plece. Fu o împușcătură perfectă; pe lângă cocoș ieși un nor de fum și un miros de praf de pușcă, iar pe țevă izbucniră scânteii și fum.

Dar plumbul nu vru să zboare. Rămase atârnat în văzduh, ca într-un vis. Începu apoi să se răsucească, să se umfle și să-și schimbe forma. Fără veste, îi creștură aripi, se preschimbă într-un nagâț și își luă zborul. În aceeași clipă, mintea lui Childermass se încetșoșă și se opri.

Bărbatul își plimbă degetul peste trupul lui Vinculus, iar toate semnele începură să se miște și să se unduiască, de parcă ar fi fost scrise pe apă. Bărbatul continuă să facă asta o vreme, apoi se opri și se ridică în picioare.

— Te înșeli, îi spuse el lui Childermass. Nu e mort. Veni apoi și se opri chiar în fața lui Childermass. Cu la fel de multă naturalețe ca un părinte care-și curăță copilul pe față, bărbatul își linse degetul, apoi desenă ceva ca un simbol pe fiecare din pleoapele lui Childermass, apoi pe buze și pe inimă. Lovi apoi ușor mâna stângă a lui Childermass, făcând pistolul să cadă pe pământ. Mai desenă un simbol și în palma lui Childermass. Se întoarse și păru gata să plece, dar apoi întoarse privirea și, mai venindu-i o idee, făcu un ultim gest peste tăietura de pe fața lui Childermass.

Vântul se juca cu fulgii de zăpadă, făcându-i să se răsucească și să se legene. Brewer scoase un fornăit, de parcă îl deranjase ceva. Preț de o clipă, zăpada și umbrele părură că se întrupează în imaginea unui bărbat subțire și brunet, cu manta și cizme. În clipa următoare, iluzia dispăruse.

Childermass clipi.

„Unde naiba mă duc? se întrebă el iritat. Și de ce vorbesc singur? N-am vreme acum să umblu după cai verzi pe pereți!” Mirosea a praf de pușcă. Unul dintre pistoalele lui zăcea pe pământ. Ridicându-l, simți că era cald, de parcă trăsesese cu el de curând. Era ciudat, dar nu apucă să se mire prea mult, căci auzi un sunet ce-l făcu să ridice privirea.

Vinculus se ridica de la pământ. Se mișca cu stângăcie, smucit, ca un nou-născut ce n-a învățat încă la ce-i folosesc membrele. Rămase o clipă în picioare, cu trupul clătinându-i-se și cu capul tresărindu-i într-o parte și-n alta. Apoi deschise gura să strige la Childermass. Dar sunetul ce-i ieși din gură nu era deloc un sunet; era doar pielea uscată a unui sunet, fără carne, fără oase.

Era, fără îndoială, cel mai ciudat lucru pe care-l văzuse vreodată Childermass: un om albastru și gol, cu ochii injectați cu sânge, țipând tăcut în mijlocul unui câmp acoperit cu zăpadă. Era o situație atât de ieșită din comun, încât preț de câteva clipe Childermass nu știu ce să facă. Se gândi să încerce vraja numită Restaurarea Liniștii Pierdute a lui Giles de Marston, dar apoi îi veni o idee mai bună. Scoase sticla de bordeaux primită de la Lucas și i-o arătă lui Vinculus. Acesta se mai liniști, cu privirea ațintită la sticlă.

Un sfert de oră mai târziu, cei doi ședea împreună pe iarbă, sub păducel, ospătându-se cu vin Bordeaux și cu mere. Vinculus își pusese pe el cămașa și pantalonii și se înfășurase cu pătura lui Brewer. Își revenise cu uimitoare repeziciune din experiența spânzurătorii. Avea și acum ochii injectați, dar nu mai erau atât de înspăimântători ca înainte. Vorbea răgușit și îl apucau frecvent accese de tuse, dar te puteai totuși înțelege cu el.

— Cineva a încercat să te spânzure, îi spuse Childermass. Nu știu nici cine, nici de ce. Din fericire, te-am găsit la timp și te-am dat jos. În timp ce spunea asta, în minte îi răsări o vagă nelămurire. Cu ochii minții îl văzu pe Vinculus, mort și întins pe pământ, precum și o mână subțire și albă ce arăta cu degetul. A cui era mâna? În clipa următoare însă, amintirea i se șterse cu totul din minte. Spune-mi, urmă el, cum ajunge un om să devină o carte? Știu că tatălui tău i-a fost încredințată cartea lui Robert Findhelm și că trebuia să o ducă unui om de pe dealurile din Derbyshire.

— Ultimul om din Anglia care știa să citească Alfabetul Regelui, croncăni Vinculus.

— Dar tatăl tău nu i-a dus cartea, ci a mâncat-o în timpul întrecerii de băut de la Sheffield.

Vinculus mai luă o gură de vin, apoi se șterse la gură cu dosul palmei.

— Patru ani mai târziu m-am născut eu, iar pe trupul meu de nou-născut erau imprimare Literele Regelui. Când am împlinit șaptesprezece ani, m-am dus să-l caut pe cel de pe dealurile din Derbyshire – care a trăit exact cât a trebuit ca să apuc să-l gădesc. Ce mai noapte a fost și aia! O noapte de vară, în care, la lumina stelelor, Cartea Regelui și ultimul cititor al Alfabetului Regelui s-au întâlnit și au băut vin împreună. Ne-am așezat pe culmea dealului de la Bretton, privind Anglia ce se întindea la picioarele noastre, iar el a citit destinul Angliei de pe trupul meu.

— Și asta a fost profeția pe care le-ai spus-o lui Strange și Norrell?

Vinculus, pe care îl apucase un nou acces de tuse, încuviință. Apoi, când fu din nou în stare să vorbească, adăugă:

— Și sclavului fără nume.

— Cui? spuse Childermass, încruntându-se. Cine e ăsta?

— Un om, răspunse Vinculus. Am fost însărcinat să-i duc cu mine povestea. S-a născut în sclavie, iar în curând va fi rege. Adevăratul nume i s-a pierdut la naștere.

Childermass cântări în minte această descriere preț de o clipă sau două.

— Te referi la John Uskglass? spuse el.

Vinculus oftă exasperat.

— Dacă m-aș fi referit la John Uskglass, aș fi spus asta! Nu, nu. Cel despre care vorbesc nu e magician. E un om ca oricare altul. Se gândi o clipă, apoi urmă: Atâta doar că e negru.

— N-am auzit niciodată de el.

Vinculus îl privi amuzat:

— Firește că nu. Ți-ai trăit viața stând în buzunarul magicianului din Mayfair. Nu știi decât ce știe și el.

— Și? zise Childermass, atins. Nu e puțin lucru, nu-i așa? Norrell e un om deștept – la fel și Strange. Au și ei păcatele lor, ca toată lumea, dar realizările lor sunt totuși remarcabile. E adevărat că sunt omul lui John Uskglass. Sau asta aș fi, dacă și el ar fi aici. Dar trebuie să recunoști că restaurarea magiei englezești a fost înfăptuită de Strange și Norrell, nu de el.

— Înfăptuită de ei! îl îngână Vinculus, batjocoritor. De ei? Tot nu înțelegi? *Ei* sunt vraja făcută de John Uskglass. Asta au fost mereu, nimic mai mult. Iar John Uskglass își face vraja chiar acum!

„Da.“

Februarie 1817

Punctul de lumină din vasul cu apă pâlâi și se stinse.

— Cum! strigă Strange. Ce s-a întâmplat? Repede, Mr Norrell!

Norrell lovi ușor suprafața apei, trasă din nou liniile luminoase și șopti câteva cuvinte, dar apa din vas rămase întunecată și nemișcată.

— A plecat, spuse el.

Strange închise ochii.

— E foarte ciudat, urmă Norrell pe un ton mirat. Oare de ce a venit în Yorkshire?

— Ah! strigă Strange. Probabil că a venit special ca să mă înfurie pe mine! Apoi, cu un strigăt de mânie amestecată cu milă față de sine însuși, întrebă: De ce nu mă bagă în seamă? După tot ce am făcut, de ce nu vrea nici măcar să se uite la mine? Să-mi vorbească?

— E un magician bătrân și un rege bătrân, îi răspunse scurt Norrell. Două motive să nu fie ușor impresionabil.

— Toți magicienii tânjesc să-și uimească maestrul. Pe *dumneavoastră* v-am uimit cu siguranță. Aș fi vrut să-l uimesc și pe el.

— Dar scopul dumneavoastră real e să o eliberați pe doamna Strange din puterea farmecului, îi aduse aminte Norrell.

— Da, da. E adevărat, zise Strange supărat. Așa e, firește. Doar că... Dar nu-și mai sfârși gândul.

Urmară câteva clipe de tăcere, apoi Norrell, care păruse că se gândește la ceva, spuse:

— Ați spus adineauri că magicienii își doresc mereu să-și impresioneze maestrul. Mi-am amintit de o întâmplare din anul 1156...

Strange oftă.

— ... În anul acela, John Uskglass a suferit de o maladie stranie – așa cum i se întâmpla uneori. Când și-a revenit, s-a organizat o petrecere la castelul lui din Newcastle. Regi și regine i-au adus daruri neprețuite și nemaipomenit de

frumoase – aur, rubine, fildeș, mirodenii rare. Magicienii i-au adus obiecte magice – nori ai revelației, arbori cântători, chei ale unor uși mistice și așa mai departe – fiecare încercând să fie mai grozav decât ceilalți. Regele le-a mulțumit tuturor în aceeași manieră gravă și solemnă. Ultimul dintre cei sosiți a fost Thomas Godbless, magicianul. Acesta venise cu mâinile goale. Nu avea niciun dar. Ajuns în fața Regelui, ridică bărbia și spuse: „Stăpâne, ți-am adus arborii și dealurile. Ți-am adus vântul și ploaia“. Regii și reginele, toată nobilimea și ceilalți magicieni s-au arătat uimiți de insolența lui. Li se părea că nu făcuse nimic. Însă în clipa aceea, pentru prima oară de când căzuse bolnav, Regele zâmbi.

Strange se gândi puțin, apoi spuse:

— Mă tem că sunt de acord cu regii și cu reginele. Nu înțeleg nimic. Unde ați găsit istoria asta?

— În *Instrucțiunile* lui Belasis. În tinerețe am studiat *Instrucțiunile* cu mare devotament și pasiune, iar acest pasaj m-a intrigat în mod deosebit. Am ajuns la concluzia că Godbless reușise cumva să facă arborii, dealurile și așa mai departe să-l salute pe John Uskglass într-un fel mistic, să se încline în fața lui, cum s-ar spune. M-am bucurat că am înțeles ceva ce lui Belasis îi scăpase, dar apoi nu m-am mai gândit la asta – nu aveam ce să fac cu un asemenea soi de magie. Cu mulți ani mai târziu, am găsit o vrajă în *Limbajul păsărilor* de Lanchester. Lanchester a găsit-o, la rându-i, într-o carte mai veche, acum pierdută, și recunoaște la un moment dat că nu știe nici el la ce anume servește; dar eu cred că e vraja folosită de Godbless – sau una foarte asemănătoare. Dacă vreți atât de mult să stați de vorbă cu John Uskglass, ce-ar fi să facem vraja asta acum? Să-i cerem Angliei să îl salute?

— Și ce vom obține cu asta? întrebă Strange.

— Să obținem? Nimic! Cel puțin nu direct. Dar vom reuși să-i amintim lui John Uskglass de legăturile dintre el și Anglia. Și va fi un semn de respect din partea noastră, ceea ce corespunde mult mai bine purtării pe care un rege o așteaptă de la supușii lui.

Strange ridică din umeri.

— Ei bine, spuse el, n-am nici o sugestie mai bună. Unde se află exemplarul din *Limbajul păsărilor*?

Aruncă o privire în jur. Cărțile zăceau de-a valma, acolo unde căzuseră când își pierduseră înfățișarea de corbi.

— Câte cărți sunt cu totul? întrebă el.

— Cam patru-cinci mii, zise Norrell.

Cei doi magicieni își luară câte o lumânare și începură să caute.

***

Gentilomul cu părul ca puful înainta grăbit pe cărarea mărginită de ziduri ce ducea în satul Starecross. Stephen îl urma împleticindu-se, plecat de la o moarte și îndreptându-se către alta.

Anglia îi părea acum plină numai de orori și nefericire. Până și formele arborilor îi păreau niște țipete încremenite. Un mănunchi de frunze uscate atârna pe o creangă, foșnind în bătaia vântului – în mintea lui apăru Vinculus, spânzurat de păducel. Trupul unui iepure sfâșiat de o vulpe zăcea pe cărare – se gândi imediat la lady Pole, care avea să fie ucisă în curând de gentilom.

Moarte după moarte, oroare după oroare; iar Stephen nu putea face nimic ca să le împiedice.

***

La Starecross Hall, lady Pole era așezată la biroul din camera ei, scriind cu înfrigurare. Biroul era plin de foi acoperite cu scris de mână.

Se auzi o bătaie în ușă și intră domnul Segundus.

— Vă cer iertare! spuse el. Îmi dați voie să vă întreb dacă îi scrieți lui Sir Walter?

Lady Pole clătină din cap.

— Scrisorile acestea sunt pentru lordul Liverpool și pentru redactorul ziarului *The Times!*

— Într-adevăr? zise domnul Segundus. De fapt, adineauri am terminat și eu o scrisoare către Sir Walter – dar sunt convins că nimic nu l-ar bucura mai mult decât să-i scrieți și dumneavoastră două-trei rânduri, să-i spuneți că vă simțiți bine și că ați fost eliberată de sub puterea vrăjii.

— Dar va afla asta din scrisoarea dumneavoastră. Îmi pare rău, domnule Segundus, dar, atât timp cât draga mea doamnă Strange și bietul Stephen se află încă în puterea aceluși spirit malefic, nu pot să mă gândesc la altceva! Trebuie să trimiteți aceste scrisori imediat! După aceea le voi scrie arhiepiscopului de Canterbury și prințului regent!

— Nu credeți că Sir Walter ar fi mai potrivit să li se adreseze unor persoane cu rang atât de înalt? Desigur că...

— Nu, nu cred! strigă ea, cuprinsă de indignare. Nici nu-mi trece prin cap să mă rog de alții să mă ajute cu niște lucruri pe care le pot face foarte bine și singură. N-am de gând să trec, în decurs de numai un ceas, de la sclavia în care m-au înlănțuit farmecele la un alt soi de sclavie! În plus, Sir Walter nu

va fi în stare să explice nici pe jumătate la fel de bine ca mine hidoșenia crimelor lui Mr Norrell!

În clipa aceea, în odaie mai intră cineva – servitorul domnului Segundus, Charles, care venise să le spună că în sat se petrecea ceva foarte ciudat. Negrul cel înalt – cel care o adusese pe înălțimea Sa la Starecross – apăruse purtând pe cap o diademă de argint, iar împreună cu el se afla un gentilom cu părul ca puful, îmbrăcat într-o haină verde ca iarba.

— Stephen! Stephen și vrăjitorul! strigă lady Pole. Repede, domnule Segundus! Adunați-vă toate puterile! Trebuie să-l învingeți! Trebuie să-l eliberați pe Stephen, așa cum m-ați eliberat și pe mine!

— Să înving un spiriduș! exclamă domnul Segundus, cuprins de groază. O, nu! N-am cum! E nevoie de un magician mult mai puternic...

— Prostii! strigă ea, cu ochii strălucitori. Amintiți-vă ce v-a spus Childermass. Anii de studiu v-au pregătit pentru asta! Nu trebuie decât să încercați!

— Dar nu știu... începu el, neajutorat.

Dar deja nu mai conta ce știa. În clipa în care termină de vorbit, lady Pole fugi din cameră – și, cum domnul Segundus se simțea dator să o apere, se văzu nevoit să fugă după ea.

***

La Hurtfew, cei doi magicieni găsiseră *Limbajul păsărilor* – volumul era acum deschis la pagina cu vraja spiridușilor. Însă tot nu găsiseră un nume pentru John Uskglass. Norrell stătea aplecat peste vasul de argint cu apă, făcând vrăji de localizare. Încercaseră deja toate numele și titlurile care le veniseră în minte, dar vraja nu recunoscuse niciunul. Apa din vas rămânea întunecată și mută.

— Dar numele lui în limba spiridușilor? spuse Strange.

— S-a pierdut, răspunse Norrell.

— Am încercat deja „Regele Nordului”?

— Da.

— Ah! Strange cumpăni o clipă, apoi spuse: Care era apelativul acela ciudat pe care l-ați pomenit mai devreme? Ați spus că așa își spunea chiar el uneori. Ceva fără nume?

— „Sclavul fără nume”?

— Da. Încercați asta.

Norrell nu părea deloc convins, dar făcu vraja pentru sclavul fără nume. Imediat apără în vas un punct de lumină albăstruie. Merse mai departe cu

vraja și se dovedi că sclavul fără nume se afla în Yorkshire – exact în același loc unde apăruse John Uskglass mai înainte.

— Aha! exclamă Strange triumfător. Ne-am făcut griji degeaba. E tot aici.

— Dar nu cred că e aceeași persoană, îl întrerupse Mr Norrell. Parcă arată altfel.

— Mr Norrell, vă rog, nu începeți cu închipuirile! Cine altcineva ar putea să fie? Câți sclavi fără nume credeți că sunt în Yorkshire?

Era o întrebare atât de rezonabilă, încât Mr Norrell nu mai obiectă.

— Să facem acum vraja, spuse Strange.

Luă cartea și începu să recite incantația. Se adresă arborilor din Anglia; dealurilor din Anglia; luminii soarelui, apei, păsărilor, pământului și pietrelor. Le vorbi tuturor, pe rând, și le îndemnă să se plece în fața sclavului fără nume.

Stephen și gentilomul ajunseră la podețul pentru animale de povară aflat la intrarea în Starecross.

Satul era liniștit; pe ulițe aproape că nu era nimeni. În pragul unei case, o fată îmbrăcată cu o rochie înflorată și cu un șal de lână turna lapte din vedre de lemn în vasele pentru brânză. Un bărbat care purta ghetre și o pălărie cu boruri largi ajunse lângă casa aceea, sosind de pe o uliță lăturalnică; pe lângă el mergea voios un cățel. Fata și bărbatul se salutară zâmbind, iar câinele începu să latre de bucurie. În mod normal, această scenă simplă, domestică, l-ar fi umplut pe Stephen de încântare, dar, în starea în care se afla, nu simți decât un fior rece pe șira spinării; dacă bărbatul s-ar fi întins și ar fi lovit-o pe fată – sau ar fi strâns-o de gât – Stephen nu s-ar fi mirat câtuși de puțin.

Gentilomul ajunsese deja pe podeț. Stephen îl urmă și...

...și totul se schimbă. Soarele ieși din spatele unui nor și străluci printre ramurile arborilor desfrunziți; apărură pe dale sute de pete mici și strălucitoare de lumină solară. Lumea se transformă într-un fel de basm în bucățele sau un fel de labirint. Era ca superstiția aceea potrivit căreia nu e bine să calci pe liniile ce despart dalele din pardoseală – sau ca vraja aceea ciudată, numită Pătratele din Doncaster, ce se face pe o suprafață ca o tablă de șah. Dintr-odată, totul căpătă un înțeles. Stephen nu mai îndrăznea să facă niciun pas, căci, dacă înainta – călcând, de pildă, pe acea *umbră* sau pe acea *pată* de soare – lumea ar fi putut să se schimbe pentru vecie.

„Stai! Își spuse el, agitat. Nu sunt pregătit pentru asta! Nu m-am gândit. Nu știi ce să fac!“

Dar era prea târziu. Privi în sus.

Ramurile desfrunzite scriau ceva în văzduh și, fără să vrea, Stephen înțelese. Văzu că arborii îi adresau o întrebare.

— Da, le răspunse.

Vârsta și înțelepciunea arborilor erau acum ale lui.

În spatele arborilor se afla o culme înaltă, acoperită cu zăpadă, ca o linie trasată pe cer. Dealul arunca o umbră albastră pe zăpadă. În el se aflau închise suflări de gheață și vitregii neînchipuite. Îl salută pe Stephen ca pe un rege mult dorit. La o vorbă a lui Stephen, era gata să se prăbușească, zdrobindu-i pe dușmani. Dealul îl întrebă ceva pe Stephen.

— Da, îi răspunse acesta.

Disprețul și puterea dealului erau acum în mâinile lui.

Pârâul cu apă neagră ce curgea pe sub podeț îi susură și el o întrebare.

— Da, spuse el.

Pământul spuse...

— Da, spuse el.

Ciorile, coțofenele, mierlele și pițigoii spuseră...

— Da, spuse el.

Pietrele spuseră...

— Da, spuse Stephen. Da. Da. Da.

Acum ținea întreaga Anglie în căușul palmei lui negre. Soarta tuturor englezilor era în mâinile lui. Acum se putea răzbuna pentru toate insultele. Acum putea să-i pedepsească înmiit pentru tot răul suferit de biata lui mamă. Putea să dărâme casele peste cei aflați înăuntru. Putea să le poruncească dealurilor să se prăbușească și văilor să se închidă. Putea să cheme herghelii întregi de centauri, să stingă stelele, să fure luna de pe cer. Acum. Acum. Acum.

Dar iată că acum îi văzu pe lady Pole și pe domnul Segundus, alergând dinspre Starecross Hall în lumina palidă a soarelui de iarnă. Lady Pole îl privi pe gentilom cu ochii înflăcărați de ură. Bietul domn Segundus era plin de nedumerire și teamă.

Gentilomul se întoarse către Stephen și spuse ceva. Dar Stephen nu-l auzi: dealurile și arborii vorbeau prea tare.

— Da, spuse el totuși.

Gentilomul râse voios și ridică mâinile, gata să-și îndrepte vrăjile împotriva lui lady Pole.

Stephen închise ochii, apoi le spuse o vorbă pietrelor ce alcătuiau podețul.

Da, spuseră pietrele. Podul se ridică aidoma unui cal furios și îl aruncă pe gentilom în pârâu.

Stephen îi spuse o vorbă pârâului.

Da, spuse pârâul. Îl prinse pe gentilom într-o strânsoare de fier și îl purtă cu repeziciune la vale.

Stephen era conștient că lady Pole îi vorbea, că încerca să-l prindă de braț; văzu chipul palid și uluit al domnului Segundus, îl văzu vorbind; dar nu avea timp să le răspundă. Cine știe cât timp avea să-l mai asculte lumea întregă? Sări de pe pod și o luă la fugă pe malul râului.

Arborii păreau că îl salută în timp ce alerga; îi vorbeau despre vechi alianțe și îi aminteau de vremurile de odinioară. Soarele îl numea „rege“ și îi spunea cât de bucuros e să-l vadă. Stephen nu avea timp să le spună că nu era cine credeau ei.

Ajunse într-un loc unde pământul se ridica abrupt de o parte și de alta a pârâului, formând o vâlcea adâncă, din care se scoteau pietre de moară. Pe ambele laturi ale vâlcei erau împrăștiați bolovani imenși și rotunzi, tăiați din cariera de piatră, înalți cât un stat de om.

Pârâul fierbea în locul unde îl ținea pe gentilom în strânsoare. Stephen îngenunche pe o piatră netedă și se aplecă deasupra apei.

— Îmi pare rău, spuse el. Știu că nu mi-ați dorit niciodată răul.

Părul gentilomului se răsfirase aidoma unor șerpi argintii în apă. Chipul i se schimonosise înfiorător. Cuprins de furie și de ură, nu mai semăna cu un chip de om: ochii i se depărtaseră unul de altul, pe față îi crescuse blană, iar buzele îi dezveleau dinții într-un rânjet înspăimântător.

În mintea lui Stephen răsună un glas:

— Dacă mă ucizi, nu-ți vei afla niciodată numele!

— Sunt sclavul fără nume, spuse Stephen. Asta am fost mereu – iar astăzi nici nu vreau să fiu mai mult.

Le spuse o vorbă pietrelor de moară. Acestea zburară în văzduh și se aruncară asupra gentilomului. Le vorbi apoi bolovanilor și stâncilor, iar acestea făcură la fel. Gentilomul era mai bătrân decât veacurile și extrem de puternic. Mult după ce oasele și carnea ar fi trebuit să-i fie zdrobite, Stephen simțea că tot mai rămăsese ceva din el, ceva ce încerca să se recomună cu ajutorul magiei. Atunci Stephen le vorbi umerilor stâncoși ai vâlcei, cerându-le să îl ajute. Pământ și stâncă se prăbușiră, îngrămădindu-se deasupra pietrelor de moară și a bolovanilor, până când în locul acela se înălță un deal la fel de înalt ca vâlceaua.

De ani de zile, Stephen trăia parcă în spatele unui geam cenușiu și murdar, interpus între el și restul lumii; în clipa în care ultima suflare de viață a gentilomului se stinse, geamul se sparse în mici fărâme. Stephen rămase o clipă nemișcat, umplându-și plămânii cu aer.

Însă aliații și slujitorii lui deveneau neîncredători. În conștiința dealurilor și a arborilor răsărise o întrebare. Începură să-și dea seama că cel din fața lor nu era cine crezuseră – că gloria lui era de împrumut.

Îi simți cum se retrag, unul câte unul. Când cel din urmă aliat îl părăsi, Stephen căzu la pământ, cu sufletul pustiit și nesimțitor.

***

La Padova, familia Greysteel luase deja micul dejun și se aflau acum toți trei în micul salonaș de la primul etaj. Nu erau într-o dispoziție prea grozavă în dimineața aceea, căci avusese loc o discuție în contradictoriu. Doctorul Greysteel se apucase să fumeze pipă în casă – lucru cu care Flora și mătușa Greysteel nu erau deloc de acord. Mătușa Greysteel încercase să-l convingă să nu facă asta, dar doctorul Greysteel se încăpățânase. Îi plăcea în mod deosebit să fumeze pipă și era de părere că merita din când în când câte o concesie, având în vedere că oricum nu mai ieșeau nicăieri. Mătușa Greysteel îl îndemnă să fumeze afară, dar doctorul Greysteel răspunse că nu putea face asta, fiindcă afară ploua. E dificil să fumezi pipă în ploaie – se udă tutunul.

Așa că doctorul Greysteel își fuma pipa înăuntru, iar mătușa Greysteel tușea; iar Flora, care avea tendința de a se simți vinovată pentru orice, se uita când la unul, când la celălalt, cu o expresie nefericită pe chip. Trecuse astfel cam un o oră; la un moment dat, doctorul Greysteel ridică din întâmplare ochii, apoi exclamă uimit:

— Am capul negru! Cu totul negru!

— Păi nici nu e de mirare, având în vedere că fumezi pipă! răspunse sora lui.

— Papa, zise Flora, punând deoparte lucrul de mână, ce vrei să spui?

Doctorul Greysteel privea fix oglinda – cea oglindă care apăruse în felul acela misterios atunci când ziua se transformase în noapte și Strange venise la Padova. Flora se duse în spatele lui, ca să vadă și ea ce vedea el. Exclamația ei de uimire o făcu și pe mătușa Greysteel să se ridice.

În oglindă, acolo unde ar fi trebuit să se afle capul doctorului Greysteel, se vedea o pată neagră ce se mișca și își schimba forma. Pata se făcu din ce în ce mai mare, ajungând treptat să semene cu o siluetă ce fugea către ei, de-a

lungul unui coridor imens. Silueta se apropie din ce în ce mai mult și cei trei văzură că era o femeie. Mai observară că întorcea din când în când capul în timp ce alerga, de parcă ar fi urmărit-o cineva.

— Oare ce a speriat-o de aieargă așa repede? se întrebă mătușa Greysteel. Lancelot, tu vezi ceva? O urmărește cineva? Ah, biata femeie! Lancelot, nu poți face nimic?

Doctorul Greysteel se duse la oglindă, puse mâna pe ea și împinse, dar suprafața era tare și netedă, ca orice oglindă. Ezită o clipă, întrebându-se parcă dacă să folosească mai multă forță.

— Ai grijă, papa! strigă Flora speriată. Să nu cumva să o spargi!

Femeia din oglindă se apropie și mai mult. Preț de o clipă o văzură cum se oprește chiar în spatele oglinzii, astfel că reușiră să distingă broderiile complicate cu care îi era împodobită rochia; apoi urcă pe rama oglinzii ca pe o treaptă. Suprafața oglinzii deveni mai fluidă, ca un nor dens sau ca un vâl de ceață. Flora împinse grăbită un scaun lângă perete, ca femeia să poată coborâ mai ușor. Trei perechi de brațe se ridicară, gata să o susțină, să o tragă departe de orice primejdie.

Avea, poate, treizeci sau treizeci și doi de ani. Purta o rochie în culori de toamnă, dar respira greu și avea hainele ușor în dezordine din cauza goanei, își aruncă speriată ochii prin încăperea necunoscută, privi chipurile străine și toate obiectele pe care nu le știa.

— Mă aflu în Faerie? întrebă ea.

— Nu, doamnă, răspunse Flora.

— În Anglia, atunci?

— Nu, doamnă. Pe obrajii Florei începură să șiroiască lacrimi. Își duse mâna la piept ca să se liniștească. Vă aflați la Padova. În Italia. Eu mă numesc Flora Greysteel. Știu că numele acesta nu vă spune nimic, dar v-am așteptat aici la rugămintea soțului dumneavoastră. I-am promis că voi fi aici ca să vă întâmpin.

— Jonathan e aici?

— Nu, doamnă.

— Sunteți Arabella Strange, spuse doctorul Greysteel uluit.

— Da, spuse ea.

— O, draga mea! exclamă mătușa Greysteel, ducând o mână la gură și cealaltă la inimă. O, draga mea! Mâinile ei mângâiară chipul și umerii Arabellei. O, draga mea! exclamă ea pentru a treia oară. Apoi izbucni în lacrimi și o îmbrățișă pe Arabella.

***

Stephen se trezi. Zăcea pe pământul înghețat, într-o vâlcea îngustă. Lumina soarelui dispăruse. Văzduhul era cenușiu și înghețat. Vâlceaua era înfundată cu un perete imens de pietre de moară, bolovani și pământ – un straniu mormânt. Peretele oprise curgerea râului ca un baraj, dar un firicel de apă reușise totuși să treacă dincoace și umezea pământul. Coroana, sceptra și globul lui Stephen se aflau ceva mai departe, zăcând într-o băltoacă murdară. Cu mare greutate, se ridică în picioare.

Din depărtare auzi pe cineva care striga:

— Stephen! Stephen!

Se păru că recunoaște glasul lui lady Pole.

— M-am lepădat de numele sclaviei mele, spuse el. A pierit. Își luă de jos coroana, sceptra și globul și plecă la drum.

Nu știa încotro se îndreaptă. Îl ucisese pe gentilom și îl lăsase pe acesta să-lucidă pe Vinculus. Nu se mai putea întoarce acasă – dacă aceea fusese vreodată casa lui. Ce s-ar fi ales, într-o curte de judecată din Anglia, de un negru de două ori ucigaș? Stephen își încheiase socotelile cu Anglia, iar Anglia își încheiase socotelile cu el. Merse mai departe.

După o vreme, i se păru că peisajul din jurul lui nu mai părea atât de englezesc ca până atunci. Arborii care îl înconjurau acum erau imenși și foarte bătrâni, cu crengi de două ori mai groase decât trupul unui om, răscucite în forme stranii, fantastice. Deși era iarnă și tufele de măceș erau desfrunzite, ici și colo se vedeau câțiva trandafiri, roșii ca sângele și albi ca zăpada.

Anglia rămăsese în spatele lui. Nu simțea niciun regret. Nu privi în urmă nici măcar o dată. Își continua drumul.

Ajunse în fața unui deal alungit și scund, în mijlocul căruia văzu o deschizătură. Era mai mult o gură decât o ușă, dar nu părea a fi un loc malefic sau primejdios. Acolo, chiar în dreptul deschizăturii, îl aștepta cineva. „Cunosc locul acesta, își spuse el. E Lost-hope! Dar cum se poate?”

Pe lângă faptul că locuința însăși se transformase într-un deal, totul în jur părea schimbat. Pădurea era străbătută de un suflu proaspăt și nevinovat. Arborii nu-l mai amenințau pe călător. Printre ramurile lor se vedeau sclipirile de un albastru intens ale cerului senin de iarnă. Ici și colo zărea strălucirea pură a unor stele – deși Stephen nu-și mai amintea dacă erau stele de seară sau de dimineață. Privi în jur, căutând oasele străvechi și armurile ruginite – însemnele acelea înspăimântătoare ale firii însetate de

sânge a gentilomului. Spre surprinderea lui, văzu că acestea erau peste tot – sub tălpile lui, îndesate între rădăcinile copacilor, agățate în tufele de măceș și în rugii de mure. Dar erau într-o stare de descompunere mult mai înaintată decât își amintea el – erau acoperite cu mușchi, mâncate de rugină și pe jumătate transformate în pulbere. În scurt timp nu avea să mai rămână nimic din ele.

Cel care-l aștepta în dreptul deschizăturii îi era cunoscut; participase adesea la balurile și procesiunile de la Lost-hope. Dar și el era schimbat; trăsăturile lui semănau mai mult cu cele ale unui spiriduș; ochii îi erau mai strălucitori, sprâncenele mai stufoase. Avea părul foarte creț, ca lâna mieilor sau ca ferigile tinere, primăvara, iar pe față îi creștea o blană scurtă și moale. Părea mai în vârstă, dar totodată mai inocent.

— Bun venit! strigă el.

— Aici e într-adevăr Lost-hope? întrebă cel care fusese odată Stephen Black.

— Da, bunicule.

— Dar nu înțeleg. Lost-hope era un conac impunător. Acesta e... Cel care fusese odată Stephen Black se opri. Nu știu ce e acesta.

— E un *brugh*, bunicule! E lumea de sub deal. Lost-hope se schimbă! Fostul rege a murit. Noul rege se apropie! Iar la apropierea lui, lumea se leapădă de tristețe. Păcatele fostului rege se topesc precum ceața dimineții! Lumea se îmbracă în firea celui nou. Virtuțile lui umplu codrul și câmpul!

— Noul rege? Cel ce fusese odată Stephen Black își privi mâinile. Într-una ținea scepstrul, în cealaltă globul.

Spiridușul îi zâmbi, de parcă nu înțelegea mirarea lui.

— Schimbările pe care le-ai adus aici depășesc cu mult tot ce ai făcut în Anglia.

Trecură împreună prin deschizătură și intrară într-o sală imensă. Noul rege se așeză pe un tron străvechi. În jurul lui se strânse o mulțime. Unele fețe îi erau cunoscute, pe altele nu le știa, dar bănuia că asta se datora faptului că nu-i văzuse niciodată așa cum erau în realitate. Rămase tăcut multă vreme.

— Casa aceasta, începu el într-un târziu, zace în dezordine și mizerie. Locuitorii ei și-au irosit zilele cu plăceri deșarte și cu serbări date în cinstea unor vechi fapte de cruzime – fapte ce n-ar trebui nici măcar amintite, și cu atât mai puțin celebrate. Am observat adesea aceste lucruri și mi-am simțit

sufletul îndurerat din cauza lor. Cu timpul însă, voi îndrepta toate aceste neajunsuri.¹⁹²

***

În clipa în care vraja își făcu efectul, la Hurtle se porni un vânt grozav. Ușile se trânteau în întuneric; draperii negre fluturau în camere întunecate; hârtii negre zburau de pe mesele negre și dănțuiau sălbatic în văzduh. Un clopot – luat cu mult timp în urmă din fosta abație și uitat cu desăvârșire – începu să bată frenetic într-un mic turn aflat deasupra grajdurilor.

În bibliotecă apăreau tot felul de viziuni în oglinzi și pe fețele de sticlă ale orologiilor. Vântul despărți draperiile, și apărură noi viziuni și pe ferestre. Imaginile se succedau rapid, atât de rapid, încât erau aproape imposibil de înțeles. Mr Norrell văzu unele imagini familiare – creanga ruptă de ilice din biblioteca lui din Piața Hanover; un corb ce zbura în fața Catedralei St Paul, o întrupare de o clipă a Corbului-în-Zbor; marele pat negru din hanul de la Wansford. Dar altele îi erau complet necunoscute: un păducel; un om crucificat într-un desiș; un zid grosolan de piatră, aflat într-o vâlcea îngustă; o sticlă fără dop ce plutea pe valuri.

Apoi toate imaginile dispărură, cu excepția uneia. Aceasta era desfășurată pe toată suprafața uneia dintre ferestrele înalte ale bibliotecii, dar Mr Norrell nu reușea să-și dea seama *ce anume* reprezenta. Semăna cu o piatră neagră imensă, perfect rotundă, incredibil de strălucitoare și lucioasă, prinsă într-un inel de piatră aspră și urcată pe ceva ca un deal negru. Mr Norrell își închipui că era un deal pentru că semăna întrucâtva cu un câmp cu iarba arsă - atâta doar că acest deal nu era negru ca iarba carbonizată, ci negru ca mătasea umedă sau ca pielea bine lustruită. Dintr-odată, piatra făcu ceva – se mișcă sau se roti. Mișcarea fusese aproape imperceptibil de rapidă, dar Mr Norrell avea senzația înfiorătoare că piatra *clipise*.

Vântul se potoli, clopotul din turn încetă să mai bată.

Mr Norrell răsuflă adânc, ușurat că totul se terminase. Strange era adâncit în gânduri, cu brațele încrucișate la piept, cu privirea ațintită în podea.

— Ați înțeles ceva din toate astea? întrebă Mr Norrell. Ultima a fost cea mai rea dintre toate. Preț de o clipă mi s-a părut că ar fi un ochi.

— Chiar era un ochi, spuse Strange.

---

¹⁹² Un număr surprinzător de mare de regi și prinți din Faerie au fost oameni. John Uskglass, Stephen Black și Alessandro Simonelli sunt doar trei exemple. În general, spiridușii sunt caracterizați de o indolență incorrigibilă. Deși îndrăgesc rangurile înalte, onorurile și bogățiile, nu le place deloc munca grea a cârmuirii.

— Dar ce creatură are un astfel de ochi? Un monstru, probabil! Foarte tulburător!

— A fost o imagine monstruoasă, într-adevăr, fu de acord Strange. Dar nu așa cum credeți dumneavoastră. Era ochiul unui corb.

— Ochiul unui corb! Dar era cât fereastra!

— Da. Fie corbul era foarte mare, fie...

— Fie? zise Mr Norrell cu glas tremurător.

Strange scoase un hohot de râs scurt și lipsit de voioșie.

— Fie noi eram ridicol de mici! Ce drăguț, nu-i așa, să te vezi așa cum te văd alții? Am spus că vreau ca John Uskglass să se uite la mine și cred că, pentru o clipă, a făcut-o. Sau, dacă nu el, atunci unul dintre locotenenții lui. Iar în clipa aceea, și dumneavoastră, și eu eram mai mici decât un ochi de corb – și probabil că la fel de neînsemnați. Apropo de John Uskglass, presupun că nu știm unde se află.

Mr Norrell se așeză în fața vasului de argint și începu să lucreze. După aproximativ cinci minute în care trudi răbdător, spuse:

— Domnule Strange! Nu apare niciun semn al prezenței lui John Uskglass - absolut nimic. Dar le-am căutat pe lady Pole și pe doamna Strange. Lady Pole e în Yorkshire, iar doamna Strange în Italia. În Faerie n-a mai rămas nici o umbră a prezenței lor. Au fost eliberate amândouă din puterea farmecelor!

Câteva clipe de tăcere, apoi Strange se întoarse brusc cu spatele.

— E foarte ciudat, urmă Mr Norrell pe un ton mirat. Am reușit tot ce ne propusesem, dar nu înțeleg deloc *cum* am făcut asta. Nu pot decât să presupun că John Uskglass a văzut ce nu era în ordine și a îndreptat el lucrurile! Din nefericire, n-a avut bunătatea să ne și elibereze din întuneric. Acesta a rămas.

Mr Norrell se opri. Acesta, deci, îi era destinul! Un destin plin de teamă, orori și pustiire! Așteptă răbdător câteva clipe să-l cuprindă vreunul dintre aceste sentimente îngrozitoare, dar până la urmă fu nevoit să recunoască faptul că nu simțea nimic. Dimpotrivă, ceea ce i se părea acum cu adevărat ciudat era că petrecuse atâția ani la Londra, departe de bibliotecă, stând la dispoziția miniștrilor și amiralilor. Se întreba cum suportase toate acestea.

— Mă bucur că n-am recunoscut ochiul acela de corb, zise el voios, căci altfel cred că m-aș fi înspăimântat îngrozitor!

— Da, domnule, zise Strange cu glasul răgușit. Ați avut mare noroc! Iar mie cred că mi-a trecut pofta de a mai fi privit! De azi înainte, John Uskglass n-are decât să mă ignore cât vrea.

— O, da! încuviință Mr Norrell. Știți, domnule Strange, ar trebui să încercați să renunțați la acest obicei de a vă dori tot felul de lucruri. Pentru un magician, asta e cât se poate de periculos! Începu apoi să spună o poveste lungă și nu deosebit de interesantă despre un magician care trăise în Lancashire în secolul al XIV-lea, care își dorea tot felul de lucruri absurde și provoca tot felul de neajunsuri în satul lui natal, căci vacile se preschimbau în nori și oalele în vapoare, iar sătenii începeau să vorbească în culori, și nu în cuvinte – și alte neplăceri magice de felul acesta.

La început, Strange îi răspundea monosilabic sau complet aiurea. Apoi însă, încetul cu încetul, începu să-l asculte cu mai multă atenție și să vorbească în felul său obișnuit.

Mr Norrell avea multe talente, însă darul de a citi în sufletul oamenilor îi lipsea cu desăvârșire. Strange nu scosese o vorbă despre salvarea soției sale, așa că Mr Norrell presupuse că asta nu-l afectase în mod deosebit.

Strangiți și norrelliți

Februarie-primăvara anului 1817

Childermass și Vinculus înaintau unul lângă altul, primul călare, al doilea pe jos. Erau înconjurați din toate părțile de câmpul înzăpezit, presărat cu tot felul de coline și delușoare, ce îl făceau să semene cu o uriașă saltea de puf. Probabil că asemănarea aceasta îl izbise și pe Vinculus, căci tocmai descria cu lux de amănunte patul moale și plin de perne în care avea de gând să doarmă în noaptea aceea, precum și cina copioasă cu care voia să se delecteze înainte. Nu era nici o îndoială că se aștepta ca Childermass să plătească pentru toate astea, și în mod normal poate că Childermass ar fi avut câte ceva de comentat, dar iată că de data asta nu spunea nimic. Minteia îi era ocupată cu un singur lucru: dacă să-l ducă sau nu pe Vinculus în fața lui Strange și Norrell. Era sigur că cei doi erau cei mai în măsură din toată Anglia să-l examineze pe Vinculus; pe de altă parte, Childermass nu era sigur cum vor reacționa cei doi magicieni dacă se prezenta în fața lor cu un om-carte. Childermass își scărpină obrazul. Pe el avea o cicatrice abia vizibilă, vindecată de mult – doar o vagă dungă argintie pe obrazul lui măsliniu.

Vinculus se opri din vorbit și stătea în mijlocul drumului. Lăsase pătura să cadă la pământ, iar acum își ridica nerăbdător mânecile hainei.

— Ce este? întrebă Childermass. Ce s-a întâmplat?

— M-am schimbat! spuse Vinculus. Privește! Se dezbracă de haină și își descheie cămașa. Cuvintele s-au schimbat! Pe brațe! Pe piept! Peste tot! Înainte spuneam altceva! În ciuda frigului, începu să se dezbrace. Apoi, complet despuiat, sărbători transformarea dănțuind voios, ca un diavol cu pielea albastră.

Childermass descălecă, cuprins de panică și disperare. Reușise să salveze cartea lui John Uskglass de la moarte și de la distrugere; și acum, când orice primejdie părea să fi trecut, cartea însăși îl biruise, preschimbându-se în altceva.

— Trebuie să ajungem cât mai repede la un han! declară el. Trebuie să facem rost de hârtie și cerneală! Trebuie să transcriem exact ce stătea scris pe pielea dumată înainte. Iar dumneata va trebui să-ți scotocești toate cotloanele memoriei!

Vinculus se uită la el ca la un nebun.

— De ce? întrebă el.

— Pentru că toate astea sunt magia lui John Uskglass! Gândurile lui John Uskglass! E singurul loc în care au fost scrise vreodată. Trebuie să păstrăm cât de mult putem din ele!

Vinculus tot nu înțelegea.

— De ce? întrebă el iarăși. John Uskglass însuși nu a găsit că toate astea merită păstrate.

— Dar de unde această schimbare neașteptată? Nu are nici o logică!

— Ba are foarte multă logică, spuse Vinculus. Până acum am fost o profeție; dar lucrurile precise s-au îndeplinit. Era și timpul să mă schimb – căci altfel aș fi devenit o istorie – o istorie uscată și plictisitoare!

— Și acum ce ești?

Vinculus ridică din umeri.

— Poate că sunt o carte de bucate! Poate că sunt un roman! Poate că sunt o carte de predici! Extrem de amuzat de toate aceste gânduri, Vinculus începu să chicotească și mai țopăi de câteva ori.

— Eu sper că ai rămas ce ai fost întotdeauna – o carte de magie. Dar stai puțin – ce tot spui acolo? Vinculus, vrei să zici că dumneata n-ai învățat niciodată acest alfabet?

— Sunt o carte, spuse Vinculus, oprindu-se brusc din țopăit. Sunt *Cartea*. Menirea Cărții e să poarte în ea cuvintele. Asta și fac. Înțelegerea sensului lor e menirea Cititorului.

— Dar cel din urmă Cititor a murit!

Vinculus ridică din umeri, ca și cum asta nu-l privea câtuși de puțin.

— Trebuie să știi ceva! strigă Childermass, aproape înnebunit. Îl apucă de braț pe Vinculus. Uite, ce înseamnă asta? Simbolul acesta ca un cerc cu coarne, tăiat de o dungă. Apare peste tot. Ce înseamnă?

Vinculus își eliberă brațul din strânsoare.

— Înseamnă marșea trecută, spuse el. Înseamnă trei porci, dintre care unul poartă o pălărie de paie! Înseamnă că Sally s-a dus la dans în umbra lunii și a pierdut o punguță trandafirică! Rânjind, Vinculus îl amenință pe

Childermass cu degetul. Știu ce vrei să faci! Speri că vei fi dumneata următorul Cititor!

— Poate, spuse Childermass. Deși habar n-am de unde să încep. Cu toate astea, nu știu cine ar fi mai îndreptățit decât mine să ajungă următorul Cititor.

În orice caz, de acum înainte nu te voi mai scăpa din ochi nici o clipă. De azi înainte, Vinculus, suntem legați pe vecie!

Dispoziția jovială a lui Vinculus se topi instantaneu. Îmbufnat, începu să se îmbrace.

***

În Anglia era iar primăvară. Păsările zburau în urma plugurilor. Pietrele se încălzeau în soare. Ploaia și vântul deveniră mai blânde și purtau acum cu ele miremele pământului reavăn și ale plantelor tinere. Pădurile se înveșmântaseră într-o culoare atât de blândă, atât de fină, încât aproape că nici nu semăna a culoare. Era mai mult *ideea* unei culori – de parcă arborii visau în verde sau gândeau în verde.

În Anglia era iar primăvară, dar Strange și Norrell nu mai erau acolo. Turnul de întuneric acoperea Hurtfew Abbey, iar Norrell nu ieși niciodată de acolo. Oamenii făcură tot felul de speculații – că Strange l-ar fi omorât pe Norrell sau că Norrell l-ar fi omorât pe Strange, se gândiră apoi care dintre cei doi ar fi meritat mai mult o asemenea soartă și cumpăniră dacă ar fi bine să meargă cineva acolo să afle ce se întâmplase.

Dar, înainte să ajungă la vreo concluzie referitoare la aceste întrebări extrem de interesante, întunericul dispăru – și odată cu el dispăru și Hurtfew Abbey. Casa, parcul, podul și o parte din râu pieriseră fără urmă. Drumurile ce duceau odinioară la Hurtfew acum făceau niște bucle curioase, întorcându-se, sau se opreau în dreptul unor lanuri de porumb sau crânguri complet neinteresante. Casa din Piața Hanover și ambele case ale lui Strange – cea din Piața Soho și casa lui natală din Clun¹⁹³ – avură parte de aceeași soartă ciudată. La Londra, singura ființă care mai știa să ajungă în casa din Piața Soho era motanul lui Jeremy Johns, Bullfinch. Acesta nu părea să-și dea seama că se petrecuse ceva cu casa și continua să meargă acolo ori de câte

---

¹⁹³ Mulți ani după aceea, oamenii din Clun povesteau că, dacă te duceai iarna, în nopțile cu lună plină, lângă un anumit copac și dacă, ridicat ușor pe vârfuri, îți lungeai gâtul și priveai printre ramurile unui alt copac, puteai să vezi în depărtare conacul de la Ashfair. Luminată de lună și de strălucirea zăpezii, casa avea o înfățișare stranie, pustie și însingurată. Cu timpul însă, copacii creșcuseră mai înalți și mai deși, iar conacul nu se mai văzu deloc.

ori avea chef, alunecând tăcut între numărul 30 și numărul 32, iar cei care-l vedeau erau de acord că în viața lor nu văzuseră ceva mai ciudat.¹⁹⁴

Lordul Liverpool și ceilalți miniștri declarară de mai multe ori, în public, cât de mult regretau dispariția lui Strange și Norrell, dar în particular se bucurau că au scăpat de o problemă atât de ciudată. Nici Strange, nici Norrell nu se dovediseră atât de respectabili cum păruseră a fi odinioară. Amândoi ajunseseră să folosească o magie care, dacă nu era chiar magie neagră, era în orice caz mult prea întunecată ca să fie dezirabilă sau legitimă. Miniștrii își întoarseră în schimb atenția către numeroșii magicieni care apăruseră între timp. Acești magicieni făcuseră foarte puține vrăji și erau în mare parte neinstruiți; cu toate astea, promiteau să fie la fel de arțăgoși ca Strange și Norrell, așa că era nevoie să se găsească repede un mijloc de a-i controla. Dintr-odată, planurile lui Mr Norrell de a reînființa Curtea celor Cinci Dragoni (care înainte păruseră complet inutile) deveniră cât se poate de pertinente.¹⁹⁵

În a doua săptămână a lunii martie, în ziarul *York Chronicle* apărură un paragraf adresat foștilor membri ai Societății Savante a Magicienilor din York, precum și tuturor celor care doreau să devină membri ai acestei societăți. Toți aceștia erau invitați miercuria următoare la Hanul Old Starre (miercuria fiind ziua tradițională de întâlnire a membrilor societății).

Mulți dintre foștii membri ai societății din York se bucurară la citirea acestui anunț, dar cel puțin la fel de mulți se simțiră jigniți. Cum fusese tipărit într-un ziar, anunțul putea fi citit de oricine avea un penny în buzunar. Mai mult, autorul (care nu-și dădea numele) părea că se simte îndreptățit să invite lumea să se înscrie în societatea din York – lucru pe care nu avea niciun drept să-l facă, oricine ar fi fost.

---

¹⁹⁴ Acest lucru nu e deloc neobișnuit, așa cum se arată în următorul pasaj din *Magicianul modern* (ediția de toamnă a anului 1812): „Unde e casa lui Pale? Dar cea a lui Stokesey? De ce nu le-a văzut nimeni, niciodată? Casa lui Pale era în Warwick. Se știe până și pe ce stradă era. Casa lui Stokesey era chiar în fața catedralei din Exeter. Unde e castelul din Newcastle al Regelui-Corb? Toți cei care l-au văzut au spus că era cea mai frumoasă și mai impunătoare locuință din toată lumea - dar l-a văzut oare cineva în epoca modernă? Nu. Există relatări că ar fi fost distrus? Nu. A dispărut, pur și simplu. Toate aceste case există undeva, dar, atunci când magicianul pleacă sau moare, ele dispar. El poate să intre și să iasă din ele când pofteste, dar nimeni altcineva nu le mai poate găsi.”

¹⁹⁵ Mulți dintre noii magicieni le cerură permisiunea lordului Liverpool și miniștrilor să plece în căutarea lui Mr Norrell. Unii dintre ei avură grijă să întocmească liste cu obiecte, atât magice, cât și lumești, de care considerau că vor avea nevoie, în speranța că guvernul se va arăta generos și le va oferi aceste obiecte. Unul dintre ei, un bărbat pe nume Beech din Plymouth, ceru să i se dea cu împrumut regimentul de dragoni Inniskilling.

Când sosi în cele din urmă promițătoarea seară de miercuri, foștii membri ai societății sosiră la Old Starre și găsiră acolo vreo cincizeci de magicieni (sau așa-ziși magicieni) adunați în Sala Lungă. Cele mai confortabile locuri erau toate ocupate, iar foștii membri (printre care și domnul Segundus, domnul Honeyfoot și doctorul Foxcastle) fură nevoiți să se așeze pe o mică estradă aflată destul de departe de foc. Aveau totuși și un avantaj: de aici îi vedeau foarte bine pe noii magicieni.

Priveliștea nu avu darul să-i bucure pe foștii membri. Era o adunare cât se poate de pestriță. („Iar prea puțini dintre ei par a fi gentilomi”, își spuse doctorul Foxcastle.) Erau acolo doi fermieri și mai mulți negustori. Mai era și un tânăr palid și blond, cu un temperament nervos, care îi spunea celui de lângă el că era sigur că anunțul fusese scris de însuși Jonathan Strange și că Strange avea să apară dintr-o clipă în alta, ca să-i învețe pe toți magie! Mai era acolo și un preot – o prezență ceva mai promițătoare. Acesta era un bărbat bărbierit cu grijă, cu o înfățișare sobră, cam la cincizeci-șaizeci de ani, îmbrăcat în negru. Era însoțit de un câine, la fel de cărunt și de respectabil ca și el însuși, precum și de o femeie tânără cu o înfățișare remarcabilă, îmbrăcată într-o rochie roșie de catifea. Una peste alta, femeia nu părea chiar atât de respectabilă; avea părul negru și o expresie feroce pe chip.

— Domnule Taylor, îi spuse doctorul Foxcastle unuia dintre acoliții lui, vreți să fiți bun și să-i dați a înțelege acelui domn că la aceste întruniri nu venim însoțiți de membrii familiilor noastre?

Domnul Taylor se îndepărtă grăbit.

Din locul în care se aflau, foștii membri ai Societății din York observară că preotul cel bărbierit cu grijă era mai dur decât o sugera chipul lui blând și că îi dăduse o replică destul de aspră domnului Taylor.

Domnul Taylor se întoarse cu următorul mesaj:

— Domnul Redruth le cere iertare membrilor societății, dar spune că el nu e magician. Îl interesează foarte mult tot ce ține de magie, dar nu are deloc talent în acest domeniu. Magicianul e fiica lui. Are patru copii, un fiu și trei fiice, și spune că sunt cu toții magicieni. Ceilalți n-au vrut să vină la întrunire, preferind să stea acasă liniștiți și să-și vadă de studii.

Urmară câteva clipe de tăcere, timp în care foștii membri încercară, fără a reuși, să înțeleagă ceva din toate astea.

— Poate și câinele lui e magician, spuse doctorul Foxcastle în cele din urmă, la care foștii membri ai societății izbucniră în râs.

Se vădi curând că nou-veniții făceau parte din două tabere distincte. Domnișoara Redruth, tânăra îmbrăcată în roșu, se află printre primii vorbitori. Avea glasul scăzut și vorbea destul de repede. Nu era învățată să vorbească în public și nu toți magicienii îi înțeleseră discursul, dar vorbi cu multă pasiune. Ideea principală a discursului ei părea a fi că Jonathan Strange era totul! Iar Gilbert Norrell nu era nimic! Strange avea să fie răzbunat în curând, iar Norrell respins de toată lumea! Magia avea să fie descătușată din lanțurile cu care o legase Gilbert Norrell! Aceste observații, precum și câteva referiri la capodopera pierdută a lui Strange, *Istoria și practica magiei englezești*, atraseră după sine replici furioase din partea mai multor magicieni: cum că lucrarea lui Strange era plină de magie malefică și că Strange însuși era un ucigaș. Se știa precis că își omorâse soția¹⁹⁶ și probabil că-l omorâse și pe Norrell.

Discuția devenea din ce în ce mai încinsă, până când fu întreruptă de sosirea a doi bărbați. Niciunul din ei nu avea o înfățișare cât de cât respectabilă. Amândoi aveau părul lung și neîngrijit și purtau haine foarte vechi și ponosite. Cu toate astea, unul dintre ei părea a fi un simplu vagabond, în timp ce al doilea avea o înfățișare mai îngrijită și avea un aer preocupat și serios – aproape autoritar, s-ar fi putut spune.

Vagabondul nici nu catadicsi să se uite la membrii societății din York; se așază direct pe podea și ceru gin și apă caldă. Celălalt înaintă către centrul sălii și se uită pe rând la toată lumea, zâmbind cu subînțeles.

— Domnilor! Doamnă! Poate că unii dintre dumneavoastră își amintesc de mine. Am fost de față acum zece ani, când Mr Norrell a făcut vraja aceea în Catedrala din York. Mă numesc John Childermass. Până acum o lună, am fost servitorul lui Gilbert Norrell. Iar acesta, arătă el către bărbatul așezat pe podea, e Vinculus, care a fost odinioară magician de stradă la Londra.

Childermass nu apucă să spună mai mult. Toată lumea începu să vorbească în același timp. Foștii membri ai societății din York erau furioși să afle că plecaseră din casele lor confortabile și bine încălzite pentru a veni aici să asculte discursul unui servitor. Dar, pe când acești gentilom își exprimau cu glas tare indignarea, majoritatea nou-veniților se manifestau într-un fel cu totul diferit. Aceștia erau fie strangiți, fie norrelliți; dar

---

¹⁹⁶ Această calomnie nu a fost retrasă complet decât atunci când Arabella Strange însăși s-a întors în Anglia, la începutul lui iunie 1817.

niciunul dintre ei nu dăduse vreodată ochii cu acești eroi, iar prezența în odaie a unui om care chiar îi cunoscuse și vorbise cu ei îi aduse în culmea agitației.

Childermass nu era câtuși de puțin tulburat de tumultul pe care îl provocase. Așteptă liniștit să se potolească puțin gălăgia, apoi spuse:

— Am venit să vă spun că acordul pe care l-ați semnat cu Gilbert Norrell e nul. Nul și neavenit, domnilor. Puteți fi iarăși magicieni dacă doriți asta.

Unul dintre magicienii cei noi ridică vocea să întrebe dacă Strange avea să-și facă apariția. Altul vru să știe dacă venea Norrell.

— Nu, domnilor, spuse Childermass. Nu vine niciunul. Va trebui să vă mulțumiți cu mine. Nu cred că Strange sau Norrell vor mai fi vreodată văzuți în Anglia. Cel puțin nu în vremurile acestea.

— De ce? Întrebă domnul Segundus. Unde s-au dus?

Childermass zâmbi.

— Acolo unde se duc toți magicienii. Dincolo de cer. De partea cealaltă a ploii.

Unul dintre norrelliți spuse că Jonathan Strange procedase înțelept părăsind Anglia, căci altfel ar fi fost cu siguranță spânzurat.

Tânărul cel blond și agitat răspunse înciudat că toată ceata de norrelliți se va trezi în curând într-un mare impas. La urma urmei, primul principiu al magiei norrelliene era că totul trebuie să se bazeze pe cărți. Și cum aveau să respecte acest principiu, acum că toate cărțile dispăruseră odată cu Hurtfew Abbey?¹⁹⁷

— Nu aveți nevoie de biblioteca de la Hurtfew, domnilor, spuse Childermass. Și nici de biblioteca din Piața Hanover. V-am adus ceva mult mai valoros. O carte pe care Norrell și-a dorit-o nespun, dar nu a văzut-o niciodată. O carte despre care Strange nici n-a știut că există. V-am adus cartea lui John Uskglass.

Strigătele se întetiră și mai mult. Zarva era asurzitoare. Și, în mijlocul acestui scandal, domnișoara Redruth părea că ține un discurs în apărarea lui John Uskglass, pe care insista să-l numească Alteța Sa, Regele, de parcă dintr-o clipă în alta acesta avea să-și facă intrarea triumfală în Newcastle și să preia din nou conducerea Angliei de Nord.

---

¹⁹⁷ Sunt foarte puțini magicieni moderni care nu se declară fie strangiți, fie norrelliți; singura excepție notabilă este John Childermass însuși. De câte ori i se pune această întrebare, el declară că aparține ambelor tabere. Cum acest lucru e similar cu a susține că ești și Whig, și Tory în același timp, nimeni nu înțelege ce vrea să spună.

— Stați! strigă doctorul Foxcastle, iar glasul lui puternic și autoritar îi reduce la tăcere mai întâi pe cei de lângă el, apoi pe toți cei din sală. Eu nu văd nici o carte în mâinile acestui vagabond! Unde e cartea? E o șmecherie, domnilor! Vrea să ne ia banii, sunt sigur! Ei bine, domnule? (Către Childermass.) Ce aveți de spus? Să vedem cartea – dacă există vreo carte!

— Dimpotrivă, domnule, zise Childermass, adresându-i rânjetul lui prelung, întunecat și șui. Nu vreau niciun sfaț din banii domniilor voastre. Vinculus! Ridică-te!

***

În casa din Padova, prima grijă a celor trei Greysteel și a servitorilor lor fusese să-i asigure tot confortul posibil doamnei Strange; și fiecare făcea asta în felul său. Mângâierea doctorului Greysteel îmbrăca o formă filosofică. Căuta să-și aducă aminte de tot felul de exemple de oameni – mai ales femei – care reușiseră să învingă vitregiile sorții, mai ales cu ajutorul prietenilor. Minichello și Frank, cei doi servitori, alergau să-i deschidă ușile doamnei Strange – chiar dacă, uneori, ea nu voia să iasă. Bonifazia, fata în casă, prefera să trateze șederea ei în Faerie ca pe un soi mai grav de răceală, astfel că îi aducea băuturi întăritoare de mai multe ori pe zi. Mătușa Greysteel trimitea să se aducă din oraș cele mai fine vinuri și cele mai rare delicatese; și cumpără multe perne și pernute moi, umplute cu puf, parcă sperând că Arabella avea să uite tot ce pătimise de îndată ce pune capul pe ele. Însă, dintre toate aceste felurite mângâieri ce i se ofereau, cea care părea să-i facă cel mai bine Arabellei erau compania Florei și conversațiile cu ea.

Într-o dimineață, cele două brodau împreună. Arabella își lăsă deoparte broderia cu un gest nerăbdător și se duse la fereastră.

— Mă simt cuprinsă de neliniște, spuse ea.

— E firesc să fie așa, zise Flora cu blândețe. Ai răbdare. Cu timpul, îți vei recăpăta dispoziția de odinioară.

— Oare? zise Arabella cu un oftat. Ca să fiu sinceră, nu prea mai țin minte cum eram înainte.

— Atunci am să-ți spun eu. Erai întotdeauna veselă – deși de multe ori erai lăsată singură. Nu-ți ieșeau din fire aproape niciodată – deși de multe ori erai serios provocată. Fiecare vorbă pe care o spuneai era spirituală și inteligentă – deși nu primeai niciodată laude pentru asta, ba chiar de multe ori erai contrazisă pe față.

Arabella începu să râdă.

— Doamne sfinte! Ce mai minune de femeie eram! Dar, urmă ea privind-o cu subînțeleș pe Flora, nu prea îmi vine să cred în fidelitatea acestui portret, având în vedere că tu nu m-ai cunoscut niciodată.

— Mi-a spus domnul Strange. Acestea sunt vorbele lui.

— Ah! spuse Arabella, apoi își întoarse fața.

Flora lăsă ochii în jos și spuse încet:

— Când se va întoarce, te va ajuta să-ți revii mai mult decât ar putea-o face oricine altcineva. Atunci vei fi iarăși fericită, sfârși ea ridicând privirea.

Arabella rămase tăcută o clipă, apoi spuse:

— Nu sunt sigură că ne vom mai revedea vreodată.

Flora își relua broderia. După o clipă, spuse:

— E foarte ciudat că s-a reîntors până la urmă la fostul lui maestru.

— Zău? Mie nu mi se pare deloc ciudat. N-am crezut niciodată că cearta lor va ține atât de mult. Credeam că se vor împăca în cel mult o lună..

— Mă uimești! spuse Flora. Atunci când domnul Strange era împreună cu noi, nu avea nici măcar o vorbă bună de spus la adresa lui Mr Norrell – iar Mr Norrell a publicat niște lucruri înfiorătoare despre domnul Strange în jurnalele de magie.

— O, de asta nu mă îndoiesc! zise Arabella, fără să se arate câtuși de puțin impresionată. Dar astea au fost niște aiureli! Sunt al naibii de încăpățânați amândoi! Eu n-am niciun motiv să-l iubesc pe Mr Norrell – dimpotrivă. Dar știi asta despre el: în primul rând e magician – tot restul e pe locul al doilea - și Jonathan e la fel. Nici unuia, nici celuilalt nu le pasă cu adevărat decât de cărți și magie. Nimeni nu înțelege acest domeniu la fel de bine ca ei – așa că, vezi tu, e firesc să le placă să stea împreună.

Odată cu trecerea săptămânilor, Arabella începu să zâmbească și să râdă mai des. Începu să o intereseze din ce în ce mai mult viața noilor ei prieteni, își petrecea timpul cu prânzuri și cine însuflețite, plimbări, cumpărături și alte plăcute obligații prietenești – mici îndeletniciri casnice care îi înveseleau mintea și sufletul atât de greu încercate. Se gândea foarte rar la soțul ei absent – deși simțea o profundă recunoștință față de el pentru că o adusese în sânul familiei Greysteel.

În vremea aceea, la Padova se afla un tânăr căpitan irlandez, iar lumea spunea că acesta o plăcea pe Flora – deși Flora nu voia să recunoască. Acest căpitan se aflase în fruntea unei companii de cavalerie în timpul cruntei bătălii de la Waterloo; și totuși, curajul părea să-l părăsească de tot când venea vorba de Flora. Nu putea nici să se uite la ea fără să roșească și îl

apuca panica de câte ori o vedea intrând în odaie. În general, îi venea mai ușor să afle de la doamna Strange când urma să se plimbe Flora prin Prato de la Valle (o grădină foarte frumoasă, aflată chiar în centrul orașului) sau când avea de gând să meargă în vizită la familia Baxter (niște prieteni comuni); iar Arabella îl ajuta de fiecare dată cu plăcere.

Însă perioada petrecută în captivitate lăsase niște urme de care Arabella nu putea scăpa ușor. Se obișnuise să danseze toată noaptea și de multe ori nu putea să doarmă. Uneori, seara, i se părea că aude iarăși muzica tristă a viorii și a fluietului și se simțea îmboldită să danseze – deși era ultimul lucru pe care voia să-l facă.

— Vorbiți-mi, le spunea ea atunci Florei și mătușii Greysteel. Vorbiți-mi și cred că voi reuși să mă abțin.

Și atunci una din ele sau chiar amândouă stăteau treze și îi povesteau Arabellei tot ce le trecea prin cap. Dar uneori Arabella simțea că imboldul de a se mișca – în orice fel – era prea puternic, și atunci începea să se plimbe prin dormitorul pe care îl împărțea cu Flora; iar alteori, doctorul Greysteel și Frank, îndatoritori, renunțau la somn și se plimbau cu ea pe străzile cufundate în întuneric ale Padovei.

Într-o astfel de noapte, în luna aprilie, se plimbau în apropiere de catedrală; Arabella și doctorul Greysteel vorbeau despre plecarea lor în Anglia, ce fusese stabilită pentru luna următoare. Pe Arabella o tulbura puțin gândul de a reveni în mijlocul prietenilor ei din Anglia, iar doctorul Greysteel încerca să o liniștească. Dintr-odată, Frank scoase o exclamație de uimire și arătă în sus.

Stelele se mișcau și se transformau; pe peticul de cer aflat deasupra lor apăruseră niște constelații noi. Puțin mai departe se afla o boltă de piatră cu aspect antic. În sinea lui, acest lucru n-ar fi fost deloc neobișnuit, căci Padova e un oraș plin de porți, bolți și arcade interesante. Dar bolta aceasta nu semăna cu celelalte. Padova e clădită din cărămizi medievale, așa că multe dintre străzi au o culoare plăcută, trandafiriu-aurie. Bolta aceasta era construită din pietre negre, din nord, iar de fiecare parte a ei se afla câte o statuie a lui John Uskglass, cu chipul pe jumătate ascuns de un coif cu pene de corb. În cadrul bolții se afla o siluetă înaltă.

Arabella ezită o clipă.

— Vă rog să nu vă îndepărtați prea mult, bine? îi spuse ea doctorului Greysteel.

— Voi sta cu Frank chiar aici, îi spuse doctorul Greysteel. Nu ne vom mișca din locul acesta. Nu trebuie decât să ne strigați.

Arabella înaintă singură. Cel din cadrul bolții citea ceva. Când ea se apropie, ridică privirea, având pe chip expresia aceea atât de familiară și atât de dragă ei, ce părea să spună că nu ține minte prea bine unde se află sau ce legătură are cu lumea aflată dincolo de paginile cărții.

— De data asta văd că n-ai adus cu tine o furtună, îi spuse ea.

— Ah, deci ai aflat despre asta? râse Strange, ușor încurcat. Poate că am exagerat puțin atunci. N-am dat dovadă de prea mult bun-gust. Cred că am petrecut prea mult timp în compania lordului Byron la Veneția. Stilul lui m-a cam molipsit.

Făcură câțiva pași împreună; în fiecare clipă, deasupra lor apăreau noi și noi constelații.

— Arăți bine, Arabella, spuse el. Mă temeam... de ce mă temeam oare? Ah! De o mie de lucruri. Mă temeam că n-ai să vrei să-mi vorbești. Dar iată-te aici, lângă mine. Mă bucur mult să te văd.

— Și acum poți să lași deoparte cele o mie de temeri ale tale, spuse ea. Cel puțin pe cele care mă privesc pe mine. Ai găsit vreo modalitate de a scăpa de întuneric?

— Nu, încă nu. Deși, ca să-ți spun drept, am fost atât de ocupați în ultima vreme – niște probleme noi cu naiadele – încât n-am prea avut timp să ne ocupăm serios de această problemă. Însă în *Păzitorul lui Apollo* de Goubert sunt niște vrăji ce par destul de promițătoare. Suntem optimiști.

— Mă bucur. Sunt foarte nefericită când mă gândesc că suferi.

— Să nu fii nefericită, te rog. Nu sufăr. Poate că am suferit puțin, la început, dar acum nu. Și, de altfel, Norrell și cu mine nu suntem primii magicieni care lucrează sub puterea unui farmec. Robert Dymoke s-a certat cu un spiriduș în secolul al XII-lea, iar de atunci n-a mai putut niciodată să vorbească – putea numai să cânte. Și a mai fost un magician din secolul al XIV-lea care avea un picior de argint – ceea ce probabil că nu era plăcut deloc. În plus, cine știe, poate că întunericul e un avantaj pentru noi! Vrem să părăsim Anglia și probabil că ne vom întâlni cu tot felul de ființe dubioase. Un magician englez impune respect. Doi magicieni englezi sunt, presupun, de două ori mai impresionanți. Dar, când cei doi magicieni sunt înconjurați de un vâl de întuneric Impenetrabil – ei bine! Cred că asta e destul să bage spaima în oricine, până la semizeii!

— Unde vreți să mergeți?

— O, sunt multe locuri de vizitat. Lumea aceasta e doar una între atâtea, iar unui magician nu-i stă bine să devină prea – cum să spun? — prea *provincial*.

— Dar Mr Norrell ce zice? întrebă ea, fără să pară prea convinsă. Lui nu i-a plăcut niciodată să călătorească – nici măcar până la Portsmouth.

— Ei! Tocmai acesta e avantajul modului nostru de a călători. Nu trebuie să iasă din casă deloc, dacă nu vrea. Lumea... toate lumile, de fapt, vor veni ele la noi. Se opri o clipă, privind în jur. Ar fi bine să nu merg mai departe. Norrell e puțin mai încolo. Din diverse motive ce țin de farmecul acesta, e mai bine să nu ne îndepărtăm prea mult unul de altul. Arabella, spuse el, pe un ton mult mai serios decât de obicei, am suferit mai mult decât îți pot spune la gândul că te aflai sub pământ. Aș fi făcut orice – absolut orice – ca să te scot de acolo.

Arabella îi luă mâinile într-ale ei; ochii îi străluceau.

— Și ai reușit, îi șopti. Se priviră în ochi îndelung, și totul fu iarăși ca odinioară – de parcă nu s-ar fi despărțit niciodată; dar ea nu se oferi să îl însoțească în întuneric, iar el nu îi ceru să facă asta.

— Într-o zi, spuse el, voi găsi vraja potrivită și voi alunga întunericul. În ziua aceea voi veni la tine.

— Da. În ziua aceea. Te voi aștepta.

El încuviință și păru gata să plece, dar apoi se opri.

— Bell, îi spuse el, să nu te îmbraci în negru. Să nu fii văduvă. Fii fericită. Așa vreau să mă gândesc la tine.

— Îți promit. Iar eu cum să mă gândesc la tine?

Strange cumpăni o clipă, apoi începu să râdă.

— Gândește-te... că stau cu nasul într-o carte!

Se sărutară o singură dată. Apoi el se întoarse și pieri în întuneric.

Mulțumiri

Îi datorez mulțumiri în primul rând extraordinarului Giles Gordon, căruia îi ducem dorul nespus. A fost o mândrie pentru mine să-l am agent – mândrie pe care o simt și acum.

De asemenea, îi transmit mulțumiri deosebite lui Johnny Geller pentru tot ce a făcut după ce Giles ne-a părăsit.

Le mulțumesc pentru că m-au încurajat în momentele când această carte abia prindea viață lui Geoff Ryman, Alison Paice (și ea mult regretată), lui Tinch Minter și membrilor grupului ei de creație literară, mai ales lui Julian Hall.

Le mulțumesc că m-au încurajat pe parcurs: părinților mei Janet și Stuart, lui Patrick și Teresei Nielsen Hayden, lui Ellen Datlow, lui Terri Windling și lui Neil Gaiman, a cărui generozitate față de confrății scriitori este absolut uimitoare.

Le mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat la rezolvarea problemelor lingvistice: Stuart Clarke, Samantha Evans, Patrick Marcel și Giorgia Grilli. Mulțumiri celui care m-a ajutat la descâlcirea problemelor spinoase de strategie militară napoleoniană și de istorie navală: Nicholas Blake (firește, responsabilitatea pentru eventualele erori îmi aparține în întregime). Îi mulțumesc Antoniei Till pentru comentariile și sugestiile extraordinar de fine și utile. Le mulțumesc pentru că au scris cărți ce m-au ajutat neconștient lui Elizabeth Longford (*Wellington*), lui Christopher Hibbert și lui Ben Weinreb (*The London Encyclopedia*).

Îi mulțumesc lui Jonathan Whiteland, care își pune bucuria la dispoziția celorlalți timpul și priceperea pentru ca Mac-urile să funcționeze și cărțile să poată fi scrise.

Și, mai mult decât oricui, îi mulțumesc lui Colin, care a făcut totul pentru ca eu să pot scrie, care nu s-a plâns niciodată și fără de care această carte probabil că nu ar fi văzut niciodată lumina zilei.

***

***

***